Библиотека Житен клас

„ИЗГРЕВЪТ“ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ
УЧИ И ЖИВЕЕ

34

издателство
“Житен клас”

Библиотека Житен клас

ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО ПЕЕ И СВИРИ УЧИ И ЖИВЕЕ

Спомени на съвременници и последователи на Всемировия Учител Беинса Дуно

Том 34
ОПЕРНАТА ПЕВИЦА ЛИЛЯНА (ЦВЕТАНА-ЛИЛИАНА) ВАСИЛЕВА ТАБАКОВА В ШКОЛАТА НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ: РАЗГОВОРИ И КОМЕНТАРИ

Събрал, записал и съхранил Вергилий Кръстев

Издателство „Житен клас"
София, 2019

ISBN 978-954-9915-33-4 (т. 34)

© Вергилий Николов Кръстев, съставител, 2019
© Ефросина Антонова Ангелова-Пенкова, автор на допълнителен материал, съставител, 2019
© Ангелия Вихрова, илюстратор, редактор на френския текст, 2019
Вихър Ангелов Пенков, дигитализация и обработка на документалния материал, 2019

© издателство „Житен клас" – София
Всички права запазени.

УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ

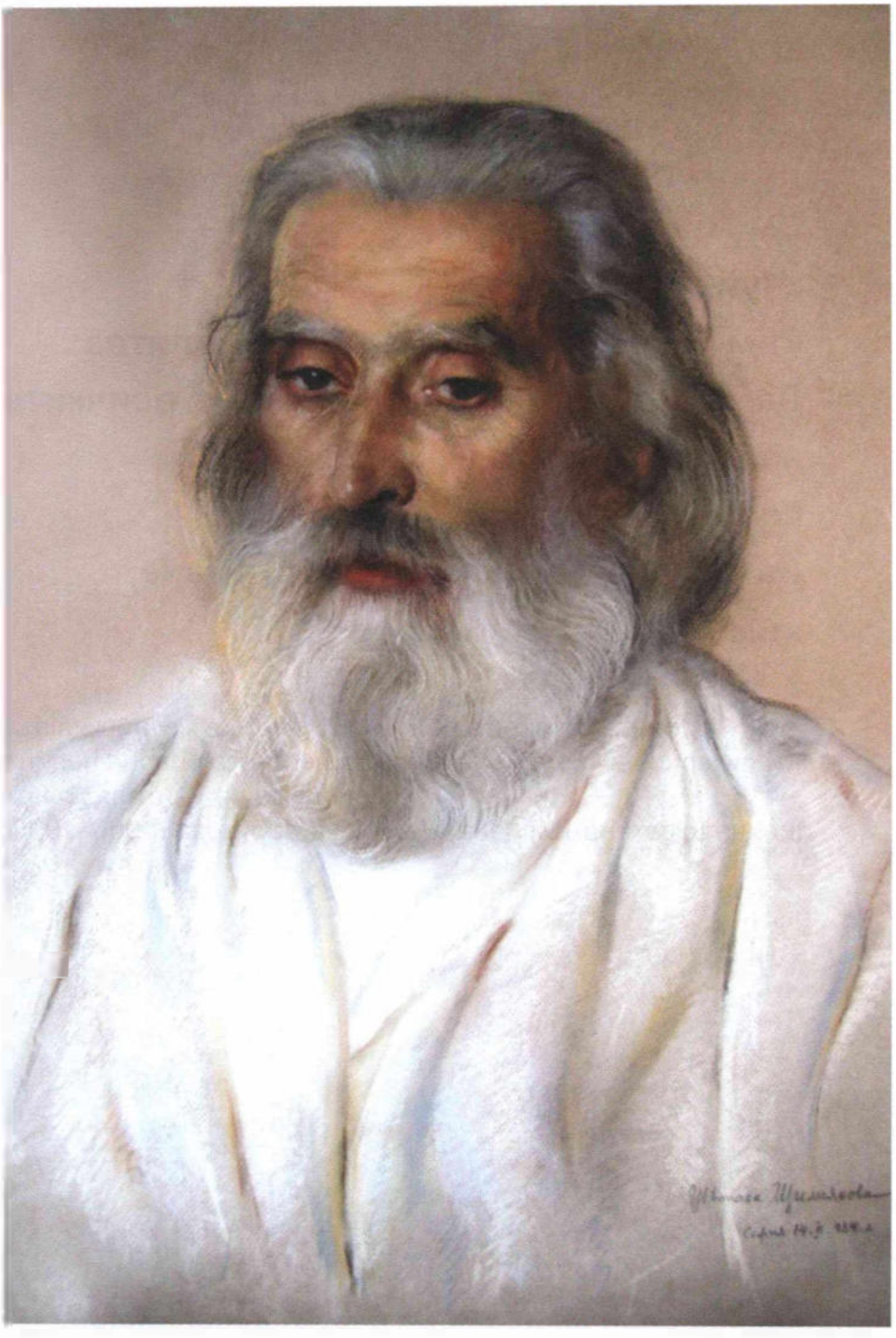

МОЛИТВА

„Чуй, Господи,
към Тебе аз отправям мойта молитва:
Да се освободи моето тяло от всичките неправди, които аз съм създал.
Господи, Господи, Господи,
Да дойде Твоята милост към мене,
към мене."

Молитвата заема централно място в житейския път
и духовния възход на световноизвестната оперна певица
и ученичка на Учителя Дънов
– Лиляна (Цветана-Лилиана) Василева Табакова (1906–1995)

МУЗИКАЛНА ПЕНТАГРАМА

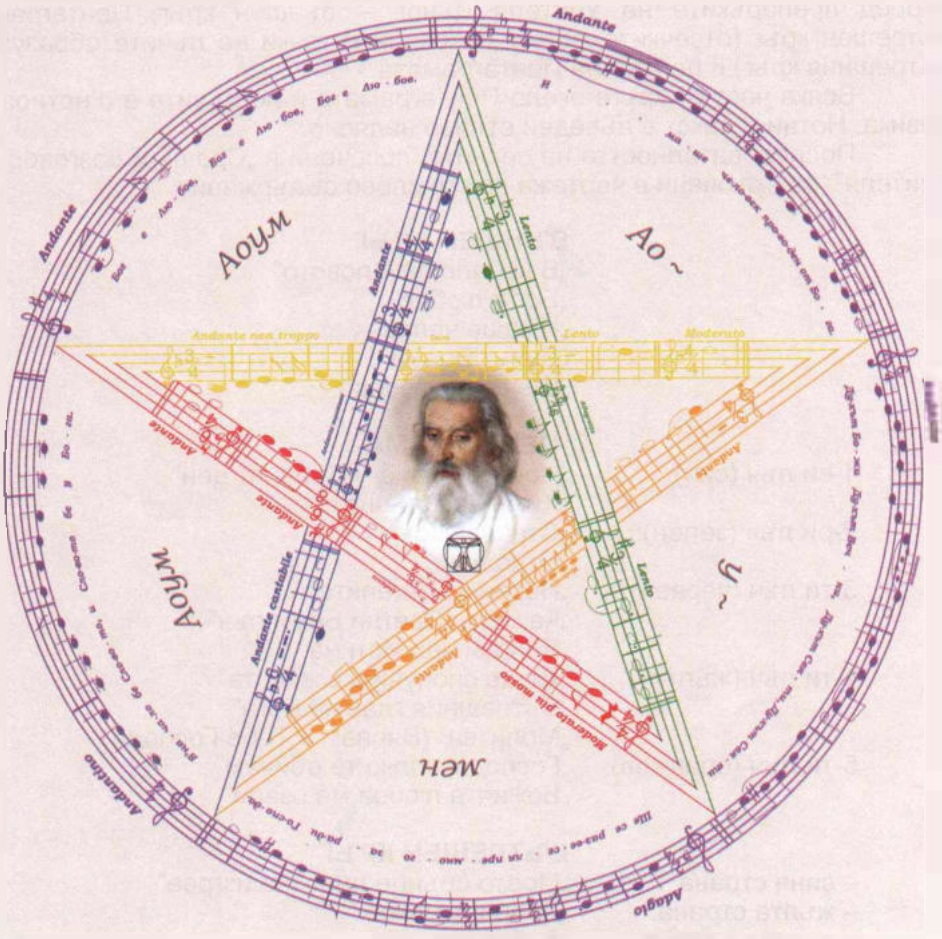
Andante
Andante
Andante

МУЗИКАЛНАТА (НОТНАТА) ПЕНТАГРАМА НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ
„Тук е предадено цялото учение"

Музикалната или нотната пентаграма с петолиниите е дадена от Учителя през 1942 г. на оперната певица Лиляна (Цветана-Лилиана) Василева Табакова, с напътствия и одобрение за нейното оформяне до 1944 г. Работният процес по създаването ѝ може да се проследи в черно-бялата скица на Лилиана, в която липсват някои от коментираните с Учителя символи и нотни текстове (виж сканираните документи).

Цветната музикална или нотна Пентаграма е нарисувана и нотирана според препоръките на Учителя Дънов – външен кръг, Пентаграма, вътрешен кръг (отсечките между пресечните точки на лъчите образуват вътрешния кръг) и център на Пентаграмата.

Всяка част от кръга около Пентаграмата и по лъчите е с нотирана музика. Нотният текст е въведен отляво надясно.

Последователността на песните, посочени в „Срещи и разговори с Учителя", са включени в чертежа по смислово съдържание.

ВЪНШЕН КРЪГ

„В начало бе Словото"
„Бог е любов"
„Имаше човек"
„Духът Божий"
„Ще се развеселя"

ПЕНТАГРАМА

1-ви лъч (син):	„Новото Битие – Първият ден"
	„Химн на Слънцето"
2-ри лъч (зелен):	„Странник съм"
	„Отче наш"
3-ти лъч (червен):	„Песен на ангелите"
	„Кажи ми Светли Божи лъч"
	„Една вечна Истина"
4-ти лъч (жълт):	„Ти ще сполучиш в живота"
	„Вътрешния глас на Бога"
	„Молитва" (Вярвам в Тебе Господи)
5-ти лъч (оранжев):	„Господи, колко те обичам"
	„Божията любов ме озари"

ВЪТРЕШЕН КРЪГ

– синя страна:	„Моето слънце днес ще изгрее"
– жълта страна:	„Добрият момък"
– зелена страна:	„А, бре синко"
– оранжева страна:	„Не ли думах"
– червена страна:	„Ставай дъще"

ЦЕНТЪР

Учителят – картина и Съвършеният човек – контури

Нарисувал Музикалната Пентаграма: Ангелия Вихрова,
Текст: Ефросина Ангелова-Пенкова, 11.04.2019 г., София

I.

СРЕЩИ И РАЗГОВОРИ
С
УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ

в периода 6 юни 1940 – 17 декември 1944 г.,

записани
от
Лиляна (Цветана-Лилиана) Василева
Табакова

РАЗГОВОРИТЕ С УЧИТЕЛЯ ПО МУЗИКАТА И ОКУЛТНАТА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ[1]

1. НАЧАЛОТО

Преди да опиша срещите ни на земята, заедно с брат Христо (Кръстю Трифонов), с Мировия Учител, ще опиша нещо за проявите ми в музиката и пеенето ми още в детските ми години. От тригодишна възраст майка ми ме водеше за ръчичка в детската музикална школа на Мишо Тодоров в Сливен. Той беше първият мой учител и по цигулка. Пеех централните роли в оперетките му: „Деца и птички", „Малката кибритопродавачка", „Двете пролетни царици" и др. За оперетката „Деца и птички" извикаха дърводелец, за да направи кафезче, където ме затвориха децата. Пеех със съпровод на оркестър. Когато диригентът Мишо Тодоров ми подаваше с палката си да запея, аз хващах края на рокличката си и казвах: „Пикай ми се" и мама ме отвеждаше настрана. Наричаха ме „славейчето" .

Когато пораснах, баща ми беше административен и технически директор в град Троян във фабриката на братя Балевски. Там аз пеех същите оперетки, а с „Малката кибритопродавачка" гостувахме и в други градове.

От трети прогимназиален клас (не съм следвала гимназия) с конкурсен изпит постъпих в Музикалното училище в София, в Общия музикален отдел. Явихме се 580 души, а приеха само 10 души – 5 момчета и 5 момичета. Приеха ме в класа на Мара Маринова Цибулка и 5-годишния Общ отдел го взех за 3 години с частни уроци и изпити.

Заминах на специализация в Париж. Явих се на конкурсен изпит в Екол Нормал дьо мюзик и ме приеха в класа на Мадам Гию – видна колоратурка. Директор беше Алфред Корто, прочут шопенист, пианист, а заместникът му беше Август Манжо[2]. Там завърших Оперния и Концертния отдел на Консерваторията с поздравления на журито, което се състоеше от известни певци от Гранд Опера и Опера Комик. В журито бяха господин и госпожа Кедрови от Петербургската опера в Париж и концертният тенор с международна известност и брат на киноартиста Иван Мужукин – Алфред Мужукин. Веднага, след поздравление на журито заместникът на директора,

---

[1] *Бележка на съставителя Е. Ангелова-Пенкова*: Текстът е въведен от тетрадките на Цветана Василева Табакова – преписи на бележките й от разговорите с Учителя. На по-късен етап певицата ги прехвърля на машинописен текст. Двата текста са сравнени и са предадени в максимална пълнота. „Началото" е написано допълнително като въведение към записките й. Заглавията са номерирани, а някои от тях и са и допълнени от съставителите – за прегледност и ориентация в събитията.

Уточненията и корекциите са въведени в прави скоби или под линия от съставителя.

[2] В разговорите певицата погрешно представя Август Манжо като Алфред Манжо

Август Манжо, продиктува на секретарката си да изпрати веднага на баща ми двойна дълга телеграма със следното съдържание:

„Госпожица Цветана получи диплом по пеене с поздравленията на журито. Трябва да остане и идущата година в Екол Нормал дьо Мюзик.

Поканена е да прекара ваканцията при професор Депорт, за да започне да работи и френски, и солфеж.

Следва писмо.

Август Манжо."

Превод на писмото до баща ми:

„Господине,

Както Ви телеграфирах, Вашата дъщеря госпожица Цветана днес се дипломира по пеене с поздравления на журито.

Ние се надяваме, че Цветана ще направи една хубава артистична кариера, ако продължава своите занимания още една година. Ще бъде много за съжаление, ако Вие я извикате в България преди да завърши своите занимания. Тя има нужда да напредне във френския език и в музиката.

Нейният професор по солфеж господин Депорт я кани да прекара лятото с неговото семейство на курорт. Неговата дъщеря е една прекрасна музикантка и аз Ви уверявам, че госпожица Цветана ще бъде много щастлива, ако й позволите да прекара лятото в това семейство. Госпожа Депорт е една прекрасна дама, на която Вие можете да доверите своята дъщеря с пълна сигурност.

Добавям и че професорката й по пеене се интересува много за нея и много я обича. Накрая бъдете сигурни, че аз също ще следя нейните занимания особено.

Аз разбирам колко е мъчно за един баща и за една майка да бъдат разделени от своето дете, но аз мога да ви кажа, че Вие ще бъдете възнаградени за Вашите жертви с успехите на Вашата дъщеря, когато ще я представим да дебютира в Операта.

Приемете, господине, моите искрени поздрави.

Август Манжо"

Превод на дипломните бележки:

Пеене – 20

Чудесна ученичка, направи много голям прогрес през последния триместър. Има изключителен глас и се определя най-хубаво бъдеще. Много хубав глас, много голяма леснина. Ще направи артистична кариера. Послушна, доверчива и учтива ученичка.

Солфеж – 18

Много надарена. Направи голям прогрес в музикалните диктовки и дешифрирането.

Френско произношение – 18

Направи грамаден прогрес през последния триместър.

Четене на първо виждане – 17

Направи голям прогрес. Много лесно възприема.

Хармония – 17

Много надарена.

Както писа директорът, тъй и стана. Аз бях приета като член в семейството на моя професор по солфеж господин Депорт. На него казвах „папа" , а на госпожа Депорт – „маман" . Последната беше германка.

Дъщеря им беше по-голяма от мене – отлична пианистка, композиторка като баща си. По него време дъщеря им, Ивон Депорт, се яви на международен конкурс в двореца Фонтенебло (на императорите) и получи Първа римска награда по композиция и я изпратиха с папска стипендия във Виа Ватикана да специализира композиторското изкуство. За конкурса ги затваряха за един месец в императорския дворец Фонтенебло и им задаваха други композиционни задачи. Сега името й не слиза от афишите й в Париж и тя е професор по хармония в Държавната консерватория.

След четири и половина години, без да се връщам в България, се завърнах в родината по настояване на баща ми. Веднага направих постъпки да бъда приета в Софийската Народна опера. Сега разбирам защо съм се върнала в България – за да се срещна с Мировия Учител. Неговото мощно слънце освети не само целия ми живот на земята, но Той ме пое и въздигна за безкрайните времена и епохи. Той проводи своя любим ученик Христо (Кръстю Трифонов[3]) да ме доведе при Него.

Още при първата ми среща Учителят ми каза: Ще те изпратим на едно място, където ти ще извършиш една Божествена работа. Той ме проводи в Операта, очисти пътя ми, измете всичките интриги, пречки и клевети – и ме постави на поста ми.

Години наред ние посещавахме великия Учител и още при първата ни среща аз Му казах: Учителю, преди да вляза при Вашето божествено присъствие, аз изсипах всичките си знания, и пеенето, и музиката, отвън. Стомничката ми е празна и идвам при Вас да налеете новите окултни знания по музика.

Така ние години работихме „Новото Битие" и новите песни – и Школата по пеене. Ние записвахме с брат Христо всичките ни разговори с Учителя, като държахме в ръцете си тетрадки с Негово разрешение.

Аз няма да изнеса всичките ни срещи с Учителя, защото те са много. Много свещени за нас, но ще предам само части от тях във връзка с Новата школа по пеене, „Новото Битие" и новите песни.

Школата по пеене е резултат от разговорите на Учителя по музиката и пеенето при многократните ни посещения при Него.

2. ПЪРВАТА СРЕЩА. ЧИСТОТА НА ДУШАТА

6.06.1940 г.

сряда [т.е. четвъртък], 5 ч следобед

Това не е първото ми отиване при Учителя. От няколко години ние Го посещаваме с брат Христо, но нищо не записвах от разговорите си с Него. Брат Христо често настояваше да записвам всичко, което Учителят ни говореше, тъй като намираше нашите срещи твърде интересни.

Веднъж той ми каза:

– Много хора на музиката и науката съм водил при Учителя, но не съм чувал толкова интересни разговори. Тук ще опиша накратко за първото ми отиване при Него.

[3] В записките личното име е изписвано Кръстьо или Кръстю. В официалните документи името е Кръстю Христов Трифонов

Той ме изгледа продължително преди да прекрача прага на приемната Му стая, но не мене гледаше, а над главата ми гледаше с пронизителен поглед. След като седнахме, Той попита брат Христо:

– Какво носи, рекох, сестрата?

Вместо братът да отговори, аз избързах и казах, че нося една виланела[4] с музика и текст за птичките на френски език. Аз пъргаво напуснах мястото си и коленичих пред нозете Му, поставяйки нотите върху тях.

Той дълго време разглежда нотите и каза:

– Те много са работили и много са пътували. Затова те бяха толкова много скъсани и лепени, че срам ме беше да ги показвам.

Сега, когато пиша тия редове, са се изминали няколко години и аз не помня какво сме говорили тогава, но ясно си спомням, че когато тръгнахме с брата Христо да си излезем, аз целунах ръката Му и тържествено казах с въодушевление: Ние ще направим всички неприятели да станат наши приятели!

На 6.VI, сряда [т.е. четвъртък], 1940 г. ние с брат Христо, след многократните посещения при Учителя, които не съм записвала през тези години, пак отидохме при Него.

След като говорихме за личния живот, Учителят помълча малко и каза:

– Сценичното изкуство трябва да черпи идеи и жестове от самата природа.

Например има ли нещо по-красиво от играта на пеперудката върху цветята? Колко грациозно тя излага на показ крилцата си! А когато кацне на някое листенце, тя така умело го прави, че както и да го обръща вятърът, тя не може да се измокри от дъждовните капчици, което значи смърт за нея.

Настана мълчание. Тази символика, която Учителят ни представи с живота на пеперудката, ме накара дълго време да размишлявам и да тълкувам символите, като ги сравнявам с моя живот, със самата мен.

Учителят след това каза:

– Жената обича да ходи все по лесния път в живота. Тя все гледа да избягва мъчнотиите. Той се обърна към мен и продължи.

Когато ти, рекох, си почиваш, когато спиш, ти отиваш горе като у дома си. Почерпваш сили, идеи, знания и се връщаш отново да играеш на сцената на живота своята роля.

Той продължи.

Не се смущавай, не се безпокой, когато комар или муха кацнат върху тебе. Те не могат да те съборят.

Аз Го слушах учудена и тъкмо мислех да възразя, Той каза:

Не, ти така – и направи движение, като да ги чукне с двата си пръста – ще ги пропъдиш и ще избършеш кацналото място. Кога куче се облегне на тебе с лапите си, оцапва ли те?

– Да, Учителю, казах аз.

– Не, каза той. Планината не може да се събори. И чистото злато не може да се изцапа. С каквито и нечистотии и да го вариш, то си остава все чисто злато. Същото е и с диаманта: диамантът си остава все блестящ и неопетнен.

---

[4] Виланела (на френски: *villanella)* – френски старинен селски танц или песен

– Учителю, казах аз, колко много съжалявам, че не съм дошла по-рано при Вас. Защо не Ви познавах от по-рано.

– Ние, каза Той, много отдавна се познаваме – от преди 7000 години. Ти си пяла в миналото като весталка, като жрица си служила в древните храмове, в моите школи.

Аз Го попитах:

– Учителю, ние от там ли се познаваме?

Той се усмихна и пак повтори:

– Ние отдавна се познаваме. Ти, рекох, като излезеш на сцената, трябва да имаш такова държане, че публиката да не очаква предварително, че ти ще пееш хубаво. И като запееш, малко по малко – да ги завладееш.

– Учителю, какво трябва да бъде облеклото на окултния певец? – попитах аз.

– Облеклото на идейния певец трябва да бъде скромно, за да изпъкне лицето. И да няма претрупаност и много украшения, за да не разсейва погледа на слушателя. Може да се показват само китките на ръцете и глезените на нозете.

Учителят ми обясни:

– Китките на ръцете и глезените на нозете са светът на ума. От китката на ръката до лакътя и от глезена на крака до коляното е светът на душата; и от лакътя до рамото, и от коляното до таза е физическият свят.

Учителят продължи:

Дрехата трябва да се дипли по формата на човешкото тяло. Може да има нещо бяло около шията.

Започнахме да говорим за Операта.

Учителят каза:

– Артистите са като децата. Те трудно обуздават чувствата си. Когато те изпаднат в трудни, негативни състояния, ти им изпей някой окултен мотив, например „В начало бе Словото" .

Накратко, аз разправих на Учителя за държането на един от диригентите в Операта. Преди няколко дни имах репетиция с него (няма да кажа името му). Той беше силно хремав. По време на репетицията, вместо да ми акомпанира на пианото, той все прекъсваше, говорейки ми със закачлив тон: с една дума, играеше ролята на влюбен. Това нещо се повтаряше с градация на всяка репетиция с него.

Аз се оплаках най-напред на брат Христо и той ми даде в една малка кутийка един бял прах, и ми каза да му предложа за хремата. На другия ден аз тъй направих: дадох му кутийката той да си смръкне колкото иска. Аз не зная колко той е смръкнал, но започна непрекъснато да киха и се зачерви цялото му лице.

Учителят се смееше до сълзи и каза:

– Ти трябва да си носиш силен амоняк и като го поднесеш под носа им, в такива случаи те ще се опомнюват. При 1500 градуса може ли да устои някой? Ти ще му кажеш, че жените не трябва да стават като парцал в ръцете на мъжете, нито пък мъжете в ръцете на жените.

Учителят продължи:

Ти си слязла отгоре като малко атомче (ангелче).

– Аз нищо не помня оттам, Учителю.

– Там, на Небето, има големи хорове и оркестри. Само че те пеят и свирят без диригенти.

– Учителю, попитах аз, мога ли да Ви задавам въпроси, които аз предварително ще изваждам, като чета беседите?

Той ми каза да прочета.

Ето какво беше написано:

„В природата има една станция – ще взема билет и ще отида на Слънцето, и на Месечината, и ще узная какво има и от другата страна."

– Кой е този билет?

– Свободният билет е абсолютната Божествена Любов, абсолютната вътрешна светлина на ума и мисълта, онази вътрешна свобода на Истината, в която всяка лъжа и измама, в каквато и да било форма, е изключена.

Аз зададох въпрос:

– Кой човек е истински вярващ?

– Истински вярващ е онзи човек, който заминава за другия свят, без да умира, каза Учителят. Така трябва да заминават всички хора, без да се страхуват от смъртта.

– Може ли човек, когато пожелае, да излиза от тялото си?

Учителят отговори:

– Ако не сте могли да излезете правилно от тялото си, Вие се събуждате неразположени и уморени. Пример: Страшното в смъртта е колът, с който човек е свързан за земята.

– Въпрос: Какво нещо е колът?

– Колът символизира желанията и връзките на човека с материалното.

Накрая, преди да си отидем, аз разправих на Учителя съня, който бях сънувала предната вечер:

Сънувах, Учителю, че Вие свирите на чело и аз пея с Вас долу в салона, до прозорците. Изведнъж дойдоха отнякъде малки момченца и започнаха да замерят камъни. Аз тръгнах да бягам нагоре към стаята Ви, но брат Христо ме възпря и ме смъмра, задето бягам, въпреки че Вие спокойно седите на мястото Си, като нищо да няма.

Учителят помисли малко и каза:

– Ти, рекох, търсеше тялото си, да се прибереш в него.

Вторият сън:

Сънувах, че Вие, Учителю, ми казвате, че физическият свят представя корените на едно грамадно дърво, на което клоните, листата и стъблото са в различни светове.

И третия сън да Ви кажа, Учителю.

Сънувах, че сестра Василка ме покани заедно с мама в стаята си. След като седнахме, тя откри перденцето на прозореца си и ние видяхме една табела, на която беше написано: „Дворецът Трианон". А знайно е, че този дворец се намира във Франция и че в него е била затворена кралицата на Франция Мария Антоанета, преди да бъде гилотинирана.

И сестра Василка се обърна към мене и към мама и много строго ни каза: Ето тук сте били затворени и осъждана Мария Антоанета за нейната безхарактерност, безнравственост и лек живот. Аз горещо я защищавах.

Учителят нищо не ми каза за последните два съня.

Много хора не могат да познаят Любовта. Бог е Любов. Учителю, благодаря Ви! Амин!

3. МОЛИТВАТА

13.06.1940 г.

[понеделник], София – Изгрева

След като запразнихме [запразнувахме] в Операта, ние с брат Христо заминахме за Варна, където бях поканена за няколко концерта. Като се завърнахме оттам, ние посетихме Учителя. Влязохме при Него в шест часа следобяд и излязохме след осем и половина часа.

След като Го поздравихме и дълго време говорихме за Варна, за изнесените ни концерти там, за Операта и прочее, Учителят си затвори очите, помълча малко и каза:

– Идеалът, към който се стремите, трябва всеки ден да се отдалечава от нас; от време на време ще се приближава, ще се приближава до нас, ще ни изпълни със сили и стремежи, и отново ще се отдалечи от нас. Тези, които се смаляват, отдалечават се от центъра на Бога, за да работят. Когато се върнат при Него, тогава се уголемяват.

Човек се движи в кръг към своя идеал. Къде е центърът, Бог? Той е навсякъде.

Аз прибавих:

– Значи Бог има много центрове, тогава около всяко същество ще се образува кръгче.

Учителят пак заговори:

– Човек е щедър, когато се намира при извора, при потока. Не може да има щедрост, когато носиш вода само в едно шише.

Учителят ме погледна продължително и каза:

Когато, рекох, ти говорят думи, които ще те засегнат, ти не мисли, че се отнасят за тебе, а за някое друго лице. Ти идеш от Слънцето и имаш влияние от Венера, Марс, Юпитер и малко Сатурн. Венера и Слънцето те обичат много. Ти обичаш свободата си. От любов към нея си готова да застанеш на края на опашката. Но Бог няма да те остави все там да седиш.

Аз коленичих пред нозете Му и сложих двете си ръце (длани) върху колената Му.

Той каза, като сочеше с показалеца Си:

– Отлична Сатурнова линия имаш. Ти не обичаш да се подчиняваш на никого. Ти с усилие се подчиняваш на баща си и майка си, и на учителите си.

Аз седнах пак на мястото си и започнах да чета някои извадки от беседите. Учителят внимателно слушаше и поглеждаше с усмивка към брат Христо.

Аз прочетох следните мисли:

„Сине Мой, дай си сърцето!" ;

„Човешкото сърце е храм Божий, в който храм човешкият дух е жрецът, човешката душа е весталката, човешкото сърце и човешкият ум са прислужниците в храма, а ти, човек, си богомолецът."

Аз искрено изказах възхищението си от красотата и образността на тези мисли. След това прочетох стиховете на една молитва, които срещнах в една от беседите Му:

„Чуй, Господи, към Тебе аз отправям мойта молитва:
Да се освободи моето тяло от всичките неправди,
които аз съм създал.
Господи, Господи, Господи,
Да дойде Твоята милост към мене, към мене."

– Учителю, казах аз, тази молитва като че ли сама пее. Той ме попита:

– Е, каква мелодия чуваш?

Аз мълчах.

Учителят отвори кутията на цигулката Си и каза, преди да я настрои:

– Когато ние се молим с песен, нашата молитва е чута отгоре.

Той изсвири една мистична мелодия, след това пак я изсвири, като тихо пригласяше с гласа Си, произнасяйки думите „Чуй, Господи, ..."

Аз се просълзих. Брат Христо също беше развълнуван.

Учителят все свиреше и тихо пееше.

Аз запях с Него и след кратката пауза Го попитах:

– Учителю, ще ми позволите ли да нотирам мелодията?

– Може, рекох, да я нотираш и да я пееш там, в Операта, на тях, когато се явиш на сцената.

(Аз не бях още назначена в Операта, но имах насрочени гастроли и ми плащаха на излизане.)

От този момент тази молитва заема централно място в моя духовен възход.

И ще обърше Бог всяка сълза от очите ни и скръбта ни ще се промени в радост. Учителю, благодаря Ви! Амин!

4. КАДЕНЦИ

30.06.1940 г.

[неделя], София – Изгрева

Денят е хубав, ясен и светъл. От известно време търсим удобно време да пея пред Учителя.

Тази сутрин брат Христо дойде по-рано от обикновено и весело ми каза, че още днес ще пея пред Учителя. Аз бързо се облякох, разпях се докато се обличах, взех със себе си нотите и отидохме на Изгрева.

Из пътя брат Христо ми разправи как отишъл при Учителя да определи Той деня и часа, когато ще пея, и Той му казал да мине рано на другата сутрин, защото братята и сестрите се готвели да отидат с Него на Витоша (денят беше четвъртък [27 юни]).

Рано сутринта когато брат Христо отишъл при Учителя, той бил сам. Всички братя и сестри тръгнали напред за Витоша (така тръгват те обикновено), но Учителят в последния момент отказал да отиде на тази екскурзия, въпреки приготвената раница и термоси с гореща вода.

Така че, когато ние дойдохме на Изгрева, около Учителя имаше само двама-трима души. Бяха само бати Ради, сестра Савка и брат Гали[5].

Учителят слезе долу в салона и аз се качих на сцената и изпях арията на славея из операта „Сватбата на Жанет" от Бизе – с много вариации, имитиращи славея. Пях великолепно. Учителят сияеше радостен.

Аз слязох от сцената и Му целунах ръката и казах, че искам да си отпочина. Учителят тихо каза на сестра Савка да ме заведе в стаята си.

Преди да изляза с нея, Той продължително ме изгледа и каза:

– Една известна голяма певица от миналото влиза в тебе и пее през тебе. Много гении привлече ти с пеенето си. Тези гениални, напреднали души бяха около главата ти. Ти правиш естествени движения. Добре се държиш на сцената. Аз ще ти покажа как да се ограждаш.

Когато сме излезли от салона със сестра Савка, Учителят много говорил на тримата присъстващи за пеенето ми. Той казал, че този глас е работил хиляди години в светилищата и храмовете на древността.

Сестра Савка ме заведе в стаята си, извади от гардероба една мека жълта дреха, нещо като пеньоар или нощница, накара ме да съблека хубавата копринена рокля, за да не я измачкам и си легнах на леглото й. След това тя отвори един шкаф с двойна стъклена врата и ми подаде от там „Новата Ева", беседата от Учителя.

Аз си почивах, легнала на леглото й, четях, а тя седна пред една масичка и почна да пише нещо. След един час и половина се облякох и сестра Савка ме заведе в приемната на Учителя. Там при Него беше и брат Христо.

Учителят ни покани да седнем и Той каза:

– Ние ще те изпратим на едно място, дето ти ще свършиш една Божествена работа.

Аз се обезпокоих и си помислих да не ме изпрати някъде надалеч, и казах неспокойно:

– Учителю, много пречки има да вляза в Операта. Трудно ще стане това.

Учителят продължи:

– Там сега те си служат с интриги и Бог всичко ще очисти. Когато наближи времето птичките да запеят и природата започне да се пробужда, те ще те назначат.

(И точно така и стана: на 5 февруари 1941 г. ме назначиха в Народната опера.)

Учителят стана прав, отвори кутията на цигулката Си и като я настрои, каза, преди да започне да свири:

– Колоритният глас (Той наричаше колоратурния глас „колоритен") е като цигулката.

Учителят засвири една тъжна мелодия, нещо като каденца[6] и непосредствено след нея свиреше и от време навреме, с прекъсвания, пригласяше тихо и дълбоко с гласа си мелодията на **„Имаше човек"**

---

[5] Гавраил Велев Величков, 1909–1985, известен с името дадено му от Учителя – Галилей.

[6] Каденца – хармоническо последование, от два или повече акорда, с която се изразява преминаване от неустойчивост към устойчивост

само до половината. Той пак започна да свири отначало същата тъжна каденца, но сега и аз пеех с цигулката му.

Аз разбрах, че тази мелодия е като встъпителна към песента. Извадих нотна тетрадка и я записах.

След това Учителят изсвири няколко такта от молитвата **„Фир-фюр-фен"**, като ни поясни:

– Тази молитва трябва да се започне тържествено.

Когато изсвири първата част на молитвата, Учителят се поспря малко и започна да свири една вариращa каденца по 2–3 различни начина. Аз пеех със звуците на цигулката Му.

Учителят спря да свири и каза:

– Тази мелодия може да се свири между двете части на песента. Аз записах и двете каденци – за мене, за моя глас, те не бяха трудни за изпълнение.

– Учителю, казах аз, когато изнеса концерти, аз ще изпея „Фир-фюр-фен" и „Имаше човек" с тези каденци.

Учителят поясни:

– Който, рекох, не може да ги изпее, може да ги изсвири в акомпанимента.

– Учителю, казах аз, и флейтата може да ги свири. Той ме погледна право в очите и ми каза:

– Ти ще ги изпееш и по радиото.

Аз си помислих за трудностите, но веднага се успокоих при мисълта, че Господ всичко може. В Операта вече бяха започнали първите намеци, нападки заради моите идеи. Аз не се оплаквах още на Учителя, но Той прочете мислите ми и аз подскочих на стола си от учудване.

Той каза:

– Който не те приеме с любов, Мене не приема, защото ние те изпратихме там. Ако те нямат любов към тебе, няма да им върви. Работите им вместо да се уреждат, ще се объркват. Ти не говори много с тях. Само пей и дръж връзката си с Небето.

Ние с брат Христо станахме да си отиваме и той каза:

– Учителю, тя обича пеенето и музиката и е много чувствителна.

Часът вече беше седем и половина. Ние целунахме святата ръка на Великия Учител, благодарихме му и слязохме през гората в града.

Благодарим Ви, Учителю, Господи, Боже мой, просвети ме, направи Божественият светилник да свети над главите ни! Амин!

Забележка: На 5.07.1940 г. изнесох радиоконцерт. В програмата сложих „Фир-фюр-фен" с каденца от Учителя. Като Го попитах какво име да сложа в програмата, Той каза: Сложи Беинса Дуно.

Акомпанираше ми Асен Найденов, първият диригент на Операта.

Учителят ми показа как да изпълня Молитвата, като ми я пееше. Той слуша концерта и беше много доволен.

Някои от колегите ми ме питаха откъде имам тази хубава молитва.

5. ЧОВЕШКИЯТ ГЛАС И АНГЕЛСКАТА МУЗИКАЛНА ШКОЛА

6.01.1941 г.

[понеделник], Изгрева – София

Днес, на 6 януари, посетихме с брат Христо, Учителя на Всемирното Светло Бяло Братство. Гората и целият Изгрев бяха побелели от пресен сняг.

Учителят пъргаво слезе от стълбата и гледаше ни с Божествена любов. Той ни покани в долната приемна стая.

Дълго време ние говорихме за Операта и театрите. Учителят ми даде напътствия как да се държа с хората там, как да отговарям на въпросите им, изпълнени със съмнение и нечистота. Тук аз ще предам разговора ни по музиката. Ние се изпълнихме с Неговия божествен поглед и той започна да говори и рече:

– Който не знае да пее, не може да влезе в Новия рай, в Новата земя, в Божественото царство на Любовта.

Всички живи същества на земята имат гласови органи (струни), само рибите нямат такъв гласов орган. В тяхното царство цари гробно мълчание и студенина. Те живеят при най-малката топлина. Техните чувства не са развити. Всяко живо същество издава някакъв звук, само те мълчат. Растенията и плодовете пеят, когато растат. След хиляди години на мълчалива жестокост във водата, рибите стават птици и влизат в Божествената школа на въздуха. Там те усъвършенстват и разработват своя гласов орган.

– Учителю, казах аз, често следим и изучаваме пеенето на различните птици в гората.

Учителят продължи:

– Те по цели дни и нощи непрекъснато се упражняват. Техният идеал е славеят, те се стремят него да достигнат.

Брат Христо каза:

– Веднъж броихме със сестрата вариациите на славея и стигнахме до 32 вариации.

– В своето пеене птиците спазват известни закони, каза Учителят. Техните упражнения са еволюционни.

– Учителю, казах аз, при разпяването ние се изкачваме през полутон нагоре със секвенции[7] до крайния, най-високия тон и по същия начин през полутон слизаме до най-ниския тон на нашия регистър. Такива упражнения съществуват и при всичките инструменти, целящи да развият техниката на изпълнителя.

Учителят каза:

– В Божествения свят гамите се движат само нагоре.

Който пожелае да пее като слиза надолу, пращат го на земята и той се въплътява наново.

– Учителю, Вие казвате, че ангелите пеят, но те не свирят ли понякога?

– Не, те само пеят. Инструментите са човешко изобретение.

Всички инструменти се стремят да достигнат човешкия глас.

---

[7] Секвенция – повторение на някой мотив на различните степени на възходящи или низходящи гами

Човешкото гърло е Божие дело, Божие изобретение, най-съвършеният инструмент. Изключение правят само клавирните инструменти.

– Учителю, попитах аз, хората могат ли да достигнат изкуството на ангелите? На ангелското пеене?

– Ангелската школа по пеене не е достояние още за хората, в света, защото те не са чисти. Само чистите души ще видят Бога. Само чистите души могат да достигнат ангелското пеене.

Брат Христо попита:

– Ангелите правят ли упражнения, Учителю?

– Когато ангелите запеят, създават се нови светове, въплъщават се нови души, цъфтят нови цветенца, раждат се нови същества по лицето на земята и по всичките планети и звезди; раждат се светли мисли, чувства и благородни подтици в хората. Когато ангелите запеят, създават се нови вселени, нови слънца.

– Дирижира ли ги някой, Учителю?

– Не, те нямат нужда от диригента, защото живеят в света на съвършената Божествена хармония. В бъдеще певците и музикантите от шестата раса ще изнасят концерти без диригенти.

– Учителю, защо съществуват различни школи по пеене?

– Колкото професори, толкова и школи има, каза брат Христо.

Учителят каза:

– Има само една съвършена школа по пеене. Тя е ангелската школа. В нея школа следват малките птички-песнопойци. Когато те заспиват вечер, те се изкачват горе, при ангелите – вземат от тях урок по пеене. И като се събудят сутрин, започват да чуруликат по-нови и по-съвършени каденци.

– Аз ще те науча и ти ще покажеш на другите новото, ангелското пеене.

С много пеене, с много свирене нищо не се постига. То е механическо пеене и свирене. Не, ти ще отидеш вечер, като заспиш, в това Божествено училище и докато тялото ти почива, ти цялата вечер ще пееш и ще се учиш по новите методи и като се върнеш в тялото си сутринта, както птичките ти ще чуруликаш по нов начин.

Брат Христо все записва разговора ни за музиката.

– Учителю, казах аз, помогнете ми да вляза в рая и никога да не изляза из него.

Учителят се усмихна: Ти пей! По-малко говори! Все пей и няма да излезеш из рая, в който се намираш сега.

Ако Ева беше пяла, когато дойде черният адепт при нея, той нямаше да посмее да се приближи. Той щеше да забрави за какво е дошъл. Тя щеше да го омая с божественото си пеене и щеше да го направи ученик.

Първите човеци не приложиха пеенето в райската градина и затова ангел с огнен меч ги изпъди из рая. Те трябваше да научат всичките животни да пеят. Ева трябваше да ги научи да пеят.

Сега само чрез музиката човечеството ще се върне в рая. Не сегашната, светската музика, но новата музика, новото пеене, което слиза всеки ден отгоре заедно със светлината на първия лъч на слънцето. Човек е потънал в гъстата материя на греха.

– Учителю, какви качества трябва да притежава ученикът, за да се посвети на новото пеене?

– Той трябва да носи богатството си от миналото, да има хубав глас.

– Учителю, сега репетирам с флейтиста Илия Кръстеняков[8] и пианиста Петър Ступел[9], за да изнесем един концерт пред Вас, Учителю, на Изгрева.

Учителят се усмихна и каза:

– Днес, рекох, коя дата е?

Брат Христо отговори:

– Днес е шести януари.

Учителят каза:

– Концертът, ако може, изнесете го на 9 януари [1941].

Аз веднага извадих едно малко листче от чантата си и като написах на него датата, подадох го на Учителя. Той внимателно го прочете.

На листчето беше написано:

„Уважаеми братя и сестри, в четвъртък, на 9 януари, в 8 часа вечерта ще изнесе концерт сестра Цветана (Лилиана) Табакова пред Учителя. Ще бъде акомпанирана с флейта от г-н Илия Кръстеняков, на пианото от г-н Петър Ступел. Поканваме ви с любов всички.

Програма:

1. „Фир фюр фен" от Учителя – молитва, с каденца от Учителя.
2. „Молитва" от Учителя.
3. „Ще се развеселя" от Учителя – с флейта.
4. „Имаше човек" от Учителя – с флейта и каденца от Учителя.
5. Ария от операта „Сомнамбула" от Винченцо Белини.
6. Ария на операта „Лакме" от Лео Делиб – с флейта.
7. „Птичката в гората" от Вилхелм Таубер – с флейта.
8. Химн от арфа – Илия Кръстеняков с флейта.
9. „С детска радост" – Илия Кръстеняков с флейта.
10. „Венир, венир" от Учителя – с флейта.

Учителю, Ръководителю мой, благодаря! Амин.

6. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 9 ЯНУАРИ 1941 г. УЧИТЕЛЯТ ЗА МУЗИКАЛНИТЕ ДВИЖЕНИЯ

9.01.1941 г.

[четвъртък], Изгрева – София

Още в 7 часа вечерта ние дойдохме с брат Христо на Изгрева с такси. Салонът беше почти препълнен.

Учителят слезе по стълбата с божествено сияние. Тъй като беше още рано и акомпаниторите не бяха дошли, Учителят ни покани заедно с брат Христо горе в спалнята си стая. На антренцето гореше голяма печка.

Брат Христо каза:

– Може ли, Учителю, сестрата да види стаята?

---

[8] Илия Василев Кръстеняков, с псевд. Иля Болгар, 1899–1973, флейтист, пианист, щрайхист (китара, цитра, мандолина), композитор, педагог

[9] Петър Исаев Ступел, 1923–1997, пианист, композитор

Учителят отвори широко вратата и вече не я затвори, докато бяхме при Него.

Аз не пожелах да вляза в стаята Му, защото бях с ботушки, но застанах на прага на вратата и внимателно разгледах стаята Му. На полилея видях, че горяха 12 сини лампи, макар че беше още светло. На една масичка до леглото видях Библията. Въобще стаята Му беше широка, светла и просторна. Наредбата беше чиста и скромна. Почувствувах в душата си Божествено присъствие в тази стая. Тук се раждаше Словото, беседите и музиката.

Учителят посочи столове да седнем и попита не искам ли чашка чай.

– Да, Учителю, отговорих аз, ще пия една чашка.

След малко той ни поднесе на чинийки горещ чай.

– Учителю, казах аз, преди пеене не пия нищо горещо.

Той веднага отля половината чашка и доля студена вода. И ме попита: Да сложа ли лимонче?

Аз казах:

– Не, Учителю, преди пеене не употребявам лимон, защото свива гърлото.

Вече слизахме тримата по стълбата, аз попитах Учителя има ли място, където да си опитам гласа? Той ни покани в приемната Си стая, долу. В този момент една сестра почука на вратата и ни каза, че акомпаняторите са дошли.

Аз станах права и запях. Учителят също стана прав пред креслото си, също и брат Христо стана прав. Пеейки се разхождах из стаята и свободно се упражнявах.

Влязохме в салона. Учителят седна на един стол пред катедрата. Когато всички бяхме готови да започнем, аз слязох от сцената, минах по пътеката, задръстена от правостоящи, целунах ръката на Светлия Учителя и той стана прав. Пак се върнах по пътеката на сцената и запях. След като изпях и последния номер, аз пак слязох от сцената, целунах ръката на Великия Учител, като му благодарих и той пак стана прав и ми каза:

– Хубаво, хубаво пяхте. После елате в стаята ми с брат Христо.

Аз се качих отново на сцената и наченаха обичайните поздравления, целувания и пр. Една сестра ми целуна ръката, друга сестра ми даде в ръцете една книжка, надписана за мен, нейни стихове.

Брат Христо накрая ми каза:

– Вие пяхте божествено!

Забравих да пиша, че Илия Кръстеняков, като свърши концертът, дойде след мене, и той целуна ръката на Учителя, и му каза:

– Господин Дънов, ние с голямо удоволствие ще ви изнасяме и друг път концерти. Певицата има рядък глас и техника.

Най-после, след като привършиха поздравленията, ние с брат Христо влязохме при Учителя. Лицето му сияеше от радост. Диамантен ореол светеше около главата му.

Той каза, като се усмихна:

– Висше присъствие имаше около тебе. Ако хората са ясновидци, щяха да видят множество светли топки във всичките цветове на дъгата да излизат от устата ти. Аз виждам, през тебе пее една гениална, много прочута певица.

Аз го попитах:

– Как се казва тя, Учителю?

– Сега още по-добре ти да не знаеш името й, каза той. Програмата ти беше хубава.

Учителят стана прав и направи едно движение, имитирайки ме и каза:

– Това, рекох, движение, където го правиш, е хубаво. Ти посяваш музикалните тонове направо в сърцата им. Ти добре изпя и колоритните (ставаше дума за каденците). Гласът ти звучеше като цигулка.

Учителят се обърна към брат Христо, като ме сочеше с показалеца си:

– Тя, рекох, ще прослави Божието име на сцената.

След тези думи Той пак се обърна към мене и каза:

– Първом ще те изпитат дали си силна. Ти внимавай! Не се привързвай към никое смъртно същество. Обичай Бога!

Учителят се обърна към брат Христо и каза:

– Тя ще пее само за Бога!

Учителят продължи, като ме гледаше право в очите:

– Там, в света, в Операта, ти раздавай само от лихвите си. Не раздавай капитала си! Гледай да минеш там, на сцената, с по-малко разноски. Ти, рекох, на физическия свят си достигнала гениалност. Сега ще ти дадем условия да работиш и да достигнеш гениалност и в духовния, и в Божествения свят.

Учителят каза:

– Почакайте малко – и излезе.

Ние чухме с брат Христо как той се качваше нагоре по стълбата, за стаята си. След малко той влезе при нас, като носеше в ръката си една книга. Той седна на креслото си и с мастило написа нещо на първата страница на книгата. Той прочете това, което беше написал и ми подаде книгата. Аз не мога с думи да изразя радостта си.

Книгата беше на френски език: „Le maître parle", с хубава кожена подвързия и на първата страница той, Божественият Учител, бе написал името ми ясно – двете ми имена, и се подписал, и датата беше написал. Аз просълзена от радост, коленичих пред нозете му, целунах ръката му.

– Учителю, казах аз, помогнете ми, винаги бъдете с мен, никога да не се отклоня от пътя си, вярна да остана на вас и делото. Учителю!

Брат Христо се просълзи.

Учителю, ръководителю мой, благодаря Ви! Амин!

7. АСТРОЛОГИЧНИТЕ КАЧЕСТВА НА ГЛАСА. УПРАЖНЕНИЯ ЗА ПЕЕНЕ. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТОНОВЕТЕ

Песента „Ти ще сполучиш в света" (Красив е живота на ангелите...)

24.01.1941 г.
[петък], Изгрева – София

Днес духаше остър източен вятър. Снежинки палаво се въртяха във въздуха и беше много свежо.

Учителят ни прие веднага. Аз му прочетох всичко, което той ни беше говорил по-миналия път. Въобще аз записвам нашите разговори най-усърдно. Когато говоря с него, в приемната стая, аз държа тетрадка в ръката и записвам всичко. Аз правя всичко това за да го зарадвам.

Когато записах първия ни разговор и му го прочетох, той се просълзи от радост и ми каза: Само онзи може да пее, когото Бог люби и който люби Бога. Без любов няма музика, няма пеене. Ти ще се свържеш с Бога и тогава ще пееш.

Учителю, попитах аз, какви качества трябва да притежава гласът на певеца?

– Основните качества на гласа са:

1) **Топлина,**
2) **Светлина** и
3) **Сила**, които астрологически отговарят на Слънцето.

Тези три качества можем да съпоставим с други три качества на Слънцето:

1) **Мекота**,
2) **Яснота** и
3) **Метал**.

Освен тези качества, ОБИКНОВЕНИЯТ ПЕВЕЦ трябва да притежава още 6 качества, второстепенни:

1) **Лекота** – която астрологически отговаря на Луната;
2) **Обем** – който отговаря на Юпитер;
3) **Интензивност** – която отговаря на Марс;
4) **Цвят** или колорит – което качество отговаря на Венера;
5) **Вибрато**[10] – което качество отговаря на Меркурий;
6) **Точност** – което качество отговаря на Сатурн.

Аз бързо пиша всичко, което Учителят ни говори. Брат Христо и той извади листчета и пише.

Учителят каза:

– Всичките тези качества трябва да притежава гласът на обикновения певец.

---

[10] Вибрато – леко, вълнообразно колебание на тоновата височина, което се изразява в леки отклонения от основния, звучащия тон.

За ДАРОВИТИЯТ ПЕВЕЦ имаме пак трите основни качества на Слънцето:

1) Топлина,
2) Светлина и
3) Сила.

Останалите шест качества са:

1) **Подвижност** – Луна;
2) **Активност** – Марс;
3) **Нежност, финес** – Венера;
4) **Широта** – Юпитер;
5) **Пъргавина** – Меркурий и
6) **Концентриран тон** – Сатурн.

– Значи качествата за обикновния певец и за даровития певец са девет, казах аз.

Учителят продължи: За ГЕНИАЛНИЯ ПЕВЕЦ необходими са освен първите три качества:

1) Топлина или мекота,
2) Светлина или яснота и
3) Сила или метал.

Освен горните девет качества, певецът трябва да притежава още качествата на седемтях добродетели:

1) **Надеждата или въображението** – които астрологически отговарят на Луната;
2) **Правдата** – на Марс;
3) **Любовта** – на Венера;
4) **Вярата** – на Юпитер;
5) **Разумността** – на Меркурий;
6) **Мъдростта** – на Сатурн;
7) **Истината** – на Слънцето.

Когато има нарушение на едно от тия качества, гласът боледува. Има начини, с които могат да се лекуват тези дефекти (заболявания).

Ученикът на новото пеене трябва да притежава добро сърце и благородни и възвишени чувства и идеали, светъл ум и красива мисъл, диамантена воля и постоянство. Когато се изкачиш в Божествения свят, ти ще пееш и ще се изкачваш все нагоре, ще обикаляш всички планети и слънчеви системи.

– Учителю, ами какви упражнения да правя?

– Упражненията и гамите. Ще ги пееш само нагоре, докато стигнеш най-високия тон; а когато започнеш да слизаш надолу, съзнанието ти трябва да бъде будно. Ще задържиш в съзнанието си една Божествена идея и с нея ще започнеш да слизаш надолу, и мисълта ти да бъде свързана със слънцето.

– Учителю, моля Ви, покажете ми с пример.

– Например ти ще си представиш, че си ангел и слизаш отгоре да помагаш на душите. Ти се свържи със съзнанието на едно светло същество.

Учителят ме попита:
– Що е гама?
И аз му отговорих така, както е писано в музикалните учебници.
Учителят каза:
– Тонът ДО е посяването на семето в земята.
Тонът РЕ е процес на покълването.
Тонът МИ е показването на стръкчето или стъблото извън земята.
Тонът ФА е поникването на листа, клонки и пъпки.
Тонът СОЛ е цъфтенето.
Тонът ЛА е връзването на плодовете и
Тонът СИ е вкусването на тия плодове.

Тонът ДО има отношение към жизнените енергии в природата и когато човек слуша или изпява този тон, той се свързва с тези енергии;

Тонът РЕ има отношение към човешката индивидуалност и когато човек слуша или пее този тон, в него се пробужда индивидуалното съзнание;

Тонът МИ има отношение към човешката мисъл и когато човек слуша или пее този тон, свързва се с разумните същества в природата и започва правилно да мисли;

Тонът ФА пробужда у човека разбирането за разумното използуване на материалните условия;

Тонът СОЛ пробужда у човека възвишени мисли, стремежи и копнежи към великото в живота;

Тонът ЛА дава широта на човешкото съзнание и простор за полета на човешката мисъл, а тонът СИ има отношения към висшите човешки чувства.

От тези разбирания трябва да се изхожда и при композирането.

– Учителю, попитах аз, тоновете на гамата имат ли цвят?

– Всеки тон има различни трептения, които са свързани с неговия цвят. Тонът ДО има червен цвят и отговаря на скъпоценния камък сардий или рубин.

Тук Учителят поясни нещо за скъпоценните камъни, свързани с имената на дванадесеттях сина на Якова и дванадесеттях Израилеви племена, като говореше на брат Христо.

След кратка пауза Учителят продължи:

– Тонът РЕ има оранжев цвят и отговаря на скъпоценния камък сардоникс;

Тонът МИ има жълт цвят и отговаря на халкедона и хризолита;

Тонът ФА има зелен цвят и отговаря на смарагда;

Тонът СОЛ има тъмносин цвят и отговаря на верилия;

Тонът ЛА има небесносин цвят и отговаря на сапфира и

тонът СИ има светловиолетов цвят и отговаря на аметиста.

– Учителю, казах аз, в официалната теория на музиката не са познати тези качества на тоновете.

Учителят продължи: Гамата в Божествения свят има друго съотношение.

Всеки тон в Божествената гама е жив. Той е една вселена, една звезда, една планета с живот в себе си. Там като пееш тоновете, ти с изпяването на всеки тон се изкачваш нагоре и посещаваш всяка планета и

всяка звезда. Който само помисли да се върне назад, връщат го на земята и отново той се въплътява.

Ти като се упражняваш, ще държиш в съзнанието си мисълта, че отиваш при Бога, при ангелите, при напредналите същества. А като започнеш да пееш упражненията надолу, ще си представиш, че си слънце, което изпраща нашироко лъчите си и помага на всички същества. Представи си, че си ангел, който слиза отгоре да помага, да лекува, да носи божиите блага в мрачните жилища на хората.

– Учителю, като ми казахте да изучавам пеенето на славеите, ние с брат Христо открихме, че те правят най-различни вариации. Те почти не повтарят същата вариация. С брата изброихме 32 вариации у славея, а четохме в една книга, че един професор изброил 116 вариации у славея.

Учителят каза:

– В днешно време певците не знаят още да пеят. Гласът им има един металичен оттенък, който не иде отвътре.

Четири състояния има, през които трябва да се изхожда при пеенето. Те са: на подсъзнанието, на съзнанието, на самосъзнанието и на свръхсъзнанието.

Според Мене, каза Учителят, високият, колоритният глас (Учителят наричаше колоратурния сопран „колоритен") иде от върховете надолу и трептенията му са по-ситни.

Басът е долина и трептенията му са най-едри и е магнетичен.

Тенорът представлява хълмисти поляни, а алтът представлява полета.

Колоритният глас е слънчев глас, глас на светлите мисли, на ангелите.

В човека има около 40 милиарда клетки, които са живи душички. Те са групирани около душата.

– Учителю, те музикални ли са? Тия клетчици дават ли си концерти?

Той се засмя и каза, като посочи с пръст музикалния център на главата си:

– Преди ние да запеем, те отвътре вече пеят и ние предаваме това, което те са вече изпели.

– Учителю, когато Христос е бил на земята, Той пеел ли е?

– Христос изпя тона ДО, когато изгря Витлеемската звезда и Той се въплъти на земята.

След това Той изпя тона МИ, когато излезе да проповядва и събра учениците си.

И накрая Той изпя тона СОЛ, когато издържа последния Си изпит на кръста и каза: „Господи, на Тебе предавам Духа си" и възкръсна.

– Учителю, ангелите на небето пеели ли са, когато Христос възкръсна?

Учителят запя тази песен:

Красив е живота на ангелите.
Красив е живота на нашата душа.
Ти ще сполучиш в живота,
Ти ще сполучиш в живота.
Слушай гласа на ангелите
И ще сполучиш в живота.
Красив е живота на ангелите.

Учителят я повтори и потрети.

Аз я нотирах и тихо пригласяхме на някои места. Песента ни харесваше. И брат Христо тихо пееше.

– Учителю, казах, бях чела, че Скрябин бил построил едно пиано и като свирел на него в тъмна стая, всеки тон светвал с малка лампичка, боядисана според цвета на тона. И така преобладаващият цвят в една композиция бил или виолетов, или зелен и прочее. Например какъв ще е цветът на песента, която ние току-що изпяхме?

– Тя има син цвят. Тази песен има положителни думи.

– Учителю, попитах аз, как да пея песните ви? Братя и сестри говорели на брат Христо, че не харесвали както пея песните и не харесвали и двете каденци, които вие ми изсвирихте на цигулката си.

Учителят широко се усмихна.

– Ти ще им кажеш: „Аз слизам отгоре, от света на ангелите." Колоритният глас иде отгоре и слиза надолу. Песните ги пей така, както ги чувстваш. Ти добре ги изпълняваш. Душата ти пее.

– Учителю, кога да изнеса песни, които вие свирите и изпяхте?

– Ще им дойде времето и ще ги пееш.

Благодаря Ви, Учителю. Благославяй, душе моя, Господа. Амин!

Забележка: На 5.02.1941 г. ме назначиха в Софийската Народна опера. Учителят ми пожела много хубави неща.

8. БОЖЕСТВЕНОТО ПРОНИКВА НАВСЯКЪДЕ

6.04.1941 г.

[неделя], Изгрева, София

На 6.04, третият ден на Великден, дойдохме с брат Христо при Учителя. Влязохме при Него в 11,30 часа и излязохме в 1,30 часа. Тук останахме и на обяд. Учителят започна да ни говори за музиката, след като ми даде напътствия и съвети как да се държа в Операта и как да отговарям на въпросите им. Той рече:

– Външните условия, средата, сега са лоши за проява на музиката, но при Новото учение тези условия ще се изменят.

Аз станах права и запях валсовете от Паневритмията, които бях приготвила с мои каденци.

Учителят си затвори очите и внимателно ме слушаше.

След кратка пауза изпях Молитвата, която бях нотирала на 13.10.1940 г. Докато я пеех, Той остана все със затворени очи. Като спрях да пея, той каза:

– При музиката и пеенето с най-малко средства ти проникваш направо в сърцата на хората. Една добре изпята Молитва се подема от хиляди напреднали същества и след като се преработи от ангелите, се поднася в съвършена форма пред лицето на Бога.

Аз го попитах как да се моля и кога трябва да се моля.

Той каза:

– Най-правилното положение през време на молитвата е главата да бъде горе и краката – долу, значи вертикално положение. Човек може да

се моли и когато го бесят с главата надолу или когато го бият, простян на земята. Всякога човек може да се разговаря с Бога.

Учителят продължи: Има, рекох, три вида гениалност - на физическия свят, астрална и Божествена, умствена в Божествения свят.

Учителят ме разглеждаше внимателно и каза:

– Ти имаш, като се обърна към мене, гениалност на физическия свят. Сега остава да работим с тебе да достигнеш гениалност в духовния и в Божествения свят. Ти имаш влиянието на Венера със Слънцето и силно обичаш да бъдеш независима и свободна. Заради свободата си си готова да застанеш най-отзад на опашката. Ти стой далеч от хората, както слънцето стои далеч от тях.

Учителят ме попита: Например как ще дадеш рандеву [среща] на слънцето? Като го причакаш някъде, откъдето изгрява или откъдето залязва и отдалеч ще му се радваш, отдалеч ще му се любуваш. Ти трябва да бъдеш смела, строга и категорична към онези, които искат да изменят на принципите си. Божественото може да проникне и в най-малките междини. Ако например сложим в един съд оловни и железни стърготини, оловото и желязото като по-тежки остават отдолу. След това слагаме пясък, който се намества между тях и отгоре като залеем вода, тя ще се намести между тях; и ако налеем спирт, той ще се намести между частиците на водата.

Аз попитах Учителя защо птичките, като вземат вода, почакат; вземат си една глътчица, пак почакат; погледнат нагоре и чак тогава я глътват.

Учителят започна да се смее, погледна брат Христо и каза:

– Те пазят гърлото си да не изстине и като поглеждат нагоре, благодарят на Бога за водата. Те първом си стоплят водата в гърлото и после я гълтат.

На тебе, рекох, ти предстои един доста труден изпит с диригента Асен Димитров. Тук ще те изпитат дали си силна или слаба.

Учителят ни посочи неговата печка и продължи: Желязото го каляват при висока температура, за да не се пука и да не се дращи отпосле.

– Учителю, попитах аз, Мария-Магдалина била ли е сестра на Лазара и Марта?

– Да, била е тяхна сестра.

– Учителю, вестниците много пишат за излизанията ми на сцената в Операта.

Учителят се усмихна и поясни:

– Ти по-добре знаеш как си пяла от критиците, които те слушат. Слънцето няма нужда да бъде възхвалявано. Неговата светлина сама говори за него. Ти не обичаш многото репетиции. За тебе са достатъчни само 2–3 репетиции. Ти си пяла и играла в древните храмове и оттам носиш това голямо изкуство.

Всеблагий Боже, лъчезарний, светлий Учителю, помогнете ми да извърша волята Ви! Амин!

9. ТОНОВЕ И АКОРДИ. ПЕСНИТЕ НА ЦВЕТЯТА

10.05.1941 г.
[събота], Изгрев, София

Днес, на 10 май, сутринта бях при Учителя, където останах и да обядвам. Влязохме при него с брат Христо. Още с влизането си аз му казах:

– Учителю, искам да ви пея!

Той каза:

– Ще пееш с любов. Когато Любовта посети човека, той пее със светлина, топлина и сила. Тоновете са меки и се преливат във вълнообразни линии, както тези линии са естествени между долините и височините в природата. И най-големите височини на гласа трябва да бъдат меки. Божествена Любов е тази, която дава безкористно, без да взема.

Когато певецът пее, не трябва да се занимава с мисълта какво ще каже публиката, но да пее за себе си, за Бога. Бог вижда нашите погрешки, но не ни упреква, нито ни критикува, но търпеливо чака с любов да се изправим.

Този, който само говори, че обича, това са празни думи. Истинската, Божествена Любов само мълчи и дава на дело, безкористно.

Когато държим правилна връзка с Бога, с Любовта, ние сме радостни, свободни, доволни, работите ни се нареждат много добре и лесно. Тогава ние не се мъчим, не се трудим, но работим, творим.

Ти по естество си тъй устроена, че вървиш по пътя на най-малките съпротивления. Големите съпротивления ти се явяват отвън. В човека живеят много разумни същества и се проявяват. Колкото човек се издига духовно, толкова съществата стават повече и са по-напреднали.

– Учителю, казах аз, много ми е мъчно да играя на сцената поради тежкия грим и мръсните перуки от косите на умрели хора, може би.

Учителят ме попита: Какво слагаш на лицето си?

– Най-напред се намазва лицето с мазнина, над която се нанася дебел пласт – тон, с който се закриват и веждите. Отгоре вече става рисуването, червенето и пудренето. А от перуката тъй се задушава главата ми, че непрекъснато се изпотява. Като снема перуката, цялата коса отдолу е мокра. Явява ми се сърбеж на главата.

Учителят каза:

– Да, това е доста трудно за тебе. Ти гледай с най-малко разноски да минеш там, защото ние те пращаме временно. Ще дойде време, когато ще измислят една тънка прозрачна маска на лицето и върху нея ще се рисува гримът. Ти, рекох, не може ли да играеш със своята коса – да не слагаш перука?

– Ролите ми са все на русо момиче, а моята коса е светлокестенява.

Учителят каза:

– Ти можеш да си намажеш косата с една течност и като стане по-светла, няма да си слагаш перука.

Почука се на вратата и ни извикаха на обед. Седнахме на двора заедно с всички сестри и братя да се храним. Дежурните сестри ми определиха място от лявата страна на Учителя да седна, а до мене беше седнал брат Христо.

Пред нас градината беше прелестно украсена с различни лалета. Те като че ли излагаха на показ красотата на различните си багри.

Аз обърнах вниманието на Учителя да погледне тяхната красива пъстрота. Той каза:

– Те са военни. Най-ниският им чин е капитан. Ние, хората, дефилираме[11] пред тях и те ни се радват, и ние им се радваме. Те са много търпеливи и много се радват също, когато слънцето огрява чашките им. Те са научили насекомите, които често ги посещават, как да се боядисват в най-различни цветове.

Аз го попитах:

– Те, цветята, пеят ли?

Той ми отговори:

– Те пеят, но нашите уши не могат да доловят тяхната музика, тяхната песен. Когато растат, те пеят.

След обяда Учителят пак ни покани в приемната си стая и продължихме прекъснатия разговор.

– Учителю, попитах аз, какви песни пеят цветята?

Учителят каза:

– Уханието на цветята и плодовете звучи в акорди. Например лалетата имат *до мажорен* акорд.

– Но ние имаме на всеки тон от гамата нов, различен акорд, казах аз. Имаме първо тоническо тризвучие, после на терцата, на субдоминантата, на доминантата, секстата и септимата.

– Различните лалета звучат в различните акорди на *до мажор*.

Например червеното лале звучи в акорда, построен върху тона ДО.

– Искам да Ви попитам, Учителю, за всички именити певци и певици, които пеят в света и живеят твърде разпуснато: те ще станат ли един ден ученици на Новото учение?

– Те са все наши. А гдето живеят така, то се дължи на ликвидиране на техните кармични връзки от миналото.

Учителят продължи: Всеки човек трябва да си има един основен тон от гамата, който тон той най-много да обича и от него да изхожда за другите.

– Ами ако човек не може да определи сам кой тон обича? – попитах аз.

Учителят каза:

– Може и чрез аромата на онова цвете, което човек най-много обича, да се изнамери неговият основен тон.

Идейните певци, когато пеят, техните тонове, които излизат от ларинкса им, ухаят различно. Ларинксът у певците е тъй устроен, че хиляди ангелчета трептят и вибрират, и работят в него при пеенето с този орган.

Няма по-съвършено нещо от човешкия глас! Всички инструменти се стремят него да имитират.

– Учителю, защо като си затворя очите и чувам само говора или пеенето на човека, аз виждам и самия човек?

Учителят помълча и каза:

– Истинските ясновидци ще бъдат певците от Шестата раса. Те ще говорят за миналото, настоящето и бъдещето на човека само като слушат неговото пеене или говор.

---

[11] Дефилирам – минавам в тържествен марш пред някого

Брат Христо каза:

– Учителю, пророците от Стария завет ни представят един строг и страшен Бог, а Вие, Учителю, ни говорите за един търпелив, благ и любящ Баща – Господ.

Ние станахме прави, готови да си тръгнем. Брат Христо заговори за една братска работа с Учителя.

Всякога, когато си излизам от стаята на Учителя, изпитвам една небесна лекота, радост, забравила съм грижите си и като че ли слънцето и цялата вселена са мои. С такива чувства и днес си излязох от стаята на Учителя. Като че ли криле ми поникнаха. Хвърчах, а не вървях по земята.

Помощта ми е от Господа, Който направи Небето и земята. Амин!

10. ОБЕРТОНОВЕТЕ И АРОМАТА НА АКОРДИТЕ

12.05.1941 г.

[понеделник], Изгрева – София

Днес към 1 часа по обед отидохме при Учителя с брат Христо. Той беше на балкона. Поздрави ни и ни покани да влезем в трапезарията да се нахраним. След като се нахранихме, той ни прие и ние останахме при Него до 5 часа. С Учителя най-напред говорихме по въпроси, свързани с моята работа на сцената на Народната опера. Сега аз ще предам само разговора ни по музиката.

– В бъдеще, каза Учителят, певците от Шестата раса ще имат регистър от 5 до 7 октави.

Аз възкликнах от учудване.

Учителят продължи: Тембърът на гласа е в зависимост дали двойникът на човека е в гърлото му и дали всичките обертонове на дадения тон звучат напълно. Добрият певец има много злато.

Аз, каза ми Той, ще ти дам злато в джоба ти! От време на време ти ще вадиш от това злато и ще го броиш, като дрънкаш златните монети. Те, като чуят звъна на златото, повече ще работят върху себе си. Всеки звук от тези монети е един съвършен музикален тон.

Учителят много вдъхновено продължи:

Човешкият глас е женски елемент. Също и светлината е женски елемент. Също и Слънцето е женски елемент. Мъжкото Слънце още не сме го видели. Ние виждаме само женското Слънце.

Всичко, което е изявено, е женско, а което не се вижда, е мъжко.

Произвеждането на човешкия глас има нещо общо със светлината. Гласът се предава най-напред в етерното пространство, преди да стигне до нашите уши, защото той после се предава във въздуха.

– Учителю, образуването на тона е много сложен процес. Аз желая да пея, без да мисля как трябва да образувам тона.

Учителят продължи:

– Лицевите кухини играят важна роля при пеенето. Ангелите ни говорят чрез колоритния (колоратурния) глас. Този глас слиза от много високи светове и е езикът на ангелите. Колоритният глас събужда мисълта на човека. В бъдеще ще се създадат специални училища, където ще се изучават окултните песни и упражнения със специални движения.

Брат Христо попита:

– Учителю, Вие казахте в беседата, че терцата е с един потенциал.

Учителят поясни:

– Терцата е построена върху примата с един потенциален тон. Квартата е с два потенциала, а квинтата е с три потенциала.

Аз станах права и вдъхновено изпях арията на Лучия ди Ламермур от Доницети като се движех из стаята и играех тъй, както и на сцената.

След като привърших, той каза:

– Тази мелодия е от Ангелския свят. Учителят стана прав, приближи се до мен и каза: Например как ще изпееш с движение: „Студът всичко дава" (из песента „Студен си ти")? Той протегна грациозно ръката си и изпя: „Студът всичко дава" .

В това даване аз почувствах изобилието и щедростта на Бога. Попитах:

– Учителю, каква е задачата на Операта според Вас?

– Операта, каза Той, сега има едно предназначение, но в бъдеще ще има друго предназначение. Тя ще се преустрои основно. Тези, които пият вино и живеят леко, не могат да пеят. Не е виното, което пее в природата, но водата пее из всяко кътче из природата – в чистите планински изворчета, в морето, в пълноводните реки, във водните капчици и пр.

Не може да се пее без красота. Във всичко трябва да има красота. Красотата винаги е придружена от грозотата. Грозотата е сянка на красотата.

За колоритното пеене певецът трябва да има връзка между слънчевия възел, мозъка и мисълта му; между мислите и чувствата да няма противоречие; да няма никакво раздвояване между симпатичната нервна система (слънчевия възел) и мозъка. Когато колоритните тонове звучат правилно в маската, участва мисълта.

Трябва да се създаде възможност, от страна на певеца, всеки тон да развие своите обертонове. Тогава тонът е чист.

– Учителю, попитах аз, ароматът на розата на кой акорд отговаря?

Учителят си затвори очите и каза: *ла бемол мажорен акорд*. Някои души се привличат от този акорд, от нейния аромат.

– Каламфирчето (така наричаше Учителят карамфилчето) има *фа миньорен акорд*; лилията има *си бемол миньор*.

Учителят продължи:

Чрез аромата на цветята ангелите ни предпазват от негативните влияния.

– Учителю, кокиченцето с какъв акорд е свързано? – *Ми миньор акорд*.

– Ами липавата теменужка? – *Си миньорен акорд*.

– Минзухарчето? – *Ре мажорен акорд*.

– Босилекът? – *Ла миньорен акорд*.

– А лалето? – *До мажорен акорд*.

Часът вече стана 5. Ние целунахме ръката на Великия Учител.

Господи, Учителю, облягам се на Вас и винаги ще Ви търся, и ще Ви чакам през вечностите и безкрайностите. Амин!

11. ПЕСЕНТА „СТРАННИКА" . ШАПКАТА НА УЧИТЕЛЯ

21.06.1941 г.
[събота], Изгрева, София

Днес, на 21 юний, отидохме с брат Христо при Учителя. Ние влязохме при Него в 8 часа без четвърт вечерта.

Днес, брат Христо два пъти се наложи да слезе и да се качи на Изгрева при Учителя, за да му снеме точна мярка на главата. Аз пожелах да му купя лятна шапка от магазина „Братя Цървенкови", срещу Двореца. Чак в 8 часа вечерта му донесохме шапката.

Единият път в 5 часа, брат Христо му донесъл една шапка, но оказа се, че не бе точно за главата му. Беше по-голяма и затова той я донесе и я върна, смени я с по-малък номер.

Аз няма никога да забравя с каква голяма радост ние носехме с брат Христо шапката на Великия Учител. Въпреки, че бях уморена от репетиции в Операта, като влязох при Учителя, аз се ободрих. Той с радост ни посрещна и ни даде по една шепа пресни череши. Ние разговаряхме с Него до 10 часа вечерта. Аз му казах:

– Учителю, аз все записвам всичко, което ми говорите, на всяка наша среща.

Прочетох онова, което бях записала на Великден от нашето свиждане.

Той много сърдечно се смя, като му четях и за лалетата. Прочетох му също и извадки от формули и молитви, от различни негови беседи. Аз го помолих също да ми каже нещо за прочутите певци в средновековните манастири, които се скопявали и пеели като сопрани. Бях чела нещо за тях.

Той каза:

– Скопяването запазва гласа от остаряване и запазва височините на гласа. Действително нечистият плътски живот огрубява гласа. Тези полови енергии, без да става нужда от скопяване, могат да се трансформират нагоре и човек да се чувства напълно здрав и работоспособен. А най-главното е това, че гласът става необикновено чист и хубав, ясен, свеж и висок.

Учителят ме попита:

– Рекох, кога започва ваканцията ви?

– Между 2 и 5 юлий, Учителю.

– Е, каза Той, като се освободиш, тогава ще ми попееш. Аз ще те науча на една песен, която няма да се нотира, а направо ще я научиш. Тази песен ще бъде с форшлаци[12].

Аз все мълчах. И брат Христо също мълчеше. След кратка пауза аз Му разправих нещо от моето детство.

– Учителю, живеех с родителите си в Сливен, където съм родена. Бях дете в четвърто отделение. Имахме на края на годината изпит. В двора на училището имаше голяма градина. Аз се скрих между цветята, паднах на колене и горещо и искрено се помолих Бог да ми помогне да издържа изпита си.

Учителят ме попита:

– Ти нали изпита една топлина? Една широта, едно успокоение?

---

[12] Форшлаг – мелодично украшение от един или повече кратки тонове, което предхожда даден тон.

– Да, Учителю, точно това нещо изпитах. Почувствах и една смелост.

– Ние сме непрекъснато наблюдавани от Невидимия свят в постъпките си, в мислите си, в чувствата си, каза Учителят.

Българската музика е със затворени интервали. Характерът й е песимистичен. Тя не е духовна. И закачките й, и хуморът й е много саркастичен. Тъгата й е пак много безизходна. Липсва й широта и движение.

Заговорихме за Паневритмията. По това време Учителят репетираше с братята и сестрите на поляната на Изгрева „Слънчевите лъчи".

– Учителю, казах аз, представям си Паневритмията, изнесена на сцената. В дъното едно грамадно слънце, което ще заема целия екран. Паневритмията да се играе от обучени души, облечени с еднакви дрехи като весталки или в българска носия.

Той се усмихваше и се радваше. Брат Христо също беше щастлив.

Аз продължих:

Учителю, когато съм отпаднала духом, като отворя наслуки някоя Ваша беседа, веднага ми отговарят на скръбта и се успокоявам.

Аз извадих тетрадката си с написани мисли от Негови беседи и прочетох:

„Като българи, вие сте поставени в дупката, която евреите направиха в ребрата на Христа. Тя и до днес стои още отворена.

На всички народи е дадена задачата да запушат дупката в ребрата на Христа, която от 2000 години още зее."

– Учителю, казах аз, имам една молба към Вас, но не смея да Ви я кажа. Аз съм толкова много заета в Операта, че не ми остава време да дойда на сутрешните беседи, нито на екскурзии. Мъчно ми е, че други разполагат с времето ми.

Учителят каза:

– Ние те изпратихме там на фронта, да свършиш една Божествена работа. Там ще обличаш военните дрехи, а като дойдеш тука при нас, ще ги съблечеш. Кажи, рекох, молбата си.

– Учителю, брат Христо ми донесе преди няколко дена написани думите на една песен, която Вие сте изпели на Ел-Шадай, Витоша. Ето го листчето. На него пише, че на 16 юни по обед, към 1 часа, Вие сте били много тъжен и замислен. Един брат (Неделчо) Ви казал: Учителю, кажете ни нещо, което никога досега не сте ни казвали. И Вие сте изпели една тъжна песен с тези думи:

Странник съм в този свят,
никого не познавам, освен Тебе.
Ти, Господи, Боже мой, Си създал всичко за мене.
Аз отправям своята благодарност към Тебе.
На Тебе, Господи, възложих своето упование.
Да възлезе молбата ми към Тебе!

След като сте изпели песента, изгряла дъгата и ситният дъждец престанал да вали. Учителю, много съжалявам, че не съм била там на екскурзията, да нотирам песента!

Учителят затвори очите си и изпя с дълбокия Си равен бас мистичната песен. Цялото Небе пееше с Него.

Аз записах песента. Очите ми се премрежваха от сълзите на скръб и радост. Брат Христо също плачеше. Ние целунахме Неговата свята десница и Му благодарихме!

Господи, Твоята Истина пребъдва во веки. Амин!

12. РАДИОКОНЦЕРТ НА 24 ЮЛИ 1941 г. ПЕСЕНТА „ЦВЕТЯТА ЦЪФТЯХА"

15.07.1941 г.

[вторник], Изгрева, София

Вчера получих от студиото на Радио София картичката (покана) за концерта ми, който щеше да се състои на 24 юли т.м., в 8 часа вечерта в Радиото. На картичката заедно с имената на другите автори беше написано и името (псевдонима) на Учителя – Пиер Беинса.

Сутринта много рано, когато още всички спяха, брат Христо дойде, за да ме придружи до Изгрева. За да не безпокои хазяите, той чукна отдолу с камъче по прозореца и аз вече го чаках облечена. Веднага тихо излязох.

Когато пристигнахме на Изгрева, беседата беше вече привършена и хората вече се събираха на полянката за Паневритмията. Аз за пръв път щях да участвам в нея. Няколко музиканти се събраха в средата на поляната. Между тях имаше и флейтист. Играчите се наредиха двама по двама на колелото.

Учителят застана по средата на поляната, отдясно на музикантите. По даден знак те засвириха и всички заиграха. В средата играеше Учителят с широки, волни и сдържани същевременно движения. Брат Христо също играеше, а аз застанах на горния край права и гледах. Когато колелото се въртеше, много познати братя и сестри, минавайки покрай мене, ме поздравяваха.

По едно време сестра Невена Неделчева се наведе до ухото ми и ми пришепна: Елате, сестра, да играем. Тя играеше в този момент сама. Аз отказах учтиво.

След малко наближи към мене сестра Савка. И тя ми пришепна: Елате, сестра, да играем! Определено било от Небето тя да ме научи да играя. Когато започнах да се движа ритмично с всички, аз имах чувството като че ли целия си живот съм ги играла. Така познато ми беше всяко движение.

След Паневритмията Учителят ни прие в приемната Си стая.

– Учителю, казах аз още при влизането ни, Паневритмията е вълшебно нещо. Аз се чувствам сега наново родена. Каква красота, каква чистота! Аз виждах аурата на борчетата, на цветенцата и на лилавите планини. Аз виждах и аурата на всички братя и сестри, огрени от първия слънчев лъч. Учителят сияеше.

– Много ми хареса играта и мелодията на последното [предпоследното] упражнение на колелото, преди да се направи обливането – „Кой на ранина става да играй!"

Учителят каза:

– Аз го наричам „Маршът на Боговете" . Някога, когато сте били богове, сте го играли при друга обстановка.

Учителят се усмихна. Свещеният Му поглед светеше с неземна светлина.

Той каза: Тук при нас всичко е естествено. Нашите декори не са изкуствени, както в театъра. Там те имат нарисувано слънце, а нашето слънце е истинско. Понякога, когато слушате някой концерт в града, вие се връщате с една дълбока тъга в себе си.

При нас е обратното. Хората забравят своите мъчнотии и страдания, когато дойдат при нас. Музиката уравновесява силите в нашата душа. Когато те нападнат чужди лоши мисли, започни да им пееш и всичките духове, колкото и да бъдат те, ще си отидат.

Брат Христо каза:

– Учителю, четох в една книга, че цар Саул се е занимавал с музика.

Учителят продължи:

– Цар Саул е обичал музиката и с нея се е лекувал. Един лош дух от време на време влизал в него и песента на Давида е прогонвала лошия дух. Веднъж цар Саул посетил училището на пророците по музика и той, без да иска, неусетно започнал да пее и да прави техните магически движения.

– Учителю, ето вчера получих картичката (покана) за моя радиоконцерт, който ще се състои на 24 т.м. в 8 часа вечерта. Тук е написано и Вашето име. Аз репетирам концерта с госпожа Прокопова. Искам да изпея песента „Цветята цъфтяха" , която Вие скоро дадохте на Братството. Учителю, колко пъти да изпея песента?

Той стана прав и ни каза:

– Почакайте малко – и излезе.

Ние с брат Христо чухме, че Той се качи горе. След малко Той влезе пак и носеше кутията с цигулката Си. Внимателно я извади, настрои я и започна да свири „Цветята цъфтяха" .

– Учителю, аз преведох текста на песента на френски език и така съм я вписала предварително, когато подавах програмата:

Les fleurs s'épanouisaient et déjà musissaient.
Et comme nées en pureté,
Elles nous amenent la jeunesse.
Des bons fruits d'or u mûrissent.
Allors!
Et en les ressevant – on reconnait qu'ils sont les dons de Dieu

и за втората репетиция [волта[13]],

de L'Amour.

– Хубаво! – каза Учителят. Вторият път ти ще я изпееш на български език и с едни варианти.

Вместо четвъртинка нота ЛА, Той изсвири една триолка[14] и т.н.

Аз записах изменението.

Брат Христо много се радваше и все шепнеха нещо устните му. Трябваше вече да тръгнем за града. Имах репетиция. Ние целунахме десницата, ръката, която само благославяше и напуснахме приемната Му.

[13] Волта – последни тактове от второто повторение

[14] Триола – група от три еднакви по стойност ноти, които са равни на две ноти със същата ритмична стойност

Господи, послушай ме в скръбен ден! Дай ми според желанието на сърцето ми! И направи ме знамение на Добро! Амин!

13. ТАНЦЪТ НА МЕЧКАТА. ЛЮБОМИР ПИПКОВ. ПАНЕВРИТМИЯТА

27.07.1941 г.
[неделя], Изгрева – София

Днес, след свършване на репетициите в Операта, тръгнахме с брат Христо през гората за Изгрева.

Всички братя и сестри се хранеха на дългите маси пред салона. Беше дежурна сестра Гръблашева. Като ни видя, тя веднага се разпореди, като ни сложи да седнем точно пред Учителя. Хранехме се мълчаливо. От време на време Учителят ни поглеждаше.

След като се нахранихме, Учителят попита нещо брат Христо. И в това време, ето че се зададе по пътеката към чешмата един мечкар с мечката си, водейки я с халка на носа й. Той застана точно пред Учителя, значи до мене и брат Христо. Започна да й пее и да думка на едно дааре[15], като от време на време разтърсваше тежкия й синджир. Аз изтръпнах от ужас и гледах нейните кръвясали очи, които имаха като че ли човешки поглед. След като мечката достатъчно си поигра и сестрите дадоха на мечкарина нещо, той си отиде.

Учителят каза:

– В тази мечка виждам, че е затворен духът на един виден владика, който изкупва по този начин грешките си и престъпленията си, които той е вършил в името Божие.

Учителят се обърна към мене и каза: Концертът по радиото излезе хубаво. Ти пя вдъхновено, с душата си. Ти изпълни добре песента „Цветята цъфтяха". Хубаво направи, дето я изпя един път на български език и един път на френски език.

Почти никой от присъстващите не чу какво ми говореше Учителят, защото почти всички братя и сестри се изправиха и се групираха около масата, където седяхме ние и общо запяха братските песни. Аз не пеех, но само ги слушах.

Учителят се наведе през масата и тихо ме попита: Харесва ли ти пеенето? Аз кимнах с глава, вместо да кажа „да" и все слушах.

След този импровизиран концерт, Учителят ме попита:

– Ти нали си свободна след обед?

– Да, Учителю, казах аз.

– Починете си малко тук, рекох с брата и в 3 часа пак елате при мене!

В 3 часа без четвърт аз вече седях на пейките пред салона, а брат Христо говореше по-нататък с една сестра. Точно в 3 часа Учителят слезе отгоре по стълбата и ни покани вътре.

Ние седнахме и Учителят ми каза:

– Ти имаш ли песнопойките, братските песни?

---

[15] Дайре – музикален ударен инструмент с двойни дрънкалки и опъната кожа от едната страна на широк обръч

– Само едната имам, Учителю. Той извади една книжка, на която пишеше „Паневритмия" и една нова песнопойка и ми ги подаде като подарък.

Аз започнах внимателно да разгъвам листата й и казах:

– Учителю, преди известно време репетирах с композитора Любомир Пипков един Моцартов концерт в дома му.

В паузата той извади една от етажерката си една от тези песнопойки и каза: Чудя се какво сте намерили в тези прости и наивни песни, че чак, както научих, по радиото сте ги пели!

Учителю, аз му казах: Тези песни наглед изглеждат наивни за такъв голям композитор като Вас, но в тях има една скрита сила, особено когато се пеят общо от всички братя и сестри. Чували ли сте за град Ерихон, за падането му, как са се срутили дебелите му стени?

Той се засмя, повдигна рамене и започнахме да репетираме.

Учителят помисли малко и каза:

– Ти ще му кажеш, че това са окултни упражнения.

В древните окултни школи музиката е заемала първо място. Духовните хора са злоупотребили с тази музика. Ти кажи, че тези окултни упражнения в основата си са прости, но всъщност те са и много сложни. Тези упражнения облагородяват и възпитават човека, и създават характера му. Ти не давай на тях всичкия си капитал. Дръж го за Бога! Пази се! Те там загрубяват гласовете. Ти си изпратена временно да работиш при тях!

При пеенето трябва да вземат участие умът, сърцето и волята.

В Операта, като пееш с движения, това показва, че волята ти взема участие.

– Учителю, защо музиката на Паневритмията само се свири и играе? Нали е написана и с думи, защо не се пее?

– В бъдеще, когато играчите играят, в средата при свирачите ще има хор от братя и сестри и те няма да играят, но ще пеят Паневритмията.

Брат Христо се обади:

– Може хорът да пее и със солисти, Учителю.

– Когато един ден се освободиш от Операта, ти това ще го направиш, каза Учителят. Ще дойдат добри времена, когато свободно ще се проявява окултната музика.

Пеенето е връзка между човешкия, Ангелския и Божествения свят. Ако искаш да се разговаряш с възвишените напреднали същества, ти започни да им пееш.

– Учителю, попитах аз, каква е разликата между светската и окултната музика?

– Според мене няма нито светска, нито духовна музика. Музиката е една, само че различно преведена. Преводите й са различни.

Почукаха на вратата. Учителят стана прав и ние станахме с брат Христо.

Лъчезарний Учителю, благодаря Ви! Господи, яви чудните си милости, Ти, Който с десницата Си спасяваш тези, които се надеят на Тебе! Амин!

14. ПРИНЦИПИТЕ НА КОМПОЗИРАНЕТО И БОЖЕСТВЕНАТА ЛЮБОВ

20.09.1941 г.
[събота], Изгрева – София

Дълго време не можах да се откъсна от работата си в Операта. Имах и често радиоконцерти. Много се преуморих. Ваканцията бързо дойде и аз отидох в провинцията на почивка.

Днес, на 20 септември, сме пак с брат Христо на Изгрева. Учителят веднага ни прие. Дълго време с Него говорихме за трудните ми задачи в Операта. Той ми каза:

– Ти гледай с по-малко разноски да работиш там. Ние те пращаме временно там! Не раздавай от капитала си, работи само с лихвите!

– Учителю, казах аз, съжалявам, че не дойдох с Вас на екскурзия.

Той каза, усмихвайки се:

– Аз носех шапката там, на планината, само при „слънчево време" . Цялото Му лице сияеше от чистота и святост.

Аз казах:

– Много се радвам, Учителю!

Той продължи да говори за музиката.

– Колоритните тонове са израз на мисълта. Идейното е връзка между материалното и реалното. За да изпееш и развиеш по Божествените правила един тон, ти трябва да бъдеш уверена, че само по този начин може да се изпее този тон. Да нямаш никакво колебание или раздвояване, че може да се изпее и другояче.

– Да, Учителю, казах аз, особено пределните височини могат да се изпеят само по този начин.

Учителят продължи.

– Ако пееш правилно тона ФА, ти ще можеш да помогнеш на човека на физическия свят. Например красиво ще го прегърнеш, ще го излекуваш. Ако не пееш правилно тона МИ, ти не можеш да целунеш искрено някого.

– Учителю, как могат да се лекуват люлеещите и тремолиращите гласове?

Той каза:

– Никой не може да даде повече от това, което носи от миналото си. За тремолото и люлеенето на гласа са причина нервите, дисхармония в чувствата, неправилен живот в миналото и сега. Има още и някакво нарушение между нервните възелчета в мозъка, в центъра на музиката и нервичките в ларинкса.

Ние имаме тук – и посочи челото Си – там, дето е центърът на музиката – 25,000 клавишчета. Мускулите на лицето, на челюстите, на гласовия орган и нервите на тези мускули играят съществена роля при пеенето.

Ти трябва да ги изучаваш. Долната челюст е една масивна кост, която се отваря и затваря. Тя служи за основа на тоновете.

Ти трябва да изучиш ролята на мускулите на лицето, които вземат участие при пеенето и при изговарянето на гласните и съгласните, и сричките на думите.

За да се изпее чисто един тон, той трябва да съвпадне с вътрешните и външните вълни на своя фокус. Когато се задмине или не достигне този

фокус, се получава нечист, неточен тон. Тогава липсва нещо и в тембъра на такъв тон, той не е вече достатъчно ясен.

– Учителю, дойдоха при мене едни родители и пожелаха да предавам пеене на дъщеря им, 15-годишна. Аз не им отговорих ще се съглася ли, защото исках да се посъветвам с Вас. Знайно е, че гласът претърпява мутации през пубертета. Какво ще кажете, Учителю, да откажа ли?

Той помисли малко и каза:

– Още преди средните векове в манастирите са се обучавали малки послушници на изкуството пеене. Тогава, според италианската школа, техните гласове звучели като инструменти. Според мене, продължи Учителят, ако децата вземат уроци по пеене още от ранното си детство, ще се развият много добри певци и музиканти.

– Учителю, ами ако през пубертета гласът се измени?

Учителят не ми отговори с думи, но аз прочетох мисълта Му.

– Учителю, Вие цитирате в една беседа думи от Евангелието: „Сине Мой, дай Ми сърцето си" , казва Бог.

Учителят ми каза:

– Човек не трябва да се привързва към никое смъртно същество, но да служи на Бога. Ти нямаш право да откъснеш едно цвете само за себе си.

– Учителю, композиторите от миналото изхождали ли са от същите принципи, за които Вие говорите, при композирането?

Учителят отговори утвърдително и продължи.

– Нито един от композиторите не е познал Божествената Любов. Някои от тях са станали жертва на човешката любов.

Моцарт е весело, палаво дете. Музиката му благоухае и в нея обладава синият цвят. Той не е разбрал Божествената Любов.

Името му значи: МО – означава черен, смърт; ЦАРТ – значи цар. Обратното взето значи, че детинството си е живял като цар. Свирел е в дворците на императори и князе, а края на живота си е живял в черна мизерия.

Бах е с широко благоутробие. Спокоен е. Неговата музика излъчва това спокойствие и широта. Той е много плодовит. Представата за неговата музика е една богата градина със свежи зеленчуци и плодове, добре напоена.

Буквата Б в началото на името му – показва покълване, растене.

Бетховен е неспокоен, силно честолюбив, амбициозен и горд. Невидимият свят е оставил Бетховена в нищета и страдания, за да търси Истината с музиката си.

Учителят каза: Ако съдбата беше го поставила при благоприятни условия, той нямаше да остави това творчество на човечеството. Бетховен през целия си живот не е познал Божествената Любов.

На края на живота си, когато е композирал Деветата симфония, когато е работел над текста на Шилера – „Одата на радостта" , за братство и любов между човеците – Невидимият свят му откреднал за миг само едно малко прозорче, през което той зърнал Любовта, преди да си замине от земята.

– Учителю, кои планети са влияели на Бетховен?

– Той е имал влиянието на Венера, Юпитер, а по-късно се явява и Сатурн.

Шопен също не е познал Любовта. В неговите ноктюрни и валсове има нещо болезнено, сантиментално.

Неговите композиции трябва да се свирят пред богати охранени хора със затъпени чувства. Под влиянието на неговата музика те ще отворят сърцата си и ще развържат кесиите си.

Лист – името му започва с буквата Л. Той е имал любов към музиката и към приятелите си.

– Учителю, кажете ми нещо за лекуване и обновление, когато съм неразположена гласово.

– Ще пееш тона ЛА, като ще прекарваш ръката си от рамото надолу до китката на ръката си с буквите А, Е, И, О, У – първо с дясната, после с лявата ръка. Ще дойдат отгоре сини и бели ангели и ще те излекуват.

– Учителю, ами ангелите имат ли бои, цветове?

– Ангелите са розови, сини, аметистови, жълти и блестящо бели, по-блестящи и от Слънцето.

– Учителю, благодаря Ви! Любовта не се превъзнася, не се гордее, не безобратствува, не дири своето си, не се раздражава, не мисли зло, сърадва на Истината, всичко претърпява, на всичко хваща вяра, на всичко се надее, всичко търпи, Любовта никога не отпада! Амин!

15. ПОСВЕЩЕНИЕТО

19.10.1941 г.

[неделя], Изгрева, София

Днес времето е ветровито. Студено е. Вихрушка от пожълтели листа се носи по горските пътеки. Ние с брат Христо отиваме при Великия Учител.

Той веднага ни прие. Най-напред аз Му разправих пречките и неприятностите, които неотменно следват моя път в Операта.

Той ме слушаше внимателно. За диригента Асен Найденов каза:

– Ние ще го насолим.

Аз не отдадох голямо внимание на тия думи на Учителя, но брат Христо слушаше видимо развълнуван.

Не мина и една седмица, заведоха съдебен процес срещу него, че вземал пари от някои артисти и в замяна на тях им обещавал разни роли в Операта. Съдът гледаше делото срещу него публично и вестниците писаха, но следния ден престанаха да пишат, защото и тук той си послужи с откуп, за да потуши този срам.

Учителят заговори за животните:

– Задните крака на животните са станали наши ръце. Животните се движат успоредно със земята.

Растенията и хората са перпендикулярни на земята, но с тази разлика, че главата на растенията е заровена в земята.

Зъбите на животните са на ръба на носа у човека – вместо да хапе, той да мисли. Рогата на животните са в ноздрите на носа у човека, където са и чувствата му.

Аз казах:

– Учителю, някои сестри от Изгрева говорят за свои видения.

Той каза:

– Тези образи, които те наричат видения, са сенки. Ти, рекох, във всичко, което виждаш, имаш видения, защото виждаш истинската същност на нещата. Ти виждаш живата същност в Природата.

Ето, аз ще ти дам сега едно видение. Той си затвори очите. Стаята, в която бяхме, се освети на линии. Тези линии бяха всичките цветове на дъгата, които започнаха постепенно да се въртят около себе си, преплетени с ослепителна светлина. Образува се едно въртящо се кълбо, от което се отвори нещо като вратичка и за миг се показа лицето на най-красивия ангел.

– Учителю, пришепнах аз и видението изчезна.

Аз попитах:

– Защо не изпитвам онова мистично благоговение към Вас, Учителю, каквото виждам в много братя и сестри? Аз Ви чувствам като близък, роден баща, Божествен баща.

Учителят се усмихна и каза:

– Ти не се страхуваш, а другите имат това чувство от страх. Само нечистият се страхува. В астралния свят нещата само се виждат, там няма говорене и поучение.

– Учителю, когато бях на 13 години, разболях се от скарлатина.

Цели 12 дена съм била излъчена и все бълнувах. Когато слънцето се скриеше и настъпваше нощта, аз ставах русалка с рибена опашка, влизах в хладните води на едно езеро в Сините камъни в Сливен. Сутрин, щом се покажеше първият лъч на слънцето, аз ставах едно чудно бяло цветенце и израствах там, край стръмните пътеки. Пътниците, които нарядко минаваха покрай мене, не ме виждаха. По едно време аз видях брат ми, сестра ми, баща ми, майка ми – минаваха покрай мене, аз ги виждах, но те не ме виждаха. Като залязеше слънцето и настъпваше нощта, аз пак ставах русалка.

Учителят ми каза:

– Ти си минала едно посвещение! Цветето е най-духовното превръщение. Рибената опашка е в гъстата материя. Горната част е духовна. Когато християните бяха гонени, те се криеха в едни подземия, наречени катакомби. Техният знак е бил две риби една срещу друга. Този знак е означавал Чистота и мълчание. На старогръцки думата „риба" се чете „Христос победи!"

– Учителю, казах аз, на Изгрева ме критикуват. Казват на мене и на брат Христо, че не разбирали моето колоратурно пеене.

Преди няколко дена ме срещна на Изгрева брат Лулчев и ми каза, че не разбира колоратурното пеене и прибави, че този вид глас не бил пригоден за братските песни.

Учителят ми каза:

– Ти, рекох, ще му кажеш: „Аз слизам отгоре, от там съм започнала и постепенно слизам надолу." Който дойде при тебе и започне да те критикува, ти ще го накараш да ти изпее нещо. Като каже, че не може да пее, ти ще му кажеш: „И аз не мога да те слушам!". Златната монета няма нужда да се доказва, че е златна. Тя сама за себе си говори.

Учителят продължи: Когато носиш вълнени, копринени, ленени или памучни дрехи, свързвай се с тях. Свързвай се с растенията на памука, лена, с овцете, с бубите, за да им помагаш, и те да ти помагат.

– Учителю, моите птиченца ме гледат с по едно око, защото очите им са отстрани на главата.

Учителят се смееше и каза:

– Те с едното око те виждат момиче, а с другото си око те виждат момче.

И аз започнах да се смея с пълен глас. Също и брат Христо се смееше.

Учителю, аз виждам как цялото Небе Ви придружава, аз виждам как ангелите чакат само един знак, за да го изпълнят. Помогни ми, Господи, да стана съвършена, както си съвършен Ти, Господи, на Небесата! Амин!

16. „НОВОТО БИТИЕ" – ПЪРВИ БОЖЕСТВЕН ДЕН. „ПЕТОЛИНИЕТО Е ПЕНТАГРАМАТА В МУЗИКАТА"

7.12.1941 г.

[неделя], Изгрева, София

Днес съм свободна. Репетициите ми се отмениха. Ние с брат Христо дойдохме на Изгрева и той ме заведе при Учителя. Той като че ли ни очакваше. Щом се озовахме пред вратата на салона и Учителят слезе по стълбата, и ни прие в долната стая.

Ние пак говорихме за Операта. Учителят каза на брат Христо да отиде в Министерството за една работа вместо мене.

Аз попитах:

– Учителю, на Небето има ли нотни знаци?

– Нотните знаци, каза Той, са белези на живи, колективни душички.

Всеки нотен знак изразява един тон.

Всеки тон е живо, разумно, колективно същество. Всеки тон съдържа живи душички. Тези живи душички са обертоновете.

Всеки тон съдържа 16 обертона. Ако не се обади един от обертоновете, тонът става фалшив, той губи нещо и от своя цвят. Обертоновете са ангелчета.

Учителят си гледаше пръстите на ръцете и продължи – На физическия свят имаме 16 обертона, но има обертонове и в Ангелския и Божествения свят. Обертоновете се явяват в един строго определен ред.

– Учителю, защо например най-напред прозвучава октавата? А не някой друг тон (интервал)?

Учителят се засмя и отговори.

– Като прозвучи октавата му, обаждат се същества от Ангелския свят. Когато тонът прозвучи на физическия свят, същевременно той прозвучава и в Ангелския (Духовния), и в Божествения свят с обертоновете си.

Нашите уши не са пригодени да чуят тоновете в Ангелския и Божествения свят. Само душата може да ги чуе. Там тоновете се и виждат.

– Учителю, как са се образували тези обертонове?

– Например, ако хвърлиш камък в спокойна вода, образуват се концентрични кръгове. Всеки кръг е един обертон. Това става във въздуха, вместо във водата.

Първият, основният тон, е мъжки – слънчев, продължи Учителят.

Секундата пък е женският тон (принцип).

Терцата е детето.

Четвъртият тон е по-твърд.

– Учителю, защо нотните знаци се пишат само на пет линии?

– Нали има и други, спомагателни линии? Отгоре и отдолу на петолинието.

– Да.

– Учителю, защото петолинието не е достатъчно за високите и ниските тонове.

Петолинието, каза Учителят, е пентаграмата в музиката.

Петолинието изразява съвършения музикант на физическия свят.

Петолинието изразява неговите добродетели: Истина, Правда, Любов, Мъдрост, Добродетел.

– Учителю, тогава Пентаграмата може да се напише с пет линии, вместо с две успоредни линии.

– На тези пет линии можем да напишем мотивите на песните, каза Учителят. Ти, рекох, скицирай това.

Той продължи: Певците, които пеят под петолинието, се качват отдолу нагоре. Онези пък, които пеят над петолинието, те слизат отгоре надолу.

– Учителю, защо Пентаграмата има начупени линии?

– Тук, при тази Пентаграма, работят други сили. Петолинието е нужно за физическия свят, както и нотните белези, а Пентаграмата е за Космическия свят.

В Божествения свят всичко е живо. И Словото, и То е живо.

В Божествения свят няма букви и срички. Нотните знаци, петолинието и буквите са за физическия свят.

– Учителю, светските певци полагат големи грижи за гласовете си.

Учителят поясни:

– Те го пазят от една страна, а от друга страна го развалят. С неправилния си живот те погубват гласовете си. Те злоупотребяват с мислите си, чувствата си и постъпките си.

В човешкото гърло са складирани най-големите богатства от Божествения свят. Никой не подозира какви богатства са вложени в гърлото му. Разумни същества, ангели живеят в гърлото на чистите, идейните певци. Тези ангели са наредени там по служби, на йерархии.

Ти пази хармонията между мислите си и чувствата си.

Хармония да има и в постъпките ти! Обичай Божественото в хората! Обичай душите им! Дръж в съзнанието си светли и благородни мисли.

Учителят продължи: Вокалното изкуство е играло важна роля още от дълбоката древност.

Пеенето е непрекъснато свързано с вярата у човека към Бога.

Вярата е вродена у човека. Човек не може да живее нито един миг без вяра, следователно и човек не може да живее нито един миг и без пеене.

Първите религиозни обреди в предисторическите храмове са били извършвани от избрани служители, които са посвещавали живота си да служат на Бога. Там те са изучавали специални школи на храмовото пеене.

Мойсей получи скрижалите на планината Синай с един възторжен химн на Божията Сила, Мъдрост и Правда.

– Учителю, попитах аз, Аарон пеел ли е?

– Аарон е бил много музикален. Той имал красив бас. Когато е говорел, словото му се е изливало като музика. Всички светии и пророци са имали хубави гласове. Някои от тях са свирели на някакви инструменти.

– Учителю, цар Давид какъв глас е имал?

– Цар Давид е бил и певец, и композитор. Неговата музика се е предавала от уста на уста. Той е пеел псалмите си вдъхновено и е излъчвал лечебни сили. Цар Саул се е лекувал от неговото пеене. Той бил тенор.

– Учителю, Христос пеел ли е?

– Христос донесе на земята новото пеене. Той коригира фалшивия тон на Адама със Своята саможертва на кръста и Любов към човечеството.

Христос внесе в пеенето най-мекия елемент – Благостта и Милосърдието!

Първите тайни на мистичната школа по пеене Той откри на своя пръв ученик Йоан и на Мария, и Марта – сестрите на Лазара – с една магическа песен.

Учителят извади най-хубавата Си цигулка и засвири една мистична мелодия. Той запя след малко същата мелодия с думи. Аз започнах да записвам първо думите и после и мелодията.

Учителят спря да свири и каза:

– Ти можеш да запишеш само думите. Мелодията ще заучиш наизуст. Тази песен е много дълга. Ти за колко дена можеш да научиш една опера?

– За около 20 дена мога да науча наизуст една оперна роля, защото съм имала такава опитност.

– Ти, когато заучиш тази мелодия, каза Учителят, ние ще изненадаме братята и сестрите след беседата в салона. Ти ще я пееш и Аз ще свиря с цигулка.

Забелязах в този момент, че брат Христо се просълзи от радост и благодареше на Учителя. Ние с него записахме думите:

В начало Бог създаде небето и земята.
А земята бе пуста и неустроена, нямаше ред по нея.
И тъмнина бе върху бездната.
И Дух Божий се носеше над водите на живота.
И рече Бог:
Да дойде красивата Виделина.
И тя се яви в своята светлина.
И видя Бог, че тя бе добро.
И Бог раздели светлината от тъмнината.
И нарече Бог светлината „ден" , а тъмнината – „нощ" .
И стана вечер, и стана утро, ПЪРВИ ДЕН!

Тези са думите, които Учителят пееше с Божествения Си глас, като същевременно пригласяше с цигулката Си. От скоро време бях започнала да чета Библията, като започнах от началото.

Аз казах, Учителю, аз чета Библията наред като започнах от началото. В Битието на Мойсея, доколкото си спомням сега, не е писано „красивата" виделина. Учителят ни обясни най-свещеното нещо, което съм чула досега от Него.

– Бог, каза Той, сега сътворява света по нов начин.

Бог създава нов, друг свят, по нов начин.

Бог създава сега света на Любовта, на Мъдростта и на Истината!

Много неща ни говори Великият Учител, които неща не ми е позволено да ги напиша.

Учителят с голямо търпение повтаряше мелодията, за да я науча наизуст. Брат Христо също пригласяше с нас.

– Ние ще го изпълним в 5 часа сутринта пред братята и сестрите, каза пак Учителят.

Като си отивахме в града, по пътя, още мелодията все звучеше в ушите ми. Щом влязох в стаята си, аз я изсвирих и изпях на пианото си. Бях много радостна и щастлива!

Брат Христо дълбоко изживяваше всичко това.

Аз му казах:

– Не зная, брат Христо, ще ми бъде ли възможно да пея толкова рано, в 5 часа.

Той ми отговори:

– Учителят ще ви даде сили и възможности.

Учителю, целувам Вашата благословена десница! Благословете гърлото ми, Учителю Великий! Аз виждам колко много Ви обича Бог! Амин!

17. МЕЛОДИЯ ЗА „МИРЪТ" („МИРЪТ ИДЕ ВЕЧЕ...")

17.01.1942 г.

[събота], Изгрева, София

Тази сутрин отидохме рано при Учителя. Спах предната вечер на Изгрева. Ние с брат Христо седнахме на посочените ни столове от Учителя и аз тихичко изпях Първия ден от „Сътворението на света" .

– Аз си го свиря и на пианото, Учителю! Ако се нотира, ще може да му се направи акомпанимент.

– Не, сега тази песен няма да се нотира, каза Учителят. Ти ще си записваш само думите.

Първият ден започва от тона ДО;

Вторият ден ще започне от тона РЕ. И така, докато се изпеят седемтях дена.

Вторият ден ще бъде по-сложен, но по-къс.

– Учителю, по какво познавате дали времето е музикално?

– Тогава има приждане на музикални гении. Когато нашите движения и нашето пеене е естествено, тогава от Невидимия свят слизат гении и те започват да ни преподават от Божествения свят онази висша наука на ангелското пеене.

– Учителю, посещават ли Ви реално ангели?

Той се усмихна и каза:

– Тук на земята аз срещам въплътени ангели. Те слизат на земята, за да извършат някоя Божествена работа.

– Учителю, четох в беседите Ви, че ангелите са завършили своята еволюция и че те всички са добри певци.

Учителят каза:

– Ангелите са светли, чисти същества. Човешкото пеене на земята е кряскане в Духовния свят. Човек живее в много гъста материя на земята. Тялото му също е направено от груба материя, която още повече огрубява от неправилния живот.

Ангелите се делят на йерархии. Когато те пеят, в същото време те светят със силна, ослепителна светлина. Така светят ангелите от най-високите йерархии. Колкото по-надолу слизат, толкова тяхната светлина се намалява и се обръща в някакъв цвят.

– Учителю, ангелите имат ли криле? Художниците ги рисуват с криле от перушина.

Учителят каза:

– Ангелите имат криле от светеща материя. От същата светеща материя е направено и подвижното им тяло. Те непрестанно се уголемяват и намаляват, и стават по-малки дори от един атом. Всичките техни движения се придружават от вълшебно небесно пеене.

Учителят започна да настройва цигулката Си и започна да свири една мелодия. Аз чух, че от цигулката му се произвеждаха тоновете на няколко цигулки, а след малко време чух вече цял оркестър, който накрая, постепенно затихвайки, съвсем изчезна.

Брат Христо каза:

– Много хубава е мелодията, Учителю!

Той пак провери струните на цигулката и поясни:

– Тази мелодия е за „Мира" .

Брат Христо се сети, види се, коя е мелодията, защото запя същия мотив с думите:

„Мирът иде вече, мирът иде вече,
мирът иде вече, тъй наш Господ рече."

Учителят сияеше.

– Ето сега, каза Той, съществата постепенно започват да слизат отгоре, сутрин рано, преди изгрева на слънцето. И Той засвири, най-напред толкова тихо, че ние едвам Го чувахме и постепенно засилваше мелодията до форте, фортисимо, и постепенно затихваше, докато даде илюзията, че музикантите се отдалечиха[16].

– При фортето, каза Учителят, имаме обедно време и после постепенно идването на вечерта. Тази мелодия, ако се изсвири и изпее от цял един оркестър и хор единно, и с вяра, ако се изпълни, мирът ще дойде между човеците. Ти, рекох, изучи правилата за композиране и я композирай тази мелодия. Можеш и да я дирижираш.

Аз весело се смеех с глас.

Учителят продължи:

---

[16] **f** – форте (forte – силно); **ff** – фортисимо (fortissimo – много силно); **fff** – форте-фортисимо (още по силно от ff); **morendo** – замирайки.

– С музиката аз изследвам мисълта на човека. Аз Си свиря тихо и правя своите изследвания. Моето свирене има отзвук, защото се свързвам с великия свят, даден от Бога, затова вие не чувате една цигулка, а множество цигулки. Тоновете на тези цигулки се сливат в един акорд.

Божественият свят е хармония и музика.

Когато мислите на хората са светли, те се сливат в един общ акорд и пеенето им, и свиренето им е хармонично.

Аз попитах:

– Откога съществува музиката на земята, Учителю?

Той помисли малко и каза:

– Музиката е слязла на земята отпреди 4000 години преди Христа. Атлантската раса не е била музикална. Затова и стана потъването на Атлантида. Който иска да живее дълги години, той трябва да пее. Добрият човек е музикален. Лошият човек не е музикален.

– Учителю, казах аз, някои професионални певци употребяват груба и нечиста храна, за да се засили гласът им.

Учителят поясни.

– Само чистият и правилен живот на човека придава сила и мощ на гласа – прави, чисти мисли, чувства и постъпки. Викането нищо не е за Небето. Там не се интересуват от такова пеене.

Ако един ангел слезе на земята и изпее една магическа песен (формула), гробовете ще се отворят и мъртвите ще възкръснат, болните ще оздравеят, слабите ще станат силни, лошите ще станат добри, гладните ще се наситят, жадните ще утолят жаждата си, слепите ще прогледнат, немите ще проговорят и глухите ще прочуят.

– Учителю, то ще стане като второто пришествие.

Той каза: На Земята има девет концентрични сфери.

Във всяка една сфера ще има по едно пришествие.

– Учителю, по какво да разбера, че това, което мисля, чувствам и постъпвам, е по Бога?

— Ще изпееш тона ФА в три октави, когато разрешаваш нещо от материален характер, на физическия свят. И като пееш, ако изпиташ едно приятно чувство под лъжичката (слънчевия възел) и има хармония между мислите ти и чувствата ти, ще постъпиш право.

След това ще изпееш тона СОЛ в три октави за въпроси, свързани с Духовния свят; и ще изпееш тона СИ в три октави за въпроси из Божествения свят.

Когато пееш тези тонове, ти, като затвориш очите си и се вглъбиш навътре, трябва да видиш един светъл център между двете си очи. Този светъл център ще излезе извън тебе, ще се уголеми и ще обхване голямо пространство и в този миг ти ще видиш и ще чуеш Божествено пеене, мелодии. Това го давам само за тебе!

Учителю, любимий Учителю, целувам Вашите свещени нозе, целувам Вашите благословени ръце, целувам Вашия светъл поглед!

Благодаря Ви, Учителю! Дайте ми сили! Бъдете винаги пред мене! Не заставайте зад гърба ми! Помогнете ми да изпълня Вашата и на моя Отец Свята Воля! Амин!

18. ОТМЕНЕНАТА РЕПЕТИЦИЯ

10.03.1942 г.
[вторник], Изгрева – София

Днес отидох в десет часа без четвърт на репетиция в Операта. Добре, но бях изненадана от обстоятелството, че бях записана на листа за програмата, да започна репетиции за ролята на Есмералда в операта „Продадена невеста" от Сметана. Аз замръзнах просто на мястото си и в първия момент не знаех какво да правя. За горната репетиция трябваше да се явя в 1 часа на обяд. Досега Карова[17] пееше тази роля, но откакто й дадоха Марженка [роля в същата опера], ето че писаха мене за ролята на Есмералда.

Аз реших да се боря и да се отърва от тази роля. Преди известно време бяха ми дали Амур в операта „Орфей" , но аз щастливо се освободих от нея, също и от Велгунда от операта „Рейнско злато" от Вагнер. Сега всеки ще се запита защо не искам да пея тези три роли. Защото трябва да изляза на сцената с неприкрити, твърде разголени костюми и да се излагам на простудяване. И неподходящо е за мене, като ученик на Новото учение.

До 12 часа имаше време и аз реших да отида сама при Учителя. С трамвая се качих до Семинарията и оттам, тичайки преминах и гората. Озовах се на поляната на Изгрева, гдето Учителят беше седнал на една скамейка. При Него беше и брат Боян Боев[18] с листове в ръцете си. Аз все тичах, и през поляната пак тичах, едва сдържайки сълзите си. Разправих бързо и развълнувано всичко на Учителя, гледайки Го в очите. Той ги затвори, постоя известно време така и тихо ми каза:

– Успокой се, рекох. Тази роля ти ще я изпееш на сцената! Те ще те облекат с трико. Ученикът трябва да слезе и в калта, за да спаси някоя душа; като се изкаля, после ще се измие.

Аз останах смаяна от отговора на Учителя.

Той каза: Няма нищо, ще пееш тази роля. Те после ще те освободят от нея. Ти приемай с благодарност всичко, което Бог ти праща там и по-скоро ще ликвидираш с тях.

Всичката ми тревога отлетя някъде. Аз се успокоих, щом Учителят ми каза. Аз Му казах, че бързам за репетиция и като Го попитах колко е часът, възкликнах, че съм закъсняла вече.

– Ще ме глобят, Учителю!

– Няма да те глобят, успокои ме Той.

Аз Му благодарих, целунах Му ръката и още по-бързо затичах през гората за града. В началото на гората срещнах сестра Савка с още една сестра, които се връщаха от града. Като ме видя, тя каза: Кое е това птиченце, което хвърчи през гората?

Когато влязох във фоайето на Операта, върху програмата предстоящата репетиция беше зачеркната с червено мастило и пишеше: „Отменена!"

Благодаря на Небето, дето ме срещна с Великия Учител. Научи ме, Господи, в пътя Си, да ходя благопристойно в Истината Ти! Амин!

---

[17] Нели Карова, 1911–2003, оперна певица, сопран, педагог.

[18] Боян Димитров Боев, 1883–1962

19. МУЗИКАЛНИТЕ КЛЮЧОВЕ

19.03.1942 г.
[четвъртък], Изгрева, София

Днес преди обед влязохме в приемната стая на Учителя заедно с брат Христо. Учителят имаше весело разположение и каза, че днес времето е музикално.

Днес Учителят ни говори за музикалните ключове. Той каза:

– Ключовете, за които говори официалната музикална наука, са едни, а ключовете – мистичните музикални ключове, се дават на ученика при посвещението. С тия ключове ученикът отваря вратите на свещения живот на Бога.

Учителят продължи: Магическият ключ, който оправя живота, е ключът на Любовта.

– Учителю, ами каква роля имат музикалните ключове, с които днес си служим в музиката?

Учителят продължи:

– Ключовете в музиката имат една задача: да покажат на хората как да трансформират силите си. Всичките музикални ключове са слезли от един висок свят.

– Учителю, например тонът ЛА, който се пише на второто междулиние при ключ *СОЛ*, е тонът ДО в *басовия ключ ФА*, който пък е тонът СИ в *сопрановия ДО* ключ, който ключ се пише на третата линия на петолинието. Има още *теноров ДО* ключ и *алтов ДО* ключ. Има и други ключове, които не се употребяват.

Учителят каза:

– Ти искаш например да отключиш сърцето на някой закоравял егоист. Започни с ключа *ФА* – на МЪДРОСТТА, сетне започни с ключа *СОЛ* – на ЛЮБОВТА и най-сетне с ключа *ДО* – на ИСТИНАТА. Невидимият свят е превел тези ключове на земята.

– Кой е ключът на сърцето, Учителю?

– Ключът на сърцето е ключът на Любовта – СОЛ.

Ключът на ума е ключът на Мъдростта – ФА.

Ключът на волята е ключът на Истината – ДО.

– Учителю, ами подразделенията на ключа ДО?

– Те отговарят на волята в човека на физическия, Духовния и Божествения свят.

Ключът СОЛ е най-грациозен. Той прилича на красив ангел с навити като спирала сини очи. Този ангел застава в началото на петолинието и със своята магическа пръчица посочва местата на всичките нотни знаци.

– Учителю, ученикът трябва да се научи да чете, бързо да дешифрира ноти във всичките видове ключове. Например 5–6 такта в ключа ФА, 2–3 такта в ключа СОЛ и няколко такта в трите вида ДО ключ.

Тези видове упражнения са много полезни за бързо транспониране[19].

Учителю, моят професор по солфеж Емил Депорт, композитор и диригент на собствен оркестър в Париж, нареждаше ни в кръг по средата на една голяма зала. Този кръг беше от 5–6 реда. Той сядаше в средата на кръга, на въртящ се стол и посочваше бързо с палката си кой да

[19] Транспониране – пренасяне на тоновете на едно музикално произведение или откъс по-високо или по-ниско, при което се запазват интервалните отношения, но се променя тоналността.

започне да дешифрира (да пее ноти от първо виждане). Ние всички държахме отворени солфежи в ръцете си, а той се въртеше със стола си и бързо посочваше: „Вие, вие, вие" и т. н.

Учителят каза:

– Ти имаш връзки с тях от миналото си, когато си работила във Франция.

Учителят продължи: Когато си заминете от Земята и отидете в Невидимия свят, няма да ме видите, докато не ви подложат на изпит. Вие трябва да издържите този изпит.

Ще ви изпитат пред специална комисия можете ли да четете на всичките видове ключове:

на Любовта – СОЛ;

на Мъдростта – ФА;

на Истината – ДО сопранов;

на Правдата – ДО алтов и

на Добродетелта – ДО теноров.

Когато комисията провери, че можете да пеете на тези ключове, вие ще Ме видите. Ще видите и Славата Божия. Ще ви се отворят духовните и Божествените очи.

– Учителю, Вие такъв ли ще бъдете там, на Небето, или ще имате друг вид?

Учителят се усмихна и каза:

– Аз ще се променям и вие ще Ме познавате.

Апостол Петър държи ключа на Рая, на Любовта – СОЛ. Има и един ключ на Ада – ФА. Юда предаде този ключ на вратаря на Ада. Има и още един ключ, с който се отварят дверите на престола Божий. Там живее и Христос.

Вие, музикантите, работите с тези ключове. Невидимите музикални същества си служат с тях, да отварят дверите на всички слънчеви системи. Всяка звезда, всяка планета, всяко слънце си имат ключ. Всяка звезда е музикален тон, написана нота на небето. Целият космос, цялата вселена са облени с една непрекъсната Божествена музика.

– Учителю, попитах аз, композиторите долавят ли тази небесна музика?

– На земята достигат само някои откъслеци, преводи от тази Божествена музика чрез гениите на музиката. Тези мелодии губят от Божественото, докато се напишат с ноти.

– Учителю, в Божествения свят има ли нотни листа?

– На Небето нотните листа са живи. Небесното пространство е лист, на който са написани нотите с ръката на Бога. Тези ноти са цели светове.

Всяка звезда на Небето е написана нота.

Тук на Земята има преведени 24 гами, които са дадени от двадесет и четирите старци, за които пише пророк Йоан в Откровението си.

– Учителю, Адам и Ева познавали ли са тези ключове?

– Бог, Господ, даде на Адама ключа на Любовта, но той го изгуби.

Сега с музиката на Шестата раса човечеството ще намери загубения ключ на Любовта.

Думата „Любов" е само превод на истинското име на този ключ, който Адам изгуби в Рая. Скрита е тази магическа дума и тя трябва да се

намери. Щом се намери магическият ключ, и думата ще се намери. Бог ще се изяви чрез нас.

Всеки нов ден започва с нов тон от гамата; всеки нов ден започва с нова гама. Заедно с този тон, с тази гама, ни се изпращат енергии от Разумния свят.

Мое откровение: В България живя и работи великият Учител на Всемирното Бяло братство. Той донесе новия живот и откри магическия ключ на Любовта. Българите още не Го разбират и не Го приемат. Българите имат една светла звезда на Небето поради Учителя, защото Небето е определило Той да работи в България. Блажени тези, които Го разбират и прилагат Неговото Божествено учение!

Господи, Учителю, благодаря Ви! Амин!

20. ОТНОШЕНИЕТО МЕЖДУ СЛОВОТО И МУЗИКАТА. МУЗИКАЛНИТЕ ТАКТОВЕ СА ЧОВЕШКО ИЗОБРЕТЕНИЕ. ЧОВЕШКИЯТ ГЛАС Е ИЗРАЗ НА ЧОВЕШКАТА ДУША

10.04.1942 г.

[петък], Изгрева – София

Днес брат Христо дойде рано сутринта в града. Аз вече бях готова и го чаках. Минахме през гората.

Учителят изпращаше на прага на вратата един посетител. Покани ни в приемната, след което докато ние седнем, Той за малко излезе. Като се върна, аз Му казах:

– Учителю, в братските песни в песнопойките има допуснати някои погрешки. Чувала съм някои от духовните песни на Хендел, Хайдн и др. не са били написани с тактове.

Учителят каза:

– Светът на Словото се различава от света на музиката; светът на буквите се различава от света на тоновете.

Словото и пеенето са два различни свята. Словото иде от света на синовете Божии, света на принципите, а пеенето иде от света на ангелите, света на чистите същества, света на хармонията.

Двата свята заедно олицетворяват пълнотата на великият Божествен живот.

Този живот обаче се изявява на физическия свят чрез едни и същи органи, които наричаме гласови органи.

– Учителю, казах аз, наричат го някои и гласов апарат.

Учителят продължи.

– В Божествения свят няма тактове.

Словото и музиката се римуват естествено. Небесните музикални форми, като слязат в човешкия свят, претърпяват известни промени и ограничения.

Тактовете са човешко изобретение. Тактовете в музиката отговарят на човешките закони.

– Учителю, например тактът 3/4 (три четвърти) има първото време силно, а второто и третото време са слаби. Ако напишем мелодия в този такт, ние не трябва да слагаме силна сричка на думата под слабо време и слаба сричка под силно време на такта.

Учителю, такива нарушения са допуснати в песнопойката на някои места.

– Ти, рекох, ще ги коригираш и те ще се напечатат отново.

Словата, които се пишат, нагласяват под нотите, мелодията, трябва да отговарят на силните и слабите времена на такта. За това нещо се иска знание.

– Учителю, попитах аз, в Ангелския свят има ли тактове?

– Тактовете са човешко изобретение, каза Учителят. В света на Любовта, Словото и музиката са хармонично съчетани. Когато пойните птички искат да кажат нещо, те само пеят.

Каквото е отношението между музика и Слово, такова е отношението и между музика и движение.

Брат Христо каза:

– В Паневритмията имаме и Слово, и музика, и движение, Учителю.

Аз добавих:

– И там има същите нарушения на някои места, както в песнопойките.

Учителят пак каза:

– Те ще се коригират и ще се напечатат отново.

Движението трябва да хармонира с музиката и да се съгласува с нея. В бъдеще певците в Операта няма да изнасят на сцената грешния, порочния живот на хората.

Потомците на третия Адам – хората от Шестата раса – те ще бъдат носителите на новите изкуства, на новите науки от Божествения свят. Всички окултни упражнения могат да се пеят с движения.

– Учителю, Защо ги наричате „упражнения"?

– Това не са още окултни песни. Те са окултни упражнения.

Той ме попита: Например ти как ще изразиш с движение и пеене, че даваш нещо?

Докато аз мислех как да го направя, Той стана прав, протегна щедро и божествено и двете Си ръце, с прибрани пръсти във вид на чашки, подвижи ги отвътре навън и встрани, и бавно и тържествено запя: „Ще нося Божиите блага за всички човешки сърца!" (из упражнението „Мога да постигна що желая").

Той пак седна и продължи: В Божествения свят движението е музика и музиката е движение.

В Божествения свят Словото е движение и движението е Слово.

Ако поискаш вратата на Рая да се отключи сама, ти застани пред нея и запей! Ще изпееш по всичките правила, с ангелски глас, с любов песента на Любовта, Мъдростта и Истината, и вратата на Рая широко ще се отвори пред тебе.

Всички души, които са се отклонили от пътя на Истината, лутат се и страдат в тъмнина. Само чистите по сърце ще видят Бога.

В този момент почукаха на вратата и Учителят стана. Той поговори на прага на външната врата с една сестра и пак влезе, и седна на мястото Си.

Той каза след минутно мълчание.

– Само гениалните души имат и вътрешна, и външна светлина.

Слънцето има и вътрешна, и външна светлина.

Земята има само вътрешна светлина. Тя ще добие и външна

светлина, когато бъде населена само от гениални, напреднали същества. Тогава тя ще започне да свети като Слънцето.

– Учителю, кой е най-светлият център на човешкото тяло, попитах аз?

– Този център се намира между двете очи, в основата на носа, каза Учителят. Един ясновидец може да види дали този център свети в човека. Ако този център загуби светлината си, това показва, че човека се е откъснал от Божественото дърво и като падналия плод започва да гние, да се разлага и да мирише.

В Духовния свят ангелите и светлите напреднали души непрестанно славословят Бога и Неговото Име. Те възпяват Неговата съвършена Мъдрост, Истина и Любов. Тук на земята се виждат плодовете на Божествения живот в красивите форми на природата, в красивите чувства, във възвишените мисли, във вдъхновението и в творчеството.

– Учителю, на Небето има ли хорове?

– Там светли същества, ангели пеят.

– Ами дирижира ли ги някой, Учителю?

– Те пеят без диригент.

Когато окултните певци достигнат съвършенството на ангелите, те ще пеят без дирижиране. Бог ще ги дирижира.

Диригентът трябва да бъде чист и съвършен. Той трябва да бъде малко по-долу от ангелите. Само такъв човек може да бъде диригент.

Може да правите така: На репетициите да има диригент, а на концерта диригентът да седне в публиката и с мисълта си да дирижира хора и оркестъра. Това наричам аз дирижиране.

– Учителю, Словото ли се е родило по-рано или музиката?

Той каза: Първичното Слово, това е музиката.

Първите букви на музиката, първите слова на музиката са седемтях тона на гамата, които са излезли от устата на Бога, възприети са от ангелите и са вплътени в човешкия глас.

Пеенето е тясно свързано с мисълта, едно проявление на мисълта. Човеците са започнали да пеят, когато са започнали да мислят.

Бъдещата симфонична музика ще бъде сформирована само от човешки гласове. Певците в тези хорове ще пеят до седем октави. Първите певци са служели с пеенето си в храмовете и светилищата на древните окултни школи.

След малка пауза Учителят продължи: Тоновете са отронки от мисълта на ангелите и всяка отронка, всеки тон, той сам пее и се настанява в подготвеното човешко гърло. В това гърло е поместен и гласовият орган, който е най-сложното проявление на човешкото битие.

Човешкият глас е израз на човешката душа. По него се познава как живее човек; по начина, по който пее тоновете, се познава какво общуване и какви връзки има с Ангелския свят.

Славеите са представители на Ангелския свят. Те са изпратени да пеят 10,000 (десет хиляди) години на човечеството даром. Тия духове изкупват една своя погрешка от миналото си.

Преди грехопадението славеите не са се хранели с мушички и червейчета. След падането на Адам и Ева, и те са съгрешили. След идването на Шестата раса те ще станат пак вегетарианци.

Учителят продължи: Ученикът на новото пеене трябва да знае как да живее, как да се храни, как да диша, как да ходи, как и каква вода да пие и кога да я пие, за да могат гласните струни и неговият гортан[20] да се преустроят с нови музикални клетки, които ще дойдат от новото Слънце на новите слънца.

Гърлото на окултния певец трябва да съответствува на видимото Слънце, което е израз на музикалния живот на висшите същества и то пее, и предава музиката на цялата вселена. Това гърло предава мислите и чувствата на ангелите.

Почукаха на вратата. Извикаха ни за обед.

Учителю, благодаря Ви! Господи, помогнете ми да държа Твоите заповеди и да пребъдвам в Любовта Ти. Господи, избави ме, укрепи ме! Амин!

21. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА. „ХИМНЪТ НА СЛЪНЦЕТО" (Будя! ...)
Молитви

05.05.1942 г.
[вторник], Изгрева, София

Днес времето е ясно, слънчево. С брат Христо се уговорихме да се срещнем нагоре, на трамвайната спирка и да отидем при Учителя. През гората отидохме на Изгрева.

Той слезе по стълбичката отгоре. Лицето Му светеше. Около главата Му сияеше блестящ ореол. Той ни покани в малката приемна стая.

Още като седнахме на определените ни места, Учителят каза: Днес времето е музикално. Има присъствие на музикални гении.

– Учителю, казах аз, ако си спомняте, Вие преди известно време ми казахте да скицирам Пентаграмата с петолинии. Ние заедно с брат Христо работим. Ето – извадих лист, – начертах цялата Пентаграма с петолинии. Много трудно беше да се направят ъглите. Сега, Учителю, да нанеса ли мотиви от Вашите песни върху нея?

Учителят си затвори очите и мислеше. След това Той каза: Във външния кръг ти можеш да сложиш:

„В начало бе Словото,
„Ще се развеселя",
„Имаше человек",
„Бог е Любов" и др.

– Учителю, аз по вътрешно чувство усещам кои песни са Ваши.

Например в песента „Ранен час" има едно място – и запях това място. Шлагерно е, Учителю! Тази песен не може да бъде Ваша.

Той каза:

– Ех, те, рекох, се учат още, опитват се да пишат. За да достигне човек съвършенство в духовната, окултната музика, той най-напред трябва да мине през светската музика, там да заеме първо място. Тогава ще му се открие и окултната музика.

---

[20] Гортан – гръклян, ларинкс

Учителят дълго време внимателно разглеждаше Пентаграмата.

Аз попитах:

– Учителю, в най-вътрешния кръг да нанеса ли мотивите на Вашите български песни? Ами в триъгълниците кои песни да сложа?

Учителят радостно ни погледна.

– Там ще сложиш, рекох, новите песни.

Аз се канех да Го питам кои нови песни и озари ме мисълта, че те са песните, които сме пели досега, които съм нотирала досега.

Преди два-три дена брат Христо ми донесе едно листче, напечатано Слово, на пишуща машина. Тук ще го закопчея с игличка. Заглавието е „Химн на Слънцето", отдолу пишеше: „Молитва при изгряването".

– Учителю, казах аз, думите не са наредени в стихове, но те ще могат ли да се пеят?

Учителят отвори кутията и извади цигулката Си, и засвири една Божествена мелодия. След късо мълчание Той вече пееше и свиреше. Аз на ума си пригласях с Него и бързо започнах да записвам мелодията.

Думите са:

ХИМН НА СЛЪНЦЕТО

Молитва при изгряването

Будя!
Изгрява моето Слънце в моята душа.
Да се слави Името Божие!
Будиш!
Изгрява Божието Слънце в мен в сърцето.
Да дойде Царството Божие!
Буди!
Изгрява Слънцето на моя дух.
Да бъде Волята Божия!
Будим!
Изгрява Слънцето на нашите ангели.
Да се въдвори Царството на Отца нашего на светлините.
Будите!
Изгрява Слънцето на Великия Господ на Мира в нашите души.
Да обнови нашата душа със Своята сила.
Будят!
Изгрява Слънцето на всички Слънца на нашите духове.
Да ни даде Господ живот, здраве и свобода.

МОЛИТВА

Вярвам в Тебе, Господи, Който си ми говорил в миналото.
Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш сега.
Вярвам в Тебе, Господи, Който ще ми говориш в бъдещето.

Да се слави Името Ти и в Твоята Слава да живеем ние.
Да се въдвори Царството Ти и ние да участваме в Твойта радост.
Да бъде Волята Ти, както на небето горе, така и долу на земята.
И ние да работим с Тебе наедно!

Амин – така да бъде!

Учителят свиреше и пееше! И ние пеехме.

– Задачата на ученика на новото пеене е да намери начин как да въплъти това Слънце в човешкото гърло, каза Учителят.

Учителят посочи цигулката Си и каза: Цигулката със своя тембър най-много се приближава до човешкия глас. Всички майстори на инструменти са се стремели да имитират човешкия глас. То ще бъде недостижимо, защото при пеенето участвуват човешкото съзнание и човешката воля.

Във всичките клетчици и нервички на гласните струни и на целия гортан (гласов орган) има едно съзнание, което съзнание влиза във връзка и резонира със съзнанието на висшите същества от Ангелския свят.

Човек е колективно същество и през него се проявява цялата вселена.

Съвършеното пеене не може да се постигне без любов към Бога.

– Учителю, един оркестрант от Операта, обоист[21], ме пита защо не му стига въздухът при свиренето на по-дълги музикални фрази. Същото нещо изпитват и някои певци – мои колеги и мои ученици. Обаче когато певецът провери дали дробовете му са останали без въздух, оказва се, че в тях има още достатъчно въздух.

Учителят каза:

– Когато певецът диша, той трябва да се свърже с диханието на Бога. Ще дишаш с ритъма на Бога. Спокойно ще дишаш. Всички същества в природата дишат.

Човек не диша само с физическото си тяло. Той диша и с другите си духовни тела. Ако човек остане известно време без въздух, той напуща физическото си тяло. Ако човек живее чист и свят живот, той се свързва с диханието на Бога и ангелите. Който живее духовен живот, той диша добре. Който живее повече със стомаха си, с търбуха си, той няма правилно дишане. Не всички певци дишат правилно.

– Коя е причината, Учителю?

– Те не се свързват със своя двойник. За да може да издържа певецът на дълги мелодии, той трябва да се свърже със своя етерен двойник. Всъщност издържането зависи от етера.

Птичките имат малък обем за въздух, а изпяват дълги вариации без прекъсвания.

Човек не диша само с дробовете си. Той диша и с порите си, и с ума си, и с мозъка си, и със сърцето си, и с волята си, и с душата си, и с духа си. Колкото по-високо изкачим съзнанието си, толкова повече въздух приемаме, задържаме и изпущаме от дробовете си. Ти приемаш Божествената прана и я изпущаш в музикални тонове.

Ако пееш пред публика, която ти праща лоши мисли, ти приемаш техните мисли и след пеенето си се чувстваш незадоволена, изпразнена. Затова ти трябва да се ограждаш с един, два, три и повече магически кръгове. Когато се оградиш с Божествените магически кръгове, ти ще се избавиш от тези влияния.

Учителят ми каза няколко формули, които си остават за мене, затова няма да ги напиша.

---

[21] Обоист – музикант, който свири на обой; обой – дървен духов музикален инструмент във форма на коническа тръба, с отверстие и клапи, приличен на кларнет

– Ако пееш пред публика, която те обича и ти праща добри мисли, и ако тази публика стои на висок духовен уровен [ниво], ти ще почувстваш радост и разположение, и разширение след пеенето си.

Въздухът в света, в големите градове, във високите апартаменти, кооперации, обществени заведения, е напоен с нисшите мисли, чувства и желания на грешни хора.

Ти ще произнасяш тези формули. Мислено ще очертаеш окръжност около себе си и мислено ще свържеш горната част на главата си (Учителят посочи горната част на моята глава, за което аз станах от стола си) със Слънцето. Оттам ще потекат възходящи енергии и светли влияния. Най-чистите места за образуване на духовна връзка с напредналите същества, с ангелите, са планинските върхове.

– Учителю, как да се употреби въздухът в дробовете за дълго време?

Учителят каза:

– Ако се пее с много въздух, без участието на клетчиците в гортана, тонът ще бъде рядък и няма да прозвучат всичките обертонове. Идейният певец трябва да използва всяка Божествена частица в тон.

– Как да си го обясня, Учителю?

– Ти няма да изпущаш неизпят въздух между гласните струни.

Учителят изпя ДО, МИ, СОЛ, ДО по този начин.

Той продължи: Тонът не се предава само чрез въздуха.

Тонът се предава само чрез етерното пространство. Ти трябва да покажеш на другите как да приемат повече етер в дробовете си.

– Учителю, като приемам повече въздух, не приемам ли и повече етер?

– Не! То е цяло изкуство. Аз ще ти покажа няколко упражнения с формули. Когато започнеш да пееш, ще погледнеш нагоре с любов към Него, ще свържеш този център (Учителят стана и пак сложи ръката Си на главата ми) със Слънцето и ще стъпиш здраво на нозете си.

Енергиите отгоре ще започнат правилно да текат през тялото ти. Ще отвориш устата си с Любов и ще запееш с Любов. Ще вдишаш с любов и ще издишаш с любов. Средата, в която Любовта се проявява, е обширната, великата Душа и мощният Дух, който е едно с Бога.

Любовта слиза при нас чрез етерното пространство. Любовта се предава през нас чрез етерното пространство, чрез етера ние я изявяваме на другите души.

Висши същества пеят в човека и в гортана му, не е той самият. Дръж връзката с тия същества, обичай ближния си, обичай Бога, Който живее във всичко живо.

Не гледай, не виждай погрешките на хората. Не ги съди. Виждай само Божественото, красивото в тях.

– Учителю, помогнете ми, когато му дойде времето, да науча и другите да пеят по новия начин.

– Когато те освободят от Операта, то ще стане. Ти и сега, като им пееш, пак ги учиш. През тебе аз виждам, че пее една много известна певица от миналото. тя влиза в тебе и пее.

Наблюдавай и изучавай песента на птиците в гората.

Благодаря Ти, Господи! Да бъде Волята Ти! Благодаря, Учителю, да се прослави Името Ви! Благодаря на невидимите същества.

Да дойде царството Ти, Господи, на земята! Амин!

22. ПЕЕНЕТО И ГОВОРЪТ

23.05.1942 г.

[събота], Изгрева, София

Тази сутрин отидох през гората при Светлия Учител. Брат Христо ме пресрещна в началото на гората. По пътя купих една кошничка ягоди за Него. Когато пристигнахме на Изгрева, казаха ни, че Учителят никого не приема, даже не слиза да се храни.

Брат Христо ми изнесе един стол от салона и аз седнах долу, пред стълбата, която водеше за стаята Му. Сложила бях кошничката с ягодите пред нозете си, на земята. През това време брат Христо седна на масите, дето всички се хранеха обикновено и поведе разговор с госпожа Кършовска[22], която беше дошла нарочно, за да се срещне с Него.

Една сестра се изкачи по стълбата и почука на стаята на Учителя. Той отказа да я приеме. Чух Го, като й каза: „Зает съм"!

Сестра Димитрина Захариева се изкачи по стълбата и почука на вратата Му. Учителят отвори вратата и много строго й се скара, и я изпъди с думите, че е много нахална.

Тъкмо се канех да прекъсна разговора на брат Христо с г-жа Кършовска, ето Учителят заслиза по стълбата и любезно, и усмихнато ме покани в приемната стая, долу, заедно с брат Христо. Аз сложих кошничката пред нозете Му. За да ги купя, бях изхарчила последните си левчета, защото утре щях да получа заплатата си.

Той се усмихна и ме попита:

– Те пели ли са, като са расли?

– Да, Учителю, отговорих Му.

– Тези точици по повърхността им са написани нотички.

Говорех за семенцата им.

– Учителю, попитах аз, защо в света съществуват различни школи по пеене?

Учителят отговори:

– Те външно са различни, но всъщност са еднакви, защото са човешки. В човешкия свят има външно разнообразие, а вътрешно еднообразие. В Ангелския свят има външно еднообразие, а вътрешно разнообразие.

– Учителю, материята, от която е съставено гърлото у певците, еднаква ли е у всичките певци?

Учителят каза:

– На едни Господ е дал къща от груб материал, с малки прозорци, през които влиза по-малко светлина. На други Бог е дал обширни, светли къщи от фина материя.

Идейните певци имат около вътрешното си небце и езика, в своя гортан хиляди светли ангелчета, които под един знак започват да вибрират. Те се движат хармонично, танцуват и пеят.

---

[22] Цветана Мицеева-Кършовска, 1915–2013, художник

Ако сте ясновидци, ще видите да излизат от устата на такъв певец красиви топки, боядисани с всичките цветове на небесната дъга. Тези топки са живи. Те се уголемяват излитайки и изпълват цялото пространство около певеца. Над него, около него, се движат напреднали, светли гении. Те пеят чрез певеца – той е инструментът, чрез който те се проявяват.

– Учителю, какво да правим, за да не изгубим тези ангели, които живеят в човешкото гърло?

– Да любиш Бога, да не се привържеш към никое смъртно същество. Да любиш всичките части на Бога: хората, малките буболечици, мушичките, тревичките, камъчетата, водните капчици, прашинките, малките цветенца. Да помогнеш на мравката, като се дави. Улови я, извади я от водата!

Както тялото ти, тъй и устата ти да бъдат светилища, от които да излизат красиви и хармонични слова. Ще внимаваш какво влиза и какво излиза от устата ти.

– Учителю, като се изсвирят едновременно два съседни тона, защо звучат тъй неприятно? Например ДО и РЕ. Вие бяхте ми казали, че първият тон в обертоновете е мъжки, а вторият тон е женски.

Учителят каза:

– Такова е съзвучието между мъжа и жената, докато се яви детето или терцата, третият тон – МИ. Защо? Защото те винаги вървят в противоположни посоки.

Той продължи: От ДО до РЕ имаме първо измерение; от РЕ до МИ имаме второ измерение; от МИ до ФА имаме трето измерение. Образуват се последователно права, плоскост и куб.

В бъдеще гениалните певци ще пеят наведнъж по 3, 4, 5, 6 тона.

– Как е възможно това, Учителю?

– И сега, каза Той, при бързи упражнения се получава същото. Гласните струни в гласовия орган са създадени от Духовния свят. Всичките клетки на гласовия орган са материя на ангелите. Светлината е сгъстената енергия от тяхната песен, която те ни изпращат тук, на земята.

Учителят продължи: Ангелите нямат тази форма, както ги рисуват художниците. Те не свирят, но само пеят. Те имат милиони крилца от светеща материя.

Божественото пеене не се критикува. Който слуша с критични мисли, той нищо не може да чуе. Ти най-много ще се пазиш от тези, които идват при тебе с цел да те критикуват. Те са от Черното братство, нищо повече.

Пеенето и говорът се изразяват с един и същ орган, с едни и същи струнички, затова пеенето и говорът са брат и сестра. Когато те искат да те учат да пееш силно, ти им кажи „Не!" .

Окултният певец трябва да пее меко, картинно и с цялата си душа. Първото нещо е, че те ще искат да огрубеят гласа ти, но ние няма да им позволим да постигнат това. Когато искат да ти внушат методите на Черната ложа, ти ще им кажеш: „Аз съм мобилизирана в Божественото пеене и мога да пея само по правилата на Божествената музика."

– Учителю, четох в една книга, че в древните манастири имало кастрати[23] – млади монаси-певци, които до дълбока старост пеели божествено, като сопрани били високи гласовете им.

---

[23] Кастриране – практикувало се в Италия до началото на XIX век – църковните певци се скопявали за да запазят високия си глас.

Учителят каза:

– Кастрирането има връзка със запазването височините и гъвкавостта на техните гласове. Действително нечистият живот огрубява гласа и накрая го погубва. Тези полови енергии, без да става нужда от скопяване, могат да се трансформират нагоре към главата и човек да се чувства по-здрав от всякога. Гласът му ще бъде ясен, винаги млад и пластичен до дълбока старост. Височините също се укрепват и запазват.

– Учителю, кой е най-високият тон на Божествените гами?

– Той е самият глас на Бога. Този тон никой не Го е достигнал. Никой още не Го е чул. Онези, които Го любят, те чуват Неговия тих глас вътре в себе си, но той не е най-високият Му тон. Този тон ще Го чуят онези, които са чисти и съвършени и които се слеят с Него, и станат едно с Него – Евангелието на Матея, 5 глава, 8 стих: „Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога."

Бъдещите певци от Шестата раса – напреднали души, които са ликвидирали с всичките човешки слабости, те ще бъдат малко по-долу от ангелите.

Тялото им ще бъде олтар, храм Божий.

Гърлото им и устата им ще бъдат храм на Бога, жилище на ангелите.

Очите им ще светят с Божествената светлина на Любовта. През тях ще пее цялото Небе.

Всичките ангели ще пеят през тези певци. Те ще бъдат живи слънца. Пътят им на земята ще бъде само любов и песен. С песента си тези Божествени певци ще славят Бога, ще лекуват всички болни, ще изправят физическите и морални недъзи на хората, ще трансформират тежките им състояния и ще възкресяват мъртвите.

– Какво работи Бог, Учителю?

– Бог непрестанно пее и създава нови светове и вселени. Непрекъснато старото се руши и новото се създава.

Учителю, благодаря Ви! Помогнете ми да изпълня Волята Божия! Както ангелите на небето, така да извърша Божията Воля на земята с изкуството си! Амин!

23. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 16 ЮНИ 1942 г. МНЕНИЕТО НА УЧИТЕЛЯ

16.06.1942 г.

[вторник], Изгрева, София

На 16 юний в 5 ½ (пет часа и половина) часа след обяд, изнесох вокален концерт в салона на Изгрева пред Учителя. Присъстваха братя и сестри от Изгрева и от града. Концертът беше отличен. Аз пях с голямо вдъхновение и финес. Програмата ми беше:

1) „Молитва", която Учителят ми изпя на 13.10.1940 г.
2) „Ще се развеселя" – с флейта.
3) „Венир Бенир" – с флейта.
4) Ария на Джилда – из операта „Риголето" от Верди.
5) Два номера от Паневритмията, моя разработка с каденци
6) „Страшен беше вятърът" от Учителя.

Когато се изкачих на сцената и се готвех да запея, Господ ми каза да сляза по пътеката в салона и да целуна ръката на Учителя. Така и направих. Слязох от сцената, минах по пътеката, задръстена от почудени от постъпката ми хора, отидох пред Учителя, който беше седнал пред катедрата и Той, Великият Учител, стана прав, и аз Му целунах ръката, и пак се изкачих на сцената, и тогава запях.

Учителят от време на време си затваряше очите и следеше всяка моя песен и всеки мой жест.

След като се свърши концертът ми, аз отидох при Него и Му целунах ръката. Той стана прав, задържа ръката ми в Своята ръка и каза:

– Ти пя много хубаво! ти можеш да изнесеш този концерт навсякъде по света.

Той ме погледна в очите и каза: После елате при мене с брата.

Аз отново се качих на сцената. Много братя и сестри се трупаха около мене и ме поздравяваха.

Заедно с брат Христо ние влязохме в приемната стая, където Учителят ни очакваше. При Него останахме много до късно.

Той каза:

– Ти, рекох, много добре си подредила номерата си.

Учителят стана прав и показа някои движения, които съм правела през време на пеенето си.) Той ми показа и други движения.

Аз казах:

– Учителю, аз несъзнателно правя тия движения.

Той събра пръстите Си, като че ли държеше семка в ръката Си и каза:

– Това движение, дето го правиш, е хубаво – като че ли посаждаш семе в сърцата им. Високите ти тонове от ДО нагоре слизат от много високи светове.

Преди започването на концерта аз бях много сериозна и Той каза: Тази сериозност е на място, защото преди да твори, човек става сериозен.

Учителят продължи: Каденците и разработка[та] на Паневритмията бяха много хубави. Ти спазваше точния ритъм. Около тебе имаше, над главата ти, светли гениални същества.

Ти изпълни нашите упражнения като окултни песни. За това нещо се иска знание. Само един майстор на пеенето може така да ги изпълни. Ти пееше с душата си. Ти отчетливо и ясно произнасяше думите, които пееш. С този глас ти си работила в светилищата и храмовете в древността.

– Учителю, казах аз, арията на Джилда без малко нямаше да я пея, като помислих, че ще бъде неподходяща за тукашен концерт.

Учителят каза: Тя от кого е?

– От Верди, Учителю.

– Тази мелодия, каза Учителят, е духовна мелодия и думите й са също с духовно съдържание. Когато пееш думите „Скъпо име" , представи си, че ги пееш за Господа.

– Учителю, преди няколко години аз помолих Господа с всичката си душа да пощади и възвърне живота на едно мое близко същество, но Той не чу молбата ми и това същество след няколко часа издъхна в ръцете ми.

Учителят помисли малко и каза:

– Бог винаги отговаря на молитвите ни, но ние никога не трябва да определяме времето и часа. За този случай, дето казваш, не е трябвало да стане. Той ще те чуе в друг подобен случай.

Учителят вдъхновено каза: Ти нали чувстваш едно разведряване на ума, след като си пяла?

– Да, Учителю, например след този концерт аз чувствам как умът ми става по-активен.

– Вие там в Операта, каза Учителят, пеете с движения, играете на сцената. Всяко едно от тези движения трябва да изразява един музикален тон. Движението е естествено и съдържа велика сила само когато то съвпадне с музикалния тон, който му съответствува.

Аз попитах Учителя защо някога, след като съм пяла в Операта отлично, връщам се дома тъжна, ограбена, отчаяна.

– Туй е, защото ти приемаш чуждите скърби, а те ограбват твоето веселие и твоя мир и хармония. Ти трябва да се оградиш с три магически кръгове, със силните формули; да черпиш сили само отгоре.

Учителят още ми говори, но не ми е позволено всичко да напиша. Той стана, отиде зад паравана и ни подаде, в една голяма книга, чист пшеничен хляб и сирене, като ни каза: Хапнете си, рекох, това.

Ние с брат Христо влязохме в салона, на сцената, и сладко ядохме на мястото, където преди малко пях.

След този концерт известно време аз не видях Учителя.

На 9.07.1942 г. (след концерта ми), Учителят говорил пред братя и сестри за пеенето ми, когато се изкачили на Ел-Шадай, Витоша. Отделно на Изгрева Той пак говорил и пред група братя и сестри.

На Ел-Шадай брат Боян Боев стенографирал разговора на Учителя и ми го изпрати в едно писъмце по пощата. Ето какво ми изпрати брат Боян Боев (Копие):

„Разговор с Учителя на екскурзия на Витоша за концерта 16.06.1942 г. на сестра Табакова. Учителят каза: „Тя пя много хубаво."

На един брат Учителят каза: „Вие трябваше да дойдете на нейния концерт. Нашите сестри и братя се насърчиха, като чуха как трябва да се пеят нашите песни и Паневритмията. Тя спазваше ритъма. Тя може да изнесе един концерт в зала България.

Другите певци, които бяха на нейния концерт, се насърчиха, че може да се изнесе нещо хубаво. Тя се държи много естествено. Имаше и движения, много свободно си държеше ръцете при концерта. Музиката слиза от горе, като светлина..."

Любезна сестра Табакова, изпращам Ви горния малък дар от нашата Витошка екскурзия. Учителят каза някои хубави думи за Вашия концерт, пред всички. Пожелавам Ви всичко хубаво и светло! Наскоро бях на Рилските езера, които представляват седмоструната арфа на Рила. Рилските езера Ви поздравяват и Ви канят да посетите техните Слънчеви дворци.

Изгрев, 9.07.1942 г. С братски поздрав, Б. Боев."

На 5 юлий видях Учителя, като отидох да Го слушам на първата сутрешна беседа след завръщането Му от езерата. Брат Стоименов, който си имаше един стол пред катедрата на Учителя и на който стол никой не сядаше, освен той.

Като влизах в салона ме посрещна пред вратата и ми каза: Сестра, седнете на моя стол! Аз Ви го отстъпвам! Аз му благодарих и седнах на стола. Учителят още не беше влязъл в салона. Брат Стойменов, вместо да седне на друг стол, той седна на горното стъпало на катедрата.

Когато Учителят се зададе от вратата, за да се качи на катедрата с Библията в ръцете Си, всички станахме прави. Стана прав и брат Стойменов, като слезе от стъпалото на катедрата, за да даде път да мине Учителят по него. Значи аз бях седнала най-отпред благодарение на жертвата, която правеше брат Стойменов. Неописуема радост изпитвах да срещам от време на време погледа на светлия Учител, отправен и към мене.

На тази беседа Учителят говори, че в бъдеще певците ще пеят от пет до седем октави. Той каза също, че отрицателните мисли приличат на стършели, хапливи мухи. Ако натиснем с пръст едно комарче, то ще помисли, че някоя голяма канара го е притиснала, като е паднала отгоре му. Така чувстваме и ние, когато някое разумно същество ни притисне с пръста си.

Накрая, преди да привърши беседата Си, Учителят се вдъхнови необикновено и изпя красиво една Божествена мелодия, много прочувствено и необикновено.

За първи път Учителят пя на беседа в 10 часа сутринта в неделя.

На обед останахме с брат Христо там. След беседата се качихме веднага с Него през вратата на стаята Му, горе. Никога не мога да забравя Неговия израз след беседа. Той е вдъхновен, подмладен и преизпълнен. Тогава Той много щедро раздава и благославя.

След обеда, след 2 ½ [два и половина] часа, Учителят ни прие заедно с брат Христо.

– Учителю, казах аз, брат Стойменов ми отстъпва стола си до катедрата, където Вие говорите. Аз чувствах, Учителю, как небесни струи ме обливаха през всичкото време, докато Вие говорехте. Аз чувах и небесна музика. Когато повдигнах към Вас очите си, видях светъл, блестящ ореол около главата Ви и около цялото Ви тяло.

Учителят слушаше със затворени очи.

Аз продължих: Сега в Операта гостуват маестро Говони[24] и [Винченцо] Чинкуе от „Скала ди Милано" [Teatro Alla Scala di Milano]. Маестро Говони е главен режисьор, а маестро Чинкуе е диригент в Скалата. Режисьорът Говони е с побеляла коса. Той е бил певец в Скала ди Милано. Те са дошли заедно с Неаполитанската опера „Сан Карло" , която понастоящем гостува на нашата Опера, за разговорите ми с техните първи артисти и пр.

– Те ме прослушаха, Учителю! Изпях им арията на Джилда из операта „Риголето" . Те и двамата ми предрекоха голямо бъдеще. Те се възхищаваха от необикновено красивия тембър на гласа ми.

Аз още много неща, подробно разправих на Учителя. Например за репетициите на Опера „Сан Карло" , за разговорите ми с техните първи артисти и пр.

---

[24] Марчело Говони / Marcello Govoni, 1885–1944, оперен певец, бас, баритон, тенор, режисьор

Учителят каза:

– Ти би могла да отидеш за известно време на специализация в Италия.

– Учителю, което ще науча тук, при Вас, никъде няма да го науча по земята.

Най-много се зарадвах, когато Учителят ми каза: „Аз носех шапката само при слънчево време на езерата."

Той ми говореше за шапката, която Му бяхме подарили с брат Христо миналото лято.

Учителят ме изгледа и каза:

– Когато някой ти каже обидна дума, например ако ти каже „куче" , ти ще отнемеш първата буква „к" и се получава думата „уче" .

– Учителю, казах аз, писателят Русалиев ме слушал в Операта и на другия ден ми поднесе в дома ми сбирка свои стихове и ми изрази своите почитания и любов към изкуството ми и мене.

Учителят се смееше със сълзи на очите. Дълго време Той се смя.

Когато Учителят се завърнал от езерата, на другия ден Той бил на балкона. В този момент брат Христо минавал край салона, слизайки в града при мене. Учителят го повикал и му казал: „Небето пожела сестрата да повтори концерта на именния ми ден". Брат Христо радостен дойде при мене и ми каза да се готвя за този концерт.

Аз желая, като новороден младенец да пия чистото Словесно мляко и с песен да славя Името Ви, Господи, кроткий Учителю! Амин!

24. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 19 ЮЛИ 1942 г.
Голям концерт пред Учителя

19.07.1942 г.

[неделя], Изгрева – София

На 19 юлий 1942 г. в салона на Изгрева изнесох концерт пред Учителя. Този концерт щеше да се състои на именния Му ден, както Небето пожела, но на Петровден, на 12 юли вечерта, управата на Операта ме сложи на афишите да пея.

Аз не пожелах да се оповести датата и часа на концерта, както е прието да се съобщава няколко пъти преди концерта, след беседите, защото исках да изнеса концерта само пред Учителя.

Когато се появих на сцената на Изгрева в 6 часа след обяд, никой нямаше в салона. По пейките до прозорците имаше насядали само 5–6 души.

Брат Гали дойде при мене и ме попита не желая ли да отложа концерта. Аз му казах: „Аз съм дошла да пея само на Учителя".

Той веднага се качи по стълбата нагоре и види се, предаде моите думи на Учителя, който казал да почакаме малко.

И стана едно действително чудо. Започнаха да пристигат едно след друго, много хора, на групи и заемаха местата в салона. За 15 минути той се препълни. Учителят дойде и седна на обикновеното Си място пред катедрата.

Преди да започна да пея, аз слязох от сцената, по пътеката отидох при Него и Му целунах ръката. Той стана прав пред стола Си и ми подаде ръката Си.

Концертът беше отличен. Имах голям успех. Сестри и братя изпълниха сцената, за да ме поздравят. През това време Учителят се изкачи горе в стаята Си. Аз получих и някои подаръци от сестрите – надписани стихове, даже и букет – саксия цветя. След поздравленията ние се изкачихме с брат Христо горе да си кажем довиждане на Учителя. Той ни прие с усмивка.

– Ти пя много добре, каза Той. Този път беше по-щедра.

– Аз изпях 12 номера, Учителю, казах аз. Дойдоха много братя и сестри да ме поздравят. Една сестра ми поднесе саксия с цветя. Очите й бяха сини. Тя каза, че Вие сте й разрешили да ги вземе от градината.

След това дойде една сестра, целуна ме и ми пришепна на ухото: „Сестра, много хубаво пяхте! Елате при мене да Ви науча как да пеете окултните песни". Тази сестра, Учителю, пак беше със сини очи и черна коса. Аз нищо не й отговорих, само й се усмихнах.

Учителят попита брат Христо коя беше тази сестра. Брат Христо отговори:

– Сестра Мария Тодорова[25], Учителю.

Учителят ми каза:

– Ти, рекох, ще й кажеш: „Който не знае да пее, не може да ме научи как да пея окултните песни!" Тя няма нужда само да ти говори, но ти й кажи: „Покажи ми „модел" !" (тя да ти изпее). И като не може да ти изпее модел, кажи й: „И аз не мога да те слушам!"

Ти пей окултните песни тъй, както си ги чувстваш! Ти ще научиш и другите братя и сестри да пеят окултните песни! Около тебе имаше гениални същества, които ти искаше да задоволиш.

Аз казах:

– Учителю, много номера пях този път и доста се уморих.

Учителят ме погледна с любов и ми каза:

– Достатъчно са за такъв концерт 6–7 номера. Ти правиш музикални движения с ръцете си, когато пееш. Движенията на ръцете вървят по законите, по които се движат и тоновете.

Ти се държиш естествено на сцената и гласът ти е естествен. Всяко едно движение е геометрическа фигура. Така ти даваш и вземаш едновременно. Движенията на певеца трябва да бъдат искрени.

Учителят заключи горе стаята Си и слезе по стълбата заедно с нас.

Долу, пред прозореца на салона, ме чакаха мама и татко. Аз за миг отидох при тях и им казах, че Учителят ме кани да остана и те си отидоха в града.

Учителят тръгна пред нас и ние след Него. Той зави пред чешмата на полянката надясно и се спря пред къщичката на сестра Савка и чукна три пъти с пръста Си. Прозорецът веднага се отвори, показа се сестра Савка и учудено извика: „О, Учителю!"

Той й каза:

– Рекох, да влязат брата и сестрата и Аз сега ще дойда.

---

[25] Мария Михайлова Тодорова, 1898–1976, първата частна ученичка на Учителя

Ние с брат Христо влязохме. Тука също бяха сестра Милка Аламанчева, брат Гали [Галилей] беше седнал в ъгъла до вратата на ниско столче и беше още една пълна сестра, която заекваше. Радостни бяха всички.

Учителят дойде, като предварително изпрати торта по една сестра.

През време на вечерята и след нея аз непрекъснато задавах въпроси на Учителя, като Го гледах в очите. Той все ми отговаряше.

Най-напред сестра Савка Го попита:

– Учителю, хубаво ли пя сестрата?

Той каза:

– Хубаво пя певицата.

И веднага поясни: В Божествения свят, в Божествения език не съществуват степени на сравнения като например „много хубаво" или „най-хубаво" . Там като се каже „хубаво" , разбира се „най-хубаво" .

След това всички присъстващи се изредиха да изказват впечатленията си от концерта. Те говореха за хубавите песни, за изпълнението, а Учителят през всичкото време се усмихваше.

Брат Гали все пишеше разговорите ни в една тетрадка.

Аз попитах Учителя:

– Как да пея песните Ви, Учителю?

– Ти ги пей тъй, както сега ги пееш! Пей ги така, както си ги чувстваш, както пееш ариите си. Ти ги пееш окултно.

Поканиха ни да седнем по-близо до масата. От дясната ми страна беше Учителят, а от лявата ми страна – брат Христо.

Аз Го попитах, сядайки на посочения ми стол.

– Учителю, Вие чували ли сте как пеят ангелите? И виждали ли сте ги?

Учителят ме погледна продължително, усмихна се и каза:

– Тук, на земята, Аз съм чул въплътени ангели.

Брат Христо се наведе до ухото ми и каза: „Тези думи на Учителя се отнасят за вас."

Аз пак Го попитах:

– Ангелите имат ли криле и свирят ли с бурийки[26], както ги рисуват художниците?

Той каза:

– Ангелите не изглеждат така, както ги рисуват. Те не свирят със свирки. Те пеят и имат хиляди, милиони крилца.

Аз казах:

– Учителю, в салона е изложена картината на Архангел Михаил как е стъпил с нозата Си злото и иска да го прободе с копието Си. Направи ми впечатление, че тялото Му е силно, мускулесто, а лицето Му е нежно, като на момиче. Учителю, да се моля ли на Архангел Михаил? Аз все се моля в молитвите си и на Него.

Учителят каза:

– Ти трябва да се молиш на Бога и Той ще нареди да ти се помогне, защото Архангел Михаил е много зает.

---

[26] Бурия – меден духов инструмент, със силна звучност

– А пък аз, Учителю, все се молех на Него, но сега, щом Вие ми казвате, ще престана да се моля на Него.

Учителят беше много разположен и отговаряше на всички въпроси.

След малка пауза аз Му казах:

– Учителю, Вашите песни в диалогична форма са много естествени, живи и разнообразни.

Учителят ми каза:

– Певецът трябва да има спокойно дишане и вярно чувство, за да изпълни добре окултните песни.

Брат Христо заговори за сутрешната беседа и Учителят поясни: „Човек каквото най-силно желае да стане и каквото най-силно не желае да стане – все се сбъдва."

Учителят казал в сутрешната беседа, че сега има само жени, майки, но мъже няма.

Аз казах:

– Учителю, Вие казвате, че жената трябва да бъде чиста и да не ражда деца. Това как да го разбираме?

Учителят се усмихна и отговори:

– Думата „раждане" аз я казвам в най-широк смисъл. Например, ако взема едно зрънце и го посея в земята, чрез Мен Божественото се проявява, и чрез почвата се проявява, и семето покълва, и се получава раждане на нещо ново.

Аз казах:

– Учителю, много е неудобно човек като жена да работи за Бога в света.

Учителят каза:

– Каквото и да мислим, ние неизбежно трябва да минем през тези временни форми. Бог прави човека мъж или жена в зависимост от неговата мекота или твърдост. Когато човек стане много мек, Бог го създава мъж. Когато пък той много затвърдее, прави го жена.

Той продължи: Всъщност мъжът и жената като принципи са във всеки човек. Лявата половина на човешкото тяло е жената, а дясната половина е мъжът. Днешната жена в света не е истинска жена, защото не е чиста. Чистата жена е дева. Добре би било, когато мъжът пожелае да прегърне жената и когато жената пожелае да прегърне мъжа, те да се стопят и да изчезнат.

Учителят заговори за Адам и Ева.

– Вторият Адам носел Ева на гърба си и все искал да я види. Ева била срасната на гърба му. Най-после Бог изпълнил молбата му и извадил от ребрата му Ева (втората Ева).

Аз попитах Учителя:

– Защо на Изгрева хората се женят и раждат деца? Вие говорите в беседите за абсолютна чистота на жената и мъжа, а те се женят.

Учителят отговори след минутно мълчание.

– Тези, които се женят на Изгрева, изплащат кармата си от миналото. Това са временни състояния. В тялото на човека има седем милиона прозорци – пори, а в стомаха само има няколко хиляди клетки. (Учителят каза точното число на тези клетки, но аз пропуснах да ги отбележа и ги забравих колко бяха).

Тези клетки непрестанно работят, размножават се и умират. В мозъка също има хиляди клетчици, също и в другите удове[27] на човешкото тяло. Всичко това е дадено от Господа на разположението на човека. Човек управлява и поддържа в хармония функциите на тези клетчици.

Аз Го попитах:

– Защо Сара и Захари са имали дете, когато били в напреднала възраст? Четох, че Сара тогава е била на 90 години.

Учителят каза:

– Бог избира благочестиви души, чрез които да се въплътят велики духове, които трябва да слязат на Земята, за да работят за човечеството. Така Бог избра и Дева Мария, за да слезе и Исус Христос.

Брат Галилей непрекъснато записваше. Сестра Савка заговори на Учителя за сутрешната беседа, където Той уподоби Любовта на брашно, от което всичко можеш да направиш.

Учителят каза:

– На артистите не е лека работата им. Например те поднасят пълна крина с жито на публиката, но някои от тях все критикуват и все са недоволни: или крината не била много пълна, или пък крината била много препълнена.

Брат Христо пак заговори за сутрешната беседа:

– Учителю, Вие казахте, че ако има десет души в света, които истински да обичат Бога, то войните, болестите и нещастията на човечеството ще престанат.

Всички, които бяхме около Учителя, Го попитахме:

– Кои са тези души и колко са сега?

Той каза:

– Сега са само трима: Ганди и в България има двама.

Преди това, когато говорехме още за музиката и ангелите, Учителят каза:

– Гласните струни в човешкия глас са създадени от Духовния свят. Всички клетки в гласовия орган са материал на ангелите.

Часът стана 11. Разговорът беше много приятен. Учителят стана и се ръкува с нас.

След Неговото излизане сестра Савка възкликна:

– Колко е свободна сестрата и как на всички нейни въпроси й отговаря Учителят с такова разположение и търпение! Аз не бих посмяла да Му задам такива въпроси.

Брат Христо и другият брат Гали ме изпратиха до вкъщи, в града. Из пътя, като стигнахме до чешмата на Доброто, брат Галилей каза:

– Действително е, сестра, че вие сте работили в миналото с Учителя.

Часът вече беше 12 посред нощ, когато влязох в стаята си. До 1 часа писах всичко. Учителят беше пред мене и ми говореше.

На 25-и вечерта имах радиоконцерт. На другия ден брат Христо, минавайки покрай салона, бил спрян от Учителя, преди да слезе в града при мене. Той му казал, че слушал концерта и, подавайки му една ябълка за мене, изброил подред номерата, които съм пяла и добавил, че много харесал концерта.

---

[27] Уд – част от човешкото тяло

Радост и веселие да придобие Душата ми и да се весели в Господа! Благославяй, Душе моя, Господа! Амин!

25. „НОВОТО БИТИЕ" – ВТОРИ БОЖЕСТВЕН ДЕН

28.07.1942 г.
[вторник], Изгрева, София

Днес, на 28 юли, отидохме с брат Христо при Учителя. Той ни прие в 12 часа. Аз носех в една мукавена кутия една дива сивичка гургуличка. Тя беше с оскубана опашка и кръв течеше от нея.

Ние отивахме към трамвая, за да посетим Учителя. Вървяхме по тротоара покрай двореца. Изведнъж нещо падна от клоните на дърветата пред нозете ни. Брат Христо се наведе и пое гургуличката, цялата в кръв. Ние внимателно я увихме, потърсихме в един магазин една мукавена кутия и я сложихме вътре.

Донесохме я при Учителя. Като седнахме на столовете, аз поставих кутията на предния стол до мене. Учителят погали гургуличката и тя, въпреки че беше тежко ранена, започна да гука. В този момент аз бях сложила кутията на колената си. Още като влязохме в стаята, аз отворих капака на кутията, гълъбчето си хапна малко и след това си заспа.

Аз попитах:

– Учителю, с какво да храня гълъбчето и как да го излекувам?

Той каза:

– Ти намажи болното място няколко пъти със зехтин и ще му порасне нова опашка.

– То ще може ли да живее без другарче, Учителю? Защото то е тъжничко.

Той каза:

– Ти му купи едно другарче.

Ние започнахме да говорим за последния ми концерт. Учителят каза:

– В твоето пение имаше дълбок смисъл.

– Учителю, много братя и сестри идваха на сцената и една сестра ми целуна ръцете.

Вие чували ли сте песента на ангелите, тъй както те си пеят на небето?

Учителят се смееше.

– Те пеят сутрин, каза Той, започват да пеят много тихо и постепенно засилват песента си. Има начини и методи да се предаде тяхната музика и пеене на земята, но хората не са готови още да чуят тази музика. Ти, вечер като заспиш, отиваш горе и вземаш урок по пеене, и се учиш на тяхното изкуство.

– Но аз не го съзнавам, Учителю. Моля Ви, Вие ме научете на това изкуство.

– Ние ще преведем музиката на ангелите за повдигането и облагородяването на хората на земята.

– Учителю, казах аз, силно впечатление ми направиха думите в песента „Страшен беше вятърът" [„Езикът на живата природа"]: „ще ни се строшат ребърцата" , дето пеят листенцата на вятъра.

Когато пеех Паневритмията, изведнъж почувствах, че и на небето се пее и като погледнах, видях, че стените и таванът на салона бяха изчезнали някъде и цялото небе пееше.

Учителят каза: Хубаво, хубаво! Той беше радостен. Лицето Му светеше.

Аз извадих тетрадката, където си изваждах мисли от беседите Му и прочетох:

„В бъдеще гениалните певци ще вземат наведнъж по 2, 3, 5, 6 тона."

Аз попитах:

– Как е възможно това? Покажете ми пример.

Той обясни:

– И сега, когато певците пеят бързи технически упражнения, се получава същото. Когато времето стане по-музикално, аз ще те науча на една нова песен, с нов ритъм. Тя няма да има думи и постепенно затихва, и прави впечатление, че певецът се отдалечава от сцената.

Аз нищо не казах.

Учителят ми заговори за тембъра на гласа. Той каза:

– Тембърът на гласа и добре озвученият тон при пеенето зависят от това дали двойникът на певеца е в ларинкса му и дали звучат всичките обертонове, от които е съставен тонът.

Всеки тон си има една Душа и други по-малки душички, групирани около главната Душа. Тази Душа определя дали тонът съдържа всичките си качества, например дали е мажорен този тон или е миньорен.

– Кажете ми с пример, Учителю!

– Например, тонът ФА е четвърти тон в гамата *до мажор*.

Вземаме пак тона ФА, но тук той е първи тон в гамата *фа мажор*. При двата случая, макар и да е все ФА, но той звучи различно и различно е съставен.

– Учителю, казах аз в изблик на едно неизразимо чувство на любов и радост, моля Ви, помогнете ми да осъществя едно мое желание. Аз искам да направя нещо, което много да Ви зарадва: да пея Вашите песни на всички същества!

Учителят каза:

– Имай още търпение. След войната Те ще те освободят от Операта и ти свободно ще служиш на Бога! Ти сега си припомни каквото си учила по хармония, да научиш правилата за композиране, че един ден ще дирижираш, което си композирала.

– Ах, Учителю, дали да посмея да си представя това нещо?

Аз пак прочетох от тетрадката си едни мисли, преписани от беседите Му:

„Трябва да задържаме една част от благата, които Бог ни дава
и останалото да раздаваме на другите."

Учителю, как да раздадем част от въздуха и светлината, които Бог ни дава?

Той каза:

– Във вид на добри, светли мисли, постъпки, дела и във вид на музикални тонове, като пееш за Бога и Славата Му.

– Учителю, когато се почувствам обезсърчена или тежко ми е, когато отворя наслуки една от Вашите беседи, състоянието ми се сменя и дава

ми се отговор. Ако изпея една от Вашите песни, трансформирането става моментално.

Почукаха на вратата и ни поканиха да обядваме. Излязохме вън да се храним.

Учителят ни поднесе – на брат Христо и на мене – по едно голямо парче чист пшеничен хляб. Много бял беше хлябът. След това Той ми подаде пиперка от салатата Си и доматче. Аз поех само половината парче от доматчето, а Той ми каза:

– Вземи и втората половина, да стане слънце, защото тъй е полумесец.

Учителят се обърна към брат Христо и на него даде същото. Когато поемах от ръката Му пиперката, Той каза:

– И те пеят.

Аз Му казах:

– Но те също пеят, когато ги пекат на огъня.

Той се усмихна и потвърди. След обеда Той каза, че ще се видим в три часа следобед.

Точно в три часа ние влязохме при Него. Щом седнахме, Учителят каза:

– Ти трябва постоянно да разработваш градинката си.

– Какво да разбирам от думата „градинка" , Учителю? Аз нямам градинка.

– Градинката, тоест таланта ти, гласа ти. Този живот ти ще береш плодове от градината си. Когато човек има чисти мисли и постъпки, той отдалеч благоухае и мирише на теменуги или на плодове. Всички плодове благоухаят. И черешата мирише много хубаво.

– Учителю, какъв акорд има черешата?

– Тя звучи: [...].

Ти сега в Операта ликвидираш кармата си. Там ти ще извършиш една Божествена работа. После, когато те освободим, ще изучаваш изкуството да служиш на Бога и да го прославиш с пеенето си. След като ликвидираш кармата си, ти ще добиеш абсолютна свобода и ще служиш свободно, божествено.

Брат Христо беше просълзен. Аз станах права, коленичих пред нозете Му и казах:

– Учителю, благословете ме, пипнете с ръката си гърлото ми!

Аз вече бях седнала на стола си. Той стана прав, дойде при мене, сложи божествените си пръсти върху мястото на шията ми, където е гърлото, където е щитовидната жлеза. Той затвори очите Си и държа известно време ръката си. Сърцето ми биеше и аз го чувах как бие през това късо време.

Изведнъж изпърка[26] нещо в печката. Учителят бързо отвори вратичката на печката и оттам излезе едно птиченце, врабченце, цялото очернено от саждите.

Учителят каза:

– То е паднало от комина. Дълъг път е пътувало.

Птиченцето хвръкна и правеше кръгове из стаята, търсеше прозореца.

Учителят дигна ръцете Си нагоре, да го насочи към горните криле на прозореца, който отгоре беше отворен. Брат Христо и аз станахме прави

[26] Изпърка, изпръкна – изниквам, появявам се

и махахме с ръце също както Учителя. Птиченцето най-после изхвръкна навън.

Учителят седна на креслото Си и каза:

– Птиченцето послужи като предметно учение за чистотата. То падна в непозволено място, живя на тъмно и се изцапа в кюнците и в печката. Трима ангели го освободиха и му върнаха чистотата.

На другата сутрин Учителят говорил този пример в беседата.

– Учителю, попитах аз, безпокоя се от известно време сама ли ще остана в живота си!

Той каза:

– Най-хубавото нещо е човек да бъде сам и да служи на Бога, и да е напълно свободен. Той продължи:

Бог никога не ни оставя сами. Бог никога няма да те остави с един крак. Все ще имаш близкия човек, изпратен от Него. Ти, когато пееше на сцената, имаше около тебе ангели, напреднали, гениални същества от Невидимия свят.

– Учителю, попитах аз, да помагам ли на нуждаещите се души материално (по повод покачването ми на по-висока категория в Операта)?

Той ми каза:

– Не, ти само ще раздаваш духовното отдалеч, като слънцето ще им раздаваш, като им пееш.

– Учителю, често моите колеги или други познати мои казват, че съм много крайна и ми напомнят миналото. Какво да им кажа, когато те ми говорят грубо?

Ти ще им кажеш:

– „Това, което ми говорите сега, не се отнася за мене. То се отнася за друга някоя. Сега аз съм наново родена и служа на Божественото и Божественото живее в мене." Така, рекох, ще им кажеш.

Аз надникнах да видя какво прави гургуличката в кутията. То се беше събудило и ме гледаше. Аз казах:

– Колко са хубавички очичките на гълъбчето – и то веднага се изправи на краченцата си и пак си легна да почива.

Учителят каза, усмихвайки се:

– То сега иска да каже: Да знаеш само колко много се мъчих, докато ги добия!

Аз отворих тетрадката си и прочетох мисли от беседите на Учителя:

„Когато ни се дадат страдания от съдбата, трябва внимателно да ги понасяме, за да ликвидираме с тях. Но когато ние сами си създаваме страдания, въпросът не седи така."

– Учителю, как да познаем кои страдания са от съдбата и кои страдания сами си ги създаваме?

Той ми каза следния пример: „Една камила била много натоварена от своя господар (Бог) и вървяла през пустинята. Този товар тя понасяла, но когато човекът й сложил на гърба само една заешка кожа, гръбнакът й се пречупил."

Значи Бог знае колко ние издържаме и толкова ни дава, но тежки са нашите, човешките товари.

– Учителю, казах аз, мъчно ми е, дето не пея окултни роли, в окултни опери. Често на сцената се изнасят отрицателни движения и се пеят отрицателни думи. Вие, Учителю, затрогвате ли се от такива сюжети?

Той много сърдечно започна да се смее и това трая дълго време. Той извади кърпичката Си, избърса се и каза:

– Ти благодари, че ролите ти са невинни. Ти играеш своите минали животи на сцената и така ти ликвидираш миналите си кармични последствия.

Аз виждам не онова, което артистите се мъчат да предадат на сцената. Отрицателното не ме интересува.

Аз виждам положителното и зад всеки артист виждам миналото му.

Аз черпя поука от това, което виждам и после прилагам. Ще дойде ден, когато артистите няма да изнасят порочния живот на хората, техните слабости на сцената. Това не е изкуство.

– Учителю, казах аз, не ми се пее там.

– Артистите са като деца. Слаба е културата им. Гордостта и тщеславието са силно развити у тях. Ние те изпратихме там временно, каза Учителят. Ти ще извършиш там една Божествена работа. Всички, които те слушат там, ще дойдат при нас и ще станат ученици.

– Учителю, често си пея Първия ден на „Битието" .

Учителят стана прав и каза:

– Почакайте!

Той излезе. Ние чухме Неговите стъпки по стъпалата. След малко Той влезе при нас и държеше кутията на цигулката Си. Той внимателно я извади, настрои я и започна да свири една мелодия.

Втория път Той тихо запя Втория ден на „Новото битие" .

Той спря и каза:

– Вторият тон е РЕ. Тук има поляризиране на силите, затова ще слезем октава долу.

Във втория ден Бог раздели водите и направи небето и земята;

във втория ден се явиха светлината и тъмнината, доброто и злото, мъжът и жената.

Сега човечеството живее още във втория ден на Битието.

Учителят вдъхновено свиреше на цигулката Си и пееше.

Брат Христо записваше думите на „Втория Божествен ден" :

И рече Бог:
Да бъде простор сред водите.
И направи Бог простора
И раздели Бог водата над простора
и водата под простора.
И стана така.
И нарече Бог простора „небе" !
И стана вечер!
И стана утро, ВТОРИ ДЕН!

Ние тихичко пригласяхме с Учителя.

– Мелодията е странна, Учителю, казах аз.

Учителят продължи:

– За втория ден Бог не каза, че бе добро. Той мълчи. За втория ден Бог не се произнася. Тогава се появи и злото.

Учителят изсвири мелодията, която беше къса.

Аз тихичко повтарях след цигулката и гледах думите от листчето. Лицето на Учителя светеше от неземно, божествено вдъхновение.

Брат Христо каза:

– Учителю, това не е песен, а нещо велико се предава от Вас на цялото човечество.

Аз изпях Първия ден на „Битието" и след това го съединихме с Втория ден на „Битието" .

Духът работи чрез окултното пеене. Пеенето е ангелски език.

Молитвата е Божествена песен.

Чрез пеенето се проявява и светлината.

И рече Бог: Поставям дъгата Си в облака и тя ще бъде белег на завета между Мене и земята. И светът на слънцето ще бъде седмократен, както света на седемтях дни на Битието. Амин!

26. „НИКОГА НЕ СДОБРЯВАЙ ХОРА, КОИТО СЕ КАРАТ И КОИТО ВЪРШАТ ЗЛО!"

28.08.1942 г.

[петък], Изгрева, София

На 28 август сутринта отидохме с брат Христо при Учителя.

Занесохме Му една диня (любеница), 13 килограма. Извикахме брат Ради (градинаря на Изгрева) да дойде на спирката с едно чувалче. Тримата минахме гората. На едно място, близо до мостчето на Изгрева, си починахме. Брат Ради си седна на земята и си поприказвахме. Когато дойдохме пред салона, аз помолих брат Ради да изкачи динята до горе и да я постави на ръцете ми, че аз да я подам на Учителя.

Брат Христо почука три пъти на вратата Му. Веднага Той отвори и пое само с едната Си ръка голямата диня. Учителят направи една крачка, клекна и леко я сложи на земята. След това Той ни прие долу, в приемната Си стая.

– Учителю, казах аз, в 11 часа имам репетиция в Операта, затова след половин час трябва да сляза в града. Разправих Му как прекарахме в Банки [Банкя] заедно с оздравялото гълъбче. То живееше с мене в стаята ми.

Учителят дотука беше сериозен и замислен и започна да се смее, и се развесели.

– Учителю, благодаря Ви за цигулката, която ми донесе от Вас брат Христо. Много е интересна кутията й. Прилича на рог. С нея аз си разучавах ролите. Сутрин си правех разходка с гълъбчето, на рамото ми кацнало. Всичките хора в парка се спираха и учудено го гледаха. Когато се къпех, забелязах, че всяко тяло, потопено във водата, губи от тежестта си.

Учителят каза:

– Когато човек се смалява, той минава безпрепятствено; когато се уголемява, той има повече препятствия.

Накратко му разправих за една объркана работа в Операта.

Той ми каза:

– Ти никога не сдобрявай хора, които се карат и които вършат зло!

– Учителю, управата на Операта ми възлага една роля, която не е за моя глас. Ниска е.

Той ми каза:

– Ти или се откажи от нея, или я пей.

– Заради Вас, Учителю, ще я пея.

На тръгване Той каза:

– Е, добре, заради Мене, изпей я, но ти изучи и онази, която искаш да я пееш. Като спре войната, ти ще отидеш в странство. Тук не ценят добрите певци.

Въпреки, че закъснях с 25 минути за репетицията, пак не ме глобиха. Това е изключително в Операта, където за 5 минути пишат глоба.

И каза Христос (Исус): „Радвайте се и веселете се, защото е голяма на небеса вашата заплата. Това ви говорих, за да пребъде Моята радост във вас и вашата радост да бъде изпълнена" . Амин!

Забележка: След няколко дена върнах цигулката на Учителя.

27. КУЧЕНЦЕТО НА МОРФОВА

15.09.1942 г.

[вторник], Изгрева, София

Днес в 11 часа отидох с брат Христо при Учителя. Научих от брата, че от известно време Учителят никого не приема, най-много за по няколко минути пред вратата Си. Не слизал и да се храни.

Интересното беше, че Той веднага ни прие. Аз носех една бяла гугутка, с червени очички и краченца и розова човчица. Като влязохме в стаята, аз я сложих върху печката. Тя започна да гука и да се покланя много често, като тропаше на едно място с крачетата си. Той й говореше и тя Му отговаряше с по три пъти: Гу, гу, гу!

Учителят ми каза:

– Тя казва сега: „Да, вярно е всичко, което говориш за мене."

Някое същество те посещава чрез нея.

– Учителю, попитах аз, защо Духът се яви като гълъб над главата на Христа?

Учителят каза:

– Гълъбът е избран като символ на чистота и кротост. Той, при всички условия на живота си, е останал вегетарианец.

– Учителю, учудих се аз, каква сила беше у Вас да поемете от ръцете ми 13 килограмова диня само като я закрепихте на дланта на ръката Си и то на едната Си ръка, леко и внимателно клекнахте с нея и я сложихте на земята.

Учителят се усмихна и каза:

– Аз не я поех сам! Имаше невидими помагачи, които я поеха и поставиха на земята.

– Учителю, често пея и свиря на пианото си Първия и Втория ден на „Битието".

– Хубаво, каза Той.

– Преди известно време репетирах един радиоконцерт с Прокопова. Това беше 3–4 дена след погребението на Морфова. Кученцето на Морфова си спеше върху рояла. Щом запях едни височини, кученцето се изправи

на двете си крачета и започна да пее: Ау–у, ау–у, ау–у. Прокопова извика и другите да видят и чуят кученцето.

Учителят каза:

– В него е дошъл Духът на Морфова, затова то така пее.

В Невидимия свят тя вижда сега нещата в друга светлина.

Учителю, благодаря Ви!

Проводи, Господи, виделината Си и Истината Си, те да ме водят! Амин!

28. „НОВОТО БИТИЕ" – ТРЕТИ БОЖЕСТВЕН ДЕН

01.10.1942 г.

[четвъртък], Изгрева – София

„Днес, на 1.10.1942 г., четвъртък, в 10 часа сутринта, сестра Цветана влезе сама при Учителя. Какво ли си говорят?"

Горните редове бяха написани в тетрадката ми от брат Христо.

Аз влязох сама при Учителя днес. Той беше необикновено нежен към мене. Лицето Му светеше с Божествено сияние и Той слезе много близко при мене, до моето съзнание. Той бащински ме поучаваше, обясняваше ми търпеливо и отговаряше на въпросите ми.

Разправих Му за несправедливото отношение на режисьора Д.К. (Драган Кърджиев)[29] към мене.

Учителят строго ми каза:

– Помни това: Никога не примирявай неприятели! Стой далеч от тях! Не се бъркай, когато те се карат.

Всичко ще се оправи. Ти да не се влияеш от думите на този режисьор, защото който е висок връх, винаги има и силна сянка; но затова пък и най-силно се огрява от слънцето.

– Учителю, той пожела да дойде в дома ми, там да ми покаже как да играя ролята си. Когато той пожела да ме целуне по челото, аз му дадох беседата, както Вие ми казахте. Той побледня и много се разсърди.

Преди няколко дена ме разплака на една генерална репетиция с публика, защо не съм сложила по-силен грим на лицето си.

Учителят стана много строг и каза:

– Ние ще го насолим! Той няма право да те тревожи преди излизането ти пред публиката. Те, там в Операта, приличат на дупки, защото са тъмни и влажни.

Той, режисьорът, се оглежда в тебе. В тебе вижда себе си и себе си напада.

Светлината е желана от хора, които я ожидат[30], но има хора, които не я искат. Те предпочитат тъмнината.

– Учителю, казах аз, не разбирам какво искате да ми кажете.

Учителят продължи:

– Например, представи си, че си хубаво облечена, със скъпи, красиви копринени дрехи, със скъпоценни камъни по тях. Заедно с тебе има и други тъй красиво и богато облечени хора. Вие се намирате на тъмно

[29] Драган Кърджиев / Драган Николов Кърджиев, 1896–1968, оперен режисьор

[30] Ожидат – очакват

място и искате да стане светло, за да се види вашата красота и изящното ви облекло. И обратното: там, в Операта, те приличат на хора окъсани, дрипави, със струпеи и рани по тялото си. Те предпочитат тъмнината, за да не се виждат раните им и дрипите им. Те в тебе се оглеждат. Ти ги осветляваш.

В този миг, чукна се на вратата. Една жена чукаше. Той излезе на прага и тя му се оплакваше за една стая. След това Той пак влезе при мене.

Аз Му казах:

– Учителю, Вие слизате от Небето при нас и ние Ви занимаваме с нашите всекидневни грижи и скърби.

Той се усмихна много красиво и божествено, и ми каза:

– Аз не обръщам внимание на всички молби. Например, аз не обръщам внимание, ако дойде някой при Мене и Ми каже, че има три порции, а иска още. И тук не обръщам внимание.

Една Божествена вълна на любов разтърси в този миг цялото ми същество и тези думи избликнаха от трептящото ми сърце:

– Учителю, благодаря на Господа, гдето ме срещна с Вас! Благословен да бъде часът и минутата, в която аз се докоснах до святата Ви ръка.

Той се усмихна.

– Учителю, брат Христо често ми казва, че този живот аз трябва да добия мъдрост.

Учителят каза:

– Мъдростта е един свят.

– Учителю, като чета книги, ще добия ли мъдрост?

– Не, каза ми Той, това не е мъдрост, а е запомняне на чужди мисли. Мъдростта е Един свят, като Божествения, в който свят човек трябва да влезе.

В Божествения свят имаме: Любов, Мъдрост, Истина.

В Духовния свят имаме: живот, знание, свобода.

Във физическия свят имаме: движение, учение, работа.

Аз и брат Христо записваме думите на Учителя, който продължи: Те са построени върху терцата. Имат мек елемент. Ако ги изразим с тонове, те звучат тъй,

В Божествения свят – Любов (ДО), Мъдрост (МИ), Истина (СОЛ).

В Духовния свят – живот (МИ), знание (СОЛ), свобода (ДО).

Във физическия свят – движение (СОЛ), учение (ДО), работа (МИ).

Хората не познават свободата. Трябва ние да канализираме Любовта, за да протече при всички хора.

Аз попитах:

– Ние, учениците, не сме ли каналите?

Той каза:

– Да, вие, учениците, сте каналите на Любовта.

Учителят се вгледа продължително в челото ми и каза:

– Ти имаш духовно чело.

Той стана от стола Си, дойде при мене и с показалеца Си ми показа в края на веждата центъра на музиката, а един сантиметър по-надясно ми посочи центъра на времето.

Учителят каза:

– Хора, които имат този център развит, никога не отегчават другите. Такива хора имат вярно чувство за мярка: колко време да стоят, как да говорят. И музикалният им ритмус е силно развит.

Хора с развита брада и силна долна челюст са волеви и енергични. Колкото очертанията на брадата са по-фини, толкова са по-фини и чувствата им.

Ти в чувствата си не трябва да вървиш по права линия. Трябва да бъдеш гъвкава. Една река не може да тече все направо. Където срещне съпротивление, тя заобикаля. Ти трябва с най-малко съпротивления да постигнеш големи резултати. Ако срещнеш на пътя си планина, ще я заобиколиш.

– Учителю, какво да правя през зимата с гълъбчетата? Да ги пусна ли на свобода?

– Не, каза Той. Сложи ги в една къщичка и ги пущай от време на време в стаята си да хвърчат. Ти преди не знаеше защо ти се каля и размътва водата, а сега знаеш. По-рано ти страдаше от подпушване на чувствата си. Хора, които много раздават от чувствата си, изхарчват много нервна енергия.

Учителят продължи.

– Има три вида дишания: горно, средно и долно.

Певецът трябва да диша едновременно и по трите начина. Започва се отдолу и се отива нагоре. За тази цел тялото не трябва да бъде стегнато.

Например, устройството на жената е такова, че тя е по-широка в таза и дрехата й трябва да има извита линия в кръста.

Според Мене високото, колоритното сопрано иде от върховете надолу и трептенията му са по-ситни.

Басът е долина и трептенията му са най-едри. Той е магнетичен.

Тенорът представя хълмисто място, а алтът прилича на поляни.

– Учителю, ангелите като пеят ли изпущат светлина?

– Да, светлината е тяхната сгъстена енергия, която те ни изпращат, когато пеят. Ти сега дето имаш неприятности с режисьора, отгоре чукат върху центровете на честолюбието ти. Чрез режисьора се проявяват нисши духове. Той става проводник на тези духове.

– Учителю, Вие като сте Учител, пророк и мъдрец, Вие бихте ли играли на сцената като артист?

Той продължително се смя и каза:

– И аз играя роли. Ангелите и Невидимият свят са моята публика. Те следят как изнасям ролята Си. Не Ми е позволено да направя най-малката погрешка.

Учителят продължи: В човека има около 40,000,000,000 [четиридесет трилиона] клетки, които са живи душички. Те са групирани около Душата.

Аз попитах:

– Учителю, те дават ли си концерти?

Като посочи с показалеца Си музикалния център на челото Си, Учителят каза:

– Преди ние да запеем, те отвътре вече пеят и ние предаваме това, което те са вече изпели.

Той стана прав, извини се и излезе от стаята. Като минаваше покрай салона, аз чух, че Той извика по име брат Христо и го покани да влезе. Той все ме чакаше под лешниците при масите, на които се хранехме.

Учителят донесе цигулката Си и едни ноти, написани от един брат. Той ме накара да прочета текста на нотите.

Пред брат Христо Учителят ми каза:

– Ти в живота си млада и скромна, но на сцената аз виждам една 45-годишна певица, която изнася едно божествено велико изкуство.

Аз Го попитах кое е името й.

Той се усмихна и отговори:

– Сега няма да ти кажа името й.

Учителят започна да настройва цигулката Си. След малко Той свиреше една нова мелодия. Учителят започна да пее тази мелодия – Третия Божествен ден от „Новото Битие". Ние с брат Христо записахме думите:

И рече Бог:
Да се събере водата под простора.
И яви се сушата.
И нарече я Бог „земя".
И събраната вода нарече „морета".
И рече Бог:
И яви се свежа трева, със семена според вида си;
И дърво със плодове според вида си.
И виде Бог, че всичко бе добро.
И стана вечер, и стана утро, ТРЕТИ ДЕН.

Учителят свиреше и тихо пееше. Аз пеех с Него. Брат Христо, и той пееше и пригласяше.

Една свръхземна сила ми помагаше бързо да заучавам новите мелодии, за които при друг случай бих се затруднила повече. Никога през вековете няма да забравя тези мигове, които ще носят Душата ми през безкрайността.

Изпяхме няколко пъти Третия ден.

Аз попитах кога ще ги изпея пред публиката.

Той каза:

– Когато му дойде времето.

Аз станах права и изпях Първия ден на „Битието", след това свързано изпях Втория и Третия ден. Учителят беше радостен.

Когато си отивахме с брат Христо, пред вратата беше сестра Думанова и тя развълнувано ни каза:

– Идвайте по-често, защото Учителят се радва.

Когато изпях трите дена от „Битието", дойдоха да кажат, че обедът е готов.

Учителят отказа да излезе. Той сложи вода в един електрически чайник, извади от бюфета и иззад паравана кашкавал и маслини. Ние с брат Христо пихме чай. Учителят не яде.

Като се нахранихме, Той ми каза:

– Всички животни, които си яла в миналото, ще станат хора и ти ще им помагаш.

Хората не знаят още да плачат, продължи Учителят. Те не знаят да плачат тихо. Сълзите трябва да падат тихо и спокойно, и да поливат цветята, а не да пръскат стените. Да се плаче не е слабост.

Даже и Христос е плакал, но да се плаче малко и тихо. Очите не трябва да остават сухи, без сълзи. Не трябва да пресъхват техните кладенчета.

С.Б.Л.Н.И. и П.Ж. [Само Божията Любов Носи Истината и Пълния Живот]. Амин!

29. НЕ РАЗДАВАЙ КАПИТАЛА СИ! ЖИВАТА КАРТИНА

28.10.1942 г.
[сряда], Изгрева, София

Днес, на 28 октомври 1942 г. отидохме с брат Христо при Великия Учител точно на обяд. Той отиваше вече в трапезарията да се храни и ние седнахме на масата до Него: аз – пред Него и брат Христо – до Него. През време на яденето стана дума за предстоящата премиера в Операта – „Отвличане от сарая" от Моцарт. Премиерата щеше да се изнесе на 3 ноември, в понеделник [т.е. вторник]. Аз пеех една от главните роли, Блондхен.

Учителят ми каза (Той прочете мислите ми):

– Ти напразно се безпокоиш. Онази, гениалната певица, която влиза в тебе, тя ще пее и играе на сцената. Той повтори онова, което и друг път ми беше казвал, че една гениална, много известна певица пее през мене.

Аз бях много тъжна. Предната вечер брат Христо ми донесе едно птиченце – червеношийка, което той бе купил на пазара. Аз го сложих в къщичката при гълъбчетата, но сутринта го намерих умряло. Много плаках за него.

Учителят ми каза, че то се е освободило, щом си е заминало и то така, било му е мъчно без другарче.

След като се наобядвахме и след обичайните общи песни от сестрите и братята пред Учителя, Той ни покани в приемната Си стая. Като седна на креслото Си, Той ми каза:

– Ти сега трябва да пестиш силите си. Не раздавай от капитала си!

Ти, като онзи петел в баснята, не давай сиренцето си. Един петел кацнал на един клон с парче сиренце в клюна си. Лисицата го видяла и седнала под дървото, и ласкаво му казала: Петльо, ти си толкова голям певец, като тебе няма втори на земята.

Петелът, поласкан от похвалите й, отворил клюна си и изкукуригал, но изпуснал сиренцето си и лисицата го лапнала. Тя го похвалила за хубавия му глас.

На другата година лисицата пак пожелала да чуе гласа на петела, но той си научил урока: най-напред изял сиренцето си и после изкукуригал. Лисицата не останала доволна от пеенето му и се произнесла, че миналата година гласът му бил хубав, но сега го загубил.

Учителят ми поясни:

– Лисицата е светът. Ти задоволявай света, но не си давай сиренцето! Давай им само половината сиренце.

– Учителю, изплаках аз, освободете ме от Операта!

– Не, каза Той, ти трябва да минеш това посвещение, този курс.

– Учителю, преди няколко дена пях в операта „Марта" ролята на Леди Хариет. Пях добре, без да подозирам, че в министерската ложа дошли да слушат операта министрите Филов, Йоцов и други от Министерския съвет. На другата сутрин [Бодан] Филов и [Борис] Йоцов рано сутринта се обадили на директора Петко Стайнов по телефона да ми се дава по-голяма преднина!

Аз продължих: Учителю, аз не искам много да блестя! Защото се създават неприятели, които ми завиждат.

Учителят каза:

– Виновна ли е светлината, че като се пречупи в брилянта, прави го да блести?

Учителят тихичко изпя две песнички. Едната песничка беше от напечатаните, а другата беше от новите. Съдържанието беше за едно бистро изворче.

– Учителю, казах аз, миналата вечер сънувах чуден сън. След този сън аз пях с рядък успех в операта „Марта". Да Ви разкажа ли съня си?

– Разправи го, каза Учителят.

– Сънувах, че виждам на земята сложена грамадна картина със златна рамка. Рамката беше много широка, дебела, скулптурно изработена. Когато се приближих да я разгледам, картината оживя, всичко в нея нарисувано започна да мърда, да се движи.

Ето какво представляваше картината:

На ИЗТОК беше нарисувано Рождеството Христово, яслите, Витлеемската звезда на небето, Дева Мария, детето Христос, Йосиф, животните и тримата влъхви, и овчарите. Ангели пеят на небето.

На ЗАПАД на картината бе нарисуван Христос на 12 години в Храма. Стари книжници и равини с големи бради учудени Го слушат.

Вратата е полуотворена и майка Му Мария си подава тревожно лицето, дошла да Го търси.

Нарисувано бе и великолепието на Храма в Йерусалим.

На СЕВЕРНАТА част на картината беше нарисуван Христос на кръста: Божественото Му лице изнурено от нечовешките Му страдания, кръв тече по челото Му и по страните Му. Кръв тече и от раните на ръцете Му, разтворили се от тежестта на тялото Му. Кръв тече и от продупчените Му нозе.

Долу, в подножието на кръста, видях майка Му Мария, Иоан, Марта и Мария – сестрите на Лазара, и Мария от Мигдал.

Над светлата Му глава ясно личеше надпис на староеврейски език.

От двете Му страни бяха нарисувани двамата разпнати разбойници. Войниците хвърляха жребие за плащеницата Му и още се гавреха с Него.

На ДОЛНАТА, ЮЖНАТА, част на картината беше нарисувано Възкресението Христово, камъкът, отвален от изсечения в скалата гроб. Христос високо на небето се възнася и долу се виждат заспалите войници.

Аз прескочих рамката на картината и влязох вътре в нея.

Отвори се пътека и тръгнах по нея, по посока към центъра на картината. Като стигнах центъра, аз се спрях и се замислих накъде да тръгна.

Реших да се отправя към Изток. Когато се движех към мястото, където е Рождество Христово, по пътя срещнах бягащи, уплашени, угрижени хора и чувах, че бягат от бомбардировките. Те носеха по нещо в ръце си или пък носеха багажите си с каруци, коне, магарета или пък автомобили.

След като изминах едно не много дълго разстояние, където хората намаляха, ето че Ви срещнах, Учителю!

Вие дълго време ми говорихте и аз, заедно с Вас, вече вървях пак към центъра на картината. След това слязохме на юг, надолу, към Възкресението Христово. През всичкото време брат Христо ме придружаваше.

Аз се събудих. Из пътя, Учителю, Вие ни говорихте, но аз не помня нищо.

Учителят внимателно ме изслуша и каза:

– Този сън ще се изпълни в дълъг период от време, в едно далечно бъдеще.

Ние с брат Христо целунахме ръката на Учителя и си отидохме.

Учителю, светската музика не ме привлича вече, откакто чух чрез Вас небесната музика.

Учителю, Вие непрестанно пеете в Душата ми. Аз чувствам как старото се събаря и новото се строи. Амин!

30. „НОВОТО БИТИЕ" – ЧЕТВЪРТИ БОЖЕСТВЕН ДЕН. ШКОЛИ ПО ПЕЕНЕ

12.11.1942 г.
четвъртък, Изгрева, София

Днес времето е ясно и студен вятър отвреме навреме духа. Брат Христо дойде по-раничко – щяхме да ходим заедно в Министерството по работа. Аз настоявах да отложим тази работа за друг път, а да отидем при Учителя. Ние с трамвая стигнахме до Семинарията и през гората се озовахме на Изгрева.

Учителят беше горе в стаята Си. Изглежда, че ни видя през прозореца, защото преди да се покачим по стълбичката, Той вече слезе при нас усмихнат. Отключи вратата на приемната стая и като ни покани да седнем, като той сам седна на креслото Си.

След като разменихме думи по всекидневието, Го попитах:

– Учителю, кое изкуство е по-старо: вокалното или инструменталното?

Учителят Си затвори очите и след като ги отвори, каза:

– Вокалното изкуство, пеенето, е играло важна роля още от дълбоката древност.

Вокалната музика е много по-стара от инструменталната.

Древните посветени, пратениците на Бялото Братство, започнали да служат в светилищата и храмовете и там те са изучавали окултното пеене. Тези светилища са имали за цел да възвърнат човеците към Бога. В тези храмове молитвите са се пеели за очистване и повдигане на човеците. Някогашните светилища и храмове са днешните театри, опери и концертни салони.

Това първоначално изкуство – пеенето, е служело на Бога. Днес то е изменило коренно своето предназначение и задача.

Изкуството „пеене" е първото изкуство.

Това изкуство е донесено от седемтях дъщери на Слънчевия Бог Аполон. Те донесоха пеенето за синовете и дъщерите на Земята. Тези седем дъщери са седемтях тона на гамата. Всичките тези тонове имат по малко страдание. Най-висок е тонът СОЛ, ЛА е по-висок от СОЛ, но е по-тъжен.

Пеенето е донесено от първите ученици на Бялото Братство, от света на ангелите.

Тонът ДО е ангел. Дрехата му е червена.

Тонът РЕ е ангел с оранжева дреха.

Тонът МИ е ангел. Дрехата му е жълта.

Тонът ФА е ангел със зелена дреха.

Тонът СОЛ е ангел с тъмносиня дреха.

Тонът ЛА е ангел със светлосиня дреха и

тонът СИ е ангел със светловиолетова дреха.

Учителят продължи: Има две главни школи по пеене. Едната е еволюционна, другата е инволюционна[31].

Инволюционната школа е на света, на удоволствията, на еротиката, на плътта.

Еволюционната школа се дели на 3 главни отдела: 1-ви отдел – Физически, 2-ри отдел – Духовен и 3-ти отдел – Божествен.

Физическият отдел ще се предава на 9 планетни типа по 9+1 различни начини и на 12 зодиакални типа, по 12 различни начини. Значи 21+1 различни начини, методи. Същото се отнася и за Духовния отдел, и за Божественя отдел.

Ученикът на Еволюционната школа трябва да е роден с гласови богатства и да има постоянство и търпение. Той трябва да има концентрирана и положителна мисъл. Той трябва да притежава благородни чувства и добро сърце.

Има три вида певци: гениални, талантливи и обикновени.

Всеки човек може да стане обикновен певец.

Ти трябва да изучаваш мускулите на главата и каква роля имат те при пеенето.

Аз казах:

– Учителю, долната челюст играе много важна роля при пеенето. Също и мускулчетата, които произвеждат движението на гръкляна и езика играят съществена роля при пеенето.

– Ти също обърни внимание на мускулите на устните.

– Учителю, устните играят важна роля за дикцията и за изнасянето на тона в маската.

Учителят поясни:

– Колкото по-ясно произнесеш една дума, толкова по-лесно тонът се изкачва от гортана в горните кухини на лицето и главата, черепа. След усилена деятелност мускулите трябва да се поставят и в покой.

Аз извадих от чантата си една школа по пеене – „Вакай" („Vacaï"), италианска, и преведох от френски език каквото пишеше в увода на школата.

[31] Инволюция – спиране на развитието и настъпване на обратен процес

Авторът подчертаваше, че от неговата школа са излезли прочути певци. Авторът също наблягаше, че той не поставя гласа с вокали[32], но със срички, думи и цели изречения. Например в първия урок преводът на текста беше: „Един ловец отишъл с кучето си в гората..."

Учителят ме прекъсна с думите:

– Тази школа не може да бъде хубава, щом ловецът е отишъл с кучето си в гората да убива животните. Той се обърна към мене и каза:

АЗ ЩЕ ТИ ПОКАЖА И ТИ ЩЕ НАПИШЕШ ЕДНА НОВА ОКУЛТНА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ С ВЪЗХОДЯЩИ, ПОЛОЖИТЕЛНИ ИДЕИ И ДУМИ.

Ти скицирай главите.

– Колко да бъдат, Учителю?

– Или 28, или 39 глави.

Аз попитах:

– Учителю, Третият ден на „Битието" от МИ ли започва? Аз си го пея, но искам точно да определя гамата.

Учителят извади цигулката Си и докато я настройваше, каза: Четвъртият ден от „Сътворението на света" ще започне от тона ФА.

Първият Божествен ден ще се пее andante[33]. Свързани да бъдат тоновете.

Аз казах:

– Може ли Andante cantabile[34], Учителю?

– Да, хубаво. Вторият Божествен ден, ще се пее Andante, но тържествено да бъде.

Аз казах:

– Andante maestoso.

– Третият ден, продължи Учителя ще се пее както първия.

Четвъртия ден сега ще определим.

Учителят тържествено започна да свири и да пее Четвъртият ден от „Сътворението на света".

Брат Христо записваше думите, а аз следях мелодията, която пееше и свиреше Учителят. Ето думите:

И рече Бог:
Да грейнат светила на небесния простор.
И стана така.
И направи Бог две светила –
голямото да владей деня, а
малкото – нощта.
И направи Бог, че грейнаха звезди на небесния простор.
И виде Бог, че всичко бе добро.
И стана вечер, и стана утро, ДЕН ЧЕТВЪРТИ.

Учителят повтаряше мелодията и аз пеех с Него.

След кратка пауза аз казах:

---

[32] Вокал – гласен звук

[33] Andante (анданте) – ходом, спокойно

[34] Andante cantabile (анданте кантабиле) – спокойно, напевно

– Учителю, тази мелодия не трябва ли да се пее moderato maestoso[35], решително?

Той каза: Хубаво, и пак започна по-тихо да свири с цигулката Си мелодията и аз вече сама я пеех.

– Учителю, Адам пеел ли е в Райската градина?

Учителят каза:

– Първият Адам е учил пеене в Райската градина и е пеел тоновете само с гласните букви. Съгласните букви се появили, когато той пожела да види Ева.

– Учителю, те пеели ли са заедно?

С Ева Адам е започнал да пее първите дуети в терци. Тогава и животните са говорели както Адам и Ева.

Първият фалшив тон, първите затворени интервали се появиха, когато се яви и черният адепт. Тогава Адам изгуби качеството на чистото пеене, на окултното пеене и изпя първия фалшив тон – тона ФА.

Адам и Ева изпяха първата любовна песен без позволението на Господа и Бог изпрати ангел с меч да ги изгони от Райската градина. Като излязоха от райската атмосфера, те изгубиха изкуството си да пеят.

Аз казах:

– Само чрез Новата школа учениците на Бялото Братство ще достигнат съвършеното пеене и ще се върнат в изгубения Рай. Тогава те ще добият ли и безсмъртие, Учителю?

Той каза: Те няма да умират. Те ще станат безсмъртни.

Учителю, благодаря Ви! Да пребъде Божията Любов в светлото Бяло Братство! Амин!

31. ТИТО СКИПА. ПЕСЕНТА „ВЪТРЕШНИЯТ ГЛАС НА БОГА"

21.01.1943 г.

[четвъртък], Изгрева, София

От утре започвам репетиции и с Ерик Ортман[36], главен генерален музикален директор на Берлинската Фолксопер[37], който сега гостува в България. Заедно с него беше дошъл и синът на Янко Янков (първи флейтист в Операта)[38] – Венцислав Янков[39]. Под диригентството на Ерик Ортман аз щях да пея в операта „Фиделио" от Бетховен в сряда вечерта, на 27 януари, а Венцислав щеше да свири на 28 януари, в четвъртък, като солист, с филхармонията под диригентството на същия диригент.

Бащата Янко Янков дойде при мене на 23 януарий да търси брат Христо и веднага го заведе при Венцислав, който не беше добре с нервите.

Днес, 21 януарий, към един часа по обед, отидохме с брат Христо при Учителя. Печката отдавна беше запалена и Той в този момент ни чакаше на балкона, и оттам ни поздрави, и ни прати в трапезарията да се

---

[35] Moderato maestoso – умерено и величествено темпо

[36] Erich Orthmann, 1894–1945, композитор, диригент

[37] Volksoper Berlin – Народната опера в Берлин

[38] Янко Янков, 1900–1966, флейтист, педагог

[39] Венцислав Янков Янков, 24.03.1926–, пианист, педагог

нахраним. (На тази среща брат Христо не ми позволи да говоря на Учителя за Венцислав Янков.)

След като се нахранихме, ние останахме при Него до 17.30 часа.

– Учителю, казах възторжено аз, всеки ден, сутрин и следобед, репетирам с маестро Де Веки, диригент от Скала ди Милано, който гостува сега в България. Той много харесва гласа ми и ми предрича светло бъдеще.

Състоя се конкурсен изпит пред Едмондо де Веки[40] за премиерата. Този изпит се наложи затова, че имаше пет претендентки за премиерата, за ролята на Розина в операта „Севилския бръснар», която опера щеше да се възобнови в Ла Скала ди Милано, както там я изнасят с костюми, декори и пр.

Тези пет Розини бяха: Милкова-Золотович, Младенка Ангелова, Серафима Динева, Божана Димитрова и аз.

Изпитът стана ненадейно, без да ни предупредят. Изпитаха ни на едни и същи страници от операта.

Маестро Де Веки посочи мене за премиерата на „Севилския бръснар".

Учителю, ние разговаряме на френски език през време на репетициите.

Той ми каза да се оставя с пълно доверие на него.

Той скъса каденците от нотите ми, които е пяла бившата примадона Золотович с думите: Basta, terribile [Стига, ужасно] и ги замени, и много сръчно ми написа каденците на Тетрацини, които се пеят в Скала Ди Милано.

– Аз, казва ми той, така ще Ви приготвя в тази роля, че спокойно ще можете да гостувате в най-големите сцени в Европа.

– Снощи, Учителю, след репетицията в неговата стая, маестро Ди Веки ми каза на френски: Защо бързате? Жена ми ще дойде след няколко дена. Аз скучая тук самичък. Ако обичате, елате да вечеряте с мене в ресторант „България" и след това ще отидем някъде!

Аз много любезно и учтиво му отказах, Учителю, и сега си мисля да не се е разсърдил.

Учителят особено се усмихна и ми подаде една подвързана, от Неговите беседи, на немски език: „Учителят говори".

– Ти ще надпишеш тази книга за него. Може на италиански език да му пишеш и ще му я поднесеш, и той ще разбере защо си му отказала поканата.

– Какво да му пиша, Учителю?

– Пиши му: „Любовта ражда доброто. Доброто носи живот, светлина и свобода!"

– Учителю, преди няколко дена си прочетох на френски от оная книга, дето Вие ми я подарихте на концерта ми на 9 януарий 1941 г. Аз дълго време гледах подписа Ви и буквата на моето име, което Вие писахте на първата страница на книгата и аз почувствах, че Вашата буква открива за мене един непознат свят. А те, всичките букви заедно, ми пеят небесни, безсмъртни мелодии.

Колко хубаво говорите, Учителю, за Любовта, Мъдростта, за Истината, за Правдата, за Добродетелта!

---

[40] Едмондо де Веки, Едмондо де Векки / Edmondo de Vecchi, диригент

Учителят се усмихваше.

Брат Христо каза:

– Преди няколко дена Вие, Учителю, не слязохте в салона на беседа. Тогава един брат цитира мисли на Христа и те звучаха тъй сухо. Не тъй, когато Вие, Учителю, ги произнасяте.

Учителят каза:

– Те преставляват една ябълка от гипс, а аз давам една жива ябълка.

Аз извадих от чантата си портрета на световния тенор Тито Скипа[41], който пристигна от Триест. Този портрет ми беше изпратен лично от Тито Скипа.

Учителят дълго време разглежда портрета му.

Той каза:

– Той има добре оформена брада и е твърде общителен. Има също социално чувство с широта. Подписът му показва, че той се движи в строго определена посока, между две релси. Отдолу двете черти означават диез, което означава възкачване, повишаване.

Аз казах: Учителю, Тито Скипа се разхождал из централните улици на София със секретаря на министър Йоцов. Те се разхождали по „Цар Освободител". Току-що Тито Скипа бил пристигнал от Италия.

На улицата те двамата видели афиши за премиерата на операта „Отвличане от сарая".

Тито Скипа пожелал да чуе българска премиера. Същата вечер те двамата заели една ложа в Операта. След второто действие Тито Скипа останал възхитен от моята игра и глас. Той харесал моето пеене и пожелал да го заведе секретарят в ложата на директора и оттам те дойдоха пред вратата на моята стая, будоар[42]. Жените, тъкмо ме преобличаха за третото действие.

Почука се на вратата и в моята стая влезе Тито Скипа, заедно със секретарят на министър Йоцов и Дик Марцело – диригент в Скала ди Милано, също и голям пианист. Ние говорихме на френски език. Секретарят бързо стенографираше нашия разговор.

Аз извадих листчето с написания разговор, който секретарят ми изпрати по пощата в един плик по пощата, заедно с едно писмо от Тито Скипа, след неговото заминаване от България. На листчето пишеше (аз го прочетох на Учителя):

„Господин Тито Скипа поздравява госпожица Табакова в нейната стая-будоар.

Скипа: Bravo! Mes felicitations! Vous chantes très, très bien!
/Браво, моите поздравления! Вие пеете много, много хубаво!/

Г-ца Ц. Табакова: Je chante mieux dans Lucia et Barbier de sevile
/Аз пея по-добре в „Лучия ди Ламермур" и „Севилския бръснар"/

Скипа: Je le croix bien
/Напълно ви вярвам/.

---

[41]) Тито Скипа / Tito Schipa – псевдоним на Raffaele Attilio Amedeo Schipa, 1888–1965, оперен певец, тенор

[42]) Будоар – стая само за дами, в която подготвят тоалета си

Госпожица Цв. Табакова: Vous ne trouves que je suis trés mal grimmé?
/Не намирате ли, че съм лошо гримирана?/
Скипа: Pour une bella voix cela n'a pas d'importance
/За един хубав глас това няма значение./
Същото отлично мнение има и Дик Марцело, диригент и голям пианист при Скала ди Милано, придружаващ Тито Скипа."

– Ето и писмото от Тито Скипа, Учителю:

„Уважаема госпожице Л. Табакова,

Позволявам си заедно с настоящото да Ви изпратя портрета на господин Тито Скипа, даден от последния, преди заминаването му от България, с молба да Ви го предам.

Г-н Тито Скипа ми съобщи още, че от Италия ще Ви изпрати специално един голям портрет. В навечерието на неговото заминаване, г-н Тито Скипа с приятно чувство си спомни за Вашата наивна изненада, когато го видяхте изправен до вратата на Вашата стая, будоар, дошъл да Ви поздрави по случай участието Ви в премиерата на операта „Отвличане от сарая".

Извън думите му, че Вие пеете много, много добре и че имате красив, металичен глас с великолепни височини, той ми каза, че искал да ви каже още някои работи във връзка с Вашия хубав глас, но Вие страшно бързахте да се преоблечете за другото действие.

Г-н Скипа възлага надеждата на Вас да станете една много известна певица, тъй като намира във Вас много големи данни за това.

Това негово мнение се споделяше от Дик Марцело – голям пианист-виртуоз и диригент при Миланската Скала.

Г-н Тито Скипа ме натовари още да Ви съобщя, че би се радвал много, ако му пишете.

Заедно с настоящото използвам случая, уважаема госпожице, да Ви изкажа своето уважение и да Ви предам най-добрите си благопожелания.

А. Арнаудов
Подпис на секретаря на министър Борис Иванов Йоцов"

След като прочетох горните редове на Учителя, Той каза:

– Хубаво, много хубаво! Тито Скипа е човек, който държи на думата си. Ти си млада, но на сцената ставаш друга. Една гениална певица на 45 години влиза в тебе и пее. Тази певица е със световна известност. Тя отдавна е напуснала земята. Тя пее през тебе.

– Учителю, кажете ми името й!

– По-добре сега да не знаеш името й, каза Той.

Аз казах:

– Учителю, купих къщичка на гълъбчетата. Те си приближават човчиците.

Той ми отговори:

– Така те си предават магнетизъм.

Аз продължих:

– Бялото гълъбче се кланя по десетки пъти на сивото гълъбче, като чука с клюна си по пода и си друса главичката, а сивото му отговаря с „Гу–гу–гу!"

Учителят каза:

– Те проявяват любовта си едно към друго. Това е Божественото, вложено вътре в тях.

– Веднъж, Учителю, бях оставила в една супена чиния вода. Те и двете влязоха в чинията и започнаха да цапкат с крилете си и да се къпят.

Учителю, голям успех пожънах в ролята на Блондхен в операта „Отвличане от сарая". Сега режисьорът [Драган] Кърджиев се държи меко към мене.

Учителят каза:

– Когато мечката се облизва, тогава тя е опасна и се готви да направи зло.

Учителят продължи: Ти трябва да умееш да смаляваш големите неща и да увеличаваш малките неща. Ето, Слънцето е на такова разстояние от нас, че изглежда голямо, силно и мощно.

– Учителю, преди няколко дена, получих по пощата едно писмо от Невена Неделчева от село. И аз й отговорих.

Извадих и моето и нейното писмо и ги прочетох на Учителя. Сестра Неделчева ми пишеше накрая винаги да се държа за ръката на Учителя.

Той помисли малко и ми продиктува да й пиша следното:

„Всяка човешка мисъл е плод в Божествения свят и всяка човешка постъпка е сладчина в Божествения свят.
Сокът и сладчината са вътре в плода.
Значи чувствата и постъпките са части на човешката мисъл."

– Учителю, казах аз, след премиерата имаше банкет в салоните на зала „България". На дълги маси бяха насядали хорът и оркестърът. На друга дълга маса бяха седнали солистите, директорът Петко Стайнов, до него секретарят му Георги Димитров. До мене сложиха да седне Венцислав Янков и срещу нас беше седнал бащата, а по-надясно – брат Христо. Когато келнерите сервираха чашите за вината, Венцислав им казваше: Тук на нас не слагайте такива чаши. Ние сме въздържатели. Пред всичките сътрапезници той каза на баща си, като го буташе отдолу под масата с крака си: „Не си ми баща, ако пиеш това нещо" .

Бяха налели ракия. Петко Стайнов и Георги Димитров направиха забележка на баща му да го смъмри и да не му позволява повече да го ограничава.

Учителят сърдечно се смееше. Той отиде зад паравана, донесе цигулката Си и изсвири една тъжна мелодия с едни неразбрани думи на някакъв стар език. Той каза:

– Тези думи са на ватански език:

Вену Бахар Салиму Сенет.
Туси Бахар Вену Сенет.
Туси Бахар, Вену Сенет.
Салиму Сенет. Вену ил биют.
Биют, биют, биют.

– Какво означават тези думи, Учителю?
Той каза:

Люби и свободен бъди!
Слушай Вътрешния глас на Бога.
Върви напред и не се колебай в пътя си!

Тази песен много ми хареса. Тя ме свърза с един възвишен свят.
Учителят каза:
– Заглавието на тази песен е „Вътрешният глас на Бога".

Учителю, благодаря Ви! Господи, послушай ме в скръбен ден! Развесели се в мене! Господи, аз чувам съзвучието на големите и малки светове. Амин!

32. ВЪРЗАНОТО КУЧЕ

3.03.1943 г.
[сряда], Изгрева, София

Днес сутринта, въпреки студа, тръгнах нагоре по шосето сама към Изгрева. Срещнах брат Христо. Ние се уговорихме предната вечер да се срещнем нагоре по шосето в определен час.

Причината, която ме доведе при Учителя, беше една неприятност, която имах снощи. Хазяите пречеха на пеенето и свиренето ми. Аз живеех тогава на ул. „Цар Крум" № 9, вътрешната къща. Дъщерята на хазяите беше зъболекарка. Тя беше възрастна мома с изострени нерви. Моето пеене и свирене й пречело, въпреки, че това е моя професия и въпреки, че аз спазвах всичките законни часове за пеенето и свиренето си. Споровете се изостриха. Брат Христо беше застанал на тяхната страна. Именно това обстоятелство ме разтревожи.

Аз разправих откровено всичко на Учителя.

Брат Христо обясни на Учителя това, че хазяите отпреди месеци го тормозели той да премахне гълъбчетата и канарчето ми, и да спре свиренето и пеенето ми. Те го вардели, като влизал, отвеждали го в друга стая и тормозели го, без аз да зная нещо, защото той старателно укривал всичко от мене. Брат Христо им обещал всичко, само те мене да не безпокоят.

Учителят ме погледна спокойно, усмихна се и ми каза:

– Ти какво правиш, например, като се наядеш повече?

– Учителю, казах аз, тези две сестри, които по цял ден стоят прави пред вратата Ви, без да работят нещо, били роднини на моите хазяи – Балтаджиеви. Те не изпущат случая да ми кажат нещо лошо за Изгрева и за Вас, Учителю.

Той каза:

– Като вързали коня и кучето, след време намерили коня умрял с въжето на шията си. а кучето прегризало въжето си и извоювало свободата си. За този случай, рекох, добре е да вземеш пример от кучето, тоест ти не трябва да отстъпиш на хазяите си! Досега ти си отстъпвала, сега те ще отстъпят, каза строго Учителят.

Светията не трябва да отстъпва на грешника.

Всичко ще се уреди. След време ти се премести в друга квартира.

Чак сега аз вече се успокоих и попитах Учителя:

– Как да се покланям пред завесата, когато публиката ми ръкопляска?

Учителят каза: Ти се покланяй така, както житото се люлее от вятъра и се навеждай тъй, както класът му е пълен със зърна; а когато той е празен, той стърчи нагоре.

Забравих скръбта си. Стана ми леко и радостно на душата. Аз Го гледах с голям възторг и целунах святата Му десница, и из пътя не ходех, а хвърчах.

Господи, благодаря Ти, че ме доведе при Учителя. Никой няма по-голяма любов от тази, щото да положи душата си за приятелите си. Амин!

33. ЕРИК ОРТМАН – ДИРИГЕНТ

5.03.1943 г.

[петък], Изгрева, София

Няколко дни минаха от срещата ми с Учителя.

Брат Христо всеки ден ходеше у Янкови и да лекува Венцислав Янков. Те решили той да идва при мене и когато брат Христо го лекуваше (правеше му паси), аз излизах от стаята си на коридора или отивах в банята и там чаках, докато ме повикат.

На 27 януари вечерта Венцислав беше в ложа в Операта и слушаше операта „Фиделио" от Бетховен (аз пеех в ролята на Марцелина). А на другата вечер, в четвъртък, аз и брат Христо слушахме концерта на Филхармонията, със солист Венцислав Янков в зала „България" и диригент Ерик Ортман[43], генералмюзик [главен музикален] директор на Берлинската Фолксопера. Операта „Фиделио" също беше дирижирана от Ерик Ортман, с грамаден успех. Аз пях великолепно.

През големия антракт на концерта на Филхармонията, ние с брат Христо поздравихме Венцислав и диригента. Аз прошепнах на Венцислав едни думи, които ми се внушиха от едно висше присъствие и той си затвори очите, и остана така един миг.

Публиката не стихваше. Много пъти извикваха на сцената Венцислав и Ерик Ортман.

На другия ден брат Христо и Венцислав дойдоха в моята стая. Венцислав свири на пианото ми. Канарчето кацна на главата му и дълго време не отлиташе оттам. След като се наобядвахме, аз пях из оперите „Вълшебната флейта" и „Севилския бръснар", и той ми акомпанираше. Той ни разправи, че в Берлин имало един прочут лекар, който само лекувал видни диригенти, артисти, певци и др. Неговата метода била донесена от

[43] Ерик Ортман / Erich Orthmann, 1894–1945, композитор, диригент

изток, от Индия. Много мъчно се влизало при него. Този лекар се наричал доктор Шмидт.

Двамата братя Янкови живееха в Берлин с майка си, а баща му – първи флейтист в Операта, живееше сам. Той често отиваше в Берлин при децата си и жена си. Напоследък [Богдан] Филов и [Борис] Йоцов го командироваха за една година в Берлин. Той занесе в Берлин една дебела тетрадка, дадена му от брат Христо, който по тяхно настояване беше направил хороскоп и на двамата братя. Баща им Янко Янков споменал пред синовете си за Учителя и брат Христо.

По него време Любомир и Венцислав Янкови често посещавали доктор Шмидт. И Фуртвенглер[44] ходел при него. Доктор Шмидт писал и говорил нещо против Хитлер и го затворили. Венцислав особено силно чувствал липсата от срещите си с доктор Шмидт, който му правел някакви окултни медицински сеанси.

Когато пристигнал в България с Ерик Ортман, той не бил добре с нервите си. Афишите бяха разлепени по цяла София, а той се заключва в стаята си и не иска да яде, нито пък иска да свири. Когато баща му заведе при него брат Христо, той се успокои се и Венцислав вече всеки ден идваше при мене, и брат Христо го лекуваше.

На 5 март 1943 г. ние и тримата отидохме при Учителя. Тази среща с Учителя беше вече втора за Венцислав (той ходи първия път само с брат Христо). Ние пристигнахме точно по времето на обяда. Аз седнах от дясната страна на Учителя, а брат Христо и Венцислав – насреща Му.

По време на обяда Учителят каза: Няма по-лесно от изкуството да се живее и няма по-мъчно нещо от изкуството да се живее. Важно условие за това е чистотата.

Красота има само там, дето има чистота.

След обеда влязохме в салона. Венцислав свири божествено на пианото. Братя и сестри се струпаха в салона да слушат.

Аз изпях песента „Венир Бенир" и „Виланелла" от Дел Аква[45]. Акомпанираше ми Венцислав Янков.

Господи, помогни ми да проявя Божията Любов, да проявя Божията Мъдрост, да проявя Божията Истина, да проявя Божията Правда и да проявя Божията Добродетел. Амин!

---

[44] Вилхелм Фуртвенглер / Wilhelm Furtwangler, 1886–1954, композитор, диригент

[45] Ева Дел Аква, Ева Дел'Акуа / Eva dell'Aqua, 1856–1930, оперна певица, колоратурен сопран, композитор

34. ПЕСЕНТА „БОЖЕСТВЕНА ЛЮБОВ МЕ ОЗАРИ"

13.03.1943 г.

[събота], Изгрева, София

На 13 март отидохме с брат Христо при Учителя, най-вече да попитаме дали Венцислав Янков да остане в България, или да си замине за Берлин. По пътя из гората все мълчахме. На два пъти аз се опитах да заговоря на брат Христо, но той все мълчеше. Когато пристигнахме на Изгрева, Учителят беше застанал на прага на приемната Си стая.

Ние влязохме в антренцето и първо аз Му целунах ръката. След мене и брат Христо Му целуна ръката и за голямо мое учудване каза:

– Учителю, аз си извърших задачата с нея, оставям я на Вас и си излезе на двора.

Аз тихо извиках и безброй мисли връхлетяха в главата ми.

Погледнах Учителя в очите и казах:

– И аз си отивам.

И излязох също на двора, като застанах до брат Христо.

Тогава Учителят ни каза: „Новобранци" и ни покани в трапезарията да се нахраним.

На масата сервираха чорба от сух фасул. Брат Христо седна откъм тясната страна на масата, а аз – до Учителя.

Брат Христо тихо каза:

– Учителю, аз не ям фасул.

– Можеш да ядеш от него, каза Учителят.

Аз видях как Той взе три хапки бял мек хляб, отчупваше ги последователно, потапяше ги в солницата, в солта и ги подаваше една след друга на брат Христо, като присягаше пред мене, обърна се към мене и каза:

Той е чист. Мястото, където сега ходи, е ниско и е пълно с пиявици. Той стъпва бос. Сега тези пиявици спят, но ще дойде ден, когато те ще се изправят и ще искат да пият кръвчицата на чист човек, но ние няма да позволим това. Ние ще му помогнем. Ние с щипци ще ги хванем и ще ги сложим в стъкленици, и ще ги запушим.

Аз пришепнах:

– Учителю, нищо не разбирам!

Продължихме да се храним и все мълчахме.

След обяда Учителят ни покани в приемната Си стая.

Още като седнах на стола си, аз казах:

– Учителю, какви са тези стъкленици, нищо не разбирам.

Той каза:

– Рекох, гробът. Настана дълго мълчание.

Ти, рекох, да се пазиш! – продължи Учителят, като ме гледаше право в очите:

- Да не се забъркваш в никакви любовни каши под влиянието на музиката. Изворът не трябва да увеличава или да намалява водата си и бързината си за никого. Изворът трябва спокойно да си тече и да не изменя своя път.
- Човек не трябва да се привързва към никое смъртно същество, но да обича Бога и да му служи.
- Ти да не приемаш човешката любов.
- Божествената любов е неизменна.

- Заради никой ти не трябва да намаляваш или увеличаваш водата на извора си, нито да измениш посоката на своите мисли и убеждения. Слънцето отдалеч грее и топли всичко живо.
- Ти не прави изключение за никого!
- Ти трябва да спазваш разстоянието между точките на зенита, между хората.
- Ти не трябва да бъдеш нито много близо, нито много далече, но на точното разстояние, откъдето няма да се наруши нищо от Божественото в човека. Свещта не трябва да стои близо до огъня, защото ще се стопи.

Ти трябва да спазваш известни правила:

1-во правило: Ти да не угаждаш на хората.
Интересувай се от мнението на Бога, не слушай мнението на хората.

2-ро правило: Талантът е притежание на Душата.
Когато Душата има един принцип, тогава Бог работи в нея.

3-то правило: Когато дойде до принципа на петтях добродетели:
Любов, Мъдрост, Правда, Истина, Добродетел, не прави никакви компромиси и никакви отстъпки.

4-то правило: Когато хората ти задават въпроси, никога не бързай да им отговаряш.
Свързвай се с Бога и провери първом.

5-то правило: Когато някой ти изпрати една мисъл, не бързай да се усмихнеш.
Първо провери и тогава се усмихвай.

6-то правило: На Физическия свят ти си в женска форма.
В Духовния свят ти си в мъжка форма.
По сърце ти си дете, по ум ти си мъж.
Не се поддавай на никоя воля.

7-мо правило: Никога не бързай да уредиш работите си!
Остави Бог да ги уреди.
Което е дошло, дошло е без да мислиш.
То ще си отиде, без да се тревожиш.

8-мо правило: От никого не вземай нищо: нито за ядене, нито за пиене, нито за обличане.
Носени дрехи не приемай от никого.

9-то правило: Дреха, носена от тебе, или шапка, или обуща не давай на никого.

10-то правило: Посрещни страданието без страх.

11-то правило: Във всичко умът ти да присъства.

12-то правило: На болния дай нещо, изпей му нещо.
Здравият да отиде да работи.

13-то правило: Когато се движиш по пътя на Истината, не се колебай, не се спирай!
Без страх върви напред!

14-то правило: Движенията ти да бъдат съзнателни и естествени.

15-то правило: Не огорчавай, не оскърбявай Божественото!
За никакви блага не продавай чистотата си.

16-то правило: Заради Любовта всичко претърпявай!
Не оскърбявай нито своя Господ, нито Господа, който живее в другите Души.
17-то правило: Не се обръщай назад, но върви само напред.
Никога не се връщай от пътя си назад.
18-то правило: Чужди подаръци не приемай!
Свои подаръци не подарявай на никого.
19-то правило: Не приемай съвети от невежи хора.
20-то правило: Избягвай хората с отрицателен магнетизъм и електричество.
21-во правило: Не се продавай за хляб.
За силния стани вода (мек);
за слабия стани мост (хляб).
22-во правило: Мястото, на което Бог те е поставил, никога не го сменяй!
23-то правило: На път на никого не помагай!
Не се радвай, когато неприятелят ти падне!
24-то правило: Дръж правилна връзка с Бога.
Не примирявай хора, които се карат.
Не примирявай неприятели, защото ти ще платиш заради тях.

Аз казах:

– Учителю, много Ви благодаря за всичко, което ми казвате. Дайте ми възможност да извърша Волята Божия и да издържа изпитите си.

Учителю, постепенно ми давайте по-трудните изпити, да не се струпат наведнъж.

Ето, Учителю, аз идвам при Вас да се уча на окултната музика, на новото пеене. Все едно, че нищо не съм учила досега. Да започна отначало и вие да ме учите на ангелското пеене, Учителю!

Аз искам да забравя всичките си знания по музиката и Вие да ме учите.

Аз станах права и изпях тихичко песента „Вътрешния глас на Бога".

Той с любов и търпение ми показа нещо в изпълнението на песента.

Докато Той настройваше струните на цигулката Си, аз Го попитах:

– Учителю, Венцислав Янков да си замине ли за Берлин? Или да остане в България?

Учителят затвори очите Си, помисли малко и каза:

– Той трябва да замине. Малкото, което е получил, да го приложи. Той пак ще се върне.

Учителят започна да свири една много красива мелодия с модулации. Той запя:

Божествена Любов Душа ми озари
и изпълни сърцето ми с'лъчи.
От дълбоки глъбини повдигна Духа ми във висини
на крилете си благословени,
от Божия поглед озарени, озарени,
от Божия поглед озарени.
Любов ме озари, Любов ме озари,

Душа ми разшири, Душа ми освети,
Душа ми разшири, Душа ми освети,
Духът ми укрепи и благост в'мен всели,
и благост в'мен всели, и благост в'мен всели.

Учителят постепенно затихваше на края песента.

Аз нотирах Божествената песен. Ангелите пригласяха на Учителя.

Той спря да свири и каза:

– Вие ще видите ли Венцислав?

Брат Христо каза:

– Той ще дойде при сестрата.

Учителят се обърна към нас и каза:

– Вие му изпейте песента. Рекох, ти ще му я изпееш.

Когато Венцислав дойде в стаята ми по обикновеното време, аз му изпях песента и той ми я свиреше на пианото. След това аз му изпях и Първия ден от „Сътворението на света", без пиано, наизуст я пях.

Учителю, Господи, как да изразя благодарността си?

Учителю, помогнете ми да ликвидирам по-скоро с Операта, ако имам някаква карма с тези артисти, по-скоро да я ликвидирам.

Свободна да служа на Господа и да славя с живота си и песента си Неговото Име и Вашето име, Учителю! Амин!

35. ВНУШЕНИЕ И САМОВНУШЕНИЕ

25.03.1943 г.
[четвъртък], Изгрева, София

Днес отидох сама през гората пеш при Светлият Учител. При Него имаше посетители. Аз влязох в салона и почаках много малко време.

Учителят ме прие.

Сестра Думанова беше в салона и мило ми се усмихваше.

Учителят за малко излезе, но скоро се върна и седна на креслото Си срещу мене.

– Учителю, казах аз, присъствах на една генерална репетиция в Операта зад кулисите на сцената. Аз бях свидетелка на предсценичните трепети на една артистка, която за пръв път излизаше на сцената пред публика. Генералната репетиция беше с публика. Билетите се продаваха още предния ден. Тази артистка, види се, внуши си, че не може да пее и когато тя се яви на сцената, действително тя не издаде никакъв звук от ларинкса си. Стоеше като безумна, неподвижно и гледаше втренчено пред себе си. Театралният лекар констатира, че тя е абсолютно здрава.

Учителю, почти изживях нейното състояние и не ми е ясно какво е станало с нея.

Учителят помисли малко и каза:

– Внушението играе важна роля при пеенето. Това внушение може да се предаде отвън или отвътре – от самия певец. Отрицателното внушение и самовнушение са гибелни за гласа.

Всеки певец трябва да познава своя гласов орган. Певецът трябва да познава и връзката на гласовия орган с Душата и Духа. Тя, певицата, не е направила връзката си с Бога, с невидимите същества.

Пази се от отрицателните внушения и самовнушения. Тези внушения идат от Черната ложа.

Учителят продължи: Пеенето и свиренето превръщат енергиите.

Пеенето е сила, пеенето е магия.

Без пеене не съществува права мисъл.

Никой не може да влезе в Рая, ако не може да пее.

Добрите певци са и добри хора.

Лошият човек не може да пее.

Бъди добър певец, че като изпееш една песен на публиката, да събудиш Божественото в тях.

В Пеенето е скрита азбуката на Новото учение.

Пеенето е Божествено благословение.

Аз попитах:

– Учителю, да запиша ли „Новото Битие"? С ноти?

– Не, каза Той. Ти сега така го пей, както си го научила, то ще му дойде времето. Ние ще го изнесем пред братята и сестрите след сутрешната беседа. Аз ще го свиря и ти ще го пееш. после ще го изпеем на едно място, дето има седем морета и планини, и равнини.

– Че кое ли ще е това място, Учителю?

Той се усмихваше.

Аз извиках възторжено:

– Рила, Учителю!

Учителят отговори и рече:

– Човек, на когото постъпката е чиста, не прави погрешки и тогава той пее. Когато човек мисли, той пее. Когато човек постъпва добре, той пак пее.

– Кой е основният тон на мекотата?

Учителят ми отговори:

– СОЛ. Без Любов никой не може да пее.

Никой не може да пее правилно, ако не са хармонични мислите, чувствата и постъпките.

Господ казва чрез един от древните пророци: „Обърнете се към Мене, за да се научите да живеете добре."

Добрият живот включва в себе си прави мисли, чувства и постъпки, и пеенето, и свиренето, и поезията.

Аз казах:

– Пред прозореца ми, на дървото, миналата пролет идваше един славей. Той пееше чудни вариации. Като го слушах, аз почувствах, че колоратурното пеене на физическия свят е подражание на славея; в Духовния свят е подражание на ангелите.

Учителят каза: Славеите дават добри уроци на хората. В техните вариации има много трели[46].

Не всички певци знаят изкуството да пеят трели. Трелите не се постигат със заучаване или упражнения на ларинкса. Трелите са украшенията на музиката.

Учителят се обърна към мене и каза:

– Ти да внимаваш: не раздавай от капитала си.

---

[46] Трели – мелодична украса от бързо и преливно повтаряне на съседни тонове

– Учителю, да се направи от „Новото Битие" една композиция с хор, оркестър и солисти и да се изпълни на открито.

Учителят много се зарадва и каза:

– Певците да не се явяват изведнъж. Най-напред ще излезе един певец и ще запее сам и после втори, и т.н. Певците да бъдат седем.

Аз попитах:

– Учителю, какъв глас да бъде първият певец. И къде ще се изпълни?

– Най-напред ще излезе да пее един бас.

Това творение ще се изпълни в трите свята.

На излизане Учителят каза:

– Ти скицирай всичко това, то ще се пее и с движения, добави Той.

Пристигнаха Венцислав Янков и брат Христо. Той поиска да посвири на пианото в салона.

– Учителю, и аз искам да Ви пея, казах аз.

Учителят каза:

– Добре – и стана, и ни покани в салона.

Ние се изкачихме на сцената. Най-напред Венцислав изпълни пиеси от Бетховен, Бах и Шопен. Аз изпях „Имаше човек", „Страшен беше вятърът" [„Езикът на живата природа"] от Учителя и „Каста Дива" от Винченцо Белини[47].

През време на пеенето и свиренето един брат, [Борис] Дряновски, правеше снимки.

След концерта Учителят пак ни покани в приемната стая и Учителят извади най-хубавата Си цигулка, купена от една заложна къща, като Учителят изпратил брат Христо и брат Порфирий да я купят. Тази цигулка е била заложена от един руски княз.

Той започна да свири на нея тихо, нежно и абсолютно чисто. После Той се вдъхнови и свиреше божествено. Той свиреше „Мирът иде", „Българската идилия" и завърши с Първия ден от „Битието".

Аз носех в чантата си беседите от томчето „Открити форми". Вътре имаше едно упражнение „Слушам". Аз тихо го изпях.

Учителят каза:

– Това упражнение не е хубаво да се пее, защото буквата **Ш** в думата „слушам" го прави материалистично.

Учителят пожела да му дам томчето „Открити форми". Той запрелиства няколко страници и вътре откри някакъв дефект в печатането. Той каза на брат Христо да вземе друго томче от брат Боев. Когато го донесоха, Той ми го подари и каза:

– Ако ти кажат, че някой тон не е точен, ти ще им кажеш: „Вашите камертони не са точни". Ето твоя камертон. И Той събра пръстите на дясната Си ръка и издаде само показалеца и средния Си пръст, и ги чукна по коляното си и ги приближи до ухото Си, като че ли слуша звученето.

Венцислав каза:

– Учителю, в катедралите в Берлин съм виждал творби от Бах, Хендел и Хайдн, написани без тактове.

– Тази музика е мистична, каза Учителят.

Венцислав каза:

---

[47] Винченцо Белини / Vincenzo Salvatore Carmelo Francesco Bellini, 1801–1835, композитор

– Учителю, сложете тука едно пиано и аз искам само на Вас да свиря.

– И аз искам само на Вас да пея, казах аз.

Учителят каза:

– Хубаво!

На 25 февруари изнесохме с Венцислав малък концерт пред Учителя.

Брат Борис Дряновски ни направи снимки заедно с Учителя. Ние и тримата целунахме ръката на Великия Учител и Му благодарихме.

Господи, помогни ми да стана силна в Доброто, за да добия съвършенство! Амин!

36. ПЕСЕНТА „МИРЪТ ИДЕ" !

28.03.1943 г.

[неделя], Изгрева, София

Днес преди обед отидохме и тримата – брат Христо, Венцислав и аз, при Великия Учител.

Когато пристигнахме на Изгрева, Учителят се показа горе на стълбата и слизайки от нея, каза:

– Вие закъсняхте, защото се връщахте.

И действително брат Христо и Венцислав се върнаха от трамвайната спирка, за да ме вземат и мене, че тримата да отидем при Учителя.

Той ни прие с Божествена любов и обърна се към мене, и каза:

– Ти, когато дадеш концерт, можеш да сложиш няколко номера от окултните песни.

– Учителю, казах аз, например много ми харесват някои от българските Ви песни.

Учителят поясни:

– Окултното пеене е неподражаемо. Ти ще покажеш на музикалния свят, че има нещо повече от това, което те разбират в пеенето.

Например устройството на цигулката трябва да се видоизмени, защото от окултно гледище тя трябва да се видоизмени. Това ще стане, когато хората се проникнат от едно особено музикално чувство.

Тонът на цигулката най-много се приближава до човешкия глас. Хората с груби чувства и страсти имат груб глас, който съответства на характера им.

Злото може да отстъпи само пред музиката.

В бъдеще композиторите ще вземат мотиви от нашите песни. Кой от композиторите е познал Божествената Любов?

Ние мълчим.

Учителят отговори сам на въпроса Си: Никой от тях не е познал Божествената Любов.

Учителят се обърна към Венцислав и Му каза:

– Ти, като свириш, някога ще свириш за ума си, някога ще свириш за сърцето си, а някога ще свириш за Душата си.

– Ти, когато пееш в Операта, не възприемай техния начин. Твоята Душа ще те свърже с възвишения свят, където ще чуеш песента на ангелите. В Божествения свят всички същества пеят и свирят.

Учителят продължи: Вие, рекох – като гледаше мене и Венцислав, – трябва да избягвате големите съпротивления в живота и да се движите по пътя на малките съпротивления.

Един добър пианист докосва с пръстите си клавишите на пианото така, че да предаде в тоновете влиянията на планетите чрез всеки пръст на ръцете си. Паганини е достигнал това изкуство и отчасти Лист.

Венцислав попита:

– Кои са планетите, които влияят на пръстите на ръцете?

Учителят каза:

– Дясната ръка е на ума; лявата ръка е на сърцето. Между ума и сърцето не трябва да има стълкновение, те трябва да се движат хармонично.

Учителят улови с пръстите на лявата Си ръка палеца на дясната Си ръка и каза:

Този пръст е под влиянието на Божествената промисъл[48] и той държи всичките други пръсти. Показалецът е под влиянието на Юпитер. Средният пръст е под влиянието на Сатурн. Следващият е под влиянието на Слънцето и малкият пръст е под влиянието на Меркурий.

Окултният музикант трябва да дисциплинира цялото си тяло, всичките си клетки и всичките си органи, да трептят под ритъма на музиката, която той свири или пее. Същото се отнася и за певеца.

Една сестра ни покани да обядваме. След обяда Учителят пак ни покани в приемната Си стая и каза:

– Почакайте!

Той се изкачи по стълбата в горната Си стая, види се да си почине. Той се бави повече от половин час.

Аз се възлегнах на кушетката, а през това време брат Христо тихичко разговаряше с Венцислав.

Дойде и Учителят отгоре. Той носеше цигулката Си. Настрои я и започна да свири много тихо, божествено. Той постепенно засилваше свиренето, докато достигна до форте, фортисимо и постепенно пак започна да затихва свиренето, докато стигна едва чувано от нас. Той каза:

– Тази песен е „Мирът иде". Всяка сутрин невидими същества така слизат от Горе с първия слънчев лъч. Те идат отгоре, много отдалече и постепенно се приближават, и когато слънцето стигне на зенита си, на обед, това е изразено с фортисимото; и постепенно те се отдалечават, когато слънцето залезе. Ако тази песен се изпълни по всичките окултни правила от идейни певци, хорове и оркестри, мирът ще дойде на земята!

На масата пред Учителя имаше току-що отпечатани нови беседи „Да ви даде". Преди няколко дена брат Христо беше ми донесъл една от тези беседи и аз я прочетох.

– Учителю, когато прочетох тази книга с беседите Ви, си помислих: Ако съберат всичките богатства и скъпоценности в света, те нищо не струват от едно само редче от тази книга. И по-тихо Му прошепнах:

Учителю, всички гении и таланти ще дойдат при Вас и ще служат с изкуствата си на Господа.

Той взе от масата една от книгите и я поднесе на Венцислав.

Брат Христо каза:

---

[48] Промисъл – грижа и участие на божеството към света и хората; провидение.

– Учителю, надпишете му я!

Учителят каза на Венцислав да отвори на 226 страница и да прочете на глас. Падна се нещо много хубаво върху стиха:

„Дето са събрани двама или трима в Мое име, и Аз съм между тях."

„Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго, Истиннаго Бога и Христа, Когото Ти си проводил!" Амин!

37. РАЗРЕШЕНИЕТО НА ЗАДАЧАТА

01.04.1943 г.

[четвъртък], Изгрева, София

На 1-ви април, вечерта, пак отидохме брат Христо, аз и Венцислав при Учителя вечерта, за да си каже Венцислав „довиждане", защото същата вечер тръгваше за Берлин.

Баща му Янко Янков свиреше тази същата вечер в Операта и той ме помоли, заедно с брат Христо, ние да го изпратим на гарата и да следим за неговото заминаване, защото той искаше да скъса билета и да остане в България. Брат Христо му каза, че Учителят най-добре ще разреши този въпрос.

Ние излязохме на площад „Славейков" да потърсим такси, защото времето беше твърде напреднало и нямаше да успеем да се изкачим на Изгрев. Поради мобилизацията, военното положение, никакви таксита не се намираха на обичайните места. Най-после пред киното на площад Славейков намерихме едно такси и шофьорът поиска 750 лева. Цената беше твърде висока, но нямаше време и ние се качихме в таксито, което бързо ни изкачи на Изгрева.

Мръкваше се вече, но аз видях как Венцислав се просълзи, когато се показаха джамлъка[49], балкона и къщата, в която живееше Учителят.

Ние бързо се изкачихме по стълбата и почукахме на вратата Му. Горе на площадката пред стаята на Учителя бяха застанали брат Христо и Венцислав, аз бях спряла 2–3 стъпала по-долу по стълбата и гледах нагоре.

Учителят отвори и се появи на прага на стаята Си. Той беше облечен в съвсем нов светъл костюм. Косата Му блестеше със светлина около лицето Му. Той дъвчеше нещо като бадем или лешник в устата Си.

Венцислав започна да Му говори тихо:

– Учителю, аз не искам да си замина за Берлин. Тук искам да остана, при Вас. Харесва ми гората и водата тук. При Вас е много хубаво. Аз искам да Ви посещавам и да слушам, като ми говорите. Ако Вие кажете, аз няма да замина за Берлин. Не ми се отива там.

Учителят светло се усмихна и вместо да отговори на него, Той сведе погледа Си към мене, която бях застанала 2–3 стъпала по-ниско по стълбата и каза:

– Ти си герой! ти ще издържиш изпита с диригента!

Аз изтръпнах на мястото си. По това време аз имах сериозен изпит. Небето ме изпитваше дали съм силна. Един диригент от Операта непрестанно, всеки час ме безпокоеше. Учителят ме предупреди преди известно време, че ми предстои такова изпитание. И сега, вместо да

[49] Джамлък – остъклено пространство, пространство оградено със стъкла

отговори на Венцислав, Той се обърна първо към мене. После каза на Венцислав:

– Ти трябва да заминеш. Вие, рекох, ще се слушате със сестрата по радиото. Ти каквото научи тука, ще го приложиш сега там, в Берлин. Ти ще отидеш там, където работата те чака, а не там, където ти е приятно. Гледай да се движиш по пътя на най-малките съпротивления.

Той му пожела и добър път. Каза му да се моли и да държи връзката с Бога. Ние се върнахме с таксито в града и Венцислав замина нея вечер за Берлин.

Господи, отвори ушите ми, за да чувам Божествената хармония. Господи, отвори очите ми, за да видя чудната красота на величествената Природа. Господи, отвори сърцето ми, да почувствам пулса на цялата вселена! Амин!

38. КЪДЕ Е СВОБОДАТА

10.04.1943 г.
[събота], Изгрева, София

След няколко дни ние отидохме на беседа на Изгрева.

Преди да влезем в салона, ние се качихме горе и целунахме ръката на светлия Учител. Той ни погледна право в очите и каза:

– Никой няма право да откъсне едно цвете за себе си.

Аз казах:

– Учителю, няма по-велико нещо от това човек да люби Бога! Аз желая всички гениални души да дойдат при Вас и да служат на Господа.

След беседата ние с брат Христо се качихме горе, целунахме Му ръката и Той ми каза:

– Ти ще внимаваш! Никакъв мъж няма да приближиш до себе си. Ти в миналото си тук си правила нарушения. Ти няма да позволиш никому да хваща гърлото ти. Гърлото ти принадлежи само на Бога! Твоето гърло трябва да бъде свободно! Още малко време ще пееш на света. После свободно ще пееш за Господа, след като преминеш малко изпитания.

Той се обърна към брат Христо и каза:

– Ти ще обикнеш всички, които се влюбват в нея. Между нея и тези, които я обичат, по-добре да има по 2, 3, 5, 6 души, които да смекчават атмосферата.

Господи, Учителю, да дойде съзнание на всичките ми клетки, на цялото ми тяло, за да мога да направя жива връзка с Божественото в Природата. Амин!

39. ПОДИГРАВКИТЕ И ТЪРПЕНИЕТО

12.04.1943 г.
[понеделник], Изгрева, София

На 12 април, в петък [т.е. понеделник], Учителят ни прие с брат Христо, след като се наобядвахме. Още като влязохме при Него, аз се просълзих и заплаках. Много ми беше мъчно, уморена бях. Не можех да спя и нямах апетит. Всичко това ми пречеше на пеенето.

Учителят каза:

– Ти си абсолютно здрава. Повечко си уморена само. Ще пиеш гореща вода и портокалов сок със захар. Преди пеене пий чисто кафе.

По това време Оперната управа (главният диригент А. Н.) ме сложи да пея ролята на Царицата на нощта в операта „Вълшебната флейта" от Моцарт.

– Учителю, моля Ви, сега да нямам изпити от тежък характер.

Той каза:

– Ти ще издържиш и този изпит, че тогава ще видим. Всичките тези лоши мисли и смущения са от лошите мисли на неприятелите ти. Те са като мравчената киселина.

– Учителю, не минава ден да не ми се подиграват, подиграват се и на брат Христо. През почивката, през време на репетициите започват да говорят против Вас, Учителю! Наблюдават ми лицето, за да видят ефекта от своите зли мисли и намерения.

Учителят каза:

– Ще ги търпиш с любов. Така по-скоро ще ликвидираш с тях и Бог ще те освободи.

Господи, благодаря Ти, Господи, дето ме доведе до най-чистия и светъл извор – Учителят. Амин!

40. ПЕСЕН НА АНГЕЛИТЕ. ОРКЕСТРОВА РЕПЕТИЦИЯ НА „ВЪЛШЕБНАТА ФЛЕЙТА"

15.04.1943 г.
[четвъртък], Изгрева, София

Тази сутрин аз трябваше да се явя на оркестрова репетиция на операта „Вълшебната флейта" от Моцарт, в ролята на Царицата на нощта, на голямата сцена. Аз бях простудена, болеше ме гърлото и снощи го намазах с едно силно лекарство и тази сутрин се чувствах неразположена да пея с възпалено гърло.

Брат Христо веднага ме заведе при Учителя.

Той каза:

– Ти никога не трябва да мажеш гърлото си с такива работи, но ще вземеш сурово, прясно, разбито яйце със захар или мед.

Учителят ми даде още две рецепти, но те са само за мене и не ми позволи да ги напиша. Той ми каза и формули, които да произнасям преди пеенето. И тях не записвам по същата причина.

Аз казах:

– Сега трябваше да пея с оркестър и въпреки, че ме боли гърлото, искам да попея на Вас.

Аз изтананиках тихичко само няколко такта от солото ми в Деветата симфония от Бетховен.

Показах Му току-що получената покана-писмо от Софийската филхармония с дата 14.04.1943 г., в която ме канеха да пея соловата партия на Деветата симфония от Бетховен, която щеше да се дирижира от прочутия Карл Бьом[50].

Писмото от филхармонията ми беше връчено от директора на Операта, Петко Стайнов. Той ме извика в кабинета си и устно ми изказа решението на Художествения съвет, като ме попита наемам ли се да науча соловата партия само за 10 дена!

Аз го помолих да ме почака два дена за отговора ми. Сега аз подадох поканата на Учителя и Го попитах да приема ли. Той внимателно прочете поканата от филхармонията, затвори Си очите и като ги отвори, ми каза:

– Ти за колко време научаваш една роля в Операта?

Аз отговорих:

– Имала съм случай да науча ролята си за 20 дена.

Той каза:

– Господ ще ти помогне. Отговори на директора, че се наемаш да научиш ролята. Ние ще направим една симфония от „Новото битие".

Тя ще бъде **Десетата симфония на Светлото Всемирно Бяло Братство** и тази симфония ще се пее при изгряването на слънцето с певци, хор и оркестър. Ще има и движения.

Брат Христо каза:

– Учителю, от песента „В начало бе Словото" също може да се направи симфония.

Аз добавих:

– И от всичките мистични песни може да се направи симфония, която да включва всичките Ви мистични песни.

Учителят се вдъхнови и запя: „В начало Бог създаде ..." – Първия ден на „Битието".

И поясни: Певците ще се явяват един по един на сцената.

Аз попитах:

– Какъв глас ще бъде първият певец?

– Първо ще се яви басът, после ще излезе сопранът. Третият певец ще бъде баритон. Четвъртият певец ще бъде тенор. Петият певец ще бъде алт. Шестият певец ще бъде пак бас и седмият певец да бъде колоратурен, висок сопран.

Аз казах:

– Радостно ми е, че съм сега при Вас, при Господа.

Той каза:

– Засега небето те освобождава от ролята във „Вълшебната флейта".

Учителят изпя една особена песен, като Си свиреше с цигулката Си. Думите бяха:

---

[50] Карл Бьом / Karl Böhm, 1894–1981, диригент

Ако бяха вашите уши отворени,
щяхте да чуете гласа на ангелите, които пеят.
Те пеят песента на Любовта, те пеят:
– Вие, човеците, които сте създадени
по образ и подобие на Бога,
слушайте гласа на вашия Творец,
слушайте гласа на вашия Баща,
Който днес ви говори.
Слушайте Го. Слушайте Го вий
и ние също Го слушаме.
Вършете Волята Му.
И ние също вършим Волята Му.
Този е смисъла на живота,
този е смисъла на живота,
смисъла на живота на безсмъртието.
Ето песента на ангелите, които сега пеят:
– Слава, слава на нашия Баща.
Слава на нашия Баща, на нашия велик Баща!

Учителят свиреше и на някои места пееше една октава по-ниско. Когато дойде до думите „Ето песента на ангелите", Той каза:

– Сега ти ще изпееш песента на ангелите. Тази песен трябва да бъде с колоритни тонове.

Учителят повтори песента до думите „Ето песента на ангелите, които сега пеят" и каза: Друг път ще продължим песента!

– Учителю, попитах аз, след всяко мое излизане на сцената аз получавам букети с цветя. Вчера, в неделя, пях на дневно представление. Задният вход на Операта беше задръстен от хора. Там ме чакаше и брат Христо, след свършване на представлението. Един непознат господин се приближи към мене и ми поднесе един голям букет цветя от ранни зюмбюли и ранни лалета. Аз се затичах с букета в ръка към брат Христо и тъй си извих китката [глезена] на левия крак, че едва не извиках от силна болка. Без малко щях да го навехна.

Учителят каза:

– Никога не приемай от никого букети от късани цветя! Помни това!

– Учителю, ако ме попитат, какво да им кажа?

Ще им кажеш:

– Цветята са най-красивото украшение на природата. Тя е строга към онези, които ги тъпчат или отрязват техните главички. Когато цветята цъфтят, те пеят и тяхното ухание е хармония.

Ти ще им кажеш: Когато откъснете главичката на едно цвете, вие прекъсвате неговата песен.

Плодовете на Духа са: ЛЮБОВ, РАДОСТ, БЛАГОСТ, МИЛОСЕРДИЕ, ВЯРА, КРОТОСТ, ВЪЗДЪРЖАНИЕ.

I.

Любов – Радост – Божествен Мир

ИЛИ

Баща – Майка – Дете

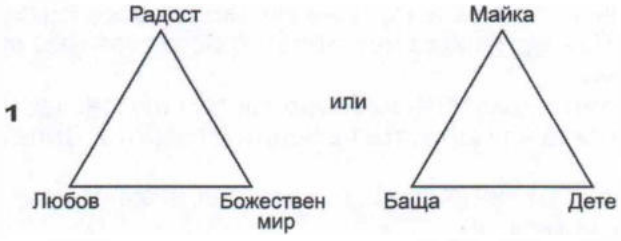

II.

Дълготърпение – Благост – Ангелско милосердие

ИЛИ

Баща – Майка – Дете

III.

Вяра – Кротост – Човешко въздържание

ИЛИ

Баща – Майка – Дете

Работи там, където Божественият Дух работи! Амин!

41. ПЕСЕНТА „ЕДНА ВЕЧНА ИСТИНА, КОЯТО Е БОГ НА ЛЮБОВТА"

18.04.1943 г.

[неделя], Изгрева, София

В неделя, на Цветница, 18 април, ние с брат Христо посетихме Учителя.

Понеже имаше беседа, Паневритмията започна малко по-късно.

След Паневритмията ние с брат Христо влязохме при Учителя.

Аз казах:

– Учителю, разлепени са афишите още снощи. Чета името ми написано в ролята на Царицата на нощта в операта „Вълшебната флейта" от Моцарт.

Учителю, аз се смущавам, като пея в арията си: „Убий го ти!" и държа ножа в ръката си!

Учителят ми обясни:

– Ти, като пееш тези думи, ще си представиш, че пееш, да се убие злото. Не се смущавай от ножа – и архангел Михаил държи копието и промушва с него злото.

Невидимият свят те освобождава от ролята Царицата на нощта.

Ти ще си представиш, че пееш на говеда и телета, които мирно си пасат. Ако те харесат твоето пеене, ще престанат да пасат и ще си вдигнат главите нагоре. Ако пък не те разберат, не те харесат, те ще продължават да пасат и ще си останат говеда.

– Учителю, попитах аз, мога ли да направя този опит и с истински говеда?

– Можеш. Иди на планината или на полето и им запей, и виж какво ще направят.

Аз направих този опит на Рила. Паневритмията щеше да се играе на Езерото на чистотата. Ние с брат Христо се озовахме на горната поляна твърде рано. Нямаше нито оркестранти, нито братя и сестри. Долу се синееше езерото. Вътре в него бяха нагазили говеда, крави и телета. Едни пиеха вода, други пасяха.

Аз стъпих на една канара горе и с висок глас и светлина запях.

О, чудо! Всичките говеда, които пасяха, престанаха да пасат. Вдигнаха си главите по посока на гласа, нагоре и тръгнаха към мене. Другите, които бяха нагазили във водата, и те тръгнаха след първите, и се наредиха около Паневритмията, която се готвеше да започне вече.

След игрите брат Боян Боев държа сказка на същото място. Зад гърба му, до рамото му, спокойно преживяше една крава. Говедата си останаха през всичкото време, докато бяхме там, все при нас. Този опит направих след заминаването на Учителя в Отвъдния свят.

– Учителю, казах аз, често си мисля за Новата симфония. Аз виждам, че първият певец, басът, че това сте Вие, Учителю! Вие слизате от планината и величествено запявате. Братя и сестри ще играят Паневритмията, а невидимите същества и ангелите, всички ще пеят и ще свирят, и ще играят с мощни движения.

Учителят каза:

– Сега ще чуете една свещена песен. Той свиреше с цигулката Си и пееше тихо:

Едната, Адитна, Биотна,
Амрихална, Амерун, Шемерун.
Ил Бихар, Ил Бихар, Ил Бихар,
Бихар, Ил Мезун,
Вею, Вею, Вею,
Таю Би Ом, Ом Биют,
Вею, Вею, Вею!

– Учителю, какво е съдържанието на думите, какъв е техният смисъл?

Учителят каза: ЕДНА ВЕЧНА ИСТИНА, КОЯТО Е БОГ НА ЛЮБОВТА.

Учителят тихо пееше и свиреше.

Аз чувах, като че ли цялото Небе пееше. Почувствах се само Дух, без физическо тяло. Аз забравих къде се намирам. Повече не ми е позволено да пиша. Настана мълчание.

Господи, обръщам се към Тебе с всичката си благодарност, че ме доведе да срещна Учителя на Виделината и Светлината и да уча Небесните песни. Амин!

42. НА КОГО ПЕЕХ В ОПЕРАТА

23 [т.е. 25].04.1943 г.
[неделя], Изгрева, София

Една неделя след Цветница отидохме с брат Христо при Учителя.

Още при влизането ни при Него, аз първо се просълзих и после тихо заплаках. Попитах Го за причината на смущението си.

Той ми каза: Нямаш нищо. Ти си здрава, абсолютно здрава.

Аз се успокоих.

Той продължи: Ти вземай преди пеене сок от портокал с много захар; или мед, залят с гореща вода; и отделно вземай кафе. Учителят ми даде и други две рецепти, които не ги пиша тука.

– Учителю, казах аз, искам по-скоро да се освободя от Операта. Този фалш и атмосферата там ме задушават. Аз обичам пеенето. Не обичам задкулисния живот на артистите.

Учителят ме попита:

– Какво искаш да правиш там, в Операта?

Аз Му отговорих:

– Искам само да пея и радостно ми става, като си излизам оттам след представленията или след репетициите.

Учителят за втори път ми каза същото нещо, същите думи:

– Ти когато излезеш на сцената да пееш, представи си, че пееш на говеда, които пасат. Ако те разберат и харесат твоето пеене, ще си вдигнат главите нагоре и ще престанат да пасат. Ако не си вдигнат главите, това значи, че не са те разбрали и не са харесали пеенето ти. И те говеда ще си останат, и все ще си пасат.

Аз казах:

– Учителю, олекна ми на душата.

Когато Венцислав беше тука, поканихме го с брат Христо на обед.

Предната вечер пях [в] опера[та] „Марта" и дадох билети и гратиси на моята хазяйка, сестра на писателя Николай Райнов. Тя беше отлична гъбарка. Все различни гъби донасяше в дома си. За да ми благодари за билетите и да ме поздрави за пеенето ми, тя ми донесе в една тепсия много гъби на масата, като се хранехме.

Тъкмо се канех да кажа, че не ям такива гъби, Венцислав Янков й каза:

– Госпожо, сестра Табакова няма да яде такива гъби, защото Учителят е казал да ядем само истински печурки.

Тя, види се, много се оскърби от намесата на Венцислав и си отиде сърдита.

– Оттогава започнахме да я срещаме, че идва на беседите Ви, Учителю.

Той каза:

– Хубаво й е казал. Имай повече вяра и смела бъди!

Благодаря Ви, Учителю, не само с думи, но и с целия си живот; и всичките си животи полагам за Господа да пея и славя Името Му! Амин!

43. УЧЕНИК, ИЗПРАТЕН НА ФРОНТА

27.04.1943 г.
[вторник], Изгрева, София

На 26 април, втория ден на Великден, пях ролята на Розина в операта „Севилския бръснар" от Росини. Снощи пях с необикновено въодушевление и гласът ми се лееше, и сам си пееше. Даже завистливите ми колеги ме поздравиха, заедно с директора Петко Стайнов.

На другия ден, на 27-и, отидохме с брат Христо при Учителя.

Още при влизането ми аз коленичих пред нозете Му и Му разправих.

– Учителю, цели 4 месеца не бях излизала в тази роля, а дадоха ми само една набързо скърпена репетиция на Великия четвъртък. Някои от колегите отсъстваха, а други бързаха за да отидат на черкова. Репетицията просто не се състоя. Въобще устройват ми се разнообразни клопки, за да се проваля, но Вие, Учителю, Господ и ангелите бдите над мене и ме пазите. Като се вдигна завесата, представих си, както Вие ми казахте, че салонът е пълен с говеда, които пасат и те не само си вдигнаха главите, но неспирващо ме аплодираха и многократно ме извикваха на бис.

Учителят пак ме благослови и ми каза:

– Ние ще ти помогнем да заучиш партията на Деветата симфония от Бетховен.

Брат Христо каза:

– Очаква се всеки момент пристигането на Карл Бьом. Първото изнасяне ще стане на 6 май.

– Учителю, попитах аз, да пея ли много силно, да се форсирам ли, защото оркестърът ще бъде в увеличен състав и хорът – в увеличен състав, събран от всичките хорове в София?

Учителят ми каза:

– Ти пей леко! Не се форсирай, гласът ти ще лети над всичките гласове. Ти пей така, че да се чувства, че имаш още глас, който не издаваш навън.

– Учителю, казах аз, атмосферата е много тежка в Операта. Колегите ревнуват и завиждат. Аз съм много заета. Понякога репетирам до полунощ партията на Деветата симфония от Бетховен. Не мога да идвам на беседи и на екскурзии. Аз ученик ли съм?

– Ти си ученик. Временно сме те изпратили там, на фронта, затова си облечена с военни дрехи. Тука ти снемаш военните дрехи и се обличаш с нежни, копринени дрехи. Още малко време потърпи.

Ето, ти научи нови песни и „Битието". Тези песни ще станат 12. После ще видим.

При всяко твое излизане на сцената в Операта, като пееш, ти се изкачваш на най-високите планински върхове. Сцената не е лесно нещо.

– Учителю, в Париж изучавах няколко опери на френски език. За това време аз можех да науча още няколко опери.

Учителят каза:

– Фонетиката играе много важна роля при пеенето. Колкото почесто се срещат чистите гласни в един език, толкова той е по-музикален. Ти гледай да спазваш следното правило:

Колкото се може да се стремиш ясно и отчетливо да изговаряш сричките и думите, а те пък от своя страна ще помогнат по-лесно да излезе гласът навън и да лети надалече.

В пеенето има два опорни центъра. Единият е долу, под слънчевия възел; другият е в главата. Ти не трябва да прекъсваш връзката с тях.

– Учителю, помогнете ми да издържа изпитите си в Операта и по-скоро да ликвидирам със света. Да изпълня Волята Божия и да прилагам наученото. Амин!

44. ПЕЕНЕТО Е ТВОРЧЕСКИ АКТ

3 [т.е. 2].05.1943 г.
[неделя], Изгрева, София

В неделя аз пак отидох на Изгрева на беседа.

Веднага, като се наобядвахме, влязохме брат Христо и аз при Учителя. Аз пак се просълзих и заплаках. Изживявах чужди състояния.

Брат Христо Му каза, че аз не съм обядвала, защото докато те се хранеха, ние чакахме в салона.

Учителят веднага стана, отида зад паравана в стаята и започна да търси нещо. Той отряза четвърт пшеничен хляб, сложи го в една розова кесия и ми го подаде. Ние с брат Христо наблюдавахме движенията Му. Аз си помислих: Движенията Му са чисти като на едно дете. Забравих скръбта си.

Учителят ми обясни:

– Ти напразно се безпокоиш и се страхуваш от най-малки неща. Злите мисли на хората са като мравчената киселина. Ти не им обръщай внимание. Бъди смела и имай повече вяра. През антрактите, когато ти е тежко в средата на твоите колеги, ти изпявай по едно мотивче от мистичните песни. Ако ти направиш това, техните състояния ще се сменят.

Аз попитах Учителя нещо за брат Христо и Той ми обясни, и продължи:

– Ти, понеже имаш много злато от Слънцето, преди да започнеш да пееш, свържи се с него!

Ти приличаш на едно малко лъвче, което един овчар намерил в една хралупа и го прибрал при овцете си. И то дълго време живяло кротко с овцете. Децата на овчаря обичали да си играят с него. Веднъж то намерило отворена вратата и излязло до близкото езеро. То се огледало във водите му и като видяло, че е ЛЪВ, така силно изревало, че всички се разтреперили от страх и се разбягали.

Добрият певец владее до съвършенство не само всичките клетки на своето тяло, но той владее също и трите основни вида дишания и умело ги употребява според вида на пеенето си.

Например, при високите тонове ти трябва да прибереш навътре коремните мускули и диафрагмата и същевременно да разтвориш плаващите си ребра.

При пеенето положението на гласовия орган трябва да бъде такова, каквото е при вдишването на въздух.

Положението на носните и лицевите кухини трябва да бъде такова, каквото имаме, когато миришем нещо. Да усещаш нещо като прозявка, но тази прозявка да не бъде в гърлото, но само във вътрешните носни кухини, както при прозявка.

Певецът трябва да започне да пее тъй, като че ли дишането се продължава и като че ли изпитва силна радост.

– Учителю, казах аз, не съм мислила върху тези неща, но чувствам, че ги правя несъзнателно. Защото имам чувството, че ако почна да мисля как да пея, няма да мога да пея.

Учителят продължи:

– При пеенето се получава една борба при вдишването и издишването, което ритмично отстъпва пред напора на изпетия тон при издишването. Тази борба се изразява в централната нервна система.

Пеенето е един психически процес, при който вземат участие Душата и Духът. Всичките клетки на вътрешните органи трябва да се нагласят според характера [на онова], което ще пее певецът и ще се отрази върху характера и качеството на тоновете.

Пеенето е творчески акт между мислите и чувствата на певеца, контролирани от неговия слух. Певецът трябва да има творческо въображение.

Господи, Учителю, помогнете ми да виждам само доброто в хората! Доброто да живее в мене! Амин!

45. ДЕВЕТАТА СИМФОНИЯ НА БЕТХОВЕН С КАРЛ БЬОМ

10.05.1943 г.
[понеделник], Изгрева, София

На другия ден след изнасянето на Деветата симфония с Карл Бьом на 10 май, с брат Христо отидохме при Учителя.

Два пъти изнесохме Деветата симфония с Карл Бьом в зала „България». След заминаването му изпълнихме няколко пъти Деветата симфония с Атанас Маргаритов[51].

Аз носех и програмата от концерта, в която беше отпечатана „Одата на радостта" от Шилер. Гласно я прочетох на Учителя и тихо изпях част от моето соло. Прочетох Му и печатания разбор за Бетховеновото творчество от Христо Панчев[52].

Брат Христо Му разправи за успеха на Деветата симфония и за присъствието на царицата и Министерския съвет, и чуждите легации.

Аз казах:

– Учителю, първата част трае около 45 минути. Досега при изнасянето на тази симфония солистите чакаха зад кулисите и влизаха на сцената малко преди да запеят.

Карл Бьом още на генералната репетиция поиска кресла и за солистите. Така я изнасяли и в Берлин. Солистите през всичкото време на първата част са седнали на кресла и се намират не зад кулисите, а на сцената. Хорът беше 600 души, наредени амфитеатрално до тръбите на органа чак. Солистите бяха седнали по средата на сцената. Така че повече от 45 минути ние седяхме на кресла по средата на сцената, без да пеем.

Аз имах достатъчно време да се моля и да се свържа с Небето. Видях Ви, Учителю, материализиран. Само главата Ви видях. Тя беше голяма и заемаше двата балкона насреща.

През това време, Учителю, аз се свързах с Вас и свързах се и с публиката.

Казах мислено: Вие всички, които сте дошли тук, трябва да тръгнете в новия път, да станете ученици на Новото учение, да служите на Бога!

След това призовах Духа на Бетховена да ми помогне и той с гения си и любовта си към своята творба.

Изпращах мисли на публиката да просветне съзнанието им и да приложат Божествените Добродетели.

– Учителю, преди да Ви говоря за успеха на Деветата симфония, 2–3 дена преди генералната репетиция имаше 2–3 дена блокада в София.

Радиото по три пъти на ден гърмеше: „Всички солисти на Деветата симфония да се явят на репетиция в зала „България". Да показват личните си карти и постовете ще ги пропущат. Солистите (изброяваха имената ни)..." Така гърмеше радиото и за целия оркестър, и за целия хор. Бяха събрали хор „Кавал", хор „Гусла", хор „Христина Морфова", хора при Операта и всички църковни хорове.

Учителю, през време на блокадата останах без хляб. Брат Христо не можеше да дойде при мене и погладувах малко.

---

[51] Атанас Маргаритов, Атанас Маргаритов Атанасов, 1912–1998, цигулар, диригент

[52] Христо Панчев, 1884–1954, композитор, музиколог

Учителят ме гледаше с радост.

Аз продължих: Вечерта на премиерното изнасяне на симфонията някои от солистите ме изгледаха накриво, когато се появих със светлосиня рокля. Солистите бяха облечени в черно. Нали Вие, Учителю, ми казахте да не се обличам в черен цвят. Сестра Стойна ми уши светлосиня рокля.

Публиката аплодираше и непрестанно извикваше Карл Бьом заедно със солистите на сцената. На всяко извикване диригентът ме хващаше за ръка и ни повеждаше на сцената, и все търсеше моята ръка, за да ни изведе към сцената, въпреки че аз се криех зад другите. Аз пях чисто и леко, въпреки че ми правеха бележки за синия ми тоалет.

Учителят каза:

– Когато те критикуват за цвета на роклята, ти ще им кажеш: Преди 120 години Бетховен сам дирижира своята Девета симфония, облечен в стар, изпокъсан, избелял от времето зелен фрак.

– Учителю, на първата репетиция с Карл Бьом аз се опитах да пея силно, но той ме прекъсна и каза: Лайхт, лайхт[53]! Точно както Вие ми казахте.

Учителят пак заговори за Новата симфония на светлото Бяло Братство. Той каза:

– Тя, тази симфония, ще бъде със седем солисти и с хор, и оркестър.

Аз добавих:

– Учителю, симфония може да се направи, като се включат всичките Ваши мистични песни и като се пеят да се играе и Паневритмията.

– И сега, рекох, на по-големи празници може да се играе с хор и оркестър.

– Учителю, казах аз, всяко музикално произведение, написано с тактове, трябва не само да се свири, но и да се пее.

Учителят продължи:

– Хорът ще застане в средата заедно с оркестъра, а другите ще играят.

Брат Христо се извини и излезе за малко. Ние се бяхме уговорили с брат Христо да ме остави сама при Учителя, за да Го попитам за нещо, отнасящо се за мене.

Аз останах сама с Учителя и Го попитах:

– Защо, Учителю, аз чувствам леки болки по различни части на тялото си?

Той се засмя и каза:

– Ти не си болна. Тези места, дето те болят, са пълни с електричество и от съприкосновението с външното електричество се чувства нещо като болка. Както по време на буря и гръмотевици се образува много сухота и електричество, но като се излее дъжд, всичко се успокоява, така става и с тебе.

Дъждът носи магнетизъм. Ти не трябва да се тревожиш. Дето чувстваш болки, сложи си намокрена кърпа в гореща вода, пий очистително и проплакни червата си с 3 до 5 чаши гореща вода.

Аз казах:

– Учителю, брат Христо не ми позволява да мия и чистя стаята си, да не се преуморя и да не си разваля гласа.

[53] Leicht – леко

Той каза:

– Нищо няма да ти стане, ако се навеждаш и изправяш. Ти си мий и чисти по малко, когато си сама.

– Учителю, аз приучих гълъбчето и канарчето да си спят в една къщичка. Гълъбчето излезе на терасата и една котка го грабна, но аз хвърлих нещо върху котката и тя го пусна. Тя беше пригризала шийката му и крачето му. Откак гълъбчето пострада, то обикна канарчето и сега те си спят заедно, в една къщичка. Канарчето обича да се качва на гърба на гълъбчето и там си почива.

Учителят ме попита:

– Те без другарчета ли останаха?

– Учителю, те останаха без другарчета. Те станаха аскети по Новото учение.

Учителят се смееше и каза:

– Често в птичките влиза някоя напреднала душа, за да се поучи и изправи.

Аз попитах: Как е възможно в такова малко птиченце да влезе човешка душа?

Той ми обясни: На един стол могат да се съберат хиляди духове, а не както тук, в човешкия свят, на един стол може да седне само един човек.

Аз Го попитах: Ами на върха на една игла може ли да се събере една човешка душа?

– Тъй както се събират много микроби на върха на една игла, събират се и много души.

Учителят продължи: Бог е отдалечил прекомерно от нас големите неща, а прекомерно е приближил малките неща.

Например Слънцето е отдалечил, защото е много голямо. Ние виждаме само женското слънце. Мъжкото слънце още не сме го видели.

Гласът е също женски елемент. Всичко, което е изявено, е женско. Например, светлината се грижи с 300,000 километра в секунда. Човек, за да извърви това разстояние, трябва да ходи 16 години по 10 часа на ден. Произвеждането на гласа има нещо общо със светлината.

Аз Го попитах:

– Учителю, мога ли да правя упражнения с гласа си и да достигна светлината?

– Ти и сега, като пееш, я достигаш, защото колоритният глас има ситни и много трептения поради височините си, и приближаващи се до трептенията на светлината.

Учителят продължи: Внушението играе много важна роля при пеенето. Човек не трябва да си внушава, че не може да направи нещо и трябва да има вяра и смелост.

– Учителю, казах Му аз, докато се свиреше първата част и ние солистите бяхме седнали на сцената, аз призовах и Духа на Бетховена и му казах, че и той вече трябва да стане Ваш ученик.

Учителят каза: Е, да, той вече е ученик, защото ти, като пя неговата симфония, го направи ученик на новото учение. Бетховен е имал повече желания от своите възможности.

– Учителю, брат Боев ми подари книга за възпитанието по Вашите методи. Аз я прочетох и много ми се иска да стана малко дете и Вие да ме възпитавате.

Учителят каза:

– Ти и сега можеш да се почувстваш дете и да се възпитаваш по новите методи.

Учителят стана прав и излезе навън да извика брат Христо. Те влязоха в стаята.

Учителят продължи: Ти, рекох, си работила много в миналото. Достигнала си гениалност на физическия свят. Ти имаш гениалност на физическия свят. Сега ние ще ти дадем условия да добиеш гениалност и в Духовния, и в Божествения свят.

Лъчезарний Учителю, благодаря Ви! Господ е пастир мой, не ще остана в лишение. Амин!

46. БЪЛГАРСКАТА МУЗИКА

21.05.1943 г.
[петък], Изгрев, София

В четвъртък [т.е. петък] сутринта, на 21 май, ние с брат Христо отидохме при Учителя.

Ние Го срещнахме пред чешмата на Изгрева. Той отиваше към градината. Там, пред чешмата, аз Му казах:

– Учителю, снощи имаше голям прием по случай гостуването на Хамбургската опера у нас. И аз получих покана и присъствах на този прием. Като се изкачих на горния етаж в зала „България", аз видях, че много артисти бяха обиколили един едър, дебел човек, облечен в черен фрак. Аз помислих, че той е съдържателят на ресторант „България" и като отидох при него, аз го попитах пред всички: Вие ли сте съдържателят на ресторант „България"?

Всички прихнаха да се смеят, и той се смееше.

Една артистка ми пришепна: Ами ти не знаеш ли, че този човек е секретарят на министъра? Аз се извиних и се отдалечих.

Учителят се смееше със сълзи. Извади бялата Си кърпичка и Си бършеше сълзите.

Аз продължих: Учителю, бялото гълъбче се покланя непрекъснато на едно от памук направено пиленце.

Учителят много се смееше и каза, че то се нуждае от другарче. Той ни каза да отидем в салона, там да го почакаме.

Той дойде и като влезе в салона, каза:

– Те могат да пречат на беседите, но на пеенето не могат да пречат. Ти, като им изпееш един слънчев тон, той ще влезе направо в сърцето им.

След като направи няколко крачки, Той седна на пейката покрай прозореца.

Ние с брат Христо седнахме на столове срещу Него и се разговаряхме като близки приятели.

– Учителю, казах аз, на приема имаше много ястия, салати и десерти. Аз ядох само от салатите и десертите, защото другото ядене беше направено от месо.

Предната вечер присъствах на операта „Вълшебната флейта", изнесена от Хамбургската Опера.

– Учителю, те имат прекрасни гласове, школувани в Моцартов стил. Бих искала тука, на Изгрева, да се създаде окултна школа по пеене и окултна Опера и да се играят тук, на Изгрева.

Учителят тържествено се усмихваше и каза:

– Ти си припомни каквото си учила в Париж по хармония и композиране, за да можеш да композираш.

– Учителю, казах аз, много е заето времето ми. Много неща бих скицирала, ако имах свободно време. Опитах се да скицирам главите на новата окултна школа, Вашата окултна школа по пеене, но сама ми е трудно да сторя това. Начертах също и пентаграмата с петолинията, заедно с кръга, но ще трябва сега с Вашето съдействие да я попълня с ноти.

Учителят стана прав и изпя с движения ДО, МИ, СОЛ, ДО и заговори за българската музика.

– Българската музика е инволюционна, със затворени интервали. Тя слиза все надолу и като няма къде да слезе по-надолу, започва да тропа на едно място като ръченица. Нещо инатчийско има в това тропане.

Българската музика има песимистичен характер.

– Учителю, казах аз, каква музика да напишем с брата върху пентаграмата?

На моята шия висеше една златна верижка със златна пентаграма, окачена на къса златна верижка. Тази верижка Учителят ми подари заедно с пентаграмата. Той посегна към пентаграмата. И понеже къса беше верижката, аз я снех от шията си и Му я подадох, като казах:

– Как да позная, Учителю, силна ли е вярата ми?

– Когато човек не се отказва от убежденията си и идеите си, въпреки всичките пречки и страдания, това показва, че вярата му е силна. Ако се чува молитвата му и му се дава това, което иска не за себе си, а за Бога, пак е силна вярата му.

През това време Той четеше написаното върху пентаграмата ми, като сочеше с показалеца Си и много пъти сочеше там, дето пишеше „Любов".

На същата верижка, заедно с пентаграмата, висеше едно малко сърце от просто дубле. Това сърце се отваряше и в него аз бях сложила преди известно време нещо от Учителя: едно малко портретче и от другата страна на вратичката бях сложила косъм от главата Му, който Той ми даде, след като си го поисках.

Той взе и сърцето от ръцете ми и дълго време го разглеждаше, и каза да го позлатя.

Неизразима радост изпитвах, като гледах как Той държи в ръцете Си пентаграмата и сърцето ми. Аз се обърнах към брат Христо да споделя радостта си и видях, че той сияеше от радост и се молеше в този момент.

– Учителю, попитах аз, как да се покланям на сцената, когато публиката ме вика да се явя пред завесата?

Той каза:

– Скромно се покланяй. Навеждай се само до кръста, но не и много – като че ли тих зефир те наклонява, а не както при силна буря. Тогава растенията силно се огъват.

Никога през вековете, нито през безкрайността, не ще забравя тази среща с Великия Учител.

Аз попитах какво означават зеленият и червеният пламък, през които минават Тамино и Памина на сцената във „Вълшебната флейта" от Моцарт.

Той каза:

– Червеният пламък е на страстите, а зеленият е на желанията.

– Учителю, искате ли да тръгнем по света с аероплан: Вие да говорите Словото, А ние с братя Янкови да свирим и да пеем? Брат Христо, и той ще пее сола и дуети с мене. Той има хубав глас.

Учителят само нежно се усмихна.

След късо мълчание Той проговори:

–Тази нова песен сега не трябва да се нотира. Когато я привършим, ние ще я изпълним заедно пред братята и сестрите, сутрин в пет часа след беседата.

Учителю светлий, благородний, през Вас пее цялото Небе! Амин!

47. ОКУЛТНИЯТ ПЕВЕЦ. БЪЛГАРСКАТА ПЕСЕН. „МОМИНА ПЕСЕН"

26.05.1943 г.

[сряда], Изгрева, София

Днес е 26 май. Ние отидохме през гората при Божествения Учител.

На Изгрева братя и сестри ни казаха, че от няколко дена не приема посещения и не слиза в трапезарията да се храни. Докато ние говорехме долу с две сестри, ето Учителят вече слизаше отгоре от стълбата при нас. Аз много се зарадвах. Ние му благодарихме, че ни приема. Настана минутно мълчание.

Аз казах:

– Учителю, благодаря Ви, дето ми помогнахте да пея блестящо в ролята на Розина в операта „Севилския бръснар" от Росини на 22 този месец. Публиката нестихващо аплодираше арията при второто действие и по средата беше прекъсната от бурни аплодисменти. През това време и оркестрантите ме поздравиха, като чукаха с лъковете си по долната дъска на цигулките си.

Учителю, след като се спусна завесата, след като свърши операта, аз пъргаво изтичах в стаята си и започнах да снемам грима си. Ние изваждаме дебелия си грим, като обилно намазваме лицето си и избърсваме с кърпа. Тъкмо се намазах и един от дежурните прислужници тича и ми казва, че част от публиката ме вика на сцената. Публиката не си отивала и непрекъснато ръкопляскала, и когато хорото от артистите излизало пред завесата, едва тогава някой се сетил, че мене ме няма.

На другата сутрин имахме репетиция и С. Динева каза пред всички:

– Тя прави магии и напълва салона със свои дъновисти, и затова й ръкоплескат.

Аз казах:

– Само че нашите хора никога не ръкопляскат. Те всички ме гледаха с омраза.

Учителят ми каза:

– Ти не им обръщай внимание. Злото е като мравчената киселина. То ще прояде този, който го произвежда и допуща в себе си.

– Учителю, казах аз, готвя едни български песни от Добри Христов за концертно изпълнение. Да Ви изпея ли една от тях?

Изпях „Момина песен".

Той внимателно ме слушаше. Като спрях да пея, каза:

– Мелодията е хубава, но думите не са положителни. Изпей първото изречение.

Аз изпях:

Ако зажалиш лудо за люта ракия,
дойди на гости с'кон шарколия.
Татко ракия теб ще налее,
старите песни теб ще попее.

Учителят каза:

– Чрез българската музика аз работя върху съзнанието на българина. Ти сега изпей този стих с тези думи:

Ако зажалиш лудо за момина песен,
дойди на гости с'кон шарколия.
Татко с'кавала ще ти посвири,
новите песни ще ти попее.

След това изпях втория куплет:

Ако зажалиш лудо за одринско вино,
дойди на гости кротко и мирно.
Хей, хей!
Мама ще вино от изби извади.

Учителят каза:

– Ти сега изпей тези думи:

Ако зажалиш лудо за момини очи,
дойди на гости кротко и мирно.
Хей, хей! Мама ще порти на теб отвори,
моята радост ще ти обади.

Ние с брат Христо написваме думите, които Учителят диктува.

Аз изпях новия куплет, който Учителят даде.

Той каза:

– Сега изпей третия куплет.

Ако зажалиш лудо за момини устни,
Прескочи нощем портите пусти.
Хей, хей! Одринско вино, люта ракия,
Момински устни теб ще опият.

Учителят продиктува и третия стих:

Ако зажалиш лудо за момина песен,
Премини сутрин нашите порти.
Хей, хей!
Момина песен ще ти попея.

Брат Христо каза:

– Колко сега тази песен е хубава!

Учителят се смееше. Аз изпях и третия куплет.

– Учителю, попитах аз, Кога ще продължим „Битието"?

Той попита брат Христо коя дата сме днес.

Брат Христо Му отговори:

– Днес е 26 май, Учителю.

Учителят си броеше нещо и каза: Избери си един ден до края на месеца и тогава ще продължим.

– Учителю, във Вашите песни „В начало бе Словото", „Ще се развеселя", „Имаше человек", са спазени ония правила, за които Вие говорите при композирането.

Учителят изпя „Фир-фюр-фен", като Си движеше ръцете, както Си беше седнал на креслото.

Като изпя първата част на песента, Той продума:

– Тази песен трябва да се пее вдъхновено и тържествено. Да се моли и да се чувства, като се пее. Който ОБИЧА Бога, само той може да пее по новия начин.

Ти трябва да обичаш Бога отдалеч, да не се стремиш да Го имаш близо до себе си, например да искаш да Го прегърнеш, но да Го обичаш отдалеч.

– Учителю, казах аз, но и да искам, не мога да прегърна Бога.

Учителят ми поясни:

– Аз искам да кажа, когато човек се влюби в някое смъртно същество. Жените се влюбват в мъжете. Боготворят ги, прегръщат ги и мислят, че прегръщат Бога.

– Гласът, за да лети далече в пространството, трябва да се предаде най-напред в етерното пространство и после се предава във въздуха.

Трептенията на гласа у посветените, идейните певци, се различават по това, че в тези трептения има едни малки, микроскопически божествени елементи от субстанция, която действа магически върху слушателите.

Терцата е построена върху примата с един потенциал. Квартата е с два потенциала.

Аз казах:

– Учителю, току-що прочетох книжката на брат Боян Боев върху принципите на възпитанието на децата. Възхищавам се от законите, които Вие сте открили, наблюдавайки природата и свързвайки я с човешката душа.

Ако между всичките тия деца има едно гениално дете, как ще се прояви то, като за него ще трябват други, по-специални условия? Не само условия, но и методи за възпитанието му.

– Учителю, четох, че Бетховен и Моцарт са били заставяни насила да свирят по много часове на ден.

Учителят каза:

– Геният няма нужда от много работа. Геният е работил в миналото си и сега трябва само да се прояви, да бере плодовете от своята работа от миналото си. Тези, които много работят, без да носят нещо от миналото си, нищо няма да постигнат.

– Учителю, казах аз, понякога аз протестирам срещу неправдата в света. Не мога да се въздържа да не протестирам.

– Ти протестираш, каза Учителят, защото са те ограбили в миналото. С това протестиране ти връщаш назад ограбеното.

– Нищо не разбирам, казах аз.

Той, за да ми обясни, разказа ми следния случай (пример): Един турчин носел много фесове със себе си. Тези фесове били натоварени на

камили. Той минавал с камилите през една гора, за да отиде в съседния град и да ги продаде. Той си нахлюпил феса на главата и си легнал под една палма, за да си поспи. Като се събудил, учудил се, като видял, че фесовете му били изчезнали. Като си вдигнал очите нагоре, видял много маймуни по клоните на палмите и на главата на всяка маймуна се червенеел по един фес. Той се нервирал и започнал да замерва с камъни. Те от своя страна започнали да го замерват с фурми. В маймуните е развито чувството на подражание.

По едно време турчинът, отчаян от неуспеха си, шумнал си феса на земята и изговорил нещо по турски, като се обърнал към Аллаха. В същия миг всичките фесове били хвърлени от маймуните на земята.

Та твоята работа е същата, ми каза Учителят.

В този момент почукаха на външната врата. Той излезе на прага и известно време говори с някои хора. Като се върна след малко, беше сериозен и замислен.

Той се обърна специално към брат Христо и, гледайки го в очите, му каза:

– Та, ако тя пее за света, светът утре ще я забрави. първо ще й дадат титли, пари и слава, но като я изстискат като лимон, те ще я забравят.

Ако тя пее за Господа, тя ще бъде вечно млада и ще добие безсмъртие. Тя ще продължава да пее и в духовния, и в Божествения свят. нейното астрално тяло ще продължава да пее.

Ние си затворихме очите.

След кратка пауза брат Христо попита:

– Учителю, какво означава нейното име?

– Нейното име започва с буквата „Ц" – значи разцъфнал цвят.

Брат Христо пак попита:

– Е, даде ли плод този цвят?

Учителят отговори:

– Ще зависи от нея. щом този цвят издържи на мъчнотиите и бурите, ще завърже и ще даде плод преизобилно.

– Учителю, какво да правя, за да владея силите си? – попитах аз.

– Ти не трябва дълго време да излизаш извън Рая. Само за малко можеш да излезеш и пак да се върнеш, да влезеш В Рая.

– Учителю, сега чувствам, че съм в Рая. В Рая ли съм, Учителю?

Той каза: В Рая си!

– Помогнете ми, Учителю, да не излизам от Рая, както стана с Адам и Ева.

Учителят поясни:

– То отначало беше решено те да останат в Рая. Средата на Рая беше много издигната и възвишена за тях, затова Бог ги постави в по-обикновена, по-гъста среда, с мъка да изкарват прехраната си.

Човек, като излезе от Рая, отива на нивата да работи за едно парче хляб. А в Рая плодовете и житото сами си растат и се предлагат готови за храна. Житото в Рая е едро и расте като дърво.

За да не излезеш от Рая, ти трябва да любиш Бога и да вършиш Волята Му.

Аз извадих едно листче, на което бях написала едни думи и казах:

– Учителю, като четях беседата „Синовете на доброто" от април 1925 година, много ми хареса текстът и го преписах. Той е толкова музикален!

– Прочети го, каза Той. Аз го прочетох. Ето текста:

Господи, Ти живееш в мене,
Ти живееш в мене.
Кажи ми Ти, светлий Божий лъч,
кажи ми Ти, благото на живота,
светлия прав път на чистите души,
измити във водите на Любовта,
на чистата Любов.
Господи, Ти живееш в мене.
Нека Твоя благ глас
и Любовта Ти, о, Боже,
се изявят чрез мене!

Учителят пое от ръцете ми листчето. Той дълго време гледа в него. Той затвори очите Си и запя с магическия Си божествен глас.

Аз пеех тихо с Него и сълзи обливаха очите ми.

Брат Христо се молеше вдъхновено.

Учителят след малко каза:

– Песента ще се пее andante и при думите „Кажи ми Ти" ще се пее по-бързо, moderato.

Аз записах вълшебната песен и попитах:

– Учителю, какво да правя, за да не изляза от Рая?

– Да вършиш волята Божия. Като излезеш за малко от Рая, пак бързо да се върнеш, да влезеш в него.

Аз казах:

– Учителю, Вие ми помогнете.

Той каза следния пример.

– Един евреин влязъл в Рая. Същества от Небето искали да го изпитат дали е достоен да влезе в Рая. Те му казали: Долу на земята има една работа, от която ще има голям гешефт. Евреинът подскочил от радост и веднага слязъл на земята, и напуснал Рая.

Учителят продължи: Когато пееш на сцената и отправиш погледа си към публиката, ти непременно трябва да спреш погледа си на едно лице, което ти хареса. Между тебе и това лице ще се образува течение на сили, на даване и вземане. При друго излизане на сцената да пееш, лицето ще бъде друго.

– Окултният певец не трябва да си служи с твърдо блъскане на въздуха в ларинкса си.

Окултният певец се стреми да оцвети тоновете, които се образуват в неговия ларинкс. Гласните букви А, Е, И, О, У да не се оцветяват различно.

Добре е певецът да пее упражнения на един и същ тон, да пее различни гласни или различни срички и думи, като ще се внимава да не се оцветяват различно при различните гласни и съгласни.

Когато певецът пее висок тон и слиза надолу, обикновено той понижава. Затова той трябва да внимава първият тон при слизането да бъде чист и следващите слизащи тонове да не ги пее отпуснато, но с контрола на мисълта си, на дъха си и Духа си.

Когато се пеят различни гласни върху един и същ тон, те ще се изпеят с различното използване възможностите на ларинкса.

Когато певецът пее гласната **А**, трябва да си държи устата, като че ли пее гласната О и да мисли, че пее **О**.

Учителю, помогнете ми да издържа изпитите си. Да не излизам от Рая, да ликвидирам кармата си и да добия абсолютна свобода.

Моят Учител изпълни живота ми. Моят Учител е моят живот.

Господи, поднасям Ви сърцето, Душата, силата си и ума си! Амин!

48. „НОВОТО БИТИЕ" – ПЕТИ БОЖЕСТВЕН ДЕН

30.05.1943 г.

[неделя], Изгрева, София

Днес имах само един час репетиция, от 10 до 11 часа преди обед. Аз помолих брат Христо да ме чака в една сладкарница близо до Операта. След репетицията като птичка хвръкнах вън, по-скоро да отида при Великия Учител.

Ние с брат Христо пристигнахме на обяд на Изгрева. Дежурните сестри ме сложиха от дясната страна на Учителя, а брат Христо седна срещу Него. От другата Му страна беше седнал един възрастен брат.

Аз Му целунах ръката и казах: Учителю, Вие ми казахте да си избера един ден до края на месеца за „Битието" да дойдем.

– Хубаво! – каза Учителят. Днес времето е музикално.

Ние се хранехме в мълчание. Чуваше се лекият звън от лъжиците, чиниите и дъвченето на братята и сестрите.

Учителят каза:

– „Храненето е музика" и действително уверих се, че храненето е музика.

След обеда и молитвата братята и сестрите се събраха около Учителя и запяха песни. Очите на всички бяха отправени към Него.

Учителят тихо ме попита:

– Харесват ли ти песните?

– Да, Учителю, отговорих аз. Харесват ми песните и братята, и сестрите ги пеят сърдечно.

Учителювото лице сияеше.

Той ни покани в приемната стая.

– Учителю, казах аз, миналата вечер пях в Радиото. Програмата ми беше: песни от моя професор по солфеж от Парижката консерватория Емил Депорт[54], песни от Габриел Форе[55] и песни от Едуард Григ[56]. Учителю, не съм срещала досега песен, в която да се възпява любовта на девицата към Бога.

Композиторите и поетите много красиво възпяват любовта към някой юноша с красиви вежди и пламенен поглед, но никой не е възпял любовта на девицата към Бога.

Аз тихичко изпях на френски език „Chanson d'amour" [„Песен за любовта"] от Едуард Григ.

Учителят настрои цигулката Си и каза:

– Не всеки глас може да се предава добре по радиото. И поясни: Има гласове, които звучат грубо в радиото. И най-малките дефекти на гласа личат силно в радиото, в радиоапарата.

---

[54] Емил Депорт / Émile Desportes, 1878–1944, композитор, диригент

[55] Габриел Форе / Gabriel Urbain Fauré, 1845–1924, пианист, органист, композитор, педагог

[56] Едуард Григ / Edvard Hagerup Grieg, 1843–1907, композитор

Учителят изсвири на цигулката си Петия Божествен ден на „Новото Битие". Той прекара лъка Си по празните струни на цигулката Си и каза:

– Новото Битие, Сътворението на света се отнася за целия космос. То се отнася и за отделния индивид. Сътворението на света ще измени битието на отделния човек, на народите и на расите.

В Петия ден Бог създаде рибите и птиците.

Учителят свиреше мелодията без да я пее. Като изсвири първия такт, Той се спря и каза думите: „И рече Бог". Учителят вече пееше и свиреше мелодията.

Думите записваме с брат Христо:

И рече Бог:
Да се родят във водата
риби и морски чудовища
и птици да хвъркат над земята
по небесния простор,
всеки според вида си.
И виде Бог, че всичко бе добро.
И благослови ги Бог.
И стана вечер, и стана утро, ПЕТИ ДЕН.

Учителят повтори и потрети Петия ден.

Аз тихичко пеех с Неговата цигулка и сълзи течаха от очите ми.

Брат Христо тихо пригласяше.

След кратка пауза Учителят ме попита:

– Ти, рекох, познаваш ли брат Михаил[57] от Париж?

– Не, Учителю, отговорих аз. Чувала съм за него от брат Христо и от други братя и сестри да ми говорят за него. Аз лично не го познавам и никога не съм го виждала, даже и на снимка.

Учителят търсеше нещо по масата и го намери. Той ми поднесе една малка книжка на френски език и ме попита:

– Ти нали четеш френски език?

– Да, Учителю, отговорих аз.

Учителят продължи:

– Ти прочети тази книжка, че да видим ще ти хареса ли написаното в нея.

– Добре, Учителю, ще прочета книжката, казах аз.

Времето беше напреднало. Трябваше да се подготвям за сутрешната репетиция в Операта. Аз извадих от чантата си една моя снимка, на която бях написала на задната страна слова за Учителя и Му я поднесох.

Той внимателно я разгледа, постави снимката на вратичката на бюфета, като внимателно я закрепи между рамката и стъклото. На другата вратичка на бюфета имаше едно листче, също така прикрепено.

Тази снимка бях направила във фото „Изкуство" в 4 различни пози. Художествената управа на Операта искаше да представя тези снимки за програмите, афишите и вестниците. Секретарят на Операта Георги Димитров даже ми направи забележка защо не съм представила снимки с деколтета като другите артисти, а така с тая бяла якичка съм приличала на пансионерка, а не на артистка.

[57] Михаил Димитров Иванов / Омраам Микаел Айванхов, 1900–1986

Благодаря на светлите същества и на гениите на музиката, дето ме срещнаха с Великия Учител, с великото Му творчество и да слушам, и да пея, когато цялото Небе пее през Неговата цигулка и светлия Му глас.

Преди да напусна приемната, Учителят ме попита:

– Вие кога запразднявате?

Аз отговорих:

– На 20 юли, Учителю.

Той каза:

– Като запразднте, ти си вземи в едно куфарче най-необходимото за спане и ела тука.

Господи, благослови ме да бъда чиста като светлината, да бъда прозрачна като водата, да бъда обилна като Любовта, да бъда светла като Истината, да бъда хармонична като Мъдростта и да бъда твърда и устойчива като Добродетелта, и да бъда непоколебима като Правдата. Амин!

49. ПОДАРЪК ЗА САВКА КЕРЕМИДЧИЕВА

03 [т.е. 05].06.1943 г.
[събота], Изгрева, София

След като получих заплатата си, аз пожелах да купя един малък подарък на сестра Савка. Заедно с брат Христо избрахме един красив копринен шал за глава във венециански стил.

На 3 [т.е. 5] юний, към 5 часа следобед, ние отидохме на Изгрева.

Учителят беше седнал на пейката в средата на поляната. Брат Боев за малко беше при Него и си отиде.

Аз казах:

– Учителю, искам да видя сестра Савка и да й поднеса нещо.

Учителят се усмихна и каза да я потърся в стаята й.

Брат Христо остана при Него на поляната, а аз тичешком отидох да търся сестра Савка.

Почуках и на вратата, и на прозореца, но нямаше я. Върнах се на поляната при Учителя и казах:

– Няма я, Учителю!

– Тогава потърси я при майка й, каза Той.

Но и там я нямаше. Пак се върнах при Учителя и Му казах:

– Учителю, искам да поднеса един скромен подарък на сестра Савка. Ако обичате, Вие й го предайте.

Той каза:

– Хубаво. И го взе от ръцете ми.

На другия ден беше неделя. Аз отидох на Изгрева за беседата в 10 часа, като се срещнах с брат Христо и той ме придружи през гората. Когато дойдохме пред салона, сестра Савка е била на пейката и излезе насреща ми засмяна. Прегърна ме и целуваше ме, и каза:

– Най-много се зарадвах за това, че през ръцете на Учителя ми дадохте подаръка. Благодаря Ви, благодаря Ви, много е хубав. Благодарим и с брат Ради за билетите. Слушахме Ви в операта „Фиделио" от Бетховен миналата вечер. Колко хубаво пяхте и колко е хубава ролята Ви!

Време беше да влезем за беседата. Учителят слизаше вече по стълбата отгоре. Ние влязохме в салона.

Бог е Любов. Бог е при нас, когато Го призоваваме! В името на Божията Любов всичко става.

Любовта се изявява само на онези, които са праведни.

Милостивий, Светлий и Благий Господи, изявете ми светлината на Вашето лице, да сторя Вашата Воля! Амин!

50. „НОВОТО БИТИЕ" – ШЕСТИ БОЖЕСТВЕН ДЕН

20.07.1943 г.

[вторник], Изгрева, София

На 20 юли, на свечеряване, брат Христо ме доведе на Изгрева с едно малко куфарче багаж.

Ние застанахме пред вратата на салона и Учителят слезе отгоре. Лицето Му сияеше. Той извади от джоба си един жълт ключ и го даде на брат Христо, и му обясняваше нещо, и го изпрати в стаята, в която ще живея на Изгрева. Брат Христо се отдалечи в посока към чешмата, а аз останах права пред салона, пред вратата му.

Пред мене до стълбата, която води до горната стая на Учителя, бързо се струпаха доста много сестри. Той се изкачваше по стълбата нагоре и те Му задаваха въпроси. Една Го питаше за беседата, друга – за времето, трета – за политиката, за здравето и т.н. Учителят, усмихнат, спокойно отговаряше, но погледът Му често се отправяше и към мене, застанала пред вратата на салона. Учителят се изкачи едно стъпало нагоре и говореше за музиката, за пеенето. Погледът Му е отправен към мене. В този момент дойде и брат Христо.

Учителят пак слезе няколко стъпала надолу. Ние Му целунахме ръката и Той тихо каза:

– От утре, когато обичате, може да идвате при мен след 10 часа преди обед.

Аз Го попитах:

– Мога ли да си нося цигулката?

– Може, каза Той.

Учителят беше предал на брат Христо ключа на една хубава стая в къщата на сестра Стефова, която него лято беше в Ямбол. Стаята беше на третия етаж, с красив изглед от терасата към Витоша. Вътре имаше легло, столове, бюфет с беседи на Учителя. Нямаше дюшек и завивки, но брат Христо ми донесе своя дюшек и юрган, съвсем нов, който току-що бе получил от майка си.

На сутринта, към четири и половина часа, брат Христо ме събуди, като чукна на вратата на стаята ми, за беседата. Докато се облека, той отишъл в салона и ми запазил стол пред катедрата на Учителя.

Беше сряда. В 5 часа бях вече в салона за беседата. Бях седнала отпред, до сами нозете Му. Никога няма да забравя тази беседа.

На Паневритмията играх с брат Христо.

Учителят ни прие след играта и ни държа доста дълго време при Себе Си.

– Учителю, казах аз, много ми харесва последното [предпоследното] упражнение от кръга: „**Кой на ранина става да играй**".

Той каза:

– Когато бяхте Богове, вие играехте същото мистично хоро в Рая. Това е танцът на Боговете. Ние тука си имаме и естествени декори, естествено слънце, небе, облаци. Там, в Операта, художниците рисуват изкуствено слънце, изкуствено небе и цялата природа там е изкуствена, и осветлението е изкуствено.

Аз извадих писмото от семейство Янкови, което бях получила от Берлин.

Учителят много се зарадва от съдържанието на това писмо.

– Учителю, попитах, какво да правя, за да излекувам един мой близък човек?

Учителят ми каза:

– Ти трябва да изпълняваш Волята Божия. Да обърнеш внимание в изпълнение на малките неща. Не отлагай нещата за друго време.

Аз казах:

– Учителю, дайте ми пример.

Учителят ми поясни:

– Ако един просяк ти протяга ръка за 5 лева, ти веднага му дай, ако ще да бъдат и последните ти пари, защото Бог ще ти върне двойно. Ти не отлагай по причина, че искаш да дадеш, когато имаш много пари, че вместо 5 лева да дадеш 1,000 лева.

Не отлагай, ако гласът ти каже отвътре да направиш някое добро. Не се раздвоявай, но направи го! Ако трябва да се помолиш сутринта, не отлагай за следобед.

Учителят запя Първия ден на „Сътворението на света" с вдъхновение. Аз тихо, мислено, пеех с Него.

– Учителю, казах аз, след като помълчахме, всеки един ден от „Битието" започва с един тон от гамата, но с най-различно модулиране става това.

Учителят каза: Шестият ден започва от тона ЛА. Бог създаде човека по свой образ и подобие.

Учителят свиреше и пееше Шестия ден от „Новото Битие". Ето думите:

И рече Бог:
Да дойдат на земята животни и зверове,
според видовете им.
И стана така.
И виде Бог, че всичко бе добро.
И рече Бог,
и създаде човека.
Сам го създаде, по Своя образ и подобие.
И благослови го да владее всичко живо по земята,
да обича и закриля всички твари
във водата, по земята и въздуха.
И рече Бог:
Давам тревата със семената й
и дърветата с плодовете си за храна на човека.
И рече Бог:
Давам и на земните зверове,
и на въздушните птици,

и всичко, що пълзи по земята и има живот.
А човек да не посяга на живота им.
И виде Бог, че всичко, що направи, бе добро.
И стана вечер, и стана утро – ШЕСТИ ДЕН.

След третото изпяване Учителят свиреше само мелодията и аз, четейки думите, пеех Шестия ден на „Битието".

От този час, всеки ден след 10 часа преди обед, аз отивах с цигулката си и с брат Христо при светлия Учител.

Преди да си тръгнем този ден, Учителят ни поднесе половината от една великолепна торта.

Цялото лято живеех на Изгрева при Учителя. От балкона, терасата, на стаята ми се виждаше цялата Витоша. Всяка сутрин ние с брат Христо отивахме в 10 часа при Учителя.

Учителят все още не ми позволяваше да го нотирам. Позволи ми само да си нося цигулката.

Аз посещавам сутрешните беседи и тия в 10 часа в неделя. Брат Стоименов продължава да ми отстъпва стола си пред катедрата на Учителя, а сам той сяда на стъпалото на катедрата.

Учителю, Ръководителю мой, Братя от светлото Всемирно Бяло Братство, приобщете ме и тонирайте ме с вас. Амин!

51. ПРИСТИГАНЕТО НА СЕМЕЙСТВО ЯНКОВИ ОТ БЕРЛИН. ШЕСТИЯТ ДЕН НА „НОВОТО БИТИЕ"

01.08.1943 г.
[неделя], Изгрева – София

Аз живея на Изгрева. Днес е първи август, неделя. В 5 часа ходихме с брат Христо на беседата и играхме Паневритмията.

В 10 часа преди обяд брат Стоименов пак отстъпи стола си пред катедрата на Учителя. Той говори божествено и от време на време свеждаше погледа Си към мене, когато говореше за певци и певици, и за ангелско пеене.

По средата на беседата почувствах едно непреодолимо желание да се обърна назад, към вратата на салона, даже чух глас, който ми шепнеше: Обърни се! Аз победих това силно желание с волята си. Учителят пак ме увлече със Словото Си. На няколко пъти чувах този глас, който ясно ми казваше: Обърни се! Аз казвах на тоя глас: Сега Господ говори, няма да се обърна!

Когато се свърши беседата и станахме прави за молитва, и общо изпяхме една песен, силно чух същият глас да ми казва: Обърни се! Когато тръгнах към изхода, тогава разбрах защо съм чувала тоя глас да се обърна назад.

Пред вратата бяха застанали прави Венцислав и Любомир Янкови, заедно с баща им Янко Янков. До тях беше брат Христо.

Докато Учителят беше на земята, брат Христо никога не слушаше беседите Му седнал на стол. Той винаги заставаше прав до вратата.

Семейство Янкови току-що пристигнали на гарата от Берлин. Те изпратили с багажа майка си, а тримата дойдоха на беседата. Нямам думи да изразя радостта си. Радостта и на Венцислав беше неописуема.

Учителят ни прие веднага в приемната Си стая. Венцислав пожела да слязат веднага в града и да вземат цигулката на Любомир[58], и да изнесат концерт пред Учителя.

Венцислав ми поднесе подарък три албума песни от Ханц Пфицнер[59] – виден германски композитор. Той пожела да ми изсвири една от тези песни, същата, която била изпълнена в Берлин на един голям концерт от една прочута немска певица. След приема на Учителя той се качи на сцената и на пианото ми изсвири и изпя тази песен.

– Вие, каза ми той, ще я научите, нали?

След това той извади на дълги, тесни листа написани немски думи и превода им на български и ми ги даде да ги уча.

– По-скоро да научите немски език, че ще дойдете на гости у нас в Берлин.

Янко, Венцислав и Любомир веднага слязоха в града, да донесат цигулката на Любомир и казаха на Учителя, че ще изнесат концерт.

Яви се вятър. Светкавици пронизаха небето. Засвири зловеща аеропланна тревога. Те дълго време чакали на спирката да мине тревогата.

Вечерта те изнесоха великолепен концерт на Изгрева пред Учителя. Брат Христо и аз бяхме седнали от двете страни на Учителя, пред катедрата Му. Зад нас бяха седнали майката на братя Янкови и баща им. Концертът беше изнесен под божествено вдъхновение. Учителят светеше, сияеше от радост.

След концерта Той ни кани в стаята Си и ни поднесе на всички по една голяма праскова. До късно ние останахме при Него.

На другия ден Венцислав и Любомир казаха, че ще дойдат в стаята ми да ме видят.

В 10 часа без 5 минути аз взех цигулката си и се запътих при Учителя, като оставих брат Христо в стаята си да ги почака, да ги посрещне и да им каже, че съм при Учителя за „Новото Битие".

Учителят светеше целият, когато аз влязох при Него.

Аз казах:

– Учителю, братя Янкови казаха, че ще дойдат в стаята ми да ме видят. Затова брат Христо остана там да ги чака.

Учителят каза:

– Хубаво!

Аз Му казах:

– Мама и татко си дойдоха от Троян. Баща ми беше там четири години директор на фабрика „Балевски". Сега договорът му изтече и те си дойдоха в София. Търсят си квартира. Те искат да намерят по-голямо жилище, че и аз да живея при тях.

– Учителю, Вие какво ще кажете? Да отида ли да живея при тях?

Учителят затвори очите Си и остана дълго време така. След това Той отправи погледа Си към мене и рече:

---

[58] Любомир Янков Янков, 1923–2011, цигулар, педагог

[59] Ханц Пфицнер / Hans Pfitzner, 1869–1949, композитор, диригент, публицист

– Когато посадим една фиданка в разсадника, тя става слаба и неустойчива на бурите и на мъглите. Ти няма защо да се държиш за полата на майка си. Когато живееш отделно от тях, ти ще станеш самостоятелна, силна и ще имаш духовен растеж.

– Благодаря, Учителю, казах аз.

Учителят настрои цигулката Си и каза:

– Шестият ден на „Битието" ще се пее с чувство, изразително!

Той изсвири мелодията на Шестия ден на „Битието" и аз тихо пеех.

– Учителю, казах аз, при „Давам" много са ниски тоновете за моя глас.

Той каза и друг начин как да пея това място.

– Ти, рекох, ще нагодиш песните по твоя глас, ще ги покачиш по-високо.

Когато пееш думите „И рече Бог и създаде човека", трябва да предадеш това място изразително.

При думите „Сам го създаде" ще пееш много тихо; при думите „И благослови го" ще засилиш малко гласа си и пак ще свършиш тихо.

Ние друг път ще изпеем Седмия ден, при по-музикален ден.

Аз почувствах, че и брат Христо трябва да бъде при нас, когато Той ще свири Седмия ден на „Битието".

– Учителю, казах аз, аз изпях Първия ден на „Битието" на Венцислав.

– Хубаво, каза Учителят.

Аз целунах десницата Му и казах, че отивам при брат Христо и братя Янкови, които ме чакат в стаята ми.

Аз влязох в стаята си. Братя Янкови вече бяха дошли и разговаряха с брат Христо.

Почука се на вратата на стаята ми. Отворих. Вън пред вратата чакаше малко момченце и ми каза:

– Сестра Лилиана, Учителят каза да отидете при Него.

Аз веднага слязох с момченцето и помолих брат Христо заедно с братя Янкови да ме чакат пред салона, защото заедно щяхме да отидем в града, в тамошната ми квартира. Аз влязох пак в същата стая, където бях преди малко.

Учителят беше пак на същото Си кресло, където Го оставих преди да си изляза оттам. Той ме попита:

– Ти видя ли се с братята Янкови?

– Да, Учителю, отговорих аз. Те сега ме чакат пред чешмичката заедно с брат Христо, защото ще слезем заедно в града. Утре рано те заминават за 10 дена на почивка на Рила.

Учителят взе от масата до Него един син плик и ми го подаде.

– Рекох, дайте го на Венцислав, каза Той.

– Добре, Учителю, веднага ще му го предам, казах аз.

Отидох при чешмата и най-напред пришепнах тихо на брат Христо защо ме вика Учителят и подадох синия плик на брат Христо, а той го подаде на Венцислав. Той го отвори и отвътре изпадаха по земята банкноти от по 500 и 1,000 лева. Като видя парите, Венцислав започна да тича надолу по пътеката, викайки: Не съм свирил за пари!

Брат Христо го достигна и го спря, и му обясни, че това е благословение от Учителя и той ги прие. Когато се качихме на трамвая, брат Христо и Венцислав си шепнеха нещо. Те ме помолиха да се кача

в стаята си и като свършели една малка работа, щели да дойдат при мене. След няколко часа те дойдоха и Венцислав носеше най-красивата къщичка, боядисана със златен бронз и вътре в нея подскачаше един красив, първокласен певец - канарче. По ъглите висяха звънченца и отвътре имаше и ваничка за къпане. Ние го нарекохме Венцислав.

На сутринта двамата братя заминаха за Рила. Ние с брат Христо влязохме при Учителя и Му разправихме за подаръка. Много се учудих, като чух Учителят да казва, че пожела да види канарчето. През един от следващите дни ние донесохме канарчето, заедно с красивата му къщичка и Учителят го видя. Канарчето хвръкна из стаята, после кацна на върха на къщичката си и започна да пее своите трели. Къщичката увих в кафяв калъф и всеки мислеше, че носим радиоапарат.

След 10 дена Венцислав и Любомир се върнаха от Рила. Няколко дена след тяхното заминаване ние отидохме заедно с брат Христо да ги видим.

Гледам от терасата на стаята си прекрасната, величествена Витоша и чакам с нетърпение следващото утро, пак да посетя Великия Учител.

Господи, Учителю, помогнете ми да заслужа Вашата любов и с песента си да славя Небесата! Амин!

52. СЕРЕНАДАТА НА ШУБЕРТ И ПЕСЕНТА „ГОСПОДИ, КОЛКО ТЕ ОБИЧАМ!"

22.08.1943 г.
[неделя], Изгрева, София

Снощи спах в града в стаята си. С брат Христо слязохме още през деня. Аз имах важна, неотложна работа в града. Тази сутрин тръгнах сама за Изгрева. В началото на гората ме посрещна брат Христо. В 9 часа аз бях вече в стаята си на Изгрева.

В 10 часа ние влязохме с брат Христо при Учителя. Като приближихме вратата на салона, чухме вълшебни звуци на цигулка. Учителят божествено свиреше горе в стаята Си. Ние се изкачихме леко и внимателно по стълбата и почукахме на вратата. Той ни отвори, като държеше в едната Си ръка лъка на цигулката Си и ни каза:

– Слезте долу! Аз сега ще дойда!

Видяхме Го как слезе по стълбата, носейки цигулката Си. Той леко отключи приемната стая и ние влязохме вътре.

– Учителю, казах аз, Венцислав ми акомпанира серенадата на Шуберт. Тази серенада обикновено се пее от тенори. Мога ли да я изпея и аз?

Учителят каза:

– Изпей я!

Аз изразително я изпях, като застанах права пред стола си.

Учителят ме слушаше със затворени очи. От време на време кратко ме поглеждаше и пак си затваряше очите.

Той каза, след като помълча малко:

– Тези думи не подхождат на мелодията на някои места. Ти изпей пак песента.

Аз започнах отново с думите:

„Мойта песен тихо литва в нощната тъма".

Учителят каза:

– Изпей сега:

„Мойта песен тихо литва в'утринния час".

Изпях новите думи от Учителя и продължих със старите думи:

„Тя те моли кат молитва, о, ела, ела".

Учителят каза:

– Изпей сега

„Аз ти пея във молитва, о, ела, ела."

Ето новият текст от Учителя:

Мойта песен тихо литва в'утринния час,
аз ти пея във молитва, о, ела, ела!
Всяка вейка нежно шепне,
слънцето блести, слънцето блести.
Всеки цвят на него тръпне, слънцето блести.
О, ела, ела!
И със него аз те моля, чуй ми песента.
Аз те любя, аз те любя, чуй ми песента.
О, ела, ела!

Вторият куплет:

Славей нежно пак запява, чуй му песента.
Песента му се разнася в'утринния час.
Той кат мене пее влюбен., с'нежност и любов,
С'радост и любов, с'нежност и любов.
И сърцата нежни трогва неговия глас, неговия глас
О, ела, ела!

Учителят каза:

– Няма светска и духовна музика, музиката е една, само преводите й са различни. Тази мелодия иде от Духовния свят, но думите й са негативни.

Учителят леко прекара лъка Си по струните на цигулката Си. Той дълго време свири със затворени очи различни мелодии в български стил. Той престана да свири българските мелодии и изсвири една проста мелодия в две части. Първата част на песента беше бавна, а във втората част Учителят запя мелодията с думи.

– Много ми хареса песента, казах аз. Харесват ми и думите, Учителю

– Момата не се срамува да каже на възлюбления си, че го обича, а се срамува да каже на Господа, че Го обича, каза Учителят.

Аз записах песента, а ние с брат Христо записахме и думите й.

Той попита Учителя за един болен. Учителят му каза някакво лекарство от няколко вида билки и начина на употребяването им. Брат Христо си записа в тефтерчето това, което му говореше Учителят.

Настана мълчание. Той изсвири мелодията на същата песен. Ето думите й:

Господи, колко Те любя, Боже!
Господи мой, колко Те любя!
Обичам Те, Господи!

Обичам Твоите дръвченца,
обичам Твоите цветенца,
обичам Твоите рекички,
обичам Твоите планини,
всичко, Господи, което си създал.
Обичам Те, обичам Те,
обичам Те, Господи!

Учителят каза:

– Ти всеки ден трябва да разработваш градинката си.

Аз отговорих: Учителю, аз нямам градинка.

– Градинката е твоят глас, твоят талант, Учителят се смееше със сълзи. Той извади бялата Си кърпичка и ги бършеше.

– Все си пеем с брата „Битието", Учителю.

Братя Янкови се завърнаха от Рила. Те искат да посещават сутрешните беседи, а им е далече да идват от града.

Учителят търсеше нещо в джоба Си. Той извади един ключ, даде го на брат Христо и каза:

– Братята Янкови и сестрата – като посочи мене – да спят вечерно време в тази стая.

И Той обясни на брат Христо къде да спим. Извикаха ни на обед.

Учителю, благодаря Ви. Вие изпълнихте всичките ми животи. Вие сте моят живот! Амин!

53. ЦИГУЛКАТА НА РУСКИЯ КНЯЗ

25 [т.е 23].08.1943 г.
[понеделник], Изгрева, София

Принесох куфарчето си в приемната за гости от чужбина, състояща се от голяма стая с две легла и умивалник. Пред нея имаше едно малко антренце с прозорец, който гледаше в приемната стая за гости. Аз спях в антренцето, а братя Янкови спяха в голямата стая, която беше хубаво мебелирана, като за чужденци. Брат Христо сложи един будилник между стаята и антрето, така че и те да го виждат и чуват като звъни, защото беше на прозореца.

Преди да се упътим към салона за беседа, брат Христо ни посрещаше винаги на пътеката или пред вратата. Понякога той отиваше много по-рано в салона и ни запазваше столове най-отпред, до катедрата на Учителя.

Днес е петък [27.08.1943] и брат Христо ни каза, че за днешната беседа ние трябва да искаме разрешение за влизане в салона от Учителя. Аз попитах защо, и брат Христо ми обясни, че такъв бил редът за всички. Тези думи ми каза той, когато братя Янкови вървяха по пътеката напред за салона. Ние с братя Янкови застанахме пред вратата на салона, а брат Христо се изкачи по стълбата и почука на вратата на Учителя и Той отвори. Ние чухме как братът попита нещо Учителя и ние, и тримата, заедно с брат Христо, влязохме в салона.

Седнахме пред катедрата. Учителят говори за музиката и ние поглъщахме Неговите думи.

Репетициите в Операта бяха започнали.

Срещу дните, когато имаше сутрешна беседа, ние отивахме вечер да спим в стаята за гости и присъствахме на сутрешната беседа. Често аз сядах в средата между двамата братя Янкови, а брат Христо винаги слушаше беседата прав до вратата. За първи път аз го видях да седне, когато Учителят си замина за Невидимия свят и беседите се четяха от братя и сестри.

Учителят говореше за музиката, за пеенето, за цигулари и пианисти. Той говореше и за ангелското пеене.

В приемната стая ние влязохме днес и четиримата: братя Янкови, брат Христо и аз. Тази сутрин Любомир опитваше Учителювите цигулки пред Него. Той Му свиреше части от концерти и Учителят го слушаше със затворени очи.

Няколко пъти Той се качваше горе и донасяше всичките Си цигулки. Любомир имаше хубава цигулка от своя професор от Берлин, но той искаше да свири на още по-хубава цигулка.

Днес, след беседата, Любомир опитваше Учителювите цигулки. Ние с увлечение слушахме неговото свирене.

Сестри почукаха на вратата за обед.

Учителят отказа да отиде в трапезарията. Той отиде зад паравана и започна да слага чаши за чай на всички ни, с изключение за Него. Запали електрическия чайник, но той беше затегнат и не можеше да се отвори. Брат Христо помогна да се отвори чайникът.

Учителят сложи на масата захар, кашкавал, маслини и хляб. Извади ги от бюфета. Той беше съсредоточен и много радостен. Седна настрани и ни наблюдаваше как ядяхме сладко и пиехме чай с кашкавал и маслини.

Учителят пак се изкачи горе. След малко Той донесе най-хубавата Си цигулка и каза: Аз я оставих за най-подире!

Любомир просто я прегърна и свиреше, и свиреше, и свиреше, и не спираше вече. Той много я хареса и обикна тази цигулка. Той вдъхновено засвири своя Брамс концерт.

Тази цигулка принадлежала на един руски княз. Случайно тя е била открита от брат Христо и брат Порфирий Мишков в една заложна къща в София. Казали на Учителя и Той им дал пари, и те веднага я купили.

Той посочи към една цигулка и каза: Ето български Страдивариус.

Любомир почна да свири и на нея. После разбрах, че тази цигулка била подарена на Учителя от Коста Гнатук [Коста Гнатюк], която е от най-сполучливите му работи. Любомир все свиреше ту на една, ту на втора, ту на трета. Най-много му хареса последната цигулка. Аз виждах как не му се оставяше от ръцете.

Ние целунахме святата ръка на Великия Учител и Му благодарихме.

Господи, помогнете ни да работим в пътя на Любовта, да ходим с всичкото незлобие на сърцето си и Мирът да изгрее за нас.

Господи, закриляй брат Христо и братя Янкови! Амин!

54. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 27 АВГУСТ 1943 г., С БРАТЯ ЯНКОВИ И БАЩА ИМ

27.08.1943 г.
[петък], Изгрева – София

За днешния концерт с братя Янкови и баща им не беше сигурно дали ще го изнесем пред Учителя.

Аз станах рано сутринта, взех си храна и дрехи и потеглих през Княжево за Витоша. Не се обадих на никого. Брат Христо и Венцислав ме търсили. Брат Христо имаше ключ от стаята ми. След обед дошъл Любомир с цигулката си. Брат Христо им съобщил, че в седем и половина часа концертът трябва да се изнесе на Изгрева. Добре, но никой не знае къде съм аз. Питали хазяйката, и тя не знаела къде съм. Когато в 5 часа се завърнах, след като лежах на слънце и хубаво си починах, аз намерих стаята си пълна с гости, които репетираха за концерта. Брат Христо леко ме упрекна, дето не се обадих къде отивам.

Аз набързо направих репетиция с Венцислав и баща му. Набързо се облякох. Дойде и майка им в седем часа и едно такси вече чакаше долу пред вратата. Когато таксито ни отведе вече на Изгрева, салонът вече беше препълнен. Имаше хора, насядали и отвън, поради липса на места в салона.

Песните, които аз изпях, бяха:

„Фир-фюр-фен" – с флейта;
„Имаше човек", с каденца от Учителя – с флейта;
„Вехади" – с флейта;
„Вътрешният глас на Бога" (от новите песни) и
арията на Линда от операта „Линда ди Шамони" от Доницети.

Любомир свири Паганини концерт с няколко бисови работи. Венцислав свири от Бетховен и Лист, а бащата изпълни на флейта менуета от Бетховен и пиеса от френски автор.

Концертът мина при необикновен успех.

От екскурзията, вместо да съм уморена, аз се чувствах много добре гласово. Когато целунах ръката на Учителя, Той ми прошепна да отидем после в стаята Му.

След поздравленията на братята и сестрите, ние влязохме при Него.

Той светеше, сияеше от радост. С ръката Си Той ни поднесе по една голяма кайсия и каза: Запазете костилките и ги посадете в земята.

Ние така и направихме.

До късно останахме при Учителя.

Майката на двамата виртуози гласно изказа възхищението си от концерта. Тя каза:

– Моля Ви, Учителю, запазете ги, благословете ги! Ние искаме скоро да си заминем за Берлин. Ако останем повече време в България, те трябва да служат военна повинност и ще ги вземат в казармата. Не може ли, Учителю, да се избегне това? Те са виртуози и за тях не е военният живот.

Учителят мълча. След това Той отговори:

– Те не трябва да избегнат военната си повинност, но тя трябва да премине, с изключение за тях, много по-леко.

Майка им Янкова твърде много се отчая от отговора на Учителя. Така и стана: те не заминаха за Берлин. Взеха ги войници и много леко минаха военната си повинност. Те изнасяха концерти през това време.

Янкова продължи:

– Ето, Учителю, ние имаме нужда и от пари, от обуща, от дрехи. Любомир има нужда от хубава цигулка, а те са тъй скъпи! Ние никога не можем да му купим скъпа цигулка.

Учителят каза:

– То всичко ще се уреди. Когато младоженецът е готов, цигулката сама ще дойде при него.

Учителят винаги говореше символично.

Ние останахме още много време при Него и много късно беше, когато те слязоха в града.

Аз останах да спя на Изгрева. На другия ден на обяд ме посетиха мама и татко. Ние с брат Христо ги заведохме при Учителя. Той ни прие в приемната Си стая. Сестрите слагаха масите за обяд. Ние седнахме на масите, аз по средата, между двамата.

Учителят каза за татко, че има много енергии. После Той се обърна към мама и я попита:

– Слушат ли те, рекох?

Тя само се усмихна и нищо не каза. Извикаха ни на обяд.

Ние с брат Христо ги изпратихме до началото на гората.

Пътят на живота е Любовта. Светлината на живота е Мъдростта. Свободата на живота е Истината. Амин!

55. ИТАЛИАНСКИТЕ ЦИГУЛКИ

28.08.1943 г.

[събота], Изгрева, София

Днес ме посетиха цялото семейство Янкови в дома ми и помолиха ме да отидем заедно при Учителя. Те се срещнали с някоя дама, италианка, която притежавала 5–6 цигулки Амати, Гварниери [Гуарнери] и други. Те я помолили да отнесе всичките си цигулки на Изгрева, че Любомир да ги опита.

Ние всички се изкачихме на Изгрева. Италианката, дебела възрастна жена, беше вече дошла с един по-млад мъж. Съобщиха и на Учителя. Всички влязохме в салона. Аз седнах до Учителя. Мъжът вадеше цигулките една по една и Любомир свиреше на тях на сцената.

Аз бях седнала до Учителя, потопена в Неговата свещена аура и слушах с внимание коя цигулка е по-добра, по-добре звучи.

Учителят понякога споделяше нещо с мене. Всяка цигулка звучеше различно и всяка цигулка струваше цяло състояние. Накрая италианката и мъжът си прибраха цигулките и си отидоха.

Учителят се произнасяше за всяка цигулка пред мене.

Ние си отидохме.

Учителят каза:

– Човек трябва да е чист, за да обича Господа. Бог е Любов, Бог е живот, Бог е светлина!

Амин!

56. ТЕЛЕГРАМАТА ОТ БЕРЛИН

29.08.1943 г.

[неделя], Изгрева, София

Снощи [28.08.1943] дойдоха при мене майката и бащата на двамата братя Янкови. Казаха, че утре искат да отидем на Изгрева при Учителя, да си кажат „довиждане", защото си заминават за Берлин. Куфарите им били събрани и билетите им били почти купени.

Днес ние влязохме при Великия Учител.

Днес Учителят имаше особено изражение на лицето Си.

Майката Янкова, още като Му целуваше ръката, каза:

– Учителю, ние сме дошли за малко да Ви кажем „довиждане", защото си заминаваме за Берлин.

Учителят си затвори очите. Ние всички мълчахме. След известно време

Той отвори очите Си и каза:

– Рекох, Вие няма да заминете за Берлин.

Майката на братя Янкови каза:

– Как така, Учителю, ние си събрахме багажа и билетите си купихме.

Учителят мълчеше и спокойно я гледаше.

Ние всички мълчахме.

Майката повторно каза:

– Учителю, това, което Вие казвате, е невъзможно, защото Любомир трябва да се яви във Филхармонията на репетиция. Двамата имат работа там.

Учителят все мълчеше и гледаше пред Себе Си.

Янков каза:

– Е, стига, щом Учителят казва, но вие ще тръгнете, че ще видим. Ако трябва, пак ще дойдете тука.

Всички станахме прави. Аз първа целунах ръката на Светлия Учител. После и Янкова, и ние първи излязохме от приемната стая на Учителя. Като излязохме отвън, тя ми каза:

– Вие защо мълчите? Как да не си заминем?

Аз я успокоих, като казах:

– Вие трябва да знаете, че Учителят не говори, освен каквото Бог Му каже. Бог Му казва това.

Ние всички слязохме в града. Като стигнахме на мостчето между улиците „Граф Игнатиев" и „Евлоги Георгиев", Любомир тичаше срещу нас и държеше в ръцете си телеграма от брата на Янкова, в която пишеше, че апартаментът в Берлин е разрушен и запален заедно с всичката покъщнина. Следва писмо. Амин!

Сега Венцислав готви следващия си концерт на моето пиано, защото оперният артист Михаил Попов[60] беше взел тяхното пиано под наем и с договор и не им го връща сега назад.

---

[60] Михаил Христов Попов, 1899–1978, оперен певец, бас

Венцислав всеки ден идва и свири на моето пиано.

Ние се храним заедно и тримата с брат Христо. Венцислав започна да спи в другата стая. Аз държех две стаи, с ползване на кухня и баня.

Господи, Твоето Слово е живот! Ти си наша Виделина. Ти си наша опора. В Тебе е нашата сила! Амин!

57. ЦИГУЛКАТА НА УЧИТЕЛЯ ЗА КОНЦЕРТ НА БРАМС

09 [т.е. 05].09.1943 г.
[неделя], Изгрева, София

Днес е неделя. Предния ден мама ми каза, че ще дойдат с татко на беседа в 10 часа. Аз видях, че мама влезе в салона сама и седна на един стол.

Учителят беше вече започнал беседата. След като изпяхме една песен, аз отидох при мама и я попитах къде е татко. Тя ми каза, че тръгнали заедно, но в гората срещнал един колега и той оставил мама сама да дойде на беседата, а той с колегата се разхождал из гората. Мама много се страхувала да мине сама гората и бързала, и се молела по пътя.

Ние се видяхме и с брат Христо, разправихме му всичко и почакахме да се извърви народът горе, да Му целунем ръката и Той да ни благослови.

Учителят след 10 часа, [след] беседа, много щедро благославя, чрез Святия Дух, Който говори чрез Него. Най-после, след като народът се извървя, ние се качихме с мама и целунахме святата десница на Учителя.

Аз започнах да Му разправям как мама е минала сама гората, но мама ме прекъсна и тя сама Му разправи как татко я оставил заради колегата си и как тя бързала, и се молела по пътя със страх.

Учителят я погледна с любов и каза:

– Ти нали знаеш, когато детето е малко, как пълзи по земята и с краченцата си и с ръчичките си. Но като позаякне и порасне, то се изправя и започва да се лови с ръчичките си по стената.

Учителят показа с ръцете Си.

– Най-напред ръцете на майка му го подпират, а като заякне още, то само вече стъпва с крачетата си, без чужда помощ. Така, рекох, и ти направи.

Ние не останахме на обед, защото масите бяха препълнени и слязохме в града.

В събота вечерта [4.09.1943] дойдоха при мене майката и бащата на Венцислав. Те разправиха на брат Христо и на мене, че Любомир много харесал хубавата цигулка на Учителя и има покана да изнесе Брамс концерт, който ще се състои след три месеца.

Те ме помолиха да поискам от Учителя най-хубавата му цигулка за Любчо. Обръщат се към мене, защото се надявали, че Учителят няма да ми откаже, поради особеното Му разположение към мене, към моето изкуство и към моята Душа. Те пак повториха: молят ме да поискам от Учителя най-хубавата Му цигулка (на руския княз) за Любчо. Казах, че Любчо откакто опита тази цигулка на Учителя, непрестанно говори за нея. Иска я три месеца и половина преди датата на концерта.

Заедно с брат Христо се качихме на Изгрева. Семейство Янкови бяха вече дошли и ни чакаха.

Ние попитахме къде е Учителят, защото Го нямаше нито горе, нито в приемната стая. Казаха ни, че е при сестра Савка. Тя ни покани вътре, където пред едно писалище беше седнал Учителят.

Аз не бях спокойна. Не беше лесна задачата ми. Като разменихме мисли за времето, за сутрешната беседа, сестра Янкова непрестанно ми правеше знаци да застана пред Учителя.

Аз най-после се реших след кратка молитва. И застанах пред писалището пред светлия поглед на Учителя, и казах:

– Учителю, имам една молба към Вас. Любомир Янков ще изнесе концерт след три месеца в зала „България" със Софийската филхармония. Той ще свири Брамс концерт.

Учителю, той не харесва цигулката си и Ви моли, ако разрешите, да излезе на сцената с Вашата цигулка. За тая цел той трябва да се упражнява на нея, за да свикне да свири.

Учителят затвори Божествените Си очи и дълго време стоя така. Той стана прав и каза:

– Елате с мене!

Аз тръгнах редом с Него и всички други след нас.

По пътеката, докато стигнем до стаята, Му поднесох нотен лист, на който грижливо бях написала двете каденци на „Фир-фюр-фен" и „Имаше човек". Заедно с тях Му поднесох една малка песничка, която сама композирах.

Ние се изкачихме по стълбата, която водеше към горната Му стая. Той влезе вътре и след малко сложи в ръцете ми най-хубавата Си цигулка, сложена в разкошна кутия.

Аз веднага я сложих в ръцете на Любомир, който я прегърна като дете и все бързаше напред пред нас през гората.

Да бъде благословен часът и минутата, когато Ви срещнах, Учителю. Любовта е път за живота. Мъдростта е път за Светлината. Истината е път за Свободата. Амин!

58. „НОВОТО БИТИЕ" – СЕДМИ БОЖЕСТВЕН ДЕН. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА

15.09.1943 г.
[сряда], Изгрева, София

Днес времето е великолепно. Венцислав остана в стаята ми да свири на пианото ми. Родителите на двамата братя ме помолиха Венцислав да идва да репетира и свири на пианото ми, защото оперният артист Михаил Попов взел под наем тяхното пиано с договор и не иска да им го върне преди изтичане на договора.

Аз държа две стаи с ползване на кухня и баня. Венцислав идваше всеки ден да свири на моето пиано и понякога спеше в другата стая.

Двамата братя усилено се готвят за предстоящия им концерт със Софийската филхармония – Венцислав ще свири Бетовенов концерт със собствена каденца, Любомир ще свири Брамс концерт.

Ние с брат Христо дойдохме през гората при светлия Учител. Той ни прие със сияещо лице. Аз Му казах първа:

– Учителю, Венцислав спи у мене в другата стая, защото свири всеки ден на моето пиано. Майката и бащата ме помолиха да се упражнява на моето пиано.

Учителят рече:

– Хубаво!

– Аз съм от сутрин до късно вечер на репетиции в Операта. Като се върна вечер, Венцислав ми акомпанира ролята на Лучия ди Ламермур от Доницети. Вечер идва у дома ми режисьорът Стефан Македонски[61] и с него работя частно мизансцена. Венцислав ми акомпанира.

В Операта усилено готвим премиерата на „Лучия ди Ламермур". Дирекцията на Операта и Художественият съвет ми възлагат изнасянето на премиерата.

Учителят пак каза „Хубаво!"

Аз продължих:

– Учителю, искам да идвам често при Вас, да посещавам сутрешните Ви беседи, но освен премиерата, слагат ме много често на афишите да пея на сцената. Невъзможно ми е да измия гримовете си, Учителю. Омръзна ми вече тази сцена.

– Ти и там пееш за Господа, ми каза Учителят. Всичките души, които те слушат в публиката, ще дойдат един ден при нас. ти там посяваш в душите им новото.

– Учителю, казах пак аз, сега почнахме репетициите на Лучия. След месец-два ще започнат ансамбловите репетиции и сценичните.

Учителят каза:

– Хубаво.

Той стана прав и ни каза: Почакайте!

Изкачи се по стълбата горе в стаята Си. След малко Той донесе цигулката Си. Настрои я и засвири една нежна, ефирна мелодия. Божествена мелодия звучеше от струните на цигулката Му.

Учителят тихо пееше Седмия ден на „Битието". Той каза:

– Мелодията ще се пее високо горе. Аз сега я пея една октава по-ниско. Ето думите:

И така направи Бог небето и земята,
и всичкото множество същества във тях.
И благослови Бог седмия ден и го освети,
защото във него си почина от всичките Си дела.
И виде Бог, че всичко, що направи, бе добро.
Аоум, Аоум, Аоумен!

Аз тихо пея мелодията октава по-горе.

– Учителю, казах аз, Това ли е цялото „Битие"?

Брат Христо ми помага при чертежа, а аз записвах нотите, мотивите на песните върху петолинието на Пентаграмата.

---

[61] Стефан Спиров Македонски, 1885–1952, оперен певец, тенор, режисьор, педагог

– В окръжността сложихме мистичните Ви песни: „В начало бе Словото", „Имаше човек", „Ще се развеселя", „Бог е Любов" и др.

Вътре в лъчите сложихме новите песни.

А в най-вътрешния кръг сложихме мотивите на българските песни.

В средата, с разтворени нозе и ръце – Човекът или Вашият образ, Учителю?

Той каза:

– Може и двата заедно.

Брат Христо прибави:

– С бои да се направи и да се напечата, Учителю.

Той пак свиреше Седмия ден на „Битието". Ние гледахме думите и пеехме.

Трябваше да слезем в града за репетиция.

Учителю, откакто Ви срещнах, съдбата ми се промени. Аз чувствам как раста духовно. Аз виждам как пред мене се откриват все нови и нови светове. Благодаря Ви, Учителю!

Господи, да приемем в сърцето и думите на устата си Любовта.

Да приемем в слуха си и ума си Мъдростта.

Да приемем в зрението и Духа си Истината.

Да приемем в ръцете и силата си Правдата.

Нозете си да подигнем с Добродетелта. Амин!

59. ПЕСЕНТА „МОЕТО СЛЪНЦЕ ДНЕС ЩЕ ИЗГРЕЕ"

30.10.1943 г.

[събота], Изгрева, София

Брат Христо всеки ден ми носи поздрав от Учителя, придружен с една ябълка или круша, или праскова. Аз събирам костилките в едно шишенце.

Във въздуха се чувства едно напрежение, създадено от войните, които води Хитлер. Някои артисти от Операта (не ща да пиша имената им) пеят на Хитлер. Те получиха стипендии от министър-председателя и министъра на просветата. И на мене ми предложиха такава стипендия за Берлин, но Учителят не ми позволи да я приема.

– Ти, каза ми Той, ще пееш тука на българите.

Вчера брат Христо дойде при мене след беседата в петък и ми донесе на едно малко листче 4–5 такта българска мелодия, изпята от Учителя.

Днес, на другия ден, въпреки заетото ми време в репетиции, ние с брат Христо отидохме при Учителя. Той току-що беше се окъпал и се прибираше горе. Преди да се качи по стълбата, Той ни отключи приемната стая долу и ни покани да влезем и да Го почакаме малко.

След известно време Той влезе и седна на креслото Си. Косата Му още беше мокра.

– Учителю, казах аз, много ме натовариха вече. На най-високото място съм, но не ми е хубаво там.

Учителят дълбоко ме гледаше и каза:

– На високите върхове има много вятър и шапката на човека може да хвръкне.

Аз весело се смеех на глас и казах:

– Вярно е, Учителю!

Брат Христо и той се смееше.

Аз продължих:

– Концертът на братя Янкови наближава. Венцислав ми акомпанира мизансценовите репетиции, които правя с режисьора-артист Стефан Македонски в дома си частно и му плащам.

Съжалявам, че не съм била вчера сутринта на беседата Ви, Учителю! Да чуя хубавата българска песен, която Вие сте изпели.

Учителят широко се усмихна. Аз Му показах листчето (синьо), което брат Христо ми донесе.

Учителят тихо запя без цигулка:

Мила моя мамо, моето слънце днес ще изгрее,
то светлина, радост ще ми донесе.
Мила моя мамо, моето слънце днес ще изгрее
и радост светла в'живота ми ще внесе.

Тогава, мамо, аз ще се проявя,
готов ще бъда да проявя Доброто в света.
Ще мисля добре, ще чувствам добре,
ще постъпвам добре.

Мамо, ти ще имаш добър син.
Мила моя мамо, моето слънце днес ще изгрее
и живота ми то с'радост ще изпълни.

Бях уморена от сплетните и дребнавостите в Операта, но когато влязох при Учителя, всичката ми умора и всичката ми мъка изчезнаха. Възродих се при Него. Аз се вгледах продължително в лицето на Учителя и забелязах, че въпреки че лицето Му сияеше от Божествена радост и се усмихваше, но долавяше се една дълбока тъга в погледа Му.

– Учителю, казах аз, не искам вече да пея в Операта. Много несправедливо постъпват с мене. Художественият съвет ми възлага роли, които не са за мене и аз не искам да ги пея.

Учителят помълча малко и каза:

– Ти не обичаш много да повтаряш заради другите. Ти си даровита и бързо заучаваш, а те те уморяват с много повторения заради другите, които мъчно заучават.

На сцената сега ти пееш ролите си, които си ги живяла в миналото, в миналите си животи на земята. Така ти бързо ликвидирваш кармата си. Заедно с това, там ти ще извършиш една Божествена работа.

Сега, продължи Учителят, в Германия, в Полша и другаде, много виртуози останаха без ръце, много деца останаха без родители. Много видни професори, музиканти загубиха ръцете си, нозете си и живота си. Едни ослепяха, други оглушаха.

Сълзи изпълниха очите ми. Обзе ме срам пред страданията на тези мъченици.

Учителят продължи:

– Днес цяла Европа гори. Ние трябва да се молим, да им помогнем с молитвите си. До мен непрекъснато достигат воплите на страдущите.

– Учителю, изплаках аз, простете ми загдето Ви занимавам със себе си. Ще търпя! Заради Вас всичко ще пея. Всичко ще търпя с любов.

– Ако ти не роптаеш и понасяш там всичко с любов, по-скоро ще ликвидираш кармата си. И най-долната работа да ти възложат, приеми с усмивка. Те скоро сами ще те освободят.

Учителю, свидний Учителю, Вие ми осветихте пътя. Вие ми поехте скръбта. Леко ми е сега. Бих пяла и служила на целия свят.

Страданията развиват корените на Любовта, а пък радостите развиват клонищата на Любовта. Страданието е метод за растене. Ако Христос не беше страдал, Той щеше да е един обикновен човек.

Господи, Учителю, помогнете ни да се проявим както Вие искате. Всичко да бъде за Ваша слава и за доброто на всички.

Учителю, лъчезарний Учителю, Божественият, Вашият светъл образ ни води все напред и нагоре. Амин!

60. КОНЦЕРТ СЪС СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ – СОЛИСТИ БРАТЯ ЯНКОВИ. БОМБАРДИРОВКИТЕ НАД СОФИЯ

12.1943–01.1944
Изгрева, София

Един ден преди концерта Венцислав отиде на Изгрева с майка си, да донесе билети на Учителя. Сестрите и братята им казали, че Учителят е уединен, никого не приема и не слиза да се храни.

Венцислав застанал пред балкона и отправил погледа си към балконската врата. Почакал няколко минути и видял, че Учителят му дал знак да се качи горе. Той Му показал билети от първи балкон, но от края, а не от средата, както искаше Учителят. Венцислав Му казал, че средните билети от първи балкон били ангажирани за трима хитлеристи, които гостували в двореца.

Това, което пиша сега, ми го разправиха Венцислав и майка му, след като се върнаха от Изгрева.

Вечерта на концерта в зала „България", щом влязохме в салона с брат Христо, ние потърсихме с поглед 1-ви балкон, да видим Учителят дали е дошъл. Ние бяхме на 3-я ред на партера. Учудихме се, като видяхме Учителя, седнал по средата на първия балкон, на местата на тримата хитлеристи. От двете Му страни бяха седнали двама братя. Хитлеристите заболели и не могли да дойдат на концерта.

Най-напред свири Венцислав Янков. Той изсвири накрая собствената си каденца.

Учителят казал след концерта, че каденцата на Венцислав беше по-хубава от Бетховеновата.

Във втората част на концерта се появи Любомир, държейки в ръцете си цигулката на Учителя. То беше едно тържество! Изсипаха се като че ли от Небето тоновете на Учителюватa цигулка. Отправях поглед от време на време към Учителя.

Той слушаше цигулката Си и светеше от радост.

Успехът беше голям. И двамата виртуози бяха поздравени от целия оркестър многократно със ставане на крака и чукане с лъковете по дъската на цигулките си. Публиката не стихваше. Много пъти ги викаха на бис.

Когато времето започна да захладнява и се появи и снегът, един месец преди голямата бомбардировка над София на 10 януари [1944 г.][62], Учителят всяка сутрин напущаше Изгрева и отиваше заедно с братята и сестрите над горичката в село Симеоново.

Цели 40 дни Учителят напущаше всяка сутрин Изгрева. Няколко пъти Венцислав и брат Христо придружили, заедно с братята и сестрите, Учителя над горичката на село Симеоново.

Вечер Учителят се завръщаше на Изгрева.

През тези 40 дена Той Си говореше и беседите.

Това излизане на Учителя не предвещаваше нещо добро. Атмосферата беше твърде натегната.

След една бомбардировка в покрайнините на София, аз малко се простудих и много се пазех за предстоящата премиера.

Един следобед Венцислав беше у дома, заедно с брат Христо. Когато се смрачи и се появи луната – имаше пълнолуние, свирнаха сирените за тревога. Венцислав отговаряше най-спокойно на многократните покани на хазяйката ми да слезем в мазето. Ние оставахме в стаята ми и Бог ни опази. Лампите угасваха. Луната светеше между облаците студено и тайнствено. Бомбите затрещяха. Венцислав свиреше Бахова композиция, а ние тихо се молехме. Той дълго време свири. Бомбардировачите отдавна си бяха отишли.

– Ние никога не слизахме в скривалището, когато бяхме в Берлин, каза той.

Мъчно ми беше, че не можех да отида при Учителя. Брат Христо всяка сутрин ми носеше благословения и поздрави от Учителя.

Преди всяко излизане на сцената в Операта аз все държах в ръката си ябълка, круша или праскова, според сезона, изпратени от Учителя, че много добре ще пея тази вечер.

Срещу Новата 1944 година имахме покана от семейство Янкови на вечеря. Там, у тях, посрещнахме Новата година. На вечерята направихме обща молитва и отворихме какво ще ни се падне от Библията, Евангелието и прочетохме беседа от Учителя.

След полунощ се прибрах в стаята си с едни недобри предчувствия в душата си.

---

[62] Бомбардировките на английските и американските ВВС срещу София и други населени градове в страната по време на Втората световна война са в периода 18.10.1941 г. до 17.04.1944 г. От 17 ноември 1943 до 17 април 1944 г. над София са осъществени 11 въздушни нападения от англо-американски бомбардировачи. На **10 януари 1944 г.** е извършена първата комбинирана, т.е. дневно-нощна атака над столицата. Загиват 750 и са ранени още над 700 души – предимно цивилни, мирни граждани и много по-малко военни. Нанесени са тежки удари на над 900 сгради, половината от тях са напълно разрушени.

Премиерата на Лучия излезе блестящо. Стефан Македонски пред всички ме целуна по челото и каза:

– Такъв образ на Лучия никой не е дал тук, в България.

Братя Янкови, и те чуха думите му, защото и те присъстваха на премиерното представление.

На 10 януари аз трябваше да пея на шесто представление на „Лучия ди Ламермур" от Доницети.

В 10 часа преди обед дойде брат Христо и ми донесе ябълка от Учителя. Мама вече беше дошла и ми донесе определеното преди пеене ядене. Аз целунах ябълката, радвах й се дълго време. И тъкмо отхапах от нея два залъка, и засвириха зловещите сирени за тревога.

Ние доста се забавихме, докато се облека и когато слизахме по стълбата, заудряха вече бомбите. Долу мазето беше пълно с хора и от съседната къща, където по-рано живеех. Бившите ми хазяи – зъболекарката и брат й, се бяха скрили в нашето мазе, въпреки че и те си имат хубаво мазе. Те ни гледаха с почит.

Когато заскърцаха долу тухлите на мазето от детонацията, аз започнах да произнасям на висок глас „Добрата молитва" , 91. псалом, „Отче наш" и формулите от Учителя. Същото правеше заедно с мене и брат Христо. Мама и аз се бяхме уловили за реверите на палтото му. Зъболекарката и родителите й пък се вкопчиха в нас и само викаха:

– Молим Ви се, госпожице Табакова, простете ни! Ние бяхме несправедливи към Вас и към брат Христо. Молим Ви се, простете ни!

Бомбите пристигаха на нови ята и на нови вълни. Най-после всичко утихна. Качихме се горе. След малко дойде и татко, цял побелял от прах, дето се е крил по мазетата.

Брат Христо излезе да разгледа околните квартали. След малко той се върна и на въпроса ми ще има ли опера тази вечер, той се усмихна чудно и каза:

– София е доста бомбардирана. По улиците е невъзможно никакво движение от заплетените скъсани електрически жици, ями и др.

Вечерта луната светеше пак студено и зловещо на небето. Всички, заедно с брат Христо, мама и татко, легнахме с дрехите си в моята стая. Към полунощ още по-силно засвириха сирените за тревога. Всички слязохме в мазето.

През нощта бомбардировката беше по-силна и по-продължителна. Ние всички се уловихме за реверите на палтото на чистия и светлия, и свят брат Христо. Аз още държах в ръката си неизядената ябълка от Учителя, която нарочно не дояждах, за да имам нещо от Него в ръката си и от време на време я целувах. Когато утихна бомбардирането, ние решихме всички, заедно и с братя Янкови, и с цигулката на Учителя, да отидем на Витоша в някоя хижа.

На сутринта ние се приготвихме с мама. Татко отиде вкъщи, да вземе някои неща и заключихме, и отидохме пред киното на улица „Алабинска" и „Цар Крум" , и застанахме там да чакаме брат Христо, който беше отишъл в дома на Янкови, да ги доведе.

Най-после те дойдоха. Любчо носеше цигулката на Учителя. Така пътувахме през село Княжево в дълбокия сняг, защото нямаше трамвай и надвечер, късно, стигнахме в хижа „Фонфон".

В тази хижа ние останахме до края на месеца. Любчо по цял ден свиреше на Учителювата цигулка в стаята на портиера, която беше затоплена.

Венцислав все пишеше нещо на една от отдалечените маси. Той не казваше какво пише и не искаше никой да го безпокои.

Чак когато свърши писането, той ме извика един ден и ми каза какво пишел. Той превел цялата Паневритмия на немски език и я изпрати после по пощата на прочутия доктор Шмидт в Берлин. Доктор Шмидт по това време беше в затвора, защото писал и говорел нещо против Хитлер.

Сутринта ние всички, заедно с брат Христо, се уединявахме в една малка стая на горния етаж на хижата и се молехме, докато се свари чаят на голямата печка долу. Венцислав излизаше навън. След закусването той пак тръгваше сам по снега и за да го намерим с брат Христо, казахме му да пише по снега. На 50–60 крачки ние четяхме с брат Христо имената Моцарт, Бах, Бетховен. Най-после ние го намирахме и играехме тримата Паневритмията.

Веднъж всички, които бяха в хижата, решиха мъжете всеки ден да събират дърва от гората и да ги нацепват. Ние с госпожа Янкова казахме: Тъй като братя Янкови са виртуози и си пазят ръцете, то ние двете ще събираме дърва вместо тях.

Когато сутрин правехме молитва, ние се свързвахме с Учителя. Ние не знаехме къде е Той. Случайно узнахме, че е в Мърчаево, Владайско.

Учителят пък от Своя страна попитал не са ли видели някои от братята и сестрите някъде брат Христо след бомбардировките над София.

Една сутрин, след молитвата, каза ни се да отидем при Него.

Още същата сутрин, след закуската, ние тръгнахме тримата за Мърчаево: брат Христо, Венцислав и аз. Любчо не пожела да дойде с нас. Ние, с Бога напред, бързо слязохме през дълбоките снегове във Владая. Оттам по шосето тръгнахме към село Мърчаево. Там пристигнахме в 4 часа следобед.

Сестра Стойна и сестра Юрданка Жекова ми казаха отпосле:

– Към 3 ½ [три и половина] часа Учителят ни каза: „Рекох, поразтребете, поизмийте малко." Ние се почудихме защо иска да разтребим и да измием. Като стана 4 часа без пет минути, Учителят излезе и застана на стълбичката на къщата, която се вижда от улицата, гдето ние ще минем.

Ние пък от своя страна се почудихме, като видяхме, че Учителят ни чака на стълбичката и ни поздравява с вдигане на ръка, въпреки студеното снежно време.

Учителят първо ни прие в една обща стая. Там, след малко, донесоха едно корито и започнаха да къпят едно бебе. В същата стая сестрите сложиха и вечеря.

През нощта Венцислав остана да спи заедно със сестрите в същата стая. А аз и брат Христо отидохме у Рилкини.

На другия ден, след закуската, Учителят ни прие в Своята малка стаичка, където Той спеше и беше седнал на креватчето Си.

Аз прелиствах в този момент една от тогавашните песнопойки.

Учителят посегна към мене с ръка да Му я дам.

Аз коленичих пред нозете Му и я сложих на коленете Му. Венцислав, и той приближи до Него.

Учителят внимателно отвори песнопойката и посочи на песента „Благост", и каза:

– От тука, новите песни и „Битието" ще вземате мотиви и ще ги разработвате за бъдещата симфонична музика.

Аз попитах защо на някои песни е допуснато много често сменяне на темпото, например в песента „Страдна Душо", „Благославяй" и други.

Учителят каза:

– Те ще се преработят и поправят, и наново ще се напечатат. Например песента „Зов на планината" – темпото на първия куплет е Alegro; чак третият куплет става Andante.

Когато певецът пее, той трябва с лицеизраза си да предаде това, което пее. Така душата му пее.

Окултният певец трябва дълбоко да изживява пеенето си.

Когато тоновете не се разпределят правилно в кухините на лицето и кухините на черепа, имаме нарушения в пеенето.

Например: Ако тонът досяга в по-голямата си част зъбите, имаме зъбен тон, който не е хубав. Ако тонът досяга в по-голямата си част гърлото, имаме гърлен тон, който не е хубав. Ако тонът досяга в по-голямата си част носните кухини, имаме носов тон, който не е хубав; наричат го „попски" тон.

Тонът трябва правилно да се разпределя в лицевите и черепните кухини. Той не трябва да губи своя фокус. Иначе се чува пръснат, разсеян тон.

Брат Христо каза:

– Учителю, там горе на „Фонфона" има една стая, в която сутрин влизаме да се молим. Тази стая е празна. Елате при нас, Учителю!

Той ни попита:

– Нали сте близо до хижа „Еделвайс"?

– Да, Учителю, отговори Му брат Христо. Ние всяка сутрин отиваме на разходка до хижа „Еделвайс".

Той пак попита: В хижата „Фонфон" има ли много хора?

– Учителю, има. Но тази стая е на горния етаж и е съвсем самотна.

Той вече нищо не ни попита.

На другата сутрин поехме нагоре по Витоша за хижа „Фонфон". След няколко дена бащата на двамата братя, Янко Янков, слезе в София, за да получи своята заплата.

Той донесе новото нареждане на министъра всички да отидем във Вършец. Там щели да ни разквартируват във вили. Хорът и балета да заминат за Берковица, в Студентския дом, а оркестърът – в град Фердинанд.

Ние с брат Христо пристигнахме във Вършец. Не след дълго време дойде и мама при мене. С нея живея в една стая. Татко беше на работа във фабрика „Искър" и вечер спеше в София.

Министърът на просветата веднага нареди да се донесат пиана в стаите на тукашния театър. Ние си имахме ключове и свирехме на тях. Започнаха и репетициите. Аз често отивах там да си свиря и да си пея. Независимо от това, аз взех под наем хармониума на хориста Гарянски за 700 лева месечно и си работех и в стаята.

Артистите откриха стол във Вършец за хранене. В този стол храната беше смесена и готвеха със свинска мас. Артистите негодуваха срещу мене защо не се храня с тях и някои престанаха да ме поздравяват. Аз си вземах само хляба от стола, който се даваше с купони.

Дойде ново нареждане от Министерството Дирекцията да изпраща артисти да пеят във Вратца [Враца] и Берковица, въпреки бомбардировките. Още при първото турне сложиха и мене.

Аз имах големи изпитания, които можах да издържа благодарение връзката ми с Учителя и Бога. Изостанали в развитието си духове се проявяваха през моите колеги. И аз изживях всичките силни изпитания при твърде тежки условия.

От това турне се завърнах във Вършец толкова слаба, че брат Христо не можа да ме познае и реши, и той да пътува вече с мене в бъдеще. Оттук нататък започнаха изпитания и за него. Колегите не го вземаха с нас, когато се возехме с леки коли и той ни догонваше със селски каруци. Във влака, ако ние пътувахме във втора класа, той трябваше да пътува в трета класа на свои разноски.

На тези турнета всички артисти, начело със секретаря Георги Димитров, тормозеха брат Христо и мене. На гарите посрещачи се надваряха кой да ни вземе по домовете си, за да им гостуваме. Хотелите бяха препълнени и брат Христо е спял понякога с по 6–7 души в една малка стая или пък в нестихващите дъждове е спал в гората, под мокрите дърветата, или в чакалните на гарите, или в скривалищата.

Аз отпосле узнах това, защото той криеше от мене, за да не ме тревожи и да си гледам спокойно пеенето и сцената. Аз се чудех защо той се явяваше пред мене всеки ден все по-изтощен.

Кметът на град Вратца [Враца] бе наредил артистите да бъдат на безопасно място извън града през време на тревога, със специална кола да бъдат отвеждани. Те не искаха с нас да бъде и брат Христо. Аз се отказах от такъв вид спасяване на моя живот. И когато техните коли прехвърчаха покрай нас, ние с брат Христо се движехме пеша с народа извън града, което ставаше много бавно и уморително за мене, ако трябваше да пея същата вечер.

Зимата прекарахме във Вършец. Мама и аз живеем в една стая. Брат Христо живееше в съседната вила, в една стая на горния етаж. В същата вила живееха директорът, секретарят и др.

Хазяинът на вилата беше болен от стомах и имаше кръвоизлив. Брат Христо го излекува и той му даде една стая в горния етаж. Когато мъчителните турнета престанаха и репетициите се преустановиха, аз често отивах в стаите на театъра и си пеех и свирех на пианото „Новото битие".

Въпреки, че Учителят не ми позволяваше още да го нотирам, аз вече бях записала Първия ден. Преписах на чисто нотите на Първия ден и реших, когато видя Учителя, да Му го поднеса като подарък и да видя как ще реагира, дали ще ме упрекне, че съм нотирала само Първия ден. Аз грижливо прибрах при нотите си „Битието", с написаните с ноти три дена от него.

Брат Христо спазари един файтон да ни отведе на гарата и оттам с влака да отидем при Учителя в Мърчаево.

През зимата и през ранната пролет той два пъти вече ходи при Учителя и ми беше донесъл череши и написани думи от Учителя, продиктувани от Него за мене. На едно от тези листчета пишеше:

„Сестрата, рекох, да не дава всеки ден по едно агънце на вълците."

Брат Христо ми обясни, че даже като им се усмихна, им давам едно агънце.

Най-после ние се приготвихме да пътуваме за Мърчаево.

Учителю, лъчезарний, виждам Ви! Амин!

61. ОТ ВЪРШЕЦ КЪМ СЕЛО МЪРЧАЕВО

11.08.1944 г.

[петък], Вършец – село Мърчаево

На 11 август, след една зима, прекарана с оперните артисти във Вършец, и след бомбардировките над София, Вратца [Враца] и Дупница, ние потеглихме с брат Христо за село Мърчаево при Учителя. Чрез съдействието на моя вуйчо (виден професор) лесовъд, който беше приятел на министъра на горите, той разреши да пътуваме с една тяхна, на горите, кола за София. През Петрохан, сред чудна природа, ние пристигнахме в Княжево късно вечерта, малко преди полицейския час. Нямаше превозни коли за Владая. Наехме една каруца, пълна със сено. Късно преди полунощ ние се качихме на нея – аз върху сеното, а брат Христо до каруцаря и с тази каруца пристигнахме в Мърчаево. Легнала върху сеното съзерцавах звездите и си представях срещата с Учителя.

Каруцарят ни свали в Селимица и ние късно се запътихме пеш за Мърчаево. Там ние стигнахме след два и половина часа след полунощ. Почукахме на вратата на брат Петър Стоянов, кмет по това време на селото. Жена му Рилка извади дюшек и го сложи на ливадата.

Брат Христо си легна под една купа сено. Тревата беше свежа, а над мене – небето, осеяно със звезди. Събудих се късно от мученето на кравата и кукуригането на петлите, когато слънцето беше вече отскочило високо над хоризонта.

Ние с брат Христо отидохме при Учителя, поздравихме Го и седнахме на сложената трапеза да се храним.

Брат Христо Му разправи накратко, че сме минали през Петрохан. Той също каза на Учителя, че не трябва аз да спя на ливадата, за да не се простудя.

Учителят попита:

– Там няма ли място?

Ние и двамата Му казахме:

– Има една самостоятелна постройка в двора на брат Петър Стоянов, но е заета от брат Славянски, който си е затворил там покъщнината.

Учителят каза:

– Вие я отворете някак, а ние ще изпратим писъмце на брата. Славянски живееше, ако се не лъжа или в Княжево или в София.

Още същия ден Учителят изпрати писъмце на брат Славянски, чрез брат Боян Боев, в което пишеше, че само аз ще спя вътре.

Ние като се прибрахме у Рилкини, брат Христо само като пипна катинара, той сам се отвори. Преди това ние се опитвахме да отключим, но не се отваряше.

Нея вечер пристигнаха от София брат Неделчо Попов и брат Асен Арнаудов. Братята си легнаха на канапето и на кушетката. Аз спах на леглото.

На другия ден след закуската цялата сутрин пях.

Говорихме за науката, за изкуствата и всички заедно отидохме, и влязохме при Учителя. Той беше с добро разположение на Духа Си.

Първите Му думи бяха, след като ни покани да седнем, кой от нас на какъв стол да седне. Той посочи стола от дясната Му страна, който имаше отстрани облегала като на кресло и само на него имаше възглавничка. Другите столове в стаята Му бяха обикновени.

Той каза:

– Всеки трябва да знае мястото си тук на земята! Хората не знаят местата си.

Преди години познавах една жена, която дойде накрая при Мене. Тя ми каза: Баща ми ми подари една хубава Библия и аз я сложих в дъното на скрина и не я отворих вече. Минаха години, омъжих се, роди ми се дете, момче. Като порасна момчето ми и стана на 20 години, помина се, Бог си го взе. Започнах да се моля и потърсих на дъното на скрина Библията.

– Ех, казах й, ако беше се по-рано молила, нямаше да умре момчето ти. Хората се сещат много късно за Господа.

Всички пожелаха аз да изпея нещо от новите песни.

Учителят каза:

– Ти пееш хубаво и меко, когато няма външни препятствия. Ти първом ще им кажеш: Почакайте малко, мълчете, докато ви попея, че после критикувайте и говорете.

Аз изпях най-напред „Угледна мома".

Неделчо пожела да изпея песента на Новия живот.

Аз носех нотния лист, на който бях написала Първия ден на „Битието" и го подадох на Учителя, и казах:

– Учителю, ето, подарявам Ви го!

Аз Го гледах в очите с трепет дали ще ме упрекне, че наруших, като го нотирах.

Той не ме упрекна, но каза:

– Изпей го, рекох!

Аз станах права и изпях Първия ден" на „Битието".

Учителят божествено и широко разливаше радостта Си и Светлината Си.

След това аз изпях и други песни.

Почукаха на вратата и ние всички седнахме с Учителя да обядваме.

Учителю, благодаря Ви. Благодаря Ви, Господи, за всичко, което сте ми дали и научили. Помогнете ми и днес да свърша работата, която трябва да свърша и да мога да израсна, Господи! Амин!

62. НОВИ ДУМИ НА ПЕСЕНТА „УГЛЕДНА МОМА". „ДОБРИЯТ МОМЪК"

14.08.1944 г.

[понеделник], село Светляево (Мърачево)

Така ще наричаме селото Мърчаево отсега нататък: село СВЕТЛЯЕВО, Учителят го нарече така.

Той стана причина да прекарат електричество в селото.

На другия ден, 14 август, ние дойдохме с брат Христо при Учителя. Първите Му думи, като влязохме, бяха:

– Ти всичко ще намериш тука, но не и удобства.

Тези думи бяха казани от Учителя, защото аз през нощта сама минах през цялото село, тая нощ, през лая на кучетата, да се прибера у Рилкини, където на двора в сеното спеше брат Христо.

Предния ден беше дошла сестра Димитрина Захариева, да ме покани у тях.

Аз отказвах, но най-после, след нейните настоявания, се съгласих и отидох заедно с брат Христо и заедно с нея у брат Пеню.

По пътя срещнахме брат Методи Константинов. Те заспориха за нещо със сестра Димитрина и се получи дисхармония, и аз бях готова веднага да се върна с брат Христо, но с усилие се въздържах да сторя това.

В голямата стая у брат Пеню ми посочиха леглото до прозореца. Луната грееше през малкия прозорец и осветяваше цялата стая.

Между сестрата, която ме покани и брата се яви спор и голяма дисхармония. След полунощ, не можейки да заспя, защото се яви тази дисхармония между тях, аз станах, тихичко се облякох и още по-тихо си излязох от стаята, и минах през цялото село, през лая на кучетата, за да се прибера у Рилкини.

Учителят, гледайки ме в очите, продължи:

– Ти снощи се разходи по цялото село.

Аз много се учудих на Неговите думи. Никой, освен брат Христо, не знаеше, че съм минала посред нощ по цялото село.

Учителят продължи:

– Ти друг път да не спиш там. Атмосферата при тях е много тежка за тебе. Аз, като дойдох тук, намерих мухи, бълхи и боклуци. Ето, виждаш – и Учителят посочи на цъфналите цветя пред прозореца Му.

Аз казах:

– Сестра Димитрина ме покани, Учителю, защото иска да й предавам уроци по пеене. Аз я съветвам да не ревнува брат Методий и да пази нервите му.

Учителят се усмихна и каза:

– Ти си застъпила един от най-трудния проблем – ревността. И Боговете се затрудняват от ревността и бягат далеч или пък й се покоряват и й слугуват.

Всъщност, продължи Учителят, вината не е нито в момъка, нито в момата, но в това, че те са се срещнали на обед, вместо да се срещнат сутрин. Когато те се срещнат сутрин, те тръгват с Любовта; на обед всеки бърза, взема си и бяга, отива си; а когато пък се срещнат вечер, те влизат в ада.

Заговорихме за музикалните тонове.

Учителят каза:

– Всичките тонове имат по малко страдание. Най-весел е тонът СОЛ. ЛА е по-висок от СОЛ, но е по-тъжен. Колоритността е украшение, красота на пеенето и музиката.

Аз станах права и тихо Му изпях Седмия ден на „Битието".

Учителят изпъчи гърдите Си, за да ми покаже по-нагледно и каза:

– Колоритните гласни са горди същества и те слизат отгоре, ей така изпъчени. Те, като изпеят нещо лирично, бавно, пак се качват горе и като пеят колоритните си украшения, те казват: Досега ние бяхме при вас долу, но ако можете, елате при нас горе и пейте като нас и при нас.

Колоритните гласове най-добре владеят трите вида дишания. Ти не можеш да закрепиш високия тон, ако не го закрепиш отдолу със смесеното дишане и ако не го подпреш.

Подпора трябва да има всеки един тон.

Тялото не трябва да бъде стегнато през време на пеенето.

Някои певци имат много красив кадифян тон. Те това богатство го носят от миналото си.

Никой педагог не може да измени тембъра на гласа. Той може да се измени само от чистите мисли, чувства и добрите постъпки.

Певецът трябва да живее чист, ангелски живот.

По гласа се познава какъв е Духовният живот на певеца.

Учителят каза, като помълча малко:

– Песента „Угледна мома" ще се пее и на момата, и на момъка.

Учителят отвори песнопойката и запя тихо:

„От старо време, дъще, е знайно" (вместо „синко, е знайно»), каза Учителят и продиктува новия текст на тази песен, и ние го записахме с брат Христо. Аз запях песента с новите думи:

От старо време, дъще, е знайно:
добрия момък на светъл ден се познава,
кога сутрин слънце изгрява,
кога сутрин слънце изгрява.

Той е ранобуден, рано става
и с'колата и воловете на нивата отива.
И със воловете и с оралото браздите той очертава.
И със воловете и с оралото браздите той очертава.

Добрия момък се, дъще, познава,
кога лозе копае
и то изобилно грозде дава.
Лозе момкови ръце добре познава,
лозе момкови ръце добре познава,
лозе момкови ръце добре познава,
лозе момкови ръце добре познава.

Добрия момък се на нива познава,
кога ръкои дига и слага,
и на земя ги добре полага,
и на Бога хвала дава.

Той е, дъще, гласовит, личен певец е,
Него жито добре познава,
него жито добре познава

Хубав момък, дъще, се добре познава,
кога на гумно житото отвява и през решето го пресява,
в'житници го туря и хляб на бедни дава.
Него всички, малки и големи, добре го познават.
Него всички, малки и големи, добре го познават.

Умен момък, дъще, се познава,
кога книга в ръце си взема
и скрито бъдеще разгадава.
Всичко той в живота на място поставя.

Добрия момък, дъще, е роса,
що земя оросява.
Той е ангел, що от Горе иде, при хора слиза
и в'дома им мир и радост внася.

Той е светъл кат зората,
той е добър кат водата,
той е сладък кат храната.

Аз попитах: Учителю, още ли трябва да пея в Операта? Дотегна ми да пея там. Иде ми да избягам.

Учителят ми отговори:

– И там ти работиш за Бога. Там ти вземаш от суровата руда, слагаш я в пещта и изваждаш чисто злато.

Аз казах:

– Учителю, много се интересувам от въпроса за красотата.

– Защо тя е тъй преходна? Защо красотата не е безсмъртна?

Той каза:

– Който обича Истината, е вечно красив.

Истинската красота е строга. Тя респектира. Пред нея треперят духовете на злото и пороците. Красотата не съблазнява. Това, което съблазнява, не е красота.

Брат Христо попита:

– Учителю, какво ще кажете за певицата Ерна Сак[63]?

Той отговори:

– Тя е още много далеч от славея. Тя е стъклена ваза – красива отвън, но празна, без съдържание.

– Учителю, казах аз, омръзнаха ми сплетните и клюките в задкулисния живот в Операта.

Той ме попита:

– Кое предпочиташ или кое е по-хубаво: да те замерят със снежни топки или с истински шрапнели?

Аз отговорих:

---

[63] Ерна Сак, Ерна Доротея Луис Сак / Erna Dorothea Luise Sack, 1898–1972, оперна певица, колоратурен сопран

– Предпочитам второто, защото Вие ще ме запазите, Учителю, да бъда неуязвима.

Вън вече чакаше отдавна главният секретар на министър Багрянов – Стоил Стефанов. Той държеше в ръцете си една увита хартия – речта на министър Багрянов.

Ние го видяхме през отворения прозорец. На вратата сестра Юрданка два пъти почука, но Учителят я спря с ръката Си, когато се опитахме да станем от столовете си и да си отидем, Той спокойно работеше с нас и никак не бързаше да приеме големия човек.

Аз запях пак края на песента „Добрия момък".

Четвърти път почукаха за обед. Ние с брат Христо седнахме заедно с Учителя и братята, и сестрите на трапезата.

Учителят каза:

– Славейчетата и канарчетата в далечното минало бяха артисти. Те не са изпълнили задачите си, затова Невидимият свят ги изпраща да пеят десет хиляди години на човечеството.

След като се нахранихме, сестрите и братята общо запяха пред Учителя братски песни.

Господи, благослови ме на всичко да се радвам. Да задържам всеки ден по една красива мисъл в ума си. Смирена да бъда и Твоята благост да бъде върху мене! Амин!

63. ДВА КУПЛЕТА НА СОЛОТО НА „СЛЪНЧЕВИ ЛЪЧИ". „НОВОТО БИТИЕ"

15.08.1944 г.

[вторник], село Светляево (Мърчаево)

На 15 август сама отидох при Учителя в три и половина часа след обед.

Със сестра Рилка направихме чудесна баница и аз Му я занесох. Като седнах на посочения ми от Него стол, аз казах:

– Учителю, един важен въпрос ме безпокои. Във Вършец аз живея с мама в една стая. Напоследък артистите й повлияха. Един ден тя ми предложи да се омъжа. Аз строго й забраних втори път да спомене такова нещо. Оттогава вече тя мълкна, повече вече не ми говори за това. Тя все мълчи, но чувствам безпокойните й мисли. Освен това и татко остана без работа.

Учителят каза:

– Успокой се, рекох. Всичко ще се нареди и ще се оправи. Баща ти ще си намери по-хубава работа. Ти търпи с любов. По-добре е човек да изпълни Волята Божия, да се грижи за някое сакато същество, отколкото да се жени и да създава деца.

– Аз се успокоих, Учителю! – казах аз.

Преди известно време ние отидохме с брат Христо в стаята ми в София. И след дългото ми отсъствие много се изненадахме от това, което видяхме там.

Моята хазяйка е сестра на писателя Николай Райнов и е шивачка. В стаята й и на коридора има 5–6 големи шевни крачни машини. Една стена ме дели от нейната стая и коридорчето, където са машините. В нейната

стая, през моето отсъствие, е паднала бомба 175 кг. Бомбата е унищожила всички шевни машини и всички мебели в стаята й. Тя минала и в долния етаж, и в още по-долния етаж, и всичко разрушила по своя път.

Когато отключихме вратата на моята стая, ние много се учудихме. Пианото ми, което е залепено на стената на хазяйката ми, е непокътнато. На средата му отгоре стои стъклена обла ваза – съвсем здрава. Над пианото виси на стената Вашият портрет, Учителю, както и над леглото ми – абсолютно здрави. Само стъклата на прозорците бяха счупени от детонацията. На малкото антренце, съседно с коридора с унищожените шевни крачни машини, къщичката на канарчетата и гълъбчето до тях [е] съвсем здрава.

Учителят каза:

– Така е, който живее праведно. Ти нали знаеш дето се казва в 91. псалом: Тисяща ще падат от страната ти и десет тисящи отдясно ти, но до тебе няма да се приближи.

Учителят продължи: Ти сега можеш да нотираш, да запишеш и другите Божествени дни на „Битието" през свободното си време. Сега Първия ден на „Битието" ти трябва да го прегледаш на пианото.

– Аз го прегледах, Учителю, и тогава Ви го преписах на чисто и Ви го поднесох.

– Ти ще внимаваш да не измениш нищо от наученото.

– Учителю, измъчва ме това, дето трябва в Операта да бъда външно като тях, а тука да бъда такава, каквато съм си. Мъчно ми е да работя в два противоположни свята.

Учителят се усмихна и каза:

– Ти тук, при Мене, си облечена в красиви дрехи, а там ти си облечена във военни дрехи, защото си на фронта на работа.

– Учителю, какво ще ми кажете: да уча ли опери на чужди езици?

Учителят отговори:

– Учи ги само през свободното си време, а които опери са добре преведени, пей ги на български език.

– Учителю, в Париж заучих оперите „Риголето", „Севилски бръснар" и „Травиата" все на френски език. Като се върнах в България, Оперната художествена управа ми възложиха да пея дебюта си в „Риголето" на български език.

Учителят ме гледаше и продължи:

– Ти ще пееш и в странство.

Сестра Рилка ме беше помолила да питам Учителя да продадат ли двата вола (те ги наричаха „възпитатели") и да си купят храна за другия добитък.

Учителят стана строг и си сви веждите, и каза:

– То си е тяхна работа.

След малко мълчание Учителят продължи: В бъдеще ще се създаде специално училище, където ще се изучават песните с движения. Ще се започне най-напред от простите, основните движения, и после ще се стигне до сложните движения.

Учителят стана прав и направи движението, като че се дава нещо с ръцете, като пееше.

След това Той изпя с движение как се милва едно дете: как се милва то с едната ръка и после, как се милва то и с двете ръце.

– Учителю, казах аз, режисьорът Д.К.[54] в операта „Севилски бръснар" иска да повикам Фигаро с показалеца си (аз направих движението).

Той каза:

– Не е хубаво да викаш някого с показалеца си. Ти можеш да го извикаш или с цялата си китка на ръката, или с ветрилото си.

Учителят ме попита:

– Вие, като пеете в Операта, какви движения правите?

Аз изпях арията на Розина от второто действие с движения, като сложих пред себе си масичката, която беше до стената и сложих единия стол пред нея.

Учителят каза:

– В Паневритмията при „Слънчевите лъчи" имаме едно соло, което можеш да изпееш като отделен номер на някой твой концерт.

– Учителю, неправилно е, дето се пее при СОЛ (първия главов тон) сричката с вокала „е" – „ме".

Обикновено главовият висок тон, ако е означен с корона, изразява кулминационната дума на една музикална фраза.

Аз изпях пред Учителя как трябва да бъде и Той много го хареса, и се вдъхнови. За да се изпълни като солов номер, то трябва да има най-малко три куплета. А не да се повтарят два пъти същите думи.

Учителят каза:

– Това място от песента, от солото, ти ще го поправиш!.

Учителят даде още два куплета и аз записах думите на новите два куплета, и попитах:

– Мога ли третия път вместо СОЛ да изпея СИ?

Учителят ми позволи. Той беше радостен.

Аз казах с вдъхновение:

– Учителю, някога Ви виждам като Любов. Понякога Ви виждам като Мъдрост. Понякога Ви виждам като Истина.

Учителят започна да говори за операта. Той каза:

– Тя, операта, сега има едно предназначение, но в бъдеще ще има друго предназначение. Ти сега, където отидеш да пееш, ти ще примиряваш Душите на хората.

Аз Му разправих следната опитност, преживяване:

– Учителю, когато гостувахме с Операта в Берковица, на гарата ме приеха като гостенка най-видното и заможно семейство в града.

Те бяха млади мъж и жена, и старата майка на мъжа. Те всички бяха скарани помежду си. Жената не говореше на мъжа си и спеше сама в спалнята, а той пък спеше сам на терасата и не си говореха. Двамата пък не си говореха и с майката. Като седнахме да се храним на масата, те си проговориха малко.

Още отрано мъжът и жената си купиха билети за предстоящата опера от първия ред на партера, но за майката не купиха.

Бабата дойде разплакана при мене, преди да отида да се гримирам и ми каза: „Те не ми купиха билет. Аз тъй много искам да те видя, да те чуя като пееш! Аз не зная какво е това опера, мисля си като да е нещо да опереш." Аз я успокоих: „Ти не скърби! Ще дойдеш с мене в театъра и ще ти кажа къде да седнеш."

[54] Драган Кърджиев, Драган Николов Кърджиев, 1896–1968, оперен режисьор

Диригентът Асен Димитров по обичай влиза в стаите на артистите, за да влезе в контакт с тях, преди да слезе в оркестъра. Като дойде в моята стая при мене и видя бабата, ме попита защо съм я приела. Аз му разправих всичко накратко и помолих го да й позволи да седне на първия ред в партера. Тя седна на другия край на същия ред, на който бяха седнали синът й и снахата й. Вечерта всички бяха весели и подобрени. Мъжът и жената веднага се запалиха да учат и двамата пеене.

Учителят каза:

– Женитбата е едно училище. Те научават урока си в това училище и постепенно отиват към Истината.

Учителят продължи: Ти в птиченцата обичай само Божественото, Божествените им прояви, защото те имат и отрицателни състояния. Ти да възлюбиш Великото в малкото и малкото във Великото.

Например, каза Учителят, двама души от Духовния свят напълно си приличат. Там няма външно разнообразие. Има само вътрешно разнообразие. Колкото по-надолу слизаш, толкова разнообразието отвън се увеличава и еднообразието отвътре се увеличава.

На външното еднообразие отговаря вътрешно разнообразие и на външното разнообразие отговаря вътрешно еднообразие.

– Учителю, когато гостувахме с Операта във Враца, там ме приеха в едно видно семейство. Дъщерята пожела да й надпиша снимка в една от моите роли. Когато надписвах снимката, аз писах: „На добрата ..." и прочее, без да я познавам каква е.

Съдбата ми даде един добър урок с нея и сега, когато пиша някому, очите ми са отворени и внимавам да не окачествявам предварително хората.

Учителят ме попита:

– Сега какво ще пишеш след този урок?

Аз отговорих:

– Вчера например, Учителю, надписах десетина картички на братя и сестри, без да ги окачествявам като добри. Надписах и един мой портрет и на брат Методий Константинов.

Учителят ме попита:

– Е, какво му писа?

Аз Му отговорих:

– „Желая Ви с вдъхновение да работите за Новите идеи и за Новите хора, които идат в света" .

– Хубаво! – каза Той.

Настана минутно мълчание.

Аз станах права и изпях „Песента на ангелите".

Учителят ме слушаше със затворени очи. Когато стигнах до:

Ето песента на ангелите,
които сега пеят

Аз се спрях и казах:

– Учителю, до тука е написана песента.

Той ми каза:

– Пей!

И с Неговата дума аз запях:

Слава, Слава на нашия велик Баща

И най-последната вариация изпях много високо.

– Тъй, каза Учителят. Ангелите пеят високо нагоре. В техните тонове няма еротика.

Аз сама не зная как Учителят си послужи с гласа ми като Свой инструмент. Аз записах красивите вариации. И станах права.

И Той стана прав.

Целунах Му ръката и Му казах, че бързам, че брат Христо отиде тази сутрин в София и чувствам, че се е завърнал вече у Рилкини. Когато си отивах, пресичайки съседната ливада с много плодни дръвчета, под едно от тях беше седнала сестра Савка и четеше нещо.

Аз се спрях и я поздравих. Когато си повдигна лицето от книгата, аз видях, че около устата и носа й имаше петна от синьо мастило. Види се, пипала се е с изцапани от мастило ръце. Аз се приближих до нея, поднесох й огледалцето си и й казах, че силно е изцапана. Тя много се трогна, дори сълзи се появиха на очите й.

– Толкова много хора минаха оттука – и сестри, и братя – и се спираха, и разговаряха с мене, но никой не ми каза, че съм толкова много изцапана с мастило. Господ да Ви благослови, мила сестра, каза тя, като се бършеше.

На вечерята тя разправила всичко това на Учителя.

Преди да изляза от стаята на Учителя, аз показах на Него десетина-двадесет снимки от роли в Операта в разни сцени: от „Травиата", „Севилския бръснар", „Отвличане от Сарая", „Риголето", „Марта", „Лучия ..." и др.

Той ги поемаше една след друга, разглеждаше ги внимателно и Си клатеше главата, и аз прочетох мислите Му:

– Не! Не ти е мястото там! До тук! Стига вече! Ти ще пееш за Господа!

Аз разбрах с Душата си, че Той не се радваше много на тези снимки.

О, Сили, тайнствени, Небесни Сили, аз силно чувствам Вашето присъствие вътре в мене, в моя ларинкс, когато пея пред светлите рампи на сцената и ме облива топлия лъх на хиляди хора от партера, балконите и ложите.

Господи, помогни ми! Учителю, благодаря Ви! Амин!

64. ПЕСЕНТА „ОТЧЕ НАШ"
(„Отче наш, запази ни от изкушение")

17.08.1944 г.

[четвъртък], село Светляево (Мърчаево)

Сутринта в 9 часа заедно с брат Христо намерихме Учителя при дерето, където заедно с братя и сестри прекарваха вода от едно изворче за чешмичка. Ние Му целунахме ръка и Той извади от джоба Си и ми подаде една грамадна ябълка. Чудя се откъде я извади Той, като много добре видях, че джобовете Му бяха съвсем прилепнали. Брат Христо, и той Му целуна ръката.

Учителят тихичко ни каза да го почакаме малко. Той се наведе над калната вода, която беше се събрала в една локвичка и каза:

– Ето, параходите плуват по океаните.

Върху калната вода плуваха листенца от някакво цветче.

– Сега, продължи Учителят, нови граници се чертаят в Европа.

Той се поотдалечи от локвата, спря се пред едно естествено място, прилично на сцена и на естрада, и каза:

– Ето сцената, ето полилеите – като сочеше към един клон от дървото, надвиснал над това място; ето ложите и партера – и посочи близкия отсрещен бряг с места, вдлъбнати като ложи и кресла.

Той бавно се движеше към Своята стая. Ние влязохме заедно вътре и затворихме вратата. Той седна на креватчето Си и три пъти повтори:

– Естрадата е готова, естрадата е готова, естрадата е готова! Ние я приготвихме вече! Направихме я вече!

Той ни гледаше и ни се усмихваше.

Аз попитах:

– Учителю, кога да изпея песните, които Вие ни дадохте?

Той каза:

– Ще му дойде времето. Когато пролетта дойде и птичките запеят. Те не могат да пеят и ти не можеш да пееш, когато Природата е скована от студа, егоизма и безлюбието.

Не може да се работи без красота. Във всичко трябва да има красота. Красотата винаги е придружена от грозотата. Грозотата е сянка на красотата.

Не може една жена, която е на сто години, да се научи да пее! Всичко в нея е вече затвърдяло. Гласните й струни са задебелени. При пеенето трябва да има гъвкавост на мускулите, кордите и ларинкса, за да се предават и долавят и най-малките трептения. Там само има пеене.

Не може да учи пеене тази, която нарича майка си и баща си с обидни думи. И дом, в който се обиждат, карат и обиждат, е ад. Никой не може да пее в такъв дом.

Не може да пее и този, който живее нечист живот.

Учителят каза:

– Певецът трябва да диша безшумно и мелодичната линия да не се къса от липса на въздух. Мускулите на лицето, на долната челюст, на устните, на шията, на трахеята и гръкляна, и на белите дробове вземат голямо участие при пеенето. Ти трябва да наблюдаваш и да изучаваш тяхната роля при пеенето. Например мускулите на устните служат за мекото изговаряне на съгласните, сричките и думите.

– Учителю, казах аз, моля Ви, покажете ми някои упражнения за добиване на голяма техника при пеенето.

Той отговори:

– Ти имаш достатъчно техника. Повече не ти трябва, а за поддържането й прави упражненията (Учителят ми беше показал на Изгрева).

Едно упражнение, което много добре ми подейства, защото го изпях заедно с Него и брат Христо.

Учителят поясни: За да се пее добре при техническите места, трябва да има единство и хармония между слънчевия възел, мозъка и мисълта, да няма противоречие между чувствата и мислите.

Да няма противоречие между симпатичната нервна система (слънчевия възел) и мозъка.

Когато колоритните тонове се пеят повече на носа, участва мисълта.

Когато се пее, трябва да се даде възможност всеки тон да развие своите 16 обертонове. Тогава тонът е чист.

След кратка пауза Учителят каза: Идейното е връзка между материалното и реалното.

Колоритните тонове са израз на мисълта.

Буквата П е идея, която расте.

Буквата Б е идея, която расте.

За да се изпее, развие и прояви един тон правилно, ти трябва да бъдеш уверена, че само по този начин ще се изпее този тон. Да няма колебание, че може да се изпее и другояче.

Аз попитах:

– Учителю, какво да правим с люлеещите и силно тремолиращите гласове[65]? Например сега при мене постоянно идва сестра ... Гласът й се люлее много силно.

Учителят каза:

– Никой не може да даде повече от това, което носи от миналото си. Тя не познава връзката между причините и последствията на нещата. Този живот тя няма да стане певица.

За тремолирането и люлеенето на гласа са причина нервите, дисхармония в чувствата и неправилният живот сега и в миналото.

Учителят поясни:

– Има някакво нарушение между нервните възелчета и центъра на музиката в мозъка и нервичките на ларинкса. Като измерим трептенията на гласа, ако трептенията са по-долу от шест, имаме ситно тремолиране.

Ние, каза Той и показа челото Си, имаме тука 25 000 клависчета.

Мускулите на лицето, на ларинкса и техните нерви вземат голямо участие при пеенето. Ти ще трябва да ги изучаваш, като се самонаблюдаваш.

Долната челюст е една масивна кост, която се отваря и затваря. Трябва да изучиш мускулите, които вземат участие при пеенето.

– Артистите са като децата, казах аз, Учителю, те нямат любов помежду си, завиждат си.

Учителят каза:

– Любовта е такова нещо, че колкото тя е по-далече, толкова тя е по-голяма. Ако например някой е на слънцето, е по-близо до тебе.

Учителят ме попита: Ти още ли отваряш онази стая у Рилкини?

Той ме попита с голяма любов и сърдечно се смееше.

Аз станах права и Му изпях една фраза от голямата ария на Лучия ди Ламермур, за да Му покажа какво движение правя с ръцете си, като пея тази фраза.

Той се засмя и ме коригира, като стана и Той прав и каза:

– При думите „Мой си най-после" ръцете ти трябва да бъдат до гърдите. А при думите „И аз съм твоя" ръцете трябва да бъдат простреми напред.

– Учителю, казах аз, режисьорът така ми го иска.

Учителят продължи, смеейки се:

– Ти, рекох, с това движение го блъскаш от себе си. Най-добре е, когато ти произнасяш името на Едгарде, да отправиш погледа си нагоре и да мислиш за Него, за Бога! И да вдигнеш ръцете си към Него!

Никога няма да забравя този момент. Видях, че Учителят напълно разбира това изкуство. Той беше много внушителен и красив в този момент.

---

[65] Тремолиране (за глас) – трептящ при пеене

Учителят се смееше и ми каза:

– Иначе както ти го правиш, ти го отдалечаваш от себе си.

– Учителю, казах аз, всичките колеги артисти ме упрекват, дето не се храним в стола им аз, мама и брат Христо, който се образува от тях – за по-евтино и по-добро хранене. Те многократно го изразиха не само пред мене, но и пред брат Христо, и пред мама, които отиват всеки ден в стола, за да вземат полагаемия се хляб с купони.

Учителят каза:

– Ти, рекох, ще им кажеш: „Аз не ям трупове. Ако ми предложите току-що откъснати плодове, ще ги ям. Аз ям само току-що откъснати от корена зеленчуци."

Ти ще им кажеш също: „Аз не пия вино. Аз пия само чиста планинска изворна вода." Така ще им кажеш.

Брат Христо дълго време говори с Учителя по едни работи, които не ми е позволено да ги запиша.

Учителят си затвори очите и остана дълго време така, и запя много тихо една късичка, много хубава песен.

Аз я нотирах. Брат Христо записа думите:

Аз ще пазя топлината на моето сърце,
която внася Божиите блага в моята Душа.
Отче наш, запази ни от изкушение,
запази ни от изкушение.

Учителю, кроткий Учителю, благодаря Ви не само на думи. Вашият светъл поглед, през който ме гледа цялото Небе, Вашият свещен образ ме води в моя житейски път и живея в пътя на съвършенството, пътя към Бога. Вие винаги сте пред моя поглед, Учителю! Амин!

65. ЧОРАПИ ЗА БОЯН БОЕВ

22.08. 1944 г.

[вторник], село Светляево (Мърчаево)

От една седмица аз плета чорапи за брат Боян Боев от дебела памучна прежда. Попитах сестра Рилка как се плетат такива чорапи. Тя ми каза да ги започна отгоре надолу, защото ако ги започна отдолу нагоре, като се скъсат, няма да могат да се наплетат.

Нищо, казах аз, искам да ги започна отдолу нагоре. Рилка ми каза да ги започна с 11 бримки. Аз ги започнах с 10 бримки. Въобще в плетенето на чорапите аз се стремях да прилагам идейното, възходящото и науката за числата според кабалата[66] на Учителя. Най-после оплетох ги, опрах ги,

---

[66] Кабала (от иврит: קבלה – „получаване") – окултно и езотерично течение в юдаизма за тълкуване на текстовете на Тора (5-те книги на Мойсей или Закона в Стария завет) или книгите „Битие", „Изход", „Левит", „Числа", „Второзаконие"; – Древно гадателско изкуство прераснало в религиозно-философска окултна система или шифър, който мистично разкрива смисъла и значението на буквалния прочит на думите – Словото Божие. „Зохар" е най-важната книга, обясняваща Библията дума по дума и посланията й.; – Тълкуване на букви и цифри

огладих ги и отидох при Учителя да ги благослови, преди да отида при брат Боев да му ги поднеса.

При Учителя отидох сама в три и половина часа следобед. Сестра Юрданка Жекова тъкмо Му приготвяше ядене от чисто кафе и яйца.

Аз почаках в трапезарията и след като Учителят се нахрани, ме потърсил и попитал къде съм.

Сестра Юрданка дойде в трапезарията при мене и ми каза, че Учителят ме чака да влезна при Него. Аз влязох и целунах Неговата свята десница и Го поздравих.

Той ми посочи стол да седна. Аз Му казах, че за малко време съм дошла с една молба.

Учителят ми каза:

– Кажете, рекох, молбата си.

Аз разтворих тънката книга, в която бях увила чорапите и казах: Учителю, тези чорапи съм изплела за брат Боев. Моля Ви, пипнете ги с ръцете Си и благословете ги, преди да му ги поднеса.

Учителят Си затвори очите и сложи Божествената Си ръка върху чорапите, които бяха положени върху двете ми ръце.

– Учителю, аз ги оплетох по законите на числата и кабалата. Например вместо да сложа по 22 бримки на игла, както ме учеше сестра Рилка, аз сложих по 21 бримки на игла. При свиването на тези бримки също спазвах този закон. Започнах да ги плета отдолу, от пръстите нагоре. Рилка ми каза, че като се скъсат чорапите, няма да могат да се наплитат. Но аз ги започнах от пръстите нагоре, въпреки това.

Учителят радостно ме гледаше като Му разправях.

– Аз искам, Учителю, на Вас да оплета, но не разполагам сега с фина прежда. За Вас тази прежда е дебела.

Аз Му благодарих и излязох да търся брат Боев. Сестрите ми казаха, че е в долната ливада. Аз стигнах до оградата и извиках брат Боев. Той се появи, мина през входа и дойде при мене, и попита:

– Какво обичате, сестра?

Аз му подадох чорапите и му казах:

– Брат Боев, Учителят ги благослови с ръката Си. Сега Ви ги поднасям. Той ми каза да Ви намеря и да Ви ги предам.

Нямам думи да опиша радостта на брат Боев. Той все повтаряше:

– Няма любов като Божията Любов. Благодаря Ви, сестра. Бог да Ви благослови!

Той предложи:

– Елате с мене.

Ние се покачихме по пътеката нагоре и се озовахме на двора пред масите за хранене.

Брат Боев каза:

– Седнете, сестра, аз ей сега ще дойда и ще Ви прочета нещо от Учителя.

Аз седнах на скамейката пред дългата дървена маса, на която се хранеха Учителят и братята, и сестрите. Брат Боев пъргаво припкаше към своята стая. Тогава той не носеше патерици. След малко той се появи на пътеката и носеше в ръцете си листа, написани със стенографен шрифт.

Той седна от дясната ми страна и започна да ми чете и обяснява тези стенограми. Всичко, каквото Учителят е говорил в общи разговори в село Светляево, брат Боев го е стенографирал.

Аз издигнах главата си от сложените пред мене листове и видях, че Учителят ни наблюдава, застанал на горното стъпало на стълбата. Той слезе долу пред нашата маса. Започна да се разхожда пред масата и ни наблюдаваше. Учителят мина три пъти пред нас, като все гледаше в нас и се разхождаше пред нас.

Една сестра се показа на горното стъпало и повика брат Боев на закуска. Брат Боев стана прав, покани ме и мене, но аз много любезно отказах, защото свечеряваше се вече и трябваше да си отида.

Брат Христо ме чакаше вече за вечеря. Аз сърдечно се ръкувах с брат Боев, изтичах пред Учителя, целунах Му благословената десница и като Му благодарих, отидох си през ливадата у Рилкини.

Господи, при Тебе има здраве, щастие и блаженство, светли мисли, светли чувства. В Тебе, Господи, е всичкият ми живот! Амин!

66. ОТЛОЖЕНИЯТ КОНЦЕРТ В РАДИОТО

29.08.1944 г.

[вторник], село Светляево (Мърчаево)

От няколко дена Учителят е на екскурзия със сестрите и братята. Много искахме да отидем заедно с брат Христо на тази екскурзия, но месечното ми неразположение дойде и аз не трябваше, докато трае то, да ходя на дълъг път и да се изкачвам по планината.

Тази вечер се научих, че Учителят се завръща от екскурзията и аз помолих отрано сестра Рилка да направим заедно една баница. Аз й казах: Сложи повече масло, яйца и сирене. Баницата стана много хубава.

Надвечер, когато сестрите внасяха на Учителя легена с гореща вода, за да си измие нозете, аз влязох при Него заедно с брат Христо. Поднесохме Му баницата. Той каза да я поставим на масата до Него. Той Си миеше нозете седнал на края на леглото Си. Лицето на Светлия Учител излъчваше духовна сила и мощ. Снопи светлина излизаше от красивата Му глава. Той беше много щедър в благословията Си.

Аз казах:

– Учителю, мъчно ми е, че трябва да си отида вече. Колко ми е хубаво тука при Вас! Отпуската ми изтече и аз вече трябва да си бъда във Вършец.

Брат Христо каза:

– Учителю, артистите много измъчиха сестрата и мене с турнетата. Стига, Учителю!

Аз казах:

– Той е спал в силните дъждове под дърветата в гората и аз не знаех. После той ми каза това, Учителю! Те, артистите, не го искаха да пътува с нас.

– Учителю, казах аз, преди да ме назначат в Операта, веднъж имах радиоконцерт с флейтиста Янко Янков и един от известните диригенти в Операта. Брат Христо ме придружи до вратата на студиото на Радиото и ми каза, че ще ме чака в сладкарница „Яворов", където имаше радиоапарат.

Когато вече шпикерката [говорителката] се готвеше да съобщи концерта на Лилиана Табакова, аз я спрях с ръката си: „Забравила съм нотите си!" – извиках аз тревожно.

В Радиото сложиха някаква плоча и концертът се отложи за идущата седмица. Диригентът беше Асен Димитров, а флейтистът беше Янко Янков. По пътя, като се движехме, те започнаха да критикуват Учението Ви, Учителю и дето се движа в братски среди и с брат Христо.

И тримата неусетно стигнахме до вратата на сладкарница „Яворов", където ме чакаше брат Христо пред радиоапарата. Те надникнаха през витрината и казаха:

– А, ето го вътре, чака я.

Учителят сви веждите Си и каза:

– Който отрича Истината, рано или късно ще я потърси!

Аз продължих:

– Не мина много време от тази сцена, веднъж ме спря Янко Янков и ми се оплака, че ръцете го болят и не бих ли могла да го запозная с брат Христо, и той да му помогне, защото пръстите му се схващат във време на свирене.

Брат Христо три месеца почти всеки ден отиваше при него. Не след много време бащата доведе сина си Венцислав от Берлин и с него брат Христо работеше и духовно.

Аз казах:

– Учителю, утре трябва да си замина за Вършец.

Той помисли малко и каза:

– Засега пътят не се отваря за тебе да заминеш, също и за брата. Идвай всеки ден да ме питаш, че ще видим.

Аз се почудих.

– Какво има, че пътят не се отваря? – помислих аз в себе си.

Светлий Учителю, благодаря Ви! Господи, чрез Тебе аз чувствам Божественото се проявява в мене, без да се ограничава от нищо земно.

Святий, лъчезарний Учителю, целувам светлите Ви нозе! Амин!

67. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА

01.09.1944 г.

[петък], село Светляево (Мърчаево)

Снощи спаха при мене (в Рилкината къща, където беше евакуиран багажът на брат Славянски) трима души: сестра Сийка Динова, сестра Елена Каназирева и брат Неделчо Попов. Те пристигнаха от София. Аз спах на едното легло, а Елена на другото, до мене. Сийка спа на дивана. Неделчо спа на кушетката.

Аз въобще имам тих и спокоен сън. Посред нощ съм извикала с глас: Бивол, бивол!

Сестра Елена запита:

– Какво има, сестра?

Аз отговорих:

– Бивол има тука, и сочех пред себе си.

На сутринта ние отидохме с брат Христо при Учителя. Разправих Му съня си и как извиках посред нощ.

Лицето на Учителя доби много строго и сериозно изражение. Той Си затвори очите и много дълго време не ги отваряше. Той нищо не каза, но аз разбрах, че не предвещава нещо добро.

Дълго време ние и тримата мълчахме.

Аз много тихо запях, както бях седнала срещу Него, „Мирът иде". Нотите на тази песен брат Христо ми донесе още като бяхме в София.

Аз коригирах тази песен, защото тя ми беше донесена в един неподходящ вид. Сричките и думите бяха написани под всяка шестнадесетинка нота. Това нещо по възможност се избягва във вокалната музика, защото се нарушава музикалната линия и фразата.

Аз съкратих някои излишни членувания и съюзи, за да легатирам[67] някои места и се получи мека музикална линия на фразата.

Седнала на стола срещу Учителя, изпях тихичко цялата коригирана песен.

Една бистра сълза се търколи от лявото затворено око на Учителя. Когато Той ги отвори, те бяха влажни и пълни със сълзи. Той извади бялата Си кърпичка и бавно ги избърса.

Страшна скръб ме прониза, че дори замръзнах на мястото си. За миг само аз поех само една капчица от Неговата, Великата Му скръб и дълго време останах замръзнала, безчувствена на стола си. Погледнах и брат Христо – и той скърбеше.

Дълго време ние и тримата мълчахме.

Аз извадих един бял мукавен лист, на който бяхме с брата начертали едро цялата Пентаграма, заедно с кръга около нея с петолинии.

В кръга бях нанесла най-мистичните стари песни (мотивите им) от Учителя. Вътре бяхме нанесли мотивите на:

Първия ден на „Битието" и новите песни:
„Кажи ми, Светлий Божий лъч",
„Господи, колко Те обичам",
„Отче наш, запази ни от изкушение",
„Една вечна Истина, която е Бог на Любовта",
„Вътрешният глас на Бога",
„Химн на Слънцето",
„Песен на ангелите",
„Странника" [„Странник съм в този свят"],
„Божествена любов ме озари" и
„Ти ще сполучиш в живота".

В най-вътрешния кръг сложихме мотивите на:
„Моето слънце днес ще изгрее",
„Добрия момък",
„А бре, синко" и др.

В центъра бяхме нарисували контурите на главата на Учителя и на съвършения човек.

---

[67] Легато – свързано и гладко възпроизвеждане на музикални ноти или изпълнение на два или повече тона без паузи между тях.

Учителят гледаше дълго време чертежа. Лицето Му се проясни.

– ТУК Е ПРЕДСТАВЕНО ЦЯЛОТО УЧЕНИЕ, каза Той, като сочеше с показалеца Си чертежа. В бъдеще това ще се напечати на кориците на песнопойките, каза Той.

Брат Христо Го попита: Учителю, с цветни бои ли ще се напечати?

– Да, рекох, с бои ще се напечати!

– Учителю, попитах аз, дишането ще бъде ли различно при различните видове гласове?

– Колкото имаме по-ниския вид, драматичния вид пеене, толкова и по-ниският вид дишане ще се използва. Например колоритният глас има най-високия вид дишане.

Опората при този вид глас не е при слънчевия възел, а по-нагоре.

– Учителю, а защо певците си служат с израза „атакуване на тона"? Например те казват: правилно, неправилно, меко, твърдо атакуване на тона.

Учителят каза:

– С тази дума те искат да изразят първия момент на неговото образуване.

Всеки тон изгрява в ларинкса, както изгряването на слънцето. Ние виждаме първия лъч на слънцето, тъй и при образуването на тона ние чуваме неговото първо изявяване навън. Най-съществения момент при пеенето е този.

Мъжките гласове се образуват при по-ниско дишане от женските и детските. При ниското дишане певецът задържа това вдихателно положение и в ларинкса си. Тогава кухините на устата, глътката и носа се разширяват повече и тонът резонира добре. При издишване те се отпущат. Мускулчетата на глътката, на трахеята и на ларинкса се активизират силно при пеенето.

Гласовата функция е най-сложното проявление на Битието.

Певците, педагозите и лекарите опростяват тази функция, защото те не могат да я изразят, да я изпеят.

В тази функция участва подсъзнанието, съзнанието, самосъзнанието и свръхсъзнанието на певеца. Участват Духът и Душата. Много певци са загубили гласовете си ... , което е свързано само с правилното определяне на естествения вид на гласа.

Учителят каза:

– Например един колоритен вид глас най-добре ще се развие при педагог със същия вид глас.

Видът на един глас не се определя само от неговите височини и низини, но най-главно, от неговия тембър.

Височините и низините вземат второ място при определяне вида на гласа.

Френологическите особености, също и планетните влияния, също определят какъв вид е гласът.

– Що е регистър? – попита Учителят. Редица тонове, които си приличат по тембър и строеж, образуват един регистър. Човешкият глас има няколко регистри. Арабите имат най-много разни определения за видовете на гласа. Те употребяват четвърттоновата система не само при пеенето, но и при свиренето.

Учителят продължи: Ние в братските песни си служим повече с гръдния, ниския регистър, защото колоритните гласове са голяма рядкост.

Учителят наричаше колоратурните гласове „колоритни" гласове.

– Братските песни са изнасяни и разработвани от дилетанти, [дилетант – любител, който се занимава с някое изкуство или наука] певци с нисък регистър.

В бъдеще Братските песни ще се разработват и изнасят и във високите регистри, които не звучат ниско в гърдите, а в главата.

– Учителю, попита брат Христо, за братските песни не е ли най-подходящ средният регистър?

Учителят поясни:

– Братските песни ще могат да се нагласяват за всички видове гласове. Ти колкото повече се изкачваш като пееш, толкова по-тихо пей, за да не се получи крясък. Ти като пееш опери и оперни произведения с голяма динамика, ти като пееш високо, ще трябва да усилиш силата на тона, но не прекалено.

Аз попитах:

– Учителю, има една песен „Нева санзу", която има и високи, и гръдни тонове.

Учителят каза:

– Бъдещето ще донесе певци, които ще пеят от 5 до 7 октави.

Учителю, помогнете ми да имам послушание. Небето да ми помага. Помогнете ми Словото, което Вие ни говорите, да се въплъти в мене и в нас. Амин!

68. СЛЪНЦЕТО ГРЕЕ

03.09.1944 г.

[неделя], село Светляево (Мърчаево)

Днес по обед пак отидохме при Учителя с брат Христо. Много хора бяха дошли от София и провинцията. Сестрите слагаха масите.

Учителят говореше прав на двора ту с едни, ту с други. Той беше с нов костюм облечен и с бяло плетено калпаче на главата. Ние с брат Христо бяхме застанали под дървото.

Учителят се отдели от групите сестри и се упъти, и дойде при нас. Ние Му целунахме ръката.

Аз Го попитах: Учителю, да пътувам ли?

– Почакай още малко.

Като се нахранихме, ние си отидохме.

Днес слънцето грее, не говори нищо лошо! Учителят.

Бог е Любов. Той е живот. Бог е живот. Бог е светлина. Земята е място, където ние ще научим да любим Бога и изпълним Неговата Воля. Учителят. Амин!

69. НОВАТА ВЛАСТ И СТАРИЯТ ТОРМОЗ

04.09.1944 г.

[понеделник], село Светляево (Мърчаево)

Днес по обяд отидох сама да бера лешници в отсрещната гора. Казах на сестра Рилка, като дойде брат Христо, в коя посока да ме намери. Ние си установихме един музикален мотив и с изсвирването на този мотив той ме намери, когато бях набрала вече доста много лешници.

Когато слънцето си отхождаше вече, ние тръгнахме по шосето.

Аз казах:

– Брат Христо, на нас ли махат тия жени с бели кърпи? Там далече.

Той се вгледа напред и ги забеляза. Обърна се и назад, но шосето беше празно. Значи на нас махаха с бели кърпи тия жени. Когато приближихме до къщата на сестра Рилка, ето насреща ни излязоха старата сестра Ирина Кисьова и сестра Веса Несторова. Те ни казаха: „Учителят откога ни е изпратил при Вас, сестра Лилиана и ние отдавна вече Ви чакаме. Учителят ни изпрати да ни покажете новата песен за Мира, както сте я коригирали и да ни я изпеете."

Аз бях уморена от брането на лешниците и не ми се пееше, но заради Учителя изпях песента. Те си носеха хартия и моливи и си записаха корекциите.

Ние си закусихме, умихме, вчесахме се и отидохме при Учителя. Вече се беше стъмнило. Той беше седнал на едно миндерче на коридорчето до прозореца и говореше с няколко възрастни братя. Ние Му целунахме ръката и Той каза:

– Утре вече пътят ти се отваря и ти можеш да пътуваш с брата.

Ние се сбогувахме първо с Него и със сестрите, и братята и сутринта много рано отпътувахме. Едва тогава узнахме, че влакът не циркулирал поради голяма сериозна повреда. Ние пристигнахме благополучно във Вършец, където ме чакаше и мама.

Последните дни, преди да си тръгнем от село Светляево, пущаха по радиото едни степни песни от Русия.

Учителят внимателно ги слушаше и след малко каза:

– Хубави са техните хорови песни.

Сега сме във Вършец. Аз слушам и новините, които всяка минута се менят. Съветската Червена армия влязла в България.

Ние всички излязохме на площада във Вършец, за да ги посрещнем и да посрещнем шумците [партизаните] от гората с цветя.

След няколко дена с камиони ни отведоха в София. По пътя ни имаше постове от съветски войници и офицери. В София излязохме на булевард „Цар Освободител", да посрещнем Червената армия.

Започнаха най-напред трудови дни и репетиции и малко по малко и представленията започнаха.

Ние оставихме Учителя в село Светляево. Най-напред, докато се разбере кой е кум, кой е сват, в Операта започнаха да ме тормозят на лична почва и като дъновистка. Тормозите се сипеха отгоре ми най-много от секретаря Георги Димитров и режисьора, и диригентите.

Веднъж режисьорът Драган Карджиев пожела да дойде в дома ми и да ми покаже мизансцена на Виолета в операта „Травиата" от Верди.

Аз казах на Учителя.

Той ми каза:

– Когато режисьорът се опита да се държи извън ролята ти, отвори беседата на тази страница и постави беседата върху лицето си.

Аз тъй и направих. Когато се разнежи, направи няколко крачки и се приближи към мене, аз поставих отворената беседа върху лицето си и той прочете словата, които Бог говореше: „Ако посегнеш на сестрата си, Бог ще ти изпрати язва и ти ще умреш от нея."

Той се вкамени, разгневи се и веднага си отиде.

Първият удар беше, че ми дадоха противната роля Есмералда от операта „Продадена невеста" .

Аз пеех години наред централните роли: Джилда („Риголето"), Марта от едноименната опера „Марта" , Розина („Севилският бръснар"), Лучия („Лучия ди Ламермур"), Виолета („Травиата"), Блондхен („Отвличане от Сарая"), Марцелина („Фиделио") и като солистка в Деветата симфония от Бетховен с диригент (гостуващ у нас) Карл Бьом.

След Девети септември аз пях още четири години в Операта – Адина в операта „Еликсира на любовта" и Норина в операта „Дон Паскуале" .

Учителю, Господи, дайте ми сили да приложа силните Божествени Добродетели и да ги изпея във физическия, Духовния и Божествения свят. Амин!

70. УПРАЖНЕНИЯ НА ГЛАСНИТЕ БУКВИ

25.10.1944 г.

[сряда], Изгрева, София

Учителят се беше вече върнал на Изгрева. Днес е мрачен дъждлив ден. Ние с брат Христо отидохме при Учителя по обед.

Аз бях много разтревожена и дори разплакана. Бяха ми дали неприятната роля Есмералда в операта „Продадена невеста". Същия ден имах неприятност и с управата на Операта.

Учителят веднага ни прие.

Аз Му разправих всичко. Той Си затвори очите и ние мълчахме дълго време.

Учителят каза:

– Човешката слава е преходна, временна. Това е животът на сенките. ти преживяваш сега тяхното състояние, затова на тях им е леко, върви им, а на тебе ти е тежко, подтисната си.

– Учителю, какво да правя, за да избегна това?

Той ми отговори с пример: Като стъпиш в средата на нечистотия, нали ще се изцапаш? Та ти стой далеч, не стъпвай в тяхното лайно.

Ти да им кажеш: Като пея тази роля, аз се простудявам, а гласът ми е нужен за по-важна работа. Иначе и вие ще се изложите. Кажи още, че фашизмът е една боя, дошла от Италия. Аз съм се родила артистка, такава съм и сега. Другите сега се учат на това изкуство, а аз съм готова от миналото си.

Учителят се обърна към брат Христо и му каза да проучи цялата работа около причината, дето ми дават тази роля.

Аз казах, като избърсах сълзите си:

– Учителю, като бяхме във Вършец, пристигна от Берлин артистката Нели Карова, която пееше там по времето на Хитлер. Тя пристигна оттам с

недобро разположение към мене, защото като ме срещна на коридора, ми каза: „Ние сме артисти, но за нас не са писали толкова много по вестниците. Сега ще видим как ще слезете от категорията, на която сте се качили." Аз отговорих: „Изкачила съм се благодарение на гласа си и таланта си." Сега тя ми пречи, Учителю!

– Ти, успокой се! Имай търпение! Всички ония, които не вървят по волята Божия, ще изчезнат. Пияници не могат да управляват. Днес-утре новото иска въздържани хора, хората на новото учение. Сега те ще уволнят лисиците, вълците и змиите. Но от воловете те имат нужда, като вол те претоварват.

След три дена от горния разговор с Учителя, уволниха няколко артистки, които пречеха на Божието дело.

Учителят продължи:

– Ти пееш тоновете чисто и точно!

Аз казах:

– Когато репетирах сутрин и следобед с маестро Едмондо де Веки от Скала ди Милано (диригент), той все ми казваше: „Аз ще Ви приготвя така в тази роля, че спокойно ще можете да я пеете по всички големи сцени в чужбина." Той ми казваше: „Почти всички колоратурки, дори и най-прочутите, пеят фалшиво, пеят фалшиви колоратури. "

Учителят каза:

– Най-високите тонове на колоритния глас, на физическия свят не се образуват всичките обертонове, но останалите обертонове се чуват в Духовния, Ангелския и Божествения свят.

Певецът може да пее на едно вдишване до 30 секунди. А при високия регистър на едно вдишване той издържа до 15 секунди.

У някои певци гласните струни вибрират неравномерно и тогава вибрациите се самоунищожават, и такъв глас не лети надалече.

Летящият глас има равномерни вибрации.

В бъдеще окултните певци ще овладеят до съвършенство съотношението на регистрите и ще могат да пеят до 6–7 октави.

При колоритния глас украшенията трябва да се пеят с лекота. Гласът да резонира повече в главата. А тоновете, които съставят мелодията, трябва да се пеят наситено, в гърдите. Ако украшенията се пеят наситено, те стават нечетливи и бавни.

Окултният певец трябва да развие различното оцветяване на тоновете си.

– Учителю, казах аз, в края на песнопойката има едно упражнение на гласните букви. Аз направих няколко вариации на това упражнение. Аз изпях почти всичките вариации на гласните букви.

Учителят просия от радост и каза:

– Тези упражнения ще се пеят от учениците за развиване на техниката на гласовете им.

Учителят посочи още няколко варианти на това упражнение.

Брат Христо каза:

– Тя все иска да напусне Операта.

– Да, Учителю, писарка да стана, но не ми се работи вече в тази среда.

Той си затвори очите и след като дълго време мълча, ми отговори:

– Ученикът не се връща назад, но върви само напред. Ти ще потърпиш още малко време. Ще дойде ден, когато те сами ще те освободят. Ако те не те приемат добре, с любов, няма да им върви. Тебе небето те праща при тях. Ако те не приемат Новото учение, не приемат Божествените принципи, те ще изчезнат.

Настъпи дълго мълчание, нарушено само от стъпките на Учителя, Който се движеше из стаята Си.

Аз бях изтръпнала. Сърцето ми силно биеше.

Учителят се спря и каза:

– Българският народ за мене е еврейски. През големи страдания ще минат българите, защото не чуха гласа на Господа!

Учителят се обърна към брат Христо и каза, като ме посочи на него:

– Ако тя пее на тях, те ще й дадат пари, титли и слава, но като я изстискат като лимон, ще я забравят.

Ако пее за Господа, ще има слава през вековете и когато си замине от земята, тя ще продължава да пее в Духовния и Божествения свят с астралното си тяло. Ти ще й помагаш, каза Учителят.

Той още дълго време говори за България и българския народ, но всичко не ми е позволено да пиша.

Учителю, благодаря Ви, дето ми помогнахте да Ви срещна на физическия свят и дето ме свързахте с брат Христо, който ми помага да разрешавам задачите си.

Господи, помогни ми да бъда добра, да бъда чиста, да мисля право, да ходя в правия път, в Разумния Божествен свят. Амин!

71. ОКУЛТНАТА МИСТИЧНА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ ОТ УЧИТЕЛЯ. СЪДЪРЖАНИЕ

02.11.1944 г.

[четвъртък, София – Изгрев]

На 2 ноември с колата на министър Иван Георгиев от Министерството на земеделието отидохме с брат Христо при Учителя. По пътя видяхме на улица „Алабинска" чудесни ябълки, големи колкото детски глави.

Аз никога няма да забравя Неговия вдъхновен вид. Говорихме на прага на стаята Му горе.

– Учителю, казах аз, много работя и намирам сега смисъл в многото работа. Да продължавам ли, Учителю?

Той ми отговори:

– Ти не трябва да прекаляваш. В пеенето се изживя[68] много нервна енергия, която се равнява на един ден да копаеш едно лозе. Напрежението отвън е по-голямо, много по-голямо. Понякога има хора с нисши трептения, които те ти предават. Ти трябва да ги избягваш, а да се свързваш с възвишени Души и винаги дръж връзка с тях.

Ти вървиш по пътя на най-малките съпротивления. Но обичаш да се бориш на физическия свят и трябва да се ограждаш с магическите магнетични кръгове. Когато налягането е разпределено равномерно по тялото, то не се усеща; но когато то се струпа само на едно място, то тогава се усеща.

---

[68] Иждивявам – изразходвам, харча

Когато пееш, ти не искай да се харесаш на хората, но като пееш да се харесаш на Господа, да пееш за неговата Слава. Кажи им с мисълта си: „Почакайте малко, имайте търпение и бъдете добри. Аз ще ви попея и ще ви покажа нещо ново."

Ти трябва да имаш винаги връзка с Господа. Трябва да обърнеш внимание на тона ЛА и МИ! МИ е като стрелката, която посочва пътищата и посоките, а ЛА-то е завършеният резултат.

Когато ти изпееш цялата опера, това е вече ЛА.

Между колегите ти няма любов, затова не им върви.

Пази се от кражбата!

Никога не давай на другите нотите, с които ти работиш, нито това, което четеш. Те всички понякога крадат от тебе. Давай по малко, но не и от капитала си!

Аз попитах:

– В Операта след десети септември все ме тормозят. Не нарушавам ли с нещо Волята Божия?

Той отговори:

– Ние всички, които не изпълняваме Волята Божия, страдаме. Например ти не трябва да нарушаваш фокуса във връзките си с хората, които те обичат или които ти обичаш. Понякога съдбата изисква да има между тези, които те обичат, по 5–6 души. Ти не трябва да нарушаваш това, защото те служат да темперират[69]: точно установяване височината и броя на тоновете, които влизат в състава на дадена музикално-звукова система] звука на любимите. Като мине първо звукът през тях, до тебе ще достигне по-нежен.

Брат Христо каза:

– Учителю, тя се безпокои, защото диригентите дават ролите на други.

Учителят отговори:

– Ти не се безпокой. Те като опитат колко е тежко, ще го захвърлят и ще оставят тежестите на тебе. Ти остави леката кавалерия да върви напред, а ти ще вървиш по-отдире с тежките оръдия. Тъй е естествено.

Той ме погледна проницателно в очите, повдигна десния Си показалец във въздуха и каза:

– Ти си сега тука. (С показалеца Си посочи мястото на Своето лице.) Сега ще те поставим да си починеш. (Той свали показалеца Си около 25 см надолу и спря там.)

– Ах, извиках тихичко аз.

Той след това издигна показалеца Си по-горе от първото място и Той направи няколко спирали все по-нагоре и по-нагоре над главата си във въздуха. По движението на китката на ръката Му аз разбрах всичко: Че ме очаква ново повдигане, по-горе от това, което бях достигнала в операта, но това издигане ще стане не в светската, а в духовната сцена.

Аз извадих от чантата си един лист хартия, на която бяхме скицирали с брат Христо главите на бъдещата окултно мистична школа по пеене от Учителя. Той пое листа и четеше. После и аз Му прочетох главите на новата школа по пеене.

---

[69] Темпериране – настройване, напасване, нагаждане

Ето заглавията на главите:

1. Предговор.
2. Въведение.
3. История на вокалното изкуство.
4. Съвършеното ангелско пеене.
5. Астрологическите качества на гласа.
6. Гласови органи, нервни центрове.
7. Мускулите и ролята им при пеенето.
8. Мускулите на главата, на гърдите, на корема, на шията, на тялото.
9. Гръден кош.
10. Упражнения за развиване на гръдния кош и дробовете от Учителя.
11. Устна празнина.
12. Хранопровод.
13. Трахея.
14. Бели дробове.
15. Проява на гласните органи.
16. Вдишването и издишването при пеенето.
17. Задържане на въздуха.
18. Запяването.
19. Затваряне на гласния отвор.
20. Вярното място на резониращата въздушна струя.
21. Упражнения за белите дробове.
22. Дишането на йогите.
23. Звукът при пеене и говор.
24. Регистрите на баса, баритона, тенора, сопрана, алта и колоратурния сопран, контраалтото, мецосопрана.
25. Пеенето и говора.
26. Изравняване на регистрите.
27. Пеене на гласните. Произношение на буквата Р.
28. Положение на тялото през време на пеене.
29. Упражнения за езика.
30. Упражнения, с които Ученикът трябва да работи. Поставяне на средния регистър.
31. Фалцетни[70] тонове и образуването им.
32. Грешките и неправилностите при пеенето и как да се отстранят те.
33. Според Учителя кои гласове трябва да се обработват.
34. Качествата на красивия глас. Дикцията[71] и фразировката.
35. [Ролята на интуицията при пеене]
36. Науката за внушението и самовнушението.
37. Здравеопазването на певеца.

---

[70] Фалцет (италиански: Falschen; средновековен латински: falsus 'фалшив, лъжлив') Много висок и неестествен мъжки глас при говор или пеене, наподобяващ женски или детски глас; В случая – фалшиви тонове

[71] Дикция – ясен, отчетлив изговор, произнасяне на думите при говор, декламация, песен.

38. Лекуване на гласовия орган и на цялото тяло.

39. Окултни правила, съвети и упътвания за певците.

По стълбата бавно се изкачи сестра Янакиева и попита:

– Учителю, ще ми позволите ли да сляза с тяхната кола долу в града?

Той каза:

– Може, рекох. Слез с тях.

Учителю, какво ли правите, като се уедините? Как ли се молите, когато сте сам? Аз имам едно вярно чувство, че не се познаваме отсега. Да бих могла да дойда там, където Вие отивате! Помогнете ми, Учителю, да го постигна! Амин!

72. ТРИТЕ ЗЛАТНИ ЧАСОВНИКА

17.12.1944 г.

[неделя], Изгрева, София

На 16-и, в събота, имах репетиции и сутринта, и следобед в Операта.

Брат Христо не дойде сутринта. Ние винаги заедно се помолвахме преди да отида на репетиция и той ме изпращаше до ъгъла на Операта. Днес той не дойде.

През всичкото време, докато траеше репетицията, аз се молех и мислих за нас и Учителя. Върнах се дома, обядвах сама и към три и половина часа се готвех да тръгна за втората репетиция в четири часа следобед. Все го чаках.

В четири часа без десет минути тръгнах по улица „Хан Крум" и на ъгъла пак се обърнах в очакване да го видя. И действително видях го как тичаше към мене, махайки с ръка. Когато се ръкувахме, той ме помоли да го извиня за закъснението си.

Напоследък аз забелязах, че той крие нещо от мене. Като го попитвах как е Учителят, той много смутено ми отговаряше, че е много добре, има само малко хремичка. Аз чувствах, че той крие нещо от мене, но не му казвах нищо. От моя страна аз бях заробена от репетиции, поради предстоящата премиера на „Лучия ди Ламермур" и не можех да отида на Изгрева.

Брат Христо, вървейки с мене, ми обясни. Учителят го помолил да Му купи един уред, който много трудно се намирал – иригатор[72] за клизма. Досега той тичал да го търси, ходил и в Подуене. Най-после го намерил и занесъл на Учителя. Освен това Учителят му дал три златни джобни часовници, да ги занесе на един арменец майстор на улица „Граф Игнатиев", да ги поправи. Той набързо ми ги показа и аз му казах да ги остави в стаята ми, да не ги носи със себе си.

– Не, каза той, след репетицията заедно ще ги занесем на арменеца. След репетициите ние пак се срещнахме и занесохме часовниците на младия арменец, който щеше да ги поправи, но той с прискърбие ни каза, че утре постъпва в болницата. Щели да му правят операция за апандисит.

---

[72] Иригатор – медицинско изделие за вливане на течности и оптимално промиване на дебелото черво

Брат Христо му каза да не се оперира. Той доста се разколеба и [каза], че не иска и да чуе, че трябвало да се оперира – така му казвали лекарите.

На 17-и беше неделя. Снощи аз спах върху трите часовника на Учителя и много хубави сънища сънувах. На сутринта отидох сама на Изгрева. Исках да присъствам на беседата в 10 часа сутринта, но закъснях. Когато пристигнах, всички хора вече се качваха по стълбата, да целуват ръката на Светлия Учител.

Беседата беше привършена. Ние се срещнахме пред салона и с брат Христо. Седнахме в салона да почакаме да се извървят хората и Той да се наобядва, и след това качихме се горе, и Го видяхме. Той беше станал просто прозрачен и нежен. Косичката Му светеше като на ангел. Той гледаше като едно чисто дете. Аз Му подадох плик в ръката – десятък от заплатата ми.

Ние говорихме пред прага на стаята Му. Най-напред брат Христо Му каза:

– Учителю, ние ходихме със сестрата при арменеца, но той каза, че отива в болницата да се оперира от апандисит.

Учителят Си затвори очите и каза:

– Вие му кажете, рекох, че ако се оперира, ще получи усложнение и може да коства живота му. Да пие гореща вода на гладен стомах.

– Добре, Учителю, ще му кажем, отговори брат Христо.

Той му заговори за някакво писмо за брат Михаил от Париж и каза:

– Неговата гордост ще го накаже! Вие пак ще се срещнете. Той трябва да се смири, да дойде при тебе и да се извини, тогава ще му тръгне.

Аз казах:

– Учителю, в Операта пак ми натрапват тази неприятна роля.

Той си затвори очите и доста време стоя така със затворени очи. След това Той отвори очите Си и ми каза:

– Приемай всичко, каквото Бог ти прати, с благодарност и смирение. Всичко ще се нареди.

– Учителю, аз работя през свободното си време от оперните занимания хармонията, която съм учила в Париж, в Консерваторията. Сега си припомням това, което съм учила.

Учителю, Вие ни казахте главите на Окултната школа по пеене да бъдат кратки и изчерпателни. Да не бъдат повече от 39 глави.

Учителю, бих искала да кажете: като започва всяка една глава от Окултната школа по пеене, да започваме ли с мисли от беседите Ви? Или Евангелието?

Учителят каза:

– Вие можете да цитирате и Евангелието, и от беседите.

– Учителю, на предговора каква мисъл да сложа?

Учителят помисли малко и каза:

– В начало бе Словото и Словото бе у Бога, и Словото бе Бог! Това е достатъчно за предговора.

– Учителю, в хармонията е казано, че в ДО мажорната гама, тонът СОЛ е най-весел и най-важен. Вие, Учителю, ни казвате, че тонът СОЛ е най-стабилният и весел тон на гамата ДО мажор.

Учителят се усмихна. Слънце изгря в тази Негова усмивка.

– Учителю, казах аз, сънувах снощи три съня. Да Ви ги кажа ли?

– Кажи ги.

– Сънувах, Учителю, че Вие бяхте седнали пред салона на една от пейките. До Вас също беше седнала една сестра. Аз се приближих до вас двамата. Тази сестра бръкна в чантата ми – същата чанта, която сега аз държа в ръцете си – и извади от нея нотни листа с написани ноти и Ви ги подаде в ръцете.

Вие разгледахте написаните ноти и ме докоснахте три пъти. След всяко Ваше докосване ставаше едно чудо. Първото Ви докосване стана на рамото ми един път и втори път. Изведнъж аз се промених: станах по-висока, с прекрасни сини очи. Облеклото ми стана прозрачно, също както в оная картина, която е закачена в салона. Аз запях с вълшебен глас и сестри, и братя ме слушаха.

Вие, Учителю, още веднъж ме докоснахте и стана друго чудо. Ларинксът ми и устата ми съвсем се измениха. Станаха леки и подвижни и още по-леко пеех с тази промяна. Аз без усилие пеех такива високи тонове, които само ангелите могат да пеят и видях в полукръг птички, накацали около нозете ми, че пееха с мене и ми акомпанираха.

Събудих се и пак заспах. Сънувах, че е зимно време, студено. Навсякъде сняг. Аз съм на Изгрева, пред прага на приемната Ви стая, с брат Христо. Сестри и братя отвориха вратата, Учителю и Ви изнесоха отвътре и чух, че някои казваха: Прободоха Го! Аз плачех и казвах: Защо разпъвате реброто Му? Защо Го изнасяте на студа? Да не изстине! Нали Го боли. Внесоха Ви в салона.

След като се събудих, аз пак заспах. Сънувам една висока чешма и изобилна, бистра вода тече от крана й, който не се затваряше и все течеше водата. Тази чешма беше построена на фоайето на третия етаж в Операта, където са стаите на директора и диригентите, и режисьора.

Учителят внимателно изслуша сънищата ми и за първия сън каза „Хубаво". За втория сън Той нищо не каза, но си затвори очите и дълго време остана тъй.

След това, като се обърна към брат Христо, каза:

– Ти ще обичаш всички души, които ще я обичат. Добре е между нея и които ще я обичат, да има 3–5–6 души дистанция.

На третия ден ние с брат Христо пак отидохме при арменеца.

Брат Христо му каза:

– Тези часовници са на един виден, голям човек и той ни каза да не се опериращ, защото ще се яви усложнение и може да ти коства живота.

Той каза:

– Този виден човек да не е някой министър?

– Не, каза брат Христо.

– Да не е пък царят? Защото часовниците са рядко нещо. Тук в България няма такива.

Снощи те нощуваха пак под главата ми. Учителю, Вие ме научихте на тайната как да въздействам магически на Душите на хората с моето пеене.

На другия ден през деня брат Христо занесе часовниците на Учителя.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

73. ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ НА УЧИТЕЛЯ НА ЗЕМЯТА

24.12.1944 г.

[неделя], Изгрева, София

От няколко дена Учителят е в едно особено състояние на полуизлъчване от тялото Си. Учителят. Най-сложният период от живота Му на земята.

На 27 декември 1944 година Великият Учител на Виделината, на Светлината, на Светлото Бяло Братство отлетя там, в Млечния път, откъдето бе дошъл на Земята.

Брат Христо (Кръстю Христов Трифонов) и аз, пишещата тия редове, записахме последните Му дни, часове и минути от пребиваването Му на земята, защото братът дежуреше при Него.

В Операта усилено репетирахме премиерата на операта „Лучия ди Ламермур" от Доницети и брат Христо криеше от мене какво става с Учителя, за да не се тревожа и да не попречи на пеенето ми. Когато го попитах как е Учителят, той отговаряше, че е много добре, има само малко хремичка. Върху малки джобни листчета братът е записал последните думи на Учителя.

При погребението на брат Христо подадох новия му костюм на брат Пеню Ганев, който бе дошъл да измие и облече тялото му.

Аз прегледах в джобовете на сакото му да няма нещо и намерих тези листчета, грижливо сложени в найлонова кесийка, и ги подредих по дати, и ги преписах. Ето ги:

„14.IV.1944 година, село Вършец...

Видях Учителя в 5 часа сутринта в най-горната стая на вила „Елит" във Вършец. Той ме повика. Картината, действието ставаше на Изгрева, при една необикновена обстановка. Той ме видя понапред. Откъде излезе, не видях, но беше необикновен. Имаше и други някои братя и сестри.

Той ме повика и аз отидох. Бях с пълни уста. Ядях хляб, бях много гладен. Подаде ми една ябълка и ми каза тихо, тихо, със свещени думи:

– Ще се яви Господ (повтори) и на тебе, ще те ръководи.

Аз Му прегърнах святата ръка с моите две ръце, целунах я три пъти и заплаках, думайки си: Заслужавам ли това? Господи, Учителю! – и се събудих.

Часът беше 5. Денят беше чудесен, ясен. Чистота лъхаше от белите върхове на околните планини. Слънцето се готвеше да изгрее.

Благодаря на Господа. Б.Л.Н.И. и П.Ж. [Божията Любов Носи Истината и Пълния Живот].

На 9.V.1944 година. При Учителя. Село Светляево (Мърчаево).

Учителят ми каза:

– Да служите на Бога. Аз не се интересувам от генералите. От тях ще направя редници, а от редниците ще направя генерали. Сестрата (говори за мене) не бива да дава на вълците всеки ден по едно агънце.

Който изпълнява Волята Божия, той е наш. Болните не са виновни. Виновни са здравите.

Малкият не може да прави жертви. Аз ще защитя българите! Аз ще вляза в красивата ... там ще работя... Ще работя за Бога.

Сестрата (говори за мене) да не се обижда. Господ гледа зад грубите... Четири пръста разстояние.

21.XII.1944 година. Изгрева, неделя, 10 часа сутринта.

Влязох в стаята на Великия Учител на Светлината. От дълго време Той не спи и не се храни... Най-сложният период от живота Му на земята, на земното Му пребивание. Седнах на колене пред краката Му и ...

Очите на Бога на вечността ме погледнаха и Той ми рече:

– ДА ПРИЛАГАТ ТОВА, КОЕТО СА НАУЧИЛИ.

Работа и приложение. Кажи на сестра Цветана и Венцислав (пианиста Венцислав Янков) да държат положителното, да не се поддават.

Запита ме:

– На сестра Табакова дават ли й упражнения, репетиции в Операта?

После каза:

– Доброто ще победи! Добре се развива процесът.

Аз запитах:

– Какво да направя, за да изпълня Божията Воля? И Вашата?

– Учението.

Запитах:

– Как е брат Михаил в Париж?

– Той се подвизава.

– Ако бях при него, щях да се подвизавам. Заедно и ще работим ли заедно с брат Михаил?

– Да, ми каза Учителят. Дето е текло вода, пак ще тече.

Говори ми и други работи за брат Михаил и другите. Учеше ме как да работя.

Държах Му главата, святата глава, за да си почива.

Той каза:

– Сега се коригира пътят на Душата, на човешката Душа. Става нещо велико.

Той страда. И дни, и нощи стоим при Него, бодърстваме.

Една вечер ми каза:

– Пазете си стоката!

Погледна ме и каза: Тялото, ако легне (старото тяло), после по-трудно се връща двойникът.

Учителят ми каза:

– Стига разделени! Трябва да се срещнете с Михаил и ще продължите работата... и ще му предадеш новото, което си научил. Той много не знае, защото не е бил тук... и по музиката.

Аз попитах:

– Ако брат Михаил не се върне...- и повторно попитах: Брат Михаил ще дойде ли тук, Учителю?

Той ми каза:

– Нищо не му пречи! Ако той не дойде, ти ще отидеш! Но този път ще работите добре. Ще работите, няма да се спирате. Ще върнете положението.

– Учителю, моля Ви, кажете му да ме приеме.

– Той Бог приема!

Каза:

– Не подслаждайте много младите и не давайте горчивини на старите.

На 25.XII.1944 В Божията Любов!

В стаята Си Учителят каза, Учителят каза важна формула:
Да се прослави Бог в Светлото Бяло Братство и
Да се прославят Светлите Бели братя
(и в необикновено състояние):
– Сега се коригира пътят на Душата!

26.XII.1944 година.

Снощи бяха последните Му думи.

Той каза:

– Една малка работа, дело, напълно добре се завърши! ...

На *27.XII. Изгрева, София, сряда. Слънчев ден.*

В стаята на Учителя, пред одъра на Великия Учител на Всемирното Светло Бяло Братство на Светлината, пред тялото Му, което е заспало завинаги.

Той ми каза:

– Живейте в обич и любов и Аз ще бъда между вас!

АЗ СЪМ! Псалом 102.

Учителят заспа и остави тялото Си завинаги на земята.

Отлетя в Невидимия свят на 27.XII.1944 г. в 7 часа сутринта, сряда, пълнолуние."

Казах, че брат Христо криеше от мене какво е състоянието на Учителя, види се, за да не се пречи на работата ми, поради предстоящата премиера в Операта. Бях избрана за тази премиера от Художествения съвет на диригентите и директора.

В неделя, на 24.12.1944 г. сутринта, необичайно и внезапно брат Христо рано сутринта дойде при мене. Той беше смутен и някаква тревога имаше в погледа му. Аз много се зарадвах. Той ми каза:

– Сестра, бърже се [приготве]те, ще отидем при Учителя!

Денят беше слънчев. Преминахме гората. Много сняг имаше. Озовахме се на Изгрева. Въпреки слънчевия ден, в атмосферата усещах нещо тъжно, трагично. Братът все криеше от мене какво ставаше с Учителя.

Озовахме се пред салона. Вратата беше широко отворена. Някой брат чел беседа.

Върху един стол се беше качил шофьорът на брат Лулчев, брат Юрдан, и високо казваше: Братя и сестри, брат Лулчев е невинен!

Пред вратата на приемната стая на Учителя се трупаха сестри, между които беше и сестра Савка. Тя ни отвори вратата, като пришепна нещо на брат Христо (Кръстю Христов) и ние влязохме вътре. Стаята беше силно затоплена, в контраст с външния студ и сняг.

На същото кресло, на което Учителят приемаше посетителите Си, беше седнал Великият Учител и в този момент главата Му бе клюмнала на гърдите Му. Вместо бузи имаше просто две дупки, толкова беше отслабнал Той. Дишането Му беше ускорено и дълбоко.

Силна болка и скръб като остра стрела ме прониза. Аз заплаках и силно извиках. Паднах на колене пред нозете Му и забих главата си върху завитите с одеяло колене. И все плачех и плачех. Почувствах по едно време как Той леко измъква изпод лицето ми и одеялото дясната Си ръка и същевременно наведе Божествената Си глава над моята, и тихо ме попита: Дават ли ти още работа в Операта?

– Да, Учителю, отговорих Му хълцайки и плачейки, но Той удари леко устните ми с измъкнатата Си изпод одеялото десница и аз я целунах, и изведнъж почувствах едно успокоение, и не можех вече да плача. Исках да плача, но не можех.

Той, Великият Учител, ме покани със същата десница да седна на близкия до мене стол и аз седнах, и все исках да плача безутешно, и все в Него гледаха очите ми.

Силно желание имах да Му изпея някоя песен. Учителят пак напусна тялото Си и главата Му пак клюмна върху гърдите Му, върху светлите Му гърди.

Сестра Савка се хвърли върху нозете Му, сложи ръцете си върху раменете Му и с всички сили Го друсаше, и високо викаше: О, Учителю, Учителю, не Те пускаме! О, Боже, Той си отива! – и все го друсаше.

Учителят пак се върна в тялото Си и започна безгласно да Си свири с устата, като Си тактуваше с пръстите на дясната ръка върху покритите Си колене.

Това, което описвам, се повтаряше многократно, без почивка.

Учителят каза тихо:

– Сега иде процесът на чистенето.

След кратко мълчание Той пак каза много, много тихо:

– При лошите условия мъчно се проявява доброто.

Ние тихо излязохме с брат Христо от стаята Му и влязохме в столовата. Там гореше голяма печка и ние седнахме до нея. Сестра Веса Несторова се приближи до нас и каза: След като вие излязохте, и аз влязох при Него.

Той каза:

– Много говорите тука. Влизате като в хотел. Някои влизат при Мене, за да им върви, защото ще се женят.

Действително сестра Несторова наскоро се омъжи.

Учителят накарал сестра Савка, която била в дисхармония с други две сестри, да хапнат останало ядене от Него, да хапнат заедно от същото блюдо, от което Той е ял.

Сестра Савка не пожелала и отказала да яде.

На 23.12. сутринта брат Христо влязъл при Него. Денят бил събота.

Учителят се усмихнал и го попитал тихо: На сестра Табакова дават ли й работа в Операта? И брат Христо отговорил: Да, Учителю, дават й работа.

Учителят помълчал малко и казал:

– Българите ще имат още малко изпитания.

Учителят му говорил още за него, за мене и за братя Янкови, но брат Христо не ми позволява да запиша всичко.

Никога през безкрайните безконечности няма да забравя тази последна среща със Светлия Учител. Това беше в неделя, на 24.12.1944 година. Времето беше студено, снежно и слънчево.

Учителю, Вие ми показахте съвсем нова форма и смисъл от най-малкото до най-великото в живота. Всичко се преобрази в житейския ми път. И аз чувствам, че живея с Новото учение. Амин!

74. УЧИТЕЛЯТ СИ ЗАМИНА
27 декември 1944 г., София–Изгрев

27.12.1944 г.
сряда, Изгрева, София

Днес, тази сутрин, в 7 часа, Великият Учител на Светлината и Виделината, на Всемирното Светло Бяло Братство Си замина в Невидимия свят.

Последните Му думи:

„Една малка работа, дело, напълно добре се завърши.";

формулата:

„Да се прослави Бог в Светлото Бяло Братство и да се прославят Светлите бели братя В божията Любов."

Амин!

На 27.12.1944 година тази сутрин брат Христо дойде при мене и каза, че в 7 часа тази сутрин Учителят Си замина за Невидимия свят. Аз изплаках и високо извиках, и дълго време тихо плаках.

Същата вечер трябваше да се явя на оперната сцена в ролята на Марцелина в операта „Фиделио" от Бетховен. Очите ми се подуха. Главата ми бучеше. При плачене се подуват резонаторите в маската и цялата глава.

Въпреки че братът ме спираше, аз настоявах. Взехме такси и се озовахме на Изгрева, и влязохме в салона.

Учителят беше положен пред катедрата, където Той говори през целия Си живот Божественото Слово.

Сестрите и братята грижливо Го бяха облекли в бяло и Той приличаше на току-що цъфнала бяла лилия. Колкото да се въздържах да не плача, не можах да сторя това и плаках си на воля, въпреки че същата вечер излизах в отговорна роля на оперната сцена. Цялото ми същество беше обзето от силна скръб.

Братя и сестри свиреха при нозете Му.

Следобед таксито ни отведе в града. Можах само малко да си почина. Опитах гласа си, но никакъв тон не излизаше от подутия ми ларинкс. Трябваше да се упътя към театъра, да се гримирам и облека.

Ще опиша накратко каква е ролята ми, защото имах условия преди вдигане на завесата горещо, с всичката си Душа и сила, да се помоля на Учителя да ми даде глас.

Докато оркестърът свири, Леонора – аз, съм първо сама на сцената пред мъжкия затвор и гладя бельо с две малки ютийки. Така че имах възможност преди вдигане на завесата да викам Учителя с молитвите си. Завесата бавно се вдигна и когато диригентът се готвеше да ми подаде с палката си да запея, да започна да пея, Стана Чудото!

Изведнъж Учителят се яви пред мене в цял ръст. Цялата Му фигура силно и бързо вибрираше и светлина изпускаше, която светлина беше във вид на светкавица. Тази светкавица мина през тялото ми и видях само десницата Му, че ме благословя. И тази светкавица силно ме раздруса, и като запях, гласът ми сам си пееше, без усилие от моя страна. И пеех, и пеех! Без никакво усилие…

Между второто и третото действие дойдоха на сцената директорът Любомир Пипков и секретарят му Георги Димитров – композиторът и ме поздравиха с целуване на двете ми ръце.

– Необикновено пяхте тази вечер! – чувах да казват и хористите, и колегите от всички страни.

В душата ми беше легнала най-голямата печал и истинско страдание.

Учителю, Благий, Светлий, свидний Учителю, благодаря ви!
Аз ви чувствам винаги около себе си!
Аз ви виждам във всеки изпят от мене тон.
Вие за безконечните безкрайности сте моята пътеводна звезда.
Вие светите като слънце в развълнуваното море на моя живот!

II.

РАЗГОВОРИ
С
ЦВЕТАНА-ЛИЛИАНА ВАСИЛЕВА ТАБАКОВА

(родена на 01/14 януари 1906 г., Сливен
заминала на 01 април 1995 г., София)

Магнетофонен запис,
януари –март 1991 г., София

интервюирал
Вергилий Николов Кръстев

1. СЛАВЕЙЧЕ В КАФЕЗ

Днес е 11 януари 1991 г., ние сме, с Марийка Марашлиева и д-р Вергилий Кръстев, в дома на Лилиана Табакова.[1]

В момента е 10 ч и 48 мин сутринта. Започваме разговора за житието и битието на певицата Лилиана Табакова с нейно разрешение.

Вергилий Кръстев (В.К.): Как се казва Вашият баща?

Лилиана Табакова (Л.Т.): Васил Табаков.

В.К.: Къде е роден и кога е роден?

Л.Т.: В Сливен, но не зная годината.

В.К.: С какво се занимаваше той? Каква беше професията му?

Л.Т.: Ние всички, баща ми, майка ми и аз сме родени в Сливен, но не сме живели много там.

В.К.: Как се казваше майка Ви?

Л.Т.: Мария Болградова.

В.К.: Откъде беше нейният род?

Л.Т.: Нейният дядо е бил учител по краснописание в Болград и затова тя е Болградова.

В.К.: С какво се занимаваха родителите на Вашата майка?

Л.Т.: Не зная.

В.К.: А родителите на Вашия баща?

Л.Т.: Баща ми Васил на двегодишна възраст е останал без баща и без майка. Сираче е бил и неговата най-голяма сестричка, леля Янка, го прибрала при себе си да го гледа. Тя се пък оженва, макар че е била млада, красива мома, за най-богатия човек в Сливен, който бил вдовец с деца, а тя – млада мома. И прибира баща ми. Добре, ама нейният съпруг се съгласил, но не бил много доволен, дето е прибрала баща ми, своя по-малък брат. Гледал го косо, накриво.

---

[1] *Забележка на съставителя Е. Ангелова-Пенкова:* Д-р Вергилий Николов Кръстев, си замина от този свят на 12 юни 2018 г., в 16.50 ч, и не успя да подготви всички материали. В два тома ще представим документите от неговия архив. С промяната в запланuваната от него структура подчертаваме ролята и приноса на Вергилий Кръстев за запознаване с опитностите на съвременниците на Учителя Дънов и с вътрешната Школа на Духа Беинса Дуно.

Цветана Василева Табакова след постъпване на работа в Софийската народна опера е помолена да смени личното си име, за да се разграничи в програмите и афишите от певицата Цветана Борисова Табакова (1905–1936) – участвала също в сопрановия репертоар на Операта. Цветана Василева Табакова приема името Лиляна за артистичните си изяви, но в почти всички документи, включително и официални, то е добавено към малкото й име: Цветана-Лиляна или Цветана-Лилиана. В разговорите е използвано името **Лилиана**, вместо Лиляна (предпочитанието е посочено в точка 252).

Записите са прехвърлени на машинописен текст от Марийка Марашлиева, а пропуските са допълнени собственоръчно от д-р Вергилий Кръстев.

Отделните епизоди от житейския и творчески път на певицата са разграничени със заглавия. Цитираните текстове от „Разговори с Учителя" са уеднаквени. Допълненията са въведени в прави скоби, а поясненията – под линия.

Явява се тогава един световен конкурс, държавата ще плаща. Кой ще издържи най-добрия изпит, конкурсен изпит? И баща ми се явява на този изпит. И дават една задача и първият, който решава задачата, е баща ми. Туря я на масата и се пада той да бъде изпратен на държавни разноски в чужбина. Така че той е спечелил.

В.К.: Къде е учил и какво в чужбина?

Л.Т.: В Бърно, тогава е бил към Чехия. Тогава вече той, мъжът Васил, е направил брак с майка ми, а аз съм била тогава заченатa и баща ми Васил заминава в Бърно.

Изкарва първата година без мама и когато се връща във ваканция, казал: „Марийке, не отивам повече без тебе!" А аз съм се вече родила[2]. „Ами детето?" „Детето ще го оставиш на майка си!" И тя привидно се съгласила. И почнали да събират багажа, приготвили куфари, всичко. И последната вечер като спели, тя почнала да плаче, като ме видяла в количката: „Как ще го оставя туй детенце тука, на майка си?" Той се събудил и попитал защо плаче, и тя му казала: „Върви си сам, аз без детето няма да дойда." И почват сутринта, бързо приготвят пелени, гащи, това-онова.

За първи път влакът Сливен – Зимница закъснява с пет минути, заради туй бебе. Защото там е клон, разклонение на две гари, и се чака, а моят вуйчо – нейният брат, отишъл да вади паспорта, да напишат и моето име. А то нямало нужда. Влакът закъснява и тогава всички роднини излезли на гарата да изпращат, че било голяма рядкост да отиваш тогава в чужбина. Тръгнали.

И когато пристигат във Виена, аз съм викала: „И-и, и-и, уморяват ми се краченцата." Той казвал на мама: „Що ти трябваше да го вземаш това черепче сега – виж как ни пречи." Те искали да отиват и влизат в такива заведения, където да се забавляват и удоволствуват. А баща ми с неговата стипендия е поддържал и мене, и майка ми. А майка ми отивала да работи по домовете, понеже била завършила с отличие Стопанско училище, със златен медал. Тя ушивала роклята така, че не знаеш лицето ли е, опакото ли е. Изкусно. Тя е била голяма майсторка да шие булски рокли. И й плащали със златни пари. Тя тръгнала в богатите къщи да шие по цял ден, а мене ме оставяли в детска градина, тогава имало детски градини. Идвала Frau [госпожа] Фани сутрин, докато спя, ме занася там и вечер ме донася на родителите ми, но пак съм заспала. Най-малкото момиченце в тия градини съм била аз, защото другите деца имаха клозетчета, а на мене гърненце ми слагаха.

В.К.: На колко години си била?

Л.Т.: Малка съм била. А на три години вече аз пеех на сцената в Сливен. Значи още по-малка съм била, защото мама ме водеше за ръчичка в „Музикалната китка" на Мишо Тодоров. А той е автор на детски оперети. В „Двете пролетни царици" съм пяла, централната роля; „Горски цар", „Деца и птички", „Малката кибритопродавачка". Когато стъпвах на сцената и диригентът ми подава – с оркестър пеех – да почна да пея, мама ме завеждаше,

---

[2] Датата на раждане на Цанка Василева Табакова в официалните документи е различна – 1906 г., 1913 г. или 1916 г. Ние сме приели 1906 г. – годината посочена в извадения през 1989 г. дубликат от Свидетелство за Свето кръщение (за смяна на името на Цанка Василева Табакова на Цветана-Лиляна Василева Табакова) – 1 януари 1906 г. (Виж сканирания документ)

аз си вдигах рокличката и й казах, че трябва да ме пишка. А диригентът питаше: „Какво иска?" Тя каза: „Чакайте!", да ме заведе в тоалетната.

Сега, в оперетката „Деца и птички" аз трябва да умра вътре в кафеза. Децата ме хващат. Аз съм бяла птичка, а те са сиви. Идваше дърводелец, взимаше ми мярката настрани и приготвяше кафез. И ме пъхаха вътре. Значи била съм по-малка от три години, когато сме били там.

В.К.: Колко време изкарахте там, в Бърно?

Л.Т.: Сигурно две-три години. Сигурно, не зная точно.

*Марийка Марашлиева (*М.М)*.:* Докато завърши баща Ви.

Л.Т.: Сигурно. 2–3 години, не зная точно.

М.М.: Какво е следвал?

Л.Т.: Баща ми специализира текстилната наука и беше достигнал до най-високите върхове. Той даже написа трудове писмени. И накрая даже го поканиха да го честват, но си замина.

Сега, на текстилните пазари той би всички текстилци със своите палмерстони – платове за зимни палта. И понеже би пазара, започнаха на американско наддаване по телефоните да го канят от разни фабрики, да го ангажират да бъде техен технически и административен директор.

И започнаха: „Обажда се Андонов, Михайлов дава петнайсет хиляди, Табаков". Той мълчи. Обаждат се от друга фабрика, най-после Христо Райков[3] от Габрово се обажда: „Двадесет хиляди, Табаков". Той се съгласява и отива, но за малко, защото Стефан Стефанов[4] (тогава го направиха, министър на финансите беше; най-голямата фабрика за платове е на Стефан Стефанов) каза му: „Двадесет и пет хиляди Табаков" И той се прехвърли при Стефан Стефанов. Даже министър-председателят нямаше такава заплата, която имаше баща ми. И затова той ме изпрати в Париж да следвам.

В.К.: Кога за пръв път вие започнахте да пеете като малка? И къде?

Л.Т.: Като тригодишно дете имах поставено гласче, естествено, колоратурно. И в Сливен ме наричаха „славейчето". Даже като минавах по улиците, ме сочеха.

Естествен глас, защото впоследствие Учителят ми каза: „Не е било да не сме се познавали. Ти си пяла в моите светилища и храмове на древността като весталка и жрица. И си дала обет, че няма да приближиш мъж до себе си и си нарушила. И затова този живот никакъв мъж няма да приближиш до себе си, за този живот. Сега ти ще ликвидираш, последна ликвидация, на сцената, в твоите роли, и те там ще те тормозят, но ти с усмивка ще изтърпяваш."

В.К.: Вие като дете учехте в Сливен. Кой Ви учеше на солфеж, на пеене?

Л.Т.: Ами като малко дете никой не ме е учил на солфеж. Играех направо на сцената. А след това вече родителите ги поканиха да напуснат Сливен и да отидат в град Троян. Там се намираше фабриката на братя Балевски. И баща ми беше с договор, след осем години получаваше една голяма сума, щото му плащаха по много. Ние и от Троян пък се прехвърлихме по-късно и в София. Сега аз се явих в Музикалното училище на конкурсен изпит.

В.К.: На колко години бяхте тогава? На 15, 16?

---

[3] Христо Райков, 1896–1967, фабрикант

[4] Стефан Георгиев Стефанов, 1876–1946, юрист, индустриалец, политически деец

Л.Т.: Не мога да си спомня, но помня, че мама ми даде две сурови яйца в джоба и една игличка и ми каза: „Като наближи да те изпитват, ще направиш дупка, да изпиеш яйцето." И от петстотин души, момичета и момчета, приеха само десет: пет момчета и пет момичета. Към петстотин души бяхме.

М.М: Дали това не е било след трети прогимназиален клас?

Л.Т.: Да, да. Аз не съм учила в гимназия. Аз от мъничка съм в музиката. И след няколко дена отиваме да видим кои приемат, и моето име беше вътре. А преди пък да се явя на този конкурс, аз казах на майка ми, че искам да се явя на изпит по рисуване в Художествената академия, понеже имам дарба да рисувам. Така, като видя нещо, мога да го нарисувам.

И се явявам в Художествената академия, имаше конкурсен изпит. Изпитът беше глава в натура. Значи един мъж позира. И аз се явих там, нарисувах главата. И си отидох. След два-три дена отивам, чета списъка – приемат ме. Казах на родителите ми. Да, но то беше неделя.

Отишли двамата – майка ми и баща ми, да видят къде ще бъда приета. Когато влезли вътре, не им харесало. И казват: „Едни мрачни коридори... Не, чедо, не ти трябва. Дръж си музиката!"

И те ме отклониха, иначе можеше да следвах и художество.

В.К.: Вие записахте Музикалното училище в София, така ли?

Л.Т.: Но аз взех петгодишния курс за три години, като държах изпити и с частни уроци. Частни уроци взимах и държах изпити. Така че гимназиалния курс в Музикалното училище го вземах за три години.

В.К.: Вашите родители са в Троян, а Вие сте в София? Така ли?

Л.Т.: Не. Бях при тях в Троян, а след това още от Троян баща ми ме прати на улица „Лавеле" в София, където имаше френски пансион, там предаваха такива едни монахини, за да науча език. И цяло trousseau ми направиха. Искаха всичко по 6: шест възглавници 6–6–6 и да се избродира номерът, който ще бъда. И влязох, и сума пари изхарчиха за мене, за да вляза, цяло „trousseau" ми направиха. „Trousseau" значи чеиз. Защото изискваха.

Преди да дойде Коледа, яви се дифтерит и затвориха пансиона. И сумата, която внесе баща ми, не му се върна. А там не позволяваха да се говори български. Макар и да грешиш, трябваше само на френски да говориш. Та там малко почнах да уча език. Но се закри пансионът.

А след това вече родителите ми се прехвърлиха в София, но най-напред бяха в Сливен и после стана туй прехвърляне.

Сега, от дете съм вегетарианка. Когато баща ми идваше в София, внасяше сума във вегетарианския ресторант и те ми даваха една карнетка [книжка], и те натискаха така, както трамвайните билети, за колко лева съм изяла, карнета. Това беше рядкост тогава, защото Добри Христов[5], големият композитор, не ме наричаше Табакова, ами: „Хайде, вегетарианче, ставай да кажеш за урока си, излез отвън." „Вегетарианче" ме наричаха, значи това е било рядкост тогава. И моята професорка Мара Маринова Цибулка[6], и тя ме наричаше „вегетарианче".

В.К.: По какво Ви предаваше Вашата професорка? По солфеж ли, по какво?

---

[5] Добри Христов Иванов, 1875–1941, композитор

[6] Мара Маринова Цибулка, 1891–1977, оперна певица, сопран, педагог

Л.Т.: Тя беше певица и много добра школа имаше. Цели три месеца, като ме слагаше на кушетката легнала, ми предаваше уроци за дишането. Цели три месеца учих само дишането, без да пея още. Но Учителят пък ни предаде още по-хубавото, окултното дишане.

В.К.: Значи Вие завършихте Музикалното училище.

2. ИЗХВРЪКНА СЛАВЕЙЧЕТО ЗА ПАРИЖ

Л.Т.: Завърших за 3 години и се прибрах при родителите ми. Баща ми беше вече в Сливен главен технически и административен директор на фабрика „Стефан Стефанов" с 800 стана. И получаваше 25,000 лева. Тогава беше голяма заплата, защото той казваше: „Аз имам една станджийка, работничка, която работи на стана, тъче платове. Това сега, което ти зашиваме в сутиенчето, са много пари." Като се обличам, вече ще заминавам за Париж, ми зашиха 15,000 лева. Зашиха ми ги вътре. „С тия 15,000 лева моя работничка си купи къщичка", каза баща ми.

В.К.: Значи голяма е сумата?

Л.Т.: Тогава с три хиляди лева цяло семейство живееше, а баща ми имаше двадесет и пет хиляди лева. Например Българска Народна банка не позволява тогава да праща повече пари. Той чрез Българска Народна банка ми пращаше французки 1000 франка. А хиляда франка за някои французи са нищо. Аз живеех цял месец с тях. А франкът беше тогава, един франк струваше 5 лева и 60 стотинки български пари. Значи той, баща ми, плаща 5,600 лева на банката, за да ми преведат 1000 франка.

В.К.: Коя е тази година?

Л.Т.: Че коя година беше? После ще Ви кажа.

В.К.: А как решиха Вашите родители да Ви изпратят във Франция?

Л.Т.: Аз обявих гладна стачка. Те по никой начин не ме пущаха, защото майка ми има братовчед първи – Асен Саръиванов[7], големият фабрикант в Сливен, е първи братовчед на майка ми. Защото неговият баща и на мама майка й, са брат и сестра.

Той казваше на мама: „Абе това пъпчица момиче как ще го пратиш в тоя развратен Париж! Там е голям разврат. Трябва ти да имаш някакъв адрес, да я изпратиш на свои хора, които да я пазят там. Аз, казва той, имам приятел англичанин, мистър Сноудън Кордън" – може би греша името. – „Той, когато отида в Париж, не ме пуща да ида на хотел. Винаги в къщи ме кани. Но аз ще й дам едно дебело писмо и подаръци цял куфар. Подаръци да му поднесе, за да я приеме в дома си. Така може да я пратите, но иначе в никой случай."

Защото аз обявих гладна стачка. Започнах да не ям. И майка ми викаше: „Бе, Василе, детето се изтощава, трябва да решиш. Имаш сега голяма заплата. Като иска сега да отиде, да я пратим."

И Асен Саръиванов донесе и един голям син плик, и един куфар – плат вътре за костюми, одеяла, все от неговата фабрика. Понеже Сноудън Хедлей, се казва англичанинът и праща му буркани с вишново сладко, понеже много го обичал. Пък то все тежи и ми го прибавиха към моя багаж.

И когато пристигам в Париж с една двойка годеник и годеница българи, които слязоха в Париж и казаха: „Хайде, заедно ще отидем на

[7] Асен Димитров Саръиванов, 1989/1919?–?, финансист, фабрикант

хотел". И заедно взехме и кола, и отидохме на „Quartier Latin" [„Латинския квартал"] – едно хотелче, не много скъпо.

И аз още на другия ден трябва да отида, да нося този куфар на този адрес. И те ми казаха: „Ще слезеш долу и като минават колите, ще кажеш: „Такси!", така и ще спреш колата и ще се качиш...

Държа куфара, влизам в колата. Отиваме и гледам от колата красивите мостове в Париж, нали и стигаме rue „Lavoisier" quatre quatre-vingt-dix-neuf [улица „Лавоазие", 99] и влизам при консиержката[8] и тя ми каза нещо много бързо: „Адептепете".

Нищо не разбрах! Защото аз зная езика, но говоримия още не съм свикнала. И аз излязох отвън и почнах да плача, а шофьорът чака. Викам: „Що ми трябва аз да идвам тука! Майка ми не ме пущаше. Нищо не разбирам на тая жена" – говоря си на български. А той бил руснак, шофьорът. И идва при мене и вика: „Vous êtes Russe? (Рускиня ли сте?)" – „Non, викам, Je suis Bulgare. (Не, аз съм българка.)"

Той влезе вътре. След малко излезе и каза: „Те са заминали за Лондон."

Понеже Сноудън Хедлей има баща лекар, в центъра на Лондон има собствен кабинет. И ще се върнат, ама не каза кога. И аз се връщам с таксито. Втори път отивам – пак не са се върнали.

Трети път отивам – най-после в къщата всичко свети.

Сноудън Хедлей беше представител на английска къща на колите „Хиспано и Ролс Ройс"[9], най-скъпите коли. По един милион лева български пари струва един Ролс Ройс. Имаше на Champs Élysées [Елисейските полета], аз съм влизала вътре, грамадна градина, вътре със статуи и коли, и кабинетът му е вътре. И продаваше скъпи коли. Когато сутрин се обаждаше по телефона на жена си – а жена му беше българка, едно селянче от русенските села, и беше еврейка, не беше българка, но бе красива – и я питаше: „Quelle couleur de voiture veux-tu que je t'envoie aujourd'hui? (Какъв цвят кола искаш днес да ти пратя)" Тя никога не стъпваше на краката си, винаги пътуваше с коли и избираше цвета на колата си според тоалета. На ръце я носеше той.

В.К.: И то българче, селянче. Ама еврейче-селянче и после става от селянче на царица, и си избира цвета на колата съобразно цвета на роклята си.

Л.Т.: И аз, когато занесох куфара вечерта и се качих горе, и звъня, вместо да отвори прислугата, отваря мадам Хедлей: „Qui êtes-vous? D'où venez-vous? (Коя сте вие? Откъде идвате?)"

Аз изплаках, защото дотука ми дойде: „Българка съм." И заплаках.

Тя ме грабна и ме занесе в спалнята, и след малко отиде в салона – беше пълен с киноартисти, с певци американци и англичани, с жените си. Чух я като отвори и каза: „Snowdon, viens, vite. Excusez nous! (Сноудън, ела бързо. Извинете ни!)" Той дойде, аз подадох писмото. „Ah, tiens, tiens, tiens! La pauvre! (А-а, я гледай, я гледай, я гледай! Бедничката!)"

Те вече не ме оставиха. Цялата аудитория, всички, които бяха на гости с колите си (защото аз забелязах, когато влизах отвън, скъпи коли имаше пред вратата), тръгнаха като опашка подир нашата кола, да ме

---

[8] concierge: портиерката

[9] „Хиспано и Ролс Ройс" – Hispano and Rolls Royce

освободят от хотела, в който съм на rue des Écoles – Quartier Latin (улица „Дезекол" – Латинския квартал).

Помня си хотела. И когато той отиде на касата да ми плати, аз казах: „Non, non (Не, не), искам аз ще си платя!" – „Хайде де!" – каза, не ми даде да си платя.

Моите 1000 франка, с които живеех за един месец, той на един обяд плащаше, защото отивахме в скъп ресторант. Ама със сепаре, отделно, като в стаичка. И идва при тебе готвачът и пред тебе ще направи яденето. За това нещо се плаща много скъпо. Много богати хора бяха. Ако продължавах да живея при тях, нямаше да науча нито една дума французки, защото по цял ден си приказваме български. А баща ми ме праща в Париж да уча френски и да завърша пеене.

3. МАДАМ ХЕДЛЕЙ

Л.Т.: Но съдбата взе надмощие. Какво се получи? Получи се една траурна телеграма, че баща му, на мистър Сноудън Хедлей, внезапно умира. И те трябва да отидат. Той имал брат, та заедно да го погребат. И като почна главоломно приготовление да напущат вече апартамента, защото ще заминат след туй за Америка. Тя като почна да плаче: „Аз не мога без нея!"

Тя много ме обикна. На няколко пъти се спираше колата, да се прегърнем и пак да плачем, докато се разделим. Но преди да заминат, мистър Сноудън Хедлей каза на нея: „За пръв път ще слезеш на крака, ще отидеш в pâtisserie – насреща имаше сладкарница, pâtisserie – и ще попиташ мадам, че имаме едно българче тука и търси квартира. Да посочи някой адрес.

И тя, както е тука rue „Des frères voisin", тука е rue „De ponthieu", тя посочва на rue „De ponthieu" – има един магазин за кученца. Най-скъпите кученца седят на витрината на кoпринени възглавнички и се продават много скъпо на американки, англичанки и прочее.

И мадам каза: „Аз отгоре над магазина имам нещо като стая, хубава, направила съм нещо като килер. Аз мога да мебелирам набърже, да прибера Вашата българка тук. Ще мебелирам всичко ново: легло, одеяла, чаршафи, всичко. И 250 франка, 240."

И се съгласих. Аз влизам в нея стая вече. И си поръчвам и пиано, защото следвам пеене. Пианото – с договор. Ако само една чертичка се получи на пианото, аз трябва да платя. В договора, тъй, както съм го приела, така трябва да го върна. И качвам пианото горе, над магазина.

Тези кученца вечер с голям камион ги изнасят извън Париж. Сутрин ги донасят и парфюм пръскат постоянно, да мирише на хубаво.

Аз сядам да си опитам гласа и да си уча моите упражнения. И по едно време като се чука на вратата ми. Идва мадам и казва: „Спрете, спрете! Погледнете от прозореца!". Отвън има митинг, задръстена е цялата улица. Защо? Защото кученцата, не свикнали да слушат пеене, и като се изправили на възглавниците, и викали: „Ау, ау, ау, ау", и хората се трупали, и се получило митинг, задръства се улицата.

Ами сега, какво ще правим? А мистър Хедлей и мадам Хедлей заминаха. Кученцата накрая свикнаха с пеенето, упокоиха се.

Сега, от прозореца моя, който гледаше към rue „De ponthieu", забелязах, че на същата улица има само жени (няма мъже). Наредени две по две, две по две, две по две, наредени на дълга опашка на улицата, на тротоара и докато чакат, някои плетат, някои разговарят и влизат в една голяма врата. Викам, чакай да вляза, да видя какво е туй чудо и всеки ден, тъй към обед. Отивам и гледам.

Това било едно здание, построено от един италиански богаташ милиардер, богаташ, за самотни жени, никакви мъже. И аз се наредих. И като влизаме, тъй, тъй, тъй, тъй, то било само за вегетарианско ядене. А отгоре пък и салон за концерти и стаи. Ама това става долу. Като влизаш, така, има парапети, но виждаш вече къде отиваш. После, тъй, има и една черна дъска, на нея с тебешир пише какво ще бъде яденето днес. Записано.

Аз сега всичко не разбирам и още много завалено говоря, още с грешки, французкия език и те се смеят, но аз търпя. И когато стигнем на другия ъгъл, виждаме тави, тави, тави, ей високо, не можеш да вземеш ни една тава. Взимаш една тавичка, всички взимаме. След туй продължаваме да слагаме в тавичката чинии, чинии за супа, туряш в тавата. Зависи какво ще си поръчаш. И завиваме вече там, където са печките. С бели шапки жени, всичко е бяло. Аз сега не зная на френски как да кажа, викам: „Ça! [Това!]" и посочвам, и сипват ми. А най-накрая стигам до една така площадка със стъпалца, седнала една, на картонче ми ударва една дупка, аз да платя и после вече влизам в салона.

Масите са голи, няма никаква покривка, защото ги мият с eâu de Javel: белината те наричат eâu de Javel. Заливат масата цяла с белина и тя прави: Фъш, фъш, фъш! Щото съм отивала вече и друг път, и съм видяла. Туряш си тавичката на масата и почваш да се храниш. Като се нахраниш, оставяш я и си излизаш. Така започнах аз там да се храня.

В.К.: Какво забравихте да кажете?

Л.Т.: Да не Ви тежи?

В.К.: Не, казвайте.

Л.Т.: А мистър Хедлей всеки ден ме пита: „Как сте? Как минахте деня?", нали.

На обед трима се хранехме. А тя, българската еврейка, беше много красива. И идваше жена всеки ден да й прави на цялото тяло масажи, и на лицето, нещо я тупаше, правеше й косата и тя ставаше толкова красива, че аз трябваше да я бутна, да видя дали е жива. Толкова красива ставаше.

И когато седнехме да се храним, той ме пита: „Как мина?" Аз й казвам на български: „Кажи му ...". Те си говореха и на немски, и на френски, и на английски, знаеха много езици. „Кажи му, че малката българка не е дошла за удоволствие в Париж. Вие я развеждахте в най-големи удоволствия, в най-скъпи ресторанти." Къде ли не ме водят. „Но тя е дошла да учи. Тя трябва този глас да го обработи и да получи диплом."

4. ТЪРСИ СЕ ПЕВИЦА ЗА КЛАСИЧЕСКИ ГРЪЦКИ ОПЕРИ

Л.Т.: И той казва: „Ето на, тука във вестника има сега съобщение: Monsieur [господин] еди-кой си търси певица – от театър „Одеон". Театър „Одеон" е негова собственост – драматичен театър, но и опери се пеят вътре. Предава пеене и„търси една певица, която да я направи своя примадона".

Но в този театър се изнасят само стари класически гръцки опери: „Ефигения в Таврида", „Ефигения в Таврида" – гръцки, класически. Чакай, как се казваше? Забравих му името сега, много бе известен. И пише във вестника, че 1000 франка на урок се плаща. Моята цяла заплата – за един урок.

„А-а-а, аз извиках, то е невъзможно за мене."

„Хайде, кажи какъв цвят кола да ти пратят, но най-напред, как ще я заведем, бе? Тя виж с какви е памучни чорапи, скъсани отзад."

Е, с черни, баща ми тъй каза: „С черна престилка, сатенена, ще заминеш за Париж, с бяла якичка." Да не съм много докарана.

„Ще я заведеш в „Galerie de Lafayettes" и „Printemps" и цяла ще я облечеш!"

А като влезеш в „Galerie' de Lafayettes" – всичко има вътре. Може да влезеш гол и да излезеш и нахранен, и всичко има. И тя ме заведе. И цяла ме облече. Цяла. Даже на най-горната дреха каза: „Недей къса етикета." Нали има картонче с цена – да виси, защото в Париж било тъй. Ако си идеш вкъщи и станеш пишман, ако не го скъсаш, връщаш закупеното и ти дават друго. А ако го скъсаш, няма да ти го приемат обратно и да го заменят.

Аз таман съм седнала и ме накара при този Жули Сисот театър „Одеон", сега ми дойде на ума. Така се казва този професор, с едни големи очи, такива набити, набити, зеленикави очи. И когато влязохме, аз не чувам вече те какво си приказват: ту на френски, ту на немски.

И той каза, разправя й на нея, че ще ме приеме, но първо да чуе гласа ми. Имаше пианист. Пианистът бе долу, имаше грамадна зала, а на дъното – сцена. Каза ми да стъпя на сцената. И на сцената имаше на стената един дюшек от копринен плюш, червен, залепен на стената, с копчета. И той казва на мадам Хедлей, тя да ми каже на български, защото аз не мога още да разбирам: да залепя цялото си тяло на тоя дюшек, който е на стената. И аз отидох и се залепих за него. А наоколо, както е сцената, само с огледала и се виждаш целия. Големи огледала.

И той идва, защото аз имах уроци вече при него. Той ме взе без пари. Каза, че ще ме научи да пея в неговия театър. Защото тя му каза, че България е загубила войната, че имаме репарации, че аз живея с неговите хиляда франка, които взима за един урок, за цял един месец.

И той каза: „Никакви пари не искам от нея." Но аз тогава бях много красива. И ми каза тъй, идва срещу мене – сега вече урокът почва – и казва, и ме гледа в очите, и прави тъй: „Allez, allez!" Сега тя отдолу вика: „Тръгвай, тръгвай!"

Той върви назад и ме гледа в очите, и казва: „Votre voix n'est pas en vous! (Вашият глас не е вътре във Вас.) Ето го в огледалото." Затова моят глас много лети. Той ми внуши да не бъде вътре в мене.

„Ето го! Allez! (Иди при гласа си, върви при гласа си!)" – и се дърпа назад.

Леле какво съм преживяла! Още на десетия урок ми даде „Ефигения в Таврида". Фраза по фраза сме я работили.

Когато се върнах в България и казах в Радиото, че имам „Ефигения в Таврида", те ме извадиха в новия салон, с публика и записващи апарати и туриха професор [Христо] Панчев да говори за Глук щото авторът е Глук[10]. Изпълних цялата „Ефигения" в Радиото в София, в новия салон. Значи изработих го идеално.

Добре, но той, професорът, затежнява гласа ми, а аз съм родена колоратурка. Аз имам трета октава, имам ФА, ФА ДИЕЗ, СОЛ, понякога и ЛА БЕМОЛ.

Виж сега, щото си поддържам гласа. А колоратурният глас е любимият глас на Учителя (после става това, защото аз не съм Го още срещнала). Той е ангелски глас.

И казах един ден на мадам Хедлей: „Всичко върви много добре."

Мистър Хедлей на обед пита: „Как върви?" Тя му разправя вече. Тя му казва: „Откакто дойде тая българка, аз имам смисъл на живот, иначе се чудех какво да правя."

И всеки ден ме караше да пея, като отваряше вратата на салона към балкона, та да се чува и разнася гласът ми навън.

А те ме туриха да спя в приемния салон. Всичко беше в един тон. Стените не бяха така, облепени с книга, с тапети от хартия, ами с коприна, дебела коприна. Всички стаи бяха в коприна. Салонът беше в един цвят, спалнята – в друг цвят, столовата – в трети цвят, всичко е в коприна. И аз спях в салона и тя ме караше да пея. Отваряше вратата, балконската, да пея и отсреща се показваха да слушат, щото гласът ми лети, нали, и те мислеха, че тя пей. Затуй ме караше да пея, да се фука с мене.

Сега, аз казах, че искам колоратурно пеене да пея, защото той, професорът, ми затежнява гласа. Даже слизам вече надолу. Аз ще загубя височините и техниката. Не, викам, аз искам колоратурно да пея. Да се явя на друг конкурс за колоратурка.

После се явих в l'École normale de musique de Paris [Музикално училище], ама пак с конкурс. Там нищо тъй не ти дават, на табла. Трябва да заслужиш.

И какво ще става? – „Ами много просто, ще го напуснем" – каза мадам Хедлей.

Ами как се напуща! А него ден аз имам урок.

Мистър Хедлей ме пита: „Quelle couleur de voiture veux-tu que je t'envoie? (Какъв цвят кола искате да Ви изпратя?)". Все тъй пита. Най-различни коли ми пращаше, за да отидем на урок. И ще отиваме на урок. Добре, ама този ден не отидохме на урок. И отидохме надвечер, в друг час. Защото аз не ща вече. И когато отиваме, и чуваме музика.

Отваря се вратата и Жули Сис се явява. Очите му особени бяха, той ме хипнотизираше.

„А-а-а, така ли правят в България? Тя е единствена, която приемам без пари, аз съм начертал какво ще направя с нея, а Вие така неблагодарно да ме напускате!"

---

[10] Кристоф Глук, Кристоф Вилибалд Ритер фон Глук / Christoph Willibald Ritter von Gluck, 1714–1787, композитор

Аз казвам на мадам Хедлей: „Кажи му, че аз съм родена колоратурка. От малко, тригодишно дете пея колоратурни партии. А примадоните на всички големи опери са все колоратурките. Много рядко ще турят някой друг глас."

Сега, когато в салоните на мистър Сноудън Хедлей идваха американци, англичани и киноартисти, ме туряха в средата да изпея. Аз изпявах моята ария, която изпях на изпита си, значи арията на Розина от „Севилския бръснар".

Него ден беше погребението на най-голямата примадона в Париж – колоратурка – Мелба, Мелба[11]. Пуснаха всички магазини черни знамена и нея вечер беше прием у мистър Сноудън Хедлей. И аз пях моята ария. И тогава мистър Сноудън Хедлей каза: „La voilà, la deuxième Melba! (Ето я, втората Мелба!)". Тогава престанаха да ме наричат с моето име. Мелба, Мелба. В Париж ме наричаха Мелба. Само че не в документи, а така – Мелба.

Напуснах го Жули Сис, но остана в мене „Ефигения в Таврида", за да ме извадят в новата зала на Радиото и професор Панчев[12] говори за творчеството на Глук. Хем говори, хем аз пея.

5. УЧЕНИЧКА НА МАДАМ ГИЮ

Л.Т.: След това обяви се конкурс за École normale de musique. Аз се явих там. С конкурс ме приеха вкласа на мадам Гию – колоратурка със световна слава. Само че и тя беше еврейка.

А аз тогава четях от Вайнигер[13]. Ото Вайнигер е евреин, но лошо пише за евреите. Хем, че не са осолени и че миришат. Турци и евреи винаги имат един дъх на тялото, потта им мирише. Защото не били осолени. А аз, когато съм се раждала, моята баба ме извадила от мама, веднага ме осолила, турила много сол във водата.

Сега, под влияние на Ото Вайнигер, когато моята професорка мадам Гию ме целуваше, аз се бършех после дълго време, защото е еврейка. А тя много ме обикна. На всеки урок, който имах при нея, на края на рояла имаше един пакет за мене – да ми поднесе нещо. „Bien aux sous-bas. [Добре е за под чорапите]" „Sous-bas" (су ба) се нарича, „под чорап" се казваше (sous значи „под"), от тифтик[14], цвета на тялото. Та „sous-bas" бяха много фини чорапи, които се слагат под копринения чорап, защото в Париж няма нашите зими. Там е другояче.

В.К.: По-топло.

Л.Т.: Много влага има. Или ръкавички, или нещо такова ми слагаше в този пакет и след урока ми го подаряваше. А аз се радвах, защото не беше само внимание към мен, но зачиташе, уважаваше гласа ми и таланта ми.

---

[11] Нели Мелба / Nellie Melba, творчески псевдоним на Хелън Портър Мичъл / Helen Porter Mitchell), 1861–1931, оперна певица, коларатурен сопран

[12] Христо Панчев, 1884–1954, композитор, музиколог

[13] Ото Вайнигер / Otto Weininger, 1880–1903, философ

[14] тефтик или тифтик (арабски: *Teftik*, турски: *tiftik*) – ангорска вълна, естествената вълна е със светлокафяв цвят

В.К.: Продължаваме да слушаме за Париж. Явихте се на конкурс и го спечелихте.

Л.Т.: Явявам се на конкурс. И когато съм изпяла моята ария от „Севилския бръснар", станало спречкване. После ми каза мадам Гию. Мадам Гию казала в събрание: „Тя ще бъде моя ученичка." Добре, ама Жил има и той школа. Той казал: „Не, аз ще я взема." И се спречкали, но тя надделява. Аз ставам ученичка на мадам Гию.

Cera École normale de musique е разкошна школа. Директорът е прочутият световен шопенист, който Шопен е изнасял най-виртуозно. Това е Алфред Корто[15]. Тогава беше жив. Той е директор, а има заместник – Аугуст Манжо[16]. Защо? Защото Алфред Корто е постоянно в концертни обиколки из цял свят. От време на време пристига.

А когато влезеш в първия коридор, цялата стена е със златни букви. Големите френски музикални гении са написани с такива големи букви: Жак Кибо[17], Нинон Вален[18]. А вътре като влезете – грамадни зали, да се хлъзгаш по тях, защото ще паднеш. Всичко това е лъскаво. В една зала висят полилеи по няколко, както в черквата. Полилеи грамадни. В средата роялът е като мъничък. И акустика идеална. И наоколо всичко е плюш и златна боя.

Най-напред, преди да вляза при моята мадам Гию, аз минавам през една друга зала. Тя имаше двайсет асистенти – красиви момичета, музикантки, които вървяха подир нея като опашка. Аз минавам през друга зала, където ме чака върху удобно кресло първа артистка от Драматичния театър, с грамадна заплата, която ще ми покаже как да произнасям френския език. До нея има пианист и пиано.

Аз влизам. „Qu'est-ce que vous allez chanter aujourd'hui?" [Какво ще пеете днес?]

– Мадам Бътерфлай – арията.

– При прозореца застанете. Non, ne chantez pas! (Не, не пейте!) Не я пейте, само ми я произнасяйте.

За да получа дикция. И в такт я произнасям, а пианистът ми акомпанира, като че ли я пея. И 4/4 е тактът, и аз произнасям само, без да пея. Но в такт, защото с пиано. Например ще ви покажа 2–3 такта.

В.К.: Показва ни. Произнася думите разчленено, в един напевен ритъм. Но трябва да се чуе. Записали сме го.

Л.Т.: Цялата ще я мина няколко пъти, в такт. И отваря се друга врата, явява се асистентка и казва: „A votre tour! (Вашият ред, влезте!)". Значи много насядали покрай стените.

---

[15] Алфред Денис Корто / Alfred Cortot, 1877–1962, пианист, диригент, педагог

[16] Аугуст Манжо / Jean Auguste Mangeot, Auguste Mangeot, 1878–1942, пианист, музикален критик, директор на списание „Le monde musical", съосновател на École normale de musique.

В разговорите певицата погрешно представя Аугуст Манжо като Алфред Манжо

[17] Жак Кибо / Jacques Thibaud, 1880–1943, цигулар

[18] Нинон Вален / Ninon Vallin – с истинско име Joséphine-Eugénie Vallin, 1886–1961, оперна певица, лиричен сопран

Аз веднага отивам до рояла на мадам Гию. Самата тя си акомпанираше. Разбира се, че ще изпея много добре арията, защото аз минах през фонетически обработен, с добра дикция.

Аз имам по prononciation française(френско произношение), ама en chantant [пеейки], а не говорейки: 20 – най-висока бележка, което чужденци много рядко могат да получат. Идеална дикция, ама на френски. И оценка 20 имам по пеене, най-горе.

С мадам Гию изработих „Риголето" – ролята на Джилда, „Травиата" – на Виолета, всичко на френски.

И когато се връщам в България, явявам се в Операта – искам дебют. Аз пея на френски.

Добре, ама главният диригент Асен Найденов[19] ми казва: „Не искаме тука на френски. Обърни цялата роля на български."

Това е – да я обърнеш – една година не ти стига. И уроци. Защо? Защото при френския може да има прибавена нотичка; а при българския да я няма. То всичко вече е влязло тука, в маската ми, на лицето ми, в кухините ми, в назалните [носовите] кухини, тоновете тука звучат. И трябва сега да го обърнеш.

С цяла година закъсня дебютът ми, за да го обърна на български. Но го приготвих.

Ходех при Събчо Събев[20], защото той пее Риголето. Добре, ама той, като видял, че ще имам голям успех, организира много критици да пишат по вестниците, че „Лиляна Табакова е моя ученичка" – след като аз съм учила в Париж – за да получи малко слава.

Аз изтърпях това. Даже имам критики тука, влизаха в будоара ми и ми записваха. Питат за баща ми, каква професия има. Викам, директор на фабрика. „Не, ще го пишем работник – че ти излизаш от черноземa, че си работническо чадо. Сигур е бил комунист. Разбираш?" Каква ли не ме писаха вече. „Утре Лиляна Табакова ще се яви на 1800 души публика в Народната опера – дете от черноземa, дете на фабричен работник...", а баща ми никога не е бил работник, но така. Всичко това го имам като документация – изрезки от вестниците и ги пазя.

6. ПРОФЕСОР ЕМИЛ ДЕПОРТ

В.К.: Колко време стояхте в Париж?

Л.Т.: Четири години и половина.

В.К.: Завършихте. Пяхте ли там?

Л.Т.: Пях, защото вижте сега какво се получи там пък.

Имахме един професор, Емил Депорт[21], да го опиша как изглеждаше. Той беше много свободен в поведението си. В Париж например да тръгнеш гол, увит с един бял чаршаф, по улиците, няма да ти обърнат внимание – свободен град. Той беше такъв, че никога не носеше, така, връзка на ризата си. Тука отпред имаше една копринена тафта – кордела, така и тука – една игла с брилянти големи, закопчана. Тука на ръкавите излизаха,

[19] Асен Яков Найденов, 1899–1995, оперен диригент

[20] Събчо Атанасов Събев, 1899–1950, оперен певец, баритон

[21] Емил Депорт / Émile Desportes, 1878–1944, композитор, диригент

както Моцарт и Шопен – кьдраво, тука. Той и така дирижираше. Той имаше собствен оркестър и си го плаща.

Неговата жена беше германка от Мюнхен и тя претендираше, че била от рода на Моцарт. Така казваше. Имаха единствена дъщеря,ще й покажа портрета. Сега е жива и е голям човек в Париж. Тя се среща сега с Венцислав Янков[22] и казвала тъй: „Откакто la petite Bulgare [малката българка] беше в нашия дом, всичко пееше вкъщи." Тя е получила Premier „Grand Prix de Rome" [първата „Голяма награда на Рим"][23]. Папата дава този приз на този конкурс. Тя първа получи като композитор, пианист-виртуоз и композитор. Нейният баща Емил Депорт го наричаха „французкия Шуберт". Но от него имам много композиции, даже имам надписани за самата мене отгоре.

И сега, как стана да вляза в тяхното семейство. Monsieur Емил Депорт предаваше най-трудния предмет – солфеж. По този предмет много артисти биват скъсвани.

Слуховите упражнения са най-трудното нещо винаги в музиката.

Той правеше следното, ние в България го нямаме това. Нареждаше в три-четири реда в кръг ученички. В средата има място. Той сядаше на такъв стол, дето се върти на всички страни. Аз се пъхах някъде по-накрая. И всички държим lemoins– еднакви ноти. Но lemoins от какво е направено? Много трудно. Мелодията първо не е равна, има и вариации. Не е проста. И ако е на СОЛ ключ – лесна работа, и едно бебе ще ти го изпее. Не е на СОЛ ключ. Почва един-два такта СОЛ ключ, след това две чертички – ФА ключ. А ФА ключ три тона има разлика. След ФА ключ идва ДО сопранов ключ. А До сопранов, До алтов и До теноров са три вида До. И ти, като гледаш, трябва веднага туй да го преведеш и да го изпееш. А той държи тефтерче и ти пише бележка. И не знаеш накъде ще се фръцне на въртящия се стол, наляво или надясно, и ще посочи с малка пръчица. На такива уроци съм присъствала много.

Него ден беше, аз съм имала висока температура. Аз съм била болна, но въпреки туй съм отишла. И той, фръц: „A vous continuez! A vous s'asseyez. Vous!" (Вие продължете! А вие седнете!) – и пише бележка. И по едно време спира и казва: „Ah, pourquoi la petite Bulgare esttellement rouge? (Защо малкото българче е цялото червено?)". И казва: „Faite la place! Viens, ma petite!" (Направете място! Ела, моя малката!"). Аз отивам до него. „Mais elle brûle!" (Тя гори! Кой от вас има кола?). Обади се една висока, стройна жена.

---

[22] Венцислав Янков Янков, 1926–, пианист, педагог

[23] Prix de Rome или Grand Prix de Rome, Голямата награда на Рим за музика е присъждана през периода 1803–1968 г.

7. ПОДАРЪЦИ ЗА НОВА ГОДИНА

Л.Т.: А правеше ми впечатление, че много бижута има по нея: пръстени, пръстени тука, тука, тука, тука, тука, навсякъде по тялото. Туй всичко лъщи. И все истински, а не имитация. Нейният мъж бил имал фабрика за шампанско и няколко централни хотели в Париж, негова собственост. Много богат.

– Моята кола е долу. Аз, каза, ще я заведа.

И ме завежда. На rue „Lavoisier" [улица „Лавоазие"] аз съм живяла, а прозорецът – към rue „De Ponthieu" [улица „Де Понтию"]. И ме завежда в стаята, туря ме върху леглото, закача ми електрическия чайник, сварява ми водичка, и ми дава.

А след два дни – не днеска, не утре, а други ден, е Нова година. Идва Нова година.

Сега интересно ли Ви е?

В.К.: Слушам, слушам. Аз точно това желая. Знаете ли защо? Защото този разказ, който Вие разказвате, ще се документира с Вашите документи. Точно това е важно. Нали точно това желаем.

Л.Т.: Намокрих си възглавницата да плача. Като си представя – срещу Нова година – голямата маса постлана, баницата, въобще как в къщи посрещаме, и с всичките му ритуали. А аз съм болничка, с температура и съвсем сама в стаята.

А стаята ми нямаше парно, защото беше килерче преди туй. И аз си купувах дърва на килограм и ги държах в гардероба най-долу. Можеш да си представиш какво е било в стаята ми. Студеничко е било. И така, поплаках си, поплаках и на връх Нова година, рано-рано, се чука на врата ми – същата тя, с мъжа си, която ме докара. Мъжът й облечен в богата шуба. А те имали обичай на връх Нова година да посещават изоставени такива, самотни души. И карат пълна кола с подаръци. И ми напълниха леглото. Една голяма кутия, вързана с кордели. Наредиха ги така и върху възглавницата ми той тури, мъжът, една покана: „Notre jour de réception. (Нашият ден за прием)" на вечеря, покана за прием.

А те ми казаха, че живеят в апартамент, а то било цяло château, замък – техен, в Париж. Ама аз после, като отидох, видях. А те ме викаха на прием-вечеря с официално облекло. Тогава още мадам Хедлей не беше още заминала за Лондон и аз я показах. Ама викам : „То пише „официално облекло". Аз нямам."

– Аз ще ти дам една рокля. Аз ще ти дам.

А тя имаше много тоалети. Тя имаше цял гардероб обуща – обуща, обуща, обуща – чак догоре, много, цял магазин. А краката ни бяха еднакви, аз имам малък крак. Та, като тръгнаха за Лондон, дрехите и вещите си хвърля: „На, Мелба, носи ти! На, Мелба!", щото бях заела вече стаята. Това одеяло – на Мелба, това... Напълниха ми стаята с разни неща: че дрехи, облекло и още много неща.

В.К.: Те дойдоха на Нова година, поднесоха подаръците и Ви дадоха тяхната визитна картичка, да отидете на гости.

Л.Т.: Не можах да им изпея нищо на приема-вечеря, защото не бях добре.

8. ИЗПИТЪТ ЗА ДИПЛОМА ВЪВ ФРАНЦИЯ

Л.Т.: Добре, ама ето какъв маниер имат в Париж. Всеки професор има право в залата, на сцената, със специални покани, да поканва с покани, да покаже на сцената своята школа. Ние туй в България го нямаме.

Мадам Гию ме извади веднага, да покаже, че съм нейна ученичка. Аз съм завършила в София със „Севилския бръснар", получих висока бележка, но тя ме тури като нейна ученичка.

Излиза самият професор и почва да говори на публиката: Моята школа се базира на тези и тези работи. Ето сега ще ви покажа току-що пристигнала ученичка, която почва. От един-два месеца учи пеене, да ви покажем. А тази пък еди-колко време учи. И така разгръщат своите школи пред публика. И така прави и Жули Сис от театър „Одеон", и други, и други.

Веднага ме извадиха с „Етиен Марсел"[24] да изпея. Изпях.

На тези работи идваше и тази, богатата жена, певица, и мъжът й в салона. И ръкопляскаха и ме поздравяваха.

Сега, след вечерята, аз навсякъде съм си била вегетарианка. Въвеждах вегетарианството. Влизаме в салона, където се поднася кафето. И там има роял. А неговата сестра беше пианистка. Накараха ме и аз изпях арията на Розина, която съм учила в България.

Сега, дойде вече изпитът за диплом да получа. А този изпит, преди да го изнесем, завършиха новия салон в École normale de musique, направиха нов салон, концертен.

В.К.: И какво стана по-нататък?

Л.Т.: И Аугуст Манжо имаше секретарка, мулатка (между черен и бял), много красива жена, като богиня, много хубава.

И салона да Ви опиша с две-три думи. Не беше широк, а висок, като изправено яйце. Значи ложи, ложи, ложи, ложи много. Партер – малко места. Сцената представляваше отворена уста: езика, долните зъби и небцето, даже и гърлото – с идеална акустика, от розово дърво, което не е боядисано.

На тази сцена съм държала изпит. Току-що го бяха завършили. И изпях най-трудната колоратурна ария. Започвам аз с каденца, а не пианото. Пея арията на Жулиета, операта „Ромео и Жулиета"; и след това арията на Бътерфлай. Значи колоратурна и спинтова, гъста.

Но аз се явих. Закусих си, взех си нотите и се явих. Добре, ама дойде японката, дето ме обичаше и ми вика. „Закусила ли си?", на френски.

– Не, аз не съм, каза, закусила.

– Хайде, каза, да идем, насреща има сладкарница, да закусим. Ела с мене.

Тръгнах, без да питам някого. И тя закуси. И като се върнахме, секретарката, красавицата, като ме хвана за раменете, като почна да ме друса и да ми се кара: „Това не ти е България. Каква диващина, каза. Без да питаш, ще излизаш. Ами че дойде твоят ред да пееш!"

Аз се разплаках. В този момент се отваря вратата и казват: „Следващият!", и тя като ме блъсна с нотите ми на сцената. На пианото беше седнала мадам Гию. Тя ще ми акомпанира.

---

[24] „Етиен Марсел" („Étienne Marcel") – опера от Камий Сен-Санс

Поглежда и ме пита: „Какво ти е, какво ти има? Какво се е случило?" Разбра, че нещо с мене се е случило.

Тогава й давам знак да не почва, да дойда на себе си. Не помня как съм пяла. Но когато излязох от сцената и търся моето палто, за да си го облека и непрекъснато си повтарях: „Къде е моето палто?", то тогава тази същата мулатка, кат се хвърли отгоре ми, че като взе да ме прегръща и да ми вика: „Извинете ме, моя малка, как бях брутална, как бях брутална към Вас!"

Аз викам: „Вие сте извинена, Вие не сте виновна, но аз закъснях."

Добре, ама тя ме дърпа, не ме пуща и ме дърпа нагоре по стълбите.

Аз се дърпам, а тя иска да ми каже, че журито иска да ме види. А те са горе, в дирекцията горе, там са вече, около масата са насядали.

А кое бе журито: monsieur и madame Кедров[25] от Петербургската опера в Париж, брата на киноартиста Иван Мажукин – Алфред Мажукин, тенор със световна слава. Ходеше, като косата му чак дотук, до раменете му падаше, като Исус Христос. Артисти от Гранд опера и Опера комик, те са най-горе, на най-горната ложа.

И като влизаме при директора, но аз не знам защо ме мъкна тази. Не ми казва, само ме дърпа. И като влязох, и съм готова веднага да плача.

Директорът се обръща към мене и ми казва: „Кажете адреса на Вашия баща."

Имам и още съхранявам до днес тука двойна телеграма, само че избеляла от времето. Аз се разплаках и казах: „Но защо?" Защото и без туй баща ми ми пише: „Майка ти е тежко болна, е много привързана към тебе, трябва да си дойдеш!" Иска да прекъсна следването.

А мулатката записа адреса и изпрати двойната телеграма: „Цветана получи диплом по пеене с поздравление на журито."

По-късно разбрах какво пише в нея: „с поздравление на журито".

А те всички бяха засмени до тука! А аз плача. И пише още в телеграмата, затова е двойна, защото monsieurДепорт я кани да прекара лятото в неговото семейство, в курорта Мерикур имат вила извън, на третата букла на Сена. Сена има три букли: две, три. Тука е Париж, тука е Мерикур, тяхното имение, на третата букла. Следва писмо.

И писмото им го запазих.

9. ЧЛЕН НА СЕМЕЙСТВО ДЕПОРТ

Л.Т.: Как стана да влезна в семейството на monsieur Депорт, френзкия Шуберт? Ето как.

Той, като ни нареждаше и видя, че съм болна, ми обърна малко внимание, щото много красиви момичета, много – англичанки, американки, чак от Румъния, от България – бяхме само две: аз и мадам Попова, но тя беше много възрастна, лицето й имаше с много бръчки, от Пловдив беше.

Той каза, че ще има концерт от собствени композиции в „Салгомон палас", в голяма зала – 6000 души събира. И ни покани да присъстваме. След концерта трябваше да минем в друга зала, да го поздравим.

---

[25] Семейство Кедров – Николай Николаевич Кедров-баща, 1871–1940, оперен и камерен певец, баритон, композитор, педагог; – Софья Николаевна Гладкая, 1875–1965, оперна и камерна певица, лиричен сопран, педагог

Понеже той беше голям пианист, си пазеше магнетизма на ръцете, беше турил един секретар до себе си, той да си подава ръка, да не му отнемат енергиите. Той само седи, а другият подава. И като минаваме да го поздравим, той каза: „Вие застанете тука, вие застанете отсам."

И мене ме тури отсам. Тези, които са сложени „тука" – идете си. А тези, които са сложени „отсам" – да останат. А чакаха коли отвън. Качи ни на коли и ни покани в дома си на голяма вечеря.

Влязохме, седнах там на едно ъгълче и една се обади: „Абе знаете ли къде се намира тази държава България?" Пък друга се обади: „А-а, то е някъде в Абисиния, а те там са диви, ходят голи."

Аз като станах права, пък не знам добре френски още, правя много грешки. А те умират от смях. „Как смятате, викам, да нападате моето отечество? България не е в Абисиния. Аз как знам, че вашият Людовик XIV имал 50 слуги за носните си кърпички, а вие да не знаете за България!"

Това им направило много силно впечатление. Щото ние бяхме загубили войната, плащахме репарации. И по едно време monsieur Desportes [Депорт] излезе с madame, неговата жена и след малко се върна, прегърнати и двамата, и казаха: „Запазете тишина! Ние решихме тази вечер с моята жена да поканим малката българка да стане член на нашето семейство!"

Това е нещо много обикновено в Париж.

Аз рекох, че се шегуват.

– Ура-а-а!, взеха да ръкопляскат и аз си отидох след приема в мойта квартира.

На сутринта – то не било шега – пристигат с колата, заедно с дъщеря му Ивон Депорт[26], имам я тука, която взе първата „Награда на Рим" – Premier Grand Prix de Rome от папата: три години на папски разноски във Виа Ватикана, при папата, да усъвършенства своите композиции.

Световна премия беше. Затварят ги един месец в двореца Фонтенебло. Ще Ви кажа как се получава този конкурс после. Нищо, в скоби ще кажа, те ме заведоха във Фонтенебло. То е, нямам думи да кажа. Само парковете, езерата, а вътре, дворците са сега, вътре правят конкурс. На обед ги викат с гонг. Всеки си има апартамент. От цял свят. Дават им, един месец ги държат. Трябва да напишат през това време, един месец, една литургия, едно действие от опера ще композираш, един секстет или квартет, или това, всичко туй за един месец ще го композираш. Само затворени и ги викат на обед с гонг.

Моята Вовон [Ивон] (аз я наричам „моя", щото най-напред заедно спяхме в една стая) 5 пъти се явила, 5 пъти я късаха. Защото една година взел един флейтист наградата. И това, нея година, на масата, както се хранехме, тя каза: „Maman, аз се записах пак."

Тя като взе ножа, майка й, че като стана, че като го размаха, крещи: „Не, ти ще ни съсипеш с твоите конкурси! Не виждаш ли, че те късат?"

– Не, аз искам да видя късмета на малката българка.

Дадоха й номер 102. Аз избродирах с червени конци 102. Нея година тя взе първа премия. И замина във Виа Ватикана. Сега е много голям човек в музиката. Нейното име е във всички афиши, нейни произведения се изпълняват. Мен ми каза и Венцислав таз година.

---

[26] Ивон Депорт / Yvonne Desportes, 1907–1993, пианист, композитор

И когато бащата композираше, и тя композира. И ме викаха да изпея, каквото са написали, а тя отваряше вратата и казва: „Остави я сега, аз пък искам да опитам моя композиция."

Аз пък печелех от това, защото те не ми свирят мелодията, ами ме карат веднага да я пея. А това е школа за мене. Нали аз се уча от това. Сега аз се отклоних от това, от главната линия на разказа си.

В.К.: Ставаше въпрос, че Ви приеха в това семейство. Вие вече сте приета в семейството на композитора.

Л.Т.: Приета съм. Дойдоха сутринта и почнаха. Аз викам – те не ми обръщат внимание. Отварят ми гардероба, отдолу са дървата, щото нямам парно отопление. И почват да хвърлят в куфари и пълнят колата.

Изпразниха стаята и ме закараха най-напред в rue „De Noel", Porte de Versailles – там е техният апартамент в Париж. А, всички, които имат собствени апартаменти...

Най-напред спях с Вовон в една стая, но после ми дадоха на тавана – има цял таван с парно, мебелирана – да бъда пък самичка в стая. Но най-напред с Вовон спях. И от Париж до Мерикур[27]...

Сега, бащата на monsieur Депорт е бил нотариус. И селяните не могли да му плащат във франкове, му давали и земи. И затова Мерикур се намира на третата буква на Сена от Париж. С кола отиваме.

Вилата им (дадоха ми най-хубавата стая за гости).Почва градина, само цветя, с желязна врата. Слизаш две-три стъпала, към Сена отиваш – почва зеленчуци, само зеленчуци – друга градина. Пак две-три стъпала отиваш към Сена – само дървета: бадеми, какви ли не ябълки, круши. Пак две-три стъпала – почват ниви, до Сена. Най-накрая са орехи, техни орехи.

Туй всичко – от баща му, нотариус. Неговата жена донесе голяма зестра на monsieur Депорт: в Довил [Deauville] цяла вила с парк и с пазач – семейство живее там, да пази.

Тази вила беше мебелирана в най-висок стил. Сега, понеже дъщерята, освен че е пианист-виртуоз и композитор, е и голям художник. И знаеш как рисува: не картини, ами със стълба.

Например, ако влезеш в Мерикур, където е гаражът на колата, тя и там нарисувала изгрев слънце на морето. Със стълба рисува. Столовата в Мерикур, отсреща сега тая стена, цялата да бъде една картина. Представлява, ето тука е масата, тази стена. Дълга маса, насядали красиви жени и Шуберт свири и пее на китара.

Всички стени в Довил бяха рисувани. В стаята, в която ме туриха да спя, над главата ми беше грамаден паун с разперена опашка. Целите сервизи бяха от сребро, не обикновени.

Те за имения ми ден ми подариха златна пародръжка, ама от чисто злато. И когато да тръгваме, последната година вече, като си получих диплома за Париж, аз влязох в салона да драсна една картичка на баща ми и турих пародръжката на рояла, и вече не я видях – забравих я.

Във всяка вила рояли имаха – пиана, рояли. В Мерикур – пиано, в Париж – роял, в Довил – роял. И даже даваха вилата на американци за два месеца по двадесет и две хиляди [22,000] на месец, с всички мебелировки вътре, даже и солничката за сол – всичко.

---

[27] Мерикур (Mericourt) – село (община) във Франция, регион O-de-France, департамент Pas-de-Calais, район Lens, кантон Avion

А след като си отидат американците и платят тази голяма сума, отивахме ние в Добин с кола и се получаваха чудесни есенни дни, и там правехме ний последен курорт.

Тъй че в стаята, в която ме туряха да спя, беше над главата ми голям паун и всички, такива – картини – няма, самите стени са рисувани, даже и гаражът за автомобили. Вътре тя е влязла и със стълба е нарисувала прекрасен изгрев на слънцето, както излиза от морето – вътре, дето е колата. Много даровита беше.

Тя е моя връстница, с шест месеца по-голяма. Тя обичаше един младеж – Жак Дюпон, също пианист-виртуоз. Неговият баща беше импресарио на най-големите артисти в света, които посещават Париж. И прави големи реклами. Когато синът му изнасяше концерт в Париж, цялата tour Eiffel, Айфеловата кула, вечер се осветяваше: цък – тъмно, пак цък – тъмно. Това много пари струва. С лампички, като цъкне, се чете надпис голям, със светещи лампички: „Концерт Жак Дюпон". И пак угасне – пак „Концерт Дюпон". Рекламата ту светваше, ту изгасваше. Това много пари струва. Бащата го правеше. Сега, не знам дали тя се ожени за него, щото аз напуснах Париж и се върнах вече в България, но тя се среща непрекъснато с Венцислав, защото концертират заедно и е професор в Държавната консерватория в Париж.

Сега и винаги ми праща много здраве. Ако искам да отида в Париж, жива е.

В.К.: Колко време изкарахте там – 4–5 години?

Л.Т.: В Париж четири години и половина.

10. ДЕБЮТ В БЪЛГАРИЯ

В.К.: И кога се върнахте? И защо се върнахте?

Л.Т.: Майка ми, понеже много е свързана с мене, тя все ме дърпаше да се върна и се върнах.

Сега, връщам се от Париж с поздравления и на журито, и с това, което Вие чухте.

И правя постъпки в Операта. Асен Найденов каза: Ела днес, ела утре. Ела днес, ела утре. И отлага – ориенталска черта. Ориенталците се движат с биволска кола. А сега не е времето на биволската кола. Сега трябва с 300 хиляди километра в секунда да се движим, със светлината. Но какво да правя?

Една година закъсня дебютът ми. Явявам се на дебют. Баща ми през туй време е директор на фабрика „Христо Райков" в Габрово, с грамадна заплата, защото е много способен. Неговите палмерстони[28] биха пазарите на текстилците. И той пази своята тайна, не я казва. Те питат. В боядисването нещо там имало някаква тайна.

И майка ми дойде в София за дебюта, а баща ми, сутринта в кабинета му му донесли вестници и гледа: „Я, туй много прилича на моето детенце!" А те съобщават, че тази вечер ще пея в ролята на Джилда. „Ах!", заключва той, нямал време да преоблече работните дрехи, тича на гарата, взима влака и пристига в София.

---

[28] Палмерстон (текстил) – вид вълнен плат с къси влакна за зимни палта

И кога пристига на театъра, касата заключена вече. Искал да влезе в салона, те казали: „Дайте билет!" И той казал: „Аз съм баща на дебютантката." А единият рекъл: „Да не е мръднал този човек, как може така?" Кой знае какъв е бил видът му, та да не му вярват. А в салона всички са официално облечени.

Абе, когато изкарах второ действие, щото аз се явявам във второ действие в „Риголето", не в първо. Първото е клетвите там. Второ действие е моето.

И след свършване на второ действие, викат ме, нали. „И-и, я колко прилича този на баща ми! Ама защо плаче?"

А той застанал зад диригента отпред вече и плаче. Аз знам, че баща ми е в Габрово. Даже любовник да ми беше, годеник да ми беше, нямаше да направи таз жертва, която той направи. Понеже дебютът ми беше май месец, не си взел даже и пардесюто, тракаха му зъбите от студ. Тръгнал така. И плачеше. Разбира се, от радост. И щото като си тръгнахме, трепереше от студ. Месец май надвечер е хладно.

Така премина първият ми дебют.

11. СМЯНА НА ИМЕТО – ЛИЛЯНА ТАБАКОВА

В.К.: А как премина последният Ви дебют? Знам, че сте уволнена като дъновистка.

Л.Т.: Сега, аз не се тревожа, че съм уволнена заради Учението.

Защото Учителят ме подготви, пък подплата ми даде и ме предупреди, че те ще ме освободят; че те ще си точат ножовете всеки ден върху моя гръбнак. Не ме наричаха с името в Операта, ами „дъновистката". „Дъновистката".

В.К.: Защо си сменихте името? Вие сте Цветана, а не Лиляна. Защо Ви смениха името?

Л.Т.: Защото покойната Цветана Табакова[29], която беше лирико-спинтов сопран, пееше Вагнерови опери, голяма певица беше, но си замина.

И за да не става така, като че ли да е пак възкръснала, за това Асен Найденов ме извика да говори с мен.

Утре вече почват да печатат афишите за моя дебют и реши и ме попита (чрез Михаил Хренин, който продаваше пиана и рояли срещу Операта). Той излезе от кабинета на Художествения съвет, където се бяха събрали. Аз бях отвън. И дойде при мене, и каза: „Съгласни ли сте, пак ще турнем името Табакова, но трябва да сложим друго име, а не Цветана, за да не се смесва и бърка с името на певицата Цветана Табакова. А тя също протестира, че се е явила нова певица, която носи нейното име. Изберете си друго лично име. Нали артистите си имат артистични имена."

Аз се съгласих. Защото тя веднъж ме срещна и ме запита: „Вие защо носите моето име и се явявате с него на сцената?"

– Но аз така се казвам.

– Тогава си сменете името, защото аз съм преди вас на сцената, да не ни бъркат имената.

---

[29] Цветана Борисова Табакова, 1905–1936, оперна певица, сопран

И затова аз мислих, мислих и си сложих името Лиляна.

Станах от Цветана на Лиляна Табакова. Но в Операта не ме позоваваха по име – нито Лиляна, нито Табакова, а пренебрежително казваха за мен: „Онази там, дъновистката."

Беше ми обидно. Аз не съм дъновистка, а искам да бъда ученик на Учителя Дънов. И да остана ученик за Веки веков.

В.К.: И накрая какво стана? Как сте по паспорт назована?

Л.Т.: Писаха ми на кръщелното в скоби и че съм Лиляна[30]. Че аз цяла кариера направих върху туй име – Лиляна Табакова.

В.К.: Значи те Ви назовават Лиляна, а по паспорт сте Цветана.

Л.Т.: Да. Сега писаха на кръщелното, ама не ща да вадя нов паспорт. И така съм. Туй не е важно. Най-дребната работа.

Учителят даже нямаше и паспорт. И когато е имало блокада и полицейски час, е спал в дома на един генерал. Генералът Му казал: „Съветвам Ви, останете и тази нощ да спите у дома, защото ще Ви спрат по улиците и ще Ви искат документ." А Учителят казал: „Предпочитам да си отида на Изгрева." И когато тръгнал, се явило едно голямо полицейско куче и тръгнало редом с Учителя. И като минал покрай всички постове, те помислили, че и той е излязъл да ги ревизира. „И кучето, казал, ме изпрати до вратата на Изгрева и рече тъй – обърна си опашката и си отиде." Това го имам писано.

12. НАЗНАЧЕНА В СОФИЙСКАТА НАРОДНА ОПЕРА (5 февруари 1941 г.)

В.К.: Как се развиха събитията по-нататък? Дойдохте в България и това беше първият Ви дебют. По-нататък как се развиха нещата?

Л.Т.: Сега, харесаха ме, дадоха ми пет-шест пъти да изляза на сцената, като на всяко излизане почнаха да ми плащат. По 5 хиляди лева ми даваха тогавашни пари, едно след друго. Ама назначение нямах. Дълго време не ме назначаваха.

Аз съм назначена 1941 година, на 5 февруари получих заповед за назначение. Но не беше така, на тепсия поднесена, ами трудно беше.

Учителят все ме питаше. Аз всичко Му казвах. Ако моите колеги знаеха, че аз всичко казвах на Учителя, щяха да бъдат по-внимателни към мене. А те не знаеха, че аз всичко споделям с Учителя. Те знаеха, че ходя на Изгрева, че изнасям концерти, че пея, че играя Паневритмия и т.н.

Но откакто постъпиха тъй с мене през 1972 година и счупиха ми пет прозореца на бараката, за да ме изпъдят оттам, да дойда тука в апартамент в Дианабад, аз затова не отивам там, в този салон, където днес се събират. Дойде Йоанна да ме кани да отивам: „Не! Учителят ми е казал:

„Откъдето си изпъдена, никога не се връщай назад, ами върви само напред."

Затова не се връщам.

В.К.: Да. И Вие как бяхте вече назначена в Софийската опера?

Л.Т.: Сега, докато дойде назначението, изваждаха ме в много роли.

---

[30] Виж в раздел „Сканирани документи"

През туй време, по едно време главният диригент ми каза: „Снощи решихме да Ви дадем Виолета в „Травиата". Но аз с брат Христов бях посетила Учителя, преди да ми каже диригентът.

При Учителя сме, и други работи говорихме.

По едно време Учителят ми каза: „Ти пяла ли си „Дамата с камелиите"?"

Викам: „Не, Учителю." „Дамата с камелиите" е драма, а операта „Травиата" е същата роля, но другояче именувана.

– Аз не вярвам да ми я дадат, Учителю. Тя е много тежка роля.

– Аз, каза, съм слушал Аделина Пати[31] в тази роля в Америка, Учителят каза.

В същия момент слизаме долу в града и брат Христо ми каза: „Идете си, Цвете, аз ще се отбия да запиша какви репетиции имате утре." Щото всеки ден репетираме. И се връща, и ми казва: „Има нов афиш, пуснат при бай Божил. Пише: „Възобновява се с нови декори, костюми, постановка, опера „Травиата"; Виолета – Лиляна Табакова."

Ето на Учителят как вижда всичко. И започнаха репетициите.

13. ИСТИНСКИЯТ РЕЖИСЬОР
Операта „Лучия ди Ламермур" от Гаетано Доницети и съветите на Учителя

Л.Т.: Главният диригент – режисьорът Драган Кърджиев[32], който е завършил в Германия и на Вагнеровите тържества го канеха да присъства, да работи. Той, като си тури на мозъка един бръмбар, че може и аз да постъпя, както с всички артисти. А аз всичко казвах на Учителя. Сега, туй не ща да го кажа, той не е жив вече... Той се опита, но Учителят каза: „Ще го насолим". И го насолиха. Повече няма да кажа. Стана това, което трябваше да стане...

Драган Кърджиев ме режисираше и в „Лучия ди Ламермур"[33]. Художествената управа ми даде премиерата предварително. И имаше едно място в арията, което, нали тя полудява накрая, гледали сте операта, нали?

В.К.: Да.

Л.Т.: Когато тя трябва да отиде много напред, където вече е ръбът на сцената, с бавно движение и да пее: „Мой си най-после и аз съм твоя", режисьорът иска от мене да правя бавно „Мой си най-после и аз съм твоя", на ръба на сцената да го пея. А той винаги върви успоредно с мене, докато отивам там и бавно пея.

Аз го споделих с Учителя и го направих пред Него.

– Не, каза Учителят, ти с туй движение, ти го блъскаш. Ти преди всичко няма да пееш нито на херцога, нито на Едгардо, нито на един от любовниците си на сцената.

---

[31] Аделина Пати / Adelina Joana Maria Patti, 1843–1919, оперна певица, сопран

[32] Драган Николов Кърджиев, 1896–1968, оперен режисьор

[33] „Лучия ди Ламермур", опера от Гаетано Доницети / Gaetano Donizetti, Domenico Gaetano Maria Donizetti, 1797–1848, композитор

Ще пееш за Господа. Това гърло не е твое, то е на Бога и няма да позволиш никой да го докосне.

Тоя глас ти е даден от Бога. Не те пращам Аз в Операта – Небето те праща в Операта. Ако те не те приемат с любов, те Мене не приемат, Бога не приемат."

Така ми каза: „Ти ще пееш за Господа."

– Ами какво движение да направя? Той няма да ми даде!

А Учителят казва: „Вместо да пееш „Мой си най-после", ще пееш на Господа „Мой си най-после", нагоре ще простреш ръцете."

И аз на другия ден отивам на репетиция и като той пак тръгна с мене и като стигна пак на ръба, аз изпях: „Мой си, най-после" с вдигнати ръце нагоре към небето.

Той тропна и побесня: „Кой ти каза тъй да го правиш? Ще те глобя!" А глобяването е задържане от заплата.

Казвам на Учителя.

– Ти на репетициите ще правиш неговото, а като дойде премиерата, ще направиш това, което ти казвам и показах.

На репетициите слизам с ножа, а на представлението горе хвърлих ножа.

Учителят ми каза: „Горе ще го хвърлиш, още на горното стъпало."

И когато сцената става тъмна и един голям прожектор върви върху главата ми, аз видях, че Драган Кърджиев се е завил с плюшената завеса като кадъна и с двете си очи наблюдаваше аз какво си правя на сцената, каквото си искам.

Той подуши, че друг ме учи какво да правя. И имах грамаден успех. Питай братя Янкови, бяха на сцената, като след Лучия самият Драган Кърджиев ми улови главата и, макар че туй всичко е пот и бои – мръсотия, той ме целуна по челото. И аз го въведох. И ножа хвърлих, и така пеех.

Изпълних съветите на истинския режисьор.

В.К.: С ръцете нагоре, както Ви каза Учителят?

Л.Т.: Не само това, но има и други подробности. Щото с часове пея на сцената.

Например това е пета картина. Четвърта картина е сватбата. Когато Едгардо слиза на сватбата, нейният брат Артур я жени насила за друг, а тя не го обича. Тя даде дума на Едгардо. Той хвърля пръст, тя е много драматична сцена.

Но не искам да се връщам към сцената и към операта, защото Учителят има отрицателно мнение за операта. Ако Ви покажа какво говори, не знам, ще ме намразят, ама аз не съм виновна.

В.К.: Вие това сте го записали, нали?

Л.Т.: Той казва, че има голямо тщеславие още в тях, в операта. Няма култура духовна. А аз всичко приемах с любов, тъй ме научи Учителят. И най-невъзможните постъпки ги приемах с усмивка и без роптание.

Господ щом ги допуща, значи ти ликвидираш кармата си с тях, като изтърпиш. Ако роптаеш, това не е ликвидация.

Ликвидация е самоотричане, самопожертвуване.

14. САМООТРИЧАНЕ В ИМЕТО НА ЕДИН ИДЕАЛ. ЗАЩО МЕ УВОЛНИХА ОТ ОПЕРАТА

Л.Т.: Ако това е самоотрицание, бърже се ликвидира тогава кармата.

В.К.: Какво казва, Учителят?

ЛТ: Да не търся правото си. Да не се боря да търся правото си. Да приемам с любов.

Когато ме извика, Пипков[34] беше директорът, а аз с Пипков се запознах в Париж.

Аз влизам в École normale de musique да следвам, а Пипков – последния си концерт изнася от собствени произведения на сцената и напуща Париж, защото е завършил. А негов професор беше Пол Дюка[35], голям композитор.

А моят професор Емил Депорт (Пол Рикур е неговият псевдоним), ми каза тъй: Тази вечер един ваш българин ще изнесе собствени творби в салона на École normale de musique, ученик на Пол Дюка. Ако искате, да Ви заведа, да Ви запозная. И с маман. А те ми казаха на нея да казвам „маман", а на него „папа", защото аз бях 19-годишна, когато бях в Париж. И затова не ме приеха в Държавната консерватория, защото бях няколко месеца по-възрастна от техните години, които приемат. Аз бях надхвърлила годините и затова влязох в École normale de musique. И ме заведоха с кола.

И изслушах концерта на Любомир Пипков – само негови творби. Отсреща на ложата беше неговият професор, с бяла брада. Изнесе соло, дуети, терцети, всичко, което е писал и щото напуща Париж.

И след концерта monsieur Депорт каза: „Елате на сцената да го поздравим и да се запознаете."

Този същият Пипков стана директор на Операта и заедно с Георги Димитров[36] – композиторът и диригентът на хор „Кирков" – партийния хор, ме извикаха в една стая: „Утре е Първи май, а това е голям празник на комунистите, защото е празник на труда" – и заключиха вратата.

И ми казаха: „По случай Първи май и по случай, че Вие изнесохте „Отвличане от Сарая" с поздравление на Тито Скипа[37], световния тенор, идеално изнесохте, трябваше да Ви покачим категорията. Ние сега ще я смъкнем, защото Ви предупреждаваме за последен път: Ако Вие продължавате да ходите там горе, където Партията е решила да бъде унищожено това движение, ще последва уволнение!"

Това беше 1948 година. И ме уволниха, не мина много време и ме уволниха. На другия ден беше Първи май. Аз нищо не казах, само заплаках. На другия ден, на Първи май, ни наредиха по четири да манифестираме. И сме наредени не дето са билетите в театъра, а от другата страна и оттам трябва да тръгнем за манифестацията. И аз съм от края. Гледам, зададе се Пипков и рече тъй, и не дойде до мене, извъртя си главата.

В.К.: Оглежда наляво и надясно.

---

[34] Любомир Панайотов Пипков, 1904–1974, композитор

[35] Пол Дюка, Пол Дукас / Paul Abraham Dukas, 1865–1935, композитор

[36] Георги Димитров Петров, 1904–1979, композитор, хоров диригент, педагог

[37] Tito Schipa / Raffaele Attilio Amedeo Schipa, 1888–1965, оперен певец, тенор

Л.Т.: На другия ден дойде до ухото ми и ми пришепна: „Лиляна, горе главата!", и избяга. Но минаха времена, аз съм вече уволнена. Ние се намираме с брат Христо в Докторската градина на една пейка.

Брат Христо каза: Цвете, в градината влезе Пипков, а той живее на ул. „Оборище".

– Че какво като е влязъл Пипков! Да си влезе и да си излезе.

Добре, ама той като ни видя, дойде при нас. И когато си подаде ръка да се ръкува, дигна я към устата си да я целува. Аз рекох тъй: „Аз не съм дама да ме целуваш."

Пък той каза: „Лиляна, аз не целувам ръката на дама, а целувам ръката на твоя характер и на твоя човек, защото много наши партийци сега са в затворите." – Защото и Тодор Павлов[38] иска от мен да подпиша партиен билет, но аз попитах Учителя и Той каза:

„Окултният ученик не влиза в никакви политически партии и не подписва такива."

Значи, ако подпиша такъв билет, аз се самоизключвам пък от Бялото, светлото Бяло Братство, значи идейна е причината. Аз може да ги симпатизирам някои души, а всъщност има един свят, към който ние се движим бавно…

В света на Истината, там няма партии – ни червени, ни сини, ни зелени бои. Там е всичко светлина и съвършенство. А ние работим за нашето самоусъвършенствуване. Ще се стремим, колкото можем.

15. ПЪРВАТА СРЕЩА С УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ (6.06.1940 г.)

В.К.: Кога за пръв път се срещнахте с Учителя? Как стана?

Л.Т.: Как стана ли? Аз правя постъпки в Операта. Ела днес, ела утре.

А брат Христо познава баща ми и майка ми от години и ни посещава от време на време, още преди да помисля за опера и т.н. Той е приятел на нашето семейство. И той ми каза: Има едно светло, велико същество, при което аз искам да Ви заведа. – А това велико същество е Учителят. Добре, ама само казваше.

Той първо работеше с мене, без да ме заведе при Учителя. От време на време ни посещаваше. Но баща ми не беше много доволен като идваше. Баща ми много ме ревнуваше от всичко онова, което е в мъжка форма, много ме ревнуваше. Не му беше приятно да идва който и да е. Той не беше така ревнив към сестра ми, но към мене беше много ревнив.

И най-после брат Христов ме завежда при Учителя. И когато ме въведе, ний сме още прави, аз когато влизах при Него, Той излезе на прага, на антренцето.

Когато влизах, Той не ме гледаше в очите, Той гледаше над главата ми. Аз го забелязах това, а после попитах. А то било: каква е моята свита, какъв антураж е с мене. Щото ние не сме никога сами. Ний винаги имаме невидими същества около нас. И когато влязох при Него, преди да ми каже да седна и Му целунах ръка, един дух влезе в мене и той говореше.

И аз Му казвам: Учителю, ние ще направим всички неприятели да

[38] Тодор Димитров Павлов, 1890–1977, философ

станат приятели, да приемат Новото учение в светлото Бяло Братство. Това го каза моята уста, макар че още хабер нямам. Един дух влезе в мене.

Още на първата среща ми каза:

„Ние ще те пратим на едно място, дето ще свършиш една Божествена работа."

Аз помислих, че ще ме праща някъде пак в чужбина. Сега Той, преди да продължи, ме оглеждаше.

– Аз не искам да отивам в чужбина, Учителю. Искам да си остана в България.

Той каза: „Там, където ще те пратим сега, те си служат с интриги, но Господ всичко ще очисти.

Една божествена метла ще измете всичко и ще ти отвори пътя. И когато почне праната да се движи в природата и птичките да пристигат и да пеят, ти ще бъдеш назначена." На 5 февруари 1941 година ме назначиха.

16. КОНЦЕРТ В СЪВЕТСКОТО ПОСОЛСТВО (1939 г.)

Л.Т.: А когато още ученичка бях, пях в Съветската легация през 1939 г. Нямаше още официален комунизъм. И затова Гина Джиджева[39] като видя този документ, каза: „Ти трябваше да бъдеш наградена само за туй" – гдето съм пяла тогава, защото със същия файтон, в който ме возеше Стефан Киров[40], сме били в легацията на СССР.

В.К.: Този случай ми разкажете... Не сте го разказали, не сме го записали – за концерта през 1939 г. в Съветското посолство. Разкажете за този концерт, за концерта в Руското посолство. Как стана изобщо тази случка?

Л.Т.: Какво пях ли?

В.К.: Как стана изобщо тази случка?

Л.Т.: Ето как: Стефан Киров беше болен от сърце и живееше в хотел „Кооп", в горния етаж, в тавана. Той се возеше с файтон и плащаше на месец. А е от моя град Сливен и е роднина малко на майка ми. И като ме срещнеше с файтона, казваше: „Иване, спри. Качи се, качи се." И аз стъпвах на стъпалото.

– Още ли те лъжат в Операта? Още ли те лъжат?

– Ами, викам, не може бърже да стане.

– Слушай, каза, аз хич не съм добре, сърцето ми не е добре. Лежа на 7–8 възглавници. А предстои ми 30-годишен юбилей в зала „България". Моля, каня те и ти да вземеш участие, да пееш.

Лекарите влошиха положението. Аз се научих, че ти си ходела там при Учителя. Може ли да ми се помогне? Да кажеш някой да ми помогне, защото се безпокоя да не падна на сцената да умра там. Щото ще получавам много телеграми от Съветския съюз. Ще се вълнувам и не зная дали ще издържа на сцената."

А той беше драматичен артист от Московски художествен театър. Завършил е в Москва.

В.К.: Той руснак ли беше или българин?

---

[39] Гина Георгиева Джиджева, преди брака – Белева, 1927–2012

[40] Стефан Стефанов Киров, 1883–1941, актьор, режисьор

Л.Т.: Той беше и председател на Съюза на артистите. И когато аз отивам да си платя членския внос, той викаше: „Няма да й вземате пари! На Марийка детето няма да позволя да плаща. Аз ще платя за една година за нея." Не даваше да платя.

Сега, с файтона си дойде при мама и каза: „Марийке, ще я взема да пее на моя юбилей!"

Качи ме на файтона. И като съм пяла, там бяха триста души, които пяха, не съм пяла само аз, но получих, ето я тука картата. Да я покажа ли?

В.К.: После ще я покажеш. Ще я видим после картата и ще я прочетеш.

Л.Т.: Ей толкоз голяма. СССР – че ме канят в Съветската легация да пея. Така стана.

И Стефан Киров пак дойде вечерта. Мама набърже, понеже е голяма майсторка шивачка, уши ми един бял тоалет с шлейф, който закачваше тука, специално за това.

И Стефан Киров с файтона си ме заведе, не на „Цар Освободител", те имат срещу паметника на Иван Вазов, там е входът. Се качих и когато се качих, седнах до първата женана Христо Брумбаров[41](защото той с четири жени се жени). Седнах до нея.

И по едно време гледам, масите отрупани с ястия. Всичко го има в интервюто,Вий ще го видите вътре. Масите пълни с неща, които ще се консумират.

Аз почувствах един глад в стомаха си и казах: „И-и, да има сега една кифличка, да изям една-две хапчици, че много трудна програма ще пея."

– Сега, сега, Марина ми каза, много трудно намираме колоратурка да пее тази ария на Шамахарската царица от опера „Золотой петушок" [„Златното петле"] – химна към Слънцето. Много трудни каденци.

Викам: „Имам много трудна програма, ще пея, няколко хапчици ми подайте, искам да си почина малко."

– Почакайте, каза тя.

Тя отиде някъде. След малко се върна, нищо не ми каза, седна. След малко – това го има в интервюто, дойде една красива, висока дама, облечена разкошно, а тя била министър Просолова и гледа нея, и вика тъй. А тя прави тъй.

В.К.: Показва Вас.

Л.Т.: Тя се наведе към мене, хвана ме за ръка много нежно и каза: „Прийдите – на руски – ще Ви заведа." И тръгнахме. Аз се дърпам, тя ме дърпа. Викам: „Къде ме водите по тия коридори?" Тя ми казва на руски: „На хубаво място Ви водя."

И влязохме в една голяма спалня. Тя натисна едно копченце и запали една вечерна лампа, и видях легла, постлани с атлас и дантели. Тогава взе една чаша и взе да пие нещо от нея. „Пий, пий, пий!" и ми даде, и ми каза: „Кушайте [хапнете], почивайте, аз след малко ще Ви кача на сцената." И си излезе. И ме остави. След малко дойде, хвана ме под ръка.

Тя ме качи на сцената. И пях тази трудна ария.

---

[41] Христо Тачев Брумбаров, 1907–1974, оперен певец, баритон, педагог

17. ВЕЛИКИТЕ РЕЖИСЬОРИ НА ОПЕРАТА

Л.Т.: А това пеене имаше опашка. Защото като ме туриха да пея премиерата на **„Лучия ди Ламермур"**, а Художественият съвет ме слага, ми дава премиерата и почнаха големите репетиции, инспициентът[42] Гарянски влиза и каза: „Спрете репетициите! Лиляна Табакова да се яви пред директора Пипков." Чакай!

И аз се явявам. А наскоро вече ще почнат и оркестровите, скоро ще бъде и премиерата. Аз гласово издържам, защото ние артистите така си казваме: „Колко премиери имаш?" Ако можеш да издържиш за една премиера, ти си голям артист. Защото диригентите искат все с пълен глас да пееш на репетициите.

Сутрин ще изпееш цяла опера. Следобед ще изпееш същата опера, цялата. А същевременно си на афиша, имаш други редовни представления и ще излезеш, и на публика да пееш. Ако може този глас да издържи, ще стигнеш до премиерата. А по средата, ако закъсаш, ето ги – три-четири чакат да те заместят. Затова се питаме: „Колко премиери имаш?" Колко си издържал? Същото е и в „Скала ди Милано", същото е.

Михаил Кюпел от Сливен казваше: „Страшно нещо е да можеш да стигнеш до премиерата. Хванеш ли премиерата, другото е много лесно вече."

Изстискват те, докато стигнеш пред публиката. Диригентът иска пълен глас, а не да маркираш. И режисьорът иска от тебе.

Например в Лучия имам едно място, солбемол – не е висок тон за мене.

Диригентът иска да изпея сол бемол корона, режисьорът почва да се кара.

Режисьорът казва: „Аз не искам да ми пееш сол бемол – а да кажа, да извикам и да падна. Аз не ща да изпее, а да извика!"

И почват, а това хиляди пъти трябва да го повтаряш.

В „Травиата" – дали да падна върху кушетката и да умра, дали долу на земята. Всичко става с репетиции. Викам, дайте ми един дюшек, че човек като пада, се наранява.

От Съветския съюз изпратиха ученик прямия [личен ученик на] Станиславски[43], прочут режисьор.

От Станиславски имам подарена книга от Димо Казасов[44]. Той беше против Учителя, но ей цяла страница ми е писал с пожелание и ми я поднесе тази книга. Имам я още.

Този ученик прям [личен] на Станиславски се яви на малка сцена номер едно и каза: „Вие всички сте със слава. Публиката ви е приела със слава.

Ще забравите кой какво знае, защото ще почнем с нова страница. Ще почнем от А, Б. Ето сцената е празна, нищо няма."

---

[42] инспициент (немски: *Inspizient*, латински: *inspiciens* – който наблюдава) театр. – лице, което отговаря за правилното провеждане на репетиция или представление; помощник-режисьор

[43] Константин Сергеевич Станиславски, 1863–1938, актьор, режисьор, театрален педагог

[44] Димо (Димитър) Тотев Казасов, 1886–1980, юрист, журналист, политически деец

Значи Илка Мавродиева-Попова[45], Таня Цокова[46] да не ги изреждам, всички сме долу седнали. И той казва: „Излезте Вий!" и сочи: „Ето Ви печката! – нищо няма. – Върху печката чайникът ври. Ето го бюфета. Изваждате, наливате чая и поднасяте на гостите."

И тя прави във въздуха всичко. Обръща се към всички и казва: „Къде сбърка тя?"

Значи от А, Б почваме.

Аз вдигам ръка: „Аз не почувствах, че чайникът е горещ. Тя го налива тъй. Гореща вода не се налива тъй."

– Я, каза, излезте Вий!

„Оле-ле!" – дръпна ме на сцената.

– Коя роля най-много обичате?

Викам: „Севилския бръснар".

– Е, като пеете арията си, пишете ли писмо на Лендор, Вашият любим?

– Ами ще пиша писмо.

Гледам, диригентът ми подава. Правя къдрави чертички – какво ще пиша писмо, гледам да си изкарам арията със сложните каденци.

А той каза: „Това е лъжа към публиката. Ти трябва, като вземеш писмото, да не правиш къдрави чертички, ами да пишеш: М. И. Линдор. Също и в „Дон Паскуале".

Значи според режисурата на Станиславски. И много работи научихме от него. Оперното изкуство затова е сложно, защото е свързано.

Например при драма аз мога да кажа: „А-а-а..." колкото си искам.

В опера не може, защото подават ти по-нататък. Има само корона, но диригентът те кара по-нататък да пееш. При драма не те ограничава диригентът, а при опера не е тъй. Всичко е математически изчислено.

Ако изпееш четвъртина, има точка и осмина, а ти не изпееш точката. Тогава Асен Димитров иска да те глоби, с клавира те гони, в твоята стая-будоар. Аз съм се крила даже в клозетите и чакам да си отиде, за да изляза, да мога да изкарам другите действия.

Оперното изкуство е много сложно и трудно.

Така, Учителят каза...

В „Марта" имам една каденца. Авторът е Флотов[47]. Тази каденца за мене е безсолна, аз написах много по-хубава.

И се явих при Атанас Маргаритов, той сега е в Америка, Маргаритов[48].

Викам: „Атанасе, много безсолна е тази каденца. Ако позволиш ми да изпея моята."

– Изпей я! А, верно, хубава е, ама отваряш ми работа. Твоята дубльорка пък сега и тя ще иска... А че трябва да пиша репетиции. Абе, гледай, ..., кай.

---

[45] Илка Стефанова Мавродиева, след брака – Попова, 1905–1979, оперна певица, мецосопран

[46] Таня Цокова, Таня Дойчинова-Цокова, 1811–1981, оперна певица, мецосопран, педагог

[47] Фридрих фон Флотов, Фридрих Адольф Фердинанд фон Флотов / Friedrich Adolf Ferdinand Freiher rvon Flotow, 1812–1883, композитор

[48] Атанас Маргаритов, Атанас Маргаритов Атанасов, 1912–1998, цигулар, диригент

Аз казах на Учителя.

– Ти, каза, няма да го питаш. Като излезеш сега и дойдеш на туй място, ще си изпееш твоята каденца.

Бре! Ето, аз бях мост, Учителят чрез мене работеше. Дойде туй място, оркестърът дава: „Та-там" – акорда и ми подава. Аз изпях мойта. Той прави тъй, трепери целият, ама нищо не може да ми каже. И я въведох, но това струва нерви, разправии.

Ако не беше Учителят, щяха да ме пъхат в кошовете.

Но Учителят ми даваше импулс и ме учеше при всички случаи как да постъпя и как да отговоря, и то само с любов. Така че този Станиславски е колос, голям режисьор, голям. Много работи научихме от него.

18. ДЕВЕТАТА СИМФОНИЯ НА БЕТОВЕН И ДИРИГЕНТА КАРЛ БЬОМ

В.К.: Искам да питам: Вие сте ми разказвали на времето за този голям диригент Бьом.

Л.Т.: Карл Бьом[49].

В.К.: Който Ви накарал да научите една опера за няколко дена.

Л.Т.: Карл Бьом беше посветил живота си в „Деветата". Той беше най-големият майстор на Деветата симфония, диригент – наричаха го „кралят на Виена".

А ето на, канят ме да пея с него. Той каза тъй: „Всички солисти да бъдат в черно. Целият хор ще бъде: оттук нагоре – бяло, оттук надолу – в черно. Няма да има антракт."

След първа част правеха тука антракт, отиват в клозетите да пикаят, на бюфета да хапнат нещо.

Така не се слуша Девета симфония. Бетховен си даде живота за тая „Девета", а те отиват в клозетите – то става прекъсване. Никакъв антракт! Ами солистите по-рано седяха зад кулисите и после, след антракта, ги вадеха. Сега – не!

Карл Бьом въведе ново. Четири удобни кресла и в средата на сцената сме седнали. Първата част трае 45 минути и чакаме, ама сме на сцената. Когато дойде вече да запеем, ставаме прави. Това го въведе Карл Бьом.

Не стига това, Учителят пък се вмъкна.

– Ти няма да облечеш цвета на Черната ложа. Ти ще облечеш синьо-небесно.

– Ах, Учителю, ще извикам сестра Стойна да ми направи небесносин тоалет.

А когато вечерта се явих, Карл Бьом нищо не ми каза, че съм в небесносиньо. Добре, ама Диана Герганова[50] каза: „Ето я, каза, дъновистката, облякла се, да се отличава от нас!" Тя прояви недоволство.

А когато десетки пъти публиката го викаше на бис, той в тъмното ми търсеше ръката, хващаше ме за ръка и с мене излизаше.

А те тичаха след нас. Ето, Бог ми е свидетел. Аз се дърпам да се скрия, той пак ми хваща ръката. Може би така е в Германия, не знам.

[49] Карл Бьом / Karl Böhm, 1894–1981, диригент)

[50] Диана Георгиева Герганова, 1900–?, оперна певица, алт

Нея вечер беше и Йоанна – царицата, когато пяхме.

А всички пътеки в зала „България" бяха с апарати, които снеха цялата „Девета". Ако те имат уважение към мене, трябва да пуснат „Деветата", да ме чуят как съм пяла.

Могат да пуснат „Севилския бръснар", премиерата с Едмондо де Веки, главен диригент в „Скала ди Милано", ако имаха уважение, защото я снеха.

Има я в Радиото.

В.К.: А как той се спря на Вас – Бьом, Вие да пеете? Как Ви одобри?

Л.Т.: Ами оттука ме представиха и ме одобри.

Сега, казах на Учителя, научих се, че Карл Бьом ще направи тройно увеличение на оркестъра и на хора. Никога с такъв голям хор не сме изнасяли, както при Карл Бьом. Защото той събра хор „Христина Морфова", хор „Гусла", хор „Кавал", всички хорове църковни ги събра. И Атанас Маргаритов в отделна зала ги приготви. После ги съедини. Много голям хор беше.

И трябва викам, много силно да пея.

Учителят каза: „Не, колкото по-леко пееш, толкова по ще се носи гласът."

Аз не Го послушах. На първата репетиция се повлиях от Брумбаров. Направих опит.

На първата репетиция пристига, Карл Бьом е в Операта, в малка сцена номер две, с целия оперен хор и солисти, и пианист.

Карл Бьом първо подава на Христо Брумбаров. И той като рече, напълни си хубаво дробовете и като пусна с голяма сила гласа си. След него аз трябва да пея. Рекох, чакай, и аз тъй ще пея.

Сега ще видите колко е верен Учителят. Аз му го признах, казах Му. И аз рекох, даже тия плаващи ребра, и те се вдигат, да се получи и странично разширение. И си пуснах гласа.

Той чукна с палката и каза, спря: „Verstehen sie Deutsch? [Разбирате ли немски?]"

– *Non*, викам, само френски.

– Leicht, leicht, leicht! [Леко, леко, леко!]

И започнах да „бродирам", както казваме, когато се лее гласът. Ах, ах, ах...

Учителят във всички мои радиоконцерти ме е слушал, даже изброяваше и номерата, които съм пяла. Запомняше ги и казваше така:

„Идейният певец, когато пее, много гении привлича от Невидимия свят и неговите тонове излизат от устата му във вид на топки, боядисани във всичките цветове на дъгата, и тия топки заобикалят певеца около него като невидимо присъствие. Ако сте ясновидци, ще ги видите."

За мене казваше това, щото на Изгрева съм изнасяла концерти. А на оперната сцена дойде да ме чуе три пъти. Два пъти дойде на опера **„Марта".**

В.К.: Кой?

Л.Т.: Учителят.

В.К.: А, Учителят, да.

Л.Т.: Най-напред му дадохме билет и с колата на Славянски, да ме чуе.

Добре, ама Той много я хареса.

И през февруари е било, така, снегът бил като боза, се топял, тръгна с пелерина.

А понеже аз от първата си заплата Му направих един подарък, пожелах да Му купя от магазин „Цървенков", срещу двореца, за мъжки шапки, Му купих лятна шапка.

И Той ми каза: „Аз само при слънчево време я слагах на Рила."

Добре, ама даде ми излит. Изпита го издържа братът, защото аз имах репетиция.

Той не иска да даде обиколката на главата Си, колко сантиметра. Не иска да даде.

И брат Христов занася шапката – тя слиза чак до носа Му. И трябва да я върне, да донесе друга, съсипал се.

И аз, когато излизам от репетиция, той каза: „Не дава сантиметри!" Влязохме двамата в „Цървенков" и взехме една. И точно Му беше. Часът беше десет вечерта.

Аз бях капнала от репетициите, но като влязохме, се ободрих, защото Учителят я тури – таман!

И с тая лятна шапка Учителят отишъл на опера – „Марта", месец февруари!

В.К.: Тая опитност сме я описали. Да, значи тя е фактически Вашата шапка, която сте купили, когато Учителят отива на опера със слънчева шапка зиме.

19. ЛЮДМИЛА ПРОКОПОВА И КУЧЕНЦЕТО НА ПЕВИЦАТА ХРИСТИНА МОРФОВА

Л.Т.: И винаги ме гледа с бинокъл. И ми казва:

– Какво имаш на очите?

– Сложен грим, Учителю!

Аз не мога да измия гримовете си. Всичко, което е открито, да кажем в „Марта", това е открито чак до тук, се намазва в едни билници с една розова течност, лъскава. Ти ставаш божествено красива, като те намажат. Ами аз вечерта трябва тая мазнина да я измия. Добре, ама ние утре и вдругиден пак излизаме на сцената – пак ще те намажат по същия начин. Това е голямо изпитание и мъчение за оперния артист: за гласа ли да се грижиш, да го опазиш за сцената или за грима – как да го сложиш, та да бъде както трябва.

В.К.: И какво казвате, тези гримове разсипват лицето на артистите?

Л.Т.: Ами измийш се вечерта; утре не, но вдругиден пак ще те намажат. А пък върху лицето – ужас. Аз му казах на Учителя. Намазваш се с дебел пласт тон, казва се „тон". А режисьорът само следи: „Тон не си сложила, пазиш си кожата!" Не е лесно.

После, има гримове, които изправят лицето, но има грим, който не помага на нищо. Ако муцуната ти е навън, не може да я гримираш. Тя ще си бъде навън като на животно. Носа може да го приснадиш и това. Има неща, които не може да се гримира. Затова има артисти на сцената, които са божествено красиви, които имат сценични лица и които са подвижни.

Например за „Севилския бръснар" тя е 15-годишно момиченце – не може една дълга далмасхия да излезе да играе. Трябва да бъде по-дребничка, по-гъвкавичка, по-подвижна, да има младежки вид. Нито пък в „Манон" да излезе тъй.

И външната фигура, и цялото тяло трябва да отговаря на твоята роля.

Морфова[51] защо не я приемаха? Защото беше доста пълна, но имаше най-хубавия глас. На български певици – това е гласът на Морфова. Изключителен глас. Най-хубавият тембър и най-хубавата дикция и техника.

Сега, имам едно изживяване, за което Учителят ми каза, че ако беше Морфова приела Неговата покана да приеме Новото учение, щеше да избегне тая катастрофа. Ето какво е.

Четири дена след смъртта на Морфова аз имам репетиция с Прокопова[52]. Имам радио-концерт с нея. А тя ме готвеше и в „Травиата", щото беше корепетиторка и в Операта.

Добре, ама бай Божил долу – портиерът, ми казва: „Прокопова се обади и каза: „Кажете на Лиляна Табакова, че много плаках в гробищата и получих лумбаго, и лекарят ми забранява да излизам." А аз имам с нея радиоконцерт. „Да репетираме да дойде на ул. „Париж" еди-кой си номер. Къде да го намеря сега! Улица „Париж" ...

Брат Христо каза: „Аз ще те придружа, сестра Лилиана." Защото като дойде за такива адреси, хич не обичам да ходя, да чукам, да търся. Влизам.

Брат Христо каза: „Аз ще те чакам. На „Дондуков" има една бозаджийница, там ще те чакам."

Аз влязох в стаята. Тя вързала, тука, една възглавничка електрическа на кръста. Кога погледнах, тука е сега, това е роялът, а тази стена, отдолу до тавана, всичките венци и кордели от гробищата накачени по стената. И понеже цветята изгниват, дават една миризма, защото са живи, но гният.

Оле-ле, викам, как ще пея! Аз съм свикнала на много чист въздух. Погледнах рояла, а аз трябва да застана точно тука. Имаше копринена възглавничка, бродирана и там спеше кученцето на Морфова – беличко, къдравичко, се завило и спи. Аз застанах до него и запях. Като дойдох до едно място – концерт цял ще имаме по Радиото, нали, с колоратури – кученцето изведнъж, като че ли електрически ток мина през него, изправи се, седна на възглавничката и рече: „Ау-у, ау-у, ау-у, ау-у, ау-у"!

Прокопова вика: „Я, никога не е правило тъй туй кученце. Тука народ идва да пей – все си спи. Лиляна, дай ми го, кай, с възглавничката!"

– А-а, не ща, викам, да го пипам. Ела си го вземи ти.

Добре, ама тя не може да стане. „Ох, ох!" – боли я кръстът, едвам дойде. Взе го и го тури, тука, на скута си, с възглавничката и го удари. Почнахме пак. Щом дойда до тая каденца, то тука се изправи и почна: „ Ау-у, ау-у, ау-у, ау-у!"

В.К.: Тя, Морфова е влязла в него, в кученцето.

Л.Т.: Абе няколко пъти опитваме и все на туй място прави.

Тя почна да вика. Тя имаше прислужница. „Чеги, ела бе, ела да видиш, бе!"

---

[51] Христина Василева Морфова, 1887–1936, оперна певица, сопран, режисьор, педагог

[52] Людмила Йосиф Прокопова, 1888–1958, пианистка, педагог

Дойде Чеги: „Ой, какво прави туй кученце!" А пък това не е една репетиция, утре пак идва репетиция – все тъй прави.

Аз казах на Учителя. Учителят ми каза: „Сега Морфова там вижда в друга светлина вече нещата. Тя съжалява защо е отказала. Защото ние те пращаме там, чрез тебе тя усеща, че е пропуснала нещо на земята."

А това нещо е, че трябваше да приеме поканата на Учителя. Учителят е искал да има около себе си една прочута певица.

В.К.: Как е случаят? Той лично ли е изпратил писмо до нея или? Как е? Чувал съм, че е изпращал покана до нея.

Л.Т.: Пращал е ученици при нея. Сега, подробности не мога да кажа. Не съм била в течение на всичко.

Но Той каза: „Ако тя беше приела, щеше да се избегне тая катастрофа."

А понеже тя отказа, Той се спря върху мене. Защото Той искаше една певица, която да заеме едно високо положение в светската музика, защото Той каза тъй:

„Не можеш да бъдеш пръв в окултната музика, ако не си достигнал да бъдеш пръв в светската."

Трябва да минеш през светската. Трябва да имаш основа, да имаш издръжливост. Където пипнеш да е здраво.

Той много държи не за инструменти, направени от човешка ръка, а за инструмент, направен от Бога, с който си роден, защото той не е направен от мъртви дъсчици, ами е от живи клетки – ангелчета. Много държи на това.

Всеки, каза, човек, ако съзнае какво богатство има в гърлото си. Но вие не го съзнавате.

Ето там, в школата, съм писала: милиони струва вашият гласов орган, но трябва да се обработи. Ти да го управляваш, а не той да те управлява.

В.К.: А някои други случаи с Морфова? Друго да си спомняш с Морфова?

Л.Т.: С Морфова? С Прокопова имам. Прокопова беше корепетитор. Плащаха й. Много голям музикант. Сядали сме тъй в ложите, а Асен Найденов дирижира „Фиделио". Тя казва: „Ето на сега, контрабасът не се обажда – той не го чува! Аз, ако съм, каза, веднага ще спра."

Значи тя беше голям музикант! Прокопова беше много голям музикант.

20. УЧИТЕЛЯТ НА ОПЕРА

Л.Т.: Сега, друго изживяване имам. А, понеже касата някой път закъсваше, казваха тъй: „Абе не се безпокойте, турете „Марта", ще се напълни касата." Когато туриха на афиша „Марта", такава опашка ставаше за билети, чак в Градската градина наредени, от тъмно чакат за билети.

В.К.: Причината?

Л.Т.: Харесват я. Предпочитат. Това е. Даже „Към върховете на изкуството" има, пишат за мене: „Тя си имаше, каза, собствена публика, която специално отиваше, когато тя ще пее", пише за мене, от Петко Тихолов[53]. Пише, че имам публика, моя, така.

Сега, на „Марта" два пъти дойде Учителят. Той сам ми каза. Харесало Му трето действие, види се.

Но ето какво е третото действие: Площадът Ричмон в Лондон. На центъра на площада е турен един нотариус с изкуствена перука: дълга, букли, букли, бяла коса чак дотук, до гърдите. Облечен в черно. Той е стъпил на високо и държи един тефтер. И извиква по име, които ще бъдат слугини. На тоя площад цанят слугини. И идват от съседните села селяни, да си хване по една слугиня, и по две.

Добре, ама моята роля каквато е, аз искам и аз да се цаня като слугиня, макар че съм благородница. И вземам моята компаньонка Нанси. Но лорд Тристън, неин братовчед, щото тя е кралица, а иска да влезе в народа... Тя казва: „Ах, как искам с тях да съм, без да знае аз коя съм. Сред тоз весел, мил народ..." – това го пее. И се обличат като слугини, но моят тоалет личи, че е най-хубав от всички. И сега нотариусът ги вика по име: „Каролина еди-коя си!" – Тя тича подвижно, хваща се за рокличката, покланя се три пъти. – „Какво знаеш да правиш?"

Мелодията е много хубава. „Знам да шия, знам и бримки да запридам, знам ...!".

Ама много бързо пее тази мелодия.

Това много хареса Учителят. Много е естествено.

И идва съответният селянин и когато й чукне ръка и тури златна монета, значи: „Одобрявам те, хайде!" Така постъпват и с мене, и с моята компаньонка. И ни закарват в едно село. Лайонел се казва [селянинът].

Е, туй сега го харесва Учителят. Тъй ми каза, тази сцена я харесва.

В.К.: И Той два пъти дойде, беше на тази опера.

Л.Т.: Два пъти дойде на „Марта".

В.К.: А за „Риголето"?

Л.Т.: А втория път тръгнал без билет.

Тръгнал, ама Го усетила Йорданка Жекова. Няколко души го усетиха и тръгнаха с Него пеша, не с кола. И отишли на касата. И си купили билети, и влезли. И пак така гледал Учителят – с бинокъл.

И когато свършило представлението, тръгнали пак пеша. Неделчо Попов е бил, брат Боев е бил, ама без патерици, нямало патерици тогаз.

Брат Боев ми го разправя: „И като тръгнахме по „Граф Игнатиев", видяхме една витрина – турили вътре боза, а отвън на витрината имало гръцмули, такива, с олио направени".

---

[53] Петко Тихолов Тихолов, 1903–1978, поет, журналист, библиофил

Учителят се спрял, взел да гледа. Те Му казали: „Хайде да влезем, Учителю!" Влезли вътре, поръчали такива гръцмули и по една чаша боза изпили.

И след един-два дена аз Го посещавам.

Той каза: Аз, каза, пак бях на опера „Марта". И тогава ми каза, че харесва: Много естествена е тази сцена.Има друго. В тази сцена, след като ме закарват на село, самият Лайонел – селянинът (Аз имам тука даже картина. Къде ли съм я турила?), има два чекръка – така дето се въртят и да предеш. – „Аз, казвам, не знам да преда." Той сяда и показва как се преде, и ме туря да седна, и аз почвам да преда вълна. И изпявам най-хубавата английска народна песен: „О, кажи ми сетне, роза..."

Именно това е харесал Учителят.

21. СЛУЧАЙНИ И НАРОЧНИ ИЗПИТИ В ОПЕРАТА

В.К.: За „Риголето" – Учителят бил ли е на „Риголето", на операта „Риголето"?

Л.Т.: „Риголето" беше през месец май. На второто представление стана случката.

На първото добре, че не го направиха, защото човек е вече много наелектризиран.

Аз пях с Каренин[54] (Той беше любовник на Цветана Табакова. Тя от него пометна, а не от сепсис. Не си замина от сепсис, тя си замина от помятане. Така ми каза).

Каренин усети, че нещо стана с мене. Когато почнахме дуета, въпреки, че е постлано с плюш, полузлатист, старо злато, ей такъв гвоздей имаше забит, висок. А моят тоалет беше с шлейф. Аз според мизансцена, аз трябва да направя една крачка към него и да ми хване ръцете, и да почнем дуета. Добре, ама нещо ме дърпа отзад. А не мога да му кажа, в тоз момент му пея. А той чака аз да направя мизансцена. А нещо ме дърпа. Тогава той наруши мизансцената. Той дойде към мене и разбра, ритна с крак, да освободи шлейфа ми – това направи Каренин.

А това е било може би нарочно, не знам. Може и да не е. Но пирон, 5 сантиметра стърчи и 5 сантиметра забит в пода... Или пък случайно. А случайни работи в Операта няма.

Всеки случай, когато Таня, в „Травиата" когато да изляза, диригентът Асен Найденов ми каза (Ето, той е жив още, не си е заминал): „Ние ще ти дадем един изпит: аз ще те извадя (той дирижира в „Травиата"), без да ти дам оркестрова репетиция."

А това знаеш какво значи – провал. Защо? Защото аз като пея с пиано, давам една сила, а като изляза със 120 души оркестър, аз имам съвсем друго пеене. А той ме лишава от това.

А ние въобще, когато излизаме в нова роля, искаме костюмна репетиция – да свикна с костюма си, не само седяща, с играта, за да влезем в ролята.

---

[54] Константин Емелянович Каренин, 1897–1966, оперен певец, тенор

Аз мислех, че той се шегува, а то било наистина. И когато наближи вече, извика Белев[55] – Белев ми беше партньор – и каза: „Уговорете си кой кого ще чука."

А ние ето как се чукаме. Когато тя, преди да умре (Той влиза близко при нея, и той): „Милий Алфредо, пак си тук при мене, пак си тук при мене", а той други думи пее, аз други, а трябва да не шляпаме, да бъдем заедно. Затова си уговаряме или аз ще го чукам: „Па, па, па, па, па, па, па, па, па, па, па – а па, па." Щото няма оркестър долу, мълча, за по-голям ефект.

Наистина било, извадиха ме без оркестрова репетиция и оркестърът узна, и този, който дава *ла*-то (обоят дава *ла*-то на оркестъра, да се настрои), той се казва Кирчо Гайдаров, приятел на брат Христо.

Довечера аз пея, а той идва сутринта и казва: „Лиляна, дай ми клавира на „Травиата". Целият оркестър знаем, че ти излизаш без оркестрова репетиция. Дай ми, имаш ли два-три вида моливи, да ти заградя. И както си лежиш, си представи как ще пееш и как ще играеш."

Щото мен Учителят ме научи да пазя силите си, не само физически да го правя, ами да изляза от себе си и да се гледам там как играя и пея. И като играя, къде да се коригирам. Това е полуизлъчване. Този маниер е само психически. Всеки не може да го прави, но аз мога.

Гайдаров ми посочи нотите: „Ето, каза, на това място. Ето това място, ще внимаваш, защото Бенев така понижава в дуетите, че може да те понижи и тебе надолу. Стари примадони, той ги изложи. Ти ще си държиш тона горе, той нека спада долу." – Ето пък друга задача.

Така изкарах, ама Учителят ми помогна. Даже влязох при Него и казах: „Учителю, виж как ми направиха, ноктите ми ги написаха с лак, червени." И Му ги показах. Учителят ми помогна.

И след изнасянето на операта Асен Димитров[56] – другият диригент, пожела да ми целуне двете ръце и ми каза: „Лиляна, стари примадони се провалиха, а ти остана на тона си."

Дадоха вечеря в [ресторант] „Ашингер", специално Операта даде. Аз вече разбрах, че съм спечелила ролята си.

И след това вече много пъти излизах.

В.К.: А как Ви помогна Учителят?

Л.Т.: Вътрешно.

В.К.: Вие Му казахте, нали?

Л.Т.: Всичко. Всичко знае Учителят, всичко. Даже това, което аз не зная, Той го знае. И Той го предвижда и ми е предсказал всичко. Той ме изпрати в Операта. Каза ми: „Небето те праща!"

---

[55] Георги Белев, 1908–1966, оперен певец, тенор

[56] Асен Сталев Димитров, 1894–1960, оперен диригент, композитор, педагог

22. ОПЕРАТА СЕ ЕВАКУИРА В ПРОВИНЦИЯТА – ВЪРШЕЦ, БЕРКОВИЦА, ВРАЦА ... ЧОВЕШКАТА СЛАВА

Л.Т.: А-а, когато почнаха най-тежките ни изпити, евакуираха ни във Вършец.

И всеки си хвана своята приятелка, а Лилиана я туриха да опъва, с други разбира се, в съседните градове във време на бомбардировки да изнасяме опери... И ме пратиха и в Берковица, и във Враца ме пратиха.

Ама най-напред брат Христо ме пусна сама. Когато се върнахме, не можа да ме познае. Съсипана бях, защото артистите си отмъщаваха. Като слезехме от влака: „Ха сега, носи си сама куфарите!"

На другото турне брат Христо каза: „И аз ще дойда!"

Добре, ама артистите не го искат. Той ни догонваше със селски каруци, а ние пътувахме с леки коли. Не го искат. Те искаха да се докопат до мене, а Учителят ми каза: „Ти мъж няма да приближиш, защото в миналото ти беше весталка и жрица в храма и наруши обета, че приближи мъж. Тоз живот никакъв мъж."

И големи изпитания минах, когато стигнахме във Враца.

Дъждове, дъждове, дъждове, дъждове. А мене ме приемаха най-богатите семейства, защото съм голяма артистка, нали.

А той, брат Христо, не ми е никакъв. Не може да бъде приет. А хотелите претъпкани, по 7–8 души лежели по земята, защото има бомбардировка. И брат Христо е прекарвал по цяла нощ в дъжда в гората под дърветата, няма къде да спи. Или се е крил в скривалищата, или пък е отивал на гарата, където влаковете отиват. И му искат билет. Той като няма билет, го изваждат от чакалнята. Така беше хлътнал, няма бузи, а само скули и бе съсипан.

И сам той изплака пред Учителя и каза: „Стига, Учителю, тази Опера! Стига, стига!"

Той много се измъчи, много, много се измъчи. А криеше от мене. Гледам го, хлътнало му лицето вече, на нищо не мяза, а той крие, за да мога аз пък да пея.

И сега, когато получих от Клуба на музикалните дейци такъв голям плик, ще Ви го покажа и ме поканиха, дойдоха, на централната маса ме туриха и дойдоха мои колеги, и стана Васко Михайлов, и каза: „Сестра Лиляна, ти пострада, защото никой от нас не те е пипал."

А Учителят това искаше.

И режисьорът казваше: „Ние искаме да бъдеш наша."

На млади години аз бях хубавица. Искаха ме да бъда тяхна любовница.

Там, където има човешка слава, то е цяла лава. Ще Ви кажа защо. Защото като почнаха бомбите и се върнахме с брата Христо да вземем малко картофи от тавана (100 кг бях поръчала. Те покарали) и като минавахме гората, какво да видя: наши програми, с нашите лица, се търкаляха и кални крака отгоре стъпвали. Това е нашата слава човешка. Или пък съм виждала риба кръвясала, завита с вестник, на който вестник е лицето на един артист. Всичката тая преса от вестници, даже и в клозетите съм виждала, че я закачат да си трият задниците с портрети на артистите. Това е човешка слава.

Има една велика слава: славата на Христа, славата Божия, славата на Дева Мария, славата на висшите същества. Там, където е абсолютната, божествена Красота и Чистота.

Всичко това е лава, преходност. Аз минах през него. А че турили моя портрет отзад. А се карат и бият за кой портрет да бъде отпред.

Събчо Събев се е дърпал, и за косите, със своя партньор защо неговият портрет да бъде отпред…

Ах, аз не държа на тия работи. Това са слабости, човешки слабости, това е кал, кал.

И Учителят казва:

> „Затова не искам да ви дам всичко, което съм ви казал досега: ще го окаляте. А искате ли, каза, да ви кажа колко нехармонични неща някой път минават и през мене? Ще питате защо. Ще ви кажа защо. Защото ви изслушвам, а вие ме натоварвате."

Не е било лесно на Учителя. Аз като пиша – сега почнах за щастието да пиша, ама магистрални работи има от Учителя за щастието.

23. МУЗИКАЛНАТА ПАМЕТ

В.К.: Сега аз искам да се върна пак на онзи момент, когато идва Бьом тука и когато Ви наема, и когато Вие за колко дена научавате операта. Говорим за Вашата музикална памет.

Л.Т.: Вижте сега, в „Дон Паскуале" съм пяла Норина, централната роля.

Тогава режисьор беше Боян Дановски[57]. Той умря. Той е евреин. И имаше превод на български от италиански и един клавир за режисьора, един клавир за диригента и един клавир за всички артисти.

Как можеш да научиш ролята с един клавир за всички артисти? Трябва много бърже.

И когато Учителят ме питаше: „Ти за колко дена можеш да научиш?" – „Имала съм, викам, такъв случай." И това беше за „Дон Паскуале" [от Гаетано Доницети]. Ами тя не е лесна роля! Централна роля.

Аз с Илия Йосифов[58] имам дует там, лице в лице пейме този дует, той е много труден. Не само това, а в „Еликсира на любовта" също.

Аз съм пяла с Катя Попова[59], която изгоря с аероплана. Катя Попова, ще Ви я покажа, до мене, но тя пееше малка роличка. Аз пеех централната роля. И цяла трепереше от страх. А аз едно нещо поисках от Учителя: както някога си този, цар Соломон. Нали го попита Господ: „Искай!" Той не поиска нищо материално.

В.К.: Соломон поиска мъдрост да има.

Л.Т.: А на мене ми каза Учителят: „Искай!"

---

[57] Боян Иванов Дановски, 1899–1976, режисьор, педагог, драматург, театраловед

[58] Илия Александров Йосифов, 1912–1993, оперен певец, тенор, педагог

[59] Катя Асенова Попова, 1924–1966, оперна певица, сопран

А пък сега, ако искаш да знаеш, според Кабалата[60] и предсказанията за 1991 година е такова: Да искаме само, да искаме. Чукай ти и искай.

В.К.: Ето аз съм дошъл при Вас и чукам. Искам да запиша всичко.

Л.Т.: Добре.

В.К.: За колко дена научихте операта с Бьом?

Л.Т.: За „Дон Паскуале" около 20 дена, ама и нощя работех. И после, слагах нотите под възглавницата и спях върху тях. Ама това, ако река да го постигна с моята физическа особа, нищо няма да получа, но тогава аз бях в ръцете на Учителя един инструмент, Той правеше с мене каквото си искаше.

Например каденцата на „Песен на ангелите": Той ми каза: „Пей!", без да ми я свири на цигулката Си.

В.К.: Кой каза това?

Л.Т.: Учителят.

В.К.: Да. Учителят те кара да пееш и вкарва друга певица от Невидимия свят у Вас.

Л.Т.: И почвам да пея, и не съм аз. Той си служеше с моя глас. Те бяха едни особени течения. Той си послужи, вместо с цигулката, с моя глас. И веднага записах каденца. Ние имахме с Учителя тригодишна съвместна работа, освен „Битието" – 12 песни.

В.К.: Ние следващия път ще се спрем на тях. Колко дена Вие работихте с Бьом – десет дена, нали, с Карл Бьом – операта?

Л.Т.: Да Ви кажа право, то пише тука.

В.К.: Защото Вие ми разказахте, че само за десет дни сте научили цялата партитура.

Л.Т.: Само за десет дена. А встъпленията са много трудни, но аз извиках бащата на Парашкев Хаджиев, ще Ви го покажа. Той пише отдолу: „Лиляна, ти пееш божествено!" Даде си портрета, цялата му предница е с медали. Много голям пианист и диригент.

Нощя работехме, завивахме пианото с одеяло и турях нотите под възглавницата, когато заспивах. Но това чудо го направи Учителят.

Той каза: „Ти ще отговориш на директора, че се наемаш. Ние ще ти помогнем!"

Щото аз казах на Петко Стайнов[61], сега, пак така във време на репетиции, влиза инспициентът и каза: „Спрете репетицията! Лиляна Табакова да се яви при директора Петко Стайнов!" Влизам вътре.

Сега, това нещо го няма никъде написано, но аз ще го кажа. Петко Стайнов беше сляп. Всяка вечер беше в ложата си, да слуша своите артисти. Така слушаше.

В.К.: Навел си главата надолу и се подпрял.

Л.Т.: А очите бяха неговата жена. Той няма очи.

В.К.: Сляп, така ли?

---

[60] Кабала (от иврит: קַבָּלָה – „получаване") – окултно и езотерично течение в юдаизма за тълкуване на текстовете на Тора (5-те книги на Мойсей или Закона в Стария завет) или книгите „Битие", „Изход", „Левит", „Числа", „Второзаконие"; – Древно гадателско изкуство прераснало в религиозно-философска окултна система или шифър, който мистично разкрива смисъла и значението на буквалния прочит на думите – Словото Божие. „Зохар" е най-важната книга, обясняваща Библията дума по дума и посланията ѝ.; – Тълкуване на букви и цифри

[61] Петко Груев Стайнов, 1896–1977, пианист, композитор

Л.Т.: И когато аз влязох в кабинета му, пита: „Кой е?" Викам: „Казали сте да се явя при Вас."

– А, Лиляна.

А кабинетът му е дълъг, голям. Той беше на писалището си.

– Стой там, не мърдай!

И тръгна към мене. И дойде до сами мене и аз рекох, какво го прихванаха този човек, какво иска от мене? И като дойде, и как усеща къде съм, бе! Уж не вижда, пък дойде при мене.

И рече: „Не се безпокой, нищо лошо няма да ти направя."

И прекара едната си ръка по лицето ми. Това никъде не съм го писала. Защо го направи, не знам. Той искаше да провери, може да са му казали, че мязам на маймуна. Де да знам.

Той ми връчи в този момент от Филхармонията поканата да пея в „Девета симфония".

– Наемаш ли се?

– Ще Ви отговоря.

Веднага отивам при Учителя. Щото всеки не може да се наеме. Аз не трябва да държа ноти! Всичко трябва да съм го научила наизуст.

В.К.: Отивате при Учителя.

Л.Т.: Ами че не е лесна работа да се научи всичко това. А диригент е самият Карл Бьом.

В.К.: Какво каза Учителят, като отиде при Него?

Л.Т.: Добре, ама аз не съм Му казала на Учителя, че Петко Стайнов така направи, не Му казах.

Учителят ми каза да приема, че ще мога да пея. И върнах се при Петко Стаянов и му казах, че приемам условията.

24. ПОВИШЕНИЕ В ОПЕРАТА. ОПИТ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ НА ПАНЕВРИТМИЯ В УЧИЛИЩАТА

Л.Т.: На 16 юни 1942 г. Учителят казал нещо за мене. Ето на, ще Ви покажа един документ – колко държа за мнението на Учителя. Ето го, вземете и го прочетете.

В.К.: Да, това е разговор с Учителя на екскурзия на Витоша на 16 юни 1942 година.

„За концерта на сестра Табакова на Изгрева Учителят каза:

„Тя пя много хубаво."

На един брат Учителят каза: „Вие трябваше да дойдете на нейния концерт!" Нашите сестри и братя се насърдчиха, като чуха как трябва да се пеят нашите песни и Паневритмията.

Тя спазваше ритъма. Тя може да изнесе един концерт в зала „България". Другите певци, които бяха на нейния концерт, се насърдчиха, че може да се изнесе нещо хубаво."

Симеон Арнаудов, като чул да пее, казал: „Така трябва да се пее!" – „Тя се държи много естествено, имаше и движения, много свободно си държеше ръцете при концерта. Музиката слиза от горе като светлина."

По-надолу четем следното:

„Любезна сестра Табакова, изпращам Ви горния малък дар от нашата Витошка екскурзия.

Учителят каза няколко хубави думи за Вашия концерт пред всички.

Пожелавам Ви всичко хубаво и светло. Наскоро бях на Рилските езера, при Седемте свещени езера, които представляват седмострунната арфа на Рила. Рилските езера Ви поздравяват и Ви канят да посетите техните слънчеви дворци."

Написано: „Изгрев, 9 юли 1942 г.

С братски поздрав, брат Боян Боев."

Това сте го получили по пощата от брат Боян Боев за концерта, който сте дали в салона на Изгрева пред Братството?

Л.Т.: Да. И сега, ето друго изживяване. Например започнаха да ми дават централни роли [в оперите]: „Лучия [ди Ламермур]", „Травиата", „Севилския бръснар", „Марта". Да ги изброявам ли всичките, не са малко?

А не ме вдигат нито една категория нагоре на моята заплата. Аз търпя.

През туй време Учителят казва на брат Христов... Той направи път да си слиза при Йоцов[62] – министъра на просветата, който го разстреляха с Министерския съвет, всички ги разстреляха след 9-и септември 1944 г., когато дойдоха комунистите на власт. Той си влиза при Йоцов от друга врата, не от тази, официалната, а от тази, страничната врата.

И Учителят казва: „Кажи на Йоцов да даде заповед да се играе Паневритмията в училищата."

Брат Христо влиза при Йоцов и казва: „Учителят каза да направиш заповед Паневритмията да се играе в училищата."

– Виж какво, Кръстю, ще дам заповед в детските, на мъничките деца в детските градини.

А тогава Милка Периклиева[63] ръководеше малки деца в детските градини. И тя цяла нощ не спала, защото получава от Министерството да се яви при началник „Образование". И тя рекла: „Сигур ще ме уволняват." Явява се пред началника и той казва: „Нареждане има от министъра да предаваш Паневритмия на малките."

И тя започва. И брат Христо отива да следи репетициите.

Добре, ама има една Веса Несторова[64], която не е чиста.

Учителят ми каза: „Аз под чистота разбирам в най-широк смисъл: чистота в мисли, чистота в чувства, чистота в действия."

В.К.: Какво каза Учителят? Че Весела Несторова не е чиста?

Л.Т.: Нейна работа. Явява се Весела Несторова при Учителя и казва: „Учителю, да ида да помагам." – „Ами иди", рекъл.

Отива Веса Несторова и казва: „Това движение не е така!"

Милка Периклиева казала: „Няма да ми се месиш. Това движение е така."

И почнали да се дърпат, а имало от министъра лице, което следи. И отиват, и казват на министъра: „Те се дърпаха за косите."

И когато се явява брат Христов, министърът казал: „Точка. До тука! А-а, до тука! Искай друго нещо."

---

[62] Борис Иванов Йоцов, 1894–1945, филолог, политически деец

[63] Милка Периклиева Георгиева, 1908–1978, педагог

[64] Весела Теодорова Несторова, 1909–2002

Явява се брат Христо при Учителя и казва: „Учителю, нашата певица Лилиана Табакова пее в Операта, дават й централни роли, но седи на едно положение: не й вдигат категорията и заплатата е ниска. Да кажа ли на Йоцов?" – „Кажи!"

И отишъл, и казал на Йоцов, брат Христо. Йоцов казал: „Кръстю, сега вече не се допирам до никого. Аз лично ще проверя. Ако е вярно, което казваш, ще взема мерки."

И когато репетирахме операта „Фиделио" от Бетховен, нашият корепетитор[65] беше Ото Либих, виртуоз-пианистът Ото Либих[66]. Той пострада, защото акомпанираше до Желязната завеса: простуди се, хвана туберкулоза на белите дробове, после, занесоха го в Искрец в санаториума и му направиха операция. И след това си замина. Шест месеца с него сме работили „Фиделио", щото има и говор вътре.

Аз забелязах в антрактите на нашите репетиции – дават ни малко да си отдъхнем – че в диригентската ложа един човек с черни очила, все там седи. А той бил самият Йоцов. Беше дошъл лично да провери как работим и кой колко струва.

В.К.: А Йоцов какъв пост имаше? Министър ли беше?

Л.Т.: Министър на просветата. Лично присъства. И чак след 20 дена и повече, казал на брат Христо. Но последното му появяване е било, когато в операта „Марта" е влязъл и в диригентската ложа. Изслушал и „Марта" и казал тъй: „Сега аз ще им натрия носовете!", Йоцов. – „Сега никой няма да ми се меси."

И какво става. Изведнъж ме качват с категорията, няма да кажа колко категории. Когато ме извикаха на касата, ми натрупаха много пари, да се чудя какво да правя.

25. РОЛЯТА НА ЦАРИЦАТА НА НОЩТА В ОПЕРАТА „ВЪЛШЕБНАТА ФЛЕЙТА". НАЧАЛО НА КОНЦЕРТИТЕ НА ИЗГРЕВА

Л.Т.: Добре, ама след като ме качи категорията изведнъж много, извика ме Асен Найденов и ми каза: „Давам ти да пееш Царицата на нощта от „Вълшебна флейта". Но тогава Царицата на нощта не е както сега – те я представят като вещица. Тогава я представяха върху облаците, с корона и по дрехата й звезди, луната. Всичко туй лъщи – като царица истинска. Но тя държи ножа и казва на Тамино да убие Зорастро. Все едно да убие Учителя. От Моцарт е тази опера.

Научих ролята си. Аз пея ариите. Той ме извика, изпях ги. Ама като ме туриха долу до режисьора и ми дадоха ножа, аз не искам вече.

Отивам при Учителя, викам: „Не!", нещо ме стиска, не мога да я пея таз роля.

Той ми каза тъй: „Ще си представиш – в салона имаме една картина: Архангел Михаил е стъпил върху злото с копието си – ще си представиш това, за да я изпееш."

---

[65] корепетитор (немски: *korrepetitor*) – лице, което помага при разучаване на вокални и хореографски композиции, като съпровожда с инструмент, обикновено с пиано

[66] Ото Емил Либих, 1912–1960, пианист, композитор

– Ами като не мога, викам, да си представя! Не мога, Учителю, казвам Ти, не мога.

А те, на връх Цветница – моят имен ден – разлепват по цяла София афиши и пишат: Царицата на нощта – Лиляна Табакова. И ме извикват в събота, щото моят имен ден винаги е в неделя, да пея с оркестър.

Дават ми вече оркестрова репетиция, а за „Травиата" не ми дава.

Аз не се явих на тая репетиция. Взех едно такси и с брат Христо се явихме при Учителя и казах: „Учителю!"

Паднах на колени, ако щете вярвайте! Разплаках се върху коляното Му, казах: „Учителю, всичкото си знание и изкуство ги слагам пред Вас в Бялото Братство."

Тогава Той каза: „Невидимият свят те праща там. Сега Невидимият свят те освобождава временно от тази роля..."

Ама каза „временно".

Аз се страхувам от тази роля. Защо каза „временно"? Дано да се отмени, защото, ако е за височини на гласа ми, имам ги височините, но думите ето какви са: „Жадувам за грозно, за страшно отмъщение, смърт и проклятие, яростен плам във мен гори. Нека чрез теб Зорастро да загине!" и давам ножа.

А Зорастро е на Бялото Братство. Как да го трансформирам? И защо ми го даде Учителят?

Затова, на връх Цветница, аз изнесох концерт на Изгрева. Те можеха да ме уволнят дисциплинарно, а на моето име излезе Милкова-Золотович[67] бившата примадона, тя да пее. Значи аз много смело съм постъпила. Можеше да бъда уволнена дисциплинарно.

В.К.: И после пяхте ли?

Л.Т.: Тази роля не съм я пяла.

В.К.: И после къде отивате след тази роля? По-рано ми разказвахте, че след този отказ да пеете тази роля, отивате на седемте Рилски езера и като се връщате, вече Ви уволняват от Операта. Как се развиха нещата?

Л.Т.: Ами, точка. Учителят очисти. Всичко очисти.

В.К.: Това е пролетта или лятото, нали? Това беше пролетта.

Л.Т.: Цветница. И оттогава аз всяка година на Цветница давах концерт на Изгрева и Жечо Панайотов[68], и жена му, пристигаха с една голяма тава, барабар с тавата, да ме поздравят и тавата като оставяхме, влизахме в салона.

В чест на Цветница, на моя имен ден, аз пеех в светлото Бяло Братство, не за лична слава, аз съм се смирила до последното стъпало.

В.К.: А лятото вече къде отидохте? На езерата ли – на седемте Рилски езера ли отидохте лятото?

Л.Т.: Тогава отидох.

---

[67] Мария Иванова Милкова-Золотович, 1898–1983, оперна певица, колоратурен сопран

[68] Жечо Панайотов, Жечо Панайотов Жеков, 1893–1984

26. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 9 ЯНУАРИ 1941 г.

В.К.: 13 януари 1991 година.

Продължаваме записа на Лилиана Табакова от доктор Вергилий Кръстев.

Днес е 15 часа и 45 минути, неделя. Втора ролка, първа писта.

Л.Т.: И ми каза коя съм аз. Че преди осем хиляди години съм пяла в Неговите храмови школи и съм се отклонила, и сега се връщам към Него и затова съдбата ме е поставила на известни изпити, които трябва успешно да издържа. Той ми каза това – коя съм, а не да ме пита за моята биография. Разбрахте значи.

В.К.: Да.

Л.Т.: Само като се обърна към Клуба на музикалните дейци, веднага самите те ще поемат даже да опишат моята биография. Защото всеки оперен артист има право да опише своята биография. Зорка Йорданова[69]я описа, Михаил Люцканов[70] описа. Аз ще ви покажа сега, ето тука, ето Тихолов пише и за мене, ето. Това са все оперни певци.

В.К.: Да. Как се казва книгата?

Л.Т.: „Към върховете на изкуството" от Петко Тихолов, Лиляна Табакова, страница 424.[71]

В.К.: Тука пише ли коя година сте родена?

Л.Т.: Не пише.

Значи аз имам специална публика, която ме търсеше. И се нареждаха на опашка за билети. Марта ще пее Лиляна Табакова.

Друго нещо ще Ви кажа. Тука са дадени имена.

Елена Николай не е Елена Николай. Тя е Стоянка Николова[72] – обикновено име. Ние имаме право да си турим каквото име искаме, да правим кариера.

Ваня Левенто не е Ваня Левенто – Иванка от село Левентово. Тя се написа Ваня Левенто.Тоте Далмонте не е Тоте Далмонте, ами Жоржета еди-коя си.

Тъй че в Париж ме наричаха Мелба, тука ме нарекоха Лиляна, значи нашата съдба е такава. Аз не мога да правя с едно обикновено име артистична кариера. Имам право да изменя името си. Един артист може да прави това.

Аз имам право да напиша моята биография и моите опитности с диригенти, с контакти. Аз не съм ходила в чужбина да търся благоволението на големите диригенти. Диригентите идваха в България и на конкурс ме посочваха. Защото Учителят каза: „Българите няма да те разбират и да те оценяват, но чужденците много ще те харесат."

В.К.: Тази биография беше необходима, за някои данни, които са необходими.

Л.Т.: Това са човешки работи. А онова, което е необикновено, че Учителят тук докарваше, чрез невидимите Си пътища, чуждите диригенти. И ме намираха тук. Аз не мърдах. А те идваха тук.

---

[69] Зорка Янкова Йорданова, 1904–1970, драматична и филмова актриса

[70] Михаил Люцканов, 1900–1989, оперен певец, баритон

[71] Тихолов, Петко. Към върховете на изкуството. 105 наши и чужди оперни дейци разказват. София: Музика, 1979, с. 424–426.

[72] Стоянка Савова Николова, 1905–1993, оперна певица, мецосопран

В.К.: Ето това е много интересно: седите си тук и Учителят Ви докарва големите диригенти, за да работите с тях.

Л.Т.: От гледището на окултизма и Учителювото учение, и неговото безсмъртие, това – личностите и личните биографии – са черупките на човека.

Всъщност ние трябва да постъпим по окултните закони.

В.К.: Вие кога сте родена? Ама защо не казвате? Какво има толкова страшно?

Л.Т.: Аз, ако река да се украсявам, моето име, ето, ще Ви покажа документите ми.

В.К.: Тези неща са важни за мене, защото те са необходими като една документация на онова, което работим. Това са важни неща. За мен са важни.

Л.Т.: За мене има много стихотворения, даже за моя път.

От Елвилюри[73], който е поет, има посвещение: „На голямата художница на тона Лилиана Табакова, чаровната певица, слязла от Слънцето, единствената приемница на Великия Учител на светлината и на виделината, и на окултната музика."

Цялото това е посветено на мене. Стихове, ако реча да се издигам аз и ето какво казва: „С братска любов и братско вдъхновение към нейното благородно сърце, изпълнено с вяра, и преклонение пред нейното велико и голямо изкуство. Елвилюри" Цялата тетрадка е пълна със стихове само за мене. И тия тука, гдето са.

Ето, има едно стихотворение: „На бисерния залив". Само че ще дам лупичка, че по-лесно ще го прочета.

Ако реча, спрете малко – подписа на Учителя.

На 9 януари 1941 г. изнесох концерт на Изгрева в салона.

В.К.: Мога ли да видя? Нали?

Л.Т.: Вижте каква книга ми подари!

В.К.: Пише „Дънов", а книгата е „Учителят говори", но на френски – „Le maître parle".

Л.Т.: И Той се подписа, без да ме пита как се казвам, като дълго време ме наблюдаваше. С мастило.

В.К.: Значи Той, без да Ви пита, Ви наблюдаваше и написа. Така ли?

Л.Т.: И го поднесе след концерта. Каза ми: „Почакайте!", качи се горе в стаята Си, после слезна по стъпалата, носеше книгата и ми я поднесе, и ми я подари.

В.К.: Чете се: „Цветана Табакова, Беинса Дуно".

Л.Т.: Не пише Лиляна, а Цветана.

В.К.: 1941 год. девети януари [9. I.] Изгрев, София. С подписа на Учителя.

Л.Т.: Ето на, аз пиша, че ми е подарил. А само ме попита, служа ли си с френски. Викам: „Малко. Служа си."

В.К.: Подарена от Учителя на 9 януари 1941 г. по случай концерта й в София, 1941 г., Изгрев. А къде беше този концерт?

Л.Т.: На Изгрева, при Учителя.

В.К.: А-а, на Изгрева, при Учителя. А какво пяхте там?

---

[73] Елвилюри – псевдоним на Виктор Л. Йорданов

Л.Т.: И тогава имам програмата в моите разговори, понеже акомпаняторите не бяха дошли. А ние дойдохме с такси.

Учителят се яви горе на стълбата, на спалнята, и каза: „Елате горе!" И се качихме. И влязохме в антрето. Гореше голяма, висока пернишка печка. Той седеше в антрето.

И като влязохме, брат Христо каза: „Учителю, ще позволите ли тя да види спалнята Ви?" А аз бях с ботушки, не исках да вляза вътре. Той отвори широко вратата. А беше още не мръкнало. А салонът – претъпкан от хора, чакат за концерта. Макар че денем беше, горя с дванадесет големи силни лампи, през деня горяха на полилея.

Аз застанах само на прага. Нямаше гардероб вътре. Дрехите бяха завити с бял чаршаф. И сега си я спомням стаята.

И Учителят ми поднесе чайче и ме попита: „Да туря ли лимонче?"

Викам: „Преди пеене не бива нищо кисело."

– Добре – не тури лимонче.

Но викам: „Преди пеене не пия нищо горещо."

Той изля част от горещия чай, доля студена вода, да стане по-нормална, тури захар и ми поднесе.

И тогава чукна една сестра и каза: „Акомпаняторите дойдоха!"

Слязохме долу в приемната Му, Той заключи горе.

Аз казах: „Мога ли да си опитам малко гласа?" И като влязохме в приемната, Той стана прав, и брат Христо беше прав. И аз почнах, както си се разпявам. Обичам, като се разпявам, да се движа. И Той чакаше…

И всички трима влязохме в салона на Изгрева. Той седна пред катедрата.

Аз минах по пътеката – задръстена, не мога да мина. Качих се. Акомпанираше ми Кръстеняков[74] и Петър Ступел[75], и с флейта – Кръстеняков.

И тъкмо Ступел ще удря акорда – и ми казва така, Господ ми каза: „Как ще почнеш да пееш, без да си целунала ръката на Учителя! Скоро да слезеш долу!"

И скочих от сцената. И те правят така, застанали са един до други, че не мога да мина. Отивам до Учителя и Той стана прав и си подаде ръката, и ме благослови.

В.К.: С ръката напред. А това Вие го чухте?

Л.Т.: Върху главата ми и ме благослови. И целият салон гледа. И когато свърши концертът... Оле, ама Вие записвате!

В.К.: Да, записвам. Това е много интересно.

Л.Т.: Когато свърших концерта, нали, идват да поздравяват, скочих аз. Отивам при Учителя да му благодаря и Той тихо ми каза: „Много хубаво пяхте! Елате след малко при Мене с брата. И тогава се върнах и получих, него ден получих подарък книгата „Учителят говори" на френски. Неговият подпис, който, този подпис струва сега милиони.

В.К.: Да. Как се чете туй нещо?

Л.Т.: Ами пише на френски, че са думи на Учителя. И тука вижте как е хубаво. От време на време си чета на френски.

---

[74] Илия Кръстеняков, с псевдоним Иля Болгар, 1899–1973, флейтист, пианист, щрайхист (китара, цитра, мандолина), композитор, педагог

[75] Петър Исаев Ступел, 1923–1997, пианист, композитор

В.К.: Да. И тя е много луксозно издание.
Л.Т.: Та сега, да взема лупичката, ще Ви прочета нещо на френски.
В.К.: Да. Можете да прочетете.

27. СТИХОВЕ ПОСВЕТЕНИ НА ЛИЛИАНА ОТ ЕЛВИЛЮРИ

Л.Т.: Филип Стоицев[76], който много ме оскърбява, той не вярва, че „Битието" е от Учителя – че аз съм го била писала. Ето в тая ръкавица съм ги пъхнала неговите писма, с които ме наскърбява.

В.К.: Бялата ръкавица, да, в нея сте напъхали всички писма на Филип Стоицев до вас. Как сте се сетили?

Л.Т.: Искам да Ви прочета нещо от Елвилюри, написано за мен.

В.К.: Ама аз, да знаех, щях да взема лупа. Вие очила не ползвате ли?

Л.Т.: Ах, мога, ама тука понеже е, чужд е почеркът.

В.К.: Нямам, аз лупа нямам.

Л.Т.: Ще Ви прочета посвещение на мен от поета Елвилюри.

ПОСВЕЩЕНИЕ ЗА ЛИЛИАНА

1. Лилиана, наша златна орхидея,
   години като славей пи нектар
   и химните пя със гласа си на Цирцея,
   но лаврите кому принесе в дар?
2. Сърце запалено и затрептяло
   ти на Учителя го посвети,
   кога от най-високото стъпало
   пристъпа на завистта те отлепи.
3. Последваха вълнения и бури,
   морето пясъчникът руши,
   но твоя идеал не прекатури,
   свещената любов не угаси.
4. Същата вълна, която лисна
   игралките на детския копнеж
   пред залива накара да се слисаш
   и на колени бисер да береш.
5. Какво светът срамно не предложи,
   за да окаля твойта чистота!
   Ти не отстъпи за злато и кожи
   свещената си горда свобода!
6. Пред княза и князете на земята
   ти ангелска глава не преклони
   и предпочете в хижа сред цветята
   да нижеш наниза на златни дни.

---

[76] Филип Михайлов Стоицев, 1907–1992, зъболекар, любител музикант – цигулар, китарист

7. Словото ти е мисъл вдъхновена
пред пурпура на новата зора,
прелистваш книгата на Магдалена
и тръпна блясък в твойта пещера.
8. На колене пред масичката бяла,
аз виждам те с разтупкано сърце,
опипваща над себе си спирала
със мънички премръзнали ръце.
9. Непосветения във твойта тайна
как би тълкувал тоя знак, не знам,
но в ритъма на музиката безкрайна
ти жрица си в космическия свят.
10. Ако не беше любовта трептяла
над тебе като бащинско крило,
о, как ли би жадняла, Лилиана,
душата ти във крехкото тело!
11. Че ти забравяш даже хляб и огън,
когато в музика се потопиш,
хармонии възвисяват те и ти
през сълзи пееш, в студ пламтиш.
12. Записваш, свириш, композираш,
пианото приглася те дори,
а че си едничка под това светило,
България и днеска немари.
13. Как тъпо безразличие сковава
сърцата и на някои „сестри",
Те да не отнеме чужда слава
духът ти, що в Учителя зари.
14. Но до ще ден, когато апокрифи,
разчете ли някой посветен,
ще бъдат укор за онез халифи,
които в мрак са влезли в твоя ден.
15. Ще помним до деветото коляно
гласът ти сладък с нежното крилце
и летописа ще четем, Лилиано,
написан със върхът на едно сърце.

Елвилюри

В.К.: Много хубаво е написано. И поетично, и вярно, и истинно. Много хубаво.

Л.Т.: И всичко това са само моят живот. Всичко.

Веднъж ме свариха, винаги заедно идваха с жена си. Жена му не го ревнува от мене. Те двамата много ме обичат. (Сложете го тука.) Върнах се от гробищата, погребах баща ми, на 19 май беше.

В.К.: Коя година?

Л.Т.: Замина си и плачех. Те ме завариха как плача за него. Тука има реквием за баща ми. Той веднага стана прав и в знак на уважение веднага написа реквием за баща ми. Всичко е в стихове.

Аз имам тука много, още по-хубави от това.

В.К.: Това са негови стихове, от Елвилюри.

Л.Т.: Все са от него.

В.К.: Хубави са.

Л.Т.: Имам и до друга една душа. Знайте ли коя е тя?

В.К.: Не.

Л.Т.: Баща й е Никола Славков. На него има наречена улица в София. Тя е рускиня. Казва се Олга Славкова, с „к", не с „ч".

В.К.: Олга Славкова.

Л.Т.: Нашата е Олга Славчева, а тази е рускиня. Ако Ви покажа каква красива. Тя сега си замина в другия свят. Много, много ме обикна. Всеки ден, идваше през ден с тенджерки, нахулени с гозби и винаги заедно обядвахме. Тя се възхищаваше от пеенето и от музиката.

В.К.: Сега тази, коя е?

Л.Т.: Сега тука, друг път за нея ще кажа. Тя е поетеса. Военното министерство е напечатало всичките й стихове. Ще Ви покажа и портрета. Сега не съм го взела.

28. ПЪТЯТ НА АРТИСТА ОТ ОПЕРНАТА СЦЕНА

В.К.: Да. А тази книга се казва?

Л.Т.: Михаил Люцканов. Те ми я показаха, на масата беше: „Моят път към оперната сцена". И аз мога тъй да пиша.

В.К.: Издателство „Музика". Коя година е издадена? – 1976 г.

Л.Т.: И ето, като предговор най-напред, като увод е подписан Тинтеров[77]. Ето, виж колко много пише. И Тинтеров не пише ли?

В.К.: Да. От Ст. Стефанов Тинтеров.

Л.Т.: Те ми го показаха, секретаря на Людмила Живкова.

Аз ходих при нея да разказвам за моя път. Значи обръща се и казва: „Искаме такъв материал." Тука сега съм вътре и аз. Даже и автографа ми. Ето, сега ще Ви покажа... Във всичките. И аз имам снимки от роли. Да извадя ли големия албум?

В.К.: Постепенно, ще стигнем до него.

Л.Т.: А-а-а, толкоз много имам, че ще ти се замае главата.

В.К.: Вървим под ред.

Л.Т.: „Севилският бръснар". Ето, на тази снимка Едмондо де Веки ме е хванал под ръка.

В.К.: А, тука, така ли? Но Вие къде сте сега? Почнете да ги казвате подред.

Л.Т.: Михаил Попов[78].

В.К.: Вторият кой е?

Л.Т.: Георги Иванов.

В.К.: С бялото?

Л.Т.: Не е жив.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз.

В.К.: Значи третият. Този кой е?

---

[77] Стефан Стефанов Тинтеров, с псевдоним Ст. Морянин, 1912– , юрист, музиковед

[78] Михаил Христов Попов, 1899–1978, оперен певец, бас

Л.Т.: Едмондо де Веки ме е хванал под ръка. Петър Райчев[79]

В.К.: Да.

Л.Т.: Негов помощник беше. Ето го Михаил Люцканов.

В.К.: Шести?

Л.Т.: Ето Берта – Диана Герганова и Павел Елмазов[80].

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето моят автограф.

В.К.: А, Лилиана Табакова.

Л.Т.: Автографа ми са го взели, един от касиера, не знам кой е.

В.К.: От Лиляна Табакова. Това е значи, участници в постановката на „Севилския бръснар".

Л.Т.: Премиерата на „Севилския бръснар". А това са неговите роли.

В.К.: Това са неговите роли, видяхме тези снимки.

Л.Т.: И специално писмо такова ми прати да присъствам на неговото честване. Значи и мен, ако искам, но аз не искам да се съсредоточава вниманието върху мене, а върху Учителя. Затова съм против.

В.К.: Да, това което казвате е вярно, но за да се представи Учителят добре, е необходимо да се дадат някои неща, защото необходимо е да има доказателства. То ще бъде по-скромно, но е необходимо. За мене е необходимо. Нали трябва да предам на книга пътя на Лилиана Табакова в оперната сцена.

29. ИДЕЙНИЯТ ПЕВЕЦ И ГОВЕДАТА

Л.Т.: Сега, ето вижте тука какво казва.

В.К.: Това какво представлява?

Л.Т.: Най-накрая вижте какво казва. Ама много тънка работа е. Това го има в моя глас:

„Трептенията на гласа у посветените, идейните певци, се различава по това, че в тези трептения има едни малки, микроскопически, божествени елементи от субстанция, която действува магически върху слушателите."

В.К.: Това е изказване на Учителя.

Л.Т.: Да. Ама кои певци са идейни? Не всички са идейни. Които служат на Бога, които се посвещават, които се отказват от много човешки удоволствия. Те са идейните певци. И действат.

На мене Учителят тъй ми казваше: „Преди да си запяла, ти като се явиш, ще грабнеш салона."

Но Той тъй ме намаза.

В.К.: Магнетично. Освен това Духът на творчеството на композитора трябва да бъде над тебе и в тебе.

Л.Т.: Той го пожела.

„И няма да бързаш. Те са дошли да си правят храносмилането в салона. И във време на премиери, когато всичко е нервно и трепери, ти ще си представиш, че салонът е пълен с говеда, които пасат. И ако и си дигнат

---

[79] Петър Райчев Георгиев, 1867–1960, оперен певец, тенор, режисьор, педагог

[80] Павел Михайлов Елмазов, 1898–1973, оперен певец, бас

главите като запееш и те харесат, ще излязат от формата на говеда. Ако продължават да пасат, говеда ще си останат."

„Ах, Учителю, викам, мога ли да го направя този опит с истински говеда?" – „Може."

И аз го направих, на Рила.

В.К.: На Рила, на езерата? На седемте Рилски езера?

Л.Т.: На езерата.

Казаха на Молитвения връх, съобщение, че Паневритмията ще бъде на Езерото на чистотата.

И ние с брата Христо, взехме си малко храна и тръгнахме много рано. Никой нямаше на езерото още. И погледнахме долу. Ние по-горе играем, долу е езерото.

Около езерото е пълно, около езерото са се разположили крави, волове, телета. Едни пият вода, други пасат, заети със себе си.

– Ах, казвам, аз, ще опитам това, което каза Учителят.

Стъпих на канарата, високо е там. След години пак съм ходила и съм стъпвала на същата канара. А то е доста високо.

Стъпих на канарата и изпях голямата каденца от опера „Лакме" на моята ария.

Всички като рекоха тъй! Както от езерото пиеха вода, говедата, надигнаха муцуни и водата тече покрай вратовете им.

В.К.: Вдигнаха глави.

Л.Т.: И застанаха тъй, неподвижни. И като тръгна едно говедо по посоката на гласа, всички подир него се качиха там, където ще играем Паневритмия.

И него ден беше неделя. И ние играхме Паневритмията, а край нас бяха насядали крави и преживят около нас.

А него ден, след Паневритмията, братът Боян Боев държа сказка „Богатствата на Рила" – заглавието беше. И когато четеше бележките си, до рамото му една крава преживяше.

В.К.: До неговото рамо. Ама голяма опитност е това.

Л.Т.: До него, да. Той чете, а тука са говедата до него. Значи през всичкото време говедата останаха около нас. Опитах този опит да пея и върху говедата.

Учителят, десетки пъти Той повтаряше: „Салонът си представи, че е пълен с говеда." Защото всяка премиера, особено в България, се изнася с много нерви. Със звънци, даже и с грубости се разменят.

30. ПОМИРЯВАНЕ СЪС ЗМИИТЕ. МЕЧКА НА ОПЕРНАТА СЦЕНА

Л.Т.: А пък по едно време Учителят ми каза: „Ти ще трябва да се помириш със змията."

– Учителю, аз нямам нищо против змиите.

– Ти ще трябва да погалиш една змия от главата до опашката, ба-а-а-вно и да се примириш със змията.

Аз нищо не казах. Добре, ама сестра Мария даде ми ключ от една мънинка нейна барачка, до брат Боев беше.

В.К.: Мария Тодорова[81]?

Л.Т.: Беличка, да спя там срещу неделя, за да присъствам на двете беседи.

И тъкмо мина първата беседа, и си влизам в къщичката, в стаичката, и брат Христо ми чука на вратата и казва: „Сестра Лилиана, ето случай да погалиш змията, каквото каза Учителят."

– Къде, къде има змия?

– Ела.

И отидохме, където е къщичката на Славянски. Отпред има една валчеста маса, такава, мраморна, и пейка. И се струпаха няколко сестри и братя и гледам един човек. А той в цирка разигравал змии, цял чувал ги носи. И ги донесли на Изгрева. Беше седнал на пейката и брат Христо му пришепна нещо на ухото, ама какво му каза, не знам.

И по едно време (той беше с каскет, този човек) като каза тъй (!) – дръпнал си каскета. Каскетът му пълен с пепелянки. Навили се и щом сне каскета, те се вдигнаха нагоре и започнаха да си вадят езиците.

А той вика: „Кате, лягай! Зойче, а!", приказва им. И като каже „Лягай!" – ляга. И след туй пак си тури каскета, със змиите отгоре на главата.

– О-о-о, аз не искам да пипам змия!

Добре, ама Учителят ми каза. Трябва да пипна.

Той измъкна от чувала една много дълга – водна змия – дебела, дълга, бежов цвят.

– Дай си тука ръката, бе!

Хвана ми ръката той, лепна я върху главата на змията и натиска ръката ми по цялата змия, до края. Като че пипам лед.

Не мина много време, аз бях в Операта, когато репетираха опера „Момчил" от Пипков.

Аз там нямам роля. Таня Цокова пееше централната роля.

Долу в машините (защото сцените отдолу нагоре ги качват – долу ги мобилират и с машини ги качват като в печка баклава: дръпнат една баклава, турят друга) се явил един голям смок.

И когато репетират „Момчил", смокът излизал на сцената и се просвал, и слушал музиката.

Добре, ама Таня Цокова била бременна със сина си, вече към края на бременността си и се оплакала, и казала: „Аз може да пометна, като гледам този смок."

---

[81] Мария Михайлова Тодорова, 1898–1976, първата частна ученичка на Учителя

Трябва да бъде премахнат. И тогава извикаха същия тоз човек, който разиграваше змиите в цирка. И той с една свирчица един особен мотив им свири и хвана смока, и си го тури в чувала.

Когато да изнасят опера „Момчил", Пипков пожела истинска мечка да излезе на сцената, да извикат мечкарин, който разиграва мечки... Добре, ама артистите се противопоставиха, като се страхуваха да няма в кожата на мечката разни животинки.

Добре, тогава Петко Стайнов беше директор. Пипков влиза при него и казва: „Желая да бъде с мечкарин и мечка – жива!". Артистите се противопоставят. И въпросът беше висящ, нерешен. Когато минавам по коридора, където е вратата на лекаря, Бъчваров (там е много тъмно, една много малка лампичка свети), аз се блъснах в едно кожено палто, а беше лятно време.

А тя вече дошла мечката с мечкаря. И той се обади и каза: „Моля, моля, моля, мойта примадона, не я бутайте!"

– Аз, каза, по хиляда лева на представление получавам за нея.

Видях, че вече са разрешили да излиза истинска мечка. Бях се блъснала не в кожено палто, а в истинска мечка с мечи кожух.

31. КОНЦЕРТ-РЕЦИТАЛ В ПОЛЗА НА РЕПУБЛИКАТА В СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ

Л. Т.: Друго едно преживяване.

България в началото не беше република. Тодор Павлов беше регент в двореца. Цар Симеон бе обявен за цар, но бе малолетен и Йоанна, майка му, когато бяха още тука, в София...

Изведнъж решиха да правят концерти и рецитали в полза на републиката: България трябва да стане република. И в туй число ме слагат, и аз съм в списъка турена. Пуснаха, е-е-е, дълъг списък. Начело – Стоян Ц. Даскалов[82] – писателя, Владимир Трендафилов[83], че пианисти, че какви не. Но най-начело беше Владимир Трендафилов, Стоян Ц. Даскалов, а после Балабанов – по детския час в радиото дето излизаше. Ще пътуваме цяла Северна България с царски вагон и във всеки град ще спира вагонът (той ще бъде най-накрая) и на тамкъщна сцена ще излизат.

Владимир Трендафилов, Стоян Ц. Даскалов и артисти, между които съм и аз, ще пеймн специална програма, че България ще стане република.

Явих се при Учителя и викам: „Учителю, ще трябва сама да пътувам. Там не може да приемат брат Христо."

Изпрати ме на гарата. Сега, вагонът вътре беше разкошен. Имахме мъжка прислуга, същата от времето на цар Борис, не дамска. И във всяка кабина имаше и баня. И още първата сутрин аз спях някой път на долното легло, Иванка Митева – на горното. Две бяхме. Една вечер аз долу, една вечер тя. Сменяхме се. И този, мъжът, който сервира, носи ми в една табла закуска в леглото. „А-а, викам, назад! Аз не съм свикнала на такива работи."

Аз си носех и беседа, държах я под възглавницата и си правех наряд, четях молитви, четях беседа – каквото си правя и в дома.

---

[82] Стоян Цеков Даскалов, 1909–1985, писател, сценарист

[83] Владимир Анастасов Трендафилов, 1897–1972, актьор, педагог

Добре, ама първият град, на който откачиха вагона, беше Мездра, след София.

Кога пристигна вагонът, царският, с герб и с байрачета, и с цветя украсен, целият град беше на гарата излязъл да посреща вагона.

И когато слязохме, на гарата беше сестрата на Бръмбаров. Тя после умря, не остана жива. Там имало аптека. Тя била аптекарка. Нито я познавам, нито съм близка, но тя като ме видя, извика: „Лиляна, не те пущам, у дома ще дойдеш!" и ме грабна. „Абе чакай!", викам. „Не! – каза. – Мама вкъщи чака, направила е каквото трябва за гости" и т.н. и ме дръпна, и отидох.

А те през туй време се събрали, защото проучили, че в салона няма пиано.

И уговорили всички, които ще пеят, да се съберат в четири часа, че ще дойде акордеон, да направят репетиция.

Аз туй не го знам вече, щото тя ме дръпна. И тръгваме малко преди концерта ме придружава тя, и срещаме Стоян Ц. Даскалов.

– Лиляна, ти от първия ден почна да правиш саботаж!

– Какъв саботаж?

– Ами че нямаше те никаква. Нито на репетиция. Значи няма да пееш!

– Защо да не пея? Ще пея.

– А че как, като не си направила репетиция с акордеон.

– Че, викам, птичките в гората с акордеон ли пеят? Ще пея като птичка.

– Не, каза, това е против тебе.

И се качихме на сцената. Сега, салонът е бил претъпкан. Най-напред излиза драматичният артист, нали. Връща се в кулисите и се бърше, и казва: „Оле-ле, такъв лед идва от салона, никой не, казва, така, да ръкопляска. Аз им говоря, че България ще стане република, че на този спектакъл затуй сме се събрали. Мълчат, никой не рече, тъй, да ръкопляска!"

Излезе Стоян Ц. Даскалов. И той. Целият салон е леден, слушат само.

Излезе Васко Михайлов... Те са много.

Дойде моят ред. Стоян Даскалов каза: „Ти няма да пееш!"

– Няма ли, викам, да пея?

Че като беше тъй до мене, с лакътя си го бутнах. И веднага излязох.

В джоба си имах камертон. Тоя, дето се чука така. Имаше чаша със студена вода там. Застанах и казах: „Другарки и другари, по моя вина не съм направила репетиция с акордеон. Трябваше да не пея, но аз искам да ви изпея. И ще ви изпея сега, пък без акордеон – не съм направила репетиция."

„Браво!" Хей, значи, аз хвърлих моста. Получи се мост. И покрай сцената главички, главички – деца имаше. Скачат и те. И те викат.

– Моля, викам, малко млъкнете! Тишина, да си взема тона.

Чукнах камертона в масичката. Като го рекох тъй, чу се: „А-а-а!" Чу се тонът. Па, па, па, па, намерих си тона и почнах да пея.

Целия си репертоар, каквото бе определено, го изпях.

В салона полудяха да ръкопляскат. И викат: „Би-и-ис!"

Като си излязох, Владимир Трендафилов вика: „Бе Лиляна, бе, с мед ли си намазана, каква е тази работа?"

И когато тръгнахме през площада, да минем гарата, там има голям ресторант с много маси, хората чакат влака, за да пътуват. Ний влязохме в ресторанта и сестрата на Бръмбаров ме хвана под ръка и аз й казах: „Те сега ще вечерят тука, но аз на такива вечери не присъствам. Предпочитам да се прибера."

32. ИЗПИТЪТ ЗА ДЪНОВИСТИТЕ

Л.Т.: И като отидохме вече до вратата, Владимир Трендафилов извика: „Моля ви се, недейте излиза, има да кажа две-три думи, върнете се! После излезте! Имам да кажа нещо!"

И се върнахме. А другите маси са светски хора, нямат нищо общо с нас.

Владимир Трендафилов стана прав и каза: „Другарки и другари, ето виждате, нито сме яли, нито сме пили, всичко е нормално. Има едно общество над Семинарията в София, оглавено от техния велик Учител – започна да говори за Учителя, в ресторанта.

– Той е изключително явление в България и България трябва да се гордее, че има такава душа. Той е най-големият астролог, математик, лекар, музикант, ... – и ги изрежда, – много! Аз бях на смъртно легло, мои приятели. Вдигаха рамене и казваха: „Ако има дни, ще живее." И моята сестра отиде при този велик Учител. Той не ме е пипнал, нито ме е погледнал, само каза, че ще оздравея. И ето ме, още съм жив.

Аз останах смаяна. И продължи още.

Поклоних се и си отидох. Тази реч, същата, с прибавки... Щото ние пътувахме през цяла Северна България месеци, месеци. Че и в Търново бяхме, че и в Плевен бяхме, че в Ловеч, че в Севлиево, че къде ли не. Че в Трявна, много. Така, така, по цели килими.

В Търново ни направиха саботаж. Валеше силен дъжд. Вътре скъсаха електриките, на тъмно стана, покатериха се артисти, не могат да оправят.

А там има военен гарнизон. И дойде генералът, аз видях панталона отстрани, че е червено. Разбрах, че е генерал. И каза: „Каня ви цялата група във Военния клуб да повторите този концерт, който ще правите тук."

Най-после оправиха. Те викат тъй: „Излезте, на улицата си правете концерт!" Добре, но дъжд вали из ведро. Как да правим концерт на улицата! Много изпитания минахме.

И когато отидохме във Военния клуб след концерта, Владимир Трендафилов дойде до нас, както сме прави и каза: „Няма да сядате! Защото като влезе генералът, аз няма да му стана прав. Ще стоите прави."

В.К.: А той царски генерал ли беше?

Л.Т.: Млад човек беше. Но всички военни стават прави. А той не искаше да му става на крака...

И изнесохме великолепен концерт... А целият Военен клуб е паркет, лъскав, трябва да се плъзгаш. И аз съм седнала на едно кюше, свила съм се така. И по едно време военната музика засвири танго. А те са със семействата си, военните. А трапези дълги се слагат, отсега нататък пък ще ни хранят. Но засвири военната музика танго. И по едно време гледам, срещу мене пристига генералът. Викам, има си хас да идва да ме кани да

танцувам! А аз с кавалер никога не танцувам. Дойде, поклони ми се – да играем танго.

Аз му казах: Извинявайте, че много Ви излагам, че отказвам.

– Как може артистка да…

Викам: „Аз съм артистка на сцената и аз обичам да играя върху трева и в природата. А в салон с кавалер не ми е удобно да играя."

Той се върна с наведена глава.

А през туй време Владимир Трендафилов е застанал така и гледа картинката. И като се отдели генералът, извика: „Лиляна, ела тука до мене!"

И аз отидох до него. И стана прав, слагаха още масите.

Извика: „Другарки и другари, има едно общество…" Почна същото. Но прибави още нещо.

Три пъти той говори. И в Плевен говори.

Ето какво прибави към първото: „Ние сега в Партията сме много заети. И ние не можем сега да се занимаваме с учениците на Учителя, защото ние искаме да им помогнем. Но в най-скоро време ще ги поставим на изпит: те да докажат какъв и кой е техният Учител. Те да докажат. Ще ги поставим на изпит. Всеки поотделно."

И точно тъй направиха: едни отидоха в затворите, други – в концлагерите и т.н. Ще ги поставим на изпит… И от Военния клуб сложиха на масите много ястия за артистите. Аз винаги вземах салатка.

Добре, ама понеже Балабанов, който говори на „Детския час" в Радиото, си счупи крака, не знам какво стана и лежеше във вагона – не може да стане.

Мен ми дойде на ума, викам, аз ям салатка, ама викам: „Дайте това, дето ми се полага." Те ми дават с месото порция.

– Дайте ми една книга!

Завих, турих картофчетата и кюфтетата, каквото дават и направих един пакет. А аз си ядох салата. И влязох в неговия кабинет в царския вагон и му поднесох.

– Ей, никой не ме е погледнал досега, бе! И аз съм със счупен крак, бе. И гладувам. Я виж ти, ти, вегетарианка, да ми носиш и месце да хапна.

Викам: „Заповядай! Да ти мине крачето!"

Когато се прибрахме в София, а, преди да се приберем, вече звънецът звъни: „Зър-р-р!", че наближава София. Ние сме се събрали в столовата, а във вагона има столова с библиотека, голяма маса в средата – разкошна работа, царска.

Аз съм седнала тъй, куфарът до мене. Срещу мене е седнал Стоян Ц. Даскалов. И всички чакаме София вече. И по едно време той се загледа в мене, Стоян Ц. Даскалов. Обърна се към мене и каза: „Ела да видиш!" После ми показа през прозореца: „Тука е Карлуково. Тука е лудницата. Тука ще ви пращам. Тука е за дъновистите."

В.К.: И какво става? Я, го повторете още веднъж, за да го запомня добре.

Л.Т.: „Тука, каза, е Карлуково, каза Стоян Ц. Даскалов. Ела да видиш! Ей тука, каза, ще ви пращам. Лудницата е за дъновистите."

Той сега е седнал срещу мене. Аз забелязах, че третото му копче на ризата виси на един конец, скъсано, ама не е докъсано.

Той ме гледа в очите и вика: „Я дайте списанието!" Дръпнаха, дадоха му едно списание, голямо като „Паралели", голямо. На първа страница – Георги Димитров.

– Кажи сега всички тука да чуят: вашият Учител е по-хубав или нашият?

– Ама че, викам, въпрос ми задаваш. Вашият учител си е хубав за вас, пък нашият си е хубав за нас.

Пред всички ме накара да кажа това.

И когато на другия ден се явих в Операта, Георги Димитров, композиторът, ми каза: „Абе Лиляна, дай си ръката!"

– Защо бе, защо да си дам ръка?

– Всички казват, че отлично си се държала във време на това турне! Аз съм първият, който ще подпиша партиен билет за тебе!

– Там е работата, че на нас не ни е позволено да влизаме в политически партии.

Значи това съм преживяла, като бях в Операта. Да чуеш предварително какво има да се случи с Изгрева, и то на турнето с артистите от Операта.

В.К.: И после казахте ли на Учителя как мина екскурзията?

Л.Т.: Разбира се. Разказах Му всичко – и за пророчествата, и за заплахите.

В.К.: Какво беше мнението на Учителя за република, за царя?

Л.Т.: Нищо не каза. Абсолютно нищо не каза. Но Той в беседи се изказва, нали, по този въпрос.

33. ЛЕВИЯТ ГЕНЕРАЛ

Л.Т.: Имам и друго преживяване. Имаше един генерал – не дава да му кажа името.

– Винаги цар Борис III ме гледаше малко косо, защото бях ляв генерал, с левите – няколко пъти ми го разказваше.

В.К.: Този генерал Ви казва така.

Л.Т.: Да. Той идваше всяка неделя на беседа. Влизаше при мене: „Аз и на други врати на Изгрева влизам на беседа, но при Вас чувам нещо особено" – искаше да прави комплимент.

Влиза, застава, с благоговение слуша. Държеше се много добре. Познаваше брат Христо и ме следеше, когато Учителят беше на земята.

Аз отивах да слушам беседа в неделя и не минавам сама гората. Той 5–6 крачки зад мене ме следял, да не ме нападне някой.

Този генерал, след беседа седнахме отвън и каза: „Сестра Лилиана, към мене правителството имаше голямо доверие и ми дадоха много трудна задача: аз да преместя тялото на Борис III от Рилския манастир.

В.К.: На цар Борис III!

Л.Т.: Да. Аз скоро гледах даже по телевизията за погребението на цар Борис, но той не каза къде го е пренесъл: забранено му е да каже. Представяха погребението на цар Борис, го представяха...

В.К.: Имал трудна задача: да премести тялото на мъртвия цар Борис III.

Л.Т.: Много трудна.

– Защото като го разровихме и вдигнахме капака, нали има бял чаршаф, върху тялото се слага и от въздуха той се разпадна, белият чаршаф. И Борис беше като че ли е заспал, ей-сега турен, толкова запазен беше. Щото балсамиран. И пак го затворихме. А той винаги ме гледаше накриво, може би е усещал, че един ден аз ще му преместя тялото. Не ми е позволено да ти кажа къде го преместих.

В.К.: Как се казваше този генерал?

Л.Т.: Не дава да му кажа името. Няма да го кажа.

В.К.: Той е заедно с генерал Владимир Заимов дето бяха. Приятели с Владимир Заимов, но него го разстреляха. Идваха още. А да, това е генерал Никифоров[84].

Л.Т.: Друга задача му дават: да измете от България дъщерята Мария Луиза, царица Йоанна и Симеон II, който бе обявен за малолетен цар. Той да ги изнесе.

Те тогава бяха затворени в двореца в квартал Лозенец, на улица „Милин камък". А то е там, в нашия квартал.

В.К.: Резиденцията.

Л.Т.: Евдокия е сестра на Борис III.

Генералът продължава: „И отивам в двореца. Влизам най-напред при Евдокия и й казвам, че „съм натоварен да Ви изнеса от България, но Партията ме праща при Вас да Ви кажа, че те решават, ако Вие се съгласите, може да останете до края на живота си в България."

Тя казала: „Аз нито имам паспорт, нито това. Генерале, оставете ме два-три деня да помисля."

Влязох при царица Йоанна. Питам я.

– Готова съм, каза, да напусна с двете си деца.

– Хайде, казах, аз след три дена да кажем ще дойда и вече окончателно ще говорим, а пък колкото до паспорт, само като вдигна слушалката на телефона, всичко ще се уреди.

След два-три дена пак отивам. Имаше работници, копаеха в градината, правеха лехи.

Погледнах нагоре, гледам, дъщерята Мария Луиза държи леген, а царица Йоанна мие прозорци.

Влязох в кухнята – Евдокия върти грис-халва, върти на огъня.

Аз попитах: „Нямате ли прислуга?"

– Ний се смиряваме сега.

Попитах Евдокия: „Какво решихте?"

Тя каза: „Генерале, аз съм стар кобургски корен – не мога да остана в България."

– Да те заведа тогава при най-богатия крал на земното кълбо – бащата на Йоанна".

Как му беше името? А, да, Виктор Емануил II от Савойската династия в Италия. Той не даде нито една стотинка зестра на дъщеря си, защото беше против тоя брак – между Йоанна и Борис.

---

[84] Генерал Никифоров – за него виж **Недев,** Недю Тенев. Червената ескадра. д-р Александър Пеев, генерал Никифор Никифоров и радиостанция „Боевой". София: Воен. изд., 1980, с. 60, 185; 2. изд. със загл.: Тайната война. София: Нар. младеж, 1984, с. 59, 204.

В.К.: Те са два рода, които воюват векове в Европа – Кобургите и Медичите, те воюват векове. И тая вражда я докараха, чрез този брак, в България.

Л.Т.: „И тръгнахме за Египет – тъй пожела. Седнахме в първа класа на параходa. И всичкото време аз бях осторожен, да не напущат кабината въобще. Но най-трогателното беше, когато наближихме Египет. Зададе се един параход и нашия, и се спря.

А в другия параход беше сестрата на Йоанна – Махалда, която отиваше към Хитлер, в Хитлерово скривалище. И там пада бомба и я убива.

Двете сестри плачеха отдалече. И това бе последното им виждане.

– Аз, каза, който съм генерал, даже се трогнах, щото съм виждал много силни картини."

Това генералът ми го разправи на мене.

В.К.: Обаче този генерал е идвал и слушал беседи при Учителя, така ли?

Л.Т.: Да. Даже взимаше си бележка. Той имаше двама сина-лекари. И двамата не са в България. И когато пътува при тях, винаги ми праща картички – от тая държава, гдето има много лалета.

В.К.: Холандия.

Л.Т.: Единият е в една държава, другият син е в друга държава. Да. Много симпатичен човек – скромен и уважаваше много Учителя. И брат Христов уважаваше.

34. КАК БРАТ КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ СТАНА БРАТ ХРИСТО

В.К.: Искам да ми разкажете за брат Христов. Откъде е, кога е роден? Да ми разкажете нещо. Никой не знае, освен вас.

Л.Т.: Брат Христо е зашит просто за Михаил Иванов[85]. Те са двама, които много бяха привързани и Учителят ги наричаше „Моите светии".

Макар че и те са минали през изпитание в земния си път. Кога е роден, имам му това, документите.

В.К.: Паспорт, лична карта?

Л.Т.: Документите, но не съм погледнала.

В.К.: Значи това го има.

Л.Т.: Във всеки случай 1968 година си замина и когато го погребвахме, беше на 71 година.

Да пресметнем, значи през 1897 год. е роден.

В.К.: На коя дата си замина, спомняте ли си?

Л.Т.: 1968 г., на 26 април си замина. Той беше изключителен. Македонец беше, роден в Македония.

В.К.: Къде е роден той?

Л.Т.: От някое си македонско село.

В.К.: Аз зная, че той се казва КръстюХристов, а Вие казвате Христо.

Л.Т.: Учителят го нарече Христо. Защото ако Ви отворя Библията му, която остана на мене, има залепено от Учителя изказване и пише:

---

[85] Михаил Димитров Иванов / Омраам Микаел Айванхов, 1900–1986

„Днес, еди-коя си дата, Учителят хвана нов рояк пчели и ги тури в нов кошер, без да си туря маска.

Него не Го хапеха пчели. И аз отидох при Него, и Той ми извика: „Христо! Освободи се от кръста!"

Той ми каза да се освободя от кръста. И когато бяхме с брат Михаил Иванов във Търново, Той никога не ме наричаше Кръстю, а ме наричаше Христо."

И аз затова почнах да го наричам Христо. И веднъж, когато влизахме при Учителя, брат Христо ми каза: „Сестра, влезте сама при Учителя, аз ще застана при масите, където се храним. Имам една задача дадена. Вий трябва да влезете сега сама при Учителя." И ме пусна да вляза сама.

И когато дълго време Учителят влезе в моето ниво и в моя свят, беше безкрайно нежен и много време говорихме и пяхме, Учителят каза: „Почакайте малко!" Излезе вън и каза: „Брат Христо, елате!" – извика го. Защо беше туй, не знам. То беше едно изпитание.

Когато Учителят даваше песента „Божествена Любов ме озари", тогава Той ми даде 24 правила, но преди това даде един изпит и на мене, и на брат Христо. Този изпит, когато му дойде времето да дойда до „Разговорите с Учителя", ще го видите, той е, много силен изпит беше. И след като аз се установих. Той ме тури да се установя: или – или.

В.К.: Или така, или иначе. А може: или наляво, или надясно. Може: или горе, или долу!

Л.Т.: Ех, имаше едно „или". Тогава ми даде 24 правила. Тези правила са много ценни.

Първото правило е:

Никога не угаждай на хората, нито слушай тяхното мнение.
Угаждай само на Бога и търси Неговото мнение.

35. КОНЦЕРТ ЗА РУСКИТЕ ГЕНЕРАЛИ В „PRO ORIENTE"

Л.Т.: И когато ме поканиха да пея за руските генерали в„Про Ориенте"[86]и в заповедта, която подписах, пишеше: „Желателно е руски репертоар", аз обратно, взех французки. Явих се с френски репертоар.

И когато Павел Елмазов трябваше да съобщи номерата, които ще пея и името ми, „Дай, каза, номерата, да ги съобщя като конферансие." – „Но аз имам френския репертоар." – „Хо-о-о!", извика. – „Е, пък, ако искате."

И вот [ето], тогава беше пристигнала най-голямата колоратурка в Москва, партийка е била. Пеела е в окопите на войниците на фронта – Валерия Барсова[87], колоратурка. Тогава беше пристигнала и вестниците изнасяха портрета й.

И Павел Елмазов излезе и каза: „Вот, наша болгарская Барсова ще пее френски репертоар."

---

[86] Про Ориенте – сграда на Opera Italiana Pro Oriente (бившата сграда на Музикалното училище в София), построена като Институт за популяризиране на италианския език и култура, с благословията на Католическата църква – първата копка е направена през 1925 г. лично от папския нунций Ронкали, бъдещият папа Йоан XXIII и завършена през 1928 г.

[87] Валерия Владимировна Барсова, 1892–1967, оперна певица, сопран

И аз излязох и изпях. И вечерта на дълги маси наредиха ни: един генерал, аз, друг генерал, пак артист. Между два генерала с големи бради. И единият ми каза:„Вы на нас произвели отличное впечатление.” – „Защо?” – „Потому-что Вы не угодничали нам. Вы пели на прекрасном французском языке Ваш репертуар, Вашу программу, а Ваши коллеги очень плохо произносили русский язык и мы не могли терпеть этого.”

Произнасяли лошо руския език и ги цапат, мърсят ги с лошото си произношение. А другият генерал ми гледа пентограмата, златна, която е окачена на шията ми и виси отпред.

И двамата ми казаха: „Какво значи петолъчната звезда?”

Аз казах: „Това значи съвършеният човек, човек, който се стреми към съвършенство. А според Вашите разбирания това са петтях континента, в които вие искате да работите и да въздействате.”

Та като станах, долу ме чака винаги брат Христо прав. Аз се чудя как издържаше. Той не може да се качи горе.

И когато отидохме вече в салона да пейми, Тодор Павлов си дръпна креслото близо до коленете ми, дето се вика и ме гледа в устата. Като си изпях репертоара, той каза: „Отлично! Да влезе сега „Българско дело” – филмът с всички апарати. И запалиха магнезий – цък, цък, заснеха ни с фотоапаратите. Защото аз казах, не казах окултния ученик, защото забранено е да говоря за това. Часът беше, стрелката – 10.

Аз казах: „Аз си извърших задачата към вас и си отивам.” – „А-а-а, че ний сега почваме.” – „Вие може да си почвате и да спите утре до късно, но аз имам утре репетиции. Трябва да си отида навреме.” „Да влезе „Българско дело”! Бърже, правете снимки!”

И аз, както се е облегнал така ей-тука, застанах и ме снеха.

36. НА ГОСТИ ПРИ ТОДОР ПАВЛОВ

Л.Т.: Добре, ама Пенка като изтървала сакото на Тодор Павлов, паднала снимката. И кака Гана: „Тодоре, коя е таз, бе?” – „Ами това е Лиляна Табакова, артистката.” – „О-о” – и турила снимката в чантата.

След няколко дена пея в дневно представление „Севилския бръснар”. И тъкмо свърших, и таман ще се намажа, да вадя гримовете и дрехите, влиза инспициентът и казва: „Лиляна, не бутай лицето! Съблечи само дрехите, долу чака кола. Гана Павлова говори в Клуба на културните дейци. Праща кола да те вземе, да те заведе в клуба.”

А пък и брат Христо ме чака пък долу. Съблякох само дрехите и слизам, а тя тъкмо ще пие вода и да почне да говори.

И като влязох, аз видях, тя попита, рече тъй. Те й казаха,че съм аз. И отидох до нея. Тя говори и каза: „Сега не те пущам!” – „Как така, викам, няма да ме пуснеш? Аз съм досега пяла цяла опера и имам човек, който ме чака.” – „Нека чака човекът, ще те водя у дома.”

И ме дръпна, и ме качи в таксито. И като влизам, вика: „Тодоре-е, познай кого водя!” Той беше много ме обикнал, но не можаха да ме накарат да наруша това, което Учителят ми каза.

Ботушките ми заключваха, да не мога да изляза и ме оставяха да спя в спалнята на тяхната дъщеря Вера. Имаше едно голямо такова легло, че като речеш тъй, тъй, тъй, много пъти да се въртиш, да не паднеш. А

Тодор Павлов бе председател на БАН [Българска академия на науките], идеологът на комунистите по марксизъм и ленинизъм.

37. БОЖЕСТВЕНАТА ДЪРЖАВА И СЛОВОТО НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Ето, той пише тука за мене, онзи изследовател.

В.К.: В книгата „Към върховете на изкуството!" от Петко Тихолов.

Л.Т.: Сега, според документи, които имам, Гина Джиджева казва: „Ти трябва народна пенсия да имаш", но аз не желая нищо, което е свързано с партиен оттенък, защото има, според Учителя, има само една Божествена държава, която заема цялото земно кълбо, с различни раси и езици. Това е Божествената държава. А тия граници, които човеците са си ги направили, те ще паднат един ден. Те сами се ограничават с тия граници.

Всички сме дошли пред Бога. Там няма нито сини, нито червени, нито зелени. В тоя свят, към който отиваме, всичко е светлина и съвършенство. А ние тук трябва да проявим любовта, да си подадем ръка, да си помагаме и да не се делим – този е против мене, оня е с мене. Да няма този дележ. Защото сега привърших да пиша за живота какво казва Учителят:

„Дълголетието не е определено на всекиго.
Дълголетието се определя от любовта на Бога към дадено лице."

А дълголетният има специални качества. И Учителят ги изброява, какви са тия качества. Не може всеки да бъде дълголетен. А хубаво е човек да бъде дълголетен на земята, за да реши повече задачи и да помогне на повече хора...

Той ги изрежда качествата на дълголетниците, много е интересно.

И когато ще чета за живота, аз имам една песен от Учителя. Ще се изпява тая песен.

Когато ще чета за Орфей,имам композиция за Орфей.

Когато ще чета от „Петимата братя" една беседа, имам композиция за нея.

Когато ще чета беседата „Разумното сърце", имам композиция за „Разумното сърце".

Защото ние в това Слово на Учителя, върху него трябва да работим, да го развиваме, а не да тъпчем само на едно място.

Хиляди години човечеството ще сучи от словесното мляко на Учителя, като бебе ще сучи: Мъч, мъч, мъч, мъч. Защото като го прочетеш, на другия ден пак искаш да го прочетеш. Намираш нещо ново.

Това е безкраен и божествен извор – Словото.

38. ЛУКСАЦИЯТА НА БРАТ ХРИСТО – КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ

В.К.: Да. Искам да ми разкажете нещо за Христо.

Л.Т.: Брат Христо. Какво да Ви разкажа за него?

В.К.: Защото освен Вие, никой не може да ми каже нищо за него, освен Вас.

Л.Т.: Да, верно е. Брат Христо, Учителят ми каза, няколко пъти ми повтори: „Той е чист човек, чист, много чист!" Не само това, но той е адепт, само че много скромен.

А това, дето куцаше, те го наричаха артистите с много обидни имена пред мене.

В.К.: Той от какво куцаше? От крака нещо!

Л.Т.: Едната му ябълка на крака излязла от мястото, когато бил малко момченце.

В.К.: А-а, той е куц още от малък.

Л.Т.: Имал братовчедче и се качили на една череша да берат череши. И като пада от черешата, изскача ябълката на бедрената кост на крачето от дупката, гдето е заложена отстрани на таза.

В.К.: А-а, луксация е имал, травматична луксация на ябълката на бедрената кост на таза.

Л.Т.: И майката, вместо да го пъхне пак тогава – че ще плаче, ще го боли – не я намества обратно, а можело е това да стори, той остава с извадена ябълка. И затова единият крак остава по-къс.

В.К.: А-а, това не го знаех, че го е получил от травма.

Л.Т.: А не, че е роден тъй. Отпосле става.

Брат Христо имаше сестричка, Виктория, и тя е от Братството. Много се обичаха. Понеже те бяха македонско семейство. Те не можеха да разберат, че нашите отношения са абсолютно братски и настояваха да правим граждански брак.

А той ми каза тъй: „Сестра Лилиана, аз съм готов да си замина от този свят и къщичката ми да остане на тебе, да влезеш в нея, но аз не искам да напусна Специалния клас."

А Специалният клас е за неженени. Същото и аз.

И така стана, че получи хепатит и си замина след това.

Той имаше изключителни музикални дарби, прекрасен глас и изключителни знания по окултните науки. Той беше отличен, виртуозен хиромантик и винаги ми предаваше хиромантия.

И заставаше смирено пред пианото, да разпявам гласа му.

А на мене предаваше физиогномия, френология и много, крайно бе изпълнителен за принципите на Учението.

Той не ми даваше неделен ден да работя, понеже е ден на Господа. Нито едно копче не можех да зашия в неделен ден.

Беше много строг в изпълнение на тия принципи.

И така той предаде Учението на Учителя и на моята майка. И моята майка беше също много крайна. Тя много го уважаваше и ценеше.

В.К.: Той с каква професия беше в София? От какво се изхранваше?

Л.Т.: Той следваше физика. И астрономия малко е учил, но мисля, че не е дозавършил. А работеше като обикновен работник. Бяха го назначили

във фабриката „Йорданка Чанкова", при Лъвовия мост е фабриката, където правят сладки, бонбони и сладки работи. И там го назначиха като дърводелец, да прави кутии, такива работи. Той нямаше завършено, така, дипломно образование, но имаше големи познания.

И бе верно куче до Учителя, верен Негов ученик. Всичко, което ставаше около мене, той го докладваше на Учителя. Учителят го пращаше да следи.

И никога по улиците не се движехме един до другиго. Аз му казвах, че много неудобно ми е така. Той вървеше винаги малко зад мене и не позволи да го облека с хубави дрехи, макар че тогава имах пари и можех да го направя. Ходеше така, малко скъсан.

А аз, като оперна артистка, трябваше да се обличам другояче. И се получаваше наглед нещо рязко.

Никога не сме си говорили на „ти", само на „Ви", в учтива форма. И понеже той понесе кръста на страданието ми в Операта, артистите забелязаха, че говорим на „Ви". Специално са пращали да вървят подир нас, да ни проследят, да слушат, като сме сами, да не би да си говорим на „ти". И като сме сами, пак си говорехме на „Ви".

Артистите не искаха да го видят, не го приемаха в турнетата. И той всичко това понасяше. И когато накрая вече, в „Разговорите" тука е писано всичко, той заплака пред Учителя и каза: „Стига, Учителю, тая Опера, стига!".

Той понасяше най-тежкия кръст. Носеше и моя кръст, и неговия, макар че Учителят му промени името от Кръстю на Христо.

В.К.: А Учителят го беше изпратил да Ви придружава и да Ви помага!

Л.Т.: Той всичко Му докладваше, всичко!

39. МИХАИЛ ДИМИТРОВ ИВАНОВ И КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ

В.К.: Вие казвате, че сте били съшити с Михаил Иванов. В какъв смисъл?

Л.Т.: В смисъла на Учението за Любовта. Михаил Иванов, там, във Франция, той не можа да издържи изпита си. Брат Христо ми казваше, че той има една скрита гордост.

Брат Христо имаше големи знания, мъдрост и себевладение. А аз имам още писма и от единия, и от другия. Даже имам накъсани писма и искам да ги лепя.

Брат Христов му казва: „Аз изтърпявам ти като говориш."

А Михаил му казва: „Няма да говориш ти, само аз ще говоря!"

В.К.: Така му каза, че трябва да слуша само какво му говори Михаил.

Л.Т.: Да.

В.К.: Много властен. Така е устроен.

Л.Т.: При някой случай е било, как е било, не знам. Но брат Христов много го обича и го уважава. И сега те може би ще се видят в Невидимия свят.

Брат Христов много го обича. Ако Ви покажа последната ми среща с Учителя, ще видите любовта между двамата, между брат Христов и Михаил.

Учителят каза: „Гдето е текло, пак ще тече. Вие пак ще се срещнете."

В.К.: Това е в писмо на Учителя! До тях двамата или до един от тях?

Л.Т.: Брат Христов каза: „Учителю, кажете да ме приеме Михаил."

А Учителят отговаря: „Той Бог приема! Ако той не дойде, ти ще отидеш там."

Но не можа да стане. Нито пък аз можах да се срещна с Михаил, щото така се развиха събитията.

В.К.: Не им ли се развалиха отношенията след заминаването на Учителя, между Михаил и Христо?

Л.Т.: Страшен разрив, скъсване.

В.К.: Защо?

Л.Т.: Е, духове. И тогава той среща мене, след като бе станал разривът.

Когато той влезе в мойта стая, той така силно е преживял това разкъсване, а че правеше непрекъснато „Ъ!", все така. Седи и прави все тъй: „Ъ!", все подскачаше. Хич не беше добре. И винаги държеше двете си ръце върху колените.

И аз се чудя защо.

Добре, ама като иска да си обърше носа, вдигаше едната ръка и аз виждах голяма дупка на коляното, разкъсана. А че и тук. Все тъй държеше.

И какво направи?

Той ме похвали пред Учителя. Мама беше заминала при баща ми и имахме големия, белия сандък пълен. Баща ми имаше право 30 метра на година плат. Не можехме да го ушием напълно.

Аз разбих сандъка, извадих най-хубавия плат и му го дадох. След два-три дена той пристига. Дал плата и му дали готов костюм. Отива при Учителя и казва, че тъй, тъй съм разбила.

А Учителят се засмял и казал: „С пристъп се влиза в Царството Божие!"

И не ми се караха. Майка ми не ми се кара.

В.К.: А защо стана разрива между Михаил и Христов? Да не би щото оня, Михаил, се обяви за Учител? Или какво, спомняте ли си?

Л.Т.: Много смело е да кажа моето мнение.

В.К.: Но Вие сте били най-близко до Христо и трябва да знаете това.

Л.Т.: Това е кармична работа.

А в Михаил е имало една вътрешна гордост, а у брат Христо – обратно. Той е много смирен, много разумен, търпелив. Той може да извърши най-долната работа с достойнство, без да държи на мнението на хората.

Аз го перях. Той купи корито и по цяла София вървяхме с коритото, и той го носеше.

А мене ме държеше на висок пиедестал. А иначе е много чист, много чист. Когато срещнехме някоя млада девойка или жена, красиво облечена и приятна, красива, той казваше: „Да, хубаво облечена, красива, но снощи се е мачкала с един мъж, тази нощ."

Той много държеше да срещнем девата-жена.

Жената днеска не е чиста. Тя е продължителка на Ева. А истинската жена трябва да бъде дева – чиста; тогава тя има сила. Затова казва Учителят: „Днешната жена не е чиста."

В.К.: Разказвал ли Ви е някои свои опитности с Учителя? Някои негови спомени с Учителя?

Л.Т.: Много, ама невероятно много.

В.К.: Спомнете си, да ми разкажете някои. Той писал ли ги е? Описал ли е своите опитности? Дали ги е написал на хартия, на лист?

Л.Т.: В книжата му безкрайни материали има, които всичко не мога да видя още.

Той описва едно много красиво изживяване с Михаил и той. Ама трябва да Ви го покажа.

Той никога не употребява тъмно мастило. Той употребява като химически молив. И пише големи букви и на такава тетрадка.

„Днес, 1920 г., брат Михаил и аз, и Учителят работихме дърводелство. Направихме цяла една маса.

И Учителят тръгна (то е било в Търново). И по едно време, както вървеше, Учителят изчезна. А Той се скрил зад един бряст, Учителят, а ние хукнахме да го търсим двама. И задминахме бряста. И тичаме, казва, да го търсим, а Той, каза, се смее и си трие устата с кърпа като срамежлива селска девойка, защото ние го отминахме и тичаме да го търсим.

И приличахме, каза, на две деца, които тичат подир слънцето, да го уловят. Поезия божествена."

Аз ги имам тия работи от него, имам ги. Имам кабалата също от него.

40. ПИСМАТА НА БРАТ ХРИСТО ЗА ЦВЕТНИЦА

В.К.: Той занимавал ли се е с астрология?

Л.Т.: Той беше много добър астролог.

В.К.: Той правил ли е Вашата астрологическа карта? Вие имате ли я?

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: Имате ли коментар към нея?

Л.Т.: Понеже Учителят ми направи устен хороскоп, само за мене.

В.К.: Вие записахте ли го това нещо? Имате ли го?

Л.Т.: Ами имам го, разбира се, в „Разговорите с Учителя".

В.К.: А, това е записано всичко.

Л.Т.: Всичко е записано. Учителят каза откъде идвам и коя съм. Устно.

В.К.: Да. Значи Вий сте го описали това, всичко.

Л.Т.: Да.

В.К.: Отлично.

Л.Т.: Всичко е описано.

В.К.: А Вие работили ли сте върху материалите на брат Христов?

Л.Т.: Много. И още продължавам. Безкраен извор.

В.К.: Имате ли някаква идея за неговите материали?

Л.Т.: Имам, разбира се.

В.К.: Аз например бих желал да ги поднесем като негово авторство и като негови опитности. И като една отделна монография за него.

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: Аз имам такава идея.

Л.Т.: Аз имам протоколи от милицията.

Много беседи му взеха. Направиха му опис. Той имаше Библията на староеврейски. И нея му взеха. И когато му направиха обиска, той дойде в мойта барака и горко плака. Не съм го виждала, за майка си като замина не е плакал тъй, както за беседите. Хълцаше просто и аз го утешавах.

Той винаги, Учителят му беше поръчал, дойде ли десет часа за беседа, идваше на вратата ми и чукаше три пъти. Отваряше, снеме си шапката: „Сестра Лилиана, точно в 10 часа ти трябва да бъдеш на пианото."

Много строг беше. Аз просто треперех от него. И да почваш без беседа, щото аз за всяка беседа докладвам на Учителя. Винаги идваше и присъстваше. Ако има цитати от Евангелие или от Библията, или той прочиташе, разпределяхме си четенето. И имаше божествен бас. Хубав глас имаше. Цялото „Битие" го пеехме заедно.

В.К.: Не сте ли правили опит да направите запис тогава на магнитофон?

Л.Т.: Не съм направила, защото нямахме възможност.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз, този магнитофон на изплащане, едва го купихме, много скоро. А тогава нямахме възможност.

Сега, в Операта, понеже артистите едни-други се следят и някой път си завиждат, те казваха тъй: „Тя има успех и й ръкопляскат много, защото той е в салона и нещо магии може да прави." Те правеха тъй, злословеха, когато някой път аз пея, а него го нямаше, понеже той пееше в хор „Кирков", на улица „Георги Димитров", даже соло му бяха дали – да пее „Бандурата". Той много хубав глас имаше. Добре, ама вечерта него го няма – пак имах успех, въпреки че той го няма, защото за душите, които искат да си помогнат, няма разстояние. Може да бъде даже и на друга планета, и пак да си помогнем.

Брат Христо трепташе за всяка моя стъпка не само на сцената, но и навън.

А когато Учителят каза, че тя ще има божествена слава и че тя ще прослави Името Божие върху сцената, той заплака. Той се радваше на тия думи, които каза Учителят за мене.

Аз трябва да Ви покажа. Брат Христов написа едно писмо до Мориц Басан в Париж. Той беше милионер. Вътре в това писмо брат Христов описва как работехме „Битието". Вътре в писмото неговият език е мистичен.

Аз имам цял найлон, пълен с писма от него. Ако Ви прочета едно писмо, ще видите каква небесна хармония и поезия има в неговото изказване.

Много хубави писма той ми пишеше и аз цели найлони имам напълнени от него писма. Защо много писма? Ама не по пощата. В ръката ми ги даваше. Той цяла сутрин медитира и се моли, и когато идва при мене, преди да влезе, подава едно писмо. И се получаваха много писма.

Аз извадих на пишуща машина писмата от самото 33-годишно приятелство, което имахме. Всяка година на Цветница ми пращаше по едно писмо. Извадих само от Цветница – много писма – цели тридесет и три писма. Той ме наричаше Цветана Учителюва, не Табакова.

41. ПИЯВИЦИТЕ

Л.Т.: Веднъж отидохме при Учителя. По пътя мълчахме. И когато влязохме при Него, Учителят ни прие в антренцето. Най-напред аз влязох, да му целуна ръка; след мене брат Христо. Аз като целунах ръка, влезе брат Христо, и той целуна ръка, и каза: „Учителю, оставям Ви я на Вас. Аз си отивам.Аз извърших задачата си към нея."

Аз извиках: „Ах!" и той излезе на двора, за да си тръгва. Погледнах Учителя в очите и казах: „И аз си отивам!"

Вместо да остана при Него. И застанах до брат Христов.

И Учителят каза: „Новобранци!"

А после аз попитах какво значи „новобранци". Това било ангелски чин, някакъв ангелски чин.

– Елате сега в столовата да се нахраните.Той ни покани.

И влязохме в столовата. И брат Христо седна на дясната страна, тук. Тука седнах аз, тука беше Учителят, тука е брат Христо. И брат Христов пак хълцаше, нещо не беше разположен.

И бяха сварили чорба от сух фасул и слагаха.

И брат Христо каза: „Учителю, аз не мога да ям сух фасул." А Учителят каза: „Хапни, каза, нищо няма да ти стане." И взе хляб, и отчупи три големи хапки, и, както е солницата, ги тури, и с тоя пръст ги натисна една по една хапките, и му ги подаде през мене. Тука е Учителят, тука съм аз, Той тъй ги подаде: „Изяж ги!" – и той ги изяде. И яде фасул.

И тогава Учителят се обърна към мене и каза: „Той е чист човек. Мястото, където сега ходи и работи, е пълно с пиявици. А той стъпва бос. Тия пиявици сега спят, но ще дойде ден да се изправят и ще искат да пият кръвчицата на чист човек. Но ние ще го запазим, няма да позволим това да стане. Ние ще му помогнем."

– Учителю, нищо не разбирам!

– Ние ще ги изловим с щипци и ще ги затворим в стъкленици.

– Нищо не разбирам, Учителю.

И се нахранихме, и Той пак ни покани в приемната. И като влязохме, преди да седна, му казах: „Учителю, какви са тия стъкленици? Нищо не разбирам.", а Той каза: „Гробът! Гробът!"

Оттогава нататък, който се опиташе да се насочи срещу брат Христов, умираше. Той имаше един приятел Лазаров. Какво му повлияха, не знам, насочи се срещу брат Христо.

И тогава Учителят ми даде тия двадесет и четири правила, тогава, след този изпит.

Христов го видях в сън, че сега е в Школата – горе има Школа. Учителят говори горе беседи. Там сега има Велика Школа, в Невидимия свят. Той е при Учителя. Аз видях това, дадоха ми да видя.

42. ПЕСНОПОЙКАТА НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Правех репетиции. А те ме поканиха да дойда в дома на Мария Тодорова, че се събрали да уточним бъдещата работа за това, за песнопойката на Учителя.

Аз отказах да се явя, защото в такова братско събрание се получава една гореща баня. И почват лични работи, разправии, а това се отразява на моето пеене. Аз не се явих на това събрание, пратих брат Кръстю.

А те писаха после в песнопойките: „Дадени от Учителя на една ученичка-певица" – даже не пишат и „оперна" – „и ние по нейно настояване" – аз не съм настоявала, те настояват – „сме ги издали".

В.К.: Знам, тя, Мария Тодорова ми разправяше как е идвала много пъти при тебе и Кръстю, да се дадат песните.

Л.Т.: И аз все отказвах.

В.К.: Да, знам. И тя ми каза, че сте все отказвали.

Л.Т.: И се съгласих, а те ги напечатаха на хартия и в песнопойка не както трябваше да бъде.

В.К.: Това е тяхна грешка, това е тяхна грешка и е груба грешка според мене.

Л.Т.: Защото като чете човек, ще мисли, че са мои композиции и че ги турям като Учителюви.

В.К.: Това е груба грешка. Но тогава те са смятали и сега всички смятат, че ученикът трябва да бъде смирен. Ученикът трябва да бъде смирен, когато работи за Бога, нали? Но Учителят е дал тези песни чрез певицата Табакова, а това не е случайно. На Него Му трябва певица от висок ранг и школувана, и от кариерата, че като изпее песента, че да има музикална памет.

И аз ще докажа тази Ваша музикална памет с оня опит с Карл Бьом, където Вие за десет дена научавате наизуст Деветата симфония.

Л.Т.: Защо е предпочел Учителят мене, това си е Негова работа.

В.К.: Е, явихте се на конкурс за Девета симфония?

Л.Т.: Е, дадоха ми я!

В.К.: А това е опит от Великия Учител: да се докаже на другите, че имате музикална памет. И това е начин, за да може Той впоследствие да работи с Вас.

И сега не може никой от Вашите съвременници да каже, че това не е вярно, че Вие не сте научили за десет дена Девета симфония от Бетховен. Ама това е така. И след като излизат тези песни с Учителя, значи, че Вие сте ги научили наизуст и те са точни.

Л.Т.: Всичко е точно.

В.К.: Ама това не се знае. То се знае само от мене. Откъде го знам: знам го от Мария Тодорова, знам го и от Борис Николов. То това е тяхна груба грешка, че те тогава, на времето, не поместиха: „дадени чрез Лилиана Табакова" еди-какво си. И трябваше да сложат една страница и да дадат биографични данни за Вас. Това трябваше да го направят. Но от ревност, от ревност човешка, не го направиха.

Л.Т.: Аз не мога да работя с дилетанти и любители.

В.К.: Ха така.

Л.Т.: Аз съм специалист.

В.К.: Вие сте професионалист от класа.

Л.Т.: Моята професия и моята дарба е вокалното изкуство. А те са, повечето са любители музиканти – певци и инструменталисти.

В.К.: Те са лаици. Те са самоуци.

Л.Т.: Те са повечето на Изгрева инструменталисти. Както и да е, аз не съм против никого, но ето на, сега искам да се сработя, да бъда заедно с всички.

В.К.: Сега, на този етап, Вие не трябва да правите погрешка.

На времето, например сестра Мария ми разправяше следното: „Аз ходих няколко пъти да се карам с Кръстю и с Лилиана, да дадат песните. Те не искаха. И аз казах: Ще дойде време, когато Вие ще ги издадете, но никой няма да вярва, че са песни на Учителя."

И добре, че са ги поместили. Че грешки има, грешки тука, коректорски грешки, а сега е точно времето – ето пред тази сестра, която седи и ни слуша, разправям – че Вие трябва да дадете и ония три песни, другите.

Аз ще поместя ония, „Битието" – дванадесетте песни, както и ония три песни, които още не сте ги дали и целия коментар от Вас. Аз няма да Ви променя нищо. Ако трябва, декларация ще Ви надпиша.

Л.Т.: Добре, ама вижте какво. „Битието" трае два часа, само „Битието".

А значи и освен туй пък дванадесет песни, другите. Значи ще заеме голяма част от бъдещата книга.

В.К.: Сега, има два начина.

Първо ще дадем текста, музикалния текст, който го имате. Има два начина. Първо ще издадем музикалния текст на песните, които Учителят Ви е дал. Текстът ще дадем и ще дадем онези три песни, ще ги издадем в книга.

Или пък ще издадем в отделна брошура цялото „Битие", да не се смесват с другите песни.

Л.Т.: Материалът е голям.

В.К.: Ама аз не го познавам. Аз за пръв път идвам при Вас.

Л.Т.: Да.

В.К.: И Вие се чудите защо аз така питам. Вие сте се затворили в себе си и аз не мога да започна да работя с Вас.

Л.Т.: Вижте сега. Аз имах един голям радио-концерт и винаги давах програми не за един месец – за цяла година, за нас 12 програми. Там има комисия, преглежда ги и ги одобрява или не ги одобрява.

В.К.: Да.

Л.Т.: Имам над 300 картички от Радиото. Значи имам над 300 концерта, още от основаването на Радиото[88] на ул. „Московска" № 5.

И когато се явявах или със Събчо Събев да пея дуети от разни опери, тогава даже още не плащаха. Тичаха подир нас да ни върнат, да продължим още да пеем, защото се обаждат по телефони: „Искаме още да слушаме!"

Ние почнахме от А, Б, когато построяваха Радиото в ул. „Московска", срещу двореца на царя там.

---

[88] На 25.01.1935 г. с указ на цар Борис III, радиоразпръскването става държавна собственост, ана 18 юни за първи ръководител е назначен Панайот Тодоров Христов, известен с псевдонима си Сирак Скитник

В.К.: Имате ли записи оттам, записи на магнитофон?

Л.Т.: Нямам записи, те са в Радиото.

Сега, когато изнасях стилни концерти, да кажем само Габриел Форе[89] на френски, събирам нотите и тръгвам да си излизам – тичат да ме върнат: „Обаждат се по телефона. Елате, търсят Ви!"

Връщам се.

Ангелова-Урукин[90] (която има певческа школа в София и нейният съпруг е парижанин), тя вика на телефона: „Абе Лиляна, напълни ми душата с този концерт. Поздравявам те за хубавия французки език и интерпретация на Габриел Форе!"

Значи тази касета, която имам от Радиото – интервюто, ми е дадена от златната каса на Радиото като подарък. Аз мога мое интервю да пущам винаги.

В.К.: Да. Сега, тази касетка ще ми я дадете. Аз ще си я прехвърля и ще Ви я върна. Аз имам специална апаратура.

Л.Т.: Да, аз Ви дадох написаното. То е извадено от касетката.

В.К.: Не, аз искам да го запиша, да го имам като документ после, като документ.

43. СИЛАТА НА ОКУЛТНИТЕ ПЕСНИ

Л.Т.: Сега, имах голям радио-концерт, стилен, само Моцарт, Моцартови произведения. А в стаята си имах тогава един полуроял – не цял роял, но стара германска марка, която ла-то не държи с официалното ла, а е по-ниско. И ако го дръпне, акордьорът, който ми акордира пианото, каза, ще се скъса, няма да издържи. А Моцарт не търпи да го пееш по-ниско. Моцарт иска, той е класик, иска официално ла.

И поканвам Любомир Пипков да ми акомпанира.

Пипков дойде в стаята ми: „А,а, Лиляна, по никой начин не можеш с твоя роял. Твоят роял вземи, че го продай и си купи, макар и едно пиано, но да бъде с официалното ла на радио и т.н.

Аз го продадох тогава за 40,000 и тогава си купих пиано. Това пиано после пак го продадох и съм купила това. Но това е с радиото, много точно. Ла-то ми не е мръднало, защото ла-то води другите, и те да се качат. А когато е ниско, всичко е ниско. Ако ла-то е високо, всички други тонове се качват по него.

Явяваме се в къщата на Пипков. Тогава жена му, тя беше белгийка, французка възпитаница, ходеше на работа – нямаше я. А неговата дъщеря, Лиляна [Яна] Пипкова, беше мъничко бебе. Насрало се в гащите, висят лайната надолу, босичко и с парапети заградено и се друса ей тъй: „И-и, и-и, и-и" в стаята. Няма кой да му смени гащите.

Пипков седна на пианото, той ще ми акомпанира. Над пианото беше портретът на неговия Пол Дюка[91], с голяма брада – композитор, парижанин, който „на всеки, каза, урок, ми пъхаше франкове в джоба и ми помагаше".

---

[89] Габриел Юрбен Форе / Gabriel Urbain Faure, 1845–1924, пианист, органист, композитор, педагог

[90] Елена Ангелова-Урукин, 1895–1971, вокален педагог

[91] Пол Дюка, Пол Абрахам Дукас / Paul Abraham Dukas, 1865–1935, пианист, композитор, музиколог, педагог

Той каза, самият Пипков, и ми каза: „Абе, Лиляна, ти имаш голямо бъдеще с този глас. В твоя тембър има едни елементи особени, които действуват на слушателите. Какви са, не знам, но се харесват. Недей да ходиш там, при тях бе, при дъновистите. Ето, подариха и сега една от Дънов песнопойка, синичка."

Стана, дръпна я от етажерката: „Какво намираш тука бе? Туй са прости песни бе. Проста работа. Защо си се завряла там?"

Викам: „Вижте какво, ние или ще репетираме, или ще говорим то тия въпроси. Щом сте почнали да говорите, и аз ще Ви говоря. Ама ще мълчите. Тези песни изглеждат много прости, но в тях има една сила духовна. Чували ли сте Вий за падането на стените на Ерихон? Как с тези тръби, които ги надуваха евреите, обикаляйки стени непристъпни и от музика им се срутиха в развалини?!"

В.К.: И слушаше ли Пипков?

Л.Т.: Продължава] Обиколиха седем пъти стените на Ерихон със специален ритмус и специална музика и стените сами рухнаха, и паднаха. Тези песни имат голяма сила. Те могат да дадат живот, но могат и да отнемат живот. Те могат да дадат здраве, но могат и болест да дадат."

Той млъкна, нищо не каза. Аз отидох и при Учителя и Му казах. Учителят половин час говори какво да му кажа. Имам го записано. Не знам само къде съм го сложила.

В.К.: Ето, това нещо е много интересно и много важно, защото на този етап всички музиканти реагират по същия начин, както Пипков. А пък нашите музиканти от Братството не знаят какво да им кажат, защото нямат Вашите познания и нямат онази опитност и онова, което е казал Учителят.

Л.Т.: Най-важно е какво казва Учителят, не аз какво казвам.

В.К.: Ама това трябва да стане достояние на тези поколения и затова е моята цел да дойда при Вас и Вашата задача е да ги предадете тези неща, да ги отпечатаме. Ето виж как се събираме. Така седят нещата.

44. ДЪЩЕРЯТА ИВОН И БАЩАТА ЕМИЛ ДЕПОРТ

Л.Т.: С Вовон Депорт от Париж, която взе първата „Голяма награда на Рим" за композиция, имам преживяване.

Аз получих известие за наградата, когато се върнах в Сливен, при Сливен при моите родители и бяхме на терасата седнали. И пристига Марко, който носи нашата кореспонденция с колелото и винаги качва се горе. И му поднасяме или кафе, почерпваме и той изсипа на масата цялата си чанта, много вестници и писма. И когато си тръгва, не ги взема.

И аз викам: „Марко, вземи си нещата!" – „Ами това, каза, е за тебе." – „Хайде бе, викам, що не ми кажеш по-рано?" Кога отварям, какво да видя? На първата страница моята Вовон, тя е взела първата „Голяма награда на Рим" за композиция. И тия писма – за мене.

Отварям, баща й пише: „Ние сме полудели от радост, на вратата турихме вече „композитор". А тази вечер имало прием в двореца на президента на Франция с всички участвуващи. Нейното действие от опера се игра от първите артисти на Франция и всички са на вечеря поканени."

И пише за своята радост, нали, и за нейното бъдеще. Сега тя върху тази награда, което получи, продължава да работи в Париж. Тя има много композиции, собствени, и баща й го наричаха „французкия Шуберт".

Много композиции има и той. Даже някои са надписани и „За малката българка", за мене. И съм ги пяла по радиото.

Аз съм изнасяла цял концерт от баща й, негови композиции. По радиото стилен концерт съм изнасяла също и от нея. Сега, когато да умре баща й, аз не знаех. Нали той беше абсолютно здрав човек. Когато аз живеех у тях, той беше 71-годишен. Тогава и предаваше най-трудния предмет – солфеж в Консерваторията и приемаше вкъщи частни уроци. Събираше по 20–30 души в салона и им даваше частни уроци. Между тия частни ученици седях и аз и само се учех, защото всеки един урок е от полза за мене, нали?

Monsieur Емил Депорт аз не знаех, че си е заминал. Беше неделен ден [1944 г.]. Аз бях седнала на пианото си и бях отворила една негова композиция, специално надписана за мене. И тъкмо дойдох до една фраза да я свиря, и изведнъж притъмня на прозореца. Аз бях в партер, не бях нависоко. В двора ни отсреща беше балконът на къщата, в която живееше Петко Стайнов, който ми стана после директор в Операта.

И аз с едното си око видях, че една голяма фигура се яви на прозореца и се плъзна по въздуха към мене. Това беше моят професор Емил Депорт. И като го видях, аз изпищях силно и съм паднала пред пианото долу почти в безсъзнание.

В този момент пристига от Изгрева брат Христов, отваря вратата и ме вижда просната на пода. Аз се усетих, че ме плиска със студена вода. И дъщерите на хазайката, и те са над мене. Вдигнаха ме, туриха ме на леглото.

А брат Христов, като дойдох на себе си, му казах какво съм видяла. Той отстрани на нотите пише: в еди-колко си часа – 10 часа и колко минути, съм видяла тая фигура. И понеже цяла треперех, не бях на себе си, той взе едно такси, качи ме при Учителя. И като влязохме, аз нищо не можех да говоря.

Учителят каза: „Проверете, в този час той си е заминал."

И проверихме, и верно излезе: тогава той е издъхнал.

В.К.: А Вие през това време свирехте негова композиция.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е много интересно. Виж как той се измъква и отива там, където се свири неговата композиция – при Вас.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е много интересно. Това си е окултен закон.

Л.Т.: Да, той се материализира.

В.К.: Не отива на друго място, идва от Франция в България, където му се свири композицията.

Л.Т.: Monsieur Депорт не беше като другите мъже. Той не носеше такава връзка. Той, тука на ръкавите му бяха дантели и така и дирижираше.

В Париж можеш да облечеш и най-екстравагантния костюм – няма да Ви кажат нищо. Той не ходеше като другите мъже облечен. И беше възрастен човек. Аз бях тогава, нямах още 19 години, а той беше 71-годишен, възрастен.

В.К.: Това нещо описвали ли сте го?

Л.Т.: Не съм.

В.К.: Хубаво, че го записваме.

Л.Т.: Сега, той имаше собствен оркестър и плащаше заплати на всички. Аз изнесох цял концерт от негови произведения с акомпанимента на оркестъра му и дирижираше дъщеря му Ивон (Вавон) Депорт. Вавон, аз я наричам, а тя е Ивон. Тя беше диригент и към Операта. Излизаше в строг черен тоалет и дирижираше.

45. ОБУЧЕНИЕ НА БЪДЕЩАТА ОПЕРНА ПЕВИЦА

Сега, в Операта École Normale [Педагогическият институт] имаше специална ложа, само за École normale de musique [Музикалното училище, Педагогическия институт по музика], за учениците. И ние бяхме длъжни да отиваме в тази ложа с нотите.

Ако аз пея, да кажем Бътерфлай, аз нося нотите на клавира и певицата, която пее на сцената, и нося си джобно фенерче, и следя моята роля, но гледам и как тя я предава. А това е школа за мене.

Така аз слушах прочутата германска певица Гила[92], пак в моя роля, и писах отдолу на нотния текст следното на френски: „Гила ми даде вкуса на пеенето."

А това е много полезно за един бъдещ артист. Хем да гледаш собствената си роля на сцената как се играе и пее от оперна певица,хем да я слушаш и да следиш нотите.

Бяхме длъжни, добре, но трудното беше това, че Гранд опера не пущат с пазарска чанта и с памучни, скъсани чорапи да влезеш. Трябва да бъдеш облечен официално: копринени чепички, с брилянти долу, с вечерен тоалет. А с всичко туй не можеш да шляпаш по улиците на Париж. Трябва в такси да се качиш, да слезеш официално. А това беше много трудно за мене, но Вавон ме водеше с нейната кола, тя шофираше. Не може да влизаш току-така.

Може как да е у нас, но там не е тъй, особено в Гранд опера. Сега те са две Опери: Гранд опера и Опера комик.

Всяка Опера си има свои опери. Опера комик не може да играе оперите на Гранд опера, нито Гранд опера да играе оперите на Опера Комик. Те си имат свои собствени опери.

И французите най не могат да търпят, дето се вика, да си скъсаш тона търпят, но да произнасяш криво техния език – побесняват от яд. Не обичат това. А всички чужденци имат акцент и те се дразнят от това.

Акцент – ето, когато пях с Каренин. Каренин е руснак. Той не пее „щастие", а „шчастйе" – с руски акцент, но ние търпим това. А французите не обичат това. Те искат чист французки език да слушат.

Много държат за езика си. Всяка вечер ме караха да се изправя права и да държа в ръцете си „Животът на Шопен", и да го чета на глас, за да добия французкия акцент. И ме спираха на всяка дума. За да получа аз бележка по pronunciation française [френско произношение] – имам 20 – най-високо.

---

[92] Гила Холт / Gertrude/Gila Holt, 1910–2004, оперна певица, мецосопран, художник

В.К.: Сега аз искам да ми покажете тези неща, за да мога да ги видя и да направя коментар, защото за мен са непознати тези неща. Тази документация трябва да ми я покажете.

Л.Т.: Да.

В.К.: Трябва това да ми покажете.

Л.Т.: Оценка 20, пише prononciation française, тука пише 20. Аз се почудих: ама 20 не говоримия, а певческия – защото съм работила върху това. Ако аз живеех в българско семейство, нямаше да получа това. Но аз живеех във французко семейство. И когато писах на баща ми: „Татко, казвам, много се грижат за мене, имат голямо желание да ми помогнат. Даже са строги, наказваха ме зад вратата."

46. КИТАЙСКИТЕ ПОДАРЪЦИ

Л.Т.: Имам преживяване, когато рускинята ме покани срещу Цветница, да ми поднесе подарък за моя имен ден. В Аниер е нейната вила, извън Париж, Аниер. Нейният баща и нейната майка са живели тридесет години в Китай. Тя е родена в Китай, но майка й е рускиня. Тя говори руски и затова ме обикна, че пък българският и руският е близко.

Покани ме срещу Цветница, да ми поднесе подарък. Аз й казах: „Много са строги с мене. Ако моят прибор седи празен на масата, после ме наказват.Ако аз не се обадя по телефона..."

– Ама сега няма как да се обадиш по телефона. Ти ще дойдеш в Аниер. Искам да ти покажа как приготвям китайски орехи и как го ям. Аз го ям с пръчка."

– Абе, викам, остави се.

– Аз ще те оправдая, ще те оправдая!

И ме замъкна. И влязохме в кухнята. Тури ориза, тури чиниите, извади масло, тури го в една машинка – излязоха в чиниите розички от масло. След туй горещият ориз – тряс! – върху розичките и извади едни пръчки. Тука две пръчки и тука две и почна да хвърля оризите в устата. Хвърля ги така и ги яде. После хвърля пръчките.

Влязохме в спалнята. Грамаден роял. Баща й имаше на площада на Операта грамаден магазин с антиките китайски. Над главата й – целият Буда, сега, от тавана до долу да бъде пуснат върху дебела коприна. Така е седнал. И всичко това е бродирано, не е рисувано, не е печатано.

Отвори едни сандъци, извади три подаръка за Цветница. Два комплекта бельо – всичко на ръка бродирано: едното – теменуги с листа, гащички с комбинезонче; а другото – с гроздове. Всяко зрънце грозде е бродирано и вързани с кордели. Извади третия подарък – китайска jupe. Jupe значи пола. Китайска пола от атлас бял брилянт – лъщи, лъскаво и цялата пола е на едри плисета. То е много материал. А предницата на полата е целият китайски живот на жена, бродиран със сърма и даже и мъниста вътре. Всичко на ръка. Представя да кажем една вишня цъфнала, под вишнята седнала една китайка с така, дръпнати тъй очите, тука розови бузи, тука едни клечки в устата. И свири, и пее, а пред краката й е седнал един китаец и я слуша. Такива сцени има по цялата пола отпред.

В.К.: Пазите ли ги още?

Л.Т.: Не ги пазя, разграбиха ми ги, защото от тая пола maman, жената на Емил Депорт, ми направи вечерен тоалет. С този тоалет отивах в Гранд Опера и хората се утрепваха да се обръщат, да ми гледат дрехата. Много интересна беше.

Не ги пазя още, там е работата. Много от тия работи ги отрязах къси, да ги нося и денем, като мислех, че вече никога няма да ми трябват. А после ми потрябваха, ама не можех да ги оправя. Както и да е.

Вечерта се прибирам сама. Тя не дойде с мене. Тя на другия ден дойде да ме извини. Нея вечер не ми дадоха вечеря. Като се нахвърлиха отгоре ми. Станаха много строги.

– Ще пишем на рара [татко] Тютюн! – защото баща ми е Табаков. – Нашият дом не е гълъбарник – кой кога иска да влиза, да излиза. Ти трябва да се обаждаш по телефона.

А те имат сутрин закуска в еди-колко си часа. Има мой прибор на масата, трябва да бъда. Следобед между 4 и 5 има чай или кафе на масата и вечеря – между 7 и 8 часа. Аз, оттогава много ми се караха, но като показах големите подаръци, mamanДепорт вече омекна.

Като тури вестници на масата, на която се храним, там ме качваше, върху вестниците. Качи ме горе и като вземе плата, не го взема така, ами накриво го взема, за да прави гънки на обратното и го закопчава най-напред на рамото ми. И взема една голяма ножица и по мене почва да реже. Аз пищя, викам: тя не крои като другите, върху мене реже! Така ми е ушила много работи. И когато писах на баща ми, че трябва да им се отблагодарим, баща ми прати един голям колет.

И отиде monsieur Емил Депорт да го получи, но научиха, че трябва голямо мито да плати. Той се върна, нямаше толкова пари в джоба си и каза: „Grand douane [Голямо мито]". Douanece казва мито.

Ами викам: „Платете го, защото пък вътре пък има ценни работи."

Платиха го. И кога отвориха вътре – един плат за три дамски зимни палта, от фабриката – баща ми праща. Maman уши три еднакви палта на мене, на Вавон и на нея. И плат за костюм на monsieurЕмил Депорт. Така че баща ми се отблагодари. Сега, баща ми знаеше немски език по-добре от български. И затова германците го избраха да бъде четири години през време на войната, той беше германски преводач в техния щаб. Не беше на фронта, ами беше в кабинет в град Браила в Румъния.

В.К.: Коя година? През Втората световна война? Или Първата световна война?

Л.Т.: Първата. Цели четири години той беше преводчик [преводач]. Много добре знаеше немски, много. Никакви грешки и много красив почерк имаше. Никаква грешка не правеше. Баща ми не знаеше френски.

И кореспондираше с monsieur Емил Депорт. И Депорт винаги ме заплашваше, че ще пише на баща ми.

47. СЪДРАНАТА РОКЛЯ

Л.Т.: А пък баща ми към мене беше много строг. Той във фабриката си беше директор, нали – и технически, и административен. Добре, ама когато избягаха от Русия князете и княгините с червените нокти, когато им стана революцията 1918–1922 г., дойдоха в Троян избягали князе от Русия и станаха обикновени тъкачи във фабриката при баща ми.

И веднъж, когато за Цветница, когато дойдеше моят имен ден, те ме обличаха от краката до главата с нови дрехи: бельо ново, нови чорапи, нови обувки, нова рокличка, всичко ново. Даже и кордели. И мама ми уши една шевичена рокличка, нали знайте, едно време се шиеха. Цяла кукличка бях. И аз отидох отсреща... Нашата къща беше...

Ние живеехме в къщата на братя Балевски. А къщата беше построена върху канара, а канарата е до самия Бели Осъм, върху канара. Около 12 стаи бяха вътре, всичките постлани с линолеум. Имахме една стая, наричахме я „Венеция", защото беше трите стени само стъкла. И гледаме цялата река отдолу. Когато изтърсвах чаршафа, гдето сме се хранили, виждах как идват хиляди рибки да вземат хапчиците. Защото водата беше бистра. Но когато придойдеше след дъждове, ако приждаше водата, ставаше като боза тъмна и търкаляше във водите и кочината, и свинята удавена, ей-така я върти. Много беше опасна река Бели Осъм. И аз пресякох реката – имаше мост, и отидох отсреща. Отсреща имаше едно дърво и сянка.

Застанах на връх Цветница и един от руските князе, който беше вече работник при баща ми, се спря да говори с мене. Само да говори. Баща ми видял от прозореца, от стаята „Венеция" и като се върнах, че като ме улови, тука улови роклята!

В.К.: На врата?

Л.Т.: И като рече „хърт!", раздра я на две. „Няма да говориш!" Да не говоря с никого. И като рече „хърт!" – още на две. „Хърт!" – направи я на парчета.

В.К.: Разцепи роклята. Разкъса я на парчета.

Л.Т.: Много беше ядосан, че съм спряла да говоря с негов работник, дори и да бил княз на времето.

В.К.: Това е окултна формула. На времето нали българите, когато нещо протестират, излизат и си дерат нощницата насред пътя или насред село и насред мегдана. Казваше се: „Ще раздера кошулята от тебе! Кошулята!"

Л.Т.: Аз, когато се явявах на сцената да пея, той, баща ми, плачеше непрекъснато и се бършеше, и ми казваше: „Също както във фабриката, има една машина, която преде нишки."

Значи стотина вретена се въртят с машина. – „Така, каза, предеш ти тоновете." Той ме сравнява с неговата фабрика. Значи мир и светлина на душата му.

48. СНИМКИ С УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ

В.К.: Сега, аз искам да се отправим към друга тема. Например понеже за тази твоя книга, ние трябва да я документираме с много снимки, с много неща. Например тука ти си показала много снимки.

Л.Т.: Нямам време да ги увеличавам.

В.К.: Аз ще ги увелича. Сега, аз искам да те питам за някои снимки, за да ми разкажеш историята на тия снимки: кога, какво, що и как. Защото трябва да имам коментар към тях.

Л.Т.: Ето тука например. Аз съм изнесла един концерт сутринта на сцената на Изгрева и след концерта Учителят поръча само на музикантите да се изнесе една закуска. Ето ги, виж тази снимка.

В.К.: Аз съм я виждал тази снимка, обаче не знаех кой кой е.

Л.Т.: Ето Го Учителя. Аз съм до Учителя. До мене е брат Христо.

В.К.: А от другата страна кой е тука до Учителя?

Л.Т.: От тази страна е един флейтист. А гърбовете на задниците, тука дето са седнали, е Кисьова, Симеон Симеонов, Катя Грива, всичките музиканти на Изгрева, само че са гърбовете им, които са на снимката.

В.К.: Сега, това ли е този концерт, който ти си изнесла на Изгрева, когато Учителят се подписва на издадената на френски негова книга?

Л.Т.: А-а, не е той. Той е на 9 януари 1941 г. А това не е януари. Това е лятно време. Аз имам много концерти, много на Изгрева.

В.К.: Така. Тука Учителят е на Рила.

Л.Т.: Аз съм до Него седнала. А до мене пък е брат Христо. Това е закуска след концерта.

В.К.: Това в неделя ли е било?

Л.Т.: Ами имам датата, ама не помня. Сигур е било неделя.

В.К.: Ние почваме да коментираме снимките. Сега, горе това е Учителят, тази снимка е позната, нали – как излиза от салона с книгата. Тази едната снимка – Учителят седи с разкършен хляб. Това е Мърчаево, нали?

Л.Т.: Да, да.

В.К.: И другата е Мърчаево. Така, тази снимка.

Л.Т.: А тука е пък на Рила, пред палатката.

В.К.: Това е картина, понеже виждам, че е цветна.

Л.Т.: Снимка е.

В.К.: Снимка цветна?

Л.Т.: Снимка. С чаршафи завита масата и Той е турил моята шапка, която Му поднесох от магазина „Червенкови".

В.К.: А-а, значи аз съм виждал много снимки на Учителя на Рила с една много хубава бяла шапка. И аз съм ги назовал тия снимки: „Учителят, с бялата шапка". Значи Вие сте подарили тази шапка.

Л.Т.: Но Той не си даде сантиметрите, обиколката на главата.

В.К.: Да.

Л.Т.: И много ни разигра. Защото първата шапка до тука слизаше. Втората пък не може да влезе. А чак когато и аз влязох в магазина, хванахме вече шапката. Но не иска да си даде сантиметрите на главата. Може би има някаква причина.

В.К.: Така. Да, има някаква причина. Аз искам да те питам. Тука виждаме една снимка: вляво горе това е?

Л.Т.: Това е Венцислав Янков.

В.К.: А-а, той е Венцислав Янков.

Л.Т.: Влиза в приемната на Учителя. Вижте как са изпрашени. И ето го брат Христов, а вътре е Учителят, сега ще влязат.

В.К.: Да. Той, Кръстю, е с шапката и с чантата, а това е Венцислав Янков. Това е цигуларят, така ли?

Л.Т.: Той си е снел шапката и сега ще влиза.

В.К.: Да.

Л.Т.: При Учителя.

Л.Т.: Тука Учителят във време на Паневритмия.

В.К.: И се пази с лявата ръка от слънцето.

Л.Т.: Ето каква задача даваше Той на сестра Савка. И казваше тъй: „Ти няма да се явиш на Паневритмия утре. Ще се скриеш в лозите. Там има един храст, там ще се пъхнеш. И ще държиш тетрадка в ръцете си. И ще ме наблюдаваш. Каквото движение направя, ще го запишеш. Моите движения не са произволни. Те се диктуват от друг свят." И сестра Савка се пъха в храста и държи, аз го имам записано, нейните тетрадки. Тя ми ги завеща, преди да си замине.

В.К.: Нейните тетрадки са при Вас?

Л.Т.: Да, да, имам, само че във вид на тефтерчета. Тя пише: „Учителят бръкна с дясната си ръка в десния джоб, извади си кърпичка и си обърса носа. И пак прибра кърпичката." Пише. След туй, ето на Той сега е направил едно движение... Тя всичко записваше. И после Му Го прочита. Това беше Негово поръчение.

В.К.: Значи това, което Вие казахте, се свързва с тази снимка.

Л.Т.: Да.

В.К.: Тука Учителя. Аз тази снимка не съм я виждал.

Л.Т.: Пак е много прашна.

В.К.: Да, с бяло сако, което е три четвърти по дължина.

Л.Т.: Тука е брат Христов до Него.

В.К.: А-а, той е брат Христо. А той е в сянка, аз не го видях.

Л.Т.: Едно до друго. Ето Го!

В.К.: Учителят с три четвърти по дължина бяло сако, а до Него е Кръстю Христов.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега тука Учителя.

Л.Т.: Тука е.

В.К.: Тука е сега горе на Молитвения връх. Това е брат Кръстю Христов, Учителя.

Л.Т.: Тука пак е във време на Паневритмия.

В.К.: Да, виждам, Учителя.

Л.Т.: Трябва да ги избърша. Отдавна не съм ги бърсала. А тука...

В.К.: На екскурзия някъде долу? Тука виждаме насядали са...

Л.Т.: Те, като се увеличат, ще бъдат по-ясни.

В.К.: Ето сега, това, което Вие го имате записано, ще го документираме с тази снимка. И затова е необходимо аз да Ви питам за всички неща и Вие да разказвате, защото няма кому да ги кажете след това.

Ето, например това, което е записано, ще се документира с тази снимка. А онова, което Вие казахте за Савка, ще се документира с тази снимка. Затова е необходимо Вие да ми разказвате някои неща.

Това е вероятно някаква екскурзия, защото Учителят е седнал, до Него е Кръстю Христов, аз го виждам тука, тука е до Него от лявата страна, ето го тука. Това е някаква екскурзия.

Л.Т.: То е пак на Рила.

В.К.: Да, това е някъде на Рила. Ето, вижте колко много неща казахте за тези снимки.

Л.Т.: А тука Венцислав влиза при Учителя.

В.К.: Да, така.

Л.Т.: Щото някой път с мене беше, а някой път отиваше и само с брат Христов. Аз бях много заета в Операта и си пазех гласа. Не можех да тичам и на тъй, и на тъй.

49. СНИМКИ ОТ ОПЕРАТА „СЕВИЛСКИЯ БРЪСНАР" НА ДЖОАКИНО РОСИНИ

В.К.: Да, сега тука в другата Ви страна – като оперна артистка Ви виждаме. Вие сте това, така ли?

Л.Т.: Тука съм във второ действие „Севилски бръснар". А, дайте тая кърпа...

В.К.: Аз сега ще забърша стъклото на рамката със снимката, аз мога да бърша. И понеже тук е Ваш дом, аз не смея да барам, нали? Сега, тука Вие сте с бяла дантелена рокля.

Л.Т.: Второ действие. Сега, тия волани са небесносиня коприна и художникът Кършовски[93], по поръчение на Едмондо де Веки, нарисува грамадни макове.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това са макове.

В.К.: Сега ние виждаме, Вие четете. Това е писмото.

Л.Т.: Ами арията ще пея.

В.К.: Да, обаче много хубав тоалет. Вие тук сте много млада и много красива.

Л.Т.: Аз съм испанка, затова съм с тая дантела.

В.К.: Сега, тука долу, долницата и после горе.

Л.Т.: Това е премиерната снимка на „Севилски бръснар", която я има и в онази книга.

В.К.: Сега аз искам да ми кажете тия хора кои са. Тука с шапката Вие ли сте или кой е? Тука, първият подред?

Л.Т.: С шапката е Михаил Попов.

В.К.: Така. С бялото?

Л.Т.: Тенорът е Георги Иванов и той не е жив.

И той не е жив. Тука съм аз, до мене е Едмондо де Веки.

В.К.: Това е втора ролка, четвърта писта.

Значи Вие тука сте третата, четвъртият беше Едмондо де Веки. Кой е този артист?

Л.Т.: Едмондо де Веки – главен диригент на Скала ди Милано. А до него е Петър Райчев, който беше като помощник-режисьор. След това,

---

[93] Преслав Борисов Кършовски, 1905–2003, художник, живописец и график

Фигаро който пее, е Михаил Люцканов, а Берта – слугинята, е Диана Герганова. А Бартоло е [Павел] Елмазов.

В.К.: Ето, вижте сега. Това е история на една снимка. И когато дойде време да пишем и да документираме, ще поместим тази снимка с имената на артистите.

Л.Т.: Това е премиера. Тя е епохална. Тя е известна, тази снимка.

50. СНИМКА С УЧИТЕЛЯ НА ИЗГРЕВА

В.К.: Тука виждаме една снимка. Вие сте на Изгрева.

Л.Т.: След концерт. Влизам, изпявам и след концерта сме излезли пред приемната на Учителя. Венцислав Янков ми акомпанираше на пианото. Той беше взел световна премия „Жак Тибо" Нинон Вален – най-голямата премия по пиано.

В.К.: Това е Учителят до него – нещо показва.

Л.Т.: Учителят, аз и брат Христов.

В.К.: Учителят нещо говори, така ли? Това е пред приемната.

Л.Т.: Той точно ни говори. Сега друго. Най-напред Учителят беше без шапка, а който прави снимките е Дряновски, наш брат. Учителят му рече да спре. Така. Влезе вътре и си тури шапката. Излезе, значи Той позираше. А иначе Той никак не обича да Го снемат. Тука с желание позираше.

В.К.: Вие тук сте обърнати към Него с шапката и сте облечени с манто. Значи навън е студено. Значи това е някъде... Зимно време ли е?

Л.Т.: Защото мантото ми е изкуствена кожа, не е естествена.

В.К.: Кога е това: есенно време или пролет? Зима?

Л.Т.: 26 февруари.

В.К.: Защото Вие сте с манто и Кръстю е с балтон.

Л.Т.: С ботушки, вече облечена.

В.К.: Тука долу?

Л.Т.: Тука е същата снимка, само че в друга поза. Венцислав е накрая, тука е брат Христов.

В.К.: Тука е вече Учителят без шапка, а Вие сте до Него.

Л.Т.: А тука е как играе Учителят, пак във време на Паневритмия.

В.К.: Какво сте написали тука?

„Получих горната снимка с Учителя на 15 юни 1943 г. и същата вечер за първи път пях с Неговото благословение на оперната сцена в ролята на Марселина в операта „Фиделио" от Бетховен."

Я ми разкажете сега тука как я получихте тая снимка. Той ли Ви я даде? Преди представлението?

Л.Т.: Той ми я даде в ръцете и ме благослови. И каза, че ще пея много добре. „Оная гениална певица ще влезе в тебе. Няма ти да пееш – тя ще пее." Той, за да не треперя на сцената, ми каза това.

В.К.: Коя гениална певица?

Л.Т.: В древността имало една голяма певица, която влизала в мене и тя пеела.

В.К.: А-а, браво.

Л.Т.: А тази певица, аз питах за името й, Той чак накрая ми каза коя е.

В.К.: Коя е?

Л.Т.: Аделина Пати.

В.К.: Аделина Пати. А-а, да. Значи това е идеалът на всички певици.

Л.Т.: Ама чак преди да си замине ми каза.

В.К.: Вие какво питахте?

Л.Т.: Аз Го питах през всичкото време. – „Няма нужда да знаеш името й!"

В.К.: Значи коя певица? На тази сега, която е пяла в Америка миналия век!

Л.Т.: Която влиза в мене.

В.К.: Която влиза в теб. Накрая каза, че това е Аделина Пати.

Л.Т.: Да, накрая ми каза.

В.К.: А-а-а, накрая. Ето например, когато става въпрос за тази нали премиера, ще се помести тази снимка, ти ще опишеш точно случая.

Л.Т.: Сега на тази снимка тука съм на Молитвен връх, на Рила.

В.К.: Това след заминаването на Учителя?

Л.Т.: И много студен вятър имаше.

В.К.: Вие сте тука най-накрая.

Л.Т.: Аз съм се заметнала с пелерина и пея „Песен на ангелите" с вариации и всички слушат.

В.К.: Това по времето на Учителя или след времето?

Л.Т.: След времето. Не е по времето на Учителя.

В.К.: Да. Ето например историята на тази снимка. Вие тука в дясно сте, горе.

Л.Т.: Тука съм в „Отвличане от сарая", в момента, когато почвам да танцувам.

В.К.: Тука много ми харесвате. Ха-ха, да, на тая снимка!

Л.Т.: Тука? Тука съм с източна носия, женска.

В.К.: Шалвари ли?

Л.Т.: До кръста – режисьорът искаше туй да бъде голо, голо тяло.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз казах на Учителя: Да ми изстинат бъбреците ли, викам. Не желая.

Той каза: Ще си купиш една тънка фланелчица. – Добре, ама режисьорът иска тука да е голо. А там много духа. Ужас!

В.К.: Накрая какво направихте? И накрая какво сложихте тука на кръста?

Л.Т.: А, с фланелка излязох. А тука съм с една грамадна игла, която хвърля искри към публиката. И почвам да танцувам. А перуката ми много интересна. Тука вървят две плитки, а отзад са може би сто косички оплетени. И на всяка косичка виси отдолу паричка. Такава перука ми слагат.

В.К.: Да. Сега долу виждаме една снимка, в салона на Изгрева вероятно. Това е Венцислав.

Л.Т.: Венцислав тъкмо ще удари акорда да запея, а Учителят слуша.

В.К.: А тоя кой е отзад?

Л.Т.: Ех, седнал някой да слуша.

В.К.: Отзад Учителят слуша, а Вас Ви няма в тоя момент.

Л.Т.: Ама това е самата сцена.

В.К.: А, това е самата сцена, да. Сега тука виждаме някакви, рози ли са?

Л.Т.: Сега, имаше един любовник, беше на Катя Грива. И съблазняваше тамкъщните сестри. Казваше се Ангел Янушев, голям женкар. Той се опита, ама опашката си видя, към мене да дойде. Той дойде с апарат, аз бях облечена с плисирана пола, копринена. Стойна ми я беше ушила. Дойдох с нея, да благослови Учителя тоз тоалет. Той като ме видя, ахна. Щото много хубава рокля беше.

И както бях между розите, извади един апарат и ме сне. Ето я снимката.

В.К.: Това къде е? Пред салона?

Л.Т.: Ето, тука приемната и тука са розите.

В.К.: А, тази снимка е пред приемната. Много хубава снимка.

Л.Т.: И ме сне и после ми даде снимката. Сега тука пък пея пред Учителя на сцената. Но пея вече „Страшен беше вятърът". Не знаех песента, затова гледах от ноти.

В.К.: Тука виждаме столовете отзад. Това е от салона на Изгрева. Виждаме печката тука отзад.

Л.Т.: Това е сцената.

В.К.: Сцената на Изгрева.

Л.Т.: Сцената на Изгрева.

51. ТИТО СКИПА НА ПРЕМИЕРАТА НА ОПЕРАТА „ОТВЛИЧАНЕ ОТ САРАЯ"

В.К.: Какво пееш ти тук? Не си спомняш?

Л.Т.: А, това е премиерното представление на „Отвличане от сарая" от Моцарт.

В.К.: Така. Момент, да върнем нещата. Сега тази тука снимка откъде е?

Л.Т.: Ако сте прочели радио-интервюто, там пиша, че Тито Скипа най-напред ми предаде тоз портрет, като влезе в моята стая-будоар, а те като ме чуха, а аз танцувах този танц, дето ме харесвате и имам горе четири фа-та от трета октава.

В.К.: Сега дай да почнем отначало тази история с Тито Скипа. Сега това, което прочетох в интервюто, за мене е много малко. Да я почнем историята отначало.

Л.Т.: Ето, секретарят на министър Йоцов извади бланка, ето личи, че бланката е от Министерството: „Директор на висшето и средно образование и народна култура".

„И започна прав да пише, че Тито Скипа поздравява Табакова в нейната стая-будоар за премиерата „Отвличане от сарая".

В.К.: Сега, дай да го прочетем отначало от горе:

> „Тито Скипа поздравлява Табакова зад кулоара, на премиерата, 2.XI.1942 г. в „Отвличането от сарая" от Моцарт. Браво (на френски), моите поздравления."

По-надолу какво пише?

> „Лиляна отговаря: „Аз пея по-хубаво в „Лучия" и „Севилски бръснар".

А тука пише:

„Вие пеехте много хубаво."

После:

„Тя каза: Аз пея по-добре в „Лучия" и „Севилски бръснар".

А той отговаря: „Вярвам, добре. Вярвам."

Табакова каза: „Не съм ли лошо гримирана?"

Защото не обичам гримьор да ме гримира. Аз си се гримирам по-добре.

В.К.: Отдолу пише:

„А той отговори: „За един хубав глас това няма значение."

Така, отдолу какво пише?

„Същото добро мнение има и Дик Марцоло, главен диригент и пианист-виртуоз от Скала ди Милано, придружаващ Тито Скипа."

И „присъствал" – кой присъствал тук?

Л.Т.: Самият секретар на министър Йоцов – г-н Арнаудов.

В.К.: Той го пише или го изпраща?

Л.Т.: Няма, няма – в момента ми го дава, беше прав.

В.К.: Да.

Л.Т.: А в този момент за трето действие един ми сменя обуща, други ми сменя перука. А че и те са на главата ми. Може да си представите какви нерви съм харчила да отговарям и на тях, и ония да ме дърпат като патка.

В.К.: А това вече, той изпраща тази снимка по-късно.

Л.Т.: От Триест ми я изпраща. А сега, ето какво казва Учителят за нея. Аз Му го занесох в кабинета. Това го получих по пощата.

„Той, каза, има добре оформена (имам го записано) брада и социално чувство има силно и каквото каже, думата му е закон, изпълнява. А дето се подписва така в две успоредни линии, той се движи по тези успоредни линии и тия две мънинки, гдето са тъй, това е диез, а диезът е знак за повишение. Той се изкачва нагоре."

В.К.: Значи тука Цветана Табакова, отдолу какво пише?

Л.Т.: Тука има две успоредни.

В.К.: А какво пише долу? Горе пише Цветана Табакова.

Л.Т.: *Souvenir* – спомен.

В.К.: А, сувенир, да. 1945 година. А тука отзад какво е това? Министерство...

Л.Т.: Той изпраща едно писмо, което ми предава Арнаудов, секретаря на министъра.

Секретарят на министъра влизаше в моята стая и отваряше гардероба, да ми покаже какъв тоалет да облека за един прием и ме поканиха в зала „България", че пристига Франкфуртската опера и ще играе опери от Моцарт. Но беше обяд, но не вечеря.

Аз на обяд не съм присъствала и не знам какво да облека.

И казвам на брат Христов, да каже, който много държеше на естетиката, този Арнаудов.

„Аз, каза, лично ще дойда да видя гардероба й."

И отвори гардероба, и каза: „Тоя тоалет ще облечеш!"

И аз имах две гълъбчета: мъжко и женско. Таман ги бях окъпала и ги бях завила с по една кърпа, и ги бях турила върху радиатора да изсъхнат. И докато говорим, те изсъхнаха. И скочиха долу и мъжкият започна да дръщи, да тропа така и да се покланя на женската. По 3–4 пъти си удря човката на земята и вика: „Гу, гу!".

Той каза: „Всичките ми знания по естетика пропадат пред тази картина."

В.К.: [*Смее се*] Това ми хареса много. Сега, историята на това писмо.

„Министерство на Народното просвещение.
Секретар на министъра
София, 3 ноември 1942 год.

Уважаема госпожица Лиляна Табакова,

Позволявам си, заедно с настоящото, да Ви изпратя портрета на г-н Тито Скипа, даден ми от последния преди заминаването му, с молба да Ви го предам."

Този долния, малкия?

Л.Т.: Този беше първият, а този пък дойде втория.

В.К.: [*Чете*]

„Г-н Скипа ми съобщи още, че от Италия ще Ви изпрати специално един голям портрет."

Л.Т.: Ето, този!

В.К.: Втория. [*Чете*]

„В навечерието на Неговото заминаване г-н Тито Скипа с приятно чувство си спомни за Вашата наивна изненада, когато го видяхте изправен до вратата на Вашата стая-будоар, дошъл да Ви поздрави по случай участието Ви в премиерата на операта „Отвличане от сарая".

Извън думите му, че Вие пеете много, много добре и че имате красив металичен глас с великолепни височини, той ми каза, че искал да Ви каже още някои работи във връзка с Вашия хубав глас, но Вие страшно бързахте, за да се преоблечете.

Господин Тито Скипа възлага на Вас и с надеждата да станете една много известна певица, като намира във Вас много големи данни за това.

Това негово мнение се споделяше от господин Дик Марцоло ...
(Продължение на писмото на другата страница)

Дик Марцоло, голям пианист-виртуоз и диригент в Миланската Скала.

Господин Тито Скипа ме натовари още да Ви съобщя, че ще Ви се радва, ако му пишете."

Л.Т.: А аз отидох при Учителя и казах: Учителю, кажете ми какво да му пиша. И Той ми каза.

В.К.: И Вие му написахте писмо.

Л.Т.: Да.

В.К.: А Вие имате ли копие от това, което му написахте?

Л.Т.: Нямам.

В.К.: А какво Ви каза Учителят, спомняте ли си?

Л.Т.: Не помня.

В.К.: Не си спомняте.

Л.Т.: Отгде да знам, че ще потрябва някога.

В.К.: [*Чете*]

„Заедно с настоящото, използвам случая, уважаема госпожице, да Ви изкажа своите уважения и да предам най-добрите си благопожелания."

Кой го изпраща това писмо? Това писмо кой го изпраща?

Л.Т.: Самият секретар на министъра.

В.К.: Секретар на министъра Йоцов, така ли? А как се казваше този секретар?

Л.Т.: Арнаудов.

В.К.: Арнаудов. Кой Арнаудов?

Л.Т.: Той не е жив.

В.К.: Не нашият Асен Арнаудов, той е друг Арнаудов.

Л.Т.: Не, не. Много фин. Той е следвал естетика. Например как да се храниш, да спазваш естетика, какви тоалети да обличаш за дадени случаи. Например, той можеше да дава съвети даже на князе и на царе как да се държат.

В.К.: Да. Той и затова е искал да Ви види гардероба, да Ви избере рокля.

Л.Т.: Да. Чак вкъщи дойде да ми види гардероба. Чудна работа.

В.К.: Така, момент, да запишем този случай.

Л.Т.: Аз съм пяла в древността в Неговите храмове, на Учителя, и светилища като жрица и весталка. И съм дала обет пред Бога да живея само за Бога. И съм го нарушила. И затова ме харесваха много чужденците. Намираха в тембъра на моя глас нещо може би от тия свещени школи от древността.

52. ВЪЗЛЮБИЛ ТЕ ЦАРЯТ НА ЦАРЕТЕ

В.К.: Сега, тук на тази снимка е Учителят.

Л.Т.: Само че увеличена.

В.К.: Това сте Вие с шапката.

Л.Т.: Тука той говори на мене и Балтова подслушваше. Виж как си е завряла главата.

В.К.: Да, тя си е завряла и слуша, ама чака да я заснемат с фотоапарат.

Л.Т.: „Лилиана, завиждам ти. Блазе ти! Да ми каже Учителят тия думи, аз ще хвърчам", каза.

В.К.: Учителят. Тук Вие сте с шапката, тука е Кръстю Христов. А тези кои са? Не си спомняте?

Л.Т.: Тука съм със сестра Думанова, а таз не я познавам. Тука пак тази. „Виж, каза, как те гледа завистливо." А тука съм пак пред салона, само че увеличена.

В.К.: Да, тука виждаме една друга снимка. Всичко ще си отиде на мястото. Учителят в салона.

Л.Т.: Тука сме в салона. Ето катедрата на Учителя, ето часовника. Ние искаме такъв салон, да си го мебелираме, както беше по времето на Учителя, а не както сега се събират в някакъв трафопост и клубче.

В.К.: Да. Искате, ама няма. Не се дава.

Л.Т.: Салонът служи и за извор.

В.К.: И за извор, ясно.

Л.Т.: Трябва аурата да бъде молитвена, всичко вътре да бъде в чистота.

В.К.: Сега, това е Учителят – седнал на масата и говори.

Л.Т.: Той така говори беседа.

В.К.: От тази снимка има ли Ви? Бяхте ли там?

Л.Т.: Има ме, ама не са ме снели. Аз обикновено отивам чак към сцената или пък сядах най-отпред. Няма значение, че ме няма.

В.К.: Това е обстановката на салона. Тук са някакви картини отгоре, виждаме.

Л.Т.: Сега, Учителят е на сцената и ни говори, а ние долу слушаме.

Една сестра, Попова, имаше двама сина лекари. Тя сядаше, имаше три стола пред катедрата в средата. И като почнеше Той да говори, почваше да прави движения. Братята искаха да я залеят с една кофа студена вода, да я изпъдят оттам.

Добре, ама Учителят не им позволи: „Оставете, каза. Те, духовете, й движат ръцете. Няма нищо от това."

Добре, ама тя, като ме видя, пожела да ми говори насаме. И след беседата ме качи на сцената горе, да бъдем очи в очи. И ми каза тъй: „Тебе, каза, те е възлюбил Царят на царете. Ти, каза, си работила в миналото с Него."

Че кой ще е този Цар на царете? А Той бил Учителят.

53. ТЕЛЕГРАМА ОТ БЕРЛИН. ЦИГУЛКАТА НА УЧИТЕЛЯ ЗА КОНЦЕРТ НА БРАМС

Л.Т.: Защото Той действително много ме възлюби. Защото семейство братя Янкови казаха: „Понеже ние забелязваме, че Учителят има особено отношение към тебе, те молим да поискаш най-хубавата Му цигулка за нашия син Любомир." И аз я поисках, и Той ми я даде.

В.К.: И после какво стана с тази цигулка?

Л.Т.: Нищо не знам.

В.К.: Кажете ми нещо за тези братя Янкови: Венцислав и Любомир[94], когато са били тука на Изгрева, някои опитности, някои неща!

Л.Т.: О-о-о, пълна съм. Само да искаш.

В.К.: През времето на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Разкажете нещо! Понеже стана въпрос за братя Янкови.

Л.Т.: Първо. Венцислав всеки ден идваше и ми акомпанираше. Не само това, ами когато падна запалителна и разрушителна бомба на техния апартамент в Берлин, а те бяха вече в София дошли, те не можаха вече да се върнат в Берлин. Но те не знаят, че е паднала бомба. И когато влязохме при Учителя, да кажат довиждане, че купили билети и утре заминават за Берлин, Учителят най-спокойно каза: „Вий няма да заминете за Берлин." А майката, тя беше по-светска, ме бутна: „Ти що мълчиш, бе?" – „Че ние сме си купили билети, Учителю! И куфарите

[94] Любомир Янков Янков, 1923–2011, цигулар, педагог

готови, и тръгваме." „Няма да заминете за Берлин." Тогава баща им, Янко Янков, се обади: „Стига де! – на жена си. – Щом казва Учителят. Ако пък трябва, пак ще дойдем, ако трябва – ще заминете." А купени билети, утре тръгват. И когато излязохме, тя много протестираше. И тръгнахме.

Слязохме на улица „Граф Игнатиев", дето е мостът. Тича насреща Любчо, първият й син, по-големият. И маха една телеграма и вика: „Мамо, получи се от вуйчо, от Берлин, телеграма: „Запалителна и разрушителна бомба падна. Нямате вече апартамент! Ами спомни си! Следва писмо."

И пристигна писмо. Спомни си какво си имала вътре, да искаш от Учителя. Нищо не получил. И останаха с летните си дрехи, а идва зима.

И Венцислав дойде да живее при мен. Аз държах цял апартамент и имах една грамадна заплата. И плащах много на хазяйката. Те бяха, те бяха такива, много изискани, чисти хора.

Викам: „Повече ще Ви плащам. Само ще следите на шпионката кой звъни за мене и ще дойдете да ми кажете. Няма да отваряте."

Аз бях недостъпна, защото много ме търсят. И държах голяма, мебелирана (туй нищо не е, което сега имам), като хол, а е много по-голямо и втора стая, и ползване кухня, баня и прочее.

Във втората стая се прехвърли Венцислав да спи, за да свири на моето пиано, защото след три месеца ще има концерт с Филхармонията. А Михаил Попов им взел пианото под наем с договор и не ще да го върне, защото нарушавал се договорът, на него пък му се пречи. И аз казах: Добре, ще свириш. Аз ще отивам на репетициите – ще свириш, ама ще ми акордираш после пианото. Щото пианистите много блъскат. Той спеше в другата стая.

Аз готвя премиера на „Лучия ди Ламермур" – пробният камък за всички колоратури. Ако можеш да издържиш, да изпееш тази роля, ти имаш добре поставен глас. Много трудно. Знаете ли защо е трудно? Защото Доницети е сложил сватбата преди пета картина, когато тя полудява. А при сватбата аз трябва да дам най-големия драматизъм. А преди това с Артур, сцената с моя брат е драматизъм, а след това да бродирам с гласа си в пета картина. И трябва туй да го издържа.

Сутрин да изпея цялата опера, следобед – още един път. Два пъти на ден да изпея цялата опера. Не стига туй, ами утре те слагат да излезеш пред публиката – има друго представление, друга пък роля да пееш. Аз се чудя как можах да издържа. Учителят каза: „Ние ще ти помогнем!" Защото закъсам ли, пет-шест певици чакат да те заместят веднага. Така, и ти пращат даже лоши мисли. Аз издържах, но дойдоха бомбардировките после.

54. ПИАНИСТЪТ ВЕНЦИСЛАВ ЯНКОВ

В.К.: Нещо друго за Венцислав и Любомир Янкови?

Л.Т.: Сега, за Венцислав.

В.К.: Нещо с Учителя?

ЛТ: Венцислав беше с много фини нерви. Той, в Берлин като били, заключвал се в стаята си и казвал на майка си: „Нищо, че афишите са напечатани, няма да изляза да свиря... Не ща да ям..." Ей такива работи правел.

А там, в Берлин, имало един, наричали го доктор Шмидт. Той дошъл от Индия. И отваря голяма болница, кабинет, в който приема само прочути,

световно известни артисти, диригенти и върху които правел на гърба паси, даже специални масажи, и ги лекувал. Добре, ама много мъчно се влизало при него.

Най-после двамата братя пробили път и влезнали при него. И Любомир казваше, цигуларят: „Вкара ни, каза, в една стая. Отдолу, казва, дюшеци, меко стъпваш. И като ме пипна отзад на малкия мозък, какво ме пипна, аз загубих съзнание и се съборих, паднах по очи върху дюшеците." И той им правел, преди да излязат на сцена, им правел паси не само на ръцете – на целия гръб и свикнали с него. Добре, ама д-р Шмидт е писал по вестниците и говорил против Хитлер. Хитлер го затваря в затвора и му закрива цялото заведение.

В.К.: Закрива му болницата и клиентелата.

Л.Т.: Да. И всичките му двайсет красиви секретарки ги пръска. И Венцислав и Любомир нямат вече къде да ходят да им се прави паси. Един е д-р Шмидт.

И пристига Венцислав в София с Ерик Ортман[95] – генерал музик директор на Берлинската Фолксопера [Народна опера]. Той ще дирижира мене, но в сряда вечер, на 27 януари. А четвъртък вечер имам афиш – мога да Ви го покажа навит. Четвъртък вечер ще дирижира в зала „България" Венцислав Янков с Филхармонията. В сряда вечер Венцислав е в номер три ложа, слуша мене във „Фиделио", дирижира Ерик Ортман. Не ме познаваше преди това, но ме позна по време на репетициите.

Невероятно представление беше. Беше дошъл и Учителят да слуша както мене, така и Венцислав на следващия ден в Народния театър. Тогава това бе сцената.

55. ЗАВЕЩАНИЕТО НА ЛИЛИАНА ТАБАКОВА

В.К.: Дойде време да пишем завещанието. И така, пишете. Значи: „Аз, Цветана Табакова...

Л.Т.: Аз пиша и двете имена.

В.К.: „...-Лилиана Табакова предавам на доктор Вергилий Кръстев", (Вергилий)...

Л.Т.: Щото аз Ви бъркам името.

В.К.: Вергилий с две и-та, Вергилий Кръстев.

Л.Т.: Сега, според Учителюватa кабала, тия и-та много Ви помагат и ще Ви помагат. И-то, въобще това Ви име е с хубави букви. И в-то, и р-то – то е дръжка, топаз.

В.К.: Да.

Л.Т.: Р-то е дръжка. А тия и-та, които са три, те много ще Ви помагат. Вергилий Кръстев.

В.К.: „...Кръстев, моите разговори с Учителя..."

Л.Т.: Срещи.

В.К.: „...срещи с Учителя, срещи и разговори с Учителя от 6.06.1940 г. до 17.12.1944 г., наброяващи 141 страници, за да ги предаде за печат, като той лично ще финансира."

Л.Т.: Е, добре, но аз не приемам Ваши пари.

---

[95] Ерик Ортман / Erich Orthmann, 1894–1945, композитор, диригент

В.К.: „Той лично ще финансира на печатницата." Пари на Вас няма да дам, а на печатницата.

Л.Т.: Накрая Учителят беше много гневен. Не седеше на креслото да говори, но ходеше по стаята и говореше, когато мене ме уволниха.

Той каза: „Тебе Небето те изпрати при тях, не аз.

За мене българският народ е еврейски и България ще мине през големи страдания."

Това ще трябва ли да го отрежем?

В.К.: Няма да го отрежем. Всичко, което си написала и всичко, което е казал Учителят, ще бъде вътре.

Л.Т.: Ама много е страшно!

В.К.: Страшно, не страшно – така е. Това е епохата на Учителя и българският народ, който не Го приема.

Л.Т.: Много беше нервен.

В.К.: Знам. Знам. Сега пишем по-нататък: „Ще предам и нотните записи..."

Л.Т.: Ето, не съм го коригирала.

В.К.: „...нотните записи в оригинал:" – така както Вие сте ги направили – „Битието", 12-те песни и останалите три песни..."

Л.Т.: Които на никого не съм ги дала.

В.К.: „...и останалите три песни."

Л.Т.: Едната е „Молитвата", дето я дадох на Йоана.

В.К.: Да, ти си я дала и останалите три песни от Учителя, които ги пазиш досега като свещени и са от Учителя.

Л.Т.: Ами как!

В.К.: Точно така, да.

„Днес е 15.01.1991 г. София. От Лилиана Табакова.

подпис /Цветана-Лилиана Табакова/

Свидетел: *подпис* /Фаустина Иванова/"

В.К.: Искам да го прочетете.

Л.Т.: [*Чете*]

„Аз, Цветана-Лилиана Табакова, предавам на д-р Вергилий Кръстев моите разговори-срещи с Учителя от 6.06.1940 г. до 17.12.1944 г., наброяващи 141 (сто четиридесет и една) страници, за да ги предаде за печат, като той лично ще финансира печатането. Ще предам и нотните записи в оригинал, а именно: „Битието", дванадесет песни и останалите три песни от Учителя. Аз ги пазех досега.

Подпис. .. . .

/Цветана-Лилиана Табакова/

Свидетел: . . . . . .

подпис /Фаустина Иванова/

15 януари 1991 г., София."

В.К.: Така, свършихме една много голяма работа. Сестра, сега елате Вие. Вие присъствахте, нали? Аз искам сега и Вие да го прочетете като свидетел. Елате насам, защото микрофонът не се вижда и защото това е документ, нали.

Ще го прочетете, защото Вие сте свидетел.

Фаустина Иванова [*ФИ*]: [*Чете*]

„Аз, Цветана-Лилиана Табакова, предавам на д-р Вергилий Кръстев моите разговори-срещи с Учителя от 6.06.1940 г. до 17.12.1944 г., наброяващи 141 /сто четиридесет и една/ страници, за да ги предаде за печат, като той лично ще финансира печатането. Ще предам и нотните записи в оригинал, а именно: „Битието", дванадесет песни и останалите три песни от Учителя. Аз ги пазех досега.

Подпис . . . . . .

/Цветана-Лилиана Табакова/

Свидетел: . . . . . .

подпис /Фаустина Иванова/

15 януари 1991 г., София."

В.К.: Свидетел сте Вие – тази, която четете.

Ф.И.: Да.

В.К.: Значи свършихме една голяма работа. Аз ти го предадох това нещо: срещите и разговорите ти с Учителя.

Л.Т.: Това остава за Вас – декларацията и „Срещи с Учителя".

В.К.: Това остава за мен. Казахте, че не са коригирани някои неща в тези „Срещи с Учителя".

Л.Т.: Не съм ги прегледала.

В.К.: Сестра, аз ще ги прегледам.

Л.Т.: Може да има пропуснати букви.

В.К.: Може, това няма никакво значение. Аз ще ги прегледам и като ги прегледам, аз ще дойда, нали,ще уточним по-нататък. Аз не зная какво представя материалът. Това нещо ще се отпечата, обаче към него вероятно ще трябва да сложим биографични данни.

Л.Т.: Само че има вътре много силни места и ме е страх да не стане беля.

В.К.: От какво Ви е страх?

Л.Т.: Народът, масите не разбират още Учителя.

В.К.: Сега, аз ще го прегледам и ще видим какво ще направим, но на това нещо нищо няма да се отнеме.

Л.Т.: Не трябва.

В.К.: Няма. Ще видим как ще бъде. Нали сега почваме. Правим първата крачка. Вие отворихте съкровищницата и ми давате „Срещи с Учителя".

56. СВЕТСКАТА И ДУХОВНА СЦЕНА

Л.Т.: Суров материал. Той ми каза тъй: „Аз те пращам между некултурни хора", нарича Той, артистите нямат култура.

„Те са тщеславни деца, които искат само да им ръкопляскат."

Те, каза, са облечени в дрипи и са цели в рани потънали. А ти си облечена в блестящи, красиви дрехи, със скъпоценни камъни. И те искат да седят на тъмно, никой да не вижда раните им. И затова ти, като влизаш при тях, носиш светлина. Те са против тебе, че ги осветяваш. Те са в дупки.

Той много лошо говори за Операта, много лошо.

В.К.: Той какво Ви беше казал – че там не Ви е мястото, така ли?

Л.Т.: „В дупки са, каза. И с усмивка ще приемаш всичко, което ти предлагат. С любов ще търпиш, още малко потърпи. Господ ще те освободи и ти свободно ще служиш на Бога."

Той направи със своя пръст моето уволнение ето как.

Застана, аз бях права вече, и Той застана прав. „Ето, каза, ти си тука сега." И почна да смъква пръста си надолу. „Сега ще те турим малко да си починеш."

Аз рекох: „А!", а Той направи тъй: качи се с пръста на първото място и го надмина, и ме гледа все в очите.

И рече пак тъй: слезе малко, но качи се по-високо от второто място. Пак слезе малко. Но, качи се трети път. Вий ще го видите там, аз го описвам. И рече тъй-й-й, нагоре.

Аз Му прочетох мисълта, защото в ръцете си държах най-красивите си роли в снимки. А Той рече, така…

В.К.: Клати с глава, отрицателно.

Л.Т.: Аз разбрах, че Той иска в духовните пътища да получа едно въздигане, не на светската арена. И винаги ми повтаряше:

„Дръж си капитала за Господа! Давай само процентите, лихвите, от самия си глас не давай на тях, от капитала си."

Аз не човърках много да Го питам. Той не обича, когато някой със съмнение Го пита, Той не обичаше това. Аз приемах всичко, каквото ми каже, с голямо доверие и любов.

И когато брат Христо седеше от тази ми страна, и ми направи знак, аз му прочетох мисълта: да падна на колене пред коляното Му и да туря двете си ръце върху коленете Му.

И Христо се обади и каза: „Учителю, пипнете гърлото й!"

Аз го направих, паднах на колене, турих си двете ръце така, а Той с този пръст написа Сатурновата линия на двете ръце и каза:

„Отлична Сатурнова линия имаш! Ти не обичаш да се подчиняваш на човешкото! Ти с усилие си се подчинявала и на учителите, и на родителите си!"

И не ми пипна гърлото.

Аз се върнах и седнах на стола. Той седя със затворени очи дълго време. След туй стана прав, дойде при мене и тури дясната Си ръка върху щитовидната ми жлеза. А на мене сърцето ми почна, иска да хвръкне като птиче, да чука, а устните Му изговаряха нещо, мърдаха, но аз не чух нищо. Държа, държа и когато сне ръката Си, каза:

„Това гърло не е твое, то е, този глас е Божият Глас. Няма да даваш никой да го пипне!" И си седна.

„Това гърло ще пее за Бога!"

– Но, Учителю, тогава що ме пращате там?

– И там ти пееш за Бога! – тъй каза. – Какво предпочиташ повече, ще го срещнеш. Ако пееш там, ще те замерят със снежни топки; ако пееш в Братството, с истински шрапнели ще те замерят."

Пък аз Му казах: „Учителю, предпочитам с истинските шрапнели да ме замерват, защото Вий ще ме опазите."

Той му стана много приятно.

Защото и в Братството на Изгрева, 1972 година, счупиха ми пет прозореца. Цяла зима бях с пет прозореца счупени, живях. И не изстинах. Никой не иска да ми направи прозорците. Накараха малките дечица да ми чупят прозорците, за да ме махнат оттам.

Аз предпочитам в малката дървена къщичка да живея, защото брат Христо предпочете да си отиде в Невидимия свят и аз имам, нотариално ми я прехвърли върху мене, като писа, че съм броила три хиляди лева за нея (та аз не съм броила). Нотариус подписа, че съм я купила от него. Аз имах вътре и бойлер, и топла и студена вода си бях нагласила, и кухничка. Но пет прозореца ми счупиха. И нощя пеех.

57. ШРАПНЕЛИТЕ ИЗБУХВАХА

В.К.: Да. И какво стана с шрапнелите? До днеска шрапнели получаваш.

Л.Т.: Ами дойдох и до шрапнелите. Може отсега нататък да не хвърлят, отде да знам!

В.К.: Ето сега, Вие виждате от опит как ни пречат на нашия контакт. Имате опит как Ви разубеждават да не работите с мене. Ето Фаустина Иванова е свидетел.

Л.Т.: И тази Мария, нали я чухте завчера как говори срещу Вергилий?

В.К.: Коя Мария? Ей тази Мария.

Л.Т.: Защото я прати Гина Джиджева. А мене, на именния ми ден, ми поднесоха 200 лева. Аз не ги исках, насила ми ги туриха. И подаръци ми донесе. И от Гина Джиджева имам предложение, че иска да купи всичкото – апартамента и вещите тук.

В.К.: Мен не ме интересува имуществото, апартамента, защото аз си имам апартамент, имам и вила нали. Аз съм добре материално, защото такава ми е професията. Аз не искам нищо, аз искам да съдействувам, да отпечатаме твоите неща. Аз само ти помагам заради Учителя. Аз не ти искам това. Сега, аз това нещо много го ценя. Аз не искам това нещо да попадне в Джиджеви и други. Аз искам, аз да го поема. И аз имам претенция вече след време всичко да ми се предаде на мене.

Л.Т.: Аз имам сега доверие към Вас. Иначе няма да Ви го дам.

В.К.: Ясно. Ти виждаш, че аз работя. И при първия път, когато дойдох, беше Марийка Марашлиева[96], втория път беше Любка Хаджиева[97]– сестра, нали? Ето сега – сестра Фаустина Иванова. Идват

[96] Марийка Великова Марашлиева, след брака – Марийка Великова Иванова, 1922–2008

[97] Любка Стефанова Хаджиева, 1912–1997

три различни сестри, изпраща ги Учителят, да бъдат свидетели. Ами те са свързани с вериги за други души и т.н. И аз не говоря без свидетел. Утре тия хора как ще ги видя? Ще отговарям пред Учителя и пред Бога!

Л.Т.: Вие нямате ли издателство?

В.К.: Аз нямам издателство, обаче като го имам материала – сега е вече така: плащаш и си намираш издател.

Л.Т.: Има такива издателства.

В.К.: Има. И понеже няма, ако няма хартия, аз съм работил в чужбина и имам долари. Ще платя хартията с долари, ясно ли е? И ще се отпечата.

Л.Т.: И да не се отпечата в прекалено много.

В.К.: Аз ще си направя сметката. Сетне ние ще умуваме. Аз ще направя сметката колко хиляди тираж. Защото за мен е важно да се отпечата, да го има. Аз не мога да кажа колко. Защо? То зависи от самия издател дали ще бъде 5 хиляди, дали ще бъде 10–15–20 хиляди. Аз не зная. Това допълнително ще се реши. На този етап важно е Вашето съгласие и аз тръгвам.

58. СЪСИПАНА ОТ ШРАПНЕЛИТЕ

Л.Т.: Тука има ето какво. Артистите, трябваше да пътувам сама с тях в турнета, във време на бомбардировки. Заповед от Министерството: да не лежим, да се къпем във Вършец – в баните и да си получаваме големите заплати, ами да тръгнем по съседните градове с декори, костюми и да изнасяме цели опери. И на дъното беше само най-много аз. Защото всеки си хвана по една артистка – приятелка и я гали, да не се мъчи.

А аз съм пътувала даже и трета класа, и така съм се държала, защото цяла нощ да пътуваш така, а утре вечер да пееш „Травиата" във Враца... Защото вагонът е пълен с войници. Всички пейки пълни, и по земята и ми казват: „Елате върху нас!" – да легна върху тях. Аз не искам да ги докосвам. Аз седя права и се държа.

Когато пристигнах във Фердинандов град[98], там беше евакуиран оркестърът, братя Янкови и майка им, и Янко Янков – флейтист. Те не можаха да ме познаят.

В.К.: Отслабнала, със сенки.

Л.Т.: Съсипана. Веднага майката каза: „Любчо и Венци, излезте да се разходите! Освободете си леглата!" Тури ме на едно легло, зави ме и веднага заспах. Спах, спах, спах – цял ден. Не мога да дойда на себе си. А утре вечер пея. Те са свидетели.

На 27, сега, март 1991 г. Венцислав има концерт в зала „България". Венцислав знае за тия работи тука, дето чукам с ръка. Щото пиша вътре и за него. Пиша.

В.К.: Той тази година ли ще идва? През 1991 година?

Л.Т.: Ще има в зала „България" концерт. И тука дойде и ме намери, и ме посети. Двамата братя ме посетиха. Даже и подарък ми донесе. И казаха: „Ние сме в течение, сестра Лиляна, ние сме в течение на всичко туй, – (чука на кориците на тетрадката) – свидетели сме."

[98] Фердинандов град – градът е основан с римското име Монтанезиум, по-късно със славянско име Кутловица, Голяма Кутловица; през 1891 – преименуван на Фердинанд; 1945 г. приема името Михайловград, а от 1993 г. до днес е познат като град Монтана

Ще видите: това са искрени, чисти, абсолютно чисти срещи и дневници с Учителя. Венцислав имаше силна вяра.

Аз имах една гугутка, котката й беше изяла опашката и нямаше опашка, и излизаше кръв отзад.

И я донесохме при Учителя и Той каза: „Ще я намажеш със зехтин и ще й поникне нова опашка."

И като поникна, Венцислав беше при мене, бе отворен прозорецът. И тя взе, че хвръкна на другото дърво отвън. И мисля, че няма да се върне. А вече лампа се палеше по него време и часът беше такъв, че лампа се палеше. Венцислав застана пред белия долап и започна да му говори на немски. Аз се засмях и си казах: Гълъбчето едва ли разбира немски.

Аз също бях с оскубана опашка като това гълъбче, но от шрапнелите. В молитви призовавах Учителя да ми помогне. И онова, което е отскубано от мен, отново да израсте. Ето какво значи съсипана.

В.К.: Ставаше въпрос, че Учителят е наредил да се намаже опашката на гълъбчето със зехтин.

Л.Т.: И го излекувахме.

В.К.: Да. Порасна му опашката и изхвърча навън от стаята.

Л.Т.: И то отиде на отсрещното дърво. Лампата гореше и Венцислав почна да му вика на немски, ту му приказваше на немски. И по едно време гълъбът пристига и му разбра езика. Върна се в стаята при нас.

В.К.: И дойде при него.

Л.Т.: Да. Дойде.

В.К.: Разбра немски. Като Ви слуша човек, да се изуми от чудеса!

59. ТРИДЕСЕТ И ТРИТЕ ПИСМА ЗА ПРАЗНИКА ЦВЕТНИЦА ОТ БРАТ ХРИСТО. ДРЕХИТЕ НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Учителят нарече брат Христов чист човек. Той предсказа едни работи, които ще станат, ако останеше на земята. Но той направи тъй, да се избегнат тия работи. То е писано.

В.К.: Да.

Л.Т.: И от брат Христо имам цели торби, найлони, напълнени с писма. Всеки ден пишеше по едно поетично писмо. Ще Ви прочета само едно, за да видите неговия стил и неговия духовен уровен.

И всяка година на Цветница ми написваше също и пише тъй: „Пиша го на масата на Учителя, вътре при Учителя."

И винаги идваше с плод, изпратен от Учителя за Цветница, с много хубави думи и пожелания. Понеже имахме 33-годишно приятелство, аз имам 33 писма на Цветница и съм ги написала на отделно място. Те трябва да вървят с брат Христов, защото са божествени.

В.К.: Сега сме почнали с Вас една работа. Първо задвижваме Вашите неща. След това Вие ще ми дадете възможност да се запозная с неговия материал. И след това аз искам да направя една монография Кръстю Христов и всичко онова, което той има: неща от Учителя, спомени, еди-какво си. Вие ще ми ги предадете на мене, аз ще ги движа. Неговото име ще си остане с неговите снимки, с неговите неща и т.н. Значи аз ще му издам материалите.

Л.Т.: Учителят ме държеше за него, държеше го до себе си.

В.К.: Сега, аз обещавам, поемам ангажимент: Първо ще задвижим Вашата работа и след това Вие ще ми подавате по малко, по малко, да видя какво има. Аз не зная какво има от брат Христо.

Л.Т.: Даже Елена Андреева, когато ме извика, да ми предаде три ризи от Учителя, защото след Неговото заминаване те почнаха да го дърпат като червя. И при нея бяха всичките Му вещи. Тя ми даде три ризи: една, с която спи, другите две – копринени.

А брат Христо пък ми донесе бели тефтитени чорапи, които Той ги обуваше, и му ги дал на него. Аз ги пазя, защото тая, едната риза, като турих на гърдите на майка ми, когато имаше криза, отмина й. Лечебна е.

В.К.: Вие ги пазите!

Л.Т.: Пазя ги, не ги... Една подарих, едната подарих на сестра ми. Ако вярва, на гърдите да си я слага.

В.К.: Да. Ако вярва. Ако не вярва, то няма да помогне.

Л.Т.: Няма да хване.

60. КАК СЕ ПАЗЕХА „СРЕЩИТЕ С УЧИТЕЛЯ"

В.К.: Сега аз имам един въпрос. С този въпрос днеска, 15 януари 1991 г., часът е 12 часа и 50 минути, да приключим. Понеже Вие преди малко ми предадохте Вашите разговори със срещите с Учителя. На друг човек досега Вие давали ли сте ги?

Л.Т.: Никога.

В.К.: Аз съм първият човек, така ли?

Л.Т.: Вие сте първият човек на когото, защото досега ги имах писмено.

В.К.: Да.

Л.Т.: А сега по цели нощи писах и ги направих за пишуща машина. Аз Ви давам написани на пишущата машина. А имам ги и писмено.

В.К.: Да. Нека да се пазят оригиналите. Значи аз съм първото лице, което ги получавам.

Л.Т.: На което давам срещите ми с Учителя.

В.К.: Да.

Л.Т.: Затуй Вие ми внасяте сега едно безпокойство.

В.К.: Знам. Сега, в момента, освен че безпокойство, но и аз се безпокоя дали ще издържа да ги публикувам.

Л.Т.: Защото аз съм посветила живота си за тоя Учител.

В.К.: Сега, освен че аз Ви създавам безпокойствие, аз също съм поставен сега на един много голям изпит. И човек се познава по плодовете. Ето аз пред свидетел съм го направил, нали? Пред Бога, пред Учителя и ще изчакате, защото в момента ще почнат да Ви атакуват с шрапнелите. И мен ще ме атакуват, нали?

Л.Т.: Няма да им казваме нищо.

В.К.: Мълчи, трай, сега нали ме изпитваш. Хората се изпитват по плодовете.

Дала си ми пред свидетели, имаш подпис, всичко имаш, както е направено. Аз не мога да се изметна. И аз вече ще Ви докладвам как седят

нещата. Но аз ще Ви докладвам точно как са. Аз няма да Ви лъжа, нали? Ще Ви казвам как са нещата. Но на този етап вече ний го задвижваме.

Втория етап: аз трябва да го прочета, да видя какво е.

И третия етап вече те трябва да се подготвят снимки, документация, да се подредят и да се приложат към съответните раздели.

И аз вече ще изисквам неща. Аз ще знам какво има този материал. За днеска така. Сега, и накрая, понеже днес е един много важен ден за мене, за мене е много важен, аз съм донесъл фотоапарата, да направим няколко снимки както седиш така, както говориш и тя, и тя, и аз. Аз си нося фотоапарата. Искам да направя няколко снимки.

Л.Т.: Сега ли искаш?

В.К.: Да, за пет минути, за няколко минути става. Искам да го зафиксирам, той е много важен ден за мене, днес е 15 януари 1991 година.

Л.Т.: Не е ли тъмно?

В.К.: Моят фотоапарат е такъв, че лентата е много чувствителна и става. Съгласна сте, нали?

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Добре, приключвам.

61. КАК СЕ ЧЕРТАЕХА ПЛАНОВЕ ЗА РАБОТА С ЛИЛИАНА ТАБАКОВА

В.К.: Сега, докладвам Ви. Днес е 18.01.1991 г., 9 часа и 15 минути, петък.

Докладвам следното. Първо, аз взех тези Ваши разговори и ги прегледах.

Л.Т.: Имахте ли време?

В.К.: Не всички. Прегледал съм 30 страници. А то е 141. Аз съм работил към осем часа вчера непрекъснато. Тогава бях свободен. И от това, което прочетох, аз съм си вадил бележки. Сега, какви са моите изводи до тука.

Първо. Няма да се променя нито една дума от онова, което Вие сте написали.

Второ. Няма да се променя нито една дума от Словото на Учителя.

Л.Т.: Особено на Учителя.

В.К.: Трето. Така, както Вие сте ги написали, е на много хубав език, точен и ясен. И нищо няма да се измени.

Л.Т.: Искрен, откровен.

В.К.: Няма да се промени. Така. Тук-там има някоя препинателна, кавички, които ще се оправят.

От тези 30 страници аз не намерих нито една дума погрешна сложена във Вашия разказ. Значи всичко е точно.

Сега по-нататък, понеже аз се занимавам 20–30 години с такива неща, това, което аз четох, нали е точно Слово на Учителя и в тоя дух, на тая обстановка е абсолютно, точно, вярно. Значи няма лъжа, няма измама, според мене.

По-нататък на мене ми направи някое впечатление. Аз имам забележки. Поради това, че Вие сте съвременник на тази епоха и за Вас всички тези неща са ясни. Но когато са написали тези неща, фабулата,

развоя на някои случки и събития са много малко описани и не са по-подробно. И този човек, който не е запознат с Школата и не е запознат и с някои неща, не може, не му са ясни, в смисъл, трябва да се дообяснят и да се добавят.

Пример: това, което Вие ни разказахте за някои случки, аз като ги проверих, видях че когато Вие ни разказахте, ми разказахте по-подробно и по-ясно, а тука не се разбира.

Л.Т.: Тука е по-тясно, да, по-съкратено.

В.К.: И по този начин се загубва драматизма на нещата и не се акцентира на драматичността на самата случка. И затова, понеже аз имам опит какво да правя, то аз съм си взел бележки към всяка страница, към всяка Ваша опитност, забележки мои, чрез които аз да Ви питам някои неща и Вие да дадете обяснение. Като дадете Вие обяснение, това всичко се записва на магнитофона. След това аз ще ги извадя тия бележки, Вашите. С Вашите думи, с Вашия стил ще се добавят и ще се прибавят там, където трябва. По този начин ще стане нещо пълно.

И по този начин аз Ви помагам да се завърши тая работа.

По-нататък, когато аз извадя от магнитофона това, което ще бъде на пишуща машина, тогава аз ще го дам на човек, който хубаво пише на пишуща машина, защото те трябва да бъдат с поле, еди-колко си реда на страница. И това ще го дам на човек, не на случаен човек – на човек, на когото аз имам доверие и който отговаря за тези неща, за да го подготвим за печат.

По-нататък към този материал трябва да се документира с някои снимки, материали и т.н. Пример: Вашият период във Франция.

Л.Т.: Кое мое?

В.К.: Период, времето във Франция, в Консерваторията, трябва да се документира с Вашата диплома, с онази телеграма, със снимки от Париж, които имате. Тоест като почнем да разглеждаме, да Ви питам за някои неща, аз ще Ви кажа: Дайте сега тука снимките от това време, от този период. Дайте изрезките от вестниците със статиите за Вас.

Л.Т.: Това е за моята личност, а ние трябва да го правим за Учителя.

В.К.: Ако не е била личността Лилиана Табакова, няма да го има това нещо – срещите Ви с Учителя. Ако не е бил брат Христов, нали, да Ви съдействува, няма да го има това нещо – разговорите Ви с Учителя.

Л.Т.: Той е свързан.

В.К.: Те са свързани неща. Сега за мен кое е най-важно? За мен е най-важно:

Първо. Ние трябва да напишем биографични бележки. Ако на Вас не Ви е удобно, тия биографични бележки ще излязат от мое име, нали, ако на Вас не Ви е удобно.

Тези биографични бележки трябва да докажат и да покажат, че лицето Лилиана, Цветана Табакова не е случаен човек, че този човек е подготвен от Небето и от Учителя, за да дойде и да свърши дадена работа. И тази работа е именно това, което Вие сте написали. И необходимо е това нещо. И затова аз предлагам така, понеже аз не Ви знам какво друго сте написали. По отношение на тези разговори, с Вас аз имам работа. Тоест аз сега съм прочел тридесет страници и съм си отбелязал какво трябва да Ви питам, и какво трябва да ми го дообясните, и да ми го доразкажете. И по този начин ще стане нещо пълно. На този етап това, което Вие сте

подготвили, може да се напечата, но няма да бъде ясно на някои хора, а може би на мнозина.

Л.Т.: Ние няма да слизаме при хората, защото, ще Ви кажа. Веднъж и аз бях свидетел. Струпаха се около Учителя и казаха: „Учителю, не можеш ли да приспособиш Твоя говор, Твоето Слово към светските хора, които не могат още да разберат духовното, да го приспособите?"

Той стана изведнъж много строг, даже сбърчи си веждите и каза:

„Аз няма да се приспособявам към тях – те ще се приспособят към Мене."

В.К.: Това е точно така. Вие не ме разбрахте правилно. Трябва да се разширят някои неща по разказа.

Има някои неща, които са много сбити. И например аз ще Ви кажа сега.

62. ИЗВАДКИ ОТ СЛОВОТО НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Вижте какво, важно е какво казва Учителят. А то е много точно написано. А пък сцените, обстоятелствата какви са били, може и да не бъдат много подробни. Важно е какво говори Учителят.

В.К.: Съгласен съм, но има някои неща, които трябва да дообясните. Пример...

Л.Т.: Притежавам материал: „***Учителят за Себе Си***". Прочетете него!

В.К.: Добре, дай да го видя този материал.

Л.Т.: Щото тука има много работи. Ето, ще Ви го покажа.

В.К.: Този материал какво представлява? Какво представлява това? Вие сте правили извадки или са разговори с Учителя, с Вас?

Л.Т.: В частни разговори, беседи и лекции.

В.К.: Това Вие сте го изваждали, от Вашите тетрадки?

Л.Т.: Да, от тетрадки.

В.К.: Какво казвате, Той, Учителят, говори за майка Си и за баща Си, така ли, в тези разговори? Това, което Вие сте извадили, какво говори Учителя за Себе Си. Това Вие сте го извадили от беседите и от Ваши частни разговори, така ли? И Вашите тетрадки.

Л.Т.: Да, от тетрадки е преписано. Имам първи том, втори том. Има още материал.

В.К.: Сега това кое е?

Л.Т.: Е, това е първи том.

В.К.: Първи том. Втори том готов ли е?

Л.Т.: От разговори. Първи том – какво говори Учителят за Себе Си.

В.К.: Втори том кое е ?

Л.Т.: Е-е, то е в друга тетрадка.

В.К.: Но те извадени ли са на пишуща машина?

Л.Т.: Аз съм ги извадила писмено. Аз сега ги написах на пишуща машина.

В.К.: Друг въпрос. Какво имате още? Написано за Школата?

Л.Т.: О-о-о-о.

В.К.: Вие трябва да ми покажете, за да знаем откъде да почнем.

Л.Т.: Последната ми среща с Учителя – бере душа вече – на 24.12.1944 г., в неделя. А в сряда, 27.12.1944 г. вече си замина, 7 часа сутринта издъхна.

Значи аз, в неделя, на 24.12.1944 г. бях при Него. Ето го материала тука. Но чакай да извадя – туй е писмено, а имам го и на пишуща машина. Озаглавено е ***„Последната ми среща с Учителя"***. То е по-малко, но е много важно.

В.К.: Да. Друго какво има?

Л.Т.: Не, дайте го сега, да го прибера.

В.К.: Сега, аз смятам. Ето, давам Ви го. Гледай как се страхува от мене. Вижте какво, това нещо„Последният разговор с Учителя", ще се прибави към Вашите разговори.

Л.Т.: Накрая това го има там.

В.К.: Има ли го?

Л.Т.: Има го. Това го има. Най-накрая.

В.К.: Защото аз като го видях, казах: Това трябва да се прибави накрая.

Л.Т.: На 24.12.1944 г., мойта среща, отворете. Накрая, накрая, най-накрая съм го сложила.

В.К.: Видях, искам да прочета.

Л.Т.: Ама не, няма да го дам.

В.К.: Няма, искам да видя дали е същото.

Л.Т.: Мойта среща на 24.12.1944 г. с Учителя.

В.К.: Но тук е написано по друг начин, друг е текстът, който виждам.

Л.Т.: Не, не е, почти еднакво е.

В.К.: Добре де, аз смятам че... Така и така сте го дали това нещо, аз смятам, че трябва да дадете едно копие, да го прикачим тука отзад. Дайте да се запозная с него, да го видя какво представлява.

Л.Т.: Няма нужда, става двойно.

В.К.: Искам да се запозная, може да се сложи нещо повече.

Л.Т.: Също е, абсолютно.

В.К.: Добре. Сега по-нататък какво има? Защо не искате да дадете едно копие?

Л.Т.: Защото нямам много.

В.К.: Ами имате две копия.

Л.Т.: Пък аз ще давам, сега ще пристигне Венцислав Янков от Франция и на него трябва да дам.

В.К.: Хъм, добре де, сега аз нали поемам нещата. Венцислав е стар човек и е в Париж, а аз – млад и съм тук до Вас.

Л.Т.: Писмо на брат Христов до Морис Басан, в което описва как работех „Битието" и дванадесетте песни с Учителя. Защото в една ръкавица съм пъхнала две писма от Филип Стоицев, с които много ме обижда и пише вътре, че не вярва, че „Битието" е от Учителя – че аз съм си го била композирала.

В.К.: Значи какво се оказва: оказва се, че на времето Мария Тодорова е била права, когато Ви е накарала да дадете песните. Ако не бяхте ги дали преди 45 години, сега никой няма да вярва, че те са песни на Учителя. Значи тя е била права. Ето, сега Филип Стоицев не Ви вярва.

Л.Т.: Аз ще Ви кажа какво имам.

В.К.: Да.

Л.Т.: „Какво става с душата след смъртта" – от Учителя са извадки.

В.К.: Да.

Л.Т.: Нали искате да знаете?

В.К.: Добре, този материал Вие ли сте го изваждали?

Л.Т.: Имам писмо на брат Христо до Морис Басан как работим „Битието". Защото това е документ. Той пише вътре: „Аз винаги почти присъствах, когато Учителят даваше „Битието" на сестра Лилиана".

В.К.: Да. А имате ли го оригинала, оригиналното писмо имате ли го?

Л.Т.: Имам го.

В.К.: Добре.

Л.Т.: От оригиналното писмо съм го преписала.

В.К.: Добре.

Л.Т.: От друг събран материал съм го писала „***Учителят за храненето***": каква храна, как да се храним и много големи тънкости за всякакъв вид храна, от окултно гледище какво съдържа.

В.К.: Това Вие сте го изваждали или са от частни разговори с Учителя?

Л.Т.: И от частни разговори, и от беседи.

В.К.: Давайте ми едно копие.

Л.Т.: Ама не мога сега всичко да дам. Аз Ви казах какво имам.

В.К.: Страхувате ли се? Какво има да се страхувате? Трябва да се страхувате от другите, а не от мен.

Л.Т.: Тука имам друго написано.

В.К.: Какво е то?

Л.Т.: Но тука, казва се, за важни дати при земното пребиваване на Учителя на земята.

В.К.: Това Вие сте го изваждали от беседи и разговори?

Л.Т.: Да.

В.К.: Е, това е много важно.

Л.Т.: Важно е.

В.К.: Ще ми дадете ли едно копие? Ама Вие няма кому да ги давате, освен на мене! Другите ще ги унищожат, за да Ви няма и да няма следа от Вас.

Л.Т.: Знам де.

В.К.: Ами давайте ги, ами ние тръгваме да работим. Вижте какво сега, да Ви дам един съвет. Аз ще Ви свърша работата, обаче Вие отворете се, за да ни тръгне по-бърже работата, защото ние нямаме време, то тече много бързо за Вас и за мен.

Л.Т.: Ние трябва да се спрем на първото, което ще издадем.

В.К.: Аз съм се спрял на Разговорите Ви с Учителя. Давайте да видим какво има. Какво имате, аз не знам. Дайте ми там – второ ли копие, трето копие от пишуща машина... Дайте ми сега нещо! Та Вие нищо не ми давате. Та аз не познавам материала Ви.

Л.Т.: „Милионите на Учителя". А че и трета имам.

В.К.: Добре де, дайте ми да го прочета. [*Чете*] „***Важни дати при земното пребиваване на Учителя***". Това Вие сте го изваждали лично?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ясно. На всяко едно ще ми се подпишете.

Л.Т.: И е придружено даже с документи.

В.К.: А документите къде са?

Л.Т.: Е, при мене са. И не са на лесно, трябва да ги търся.

В.К.: Кому ще ги дадете? Кому? Хайде де, отговорете ми на този въпрос. Мълчите.

Л.Т.: ***„Учителят какво говори за българите"***. Едно радио-интервю аз Ви дадох.

В.К.: Да.

Л.Т.: Но, говори Учителят за България и българите, съм започнала да го пиша на пишуща машина.

В.К.: А къде ще го включите?

Л.Т.: А другото е ръкописно и е в два тома. Сега, аз съм записала началото.

В.К.: Да.

Л.Т.: Но нямах листа и спрях. Ето...

В.К.: Ние сега Ви донесохме един топ, имате листа за писане.

Л.Т.: Ето го в ръкопис.

В.К.: Добре.

Л.Т.: То е голям материал.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: За **„Цветните лъчи"**. Лично подарени от Учителя, аз имам книжката, а тука – обяснения как се работи с Цветните лъчи, една част само.

В.К.: Този материал Ваш ли е или е от брат Боев, или от другите?

Л.Т.: Само от Учителя.

В.К.: Вие сте го изваждали. От частни разговори ли е?

Л.Т.: Не е изваждано, а е Учителят ми даде и как да работя с „Цветните лъчи".

В.К.: Това всичкото ли е или имате още?

Л.Т.: А, имам много, това е само ми поиска Мария да й дам. Чакай! Вижте сега, ето го списъка на моите работи, които ги имам.

В.К.: Дайте тоя списък да го видя.

Л.Т.: Имам го и напечатано.

В.К.: Дайте де, аз не зная какво имате. Вие сега отваряте съкровищата от сандъка.

Л.Т.: Едно, две, значи Учителя.

В.К.: Сега Вие давате ли това? Аз искам да видя какво имате тука.

Л.Т.: Всичко туй го имам. Като почнеш от тия заглавия, са все бъдещи книги. Вижте колко много. А че и отзад има.

63. „ПЕСЕН ЗА ЖИВОТА" – ПЕСЕН ОТ УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Там Орфей, има школа по пеене. Това са големи книги. Орфей не е малка работа. И е придружена с песен, нотно.

Например Учителят за живота какво говори и имам една от песните, които не ги дадох на Мария Тодорова. А една от песните е за живота:

„Живота е най-красивата песен, що Любовта възпява."

И почва Учителят.

„Не разрешавай суетата на живота,
стреми се към благите страдания.
Те са дял в човешкия живот.
В тях се крие Любовта.
Стреми се към вечността.
Там е Великата Божия Слава.
Ние живеем, защото пеем песните Му святи."

Така завършва песента.

В.К.: Да. Дайте ми едно копие от това. Не давате.

Л.Т.: Спокойно.

В.К.: Ха-ха-ха.

Л.Т.: Говори Учителят за живота. Ах, знаете ли какво каза, най-главното:

„Всички дълголетници са любимци на Бога!
Той ги е възлюбил и всеки не може да бъде дълголетник. Те са от горе определени."

Не само това. Искате ли да бъдете дълголетни, а Учителят държи за дълголетието, защото искате ли, трябва да отговаряте: първо, второ, трето ги нарежда, какви качества да имате, за да получите дълголетие.

Ако пиете от пет извора, Вие ще имате много къс живот на земята и нищо няма да свършите.

А ако пиете от дванадесет извора, ще бъдете дълголетен. Защото в Райската градина Матусала живял над 1000 години. Адам е живял 999 години.

А колкото повече грешаха, толкова загубваха част от този живот. Защото, също казва Учителят, Сен Жюст[99] е живял 300 години на земята. Виждали го в разни столици. И изчезвал. 300 години е живял.

Тази работа е придружена с една от песните на Учителя, която Ви казах текста.

В.К.: Имате ли копие от него? Колко копия имате?

Л.Т.: Тука съм направила и имам тетрадката, както съм писала. Чакай да видя колко копия са от пишущата машина.

На времето нямах листа за пишущата машина. Имам даже още да прибавям. Три машинописни копия имам.

В.К.: Сега, аз искам едно копие.

Л.Т.: Ще Ви дам. Но имам, ето на, имам сега още материал да допиша. Сега, като ми дадохте листа, ще прибавя.

---

[99] Антоан дьо Сен Жюст / Louis Antoine Léon de Saint-Just, 1767–1794, френски революционер

В.К.: Вие ми дайте едното копие, за да видя какво представлява. После аз ще Ви дам да го добавите. Аз нямам представа, движа се в тъмно.

Л.Т.: От тука почва заглавието. Какво говори Учителят за живота. Виж. Магистрални работи казва. И с композиция. Когато ще го чета, ще изпея Учителюватa песен. Придружено е с композиция, с ноти. Ако се печата, ще дам и песента, ще се напечата и самата песен. Интересно е.

В.К.: Да. Следващото. Значи сега аз съм първият, на когото Вие отваряте тия неща.

Л.Т.: Да.

В.К.: Брей! Това направо ме плаши. Плаши ме, че поемам такава отговорност пред тебе.

64. ШКОЛАТА НА ОРФЕЙ

Л.Т.: Хей, тук имам материал заедно с композиция. Имам тъй как почна, за Орфей. Имах голяма премиера. Учителят усещаше, че аз имам вътрешно тремоло, неспокойствие за премиерата. А Той ми каза: „Не се безпокой, Орфей ще ти помогне на сцената."

Викам: „Орфей е мъжки глас, Учителю, не може да пее в моето гърло."

А Той каза: „В духовния свят няма мъже и жени. Там са души."

И започна на всяка среща да ми говори за Орфей.

В.К.: И това са Ваши частни разговори.

Л.Т.: Да, само за Орфей. В беседите нищо няма за Орфей. Той тук-таме споменава нещо за Орфей, много малко. А на мене даде много материал.

Най-напред почна Учителят за Орфей и какви са три вида Орфей.

Историческият – Той каза: „Не обръщай внимание какво пишат авторите за Орфей, защото не са верни. Това, което аз ще ти кажа, то е верно." Щото има различни варианти. Този е материалът.

В.К.: Едно копие.

Л.Т.: Е, ама много работи Вий искате!

В.К.: Абе сестра, трябва да видя, вижте сега, да се уточним.

Л.Т.: Добре, ама няма нищо изнесено още.

В.К.: Ами аз трябва да се запозная какво представлява материалът, за да видим как да почнем. Защото аз имам друга конструкция в ума си. Аз не знам какво Вие имате. Дайте да го прегледам тъй, отгоре-отгоре.

Л.Т.: Вижте сега разговорите ми, дето имаме с Учителя. Не давам никакви добавки. Ако може така да се напечатат, така. Никакво разширение и такива работи, защото те са най-свещените.

В.К.: Вие не ме разбрахте за тези работи. Сега, когато започнем да работим, аз ще Ви питам някои неща, които не ми са ясни и Вие ще ми обясните. Аз няма да го разширявам.

Л.Т.: Не, една запетайка повече не давам да се прибави.

В.К.: Вашата дума няма да се промени нищо. Нищо няма да се промени. Точно така аз го видях. Има някои неща, които не ми са ясни.

Л.Т.: За Орфей не мога да дам още.

В.К.: Добре, съгласен съм. Само десет секунди да го прегледам пред Вас.

Л.Т.: Той вътре говори България да даде пример на всички народи по лицето на земята – да престане да изнася концерти и опери вечер. Само сутрин. Защо? Защото ще Ви кажа какво каза.

Във времето на Орфея е имало два социални строя, които воювали помежду си. Жриците на луната, бакханките, които излизали полуголи вечер и танцували с опитомени лъвове и тигри, и увити змии около голото им тяло, и молитвите им били неясни, и вършели оргии до изгряването на слънцето.

А жреците, начело с Орфей, са посрещали първия лъч на слънцето и често път воювали с бакханките. И тези бакханки отсякоха главата му и я хвърлиха в Маричините езера, началото на Марица.

А това, най-напред театрите, днешните, тогава са били светилища и храмове тогава. А сега са изменили своето предназначение, играят вечер, когато всички гущери и всички зверове, които вардят на водопоя, когато излизат животните да пият вода, се нахвърлят вечер. Вечер се вършат най-големите престъпления.

Учителят казва:

„В бъдеще в България няма да има вечерни представления."

Ама кога ще бъде, не каза. Ето, тука го каза.

В.К.: Добре. Дай да го видя за десет секунди какво представлява. Десет секунди само.

Л.Т.: Добре.

В.К.: Веднага ще го връщам.

Л.Т.: Защото е много свещено.

В.К.: Разбирам, искам да видя какво представлява.

Л.Т.: Учителят каза, Орфей … . Аз не съм писала много, само трички.

Особено накрая, Учителят тука говори против естрадната музика. Този жанр, каза, е отрова.

Против естрадните, дето си чупят задниците, за да възбуждат публиката полово и да си изсипват страстите.

Тука пише в това: олтарите, под връх Мусала, там са били храмовете и светилищата на Орфея. Разкошна работа е, силни места. Особено естрадните певци, ако чуят какво говори Учителят, ще вдигнат температура. Той напада този жанр. Цяла Европа е отровена от тази естрада. Това не е никакво пеене, нито пък нещо друго освен кълчене на задника си.

Ама това са маршови движения, бе. И те възбуждат все тази част, тазовата част на тялото. Ами че човек не е само животно! В него и божествено нещо. Тука най-много ги напада Той, особено накрая.

И аз пиша, че Учителят устно ми го е предал това и от никъде не е преписвано. Тук-таме само цитира Еврипид какво казва. Еврипид е присъствал на тия оргии. Най-страшно е било развито тези оргии в Македония, не само в Тракия. Еврипид описва точно как е ставала тази оргия. Бакханки – защото били последователки на Бакх[100]. Но Бакх не бил толкова ниско паднал, но те го дръпнали много долу.

В.К.: Защо съм чувал „вакханалки"?

---

[100] Бакх, Бакхус, Дионисий (латински: *Bacchus*; старогръцки: Διόνυσος) – божество на възраждащата се и умиращата природа, плодородието, на лозарството, гроздобера, виното, на веселието и ритуалната лудост, религиозния екстаз и театъра в религията и митологията у древните гърци и римляни

Л.Т.: Някои ги нарича вакханалки, но не е правилно, защото те са последователки на Бакх. Бакх, а не „В", първата буква трябва да бъде „Б". И те имат много имена. А те са клодони, немелони, тусариди, много имена имат. Но най-главното е Бак-ханки. Те отсякоха главата на Орфей и забиха терсиите[101] си в божественото му тяло. Те бяха против него. Всичко това ми го каза Учителят.

65. ОКУЛТНО-МИСТИЧНАТА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Да. Казахте ми, че имате и друг материал за Школата по пеене.

Л.Т.: Цялата Школа я имам – Окултно-мистична школа по пеене на Учителя.

В.К.: Какво представлява този материал?

Л.Т.: Първо: Учителят за дишането. Но не на Боян Боев, което е за дишането. Боян през пръсти, не е видял как се диша. Учителят говори за певческото дишане. А певческото дишане е истинското. И в Школата за пеене започва най-напред с дишане. Сега Школата не съм я дала тука. Всички работи, които говори в разговорите ми с Него, ми говори за гласа, в Школата са различни, с магистрални размери, с много материал.

На всяка глава има мото.

Най-напред Той ми каза:

Първа глава – Предговор.

– Какво мото да туря, Учителю?

Той ми каза: Първа глава на Йоана, първи стих: „В начало бе Словото и Словото бе у Бога, и Словото бе Бог."

Втора глава – Въведение.

– Какво да туря, Учителю?

– „Ако нямаш Любов, ще си кимвал, що дрънка.", 13. глава от апостол Павел.

А от третата глава започва за съвършеното ангелско пеене.

Мотото почва от беседите на Учителя.

Ето какво беше то:

„Когато идейният певец пее, от устата му излиза жива вода, която утолява слушателите."

И оттам насетне вече от Евангелието нищо няма. Само от беседите.

Всяка глава има не едно мото, ами по цели страници.

Школата по пение е знаменита, защото миналия път, когато си отидохте, дойде Мария с две познати. Едната беше музикален критик, нейният мъж бил, тя каза, че заминава за Виена и ще се срещне с Люба Ведич[102]. А Люба Ведич направи световна кариера като певица, а ми е много близка. И каза: „Ще я поздравя от Вас." Тя като пипна Школата ...

Аз сега ще Ви покажа ръкописа. А имам я печатана в няколко екземпляра, имам я. Само че я пазя, чакам, че аз съм я заключила, трябва да дам ключа.

Тя като пипна ръкописа, даже си извади и бележки, и каза: „Знаменита е Школата. Дайте, каза, ние с мъжа ми ще я напечатаме."

Как да я дам?

---

[101] Тирс – жезъл на Бакх, пръчка украсена с бръшлянови или лозови листа

[102] Люба Ведич/Ljuba Welitsch, 1913–1996, оперна певица, сопран, актриса

В.К.: Донесете едно копие от печатаните, да я видя какво представлява.

Л.Т.: Сега ще Ви покажа ръкописа.

В.К.: Добре. И ако Ви е там, дайте едно копие от печатаните, да видя какво представлява.

Л.Т.: Ама не ми е на лесно място сега. Аз имам работи и на друго място, не само в долапа, а трябва да ровя.

Ето сега например там ми са пък разговорите с Учителя, още не съм ги прибрала на едно място. Само ръкописа да видя. Изключителна Школа. Там има такива глави, каквито в никаква Школа ги няма. Има съвети как да се пази гласът, с каква храна да се храни певецът, хигиенични правила, лекуване на гласовия орган.

Най-главните глави са самовнушението и внушението отвън. Защото [Тодор] Мазаров[103], когато скъса до-то в „Бохеми", той изпя хиляда тона, ама не говорят за хилядата тона, а говорят за скъсания тон. Той е тръгнал по гората с въже да се беси, защото го изядоха, жив го изръфаха. И го срещна Желю Минчев[104], и каза: „Закъде си тръгнал?" – „Абе, не ща да живея бе, съсипаха ме с туй скъсване на до-то. Ето на, въже нося, искам да се беся." А той му казал: „Никакво бесене! Ще дойдеш при мене. При до-то подпря ли отдолу с диафрагмата?" – „Не,не съм подпрял." – „Ами че как ще го вземеш туй до? Ти трябва опора тука да имаш, да приберeш навътре тия мускули, да се подпре." И стана после почетен член на Виенската щатсопера [държавна опера]. Голяма почест и голяма награда е това.

В.К.: И вече не късаше до.

Л.Т.: Какво? Той пя най-трудната роля, в коя опера беше, само с височини.

В.К.: Беше пял във „Вилхелм Тел".

Л.Т.: А, да.

В.К.: Той е само за мъжки глас – тенор и то да бъде с желязно гърло.

Л.Т.: Сладък бе.

В.К.: И то да бъде балкански тенор, да може да издържи.

Л.Т.: Злато излизаше от устата му. И заливаше целите зали със златна лава.

Мазаров имаше много хубав глас. Той е много голям певец.

Ето първа и втора част от Школата по пеене. Тази школа да беше ни дал Учителят – това стигаше. Разкошна работа. От братството аз бях поставена тука да им покажа. Никой не дойде, защото завиждаха. А сега изнасят едни хорчета, които нищо не струват, защото музиката е отишла много напред, светът е отишъл много напред. И те не могат да покажат с тия хорчета Учителювото изкуство. Не могат. Нито пък имат солисти. Ако бяха идвали при мене, аз щях да ги подготвя. Но завиждаха.

В.К.: Това не е малко, 45 години Вие да издържите. Това не е малко.

Л.Т.: Не беше малка работа. А знайте ли какви предложения имах?

Всичко отблъсквах, защото Учителят ми каза: „Ти си нарушила обета пред Бога!"

И аз изпълнявам това, което ми е казал. Блестяща кариера имах още в Операта когато бях. Аз бях като царица тука в София, имах блестящи предложения, но всички ги отказах...

---

[103] Тодор Русев Мазаров, 1905–1975, оперен певец, тенор

[104] Желю Минчев, 1888–1972, оперен певец, баритон, педагог

„Окултно-мистична школа по пеене" от Учителя.

Тука Жечо Панайотов дава най-напред. Прочетете неговото. Това е от Жечо, първото.

В.К.: [*Чете*]

„Вместо предговор. Учителят, вместо предговор.

„Окултно-мистична школа по пеене" от Учителя. Похвална е извършената от сестра Табакова работа – да запише материал из областта на музиката, на музикалната, вокална школа по пеене. Благодарение на музикалните души в България и по цял свят, ние ще напреднем в областта на по-съвършени разбирания за музиката и пеенето.

Всичкото изказване на Учителя за музиката, за пеенето като подтик за издигането на човека, е съвсем ново.

Този материал отсега нататък ще има да се проучи от музиковеди и музикални педагози. А чрез тях ще огрее всички народи. Учителят е говорил много за музиката и в Своите беседи и лекции и Неговите музикални творби са забележителни, защото почиват на законите на представения тук материал.

Сестра Табакова е била подходяща, за да й се предаде материалът за музикалната певческа Школа на Учителя, благодарение на музикалното й образование и сценично-концертна оперна практика.

За Учителя тя е подходящото лице, което ще приема даденото и ще може да го предаде на братята и сестрите, и ще го предадат на българския народ. А те пък ще го предадат на останалите народи.

Компетентните специалисти, които за пръв път са се запознали с даденото от Учителя, възкликват: „Такива много обяснения в областта на пеенето и музиката не сме срещали досега от никой автор или композитор. Надяваме се, че ще чуем и много повече възхищение, когато казаното от Учителя създаде нужната гласност чрез тези ръкописи.

Във встъплението сестра Табакова ни запознава с един брат, който винаги е присъствал при тези разговори с Учителя и е записал заедно с нея и с разрешението на Учителя.

Надяваме се, че поднесеният материал за вокалната Му школа от Учителя ще бъде добре оценен от братята и сестрите – ученици на Учителя, а един ден ще съдействуват всички за разпространението му. Така ще се даде на човечеството школа за новото пеене и за подпомагане на човеческия род."

Край на цитата.

Л.Т.: Това е от брат Жечо Панайотов.

В.К.: Разбрах.

Л.Т.: И почва сега: Предговор. Първа глава.

Викам: „Учителю, преди няколко дена Вие говорихте едно нещо. Аз го преписах. Да го туря ли като предговор?"

– Тури го! – каза.

Тъй че целият предговор е само от Него, първа глава.

Сред туй идва въведение.

А четвърта глава е съвършеното ангелско пеене. Много е интересно. При окултния певец, когато пее, от устата му излиза жива вода, с която напоява всички слушатели и ги възкресява.

В.К.: А къде е предговорът с Учителя?

Л.Т.: Ето го предговора. То пише:

Предговор. Както и говори Учителят, така го преписах и го сложих. Не е много.

В.К.: Да.

Л.Т.: Първа аз го знам наизуст това.

„Първичното Слово е музиката.

Първите срички, първите букви са излезли от устата на Бога, възприети са от ангелите и са предадени на човека."

И ето на, четете.

ВК: [*Чете*]

„Предговор. „В начало бе Словото и Словото бе у Бога, и Словото бе Бог.

Л.Т.: Така каза – да бъде от Йоан. Почваме с него.

ВК: [*Чете*]

„Първичното Слово е музиката.

Първите букви на музиката, първите Слова на музиката са седемте тона, които са излезли от устата на Бога, възприети са от ангелите и са възприети от човешкия глас, който е най-сложното проявление на човешкото Битие.

Пеенето е тясно свързано с мисълта, едно проявление на мисълта.

Хората са започнали да пеят, когато са започнали да мислят. Без мисъл е невъзможно пеене.

Бъдещата симфонична музика ще бъде сформирована само от човешки гласове, които ще пеят от пета до седма октава, казва Учителят.

Първите певци са служили с пеенето си в храмовете и светилищата на древността, на древните мистични школи."

Л.Т.: Там съм пяла и аз.

В.К.: [*Чете*]

„Давид е бил един от първите посветени певци. Той е пеел псалмите си и е лекувал с магическия си глас. Цар Саул се е лекувал от псалмите на Давида.

Орфей е укротявал разярените зверове и бакханките със своя вълшебен глас.

Тоновете са отронка от песента на ангелите,която мисъл влиза в човешкия свят и всяка отронка, всеки тон сам се настанява в подготвянето на човешкия ларинкс на певеца, който ларинкс е най-сложното проявление на човешкото битие.

Тези седем малки пеещи ангели се настаняват в подготвения ларинкс на певеца и пеят. Този ларинкс трябва да се преустрои по един нов начин, който ще кажем по-нататък."

Л.Т.: Сменяхме тетрадки аз и брата, и пишехме веднага пред Учителя, и ставаше двойно записване винаги. Така се правеше, да не пропуснем нещо.

В.К.: И после как работехте?

Л.Т.: Съединявахме го.

В.К.: Сега Вие пазите ли неговите тетрадки, Вашите тетрадки?

Л.Т.: Някои пазя. Някои от тях рожденатa му сестра беше взела, защото Виктория, неговата сестра, беше във Варненското братство. Наричаха я байрактарка, вдигаше знамето нависоко.

В.К.: Тя жива ли е или си замина?

Л.Т.: Замина си преди него, 10 деня преди него тя издъхна. А след 10 деня той издъхна.

В.К.: А кой прибра неговите тетрадки и неща там? Прибра ли ги някой?

Л.Т.: Не можах всичко да взема, защото и нейният мъж си замина – този брат, Иван. А тяхното лозе граничеше с братското лозе във Варна.

В.К.: Не се ли намери някой да ги прибере тези неща?

Л.Т.: Не се намери, защото нейната приятелка – сестра, как се казваше, и тя си замина.

В.К.: Вие не се ли опитахте да ги приберете?

Л.Т.: Не можах, защото тука пък имах проблеми. Така се случиха нещата. Всичко не можах да прибера.

В.К.: Значи там тези неща са загубени вече.

Л.Т.: Почти. Защото те имаха къща на ул. „Бабуна" № 6 – с грамадна асма по целия двор, къща едноетажна. Събориха я и сега направиха цял блок там. А неговият брат – на брат Христо, е жив и е член на Партията, беше комунист. И преди няколко деня бях отишла да си купувам на площад „Славейков" моливи в книжарницата и някой ме пипа по рамото. Той току-що пристигнал от Калифорния, от Америка, защото синът му замина за Калифорния и там остана като инженер, там живее. А той бил на гости при сина си и се връща. И всеки момент даже чакам да ми се обади.

В.К.: Сега, ние можем ли да смятаме, че това, което е загубено там, Вие преди това сте го преписали? Нали го имате?

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Не е загубено нищо.

Л.Т.: Някои работи. Може да има нещо изпуснато, но най-главното аз имам и пазя много добре.

66. КАК ЗАПОЧНА УЧИТЕЛЯТ ДА ДАВА ПЕСНИТЕ СИ НА ЛИЛИАНА ТАБАКОВА

В.К.: Значи вие така работехте: Вие записвате отделно на тетрадка и той, Христо, записва отделно.

Л.Т.: Ние сме двама, влезли при Учителя. Аз пиша и той пише.

Някой път пък аз пиша нотите, а той пише Словото.

И когато почнахме „Битието" – на 7.12.1941 г., три години го работихме.

И Учителят три ключа от къщи ми е дал от Изгрева.

Един жълт – сестра Радка Стефова отишла в Ямбол при сестра си и оставила ключа на къщата си на Учителя. А тя е триетажна къща. И Учителят дава този ключ на брат Христов и казва да ми подготви стаята,

в която ще живея и: „От утре може да идвате всеки ден при мене в десет часа".

Сега дето Ви дадох писмата до Морис Басан, той пише за този, десет часа – че Учителят ми даде числото десет, да влизам при Него, да работим музиката и „Битието", защото аз в Операта бях много заета.

А пък и Той искаше пък да работя и с Него. И ме попита: „Кога запразнявате?". Аз Му казах.

В.К.: Какво значи „запразнявате"?

Л.Т.: Имаме лятна ваканция.

В.К.: А-а, това е.

Л.Т.: Спира Операта и от еди-коя си дата пак почва представленията.

И първата ваканция, която получих. Той ми каза да дойда с едно куфарче при Него, да взема най-необходимото и да дойда.

И последно представление, пях аз „Марта", и понеже последното представление е повече от премиера, публиката не ще да си излезе, прави стават, ръкопляскат, уморяваме се да излизаме да се кланяме. И пак ръкопляскат, и пак искат, и пак искат. А това всичко е уморително.

И на другия ден брат Христов ми напълни куфарчето: кърпа за бърсане, сапун, четка за зъби, такива работи и се качваме на Изгрева, както каза Учителят.

Къщата на Стефови беше най-висока на Изгрева, три етажа, с тераса към Витоша.

Добре, брат Христов ми извади един стол от салона и го тури пред вратата – да седна да чакам.

И Учителят тръгна да се качва за спалнята. Добре, ама сестрите започнаха да Го разпитват за сутрешната беседа. И Той направи една крачка, спря и почна да им отговаря. А имаше, и политически въпроси Му задаваха, нея сутрин е говорил. И от време на време поглеждаше и към мене – аз съм пред салона. Да дойде брат Христов, да дойде – няма го, бави се.

Най-после Учителят се откъсна от сестрите и се качи горе, и брат Христов тича.

И казвам: „Защо се забавихте?"

– Ами сестра, ще ти разправя. То горе няма нито дюшек, нито тюфлек и едно легло със златни топки, и вместо дюшек – железни пръчки така, на квадрат. Няма дюшек, няма завивка. Има една маса, даже кана няма на масата. А, че аз качих моя дюшек, пък аз ще лягам на дъските.

А пък това е една извита висока стълба, високо и току-що получил един нов юрган от майка си, не го разопаковал още, без чаршаф, съвсем нов юрган, качил го и него, и качил и възглавницата. Значи той се е мъчил да спи направо на дъските, за да имам аз да легна. А че даже и будилник ми турил на масата, да мога да отивам на сутрешни беседи.

И още първата сутрин в десет часа влизам при Учителя заедно с брат Христов, и нося и цигулката.

И Той се качи горе, сне най-хубавата Си цигулка и започна да свири, и с божествения Си глас да пее.

И аз записвах. Новите дванадесет песни ми позволи да запиша веднага нотите, като си служех и с цигулката.

Но като дойде до „Битието":

– Ти, казва, имаш музикална памет и ще го заучиш цялото! Сега няма да пишеш. Само ще го учиш с мене.

И повтаряше, повтаряше „Първия ден" на „Битието".

В.К.: По колко пъти го повтаряше?

Л.Т.: Много пъти, за да мога да го запомня.

В.К.: И Вие го пеехте.

Л.Т.: Пеех го заедно с Него. И Той прекрасен глас има. Много хубаво пее.

И каза: „Ние ще изненадаме сестрите и братята, сутрин, след беседа ще го изпълним. Аз ще свиря, ти ще пееш."

Но не можа да се осъществи, защото започнаха бомбардировки. Имаше външни причини.

И в разговорите ми с Учителя са дадени всички дни на „Битието", всеки ден как е даден, пише под това датата и отдолу пише: „Първи ден на Битието", „Втори ден на Битието", ще видите по-нататък.

Тъй че оттам мога да взема материалите, както сме работили всеки ден на „Битието" и даваше начини на изпълнение.

67. ПЕСЕНТА „ФИР-ФЮР-ФЕН"

Л.Т.: Когато имах един радиоконцерт с Асен Найденов, главен диригент на Операта, Той каза: Не може ли да изпееш „Фир-фюр-фен", да вмъкнеш в радиоконцерта.

Викам: „Учителю, цяла комисия има в Радиото и преглежда всички програми, които подавам. Аз подавам програми за цяла година по дванайсет, като смятам да ме турят един път в месеца, а те ме турят по 5–6 пъти в месеца. И пак трябва да предавам още. И какъв автор да пиша?

Той каза: „Тури Беинса Дуно!"

И когато пях „Фир-фюр-фен" по радиото, турих Беинса Дуно.

И когато се явих при Асен Найденов да правим репетиция, той ме пита какви са тия думи и какво говорят тия думи. Ами викам, ще Ви отговоря.

Отивам при Учителя: Асен Найденов, пита ме, какво да му кажа?

– Ще му кажеш: индуска молитва.

И аз му казах, че е индуска молитва. А текстът е, нито е ватански, нито е санскритски, ами е един много стар древен език, който не е познат на човечеството на земята, така му отговорих.

И казах: „Аз ще Ви изпея, викам, Учителю, да ми кажете за изпълнението нещо."

Той каза: „Както те я пеят, няма да я пееш тъй, защото „Фир-фюр-фен" те пеят „Тау би аумен", Тау – турят „у", а то е „Тао", а Тао е Бог. **„Тао би"**, „Тао", ще туриш, „би аоумен", „аоумен"; не „у", а „аоумен"."

Да кажа на една нота три вокала [гласен звук]. „Фир-фюр-фен Тао би аоумен", така го пях.

– И ще го пееш стегнато, тържествено, маестозо.

И извади цигулката Си и изсвири една каденца със сол от трета октава.

В.К.: Какво значи „каденца"[105]?

[105] Каденца – хармоническо последование, от два или повече акорда, с която се изразява преминаване от неустойчивост към устойчивост

Л.Т.: На „а-а-а" да се изпее. Без думи.

В.К.: На вокал.

Л.Т.: На вокал между двете части. След като свърши първата част, излява се тази каденца и се влиза във втората част. „Ако ти е много високо, нека, каза, пианистът да го изсвири. А пък ако можеш да го изпееш, изпей го." И аз го пея, и сега го пея.

Такава каденца Той изсвири и на песента „Имаше човек", само че каденцата не е мажорна, а миньорна и има една тъга в нея.

Сега, Той каза: „Фир-фюр-фен" почва от ре – плодът не е още узрял, затова когато завършиш, ще я изпееш и от сол, не от ре, за да узрее плодът." И аз завърших „Фир-фюр-фен" от сол, за да узрее плодът. Картичката мога да Ви я покажа, тя е тука някъде. Такива картички, за всеки концерт получавам картичка-покана от Радиото. И ми плащат за тия концерти. Къде е картичката? Сега ще Ви я покажа.

68. КОМУНИСТЪТ СТЕФАН КИРОВ И ФАШИСТЪТ ПОЛКОВНИК ПАНТЕВ

Л.Т.: Ето СССР, поканата да пея в Съветската легация.

В.К.: Това е поканата от 1939 година, така ли? [*Чете*]

„ЛЕГАЦИЯТА НА СССР В БЪЛГАРИЯ
ОТ ИМЕТО НА ВСЕСЪЮЗНОТО ОБЩЕСТВО ЗА КУЛТУРНИ ВРЪЗКИ С ЧУЖБИНА ВИ МОЛИМ ДА ПРИСЪСТВАТЕ НА ПРИЕМА (с главни букви).

Приемът ще се състои на 20 март, понеделник, в салона на Съветската легация, София.
Облекло обикновено."

Л.Т.: На приема пяха руски арии и песни.

В.К.: „Госпожица Лиляна Табакова."
Това коя година, 1939 година ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: 1939 г.

Л.Т.: А тогава полицията арестуваше, които влизат в Съветска легация да пеят.

Първият, когото арестуваха, ето, пише за неговото арестуване. Ето, оттука надолу.

На 20-и, на края на февруари, пях в Съветската легация. И той ме заведе с файтона си.

В.К.: Стефан Киров.

Л.Т.: А в първите дни на март го арестуваха.

В.К.: Да. Това е описано в списание „Наша Родина", № 2, месец февруари 1979 г.

Л.Т.: И не се върна вече. Там го убиха. А Учителят мене ме опази.

В.К.: Да. Тука четем следното:

„В едно ранно мартенско утро на 1939 г. (разказва Иван Иванов – Иванич, актьор, сътрудник на Съюза на артистите), Стефан

Киров бе извикан в Дирекцията на полицията за бърза справка. Когато влиза в кабинета на полковник Пантев[106] бива посрещнат с ледено мълчание. Пантев е забил глава в книжата на бюрото си. Киров стои няколко минути в очакване.

Приближава се до полковника и го запитва: „Защо, г-н Пантев, не ме поканите да седна, нали знаете, аз съм с болно сърце?"

Пантев вдига глава и с яростно озлобление вика: „Комунистите не могат да сядат!"

Пламналият Киров чука с юмрук по бюрото: „Да, комунист съм. Ха да видим какво ще ми направите!" И сяда на близкия до него стол.

Пантев натиска звънеца. На влезналия в кабинета дежурен агент нарежда: „Да се въдвори незабавно в Елхово!"

За интернирането на Киров в Елхово излизат няколко съобщения в печата. Правителственият вестник „Зора" пише:

„Полицията е въдворила на местожителство в провинцията Стефан Киров и професор Асен Кантарджиев. Още снощи двамата бяха изпратени, първият – в Елхово, а вторият – в хотела.

Въдворява[нето] и на двамата бе извършено въз основа закона на Държавната полиция."

След известно време, по застъпничество на Владимир Станев, председател на Съюза на артистите в България, Стефан Киров бива преместен в Сливен.

Задържането и поведението на Киров в Сливен се съобщава в писмото на областния полицейски началник до директора на полицията:

„М.В.Р.З. Областно полицейско управление – Бургас
1 № 4816127 – V.1939 год.

Строго поверително.

До Дирекцията на полицията, Отдел „Държавна сигурност" – София.

Донасяме Ви, г-н Началник, следното: С Ваш № 2.1945 от 24.III.1939 год. бе въдворен в Елхово видният комунист-артист Стефан Киров."

Л.Т.: Туй всичко го имам в интервюто по радиото.

В.К.: Така. [*Продължава*]

„Впоследствие с друго предписание същият бе преместен в гр. Сливен.

В град Сливен, родният град на Стефан Киров, същият поддържа връзки с всички левичарски среди, като навсякъде разправя, че бил интерниран при един прием в Съветската легация, пил наздравица за Сталин и за славната Червена армия, а също, че на конгреса на журналистите държал реч против Германия.

През време на пребиваването народният представител комунистът Иван Киров Бояджиев също беше поставен в постоянен

[106] Атанас Атанасов Пантев, 1892–1943, юрист, военен

контакт със Стефан Киров.

Пребиваването на Стефан Киров в гр. Сливен, един от най-комунистическите градове в България, е вредно за държавната сигурност.

Областен полицейски началник: (Не се чете.)
Началник държавна служба: (Не се чете.)"

Значи след това Киров го убиват. Значи Вие фактически заедно със Стефан Киров присъствахте на този концерт.

Л.Т.: Той три пъти ме качи на файтона. Единият път – да пея в зала „България" на неговия 30-годишен юбилей. И пристигаха от Русия телеграми и той пликовете ги късаше на сцената и ги четеше, но в салона имало от полицията на полковник Пантев.

А аз четох в едно списание, че се падна на едно младо момиче, то да го убие.

Момичето го уби, вардеха го с годеника. То беше сгодено туй момиче и вардеха кога се прибира, срещу Зоологическата градина, полковник Пантев.

В.К.: И къде го убиха, в София, го застреляха?

Л.Т.: Да. Застреля го момичето. Паднало му се на жребие то да го убие.

В.К.: Значи момичето.

Л.Т.: Момиче го уби.

В.К.: Значи жена. Каква карма! Такива работи само в България може да се случат.

69. ТРИСТА КОНЦЕРТА ПО РАДИО СОФИЯ

Л.Т.: Ето сега тук на снимката на списание „Радио" се вижда, че пея песен от Беинса Дуно. Тука пея „Фир-фюр-фен" с Асен Найденов, главен диригент в Операта. Но пея и други работи.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето ми името оттатък.

В.К.: Да, „Госпожица Лиляна Табакова".

Л.Т.: Такива картички имам триста. Значи аз съм изнесла триста концерта по радиото.

В.К.: „Госпожица Лиляна Табакова, ул. „Цар Крум" № 9, Тук."

Л.Т.: Че разбира се, че ще ми подарят, извадиха от златната каса и ми подари интервюто ми с Радио София.

В.К.: Четем в поканата следното:

„Вашето участие в програмата е насрочено за 15 август 1940 год. [четвъртък] в 22 часа.
Времетраене 25 минути.
Програма: Корсаков, Росини, Верди, Беинса Дуно."

Л.Т.: Да, „Фир-фюр-фен" съм пяла. А Господ какво направи! Вместо да ме турят вечер да пея – винаги вечер ме слагаха, него ден ме туриха в

неделя [18 август] на обед, в един часа.

И колеги се събрали във Вегетарианския ресторант да се хранят. Управителят на ресторанта завъртял радиото и тъкмо аз почвам да пея, и ме чули. На другия ден не можех да се отърва от тях: „Ама такава хубава молитва изпя ти! Индуска? Откъде я имаш, бе? А-а, разкошен, слушахме ти концерта."

Сега, втора картичка. Каза Учителят да пиша: „Пиер Беинса", Пиер Беинса.

В.К.: Това кога? Кога е бил концертът?

Л.Т.: Изпях: „Имаше человек" и „Цветята цъфтяха". Но тогава ми акомпанира Людмила Прокопова, акомпаняторката на Морфова.

В.К.: А това е на 14.06.1941 г. Покана:

„Вашето участие в радио-програмата е насрочено за
24.VII.1941 год. в 20 часа.
Времетраене 30 мин.
Програма: Палбер, Бежа, Матерберг, Белини, Пиер Беинса."

А-а, Пиер Беинса. А-а, значи това е написано в поканата и ти си го изпяла.

Л.Т.: Да бе.

В.К.: Пиер Беинса Дуно. Това трябва да се знае от музикантите, за да знаят как да представят Учителя.

Л.Т.: Изпях две песни и Учителят горе в стаята си ме слушаше на радиото и изброи даже всички номера, и много ме хареса.

В.К.: Значи когато Вие сте пели, Той е слушал по радиото на Изгрева, в стаята Си.

Л.Т.: Да.

В.К.: На Изгрева.

Л.Т.: Сега, първият урок по „Битието", когато почнах първия урок, като ми даде ключа от къщата на Стефова, да спя горе.

Първия урок, брат Христов търси лист да пише, няма по джобовете и писал на една снимка на Венцислав на гърба.

В.К.: Това е един портрет на Венцислав. Отпред пише „1.II.1943 год., София".

Л.Т.: Това е Венцислав.

В.К.: Да. „На Христо Христов за спомен от Венцислав Янков."

Значи това е почерк на брат Христов. Той се чете малко по-трудно.

Да, „Учителят изпе". Значи той трябва да се разчете, този. Значи Той.

Л.Т.: Той сам е писал.

В.К.: Да. Значи той си е водил бележки, понеже не е имал лист хартия.

Л.Т.: Нямаше листи, записал го отзад на снимката.

В.К.: Това е документ, важен документ. Значи знаем вече какво представлява тази снимка.

Л.Т.: Това ми са, разбира се, документи, които пазя, за моята певческа кариера.

70. ВЕСТНИК „ЗАРЯ" ЗА ПРИЕМА В СЪВЕТСКАТА ЛЕГАЦИЯ

В.К.: Сега аз искам да ми покажете тия – френските, българските документи, да почнем да работим.

Л.Т.: Ето: „Снощният голям прием в Съветската легация". Прочетете фашистките вестници какво пишат за него. А после почват комунистките рецензии. Най-напред почват фашистките. 1939 година тука още нямаше комунизъм.

В.К.: Значи това е изрезка от вестник „Заря". Четем в него:

„Снощният голям прием в Съветската легация. Присъствието на културния елит на столицата. Непринудено тържество всред дух на славянска солидарност.

Снощи управляващият Съветската легация г-н Прасолов[107] даде голям прием на представителите на българската култура и изкуство.

Приемът започна в осем часа. Между гостите личаха председателят на Народното събрание Ст. Мушанов[108], подпредседател Георги Марков, народните представители Иван Пастухов[109], Търкаланов[110], д-р Петър Балкански, Иван Бояджиев.

Тука бяха директорът на Народния театър В. Василев[111], директорът на Радио София Сирак-Скитник; писателите Константин Петканов, Магда Петканова, Ана Каменова, Людмил Стоянов, Д. Б. Митев[112], Калина Малина, Мери Грубешлиева, Георги Бакалов, Тодор Павлов, Георги Цанев, Георги Караславов, Христо Радевски, Младен Исаев, Кръстю Велев, Ангел Тодоров, Камен Зидаров, Марко Марчевски; артистите Владимир Трендафилов, Иван Димов, Марта Попова, Стефан Киров, Константа Кирова, Сийка Петрова и Лиляна Табакова, Стефан Стоилов, Русков, Петко Атанасов, Генчо Марков, Ст. Пенчев[113], Дарина Пенчева, Илия Стоянов, Недялка Симеонова[114], Марта Янкова, Боян Дановски, композиторът Любомир Пипков; художниците Дечко Узунов, Пенчо Георгиев, Асен Попов, Перец, Ангелушев, Сотиров[115] и др.

Изпълнена бе концертна програма от баритона при Народната опера Бръмбаров, Недялка Симеонова, Лиляна Табакова и др.

Приемът продължи до късно [с] въодушевление и непринуденост."

---

[107] Николай Петрович Прасолов, 1914–1964

[108] Никола Стойков Мушанов, 1872–1951, юрист

[109] Кръстю Иванов Пастухов, 1874–1949, юрист

[110] Димитър Търкаланов, 1882–1953

[111] Владимир Василев, Владимир Василев Матеев, 1883–1963, юрист, литературен и театрален критик

[112] Димитър Борисов Митов, 1898–1962

[113] Стефан Петров Пенчев, 1898–1984, актьор, режисьор, основател на театър „Одеон"

[114] Недялка Димитрова Симеонова, 1901–1959, цигуларка

[115] Стоян Биров Сотиров, 1903–1984, художник, живопис, шрифтописец

Л.Т.: Аз тогава не бях назначена в Операта. Аз съм назначена 1941 г., на 5 февруари подписах заповед за назначение. Тогава бях още ученичка.

В.К.: Как стана назначаването? Кой помогна?

Л.Т.: Учителят. Учителят каза: „Те си служат с интриги, ама Господ има една метла и ще измете всичко, ще ти отвори път, защото Небето те праща там, не съм аз, Небето те праща там. Ти имаш карма с тях. И ако те не те приемат с любов, Мене не приемат."

В.К.: Ти си подаде молба. А кой те назначи? Кой помогна да те назначат?

Л.Т.: Учителят.

В.К.: А кой подписа заповедта, Йоцов ли?

Л.Т.: Този, Лулчев, тогава влизаше по чорапи при Учителя. Събуваше си отвън обущата. Учителят, не знам сега, каза ли му. Какво направиха, не знам, но ме назначиха.

71. ПТИЧКАТА, КОЯТО СЕ ОСВОБОДИ

В.К.: Сега, на страница четвърта от Вашите „Срещи и разговори с Учителя"[116] четем, има едно изречение: „Вместо братът да отговори, аз избързах и казах, че Му нося една виланела[117] за птичките."

Л.Т.: Е тъй де, че нося една виланела за птичките.

В.К.: Какво означава това? Обяснете.

Л.Т.: Ами казах Ви го.

В.К.: Да го запишем.

Л.Т.: Композиция от Дел Лаква[118], пея за лястовичките. И понеже нотите бяха много лепени, накъсани, приличаха на баница, а Учителят пожела да Му ги туря на коленете, да ги прегледа. Той започна да обръща страниците, а те едва се държат.

И каза: „Много са работили тия ноти!"

Викам: „Учителю, срам ме е да ги показвам, че са много накъсани, съм ги лепила."

И почнахме с тази виланела, да му покажа. И после ми ги предаде.

В.К.: Да. Сега друг въпрос. Христо ли е виновен, той ли е причината да записвате всички разговори с Учителя?

Л.Т.: То почна, когато цъфнаха лалетата и предната вечер брат Христо дойде при мене в стаята ми и каза: „Цвете, познай какво нося в джоба си!"

И аз таман мисля какво да му кажа, той извади едно малко птиченце, което го купил от едни кафези при Банята – имало момчета, продавали в кафезчета птиченца хванати.

И: „Нося ти, каза, едно птиченце, да бъде другарче на гугутката."

Щото имах една гугутка, котката й беше изяла опашката и течеше

---

[116] Посочените страници са от ръкописа на Лилиана Табакова

[117] Виланела (френски: *villanella*) – френски стариненселски танцилипесен

[118] Ева Дел Лаква, Ева Дел'Акуа / Eva dell'Aqua, 1856–1930, оперна певица, колоратурен сопран, композитор

кръв.

Учителят каза, ще го намажеш със зехтин и ще поникне нова опашка.

И болничко беше гълъбчето. И аз пуснах птиченцето при гълъбчето. То, вместо да кацне на клечката, кацна върху гърба на гугутката и си заспа.

– А сутринта, каза брат Христо, ще дойда да Ви взема, ще отидем при Учителя.

И сутринта ставам, и какво да видя: птиченцето паднало във ваничката, където е водата и умряло.

И аз почнах да плача. И когато дойде брат Христо, аз горчиво плачех за това птиченце.

– И-их, сестра Лилиана, облечи се бърже, то се е освободило. Аз ще изляза отвън да го погреба. Да изкопае, да го погребе.

Добре, ама като пристигнахме на Изгрева, те се хранеха на масите и сестра Гръблашева беше дежурна, и ме тури да седна срещу Учителя. Дадоха ми чиния, сипаха ми. Добре, ама очите ми бяха надути, че съм плакала. А зад гърба ми беше градината. Имаше нацъфтели много лалета, всички видове цветове. И Учителят се наведе през чинията Си и никой не Му каза, че е умряло птиченцето. А Той знае. Наведе се и тихо ми каза: „Недей да плачеш, защото ще си повредиш гласа, трябва ти там да пееш."

В.К.: Вие бяхте там на масата.

Л.Т.: „То, птиченцето, се е освободило." А никой не Му каза. И мен ми стана по-леко.

И тогава аз извиках, като рекох тъй и видях лалетата, и извиках: „А-а-а,каква красота!" А Той каза: „Те са военни, най-ниският чине капитан. Те много се радват и ний като минаваме покрай тях, те много се радват за нас. И ний се радваме на тях." А по-нататък вече ще срещнете, а че Той каза [за] тях всякое цвете в коя гама се намира.

72. ЧИСТОТАТА НА ЗЛАТОТО

В.К.: Да, това е ясно. Друг въпрос. Вие тука описвате, когато за пръв път сте били при Учителя, Той гледал високо над Вас. Какво е гледал? Каква е била Вашата аура ли или онези горе, които са Ви придружавали?

Л.Т.: Аз попитах Учителя отпосле защо не ме гледа в очите, а гледа над мен. А това било какъв антураж имам, с какви духове влизам при Него.

В.К.: Да. Тука, на страница 5 от Вашите разговори с Учителя Вие описвате онзи случай с онзи диригент, където брат Христо му е дал и той почнал да киха. Дал му е – какво му е дал нещо, та започнал да киха?

Л.Т.: На кой диригент?

В.К.: Диригент, който Ви е задявал, опитал се да флиртува.

Л.Т.: Не само да флиртува, но той беше побеснял.

В.К.: Кой беше този диригент?

Л.Т.: Аз не искам да го издам, ама той сега е в другия свят, затуй ще му кажа името: Асен Димитров беше.

В.К.: Асен Димитров беше. Да. Тука Вие давате един пример с чистото злато, за чистотата.

Учителят казал, че златото и с какво да го примесиш, си остава пак злато.

Л.Т.: Вижте сега, когато да слизаме, още из пътя като вървяхме

през гората, брат Христо ми каза: „Ще те заведа при един велик Дух, не каза „Учителят", който всичко знае. Няма нужда да Му разправяш каква си била в миналото и това, и това, и това, и това. Той, като влезеш, Той всичко знае за тебе. Ти ще мълчиш.

Добре, ама като влязохме и Му целунах ръка, един дух почна да ме надува да говоря. И аз Му казах: „Учителю, много съжалявам, че не съм Ви познавала по-рано, че щях да избегна много противоречия и грешки в живота си."

А пък Той каза: „Чистото злато с каквито и нечистотии да го смесиш, все чисто злато си остава. И диаманта, в каквито и нечистотии да го вариш, той все по-блестящ и по-блестящ става." Така ми каза.

В.К.: Тоест какъвто си, в каквато среда попаднеш, оставаш си същият, ако си злато.

Л.Т.: Да. Ама ако си злато и ако си диамант.

73. МИСЛИ ОТ УЧИТЕЛЯ В БИБЛИЯТА НА БРАТ ХРИСТО

В.К.: Така. Сега искам да ми кажете някои неща за брат Христо. Как дойде името му от Кръстю на Христо. Ние трябва да имаме някои биографични данни за него.

Л.Т.: Сега, в Библията му, ако я извадя да Ви я покажа, то е залепено от Евангелието на Йоана, което му е поръчал Учителят да чете.

А Учителят в момента е премествал пчелите в друга къща (в друг кошер) и нямал на лицето маска, да се пази. И пчелите не Го хапели. И тогава брат Христо бил близо до Него. И Той се обърнал към него и казал...

И това го е написал Христо в Библията си. Искате ли да Ви покажа Библията му?

В.К.: Да, ще ми покажете тази Библия.

Л.Т.: Чакай да Ви я покажа.

В.К.: Сега, това е Библията на брат Христо.

Л.Т.: Сега, това е Библията на брат Христо. Има писано.

В.К.: Това от Учителя ли е?

Л.Т.: Е, не знам. Но при Евангелието на Йоана, ще Ви намеря Евангелието на Йоана. Виждате ли залепено?

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е неговият почерк. Прочетете!

В.К.: [*Чете*]

„Днес, на Изгрева, на полянката до лозите, когато хванахме един рояк от пчелите, на 4 юли 1940 год., в 9 ч. сутрин, Учителят ми каза да се наричам Христо, а не Кръстю, както досега и ме назова Христо, и ми подаде един плод.

И в Търново в 1919 год. мен Учителят ме наричаше „Христо, освободих се от кръста".

А на неговата Библия, на Христо, с неговия почерк, на първата страница тука пише следното:

„Слушайте мене, вий, които следвате Правдата, които търсите Господа!

Погледнете канарата, от която сте отсечени и из дупката на рова, из която сте излезли.

Аз, Господ, ви говоря.

Повдигнете очите си на небесата и погледнете долу на земята, защото небесата ще изчезнат както дим и земята ще овехтее както дреха, но вий ще живеете във век.

Смирение, търпение, труд и постоянство е нужно вам.

Имайте страх Господен, това е начало на Мъдростта.

От Духа на Истината."

Това е, „**27 юни 1914 год.**" е написано. А тука отпред има символите на Слънцето, другото е на – тука има символи – това е на Слънцето.

Л.Т.: Това са негови знаци. Той ги пише. Той никога не ми пише с думи, а астрологически ми ги пише.

В.К.: На другата страница има триъгълника, на който отдолу пише: „**сряда, 27.I.1932 год., Изгрев**".

От лявата страна е написано:

„Тайната в живота е триъгълникът."

От горната страна пише:

„Който примирява всички противоречия, мъчнотии".

От долу, от лявата страна – *„душа, сърце, чувство".*

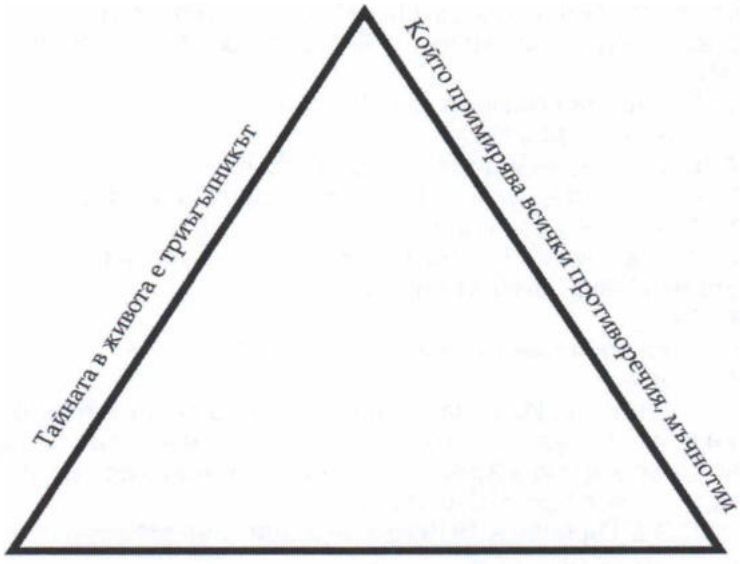

сряда, 27.I.1932 год., Изгрев

Л.Т.: Учителят ми каза за брат Христо, че е адепт бил.

В.К.: От другата страна: „дух, ум, мисъл", а най-отдолу: „тяло, воля, желание". Тая е фактически неговата Библия, която той Ви е оставил.

Л.Т.: Неговата лична Библия – и аз сега си служа с нея.

А нататъка, при псалмите и при главите на пророците, отгоре Христо пише:

„Учителят ми поръча да работя върху тази глава и казва, за учениците е тази."

Има винаги писано от него. Но трябва човек да гледа цялата Библия.

В.К.: Ясно. Само на псалмите, нали?

Л.Т.: Ето на, тия черти той гие слагал.

В.К.: Да. Момент.

74. НАРЯДЪТ ЗА ДЕН ПЕТЪК

Л.Т.: И за мене е много ценна тази Библия, защото много работи научавам.

Това е, забелязала съм кои псалми, защото днеска е петък – трябва да чета **91, 44, 23 псалом**, да изпея **„Фир-фюр-фен"** и да кажа **Молитвата на Триединния Бог**, когато разпостим с ангелска чорба, защото в наряда си Учителя казва.

Оригиналът ето го на наряда. Тука съм го преписала по-едро.

А оригиналът от Учителя е дадено вечер да бъде, а не на обед. И затова аз не отговарям с Братството.

Ето го. Ето сега единия подпис: Петър Константинов Дънов.

Ама Той тука дава нареждане вечер да бъде. Ето го наряда Му.

В.К.: Да, размишление. Това е почеркът на Учителя. [*Чете*]

„Ще четете по едно всеки петък.

Четенията ви ще започват сутрин между 4 и 7 часа или вечер между 9 и 10 часа.

Вземайте времето, когато духът ви е най-разположен.
Ще държите третия петък в пост за самоусъвършенстване."

Л.Т.: Ето, от Учителя, виждате ли ги?
В.К.: Да.
Л.Т.: Вижте колко е подписал. Това е Неговият почерк.
В.К.: Да, да, да.
Л.Т.: 52 наряда за 52 седмици.
В.К.: Виждам.
Л.Т.: Ето, почва 21 глава – Битие. На 22 септември почва.
В.К.: Да. В петък, в пост, само откога?
Л.Т.: Ето, и тука е подписал.
В.К.: Трябва да го прочета, да виждам.
Л.Т.: И това го чета цяла година.
В.К.: [*Чете*]

„Постът започва от 7 часа, четвъртък вечер, до 7 часа в петък вечер.
Започнете с четенето с последния петък от август.
А постът – от третия петък от септември.
Изложената карта съдържа всичките места за през годината.
Те са 52 на брой.
Ваш верен Петър Дънов."

Л.Т.: Не е на обед, а вечер. 52 на брой.
В.К.: Да, да, виждам.
Л.Т.: Виждате ли? Два подписа има, от Учителя.
В.К.: Да, оригинални, от Учителя.
Л.Т.: А тука ги преписах едро същите, за да мога, ето сега, днеска е петък, вижте как ги отнемам и отметвам. Значи минала съм тез петъци.

75. НОВОБРАНЦИТЕ

Л.Т.: Сега ще Ви покажа нещо.
Учителят му казваше Христо, никога не го наричаше Кръстю, никога. Даже тръгнахме пак да отиваме при Учителя и по пътя той ми казваше: „Сестра Лилиана, Духът ми казва, аз ще застана гдето са масите, дето се хранят, а Вий днеска ще влезете сама при Учителя. Така ми се казва отгоре. А аз ще застана и ще видим Учителят ще ме извика ли."
И като стигнахме, аз влязох сама при Учителя и почнахме да работим и „Битието". Носех си пак цигулката, а той, Христо, седеше под лешниците.
Учителят много нежен беше към мене. И слезе в моя свят, на моето ниво на развитие.
В.К.: Вашето поле, в което сте.
Л.Т.: Да, и беше много внимателен и много човечен, и много търпелив. И по едно време каза: „Почакай!" Излезе отвън и го чух като извика: „Брат Христо, ела!"
И брат Христо влезе и продължихме пак да работим. Това беше и имам го записано в разговорите, датата е дадена, денят и часът.

В.К.: Сега, тука на страница 7 от Вашите разговори с Учителя, озаглавена „Молитвата", Вие описвате как сте отишли с брат Христо във Варна. И там сте изнесли концерт. Какви концерти изнесохте? Какъв репертоар?

Л.Т.: Моля?

В.К.: Тука, в тази глава – „Молитвата": „След като се запразнихме, ние с брат Христо заминахме за Варна, където бях поканена за няколко концерта."

Отишли сте по време на ваканция във Варна?

Л.Т.: Да.

В.К.: Какви концерти, какъв репертоар изнасяхте?

Л.Т.: По радиото и публичен концерт. И ме нарисуваха дотука, художници ме нарисуваха и ми качиха портрета, където е Градската градина във Варна, нависоко, и писаха името ми, че имам концерт.

В Открит театър пях. Но този портрет после, той беше върху мушама, но главата му не е като моята – много едра нарисувана.

В.К.: Да.

Л.Т.: Брат Христо пожела да го навийме и да го занесем в София, защото неговата барака нямаше керемиди. Отгоре течеше и беше дупки. А той тури моя портрет наопаки, да си закрий бараката. Защото върху главата му тече вода.

В.К.: Ама тука на Изгрева, горе?

Л.Т.: На Изгрева.

В.К.: И така, вместо керемиди – Вашия портрет.

Л.Т.: Моят портрет му турих наопаки.

В.К.: Вие не се ли ядосвахте?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ха-ха-ха-ха! И такива работи има на Изгрева.

Л.Т.: Нямаше възможност, беше беден да си купи керемиди.

В.К.: Сега, той Ви придружава. Учителят ли му беше наредил да Ви придружава или той?

Л.Т.: Сам Учителят. И всичко Му докладваше. С пръст не ме е пипнал, защото Учителят бдеше над главата ми. Иначе нямаше да работи Той с нас. И по-нататък ще видите, Той ми даде друг изпит с брат Христо.

Брат Христо един ден ме заведе при Учителя и като Му целунах ръка и влязох вътре, ама то е по към края, и той влезе на антрето и Му целуна ръка, и каза: „Учителю, оставям я на Вас! Аз си извърших задачата с нея и си излизам." И излезе на двора. Това беше изпит за мене. Аз извиках: „Ах!"

Сега в скоби слагам: Брат Христо не ми даваше за нищо да се наведа, да върша. Въглищата той ги вадеше; печките той палеше. Сега, след неговото заминаване за Невидимия свят аз почнах сама, всичко. Той пазеше много, да не си разваля гласа. Даже не ми позволяваше да чистя. И аз казах на Учителя.

Учителят каза: „Ти, когато го няма, тогава ще чистиш."

Щото иначе не може, трябва да се движиш, не може. И много ми помагаше.

Аз, той като ме остави при Учителя, излезе на двора, аз веднага излязох до него, застанах.

И Учителят ни нарече „новобранци".

После Го попитах какво значи „новобранци". Учителят каза, че било

някакъв си ангелски чин в духовния свят.

И каза: „Елате сега да обядваме!" И влязохме в столовата. И бяха сварили сух фасул. Брат Христов каза: „Аз не ям сух фасул, Учителю. Стомахът не ми понася."

А Учителят тогава, имаше бял хляб, отчупи три големи хапки от средата и ги накисна с тоя пръст в солта, и му подаде три хапки да изяде, и се обърна към мене, и каза: „Той е чист човек. Мястото, където сега стъпва, е пълно с пиявици. Тези пиявици сега спят, а той стъпва бос. Но ще дойде ден, ще се изправят и ще искат да пият кръвчицата на чист човек, но ние ще му помогнем. Няма да позволим да стане това."

И какво стана: направи така Учителят той да си замине. Ако беше останал на земята, чакаха го тия пиявици. Ще го срещнете в разговорите.

76. ХОРОСКОП ОТ УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега, към страница 7 от вашите разговори. Учителят Ви казва: „Ти идеш от Слънцето и имаш влияние от Венера, Марс, Юпитер и т.н.

Л.Т.: Той ми направи устен хороскоп.

В.К.: Записан имаш ли го хороскопа така? Брат Христо направил ли Ви е хороскоп? Имате ли астрологичната карта?

Л.Т.: Не. Само Учителят.

В.К.: Само Учителят.

Л.Т.: И искали са много да ми правят, са ме спирали и Петър Филипов, и други. Аз не искам да изневеря на Учителювото казване за мен.

Аз казвам тъй: „Не желая да ми правите хороскоп, защото Учителят ми направи."

Защото това е оскърбление да карам и друг да ми прави. Защото ето какъв пример има в беседите: „Доде, каза, една при мене . Аз него ден никого не приемам. Чука ми на вратата една сестра и казва: „Учителю, приемете я тая душа! Само пет минути, защото е на живот и смърт. И аз казах: „Добре, да влезе." И влезе. И аз й казах някои работи и тя си отиде, и дълго време не дойде.

Мина много време и като дойде, ми каза: „Учителю, каквото ми казахте, го проверих при една ясновидка."

– Тъй ли, каза, ти проверяваш каквото ти казва Господ при ясновидки! Веднага да си излезеш и да не идваш повече! Аз, каза, я изпъдих.

Което Той е казал, не трябва да го проверяваме с други. Учителят беше много строг в това.

Веднъж брат Христов ми каза: „Бях си закопчал тука, на ревера, една значка от теософите. И се явявам при Него. Той рече тъй с пръст: „Туй да го махнеш! Да го разкопчееш, да го махнеш това от ревера за теософите. Аз много спазвах това нещо към Учителя. Което ми е казал – свършено.

В.К.: Да.

Л.Т.: Той ми даде двадесет и четири правила.

Първото правило е, първо:

> Няма да слушаш мнението на хората, нито ще им угодничиш. Ще слушаш мнението на Бога – Бог да те одобри. Ако ще всички хора да бъдат против тебе.

Това ми е първото правило.

77. ПЕСЕНТА „МОЛИТВАТА" – НОТЕН ТЕКСТ И ДУМИ ОТ УЧИТЕЛЯ

В.К.: Друг въпрос. Имам друг въпрос – на страница 8, за „Молитвата". Сега тука има един текст за молитвата:

„Чуй, Господи, към Тебе аз отправям мойта молитва".

Тази ли е молитвата, която е нотирана и която я има в песнопойката?

Л.Т.: Да.

В.К.: Но тука този текст е един, а там текстът е друг.

Л.Т.: Някой го е изменил. Не знам кой.

В.К.: Сега, този текст на „Молитвата" Учителят ти го е дал, така ли?

Л.Т.: Да. И го пееше, и го свиреше.

В.К.: Така, този текст, който е в песнопойката, той ли е точният?

Л.Т.: Аз трябва да видя.

В.К.: Трябва да видим как е оригиналът, защото аз съм си записал, аз проверих, но текстът е друг.

ЛТ:

„Чуй, Господи, към Тебе аз отправям мойта молитва:
Да се освободи моето тяло от всичките неправди,
които аз съм създал.
Господи, Господи, Господи,
Да дойде Твоята милост към мене, към мене."

Това е.

В.К.: А „Молитвата" на страница 166 от песнопойката на Мария Тодорова, ето я. Тука текстът е друг. А същата песен ли е? Като че ли мелодията не е така, а друга е.

Л.Т.: Чакай, че не виждам „Молитва".

В.К.: Тази ли е мелодията?

ЛТ: [*Чете*]

„Вярвам в Тебе, Господи ..."

А-а, това е молитвата на „Химна към Слънцето"! Тука е „Химнът към Слънцето".

А тази молитва не съм я дала.

В.К.: А-а, ето, виждате ли сега защо аз трябва да работя с Вас – защото аз тука чета и трябва да ми обясните много неща.

Л.Т.: Защото последната част на Химна е молитва, а това моят глас го пее.

В.К.: Молитвата, която е в песнопойката на Мария Тодорова, е към „Химна на слънцето".

Л.Т.: Тя е към „Химна на слънцето".

В.К.: А тази молитва, за която става въпрос?

Л.Т.: Той каза на никого да не я давам – да я употребявам, когато излизам на голяма сцена, да я изпявам тихичко.

Добре, ама дойде Гита Стратева, плака пред мене, просто на колене ми падна: „Дай я за Йоана, дай я и тя, като излиза на сцена, да си я изсвирва. Няма на никого да я даваме."

А Йоана би барабана и я раздаде на всички. И даже, когато я свири, не казва, че аз съм й я дала. Но аз не държа на тия работи.

В.К.: Когато става въпрос за печат, към самия нотен текст за „Молитвата", трябва да се даде и текстът с думите.

Л.Т.: Ами аз Ви го казах:

„Чуй, Господи, към Тебе аз отправям мойта молитва:
Да се освободи моето тяло от всичките неправди,
които аз съм създал.
Господи, Господи, Господи,
Да дойде Твоята милост към мене, към мене."

Това е.

В.К.: Това е дадено сега от Вас, обаче ми трябва нотният текст, самата мелодия да ми я дадете, за да можем да я прикачим.

Л.Т.: Да.

В.К.: Затова аз Ви питам. И затова е необходим този коментар да се даде. Защото аз мислех, че е тази „Молитва" и гледам – различен текст, и казвам: трябва да я питам. Ето, аз съм си отбелязал на листа пред мен да Ви питам.

Л.Т.: Това е на „Химна на слънцето".

78. АДЕЛИНА ПАТИ

В.К.: Да, сега вече е ясно. Сега, тука Учителят споменава, че една известна, голяма певица от миналото влиза в тебе и пее чрез тебе. Това е Аделина Пати.

Л.Т.: Това милиони пъти ми Го повтаряше. А аз Го питах, може ли да ми кажете името й. А Той каза: „По-добре да не го знаеш сега." А накрая вече ми каза, че е Аделина Пати.

В.К.: Защо Той отначало не поиска да Ви каже – да не Ви смути? Какви са мотивите Му?

Л.Т.: Ама аз не обичам да човъркам Учителя. Той никак не обича да го човъркат. Всички, които Го питат „Защо?" и се съмняват, Той ги пращаше в най-затънтените села да преподават като селски учителки и да газят дълбока селска кал, и кучета селски да ги гонят и лаят.

В.К.: Това не го знаех.

Л.Т.: Учителят не обича да Го питаш.

В.К.: Това много ми харесва: за селските учителки и за селските кучета.

Л.Т.: Да приемаш, без да се съмняваш, като попивка, като попивателна хартия, сложена върху мастило, без да човъркаш и да питаш. Щом човъркаш и питаш, ти се съмняваш.

В.К.: Да, слушал съм, отиват да го питат, ама държат на собственото си мнение.

Л.Т.: Никога не съм Го питала, никога. Приемам и благодаря. Казвал ми е даже противоречиви работи да върша – аз не питам. Мен брат Христов ме предупреди: Искаш ли Учителят много да те обича, няма да Го питаш.

79. КАДЕНЦИ НА ДВЕТЕ ПЕСНИ „ФИР-ФЮР-ФЕН" И „ИМАШЕ ЧЕЛОВЕК"

В.К.: Сега, тука, когато ставаше въпрос за песента „Фир-фюр-фен" и за каденците: Учителят ли Ви ги написа каденците? Той ли Ви ги даде?

Л.Т.: Той ги свиреше и аз ги написах. Той ги свиреше на цигулка.

В.К.: Вие имате ли ги?

Л.Т.: Имам ги върху ноти. Имам ги.

В.К.: Ето например, когато стане въпрос за нея, трябва да се видят „Фир-фюр-фен" и каденците към нея.

Л.Т.: За „Имаше човек" ето как стана каденцата. Аз Му казах: Има една ария, Лакме, опера „Лакме".

В.К.: Да.

Л.Т.: Лео Делиб[119] е авторът. Той е турил на „Лакме"... Като пея арията си, няма интродукция на пианото, а самият глас си прави интродукция. Запява гласът с „А-а-а" една чудесна каденца и след това започвам да пея арията.

Учителят направи на песента „Имаше човек" да няма интродукция на пианото. И си послужи с моя глас като инструмент: „Та-ри-ри-ри-ри-и-ра" [*пее*], в миньорна гама даде една каденца, не весела, горе с чисто *ми* и слизам долу. И я изсвири на цигулката, и каза:

„Когато ще пееш „Имаше човек", няма да има на пианото интродукция.

Ти ще я изпееш с гласа си."

И Людмила Прокопова ми я акомпанира, и я пях в Радиото. Така стана и втората каденца. Тя е много силна.

В.К.: Когато гласът даде каденца.

Л.Т.: Да, ама разбира се.

В.К.: Значи, когато гласът даде каденца, е много силна. Да.

80. ПЪРВОТО МИ ПРОСЛУШВАНЕ НА ИЗГРЕВА ОТ УЧИТЕЛЯ

В.К.: Когато за пръв път пееш пред Учителя в салона, там са били трима братя: Ради, Галилей[120] и други, които в четвъртък – ден за екскурзии към Бивака – са останали в София.

Л.Т.: Виж сега какво. Първото прослушване, което Учителят пожела да пея на сцената на Изгрева, щото аз в приемната Му пеех тихичко... Той каза на брат Христо: „Аз ще ти съобщя датата."

И един ден брат Христов идва и ми казва: „Цвете, приготви се. Утре рано идвам да те взема с такси, защото отбих се при Учителя в сряда вечер, днеска се отбивам при Учителя, в сряда вечер."

А в четвъртък Братството отива на Бивака, цялото Братство.

Учителят му казал: „Ела утре сутринта, рано ми се обади" – не му казал нищо. И сестра Савка била при Него и Му приготвяла за утре раницата: термосите, ризи за преобличане от вечерта. Сутринта рано

[119] Лео Делиб / Léo Delibes, Clément Philibert Léo Delibes, 1836–1891, композитор

[120] Гавраил Велев Величков, 1909–1985, известен с името дадено му от Учителя – Галилей, Гали

покрай бараката на брат Христов, покрай нея, минават братя и сестри – рано отиват на Бивака да запалят огъня и да турят чайника да ври, за гореща вода. Знаят, че Учителят след малко и Той ще дойде там.

И брат Христов влиза при Учителя – раницата готова да тръгват. И Савка била там.

Учителят казал: „Доведи певицата, аз няма да се кача на Витоша."

– А-а-у, Учителю!

– Извади, казал, всичко от раницата! – тука го има записано, в „Срещите и разговорите с Учителя".

Идва брат Христов: „Бърже, бърже, сестра Лилиана! Взимай нотите, обличай се! Аз слизам за такси." И ме довежда на Изгрева.

Добре, ама Изгревът празен, няма нито един брат, нито една сестра. Всичко е тръгнало за Витоша, защото Учителят ще отива. Само бати Ради и брат Гали (Галилей) и сестра Савка. Всичко отива.

Стъпих на сцената и изпях с вариации и имитации на славея, с вариации.

Той каза, щом ме чу: „Този глас е работил хиляди години в Моите храмове и светилища, и в Моите школи."

А аз, понеже предната вечер пях на сцената в Операта, а на другия ден, след като съм пяла, аз имам нужда да почина малко. И пришепнах на брат Христов, че ми е замаяна малко главата и искам да почина.

А Учителят го попита какво иска сестрата. А той каза, тя снощи е пяла и много са й ръкопляскали и това, иска да си почина малко, да напусне малко тялото си.

Той се обърна към сестра Савка и каза: „Хвани я за ръчичка и я заведи в твоята стая."

И тя ме хвана и ме заведе в нейната барака. Аз бях облечена с много красива рокля, която не бива да се мачка. Тя ми каза: „Вдигни си ръцете нагоре и извади роклята." Аз останах по долни дрехи. Извади от едно шкафче една жълта, мекичка, бархетена дрешка я облякох и ме тури на нейното легло. Добре, ама аз й казах (аз бях още светски човек, не бях още навлязла в Братството): „Аз преди да заспя, обичам да чета малко, за да заспя." И тя отвори стъклена врата, шкаф и извади томчето „Новата Ева" ми го даде и аз, както бях седнала, почнах да чета и ... падна книжката отстрани и заспах. И съм спала около един час. А тя седна на една масичка, без да трака на машина – с ръка пишеше. И като се събудих, даде ми пак роклята, облякох я и отидохме в приемната на Учителя. Вътре беше и брат Христов. И наближаваше вече обяд.

Това стана преди обяд и беше в четвъртъчен ден. Имам датата точно. Значи Учителят не пожела цялото Братство да ме чуе.

В.К.: Първия път. Той има съображение. Да не се настроят негативно ли, да не коментират?

Л.Т.: Само Гали, сестра Савка, бати Ради и Учителят. А те са Го чакали горе, но Той не отиде на екскурзия.

81. ЗАПИСВАНЕ ГЛАСА НА СЛАВЕЯ

В.К.: На страница 10 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие казвате: „Веднъж прочетохме вариациите на славея и стигнахме до 32 вариации."

Как ги прочетохте, в какъв смисъл, не разбирам?

Л.Т.: Кое като четях?

В.К.: Прочели сте вариациите на славея, както пее. Как сте ги прочели? Слушахте ли ги, как?

Л.Т.: Ние отивахме в гората или на планината, Той усещаше къде ще дойдат славеи.

Славеят обича да има долу малко вода и започва да пее. И аз записвам, вариациите ги записвам. Не само това.

Ний, когато правехме екскурзии с брат Христов, винаги се движехме един-два метра, не един до други, за да не си говорим. Аз не обичам, когато се движа в планината, да говоря. Мълча. И каквото чуя, „Тър-р-р-р" – почват птичките, аз записвам. Спирам се и записвам.

В.К.: Самата мелодия или вариациите?

Л.Т.: Ритмуса и мелодията. И се връщам пълна със звуците на планината. Никога не говорехме.

В.К.: Ето, това е много интересно. Защото аз прочитам две изречения и се чудя: какво е това нещо, как ще се запишат вариациите на славея! А това обяснение в момента е уместно. И то ще се прибави към това. Няма да се измени нищо.

82. В МОЛИТВАТА ДАДЕНА ОТ УЧИТЕЛЯ НЯМА КАДЕНЦА

В.К.: Сега, когато сте започнали първия концерт, Вие сте дали програмата и тука има: „молитва, с каденца от Учителя". Тука каденцата Учителят я дава, нали?

Л.Т.: Молитва.

В.К.: С каденца от Учителя?

Л.Т.: Тази „Молитва", която Той ми даде да пея при премиера, нямаше каденца.

В.К.: Пише тук: „ – молитва, с каденца на Учителя".

Л.Т.: И отделно от Учителя. Тази „Молитва", която Той ми даде, няма каденца.

В.К.: Но понеже тук сте писали „с каденца", нали виждате, аз затова Ви питам.

Л.Т.: Значи не е правилно.

В.К.: Значи няма каденца, отпада каденцата.

Л.Т.: Няма. Тази молитва, която Той ми е дал, няма каденца.

В.К.: Но понеже Вие така сте го дали.

Л.Т.: А тая каденца я пеех за „Фир-фюр-фен".

В.К.: Да, съгласен съм. Но понеже тук е написано: „Първо. ... – молитва, с каденца от Учителя", аз затова искам да Ви питам.

И второ: „Молитвата" от Учителя. „Ще се развеселя" с флейта. Флейта Ви акомпанира, така ли?

Л.Т.: Акомпанираше ми Янко Янков, първият флейтист в Операта. А, ако е първите ми срещи, беше Илия Кръстеняков с флейта.

В.К.: „Имаше човек" от Учителя, с флейта и каденца от Учителя.
Л.Т.: Да.
В.К.: Ария от операта„Сомнамбула" от Винченцо Белини.
Ария на Лакме от Лео Делиб, с флейта. Флейтата кой е?
„Птичката в гората" от Вилхелм Таубер.
„Химн" – Илия Кръстеняков с флейта. Той Ви акомпанира с флейта.
Л.Т.: Да, и Петър Ступел.
В.К.: Петър Ступел на какво Ви акомпанираше?
Л.Т.: На пиано.
В.К.: Така. Добре. Тука вече е ясно.

83. АУРАТА НА УЧИТЕЛЯ И НА ИДЕЙНИЯ ПЕВЕЦ

Л.Т.: За пръв път Той ме прие горе, защото акомпаняторите не бяха дошли. Отвори широко вратата на стаята си, да я видя, щото брат Христов пожела: Учителю, сестрата може ли да види Вашата стая? – Той отвори широко вратата.

В.К.: Сега, понеже се казва „акомпаниране", как е правилно да се казва: „акомпаниаторите", така ли се казва?

Л.Т.: „Акомпаниатори" [акомпанятори], да.

В.К.: Защото аз съм си записал, за да Ви питам.

Л.Т.: Акомпанятори. Те дойдоха по-късно, а ние отидохме с такси.

В.К.: Сега, когато започвате да се разпявате в приемната, нали, те са станали прави – онези, които са Ви слушали, заедно с Учителя.

Л.Т.: Аз обичам, ако няма пиано и да си опитвам гласа, да се разхождам и да пея.

В.К.: Тогава човек влиза в онова поле на песента.

Л.Т.: И почнах да се разхождам и да пея, а Учителят беше седнал. Но щом запях, стана прав.

В.К.: Може би се чака Духът, оня певчески Дух да влезе във Вас!

Л.Т.: Да влезе, да.

В.К.: А точно това е интересно.

Л.Т.: Аз се разхождах и си опитвах гласа. И след туй тримата влязохме.

В.К.: Тогава вече имате усещането, че влизате в ролята си, нали? Влиза Духът вече във Вас – оня певчески Дух, тоест Аделина Пати, нали?

Л.Т.: Да, усещам го. Но трябва да се разпея, защото имам технически постижения с гласа, трябва да го опитам.

В.К.: Да. Сега, по-нататък Вие бяхте споменали, че сте се качили на сцената, но изведнъж се сепвате, че нещо трябва да направите.

Л.Т.: Господ ми каза да сляза, да Му целуна ръката.

В.К.: Това го чухте като глас, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Да слезете и да Му целунете ръка?

Л.Т.: Да, скочих.

В.К.: Понеже това нещо не е описано, нали? Че сте чули глас отгоре в себе си, нали? Точно това исках да Ви питам.

Л.Т.: Да, чух го отгоре и в себе си.

В.К.: След като свършва концертът, Вие отивате и виждате диамантен ореол около главата Му. Вие го виждате, с Вашите очи?

Л.Т.: Да.

В.К.: Какъв беше този ореол – с диамантен блясък? Какъв беше, отвсякъде ли беше, голям ли беше?

Л.Т.: Лъчи излизат от Него. А когато пък аз стъпих на сцената, Той пък казва, когато ме прие в приемната, какво е видял пък [да] излиза от моята уста. Но не знам дали сте стигнали до там.

В.К.: Да, стигнах.

Л.Т.: Той ми каза: ако сте ясновидци, ще видите, че от устата на такъв идеен певец излизат топки, боядисани във всичките цветове на дъгата и изпълват пространството около певеца.

И много гении се явяват около такъв певец.

84. ДВА ТЕРМИНА: КОЛОРАТУРЕН И КОЛОРИТЕН ГЛАС

В.К.: Сега, към страница 14 от Вашите „Разговори с Учителя". Ставаше въпрос за два термина: колоратурен глас и колоритен глас. Каква е разликата според Учителя?

Л.Т.: Той наричаше колоратурния глас „колоритен".

В.К.: Според Вас каква е разликата? Той не е само в думите.

Л.Т.: Колоратурен е – светът, а Той – колоритен, колорит е цвят.

В.К.: Да. Какво съдържание и смисъл слагаше в думата „колоритен"?

Л.Т.: Че този глас е слънчев, слиза от много високи светове и изразява светлата мисъл на ангелите.

В.К.: Точно това, сестра, аз искам да го прибавя към Вашия текст.

Л.Т.: Е, пишете го.

В.К.: Това е моята цел за този разбор – да го прибавя, да се добавят някои неща.

Л.Т.: Е, защото аз като пиша, не съм сама. Този ме прекъсне, оня ми чука на вратата.

В.К.: Е, виждате ли? Сега друг един въпрос. След като свърши концертът, Той Ви подарява книгата.

Л.Т.: Вие я видяхте, с подпис.

В.К.: А Той Ви пита дали можете да я четете.

Л.Т.: Служа ли си с френски. Казах Му, че си служа.

В.К.: Да. И Той Ви написва Цветана Табакова.

Л.Т.: И ме подписва не Лилиана, а Цветана.

В.К.: Тука е най-важният въпрос, който ние трябва да разрешим с Вас. Според мен, понеже Учителят Ви е подписал книгата „Цветана Табакова", аз смятам, че Вие като автор трябва да си останете Цветана Табакова. Макар че имате и другото име – артистичното – Лиляна Табакова.

Л.Т.: Ама другото име ми го даде диригентът Асен Найденов.

В.К.: Сега, какво е Вашето мнение? Как да го напишем – Цветана Табакова?

Л.Т.: Виж сега, според Кабалата на Учителя **Ц**-то е 3-единична вибрация 3, а **Л**-то е 30. Само една 0.

Те имат еднакво значение. Ц-то е три-единична вибрация, а Л-то е 30-двойна вибрация.

Имаме и тройна вибрация.

Сега, едно име е богато, когато има от трите вибрации букви.

И колкото повече букви има едно име, толкова по-дълъг живот живее и толкова по-богата съдба му поднасят.

Защо? Във всяка буква човек живее девет години. Значи на деветгодишна възраст Вие сте били **В**.

А за В имам цяла литература. За всяка буква имам литература.

Какво показва? Значи девет години Вие живеете под влиянието на В.

След това девет години – под влияние на **Е**.

Ако е късо името Ви – Ана – това едно куче има по-свястно име, отколкото една Ана. Два пъти А и едно Н.

А всяка буква има и боя. **Н**-то е черно. Единствена буква, която е черна, това е Н.

В.К.: В случая как ще сложим? Цветана-Лиляна Табакова – така ли да го направим?

Л.Т.: Ами така, защото светът пък ме знае така.

В.К.: Аз вчера осем часа мисля и дойдох така, до едно вътрешно прозрение, понеже Учителят Ви е написал Цветана Табакова. Но поради това, че има друга оперна артистка Цветана Табакова, на Вас Ви дават името Лиляна Табакова. И понеже тези две неща са свързани, и аз смятам така: Цветана-Лиляна Табакова.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е най-удачното. Да не е скоба. Тире – може. Както например, нали, в западните страни имат по две имена: Цветана-Лиляна Табакова.

Л.Т.: Да.

В.К.: И по този начин ние разрешаваме най-добре въпроса. Не скоба, а тире, защото има връзка между единия и другия: единият се ражда, другият става оперна артистка. Става оперна артистка, идва при Учителя, Учителят почва да работи и й дава истинското име.

Л.Т.: Вижте какво, аз имах голяма неприятност.

Получих от провинцията един колет орехи. Отивам да го получа и давам паспорта – не ми дадоха колета. Защото на колета пише „Лиляна Табакова", а моят паспорт е „Цветана Табакова". И трябваше да вляза при директора, да му докажа, че това съм аз. Имах неприятност, а сега вече даже и на кръщелното ми писаха Лиляна, ама каква полза? Кръщелното няма да тръгна да го показвам навсякъде! Както и да е.

В.К.: Значи ние се разбрахме с името. Това е най-важното в момента.

Л.Т.: Много е важно.

В.К.: Аз съм си го записал.

85. ДВАНАДЕСЕТТЕ ТОНА И ДВАНАДЕСЕТТЕ ИЗРАЕЛСКИ ПЛЕМЕНА

В.К.: По-нататък. Сега, на страница 17. Когато се занимавате с тези – тоновете, тука има нещо за самите тонове.

Тук Учителят поясни нещо за скъпоценните камъни, свързани с дванадесетте синове на Якова и 12-те израелски, израилови племена, като говореха с брат Христов. Той записал ли си е това нещо?

Л.Т.: Да. Имам ги записани. Даже ще имам цяла статия за скъпоценните камъни.

Ама тепърва ще я напиша. Понеже нямах листа. Сега, понеже ми дадохте листа, ще я напиша.

Сега, първият син на Яков е Рувим – отговаря на скъпоценния камък рубин и е роден [от] 22 март до 22 април, и е Овен.

В.К.: Аз съм Овен. Добре, ама ако Вие сега не знаете астрология…

(Както правеше Балтова – тя не знае астрология. Отваря Библията и казва: Кога си роден бе? – Еди-кога си. Отваря. А Яков ги извика преди да издъхне. И се наредиха дванадесеттях, и се обърна към първия, и каза: Ти си мойта сила, ти си мойте чресла, силата си ми взел, но няма да имаш превъзходство, защото се качи на ложето на баща си. И тя предсказва според каквото казал Яков на сина.)

Л.Т.: Значи Вие сте Овен.

В.К.: Овен съм, да.

Л.Т.: А овенът води стадото.

В.К.: Асцендент – Стрелец.

Л.Т.: А имате и Телец.

В.К.: А Слънце в Овен.

Л.Т.: А Телецът пък дава най-хубавия глас. Морфова е Телец.

В.К.: Да.

Л.Т.: Телците имат много хубави гласове.

86. ПЕСЕНТА „ТИ ЩЕ СПОЛУЧИШ В ЖИВОТА”

В.К.: Сега, на страница 18 от Вашите „Разговори с Учителя” пише: Учителят е изпял песента „Ти ще сполучиш в живота”, после я изсвирил. Кога даде думите на тази песен? И кога я записахте? Вие я имате записана.

Л.Т.: „Красив е живота на ангелите” – така почва.

В.К.: Да. Той първо я пееше и след това я изсвири.

Л.Т.: Да.

В.К.: А кога Ви даде думите? Тогава ли Ви даде думите?

Л.Т.: Веднага, пее с думи. Аз слушам.

В.К.: И Вие тогава я записахте?

Л.Т.: Веднага, песните ми позволяваше веднага да ги записвам.

В.К.: И тази песен я има в песнопойката? Нали тази е същата на страница 177?

Л.Т.: Имам я, не само така, но и обработена. Имам я даже за оркестър.

В.К.: Но тази песен съответствува на тази песен в песнопойката. Тука е, нали?

Л.Т.: Има я, да.

В.К.: Тука я има, така че песента не е изменена.

87. НАЗНАЧЕНА В СОФИЙСКАТА ОПЕРА

В.К.: Така. На страница 19 от Вашите „Разговори с Учителя". Тука, при Учителя, как Ви назначиха в Софийската Народна опера? Понеже Учителят казва, че Ви изпращат, но точно как Ви назначиха? Вие си подадохте молба и кой Ви назначи?

Л.Т.: Най-напред исках дебют, да ме чуе публиката. Ако бях закъсала в дебюта, ще ми предложат или хористка да стана, или да си вървя. Добре, ама те ме харесаха и ми дадоха 6 представления едно след друго. И на всяко едно ми плащаха. И започнаха да ми дават репетиции за други роли, но назначението получих не веднага, ами Художествената управа се събрали тайно и решили „да опитаме нейната музикалност". Аз съм пък при Учителя с брат Христов, при Него в приемната. Учителят каза: „Ти пяла ли си „Дамата с камелиите"? Аз съм слушал Аделина Пати в тая роля, когато бях в Америка."

В.К.: Учителят казва.

Л.Т.: Да.

В.К.: В Америка, когато е следвал там!

Л.Т.: Да. Викам: „Учителю, хич не вярвам да ми дадат тази роля." – Тя се казва Виолета в „Травиата". А „Дамата с камелиите" е в драмата. Там даже Виолета не се нарича Виолета, а друго име има в драмата.

Слизаме с брат Христов. Брат Христов казва: „Иди вкъщи, аз ще видя утре какви репетиции има." Влиза при бай Божил – пуснат е нов афиш: „Възобновява се опера „Травиата". Нови костюми, нови декори – всичко ново. Виолета – Лиляна Табакова.

Дават й роля. Вече Учителят всичко знай.

Добре, ама главният диригент дирижира тази роля – Асен Найденов. И ми каза тъй: „Като дойдохме до оркестровите репетиции, ние решихме да те извадим без оркестрова репетиция." А това е все едно да искат да ме пуснат от самолет без парашут, отгоре да скоча на краката си. Това е най-трудното нещо. Защо? Защото пред пиано като пея, аз пея по един начин. А 120 души оркестър като свири, аз трябва поне една репетиция да имам, да се оправя. Аз помислих, че се шегува, че не е било вярно. Не се шегувал.

Кирчо Байдаров ме спря и каза: „Да знаеш, неговият приятел Георги Белев[121] така понижава, като пее, така фалшиво пее, че като пеят дуетите със стари примадони, ги смъкна и се изложиха, и писаха много лошо. Ще внимаваш да не се подведеш с Белев, с тенора!"

Ле-ле-е-е-е! Влизам при Учителя и казвам:

„Написаха ми ноктите с червено, приготвят ме за ролята."

Учителят каза: „Не се безпокой! Оная певица пак ще влезе в тебе, първо. И второ: не им обръщай внимание, Господ ще ти помогне. Ние ще ти помогнем."

И Неговата мощна мисъл ми помогна.Влиза при мене... Довечера пея. А аз през деня само съм в леглото, почивам. И влиза при мене Кирчо

[121] Георги Белев, 1908–1966, оперен певец, тенор

Гайдаров – приятел на брат Христов – обоистът, който дава ла-то на операта: „Лиляна, целият оркестър е в ужас! Всички вече знаят, че ти излизаш без оркестрова репетиция. Дай ми клавира с нотите!" Дадох го.

– Имаш ли 2–3 молива?

– Имам: син, червен, зелен,... – пет.

– Както лежиш, аз ще сляза в града. Най-трудните места ще ти отбележа с моливите.

Аз изкарах блестящо ролята си. Когато се явих, аз казах на Асен Найденов: „Аз ще изляза без оркестрова репетиция, но искам костюма на Ваня Левенто!" (А Ваня Левенто си има собствени костюми.)

В.К.: Защо искахте на Ваня Левенто?

Л.Т.: Защото беше много хубав. „Ний – каза – ще го имитираме, ще го ушием същия." Но тя си има собствен. Е, направиха ми костюма. Добре, ама аз трябва да мина през инспициент.

В.К.: Какво значи „инспициент"?

Л.Т.: На Хито Попов, главния режисьор, брат му Иван Попов беше инспициент.

В.К.: Какво означава това?

Л.Т.: Той казва кога да излезеш.

В.К.: А, да.

Л.Т.: А аз си знам ролята много добре, наизуст. Оркестърът свири интродукцията. [*Пее*].

Аз се явявам и чакам да изляза, а инспициентът ми вика: „Хайде, хайде, излизай!"Викам: „Ти излез, аз няма да изляза, аз знам кога да изляза! Имам две уши, чувам!"

Така той направи с Таня Цокова[122], в „Джоконда"[123] я извади 20 минути по-рано и тя се провали. Трябваше да замине пак в Италия и чака след няколко години да я приемат, и стана голяма певица.

Ама аз не го послушах. Аз знам кога да изляза. Чак последните акорди като чуя [*пее*], излизам вече и запявам. Точно навреме, защото едно ненавременно излизане може да те провали. И вечерта след „Травиата" Операта даде вечеря в „Ашинген".

В.К.: Какво е това?

Л.Т.: Ресторант. И Асен Димитров пожела да ми целуне тази ръка и тази, защото не се повлече да спадне гласът ми с Белев.

И обоистът ми каза: „Ушите ти да бъдат само долу, в моя обой, и да чуваш оркестъра. Да не се повлияеш от спадането гласа на Георги Белев!"

Изкарах блестящо. И след това получих назначение.

В.К.: Ето, това трябва да се допълни.

Л.Т.: Няма нужда, няма нужда. За мене най-малко трябва да се пише, а за Учителя трябва! Аз не искам да изпъквам, защото те ми завиждаха и сега пак ще почнат да ми завиждат, а аз бягам от завистта.

---

[122] Таня Цокова, Таня Дойчинова-Цокова, 1911–1981, оперна певица, мецоспоран, педагог

[123] „Джоконда" – опера от Амилкаре Понкиели (1834–1886); Първото изпълнение в България е на 9 ноември 1934 г., София

88. КАК ТРЯБВА ДА СЕ ПЕЕ ПАНЕВРИТМИЯТА

В.К.: Сега продължаваме по-нататък. На страница 19 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие казвате, че сте започнали да пеете на Учителя валсове от Паневритмията с нейни каденци.

Л.Т.: Аз съм ги писала.

В.К.: Ваши каденци?

Л.Т.: Да.

В.К.: Имате ли ги още записани?

Л.Т.: Аз съм направила цялата Паневритмия за хор и оркестър и я имам.

В.К.: А, Вий я имате.

Л.Т.: Ама не в тяхната гама. Тяхната гама – те чупят гласовете си, а моята гама не е от Ла-минор, а аз почвам от *Ми*. Те имат от Ла.

В.К.: Да.

Л.Т.: А аз почвам от ми, по-високо. И не чупя гласа си. А чупенето знаеш как става: ако им е ниско, качват октава горе; ако е високо, слизат една октава долу и се чупи гласът, и нищо не става.

В.К.: Има ли някакво противоречие с мнението на Учителя? Учителят как разглежда този въпрос?

Л.Т.: Но Учителят знае моята Паневритмия. Ето, тук имам. Аз показах ли Ви?

В.К.: Не, после ще ми покажете, после.

Л.Т.: Там имам какво казва Той за мойта Паневритмия.

В.К.: Да. Къде е това нещо?

Л.Т.: Имам го поставено в рамка.

В.К.: Момент, аз сега ще я извадя.

Л.Т.: Получих по пощата писмо от брат Боян Боев.

В.К.: Аз чета писмото му:

„Разговор с Учителя на екскурзия на Витоша на 16 юни 1942 год.

За концерта на сестра Табакова на Изгрева, Учителят каза: „Тя пее много хубаво."

На един брат Учителят каза: „Вие трябваше да дойдете на нейния концерт. Нашите сестри и братя се насърдчиха, като чуха как трябва да се пеят нашите песни и Паневритмията. Тя спазваше ритъма. Тя може да изнесе един концерт в зала „България".

Другите певци, които бяха на нейния концерт, се насърдчиха, че може да се изнесе нещо хубаво."

Симеон Арнаудов, като чул да пее, казал: „Така, така трябва да се пее!" „Тя се държи много естествено, имаше и движения, много свободно си държеше ръцете при концерта. Музиката слиза от горе като светлина."

По-надолу чета:

„Любезна сестра Табакова, изпращам Ви горния малък дар от нашата Витошка екскурзия.

Учителят каза някои хубави думи за Вашия концерт пред всички.

Пожелавам Ви всичко хубаво и светло!

Наскоро бях на Рилските езера, при Седемтях свещени езера, които представляват седмострунната арфа на Рила.

Рилските езера Ви поздравяват и Ви канят да посетите техните слънчеви дворци.

Изгрев, 9.VII.1942 год., С братски поздрав: Боян Боев"

В.К.: Това е почеркът на Боян Боев, който аз също го познавам и декларирам за него.

Л.Т.: Я го закачете, ако обичате.

89. ИЗПИТЪТ С ДИРИГЕНТА АСЕН ДИМИТРОВ

В.К.: Тука Учителят на страница 19 от Вашите „Разговори с Учителя" споменава, че имате влияние на планетата Венера и Слънцето.

Л.Т.: Да, имам.

В.К.: Имате. Ставаше въпрос да Ви питам за хороскопа, но Вие нямате хороскоп, не Ви е правен хороскоп.

Л.Т.: И ми каза тъй: В тебе има много злато, ти имаш много злато, ама не органическо злато.

В.К.: Сега на страница 20 от Вашите „Разговори с Учителя". Тука се споменава: сега Ви „предстои един доста труден изпит с диригента".

Л.Т.: А, с Асен Димитров. Той ми го предсказа, че ще имам труден изпит, че той упорито ще ме ухажва.

В.К.: За това става въпрос – за ухажването.

Л.Т.: Да.

В.К.: И как се разреши този въпрос? Как го разреши Учителят?

Л.Т.: Учителят ме учеше какви формули да казвам.

И той целият се изпотяваше, и сядаше на едно кресло, и дишаше тежко. За пръв път попада на такъв номер като мене, повече не искам да разказвам подробно.

Той умря. А преди това бе се оженил за Елена Гебел[124]. А тази негова жена, Елена Гебел, когато пеех в подвижната Опера[125] и наш главен директор беше Стефан Киров (който го убиха в Сливен), като стигнахме Бургас, аз се простудих. А ще пея в „Риголето" утре вечер, а имам даже малко температура.

Неговата жена – Гебел, на Асен Димитров – влезе при мене: „Как си?" Викам: Горя цялата, а утре вечер ще пея.

– Въобще, като настинеш, как се лекуваш?

– Аз, викам, се лекувам с разтриване.

Трябва някой да ме разтрие, цялото тяло, и се изпотявам и свършено.

– Ами аз, каза, ще го направя. Я лягай!

И със специално такова приспособление за разтриване го правеше.

В.К.: Масажи.

Л.Т.: Ама не сухи – с намазване.

---

[124] Елена Гебел, псевдоним на Елена Иванова Христова – след брака, Елена Иванова Христова-Димитрова, 1898–1990, оперна певица, мецосопран

[125] подвижна Опера – основана на 20.XI.1934 г., просъществува 2 сезона и изнася представления в 28 града на страната ни

В.К.: Със спирт.

Л.Т.: Да. Пламна ми цялото тяло. Изпотих се, преоблякох се. А когато пях утре вечер, излязоха критики: „Славея на подвижната Опера" ме нарекоха. Никога не съм пяла тъй хубаво както тогава, въпреки че бях болна. Неговата жена ме разтри.

90. ЦВЕТЯТА И АКОРДИТЕ

В.К.: Да. Искам да Ви питам нещо. На страница 21 от „Разговорите с Учителя": „Учителят каза: „Уханието на цветята и плодовете звучи в акорди. Например лалетата имат до мажорен акорд." – „Но ние имаме на всеки тон от гамата нов, различен акорд, казах аз. Имаме на тониката, на терцата, на субдоминантата, на доминантата, на секстата, на септимата." – „Различните лалета звучат в различни акорди, в тризвучия."

Л.Т.: На до мажор гама, например в до мажор гама червеното лале звучи в акорда, построен върху първия тон на гамата, в до-мажорната гама.

В.К.: Сега, това са Ваши думи, нали, не са думи на Учителя. Така ли?

Л.Т.: Да. Виж сега, лалетата са до мажорна гама. И всяка гама има: тоника – трета степен; субдоминанта е четвърта степен; доминанта е пета степен; секста – шеста и септима – седма, октава – почва.

На всяка от тези можеш да построиш акорд – тризвучие. И на тия имена на акорди ще турим различните видове лалета: жълто, червено, шарено. А то е до мажор гама.

В.К.: Защото тука е написано: „Различните лалета звучат в различните акорди, в тризвучия."

Л.Т.: Ах, ами разбира се. В гамата може на първа степен, може на трета степен, може на субдоминанта – на четвърта и пак да бъде лале, само че боядисано различно.

91. ПРОБНИЯТ КАМЪК НА КОЛОРАТУРНИЯ СОПРАН

В.К.: Да, така. На страница 23 от Вашите „Разговори с Учителя" пишете: „Аз станах права и изпях арията на Лучия ди Ламермур от Доницети".

Какво представлява тази ария за оперния певец?

Л.Т.: Арията на полудяването изпях – най-трудната. Тя е пробният камък на колоратурните сопрани. Който може да издържи тази ария, е истински певец.

В.К.: Значи колоратурния глас по тази ария се изпитва.

Л.Т.: Много трудна ария е. Аз Му я пеех.

В.К.: Сега на страница 24 от Вашите „Разговори с Учителя".

Вие, тази история с шапката, която Вие купувате, за да се вземе мярка на Учителя – Учителят не позволи да Му се вземе мярка, така ли? Как точно стана?

Л.Т.: Той не си даде сантиметрите на обиколката на главата, за да изберем шапка. А като нямаме сантиметри, не можем да улучим размера.

Аз репетирам, а брат Христов му даде тази задача от магазина на Червенков – срещу двореца, най-скъпите мъжки шапки. Влиза – и Учителят не си дава сантиметрите. А той занася една шапка, но тя влиза чак до тука, в носа Му. И трябва да се върне и да взема втора шапка. Занася я, ама тя е малка, тясна е. Тя пък до тука, не може да влезе.

В.К.: Значи малка.

Л.Т.: Аз излизам от репетиция, вече мръква, а той не може да купи шапка. Отиваме заедно в магазина. И посочих една шапка там, дадоха.

Качваме се, часът беше 10 вечерта, минаваше 10. Тури я Учителят – таман. То беше радост! То беше – нямам думи.

В.К.: Това е шапката – с тази снимка, която беше тук един път?

Л.Т.: Да.

В.К.: Тука има една снимка с шапката на Учителя. Ясно, да. Ей-тази бялата шапка. Така. Тази бяла шапка, гдето Вие сте с Венцислав Янков, с Христо и Вие с Учителя. Да, ясно.

Л.Т.: Той не си даде сантиметрите.

92. ВЕСТАЛКИТЕ И ПАНЕВРИТМИЯТА

В.К.: Да. Сега тука на страница 24 от Вашите „Разговори с Учителя" има един такъв цитат: „Песента, която няма да се нотира и ще бъде с фаршлаци."

Какво ще бъде това?

Л.Т.: Тя ще бъде, знаеш какво значи: ха, ха-а, малка нотичка, а а-а – форшлаг[126]. Не фаршлаци, а форшлаци – украшения.

В.К.: Да, украшения.

Л.Т.: Аз се чудя какво.

В.К.: А коя е тази песен? Имате ли я записана? Вие?

Л.Т.: Нямам я. Той каза, ама не ми я даде.

В.К.: Сега, пак на същата страница 24: „Българската музика е със затворени интервали."

Какво значи? Как го разбирате: „със затворени интервали"?

Л.Т.: Инатчийска.

В.К.: Инатчийска?

Л.Т.: Да. Българинът като почне, скача, скача на едно място и го обръща на ръченица. Инатчийска – има инат вътре в него.

В.К.: Значи това означава затвореният интервал. Затворен кръг на българската музика.

Сега, Вие тук споменавате на 24-та страница: „Паневритмията да се играе от сестрите, облечени в еднаква дреха като весталки."

Л.Т.: Аз го пожелах. Ако излязат сестрите в различни цветове, но един модел да бъде. Ръкавите така – дълги и широки, с дълга рокля, да не се виждат много краката.

В.К.: Имате ли модела, кройката на тия рокли?

Л.Т.: Учителят е дал модел.

В.К.: Какъв цвят?

---

[126] Форщлаг (музика) – малки ноти, които не влизат в такта, изпълняват се за украшение в пиесата

Л.Т.: Не е от коприна или от това, но не е реализирано. Той е дал модел.

В.К.: Тука казвате „като весталки". Какво разбирате Вие лично под тая дума?

Л.Т.: Ами била съм весталка в храмове.

В.К.: Какво значи „весталка"?

Л.Т.: Весталка е певица Божия, която дава обет пред Бога, че няма да има връзка физическа с мъже.

В.К.: Значи да бъде дева, ще бъде.

Л.Т.: Да бъде чиста и да посвети живота си в служене на Бога. И жрица, и весталка – те дават обет пред Бога.

В.К.: Да. На 26-а страница от Вашите „Разговори с Учителя": „Веднъж цар Саул посетил училището на прорицателите по музика". Какво значи „прорицатели"?

Л.Т.: Като ясновидци.

В.К.: А, такива, които пророкуват.

Л.Т.: Които пророкуват.

В.К.: Значи в такъв смисъл е дадена думата „прорицатели".

93. ПЕСЕНТА „ЦВЕТЯТА ЦЪФТЯХА" НА ФРЕНСКИ ЕЗИК

В.К.: [Страница 126 от „Разговори с Учителя"] „Вместо една четвъртинка ла изсвири една триола."

Какво е това?

Л.Т.: В песента „Цветята цъфтяха". Попитах Го, защото го изпях в Радиото заедно с Прокопова. Тя ми акомпанираше. Изпях „Имаше човек", „Цветята цъфтяха", но Го попитах: Може ли втория път, като го повторя, да го повторя на френски? Да го преведа на френски?

– Може, може!

И аз втория път го изпях на френски. И когато го изпях на френски, горе [*Пее*: „Па-а, по-па-пи пам"] турих една триолка. Ама Го питах, ще ми разреши ли и Той ми разреши.

В.К.: Значи вместо една четвъртинка ла – триолка.

Л.Т.: Да, турих триолка – три нотички.

В.К.: А-а, това значи три нотички.

Л.Т.: Три нотички в едно време. Сега: Les fleurs [Цветята]... [Декламира я на френски]

И го пях на френски.

В.К.: Това е текстът на френски.

Л.Т.: На френски го обърнах. Единия път го изпях на български, единия път – на френски. И Учителят ме слушаше, и беше много доволен.

В.К.: Сега, как е дадено в тази песнарка – както при Вас или? В песнарката как е дадено?

Л.Т.: На български.

В.К.: На български. С една четвъртинка или с триолка?

Л.Т.: С четвъртинка, без триолка. Аз го пея с триолка.

94. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА – КАРТИНА С МИСТИЧНИТЕ ПЕСНИ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Да, така. И на 27 страница от Вашите „Разговори с Учителя". Тука Вие казвате, че Учителят Ви е подарил „Паневритмията". Той надписа ли Ви я?

Л.Т.: А, Паневритмията не ми я надписа.

В.К.: Да, добре.

Л.Т.: Като застанех да играя в началото на „Пъчите" от Паневритмията, ме пъдеше, яд го беше един брат, защото му отказах. Не бива тия работи в Братството да стават. А аз и това издържах.

В.К.: Сестра, Вие сте си издържали според мен изпита 45 години. Не е малко.

Л.Т.: Не беше малко.

В.К.: И сега тука, пред свидетел нали, този приятел, дето сега е застанал, в него, влезнал друг дух, та седна на стола, за да слуша какво разказвате сега.

Л.Т.: Не беше лесно.

В.К.: Аз искам да Ви помогна. Ето виж, отделям време, сила, енергия, за да можем да го подготвим и да го дадем както трябва.

Л.Т.: Господ да Ви благослови! Да Ви хúляди и ангели да Ви придружават.

В.К.: Това, което аз правя, това е работа за Школата.

Л.Т.: На ангелите.

В.К.: За Школата. Учителят казва така: „Опитността на един ученик е опитност на цялата Школа." Амин!

Л.Т.: Браво!

В.К.: Това е закон на Учителя и учениците. И затова, което Вие, Вашият етап, което Вие сте минали, този етап е пак етап на Школата.

Л.Т.: На Школата.

В.К.: Не е важно, че Ваш личен път и личен етап на развитие.

Л.Т.: Той ми даде една много трудна задача. По цели нощи не съм спала.

В.К.: И затова на мене ми е необходимо да дам етапите, и затова са ми необходими Вашите биографични бележки, етапите, за документация. И когато вече идва Школата, тя е документирана.

Л.Т.: Той пожела Пентаграмата да я направя с пет линии и да туря ключ СОЛ и ФА.

И да наблъскам мистичните песни на Учителя вътре.

Аз този чертеж само ще Ви го покажа и ще го скрия, защото тъй каза Учителят.

В бъдещ[и] печатания на Братството ще го туриш на първата корица, отпред. Защото в средата ще се сложи съвършеният човек – разкрачен, само тялото. А аз, вътре в него ще бъде лицето на Учителя, като банкнота.

В.К.: Сега, Вие ме навявате на една мисъл: Как ще се оформи корицата на книгата.

Книгата трябва отпред да има корица.

Л.Т.: Най-отпред ще бъде, на корицата отгоре.

В.К.: Има два начина. Трябва да се преснеме и да се даде като клише.

Вие ще помислите за оформяне на корицата.

Л.Т.: Когато ще се печатат братски работи.

В.К.: Ставаше въпрос за Вашата книга, за „Разговорите". Вие трябва да помислите.

Л.Т.: Може даже да го турим него.

В.К.: Да го турим него, нали? Ще го турим него. Защото трябва да се помисли за това нещо.

95. ТРЕМОЛИРАЩИ ГЛАСОВЕ

В.К.: Страница 29 от Вашите разговори с Учителя.

Тука Вие записвате Учителя: „Учителю, как могат да се лекуват тремолиращите гласове?"

Какво значи „тремолиращи гласове"? Какво разбирате?

Л.Т.: Вижте какво, човек се ражда с известни дефекти на гласа. Например „тремолиращ глас" е ярешки глас, както козите: Е, е, е, е, е,... – такъв глас, тремолиращ. А има и люлеещ глас. Той пък се люлее на едри вълни: А а-а, а а-а, а а-а. Много мъчно се оправят тия гласове.

Димитрина Захариева, на Методи приятелката, имаше един дефект на гласа (Дето си замина. Не е поетесата Димитрина Антонова).

И аз питах Учителя, но Учителят не обяснява както светските педагози. Светският педагог не вижда от носа си навън, а Учителят казва: нарушение в центъра на музиката в мозъка. В миналото – неправилен живот, в миналото – е-хе-е-е.

Учителят другояче го обяснява. И каза, значи тя трябва да изправи своя живот и грешките, които е правила в миналото, и да се оправи гласът. А има и други дефекти в гласовете, но най-мъчно изправими са тези: ярешко ситно тремоло или пък на много едри вълни тремоло.

В.К.: Вие няколко пъти пишете, че Учителят показва къде е центърът на музикалността. Къде е тоя център? Къде го показва Учителят?

Л.Т.: На края на веждите.

В.К.: Значи тука, на края на веждите.

Л.Т.: Даже Той ме пипна.

В.К.: Къде точно Ви пипна?

Л.Т.: Отстрани, където свършва веждата. Там се намира.

В.К.: Тука, в края на дъгата на веждите.

Л.Т.: Да, над веждите, ей тука.

В.К.: Значи на самата извивка вероятно.

Л.Т.: Той ме пипна даже. И друго, Той каза, че всичките тия центрове, Вие ги знаете, че ги има в големи френологически карти. Аз като си тръгвах от бараката си, имах на вратата си цяла карта. Там остана и ми я разграбиха. Не можах да си я донеса. Имах много скъп златен часовник, подарен от Венцислав, от Швейцария ми го донесе. На пианото ми беше и изчезна. Въобще много работи ми изчезнаха при пренасянето ми от бараката на Изгрева, защото изведнъж решиха да ме вдигат оттам и не можах да се приготвя, и почнаха да дърпат бърже, и много работи загубих.

В.К.: Да, става въпрос за френологическата карта, тази френологическа карта.

Л.Т.: Да, да, Той ми каза да я проучвам.

В.К.: Сега, тази френологическа карта, която аз съм виждал у възрастните приятели, тя по идея на Учителя ли е? Знаете ли нещо за нея?

Л.Т.: Изглежда, че е от Учителя. Не съм точна в изказванията си, но предполагам, че е от Учителя. Но и тя остана там, и я разграбиха заедно с къщичката. Нито ми платиха нещо, нито нищо. И ме пъхнаха тука и това е.

96. ОСОЛЕНИТЕ РИБИ ОСТАВАТ ДА СЕ СУШАТ

В.К.: На 30-а страница от Вашите „Разговори с Учителя" Вие говорите: „Аз Му разправих за пречките и неприятностите, които постоянно следват моя път в Операта. Той ме слушаше внимателно. За диригента А. На. каза: „Ние ще го насолим!" Кой е този А. На. – Асен Найденов ли? Асен Найденов ли е този диригент?

Л.Т.: А, да. Ами насолиха го.

В.К.: Асен Найденов ли е този диригент? Кой беше този диригент?

Л.Т.: Аз не казвам името, за да не го оскърбявам. Асен Найденов, ама не бива да го снемате на магнетофона.

В.К.: Аз няма да го пиша. Да зная какъв е проблемът. После Вие пишете, че по-късно бива заведен съдебен процес срещу диригента. За какво беше това нещо?

Л.Т.: Ама не искам да го запишем!

В.К.: Добре, аз няма да го пускам, просто ми е интересно.

Л.Т.: Ама да не го запишем. Ще Ви кажа.

В.К.: Добре, ето, спирам записа...

Л.Т.: ... За Драган Кърджиев, когато дойде до режисьора, се получи същото. Учителят пак тъй казваше: „Ще го насолим." Ама много тежко нещо се получи, защото той, но пак затворете, не ща да се записва...

97. ЧЕРТЕЖЪТ НА МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА

В.К.: Така. Тука Учителят на страница 30 от Вашите „Разговори с Учителя" говори за видението: „Ето, аз ще ти дам сега едно видение.Той си затвори очите. Стаята, в която бяхме, се освети на линии. Тези линии бяха всичките цветове на дъгата, които започнаха постепенно да се въртят около себе си, преплетени с ослепителна светлина".

Л.Т.: Да, вярно. Както е писано, точно тъй е.

В.К.: Вие видяхте всичко това с Вашите очи? Както е писано, така е?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие го виждате на физическото поле, дъгата е в стаята Ви с всички разцветки и цветове на дъгата?

Л.Т.: Да, на физическото поле, да.

В.К.: Точно това исках да знам – че е на физическото поле.

На страница 31 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие казвате: Пентаграмата може да се напише и с пет линии. Може да се напишат и мотивите на песните. Нотирано ли е това от Вас? Точно...

Л.Т.: Ами именно, точно това ми даде Учителят да върша, я! И сега моята книга, която сега ще излезе, на първата корица аз ще дам вече този чертеж[127].

В.К.: Значи Вие го имате, Вие сте го скицирали.

Л.Т.: Имам го. А по цели нощи го работех. Особено трудно беше ъглите да направя. Щото това има ъгли, а пък по пет линии.

И на всяка линия имам ключсол и всичко е пълно с ноти после. А тия ноти Учителят показа.

Най-отвътре, дето са змиите и чашата в средата, и най-вътрешният кръг, Учителят ми каза кои песни да сложа.

А по самите лъчи на Пентаграмата и ъглите Учителят каза други песни да туря.

А окръжността, и тя е с пет линии. Учителят ми каза еди-кои си песни да туря по окръжността.

И нотичките са бисерчета, съм ги рисувала. И после го даде на Неделчо Попов. Той работеше в печатницата държавната и го фотографира върху особена хартия.

В.К.: Вие го имате, нали?

Л.Т.: Ами имам го, разбира се.

В.К.: То е готово?

Л.Т.: Готово го имам. Аз мога само тъй да Ви го покажа и да го скрия, защото дойде чак от Бургас (аз усещах, че той няма да може да издържи, въпреки че много обича Учителя). И пожела да го види. Аз му го показах. А той се похвалил пък на Петърчо и на неговата жена. Дойдоха и те и искаха да го видят. Аз казах, че не ми е на лесно място и не го показах. И сега не ми е на лесно.

В.К.: Сега в момента на мен не ми трябва, но ще трябва за книгата. Това е едно. Второ, Вие ще го дадете, когато му дойде времето.

Л.Т.: Ама Той вижте какво поръча Учителят: На всички нови печатания да бъде на първа страница.

В.К.: А-а, така, виждате ли какво Ви е казал. А Вие всичко укривате.

Л.Т.: Защото в тази Пентаграма ще бъде и образът Му, на Учителя.

В.К.: Сега, днеска е 19 януари. А вчера, когато работихме, на 18 януари 1991 г., аз тогава Ви казах така, интуитивно, когато ставаше въпрос за това, че това ще бъде корицата на Вашата книга. Ето, виждате ли, потвърждава се всичко.

Л.Т.: Не само на моята, но на всички братски, тъй каза Учителят.

В.К.: Аз дойдох до едно вътрешно прозрение, че това ще бъде корицата на Вашата книга и на Вашите книги.

Л.Т.: Е, сега като няма условия и не е дошло времето за това.

В.К.: На този етап ще бъде така. Но е необходимо да се даде един коментар, едно обяснение какво представлява всичкото това нещо. И когато...

---

[127] **Табакова**, Цветана-Лиляна. Съзвучия от бъдещето. срещи и разговори за музиката и новата окултна школа по пеене с Учителя на Всемирното светло Бяло братство Беинса Дуно (Петър Дънов). [Варна]: Алфиола, 1992. 189 с. ISBN 954-8139-04-9

Л.Т.: А, има и друго. Върху тази Пентаграма има гол човек, само фигура, така, разкрачен стоеж, което представлява Пентаграма, само че това е символ на съвършения човек. [128]

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: И той ще бъде върху чертежа на Пентаграма.

В.К.: Да. Сега, когато става въпрос, Вие ще извадите този чертеж, ще ми го покажете. Аз няма да се докосвам до него, но Вие ще ми разкажете обяснението, коментара, да го запишем, защото е необходимо. Та никой нищо не знае за него!

98. ПЕНТАГРАМАТА И БРАТ ВЛАЙЧО

Л.Т.: Сега друга, пак във връзка с тази Пентаграма.

Брат Боян ми праща писъмце веднага да се явя при него. Аз се явявам и той ми казва: „Понеже си много близка с Тодор Павлов, на тебе се облягаме сега. Ще трябва да отидеш, защото брат Влайчо е много зле в концлагера, където са го сложили в Белене. Ти ще го намериш на обед, когато се храни. Там да го намериш и да му кажеш, че брат Влайчо Ви укри в каруцата под сеното, когато Ви гонеше полицията, а сега пък Вий помогнете на брат Влайчо! Иди!"

И аз отивам. И ги сварих, тъкмо ядяха печен заек, див заек опечен. Но Тодор Павлов не беше си дошъл още. Синът му беше, снахата му, жена му – и кака Гана беше, и турят прибор и на мене, да седна на масата. Аз се дръпнах. Сега, аз не искам да правя ореол, че съм вегетарианка, но казах: Няма нужда, аз ще си седя настрана, вий си яжте.

– Не, не си по-голяма от масата, ще седнеш! Най-после кандисаха, оставиха ме. Ядоха, каквото, и по едно време вдигнаха масата, слугините там, и кака Гана вика: „Сега виж колко съм свързана с Тодор. Тодор сега върви по тротоара долу. Сега влиза във вратата. Сега се качва по стълбата. Сега отключва и влиза. Тодоре, ей!" Той се обади.

В.К.: Ама кой казва това – майка му? Или Вие?

Л.Т.: Жена му, кака Гана.

В.К.: Да.

Л.Т.: „Познай кой е дошъл! Рядък гост имаме", говори за мене. Щото аз много време не стъпвах. Влиза той. „Ама такава упорита, не иска да седне на трапезата!"

Пък той вика: „Сега с мене ще видиш как ще седне, веднага ще седне. Пенке, никакво месо няма да слагаш на масата! Ще донесеш всичко вегетарианско!"

И сипаха тогава на мене. Той седна срещу мене.

Добре, ама аз имам Пентаграма от Учителя на златна верижка. И тя седи вътре, в блузата ми. Добре, ама като се храня, той забелязал верижката и се обръща към кака Гана и вика: „Нещо има вътре на верижка, на шията й. Питай я какво е!" И тя се наведе до мене и вика: „Лилянке, кажи какво има на тази верижка!"

– Каквото е. Щом съм си го скрила, не искам да кажа и недей настоява!

---

[128] Описанието на Музикалната Пентаграма (оформлението в средата) се разминава с Работната скица на певицата (виж сканираните документи)

– Ама ние те много обичкаме бе! Кажи бе, кажи! Взе да ми дърпа верижката. А Пентаграмата ми е закачена. И тя изскочи. И той стана, остави си яденето: „А-а, като нашата, комунистическа звезда! Е, какво значи това?" Аз станах права: „Ето какво значи!"

В.К.: И си разперихте ръцете.

Л.Т.: И се разкрачих. Ето, аз съм сега един Пентаграм! Човекът е един Пентаграм.

В.К.: Глава, разтворени крака, ръце.

Л.Т.: Той много му хареса това и ми каза: „Да не вземеш да го разправяш на никого това, чуваш ли? Само на нас ще го кажеш. Какво значи според Вашия Учител?"

– Значи съвършения човек, който владее пет добродетели: Истина, Правда, Любов, Мъдрост, Добродетели. И ако тази фигура я направиш върху умиращ човек с вяра, можеш да го върнеш. Ето това е."

В.К.: И той?

Л.Т.: Той не каза какво ще прави с Влайча, но аз извърших каквото ми казаха да му кажа. И после подобри се положението на Влайчо. А брат Влайчо си има дарове небесни и с тия дарове той сам се поставя на нужната висота. Освен нашето ходатайство. Защото имаше ясновидство, имаше и яснослушане, и яснозрение, и имаше Божествено държане там.

Той е оставил много високи следи от своето пребиваване в Белене там. Аз лично не го видях, но ми се показа насън.

Сънувах го, че се намира в Сливен, преди да го арестуват, в моята стая, където съм родена, при моята баба. При моята баба в Сливен съм родена. И едната стена е паднала – три стени. А долу на улицата е цялото наше Братство, Бялото Братство. А той, застанал на ръба на моята стая, и казва тъй: „За Слава Божия!" Дойдоха и му туриха железа, белезници, арестуваха го. А те викат: „Не го даваме, не го даваме!" Народът вика, не го дава. А той казва: „За Слава Божия е!" И го откараха.

И го запомних – физиономията, не бях го виждала. Туй беше събота вечер. На другия ден беше неделя, отивам на беседа на Изгрева. И като влизам, бях закъсняла... И брат Христов беше там, не сядаше, той винаги прав слушаше беседите. „Аз, каза, не мога да седна да слушам беседа седнал, когато Господ говори." Но като влязох, стоя и аз права, и като свърши беседата, седнахме там до лимона. Имаше лимон, една пейка и седнахме, и таман ще му кажа какво сънувах снощи (че видях един брат, който викаше и го арестуваха), отвори се вратата и влезна същият брат, Влайчо бе! Ама аз не знам, че е Влайчо. И до колоната застана, и като се юрнаха всички и го оградиха, и не можеш да идеш до него. И аз викам на брат Христов: „Ах, и аз снощи го видях. Кой е той?"

– Ами че ти не знаеш ли? Той е Влайчо, каза. Брей! И в тоз момент дойде Галито и взе да се разправя с него. Аз станах и искам да ида до него – не мога да пробия, много народ. Най-после се разредиха малко, той ме погледна, погледна, срещнахме си погледите и като отидох до него, казах, че „бих искала една среща с Вас". Той ми каза: „Ний отдавна се познаваме духовно." – „А една среща?" А той каза: „В сряда съм канен у Папазови, в дома на Папазови, вечерта, на вечеря. Ела там, ще се видим там." Добре, ама туриха ме да пея в Операта и не можах да отида.

В.К.: И после го арестуваха?

Л.Т.: Минаха времена, не много, един ден влиза брат Кръстю при мене и вика: „Е, Лилиана, твоят сън се сбъдна! Този Влайчо (дето го видях) е арестуван, вече го арестуваха и пратен в Белене." Да.

99. МУЗИКАЛНАТА ПАМЕТ НА ОКУЛТНИЯ ПЕВЕЦ

В.К.: Така. Значи, когато дойде време за корицата на книгата, Пентаграмата ще я извадите, ще ми обясните и ще ми дадете един коментар, подробно, какво представлява. Защото е необходимо да се приложи, защото виждаш, а не знаеш какво представлява.

Л.Т.: Учителят каза, ще се напечатва на бъдещите печатания на корицата.

В.К.: Така. Аз много се радвам, че вчера, когато ти каза това нещо, аз веднага така го схванах, че това ще бъде корицата на Вашата книга.

Л.Т.: Е, ще пробийме с него.

В.К.: Така. Продължаваме по-нататък на страница 33 от Вашите „Разговори с Учителя". Тука Вие описвате как Учителят дава „Новото Битие". Той свиреше и пееше ли едновременно?

Л.Т.: Да. Свири и пее.

В.К.: Първо изсвири, така ли? И после пее?

Л.Т.: Няма първо. Свири и пее.

В.К.: А Вие слушате.

Л.Т.: Какво слушам, почнах да пея с Него, веднага.

В.К.: А не записвахте?

Л.Т.: Брат Христов започна да пише думите. Той не може да записва ноти.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз извадих нотна тетрадка, да пиша нотите. Той спря да свири и каза: „Само думите може да запишете. Ти ще научиш мелодията наизуст. Ти за колко време можеш да научиш една роля в Операта?" – „Имала съм случай – за двайсет деня."

Ама на Него не Му го казах, на Вас казвам. Когато ми дадоха „Нурина", централната роля в „Дон Паскуале", нямаше преводи от италиански на български. Само три клавира: един на режисьора, един на диригента и един на всички артисти. Къде може да имам аз възможност за дълго да я уча! За двадесет деня си научих ролята! Какво да правя. И когато се явя, никакви ноти вече не държа, защото трябва да играя – с ноти ли ще играя!

В.К.: Да. И Вие там с Карл Бьом Девета симфония за колко време го научихте – за десет дена?

Л.Т.: За десет дена бях готова, без да гледам ноти. Ама Учителят направи това чудо с мене.

В.К.: Ето, вижте колко е интересно. Необходима е подготовка, необходимо е школуван певец, за да може да му се предаде „Битието".

Л.Т.: Учителят казва тъй: „Не може един да бъде окултен музикант, докато не стане в света първи. Трябва да бъде в светската музика пръв, за да може да стане окултен."

В.К.: Този въпрос Учителят го е разглеждал още в 1922 година. В Общ окултен клас, 4-та лекция, казва, докато не усвоиш светското знание, не можеш да отидеш към Божественото знание[129]

Оттам и отклонението на тия приятели, които си напуснаха университети, които аз ги заварих. Това ми е ясно. Така.

100. КАК СЕ ДАДЕ КАДЕНЦА ЗА „ПЕСЕН НА АНГЕЛИТЕ" ПЪРВОТО ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

В.К.: Това е 33-а страница. Казвате, че Учителят си е послужил с гласа Ви като инструмент.

Л.Т.: Да. Моят глас е като инструмент.

В.К.: Да, с Вашия глас си служи.

Л.Т.: С моя глас Му беше и като инструмент, защото за „Песен на ангелите" Той не ми свири каденцата, а каза: „Пей! Пей!" И аз си отворих устата и не знам какво пея, а Той през мене работи и каденцата веднага я изпях и после я записах в „Песен на ангелите". Той не ми я изсвири, а вика: „Пей!" и ми внушава.

В.К.: В тази песнопойка – песнарката на Мария Тодорова, има ли ги каденцата на ангелите или ги няма? Тука?

Л.Т.: Има я.

В.К.: Тука я има.

Л.Т.: Ама няма глас, който да го изпей.

В.К.: Няма глас.

Л.Т.: Ами трябва колоратурен глас. Колоратурният глас е цигулка. А те имат по-ниски гласове, не могат да го изпеят, защото има горе ми.

В.К.: Горе ми има. Сега аз искам да Ви задам един въпрос, нещо, което съм слушал от възрастните приятели, които си заминаха. Те казваха: „Лилиана Табакова е колоратурен сопран и е направила песните на Учителя за колоратурен сопран, и ние не можем да ги пеем." И те смятаха, че Вие сте променили песните като колоратурен сопран.

Л.Т.: Ето на, виждате ли? Те нямат тези музикални знания. Само „Песен на ангелите" има такава каденца. А другите нямат.

В.К.: И, което е най-важното, аз тогава смятах, че те са прави, защото смятах така: една певица колоратурен сопран може да го направи,

---

[129] **Първото задължение на учениците**. 4. Школна лекция на Общия окултен клас, 16.III –1922, четвъртък, Ст. София. – В: *Окултни* лекции, дадени на учениците на Всемирното Бяло братство, 1 школна година. София, 1922, с. 91: **„Учението, което светът дава, то е предговор на Божественото учение. Като свършите всичко в света: отделенията, прогимназията, гимназията, после университета, специализирате се и станете най-учения човек, това е само предговор на Божественото знание, което трябва да започнете. Следователно, ако вие сте добили този предговор, можете да станете един добър ученик на Божествената школа.**

Затуй аз препоръчвам на всеки: да добиете от светското знание, колкото може повече. Защото някой казва: „Нам светско знание не ни трябва, а Божествено".

Ако светското нямаш, Божественото не можеш да придобиеш.

Ако светското ти е мъчно, Божественото е хиляди пъти по-мъчно."

да си покаже гласа! Така смятах. Но сега, когато чета това, което вие сте написали, знам, че Вие сте права – те не са били прави, защото те не са били музиканти.

Л.Т.: Ама разбира се.

В.К.: Но аз тогава така го възприемах.

Л.Т.: Ще видите колко Учителят цени този вид глас, цени го.

В.К.: Защото всички така казваха: „Тя е променила песните и ги е сложила съобразно своя глас."

Л.Т.: Ама как ще ги променя!

В.К.: „Направила го е така, което да отговаря на нейния глас, за да покаже колко е хубав, разкошен" и т.н. Така аз съм слушал.

Л.Т.: Ама и това да е, няма нищо лошо в туй, даже и тъй да е. Какво лошо има в това!

В.К.: Ставаше въпрос тука, че Учителят взима Вашия глас и си служи като инструмент. Вие имате усещането, че Той влиза във Вас.

Л.Т.: Не, искам да кажа, че Той си послужи с моя глас вместо с цигулката, да изсвири тая каденца, Той ме накара веднага аз да я изпея.

В.К.: Да.

Л.Т.: И си послужи, с мисълта Си ми внуши какво да пея, кои ноти да пея. Значи аз бях в ръцете Му като инструмент-гласов и Той си служеше с гласа ми.

В.К.: Да, тука този въпрос вече е изяснен.

101. ПЕСЕНТА „МИРЪТ ИДЕ!" (Мирът иде вече...)

В.К.: Сега, на 35-а страница от Вашите „Разговори с Учителя" Вие давате за песента „Мирът иде!". Тя сега, композирана ли е? Написана ли е? А дали е същата песен, която е в песнопойката? Или друга?

Л.Т.: „Мирът иде!" Учителят я свири с цигулката Си в приемната Му стая като бях.

В.К.: Вие казвате, че Учителят казва: „Тази песен, ако се изпее и изсвири от цял оркестър и хор единно и с вяра, Мирът ще дойде между хората, между човеците."

Л.Т.: Ама това каза Учителят.

В.К.: Сега, това казва Учителят, да. Тази песен от Вас ли е нотирана – „Мирът иде вече, Мирът иде вече"?

Л.Т.: Тя е стара братска песен. [*Пее*] Много проста мелодия.

А Учителят я изсвири, като почна най-напред много тихо, три пъти пиано[130] и през втория път усилваше, и третия път още по-силно, и четвърти път, и пети път повтаряше, докато дойде форте[131], фортисимо[132].

И спря, и каза: „Сега е обед, слънцето е най-силно на обед. Така, каза, слизат съществата отгоре. Почват от сутринта, отрано".

И после пък започна пък да затихва и завърши с три пъти пиано, и като че ли музикантът си е отишъл.

---

[130] пиано / piano, ***p*** – тихо

[131] форте / forte, ***f*** – силно

[132] фортисимо / fortissimo, ***ff*** – твърде силно, с възможно най-голяма сила.

Изпълни го това с цигулката Си и ми каза да го разработя, да го направя за хор и солист. Аз турих четири солиста вътре, направих го за хор и го изнесох. Даже и след Неговото заминаване го дирижирах заедно с „Битието" в салона на Братството, като турих един бас да пее в средата, едно соло в тази композиция „Мирът иде!".

„Учителю на Любовта, Ти дойде при нас и донесе Мъдростта и Истината" - изпява го това нещо един бас.

А отдолу ние пейми „Мира". След това турих друг солист, турих един челист-виртуоз (Братството му плащаше за всяка репетиция).

В.К.: Как се казваше той?

Л.Т.: А, не му знам името, брат Боян му плащаше, да изсвири една красива работа на челото. Станаха два солиста. Значи един бас и той. Четири солисти турих и се получи. Най-напред приготвих хора така: ако изговарят „Мира иде вече", не може да дадат туй пианисимо, което аз искам, ами почнаха с мънкане „М-м-м-м", със затворени уста. Най-напред целият хор пее със затворени уста, мънка и постепенно отварят устите си и почват да изговарят тихо, за да се получи това голямо, голямо кресчендо[133]. И като дойде до форте, спряха и пущам и солист. След солистите те почват пак силно и свършват пак с мънкане.

И се получи много хубав ефект на тая песен. И Учителят каза, ако се изпълни от идейни певци, Мирът ще дойде, за тази песен.

Аз я изпълних, я дирижирах, защото тогава изнесох цялото „Битие" на сцената.

В.К.: На Изгрева?

Л.Т.: Преди да съборят салона.

В.К.: Да.

Л.Т.: На Изгрева изнесох цялото „Битие" и тази песен с четири солиста.

В.К.: Това е през времето на брат Боев?

Л.Т.: Да, и той беше жив.

В.К.: Той си заминава 1962 година. Значи това е преди 1962 година.

Л.Т.: Но след заминаването на Учителя беше.

В.К.: Това е 1945–46 година.

Л.Т.: Да, наскоро.

В.К.: Наскоро след това. Сега, аз Ви питам, защото искам да разбера: тази ли е песента, която я има в песнопойката на Мария Тодорова – „Мирът иде!"? Нали тука има една песен „Мирът иде!"? Тя е дадена на страница 130 на нейната песнопойка.

Л.Т.: Трябва да я видя.

В.К.: Аз понеже знам историята на тази песен „Мирът иде!", както е дадена. Тя е дадена през 1918 година. Учителят е накарал приятелите да я пеят и така идва Мирът, нали.?[134]

---

[133] кресчендо / crescendo – с постепенно усилване, все по-силно

[134] *Забележка на съставителя В. Кръстев:* Виж „Изгревът ...", Том 1. София: Житен клас, 1993, с. 408–410.

102. ПЕСЕНТА „МИРЪТ ИДЕ!" (ИДЕ ВЕЧЕ, ИДЕ С ПАЛМОВО КЛОНЧЕ НА МИРА ...)

Л.Т.: Има една друга песен за мира. Тя е: „Иде вече, иде с палмово клонче на мира." Тя е друга.

А за нея Учителят заплака, когато я изпях в Мърчаево. Той е дал на сестра Стоянка Илиева да тури думите под нотите.

В.К.: А-а-а, значи при тази песен текстът е от Стоянка Илиева!

Л.Т.: Добре, ама тя, понеже не е музикант, турила думи на шестнайсетини ноти – бързо. И вместо да ги легатира[135], защото става насечена, музикалната фраза става като трески, като че сечеш трески. Аз я коригирах.

Брат Христов ми я донесе, аз я коригирах.

Например, тя както го е направила:

„Иде ве-че, и-де, с палмо-во-то клонче на Ми-ра"

– виж как е насечено.

„Сли-за Той от-го-ре, сли-за Той ка-то вес-ти-тел благ."

Аз го направих тъй:

„Иде вече, иде, с палмо-воо" (Не „-во-то", а „воо")

– правя двечките легато, за да се получи магнетизъм, мекота.

Иначе става насечено.

И махнах „<u>като</u>" – „като" няма нужда.

„Слиза Той отгоре, слиза Той вестител"

– „като" няма нужда. „Слиза Той" (без „като"), пак едно легато и се получи една мекота на музикалната линия.

И когато го казах туй на Учителя в Мърчаево, Той заплака. Извади Си кърпата, търколи се една сълзица, търколи се втора сълзица и си обърса очите. Защото ме накара цялата да я изпея. И аз не Го гледах, гледах в кюшето там и когато си дръпнах очите, да Го видя, Той плачеше.

А и аз написах една композиция за тия сълзи:

„Сълзиците Си Той изтри и ние приехме една капчица
само от великата Му скръб."

Написах цяла композиция, защото изживях просто Неговото състояние.

Защо заплака, не знам. Това беше в стаята в Мърчаево. Той беше седнал на креватчето Си, аз бях седнала на стол и брат Христов беше до гардероба седнал.

Той ме накара да изпея цялата песен, както съм я коригирала. И сега я имам коригирана.

В.К.: Сега, знаете ли кое е най-интересното? Аз преди десет дни, понеже работя върху този сборник – „Изгревът", и понеже аз знам историята на „Мирът иде!", нали по разкази, и бях решил да включа и мелодията от Учителя „Иде вече с палмово клонче на мира" и текста от Стоянка Илиева, която мелодия и текст не е сложен в песнарката на Мария Тодорова.

Песента „Иде вече, иде с палмово клонче на мира" започва така:

---

[135] Легато – свързано и гладко възпроизвеждане на музикални ноти или изпълнение на два или повече тона без паузи между тях

Иде вече, иде с палмово клонче на мира.
Слиза Той отгоре, слиза Той, вестител благ.
Иде вече с палмово клонче като сияние,
Иде мирът обещан със Неговия поглед чист….

И сега те ми показаха една редакция на песента – вероятно е Ваша, онова, което Вие сте написали, както сте написали, – обаче ми казаха: Лилиана Табакова е сложила в друга, по-висока октава, в друга тоналност песента. Има ли такова нещо?

Л.Т.: Не, в нейната тоналност на песента, от *сол*. От *сол* надолу – главовият [основният] тон.

В.К.: И което е най-интересното, аз се чудих, ама преди да се срещна с Вас, сега коя редакция на песента да сложа – Вашата или както Стоянка е сложила. И сега това, което чувам от Вас, ме кара и вече взимам решение – ще сложа Вашата редакция.

Л.Т.: Тука става вече въпрос за тоналността, нали, а не за думите?

В.К.: Да, за тоналността на песента.

Л.Т.: Тя почва от *сол*, от втора октава. [*Пее*]

Същата гама я пеехме и пред Учителя, същата гама. Сега кой Ви го е казал, може би не е разбрал.

В.К.: Аз искам да Ви питам: сега това, което Вие сте го написали, има ли грешка?

Л.Т.: Ами как ще има грешка!

В.К.: В тази песен, понеже е в друга тоналност, стойността има ли някаква грешка? Във връзка с окултната теория?

Л.Т.: Ама никаква друга тоналност. Аз го пея в тяхната тоналност. Също. Само че измених тия наблъскани думи.

В композирането и в музиката ние избягваме на шестнайсетина ноти на всяка нота да турим сричка, щото се получава насечена музикална линия. А когато ги легатираме по двечки, например: „Слиза Той отгоре, слиза Той". „Като" – ами няма нужда от туй „като"! „Слиза Тоой" – легатирам, „вестител свят". Без „като", защото става много насечено.

Цялата песен съм коригирала, ама тука става въпрос за фонетическия…

В.К.: Разбирам, разбрах вече.

Л.Т.: А не гамата.

В.К.: Да.

Л.Т.: Нито тоналността. Същата тоналност. И Учителят заплака, когато Му я изпях.

В.К.: Сега, в този сборник „Изгревът", когато става въпрос за „Мирът иде!", ще поместим именно това, Вашето. И историята на тази работа. Трябва да се опише, да се знае.[136]

Л.Т.: Аз съм я направила с акомпанимент, даже Фаустина, която е тук, я знае, понеже тя е пианистката ми.

---

[136] Нотираният текст виж в Изгревът … Т. 1. София: Житен клас, 1993, с. 681–682. ISBN 954-799-183-3; 2. доп. изд. 2011, с. 818–819. ISBN 978-954-9915-18-1

103. ОТНОВО ЗА ПЕСЕНТА „МИРЪТ ИДЕ!"
(Мирът иде вече ...)

В.К.: Да. Вие казахте, че „Мирът иде!" сте я разработили за хор и за оркестър.

Л.Т.: А, другата. Те са две. Сега другата, която имам, Той я свиреше.

В.К.: Това беше на Стоянка Илиева.

Л.Т.: Да. А пък другата е братска песен.

В.К.: „Мирът иде!"

Л.Т.: *[Пее]*

„Мира иде вече, мира иде вече, мира иде вече,
мира иде вече – тъй наш Господ рече."

В.К.: Значи за тази песен Вие споменавате, че е свирил.

Л.Т.: Тази свиреше с цигулката си в приемната стая, когато бях там.

В.К.: Да, на страница 35 от Вашите „Разговори с Учителя".

Л.Т.: А на нея съм направила аз разработки за хор, даже и за оркестър.

В.К.: Вие това го имате?

Л.Т.: Имам го.

В.К.: Така. Значи това нещо е разбрано днес от мен и е записано.

Л.Т.: Разбрахте ме.

В.К.: И записано.

Л.Т.: Тя е съвсем друга песен.

В.К.: Ясно, да. Тука има ли я в песнарката на Мария Тодорова – „Мирът иде!"?

Л.Т.: Не знам, не съм видяла. Тя я няма, дето я свири Учителят.

В.К.: „Мирът иде вече..." я няма, така ли?

Л.Т.: Няма я тука.

В.К.: А Вие я имате?

Л.Т.: А другата, дето е на Стоянка, има я тука в песнарката.

В.К.: А тази – „Мирът иде!", Вие я имате на ноти, нали?

Л.Т.: Ами всичко имам.

В.К: Значи ето, това трябва да се приложи към тази работа.

Л.Т.: Имам ги.

В.К.: Тази, „Мирът иде!", на страница 130 от песнарката на Мария Тодорова, това е на Стоянка Илиева?

Л.Т.: А-а, значи, вижте сега, аз я имам не от това сол, а от горното сол.

В.К.: Е-е, затова те правят забележки.

Л.Т.: Ама тъй ми я донесоха. Братът ми я донесе така. Това сол е октава горе.

В.К.: А-а, и затова те казват, че твоята редакция е пригодена за Вашия колоратурен глас.

Л.Т.: Ама не съм аз, брат Христов тъй ми я донесе.

В.К.: И сега кое е вярното? Това ли е вярното, което е отпечатано на страница 130 или на брат Христов?

Л.Т.: Не мога да кажа. Учителят я свиреше старата песен. Тази не я свиреше. Той свиреше другата.

В.К.: Сега, това е на Стоянка, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ето, вижте сега пак „Мирът иде!" на страница 132.

Л.Т.: Пак от долу са я сложили, да. Те, те са ниски гласове, затова са я сложили от долу. А пък аз я пея от горе.

В.К.: Сега тази, „Мирът иде!", на 130-а страница, песен на Учителя, гдето заръчва на Стоянка, нали, дето да даде думите на песента.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: А от твоята „Мирът иде!" на Учителя няма нотите тук.

Л.Т.: Няма.

В.К.: Значи ясно.

Л.Т.: Няма, сега ще излезе.

В.К.: Сега ще излезе.

Сега друг въпрос. Вие казахте тука за „Мирът иде!", на 130-а страница, брат Христов Ви е донесъл и нотите са отгоре, така ли?

Л.Т.: Да, донесе ми нотите, както Стоянка ги е направила, но аз я коригирах.

В.К.: При Вас, на брат Христов, отгоре почват нотите, така ли? Друга октава.

Л.Т.: Защото те, вижте къде стигат, долу си, слизат долу, а аз съм колоратурен сопран и трябва да пея в друга гама. Да. Чакай да видя и другото, без думите.

В.К.: Да, без думите.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи да резюмираме. След като Вие правите така автоматически песента, я занасяте на Учителя, изпявате я и Той я харесва, и тогава Той заплаква.

Л.Т.: Той заплака.

В.К.: Значи ясно: Той одобрява Вашата. Ясно, този въпрос е ясен.

Л.Т.: Като Му казах всички корекции, всяка корекция Му разправях, Му обяснявах как съм я направила, а Той много разбира.

В.К.: Вие сте музикант, трябва професионалист, така са нещата. Другото е аматьорство.

Л.Т.: Стоянка е поетеса, ама тя не е музикант, нали? Тя си слага думите така, като поет. А пък аз, като музикант, пък гледам и музикалната фраза да я омекотя, да не е насечена.

В.К.: Тази песен, на която Стоянка пише текста, тя ли е тази, която е дадена още от първите години?

Л.Т.: Кои първи години?

В.К.: Ами тази от 1918–1919 години.

Л.Т.: Е, тогава не съм била.

В.К.: Сега, тази песен, която Вие за пръв път чувате от Учителя, Той за пръв път я дава, така ли? „Мирът иде!"?

Л.Т.: Да, за пръв път.

В.К.: Преди това не я е давал?

Л.Т.: Не. А, мисля, че известна е на Братството, само че не е нотирана, не е написана в песнопойките. Защото когато Учителят започна да я свири, брат Христов тихо я тананикаше – значи е известна на Братството.

В.К.: Знаете ли защо? Защото през време на Европейската война на улица „Опълченска" № 66 една сестра идва и се оплаква на Учителя, и каз-

ва: „Учителю, няма ли да спре тази война! Кога ще спре?" – И Той отговаря: „Когато положението стане невъзможно, тогава ще спре." – И Той взима цигулката и почва да свири, и кара всички приятели да пеят. И тогава спира войната. Значи с „Мирът иде!". Но коя е песента? Точно това искам да зная.

Л.Т.: Именно тази песен.

В.К.: Която свири пред Вас?

Л.Т.: Да.

В.К.: А не онази с текста на Стоянка?

Л.Т.: Не.

В.К.: Е, това е най-важното. Защото аз мислих, че тази песен на Стоянка, с нея Учителят е спрял войната.

Л.Т.: Не, с тази, която свири тука, дето пиша за нея в „Разговорите с Учителя".

В.К.: Е, сега виждате ли аз каква грешка щях да направя!

Л.Т.: [*Пее*]

„Мирът иде вече, мирът иде вече,..."

А после втората част, след като идва фортисимо (много силно). [*Пее*]

„Мирът дойде вече!"

Вече втората част, вече казва „дойде", не „иде", а „дойде". [*Пее*]

„Мирът дойде вече."

„И тази песен, каза Той, ако се изпълни идейно от окултно-идейни певци, мирът ще дойде."

В.К.: И понеже аз бях събрал за този сборник историята на тази песен и всички случки, и аз мислех, че е песента на Стоянка, и мислех да сложа нея.

Л.Т.: Не е, не е.

В.К.: Сега слагам тази, Вашата, като документ.

Л.Т.: Да.

В.К.: Вижте какво нещо.

Л.Т.: Тя тепърва ще излезе мойта.

В.К.: Ясно, но аз вече ще обясня коя е песента. Аз това не го знаех. Ето, вижте сега как трябва да се работи. Защото това, ако Вие не бяхте го казали, никой няма вече да го знае.

Л.Т.: Той го свиреше не само в приемната Си, Той го свиреше и в Мърчаево, когато беше у Темелко[137], защото тогава Го посетихме групово.

---

[137] Темелко Гьорев Темелков, 1896–1990

104. НОЩУВАНЕ В СЕЛО МЪРЧАЕВО

Л.Т.: Аз спях у Рилкини. И на двора имаше още две здания освен къщата. Тука една стара къща, а тука една с тухли, недовършена, незамазана. Тука висеше на вратата кофар – заключена, а вътре си евакуирал мебели от София брат Славчо Славянски[138].

А ние пристигаме с брат Христов 2 часа посред нощ в Мърчаево, защото имаше полицейски час. Като слязохме в Княжево, почна полицейският час и ние бягаме по-скоро да напуснем Княжево. И минава една каруца със сено, и брат Христов я спря, а вече мръква. „Може ли, каза, да ни качиш на каруцата при сеното, да ни закараш в Селимица и оттам да ударим към Мърчаево пеша?" – „Може." – „Ще ти платим."

До Селимица ни закара. Аз легнах върху сеното, брат Христов седна до каруцаря. И гледах небето и звездите, и стигнах. В Селимица той ни спря, получи си парите и си отиде. А оттам насетне тръгнахме пеша. Стана два часа посред нощ.

Стигнахме в къщата на Рилка. Куче имаха сляпо с двете очи, взе да лае. И лаят на кучето събуди цялата къща, запалиха лампа.– „О-о-о-о, откъде идете?" – „От София пристигаме." – „Тъй, тъй, тъй!,разтича се тя. Влез вътре!" – „А, не!" Щото в селските къщи има много бълхи, аз никога не влизам да спя в такава къща. Викам: „Извади ми дюшек на ливадата, отвън." Тя ми извади дюшека и го просна на ливадата. Извади булченския си юрган, атлазен.

– Бе недей такъв бе, дай ми нещо просто.

Зави ме с такъв юрган. А брат Христов се пъхна в купата сено на двора. И сутринта петелът се качил върху мене и кукурига. Аз спя. Понеже кокошки има, имаха овце, имаха крави, имаха волове, много стока.

В.К.: Значи петелът върху Вас кукурига!

Л.Т.: Върху юргана. Добре, ама сутрешната влага, има една роса, която е вредна за моя глас. И като влязохме при Учителя, брат Христов каза: „Тя има да пее като си отидем пак. Оттука може да изстине гласът й, не бива да спи на ливадата."

А има още една къщичка, ама има кофар. Брат Христов опита – с нож не може да се отвори.

Учителят каза: „Ти, рекох, пак опитай, за ключа!"

А Той написа едно писъмце, диктува на брат Боян. (Брат Боян тогава не носеше патерици, без патерици ходеше.) И диктува на Славянски: „Пристигнала е оперната певица Лиляна Табакова. Трябва да спи в стаята, гдето си евакуирал твоята мебел. Няма да ти се повреди нищо, да влезе вътре да спи." – В този дух.

И брат Боян отиде чак да го занесе, брат Боян.

В.К.: Къде да го занесе? На Славянски?

Л.Т.: Ами той не бил в София, мисля в някакво друго село.

В.К.: Да, той отиде да го занесе.

Л.Т.: А пък турил си най-хубавата мебел в тази стая, да му се пази.

В.К.: А Учителят диктува на брат Боян, така ли?

Л.Т.: Диктува, да занесе туй писъмце. Добре, ама каза: „Ти пак опитай кофара."

---

[138] Славчо Славянски, Светослав Георгиев Славянски – псевдоними на Светослав Георгиев Печеников, 1908–1978, книгоиздател

И връщаме се от Учителя, и аз влязох, и Рилка тури мляко да вари, и вика: „Да вечеряте!" И брат Христов вика: „О-о-о, сам се отвори кофарът!" Само като го пипнал.

В.К.: [*Смее се*]

Л.Т.: А как се мъчел с гвоздей и не ще. С какви ли не гвоздеи се опитваше да отвори.

В.К.: Значи Учителят беше казал: Опитай пак!

Л.Т.: Пак опитай! – тъй каза. И като влязохме, Рилка тъкмо беше надоила от овцете млякото в голямо котле такова, а вътре в стаята, която се отвори, има и електрическа печка. Има две спални легла, има кушетка, има и диван. Най-хубавата си мебел Славянски е турил, с всички завивки. И закачиха електрическата печка, и като взе целия казан, и го тури върху печката, за да прави после с туй мляко, ще прави нещо, не знам какво.

Аз започнах да спя в тази стая. Като в писъмцето пише: само Лилиана ще спи.

Леле то какво се получи! Извървя се орталъкът да идва да спи при мене, от София.

В.К.: Вие колко време стояхте там, в тази стая?

Л.Т.: Ами около един месец, имах ваканция.

В.К.: Да.

Л.Т.: Щото аз сутрин като стана, опитвам си гласа, пея си и т.н. Като почнаха да идват, че кой не е дошъл. А че и братя, Асенчо Арнаудов.

В.К.: И той идва да спи във Вашата стая?

Л.Т.: Вътре.

В.К.: И Вие спите.

Л.Т.: И аз спя, и той спи.

В.К.: Ха, ха.

Л.Т.: Асенчо, че Неделчо Попов. И затова групово влязохме при Учителя. А нея нощ спаха, всичко беше заето. Сийчето Динова легна на кушетката, на дивана легна Асенчо Арнаудов, а на брачните две легла аз тука легнах, тука Елена Каназирева легна до мене. И сутринта тръгваме при Учителя. Те тръгнаха с нас и влязохме при Него групово.

И тогава Неделчо каза пред Учителя... Не, още като влязохме, още сме прави, Учителят каза: „Дошло е време всеки да заеме своето място на земята. Ти седни тука, ти седни тука!" – Посочва кой къде да седне. А на мене, (имаше един стол с бродирана възглавничка и отстрани имаше така): „Ти, каза, пък тука седни!" А другите столове бяха обикновени. И всеки си зае своето място.

105. ПЕСЕНТА „УГЛЕДНА МОМА" – „ДОБРИЯТ МОМЪК" („БАЩИНА ПЕСЕН")

Л.Т.: И тогава се обади Неделчо Попов: „Учителю, нека сестрата да ни изпей „За зората", песен. А Учителят ми каза: „Изпей „Първият ден" на „Битието". – Вече аз почвам да пея пред тях. Станах права, изпях.

„Изпей „Угледна мома"!", беше я дал. Нали знаете тази песен?

В.К.: Да.

Л.Т.: И като я изпях, Той каза: „Отсега нататък сестрите ще пеят за добрия момък, а братята ще пеят за угледна мома."

– Ами, викам, ние нямаме текста за добрия момък.

На другото влизане при Учителя, когато насаме бях, Той даде текста, как да пея „Добрия момък". Сега, за „Угледна мома" е...

В.К.: Тази песен мелодията на Учителя ли е или е народна песен?

Л.Т.: Народна, ама Учителят я е дал.

В.К.: Да, Учителят я е дал.

Л.Т.: [*Пее*]

От старо-о време, дъще, е знайно,
хубава мома на светъл ден се познава,
кога сутрин слънце изгрява.

Това ще го пеят братята. А сестрите ще пеят вместо „хубава мома ..." – „добрият момък добре се познава".

Сега:

„Тя е-е ранобудна, рано става" – „Той е ранобуден..."

– пак същото го пеем.

„Тя със кърчази отива да налее вода ...",

а той:

„И със воловете, и със оралото той браздите очертава,
и със воловете, и със оралото браздите той очертава."

И аз я имам цялата записана.

Значи Той казва: „Сестрите ще пеят за добрия момък, а братята ще пеят за угледна мома."

Тъй че цял концерт им изпях тогава.

В.К.: Значи Вие имате тази песен за „Добрия момък и угледна мома".

Л.Т.: Имам я. И още как! Ама никой я няма в Братството. Само аз я имам с думите за „Добрия момък".

В.К.: И това са думи и текст на Учителя?

Л.Т.: На Учителя са. Той ми ги даде тогава.

106. В СЕЛО МЪРЧАЕВО С УЧИТЕЛЯ
(Песни с движения)

Л.Т.: Както бяхме всички вътре, в стаичката на Учителя в Мърчаево, разказа ни една случка:

„Идва при мен една жена, заплака и започна да разказва: „Моят баща ми подари една Библия за някакъв си празник. Аз я турих в дъното на сандъка и вече не я отворих. Минаха години, омъжих се, роди ми се син, стана 20-годишен и умря. Няма смисъл вече животът за мене и почнах да плача. Веднъж търсех нещо и намерих Библията на дъното на сандъка, ама след смъртта на сина ми, и почнах да чета."

А Учителят ни каза на нас: „Аз й казах: Ако беше още тогава чела Библията, която ти е подарена, синът ти нямаше да умре."

Туй ни го каза Той на всички.

Брат Христов пък ми каза, че като ние тръгнахме към Учителя, щото те подир нас вървят: „Цвете, не се безпокой, че идват с нас. Учителят предпочита колективно някой път да се влиза при Него и се получават много хубави ясновидски работи."

И Той, в тая среща, която съм записала, много работи каза и за България, и много неща.

В.К.: Вие тогава всичко записвахте?

Л.Т.: Винаги съм с тетрадка. Той ми разреши да държа тетрадка. Аз не съм стенограф, но бързо пиша, даже не дописвам думите. Нищо не пропущам. Още като почна от лалетата, аз видях, Той, цялото му лице грейна. Като Му прочетох за лалетата, видях, че Той беше много замислен и сериозен, и тъжен.

Аз имам цяла глава в „Разговорите с Учителя" за тези лалета, че различните лалета звучат в различни акорди, в тризвучия. Но аз също написах нещо за тях. И като извадих да чета какво съм написала, Той почна да се смее, цялото му лице грейна. Значи Той искаше аз да записвам.

В.К.: Вие сте били в Мърчаево един месец.

Л.Т.: Ами цяла ваканция.

В.К.: Там върху кои песни работихте с Учителя? Той даде ли Ви някои песни?

Л.Т.: Ами **„Песен на ангелите"** завършихме. След това там Той ми говори, че в бъдеще на Изгрева ще се отворят не училища, а университети, в които ще има табели на вратата и ще се предава от Неговите ученици: химия – ама Учителюва химия; математика – ама Учителюва математика, музика.

– Тогава, казва, ти ще предадеш окултните песни с движения. Например сега какво движение ще дадеш, да има едно малко дете пред тебе и му погалваш. Какво движение ще направиш тогава? И аз тъкмо мисля как да го направя, и Той го направи. Погали и изпя нещо, но не го записах. Прави бяхме, не бяхме седнали още.

След това: Песента **„Студът всичко дава"** – какво движение ще направиш?" Значи Той ми предаваше вече уроци по движение. Пък тия университети, които ще се отворят на Изгрева – тогава ми го каза, в Мърчаево. Всичко това е написано.

В.К.: Да, ясно.

Л.Т.: Пиша с ръката [*пее с движение*]

Ще нося Божиите блага

Така си направи ръцете! –

за всички човешки сърца –

там, гдето се ражда радостта,

там, гдето царува Любовта. [**„Песен на Светлия път"**]

Тая песен Той я прави с движение пред мене.

В.К.: Сега, опишете с думи движенията. Понеже правим запис на Лилиана за песните.

Л.Т.: Той пред брата най-напред тъй изнесе ръцете напред, после ги направи чашки и почна да ги носи настрани се носят така ритмично, много прилично, красиво.

След това, както беше седнал, започна пък да прави движения на „Фир фюр фен", но без да бъде прав, както е седнал. Той много се вдъхновяваше.

В.К.: Ставаше въпрос да завършим движенията с чашките. Ръцете отиват настрани.

Л.Т.: **„Ще нося Божиите блага за всички човешки сърца".**

В.К.: И ръцете къде отиват после – нагоре?

Л.Т.: Не, най-после прави обливането.

В.К.: Отгоре надолу и прави обливането.

Л.Т.: До долу.

В.К.: Да.

Л.Т.: Значи тепърва песните ще трябва да се предават с движения.

В.К.: Това остава за друга епоха, вие изпуснахте времето на Учителя на земята.

107. НЕЖЕЛАНИТЕ ОПЕРНИ РОЛИ

В.К.: Сега, продължаваме разговора на 36-а страница от Вашите „Разговори с Учителя".

Тука Вие споменавате, че са Ви предложили роли, обаче с неподходящи костюми, за три роли: Есмералда, Амур и Велгунда[139]. Тук се споменава, на 35-а страница долу казвате: „Бях записана на листа за програмата да започна репетиции за ролята на Есмералда в операта „Продадена невеста" от Сметана. Аз замръзнах просто на мястото си и в първия момент не знаех какво да правя."

Л.Т.: Ужас ме хвана.

В.К.: Между другото след това са Ви предложили за ролята...

След това: „Бяха ми дали Амур в операта „Орфей", но аз щастливо се освободих от нея, също и от Велгунда от операта „Рейнско злато" от Вагнер."

Защо?

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Какво представляваха тези роли?

---

[139] Есмералда – в операта „Продадена невеста" от Бедржих Сметана; Амур – в операта „Орфей и Евредика" на Кристоф Глук; Велгунда – в операта „Рейнско злато" на Рихард Вагнер

Л.Т.: Защото Велгунда дотука е като човек, до кръста. А оттука нататък двата ми крака ги пъхат в рибена опашка. Аз представям риба. А оттука нагоре – човек, горната част. И не ме турят във вода, ами в едни воали, които мърдат от електричество и имитират вода. А вътре в тая вода аз пея, като риба.

В.К.: Да.

Л.Т.: Добре, ама горната част, аз трябва да бъда съвсем гола. А след това там е такова течение! Аз пеех в Народния театър. Въобще ние нямаме още Опера. Това не е никаква Опера, дето го имат сега. Това е един хамбар, който няма никаква акустика. Тепърва трябва сега да построят Опера. И аз щастливо се освободих. Да го дадат на някоя стажантка – аз пея централни роли, големи. А ще ме съблечат сега! Също и Есмералда в „Продадена невеста" от Сметана. Добре, ама Учителят не ми позволи да се освободя. Не четохте ли как го разреши?

В.К.: Той казал, че да си сложите трико.

Л.Т.: Трико. Не само трико, ами ученикът трябва да слезе в калта и да се изцапа съзнателно, за да спаси някои души. И после ще се измия. Не го ли четохте това?

В.К.: Аз това го четох, обаче аз не можах да разбера за коя роля се отнася.

Л.Т.: Аз съм цялата гола, облечена в розово копринено трико и само тука имам, на ханшовете, туника, като балерина – така трябва да изляза. На главата имам перука и грамадна кордела вързана – като балерина да изляза. Аз, ужас ме хвана.

Почнах да плача и Му казах: „Аз ученик ли съм или съм отрепка?" Той каза: „Ти си ученик и трябва да изпееш тази роля." А те искат да ме видят в такава форма. Диригентите напълниха тази ложа, и онази ложа с познати, да ме видят как мога да изляза така. И какво да правя, излязох.

В.К.: Облечена с трико.

Л.Т.: Трико, ама прозрачно.

В.К.: Всичко се вижда.

Л.Т.: Всичко се вижда.

В.К.: Това се отнася за коя роля?

Л.Т.: За Есмералда в „Продадена невеста".

В.К.: А-а, за Есмералда в „Продадена невеста". А за ролята на Амур в операта „Орфей" отказа?

Л.Т.: Отказах се.

В.К.: И за Велгунда от операта „Рейнско злато" също отказа?

Л.Т.: Също отказах.

В.К.: А само на Сметана игра.

Л.Т.: Отидох при Бъчваров, лекаря: Освободете ме, викам. Ами аз утре имам Виолета в „Травиата" да пея. Ще ме разголите там и после ще ми се развали гласът!

В.К.: Да, тука вече разбрах за коя роля се отнася.

Л.Т.: И, за да ме накажат, туриха ми да играя все Есмералда – за да ме накажат.

В.К.: Така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ха-ха-ха! Понеже те виждат, че Вие не я харесвате.

Л.Т.: Никак. Ама те нарочно.

В „Отвличане от сарая" от Моцарт ние не знаем какви са костюмите, но Драган Кърджиев каза: „Блондхен – моята роля – ще й туря шалвари от прозрачен газ, да се виждат бедрата й чак до горе."

Ох, викам, олеле, значи моята роля. Пък то не беше вярно. Аз излязох с тежка, лъскава коприна шалвари, само че искаше оттука дотука – около пъпа и кръста, да не бъде облечено.

Това са оперните калища и каши. Отървах се от тях. Тя, Дора „Ре бемола", така я наричаха, защото бе скъсала *ре бемол*, – тя после излизаше в Есмералда.

108. ПАНЕВРИТМИЯТА И ГЛАВОВИЯТ ТОН НА СРИЧКАТА „МА"

В.К.: Така, сега на 38-а страница Вие споменавате за Паневритмията, че не е правилно написана със силната и слабата сричка, и грешките в песнопойката. Обяснете ми.

Л.Т.: Не е правилно.

В.К.: За коя песнопойка става въпрос? За тази, която Кирил Икономов издава?

Л.Т.: Не знам Кирил ли е, кой е, не знам. Солото, дето пеят: „Ти си ме, майко, човек красив родила" и се хващат така.

В.К.: Това за Паневритмията.

Л.Т.: Да, но не е правилно, както го правят. Затуй аз никога, когато играя с тях, никога не пея с тях.

И Учителят ми каза: „Ти ще коригираш това", каза ми го. Но аз съм настрана, виждате. Щото ме изгониха с камъни оттам, от моята барака, през 1972 година.

Нито един от Братството не влезе да види жива ли съм. Само рускините идваха. Скъсаха ми тока, останах на тъмно. И пет прозореца децата ми счупиха, за да ме накарат да изляза оттам. И ми разграбиха къщичката и нищо не ми платиха. И след това ме изгониха оттам.

Сега, **закон е в пеенето**:

Първият главов тон е от трета октава *сол*, който звучи вече в черепа.

При главови тонове ние избягваме някакви вокали, които не отговарят за главово звучене.

Например, когато Каренин пееше, аз съм го виждала как удря с юмрук на масата на директора: „Защо сте ми турили, на главов тон и корона сте ми турили сричка – при превода от чужд език – с „е"!

Аз не желая да пея главов тон с „**е**"!

В.К.: Но кой казва това?

Л.Т.: Каренин им казва или пък друг някой певец, защото при „**е**" и при „**и**" не се вземат такива височини. А трябва да бъде или „**о**", или „**а**". При „о" и „а" короната звучи вече другояче.

А те хващат се и пеят: „Ти си ме-е-е".

Преди всичко, частицата „ме" не може да бъде корона във фразата.

Да кажем, че не го пеем, декламираме.

Аз ще го издекламирам, както те го правят: „Ти си ме-е, мамо, човек красив родила" – корона.

А трябва да кажем: „Ти си ме, **ма-а-мо**, човек красив родила – на буква „**а**", а не на „**ме**".

Частицата „**ме**" не може да бъде кулминационна точка във фразата. Разбирате ли ме?

В.К.: Разбирам. Вие това нещо имате ли го поправено във Вашата-Паневритмия?

Л.Т.: Не, аз само тъй го пея: „**Ти си ме, ма-а-мо, човек красив родила.**"

В.К.: Добре. Вие можете ли на музикалния текст да оправите сричките? Вие поправили ли сте...

Л.Т.: Ами тия дебели глави как ще ги оправиш, да не го пеят с „ме"!

В.К.: Добре, ами Вие поправили ли сте го във Вашата „Паневритмия"?

Л.Т.: Мен не ме интересува какво пеят в момента. На моята си го пея правилно.

В.К.: Вие как сте го отбелязали – по Вашия начин?

Л.Т.: Да.

В.К.: Защото на мен ще ми бъде необходимо след това да преснимам от Вашата „Паневритмия" как е направено, за да го имаме като документ.

Л.Т.: Той, Учителят ми каза друго. Той ми каза да изпея на концерт, като номер да го изпея.

Първо. Ние никога не пеем, една мелодия два пъти да я повторим със същите думи.

А те два пъти пеят едни и същи думи. Два пъти го пеят.

Той даде още два куплета и аз го изпях с три куплета на концерта.

В.К.: А в „Паневритмията" как е дадено – само два куплета или един?

Л.Т.: Един, който го повтарят два пъти.

В.К.: А Вие имате и другите два куплета?

Л.Т.: Имам ги, ама не съм ги дала.

В.К.: Значи Вие ги имате.

Л.Т.: Имам ги. И ги пея.

В.К.: Сега, когато дойде време да се занимаваме с „Паневритмията", нали, с онова, което Вие сте написали там – сричките фонетически, ще дадете и онези другите неща.

Л.Т.: Да, ще ги дам на тетрадката да се напишат, ама те пак ще си пеят: „Ти си ме-е-е". Това е много груба грешка.

В.К.: Мен не ме интересуват те, тяхното поколение. Мен ме интересуват следващите поколения.

Л.Т.: Да, ама трябва да Ви интересува, защото така го изнасяха.

В.К.: Мен ме интересува да го дадем така, както Вие сте го написали, да го публикуваме.

Л.Т.: А, тя друга работа.

В.К.: Аз за това говоря, за публикация.

Л.Т.: Защото дилетантското, любителското трябва да отпадне вече, да дойде нещо по-качествено.

В.К.: Точно това е нашата работа. И сега, например, когато дойдем до Паневритмията и този коментар, който Вие имате и който сега записваме, ще се даде, както Вие сте го написали и тази опитност, която имате с Учителя.

Л.Т.: Всичко това е, както са го написали, не може да даде тази корона. Те държат горе корона.

А „Ти си ме ма-мо" – „ма-а-мо".

В.К.: Освен този пример, има ли и други примери в Паневритмията?

Л.Т.: Има, има, прошарено много. Ще видите. Аз даже казвах на Учителя. И Той каза: „Всичко ще се препечатва и всичко ще се коригира." Ще видите какво каза. Аз Му казах, за всичко Му казах.

В.К.: Аз като четох тук на 38-а страница от Вашите „Разговори с Учителя", казах: А, значи тя има коригирана с грешките!

Л.Т.: Имам.

В.К.: Грешките Вие сте ги коригирали?

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: Затова аз трябва да Ви питам. Така. Искам друго да Ви кажа. Този Ваш материал, който е подготвен и ако попадне у човек, който не е запознат с онези Ваши коментарии, той и да иска нещо да направи, не може да направи нищо. Защото трябва да търси онова, което ние сега работим с Вас, трябва да се допълни. Да се направи както трябва.

Л.Т.: Ясно.

В.К.: Значи за Паневритмията така. Значи Вие имате този материал.

Л.Т.: Ами как да нямам, когато тъй го пея.

В.К.: Така. След това ние ще я вземем, ще дадем на човек, който ще я препише, нали, с Вашите корекции.

Л.Т.: Цялата Паневритмия я имам, но не от *ла миньор*, а от *ми миньор с фа диез*. А те имат от ла миньор.

В.К.: Защо Вие имате от ми миньор с фа диез?

Л.Т.: Със знанието на Учителя я направих.

В.К.: С Негово позволение?

Л.Т.: Защото Му казах тъй: Когато е от *ла миньор*, както те го имат, не е певуче [мелодично], не е за пеене, защото се получават много ниски тонове. Като се получат, те се качват октава горе, защото се давят долу.

Ако пък се качат горе, става им високо, пък слизат пак октава долу и се получава чупене на мелодията, като пеят (Така, като играят, си пеят).

Аз съм си хванала ми миньор и нямам това чупене. Пея си естествено, но моят глас е колоратурен.

Сега, Учителят каза, **Паневритмията се изпълнява най-добре от колоратурен сопран.**

Аз го попитах: Защо, Учителю? Под ноти щом има думи, срички, то трябва да се пеят. – А те само свирят, никога не пеят.

И когато аз исках и казвах на тез, които там са, да пеем Паневритмията или някой да излезе, като соло да пей – забранено било от властта да се пее – само да се свири.

Добре, ама свиренето не дава думите, а Паневритмията има много по-голямо въздействие, когато се изговаря и се пеят и думите, защото са хубави.

В.К.: Сега, когато се свири Паневритмията, може ли да се свири така, както е дадено в песнопойката, както я правят те или това, което Вие казвате, се отнася само за пеене?

Л.Т.: Те си я свирят както е дадена в песнопойката.

В.К.: Когато се пее, трябва да се даде както Вие я давате.

Л.Т.: А мойта съм я направила за колоратурен сопран соло, турила съм флейта, турила съм обой, турила съм първа цигулка, втора цигулка, виола, чело и контрабас – за цял оркестър.

И тя започва от *ми миньор с фа диез*.

И Учителят каза тъй:

„Ще има в средата на поляната хор и оркестър и ще има и солисти. А които играят, няма да пеят, ще мълчат, защото фалшиво пеят. Които играят ще мълчат, а тия, които са в средата, те ще изпълняват пеенето и свиренето. И ще стане истинска Паневритмия. Ще има специалисти, школувани певци."

Това ще бъде в бъдеще. Да.

109. ПРОМЕНИ НА УДАРЕНИЕТО НА ДУМИТЕ В ПЕСНИТЕ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега, въпрос. Във Вашата разработка на Паневритмията Вие сте коригирали всички ония пропуски и грешки, за които ставаше въпрос преди малко.

Л.Т.: Не само за Паневритмията, всички песни в песнопойката имат грешки.

Например, когато бях седнала до Борис, тая песен, **„Страдна душо"**:

Страдна душо, ти копнееш.
За какво гориш и тлееш?
Словото Ти, Боже, чакам
и обилната Ти милост,
за Теб страдам и копнея.

Това е първият куплет.

А в четвъртия куплет е грешка. Те пеят: „Във под-ви-**и**-зи" – подвизи!

А то не е „подви-**и**-зи", ами е „по-**од**-ви-зи".

Те окарикатурват Словото, защото изменят ударението на думите.

А аз ето какво правя, без да изменям мелодията.

Те пеят: „Във подви-**и**-зи, съвършенство".

А аз пея, коригирам: „В съвършенство и по-**од**-визи": „-визи" слиза надолу и става „**по**двизи".

А не „под-**ви**-зи".

Турям „съвършенство"-то отпред, а „подвизи" го турям отзад.

В.К.: Да.

Л.Т.: И се получава идеално. Давам Ви пример само.

В.К.: Да.

Л.Т.: По този начин всички песни са минали през моя корекция.

Например **„Благославяй, душе моя, Господа"**: „мо**я**" – „я"-то турено на силно време на такта и става „мо-**я**".

А аз го изменям: „Благославяй, душе-**е**" – правя легато „ше-е" и отивам в силното време на съседния такт.

Първото време е силно: „мо**я**, Господа". А не „мо**я**".

„Мо**я**" го турям в другия такт, на силното време. А предния такт правя [легато „ше-е"].

Има много такива, например „Бог**а**" – не „Бо**г**а", ами „Бог**а**"!

Например в **„Мирът иде”:**

„Мира иде вече,
мира иде вече,
мира иде вече!”

Те го пеят:

– тъй Господ наш рече.

Аз го коригирам („Господ” не казваме ние):

– „Тъй наш Господ рече.”

Турих „наш” отпред, за да бъде „Господ”, а не „Господ”. Разбирате ли?

В.К.: Разбирам, че трябва да се прави от човек, който е компетентен и професионалист.

Л.Т.: А-а-а, да е учил фонетика.

В.К.: Това ми е ясно на мене. И ми е ясно откъде идва отклонението – още от 1922 година. Това ми е ясно.

Л.Т.: Не може да изкривяваме Словото. Иначе е много грубо, много грубо.

Например в **„Сърдечен зов”** – молитвата:

„Пред Тебе припадаме, Господи…”

Цялата молитва става карикатурна в съседния куплет, защото има такива нарушения и вместо да вдигнеш ръце, и да се молиш, ти трябва да кажеш: Ужасно нещо!

В.К.: Това е „Сърдечен зов”?

Л.Т.: Да.

В.К.: Песента. А как трябва да бъде?

Л.Т.: Чакай, аз съм забравила тяхната мелодия. Щото аз го правя тъй:

Забрави нашите грехове
и благослови ни.

А те го правят с изкривена дума към Господа [„Забравяй греховете наши”] и ти просто виждаш, че на небето си се качил, а трябва да слезеш долу и да се смееш просто. Цялата молитва пропада.

Аз го направих така:

„Забрави нашите грехове”.

Аз го измених, за да не правя такива карикатурни фигури.

В.К.: Аз си спомням, че тази песен „Сърдечен зов” е дадена на Добро поле, 1917 г., и е записана от капелмайстор Ковачев, от брат Ковачев.

Л.Т.: Е, може, ама той няма хабер пък от тия работи, които аз казвам.

В.К.: Ха така.

Л.Т.:А пък другите са инструменталисти. А един инструменталист няма хабер от вокална техника и от вокално пеене, и прочее.

В.К.: Сега той, брат Ковачев, също беше недоволен, че Мúката – Мария Тодорова, не е записала правилно песента. Той също беше недоволен от тая работа. Че той я пеел и я дал по един начин, а е предадена в песнопойката по друг начин.

Л.Т.: Е, не знам сега.

В.К.: За това става въпрос. Да, знам това.

Л.Т.: Значи тука се иска знание.

Учителят тъй ми каза: „Ти даваш окултните песни вече не като упражнения, а като истински песни ги изпълняваш."

И моята интерпретация е друга, нали? Аз някъде забавям, някъде затихвам, някъде задържам, някъде подчертавам, нали?

А това, друго нещо ще Ви обърна внимание.

Отворете всички песнопойки на Учителя и вижте има ли динамични знаци на песните. Нито един! Нито подвижни, нито неподвижни!

Само на „Битието" и новите песни има динамични знаци.

Аз съм ги сложила заедно с Учителя. Ще видите по-нататък.

А останалите песни, старите – няма никакъв динамичен знак: нито кресчендо[140], нито ачелерандо[141], нито пиу мосо[142], нито или забързване, или забавяне, или кресчендиране – засилване на тона, или ачелерандо – завръщане. Нито пиано[143], нито форте[144], само пише анданте[145]в началото и това е.

Аз попитах Учителя: Защо е това? Това е дива работа! Светът е отишъл много далеч може би, а ние искаме да представим едно Велико Учение и окултисти, и окултна музика, а сме дилетанти и любители, и нищо не знаем. – А Той каза защо, само че не съм го записала.

Той нарочно оставя песните без динамични знаци, за да може окултният изпълнител, той да даде нещо от себе си. Свободно да интерпретира.

В.К.: Оставя му творчество.

Л.Т.: Например има една песен **[„Зов на планината"** – песен от Учителя]

И скачам аз като птичка от клон на клон,
да се чуди всякой как ме ви-ди.

– „ви-и-ди".

Но те не го пеят тъй. Те пеят: „И-и скаа-чаам аз" (Леле-е, че скачам, бавно!) „ка-ато-о птиич-ка" – никак не прилича на птичка!

А аз пея:

първия куплет – бързо, подскача като птичка;
втория куплет го пея анданте, а
третия – даже ларго, още по-бавно.

Трите куплета ги пея с различна интерпретация. Защото последният куплет е:

„И ви-иждам ааз връх изпраавен пред мен стоии.
Той зовее ме горее да се кача при него."

А! Ще го дам бавно. Но не можеш да скачаш бавно, като птичка си, ти пък пееш бавно.

Аз интерпретирам песните по особен начин, както и Учителят ми каза.

В.К.: Необходимо е знание.

Л.Т.: Да, и подготовка от Учителя.

---

[140] кресчендо / crescendo – с постепенно усилване

[141] ачелерандо / accelerando – постепенно забързване

[142] пиу мосо / piumosso – по-раздвижено

[143] пиано / piano, ***p*** – тихо

[144] форте / forte, ***f*** – силно

[145] анданте / andante – умерено бавно

В.К.: И подготовка. Знание и подготовка – иначе не става.

Л.Т.: Ами ако не го изпълниш както трябва? Например има една друга песен [**„Скитах се по гори и планини"** – песен от Учителя]

Скитах се по гори и планини.
Един незнаен, невидим, ме придружаваше.
Качвахме и слизахме планински върхове
и ходейки с мене, Той винаги беше с мен.
Там горе видях а-аз...

„А-аз" – вече е корона. Ама таз,тази корона я давам на „а" – ааз, „ааз видях".

А този Огнян[146], дето е сега в Лондон, дойде и ми слуша интервюто по радиото, и ми изпя таз песен.

Той като я изпя, а то е си бемол горе, видях аз, висок тон, той туря две срички върху *си бемол* и разваля цялата песен.

Абе коригирах го, но понеже не е много подготвен, не може да го направи.

В.К.: Не ти вярва или не е подготвен?

Л.Т.: И, сега ми се обади от Лондон, ми писа картичка и вика: „Щом се върна от Лондон, искам да идвам при Вас", каза. Добре, ама аз сега ученици няма да приема.

В.К.: Ти сега имаш друга работа.

Л.Т.: Аз съм чакала да дойдат – те не идват.

В.К.: 45 години ги чакаш.

Л.Т.: И никой не дойде.

В.К.: Сега имаме друга работа.

Л.Т.: Сега имам друга работа. И знаеш колко е мъчно! Трябва да му чукаш, да му чукаш, да му чукаш – да ти побелее главата.

В.К.: И той не ти вярва.

Л.Т.: Не знам. Аз с Илияна работих. Но вече не ща, не ща ученици.

В.К.: Коя Илияна? Някоя си...

Л.Т.: Е, има една, работих с нея. Чукаш, чукаш – не може да го направи.

В.К.: Сега, има две неща: или нейният глас не й позволява да го направи, или тя смята, че това, което й казвате, че не е вярно.

Л.Т.: Или пък в миналото не е била музикант и сега почва, и й е трудно.

В.К.: Или пък тя не Ви вярва, че това, което казвате, е така.

Л.Т.: Ами че тогава да си върви.

В.К.: Има две положения. Аз си спомням на времето, преди двадесет години, Вие ми разказвахте един случай как дошла една сестра и се оплаквала, че не й върви. И когато Вие сте й проверили гласа, сте казали: „Той, този глас няма диапазон."

Л.Т.: Ами няма, разбира се. Самият Учител каза: „Идва при мене една сестра и казва: „Дето чукна – на камък!" – не й върви. Той я попитал: „Колко октави имаш?" – „Две." – „Ах, никога няма да успееш! С две октави никъде няма да те вземат."

В.К.: А трябва да има най-малко?

---

[146] Огнян Николов,1960–2012, оперен певец, тенор, педагог

Л.Т.: Две и половина или три най-малко. А пък трябва и повече от три. А бъдещите певци ще имат от 5 до 7 октави.

В.К.: Вие, Вашият глас колко октави има?

Л.Т.: Е, и аз имам повече.

В.К.: Колко имахте Вие?

Л.Т.: Аз имам…

В.К.: По онези години, когато бяхте през времето на Учителя?

Л.Т.: Например в „Севилския бръснар" имам и низини. Още преди да пея арията си, горе на балкона когато се явявам, а отдолу Петър Райчев ми свири серенада отдолу и ми пее. Той пее граф Алмавива, а аз имам ниски тонове. И като спре да пее, но той още не е спрял, аз извиквам: „А-а", защото ме видяха отдолу. Тръшвам прозореца и се прибирам. Това ми е разпяването за бъдещата ария във второ действие, с много каденци.

Искам да кажа, че няма да ти кажа „сантиметрите", както Учителят не си даде сантиметрите на главата, ами три пъти трябваше да Му носим шапки, за да хванем главата Му.

В.К.: Не, защото аз като виждам, понеже не съм музикант, нали, но като чета, за да може Учителят да даде тези неща, Вие трябва да имате 3–4 октави най-малко. Затова питам колко октави сте имали.

Л.Т.: Значи, че имам. Важното е, че ги имам.

В.К.: Важното е, че не ги казвате, не си казвате „сантиметрите на главата".

Л.Т.: Ако Ви ги кажа, да не ги загубя.

В.К.: А-а, да не се загубят. Извинявайте! Добре. Продължаваме по-нататък.

Значи се разбрахме с Паневритмията, нали? Вие ще я дадете така, за солото, за което говорихме.

Л.Т.: Особено солото. Когато се хванат, аз мога да им дам и друг куплет. Той ми даде още два с други думи. И така го пях, в зала „България" имах концерт. И много се хареса.

В.К.: Добре, това става въпрос когато се печата, да се направи както сте го дали. Сега, **във Вашия нотен ръкопис на Паневритмията Вие сте поправили всички пропуски в книжката „Паневритмията" със сричките**, нали всичко е поправено?

Л.Т.: Да, всичко.

В.К.: Значи въпросът е ясен. Всичко е ясно.

Тука на страница 39 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие поставяте въпрос. Вие казвате: „Брат Христов каза: „В Паневритмията има слово, музика и движение." Аз добавих: И там има нарушение на някои места, както в песнопойката. Учителят пък каза: „Те ще се коригират и ще се напечатат отново."

Л.Т.: И виждате ли?

В.К.: Това е нарушение на Паневритмията!

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Значи Вие сте коригирали всичко.

Л.Т.: Всичко. Аз не мога да търпя такива работи.

110. ХИМНЪТ НА СЛЪНЦЕТО – „БУДЯ" И МОЛИТВАТА

В.К.: Да, добре. Сега тука, на 41 страница от Вашите „Разговори с Учителя" има за правене на „Будя": „Будя – изгрява моето слънце в моята душа, да се слави името Божие. Будиш –" и т.н.

Л.Т.: Вижте какво, това е „Химнът на слънцето", а аз го наричам „Буди", защото ето какво изживяване имам за това нещо.

Имаше една много голяма комунистка – шумкарка и партизанка. Тя сега си замина в другия свят, от град Троян. Тя идваше при мен и много услуги ми направи, защото нямах никакъв цимент. За да се получи бетон, трябва цимент да вземеш. А бараката ми, дето беше, по-надолу правеха блокови жилища и имаше много торби цимент. Тя като дойде, беше дошла Сийчето Динова, а аз съм на палатка, защото ми преместиха къщичката, а трябва цимент за основите, тухлите да се циментират. А Стефан Деветаков щеше да прави това. И сега какво да направим – вързани са ни ръцете, нямаме цимент.

И пристига тя и казва: „Никакви празни приказки, моля освободете ни! Лиляна, вземи една тенекия и една кофа! И аз ще взема. Тръгвай с мене!" И влизаме в склада. Пише: „Вход забранен". Тя си влезе, и аз влязох. Всички седят мирно.

В.К.: Те я познават?

Л.Т.: Усещат я, че е някакъв началник. Директорът, и той изскочи.

Комунистката каза: „Това е оперната певица, пенсионерка, Лиляна Табакова. Тя е изнасяла много концерти по радиото – и т.н., взе да ме рекламира. – Сега трябва й цимент, защото й преместиха къщичката."

Отговориха: „Ами разбира се, ще й дадем. Ама няма да казвате, че аз съм разрешил. Вземайте колкото искате" – директорът каза.

Че като почнахме, че като напълнихме. А че на другия ден аз вече си влизам свободно и си взимах цимент, че занесох на Стефан Деветаков. Всички искат да напълнят, да имат, на сума познати им дадох. Ама само аз мога да вляза. Те не могат да влязат, защото пише „Вход забранен". А като влезеш, толкова много цимент, че като стъпя, прахът се вдига. И една машина го прави на бетон от пясък и чакъл, и вдига много прах. След това Стефан ми каза: „Какви са тия гвоздеи, дето ми ги даваш!Те ще спукат дъската, като ги кова. Много са дебели." – Сега, където е „Плиска" – хотела го строяха, не беше още готов. „Иди с твоите гвоздеи – аз тука ще се моля за тебе – и ги смени. Иди там." Хайде, отивам.

В.К.: Пеша?

Л.Т.: А, пеша, разбира се. Влизам и казвам: Ето моите гвоздеи, да ги сменим. Аз ще Ви дам тези, да дадете по-тънки, защото който работи каза, ще спука дъските." – „Дръжте си ги, казаха. Ние ще ти дадем колкото искаш." И ми ги подариха, такива, каквито ми каза той, колко сантиметра.

Много ми вървеше тогава. И къщичката ми беше една кошничка само с цветя. Не се виждаха керемидите от розови рози, които бяха увиснали и цяло лято цъфтяха. И ми завидиха и ме махнаха оттам.

Та искам да кажа, че тази шумкарка ме покани на обед. А нейният апартамент беше до зала „Универсиада", от прозореца й се виждаше. Аз не исках, ама отидох. А тя била много близка на Тодор Живков. Аз не знаех това.

А тя всяка неделя идваше да слуша беседа в моята барака, където се четеше и да записва, и да ме пита после.

В.К.: Да не е тази, Димитрова? Имаше една при Цанка Дойнова-Димитрова.

Л.Т.: Тя е, от Троян. Тя ме покани в един салон, то вътре, в апартамента, мебелировката е разкошна работа.

Казва: „Лиляна, аз ти обещах да бъдем насаме с тебе, а пък сега дойде една моя позната. Не се страхувай от нея. Тя, каза, е много симпатичен човек. Аз я поканих в столовата. Ще се запознайте, не се страхувай! Но аз искам, като седнем на масата, същите молитви да направиш и както пееш, преди да се храниш (Аз си пеех преди да се храня – изпявам малка песничка преди да се храня), пък да го направиш и пред нея."

Е, а че викам, голяма работа, аз ще го правя за Господа. Пък че някоя кокошка била до мене и слушала, то си е нейна работа.

Влизаме в столовата и там беше и другата. И по едно време звънна телефонът. Моята позната вдигна телефона и каза: „Да, тука е, тука." И извика другата да се яви. Самият Тодор Живков я вика. „Да, каза, аз като се наобядвам." Разбрахме, че тя говори с Тодор Живков.

Аз се позатворих малко, като видях тази ситуация. Добре, ама те не ме оставят на мира. Направих, както си правя молитвата, почнахме да ядем. Добре, ама моята шумкарка ми каза: „Изпей сега тихичко „Химна на слънцето" и ако можеш да дадеш нотите, защото аз пея в един хор, в зала „България" изнасяме концерти. Да ни дадеш нотите на нас за това." Именно „Будя".

Аз съм го направила за хор, оркестър и четири солисти.

„Будя" го пее бас: „Изгрява моето слънце в моята душа. Да се слави името Божие!" – изпява го първият бас.

„Будиш" – значи спряга се това „будя" във второ лице от глагола „будя".

А че „Буди" – трето лице.

А че почва хорът: „Будим", „Будите", „Будят". Три хора.

И стана оратория. „Можеш ли да ми дадеш нотите?" И го изпях, и тази чу, другата.

Това „Буди" Учителят ми го свири. И защо не го даде на всички, не знам.

Учителят на мене го даде. И каза: „Направи го да стане по-голяма композиция."

В.К.: Вие мелодията я имате от Него?

Л.Т.: Да.

В.К.: И думите от Него ги имате?

Л.Т.: И направих цяла оратория.

В.К.: Сега, за доказателство на това, което Вие казвате, аз искам да Ви кажа, че аз лично съм виждал и съм преписал от едно тефтерче на Учителя именно тези думи. И сега, когато аз го прочетох, аз си спомних за това нещо. Казвам: Ето, това са думи на Учителя от тефтерче на Учителя.

Л.Т.: А-а, облечено в музика.

В.К.: Значи Вие музиката я имате на „Будя"?

Л.Т.: Имам я.

В.К.: По същия начин на времето, преди 45 години, когато Мария Тодорова и Борис Николов виждат за пръв път Вашите песни и думите, те

казаха така: „Тогава приятелите не бяха съгласни, че ние да поместваме нещата на Лиляна Табакова, защото те смятаха, че не са песни от Учителя." Обаче казваха: „Ние имаме доказателства!"

Л.Т.: Ето, виждате ли?

В.К.: Да. Ние видяхме в тефтерчетата на Савка, че бяха същите думи, които е дал Учителят в нейните песни. Значи Учителят е дал думите. А понеже тя беше професионална певица, нали, песента е от нея. – Това е най-голямото наше доказателство.

И сега, вчера, снощи, 18 януари 1991 година, когато аз четох, аз извадих моето молитвено тефтерче, което аз съм преписал лично от тефтерчето на Учителя преди двадесет години – то не е при мене в момента, да проверя. И със същите думи.

Бяха същите думи и аз казвам: Е-е-е, нали, какво потвърждение, нали, доказателство. И затова искам да Ви питам за „Будя".

Л.Т.: Този „Химн на слънцето" е прекрасна композиция. Мелодията е чудна.

И накрая ето, в песнопойките я има „Молитвата", и се завършва с нея. Започва се с „Будя" и се завършва с „Молитвата". „Молитва" пише. Накрая се пее от висок колоратурен сопран като соло:

Това е моята молитва. Висок колоратурен сопран изпява и така завършва тази оратория. Аз направих цяла оратория.

В.К.: Която започва с „Будя".

Л.Т.: С „будя, будиш, буди, будим, будите, будят".

В.К.: И накрая завършва с „Молитвата".

Л.Т.: Да, ето я „Молитвата", дето я посочих. Това е за „Будя".

В.К.: Да, и за „Молитвата". Разбрах, двете вървят заедно една след друга.

Л.Т.: С дилетанти, аз не мога да работя с дилетанти. Само със специалисти мога.

В.К.: Значи тази „Молитва", която е на 166 страница от песнопойката на Мария Тодорова: „Вярвам в Тебе, Господи, Който си ми говорил в миналото."

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи я има записана и отпечата[на].

Л.Т.: Да, нали Ви казах думите.

В.К.: Значи тука я има написана. Така, добре.

Л.Т.: За висок колоратурен сопран.

Той ми каза: **„Всички братски песни ще се обработват в бъдеще за всички видове гласове**: за ниски, за бас, за баритон, за алт и за високи сопрани. **В различни гами ще бъдат,** защото не можем флейтата да я накараме да свири като контрабас. Флейтата си има *сол ключ*, високи тонове. Контрабасът си има *фа ключ*, ниски тонове. Също тъй и с гласовете: имаме ниски гласове, имаме и високи. И там е красотата. И така се получават цели оратории, симфонии и симфонична музика."

В.К.: Вие знаете ли, разрешавате един много голям въпрос. Понеже има една певица Искра, Вие я знаете, нали? Тя има високо поставен глас и каза: „За да пея песните на Учителя, аз искам в друга гама да бъдат, защото искам да си покажа гласа." А другите не искат тя да пее по този начин, защото казват: „Ти изменяш песните на Учителя."

Л.Т.: Това не е изменяне. Това е за нейния глас. Много просто. Значи те са много ниско образовани, нямат култура музикална.

В.К.: Понеже от мене зависеше аз да я лансирам и да я кача на сцената да пее. Аз не смея да я лансирам, понеже аз не съм музикант. Но аз имам възможност да я лансирам, да й дам възможност да направи концерт, но аз се дърпам, понеже ме е страх да не коригирам тоналността или песните на Учителя. И затова се страхувах. Но Вие ми разрешавате един въпрос.

Л.Т.: Именно.

В.К.: Тя няма да знае утре кому дължи тая работа. А дължи на Вас. Защото тя ми вика да се срещнем. Аз мога да работя с нея, нали? Тя с мене може също да работи, но аз се дърпах, не знаех как да разреша този въпрос.

Л.Т.: Сега друго нещо. Учителят много държи окултният певец да живее чист, ангелски живот и да няма любовни каши и такива работи. Да не живее светски живот, а да живее чист, свят, ангелски живот, защото то се отразява и върху гласа, и върху вибрациите.

В.К.: Певецът трябва да живее чист живот.

Л.Т.: Чист и свят живот. Да няма днес един мъж, утре друг мъж, любовни каши.

В.К.: Да, това трудно се постига.

Л.Т.: На мене Той много строго ми е казвал да спазвам това. Винаги ми казваше да внимавам.

В.К.: Това много трудно се издържа. Човек в млади години плува в море от изкушения.

111. ЗВУКЪТ ИДВА ОТ ЕТЕРА

В.К.: На страница 42 от Вашите „Разговори с Учителя" Учителят говори, че човек диша и с порите на кожата, и с белия дроб. „Всъщност издържането зависи от етера."

Л.Т.: От етера във въздуха. Да.

В.К.: Той как е учил да пеете с етер в дробовете? Учителят Ви е учил да пеете, за да можете да поемате праната, етера в дробовете. Как точно беше това нещо?

Л.Т.: А-а, няма да го кажа него – остава си моя тайна.

Някои работи, например рецепти ми е давал, какво да вземам, за да имам хубав глас. Да кажем имам голяма премиера. Не всичко казвам. Което ми е казал го казвам, но където ми е казал да не кажа, казвам, че няма да кажа. То си е моя тайна.

В.К.: Вие, във Вашата школа нали, и във Вашата школа съобщавате ли го като метод или и там не го пишете?

Л.Т.: Онова, което го казва Учителят, точно го пиша.

В.К.: Но онова нещо не го казвате?

Л.Т.: Ами нито един ученик като не дойде при мене да го обучавам, разбира се, че няма да го кажа.

В.К.: Добре де, тогава аз не съм го чул, аз не съм певец. Вие бихте ли могли да го кажете, да го разкажете, защо, да остане за следващите поколения.

Л.Т.: То си остава за мене и точка. Повече няма да говоря.

В.К.: И аз слагам точка. Продължаваме по-нататък. За да не ме упрекват утре, че не съм Ви питал, да го знаят.

Л.Т.: Няма.

В.К.: Ха-ха-ха. Защото аз Ви записвам. Утре като питат: Ами защо ти, когато те изпратихме при нея, ти не я запита и не го записа?

Л.Т.: Понеже не ме приеха както трябва и в Братството.

В.К.: Вие сте обидена.

Л.Т.: Да.

В.К.: Много сте обидена.

Л.Т.: Не съм обидена, но съм затворена.

В.К.: Съгласен съм. Така.Също на страница 42 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие споменавате, че Учителят Ви е давал някои формули, които Вие не искате да напишете.

Л.Т.: Той ми каза да не ги записвам, всички. Което мога да го дам, дадох го.

Даже за „Битието" Той ми каза да не го давам с ноти. Да го имам в себе си научено, но аз го дадох, без да Го питам.

Дадох нотите. Дадох ги на Борис Николов и на Мария Тодорова и ги напечатаха. Тъй че никой не може да ме упрекне, че аз съм ги запазила за себе си. Аз ги дадох.

В.К.: Сега, тези формули, които Учителят Ви е дал, те се отнасят за Вашето пеене, така ли?

Л.Т.: Да, за моя духовен път.

В.К.: И Вие смятате, че на този етап Вие не трябва да ги дадете?

Л.Т.: Ами тъй ми каза Учителят, аз изпълнявам.

В.К.: Правилно. Съгласен съм. Аз трябва да питам.

Л.Т.: Да де, Учителят ми каза.

В.К.: Защото някой път става така: някой го е написал, но в този момент не иска да го даде. Казва: Когато аз си замина, тогава ще го видите.

Л.Т.: Е, може и тъй да е. Но има работи, които не са записани.

В.К.: Съгласен съм, съгласен съм. Така, добре.

Аз бях си записал да Ви питам как Ви е учил Учителят да пеете с повече етер в дробовете.

Л.Т: А-а-а, там е, тайната е там, защото звукът най-напред прозвучава в етера, а после влиза във въздуха. А този етер е голямо изкуство човек да го приеме, Учителят каза. А той е, във въздуха е етерът.

В.К.: Сега, Той правеше ли разлика между етер и прана? Етер и прана едно и също нещо ли са?

Л.Т.: А-а, не, голяма разлика има. Индуското прана е друго. А етерът е съвсем друго нещо. То има Божествен елемент вътре. То е от много по-високо духовно естество, етерът, и е мощна сила, етерът. Голяма сила е етерът.

В.К.: Докато праната...

Л.Т.: Е, праната е също сила, но тя е в по-долните слоеве, а етерът е най-висша сила, Божествена.

В.К.: Значи тия упражнения Учителят Ви ги е дал и Вие сте ги ползвали досега. На този етап не желаете да ги дадете.

Л.Т.: Не.

В.К.: Съгласен съм. Продължаваме нататък.

112. ДИМИТРИНА ЗАХАРИЕВА

В.К.: Така, на страница 43 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие тука споменавате, че през това време брат Христов сяда на масата, гдето всички се хранеха обикновено и проведе разговор с госпожа Кършовска[147]. Коя беше тази Кършовска?

Л.Т.: Художникът Кършовски рисуваше декори в Операта и беше голям художник. Те се разведоха с жена си,нещо не вървеше животът им и тази г-жа Кършовска плачеше. И имаше среща с брат Христов на Изгрева, и аз тогава купих една кошничка ягоди за Учителя.

Сестрите казаха, че Учителят от няколко деня нито слиза да яде, нито приема някого. Аз седнах пред салона, турих кошничката до краката си, а тя беше с кордела вързана, отгоре с тензух – изящно нещо, скъпо, с едри ягоди вътре, красиво направени. И понеже печеше много юнското слънце, извадих си един много тънък шал, прозрачен, и се заметнах така, и кошничката е до мене.

И сестрите знаят, че Учителят няма да ни приеме. А брат Христов утешаваше плачещата Кършовска. Те се разведоха, в най-скоро време се получи развод. Това е. Питате коя е.

В.К.: „Сестра Димитрина Захариева се изкачи по стълбата и почука на вратата. Учителят отвори вратата и много строго й се скара, и я изпъди с думите, че е много нахална." Тая Димитрина ...

Л.Т.: Защото тя настоява, въпреки че Той е зает, настоява да я приеме.

В.К.: Коя беше Димитрина Захариева?

Л.Т.: Тя беше приятелка на Методи Константинов.

В.К.: Димитрина Захариева и Димитрина Антонова една и съща ли е? Или не?

Л.Т.: Не.

В.К.: Значи Антонова е друга.

Л.Т.: Тази е Димитрина Захариева, учеше при мене пеене.

В.К.: Да, разбрах.

Л.Т.: Беше застанала на колене пред Учителя в Мърчаево.

В.К.: Кой, Димитрина Захариева?

Л.Т.: Да. И почна да Му целува обущата, и взе да плаче: „Учителю, отказва ми да ми дава уроци по пеене. Моля Ви, кажете й да ми предава уроци, аз искам да стана певица като нея." Целуваше Му обущата и плачеше.

И Учителят се обърна към мене и каза: „Не е зле да почнеш да й предаваш, но да идва сутрин."

Тя го спечели Учителя. Започна да идва сутрин. Добре, ама не знам кой й напълни с бръмбари главата и един ден идва при мене – нищо не й взимах, предавах й безплатно,и ми казва: „Този брат Кръстю – да се освободиш от него, щото той с тъмни сили работи." – „Тъй ли, викам, я да ти видя гърба! Скоро да излезеш оттука!" И я изпъдих. А това беше в най-големия студ, зимно време. И моят хазаин след един час идва, и ми чука на вратата, и казва: „Има една, която идва при тебе. Седнала е на стъпалата и плаче." Тя не си отива, а седи в студа отвън и плаче.

---

[147] Цветана Мицеева-Кършовска, 1915–2013, художник

Цели три години не я приех. Методи идваше да ме моли, тя идваше да ме моли. Не. Тя е дълга и широка история. Когато ме извика да спя у брат Пешо, там да спя, те се скараха с Методи и почнаха да се бият. Той я бие, и тя го бие. Той я бие, тя го бие. Аз станах посред нощ, часът е бил полунощ.

В.К.: В Мърчаево?

Л.Т.: В Мърчаево. Аах, знаеш какви страшни кучета има в село. Станах и в тъмното, както грее луната, си намерих дрехите и обущата, обух се и тръгнах през селото, да избягам оттам, щом видях, че се бият. И молитви казвам, докато стигна до Рилкини. А Рилкини са в началото на селото, трябва да мина цялото село. И като влязох в двора, кучето залая и брат Христов се обади от купата сено, той спеше там: „Я, сестра Лилиана!" – Връщам се, викам, защото се сбиха, сбиха се там.

На другата сутрин влизаме при Учителя и Той каза: „Ти снощи направи разходка по цялото село! Ти тука всичко можеш да намериш, но удобства няма да намериш! Не е виновен нито момъкът, нито момата. Те и двамата се ревнуват. Ревност има в тях. Виновно е времето, когато са се срещнали.

Когато двама влюбени се срещнат сутрин, влизат в рая.

Когато се срещнат на обед, всеки бърза да вземе от другия и пак се разделят, бягат.

Когато се срещнат вечер, влизат в ада."

Чак след три години я приех и аз тогава попитах: „Къде ми е коланът?" Имах един колан от копринено кадифе с много хубава катарама, който го носех отгоре. Не можах в тъмното да го намеря. Тя каза: „Няма такоз нещо, няма го!" – Тя пристигна с колана ми. И го носила на голо, за да може да стане певица. Ама, разбира се, коланът беше вече изхабен. И ми го донесе.

Аз й простих тогава и я попитах: „Кога се срещнахте с Методи Константинов за първи път?" – „Вечер се срещнахме. Аз излизах от фабриката, тютюнева работничка бях. Той ме срещна и ме заговори, и ми каза, че съм приличала много на една негова любовница във Варшава, където той имал любовница. И много съм приличала външно на нея и, и започна нашето приятелство."

Ето на.

В.К.: Думите на Учителя. Богат Ви е бил животът в Мърчаево. Прав е бил Учителят, че всичко може да намерите.

Л.Т.: Да, всичко.

В.К.: Всичко може да намерите.

Л.Т.: Значи много е важно времето, когато двама души почват да дружат. И външните условия са важни. Аз когато Го питам: „Учителю, отивам за някакво назначение, за някаква моя съдба!", Той Си повдига очите нагоре и казва: „Небето е чисто, няма никакви облаци, ще успееш!" Значи гледа външната обстановка.

В.К.: А ние не обръщаме внимание на тия неща. Понеже не ги знаем. И ако ги знаем, не обръщаме внимание и не ги спазваме.

Л.Т.: А пък ще ги спазваме вече. Това е много важно.

В.К.: Ето как научихме нещо за Димитрина Захариева и Методи Константинов.

Л.Т.: Да. Познавате Методи, нали?

В.К.: Да, аз го познавах.

113. ПЕСЕНТА „СТРАШЕН БЕШЕ ВЯТЪРЪТ" („Езикът на живата природа")

В.К.: Сега отиваме на страници 44 и 45 от Вашите „Разговори с Учителя" – когато Вие правите концерта на 16 юни 1942 г. Има програма. Кой акомпаниране на тоя концерт? Тука в програмата пише: „Ще се развеселя" с флейта". Кой беше с флейта?

Л.Т.: На този концерт беше Илия Кръстеняков с флейта, а на пианото – Петър Ступел.

В.К.: Вие пишете, че сте изпълнили „Паневритмията моя разработка".

Л.Т.: С много хубав акомпанимент и моята гама – не *Ла миньор*, а МИ МИНЬОР, с ФА ДИЕЗ, както съм я направила сега за хор, оркестър и солисти. Имам я готова, да я дирижирам. Имам я и разписана за всички инструменти.

В.К.: Аз точно това исках да Ви питам.

Л.Т.: Искате ли да вадя нотите, да видите?

В.К.: Сега не, но после, когато дойде време за нотите, ще ги извадите.

Л.Т.: Петдесет килограма тежи.

В.К.: Аз искам да Ви питам: значи Паневритмията, то е Ваша разработка? Значи Вие сте пяла така, както Вие сте я направила?

Л.Т.: Както аз съм я направила. А Той ме похвали, аз ще Ви покажа онова писмо.

В.К.: Да, на брат Боев писмото.

Л.Т.: Той ме похвали, Учителят, пред другите.

В.К.: Значи ние тази Паневритмия, с Вашата разработка, я имаме.

Л.Т.: Имаме я, но не е изнесена, не е отпечатана.

В.К.: Е, ще дойде време, но аз искам да питам значи за кое става въпрос. Ето, на 46 страница от Вашите „Разговори с Учителя", тука след Паневритмията има една песен **„Страшен беше вятърът"** от Учителя. Тази публикувана ли е в песнарката, старата?

Л.Т.: Не знам, май че я няма.

В.К.: Няма я.

Л.Т.: Аз я имам.

В.К.: Тази песен Учителят ли Ви е дал?

Л.Т.: Ами разбира се, че Учителят. [Песента е известна под заглавие „Езикът на живата природа"]

Страшен беше вятърът,
И раздрусваше листенцата,
А листенцата казваха на вятъра:
„Поспри ветре, че ще ни се счупят ребърцата"

Нали на листото има ребра. Много хубава песен. Пея я с чувство.

В.К.: Значи Вие имате тази песен – текста и думите. Виж ти колко песни на Учителя излезнаха!

Л.Т.: Ами разбира се, щом съм я пяла, имам я. Тя е в български стил, народен.

В.К.: Момент, да проверя дали я има в песнарката. Песента е на 107-а страница в песнарката.

Л.Т.: [*Пее и разговаря*]

А после вятърът отговаря на листата и казва:

„След мен той вече пристига,
другар мой дъжд.
Той ще полее цветята,
полето, ще го приготви за игри."

Разговор между листата и вятъра в песента. Много хубава песен. И я изпълнявах много добре.

В.К.: Значи тази песен е записана.

114. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ОТ ОПЕРАТА В БЕЛГРАД

В.К.: Тука е споменато името на Драган Кърджиев.

Л.Т.: Да, той главен режисьор в Операта беше. Завършил е в Бейрут. По Бейрутовите тържества го каниха във Вагнеровите тържества.

В.К.: Той постановка ли направи в София?

Л.Т.: Да, като режисьор. Той е жив.

В.К.: Да. На страница 47 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие казвате: „Сега в Операта гостува маестрото Говони[148] и [Винченцо] Чинкуе от Скала ди Милано. Те са дошли заедно с Неаполитанската Опера „Сан Карло". Те ме прослушаха в ролята на Джилда в „Риголето" и ми предрекоха голямо бъдеще."

Л.Т.: Но те не знаят, че аз обичам Учителя, а Учителя Го гонят, че ще ме уволнят. Заради Учителя ме уволниха.

В.К.: Тази Опера беше дошла в България?

Л.Т.: Гостуваше на Софийската Народна опера.

В.К.: Те тогава някакво предложение не са Ви правили?

Л.Т.: Предложение не, но чу ме тогава. Аз не го пиша него, един диригент беше дошъл от югославската Опера, от Белград. Той ми направи предложение да пея Джилда в операта „Риголето" като отида в Белград. Но да се приготвя по оригинала.

След като баща ми отива да вземе чувала, че вътре е нарязан на парчета херцогът от Парапучиле, нали, и ще му плати той да убие херцога, защото херцогът отне девството на дъщеря му, на Джилда. Той я открадна, херцогът.

Нали знаете съдържанието?

В.К.: И той какво предлага?

Л.Т.: Понеже Джилда се преоблече като момче, вместо да нареже на парчета херцога, Парапучиле наряза Джилда на парчета и му я тури в чувал. Риголето плати сумата за убийството и вдигна чувала. И като излезе

[148] Марчело Говони / Marcello del Govoni, 1885–1944, оперен певец, тенор, баритон, режисьор

и тури чувала в лодката, да се отдалечи и отвори чувала, видя, че това не е херцогът. А херцогът в тоз момент започна да пее. Видя, че дъщеря му е нарязана на парчета.

Сега, в югославската опера, ми каза диригентът, че когато той отваря чувала, тя не е още издъхнала. Още е жива, но умира вече. Изпяват един, тя му пее от чувала, и той над чувала пее – това те го правели в Белград. А у нас няма такова нещо. Та да го науча, защото ако ида в Белград, трябва да го пея и това.

Аз се явих при Учителя и го попитах. „Гледай си тука сега работата, няма да отиваш там, стой настрана." Иначе ме поканиха.

В.К.: Сега, в оригинала има ли го това нещо или нашите са го махнали?

Л.Т.: Отрязали са го.

В.К.: Не им харесва или?

Л.Т.: Е-е, може би, тяхна работа. Аз не знам. Режисьорът така смята. Те пък не искат да бъде другояче.

115. КАК БАЩА МИ И МАЙКА МИ ВЪЗПРИЕМАХА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега пък на страница 48 от Вашите „Разговори с Учителя" ние идваме до големия концерт при Учителя на **19 юли 1942 г.** в салона на Изгрева. Вие казвате, че тука присъстват баща Ви и майка Ви.

Л.Т.: Присъстваха в салона на този концерт, и сестра ми даже беше.

В.К.: Те познаваха ли Учителя? Срещаха ли се с Учителя?

Л.Т.: Баща ми беше против, а майка ми – не.

Баща ми въобще ме ревнуваше от всички външни такива положения. Затова те застанаха до прозореца и чакаха да слезем заедно.

Добре, ама Учителят ме покани на вечеря. И аз не смеях да го извикам, нали ми е баща и майка, да присъстват, защото се страхувах баща ми да не каже някоя неподходяща дума пред Учителя и да развали цялото впечатление. И им казах: „Учителят ме задържа на вечеря." И те си отидоха в града. Баща ми беше против, но идваше да слуша и беседи.

В.К.: Той идваше.

Л.Т.: Моят баща идваше да слуша.

В.К.: Кой беше против, за какво беше против? Какво не му харесваше? Хората?

Л.Т.: Абе, въобще никой да не се приближава до мене.

В.К.: А, заради тази ревност.

Л.Т.: Ревност.

В.К.: Защото има някои хора, аз съм забелязал, че има хора, които приемат Учителя, казват: „Дънов – да, но другите – не."

Моят баща беше такъв: „Дънов – да, но дъновисти – не."

Л.Т.: Да, да, да.

В.К.: Значи прави разлика между високия идеал и опорочението?

Л.Т.: Е, ама той е прав всъщност, че има голяма разлика.

В.К.: „Дънов – да, но дъновисти – не."

Л.Т.: И то пак не е правилно.

В.К.: Е, така го възприема, защото той е съвременник. Той е виждал опорочените неща, от дъновистите.

Л.Т.: А майка ми беше крайно, с двата си крака влезе в учението. Много предана, много.

В.К.: Майка Ви.

Л.Т.: Майка ми.

В.К.: Тя от коя година е? Как стана? Преди Вас ли стана или след Вас?

Л.Т.: Заедно с мене. Да. Но той пък я ревнуваше от брат Христов. Баща ми ревнуваше майка ми от брат Христов.

В.К.: Защо?

Л.Т.: Ами где да ги знам.

В.К.: Той мисли, че като иде у Вас този мъж, да посегне на жена му.

Л.Т.: Не знам, човешки работи. Аз така разделям, в човешкия свят има много кал вътре.

В.К.: Има кал, но ставаше въпрос за обяснение, нали? Това също е важно.

Л.Т.: Ние трябва всичко това да го трансформираме и да гледаме като на театър, че не е в действителност. Това са роли, които временно ни са дадени.

В.К.: Майка Ви имаше ли някои опитности, разговори с Учителя?

Л.Т.: Много, много имаше. Не само това. Тя сядаше на стълбата отпред на къщичката ми. Аз имах много хубава градинка. Ако мине някое дете, да откъсне цветенце: „Това са деца на ангелите, да не ги пипате!", така викаше. Това, цветенцата, са деца на ангелите. И никак не се смущаваше да говори с духовен език, даже и да не я разбират.

Например тя е била в болница и с друга болна в една стая. И другата болна й казала: „Викат ме да отида в Русе. Не знам, да отида ли?" И мама се изправила пред нея и запяла песента от Учителя „Мисли! Право мисли!"

Има една песен **„Мисли, право мисли!"** И така я изпяла, с движение. И тази болна, като отишла в столовата да се храни с лекарите, казала: „Имам една, на другото легло, ама такава артистка и така ми изпя, че аз веднага взех решение дали да отида или не в Русе." Във възторг беше от майка ми. Значи тя си служеше и с музиката на Учителя.

В.К.: Тя има ли разговори с Учителя? Записвала ли ги е или...?

Л.Т.: А, не. Не.

В.К.: Имаше ли някои опитности, които да Ви е разказвала?

Л.Т.: Имаше. Например тя видя насън, че ще си загуби едната обувка. И след няколко дена баща ми си замина, а това – едната обувка, значи баща ми. Аз й казах, че ще си замине. И си замина.

В.К.: Друго нещо да си спомняте?

Л.Т.: Много, много.

В.К.: А Вашата сестра?

Л.Т.: Сестра ми сега започва вече много да разбира Учителя. Тогава още, по-малко беше.

В.К.: А брат Ви?

Л.Т.: Брат ми, съдията, по-въздържан беше.

В.К.: Пречеха ли Ви?

Л.Т.: Не ми пречеха, не. Но идваше някой път на беседа. Той имаше две момичета, дъщери, и ги пущаше на двора да играят, и слушаше даже беседите. Но той е много мълчалив – с ченгели трябва да извадиш една

дума от него. Много мълчи. И чувствам, че вътрешно не е бил против. Защото като заведох Стефан Деветаков в неговия кабинет... А брат ми беше главен инспектор на всички съдилища в България. Значи имаше голям пост.

В.К.: Това преди войната, през времето на Учителя?

Л.Т.: След това. И Стефан Деветаков щеше да остане без къщичка и без апартамент, защото нямаше документи – влязъл, построил, направил. И аз го заведох при брат ми и брат ми му каза, даде му един адрес, при негов адвокат, да вземе от съседите подписи. И така оформи това и му дадоха и апартамент. Но брат ми много му помогна.

В.К.: Той до коя година работеше, брат Ви?

Л.Т.: До коя година ли? Не мога точно да кажа. Брат ми не е жив, той си замина.

116. КОНЦЕРТ НА ИЗГРЕВА НА 19 ЮЛИ 1942 Г.

В.К.: Ставаше въпрос, на този концерт Ви акомпанира Петър Ступел, нали? А на този концерт, който сте дали сутринта на Петровден на Учителя, Вие сте изпълнили тогава 12 песни. Кой Ви акомпаниране тогава? На пианото?

Л.Т.: На коя дата?

В.К.: На 19 юли 1942 година – голям концерт пред Учителя. Когато отначало не е имало хора и след това изведнъж се напълва целият салон в 5 часа сутринта. Не, следобед, 5 часа!

Л.Т.: Без публика, само на Учителя. Добре, ама Той казал, дойде Гали и Учителят каза: „Да почакаме малко." И като тръгнаха да идват, от всички страни! На тумби пристигат и пълнят салона. Такова чудо не бях видяла. Абе за много късо време напълниха салона.

В.К.: Вероятно Учителят отгоре им е наредил.

Л.Т.: Люх, мамо-о, не мога да го забравя! И тогава, когато пях, Той каза, че е видял много топки – излизали от устата ми и заемали пространството. А аз пък Му казах аз какво почувствах. Изведнъж таванът и стените паднаха, останах без салон. Без оградата, тя я нямаше.

В.К.: Това е вече, влизате в друго поле на съзнание. Отваря Ви се съзнанието.

Л.Т.: Знаменит беше този концерт. Но след това Той тръгна пред нас, аз казах довиждане на майка ми и баща ми, те да си слязат, и ний подир Него отидохме на прозорчето на бараката на сестра Савка и Той с този пръст три пъти чукна на прозореца на стъклото.

В.К.: С показалеца на дясната ръка.

Л.Т.: Тя отвори и вика: „Ах, Учителю!" А Той каза: „Да влязат вътре брата и сестрата, аз след малко ще дойда." То пише там.

В.К.: Ставаше въпрос кой...

Л.Т.: Изпрати една голяма торта, неначената (сестра София я донесе на табла), и я туриха в средата. И като узнаха, че ще дойде Той, че полудяха просто. По-скоро постилат, бял чаршаф закачват те, турят чай да се вари. Полудяха, полудяха, да нагласят масата.

И дойде Учителят, там беше и брат Гали, знаменита вечеря беше! Всичкото време ме туриха да седна. От тази ми страна беше Учителят, от

тази страна – брат Христов. И като Го попитах, най-свободно Го питах: „Вие реално виждали ли сте ангели, Учителю?", Той ме погледна в очите и ми каза: „Аз съм виждал на земята въплътени ангели."

Брат Христов ме бутна и ми пришепна пък той, че се било отнасяло към мене. Но най-напред сестра Савка стана права и каза: „Учителю, как пя сестрата?" Как съм пяла.

Той каза така: „В Божествения свят няма по- и най-. Там като се каже без по- и без най-, се разбира, че е най-" – че хубаво съм пяла. Аз го описвам.

В.К.: Ставаше въпрос кой Ви акомпанираше на този концерт, на пианото кой беше. Спомняте ли си?

Л.Т.: Пак бяха Кръстеняков и Ступел.

В.К.: Значи те почти на всички концерти...

Л.Т.: Не на всички. Аз имам и други концерти с братя Янкови, но не сте дошли до тях.

В.К.: Да, ясно.

Л.Т.: И баща им.

117. РАБОТАТА МИ С МАРИЯ ТОДОРОВА

В.К.: Ясно. Тука има един интересен въпрос. Тук има едно много хубаво изказване, което много ми хареса. Идва една сестра, която Ви пошепва на ухото – това е Мария Тодорова – за да отидете при нея, за да Ви научи как се пеят окултни песни.

Л.Т.: Да, ама Той я отряза.

В.К.: Той я отряза.

Л.Т.: Е, сега не мога да го изменя!

В.К.: Няма да го изменяте. Сега друг въпрос: Вие правили ли сте опити да работите с нея?

Л.Т.: Правих опит.

В.К.: Защото тя ми разказа, че сте правили опити, след което Вие сте пели.

Л.Т.: Ами тя ме покани. Тя ме покани. Добре, ама не може тя да ми каже сега тука го пей пиано, тука го пей форте, защото аз имам други знания по тия въпроси. Тя за мене не може да ми бъде авторитет. Но излязох с нея и на сцената.

Иначе е много чиста, много привързана към Учителя, много. Аз я поставям много по-високо от Борис, много високо. Аз я държа в най-високите полета на моето съзнание. Имам много хубаво чувство към нея.

В.К.: Аз я познавам много добре. Аз съм работил с нея десет години.

Л.Т.: Но едно не ми харесваше: че ходеше при ясновидки.

В.К.: Е, всеки има своя слабост.

Л.Т.: Това е. А иначе бе много чиста.

В.К.: Сега, понеже става въпрос за нея, искам да ми разкажете как почнахте да работите с нея за издаването на тази песнопойка. Тя ли дойде да Ви предложи, как стана тази работа?

Л.Т.: Тя идваше.

В.К.: Историята на песнопойката?

Л.Т.: Идваше един път, че втори път. Аз – не! Нищо не давам! „Абе сестра Лиляна, ще направим това..." – Не!

В.К.: Защо не искахте да дадете в началото?

Л.Т.: Влизаше един дух в мене и не ми позволяваше. И когато тя слизаше вече по стълбата, да я изпращам, спира се на първата площадка: „Абе сестра бе, не ме пращай така!" – и на стълбата ме молеше. След един-два дена идваше Борис отделно, а после идваха и двама. – Не, казах, не! Свърши! – Сядаха. А пък имах в стаята ми студио. Аз имах много голяма заплата и плащах голям наем, дето живеех.

118. КАДЕНЦАТА НА СЛАВЕЯ

Л.Т.: Имах, най-напред почна едно канарче, женско, го гонеха децата. Аз платих 200 лева да ми го дадат. Туй канарче се съедини не с канар, а с червеношийка, щиглец. И направиха си бебета.

В.К.: Излюпиха се пилци.

Л.Т.: Когато отидох да купя семе канарено, ме попитаха: „Канарчета ли имате?" – Не, викам, не ги знам. Имам женско канарче жълтичко, а мъжкият е с червена глава. Казват го щиглец или червеношийка. „А-а, ела бе, ела!" – вика на другия. – „Е, какво?" – Ами, викам, яйца има. – „[От] кога се мъчим да съединим канар с червеношийка, че се получавали най-добрите певци! И какво ли не правим – не щат да се съединят!" А при мене виж как стана, да кажа ли?

В.К.: Да, да, слушам.

Л.Т.: Беше следобед и лежах на кушетката на дъното. Имам голям прозорец с мрежа. И гледам, моето женско канарче кацна на мрежата с краченцата, а отвън дойде един щиглец и взеха да си приказват: „К-к-к-к-к-к-к-к-к-к-к." А-а, отвън дойде и се лепна и той на мрежата.

Аз веднага станах. Дръпнах малко мрежата и наредих отвътре – те, щиглеците и канарчетата най-обичат гръстиното семе[149], дето излиза гръсти. То е тлъсто и тъй го върти дълго в човката, да го счупи и отвътре вади голямо, тлъсто парче. А ми казват, когато ги храня на боб зърно да турям от тях, защото от тази тлъста храна получавали затлъстяване на сърцето и умирали от това. А те много обичат гръстиното семе.

И аз наредих долу гръстини зрънца. И вързах един дълъг конец. Отидох на кушетката и чакам. След малко дойде пак той. Той е избягал от обущаря. (Имаше обущар, който имаше кафези с щиглеци, той избягал оттам.) И пак дойде, „К-к-к, к-к-к", и като видя пръснатите семена, и видя, че е открехнато, влезе вътре и аз затворих, и той остана вътре.

Сега, като купувах семето, казах: Нямам къщичка. Те си хвърчат тъй по стаята. И нали има тука пръчки на столовете, и започнаха любовни игри и любовни работи.

Като аз живеех на улица „Цар Крум", като вървя, още по улица „Раковски", преди да съм завила, чак на улица „Раковски" чувах като пеят. Той: „Тър-р-р-р-р", като почне, гласът му лети.

---

[149] Гръсти – старото българско име на конопа. Билката коноп (латински: *Cannabis*) – от рода на покритосеменните растения, семейство конопови. Една от най-старите растителни култури на света

И влизам. И тя започна сега, където има ресни – дърпа, където има памук, и това дърпа, събира. Иска да прави гнездо.

Те ми поискаха адреса, да дойдат да видят, защото те точно това искат, а пък аз съм го получила. Аз си мисля за моето пеене, моята опера.

И какво, снасяше 5–6 ей-такива мънинки яйца и лягаше на тях. Краченцата й – кибритени клечки, толкова тънки, ги разчеква и стъпва отстрани, и като си тури задника, не натиска много върху яйцата.

И от нея аз записах – от женската, сума каденци. Една от тия каденци сложих в опера „Марта".

Тя лягаше и много тихо пееше. [*Пее]* Ама нежно, хубаво. Отивах до нея с нотния лист и ги записвах.

И когато се явих при Атанас Маргаритов и казах: „Тая каденца от Флотов не ми харесва, аз имам друга." – „Бе хубава е бе, Лилиана, много хубава. Отваряш ми работа. Твоята дубльорка сега и тя ще иска."

Аз тогава казах на Учителя, че той ми отказва. Учителят ми каза: „Няма да го питаш. Сцената не е негова. Нито театърът е негов. Другия път като излезеш в „Марта", няма да го питаш. Той ще ти подаде. (А оркестърът дава акорда и чака да я изпея.) Ще изпееш твоята!"

Леле, другия път като ми подаде и като пуснах моята каденца! Така прави, ама не може да ме спре. Много се ядоса, ама много.

В.К.: А тя беше не твоя, а на славея, на твоя славей.

Л.Т.: Да, на женската, не на мъжкия. Нали обикновено жените при птиците не пеят, само мъжете?

В.К.: Само мъжете.

Л.Т.: Да. Чак в клозетите ме е търсил с клавира, да иска да ме глоби – не можа да ме глоби. Аз се наложих и пеех моята каденца.

В.К.: Тя беше по-хубава.

Л.Т.: Много по-хубава.

В.К.: Значи тая е била на женската, която е пеела при Вас?

Л.Т.: Женската бе, женската пее на яйцата си. Затова се раждат такива певци. И знаеш ли какво, единадесет станаха!

И Мария Тодорова, и Борис Николов като идваха, се чудеха. Стаята ми беше, сега тъй както говорим, те пеят – не можем да си чуем приказката.

И знаете ли какво? Аз не им купих къщичка. Ами приспособих, едно нещо имах тъй, взех, че оплетох на ръка, за да им бъде мекичко, да не се удрят отвън. Направих дупки, с памук оплетени, и опънах, и турих цяло дръвче вътре, дъска, на която им турях водичка. И високо като вратата беше. Високо и да им е широко, хубаво. Те го виждаха, с Борис идваха.

119. ПЕСНИ НА УЧИТЕЛЯ, ДАДЕНИ НА ЕДНА УЧЕНИЧКА

В.К.: Добре, те са идвали. Накрая Вие как решихте да дадете тези песни? Кой Ви накара да решите накрая?

Л.Т.: Аз винаги правя връзка с горе и във време на сън ми казват отгоре дали да дам или да не дам. Моят ръководител работи и има контакт с мене.

В.К.: И Вие така ги дадохте.

Л.Т.: Тогава, като ми кажат от горе. Аз не питам хората. Аз питам горе.

В.К.: Защото Мария Тодорова правилно е написала: „Те отначало не искаха да ги дадат и тогава ми беше трудна задачата, защото – казва, – ако не ги дадем тогава, никой няма да повярва след 40–50 години, че това са песни на Учителя."

Това е един много голям проблем. Много голям проблем.

Л.Т.: Е-е, ама.

В.К.: Сега остават да седят ония три песни, които в това издание ще ги дадем. Да, това е един много голям проблем.

Л.Т.: Сега Борис Николов трябва да коригира дето е писала тя отдолу, че дадени на една певица. Няма такива работи! Той трябва да коригира, да пише името ми.

В.К.: Аз бях срещу това нещо, понеже аз съм работил със сестра Мария и подробно знам цялата история – според нея ама. Аз съм много запознат.

И тя казва така: „Понеже – казва, – сестра Табакова и Кръстю бяха дали написани на лист песни на Учителя, дадени чрез певицата Лиляна Табакова и Кръстю Христов – каза, – аз нямах нищо против нея, обаче Кръстю, той откъде накъде! Той не е певец и не исках той да бъде сложен. И понеже тогава, в ония години непосредствено след Учителя, смятах да не се дават имената на учениците, за да не се превъзнасят много – и т.н., – и ние ги махнахме от песнопойката. И Лиляна се разсърди, че сме махнали това нещо.

И аз го имам това нещо, тя ми го е показала как е изрязано от самата първа разпечатка.

Л.Т.: Да, ама не е правилно.

В.К.: Аз й казах, че това е грешка. Аз, казвам, ако бях, щях да сложа и портрета на Лилиана Табакова. Тя знаеш какво ми каза: „Когато ти издадеш песнопойката, ти я сложи."

Л.Т.: Ха-ха-ха-ха.

В.К.: Това е едно нейно пророчество, казва: „Когато ти я издаваш, ти я сложи."

Казвам, аз бих сложил една ей-такава голяма снимка. – „Ти, казва, можеш да сложиш, но ние тогава не можехме. Такива бяха събитията и ние така смятахме. Такива бяха времената."

Казвам: Аз бих сложил. Казвам: Не е редно сега – „ученичка".

Учителят дава дванадесет песни, „Битието" и други – „ученичка"! Ами кажи името на тази ученичка! Даже името няма.

Е, името. Ето например тука, в тази песнопойка, пише: „Песен, дадена от ученик". И аз сега, 1990 година, трябва да ходя при Мария Златева, която единствена е жива, нали, и да я питам кой, какво, що и как.

Л.Т.: Не е правилно.

В.К.: Например „Сърдечен зов" е от Ковачев.

Л.Т.: Всяка душа си има и име.

В.К.: Ето например „Сърдечен зов" – писали само една буква. А той е Ковачев.

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: Има цяла история за тази песен. Ами другите приятели? Мълчат.

Л.Т.: Това е крайност.

В.К.: Ето Дядо Благо. Той дава думите на няколко песни. Нали думи – ами кажи кой е! Кажи!

Л.Т.: Няма нищо лошо!

В.К.: Щял да се превъзнася.

Л.Т.: Бре, бре, бре.

В.К.: Какво като се превъзнася? Да се превъзнася!

Л.Т.: Ние не сме такова – животни, нали? Даже и на животното му казваш името.

В.К.: По-нататък тя ми каза, понеже ние това нещо го махнахме, Лилиана се разсърди.

Л.Т.: Не, аз не се сърдя.

В.К.: Не, то си е за сръдня, то си е за обида. И каза, понеже ние тогава не можахме да направим корекция, печаташе се на тайно място.

120. ПЕСЕНТА „СТРАДНА ДУШО" И УДАРЕНИЯТА

Л.Т.: Вижте какво. Тя понеже тогава взе ключа от мене, от къщичката си, като видя, че съм седнала до Борис и му показвам „Страдна душо" как съм го коригирала. Че вместо „Във подвиизи (не може „подвиизи, а „подвизи"), съвършенство" – там е тъй.

Аз турям „съвършенство" преди „подвизи" и се получава: „съвършеенство и поодвизи". Става „подвизи", защото „-визи"– нотите слизат надолу, не се качват нагоре.

В.К.: Как беше историята? Тя Ви предлага нейната къщичка, така ли?

Л.Т.: Бяла, дървена къщичка, в която тя е живяла. Тя ми предложи да влизам събота вечер да спя, за да бъда на първа беседа и после, и на втора беседа в неделя.

В неделя Учителят има две беседи: в 5 и в 10 часа. И ми дава ключ, а после си го взе, като ме видя, че показвам на Борис.

Но аз имам чисто отношение към душите. Ето, колко години откак си замина брат Христов, с никого не са ме видели да правя връзки. Ако аз съм отишла на Изгрева да търся мъже или братя, да правя връзки, не може да ме упрекнат в това. Нямам такава тенденция в характера ми. Абсолютно, с абсолютна чистота.

В.К.: Понеже Вие миналия път го разказахте, но ние не го записахме.

Сега, Мария Ви предлага ключ от нейната къщичка, за да може да почивате.

Л.Т.: Да мога да спя. Ако идвам от града за пет часа сутрин, трябва брат Христов да ме чака в гората да мина с него. И винаги закъснявам на

първа беседа, пет часа почва. А то е тъмно. Ако спя в събота вечер на Изгрева, ще бъда навреме в салона. Значи тя ме улесни.

В.К.: Да. Тя тогава Ви е казала, че е била най-щастлива в тази къщичка.

Л.Т.: Тя каза, че когато не била женена за Борис и живеела сама в тази къщичка, „бях най-щастлива". А след като се е свързала с Борис, може би не е била тъй щастлива.

И тъй ми каза: „Когато един ден аз си замина, ще видите кой е Борис!" Това ми каза на мене лично. Аз нямам връзка с Борис.

В.К.: И на мене го е казвала това нещо.

Л.Т.: Казвала ли Ви го?

В.К.: И ние го проверихме Борис какво представлява, след като си замина тя.

Л.Т.: На мене ми е казала.

В.К.: Аз знам какво Борис представлява. Каза: „Ще палите свещи за мене."

Л.Т.: Много чиста душа. Истински чиста. Много.

В.К.: Тя понесе най-голямото страдание и камъни от Братството срещу нея, и то заради Борис.

Л.Т.: От какво?

В.К.: Понесе най-големите ругатни в Братството от приятелите, заради Борис. Много трудна работа – да се изтърпи и да се изнесе на гръб.

Л.Т.: Много трудна работа.

121. НОВОРАЖДАНЕ

В.К.: Какво казвате?

Л.Т.: Аз понякога плачех пред брат Христов и казвах: Как не съм Го познала по-рано Учителя! Колко съжалявам, че не съм Го познавала, щях да си спестя много страдания. А той казвал на Учителя моите думи.

В.К.: Да.

Л.Т.: „И плаче, казвал брат Христов, плаче, Учителю."

А Учителят казал: „Аз ще й направя – на него казал, туй не го пиша тука – един ритуал върху главата й и ще се роди наново, и ще забрави какво е било преди да ме срещне."

И Той ми го направи този ритуал, само брат Христов знай. И по-нататък ще срещнете, когато аз Му намеквам, че някои искат да ме критикуват преди да срещна Учителя, да ми напомнят някои неща, а Той ми каза, тука го има писано: „Ти, рекох, ще им кажеш: Това, което Вие говорите, не се отнася за мене – за друго някое лице, защото аз съм новородена." Аз съм НОВОРОДЕНА.

В.К.: Аз това нещо го срещнах. Значи това означава.

Л.Т.: Има го тука.

В.К.: И какво излиза? Значи Учителят прави един ритуал, за да те новороди. А какъв е ритуалът?

Л.Т.: Ама няма да го кажа какъв е.

В.К.: Е, няма, ние не го искаме. Той прави, Той прави някаква магическа операция в Невидимия свят.

Л.Т.: Аз престанах тогава да плача.

И друго, Той ме попита: „Искай! Искай! Искай нещо, ще ти се даде!"

Аз Му казах: „Понеже сцената е напоена с такива вибрации, че ти предава един тремол, един страх преди да излезеш – дали ще можеш да изкараш, да ме освободите от този страх."

И Той ме освободи. Аз бях най-нахалният артист на сцената. Не само че себе си владеех, ами и всичките певци около мене. Понеже излизах с големи тоалети – отдолу тука ми слагаха тука от желязо направено, като кошница. И отгоре като дойде и полата, заемам голямо пространство на сцената, като рококо излиза. И понеже роклята е дълга отдолу и моят партньор като че ли е глътнал бастун, вдървен просто от страх и не може – подават му, а той като дърво гледа. Аз го ритах отдолу, под роклята го ритах или го бутам, да се събуди и да почне.

Много бях свободна на сцената. Но Учителят го направи. Много.

В.К.: Вие сте казали, че имате три имена. На физическото поле, другото кое?

Л.Т.: На физическото се знае.

В.К.: **Цветана**.

Л.Т.: **Михаела** в духовния свят и **Амрихаела** в Божествения свят.

Имам ги записани отстрани на моите ноти като свиря. Учителят ми ги даде. Това са мои животи, аз съм живяла.

В.К.: Аз съм срещал от Учителя, ученикът има три имена.

Едното е Аверуни, другото е Амриха, третото е Ил Рах. Това са три степени на съзнание. И в зависимост от това от кое поле си, такова име ти дават.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз съм го срещал. Да. Те са три степени на посвещение.

Л.Т.: Сестра Мария беше много духовна също, много.

В.К.: Аз знам коя степен е. Учителя, лично съм виждал почерка на Учителя.

Л.Т.: Много я уважавам да знаете, много.

В.К.: Така. Вие сега имахте усещането, че тука, при Вашата работа, присъстват и други.

Л.Т.: О-о-о-о-о-о-о, нашите черупки на очите не виждат, но духовните очи всичко виждат. Трябва да паднат тия черупки. Да, разбира се. Не ще и съмнение.

В.К.: Да, трябва да помагат, за да свършим тази работа.

122. „ПЕСЕНТА НА АНГЕЛИТЕ". ОТНОВО ЗА УВОЛНЕНИЕТО ОТ ОПЕРАТА

В.К.: Сега, на 49 страница от Вашите „Разговори с Учителя" Вие питате, пишете: „Ангелите свирят ли с бурии?" Какво значи „бурии"[150]?

Л.Т.: Тези...

В.К.: Като флейта?

Л.Т.: Буриите – такива, дето свирят.

В.К.: Да. Те са нещо така продълговати, като тръби. В какъв смисъл казвате: „буриите"?

Л.Т.: Той каза, те не свирят, а само пеят. Те имат милиони крилца от светеща материя. И от колкото са от по-висока еволюция, толкова по-блестящи са техните криле; а колкото по-слизат към физическия свят, тия криле добиват вече цвят.

Например Той ми каза, когато влизам в една стая, да живея за пръв път, да внимавам първата нощ какво ще сънувам, като вляза, защото ще ми кажат какво ме чака в тая стая.

И аз, когато платих тогава – най-напред 2000 лева плащах на месец при хаджийката, при Епитропова, внесох 2000 лева, защото тогава получих 300,000 лева обезщетение за моето уволнение. Щото аз не се върнах вече.

И Брумбаров е срещнал мама след шест месеца на улица „Раковска" и казал: „Чакахме я шест месеца да дойде при нас, да се помоли, вчера подписахме уволнението."

В.К.: Кога Ви уволниха? След заминаването на Учителя ли?

Л.Т.: 1948 г. ме уволниха наесен.

В.К.: Каква беше причината?

Л.Т.: Извикаха ме в една стая и ми казаха: „Ако продължаваш да ходиш при тия дъновисти, ще следва уволнението." А аз не само че ходех, ами и концерти изнасях. И дойде уволнението заради това, че ходя, защото Партията [Българската комунистическа партия] е взела решение да унищожи това учение. Това ми каза[ха] композиторите Пипков и Георги Димитров.

В.К.: Вие се познавахте с тях?

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Тука, на 49 страница от Вашите „Разговори с Учителя": „Песните на Учителя в диалогическа форма са много естествени."

Л.Т.: А това е: „Ще ни се строшат ребърцата!" – казват листенцата на вятъра. А вятърът отговаря – диалогична форма.

В.К.: Значи има диалог.

Л.Т.: Значи има диалог.

В.К.: А-а-а, това значи.

Л.Т.: Листенцата пеят, а вятърът отговаря: „След мене той вече пристига, другар ми верен, дребен дъжд. Той ще полее полето, ще го приготви за игри" и т.н. Диалогична форма.

В.К.: Да, вече разбрах.

---

[150] бурия – меден духов инструмент със силна звучност, тръба

123. ПЕСЕНТА НА ВОКАЛИТЕ
(„Песен на гласните букви")

В.К.: Сега, на страница 51 от Вашите „Разговори с Учителя", Учителят казва: „Аз ще те науча на една нова песен с нов ритъм. Тя няма да има думи и постепенно ще заглъхва." За коя песен?

Л.Т.: „А", само с „А" да пея. Аз я имам, но не я дадох. Сега, ето какво казва Той.

Първо, светските певци се разпяват с вокали, пет вокала.

А Учителят каза, че не е правилно – те са седем, още два.

Светските певци и педагози употребяват: А, Е, И, О, У. Даже на един тон пеят А Е И О У, да не се разклати гласът, спокоен да излиза дъхът, ама то се получава при певческото дишане с опора. И така обикаляш цялото пиано: пееш вокалите отдолу нагоре и отгоре надолу.

Учителят казва: „Не, седем вокала са: **А, Е, Я, И, О, У, Ю**", с Ю свършва.

Стават седем. И всеки един вокал е един свят в Невидимия свят.

В.К.: И не се пеят на един и същ тон?

Л.Т.: И пак се пеят на един и същ тон, но и в най-различни комбинации.

Сега, има от Учителя „Песен на гласните букви"[151] фотографирани.

Аз направих върху тая „Песен на гласните букви" тридесет и няколко варианта.

[*Пее*] Ха-ха-хаа, ха-ха-хаа, ха-ха-хаа – туй е Неговото, в 7/16 такт, неправилно.

А аз направих много вариации. Та-та-та-та-та-та-там, та-та-та-та-та-та-там, та, та е една от вариациите, да кажем.

Когато Той да си замине, на предната сряда (Той си замина в сряда), ами не пред от другата, а по-другата, по-предната...

В.К.: Значи Учителят си заминава на 27-и, предната сряда е 20.12.1944 г., а по-предната сряда е на 13.12.1944 г. Значи на 13.12.1944 г.

Л.Т.: Бях в сряда при Него и Му казах, че съм направила над тридесет вариации върху тая „Песен на гласните" (те са синички, малки песнопойки). Нямате представа как се зарадва. Като че ли Му казах: Учителю, под стълбата има диамантена мина, много диаманти има отдолу. Светна Му лицето. А вече се готвеше да си замине.

И тъй каза: „Значи учениците – казва (а пък то нито един ученик не дойде при мене), учениците – казва, ще получат техника."

Щото тия вариации дават музикалност, дават техника, дават, музикална памет се развива.

В.К.: Вие ги разработихте.

Л.Т.: Имам ги.

В.К.: И 45 години никой не дойде.

Л.Т.: Никой.

В.К.: Е, голяма работа е това. Как сте издържали, не знам.

Л.Т.: И сега ще им бъде много трудно вече, защото за да достигнеш до тях, трябва да минеш известни стъпала. Изведнъж не можеш да имаш

---

[151] *Забележка на съставителя Е. Ангелова-Пенкова:* В изданието, съставено от Мария Тодорова (Песни на Учителя. София, [1949]) на страница 56, в раздел „Братски песни", песента е с 5 вокала – А, О, У, Е, И

тая техника. Трябва да работиш върху този орган, да го владееш този глас. Не той тебе да владей – ти да го владееш.

В.К.: Значи Учителят казва: „Аз ще те науча на една нова песен с нов припев." Вие я имате, записано само с вокал „А".

Л.Т.: Именно. Защото вижте какво казва Той.

Във времето още на Хермес Трисмегист в храмовете са правили ритуали-молитви. Те не пеели с думи. Причината каква е? Защото аз, ако пея сега и кажа „хляб", пред мене застава един хляб. Ако кажа „извор", ето ти един извор. А това те откъсва от духовния свят. Ти се държиш още за външните форми на физическия свят. А, ако пея „А-а-а", няма форма, няма фигура.

В.К.: Да. Разбирам.

Л.Т.: Ако пея само вокали, аз се качвам в по-високи светове. Именно аз това го имам. Най-напред почвам с пет:

А-а, е-е, и-и, о-о, у-у.
Е-е, и-и, а-а, о-о, у-у.

В храма така пеели. И си акомпанирали с арфи и с флейти.

А после пък ще ги направя седем, но само вокали, никакви образи: нито хляб, нито извори, нито маси. Ти се откъсваш вече от реалния живот, защото нашият богат духовен живот се нарушава от нашите очи, понеже постоянно търсим външните форми, а Бог е вътре, ний трябва да влезем вътре в нас.

Да се откъснем от външното, за да намерим – и Христос е вътре в нас, и Бог е вътре в нас, и даже всички извори творчески. Като отворим тука тия центрове, започват да текат от висшите светове едни енергии и едни творчески импулси. И ставаме творци.

Ако сега (сега е най-бедната епоха на творчество, затова воюват), ако всички бяха творци, всеки ще мисли да твори и няма да има време да воюват.

Ако се раждат много художници, много поети, много писатели, много романисти, всеки ще влезе в своя творчески свят и ще се получи едно друго човечество.

А те сега, понеже имат енергии и се чудят къде да ги пласират – в аероплани, в бомби и посягат на живота, и какво става – избиването дава карма. Трябва после да се родиш и да платиш, дето си убил. И скъпо ще го платиш.

В.К.: Въпрос. В разстояние на 45 години идваха ли при Вас певици от нашето Братство, които да ги обучавате на тази школа?

Л.Т.: Имаше само една, която е следвала химия. Никога в миналото не е учила музика. Даже не знаеше нотата до къде се пише. И аз от тоя суров, каменен материал работех с нея с голямо усърдие, без да ми плаща и без даже (тя беше без работа, беше уволнена) и каквото дал Господ – супичка, туй-онуй. Оставаше при мене някой път да спи.

Само една идваше. А някой път идваше Гита, но Гита не можа, нали бе възрастничка и после, не можа да вземе певческото дишане.

А основата на пеенето е изкуството на дишане. Ако умееш да дишаш певчески, пеенето вече само тръгва, ти не можеш да го спреш. Но те нямат певческо дишане.

В.К.: Тази ученичка как се казваше? Тя какво прави? Тя певица ли е в момента?

Л.Т.: Тука е, тука е, но не може да изпее нито една песен, защото този живот почва. Затова няма резултат.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Идваха и някои братя, но като бях в бараката. Но тука, откак съм дошла, никой не е идвал.

Сега, аз не го казвам като упрек, но казвам, че ето сега идва проявление, но правят хорчета и туй, но слаба работа.

В.К.: Няма, младите не искат да отиват при възрастните. А възрастните искат да се проявяват. Те са чакали 45 години и не са работили, и сега на тези години искат да правят хор от възрастни приятели. А младите не искат да пеят с тях. Казват така: „Ние не искаме да пеем с баби." Край. И затова този хор и състав е от пенсионери. И трябва млади хора, там е работата. Там е проблемът.

Л.Т.: Значи...

В.К.: Има млади, които са завършили Консерватория, които следват музикално, обаче не искат да пеят с баби.

Л.Т.: Със старите.

В.К.: Да, казват така: „с бабите".

Л.Т.: С бабите, да.

В.К.: Такава е цялата работа.

Л.Т.: Ами, добре де.

В.К.: „Ама ние, казват, пеем много вдъхновено."

А те казват: „Вие може да пеете вдъхновено, но много неточно и Вие не сте професионалисти. Ние искаме да пеем с професионалисти." И там е проблемът.

Л.Т.: А-а, така.

В.К.: И понеже светът е отишъл много напред, знаете...

Л.Т.: Да.

В.К.: Чувате тия хора по телевизията и т.н.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: А тези са останали на едно и също място. И затова Учителят казва (на времето съм намерил едно Негово изказване и запомнил), казва: „Ехе-е-е, светът ви е преварил."

Л.Т.: Ами, че то няма вече и стари. Те си отидоха.

В.К.: Е, те са вече всички пенсионери.

Л.Т.: Има няколко.

В.К.: Така седи въпросът на този етап.

Л.Т.: Да, те са няколко.

124. ПРОВАЛЕНИЯ ОПИТ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ НА ПАНЕВРИТМИЯ В УЧИЛИЩАТА

В.К.: Така, сега по-нататък, на страница 52 от Вашите „Разговори с Учителя". Учителят Ви казал: След войната те ще те освободят от Операта.

Л.Т.: Да. Е, Той ми предсказа. Аз, когато ме уволниха, скачах на един метър нависоко и се радвах. Но брат Христов никак не се радваше, даже побледня.

В.К.: Когато Ви уволниха?

Л.Т.: Да.

В.К.: Не му беше приятно или как?

Л.Т.: Но той казваше, брат Христов казваше на Учителя: Стига, Учителю, тая Опера, стига!

В.К.: Той не можеше да издържи вече.

Л.Т.: Не можеше.

В.К.: Той непрекъснато се влачеше.

Л.Т.: Ужас! Ужас! Постоянно го гонеха. Щото артистите са свикнали, имаха си традиционни отношения един към други, а аз правех изключение и се дразнеха от това.

В.К.: Да.

Л.Т.: Искаха и аз да бъда като тях.

В.К.: Не си от тяхното поле.

Л.Т.: Да.

В.К.: На страница 53 Вие споменавате, че те са Ви сложили в по-голяма категория, с по-голяма заплата в Операта. Как стана това нещо?

Л.Т.: Как стана? Най-напред Учителят пращаше брат Христов при министъра на просветата Йоцов и Йоцов му показа една тайна, малка врата, да влиза неофициално при него. Не от главната. И каквото казваше Учителят, той – брат Христов, беше мост – занасяше му.

В.К.: А Йоцов какъв беше?

Л.Т.: Министър на просветата. Сега, Йоцов същевременно от главния вход приемаше и владиката, и свещениците, които бяха против Учителя. Мен ми каза брат Христов, те му подаряваха цели Библии. По столовете му слагаха, щото е министър, нали.

И Учителят му каза: Иди и кажи на Йоцов да издаде заповед да се играе Паневритмията в училищата.

В.К.: Учителят казва на брат Христо?

Л.Т.: Да. Отива брат Христов и казва: Учителят ми каза да издадете заповед да се играе Паневритмията в училищата. Йоцов се замисля и казва: Ще издам заповед на детските градини, на мънинките дечица. Нека почнем от тях, а че после ще видим.

Тогава Милка Переклиева е имала такива малки деца и ги ръководела. Тя беше много способна. Даже имаше и книжки.

В.К.: Да, за детските градини.

Л.Т.: Много, много даровита.

В.К.: Да.

Л.Т.: И една нощ тя не спала, защото получила заповед утре в едиколко си часа да се яви при началника в Министерството на просветата. И тя помислила, че й изстива мястото, че ще я уволнят. Отива и те й казват:

Има нареждане от министъра да учиш децата на нещо, чакай, как се казва – на Паневритмия. И тя почнала. Ама отивал винаги министерски пратеник да следи там, в детската градина. Ама и брат Христов отивал. Аз бях много заета с репетициите.

Идва брат Христов и казва: Ах, какво се получи, сестра Лилиана! В туй време Веса Несторова влиза при Учителя и казва: Учителю, да ида ли да помагам на Переклиева? Той казал: Иди! И тя отива. И пред министерския пратеник казала: Туй движение не е тъй! Онази казала: Няма да ми се месиш! И почнали да спорят и да се дърпат за косите.

В.К.: Ама са се скарали и са се сбили!

Л.Т.: Двете.

В.К.: За косите?

Л.Т.: Е, сега брат Христов каза, стигнало до косите.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега, то не е било изведнъж, постепенно е станало.

В.К.: Да.

Л.Т.: И докладват на министъра и неговия човек, че има спор.

Йоцов казал: Кръстю, до тука, спирам! Искай друго нещо от мене.

125. ОТНОВО ЗА ПОВИШЕНИЕТО В ОПЕРАТА

Л.Т.: Отива брат Христов при Учителя и казал: Учителю, нашата сестра Лилиана, дават й централни роли, а не я вдигат в друга категория, държат я все в една. Да кажа ли на Йоцов? – Кажи! – И той казал.

Йоцов казал: Сега няма да се допирам до никого, аз лично ще проследя.

И когато репетирахме опера „Фиделио", бяхме слезли репетициите на голямата сцена, дето е желязната завеса дръпната. Вече салонът е открит пред нас. В тази, диригентската ложа, седеше един човек в сив костюм с черни, големи очила, само, тука, брадата му се вижда. Все там седи и гледа нашите репетиции.

Аз попитах една: Кой е този бе, все там седи?

– И ний се питаме, казва, не го знайме кой е. Нито е критик, нито е диригент, все там седи.

А той бил Йоцов. Двадесет дена е идвал всеки ден и най-после казал на брат Христов: Аз, рекъл, проверих, вярно е за Лиляна Табакова. Но последното представление, на което ме чул, е било „Марта" – заедно с целия Министерски съвет: Филов, Бояджиев, Йоцов, гдето ги разстреляха (120 души са разстреляни, и принц Кирил). Те, в операта „Марта", аз усетих, че препълниха министерската ложа, която е горе, а тука е царската.

В.К.: Вдясно.

Л.Т.: Тука е директорът долу и тука, и тука – диригенти. Аз усетих, когато влизаха. Бяха закъснели. Аз вече пеех в първо действие, второ действие, а те първо хич ги нямаше, празна беше ложата. И понеже, като отварят вратата, много духа, а аз съм много разголена, като пея и духа отгоре ми, а съм най-отпред, като пея. И мъничко погледнах, и виждам, че един по един влизат, бавят се, не е така изведнъж.

Последната „Марта", която той чул, беше блестяща. Защото сутринта самият Филов се обадил по телефона на Петко Стайнов (беше директор тогава): Абе къде го криете тоя бисер, бе? Бе давайте по-често да излиза! – изказали възторга си от „Марта".

И Йоцов казал: Аз сега ще постъпя, аз ще им натрия носовете!

И изведнъж ме качва няколко категории. И когато ме викаха на касата, да си получа заплатата, ми натрупаха много пари.

– А-а-а, викам, как ще ги взема, какво ще ги правя!

Отиваме при Учителя и казвам: Аз загубих мира си! Чудя се какво да ги правя тези пари! Да помагам ли на нуждаещите се?

А Той ми каза: Ти няма да помагаш материално, само духовно.

И тогава за много неща ги пласирах тези пари, купих това-онова. И някои артисти почнаха сърдито да ме поздравяват.

126. ОТНОВО ЗА РОЛЯТА ЦАРИЦАТА НА НОЩТА ВЪВ „ВЪЛШЕБНАТА ФЛЕЙТА". КОНЦЕРТ ЗА УЧИТЕЛЯ НА ЦВЕТНИЦА. УВОЛНЕНА ОТ ОПЕРАТА

Л.Т.: И тогава Асен Найденов ме извика и ми каза: Давам ти Царицата на нощта да пееш.

В.К.: Това беше от операта...?

Л.Т.: Да пея Царицата на нощта от „Вълшебната флейта" от Моцарт. А тогава Царицата на нощта излизаше върху облаци – отдолу, под нея, облаци. И дрехата й блести. Короната е върху дрехата й, луната, звездите. Но тя държи нож и дава този нож на Тамино. Думите са много отрицателни: „Жадувам грозно, страшно отмъщение. Смърт и проклятия, яростен плам в'мойта гръд гори." Давам ножа и казвам: „Нека чрез теб Зорастро да загине!" – да го убия.

А Зорастро е бял брат. Той е председател на Бялото Братство. Аз изпях ариите пред Асен Найденов идеално, щото съм ги пяла и по радиото. Но когато ме извикаха при режисьора – и костюмите, и ми дадоха и ножа – не искам да го пея!

Влизам при Учителя и казвам: „Как така ще давам аз ножа да убият Зорастро? И тия отрицателни думи – нещо ме спира!

А Учителят ми каза: „То го има тука. Ще си представиш, в салона има една картина, че архангел Михаил е стъпил върху злото." (Имам го над главата ми, тази картина.)

В.К.: В твоята стая?

Л.Т.: С копието.

– Ами, Учителю, аз пък не мога да си го представя.

И в събота срещу Цветница идва брат Христов, и казва: Има нов афиш пуснат при бай Божил. В събота ти трябва да се явиш на оркестър. – Дават ми вече оркестрово, а не като в „Травиата", Асен Найденов ми дава.

Аз не се явих на тая репетиция. И можех да бъда дисциплинарно уволнена, защото по цяла София имаше разлепени афиши с мойто име, че ще пея „Вълшебна флейта", а аз не се явявам на оркестрово.

В.К.: На репетиция?

Л.Т.: С оркестър.

В.К.: На репетиция.

Л.Т.: Да. И утре вечер, на Цветница бе, на моя имен ден. И тогава отиват при Милкова-Золотович – старата примадона, тя да пее под моето име (което например никоя певица не иска да го прави). Можех да бъда уволнена дисциплинарно, а аз знаете ли какво направих?

Взех едно такси, качих се при Учителя, паднах на колене пред коленете Му и казах: „Учителю, аз идвам при Вас да пея концерт на Вас, на Бялото Братство. Аз не желая да пея там тая роля!

Той ме благослови и ми каза: Небето те пращаше там! Сега Невидимият свят временно те освобождава от тази роля, временно Невидимият свят те освобождава.

И аз изнесох на връх Цветница, вместо да пея при тях, аз изнесох концерт на Учителя. За това можех да бъда дисциплинарно уволнена. И въпреки това Учителят още ме задържа, но каза, че: Ти няма да вървиш назад, ще вървиш напред. Те ще те освободят.

И те ме освободиха. Но чакали са ме шест месеца да се върна, докато подпишат заповедта.

В.К.: Това е 48-а година.

Л.Т.: А, иначе ми дадоха бележка, че ме уволняват, но самото уволнение станало чак след шест месеца.

127. ДА ИГРАЕШ МИНАЛИТЕ СИ ЖИВОТИ – ЛИКВИДИРАНЕ НА КАРМАТА

В.К.: Да. Сега тука, на 54 страница от Вашите „Разговори с Учителя" Вие казвате, Учителят Ви казал: Ти играеш миналите си животи на сцената.

Л.Т.: Каза ми го. Значи…

В.К.: Всяка една роля представлява Ваша част от живота, етапи от минали прераждания.

Л.Т.: Моят живот. Розина.

В.К.: Да.

Л.Т.: Лучия умира – в „Травиата" умирам на сцената – само две роли имам, в които умирам.

Всичките ми роли са минали животи.

В.К.: Вие, когато ги играехте, имахте ли усещането, че играете Вашия живот?

Л.Т.: Как да нямам!

В.К.: Че играете Ваш минал живот?

Л.Т.: Как да нямам! Аз бях и полуизлъчена на сцената. Ако ми забиеха една губерка в ръката или по тялото, нямаше да я усетя. Цяла губерка можеха да ми забият. Аз не бях аз. Аз бях полуизлъчена от тялото си. Затова аз дадох много хубави образи на сцената. Който ме е гледал и който помни, още си спомня.

В.К.: Сега, понеже Учителят Ви казва, че Вие играете Вашите минали животи на сцената, сега…

Л.Т.: И така ликвидирам.

В.К.: С кармата си.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, дайте да ги почнем от образите. Първият образ, кой беше?

Л.Т.: Джилда.

В.К.: И какво усещане имахте за нея в минало прераждане?

Л.Т.: Била съм Джилда. Била съм с баща шут в „Риголето".

В.К.: Да.

Л.Т.: Имам го туй усещане.

В.К.: Имахте го това усещане, че в оная епоха сте живяла.

Л.Т.: Ама затова, когато аз давам образа, аз интерпретирам с цялата си душа. Аз не пея като другите.

Учителят даже ми каза: Недей отива да гледаш другите като играят същата роля, защото без да искаш, ще вземеш от тях. Ти да бъдеш оригинална.

Да си имам мой собствен образ, собствени изживявания и движения на сцената.

В.К.: Следващият образ, следващата роля?

Л.Т.: Следващата. Даваха ми даже и пажове да играя: в „Бал с маски" ми дадоха пажа, в „Хугеноти" ми дадоха пажа. А пажът е влюбен в кралицата. Млад момък и понеже бедрата на тогавашните пажове са с трико, особено облекло, голяма шапка и голямо перо. А ролята е колоратурна, имам даже каденци там. Те са по-малки роли. Но не ги считам като нищо, но все пак трябва грим, да изляза, да пея – не е лесна работа.

След това следва „Травиата" – Виолета. Когато е влязъл при нея свещеникът да я причасти и като излязъл, казал: Аз излязох от стаята на една светица! – Макар че тя, Виолета в „Травиата", е била лека жена.

В.К.: Куртизанка.

Л.Т.: Да. Той й е дал причастие. И всичките ми роли, които пях, са мои минали животи.

В.К.: Сега, въпросът ми е там. Учителят Ви е казал, че Вие си играете Вашите минали прераждания. А преди това изказване на Учителя Вие имахте ли това усещане?

Л.Т.: Имах го.

В.К.: А след като Ви го каза вече, как разглеждахте нещата?

Л.Т.: Ами, да.

В.К.: По друг начин? Точно това исках да Ви питам. Това е много интересно.

Л.Т.: Много.

В.К.: Едно е, когато човек, нали, усеща.

Л.Т.: А друго е, като вече...

В.К.: ...го каже това Учителят.

Л.Т.: Великият Учител да ти го каже.

В.К.: И аз затова исках да видя как тези неща са се отразявали у Вас.

Л.Т.: Всъщност даже, когато съм била в голямо препятствие и това, а Той като каже, че ще се преодолее и каквото каже, винаги ставаше, винаги. Даваше ми импулс да бъда смела и да вървя напред. Винаги, в най-големите изпитания, Учителят е бил, не само към мене, но и към всички, които са имали контакти с Него. Не съм само аз.

В.К.: Всеки си има изживяване.

Л.Т.: Но Той чрез мене работеше и с Операта. Искаше да има контакти с артистите от Операта.

128. КАК СЕ ЗАПИСВАХА ПЕСНИТЕ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: На страница 54 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие описвате за „Втория ден" на „Новото Битие". Сега, Учителят свиреше с цигулката, Вие го заучавахте и след това го...

Л.Т.: Да, и пея даже с Него тихичко, а после вече Той свири и аз почвам и сама да го пея.

В.К.: Вие сте ми разказвали преди двадесет години, че Вие сте отишла при някой диригент и сте изпели някои песни, и той ги е записал. За кои песни ставаше въпрос? За „Битието" ли ставаше въпрос?

Л.Т.: При кой диригент съм била?

В.К.: Вие ми казахте на времето, че след като сте научили някои песни, сте отишли при един диригент – Асен Найденов ли, друг беше – аз не си спомням...

Л.Т.: Тъй.

В.К.: Вие сте пели и той е нотирал нотите – има ли такова нещо?

Л.Т.: Не, не си спомням.

В.К.: Няма. Вие ли всичко нотирахте?

Л.Т.: Все аз ги написвах. Нотирах ги пред Учителя, веднага. Но то не е мъчно. Ама там няма пиано! Аз държа само цигулката. Ама и на цигулката, нали мога без лък така да намирам тона.

В.К.: То е най-важното. Значи Вие така, значи Вие така сте ги записвали.

Л.Т.: За мене не е трудно, защото съм музикант.

В.К.: Сте музикант. Сега аз имам един друг въпрос.

Всички песни, които са Ви дадени и които Вие сте ги дали, тези дванайсет песни в песнарката, лично Вие сте ги записвали?

Л.Т.: Да.

В.К.: Той Ви ги е ли свирил на цигулка и ги пее?

Л.Т.: И ги пее.

В.К.: Да. Вие сте ги записвали пред Него?

Л.Т.: Брат Христов записваше думите, аз записвах и нотите.

В.К.: И нотите. И след това Вие се събирахте?

Л.Т.: И двамата.

В.К.: И след това се събирахте двамата и ги уточнявахте.

Л.Т.: Да.

129. КАК СЕ ЗАПИСВАШЕ „БИТИЕТО"

В.К.: А за „Битието" Вие го научавахте наизуст и след това...

Л.Т.: Той не ми даваше да го записвам.

В.К.: Значи първо да го научите наизуст. Да, въпросът е ясен. На тоя етап е ясно.

Л.Т.: Нещо като дар ли ми го даваше, не знам.

В.К.: Може би е искал да не си отвличате вниманието със записа, а да го възприемате по друг начин.

Л.Т.: Нищо не знам.

В.К.: Най-вероятно да е така.

Л.Т.: И чак когато ни евакуираха във Вършец, и министърът даде заповед да донесат по-леките пиана от София, и напълниха театъра във Вършец с пиана, дадоха ни ключове, аз сядах на пианото и рекох си: Ами че сега падат бомби, може утре да падне бомба да ме убий. Ами да взема поне „Първия ден" да го запиша, без да питам Учителя.

В.К.: Във Вършец?

Л.Т.: Във Вършец. И записах трите дена на пианото – на „Битието".

От Вършец отидохме до Мърчаево, да посетим Учителя, където Му показах, че съм записала трите дена най-напред. Той се усмихна, но нищо не ми каза, не прояви недоволство. Но каза, че тука, в една съседна къща, има пиано: Може да ги опиташ, каза, там.

И аз разбрах, че вече мога да ги запиша и другите. А пък акомпанимента под Негово ръководство съм го правила и особено прелюда.

Прелюдът трае 45 минути, само прелюдът. В прелюда влизат всички мистични песни на Учителя, влизат вътре, но не чак така грубо, а се обаждат от време на време и ги работя не контрапункт, щото „контра" е контра, „пункт" е точка.

Точката е нота. Нота срещу нота е контрапункт, а сложен контрапункт е друго. Аз мога да взема две-три мелодии от Учителя и така да ги усуча, а че Вие ги чувате, пък те не си пречат като са заедно.

„Фир-фюр-фен", да кажем, да туря отдолу, отгоре мога да туря „В начало бе Словото" и да не си пречат.

То е вече сложен контрапункт. Така са работили някои композитори.

Така че „Битието" има и „прелюд", го нарече Учителят. За прелюда ми даваше напътствие как да го направя, защото при Девета симфония не беше случайно. Неговата мощна мисъл направи да ме поканят пък със специална покана (имам от Филхармонията), да пея пък с прочутия Карл Бьом Деветата симфония на Бетовен.

В.К.: А тези неща са свързани, те не са изолирани!

Л.Т.: Ама Той, Учителят ги прави тия работи бе.

В.К.: Да.

Л.Т.: Той има поглед.

В.К.: Той именно първо иска да те накара да минеш подготовка при Карл Бьом, за да се подготвиш за „Битието" при Него.

Л.Т.: Да де, и сега туй става в едно и също време. При Учителя работим „Битието", а Карл Бьом пристига пък и оттатък ме викат за Девета. Но искам друго да подчертая: че и Учителят иска наизуст да науча, без да запиша; оттатък пък искат за десет дена да приготвя. Дават ти го, но дават и изпит, не ти го турят на табла, ами те изпитват – можеш ли?

Учителят ми помогна да преодолея всичко и Той ме слуша по радиото.

В.К.: Сега за мене е най-интересното в момента, като чувам, че когато е идвал Карл Бьом и работите Деветата симфония на Бетовен, в същия момент Учителят работи с Вас „Новото Битие"!

Л.Т.: Да.

В.К.: Връзката между Деветата симфония на Бетовен и „Новото Битие", къде е връзката?

Л.Т.: Ето сега къде е. Учителят каза тъй: „Ние..." (С червено съм го подчертавала върху нотите ми, Вие не сте ги видели.)

В.К.: Не.

Л.Т.: „Ние ще направим от „Новото Битие" една симфония, която ще бъде Десетата симфония на Всемирното Светло Бяло Братство."

Десета симфония! Ами Братството има ли девет симфонии? Няма. Той го свързва с Деветата на Бетовен, а Десетата ще бъде на Бялото Братство.

Ама аз не човъркам да Го питам защо тъй или, мълча. А вътре искам да знам, ама въздържам се, щото и брат Христов ми каза: „Учителят никога не обича да Го човъркат, да Го питат. Ще приемаш всичко и ще мълчиш."

А Учителят казва, сега туй в скоби го казвам:

> „Искате ли съдбата да не ти отреже гръцмуля, като дойде при тебе и трябва, няма да се оправдаваш, няма да се извиняваш пред нея. Почнеш ли да се оправдаваш и да се извиняваш, сатърът ще ти удари, ще те унищожи.
>
> Ще мълчиш!
>
> Почнеш ли да се обаждаш, да се оправдаваш, тя ще ти каже: „Ах, откога те търся! Плащай сега, аз ще ти дам да разбереш!"
>
> А, ако мълчиш и се наведеш пред нея смирено, тя ще те остави, ще те освободи."

Ето една много важна тайна, която ми откри Учителят. Значи аз имах особено отношение към Него.

Той, ако влизаш и много тракаш с обущата си, няма да те приеме. Аз стъпвах на пръсти, като влизам при Него. Веднъж даже бях обула едни обувки, с гвоздеи отдолу. „Какви са ти, каза, обущата?" Той не може да търпи с гвоздеи. Трябва много внимателно и нежно да стъпиш, като влизаш при Него.

В.К.: Значи връзката между Девета симфония и „Новото Битие"...

Л.Т.: Ето на.

В.К.: Ако Вие не сте изпели Девета симфония, нямаше да дойде „Новото Битие".

Л.Т.: Не знам. Той каза: „Ние ще направим една симфония от „Битието", която ще бъде Десетата симфония на Светлото Всемирно Бяло Братство.

В.К.: Сега, аз съм срещал винаги така. Защо Вие винаги употребявате думата „Светлото" Всемирното Бяло Братство?

Л.Т.: Да извадя ли сега нотите, да Ви покажа защо? Те са оттатък. Имам тука залепено. Учителят изброи всички държави с имената им, по

цялото земно кълбо, и ги призова да приемат Новото Учение. И каза тъй (понеже имам композиция):

Да се прослави Бог в Бялото Братство (аз го пея) и
да се прославят Светлите бели братя в Божията Любов

е едно. След туй каза:

Да се прослави Бог в българския народ и
да се прослави българският народ в Светлото Бяло Братство

е второто.

В.К.: За пръв път го чувам това нещо.

Л.Т.: Юх, че аз винаги си го пея.

В.К.: Вие го пеете, обаче аз го знам, нали:

Да се прослави Бог в Бялото Братство и
да се прославят Белите Братя в Божията Любов.

Л.Т.: И трето, което даде Учителят:

Да се прослави Бог във всички народи и
да се прославят всичките народи в Светлото Бяло Братство.

И Учителят призова имената на всички народи и там вижте какво каза. Там Той ги изреди и изрече всички, и каза, че всички тия народи по земното кълбо ще приемат Неговото Учение. Не е важно за колко време.

Аз имам няколко композиции, видение, пише **„Видение"**. Друг път за тях ще говоря.

В.К.: Накрая, това са връзките между Девета симфония и Десета симфония. Други връзки има ли? Вътрешни връзки? Някакви отношения, взаимоотношения?

Л.Т.: Трябва да видите, да отворя „Битието" и да видите какво казва в Кертнетор"[152], във Виена, когато преди 150 или 200 години Бетовен е изнесъл своята Девета.

Според тогавашния обичай диригентът, който дирижирал неговата симфония, той бил зад гърба му прав. И целият салон – имало овации, но Бетовен не може да чуе тия овации, защото от тридесет години има голяма глухота. И една певица от сцената, от хора, хористка (Чакай, как се казваше? Името й помня), слиза отгоре, целува го, обръща го към публиката да види, че цялата публика има овации.

А може би по-надолу пише: „Вътрешното ухо на Бетовен вероятно чуваше една бъдеща Десета симфония."

---

[152] Театър Кертнетор (немски: *Kärntnertortheater / Theater am Kärntnertor*), известен като Театър на императорския и кралския двор на Виена (*Kaiserliches und Königliches Hoftheater zu Wien*). В него, на 7 май 1824 г., за първи път се изпълнява Деветата симфония на Лудвиг ван Бетовен.

130. ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ДЕВЕТАТА СИМФОНИЯ НА БЕТОВЕН И „НОВОТО БИТИЕ" НА УЧИТЕЛЯ – ДЕСЕТАТА СИМФОНИЯ НА ВСЕМИРНОТО СВЕТЛО БЯЛО БРАТСТВО

Л.Т.: Тази, която го целуна, бе Каролина Унгер[153]. Тя го обръща към публиката, да види овациите. Неговото вътрешно ухо може би чуваше вече една Десета симфония, но той нямаше да я напише, защото след три години той си замина.

Значи между Учителя и творчеството на Бетовен има един мост.

„Новото Битие" не съм довършила още. Но ето какво стана. (Но аз не човъркам да питам Учителя. Аз искам да питам, но гълтам навътре.)

Минават години. Учителят си замина. Имаше една сестра, която купила от чужбина плочи и има такъв грамофон, да си пуска и да си слуша. Срещнала брат Христов и казала: Каня Ви със сестра Лилиана да чуете една симфония от Бетовен, от чужбина съм купила плочата, която е била като репетиция към Деветата. Пак има четири солисти, пак има нещо близко до Деветата, но не е Девета.

(Например моето соло е там една терца по-долу.)

– Елате да го чуйте.

Отидохме. Тя го пусна и сложи на масата торта, такива неща. И имаше библиотека. Дръпна една червена книга с червени корици, тръсна я отпреде ми и каза: Ромен Ролан, големият французки писател, е направил разбор на всичките творби на Бетовен с най-големи подробности. Всяка нота, всяко тактче е прегледано от него.

В.К.: Защо Ромен Ролан? Нали той е романист?

Л.Т.: Той бил и музикант.

В.К.: Да.

Л.Т.: И аз взимам книгата и рекох тъй да я отворя.

В.К.: Отваряте.

Л.Т.: Каквото се падне.

В.К.: На произволна страница.

Л.Т.: А тоя въпрос, който исках да задам на Учителя, ето го, падна ми се в книгата! И ни се отговаря.

В.К.: Какъв беше въпросът, който трябваше да ти се отговори?

Л.Т.: Ами именно: каква е връзката между Девета симфония на Бетовен и „Новото Битие".

Отварям и гледам, отстрани с червено забелязано, отстрани. И окото ми е там. И чета, [че] Бетовен се е вдъхновявал, когато е писал своята Девета симфония от Битието на Мойсея в Библията.

Ето връзката. Учителят има право да коригира цялото Битие на Мойсея.

Аз пея Мойсея на сцената в „Новото Битие" от Учителя:

---

[153] Каролина Унгер, Каролина Унгер-Сабатие / Caroline Unger, след брака – Сабатие, 1803–1877, оперна певица, контраалт и сопран

В начало Бог създаде небето и земята.
А земята бе пуста и неустроена
и нямаше ред по нея.
И тъмнина бе върху бездната.
И Дух Божий се носеше над водите на живота.
И рече Бог: Да дойде красивата Виделина.
И тя се яви със своята красота.
И видя Бог, че бе добро.
И стана вечер, и стана утро, ден първи.

Всичките ги знам наизуст и ги пея. Това е Мойсей. А Бетовен се вдъхновявал също от Мойсей, за да напише Деветата. Ето къде е връзката. Затова Битието на Учителя ще бъде Десетата симфония на Бетовен.

В.К.: Сега, един въпрос. В „Новото Битие" има първи ден, втори, трети, четвърти, пети, шести и седми ден.

Л.Т.: И седми ден.

В.К.: Осми, девети ден в тая Ваша разработка има ли?

Л.Т.: Няма.

В.К.: Аз искам да питам дали има девети ден, да проверим със симфонията на Бетовен.

Л.Т.: Няма. Седем дена.

В.К.: Седем дена.

Л.Т.: В седмия ден Бог си почина и видя Бог, че всичко, що направи, бе добро и си почина. И видя Бог, че всичко що направи, бе добро. И си почина в седмия ден. И завършва с магическите слова на Духът и Душата:

„Аоум, Аоум, Аоумен"

Никога не ми каза да кажа „Ау", а „Аоумен" – към „у" винаги да има отпред едно „**о**".

Значи аз на един тон пея по три гласни. Също и при „Фир-фюр-фен" когато пях. И когато Му изпеех някоя ария, без акомпанимент, в приемната Му, Той ми правеше корекции, коригираше ме.

Много разбира Учителят изкуството пеене, с най-тънките, най-фините брънки вътре.

Казваше ми: „Колкото отиваш по-нагоре, по-тихо и по-меко ги дай!" – А те, колкото по-нагоре отиват, крещят като бесни и се получават крясъци.

В.К.: Защото нямат глас, нямат височини и ги изкарват насила. Там е истината. Той няма глас и подпира отдолу със сила. Там е цялата работа.

Л.Т.: Пеенето е изкуство на дишането.

Когато се явих при Мара Маринова Цибулка (нейна ученичка бях в София), цели три месеца не ми даде да изпея нито един тон. Само ми предаваше дишане. Туряше ме да легна, защото в полегнало състояние мускулите се отпущат и човек хваща кои мускули да впрегне за дишането. Иначе, като е стегнат, всичко е стегнато. А като се отпусне, той хваща истинските мускули. Защото диафрагмата е един мускул, който пресича. Тя е мускулна система. А диафрагмата голяма роля играе при певческото дишане.

И когато някой път река: ще стана ли или да продължа да почивам, почна певческо дишане да правя и като съм заспала, не съм усетила.

Певческото дишане дава чудесен сън, но винаги при отворен прозорец или врата. Защото Бог е във въздуха, етерът е там също. Те като нахлуят вътре в тебе, дават ти добър сън. Особено, ако приемаш дишането със специални формули.

В.К.: Сега, тези неща са разработени във Вашата книга?

Л.Т.: Да, сега аз държа тетрадка, като вляза при Учителя и записвам точно. А на други места имам и други записвания. Например в „Школата" няма нищо общо с тия разговори.

В.К.: Това са други работи.

Л.Т.: Тука вече Учителят е скрит, но Той дава такива цели страници преди да почне дадената глава, цели страници.

В.К.: Това – във Вашата книга „Школата"?

Л.Т.: Да.

131. РАЗМИНАВАНЕ С ГОДИНИ

В.К.: Сега, дайте да я видим, одеве нали имахме друга работа.

Л.Т.: Но трябва машината да ми бъде оправена, да мога да пиша, за да я преписвам. Ето, така почва.

В.К.: Да. Това е: „Нова окултна школа по пеене". Задача от Учителя.

Л.Т.: А тука имам Прибавка към „Школата". Значи аз не лежа на гърба си.

В.К.: Сега, това е целият текст, така ли?

Л.Т.: Цялата.

В.К.: И колко копия имате? Едно, две, три?

Л.Т.: Само туй. Затова ще я препиша.

В.К.: Вие защо искате да я препишете?

Л.Т.: Нека да има още едно – едно да мога да дам.

В.К.: Въпросът е следният: Вие искате да я препишете, да добавите нещо или?

Л.Т.: А не, както си е.

В.К.: В такъв случай ние може да направим така: да я извадим на ксерокс и оригиналът ще остане при Вас, а ксероксът ще дойде при мен.

Л.Т.: А, тъй може, за да не си играя. Защото на пишущата ми машина „с"-то ми не работи, „4" не работи, кавичките не работят.

В.К.: Аз мога да я извадя, но аз отговарям за нея, нали, аз няма да я откраднa.

Л.Т.: Но аз сега не я давам.

В.К.: Сега не, но по принцип се разбираме, нали? Няма смисъл да я препечатвате. Аз ще я извадя на ксерокс и Ви връщам оригинала, а Вие ще се подпишете на ксерокса, че това е Вашият оригинал. Момент.

Л.Т.: Милиони струва.

В.К.: „Школа", струва милиони. Струва.

Л.Т.: Това вече са прибавки.

В.К.: Това е въведение тука.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи това е въведението.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега какво се уточняваме? На този етап ние с Вас ще работим по същия начин.

Л.Т.: Искам не само тука двамцата да си приказваме, ами вече да се отпечата, да се пръсне и народът да има полза от нея.

В.К.: Сега, сестра, това, което Вие искате – да се отпечата, е добре.

Л.Т.: Учителят иска това.

В.К.: И аз искам да се отпечата. Това е моя цел. Но на този етап, сега, това нещо, което Вие искате, е нещо много ценно, то е пълно, то трябва да има някои прибавки, някои обяснения. Ето защо аз Ви питам и разпитвам.

Л.Т.: Това е в човешкия свят – за прибавките, които говорите, а окултният свят е друг.

В.К.: Сега, пример. Ако ние отпечатаме веднага това, няма да станат ясни някои неща.

Л.Т.: Е, че какво като не стане? Който разбира – разбира! Който има по-висока еволюция, ще разбере.

В.К.: Аз не трябва да Ви изпусна. Докато сте още жива, Вие трябва да разкажете подробно някои неща.

Л.Т.: Да. Искате.

В.К.: Това ми е целта. И аз Ви казвам това, защото ние може да го отпечатаме, а това, което Вие знаете и го кажете, никой вече не го знае. Затова на този етап аз зная кое е най-важното за мене в момента. Кое е най-важното? Да Ви използваме, колкото помни Вашето съзнание, да го запишем, да го запечатаме. Да не Ви изпуснем. Това е моята цел. А Вашата цел се покрива с моята цел.

Л.Т.: Да се разпространи.

В.К.: Ще се отпечата. Спокойно, бавно, нали сме почнали работа.

Л.Т.: Ако почне България да се меси във войната, да започнат „Бум, бум, бум"!

В.К.: Няма „Бум, бум", няма.

Л.Т.: А-а, вземат страна.

В.К.: Лошото е, че нашите вземат страна. И аз съм бягал от американските бомбардировки. Като бях в Либия и аз бягах от американските бомбардировки. Знаеш как отгоре самолети, само ги чуваш като гръмотевица, страшна работа.

Л.Т.: А-а.

В.К.: Бях в чужбина и знам какво са бомби.

Л.Т.: Учителят каза: За Мене българите са евреи, еврейски народ и ще минат през големи страдания. Сами си пъхат главите в торбата.

В.К.: Сами си пъхат. Значи днеска приключихме. На тоя етап така.

Л.Т.: Разбра ли сега?

В.К.: Разбрах.

Л.Т.: Трябва да пращаме такива мисли!

В.К.: И Вие сега разбрахте, че в момента работим последователно, систематично и няма да се бърза. Защо няма да се бърза? Аз искам да запиша всичко. И ще вървя едно след друго. За това нещо трябва време.

Л.Т.: Ама много го разтакате.

В.К.: Не го разтакам. Аз съм тука четири дена с Вас. Къде са 45 години? Двадесет години съм чакал. Къде са четири дена в седмицата!

Л.Т.: [*Смее се*]

В.К.: Аз съм за пети път при Вас!

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Ние започнахме от 15 януари, а сега е 19-и. Вие искате за четири дни, на петия ден да излезе от печат. То не става така.

Ами знаете ли, всичко това, което записвам на магнетофонна лента, трябва да се препише на пишеща машина.

Л.Т.: Ами Вие като ме обуете в борч, че имам да Ви давам една сума?

В.К.: Каква сума? Това за всичко аз отговарям.

Л.Т.: А-а, не е тъй. А това е мой борч!

В.К.: Няма борч.

Л.Т.: Аз ще си го платя.

В.К.: Аз съм дал пари на хора, които не са свършили никаква работа.

Л.Т.: Вижте, ще дадете мъничко, по-малко пари да дадете, че ако загазим, да мога да Ви ги върна.

В.К.: Няма, аз ако загазя, аз ще загазя. Вие каквото трябва, сте го свършили. Аз загазвам.

Л.Т.: Не искам да Ви бъда борчлия. Аз не мога да спя, ако имам да давам.

В.К.: Сестра, понеже това се записва на магнетофона:

Аз съм изпратен да Ви помогна, да свърша една работа.

Аз съм длъжен да Ви помогна.

Аз имам един маниер на работа, изпитан от векове, и аз го прилагам при всички приятели.

Пример: Като отида при някой и му предложа работа, и той ми откаже, аз го оставям.

Л.Т.: Както и мене ме оставихте.

В.К.: Аз Ви оставих на времето, преди двадесет години. Ами аз Ви предложих, Вие отказахте.

Вие питахте: Какво ще направите със записите на моите песни?

Казах: Ще Ви оставя в една кутия, ще ги запазя и ще ги извадим на плочи.

Вие казахте: Аз в кутия не мога да бъда пъхната.

Аз казах: Ето, тука е Жечо Панайотов, слуша, и той е свидетел, и после никой не може да ме обвини.

Той вика: Не, няма да те обвини.

– Жечо, ти готов ли си да работим?

И ние работихме с него и всичко е записано – неговите опитности, той ги даде. Аз го накарах да ги напише. Това беше 1972 година, преди двадесет години. Имам всичко.

Казвам: Жечо, ти си свидетел. Ето, сестрата също е свидетел в момента. Тя не случайно седи тука и слуша. Защо? Защото в Невидимия свят трябва да има един свидетел – както за мене, така и за тях. Значи за това аз нямам вина.

Сега, в този случай, нали, аз работя при Вас. От Вас се иска да издържите и от мен се иска да издържа.

Л.Т.: Ясно.

В.К.: И за мен не е лесно. Ами вчера аз се върнах изморен, аз не бях спал, бях нощна смяна. Аз трябва да легна да спя, вкъщи изключих всички

телефони, главата ме боли. Станах, работих два-три часа, за да мога да се подготвя за днеска. Сутринта съм станал в пет часа. От 6 до 8 работя.

Няма транспорт, аз се притеснявам. Аз работя. Сега на следващата среща аз трябва да дойда подготвен при Вас, аз не мога да дойда така.

132. БЕЛИТЕ ЧОРАПИ И БЛАГОСЛОВЕНИЕТО ЗА БОЯН БОЕВ

Л.Т.: Сега, до коя страница сме стигнали?

В.К.: Страница 157 от Вашите „Разговори с Учителя".

Л.Т.: Този Дух, който бе в мене, ме караше да Го питам: Учителю, колко е часът? – И проверявах моя часовник винаги с Неговия.

Най-напред така почвах, но не го пиша.

– Колко е часът?

Учителят вади златния часовник и ми казва точно, и аз го сравнявам с моя, и почваме работа.

В.К.: Но Вие имахте ли усещане, че във Вас влизаше някакъв Дух?

Л.Т.: Усещах.

В.К.: Че влиза във Вас?

Л.Т.: Да. Когато плетох чорапките на брат Боян, Вие ще дойдете до него, аз влязох при Учителя Той да ги благослови. Добре, ама часът беше три следобед, три и половина, а Той не беше обядвал – в Мърчаево беше. А Той изпрати тогава брат Христов в затвора при Муравиев и при Димитър Дичев – министри, по братска работа.

В.К.: За какво беше, не си спомняте?

Л.Т.: Не го знам, при тях го прати.

И аз казах: Брат Христов, аз отивам при Учителя, да благослови чорапките, които изплетох за брат Боев.А часът минаваше три и Той не беше обядвал. А сестра Юрданка Жекова Му готвеше. Тя идва с една табла, да Му поднесе обяда и каза: Почакай да се нахрани, Той ще те приеме.

И аз влязох в столовата – там имаше столова. Там дръпнах една песнопойка и почнах да чакам, умствено си пеех. Доста време чаках Той да се нахрани. И върху таблата видях една водна чаша – черна, водна течност като кафе и в чинийка имаше яйца, на Учителя тя поднесе и нещо друго.

След малко тя идва и вика: Учителят те търси, пита за тебе. И тогава влязох. Щом влязох, казах (затова зная часовете, в колко съм влизала): Учителю, колко е часът, Вашият?

И веднага провери с моя.Той каза: „Седнете!"

А аз казах: Няма да Ви отнемам много време. Аз идвам,даже права седя,да благословите с Вашите свещени ръце едно нещо, което съм приготвила, да го поднеса на брат Боян Боев. И Му дадох оплетените чорапки – огладени, изпрани, върху хубава хартия. И Той ги тури така, и си захлюпи така, и си затвори очите за дълго време, и ми ги подаде: Сега иди и го намери, и му ги поднеси.

А след туй се получиха много интересни неща. Той започна да ни наблюдава. Жените наоколо казаха: Боян не е в стаята си, ами зад оня дувар от камъни. Там иди и извикай. И аз извиках: Брат Боян!

Той се показа с чорлава коса – значи е спял там, почивал. Тогава той беше пъргав, не носеше патерици. Скочи и дойде при мене: Какво обичате, сестра? Викам: Учителят ме праща.

– „О-о-о! Няма Любов като Божията Любов!" – много хареса това и му подадох чорапите. Ами той вече беше на деветото небе от радост, защото минаха през ръцете на Учителя.

И аз почувствах, че той десетки години продължаваше от това благословение върху краката му, защото той страдаше от краката, нали.

И тогава той каза тъй: Седнете на масите – където се хранят на двора у Темелко, аз след малко ще дойда. Отиде в стаята си и донесе много листа, в които е стенографирал последната екскурзия с Учителя на Острец, какво е говорил и почна да ми превежда стенограмите на български. Главите ни бяха едно до друго.

Сега Учителят погледна от прозореца и видя картинката, и излезе отвън, и както ние сме едно до друго, Той започна да се разхожда пред нас. И все в нас гледаше.

А сестрите пък, които бяха в кухнята и работеха, се показаха на стълбата и казаха: Брат Боян, заповядай вътре да закусиш и покани и сестрата! Той ме покани, аз отказах.

Аз казах така: Брат Христо сега се е върнал може би от София и аз желая с него да вечерям.

Щото беше вече доста късничко станало. Аз отказах тая покана. Значи Учителят наблюдаваше как той ми четеше стенограмите, да ми се отблагодари за чорапките.

Но брат Боян още щеше да задържи краката си здрави, ако не беше тръгнал по акъла на Юрдан – шофьора на Лулчев. Юрдан му казал: Брат Бояне, ела, ще минем с мойта кола Арабаконак. А вече почнали снежинки да прехвърчат, студено и сестра Веса, съпругата на брат Жечо Панайотов, му казала: Брат Бояне, недей да тръгваш, защото краката ти, ако изстинат, ще се получи усложнение. Той не я послушал – послушал Юрдан.

Качил се на колата и когато се качили на планината, на високо, било много студено, се счупва едното колело и не може да го поправи. И застават на едно място и брат Боян силно се простудява. Това му костваше живота, защото една година и осем месеца (тука не го пиша), той се разболя сериозно.

133. ГОЗБИ ЗА БОЯН БОЕВ В СЪБОТА

Л.Т.: След като изнесох във Варна един голям концерт на техния хармониум[154]– свирех и пеех и брат Христов отделно соло пееше, и му акомпанирах, след тоя концерт пожелаха варненци да пратят на брат Боян в една кошница големи праскови и натовариха нас, ний да ги предадем.

Когато пристигнахме в София, занесохме кошницата с големите праскови и брат Боян каза: Сестра Лилиана, за всеки ден имам дежурни сестри, които ми готвят и ми носят храна.

А той лежеше в къщичката на Борис Николов.

– Само за събота няма кой да ми готви. Бихте ли се заели в съботата да ми готвите?

– Разбира се, викам, с удоволствие ще го правя.

И започнах: една година и осем месеца, до неговата смърт, аз готвех в събота.

Добре, но той ми пращаше по някой брат с писъмце, аз ги пазя: „Сестра Лилиана, днес имам гости трима души." Значи да имам предвид още три порции, повече да сготвя. Някой път даже цялата тенджера я занасям.

И веднъж пък, като готвех пак, на двора така готвех, беше топло, по време, когато зреят пъпешите и дините, той прати пак един брат да ми каже: „Днеска имам шест души гости!" И аз грабнах цялата тенджера и отидох с нея. А те бяха: Сава Калименов, Георги Томалевски и други от провинцията. И турих тенджерата, сипах им, сервирах им и се дръпнах настрани.

А те ми казаха: Сестра Лилиана, седнете с нас на трапезата!

А те донесоха дини и пъпеши. Аз им казах тъй: Аз ще ви сервирам и ще ви услужвам, но няма да се храня с вас, защото моят духовен брат – брат Христов, работи във фабрика „Чанкова", където правят бонбони и шоколади, и сладки работи. И там има стол, но там се хранят с месо и той винаги гладува. Сега ще си дойде гладен. Предпочитам да го посрещна и да споделя неговото хранене. Затова ще ви откажа.

Те грабнаха тогава моите тенджери, грабнаха и малко пъпеши, и дини и ме придружиха чак до моята барака, да ми носят. Влязоха вътре,аз им изпях на пианото нещо и така беше.

Това не е описано, нали? Всичко не може да се опише.

И последното, което ми даде брат Боян, беше в един четвъртък. Даде ми „Молитвата на Учителя" и ми каза тъй: Препиши си го, но ще ми го върнеш. Аз го преписах и отивам да го върна.

Друг пътвратата е отворена, влизам, а сега – заключена. Започнах да чукам. Яви се Катя Зяпкова и каза: Кой е? Какво искаш?

– Ами, викам, връщам молитвата.

– Каква молитва?

– Ами той ми даде оня ден „Молитвата на Учителя" и идвам да я върна.

---

[154] Хармониум или езичков орган – клавишен музикален инструмент. Звукът се извлича от свободно трептящи езичета без тръби. Има един или два мануала [клавиатури], и голям педал, с който се подава въздух в смукващия мех.

– Ами ти, каза, да не си със зюмбюл пусната отгоре, бе? Ами че той бере душа.

И тя от чаршафи правеше превръзки, за да му превързват раните от коляното, разбираш. На другия ден го проснаха – заминал си. Аз не можах да върна молитвата. „Задръж я."

В.К.: И остана в тебе.

Л.Т.: Да. Значи година и осем месеца. И най-важното, което правех за брат Боян: Духът ми каза освен физическа храна, в събота да му нося и духовна. И какво правех.

Още в петък вечер изваждах (имах по-дебели, хубави листа) и с едри букви написвах един пасаж от беседа или от частни разговори – Учителят какво казва. И като влизах и слагах тенджерите, казвах: Брат Боян, най-напред духовната храна! – поднасях му това.

Той си поръча една папка и моите работи ги пъхаше в папката. Всяка събота аз му носех такива листа с извадки, красиво написани, от Учителя.

В.К.: От Вашите разговори? Не, от беседи?

Л.Т.: И от беседи. Ето например това, което е на стената, съм окачила в стаята си, съм му го занасяла. И от моите разговори, било по музика, било, и те бяха много интересни. Най-напред това прочиташе той и ги пъхаше в една специална папка и ги вдигаше. И после вече му сервирах.

Той ми каза: Няма да ми правиш нищо с ориз, защото ми прави запек. Понеже той лежи. Добре, връщах ориза. Ако направя, да кажем сърмички или нещо с ориз, го връща. И му правех това, което той желае.

В.К.: Ами сега този Дух, Вашият ръководител, какво казва за мене? Ще свършим ли работа?

Л.Т.: Смятам, че ще свършим. [Смях]

В.К.: Продължаваме.

Л.Т.: Аз, нали Ви казвам, даже Веса, на Жечо Панайотов, каза: „Тези чорапки, дето ти с благословението на Учителя му изплете и поднесе, му продължиха краката да бъдат свежи и бодри. Но като отиде на Арабаконак с шофьора на Лулчев, там той пострада. Ако не беше се простудил, още щеше да живее."

В.К.: И той там, пострадаха му краката, така ли?

Л.Т.: Той имаше туберкулоза в костта.

В.К.: На десния крак ли беше или на левия?

Л.Т.: А, виж, това подробно не знам.

В.К.: Ясно. Какво казахте, че имате писма от брат Боян? Хубаво.

Л.Т.: Отделно ги държа.

В.К.: Те ще бъдат отделно: кореспонденция от брат Боян до Лилиана Табакова.

Л.Т.: Диктувани от Учителя. В едно от писмата иска да ми каже Учителят да предам цигулката, от мене я търси. Защото Любчо Янков, като свири в зала „България" с цигулката, обеща да я върне, а не я върна. А аз отговарям, защото аз я поисках. Вие не сте дошли до историята с цигулката?

В.К.: Не съм, не съм.

Л.Т.: Тепърва ще дойдете. Ще видите какво стана. Това, те чак тука, на Изгрева, дойдоха да ме намерят. Сега братя Янкови, като дойдат от Париж, пак ще ме търсят.

134. ТЕЖЕСТТА НА ДИНЯТА И НА ПЕВИЦАТА

В.К.: Сега ние продължаваме коментариите. На страница 55 от Вашите „Разговори с Учителя" Учителят поема с една ръка онази диня, която носите с двете си ръце.

Л.Т.: А-а, да.

В.К.: Тя голяма диня ли беше?

Л.Т.: 13 килограма и 700–800 грама.

В.К.: Вие Му я подавате с двете ръце, Той я поема с едната.

Л.Т.: И то, Той ми я тури чак горе на ръцете, щото тя е обемиста, голяма.

В.К.: Да.

Л.Т.: Той я пое, така направи, с едната ръка.

В.К.: Все едно, че ябълка поема.

Л.Т.: Като че ли Му подавам ябълка. А аз се двоумя как да я туря на Неговата длан. Двоумя се. И най-после я турих. И с нея направи крачка, клекна внимателно на земята, за да я търкулне. Аз се смаях. И когато изказах моето учудване, Той каза: Аз не я поех сам, други я поеха. Други също.

В.К.: Да. Сега, на същата страница. Каква е тази цигулка с кутия с английски рог? Там има някаква цигулка.

Л.Т.: А, вижте какво. Аз бях вече в Операта и ми дадоха след ваканцията, лятната, ще почна да уча ролята на „Отвличане от сарая", на Блондхен, от Моцарт. Но аз винаги приготвях ролята си предварително и се явявах пред диригента с почти научена роля.

А аз трябваше да отида на почивка в Банкя с гълъбчето, което беше пострадало и на рамото ми се качваше.

И отидох в Банкя, намерих си квартира. Всеки ден вземах вана в баните. Казах на брат Христов да ме посещава и си отива пак. И му казах: Много ми липсва цигулката! А той сега не може на отключва и да ми донесе моята.

Казал на Учителя, че ми липсва цигулка, защото с нея си уча бъдещата роля. И Учителят даде една цигулка, но не в такава кутия като за цигулка, а кутия като за английски рог. И когато пристигна на гарата брат Христов в Банкя, аз излязох да го посрещна и гледам, той носи такава кутия като за английски рог. С тая цигулка аз си учих предварително бъдещата роля.

В.К.: Това беше цигулка на Учителя?

Л.Т.: Да, ама върнах Му я после.

В.К.: Става въпрос за една цигулка, която Той в Америка я носил и я върнал, някакъв стар модел цигулка с голяма продълговата кутия. Не е тази цигулка, нали?

Л.Т.: Не е. Не.

В.К.: Аз за това исках да запитам.

Л.Т.: И аз, щом си свърших работата,и така си заучавах предварително ролите.

В.К.: Да. Тука на 56 страница казвате, че сте имали неприятности в...: „Аз Му разправях една объркана работа в Операта. Той ми каза: Ти никога не сдобрявай хора, които се карат и които вършат зло. Каква „объркана работа"?

Л.Т.: Даже съм я забравила и не искам да си цапам устата. Какво ми казваше: Даже не стъпвай, казваше, в тяхното лайно, Учителят, защото това е нечистота.

В.К.: Тука казвате:„Ти или се откажи..."[155]. Става въпрос дали трябва да се откажете от една роля, която не е за Вашия глас. Те са Ви давали роля, която не е за Вашия глас.

Л.Т.: Да, искат да ми дадат за алт, а аз съм колоратурен сопран.

В.К.: Как го разрешихте този въпрос?

Л.Т.: Ами освободих се.

В.К.: Да. Сега тука се съобщава следното: „Като спре войната, ти ще отидеш в странство."[156]

Защо не отидохте? Имахте ли условия или нямахте?

Л.Т.: Защото Учителят ме изпита. Това беше изпит, аз тъй го почувствах. Аз Му отговорих: Не желая да отида в странство, защото каквото науча тука при Вас, никъде няма да го намеря.

А Той много се зарадва, че аз отказах да отида в странство, а предпочетох да се уча при Него. Той много се зарадва. И още повече се отвори към мене.

В.К.: Знаете ли, това е точно така, защото аз имам опитност и от други приятели, които са искали да ходят в странство да учат цигулка, да работят и Учителят им казал: Защо ще ходите там? Това, което Аз ви давам, малко ли е?

Л.Т.: Аз издържах.

В.К.: А Вие сте издържали изпита направо.Това е интересно.

Л.Т.: Той ме възлюби още повече.

В.К.: Тука, в това, което сте написали, винаги, когато пишете за брат Христов, пишете „брат" с главна буква. Защо го пишете с главна буква?

Л.Т.: Защото братът е много нещо! Също, като пиша „Небе", турям главна буква. Като пиша „Светлина", турям главна буква, даже като пиша „Природа", П-то е главна буква, защото е Божествената Природа.

В.К.: Съгласен съм, но тука за думата „брат" не може ли с малка буква?

Л.Т.: Бе може, ама на, нещо ме кара!

В.К.: В знак на уважение към Христов, че е положил труд и т.н.

Л.Т.: Към голямо уважение. С главна буква се натиска специално копчето на пишущата машина.

В.К.: Знам, че се натиска. Не, аз искам да питам дали е в знак на уважение?

Л.Т.: От големи адмирации.

В.К.: Уважение към него.

Л.Т.: Да, към всеки брат, не само към него.

В.К.: Сега, аз разбирам, знам какво представлява „брат" горе, в Невидимия свят, нали, какво представлява „сестрата".

Л.Т.: Като го пиша с главна буква, аз го въздигам още повече.

В.К.: Значи самото съдържание „брат"...

Л.Т.: ...е много високо.

В.К.: Вие затова слагате главната буква.

---

[155] Виж точка 26 от „Срещи и разговори с Учителя"

[156] Пак там

Л.Т.: Също и „Ученик", да бъдеш Ученик!

В.К.: Защото аз го възприех като уважение и адмирации към брат Христов.

Л.Т.: Не само. И към брат Христов – винаги.

В.К.: Към самата дума „брат", съдържанието. Да.

Л.Т.: Да.

В.К.: На страница 56 от Вашите „Разговори с Учителя" Вие споменавате тази история за кучето на Морфова. Какво знаете изобщо за Морфова?

Л.Т.: За кое?

В.К.: За певицата Морфова – какво знаете за нея? Мен са ми разказвали, че Учителят я поканил да изнесе концерт горе. Тя отказала. Поканил я горе – отказала е.

Л.Т.: Учителят е пращал някои от Братството, сестри, да учат при нея пеене, за да я привлече. Но тя държеше връзка с черквата, може би, винаги е запалвала кандилото, на нощната й масичка имало Библия и прочее. И не е приела Неговата покана, не я приела.

В.К.: Тя от какво се плашела, от общественото мнение или че ще си провали кариерата?

Л.Т.: Нейният съпруг Лукаш, и той е влияел. А той е бил против Учителя.

В.К.: Значи не е могла да прескочи тия неща.

Л.Т.: Не може.

В.К.: А тя идвала ли е при Учителя на среща или не?

Л.Т.: Никога.

В.К.: Никога.

Л.Т.: После, тя имаше толкова месо върху себе си...

В.К.: Беше много пълна.

Л.Т.: ... че когато пееше, не можеше да си срещне тъй ръцете, ами стигаха дотук, всичко бяха меса.

В.К.: Да, пълна, дебела.

Л.Т.: Имаше най-красивия глас, какъвто съм чула досега. Гласът излизаше от ламуци вътре – такава мекота на тембъра и такава широта, небесна. Много красив тембър.

В.К.: А тя колоратурен сопран ли е била?

Л.Т.: Недостигнат глас от никой, най-хубавият глас имаше тя. Но опитала се да отслабне, само три килограма. Отслабнала, но веднага се отразило на тона – почнал да се люлее и дишането се опорочило. И веднага си върнала пак трите килограма. Значи ние, певците, трябва да имаме и това предвид.

При едно положение, в което аз се явих при Него, Той каза, но брат Христов Го попита: Да бъде ли по-пълничка или по-слабичка? – за мене. Аз се явих с едни прозрачни тука, това беше газ и целите ми ръце се виждаха през този [газ], понеже бе прозрачен. Той ме изгледа и каза: Тъй, както е сега, нито да наддава, нито да намалява от теглото си. – Тъй да остана. Питахме Го, да, питахме Го.

135. ОСОЛЯВАНЕ

В.К.: Тука, на 56 страница от „Разговорите с Учителя", пак говорите за този режисьор Драган Кърджиев.

Л.Т.: Драган Кърджиев.

В.К.: Вие тука споменавате нещо за него. Искам да ми разкажете тази история, ко[га]то Учителят Ви е дал една страница от беседа, да му я сложите на лицето, когато Ви дошъл на гости.

Л.Т.: Вижте, аз Го попитах, той иска... Сега Художествената управа се събират на съвет и ми дават да уча ролята на Виолета в опера „Травиата". Той ще ме режисира. И ми каза: „Искам да дойда в дома Ви, да Ви покажа подробности за играта, за мизансцена. – И точка.

Аз отидох при Учителя и Му казах, че Драган Кърджиев иска да дойде в моята стая, да ми покаже ролята на „Травиата", а това не е правилно. Той трябва да ми покаже само в Операта, но не в моя дом.

Учителят си затвори очите, помълча малко и каза: Приеми го! Но аз ще ти дам едно томче – и клекна, и извади от едно долапче, и отвори на тая страница. – Ще я отвориш върху масичка.

В.К.: И Той ти показа страницата?

Л.Т.: Да, страницата. „И когато се приближи до тебе, ще му я туриш върху лицето." И той прочете какво пише на страницата.

В.К.: Учителят?

Л.Т.: Не.

В.К.: Кърджиев?

Л.Т.: Кърджиев.

В.К.: Ама Вие го бяхте поканили вече у дома и той се приближил до Вас, и Вие сте му я турили пред лицето да я прочете.

Л.Т.: Точно така. И побесня. Тръшна вратата и си излезе.

В.К.: Какво пишеше на страницата?

Л.Т.: Пишеше: „Ако посегнеш на сестра си, ще получиш язва, от която ще умреш."

И оттогава почнаха моите изпитания с него. Защото ми стана открит неприятел.

В.К.: Да. И Той, тука казва Учителят: Никога не примирявай неприятели![157]

Л.Т.: Защото ти ще платиш и за тях, така каза. Ти ще платиш, ако ги примиряваш.

Аз много се пазя от това.

В.К.: Да. Сега понеже Вие споменахте, че при два случая Учителят ти е казал: Ние ще го насолим.

Значи това е вторият случай, а предишният беше с Асен Найденов, така ли?[158].

Л.Т.: Да, а после вторият път бе с Кърджиев. Защото бяхме на една генерална репетиция с публика, аз отивам вече да пея ролята си. Той ме спря и много силно ме нападна, защото не съм турила повече руж на лицето и повече от това: Пазиш си кожата!

---

[157] Виж точка 28 от „Срещи и разговори с Учителя"

[158] Виж точка 15 и точка 28 от „Срещи и разговори с Учителя"

Учителят каза: Преди да излезе да твори артистът на сцената, не трябва да бъде разплакан.

А аз заплаках. И така излязох да пея. „Ние ще го насолим!" – И го насоли.

В.К.: И после как се разви кариерата на този Драган Кърджиев?

Л.Т.: Той сега не е на земята.

В.К.: Да.

Л.Т.: Много способен режисьор. Той е бил канен в Бейрутовите тържества, във Вагнеровите тържества. В Бейрут – да режисира.

В.К.: Да режисира.

Л.Т.: Там е завършил той. Голям режисьор беше. Но Учителят беше друго нещо.

В.К.: Фактически, в предишния оня случай с режисьора Асен Найденов, нали, когато Учителят казва: „Ще го насолим!", тогава беше въпрос, че е станал някакъв процес. Илка Попова ли го е дала под съд, че той искал пари за ролята.

Л.Т.: Не искам да говоря за него. Той е жив още, няма защо да туряме сега кал отгоре му.

В.К.: Ясно, да.

136. МУЗИКАЛНИ СВЕТОВЕ

В.К.: Тука, на страница 57 от „Разговорите с Учителя". „Учителят продължи..." Ставаше въпрос, че в Божествения свят имаме Любов, Мъдрост и Истина; в Духовния – живот, знание, свобода; във физическия свят имаме движение, учение и работа. „Аз и брат Христо записваме думите на Учителя, който продължи: Те са построени върху терцата. Имат мек елемент. Ако ги изразим с тонове, те звучат тъй: *До, Ми, Сол; Ми*..."

Какви са тия тонове отдолу догоре? Я ги дайте Вие!

Л.Т.: Последното прочетете!

В.К.: „Те са построени върху терцата и имат мек елемент. Ако ги изразим с тонове, те звучат: *До – Ми – Сол*, после: *Ми – Сол – До*."

Л.Т.: Да, тризвучие.

В.К.: Надолу и нагоре. И после: *Сол – До – Ми*. Ама надолу или нагоре?

Л.Т.: Да, разбира се.

В.К.: И *Сол – До – Ми*. Да. Това ме интересуваше. Аз понеже не съм музикант...

Л.Т.: Това са светове, музикални светове.

В.К.: Тука, на 57 страница от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за центъра на музиката и центъра на времето. Къде е центърът на музиката?

Л.Т.: Той ми показа с пръст на моята вежда.

В.К.: Тука. А центърът на времето?

Л.Т.: Е, до него е. Те са едно до друго.

В.К.: Съгласен съм.

Л.Т.: И Той казва: Който има развит този център, никога не отегчава другите. Той знае колко време трябва да седи някъде, колко време трябва да говори – че няма в него нахалство, който има този център развит.

В.К.: На времето и на музиката.

Л.Т.: Почти винаги влизах при Учителя с брат Христов. Той винаги присъстваше, но няколко пъти влязох и сама, по желание на брат Христов. Той ме чакаше отвън, нарочно ме пращаше да вляза сама при Учителя. Щото винаги дето беше Лилиана, до нея беше и брат Христов. А Той го пращаше.

В.К.: Имам един въпрос. „Битието" Вие го учихте наизуст и след това Вие си го нотирате сама?

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз преди двадесет години бях чул от Вас, че Вие разказахте, че сте отишли при един диригент и че сте пели, и той е нотирал. Песните или „Битието"?

Л.Т.: Не, не. При един диригент отидох. Той беше не диригент, а все пак диригент, брат на Асен Найденов.

В.К.: Брат на Асен Найденов.

Л.Т.: Той работеше във Варна и живееше във Варна. Той се казваше Найден Найденов[159] – на Асен Найденов, главния диригент, брат му. Той имаше служба в Софийското радио и аз, когато композирах „Песен на ангелите", отидох при него, да му покажа какво съм написала. Защото, ето „Песента на ангелите, които сега пеят" и влизам в нова гама, далечна, за да се получи голямата разлика между физическия и духовния свят. И започвам да пея каденца.

И проверих при него тази композиция. Той каза, че нямало е нужда да правя специално минаване в далечна гама. За да отидем от една гама в друга ние минаваме през едни особени тонове, за да влезем в другата гама. А тука няма нужда, веднага направо. И проверих при него, че не съм направила грешка.

В.К.: Да, този въпрос аз Ви задавам, понеже аз с такова впечатление останах преди 20 години.

Това беше 1970 година. А аз заварих възрастните приятели-музиканти, които са в Невидимия свят вече, които също бяха ми казали: Тя, каза, ги беше изпяла на някой диригент, който й беше нотирал нотите. Значи това е грешка?

Л.Т.: Не, не.

В.К.: Значи това е грешка?

Л.Т.: Грешка.

В.К.: Затова аз Ви питам.

Л.Т.: Найден Найденов ми е акомпанирал на концерти във Варна. Те ме поканиха да им изнеса концерти, там изпях ролята на Джилда в „Риголето", на операта, я изпях.

Даже ми казаха: Недей отива на морето, преди да изпееш ролята на Джилда, защото морето веднага дава отражение на гласа. След като си изпееш ролята, иди тогава на морето, защото там има йодови пари. В морето има друг въздух там и се отразява на гласа.

В.К.: Тука, на 59 страница от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате: „Учителят изпя две песни: една, която е от новите, а другата – със съдържание беше за бистрото изворче."

Л.Т.: Да, изпя.

---

[159] Найден Яков Найденов, 1897–1976, пианист, педагог

В.К.: Вие записахте ли я?

Л.Т.: Не, не ги записах. Не.

В.К.: Така. Тука споменавате, че е присъствал министър Йоцов, Филов и други на концерта.

На Вашите концерти, които Ви сте давали в Операта, Учителят присъствал ли е и на кои концерти е присъствал?

Л.Т.: Публични? Никога не е присъствал на публични концерти. Той ме слушаше в стаята Си по радиото. Само по радиото, когато имах радиоконцерти. А на публични концерти не е идвал. Аз съм изнасяла концерти при Него на Изгрева в салона.

В.К.: Вие канили ли сте Го на концерти, да дойде?

Л.Т.: Не съм Го канила.

В.К.: Тука Вие разказвате на страница 60 от „Разговорите с Учителя" за този голям сън с Учителя.

Имате ли го нарисуван, скициран – един голям сън, нали (на 59–60 страница)? Вие сънувахте сън, който разказвате на Учителя. Че сте сложили на земята грамадна картина със златна рамка... Вие разказвате съня си.

Л.Т.: Вие го прочетохте. А Той отговори, че този сън ще се изпълни в дълъг период от време, ще се изпълни.

В.К.: А Вие не сте го скицирали, не е рисуван този сън, на тази картина?

Л.Т.: А-а, как ще рисувам!

В.К.: За себе си, може да го скицирате.

Л.Т.: Аз със слово го рисувам.

В.К.: Да, аз исках да питам.

На страница 61 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за „Новата окултна школа по пеене" – има или 29, или 39 глави.

Л.Т.: Ами Той ми каза.

В.К.: Сега колко глави има?

Л.Т.: 39.

В.К.: Това е въпросът.

Л.Т.: Тази „Школа" милиони струва, да знайте. Който музикант я види, особено вокалист, извиква от възторг. Никъде я няма тази „Школа"!

В.К.: Вие забелязахте, че миналия път Вие ми я показахте, но аз не я приех, нали, не се докоснах до нея. Защо? Защото не е дошло още време да я прегледам. Ще работим другото. Нали и Вие я прибрахте. Ако беше някой друг, щеше да каже: Дай! Аз не я докоснах, защото не е дошло време, нали?

Л.Т.: Не, след тия работи.

В.К.: След тия работи. Аз още не съм обхванал Вашия материал.

Л.Т.: Вие виждате, че Той говори тънкости за пеенето. А те цели влизат в „Школата".

В.К.: Ясно, да.

137. КОНКУРС ЗА РОЛЯ

В.К.: Той как се казваше?

Л.Т.: Едмондо де Веки – главен диригент в Скала ди Милано. Той ме избра между пет претенденти да пея ролята на Розина и се спря върху мене. Избра аз да бъда. Въпреки, че се яви и примадоната, бивша, на Операта, Милкова-Золотович. Тя беше уволнена, но тя искаше още слава, да излезе с Едмондо де Веки. Но той предпочете мене. Хем аз не казвам тука, но на Вас ще кажа.

Предния ден аз мих прозорци, врати, голямо пране прах. А това нещо разваля гласа. И на другия ден (те не ме предупредиха, че ще има конкурс в моя час с Атанас Маргаритов) и влизат, и ми казват, че има конкурс и трябва да пея. Ако ме бяха предупредили, нямаше да мия врати и прозорци и да пера голямо пране – да си развалям гласа.

Имам начини, Учителят ми дава особени начини как да си направя гласа много по-хубав. Щях да ги употребя и да се явя на конкурса, а те скриха от мене.

В.К.: Нарочно?

Л.Т.: Да.

В.К.: И те, като изпълнихте арията си?

Л.Т.: И въпреки туй, след като изпълних, от петтях Розини той избра мене, аз да бъда на премиерата.

В.К.: И след като мина премиерата, той Ви подари този портрет, така ли?

Л.Т.: Веднага, същата вечер след падане на завесата, качи се с жена си. Тя пристигна от Италия. Тя ме гримира, тя ме облече.

В.К.: Да.

Л.Т.: И извади от джоба си портрета, както беше прав, надписа ми го и ми го подаде.

В.К.: Какво написа?

Л.Т.: „Мелия синьорина Цветана Табакова уна буоно кантанте ди колоратура."[160]

В.К.: Какво означава на български?

Л.Т.: „На синьорина Цветана Табакова, една добра колоратурна певица."

В.К.: Това означава много!

Л.Т.: И се подписа.

В.К.: Това означава признание.

Л.Т.: Ами разбира се, това е световен диригент, главен диригент. Това е цял диплом.

В.К.: Ами Вие, когато пеете Бетовен под диригентството на Ерик Ортман?

Л.Т.: Той е генерал мюзик директор на Берлинската фолксопера. Той дирижираше Венцислав Янков, но най-напред, в сряда вечер на 27 януари дирижираше „Фиделио" и Венцислав в номер трета ложа ме слушаше, без да ме познава. А в четвъртък, на 28 януари, той дирижира в зала „България" – Венцислав Янков с филхармонията.

В.К.: От него имате ли нещо, автограф?

---

[160] Miele Cara signorina Tsvetana Tabakova una buono cantante colorata

Л.Т.: Нямам.

В.К.: Така. На страница 63 от „Разговорите с Учителя", когато работите с маестро Де Веки, той казва: „Basta, terribile!" [Достатъчно, ужасно!] Какво значи това?

Л.Т.: „Ужасно, ужасно!" И искаше да ги скъса.

В.К.: Тези нотни листове?

Л.Т.: Ама той ми ги откъсна от нотите.

В.К.: А кой ги беше написал тези каденци?

Л.Т.: Аз ги бях преписала върху нотите ми и залепени, да ги пея. Но той не ги хареса.

В.К.: А Вие откъде ги бяхте взели?

Л.Т.: Те бяха приети тук, традиционно се пееха в България.

В.К.: Да, значи „Баста, терибиле" [Basta, terribile], така.

Л.Т.: „Баста" значи – не ги ще.

В.К.: „Много сръчно ми написа каденците на Тетрацини."

Л.Т.: Тетрацини[161] е световна колоратурка. Нейни каденци аз сега ги пея още.

В.К.: Значи това е световна сила.

Л.Т.: Той ми написа други каденци – на Тетрацини.

В.К.: Да. И още ги имате, и още ги пеете.

Л.Т.: Имам ги и ги пея.

В.К.: На страница 63 от „Разговорите с Учителя" Учителят Ви дава една книга на немски, беседи, „Der Meisters pricht" [„Учителят говори"] – „да поднеса на него като подарък". На маестро де Веки, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Той я пое, нали?

Л.Т.: Пое. Защото той ми каза така (да не го казвам на френски – на български): „Аз тука много се отегчавам, отегчително ми е. Моята жена след няколко дена пристига от Италия. А искате ли тази вечер да приемете мойта покана: да отидем в ресторант „България", да вечеряме заедно и да имаме приятни мигове?"

Аз му казах: Вие ме изненадвате с тая покана и няма да мога да я приема, защото едно лице долу ме чака по една спешна работа. Извинявайте много, че ще Ви откажа.

И слязох, и казах на брат Христов. Той досега беше много любезен с мене и се страхувах, защото като се откаже на един мъж, то става пък обратното.

Брат Христо каза: Не се безпокой, ще вземем едно такси, веднага се качваме.

В.К.: Къде, на Изгрева?

Л.Т.: При Учителя. И още като влязохме, то беше късно, брат Христов каза: Тя сега няма да спи цяла нощ, ще се тревожи. Кажете, Учителю!

Той се засмя и каза: Напротив, той ще стане още по-любезен към тебе.

И тогава даде книгата „Учителят говори", преведена и отпечатана на немски – „Der Meisters pricht", и каза на брат Христов: „И цяла нощ да не спиш, ще намериш един италианец, роден италианец, да напише..." – еди-

---

[161] Луиза Тетрацини / Luiza Tetrazzini, 1871–1940, оперна певица, колоратурен сопран, педагог

какво си изречение – Учителят го даде, но не го помня. Там е писано, да го напише върху томчето на чист италиански език.

– И още утре, като влезеш при него да репетираш, поднеси му този том. Той ще разбере защо си му отказала.

В.К.: И Вие го направихте.

Л.Т.: И аз го направих. След няколко дена той ми каза: „Сега разбрах защо ми отказахте."

Беше чел посвещението и нещо от книгата.

138. НЕВЕСТАТА ЗА МУЗИКАНТА

В.К.: Страница 65 от „Разговорите с Учителя". Защо Драган Кърджиев се държи меко към нея?

„Когато мечката се облизва, става опасно" – казва Учителят.

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Сега тука Вие споменавате, че Невена НеделчеваВи пише писмо да се държите за Учителя. Невена Неделчева[162].

Л.Т.: Да. От село ми писа.

В.К.: Вие се познавате с нея?

Л.Т.: Да, познавах се. Защото влязох при Лулчев, със знанието на Учителя, да му благодаря, че и той взе участие за моето назначение. Даже той каза и на цар Борис, че една наша сестра от Братството, Цветана-Лиляна Табакова, ще бъде назначена в Операта. И цар Борис знаеше.

В.К.: Много хора са взели участие за Вашето назначение в Операта.

Л.Т.: Взеха участие много хора. Че и министър Йоцов взе участие. Но първо бе Учителят.

В.К.: Аз не съм очаквал, че това е толкова трудно.

Л.Т.: Въобще назначение на артисти в Операта става най-трудно, много трудно. Защото там се влиза в една голяма слава. Вече излизаш постоянно пред две хиляди души да пееш, даже и в репетициите ти влизаш в една слава! Трудно става.

В.К.: Да. Тука, на 65 страница от „Разговорите с Учителя", на банкета на „Отвличане от сарая", Венцислав Янков и баща му, нали, седят на масата. И сега Венцислав Янков не дава на баща си да пие, така ли?

Л.Т.: Той го риташе отдолу, по краката. Защото Венцислав Янков и сега е строг изпълнител на принципите на Бялото Братство и на Учителя. Те, и на двамата, Учителят им казал: „Вашата любима, вместо да се жените, е да бъде на тебе пианото, а на тебе – цигулката. Когато младоженецът е готов, невестата сама отива при него. А твоята невеста ще бъде цигулката – каза на Любомир. А на Венцислав: Твоята невеста ще бъде музиката и пианото. – И те издържат това.

Ето на, още не са женени и няма да се женят. Те издържат този изпит. А имат, много млади, красиви жени се въртят около тях и много ги ухажват.

В.К.: Старите приятели ми бяха разказали, че Учителят бил казал за тях: Те, казва, в Невидимия свят бяха дали обещание, че ще слязат на земята и двамата ще работят в музиката.

---

[162] Невена Георгиева Неделчева, 1908–1995, педагог, писател

Л.Т.: Да. Да. И сега, когато бяха тука (дойдоха от Париж и дадоха концерт), ме намериха тука, донесоха ми подарък и Венцислав ми каза, с часове седяха при мене и ми каза: на 27 март има насрочен концерт сега в зала „България". Той ще бъде без брат си, сам, тука.

В.К.: Пианистът?

Л.Т.: И пак ще ме намери и ще се срещнем.

В.К.: Това е 27 март 1991 година.Сега, на 65 страница от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за песента „Вену Бахар" („Вътрешният глас на Бога"). Тогава ли я даде за пръв път Учителят?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие си я записахте пак?

Л.Т.: Песните веднага ги записвах.

В.К.: Да, аз виждам тука една разлика между думите на това, което Вие сте записали за „Вътрешния глас на Бога" тука и в песнопойката, има разлика в думите.

Л.Т.: Няма разлика: „Вену Бахар сали му се нет, ту си Бахар." Няма разлика – някаква печатна грешка, не знам.

139. ПТИЦИТЕ И ГРЕШНИЦИТЕ

В.К.: Сега тука, на 65 страница от „Разговорите с Учителя" става въпрос за Вашите хазяи.

Вие сте квартирант на Абаджиеви. Защо Христо застанал на тяхна страна, на хазаите? Защо са го тормозили? Какво са му казали?

Л.Т.: Вижте какво, дъщерята на хазаите беше стара мома и беше зъболекарка. Имаше брат, по-малък от нея. Брат Христов им казал да не ме безпокоят, да не ми пречат на работата. Те го вардели, когато идва, дръпвали го в една стая и почвали да го тормозят, и му казали тъй: Не може дъщерята да търпи крясъците на птиците!

Понеже обща стена имаме, не може да търпи, като пеят канарчетата ми – моите птиченца и гълъбчета. А като се отвори прозорецът, насреща имаше до прозореца дърво и там пееха гугутки и птиченца. Тях можеше да търпи.

Той им казвал: Само на мене казвайте, нея не я безпокойте. Добре, ама един ден вече влиза той, изсмукан от тях, влиза. Викам: Нещо болен ли си? Какво? А той крие, че те са го масажирали.

В.К.: Викали са го, били ли са го?

Л.Т.: Ами кой знае какво са го правили, мъчили са го и той казваше: Сестра Лилиана, да отстраним пък тези птиченца от тука, да ги извадим?

Значи той остана вече на тяхна страна.

В.К.: А-а, за това е на тяхна страна, да.

Л.Т.: И аз, както варях, тогава грах варях, и тъкмо сипвах в една чинийка – добре, че не беше стъклена, ами беше алуминиева. Както сипвах горещ грах и като той каза това, и разбрах, че застава на тяхна страна, аз избухнах и заплаках, и хвърлих чинията нагоре. А таванът не беше тъй висок, както тука, по-нисък, и грахът се залепи на тавана, и чинията падна долу, без да се счупи. И заплаках.

Веднага слезе той, взе такси, качихме се двамата – при Учителя. Аз викам: Ученик ли съм, Учителю? – И плача, защото избухнах. (Това не го пиша.)

В.К.: Да. Така. Сега, кои са тези две сестри, които стоят пред вратата на Учителя и не работят нищо, и са роднина на Балтаджиеви?

Л.Т.: Едната е роднина на Балтаджиеви, а другата не я знам каква. Винаги седяха като стражари пред вратата и молитвено настроени към Него.

В.К.: Аз съм слушал за тази Теофана и сестра й Дора Савови, Катя Грива и други – седят непрекъснато, седят така, слушат и гледат. Не работят нищо.

Л.Т.: Да. А Учителят обичаше всички сестри и братя като пчелички да работят, а не да медитират.

В.К.: Да. Вие преместихте ли се в друга квартира?

Л.Т.: Ами преместих се.

В.К.: Къде се преместихте?

Л.Т.: Той каза така: Било е време, когато светиите отстъпваха. Сега светиите няма да отстъпят на грешниците! – Обърна се към брат Христов и каза: Ще намериш друга квартира. – Ей в същия двор, на улица „Цар Крум" № 9.

Тяхната къща беше към улицата, ниска. Навътре имаше блок, на третия етаж живееха семейство Павлови. И там на ръце се пренесох. И за пианото нямаше нужда от каруца.

В.К.: И се преместихте там.

Л.Т.: В същия двор.

В.К.: Да, сега...

Л.Т.: А ще видите по-нататък, като почнаха бомбардировките, ама не сте дошли още.

В.К.: Аз не съм дошъл.

Л.Т.: Те имаха мазе. Не се скриха в тяхното мазе Балтаджиеви, а дойдоха в нашето мазе да се скрият и скъсаха ревера на брат Христов на палтото, се бяха, скопчиха в него, и викаха: Простете ни, много несправедливи бяхме към Вас! – Искаха извинение.

В.К.: Така, на 65 страница от „Разговорите с Учителя" Учителят Ви показва как да се кланяте на публиката: „като жито, като полюшкано от вятъра". Това е много интересно.

Л.Т.: Аз Му казвах: Как да се покланям? А Той винаги дава движенията, каквито са в природата. Например даже тия сега движения, които ги правят по телевизията при изпълнение на песни и модерни танци – те не са от природата взети. В природата няма такива движения. Те са за възбуждане на пола.

В.К.: Кълчене.

Л.Т.: Кълчене. А птиченцето, като кацне на клончето, не си върти задника като пее, а си пее и благодари на Бога. Тъй че тия движения, които естрадните певци правят, не са подходящи за пеенето.

В.К.: Да. Сега, как беше точно движението?

Л.Т.: Както имаме празни класове на жито, те стърчат нагоре, не се покланят.

А когато класовете са пълни със зрънца, то се навежда. Така да се покланяме, като че са пълни със зрънца житните класове. Нежно и пластично да се покланяме.

140. ИЗПИТЪТ НА КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ

В.К.: Да. 66-а страница от „Разговорите с Учителя". Защо Венцислав Янков е ходил при доктор Шмидт да се лекува? От какво е боледувал в Германия?

Л.Т.: Този д-р Шмидт е бил в Индия и познава индуските методи на лечение и на хипноза. Той имаше в Берлин голяма болница такава, но много мъчно се влизало при него. Той приемал световно известни артисти, певци и диригенти със световна слава. Там е бил и Фуртвенглер[163].

В.К.: Кой е тоя...

Л.Т.: И братя Янкови пробили път и влезли при него.

В.К.: Как се казва?

Л.Т.: Ами той е известен, световен диригент – Фуртвенглер.

В.К.: Фуртвенглер. Да.

Л.Т.: Искам да кажа де, и артисти приемал. И разправяше Любчо, когато са влезли, отдолу подът били като дюшеци, мек.

„И като ме пипна, каза, отзад, гдето е малкият мозък, забил си пръста и аз загубих съзнание, и паднах по очи върху дюшеците."

Значи той е работил най-много върху главния мозък и гръбначния. Защото при гръбначния мозък имаме прешлени. От всеки прешлен излизат нерви и се разклоняват. А той като забива там пръстите си... (Така работеше и брат Христов с тях.) И те бяха свикнали на всеки концерт да минат през д-р Шмидт, да им направи масажа.

В.К.: Това редно ли е според Вас? Според мен не е редно.

Л.Т.: Добре, ама те са свикнали.

В.К.: А те защо за пръв път са отишли при него? Боледували ли са нещо или ги е било страх?

Л.Т.: Ами много прочут и затова отиват.

Сега той пък, д-р Шмидт, писал против Хитлер и говорил против Хитлер. Хитлер го затваря в затвора и закриват цялото му заведение с 20 красиви асистентки, негови момичета. И тогава Венцислав вече чувства нужда от тия работи да му се правят. И идва в България с Ерик Ортман. И баща му дойде в дъжда при мене и ми каза: Къде е Кръстю?

И брат Христов почна да върши това, което той е правел. Винаги правеше масажи, даже заедно сме влизали у тях в деня на концерта. Те не приемат никого, но ние с брат Христов винаги влизахме при тях и брат Христов прави на гръбнака и на ръцете масажи и паси.

В.К.: И така се оправи той, и се чувстваше добре?

Л.Т.: Оправи се.

В.К.: Така. 66-а страница от „Разговорите с Учителя", долу. На 13 март, казва, ние с брат Христов... „Два пъти аз се опитах да заговоря брат Христов, но той все мълчеше.

---

[163] Вилхелм Фуртвенглер / Wilhelm Furtwängler, 1886–1954, композитор, диригент

Като пристигнахме на Изгрева, Учителят беше застанал на прага на приемната Си стая. Ние влязохме в антренцето и първо аз Му целунах ръката. След мене и брат Христо Му целуна ръка и каза: Учителю, аз си извърших задачата с нея, оставям я на Вас."

Л.Т.: Е, това беше изпит.

В.К.: Защо, той ревнуваше ли Ви Вас от други или?

Л.Т.: Изглежда уговорен изпит с Учителя, да се определя: ще остана ли само при Учителя, без брат Христов. Добре, но той, брат Христов, не ми позволяваше много работи аз да извършвам – той ги извършваше. И аз веднага излязох до него – значи аз предпочетох да не скъсвам с брат Христов, той пак да продължава да идва. И Учителят ни нарече „новобранци".

В.К.: Сега, аз не можах да разбера: тоя изпит от Учителя ли е бил нареден?

Л.Т.: От Учителя.

В.К.: Ама Учителят е бил казал на него или?

Л.Т.: Е, не зная, вече там не човъркам.

В.К.: Да, но Вие усетихте, че това е изпит от Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: За да се определите.

Л.Т.: Да, да се определя.

В.К.: Дали ще бъдете с Христов или без него.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега тука пак става въпросът, този изпит: дали ще бъдете с брат Христов или ще скъсате, или ще бъдете сама. Или ще бъдете при Учителя, или не при Учителя. Как да го разбирам? Как Вие схващате този изпит?

Л.Т.: Даден изпит от Невидимия свят, защото когато седнахме да се храним, Учителят му подаде три хапки със сол. Той не можеше да яде варен сух фасул. И се обърна към мене, и каза: „Той е чист човек! Много! Мястото, където сега стъпва..." Вие сте го чели, нали?

В.К.: Да.

Л.Т.: „... е пълно с пиявици и ние ще му помогнем." И Той действително му помогна, като брат Христов си замина от земята и тия пиявици останаха напразно.

В.К.: Сега, аз точно тук исках да Ви питам: Гробът, какво означава, нали, гробът? Значи Учителят го измъква и не го оставя тука да се мъчи и да го мъчат тия пиявици. Такъв ли е смисълът?

Л.Т.: Така разбирам.

В.К.: Защото за мен това не беше ясно какви са тия пиявици.

Л.Т.: Не е така. А гробът означава друго. Гробът – всички, които се насочваха срещу брат Христов, наскоро умираха. Той имаше един приятел, казваше се Лазаров и беше теософ. Добре, ама неприятелите му повлияха и се насочи срещу брат Христов. За десет дена умря.

В.К.: А имаше ли други случаи такива?

Л.Т.: Имаше.

В.К.: Е, защо се насочваха?

Л.Т.: Ами де да знам.

В.К.: Те се насочваха лично срещу него или срещу Братството?

Л.Т.: Не, не – срещу него.

В.К.: Срещу него. Да не би да ревнуваха заради вашия контакт, с Вас?

Л.Т.: Е, не знам.

В.К.: С Вас.

141. БИЖУТАТА НА СЕСТРА ДУМАНОВА

В.К.: Така, сега на страница 68 от „Разговорите с Учителя" се говори, че Той запя:„Божествена Любов душа ми озари и изпълни сърцето ми с лъчи."

Л.Т.: Това е много хубава песен. Учителят я даде. И след това, понеже аз се определих вече, че ще работя още с брат Христов, Той ми каза, **24 правила** ми даде.

В.К.: Да, ние ги имаме. Сега, тази песен имате ли я записана?

Л.Т.: Ами имам я, разбира се. Дала съм я и на Братството, но тя не е много лесна за пеене.

В.К.: Значи ние я имаме. Тя е дадена в песнопойката, нали?

Л.Т.: Имаме.

В.К.: Да. Сега, Вие съобщавате, че ангели пригласяха на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие чувахте ли това?

Л.Т.: Ами разбира се, че ги чувам.

В.К.: Вие ги чувате.

Л.Т.: Че как ще кажа, ако не ги чувам!

В.К.: Аз, понеже като го чета, нали, питам дали ги чувате.

Л.Т.: Ами разбира се!

В.К.: Щото аз останах с впечатление, че това е вътрешно Ваше прозрение.

Л.Т.: А-а, не.

В.К.: А го чувате. Така.На страница 69 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за сестра Думанова.

Л.Т.: Тя беше най-богатата жена в Троян. Баща ми беше директор на фабрика „Балевски" и ние живеехме в Троян. Аз бях още ученичка. А тя беше женена за един адвокат, Думанов, най-богатия човек в Троян. Имаше син – светско момче. И нея брат Христов я въведе при Учителя. И тя хвърли всички бижута, всичко, с което се украсяваше и възлюби Учителя.

Да, и тя седеше така пред вратата Му много и нямаше друго какво да прави, освен да стои пред вратата Му заедно с още няколко сестри. Искаше да бъде до Него.Дори дойде зимата и нямаше как да бъде на Изгрева при Учителя, та тя се пъхна в една палатка. Даже и зимно време е спяла в палатка, само и само да бъде близо до Учителя. И нейният син, всичките бижута, които имаше, тя като излезе да играе Паневритмия, той всичко откраднваше от майка си.

Тази сестра Думанова винаги седеше пред вратата на Учителя и казваше: „Идвайте по-често, защото Учителят, когато Вие [не] дойдете, е намръщен и замислен, вътрешно затворен. А Вие като дойдете и като Ви изпраща, целият е весел и сияе. Вие сменяте Неговото състояние." Това е.

В.К.: Значи тя се отказа от богатството, от парите, от бижутата.

Л.Т.: От всичко се отказа и си замина в Троян като светица, първа светица. Защото тази, която я облече и я погреба, дойде при мене и ми разправи за нейния край. Показа ми снимки, как си е заминала като една истинска светица.

В.К.: Да.

Л.Т.: Вардеше пред вратата на Учителя, все подслушваше, но вътре не можеше да влезе.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Така беше.

142. ЦИГУЛКАТА ОТ ЗАЛОЖНАТА КЪЩА

В.К.: Сега, на страница 69 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате, че в гласа на славея има много трели. Какво значи „трели"?

Л.Т.: Тър-р-р-р-р-р-р-р.

В.К.: Това ли е трели?

Л.Т.: Тър-р-р-р-р-р.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Славеите и канарчетата правят чудесни трели.

В.К.: Това се казват „трели", на музикален език.

Сега, на страница 70 от „Разговорите с Учителя" Вие казвате: „Пред концерта брат Дряновски правеше снимки." Той ли направи тия всички снимки?

Л.Т.: Борис Дряновски[164], наш брат, той направи тия снимки. А Учителят му каза да спре. Влезе вътре и си тури шапката, и позираше.

В.К.: Сега, тези негативи при вас ли са или само снимките са при Вас? Имате ли негативи?

Л.Т.: А-а, нямам негативи!

В.К.: Само снимките?

Л.Т.: Само снимките.

В.К.: Ами този брат Дряновски – нещо да си спомняте за него?

Л.Т.: Той си замина, не е на земята.

В.К.: Кой му прибра негативите? Не знаете.

Л.Т.: Нищо не зная.

В.К.: Значи единствено остава тези снимки да се преснемат.

Л.Т.: Само снимки имам.

В.К.: Тука става въпрос за цигулката на Учителя: „Учителят извади най-хубавата Си цигулка, купена от една заложна къща."

Л.Т.: Да.

В.К.: „Изпратил брат Христов и брат Порфирий да я купят." Кой е брат Порфирий?

Л.Т.: Сега, брат Христов и Порфирий Мишков (не знам, мисля че от Петрич е роден) вървели по улица „Пиротска" и влезли в заложната къща, и откриват една цигулка, заложена от руски княз.

В.К.: От тези, които са емигранти?

Л.Т.: Не зная точно. Руски княз.

В.К.: Да.

---

[164] Борис Йорданов Дряновски, 1895–1962, фотограф на Изгрева

Л.Т.: Ама знаменита цигулка. И отиват, и казват на Учителя. Учителят брои сумата и Му я донасят. Тая съща цигулка братя Янкови, ще видите по-нататък, родителите дойдоха и ми казаха тъй: „Сестра Лилиана, ние забелязваме, че Учителят има особено отношение към вас, Той няма да Ви откаже цигулката. Поискайте я за Любомир, три месеца да свири на нея, за да влезе двойникът му в нея. Защото ще има с Държавната филхармония концерт в зала „България" след три месеца, ще свири Брамс – концерт, наизуст. Неговата цигулка, която има, е многокамерна, не е за голяма зала. А тя е подарък от неговия професор Щюб..."

В.К.: Щюб, да.

Л.Т.: „...А откакто опита той цигулката на Учителя, не може да спи от мерак. Иска на нея цигулка да изнесе своя концерт в зала „България".Аз станах причина да я поискам от Учителя. Ще видите, то е описано.

В.К.: Да. Значи брат Христов и Порфирий отиват и купуват тази цигулка.

Л.Т.: Купуват я.

В.К.: Какъв модел беше тази цигулка: Амати, Страдивариус ли беше, Гварниери [Гуарнери] ли беше тази?

Л.Т.: От рода на Страдивариус.

В.К.: Да. Вие нея не сте я виждали, тази цигулка?

Л.Т.: Ами, Той ми я тури в ръцете.

В.К.: Нещо интересно в нея?

Л.Т.: От близо не съм я виждала.

В.К.: Не.

Л.Т.: Той ми я тури с кутията.

В.К.: Тука Вие казвате, че сте направили снимки на концерта на 25 февруари 1943 г.

Л.Т.: Имам, да.

В.К.: После, като дойде време, ще ги покажете.

Л.Т.: То пише отдолу: 25.II.1943 год.

143. СИЛАТА НА ПЕСЕНТА „МИРЪТ ИДЕ!" (Мирът иде вече ...)

В.К.: Така. На страница 71 от „Разговорите с Учителя" Учителят изсвирва „Мирът иде!". Коя е тази мелодия? От онази мелодия, старата, ли: „Мирът иде вече..."? Тази ли мелодия или мелодията, на която думите е написала Стоянка Илиева?

Л.Т.: [*Пее*]

„Мирът иде!"

Мирът – не на Стоянка, а другата, старата, тя ще докара мирът, ако се изпълни с хор, оркестър и солисти, както съм го написала аз.

В.К.: Защото аз имам една опитност на Борис Николов, на старите приятели. Когато е била Европейската война през 1918 г., отиват възрастни сестри и плачат пред Учителя, че мирът го няма още, че става положението неудържимо и Той казва, когато положението става неудържимо, тогава краят е близо! И накрая Той взима цигулката и почва да свири „Мирът иде!". И кара да се научат и другите приятели, да я научат.

Л.Т.: Е, тя е, тази песен.

В.К.: И на следващия ден спира войната. Тая песен ли е?

Л.Т.: Тая песен.

В.К.: И аз винаги се колебаех коя е тая песен – дали е тая, която Стоянка Илиева написва думите.

Л.Т.: Не, тази. Аз съм я направила за хор, оркестър и солисти.

В.К.: А Вие я имате, нали?

Л.Т.: Имам я. А снощи даже, като дойде Благи Жеков, каза: Аз идвам да ти кажа апартаментът да бъде на твое име. Аз ще работя в тази посока. Ще отида сега, имам мои познати, които направиха своя апартамент да бъде и вече е. Трябва да се направи една молба и се представят. Казах. И ще напиша молбата, след няколко дена ще дойдат, да се подаде.

Аз му показах, отворих и му показах и „Мирът иде!" как съм направила, и Паневритмията с хор, оркестър и солисти. Той се главозамая, като видя колко много ноти съм написала.

В.К.: Когато става въпрос за издаване, понеже аз не съм музикант, нали, аз ще избера музиканта.

Аз мога да работя с Благи, аз мога да работя и с Петър Ганев, аз съм с тях в добри отношения. Защо? Защото аз съм свършил работата на техните бащи, разбирате ли?

Аз съм в добри отношения и с Ина Дойнова, защото съм свършил работата на баща й Николай Дойнов.

Аз съм в добри отношения и с Йоанна Стратева.

Аз съм в добри отношения с всички, защото аз съм свършил работата на техните бащи, а те не свършиха нищо, разбирате ли? И материалите на техните бащи са при мен, защото с тях съм работил, аз съм свършил, аз съм в добри отношения. И когато става въпрос за издаване, аз, понеже не съм музикант, аз ще се консултирам с тях как да стане, както и с Вас.

Така че аз с тези хора мога да работя. Но аз ще избера човека, който ще бъде. Може да бъде и Милка Кралева.

Л.Т.: Може да бъде?

В.К.: Може да бъде Милка Кралева. Аз не знам кой, затуй ми трябва консултант. Аз не знам, аз ще избера отвътре, за да мога да работя с него. Но винаги ще Ви питам какво, що и как, нали, понеже не съм музикант и т.н. Така че с това поколение аз мога да работя.

Л.Т.: Вижте сега, Учителят специално говори за младежите: „Аз ще ги покровителствувам. Те сега имат грешки, като млади хора, полусветски, но аз не съм против тях. Нека си работят, както си работят."

Но Молитвеният дом на Учителя не може да бъде заменен с едно квартално клубче.

В.К.: Аз съм също срещу това. Не е редно. Но те не познават историята на Братството.

Л.Т.: Ние трябва да имаме салон, мебелиран, както беше във времето на Учителя. Същите картини, същата катедра, същите стълбички, по които се качваше Учителят и да ги осветим с нашите молитви, защото черквата не е над Учителя!

Учителят е над черквата! Поповете спят при попадиите си, ядат месо и пият алкохол, а Учителят е чист и свят.

В една неделна беседа Учителят каза:

„Вие знаете ли, че аз не съм вкусил от плода на Ева!
Аз не признавам Ева за моя майка!"

А ние се съгласяме в разни клубчета да изнасяме Словото на Учителя[165].

Ние трябва в нашия храм да изнесем. Храм ни трябва, Молитвен дом, а не такива клубчета.

После пък правят в този клуб избори вътре. Аз в такъв салон няма да дам моето изкуство, няма да вляза там. Не може. Те като се съгласят, да си отговарят – аз не съм съгласна! Аз не влизам в квартален клуб.

В.К.: Сега един такъв концерт може да се изнесе в концертна зала?

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: В концертна зала може.

Л.Т.: Той ще се освети от нашето изпълнение.

В.К.: Да, така. Значи за „Мирът иде!" се разбрахме, че това е оригиналът от 1918 година.

144. ИЗПИТА НА ЛИЛИАНА

В.К.: На страница 73 от „Разговорите с Учителя" Учителят Ви казва: „Ти си герой. Ще издържиш изпита с диригента!" Кой диригент?

Л.Т.: Е, този, Асен Димитров, нали му казвам името.

В.К.: Асен Димитров ли, или Асен Найденов?

Л.Т.: Той беше луд за мене. Асен Найденов е главният, Асен Димитров даже е по-главен, но...

В.К.: На 73-а страница от „Разговорите с Учителя" Учителят се изказва към Христов: „Ти ще обичаш всички, които се влюбят в нея."

Л.Т.: Ами така е.

В.К.: Това е много трудна, ревността.

Л.Т.: Ами не знам.

В.К.: Много е трудна тази работа. Аз като го чета, казвам: Аз на този изпит не знам как ще му издържа. Но аз, ако съм на мястото на Христов, не знам как ще реагирам. Да се разберем: това наистина дразни да гледаш разни ухажори, не всеки може да издържи.

Казва: „Ти ще обичаш всички, които се влюбят в нея." Това е много трудно положение и е трудно за изпълнение.

Л.Т.: Имало е и такива случаи.

В.К.: Да, има и такива случаи. Сега, Учителят казва: „Никакъв мъж няма да приближиш до себе си."

Вие сега имахте ли предложение за брак във Франция, тук в България?

Л.Т.: Винаги съм имала, даже и сега пак имам, но не ми е позволено. Този живот трябва на собствения си гръб да нося всичко и никой не ми помага. Аз съм качила на балкона един топ праз 20 килограма! Когато ми го връзваха за количката, ми казаха: Няма да тичаш с него! И го качих чак на 15-ия етаж и го смъкнах тука. Втория топ праз – 20 килограма.

---

[165] *Забележка на съставителя В. Кръстев:* След 1990 г. последователите на Учителя използват за своите срещи квартален клуб, партиен клуб, в квартал Изгрева, който се помещава в сградата на трафопост

Всичко сама си правя. Само че не сега, беше по-топло.

В.К.: На страница 74 от Разговорите. Била сте с болно гърло. Учителят Ви казал да не се мажете. С какво бяхте го намазали това болно гърло? Имали сте болно гърло и сте го намазали с нещо?

Л.Т.: Със силно лекарство.

В.К.: С какво мажехте тогава: със спирт ли, с етер ли? С нещо сте го намазали. Сега, Учителят Ви давал няколко рецепти за гласа – Вие не ги споменавате.

Л.Т.: Някои от тях не Ви ги казвам.

В.К.: Добре де, какво мислите да правите с тия рецепти?

Л.Т.: Той казва тука…

В.К.: Да не ги давате?

Л.Т.: Да, Той ми каза. Което съм писала, го казвам; но има нещо, което не го казвам.

В.К.: Вие не може да го дадете?

Л.Т.: Не желая да го кажа.

В.К.: Така.

Л.Т.: Щото ако го кажа, няма да ми действува.

В.К.: Така.На 74 страница от „Разговорите" Вие споменавате как сте работили на 15 април [19]43 година с Карл Бьом за Девета симфония. Не сте описали как сте работили с Карл Бьом за Девета симфония, за подготовката.

Л.Т.: Карл Бьом пристигна и даде репетиции на малка сцена № 2 в Операта с пианист и само солисти, без хор, да ни провери. Сега, когато казах на Учителя,че научих, че оркестърът ще бъде тройно увеличен – флейти в повече, всичко в повече и хор грамаден, аз казах: Трябва много силно да пея, за да се чувам, Учителю. А Той каза: Колкото по-леко пееш, толкова повече ще се чува, леко пей! Недей се форсира.

Добре ама, когато четири солисти сме седнали, аз съм тука, тука е Христо Брумбаров, тука е Любен Митев, тука е Диана Герганова. Дойде Карл Бьом и пианистът. И подава най-напред на Брумбаров. Той изпява първата фраза. И аз видях, до мене беше, как си взема голям дъх и пусна гласа си. И ми повлия, и аз да направя същото. Поех, даже и страничните, плаващите ребра отворих и странично, и си пуснах силно гласа. Карл Бьом чукна с пръчицата да ме спре и каза „Verstehst du Deutsch?" [Разбирате ли немски?]

– Non, викам. Je parle Français [Не. Аз говоря френски]. – Leicht, leicht, leicht, leicht, leicht [Леко, леко, леко, леко, леко].

И почнах да бродирам с гласа си. И той каза: Аах, аах, аах, аах, аах. Значи точно, каквото ми каза Учителят.

В.К.: А Вие, нали сте повлияни от Брумбаров и затова.

Л.Т.: Да.

145. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ НЕЖЕЛАНА РОЛЯ

В.К.: Така. Как Небето Ви освободи от Царицата на нощта?

Л.Т.: От Царицата на нощта се освободих, защото като ми дадоха мизансценови репетиции, ми дадоха един голям нож – с него да пея арията и да го дам на Тамино, да убие Зорастро. А Зорастро е бял брат. Аз не мога да пея такава роля.

Например ето сега тази, която след Вас дойдоха, критичка музикална.

Сега е във Виена. Тя отиде при Люба Велич. А Люба Велич е моя близка. Тя беше хористка в Операта. И беше любовница на Драган Кърджиев. Той влизаше при нея и имаше връзки после с нея. И тя заболя от заразителна скарлатина. На времето й туриха червен кръст. И аз отивам да я видя в дома й и гледам – червен кръст. И от дупката почнах да й подавам храни и каквото трябва. Тя беше бедно момиче, даже нямаше една блуза свястна да облече. Аз имах един плат. Сега, то не е хубаво да се казва, като направиш едно добро, но се налага сега да кажа. Дадох този плат на мама да скрои една блуза, да й ушие и тя не може да забрави тия неща.

Люба Велич направи световна кариера. Даже в „Метрополитън"[166], в Америка, е пяла като Саломе в опера „Саломе", в която Саломе влиза при майка си Иродиада и я пита... Тя танцуваше гола пред цар Ирод и Ирод Антипа й каза: До половината царство ще ти дам за този танц! – А тя влезе при майка си и попита: Какво да искам? А майката каза: Откажи половината царство, искам главата на Йоан Кръстител! – И влязоха в тъмницата, и я отрязаха, и я туриха върху табла. И тя играеше с тази глава.

Сега Люба Велич иска да ме види. Тя ще дойде сега в България скоро. Люба Велич – тя направи кариера с тази глава на Йоан Кръстител. Тя е цяла в брилянти. Но сега, казаха ми, че имала малко захарна болест.

В.К.: Да, и Учителят Ви освободи от тази роля.

Л.Т.: Да, каза: Засега Невидимият свят те освобождава от тази роля!

В.К.: И на Ваше място сложиха друга.

Л.Т.: Милкова-Золотович – бившата примадона, на моя пост и от моето име излезе да пее.

146. КАК УЧИТЕЛЯТ ПЕЕШЕ И СВИРЕШЕ

В.К.: Тука Вие непрекъснато споменавате: „Учителят пее и свири." Сега искам да ми дадете една характеристика, като певец, на гласа на Учителя. Какъв беше гласът на Учителя?

Л.Т.: Той някога звучеше като баритон, някой път звучеше като бас, а някой път даже и като драматичен тенор и много се менеше гласът Му, според каквото пее. Имаше прекрасни пианисими. Много чисто, много божествено! Цялото Небе пееше с Него. Ние просто се излъчвахме. Ако четете това, което Ви дадох – писмото на брат Христов до Морис Басан, той е свидетел на това, кое сме работили. Но не сте дошли до него.

---

[166] Метрополитън Опера (Metropolitan Opera), оперен театър в Ню Йорк – най-известната Опера в САЩ

В.К.: Не.

Л.Т.: Като прочетете, ще видите.

В.К.: Сега, мен ме интересува да дадете едно описание, една характеристика, понеже Вие сте школувана певица. Защото друг не би могъл да даде такава характеристика, да опише гласа на Учителя, освен вас. Затова исках да Ви питам.

Л.Т.: Ами за това Ви казвам: Той беше много странен в пеенето.

В.К.: Значи при различни песни имаше различен тембър?

Л.Т.: При различни песни имаше различни тембри и различен оттенък, и прекрасни пианисими.

В.К.: А като цигулар?

Л.Т.: Също много добър, много добър. Прекрасен тон имаше. И въпреки, че имаше брада, не Му пречеше. Слагаше цигулката и чудесно свиреше.

В.К.: Страница 75 от „Разговорите с Учителя" – „Песента на ангелите". Изцяло ли е записана от Вас?

Л.Т.: Да.

В.К.: Понеже тука [Учителят] казва: „Друг път ще продължим песента".

Л.Т.: Каденцата, накрая вече в Мърчаево като бяхме, има каденца накрая. Тая каденца той си послужи не с цигулка, а ме накара: „Пей!" – и ме гледа в очите. И аз отворих уста и Той си послужи с моя глас. И не знам какво пея! Пея, а аз съм изпяла по Негово внушение каденцата и при повторението я записах. Той си послужи вместо с цигулка, с моя глас. Той силно ми въздействуваше.

В.К.: И Вие втория път като я изпяхте, я записахте. По тоя начин се оформи цялата песен.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи в Мърчаево.

Л.Т.: Там я довърших.

В.К.: Така.

147. КОНЦЕРТ ПРЕД ГОВЕДАТА

В.К.: На 75 страница от „Разговорите с Учителя". Кой Ви дава този голям букет, че Вие си навяхвате крака? Някой Ви дава един голям букет и Вие, като тръгвате, си навяхвате крака.

Л.Т.: А, един от публиката ме пресреща долу, дето е портиерът, вече излизам, с грамаден букет: нарциси, лалета, зюмбюли – грамаден. И ми го поднася с голямо уважение. И аз го поех, и правя крачка към брат Христов, който ме чака прав, и си навехнах китката [глезена] на крака.

И Учителят ми забрани вече да приемам късани цветя, букети с цветя.

Прибавям: когато готвех на брат Боян една година и осем месеца и отивах всяка събота, той се научил, че аз не приемам късани цветя. И като влязох при него, той каза: „Сестра Лилиана, отвори оная врата!" Аз отворих. – „Какво виждаш вътре?" Иска да ми даде урок. – „Виждам на шкафчето една ваза – натопени богородички, цветя." – „Виждаш ли, че аз приемам късани цветя?"

Викам: Брат Бояне, Вие може да си приемате колкото искате късани цветя, но на мен Учителят ми забрани да приемам букети с късани цветя.

В.К.: [*Смях*]. Страница 75. Как се казваше тази роля от Царицата на нощта?

Л.Т.: Царицата на нощта от „Вълшебната флейта", опера „Вълшебна флейта". А тази, Царицата на нощта, има дъщеря Памина, която я грабва, Бялото Братство я грабва. А Тамино е влюбен в Памина. И тя казва: „Ще дам дъщеря си на тебе, но вземи ножа и убий Зорастро", на белия брат.

В.К.: Да, така. А Вашата роля как се казваше? Ролята на кого?

Л.Т.: Когато говори за Учителя и за Учителювото учение, велико учение, много строго трябва да се спазва.

В.К.: На страница 76 има една песен **„Една вечна Истина, която е Бог на Любовта"**.

Л.Т.: Имам я.

В.К.: Тази песен е напечатана в песнопойката.

В.К.: Казвате: „Аз чувах, като че ли цялото Небе пееше."

Л.Т.: Да, чувам.

В.К.: „Бях с отворени уши и всичко пееше."

Л.Т.: Така беше. Чувах това.

В.К.: Сега, на същата страница. Как се развиха събитията от съвета на Учителя, че си представяте, че пеете на телета? Там нали имате проблем в Операта? С тоя певец?

Л.Т.: На говеда.

В.К.: На говеда.

Л.Т.: Не телета, а на говеда. Това ми го повтаряше десетки пъти.

И казваше тъй: „Ако те пасат, навели са се и пасат – ако те харесат и си вдигнат главите, и престанат да пасат, ще еволюират. Ако продължават да пасат и не те харесат, говеда ще си останат."

Все това ми повтаряше. Салонът е пълен с говеда. И аз Го попитах: Мога ли да опитам на истински говеда? – И направих този опит на Рила.

В.К.: След като си замина Учителят?

Л.Т.: Питах Учителя, мога ли да направя този опит върху истински говеда.

И когато съобщиха на Молитвен връх, че Паневритмията ще бъде на Езерото на Чистотата, ние отидохме с брат Христов много рано. После дойдоха другите. И видяхме телета, волове, крави на Езерото на Чистотата: едни пиеха, други пасяха.

Аз стъпих на височината на една канара, която още е там и изпях арията на Лакме от Лео Делип, каденцата изпях. Всички говеда си вдигнаха главите и вода течеше от тях, и спряха известно време, и слушаха.

И като тръгна един вол нагоре, и всички тръгнаха по гласа, и се качиха горе, и ние – него ден беше неделя – играхме Паневритмия с тези говеда около нас. Те насядаха по земята и си преживяха, и пак дъвчат.

В.К.: Това беше след като си замина Учителят?

Л.Т.: Да, след като си замина, аз тогава опитах, на Рила го опитах.

В.К.: Това е голямо преживяване.

Л.Т.: Да, истинско.

В.К.: А през време на концерт, на оперно представление, какво имахте усещане? Какво казахте?

Л.Т.: Красиви образи.

В.К.: Създавате най-красиви образи?

Л.Т.: Да!

В.К.: На оперната сцена. Да. Значи така. А като (това е втора писта, записана вече)...

Вие сега, когато пеехте и когато си представлявахте, че те са говеда, в салона, как пеехте – по-спокойно?

Л.Т.: Ама разбира се, разбира се.

В.К.: Свободно пеехте. Така.

Л.Т.: Има ли човек страх, нищо не става. 50% губи. Нищо не може да даде.

148. ЧОВЕШКАТА СЛАВА НА АРТИСТА

Л.Т.: А човек да бъде уверен в себе си. А това, гдето имам животната линия отделена от умствената на ръцете си, на дланите си, а не съединена с тях – а у повечето хора е съединена, те са вързани.

В.К.: Покажете ми.

Л.Т.: Я да видя у Вас съединена ли е? Ето я сърдечната. А-а, у Вас е малко отворена, открехната. А у мен цял автомобил може да мине, вижте колко е отворена. Това открехване говори вече за самостоятелност. Такива хора стават силно верни в себе си. Те не обичат никой да ги излъже. Скъсват. Те имат силна увереност в своите възможности.

Учителят тъй ми казваше: Само с твоето появяване, без да си дала още нещо, ти грабваш целия салон. Защото и на двете ръце го имам. Сара Бернар е имала това, Сафо е имала това.

Значи животната линия на дланите на ръцете да не бъде хваната тука с умствената, не сърдечната.

А когато е хваната, такъв човек е вързан, той няма тази свобода.

В.К.: Да. Така. На страница 78 тука има такъв един цитат. Учителят Ви казва: Ти понеже имаш много злато от слънцето, преди да започнеш да пееш, свържи се с него, с Христо. Това как да го разбираме?

Л.Т.: Това злато е органическо злато.

В.К.: В кръвта се намира това органично злато.

Л.Т.: В кръвта и в самото изпълнение, в самите тонове.

В.К.: Какво иска да каже тука: „свържи се с него с Христо"? Да Ви помага или какво?

Л.Т.: Да, да ми помага и да стане активно в мене. Не да спи, а да дава резултат.

В.К.: Сега например, когато Вие пеехте на концерт, той беше ли в салона и вън от салона? На представление, на концерт?

Л.Т.: За кого?

В.К.: За Христо.

Л.Т.: Той винаги беше в салона и понеже имах големи успехи, подчертани, че ръкопляскат за мене, артистите направиха тъй: да излизам някой път да пея, а през това време ангажираха брат Христов, да не бъде в салона.

Например Георги Димитров беше диригент на хор „Георги Кирков", а той е партиен хор. Той го тури нея вечер „Бандурата" като соло, за да не

бъде в салона, когато аз пея, като смятаха, че като го няма брат Христов, аз ще закъсам; че той ми помага от салона, че става някакъв мост между нас. А те не знаеха даже за Учителя.

В.К.: Те какво смятат, че нещо магии прави?

Л.Т.: А аз пак си пея по същия начин. Тогава Георги Димитров[167]– министър-председател и главен секретар на комунистите у нас, беше още жив и отиваше на сцената, и ги поздравяваше, и се ръкуваше с тях, но всичко туй си отиде. И Георги Димитров си отиде, и Георги[168] – диригентът на хора „Георги Кирков" де, и той си отиде – всички човешки слави са временни. Те са лави. Най-великата слава е Божията Слава, всичко друго е лава, временно.

В.К.: Значи той, Христо, на всички Ваши концерти присъстваше? А на репетиции?

Л.Т.: Винаги и докладваше на Учителя. Всеки ден от сутрин до вечер той беше около мене. Излизаше, пак се явява, но следи всичко. А артистите се дразнеха от това.

В.К.: И как е издържал, не ми е ясно.

Л.Т.: Сега, аз получих няколко покани в големи пликове, ги имам. И ме поканиха сега – преди една-две години, да се явя при артистите. Явих се. До Операта има един голям ресторант, там ме поканиха да вляза. И който беше конферансие, ме прие още от вратата като влизах, ме хвана за двете ръце и ме закара в средата, на една централна маса ме тури. Значи те искаха да се коригират към мене. И на всички маси бяха все артисти.

И понеже аз седнах сама на тая маса, всички се изредиха да дойдат, да се ръкуват с мене. И Васко Михайлов – тенорът, стана прав и каза: „Другари, Лиляна Табакова пострада, защото никой от нас не я е пипал!"

Аз не станах на никого интимна приятелка. Ако бях станала само на един от тях, те щяха да ме предават от ръце на ръце и щях да бъда тяхна. Но Учителя щях да загубя. Учителят веднага щеше да ме остави да си затъвам колкото искам надолу, а аз издържах да бъда ученик на Учителя.

149. ОТНОВО ЗА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ДЕВЕТА СИМФОНИЯ НА БЕТОВЕН И „НОВОТО БИТИЕ" НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Да. На страница 79. Имате ли картичка с автограф от Карл Бьом?

Л.Т.: От Карл Бьом нямам автограф.

В.К.: Сега, какво представлява Девета симфония от Бетовен – като роля, където Вие пеехте? Какво представлява тая роля като техническо изпълнение?

Л.Т.: То не е роля, то е соло. Колоратурна, техническа, сопранова партия с трудни встъпвания. Това е трудното.

В.К.: Сега, тая Девета симфония е от Бетовен, а именно вокалът от кого е? От Бетовен ли е пак?

---

[167] Георги Димитров, Георги Димитров Михайлов, 1882–1949, политически деец, министър-председател на България (1946–1949), ръководител на БКП, генерален секретар на Коминтерна

[168] Георги Димитров, 1904–1979, композитор, хоров диригент, педагог

Л.Т.: Той е турил четирима солисти: сопран, баритон, тенор и алт.

В.К.: Това е от Бетовен.

Л.Т.: От Бетовен, Девета. Сега, каква е връзката между Деветата и Учителя, ще Ви кажа.

Когато исках да попитам Учителя, се спрях, щото Той не обича да го човъркаш, да Го питаш.

Щях да Го попитам защо Бетовен си е служил с тия празни квинти в първата част на Деветата. Първата част трае 45 минути – само оркестърът, а после влизат солистите да пеят. Аз не Го попитах.

А първата част той си служи с тия квинти, а тия квинти у Бетовен са [*лее*] Ла, ла, ла, ла, ла, ето та-ра-ра-ра, та-ра-ра-ра – по пет едно след друго и се обаждат от различни инструменти в оркестъра.

– Тарарарарам, тарарарарам, тарарарарам, тарарарарам, тарарарарам, тарарарарам – в различни гами и после влизат вече в целия оркестър като акорди.

С това нещо почва и „Битието" („Новото Битие" на Учителя), само че не с едно след друго квинти, а квинтови акорди. Но според официалната теория на музиката е забранено паралелни квинти да бъдат едно след друго. Счита се за грешка.

Аз казах на Учителя: Вие искате с квинтови акорди да бъде първата част, но в хармонията е забранено.

А Той ми каза тъй: „Ще пишеш отстрани: „Така иска авторът." И аз съм направила първата част, която Учителят нарече прелюд, да бъде с квинтови акорди цели страници.

„Така иска авторът." За да дадем, че земята беше хаос, пуста, неустроена; за да подготвим идването на Първия ден. Защото в начало беше всичко хаос, тъмнина, неуредено, а постепенно започва да се явява вече Първият ден на Битието.

И замина си Учителят, минаха времена и години, и една сестра покани мене и брат Христо, че е купила от чужбина плочи: една симфония от Бетовен, ама не е Девета, не помня кой номер, в която той прави опити към Девета. Пак има четирима солисти, има едно веене към Девета.

Например моето соло го има там, само че в друга гама. И ни покани да го чуем.

Пусна плочата, а ние седнахме и тури торта за лапане. Дръпна от библиотеката една червена книга и ми я сложи отпред. Това бе Ромен Ролан. Французкият писател и музикант е направил разбор на всички произведения на Бетовен, на всяка негова нотичка и такт – магистрално произведение. Аз като рекох тъй – отворих произволно – и ми бе отговорено, тъй че което исках да питам Учителя, а се въздържах – а тука сега ми отговориха, – го получих.

Отстрани имаше с червен молив забелязано, което прочетох: Бетовен, когато е писал своята Девета, се е вдъхновявал от „Битието" на Мойсея в Библията.

А Учителят – цялото „Битие" е върху текста на Мойсея от Библията. Ето връзката.

Затова Учителят каза: „Битието" ще бъде Десетата симфония." Бетовен не можа да напише Десетата симфония на Светлото Всемирно Бяло Братство.

Ето връзката между Бетовен и Учителя. Бетовен се е вдъхновявал от Мойсея, от Мойсеевото „Битие"!

В.К.: И Вие като го видяхте това нещо?

Л.Т.: Започнах да плача от радост.

В.К.: То е цяло откровение.

Л.Т.: И бутнах и торта, и всичко, та се чудят как да ме утешат.

Аз получих отговор на онова, за което исках да питам Учителя: защо Той нарича „Битието" Десета симфония, Бялото Братство няма девет симфонии! А Той ги свързва с Бетовеновата Девета.

А на Бялото Братство „Битието" ще бъде Десетата. Стана симфонична оратория.

И аз имам от Филип Стоицев две обидни писма, които снощи показах на Благи. Държа ги в една ръкавица, защото той казва, че не вярва, че „Битието" е от Учителя, а че е моя композиция.

А аз не мога да приема такова нещо. Аз съм направила акомпанимента, направила съм оркестрация и солисти съм турила, но не мога да кажа, че е мое. Това е от Учителя.

В.К.: Затова, сестра, трябва да има коментар и обяснение от Вас за всяко едно нещо, което сте получила от Учителя, което е издадено и което не е, и предстои да се издаде.

Л.Т.: Е, нали виждате, на, обяснявам Ви, а Вие го записвате.

В.К.: Затова е необходим коментар.

Л.Т.: Туй всичко го имам документирано, но... В [списание] „Паралели" е казано: ... Сега да не го вадя.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Казано е: „В Кертентор театър във Виена се изнася Деветата симфония на Бетовен за първи път, дирижирана от друг диригент." А Бетовен, по тогавашния обичай, е заставал зад диригента, прав. Когато завършва и последният акорд, целият театър е аплодирал произведението. Но Бетовен от тридесет години е бил глух и нищо не чува. Тогава една хористка от сцената слиза, от сцената – Каролина Лунгер, целува Бетовен по лицето и го обръща към публиката, да види, че го адмирират с ръкопляскане. Може би Бетовен е слушал в своето съзнание една Десета симфония, която нямаше да напише, защото му оставаха само три години да живей. Замина си. А тая Десета симфония сега на Бетовен е Учителювото „Ново Битие". Защото паралелно аз работя три години „Битието" с Учителя, а същевременно Филхармонията ме кани да пея като солистка в Деветата симфония на Бетовен.

В.К.: Ама това е връзката!

Л.Т.: Да! Не е случайно!

150. УЧИТЕЛЯТ ЗА ДЕВЕТАТА СИМФОНИЯ НА БЕТОВЕН

В.К.: И не случайно, че той идва тука да изнесе Девета симфония. Учителят беше ли на Деветата симфония?

Л.Т.: Той слуша.

В.К.: По радиото?

Л.Т.: Да.

В.К.: По радиото. Не е бил на концерта.

Л.Т.: Не е бил. Грамаден успех имаше. И те имат запис. Деветата е записана и я има в Радиото. Аз сега мога да поискам, ако искат да ме честват нещо, да я пуснат, за да ме чуят и мене, ако искат.

Карл Бьом единствено гостуване имаше в Девета симфония. А Карл Бьом го наричаха „Кралят на Виена". Той беше най-добрият диригент на Деветата симфония.

В.К.: Те я записаха в Радиото, така ли? Записаха я тогава?

Л.Т.: Записана е на плочи и се намира в Радиото. Също и премиерата на „Севилския бръснар" с Едмондо де Веки е записана. Само трябва да я пуснат.

В.К.: И Вашият глас го има там?

Л.Т.: Имат го, разбира се.

В.К.: Да. Това е важно, което ми казвате.

Л.Т.: Каза ми Мария: при едно обръщане към мене могат да го пуснат.

В.К.: Да. Сега на страница 79 от „Разговорите с Учителя" Вие казвате, че сте чели програмата и разбора на Бетовеновото творчество от Христо Панчев на Учителя.

Л.Т.: Да, имам го, имам го.

В.К.: И какво казва Учителят, след като го слуша?

Л.Т.: Христо Панчев направи разбор на Деветата симфония и пръсна ученици от Музикалното училище между публиката на зала „България" да ги продават. Но Учителят направи разбор на Деветата с много малко думи, което не може да се сравни с никакъв друг разбор.

Имам и разбора на Учителя на Деветата симфония.

В.К.: Той писан ли е или ще бъде прикачен към Девета симфония?

Л.Т.: Той ще бъде прикачен към изпълнението на Деветата но и към „Битието".

В.К.: Към „Битието".

Л.Т.: Той казва там: „Празните квинти (ги нарича), с които почва Деветата, изразяват миналите животи и детството на Бетовен." Много интересно.

В.К.: Значи Вие този материал го имате.

Л.Т.: Имам.

В.К.: Въпрос: Този материал може ли да се прикачи към тези разговори тук или не, да отидат там, към „Битието"?

Л.Т.: По-скоро към нотните издания.

В.К.: За обяснение.

Л.Т.: Да.

В.К.: Като коментар и обяснение.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Тука не може.

В.К.: Ясно, разбрано, тука не може.

Страница 80 от „Разговорите с Учителя". Ние сме на концерта на Бьом. Униформата на солистите според Бьом са били в черно, така ли?

Л.Т.: Да. От кръста надолу – черно, хористите, а нагоре – бяло; а четири солисти – в черно.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз се явих при Учителя и казах, че Карл Бьом така каза. Той Си позатвори очите и ми каза: Ти няма да облечеш черния цвят на черната ложа. Ти ще си направиш тоалет от син цвят, небесносин. И аз извиках сестра Стойна и тя ми уши тоалет в небесносиньо.

В.К.: Коя е тая Стойна? Шивачка?

Л.Т.: Шивачка, наша сестра. На Изгрева живееше. Да.

В.К.: Вие плат имахте?

Л.Т.: Оттук надолу беше газ, прозрачен; отдолу – атлас, който лъщи отдолу. Всичко това беше светлосиньо. И когато вечерта се явих в зала „България" с този тоалет, Карл Бьом нищо не ми каза. Но Диана Герганова, която беше алт, извика: „Ето я дъновистката! Пристига, каза, с небесносин тоалет, да се отличава от нас."

Аз се обърнах гърбом и се пъхнах в един ъгъл. – „Тя сега там, каза, прави магии, тя прави магии."

А всичко туй след концерта го разказах на Учителя. Но когато викаха многократно на сцената Карл Бьом да се яви, той в тъмното ми търсеше ръката, хващаше ме за ръка и с мене излизаше.

А те тичаха след нас. И това се повтаряше много пъти.

Аз всичко туй казах на Учителя, а Той ми каза: Ти, рекох, ще им кажеш: Преди 150 години, когато Бетовен излезе да дирижира своята Девета, беше облечен с един избелял, зеленясал костюм с протрити ръкави и колени.Те ли ще определят цвета?Така ми каза.

В.К.: А той защо е излезнал тогава с този костюм? Не е имал пари или нарочно го е облякъл, защото е с него излизал?

Л.Т.: Е, сега, факт е, че Бетовен е бил със стар, избелял костюм, когато е излязъл – така ми каза Учителят, така го казвам.

В.К.: Сега на страница 80 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате, че хорът ще застане в средата заедно с оркестъра, а другите ще играят. Това се отнася за Паневритмията.

Л.Т.: Това се отнася за Паневритмията.

В.К.: За коя Паневритмия – която Вие сте написали?

Л.Т.: Която ще се играе и която аз съм написала. Защото когато играят и пеят, излиза много фалшиво, защото те са любители и нищо не излиза. А трябва да бъде както трябва. В средата ще бъде хор, оркестър и солисти. А които играят, ще си мълчат, защото пеят фалшиво.

В.К.: Да, така. На 83 страница от „Разговорите с Учителя" Учителят казва: „Тази нова песен сега не трябва да се нотира. Когато я привършим, ние ще я изпълним заедно пред братята и сестрите..."

За коя песен?

Л.Т.: Е, това е „Битието".

В.К.: За „Битието" се отнася. Така.

Л.Т.: Учителят каза: Аз ще я свиря, ти ще я пееш.

151. ПИСАНИЯТА НА МИХАИЛ ИВАНОВ

В.К.: Сега на 88 страница. Учителят Ви дава книжка на френския Михаил Иванов, за да я прочетете, за да видите дали ще Ви хареса. Вие прочетохте ли я и какво казахте на Учителя?

Л.Т.: Тази книжка беше от Михаил.

В.К.: На френски.

Л.Т.: Тогава пък излизаха от печат от Учителя Неделни беседи: „Дали може", „Все, що е писано", големи. И брат Христов ми донесе подарък от Учителя, да прочета и аз ги прочетох целите. И не ми се четеше даже Михайловата, защото къде е Учителят, къде е Михаил, дума да не става!

И забавих връщането на Михайловата книга на френски, да, защото не ми се четеше много. Най-после я прочетох. През туй време се срещах с Учителя и ми беше много неудобно, че не Му я връщам още.

Най-после я върнах и казах: Учителю, едва я прочетох. Не може да става сравнение между неговото слово и това, което Бог Отец говори чрез Вас.

Аз направо му казах: И затова, извинявайте, че забавих книжката да Ви я върна. – И Той я прибра.

Значи Той ме попита: Познаваш ли Михаил? Виждала ли си го?

– Нито го познавам, нито даже знам как изглежда и на портрет.

Но сега аз имам някои беседи от него. Сега чак, но тогава нямах. И Учителят си прибра книжката.

В.К.: Това е много интересно, защото по онова време той вече почва да пише книжки и ги праща тука. И те, приятелите, сестрите, ги наредили така в стаята на Учителя и Учителят ги викнал и казал: „Махнете тия трици! Махнете тия трици!"

И още на много места...

Л.Т.: „Трици", виждаш ли!

В.К.: На една сестра, Катя Грива, и на другите казва: „Махнете тоя боклук оттука!" А те нарочно са Му ги сложили така, до вратата, е-хее, нагоре.

И затова сега аз чаках с нетърпение да видя Вашата преценка как са нещата, нали.

Л.Т.: Да. Дума да не става. Аз Му казах тъй: „Едно само изречение от тия книги, които ми пратихте Вие: „Дали може", „Все, що е писано", тия Неделни [беседи], ако ги турим на везни и от другата страна турим всичките богатства човешки на земята, те ще бъдат по-леки от това изречение." Така Му казах.

В.К.: Да, така са нещата.

152. ИЗПИТЪТ НА САВКА КЕРЕМИДЧИЕВА

В.К.: Сега, на страница 88 от „Разговорите с Учителя" казвате, че Вие правите подарък на сестра Савка и й подарявате шал.

Л.Т.: С първите си заплати пожелах да й купя шал и отидохме с брат Христов на улица „Леге"[169] и избрахме най-красивия за глава, с венециански стил – стилна работа, копринен, много хубав, много.

Когато почнаха бомбардировките вече, Учителят ми даде един ключ за къщата на Радка Стефова. Аз спях вече горе и всеки ден в 10 часа ми каза да влизам при Него, за да работим „Битието". И тогава, него ден, „Пиууу!", почна тревога. И излязохме, и брат Христов беше, и седнахме, където е „чешмата на зодиите". Има пейка. Тука седна Учителят, тук съм аз, тука е брат Христов.

По едно време тичат сестра Савка с една друга сестра, тя [сестра Савка] пък седна от тази страна, до мене и каза: Аз с колело като карам, има едно място, урвесто и трябва да сляза от колелото, да го вървя пеша. Аз съм си наумила и съм се амбицирала: тука няма да слизам от колелото, ще минавам и това стръмно място с колелото!

Мен ме щипна нещо тука под лъжичката, почувствах, че тя ще пострада, ако не слезе от колелото. Щото сега се учи да кара колело.

А Учителят й е казал, че окултният ученик, особено сестра, не бива да се качва на колело. А аз от трамвая веднъж я видях, трамваят върви и сестра Савка кара в София колело.

И казах на брат Христов: Това беше Савка, да. Значи тя не послуша Учителя.

И какво стана. Точно на това място тя не слязла от колелото и пада по очи. И наранява части от лицето, и идват лекари, да зашият мястото на разкъсана рана на бедрото и да лекуват.

Брат Христов дойде при мене разтревожен и каза: Бърже, сестра Лилиана, да се качим на Изгрева!

И като се качихме, видяхме Учителя на балкона на Неговата стая. Беше застанал в молитва, нагоре гледаше към небето и се молеше, а в стаята на сестра Савка консулт лекари й шиеха лицето и бедрото. Той се молеше в тоз момент. Ние бяхме тогава на Изгрева, но не можехме да влезем при Него.

Не мина много време, посетихме сестра Савка и тя бръкна под възглавницата си и предаде един пакет в ръцете на брат Кръстю Христов и каза: „Ако Учителят благоволи да ме вземе в другия свят, оставям тоз пакет на Вас. Ако благоволи да ме остави още на земята, бих искала да работя със сестра Лилиана и с Вас, брат Кръстю."

Тя не остана, тя си замина.

---

[169] Улица „Леге", улица „Леандър Леге", разположена е между улиците „Алабин" и бул. „Цар Освободител" в София. Наименована е на Леандър Франсоа Рьоне Льо Ге (френски: *Léandre François René le Gay*) – френски дипломат, вицеконсул в София по време на Априлското въстание (1876 г.) и Руско-турската война (1877–1878). След войната е консул в Бургас. В България е известен с побългарената фамилия Леге.

И когато издъхна, беше денят, когато хвърляха ракети на небето да светят, че пада Берлин. Когато падаше Берлин издъхна тя.

В.К.: На 2 май 1945 г.

Л.Т.: Да. Тя издъхна тогава. И ние никога не ходим по погребения и по такива работи, но отидохме да се поклоним на нейното заминаване.

В стаята на майка й, в къщичката на майка й влязохме. Майка й тъкмо й връзваше краченцата с кордела, защото правеха така, се отваряха и плачеше, и каза (не беше още на ковчег сложена, още я обличаше), и каза на брат Христов: „Кръстю, Учителят веднъж в една беседа каза: „Всяка майка гледа дъщерята да си – деветгодишна беше –да те окъпя и да те преоблека." Турих легена, окъпах я, облякох й чисти дрехи, хванах я за ръка и отидох при Учителя, и Му чукам на вратата. И казвам: „Учителю, цяла нощ не съм спала. Вие казахте в беседа, че никоя майка не си води детето, момичето, да служи на Бога. Аз ще бъда тая майка. Отсега нататък няма да питам дъщеря ми дали е нахранена, дали е облечена, дали има покрив на главата. Предавам Ви дъщеря си във Вашите ръце!" И оттогава Той я прие." Така плачеше тя върху трупа на сестра Савка.

В.К.: Това тя Ви го каза?

Л.Т.: Плачеше и го каза.

153. ТЕФТЕРЧЕТАТА НА САВКА

В.К.: И останаха в този плик тези неща на Савка. Това са тефтерчета и други неща. Вие казахте, че имате тетрадки от нея. Оттогава ли имате или от по-късно? Казахте, че имате тетрадки на Савка.

Л.Т.: Този пакет, дето даде, той остана при мене. Вътре се намират едни малки тефтерчета, с които тя е влизала всяка сутрин при Учителя и Той сам написвал по едно изречение и се подписвал с псевдонимите си – за него ден. Утре – друг, вдругиден – друго изречение. Имам много тефтерчета вътре.

Аз взех, че ги преписах и в тетрадка, по-нашироко. Вътре има стотици подписи на Учителя с псевдонимите.

А Учителят ми каза: „Ти сама ще композираш" и ми даде друго едно, ще Ви го покажа. Ми го подари – всички протестантски, католически песни от най-големи автори със световна известност, написани, ми ги подари, да ми служат при композирането и се подписа: П. К. Дънов на тази книжка, аз я имам. И ми я поднесе подарък, и ми каза, че ще композирам. Сега, с тия тефтерчета още работя и върху тях.

Те вътре има много преживявания на сестра Савка с Учителя. Но тя пише, че се получи едно разкъсване между тях. Защото датата е писана и казва:

> „Днес Учителят беше много строг към мене и ми каза: „Ще бъдеш наказана, защото с цялото Братство се качи горе на Бивака на Витоша" – на мен не ми позволи.
>
> И ми каза: „Понеже ти отказваш да се сдобриш с тия сестри, ще напишеш тая дума сто пъти като наказание."
>
> Аз – каза – плача и пиша, пиша, пиша."

Това е в нейния дневник. Има и друго:

„Учителят дойде при мене и каза: „Дай ми портретите, които съм ти дал!"

Той ми даде три портрета. Единият беше от Русе... – донякъде бил заснет до половина ръст; а другият – цял ръст, описва.

И ги взе от мене, и ги накъса. Защо? Не знам."

Има го това в този пакет.

В.К.: На Гали – за Галилей Величков, има ли нещо?

Л.Т.: Има нещо.

В.К.: На немски има ли нещо? На немски и на стенография?

Л.Т.: Няма.

В.К.: Защото тя пише на немски и на стенограма.

Л.Т.: Няма.

В.К.: Да.

Л.Т.: Всичкият този материал го държа отделно. Той е цяло Битие вътре.

Пише тя по-нататък:

„Снощи вечеряхме заедно с Учителя в Неговата стая горе: аз, мама и Учителят. И когато стана полунощ, и си тръгнахме, Учителят се обърна към мене и ми каза:

„Помоли се утре твоят Учител да говори една хубава беседа." Значи Учителят има доверие в моята молитва."

Имам ги тия работи.

В.К.: Те са много ценен материал. Много ценен материал. Вие извадили ли сте ги на пишуща машина? Или не сте ги извадили?

Л.Т.: Не. Имам ги в ръкопис.

В.К.: Хубаво. Много голяма работа. Нещо друго да си спомняш от Савка – нейни опитности, да Ви е разказвала нещо?

Л.Т.: Много работи има, много.

154. ЧИСТИЯТ ЧОВЕК

В.К.: Не, нещо, което да Ви е разказвала? Като опитности, нещо интересно? Понеже говорим за нея.

Л.Т.: Тя ме сложи на нейното креватче да почина, когато пях най-напред пред Учителя.

И Той каза: „Този глас е работил хиляди години в Моите храмове и светилища" – като весталка и като жрица.

Но не съм си удържала обещанието пред Бога и съм го нарушила, че съм приближила мъж. А не трябвало да приближавам мъж. – „Затова този живот сама ще работиш."

Брат Христов не беше мъж за мене. Той беше пратен да ми помага. С пръст не ме е пипнал. Защото Учителят е над нас. После къде ще се дяна! Даде, ако беше нарушил възбраната.

За него Учителят каза: „Той е чист човек!" Думата „чист" каза за него.

Той си издържа докрай изпита, както трябва. И аз имам голямо уважение и благодарност към него, защото той ме заведе и ме представи пред Учителя.

В.К.: Аз смятам в бъдеще, когато прехвърлим материала, неговите материали ще ги съберем отделно, ще се издаде отделно като книжка.

Л.Т.: Аз само веднъж само показах на едного, има един, само Петър, той, Петър (презимето му как се казва?) – наш брат, инженер, забравих му презимето. Там, където работи, го пращат често пъти в Париж. Доведоха ми го тука и той ми каза: Може ли да идвам при Вас? Викам: Аз съм много заета, няма да може. Отказах му. Но той му дадох само едно нещо от брат Христов да прочете. „А-а-а, как искам, каза, нещо да си препиша оттука."

Защото брат Христовата тетрадка, ако Ви покажа, се отличава много. Той никога не употребява тъмно мастило, ами химическо, като химически молив. И вътре пише с големи букви.

Той описва вътре едно изживяване между него, Михаил Иванов и брат Христов, поетично написано: „Цял ден работихме Учителят, аз и Михаил дърводелство и направихме една нова маса. И надвечер Учителят тръгна пред нас и ний след Него. И както вървеше, изчезна и се скри – каза – зад един бряст, ама ний не Го видяхме. И хукнахме, отминахме бряста и тичаме да Го гоним, а Той си тури кърпата на устата и се смееше, че не можем да го видим, че Го отминахме."

В.К.: Те са смятали, че Той се е дематериализирал.

Л.Т.: Да, това е много поетично описано в тая тетрадка.

В.К.: Така.

Л.Т.: И знаете ли, каза: „Кого гоним ний? Ние гоним Сина на Слънцето, Учителя, нашия Учител. Ние приличаме на ония малки деца, които тичат и искат да хванат Лъча на Слънцето, да го хванат с ръка."

Много поетично е написано.

В.К.: Да.

Л.Т.: Имам я тая тетрадка.

В.К.: Ще дойде време, когато почнем да разгледаме неговите неща.

Л.Т.: Много е интересна.

155. НОВИ ТЕКСТОВЕ НА КЛАСИЧЕСКИ ПЕСНИ ОТ УЧИТЕЛЯ („Серенада" на Шуберт, „Момина песен" на Добри Христов)

В.К.: Да, днеска е 21 януари 1991 г. Продължаваме работата със сестра Табакова.

Сега, на 93 страница от „Разговорите с Учителя", тука се говори за „**Серенадата**" на Шуберт.

Л.Т.: Тя е известна. И Учителят дава нов текст.

Например там първия текст, както ме накара Той да го изпея: „Моята песен тихо литва в нощната тъма."

Той не хареса това. „Повтори го!" каза.

Вместо „нощната тъма" да туря „във утринния час"!

Значи серенадата да бъде не в нощната тъма, а в утринния час. И даде съвсем нов текст.

И аз я пях с новия текст и публиката нищо не разбра – че е сменен текстът – и имах пак голям успех.

В.К.: Къде е тази публика – на концерт ли?

Л.Т.: Ами на концерт, не при Учителя. В света.

В.К.: Те не разбраха, защото не познават текста.

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие този текст го имате?

Л.Т.: Имам го, да. Даже го знам наизуст.

В.К.: Друг въпрос. Вие отбелязали ли сте на самите ноти новия текст?

Л.Т.: Имам под нотите написан новия текст, даден от Учителя. Даже стария вече го забравих. Пея новия текст.

А също Той даде нов текст на българската песен от Добри Христов **„Момина песен"**. Там има вино, за ракия, за опиване това. Той изхвърли виното и ракията, съвсем друг текст ми даде. И имах голям успех с него. Имам го текста.

В.К.: Да, ще стигнем и до нея.А сега на 94 страница от „Разговорите с Учителя" – песента **„Господи, колко Те обичам"**.

Л.Т.: Даде я тогава. Да.

В.К.: В песнопойката я има тази?

Л.Т.: Има я.

В.К.: Тази песен.

156. ЧЕРНОТО ВРАБЧЕ

В.К.: Сега тука Учителят Ви дава ключа и казва: „Братята и сестрата да спят в тази стая." В коя стая? Там, в Стоянка Илиева в къщичката ли или на друго място? Чета:

„Принесох куфарчето си в приемната за гости от чужбина, състояща се от голяма стая с две легла и умивалник."

Коя е тая стая? На Стоянка Илиева ли, гдето живееше или на друго място?

Л.Т.: Вижте какво. Половината къща на Стоянка Илиева, тя заемаше. А другата половина беше за гости от чужбина. И там спеше по-късно, мисля че Илия Узунов.

В.К.: Узунов, по-късно.

Л.Т.: И аз описвам там как е.

В.К.: Значи за тая къщичка става въпрос.

Л.Т.: Да. Даже една вечер, много късно, дойдохме в събота вечер, за да присъстваме сутринта в неделя в пет часа, и приказваме като отключваме. Имаме ключ, Учителят ни даде. Тя излезе и много строго ни се скара, че сме я събудили – тя легнала рано да спи. И каза: Тихо влизайте!

В.К.: Тя си беше такава.

Л.Т.: Тия подробности не са важни.

В.К.: На страница 94 от „Разговорите с Учителя" се казва: днес е петък и се иска разрешение от Учителя, понеже има Младежки клас, затова ли?

Л.Т.: За да разреши дали да влезем или не.

В.К.: Да.

Л.Т.: Така беше.

В.К.: Да. На тази беседа Учителят е говорил за музика и певци.

Това е на 25[т.е. 23].08.1943 г.[170] Проверявали ли сте дали е записана тази беседа? Дали е напечатана? На тази беседа Учителят, понеже Вие сте с братя Янкови и сте музиканти, и Той говори за музика, за певци и т.н.

Л.Т.: Ами те са я напечатали, да. Но Той се вдъхновяваше, като виждаше, че сме седнали там.

В.К.: Вие проверихте ли дали е напечатана тази беседа?

Л.Т.: Не съм проверила.

В.К.: Или е от непечатаните беседи и лекции? Вероятно е от непечатаните.

Л.Т.: Смятам, че... Не зная.

В.К.: Не сте проверили.

Л.Т.: Например веднъж като бяхме в приемната, изпърка нещо в печката и изскочи едно врабче от печката – цялото черно, минало кюнците. И взе да се блъска в стените и цапаше, понеже от кюнците черно, цапаше черни топки по стените, да търси прозореца, да излезе.

И Учителят дигна ръце нагоре, да го накара да намери прозореца, да си излезе. Добре, ама то не може да намери изведнъж. Станахме и ние с брат Христов, правим тъй и Той каза: „Това птиченце послужва за чистотата. То е минало много дълъг път от комина по кюнците и влязло в печката, и пъркаше вътре." Той отвори печката и птичето излезе.

Сутринта, на другата сутрин, говорил този пример в беседа, същия пример.

В.К.: Много интересно.

157. ВРЪЩАНЕТО НА ЦИГУЛКАТА НА РУСКИЯ КНЯЗ

В.К.: Сега на 95 страница от „Разговорите с Учителя" Вие говорите за тая цигулка на руския княз. Каква марка беше тази цигулка? Амати, Страдивариус ли беше тази цигулка, спомняте ли си Вие?

Л.Т.: От рода на Страдивариус, но дали Амати, дали Гварниери или Страдивариус, не мога да кажа.

В.К.: Какво стана с тази цигулка след заминаването на Учителя? Знаете ли нещо? Къде се загубиха следите?

Л.Т.: Сега, аз имам документ. Моят брат, понеже беше съдия и беше главен инспектор на всички съдилища в България, и беше комунист по убеждение, Той ми каза: „Никакво бавене! Ще отидеш при този брат Пеню Ганев, да ти даде черно на бяло и да се подпише, че сте върнали цигулката на Учителя." Защото и той взе участие.

Учителят го прати да иска цигулката от мене. Не я иска от братя Янкови, а от мене я иска, защото аз я поисках от Него.

В.К.: Сега, какво става накрая? Вие им дадохте цигулка, а те после не искат да я връщат. Вие не сте го описвали.

Л.Т.: Описано е.

В.К.: Обаче после, обратно? Те не са я върнали.

---

[170] **Гласът на душата**. 5 беседа от Учителя, държана на 23 август, 1943 г., 5 ч с. София – Изгрев. – В: *Вечното* благо. съборни беседи от Учителя. София, 1944, с. 112–132.

Л.Т.: Ама по-нататък ще срещнете, че брат Пеню Ганев[171] ме намери чак във Вършец, пратен от Учителя с писмо, което Той е диктувал на Боян Боев – дълго писмо до мене и иска цигулката.

В.К.: И Вие какво направихте?

Л.Т.: Ами аз го пратих да отиде в София, дадох адреса на братя Янкови. И последната бомбардировка, на 30 март 1944 г., той е бил в София в техния дом и се скрили в мазето, понеже имало тревога. И на другия ден Венцислав го придружил чак в Мърчаево, да присъства, че връща цигулката. А това Пеню Ганев ми записа, че цигулката е върната и я подписа. Тъй че аз имам документ, че съм я върнала и от мене не могат да искат нищо.

В.К.: Ясно, да. А какво стана с тази цигулка след туй?

Л.Т.: Нищо не знам. Научих се, че чак била в Америка!

В.К.: Да, ясно. Така. Добре.

158. ФЛЕЙТИСТЪТ ЯНКО ЯНКОВ

В.К.: Сега, на 96 страница от „Разговорите с Учителя" Вие изнасяте концерт с братя Янкови, баща им и Вие. Бащата свири с флейта.

Л.Т.: Той е първи флейтист в Операта. И когато чужди диригенти идваха, казваха пред целия оркестър:„Ний в Европа нямаме такъв флейтист! Много добър. Флейтата му пее просто."

В.К.: Така.

Л.Т.: Друго. Понеже като пристигне някоя колоратурка, както Тоти Дал Монте[172], както Ерна Сак[173] – германска певица, колоратурка, той отива предния ден в хотела, да направи репетиция с гласа за концерта.

Само на такива певици ходи на краката им. И на мене. Когато аз имам вечерта да пея, той към 11 часа на обед пристига с флейтата и той казва: „За никоя друга не го правя, само за тебе, сестра Лилиана, и ако дойде някоя световна знаменитост го правя в деня, понеже вечерта ще пее – последна репетиция да направим."

В.К.: С флейта?

Л.Т.: С флейта, защото флейтата е долу в оркестъра, а аз съм горе, не сме едно до друго. И точно да уточним, да не шляпаме едно след друго.

В.К.: Защо с флейтата, а не с нещо друго, с някой друг инструмент?

Л.Т.: Ами флейтата най-много имитира колоратурния глас. Даже стига се до това, че не знаеш сега флейтата ли беше или гласът беше. Когато искаме да имитираме славея, аз изпявам вариация и той изпява с флейтата, и слушателят не може да разбере гласът ли беше, флейтата ли беше. Толкова вече еднакво става.

В.К.: Значи той беше добър музикант, Янков.

Л.Т.: От най-високо качество. Във възторг беше, като изнасяхме концерт.

---

[171] Пеню Ганев, Пеню Ганев Бобев, 1897–1993

[172] Тоти Дал Монте / Toti Dal Monte – псевдоним на Antonietta Meneghelli, 1893–1975, оперна певица, сопран

[173] Ерна Сак, Ерна Доротея Луис Сак / Erna Dorothea Luise Sack, 1898–1972, оперна певица, колоратурен сопран

В.К.: Да. После той е бил хубав състав: братя Янкови, Вие и той на този концерт, който сте изнесли. Така.

159. ИЗБИРАНЕ ЦИГУЛКА ЗА ЛЮБОМИР ЯНКОВ

В.К.: На 97 страница от „Разговорите с Учителя" Вие описвате как една възрастна, дебела италианка е занесла няколко цигулки при Учителя.

Л.Т.: Ах, ето сега тука Любчо сбърка. Защото той опита всички цигулки на Учителя, а Учителят ги снемаше от спалнята Си горе, качваше се и с по две цигулки слизаше в приемната, да дава на Любчо да ги опитва.

В.К.: А това са цигулките, които е оставила дебелата италианка, така ли?

Л.Т.: А най-накрая [Учителят] каза: „Оставям най-накрая най-хубавата – от руския княз." Най-напред донасяше другите. Значи Учителят имаше едно хоби: да купува много цигулки, много цигулки. По две цигулки снемаше с лъковете.

В.К.: Свалят се цигулките, които са при Учителя?

Л.Т.: Да, купени от Него.

В.К.: Да.

Л.Т.: Добре, ама на другия ден...

В.К.: Момент, понеже ние не го записахме. Учителят сваля по две цигулки в ръцете си?

Л.Т.: И ги дава на Любомир. Той ги опитва и ги нарежда върху кушетката.

В.К.: Защо му ги дава? Да ги изпробва?

Л.Т.: Да чуе тоновете им. Всяка цигулка звучи различно.

В.К.: И понеже той е добър цигулар, иска да види Учителят как звучат чрез него?

Л.Т.: Аз му казах тъй, когато сега ме посетиха, тази година, 1990 г. те бяха тука дошли и двамата и аз му казах: Ето къде ти сбърка. Цигулката на Учителя беше в ръцете ти. Той може би щеше да ти я подари даже, но ти сбърка. Защото на другия ден докарахте тая италианка с Гварниери и с Амати. И с един млад мъж със специална кола ги докара. И Любомир стъпи на сцената и опитваше пък тези цигулки. А всяка цигулка струва цяло състояние. Защото майката каза на Учителя: „Учителю, нямаме средства. Трябва да купим на Любомир скъпа цигулка. Тази, която има, не струва."

Значи, ако харесват Амати или Гварниери на тая италианка, Учителят да я плати. Значи тука имаше една користна цел. А Учителят, аз седнах до Него в салона, най-спокойно гледаше, че намерение няма да купува тези цигулки. Значи той удари шамар на Учителя.

Аз му казах: „Господ ти снемаше по две цигулки и ги нареждаше на кушетката. Ти не трябваше да довеждаш тая италианка при Учителя."

Той се почувства малко засегнат, Учителят – че той трябваше да държи само Учителювите цигулки. И затова Той му даде цигулката чрез мене. Но след като даде концерта, той не я върна.

В.К.: Искаше да я задържи за себе си.

Л.Т.: Месеци минаха. И когато слязохме (до тука сме газили сняг, до кръста) от [хижата] „Фонфон" в Мърчаево, да намерим Учителя, трябваше

и той да дойде с нас. А той не пожела, защото стиска цигулката си, не иска да я върне. Ние слязохме без цигулката. Четохте ли това?

В.К.: Да.

Л.Т.: И не може да се раздели от цигулката. Но трябваше да се върне. И при Учителя сега каза (тука не го пиша), влязъл Кирил Икономов и казал: „Учителю, да видя оная, хубавата цигулка от руския княз." Той казал, че е у Любомир Янков. „Ами че вземете си я! Защо му я давате?"

И Учителят тогава диктува на брат Боян – той Му беше като секретар – диктува му това писмо до мене: да върна цигулката, иска я от мене. И аз пратих брат Пеню Ганев да отиде в София, да ги намери и заедно с Венцислав предадоха цигулката, върнаха я на Учителя.

В.К.: Ами тази италианка откъде се намери да дойде в София с тия хубави цигулки?

Л.Т.: Това вече не знам. Дебела, едра жена, възрастна и един млад мъж беше с нея, и една специална кола, не такси, в която са наредени цигулките. Ама много цигулки.

В.К.: Все хубави цигулки ли бяха?

Л.Т.: По цяло състояние струва една: Амати, Гварниери, Страдиварий – най-скъпи. Тя е търгувала с тия цигулки. И затова ги носи – за да бъдат купени. А Учителят хич не пожела да купува.

В.К.: Вие пишете, че Той споделя с Вас по нещо за цигулките, за отделните цигулки.

Л.Т.: Споделяше, да. Тихо споделяше.

В.К.: Какво казва – хубава цигулка или?

Л.Т.: Да, за тона на цигулката.

В.К.: И накрая Любомир остана без цигулка?

Л.Т.: И както дойдоха, така си отидоха. Но аз казах: Ти загуби пред Учителя. Защото Учителят вижте какво му каза: „Когато младоженикът е готов, невестата сама ще дойде при него."

А невестата е цигулката. А той, младоженикът, не беше готов. Ако беше готов, нямаше да доведе тая италианка. Щеше да каже: Учителю, само Ти, Ти каквото ми даваш, Господ ми дава тия цигулки. – Учителят е все едно Господ.

В.К.: Да, ама Вие Го възприемате така. Той не Го възприема.

Л.Т.: Аз така Го чувствам.

В.К.: Той не Го чувства така, затова. То и родът не Го чувства така, нали? Аз като наблюдавам.

Л.Т.: Аз чувствам Учителя не като човек, а като Божество. За мене е тъй.

В.К.: Имате отношение към Духа, към Божествения Дух. Вие Го усещате, че това е Божествен Дух, но те не Го усещат така.

Л.Т.: Именно.

В.К.: За тях Той е обикновен човек, и Учител, между другото. Затова е така.

160. ОТКАЗВАНЕ ОТ КАРИЕРА В ГЕРМАНИЯ

В.К.: Тука е много интересно. Вие споменавате на 98 страница от „Разговорите с Учителя" разговора между Янков и жена му, нали, с Учителя: как те ще заминат за Берлин, нали и накрая той...

Л.Т.: Канят ме, защото Венцислав много харесваше моето пеене, искаше да ме лансира в Берлин. И на дълги листа (какво търпение имал!), написваше немски думи и насреща български, да ги уча. И влизах при Учителя и Му ги показвах.

Викам: Венцислав ме кани. Като отида в Берлин, няма да отида на хотел, ще бъда у тях. И да излеза, и в Берлин да пея.

Той ми каза: „Ти няма да отидеш да пееш на Хитлер! Ти си определена да пееш на българите!"

И не ми позволи. И аз престанах тия листа да ги уча. Престанах да уча немския език, защото пък моите първи думи не са били български като бебе. Понеже майка ми и баща ми са ме занесли много мъничко бебенце в Германия, където той следваше текстилна индустрия и мама отиваше по богатите къщи да шие, да помага на стипендията на баща ми. Тя е дадена за един човек, а тука сме вече трима души. Баща ми взима и майка ми, взима и мене, бебе. А идваше Frau [госпожа] Фани, взимаше ме и ме носеше в детски дом.

Там, в чужбина, аз слушах само немски думи, не чувах български. И вечер, като ме донасяше у дома, аз вече спях. И ме туряха да спя. Само в неделя виждах майка си и баща си. А през неделните дни ме носеше в детски дом и даже сега още пея детските песнички:

Messer, Gabel.
Schere, Licht,
spielen kleine
Kinder nicht.
[С нож, вилица, ножица, пламък, малките деца не играят.]

И после песнички, които ни даваха тогава, но аз не можех да чуя български думи от майка си и баща си. И когато се върнахме вече в Сливен и мама, като излизаше някъде и ме оставяше на моята баба – на нейната майка, и аз й викам на немски, дърпам я и й говоря на немски. Тя не ме разбира. И децата дълго време ми викаха „немче", докато почна да говоря български. Но езика не го знам, немския, само детския. Тъй че първите ми думи бяха немски.

В.К.: Интересно.

161. ТЕЛЕГРАМАТА ОТ БЕРЛИН

В.К.: Сега, на страница 98 от „Разговорите с Учителя" става въпрос, когато Янкови получават телеграмата, че техният апартамент е разрушен от бомбите.

Л.Т.: Дупка е останало от апартамента.

В.К.: Каква им беше реакцията, понеже те не вярват на Учителя?

Л.Т.: Страшна работа беше. Първо, Венцислав имаше договор с Филхармонията, че ще изнесе Бетовен-концерт, а започна да идва да свири на моето пиано, защото тяхното пиано го дали на Михаил Попов с договор, а Михаил Попов не ще да им го върне. И останаха тук в София. Но понеже Янко живееше в една с начупени тавански стени, таванска стая, а те като останат, трябва им цял апартамент и започнаха да търсят квартира.

Това беше в неделя. И застанали така Учителят, цялото семейство Янкови, брат Христов, и това – и нямат квартира. Не могат да се пъхнат в таванската стая на Янко, не могат да отидат вече в Берлин, нямат квартира.

И тогава Папазови (имаха магазин най-долу, а отгоре техен апартамент, два) единия, целия го дадоха под наем на Янкови. Но не се познаваха със семейство Янкови.

Учителят ми каза:

„Помни, никога не нарушавай: Никога не запознавай хората един с друг."

Например да кажем сега дойде някой, който не Ви познава и аз да Ви запозная двамата. Аз мълча.

Аз никога, никога не запознавам хората. Защото ставам гарант. И така, аз видях как постъпи Учителят. Семейство Янкови не познава семейство Папазови. Тогава Папазов беше жив, и жена му.

В.К.: Кой беше Папазов, той от Братството ли бе?

Л.Т.: От Братството бяха. Учителят най-спокойно ги гледа така, мълчи. Не казва запознайте се, не. Мълчи. Защото те после си развалиха отношенията. А той става гарант, ако ги запознае. Много тежко беше, но Венцислав идваше вече при мене, даже в другата стая, защото аз държах две стаи с ползване кухня, баня и сервизни помещения. В другата стая, като столова ми беше, той спеше, за да може да ме варди. Като отида на репетиции в Опера[та], веднага влиза на моето пиано, да упражнява своя концерт, който е с договор – трябва да излезе пред публика.

В.К.: Значи, когато получиха телеграмата, че техният апартамент е разрушен...

Л.Т.: Ужас беше. А те, особено майката не вярваше.

В.К.: На Учителя?

Л.Т.: Е, сега, накрая повярва.

В.К.: На страница 100 от „Разговорите с Учителя" Вие казвате: „Венцислав ще свири Бетовенов концерт със собствена каденца."

Л.Т.: Да. Значи не Бетовеновата, а той написал друга.

В.К.: Сега, когато Учителят (на страница 101 от „Разговорите с Учителя"), когато Учителят дава „Седмия ден" на „Битието", Вие пеете с една октава по-горе.

Л.Т.: Ами ниските тонове например, много ниски, аз ги пеех една октава по-горе.

В.К.: Понеже за Вашия глас те са ниски. Така.

Л.Т.: Защото съответният ден е за бас, а пък аз пея басовата партия.

В.К.: Трябва да я пеете...

Л.Т.: Да, затова пея една октава по-горе.

В.К.: Да. На 101 страница от „Разговорите с Учителя", долу, Вие споменавате: „Някои артисти пеят за Хитлер."

Л.Т.: Ето кои: Нели Карова[174], която беше женена за секретаря на Филов, частния му секретар. Тя отиде в Германия да пее на Хитлер, но не исках да кажа името й.

В.К.: Да, и други такива имаше.

Л.Т.: И тя се яви при Вълко Червенков (той беше на просветата министър) и каза, че е била в контраразузнаването в Берлин и спасила кожата на мъжа си – трябваше мъжът й да бъде ликвидиран. Но като е била в контраразузнаването, мъжът й остава жив.

В.К.: А дали е била, или е лъгала, никой не знае. Но щом е останал жив, значи е била. Така. На Вас са Ви предлагали стипендия, за да отидете в Германия и сте отказали.

Л.Т.: Отказах, защото Учителят не ми даде.

В.К.: Питахте Учителя и Учителят не Ви даде?

Л.Т.: Ами как ще тръгна срещу Учителя! Щях да бъда у братя Янкови, да живея. А те имаха там големи връзки, много връзки. Години наред да живеят там – имат връзки.

162. УЧИТЕЛЯТ НА КОНЦЕРТ СЪС СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ – СОЛИСТИ ВЕНЦИСЛАВ И ЛЮБОМИР ЯНКОВИ

В.К.: Сега на страница 102 от „Разговорите с Учителя" се дава песента **„Моето слънце днес ще изгрее"**. Тя е в песнопойката.

Л.Т.: Да, има я. Тя е български стил.

В.К.: Да, български стил. На страница 103 от „Разговорите с Учителя" Учителят казва: „Те скоро сами ще те освободят от Операта".

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Защо? Не можеха да Ви изтърпят или да Ви понасят, или се дразнеха, че сте „дъновистка"?

Л.Т.: За дъновизма и че не ставам любовница на някой от тях. На някой, само един да бъде, пипне ли ме вече, ще ме предаде в ръцете на друг.

Например режисьорът Драган Кърджиев луд беше за мене. И други, и ставам тяхна. Но ще скъсам с Учителя, ако стана тяхна.

В.К.: Да, и по-късно Ви освободиха. И защо? Мина време и Ви освободиха от Операта.

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие ли си пододохте молбата за напускане или те Ви освободиха?

Л.Т.: Аз си давах молбата само пред Учителя, изказвах моята молба, че до тука, до гушата ми е дошло вече. Ама и брат Христов казваше: „Дотука, стига тая Опера, Учителю, стига тая Опера."

---

[174] Нели Карова, Н. Машкарова,1911–2003, оперна певица, сопран

А Той винаги ми казваше: „Не давай капитала си, целия си глас, работи там само с лихвите си, с процентите си. Само така, временно. Ние те пращаме временно там."

Добре, но аз винаги висококачествени роли изнасях, много красиви образи и много бях красива на сцената, защото умеех да се гримирам. С хубави костюми излизах и давах много добри образи.

В.К.: Да, сега на страница 103 от „Разговорите с Учителя". Тук има един израз, ние допълнително ще го оправим.

На страница 104 от „Разговорите с Учителя", когато сте били на опера и когато на Учителя са дали три билета, Янкови: „Учудихме се, като видяхме Учителя, седнал по средата на първия балкон, на местата на трите хитлеристи. От двете Му страни бяха седнали двама братя."

Л.Т.: Вижте сега, когато Венцислав се яви на Изгрева и се качи горе при Учителя, Му показа на скицата, която носеше, целия салон на зала „България", да си избере кое място иска. Учителят си тури пръста на първи балкон, централните три стола. Добре, ама Венцислав Му каза: „Много съжалявам, че не мога да изпълня желанието Ви, защото са ангажирани от трима хитлеристи, които сега гостуват в двореца при цар Борис."

И Учителят се отказа да избира други. Дръпна се. Той си отиде с увиснал нос, че Учителят отказва да отиде, да си слуша цигулката. И затуй вечерта, като влязохме с брат Христов (ние бяхме в партера), най-напред вдигаме глави, да видим дали Учителят е заел това място.

В.К.: Те Му дадоха странично място.

Л.Т.: А те, трите хитлеристи, получили силно разстройство и не могли да заемат трите места. А Учителят точно там беше седнал.

В.К.: Вие пишете, че двама братя отстрани са придружавали Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Кои са тия братя?

Л.Т.: А, не зная точно.

163. БОМБАРДИРОВКИТЕ НАД СОФИЯ

В.К.: Сега, на страница 104 от „Разговорите с Учителя" Вие разправяте, че през време на бомбардировката[175] нощем Венцислав свири, а Вие пеете и не слизате в мазето през време на бомбардировката, във Вашата квартира.

Л.Т.: Да.

В.К.: Той е разказвал, че в Берлин също никога не е слизал в мазето.

Л.Т.: Да.

В.К.: Нещо разказвал ли е за този случай?

Л.Т.: Загасват лампите най-напред, става тъмно, но луната грее през прозореца.

В.К.: Той в тъмното свири, а Вие пеете.

Л.Т.: Да. Разбира се, свирим духовна музика.

---

[175] Бомбардировките на английските и американските ВВС срещу София и други населени градове в страната по време на Втората световна война са в периода 18.10.1941 г. до 17.04.1944 г.

В.К.: Ясно. А той разказвал ли Ви е нещо за тези бомбардировки в Берлин?

Л.Т.: Разказвал ми е, но не съм ги писала. Те там бомбардировките са били килими, килими, едно до друго, така, даже мравките и бубулечките да умрат. Не едро, ами така, едно до друго.

И когато аз посещавах Учителя в спалнята Му горе и Му казвах: Учителю, Вий имате мощна мисъл. Щом пожелайте нещо, ангелите тичат да го изпълнят. Моля Ви се, не искам тази роля, не искам Блондхен. Искам Констанция.

Той ме гледа и вика: „Ти не знаеш какво искаш. Ти знаеш ли сега в Германия колко деца остават без родители, колко виртуози остават без ръце? Знаеш ли какво прави Хитлер там? Какви вопли, какви плачове, какви страдания и отнемане на живот? А ти искаш роля."

И аз тогава казах тогава: Простете ми, Учителю, че искам. Няма вече да искам. Каквото са ми дали, ще го пея.

Той всичко виждаше: „Ти знаеш ли, че посред нощ Ме събуждат – казва – и параход потъва в океана, хиляди хора умират там и викат за помощ. Или пък любовникът, или годеникът, или мъжът извадил револвер срещу нея, иска да я застреля и Аз трябва да го спра. И му казвам: Тя те обича, тя е добро същество, не посягай на живота ѝ! И той спира, не я убива." Така ми казва.

Но всичко туй не съм го писала. Нощем Учителят не спеше, все лампата Му светеше.

В.К.: На Учителя?

Л.Т.:Учителя. Защото когато напуснах в Мърчаево Димитрина и Методий, когато се скараха и се сбиха, и тръгнах през селото, лампата на Учителя светеше посред нощ. А Той на другия ден каза: Ти направи разходка по цялото село и селските кучета беше опасно да те нападнат.

В.К.: Имате ли датата на този концерт, когато Любомир Янков дава концерт и когато Учителят е бил на мястото на тия хитлеристи? Имате ли запис на концерта?

Л.Т.: Не.

В.К.: Имате ли датата на концерта? Искам да Ви питам за друго: да ми разкажете за бомбардировките на 10 януари 1944 г. Изобщо какво представляваха тия бомбардировки (страница 105 от „Разговорите с Учителя"), най-голямата бомбардировка?

Л.Т.: На 10 януари 1944 г. – шесто представление, премиерно, вечерта пея в „Лучия ди Ламермур".

И в деня, когато пея, аз имам специална храна, която майка ми я приготвя и ми я донася в деня на пеенето. А брат Христов след малко пристига и донася плод от Учителя, че ще пея много добре. Този плод аз никога не го изяждам бързо. Хапвам малко и го скривам зад кулисите по кюшетата, че през цялото пеене вечерта все да кусвам помалко от него, за да ме благославя. Те, артистите се чудеха какво правя по кюшетата, зад кулисите и се крия. А аз плода търся, за да хапна от него. Чудеха се, щото ме наблюдават мойте колеги.

И тъкмо и мама дойдеше със специалното ядене, а аз бях с копринен пеньоар, много тънко облечена и като почна „Вуууу!", тревогата. И трябваше да слезем в мазето. Аз се позабавих, докато туря по-дебели дрехи,

докато се завия и като взехме да слизаме по стълбата, почнаха да играят и стъпала, и всичко, почнаха бомбите. И като слязохме в мазето,ония, Балтаджиеви, които ме изгониха оттам за птичетата ми и те в същото, в нашето мазе са дошли. И понеже цялото мазе скърцаше, тухлите така правеха, щото наблизо пуснаха бомба (даже цяло здание събориха, съседно до нас, и светна веднага след туй), те се вкопчиха в реверите на брат Христов, защото той е чист и свят.

В.К.: Те го усещат вероятно.

Л.Т.: Усещат и непрекъснато викат: „Простете ни! Олеле, тука ще си останем, ще ни затрупа!" „Простете ни!" – искаха извинение. Всичко това го разправих на Учителя. Ама каква полза?

164. ПИСМА НА БРАТ ХРИСТО С ДУМИ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Да. На 107 страница от „Разговорите с Учителя": Учителят „посочи песента „Благост" и каза: „От тука, новите песни и„Битието", ще вземате мотиви и ще ги разработвате за бъдещата симфонична музика."

Л.Т.: Е, да, да, посочи. И Венцислав…

Аз паднах на колени пред Него.И Венцислав, и той дойде там, че не падна на колени, до Него. Той отвори и се падна „Благост", и каза…

В.К.: Кой, от песнопойката?

Л.Т.: Да, тя беше в ръцете ми. Той я пое и рече тъй. Беше „Благост" и посочи тъй с пръста, така посочи.

В.К.: Понеже това не е така малко ясно. Значи той отваря книгата и се пада „Благост". Вие отивате при Него за благословение? Или за какво отидохте?

Л.Т.: Ами това беше в къщата на Темелко

В.К.: А, това е къщата на Темелко!

Л.Т.: Ами това е в Мърчаево.

В.К.: Така, сега на 108 страница Вие сте на хижата „Фонфоните" и Учителят пита дали е близо до [хижа] „Еделвайс".

Л.Т.: Да, Учителят не искаше да остане у Темелко, не искаше.

В.К.: Много хора ли бяха там или какво?

Л.Т.: Не беше удобно за Него. Защото там бе селска работа, селски манталитет. Те внасяха едно корито, къпеха едно бебе при Учителя. Въобще подтиснат беше Той там.

В.К.: Малка стаичка, много народ събран на едно място!

Л.Т.: Не.

В.К.: Защото после, по-късно, през 1944 г. на „Еделвайс", там правят събора и на хижа „Брокс" горе, през време на една екскурзия. И затуй Той Ви пита: „Близо ли е до „Еделвайс"?"

Л.Т.: Да.

В.К.: На страница 109. Христов на два пъти е ходил при Учителя в Мърчаево, а Вие сте били във Вършец. И е изпращал [записани] думи от Учителя. Вие имате ли ги тия думи, имате ли ги?

Л.Т.: Кой?

В.К.: Той два пъти е ходил от Вършец при Учителя в Мърчаево.

Л.Т.: Кой?

В.К.: Христов.

Л.Т.: Да.

В.К.: Имате ли тези думи на листове?

Л.Т.: Имам ги.

В.К.: Имате ги тия думи. Добре. Цитирали сте всичките?

Л.Т.: Вижте какво, най-накрая, когато Учителят ще бере душа, там ще се споменат и тия думи. Ето какво казваше Учителят и той ми ги донасяше. И ми донесе (това не съм го писала) от Учителя, от първите череши.

На Учителя донесли една кошница череши, грабнал така и казал на брат Христов: „Давам това число на сестрата" – на мене, да ми ги донесе. А това е числото. И аз ги изброих черешите.

В.К.: Колко бяха?

Л.Т.: Добро число беше.

165. ГЕОРГИ КАРАСЛАВОВ

Л.Т.: Сега, когато Георги Караславов, който беше частен секретар на министъра, на Вълко Червенков, прегърнати през кръста дойдоха с брат Христов...

Брат Христов го лекуваше по окултен начин, защото той беше получил удар и го пратиха в Съветския съюз да го лекуват. Но като се върна, единият крак все го влачеше, не можеше да го движи и брат Христов отиваше във вилата му в Драгалевци, и му правеше лечение.

И той пожела да я видят тая отблизо, Лилиана Табакова. Казал му: „Заведи ме при нея." И брат Христов ми каза: „Отивам в Драгалевци и ще ти го доведа, с кола ще дойдем. Приготви всичко." А винаги пътната ми врата беше заключена, имах градинка. И точно часът беше девет (върху пианото ми беше часовникът), когато те пристигнаха, прегърнати и двамата, на пътната врата. А аз излязох да отключа.

Пътната ми врата беше заключена. И като отключвам, и го гледам в очите, и му казвам: „Сега виждате ли ме коя съм?" – „Виждам те!" „Аз ще Ви напомня какво казахте тогава. Аз бях най-накрая на едно малко столче седнала. А Вий казахте...

Спряхте всички репетиции на опера и драма и ни събрахте на голямата сцена, на желязната завеса, и погледнахте с крайчеца на окото си, аз единствена съм от Братството.

И казахте: „Ние сега в Партията имаме много работа, но като се поосвободим, ще се занимаем и с дъновистите. Ние ще ги поставим на изпит: всеки един поотделно да докаже кой е техният Учител!" Тия думи Вие ги казахте и аз ги написах с огън. И казахте: „Ние ще ги извадим от тяхното заблуждение, защото те са заблудени."

А той ми каза на вратата още: „Аз и сега мисля същото: че сте заблудени!" И аз го приех, и влезе вътре. Но когато влизаше... Вратата ми беше тъй, че отвътре беше като със закачалка с дрехи. И като се отваря (и не е много широка, щото барака), и като се отваря, дрехите натискат и тя се връща, и може да те цапне отгоре.

И като отворих, и той като влиза, вика: „Ами че аз искам да доведа Вълко Червенков тука, той няма да може да мине през тази врата, щото е много дебел. Аз искам да го доведа тука."

И влезе, и застанахме. Над пианото ми беше не този знак, не този знак, а Учителят. Той застана под Учителя. И ми хвана ръката вече да се ръкува и я захлюпи с неговата ръка. Погледна към Учителя и каза: „Все пак, сестро – нарече ме сестра, – поклон – и се наведе – че издържате на Вашите убеждения, поклон!"

И седна. Часът беше девет. Стана 10, 11, 12, 1 часът – не си отива. Изтичах навън. Имах ягоди. Набрах ягоди пресни в една чиния, турих му. И когато да си тръгва вече, щото брат Христов го подсети, че трябва да си тръгне, брат Христов каза: „Другарю Караславов, мен директорът ме пусна само до обяд. Трябва да отида на работа."

– О-о, каза, аз се увлякох, много се увлякох.

И стана прав. И когато тръгваше, щото аз му казах: „Тая черешка, викам, Учителят говори за нея в беседите, че лекува черния дроб. Тя е дива, не е хашлама и е мед, мед, мед, сладка, много хубава."

А тя тъкмо вече почваше да зрее. И той ми каза: „Искам да ми дадеш кокички [костилки] от нея."

И аз тогава взех едно малко столче, турих го на стъпалото, стъпих на него и от този клон, който хванах, дръпнах с цялата си шепа и му казах: „Давам Ви едно число – така прави Учителят с мене.

И ако обичате, понеже се срещате с брат Христов пак, да ми кажете какво число съм Ви дала, защото това е много важно." И той ги прибра.

В.К.: И какво число беше?

Л.Т.: Не помня, не помня.

В.К.: Да, значи изпитанията започнаха още отдавна. Така. И какви им бяха отношенията на Христов с Караславов?

Л.Т.: Добри бяха отношенията, той го лекуваше. Лекуваше го по методите на Учителя. Цели каси лимони, портокали, зехтини, не знам какво и го върна да се движи свободно. Но през туй време даже неговият син падна от аероплан и остана жив, а му се натърти белия дроб тука, гърдите.

Брат Христов го лекува, целият беше в синьо. Брат Христов имаше много връзки с един, който го унищожиха комунистите, а после искаха извинение от жена му.

В.К.: Трайчо Костов.

Л.Т.: А, той ходеше при Трайчо Костов и Трайчо Костов за лечението на брат Христов изпрати цял рибен кош (аз мислех, че е риба вътре), с такива големи ябълки – да се отблагодари.

166. ОТНОВО ЗА ПЕСЕНТА „УГЛЕДНА МОМА" – „ДОБРИЯТ МОМЪК" („Бащина песен")

В.К.: Така. На страница 110 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за Вашия вуйчо, лесовъд. Как се казваше той?

Л.Т.: Васил Стоянов Болградов[176]. Защото моята майка е от рода Болградовци. Защото нейният дядо е бил учител в Болград, поп. И той пишеше така красиво, по краснописание, а че ще мислиш, че това не е от ръка писано, много красиво.

В.К.: Сега на страница 110 от „Разговорите с Учителя". Ставаше въпрос за Мърчаево, когато онази стая на Славянски била заключена с катинар и мебелите на Славянски са в тази къщичка. И Учителят е разрешил да се отвори, и да влезнете в стаята на Славянски.

Л.Т.: Да.

В.К.: Първия път се е опитал да отключи, не е могъл, така ли? Христов?

Л.Т.: С гвоздей, с нож, с какво ли не – не може! Опитва. И като влязох при Учителя и Му казахме, че правим много опити, ама не може да се отвори: „Ти, каза, опитай пак." И като се върнахме, докато слагаше Рилка да вечеряме – мляко беше издоила от овцете и го вари, да ядем: „Хайде" – каза и брат Христов вика: „Яааа, кофарът сам се отвори! Рекох тъй и се отвори!" То кофар беше. „Рекох тъй и се отвори!"

В.К.: Сам се отвори. Така.

На страница 111 от „Разговорите с Учителя" казвате: „Аз изпях най-напред „Угледна мома". Тя я има тука в песнопойката на страница 116.[177]

Л.Т.: Да. Учителят даде и каза, значи „Угледна мома" е само да се пее от братята.

А пък за сестрите даде те да пеят **„Добрия момък".**

На същата мелодия даде други думи, но са в мене, Братството ги няма още.

В.К.: Аз точно това гледам и наблюдавам, че липсва в песнопойката, че там има само за момата.

Л.Т.: За момата, а няма за момъка. А Той иска да има и за момъка.

В.К.: Затова трябва когато се дават нотите, трябва да се извадят нотите на тази…

Л.Т.: На „Добрия момък".

В.К.: И да се дадат думите на „Добрия момък". Аз това съм го записал.

Л.Т.: А пък като влязох при Него, Той ми ги даде тогава.

В.К.: Това го записахме за „Угледна мома" и за „Добрия момък".

Вие споменавате тука, че Учителят не е пожелал да изпеете **„Песента на Новия живот".**

Коя е тази песен? Там споменавате.

Л.Т.: Но тя е вече моя композиция.

В.К.: А, това е вече Ваша композиция.

---

[176] Васил Стоянов Болградов, Васил Петров Стоянов-Болградов, 1887–1971, лесовъд, геодезист

[177] Песни от Учителя. София, [1949]. 204 с.

Л.Т.: Моя композиция, да.

В.К.: А, точно това исках да разбера.

Л.Т.: Не е Учителюва.

В.К.: Защото ми направи впечатление и се чудя какво е това. Търсих я [в] песнопойката и я нямаше. Добре.

Вие споменавате, че Вие подарявате на Учителя „Битието", нотирано от Вас.

Л.Т.: Да. Щото Той каза да не го нотирам, но понеже във Вършец вече донесоха много пиана от София, дадоха ни ключове и като сядах на пианото, викам: Я да взема аз да го нотирам. Може да падне утре бомба отгоре ми и така ще си отида с „Битието" в другия свят. Поне да го напиша.

И написах „Първия ден", ама красиво го написах и Му го поднесох, да видя как ще реагира. Нищо лошо не ми каза.

Уж не ми даваше, а пък се усмихна и беше доволен, че съм го нотирала. Даже ми каза: „В съседната къща има пиано, иди го прегледай!". Значи не ми направи забележка.

В.К.: Ама там, в Мърчаево, имало пиано в съседната къща?

Л.Т.: Имало в една къща, но аз не отидох в тая къща.

167. ПРЕКАРВАНЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСТВО И ВОДОПРОВОД В СЕЛО МЪРЧАЕВО– СВЕТЛЯЕВО

В.К.: На страница 112 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате, че Учителят стана причина да се прекара електричество в Мърчаево.

Л.Т.: Да, Той стана причина.

В.К.: Накара ги.

Л.Т.: Е, брат Христов пък имаше връзки с министъра на земеделието Иван Георгиев[178].

На този Иван Георгиев първата му жена беше умряла от скоротечна туберкулоза. От нея имаше син на име Митко. Тоя Митко много пъти е идвал при мене. А като умира жена му, среща друга жена, за втора жена се оженва. Но през туй време той заболява много тежко, преди да стане министър. След туй стана министър на земеделието.

А идваше в моята барака. Лекарите били негови приятели. Те вдигали рамене и казвали: „Ако има дни – ще живее, ако не – ще умре."

И тогава той научил, че брат Христов лекува и праща хабер да го викат. Брат Христов почва да го лекува. А щом прекрачва прага му, той се подобрява. Почва по методите на Учителя. Брат Христов тайно работи върху тялото на човека, като почне от малкия мозък и целия гръбначен стълб, чак до долу, до опашката. Защото гръбначният стълб има прешлени. Той си забива палците в прешлените и от тези прешлени тръгват нервите, които се разпространяват по всички органи на тялото. Върху гръбначния стълб – той е стълбът на живота на човека. Той е най-важното нещо, гръбначният стълб. Той събужда тия нерви там.

В.К.: Прави масажи.

---

178) Иван Георгиев, Иван Георгиев Кръстев, 1897–1959, агроном, политически деец

Л.Т.: Масажи, ама особени, особени. Не само в самите прешлени, ами и нататък. И, както и да е. Но го дига на крака. Не само туй, ами негов приятел – вече като министър тичал с децата си по гората, тичал с децата – го вижда и казал: „Абе Иване, аз се научих, че си бил вече, е-е, пътник, а пък я как тичаш, нищо ти няма." А той казал: „Ама кой ми помогна!" И втори път се оженва, и от нея още двама сина има после. Митко беше от първата жена. Сега Митко се ожени за една млада и те постоянно ме търсят, защото сега го няма брат Христов, а уважават пък мене. Да.

В.К.: И кой помогна за електричеството?

Л.Т.: Сега Иван Георгиев помогна с кола. Качиха ме и мене, и брат Христов, и цяла комисия специалисти, да прегледат откъде могат да пуснат тока. Над Мърчаево имаше извор, бистра вода, хубава. Когато стигнахме Мърчаево, слязохме в къщата на Петър Стоянов, на Рилка, гдето аз спях там. Тя се разтича, направи качамак, направи баница, и аз й помагах. А те се качиха горе с колата, да изследват може ли. И може, и прекараха електричество. И извор, изворна вода прекараха.

В.К.: И вода с водопровод?

Л.Т.: Водопровод. Туриха чешми, чешми, чешми във всички къщи. А по-рано нямаше чешми.

В.К.: И това през времето, когато Учителят е там.

Л.Т.: Тогава вече селото, каза Учителят, да не се нарича Мърчаево, а да се нарича СВЕТЛЯЕВО.

168. КОЛАНЪТ НА ПЕВИЦАТА И КРЕДИТЪТ

В.К.: Сега, на страница 112 от „Разговорите с Учителя". Вие живеете у Рилкини, а отивате с Димитрина Захариева у тях. Защо се скарват Методий с Димитрина Захариева – поради ревност или поради техни неща?

Л.Т.: Ами тяхна работа. А Учителят каза, че това било ревност. Той или тя го ревнува от мене и се сбиват. Сбиха се пред фурната. Той й удари шамар и тя се опита да му удари, и се сбиха. И аз ще ида да спя при тях! Затуй посред нощ избягах. Но тя ми задържа колана, ще видите по-нататък. Имах много скъп колан от копринено кадифе и го носех с голяма катарама. Търсих го в тъмното, луната грееше – не мога да го намеря. Питам я на другия ден. – „Няма такъв колан!" А тя ме излъгала. И чак след три години, не я приех. Тя искаше уроци, но аз не я приех.

Чак след три години идва, просто на колени ми пада: „Сестра Лилиана, аз тогава те излъгах. Колана го турях на голо и го носех досега, да мога да стана певица като тебе. Но виж го!" Като ми го показа – изхабен.

Аз, разбира се, взех го и го изгорих.

В.К.: Носен бил на голо. Така.

Л.Т.: Е, тия работи няма защо да ги пишем.

В.К.: Ясно. Учителят казва: „Аз като дойдох тука, намерих мухи, бълхи и боклуци.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това Учителят казва.

Л.Т.: Да. Учителят казва. А обърна ги на цветенца и на изворчета, всичко това Той го преработи. Искаше да каже, че...

В.К.: ...го е превърнал на цветя и на извори. Така.

Сега на страница 114 от „Разговорите с Учителя". Коя е тази певица Ерна Сак?

Л.Т.: А-а, ами прочута германска колоратурка. Тя имаше моите височини – *фа, сол* горе, защото аз с камертон я слушах в зала „България". И с Янко Янков излезе.

В.К.: Колко октави имаше гласът й?

Л.Т.: Ами като мене. Голяма.

В.К.: Колко, четири октави ли имаше?

Л.Т.: Да, разбира се.

В.К.: Че аз миналия път Ви питах колко октави е вашият глас.

Л.Т.: Е, аз не обичам да казвам, щото да не го загубя.

В.К.: А-а, затова ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ха-ха-ха, да не го загубите! Благодаря, понеже не ми е ясно, а работим, като история вече и затова все пак трябва да се даде. Значи тази Ерна Сак беше германка и дошла тука.

Л.Т.: Добре, ама Учителят не я одобри. Когато попита брат Христов за нея, Той каза, че е далече от славея още и че е празна ваза без съдържание.

В.К.: Той ходи ли на нейния концерт?

Л.Т.: Не, Той я слушал по радиото.

В.К.: По радиото, а, да.

Л.Т.: Аз имам програма с нейната фигура.

В.К.: Да. На 114 страница от „Разговорите с Учителя" говорите за Стоил Стефанов. Какво знаете за Стоил Стефанов?

Л.Т.: Ами той беше на Багрянов дясната ръка. Ама и Багрянов си отиде. А Стоил Стефанов идва с речта, прочутата реч на Багрянов. Тя е прочута реч.

В.К.: Защо е прочута? С какво е прочута?

Л.Т.: Политическа работа. Не ща да говоря за речта на Багрянов, преди да станат другите събития.

В.К.: Той седи и чака.

Л.Т.: Навита речта на Багрянов на фишек. И той седи отвънка, и чака да влезе при Учителя, и държи речта на Багрянов. А Учителят не бърза да го приеме. А наближава обяд. Няколко пъти чукат. Юрданка чука често и Стоил Стефанов чака – значи ние да си излезем, да влезе той. Учителят не ни дава да излезем. Дойде обяд и излязохме да се храним. Значи Той е решил да приеме Стоил Стефанов след обяд. Аз в този момент Му пеех вътре, в приемната. И даже брат Христов каза: „Учителят предпочете музиката и пеенето пред политиката." Защото онова е политика. Те го разстреляха и него, този Багрянов.

В.К.: Да, да. Те ги убиха след 9.09.1944 г., когато дойдоха на власт комунистите.

В.К.: Сега, на 116 страница от „Разговорите с Учителя" Вие пишете: „Учителят ме гледаше и продължи: Ти ще пееш и в чужбина."

Л.Т.: Ама не съм пожелала.

В.К.: Какво стана, че не отидохте. Вие не пожелахте?

Л.Т.: Аз не пожелах.

В.К.: А иначе имахте ли условия? Можехте ли?

Л.Т.: Де да знам сега, пък може да има, де да знам.

169. НОВИ ДВА КУПЛЕТА КЪМ „СЛЪНЧЕВИ ЛЪЧИ" НА ПАНЕВРИТМИЯТА

В.К.: На 110 страница от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате, че има някакво соло в „Слънчевите лъчи", което трябва да се пее. Кое е това соло?

Л.Т.: В „Слънчевите лъчи, гдето се хващат по двама, на Паневритмията. Това соло Той каза да го изпея на концерта. Учителят пожела.

В.К.: Как почваше то?

Л.Т.: **„Ти си ме, мамо, човек красив родила,**
умен да стана, добре да мисля,
добре да любя, туй живота е на рая."

В.К.: Значи това се пее соло.

Л.Т.: Аз го пях като соло на моя концерт и ме викаха на бис. Много голям успех имах. Но Учителят даде още два куплета. Защото аз казах: На Паневритмия може да повтаряте два пъти един текст, но в зала „България" аз не мога да повтарям два пъти едни и същи думи. Трябва ми друг куплет да даде. Той даде още два.

В.К.: Те не са вписани в Паневритмията?

Л.Т.: Не, не съм ги дала. Аз си ги пея.

В.К.: Вие записала ли сте ги на Вашата Паневритмия?

Л.Т.: Е-е, на моята Паневритмия още не съм ги написала, но аз ги пея.

В.К.: Добре, знаете ли ги куплетите?

Л.Т: Ами знам ги, разбира се.

В.К.: Кажете ми ги сега.

Л.Т.: Ама няма да ги дам сега.

В.К.: Добре, Вие ще ги напишете там във Вашата...

Л.Т.: Когато дойде моята Паневритмия да се покаже, чак тогава ще ги дам.

В.К.: Ами Вие трябва да ги напишете на Вашата Паневритмия, трябва да ги напишете! Да не чакате, защото може да ги забравите.

Л.Т.: Не ги забравям аз.

В.К.: Добре де, хайде, кажете ги, аз Ви обещавам, няма да ги пишем тук.

Л.Т.: Е, да, ама това се върти и ще ги снемете.

В.К.: Аз ще ги снема, обаче аз няма да ги пиша.

Л.Т.: Да, ама аз не ги давам сега!

В.К.: Добре, съгласен съм.

Л.Т.: Сега не ги давам.

В.К.: Казвате: „Учителю, неправилно е дето се пее при тона сол..."

Л.Т.: Еми, не е правилно. Те пеят върху главов тон сол частицата „ме": „Ти си ме-е-е". Няма таквоз нещо! Това едилетантска и любителска работа.

В.К.: А как трябва да бъде?

Л.Т.: „Ти си ме **ма-а-мо**" – „**ма-а-мо**", трябва да бъде горе. А не „ме"! „Ме" нищо не е. А „мамо" е важното.

Ако се декламира изречението, няма да кажем „Ти си ме-е", ами ще кажем:

„Ти си ме, **мамо**, човек красив родила."

„**Мамо**" е, кулминационната точка е „мамо". „Ти си ме, **мамо**", а не „Ти си ме", не е правилно.

В.К.: Понеже те нямат познание и не са школувани певци.

Л.Т.: Фонетика трябва да познават. Фонетиката е цяло изкуство.

В.К.: Да. Вие преди малко казахте,че музиката на Учителя е вокална музика, а не инструментална.

Л.Т.: Ами по-малко е инструментална. Щом под нотите има думи, те трябва да се пеят, а не да се свирят.

В.К.: Да.

Л.Т.: И после, има инструменталисти в Братството, ама трето качество, не е първо, не е екстрено – трето качество. Не са големи, а обикновени.

В.К.: Цигу-мигу.

Л.Т.: А.

В.К.: Така.

Л.Т.: Карат само със свирене, а тя трябва и да се пее.

В.К.: Цялата Паневритмия трябва и да се пее.

Л.Т.: Аз казах на Учителя, а Той ми каза как ще бъде в бъдеще. Тепърва как ще бъде. Защото играчите се опитват да пеят. Понеже не са специалисти, пеят фалшиво, развалят цялата Паневритмия.

Като играеш, ти ще мълчиш и ще дишаш дълбоко, а в средата на Паневритмията трябва да има хор, оркестър, солисти, които ще изпълняват музиката; а играчите няма да пеят. Защото като играе и пее, фалшиво пее.

В.К.: Да. Вие Вашата Паневритмия сте я изпели на концерт с двата куплета допълнително.

Л.Т.: Ами разбира се.

В.К.: Ама къде на концерт – в зала „България" или на Изгрева?

Л.Т.: В зала „България".

В.К.: Значи Вие сте я пели там?

Л.Т.: Да, пях я, защото Той пожела. А на Изгрева, на поляната – аз не съм квартална певачка, да пея къде да е! Аз мога да изляза само в специален салон. Аз съм пяла в Париж в Гомон палас [Gaumont-Palace] на шест хиляди души. Как така, аз не съм квартална певачка. Аз съм оперната певица и концертна.

В.К.: Вие казахте, че сте изпълнили Паневритмията на концерт в зала „България". Какъв беше този концерт?

Л.Т.: Вижте какво, цялата Паневритмия изпълних на Изгрева на концерт пред Учителя. И ето, Той се изказва там, прочетохте.

В.К.: Да, прочетох.

Л.Т.: Че „Тя спазваше ритъма – точния ритъм на Паневритмията, Той казва там. – Тя правеше и движения. Вие трябваше да дойдете на нейния концерт."

Аз изпях тогава цялата Паневритмия с Янко Янков на флейта и пиано акомпанимент. И ето, брат Боян Боев е стенографирал Неговото изказване на Витоша.

В.К.: Да. Това го чухме. А на концерт в зала „България", Вие пяхте там.

Л.Т.: Аз изпях само солото с три куплета.

В.К.: А-а, солото сте изпели.

Л.Т.: Само солото: „Ти си ме, **мамо**, родила…" Да.

В.К.: А този концерт какъв беше? Имаше и друг репертоар?

Л.Т.: Ами пях арии от опери – „Лучия", „Севилски бръснар", песни и вмъкнах и солото на „Слънчевите лъчи" с три куплета.

В.К.: Този концерт индивидуален Ваш ли беше рецитал или беше двоен?

Л.Т.: Мой.

В.К.: А, Ваш, само Ваш.

Л.Т.: Мой личен.

В.К.: А кой Ви акомпанираше?

Л.Т.: Ами този композитор, Парашкев Хаджиев[179]. И той много жени смени. Идваше с мотоциклет, не с колело.

Идваше на Изгрева и качваше и любовницата си – последната си жена. Тя сядаше на един стол. Всеки ден правехме репетиции и той ми акомпанира. Но Янко Янков беше на флейта.

В.К.: В зала „България".

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи Парашкев Хаджиев акомпанира на пиано, а Янко Янков – с флейтата. Да, ясно.

Л.Т.: Всички афиши пазя. Цели дюшеци имам от афиши.

В.К.: И къде са тези дюшеци?

Л.Т.: Е, навити.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: От всичките ми концерти имам афиши.

В.К.: Да.

170. ПЕСЕНТА „ОТЧЕ НАШ" („Отче наш, запази ни от изкушение")

В.К.: Така. На страница 118 от „Разговорите с Учителя" Вие пишете, че във Враца са Ви приели в едно видно семейство и дъщерята е пожелала да й надпишете снимка, и Вие сте написали „На добрата" еди-коя си.

Л.Т.: И знаете ли какъв изпит ми даде?

В.К.: Какъв?

Л.Т.: Но аз не го пиша.

В.К.: Какво стана?

Л.Т.: Започна да ме ревнува от брат Христов, да го пъди и въобще: „Махни го този", каза и го наричаше, понеже той накуцваше, наричаше го с грозно име „сакатия". Такъв изпит ми даде.

В.К.: А Вие написахте „добрата"… Значи тя ревнуваше, искаше да махне Христов!

Л.Т.: А-а!

В.К.: Ха-ха.

Л.Т.: Но тия работи не ги пиша.

В.К.: На 118 страница от „Разговорите с Учителя" Вие пишете вариациите на **„Песента на ангелите"**. Как се дадоха тия вариации на „Песента на ангелите"?

---

[179] Парашкев Тодоров Хаджиев, 1912–1992, композитор, педагог

Л.Т.: Ето как. Учителят за първи път си послужи с моя глас. Вместо да снима цигулката да свири, Той ме гледа в очите и ми каза: „Пей!" И ми внуши, просто ме хипнотизира. И аз отворих устата си и не знам какво пея. А Той чрез моята уста даде каденци. Аз пея по Негово внушение и тази каденца я записах веднага.

В.К.: После Вие още веднъж я повторихте.

Л.Т.: Да, и я записах.

В.К.: Да. Сега на страница 119 от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате, че Учителят е извадил от джоба Си една грамадна ябълка, а преди това е нямало нищо.

Л.Т.: Е, джобът Му беше плосък. Сега аз оттука да извадя една такава ябълка? Ето на, плосък ми е джобът. Бръкна и извади една голяма ябълка.

В.К.: И Ви я даде. И Вие я изядохте. Значи не е лъжа, изядохте я тази ябълка после.

Л.Т.: Ама разбира се.

В.К.: Значи вярна е ябълката. Откъде е дошла? Не се знае. Ха-ха-ха.

Л.Т.: Сега тука, щото Той каза три пъти в Мърчаево: „Естрадата е готова!" Естрадата е готова! Ние я приготвихме вече! Значи няма да пееш в Операта, Аз ти давам естрада! Сега тука Ми е естрадата."

В.К.: Защото аз, когато го прочетох, не добих това впечатление, нали именно, че Той вече Ви дава друга естрада.

Л.Т.: Да.

В.К.: И Ви прехвърля от Операта на друга естрада.

Л.Т.: Да. Божествена естрада.

В.К.: А-а, да.

В.К.: Сега на страница 121 от „Разговорите с Учителя".

Тука има един израз: „Още ли отваряш онази стая у Рилкини?

Л.Т.: Ами дето бе кофарът.

В.К.: За нея питаше?

Л.Т.: За нея питаше: „Още ли я отваряш?"

В.К.: С катинара?

Л.Т.: Да.

В.К.: А-а, да. „Той ме полита с голяма любов и сърдечно се смееше" – понеже вероятно Ви е направило впечатление, че тя се е отваряла от само себе си. Защото аз това не можах да разбера.

Сега, Вие тука споменавате как Той Ви е казал „Мой си и твоя съм", тази песен, когато Той Ви показа трите движения.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Как бяха движенията, я ми ги покажете!

Л.Т.: В тази песен аз Му изпях една фраза от голямата ария на Лучия ди Ламермур, за да Му покажа какво движение трябва да правя, като пея тази фраза. А-а-а-а-а...

В.К.: „Той се засмя и ме коригира, като стана и Той прав и каза: При думите „Мой си най-после" ръцете ти трябва да бъдат до гърдите."

Как е всъщност случаят?

Л.Т.: Ето, както Драган Кърджиев ми казваше бавно да се движа към ръба на сцената, чак до лампичките да отида и да пея: „Мой си най-после и аз съм твоя", с това движение..., бавно...

В.К.: И ръцете се изваждат напред.

Л.Т.: Напред, ама бавно…

В.К.: Да.

Л.Т.: …става това. А когато го направих пред Учителя, Той ми каза: „Няма да правиш това движение, въобще, всичките любовници, които имаш в ролите си – всяка роля имам любовник. Няма да пееш на любовника си. Ще пееш на Господа. И ти с туй движение го блъскаш от себе си."

В.К.: Значи с ръцете, извадени напред, ти го блъскаш.

Л.Т.: Да. Ами ще пееш на Господа! А не на любовника си, на Едгардо. И затова ще вдигнеш ръцете нагоре и ще кажеш: „Мой си най-после и аз съм твоя!"

В.К.: И ще приберeш ръцете на гърдите.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи ръцете първо нагоре като венец и след това се свалят, и отиват към гърдите?

Л.Т.: Към гърдите.

В.К.: Да. Аз това не го разбрах. Значи сега е ясно.

Л.Т.: Той ми показа това движение.

В.К.: Да. Ясно.

Л.Т.: Да не се свържем с нищо човешко. Защото ти си била, не забравяй, жрица си била! Трябва да се върнеш пак там, защото си нарушила, обета си пред Бога си нарушила. И затова си минала през големи страдания.

В.К.: Сега на страница 122 от „Разговорите с Учителя": „Учителят запя една късичка песен:

„Аз ще пазя топлината на моето сърце,
която внася Божиите блага във моята душа."

Като какво заглавие е дадено?

Л.Т.: Има я в песнопойката, в големите (страница 178).

В.К.: Под заглавието „Отче наш, не ни въвеждай във изкушение"?

Л.Т.: Тя е една от дванадесетте песни, от новите песни.

В.К.: А, от новите.

Л.Т.: Вие я търсите в старите.

В.К.: Тя е дадена като друго заглавие.

Л.Т.: Значи „Отче наш, избави ни от изкушение".

Не е „не ни въвеждай", щото Учителят каза: „Господ не се занимава да въвежда хората в изкушение, много низка служба Му дават."

„Избави ни от изкушение, а не „не ни въвеждай в изкушение."

Господ не се занимава с въвеждане в изкушение, ами „избави ни от изкушение".[180] Разбра ли?

В.К.: Разбрах.

Л.Т.: А-а.

---

[180] Текстът на песента в „Срещи и разговори с Учителя" е „**Отче наш, запази ни от изкушение**". В разговорите си с Вергилий, тя не чете от записките си и вероятно „избави ни" е използвано като вариант.

171. ТОДОР ПАВЛОВ И ПЕВИЦАТА ЛИЛЯНА ТАБАКОВА

В.К.: На 122 страница от „Разговорите с Учителя" Вие споменавате за Йорданка Жекова. Какво си спомняте за нея?

Л.Т.: Ами тя Му услужваше в кухнята на Учителя и имаше за съпруг Иван Жеков. А той беше ветеринарен лекар. Тя много грижливо се грижеше за него и забелязвах, той е дълголетник, дълги години живя.

Напоследък ми казваше: „Всеки ден му давам валерианови корени, попарени с гореща вода, да пие."

Той си седеше на двора под беседката и си тихичко пееше, и беше дълголетник. Дълги години живя. Тя много хубаво се грижеше за него, много хубаво. А тя, когато минавах през нейния двор, щото аз живеех у хаджийката – на Епитропов жена му, а тя беше съседка там...

За да сляза в града, аз слизах пеша, нямаше тогава превозни средства и имах едни галоши, по-стар модел, черни, високи, горе с кожичка. Но копчето и на двата галоша развалено, не мога да го закопчея и зяпат така. Като ги обуя и тръгвам, като не мога да ги закопчея, така вървя. Тя ме спираше и се навежда: „Чакай да ти..., че мязаш на гащат петел." Щото като имат кожа, също приличам на гащат петел. Натиска, натиска – не се закопчава копчето. И тръгвам по шосето.

По едно време, както вървя (ето, това не съм го писала), една царствена кола „Спорт" спря до мене. Изскочи шофьорът и каза: „Влезте в колата!"

– Ах, викам, аз имам кракомобил и ще се движа с моите крака – така му отговорих.

А на прозорчето по едно време се дръпна една завеска и се показа Тодор Павлов. Той му е казал да спре при мене.

– Лилиана, аз съм вътре, ела!

И аз влязох.

– Къде отиваш?

– Ами на „Граф Игнатиев" отивам, има държавен зъболекар (нали имаше държавни такива), да си правя зъбите.

– Ами ти, каза, вече съвсем ни забрави! Години вече не стъпваш при нас! А ние с кака ти Гана толкова много те обичаме и много ни липсваш. Обещай ми, че ще дойдеш и ще ни посетиш. Аз ще те заведа до твоя зъболекар. Ние постоянно, твоето име не слиза от нашата уста с кака ти Гана.

Закарaха ме на „Граф Игнатиев" и се качих при зъболекарката. Та като гащат петел бях, ама.

В.К.: Това след заминаването на Учителя? След заминаването на Учителя?

Л.Т.: Защото знаете ли защо престанах да отивам?

Защото тя ме извика в нейната спалня и ми каза: „Той не ще той да ти каже, ама ме кара аз да стана лоша за теб (за Тодор Павлов). Кара ме аз. Няма да ходиш с тоя, куция (наричаше брат Христов). Ние сме решили, това общество ще го ликвидираме (за Братството). Ела при нас, ние ще подпишем партийния ти билет и ще бъдеш централен стълб в Операта, ще те турим в центъра, защото имаш чисто сърце. На тебе вярваме. На тебе ще се облегнем."

Аз казах тъй: „Како Гане, това е последното ми идване у Вас. Аз сега като изляза, ще си обърша краката на отривалката и няма вече да стъпя!"

И си излязох. Нищо не казах – ни за оправдание, ни това.

А минаха много времена и Тодор Павлов спря колата за мене.

В.К.: И Вие вече не ходихте?

Л.Т.: Спрях да хода. Но той спря колата и ми каза...

В.К.: А Вие отидохте ли след това?

Л.Т.: Отидох, защото и брат Боян пък ме прати да искам помощ за Влайчо.

В.К.: Да, така.

Л.Т.: Тия подробности не съм ги писала затова, защото аз държа какво казва само Учителят. А това са странични работи.

В.К.: Но това са интересни неща, дават много по-хубав фон така, дават пътя и става хубаво.

172. „КОЙТО ОТРИЧА ИСТИНАТА, ЕДИН ДЕН НЕПРЕМЕННО ЩЕ Я ПОТЪРСИ". ОТНОВО ЗА ГЛАВОВИЯТ ТОН НА СРИЧКАТА „МА"

В.К.: Сега, на страница 124 от „Разговорите с Учителя" Вие пишете, че сте си забравили нотите за радиоконцерта.

Л.Т.: А-а.

В.К.: Е, как ги забравихте така?

Л.Т.: На пианото ги забравих, когато е свирил Янко Янков. И вече шпикерката отваря уста да каже: „Концерт на оперната певица Лилиана Табакова", и аз правя й знак да спре – забравила съм си нотите.

Аз пея наизуст, ама за тях трябват ноти – за Янко и за диригента Асен Димитров. А той беше много влюбен в мене. Той беше готов не знам какво да прави за мене. И тръгнаха по улиците да ме изпращат. Но концертът се отложи.

След няколко дни пак го изнесох. Но говореха много лошо против брат Христов и против Учителя. И аз на другия ден отидох при Учителя и всичко Му казах.

А Учителят каза:

„Който отрича Истината, един ден непременно ще я потърси!"

И първият, който потърси Истината, беше Янко Янков. Щото Янко умираше да се смее, те като ми казваха тъй, като говореха лошо. Янко ме спря на стълбата и ми каза: „Лилиана, можеш ли да ме запознаеш с този брат Христов? Научих се, че лекувал по окултен начин. Ама аз както свиря, каза, в оркестъра, ако ми дадат соло и веднага се вдървяват пръстите ми и ни – не мога да ги мръдна. Много съм зле. И краката ми, и ръцете ми."

И тогава аз казах на брат Христов и той почна да го лекува, макар че преди това му се подиграваше.

В.К.: И той почна да го лекува с масажи, с паси онзи присмехулник, по негов начин.

Л.Т.: Негов начин.

В.К.: Така. На 125 страница от „Разговорите с Учителя" – „Мирът иде": „Аз коригирах тази песен...Сричките и думите бяха написани..."

Л.Т.: ...на шестнайсетинки ноти.

В.К.: Това е песента с текста от Стоянка Илиева?

Л.Т.: Което Ви казах.

В.К.: Така.

Л.Т.: Понеже тя не е музикант – тя е поетеса и не може тя да слага думи под ноти, защото не е музикант!

В.К.: Така. Страница 126 от „Разговорите с Учителя".

Л.Т.: Не може в зала „България" да пея два пъти едни и същи думи. Това е малко дилетантско. Трябват ми още един-два куплета и Той ми даде още два куплета. И голям успех имах с това Слово. Втори куплет и трети куплет ми даде.

И Му казах (ще направя една забележка, която е груба грешка в това соло): Те, викам, се хващат за ръце и пеят: „Ти си ме-е-е, мамо" – на „ме" се качват на главов тон сол, първият главов тон, който звучи точно в черепа. Тука е сол, а оттам нагоре вече звучи, всички главови тонове са в черепа горе. А в главовите тонове избягваме да пеем „**е**" и „**и**" и пеем „**о**" или „**а**", за да се получи тонът като топка. Защото при „е" тонът не е топка, и при „и" тонът не е топка.

Не само това, но ако издекламираме това изречение, да не го пеем, сега, както те го пеят, понеже „ме-е" задържат като корона, значи аз ще го издекламирам: „Ти си ме-е-е, мамо, човек красив родила." Не е право.

Аз го пея: „Ти си ме, **ма**-мо (с „**а**" горе), човек красив", а не „ме". Частицата „ме" нищо не е. А „мамо" е. И коригирах го това и така го пях.

Учителят каза: „Всички тия места ще ги коригираш."

Сега разбра ли?

В.К.: Да.

Л.Т.: Кулминационната точка на всяка фраза не може да бъде върху частица „ме", ами върху „**ма**-мо".

В.К.: Така. Продължаваме нататък.

*Благовест Жеков Жеков (*Бл.Ж.Ж.*)* (който в момента ни завари, че работя с Лилиана): Много хубави пояснения.

Л.Т.: Да.

В.К.: Понеже аз съм първият човек, който чете това нещо и понеже това е текст и там, където на мене не ми е ясно или е кратко обяснено, аз задавам допълнително въпроси. Това всичко се записва, за да може да се извади на машинописен текст и да се допълни, да се направи добре коментарът.

За мен това е моята работа. Задачата ми е друга. Но не съм стигнал до музикалната част. Когато стигна вече, ще се консултирам с теб и тогава ще видим как ще стане, какво, що и как, нали.

Бл.Ж.Ж.: Добре, добре.

В.К.: Но аз имам един такъв навик: когато хвана да движа нещо, аз си го движа и аз си командвам. И когато нещо не ми е ясно и ми трябва консултант за това, консултантът си дойде.

Сега и друго да ти кажа. Аз преди 20 години, когато работех с баща ти, аз отидох при нея. Нали и с баща ти ходихме и искахме да запишем – тя не пожела. След 20 години ти идваш сега. Жечо вече го няма, горе е, мир и светлина на душата му, а той идва чрез тебе, чрез сина си сега и ние работим с тебе. Виж каква е връзката.

Л.Т.: Ха-ха-ха. Аз тогава му отказах.

В.К.: Да. А сега е връзката: той идва, за да продължим тази работа.

Бл.Ж.Ж.: Сега е дошло времето.

В.К.: Сега е дошло времето. Но постепенно, няма да се бърза, ще бъде изпипано както трябва, спокойно. Сега продължаваме.

Бл.Ж.Ж.: Един момент, аз имам една делова работа с нея.

В.К.: Знам, вие си свършете вашата делова работа.

173. ГОЛЯМАТА ОБИДА – УВОЛНЕНА ОТ ОПЕРАТА

Л.Т.: Разкажите ми сега ще бъде отделно записвано или няма да бъде?

В.К.: Ще видим после.

Л.Т.: Щото това, което имам като разговори с Учителя, не трябва да бъде с нищо допълвано.

В.К.: Сега, Вие още не ме разбирате. Аз пак Ви казвам: Искам това да се запише. А това, което сте написали Вие…

Л.Т.: …ще си бъде така.

В.К.: Ще си бъде така. Първо. Няма да се промени нито една дума от това, което сте написали.

Л.Т.: Да.

В.К.: Второ. Няма да се промени нито една дума от думите на Учителя, от Словото на Учителя. Това няма да се промени. Трето. Това, което аз сега работя с Вас…

Л.Т.: …е като Ваше обяснение.

В.К.: Това е не че само мое обяснение, но то според мене трябва да се извадят някои Ваши пасажи, да се допълнят тука някои неща, които не се разбират. За Вас е ясно, но за моето поколение, които не сме запознати, не е ясно.

Л.Т.: Но туй поколение не заслужава да знае аз коя съм. Това поколение е българско, и аз като Учителя ще кажа…

В.К.: Сега, аз напълно Ви разбирам, че туй поколение не заслужава. Аз също съм за това.

Л.Т.: Не заслужава, защото в разцвета на моите певчески сили ме изхвърлиха на улицата. И тогава майка ми заболя, и я туриха в болница, чак на Горнобанското шосе в една болница. И когато ме уволниха, аз тичах по шосето (и плачех, че съм вече уволнена), да посетя болната си майка.

Аз преминах през големи плачове и страдания. И когато срещнех артист на улицата, аз бягах чак на другия тротоар – не исках да се срещнем. Дотолкова ме обидиха, защото дойдоха от Вътрешно министерство (аз съм пяла на Югов във Вътрешно министерство), дойде един човек вечер на мойта барака да чука. Добре, че брат Христов беше се върнал и беше при мене. Той се легитимира, че идва от Вътрешно министерство: „Идвам да питам защо оперната певица Лиляна Табакова е уволнена. Какви са причините?"

Аз мълчах, но почнах да плача. Винаги плачех. Що сълзи съм изляла за това. Брат Христов се обърна към мене и каза: „Нито една сълзица да не проливаш! Чу ли, няма да плачеш!"

А този човек каза: „Тя още утре да отиде при (тя се казваше) Желева – която беше в канцеларията на Операта, техническа служба изпълняваше – да й даде, да вземе копие от уволнението."

– Ах – аз плачейки казах, – там няма никога да стъпя, да отида!

Добре, ама и брат Христов като ми каза и настоя да отида, аз на другия ден отидох. И като влязох при нея, тя като скочи от писалището си, че като ме прегърна и каза: „Колко съм плакала за тебе, Лилиана, защото след като те уволниха, дадоха „Отвличане от сарая" и твоята дубльорка Максимова легна на операционната маса от апендикс в остра форма и върнаха билетите на публиката. Нямаше кой да пее Блондхен, твоята роля. Тогава съм плакала за тебе."

Това са подробности, които... Няма що да ровим това минало.

В.К.: Да, ама това е Ваш път и той трябва да се знае.

Л.Т.: Ама защо пък трябва да се знае?

В.К.: Ще Ви кажа: защото това са етапи, през които сте минали.

Л.Т.: Ами коя съм аз? Аз съм нищо. Ние трябва да говорим сега само за Учителя, а не за мене.

В.К.: Има нещо друго. Онези поколения, които ще дойдат да поемат Словото, те ще имат същите тези задачи и ще минават през същите тези етапи, мъчнотии. И ако не знаят как едно предишно поколение е разрешило този въпрос, те няма да могат да се оправят, ще се заблудят, защото няма да знаят какво да правят.

Л.Т.: Моят път не е масов, защото аз съм била жрица и весталка в храмовете, а това са единици души. Не е масово разрешение.

В.К.: Това не е масово разрешение, но става въпрос за отношение на тези професионалисти – певици, певци и т.н. Ето сега, това поколение певци, инструменталисти от Братството, правят пропуски и грешки фатални. Защо? Защото не са запознати с етапите, през които са минали онези музиканти, които бяха през времето на Учителя, включително и Вие, която сте в момента жива. Другите всички ги няма. Те не са запознати.

Аз, който не съм музикант, сега подготвям този сборник, аз съм много по-добре запознат. Като им кажа нещо, те така ме гледат учудено.

Аз, който не познавам и не мога да чета нито една нота, аз знам толкова неща за музиката на Учителя и за музикантите, и за живота им. Те нищо не знаят.

Ето аз, който не съм музикант, съм дошъл при Вас, да върша тази работа. А ония, музикантите, ги няма. На какво се дължи това нещо? То си има причина. Има си причина. И аз не съм дошъл сега, 1990 година.

Аз тази работа, ехе-е, преди 20 години щях да я почна, нали? И което ний не записахме преди 20 години и направихме пропуски...

Л.Т.: Но тогава...

В.К.: Не, ставаше въпрос за гласа Ви. Аз исках да го запишем, за да можем да го изкараме на плоча – тези, песните на Учителя. Затова.

Л.Т.: Аз имам племенник, който е в „Балкантон"[181], дето правят плочи, е синът на мойта сестра – Иван Пеев[182]. Той е и композитор, само че на естрадна музика. Само че е в Естрадния отдел. Аз съм към Операта, аз не приемам естрадата като изкуство. Това не е музика, това е едно падение, не е изкуство. Тия чупения, туй... Аз съм против. Винаги затварям телевизора, не мога да гледам и не мога да слушам от, правят го без глас, не мога да слушам тая музика. Това не е музика, това нищо не е.

В.К.: И какво казвате за „Балкантон"?

Л.Т.: Този, директорът който е, казал: „За Лиляна Табакова веднага съм готов да направя плочи." Но аз не се явявам, не съм се явила.

В.К.: Защо не се явихте?

Л.Т.: Не знам защо не съм се явила.

В.К.: Това е грешка.

Л.Т.: Всички най-малки певици там в Операта се снеха на плочи, даже съм чувала и Милкова-Золотович, и Екатерина Апостолова[183], и това. И какво?

В.К.: Аз исках поне Вашия глас да запишем в онези години, как изпълнявате песните на Учителя – ония дванадесет песни, които да останат като образец за изпълнение.

Л.Т.: Ама аз и сега си ги изпълнявам. Сега Учителят ми каза: „Аз ще направя така, че годините да не променят нищо от гласа ти, на пеенето ти и т.н. И винаги ще те питат на колко си години. Ти на дявола няма да казваш годините си. Те са на Бога."

В.К.: Ха-ха-ха-ха. Аз бях решил да Ви питам в коя година сте родена и на коя дата.

Л.Т.: Не, няма да ти кажа. Така ми каза.

В.К.: Ха-ха.

Л.Т.: Защото те ще се учудят, че и сега пея пак добре.

---

[181] „Балкантон" – звукозаписна компания, която съществува в този вид в периода 1952–1999 г. (1952–1990 г. официално е творческо-стопански комбинат „Балкантон" като част от творческо-стопанско обединение „Орфей"; 1991–1995 г. е преобразувана в Държавна фирма „Музикално-издателска къща Балкантон"; Приватизирана през 1996–1997 г. – преобразувана в еднолично акционерно дружество с държавна собственост: МИК „Балкантон" ЕАД; 1998–1999 г. отново е приватизирана и придадена към Министерство на промишлеността; 1999–2000 г. са продадени 94% от нея на частното акционерно дружество „Балкантон – 2000"; 2001 г., след обединение на МИК „Балкантон" ЕАД и „Балкантон – 2000" АД съществува като МИК „Балкантон" АД.

[182] Иван Иванов Пеев, 1937–2018, пианист, композитор, аранжор

[183] Екатерина Горанчева Апостолова, 1917–2011, оперна певица, сопран

174. ПЕВЧЕСКОТО ДИШАНЕ. ПЕСЕН, ФОРМУЛА И МОЛИТВА ПРЕДИ ЯДЕНЕ

В.К.: Разбрах. Е, да продължаваме нататък.

Сега тука на страница 126 от „Разговорите с Учителя" аз искам да прочета нещо, понеже не го разбирам.

Цитирам: „Брат Христов Го попита: Учителю, с цветни бои ли да се напечати? (Става въпрос за музикалната пентаграма.)

– Да, рекох, с бои ще се напечати.

– Учителю, попитах аз, дишането ще бъде ли различно при различните видове гласове?

– Колкото имаме по-ниския вид, драматичния вид пеене, толкова и по-ниският вид дишане ще се използва. Например колоритният глас има най-високия вид дишане. Опората при този вид глас не е при слънчевия възел,а по-нагоре.

– Учителю, а защо певците си служат с израза „атакуване на тона"? Например те казват: правилно, неправилно, меко, твърдо атакуване на тона."

Л.Т.: Това са термини вече вокални. „Атакуване" – Учителят не ми позволява нито в Школата да го пиша, нито да го изговарям. Защото „атака" – това е Марсов термин.

В.К.: Да.

Л.Т.: А тона, в светските вокални изказвания си служат с тази дума, „атакуване", защото всеки тон се атакува с въздух в маската, а всеки тон има опора.

Опората е на по-ниските тонове, драматичния, по-ниски; а на високите тонове е над слънчевия възел, особено при колоратурното пеене – над слънчевия възел, все по-нагоре и по-нагоре. А не се ли подпре тонът отдолу, той вече не е сигурен, може и да се скъса, може и да изфалшиви, и т.н.

В.К.: А това става чрез дишането.

Л.Т.: Изкуството на пеенето е изкуство на дишането.

Ние певците имаме голям капацитет дишане. Ний приемаме много повече въздух, отколкото обикновените хора. А този кислород и този етер във въздуха дава на певеца много нещо. Но ще кажат: Няма дълголетни певци! Вече те там могат да направят в друга посока нарушение. Но ако живеят чист, идеен, свят живот, това е прибавка и към тяхното голямо певческо изкуство – именно само дишането.

Аз най-напред, когато показвах дишане на някои наши сестри, които не са готови още да разберат, после ме спря Учителят отгоре от балкона, и каза: Няма да показваш твоето дишане. Само ще ги учиш как да дишат.

Аз имам голям капацитет. При мене идваше една певица Елка Мицева[184]. Тя получи златен медал в конкурса в зала „България" на оперните певци, единствена тя получи. Боби Хинчев[185] я подготвил – диригент. Майка му идваше при мене много често, в бараката като бях.

Откъде чула за мене, а тази Елка Мицева, след като получи златния медал като на оперните певци, я назначиха в Щатсопера. Там беше певица.

---

[184] Елка Георгиева Мицева, 1935–2015, оперна певица, сопран

[185] Борис Георгиев Хинчев, 1934–2008, диригент, педагог

Пристига при мене и ми казва: Идвам да ми покажете Учителювото дишане! Три години наред от Берлин идваше при мене. И тъкмо беше петъчен ден и аз тъкмо варя вече ангелската чорба. Тя се наведе и тя да бере магданоз, щото се слага магданоз и седнахме да разпоствам аз.

Аз винаги преди да се храня, изпявам: „Колко е сладко яденето!"

Защото в томчето „Новия светилник", беседата „Мажорни и миньорни гами", вътре Учителят цитира. Какво казва:

„Вършете всичко музикално! Например седнете да се храните.
Вий бързате по-скоро да кажете бърже молитва и да ядете. Не!
Спрете се няколко минути и изпейте: „Колко е сладко яденето!"[186]

И аз го композирах, даже си го акомпанирам и винаги преди да взема първата хапка, изпявам това, защото е казано, както Ви цитирам. Не само това, но има там и формула.

Формулата е: **„Господи, благослови обилно храната ми!"** Не само това.

В 1909 г. и 1910 г. в Търново Учителят е дал една молитва, когато са влизали в молелната вътре и са слагали яденето си от плодове само и зеленчуци, и по двама души влизали в молелната, и изговаряли една молитва и формули, за да осветят това, което ще ядат после.

Но Гръблашев е записал това. Той казва, че Учителят забранил да го разпространява. И такава една молитва казвам по време на ядене. Тя я запомнила. На другата година пак дойде при мене и каза: Хайде пак да изпейми на яденето.

Сега, тя ми показа, Елка Мицева, една снимка на апендикса й – имало една черна точка и лекарите й казали, че ще бъде наложителна една операция да направят на апендикса й. Тя ми каза, че много се страхува от тази операция и че ако дойде вече да я проснат, да я оперират, тя би искала да се върне, да я направи в България. И ми показа. И аз като взех снимката, един глас – не аз, каза през мене: „Няма да стане нужда да направите операция, ако Вие изпълните това, което ще Ви кажа от Учителя. Както сега нова страница да обърнете на Вашия живот, тази черна точица ще изчезне." Аз й казах и тя си записа какво да направи – да не го разправям сега какво е.

И на другата година пристига засмяна до уши и ми каза: „Когато направих това, което Учителят казва, отидох при лекаря – защото той й казал на еди-коя си дата да се яви. И той направил отново снимки. – И каза: Я, няма го, каза, черното!" Значи избегна се операцията.

И последния, третия път като дойде, ми каза: „Идвам със специален билет за Вас, да Ви каня, съм много благодарна на Вас. Оттука сега

---

[186] **Мажорни и минйорни гами**. 6. лекция от Учителя, държана на 10 ноември, 1943 г. София – Изгрев. – В: *Новият* светилник. лекции от Учителя на Общия окултен клас, година 23 (1943–1944). София, 1946, с. 112: **„Вършете всичко музикално! Така ще бъдете здрави. Като седнете да ядете, вие бързате по-скоро да се нахраните. Не бързайте. Седнете пред трапезата и започнете да пеете. Една минута пейте, но без песен не започвайте. Изпейте песента „Колко сладко е яденето". След това направете молитвата си и започнете да ядете."**

заминавам за Варна, а след Варна ще се кача и на планина. И съм купила билет за Вас, да ме придружите, двете да отидем във Варна."

Добре, но тогава събаряха къщичката на брат Жечо Панайотов, а моята барака беше в неговия двор. Аз значи да оставя бараката си тъй, а те събарят вече. Така че казах: Няма да приема Вашата покана, аз трябва да бъда тука, сега правят големи преустройства около мене. И отказах да отида.

Но й показах вече силното певческо голямо изкуство на дишане и я проснах на двора. Турих едно одеяло, а тя каза: „Много ми блести отгоре слънцето. Няма ли да турите един чадър върху въжето", дето простирам дрехите. Аз опънах един чадър, да не й блести. А когато погледнах нагоре (Защото аз предавам дишането. Винаги трябва да бъде легнал, за да се отпуснат другите мускули, да хване кои мускули, с кои мускули да диша), всичките прозорци бяха натрупани от глави, да ни наблюдават. Даже и работниците, които събаряха къщата на Изгрева, се бяха спрели да ни гледат. Щото аз лягам върху певеца, слагам двете си ръце – едната при гърдите, другата при диафрагмата – и когато диша, аз с всичка сила натискам. Тя е длъжна да ми отблъсне ръцете.

В.К.: По този начин показвате с кои мускули да работи.

Л.Т.: А-а. И тя ми каза: „Колко бройки искате?"

Викам: Сега, ако може да стигнете по пулса на сърцето: вдишване 20, 10 задържане, 20 изпущане, верижно. Десет пъти да го правите, без да почивате. – Защото дробътнали си свикнал плитко, плитко да диша, както сега ето на аз и Вие дишаме плитко. Това не е дишане. А силата на човека не е в никой орган друг, освен в дроба.

Човек има ли певческо дишане и голям капацитет в дробовете, той е новороден. Той има друга походка, той има друга мисъл, всичко в него се ражда в нова форма.

И тя ми каза: „Виждате ли ми брадата, добре ли съм устроена?"

Викам: Да, Вие сте човек на думата.

– Аз като се върна от Варна и от планината, аз ще стигна тия числа, дето ги искате от мене, верижно ще направя.

И тъкмо него лято аз имах събор. И при мене бяха се събрали много сестри. И тя пристига. И пак легна на двора и ми демонстрира, че е постигнала това, което й казах. И оттогава вече не се виждаме. Аз дойдох тука, в гарсониера в Дианабад, и много хора, които ме знаят, там ме търсят, но не ми знаят новия адрес.

В.К.: Да, сега го разбрах.

175. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА. РЕПЕРТОАРА НА ЛИЛЯНА ТАБАКОВА

В.К.: Тука на страница 126 от „Разговорите" става въпрос за Пентаграмата – да се напечати и т.н. и става въпрос, че тя трябва да бъде и с цветни бои да се напечати. Вие напечатахте ли я, нарисувахте ли я с цветни бои?

Л.Т.: Аз не се занимавах с това. Учителят, Той накара Неделчо Попов, в Държавната печатница го направи, но не с бои – черно и бяло. А с бои...

Сега, в първите мои печатания може да бъде най-напред черно и бяло; после може, ей Учителят иска с бои.

В.К.: Става въпрос не за онази Пентаграма, която е братската голяма, а за Вашата Пентаграма, която е вътре в песните. За нея става въпрос.

Л.Т.: Да, имам я.

В.К.: Но тя имате ли я цветна? Не?

Л.Т.: Какво да имам?

В.К.: Цветна, цветна, с бои.

Л.Т.: Ами как, отде да взема бои?

В.К.: Питам, понеже нали тука брат Христов пита Учителя.

Л.Т.: Моята е чернобяла.

В.К.: Понеже брат Христов задава въпроса може ли да се направи цветна.

Л.Т.: Да.

В.К.: Затова аз питам, дали я имате. Значи я нямате.

Л.Т.: Нямам я, само е черно-бяла.

В.К.: Така. Тука на страница 126 от „Разговорите" Вие казвате, бъдещето ще донесе певци, които ще пеят от 5 до 7 октави. Тук Вие сте сбъркали, не сте писали от коя до коя.

Л.Т.: От 5 до 7 октави.

В.К.: Тука не е написано.

Л.Т.: Пропуснала съм. Някой е звъннал, излязла съм и не съм го написала.

В.К.: От 5 до 7 октави – поправям. Ами вашият глас колко октави имаше?

Л.Т.: Не казвам.

В.К.: Не казвате, добре.

Л.Т.: Сега пея още по-добре, отколкото тогава.

В.К.: Така. Сега на страница 127 от „Разговорите", в Мърчаево Вие сте. Ирина Кисьова и Веса Несторова искат да им изпеете „Мирът иде" [Иде вече с палмово клонче на мира ...], новата песен. И Вие им я изпявате. Сега тази песен, ставаше въпрос – по текста на Стоянка Илиева? За нея ли ставаше въпрос?

Л.Т.: Да, за нея. Защото аз я коригирах и като я изпях пред Учителя в Мърчаево, Той заплака. А Той праща тях да чуят аз как пея, за да си вземат бележки и те да я коригират. Е-е, то стана източен въпрос.

След смъртта на Стоянка дойде Илия, и той да ме пита къде съм коригирала пък неговата Стоянка, нали те са приятели.

В.К.: Сега, аз като издавам този сборник, понеже искам да пусна тази песен, Вие ще я дадете тъй, както Вие сте я направили. И аз ще я

напечатам. А отгоре ще се напише историята, както Учителят Ви е казал – какво, що, как сте променили и нали, направено от Лилиана Табакова. Тоест в този раздел за Лилиана Табакова, в този сборник, ще сложим и „Мирът иде".

Л.Т.: Да.

В.К.: С Вашето обяснение.

Л.Т.: Сега виждате как са нещата.

В.К.: Виждам как, сега имам представа. Аз по-рано нямах представа какво представлява това.

Сега по-нататък, на 128 страница от „Разговорите с Учителя". Вие споменавате, че започват да Ви тормозят. Най-напред, докато се разбере кой е кум, кой е сват в Операта, започнаха да Ви тормозят на лична почва и като дъновистка: „Тормозите се сипеха отгоре ми най-много от секретаря Георги Димитров и режисьора, и диригентите."

Л.Т.: Започнаха, защото съм от Братството, а пък кой е кум, кой е сват, те – дали си комунист, в каква партия сме. Пък аз съм безпартийна.

В.К.: И затова почнаха да Ви тормозят. Казвате, най-много от секретаря Георги Димитров. Така се казва секретарят, така ли?

Л.Т.: Той е бившият композитор, диригент на партийния хор „Георги Кирков". И беше пияница, много пиеше.

В.К.: И режисьорът? Кой режисьор беше?

Л.Т.: Е, той е, Драган Кърджиев.

В.К.: А, Драган Кърджиев, да.

В.К.: Така. Аз искам накрая да споменем и Вашите роли, които Вие сте пели.

Л.Т.: Аз пея години наред централните роли:

1. Джилда от „Риголето".
2. Марта от едноименната опера „Марта".
3. Розина от „Севилския бръснар".
4. Лучия от „Лучия ди Ламермур".
5. Виолета от „Травиата".
6. Блондхен от „Отвличане от сарая".
7. Марцелина от „Фиделио" и
8. Като солистка в Девета симфония от Бетовен, с диригент Карл Бьом.

В.К.: Значи осем централни партии.

Л.Т.: След 9 септември 1944 г. аз пях още четири години в Операта
9. Аделина в операта „Еликсир на любовта".

Вие ще видите, че когато вече Учителят бере душа и се излъчва, Той ме пита: „Дават ли ти още работа в Операта?" И аз Му казвам: „Дават ми." И Той прати мощна мисъл, да не бързат да ме уволнят. Затова в комунистическо време аз пях още четири години и половина и чак 1948 г. ме уволниха.

В.К.: Значи Вие сте пели още четири години и половина в Операта – Аделина от операта „Еликсир на любовта".

Л.Т.: Да.

В.К.: **10**. Норина от операта „Дон Паскуале".

Л.Т.: Да.

В.К.: И след това друга роля?

Л.Т.: А, имам, разбира се.

В.К.: Понеже тука не сте отбелязали.

Л.Т.: Имам, например:

11. Всички видове пажове съм пяла: и в „Хугеноти", и в „Лоенгрин" от Вагнер, и в „Бал с маски".

Три вида пажове ме избираха, защото когато се облича трико (пажовете са с трико), краката не трябва да бъдат криви и когато се съединят, да няма помежду да свети. А нагоре вече, тогавашните пажове са били така облечени.

В.К.: Понеже Вие сте били стройна.

Л.Т.: Ами де да знам.

В.К.: Ха-ха, така.

Л.Т.: Например пажът в „Хугеноти" е колоратурен сопран, висок, защото има каденци. Въобще пажовете са млади момчета. И обикновено са влюбени в своите кралици, при които работят. Аз съм влюбена в моята кралица. Значи трите видове пажове съм пяла.

В.К.: Първият вид паж кой беше?

Л.Т.: Ами и в „Хугеноти", и в „Бал с маски", и в „Лоенгрин" от Вагнер.

В.К.: Значи тия три пажа сте пели, понеже е необходимо колоратурен сопран.

Л.Т.: Сега, в „Хугеноти" е колоратурен, а в другите е лиричен сопран.

В.К.: Да. И Вие сте пели в тези роли.

Л.Т.: След това пях в Оперетата. Дадоха оперета в Операта, за пръв път.

12. [Арсен от] оперетата „Циганский барон" от Йохан Щраус

176. ЗЛАТНИЯТ ПРЪСТЕН НА СЕСТРА МАРИЯ ГЕНЕРАЛ СТОЯНОВА

Л.Т.: Аз пеех централната роля в „Циганский барон". Тя много интересна роля ми беше. Генерал Стоянова, която беше дворцова дама през времето на Фердинанд, е посетила Учителя, ама била с много бижута. И като влиза вече в Учението, хвърля всички бижута. Тя в трета ложа ме е слушала в „Циганский барон".

Две оперети тогава дадоха в Операта: „Хубавата Елена" и „Циганский барон".

Сега, когато хвърляше букетчето от цветя върху мене, тракна нещо до краката ми. А това генерал Стоянова го направи. На букетчето е закачен пръстен и е за мене значи.

В.К.: Понеже ние не го записахме за генерал Стоянова. Значи генерал Стоянова е от първите ученички на Учителя, така ли?

Л.Т.: Е, от времето на Фердинанд е била дворцова дама. След това тя се оженва за генерал Стоянов. Тя има две дъщери. Едната от тях, падна бомба отгоре й и я уби на пътната врата. А другата продължаваше пак да работи (мисля пак в двореца) след нейната смърт. Та тази генерал Стоянова...

В.К.: ...присъства на „Циганский барон", така ли?

Л.Т.: Да, присъстваше и ми хвърли букетче с пръстен, с камък.

В.К.: Значи през време на Фердинанд е била дворцова дама, а когато се запознава с Учителя, хвърля всички пръстени.

Л.Т.: И всички бижута. Тя е дошла с файтон при Учителя, накичена с много бижута, но после коренно изменя своя външен вид, вече става скромна сестра от Светлото Бяло Братство.

В.К.: Значи Вие в оперетата сте пели две роли: в „Цигански барон"...

Л.Т.: В „Цигански барон" съм пяла ролята на Арсен. А в „Хубавата Елена", другата оперета, не съм пяла там, защото не е за моя глас. Но „Хубавата Елена", за която имаше войни за нея, друга артистка беше и пееше.

177. ПОСЛЕДНА СРЕЩА С УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега накрая идваме до последната среща с Учителя.

Л.Т.: Дойдохте ли до нея?

В.К.: Аз съм дошъл и съм я прегледал. Сега аз искам да ми я разкажете. Тя е много интересна, това е финалът. Да ми я разкажете!

Л.Т.: Вижте какво, брат Христов криеше от мене, че Учителят се готви да заминава. И аз пък имах вече тежки репетиции в Операта, пазех си много гласа. И не говорех много, щото много пеех, за да бъда свежа там, като се явявам. И изведнъж брат Христов идва на 24 декември 1944 г., неделя. Беше смутен и много замислен. И ми каза: Бързо се облечете, сестра Лилиана, да отиваме при Учителя. Аз се зарадвах много, защото не знаех какво е положението. Пристигаме на Изгрева, имаше много сняг. И видяхме атмосферата коренно изменена. Салонът, в който Учителят влиза да говори беседи – вратата широко отворена, столовете разкривени, кой как излязъл, оставял.

На един стол стъпил шофьорът на Лулчев – Йордан, и вика: „Сестри и братя, Лулчев е невинен. Молете се за него!"

В.К.: Ама той е арестуван вече?

Л.Т.: Той беше арестуван. А пред приемната на Учителя се трупаха много хора, всеки иска да влезе. А на вратата на приемната беше застанала сестра Савка Керемидчиева и не пуща никого. Най-после и ние се доближихме с брат Христов. Тя му пришепна: „Вие ще влезете!"

Необичайни работи в неделен ден обикновено. За мене беше много изненадващо, защото брат Христов нищо не ми каза. И когато влязохме вътре, беше толкова силно напалена печката, че баня беше, много горещо. Като влязохме, изведнъж почувствах изпотяване в сравнение с външния студ. И какво да видя.

Учителят беше седнал на същото кресло, на което приемаше посетители, само че креслото беше на тази страна турено, надясно, а коленете Му бяха завити с одеяло. И какво да видя: Той нямаше две бузи, а имаше две дупки тука на лицето Си, изпъкваха тука, виждаше се от челюстта Му кост. И като видях външния Му вид и цялата тази атмосфера, аз силно изпищях и се хвърлих в нозете Му, и забих главата си в одеялата върху коленете Му. И започнах силно да плача. А Той беше си пъхнал ръцете под одеялото.

Добре, ама аз не знаех, че Учителят на всеки пет минути се излъчва. И като се излъчи, главата Му силно клюмва надолу и бузите Му, и те така

като кърпи увисват, и няма Го в тялото Му.

Тогава се хвърляше сестра Савка и Го друсаше, и викаше: „Отива си, отива си! Учителю, не Те пущаме, аз съм!"

В.К.: И защо вика?

Л.Т.: Ами не знам. И Той се връща пак в тялото Си.

В.К.: Ами това е много мъчително! Много е трудно за Него.

Л.Т.: Много мъчително. Той много мъчително си замина. Аз сама видях. И в тоз момент Учителят се наведе ниско над главата ми, като плача и ме попита. Но аз усетих как под лицето ми Той иска да издърпа дясната Си ръка, за да я тури на устните ми, да я целуна. И да направи контакт с мене. Измъкна Си ръката отдолу и в тоз момент ме попита: „Дават ли ти още работа в Операта?" Аз вдигнах глава да Му отговоря: „Да, Учителю!" И Той ме удари с дясната Си ръка по устните.

В.К.: За да я целунете?

Л.Т.: Удари ме! И в тоз момент, като ме докосна, вече прекъснах да плача. И да исках да плача, не можех. Тогава ми каза: „Заповядайте, седнете!" Имаше празен стол и аз седнах. И това нещо мъчително беше и за нас да го гледаме.

След малко Той пак се излъчва и като се върне в тялото Си, с тази дясна ръка отгоре върху коляното почваше да се чука така, така чука и устата Му беше като да иска да свири с устните Си така, ама не се чува никакъв звук.

В.К.: И Той тука отмерва тонове, така ли?

Л.Т.: Ритмус правеше, ритмично. Като че ли някаква песничка си пее. Иска да каже де, нищо Ми няма. Добре, ама се излъчваше. И пак увисваше главата Му, и пак се връщаше. И това се повтаря, се повтаря и тогава брат Христов ми даде знак да напуснем приемната. И отидохме в столовата.

В.К.: Сега, през времето, когато Вие сте били там 15–20 минути, колко пъти се излъчи?

Л.Т.: Ах, не ги броих, ама много пъти, много.

В.К.: Много пъти. Седите там и гледате.

Л.Т.: А това е на 24-ти, а чак в сряда си замина, 7 часа сутринта, на 27-и. Аз бях на 24 декември 1944 г. Три дена Той се е мъчил. Предполагам.

178. „НЯКОИ ОТ ВАС ВЛИЗАТ ЗА ДА ИМ ВЪРВИ, ЗАЩОТО ЩЕ СЕ ЖЕНЯТ"

В.К.: Да. И после Вие, след като брат Христов Ви даде сигнал?

Л.Т.: И отидохме в столовата, там гореше голяма печка. Седнахме там.

Дойде сестра Веса Несторова и разказва: „И аз, каза, Вие като излязохте, и аз влязох, и Той каза: „Влизате тука като в хотел. Някои от вас влизат, за да им върви, защото ще се женят."

А тя действително се ожени за Владо Николов от село Мърчаево, руснака. Тя му пристана. Аз съм свидетелка, защото след заминаването на Учителя минаха няколко дни. Аз исках в неделя да отида на беседа на Изгрева. Бяхме застанали там, където е паметникът на патриарх Евтимий, там е спирка, нали? И чакаме трамвая. А брат Христов каза: „Сестра, ти

днеска сама ще се качиш на Изгрева, ще присъстваш на беседа. Аз ще закъснея, имам една работа да свърша." Значи той няма да дойде с мене. И гледаше дали от трамвая ще слезе някой човек близък, познат, а че да ме придружи някой. И слиза от трамвая Веса Несторова, и той каза: „Хайде сега двечките, отивайте към Изгрева!" И тръгнахме с нея. И тя почна: „Аз цяла нощ не съм се върнала у дома, аз пристанах на Владо.

В.К.: Руснака?

Л.Т.: Руснака. „И сега отивам при майка ми да й кажа. Сега, аз го обичам и ще направим каквото трябва там, както е в случая.

В.К.: Сватба.

Л.Т.: Казвам: „Вместо при майка си, ела с мене на беседа!" – „А Учителят как ни остави, като сираци ни остави тука."

Викам: „Той е сега винаги около нас. Ето сега Той, аз Го чувствам, че е с нас тука. Той навсякъде може да бъде вездесъщ, навсякъде Той присъства." А тя отвръща: „А-а!" Викам: „Ще се увериш."

И стигнахме до моста на „Граф Игнатиев". Гледам (то тогава нямаше трамвай), минава един човек с два коня, впрегнати в кабриолет, ама красив така, като файтон. Отзад две места, а пред двете места – чувалче и вътре едно малко свинче, живичко, вързано в чувала и то квичи, и рита вътре в чувала. И той не вървеше много бързо, и аз му казах да спре, и му казах: „Може ли да се качим на Вашия кабриолет, ще заплатим?" Щото той тръгна нагоре по шосето, към Изгрева. – „Може, разбира се, качвайте се! Само внимавайте свинчето да не го натискате с краката."

И се качихме. И той ни закара ча-а-ак, мостчето там, за да отидем вече на самия Изгрев. И аз извадих чантата да му платя. Той не пожела.

И отидохме вече пред салона, беседата беше почнала.

Викам: „Ела влез, направи тука молитва, за да решиш, щом е толкова решителен момент на Вашата съдба." – „Не, каза, аз отивам при мама, да си взема ценни работи, каквото трябва да си взема." И си отиде.

Та затова знам, че тя как постъпи и право е, дето казал Учителят: „Някои влизат при Мене, защото ще се женят, за да им върви."

В.К.: Ха-ха-ха, това много ми харесва. Виж, това обяснение е много хубаво.

179. ПОМОЩТА НА УЧИТЕЛЯТ – СВЕТКАВИЦА, КОЯТО ОТВОРИ ГЛАСА НА ПЕВИЦАТА

В.К.: Значи Вие с брат Христов отидохте на 24 декември 1944 г. в салона, след като бяхте при Учителя. И после?

Л.Т.: И после, вече на 27.12.1944 г., когато Учителят си замина, той влезе при мене. И той имаше обичай, когато ще ми каже нещо трагично, вместо да прави сериозно лице, той с усмивка ми го казва.

В.К.: Това брат Христов.

Л.Т.: Да. Усмихва се и каза, че Учителят си замина. Аз почнах силно да плача, забравих, че същата вечер трябва да изляза в Операта, да пея трудна роля – Марцелина в операта „Фиделио" от Бетховен. А плачането много разваля гласа. Щото всички тия кухини на лицето се подуват и вече звукът не може да резонира.

Веднага извиках: „Обличам се!", да ме заведе да Го видя. Той слезе долу за такси, аз се облякох и се качихме на Изгрева.

Л.Т.: Учителят нямаше още ковчег, аз Го имам тук фотографиран върху ложе.

В.К.: На ложе.

Л.Т.: Както беше, да. Приличаше на бяла лилия, току-що облечен цял в бяло. Аз много, непрекъснато плачех. Братя и сестри при краката Му свиреха. Беше положен пред катедрата, където толкова години говори.

И когато се върнахме от Изгрева, можах много малко да почина и като седнах да опитам гласа си, никакъв звук не можех да изпея. А трябваше да тръгна с обичайното куфарче с гримовете си, да се гримирам. Брат Христов ме придружи до вратата на Операта. Влязох, започнах да се гримирам.

И сега – първо действие на опера „Фиделио". Аз съм сама на сцената, но завесата е спусната. И оркестърът свири [увертюрата] Леонора № 1. Бетховен е написал няколко Леонори – все не ги харесва. Но сега са шедьоври и се изпълняват. Той даже ги накъсал и после са ги лепили.

Аз съм дъщеря на директора на мъжки затвор. Виждат се прозорците на мъжкия затвор, с железа.

Бетховен, ако тури на везните всички опери и само неговата една опера, всичките ще ги бие. Гениална опера е написал. Никой не може да го стигне.

Там има един мъжки хор, само мъже. Режисьорът, когато работеше този хор, всеки хорист беше като солист и му написваше къде да стъпи върху с тебешир, защото те са в карцера долу. Не виждат ни слънце – в тъмнина. И когато ги пуща да излязат отвън, слънцето ги заслепява, защото са били все в тъмно. И първото теноpче (най-дребният мъж избират) като се залюлява, като излезе и запява: „О-о-о-о, слънчев ден!" и залита. И всички имат тука вериги на двете ръце. Един по един излизат и се залюляват. Тази картина само да видите и как пеят, само мъжки хор изпяват. Знаменито е, знаменито! Сега аз гладя на сцената бельо с две ютийки, които са сложени с червени лампички на уж като печка.

Сама съм и затова имах време да се свържа с Учителя. Непрекъснато се моля с цялото си същество и сърце да ми отвори гласа. И когато започна да се нагъва завесата, да се отваря и диригентът ми подава да почна да пея, О, ЧУДО! Учителят се яви в цял ръст. И цялото Му тяло, всичко така правеше.

В.К.: Вибрираше. В светлина ли беше?

Л.Т.: Вибрира и при вибрирането излиза като светкавица, не светлини. Светкавица, както във време на дъжд, която светкавица, ако мине през тебе, ще те убие. А през мене минава тая светкавица и вместо да ме убие, ми се отвори гласът! Почна сам да пее и видях като с дясната си ръка ме благослови и изчезна. И пеех, и пеех, и не знаех, че аз пея.

В.К.: Имахте усещане, че друг пее във Вас.

Л.Т.: Усещах нещо, полуизлъчена съм, като че не съм в тялото си. И ако и в такъв момент, ама не само за тоя случай – във всичките ми роли бях тъй. Ако ми забият една цяла губерка в тялото ми, няма да я усетя.

В.К.: Но имаше ли разлика между другите роли, когато сте били полуизлъчена и сега, в този случай?

Л.Т.: Ама тука беше голяма скръбта ми и много бях плакала. И на премиера съм пяла, но нея вечер както съм пяла... Дойдоха като на премиера, да ме поздравят. Качи се директорът, качи се и тоя, пияницата – режисьорът, от всички страни.

Но радиото гърмеше, че Петър Дънов – Учителят си е заминал. А те всички знаеха, че аз обичам Учителя. От всички страни викаха: „Никога не си пяла тъй!"

В.К.: Значи Вие имахте усещане, че друг пее!

Л.Т.: Аз съм полуизлъчена.

В.К.: Да.

Л.Т.: Във всичките си роли. Учителят за всяко излизане ми пращаше по някакъв плод. Брат Христов го донасяше. Аз не бързах да го изям, ами го криех зад кулисите, по кюшетата. И като го докосна, усещам, че аз правя връзка вече пак с Учителя.

180. РУСКИТЕ ПЕВЦИ ИЗЧЕЗВАТ БЕЗСЛЕДНО

Л.Т.: Даже последното „Отвличане от сарая", когато пях, даже и с Ждановски съм пяла – руснак.

В.К.: Как се казва?

Л.Т.: Ждановски[187]

В.К.: Да.

Л.Т.: Прекрасен бас. А вече Червената армия я посрещнахме след 9.09.1944 г. Но той, когато се доближих (аз пея Блондхен, той е Осмин), аз видях ей-такива големи капки пот се търкалят по гримираното му лице, защото той е избягал от царска Русия.

Гарянски е избягал от царска Русия. Жена му също.

Те изчезнаха. Щом дойде Червената армия, изчезнаха.

В.К.: Къде изчезнаха?

Л.Т.: Ами где да знам. Когато да тръгнем от Вършец, казах, ще дойдат коли и напущаме Вършец. Аз бях с мама в една стая. И чука Гарянска, рускинята, и ми каза: „Може ли да вземеш един наш куфар за твой, защото може би милицията ще отваря куфарите и ще ги разглежда да няма вътре нещо!" И то точно тъй направи. Аз казах: „Много искам да Ви услужа, но не ми е възможно". Де да знам аз в този куфар какво има.

Когато излязохме напред вилата, бе вик, чу се команда, където бях с майка ми: „Долу куфарите! Отваряйте куфарите!" И аз отворих. А няколко дена преди туй, на главната улица на Вършец имаше голям магазин „Домашни потреби". Аз видях един нож, къдрав, гдето се реже хляб, щото нямах такъв – малък нож имах. И аз го купих. Оня ден го купих. И ножът беше на куфара отгоре. Те вдигнаха ножа и ме питат: „Защо ти е този нож?" Викам: „От тука е, проверете, да видите в магазина, от тука го купих. Оня ден го купих, да си режа хляб." Те ми го пак туриха. Затварям куфара, качихме се на колите.

И имаше много постове, на всеки пост – руски офицер и войници, не български, руснаци бяха. Искаха ни паспортите, спирахме и пак продължаваха.

---

[187] Евгений Фадеевич Ждановски, 1892–1942, оперен певец, бас

В.К.: А какво стана с тези – с рускинята с куфара?

Л.Т.: А Гарянски изчезнаха. Изчезнаха, изчезнаха, изчезнаха.

И този, руснакът Ждановски, последното „Отвличане от сарая" с него пях. И той.

В.К.: И той изчезна.

Л.Т.: Такива капки пот течаха и под грима виждах, че много страдаше.

181. ВЪЗКРЕСЕНИЕТО – ИЗПИТ ЗА УЧИТЕЛЯ И УЧЕНИКА

В.К.: Значи така. И след това – погребението на Учителя. Вие присъствахте ли? На погребението на Учителя?

Л.Т.: Аз на погребението на Учителя, на самото погребение не съм била.

Сега, има една беседа, аз съм записала тома и страницата. И го композирах, това е цяла композиция, която я пея. Вътре Той казва (страница еди-коя): „Идва при мене един и ме пита: „Учителю, какво да правя?"

Аз му казвам: (Аз цитирам сега) „Изкопай за мене един гроб, дълъг еди-колко, дълбок еди-колко. И ме заровй. След десет дена ме отровй. Ако съм вътре – не съм Учител. Ако не съм вътре – Учител съм."

Туй сега аз го пея.

> „Така ще ви поставя всички вас като ученици. Ще ви заровя и след десет дена ще ви отровя от гроба. Ако сте ученици, няма да бъдете вътре. Ако не сте ученици, ще бъдете вътре."

Това го има в беседа, мога да извадя нотите, да Ви кажа точно кой том и коя страница. Има го.

Брат Христов никога вече не идваше там, където е заровено тялото на Учителя и ми казваше: „Той не е тук! Той мина и си отиде!"

В.К.: Той мина и си отиде. И по-нататък как Ви протече животът след заминаване на Учителя?

Л.Т.: След заминаване на Учителя поставиха наново, с нови декори, пак операта на Бетховен „Фиделио". И пях тогава. Дойде и Ерик Ортман. Имаше и други гостувания, например Сваровски[188]. Не, Ортман дойде във времето на Учителя, беше още жив. Но след туй имаше и други гостувания. Аз не съм ходила като нашите артисти в чужбина да чукам по вратите, да ме прослушат, дали ще ме одобрят. Аз си бях тука, а идваха големи диригенти и правеха конкурсен изпит, и посочваха към мене, че ме харесват.

Аз си бях тука. Затуй, защото четири години и половина следвах в Париж, без да се върна в България. А майка ми беше много свързана с мене и боледуваше без мене, искаше да ме види, пък аз не се връщах. Хем ме оставяха и през ваканцията, да видя цяла Франция. С кола съм обиколила Северна Франция – „La Normandie", тъй я наричат, – с колата на моя професор. И в който град спираме, даваме концерти. Аз пеех, те ми акомпанираха: или Вовон, или баща й. И продължаваме все с кола, не с влак.

Покрай бреговете на Ламанш имаше много курортни центрове. Във

[188] Ханс Сваровски / Hans Swarowsky, 1899–1975, диригент

всеки курортен център имаше и казино, и салон. Пресливахме и давахме концерт. Тъй че аз много концерти съм изнесла. Когато трябва да почивам през лятото, аз давах концерти.

182. ОТНОВО ЗА УВОЛНЕНИЕТО ОТ ОПЕРАТА. РИСУНКИ ВЪРХУ ЛИГАВНИЧЕТА

В.К.: Сега по-нататък. Учителят си заминава. След заминаването на Учителя Вие работите още четири години в Операта и след това Ви уволняват.

Л.Т.: Даже четири години и половина, защото на края на есента 1948 г. ме уволниха. А Бръмбаров е срещнал мама на улица „Раковска" и казал: „Вчера подписахме заповедта. Цели шест месеца я чакахме да дойде, да ни се помоли. А дъщеря Ви е много упорит човек. Ако беше дошла да ни се помоли (а те това искаха), нямаше да подпишем заповедта."

И друго. Когато получих от тях това решение, дойде Павел Елмазов, синът на Евгения Марс, писателката. Даже казват, че баща му бил Иван Вазов, защото Евгения Марс беше приятелка на Иван Вазов и Иван Вазов изпраща Елмазов във Виена, да следва пеене, като младо момче.Този Елмазов, басът, комичен бас, в Операта беше, комичен.

Идва в стаята ми, ме намира и ми казва: „Лиляна, туй, което получи, е картон! Те искат ти да се явиш пред Вълко Червенков – който беше министър на просветата. – Всички, които се явиха, 24 души от Драма и Опера, ги върнаха. Той ги върна. Иди, веднага ще те върне. Това всичко е, за да те превият."

Аз реших, добре, да тръгнем с брат Христов. Облякох се, качваме се. Има едно антренце и тука е вратата на Вълко Червенков. Добре, но щом пристигнех до вратата на Вълко Червенков, аз започвах силно да плача и да викам. И брат Христов ме връщаше назад, защото хората почват да се обръщат: каква е тая, дето вика. На три пъти ходихме до Вълко и не влязох, аз започвах да викам.

В.К.: Какво викахте? Плачете и викате.

Л.Т.: Плача и викам.

В.К.: Какво викахте? Не си спомняте?

Л.Т.: Че несправедливо постъпват към мен, защото „Отвличане от сарая", ето на, виждат, че лично Тито Скипа дойде да ме поздрави. Значи не ме уволняват по некадърност, а по друга причина.

И не влязохме при Вълко. И всички двадесет и четири души (аз бях двадесет и пета) на Драма и Опера ги върнаха, само аз останах отвън.

И получих 300,000 стари пари обезщетение. Но тия готови пари се свършиха. Брат Христов беше без работа. И аз съм вече без работа. Почвам, но свършиха парите и започнаха нашите страдания.

Тогава Николай Дойнов[189] имаше един таван и правеше търговия там. Срещнал брат Христов и казал да отидем да ни даде работа. Там и Невена Неделчева ходеше при него да работи и той й плащаше. И на нас започна да плаща.

---

[189] Николай Николов Дойнов, 1904–1998

– Ще ви дам един топ мушама, от която ще скроите лигавчета за бебета, за което ще ви дам модел.

А аз умея пък и да рисувам, защото преди да се посветя на музиката, аз издържах конкурсния изпит в Художествената академия за глава в натура. Ей тъй сега както сте Вие, имаше жив човек и всички го нарисувахме. И след няколко дена отивам и гледам на списъка, ме приемат. И казвам на моите родители това. Добре, ама в неделя баща ми и майка ми решили да идат да видят Художествената академия какво представлява, че ще постъпвам като художник. И като се върнаха, казаха: „Хич не ни хареса там. Едни мрачни коридори, не е за тебе. Дръж си музиката!" Те ме отклониха. Искам да кажа, че можех да рисувам.

В.К.: Сега той, Николай, ви даваше този топ, вие правехте лигавчета за бебета. Той ви даваше възможност да си изкарвате хляба с тази работа.

Л.Т.: Сега, изкарвахме по някоя пара, като и брат Христов ми помагаше. Аз нарисувам центъра на лигавчето и турям лак, правя на лигавчето връзка, да се връзва, а наоколо трябва кантове, да се дърпат така като линия.

Брат Христов пък дърпаше линията и ги нареждахме да съхнат. После като лигавчета ги връщахме на Николай и той плащаше. Така че изкарвахме по нещо.

183. НЕМОТИЯТА И ЩАСТИЕТО

Л.Т.: Добре, ама последния път сега брат Христов забеляза едно в мене и каза: „Абе сестра Лилиана, ти си опасен човек. Ако ти насочиш мисълта си в недоволство към някого, постига го!" Тъй ми викаше. И ето какво се получи.

Николай даде пак голям топ, много тежка мушама, и даде модел. Аз се възпротивих срещу тоя модел още като донесе модела. Моделът беше една свиня. А върху свинята се качило едно момченце с байраченце и шапката му тука перце има, и кара свинята. Добре, ама аз като видях свинята, си казах: Как може Николай да ми даде свиня, след като аз съм вегетарианка, стотици свине да нарисувам. Не стига това, ами свинята, понеже като ударя боя върху свинята, дебело е тялото й, ставаше на петна, а трябва да бъде гладко, розово, нали. И все проявявах недоволство.

И отиде брат Христов да ги върне. И се връща, като ги връща назад в грамаден пакет, лигавчета. Какво да ги правим? Защото на вратата запечатано и седи милиционер. Те го арестуват Николай. Ами сега какво да ги правим? Започнахме да ги предлагаме по разни будки. Брат Христов се занимаваше с това, ги продаваше дълго време, не можем да се освободим от тях. Туй не трябваше да го разказвам.

В.К.: Туй е за мен. Исках да видя как е протекъл Вашият живот, това ме интересуваше. Това няма да се пише. А по-нататък брат Христов как си изкарваше хляба? Какво работеше?

Л.Т.: Ами трудно, защото баща ми постоянно ми казваше: „Видя ли твоя дъновизъм докъде те докара!" В къщи имаше богати трапези. Баща ми много пари печелеше и оставаха даже храни, и ги хвърляха даже в кофите. А някой път ние се затруднявахме за най-обикновено нахранване с брат Христов, защото и той нямаше работа. Пък аз, понеже ние пък гледахме

майка ми, двамата – нали трябва да й се купи нещо, да й се занесе и прочее, аз давах вид, че съм много задоволена.

Някой път се намирахме и двете със сестра ми при майка ми. Нейният мъж беше Иван Пеев. И тя разправяше. Иван Пеев беше професорът, който предаваше солфеж в Музикалното училище. Тя казваше на мама: „Моят мъж всеки ден иска торта, всеки ден му правя и торта." Най-различни торти му прави. А аз мълча и нищо не казвам. Не смея да кажа, че нямам работа, че нямам пари, защото ще ме нападне баща ми – майка ми не, баща ми.

В.К.: Майка Ви знае, че нямате работа, че сте в немотия и сте гладна.

Л.Т.: Знае, разбира се. Но аз не давам вид, че съм гладна. Тя мислеше, че съм задоволена. И така карахме.

В.К.: И колко години така изкарахте оттогава досега?

Л.Т.: Да, чак досега – цели 40 години.

В.К.: А брат Христов след това какво почна да работи?

Л.Т.: Почна най-напред, докато Иван Георгиев беше жив, защото после си замина, намери му работа в Министерството на земеделието за половин ден. Но плащанията са, нали знаете, за всеки поотделно. Трябваше и аз да бъда някъде на работа. Той не ми позволяваше никъде да търся работа, а да гледам да композирам, да се занимавам със Словото на Учителя и музиката.

При мене идваха няколко човека така от Братството, но започваха да идват и рускините, понеже съм пяла в Съветската легация и се интересуваха за мене. И досега.

Ето, оная вечер пак беше рускинята тук. И Николай – руснакът, и той идва, гдето е от Рига.

От мене преписа Николай мисли от Учителя, преди да замине за Рига.

Преписа „***Защо астрологията не е приета като официална наука***" – мисли от Учителя. Той го преписа. Дадох му.

След туй: ***Астрология*** и ***Музика***, и ***Влияние на планетите*** – също го преписа. Надонесе много листа. Седна тука, докато се запали лампата, цял следобед преписва и се поклони, и си отиде.

Въобще, благодаря на Бога, сега като пиша „***За щастието***" – мисли от Учителя, ето какво казва.

Той прави разбор на всяка буква на ЩАСТИЕТО. За българите и за славяните казва – не за другите народи, защото германците и англичаните имат други букви, Той казва: „Буквата Щ е ръката" – ето буквата Щ. Върху ръката ще видиш дали е щастлив човекът.

А Сатурновата линия, за нея французите казват la ligne de la chance – линия на щастието е значи. Който има на двете си ръце права Сатурнова линия, е щастлив човек. Защото Учителят казва: „Срещам един беден, няма риза на гърба си, а е щастлив и доволен. А срещам един богат, чуди се какво да прави с парите си, а се оплаква и е нещастен."

Той магистрално разглежда щастието. То не зависи от човешките закони. За щастието има съвсем други източници. Магистрално разглежда, гениално.

184. ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА КНИГАТА

В.К.: Сега аз искам – ние почти приключихме с тази работа Вашата, – необходима е документация. Документация е необходима за това нещо. Какво аз разбирам под документация.

Необходими са първо снимки, които да се преснемат. Аз имам фотограф.

Второ, необходимо е да се прегледа Вашият материал, който Вие имате – там дипломни неща, които Вие имате и показвахте в папката. Аз миналия път нарочно не ги поглеждах, защото аз искам всяко едно да го погледна, да Ви питам и Вие да кажете коментара, защото аз да мога да се ориентирам… Значи необходимо е това нещо.

Значи първо е необходима документация за тази книга. Това означава снимки, документи, материали, за да може да се приложи и документира каквото Вие имате. Но понеже аз не съм запознат, никой не е запознат с материала Ви освен Вие, Вие ще ми ги показвате.

Аз ще Ви питам какво представлява това, Вие ще ми казвате (това ще се записва на магнетофона), за да мога да се ориентирам. Аз не зная нищо какво имате. Затова ние ще започнем от снимките. Вие трябва да извадите снимките, защото аз искам да има по една снимка от всички Ваши роли – 7–8 роли, централни роли, които сте играли. Аз имам снимките и ги прилагам.

Л.Т.: Например на Лучия – най-хубавата ми роля, коронната, не можах да направя, както бях гримирана, както играх, защото положението, здравословното състояние на майка ми, беше лошо и бях ангажирана в друга посока, не можах.

В.К.: Добре. Имате ли обща снимка на самата опера, на „Лучия [ди Ламермур]"? Може би да имате обща снимка?

Л.Т.: В роля нямам на Лучия, а имам много критики.

В.К.: Ще сложим от критиките.

Л.Т.: Не можах да направя снимка.

В.К.: Сега, моята теза е следната: ще ми покажете снимка от всяка една Ваша роля. Трябва да я извадим.

Л.Т.: Ама не на всички имам.

В.К.: Е, на които имате.

Л.Т.: Защото тогава брат Христов беше без работа, аз се грижех и за него. По-нататък ние взаимно си помагахме, но не ми беше дошло до снимки, имаше други проблеми.

В.К.: Става въпрос, че трябва да се извади снимковият материал, снимките от времето, когато сте били в Париж, във Франция, когато сте били; трябва да се сложат една-две снимки на тези лица, за които говорихме.

Л.Т.: Например имам много малка снимчица, ей-толкоз мъничка, както се къпем с Вовон в Ламанш. И дъщерята на хазяйката, дето спяхме, и тя е до нас. Аз съм в средата, тука е Вовон, тука е тя, но малки снимки.

В.К.: Вие имате ли на Вовон снимка? Отделно?

Л.Т.: Имам.

В.К.: Ами ще ги покажете и ние може да ги преснемем.

Л.Т.: И пише отдолу, даже аз съм рязала с ножица, но пише: Le premier Grand Prix de Rome (Първата Голяма награда на Рим) е получила". А това не е малка работа – световна, от цял свят, тя получи.

В.К.: Въпросът е, че ние трябва да документираме всичко. Първо, Вие трябва да ми дадете снимка на баща Ви, на майка Ви, от детските си години, да видим някоя снимка да сложим, тоест необходимо е документация.

Л.Т.: От детските имам – на другия ден, след като играх „Малката кибритопродавачка". Даже с конфетите, с които ме засипаха, нали сняг трябва, че съм умряла, не можеха да излязат от моите къдрави коси, защото тогава косата ми беше естествено къдрава и те като се забиха, не могат да излязат.

В.К.: Значи следващия етап е необходима документацията. Трябва да се извади, да ми я покажете, да я извадим, ще я преснемем и след това Ви се връща обратно.

Л.Т.: А-а, ама ще ги изнасяте ли навън!

В.К.: Те трябва да се дадат на фотограф, да се преснемат. Тука не може.

Л.Т.: Ами ще се изпозагубят.

В.К.: Няма бе, аз отговарям, под номера ще ги подпишем. Аз отговарям за Вас. Аз отговарям. Нали трябва да се преснемат. Това е специална апаратура. То не става така. Тука не може. Трябва да се преснеме. А пък тия, критиките, трябва да се извадят на ксерокс. И да се преснемат. То не става така.

Л.Т.: О-о-о-о-о.

В.К.: Вие не искате да се разделите. За една седмица ще се върнат.

Л.Т.: Аз ще бъда много неспокойна.

В.К.: Знам, че ще бъдете неспокойна, знам. Но трябва да се мине през този етап. Този етап е необходим, за да може Вие да обясните всяко едно нещо.

Л.Т.: Някоя критика, ако имам двойно, няма нужда да се преснема.

В.К.: Няма. Трябва да се прегледа. Сега, аз ... Първо ще гледаме снимките, ще ги преснемем и ще ги върнем, после критиките.

Искам да Ви кажа: всяко едно нещо аз нарочно ще го напиша на лист хартия какво вземам, за да бъдете и Вие спокойни, и аз да зная какво връщам. По този начин Вие ще знаете какво съм взел.

Л.Т.: Но това не е към Учителя, това е все върху мене.

В.К.: Това е върху Вас, защото трябва да документираме, че сте била нещо и сте нещо, защото никой не може да повярва, защото видяхте онези две писма на Филип Стоицев, дето ги държите в бялата дясна ръкавица.

Л.Т.: Ама аз не искам да доказвам на един Филип Стоицев, защото ми каза снощи Благи, той ми каза, той е писал писмата сигур в психическа криза. Той не е бил психически уравновесен, за да напише такова писмо. Но аз хич не му обръщам внимание, все едно, че една мравка иска да ме ухапе.

В.К.: Вижте, сестра...

Л.Т.: Хич не обръщам внимание.

В.К.: Сестра, Вие го имате този материал, трябва от него да вземем и да документираме. Вие сте го събрали и го пазите. Няма да се опасявате и да се страхувате, нали, от мен.

Л.Т.: Знам, знам, аз…

В.К.: Че някой ще каже, че ето тя се възвеличава, Лилиана. Но Вие сте били и сте личност.

Л.Т.: Няма нужда сега на кокошките и на петлите да доказвам коя съм.

В.К.: А така, сега Вие сте нещо.

Л.Т.: Мен ме интересува мнението на Бога и на висшите същества. И тука имам присъствие, когато пея и свиря, и се моля.

В неделен ден правя молитвено събрание и тялото ми се напълва с невидими слушатели от висши светове, а не от физическия свят и аз съм доволна от това.

В.К.: Хубаво, сега въпросът е следният…

Л.Т.: Но в техния салон няма да вляза, в онзи трафопост и клубче.

В.К.: Няма да влизате. Сега, ние това, което го правим, тази книга, която трябва да излезе, тя трябва да бъде представителна, за да може да се възприеме от съвременното човешко съзнание.

Вече всичко се прави документирано. Вие материала го имате. Трябва да се направи както трябва, за да може да се приеме. Нали Вие казвате „дилетанти"! С дилетанти не може да се работи. Трябва да се направи, да се оформи както трябва. За това е необходимо.

Л.Т.: А, за това, което ще бъде на бъдещите корици, път направиха тука, да идат. Петко Кралев от Бургас, дойде чак от Бургас, само на него малко показах. Той пък разправял на Петърчо и на други. Добре, ама аз вече на никого не ги показах.

В.К.: Сега, виждате ли, че аз в момента не Ви искам онези неща. Аз работя това и като свършим, аз системно работя. Аз досега не съм казал: Дайте това, дайте това. Вие миналия път ми показахте за Школата, на Вашия труд за Школата. Аз казах: Още не е дошло време за него, приберете го! Нали, аз работя системно. И затова вече е необходимо на този етап да минем на снимките.

Сега, аз като обърна ролката, ще Ви питам за всяка една снимка: какво е, що е и как. Вие ще извадите албума.

Л.Т.: Каквото помня, нали?

В.К.: За да може да го запишем. Така се работи, защото утре, ако дойде някой или е приемник на Вашия архив, нищо няма да разбере, защото не познава нищо.

Забележка

1). Всички знаеха, че работя с Лилиана-Цветана Табакова и дойдоха при нея, и започнаха да говорят срещу мене, и я настройваха. Други й пращаха писма срещу мен и тя ми ги четеше. А тези хора аз не ги познавах. Как можеха да пишат срещу човек, когото не познаваха. Но познаваха онзи, който се яви да пречи.

2). Накрая, след като свършихме работата с нея, продължила 6 месеца, тя ми даде някои неща. Но после ми писа писмо – искаше си ги обратно и аз ги върнах с протокол. Искаха да попречат на работата. И успяха. Провалиха Лилиана. Но и тя си е виновна.

3). После, когато дойде време да си заминава от този свят, аз поисках да взема целия архив. Но ми попречиха. Взеха го и го разбиха нарочно и умишлено, за да няма следа от нея. И да не дойде до мене.

4). Други прибраха някои неща и почнаха да ги публикуват. Но понеже бе направено с лъжа и измама, то Небето взе мерки и извади духът, който присъствуваше в нейния архив. И накрая никой не го четеше, макар че го напечатаха, защото бяха думи без дух. А духът одухотворява и дава живот на всичко.

5). Виж Изгревът, Т. 4. София: Житен клас, 1995, с. 595–600. ISBN 954-90041-2-8.

6). По време на моята работа от шест месеца тя склони и ми предаде част от снимките и част от нейната документация, която успях да преснема лично на негатив и документален филм, след което й върнах оригиналите. През цялото това време за 10 дни аз си бях заложил и оставил при нея личния си паспорт. Върнах й материалите и тя ми върна паспорта. А цената е много голяма – много сила изхарчих в тази борба.

185. ПЕСНИТЕ НА УЧИТЕЛЯ ЗА РАЗЛИЧНИТЕ ВИДОВЕ ГЛАСОВЕ

В.К.: Вие идвате късно при Учителя?

Л.Т.: Аз идвам вече много късно при Учителя и Той вече скоро си замина. И затова ние работихме усилено, бяхме почнали вече, дойде той, работехме. До последното Му издихание съм работила с Него.

В.К.: Значи те, песните, са дадени по-ниско, а не както Учителят ги е дал?

Л.Т.: Ами защото и тя пее ниско.

В.К.: Това е Ирина Кисьова[190], която е алт. И тя е чехкиня, и не знае български език.

Л.Т.: Тя не е сопран. Тя е алт.

В.К.: Тя е алт.

Л.Т.: Не само това. Асенчо Арнаудов е инструменталист, Кирил Икономов – инструменталист, всички са инструменталисти, никой не е певец, нямат хабер от певческо изкуство.

А Учителюватa музика е певческа, вокални произведения, нямаше нито един певец около Него, все инструменталисти и затова има много груби грешки, дилетантски грешки.

Той е бил обиколен от дилетанти по отношение на пеенето. Друго е, ако аз дам нотите с песните на Учителя, които съм записала лично, на моите колеги, големите артисти: Борис Христов, Никола Гяуров и сопраните. С тях ще се разберем. Ама тези, те не са даже и в България, правят кариера в чужбина, вземат много пари и не се интересуват от нещастната България, която е затънала икономически с двата си крака.

В.К.: Ясно, да. Значи на този етап ние се разбираме така: че Вие ще ги препишете нотите сама.

Л.Т.: Да, ще препиша, да.

В.К.: Във Вашата тоналност на изпълнение.

Л.Т.: Тръгнахме ли сега да идваме до преписване, става много

[190] Ирина Херних Споуста, след брака – Кисьова, 1893–1986

сложно, а аз пък трябва всичко сама да свърша. В петък винаги правя – сега гладувам, нали тъй, – правя ритуал специален, преди да разпоствам с ангелска чорба.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Нарушават ми се тука…

В.К.: …много неща. Сега ние така се уточняваме: Вие ще ги напишете във Вашата тоналност с думите отдолу, нали? С думите, нали?

Л.Т.: С думите. Да де, това е. Така. Както си ги пея – ако искат. Ако не – ето песнопойката.

В.К.: В друга тоналност.

Л.Т.: Аз бих могла да ги дам и двойни. Мога да ги дам в по-ниска тоналност и отсреща – по-високо.

В.К.: Ами дайте ги така, двойно.

Л.Т.: Двойно мога да ги дам.

В.К.: Така е най-хубаво.

Л.Т.: Дадено. Свирено от Учителя така, а аз съм си го направила за моя глас.

В.К.: Това ще бъде идеално. Точно това е разрешението.

Л.Т.: И под тях – мелодията.

В.К.: Да, мелодията.

Л.Т.: Но, ще трае малко повечко време.

В.К.: Ще трае, ще трае. Защото така ще бъде най-добре и ще се махнат всички критики. Така ги е свирил Учителят с цигулката, а така…

Л.Т.: …пък аз съм си ги пяла, защото Учителят ми е дал право да транспонирам всичката Му музика за всички видове гласове.

В.К.: Знаете ли, разрешихме един много важен проблем.

Л.Т.: Защото, ако имаме един бас профундо[191] аз пиша в басов ключ, ниско.

Ако имам висок сопран, ще пиша в сол ключ, високо.

Флейтата свири, имаме С (це) флейта, имаме и В (бе) флейта. С-флейта свири сол ключ, а контрабасът свири фа ключ, ниско. Мога ли сега аз да накарам флейтата да свири тоновете на контрабаса! Ами че същото нещо е и с гласовете.

Човек се ражда или тенор, или сопран, или колоратурен сопран, така си идват. Отгоре ги пращат така. Затуй се получават красивите хорове, четиригласни хорове. И още по-сложно.

В.К.: Значи, сестра, ние сега разрешаваме един много важен въпрос.

Л.Т.: Да, спираме се на това.

В.К.: Значи на цигулката и Вашия колоратурен сопран.

Значи на две места ще бъдат така написани, ще бъдат отбелязани. И разрешаваме всички спорни въпроси.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи всички дванадесет песни, „Битието" и онези трите, и онези.

Аз за следващия път ще напиша всички онези песни, които са отбелязани, така. Ето, видяхте ли, че беше необходимо да ги покажете? А след това ще препишем за всяка една песен текста.

---

[191] Бас профундо, Basso profondo / basso profundo (английски: *deep bass*), понякога или двойният бас / контрабас – басов вокален подтип, с най-нисък вокален диапазон

Л.Т.: Текста и коментара.

В.К.: Текста и коментара ще напишем, а пък вече аз ще дам на човек, който ще ми ги препише хубаво за печат.

Л.Т.: Аз ще ги препиша точно, а пък Вие си ги украсявайте както искате.

В.К.: Да бъде точно и хубаво. Разбрахме се, нали? Значи този въпрос го решихме.

Л.Т.: Да.

В.К.: А това беше един много важен въпрос за мене.

Л.Т.: Учителят каза: „Ти на физическия свят си добила гениалност."

Той се чудеше, че имам голям репертоар опери. Сега да ме събудят, веднага ги пея. А не само моята роля, аз знам ролите на всички, които участват в операта. За да мога да науча моята, аз научавам и тяхната.

„Но ние ще ти дадем условия да добиеш гениалност и в Духовния, и в Божествения свят."

Като ми каза това Учителят, то брат Христов заплака. Много се зарадва. Туй ми го каза Той.

В.К.: Да, добре. Значи този въпрос го разрешаваме. Вие почвате да си работите.

Значи отбелязвате: така ги свиреше Учителят, а това е за моя глас и в моя тоналност. И въпросът го разрешаваме. Много хубаво го разрешаваме, много хубаво. Няма никакви спорове, никакви коментарии, нали? И ще има коментар към всяка една песен. Значи Вие почвате подготовка.

Л.Т.: Аз сега каквито нотни листа имам, може да не са много хубави, но на тях ще пиша.

В.К.: Аз ще Ви донеса една тетрадка нотна.

Л.Т.: Ако може, донесете ми. Щото имам така, накъсани листа.

В.К.: Аз ще Ви донеса една хубава нотна тетрадка. Следващия път аз ще Ви донеса.[192]

Л.Т.: Но не от малките, от по-големите.

В.К.: Да, такава голяма нотна тетрадка, празна, да пишете подред.

Л.Т.: С пет линии.

В.К.: Нотна тетрадка за писане. Ще намерим.

186. ЛЮБОВНИ КАШИ НА СЦЕНАТА И В ЖИВОТА

В.К.:Сега, миналия път, одеве, аз пропуснах да Ви питам за нещо. На 128 страница от спомените Ви с Учителя Вие описвате защо е неприлична ролята на Есмералда в „**Продадена невеста**".

Л.Т.: Защото трябва да изляза като балерина, с трико от розова коприна, лъскава и на крачетата си да туря тези, дето се стъпва на пръсти – палци, розови, вързани с джувки. И на главата имам руса перука с грамадна розова кордела, вързана така. И тука само, цялото ми тяло е опасано в трико, все едно, че съм се съблякла. Е, как да изляза!

Аз плача и викам на Учителя: „Ученик ли съм?"

---

[192] *Забележка на съставителя В. Кръстев:* Тетрадката беше занесена от мен. Но тя не направи нищо, защото други сили се явиха и я отклониха от мен, за да не се реализира

А Той ми казва: „Ученик си. Този ученик трябва да слезе някога и в калта, за да спаси някои души. И после ще се очистиш."

А ложите и от тази страна, и от онази страна са пълни, идват да гледат като излизам на сцената и пея в „Продадена невеста".

Преди мене Нели Карова е играла тази роля. Те избират по-дребна, гъвкава фигура. И една стажантка хористка, която се явила да стане артистка, но скъсала била РЕ бемол горе, не могла да го излее и я нарекоха Дора Ре бемола. Тя много пъти среща сестра ми и вика: „Дай ми адреса на Лиляна Табакова." И тъй я наричат – Дора Ре бемола и си остава като обикновена хористка. Те така ги режат, вместо примадона ги правят на хористки.

Иванка Христова например, хористката, се явила и в централна роля е пяла (в коя опера не помня), не я харесали и й предложили: или хористка, или фъс, навън. И тя предпочела да остане хористка. Ако аз не бях изкарала добре **„Риголето"**, може би щяха да ми кажат: или хористка, или фъс, не те харесваме.

А те ме харесаха. Дадоха ми шест пъти едно след друго да пея Джилда [в операта „Риголето" на Верди] и ми плащаха всяка вечер по пет хиляди [5,000] лева тогавашни пари.

В.К.: Значи така е за „Продадена невеста". Ами тази Нели Карова, с която си имала проблеми и неприятности, и която Ви казала, че получавате много голяма заплата, уволниха ли я тази Нели Карова, която е била любовница на Вълко Червенков?

Л.Т.: Не. Тя, като ме уволниха и се прибрах на Изгрева... Квартета „Лечев" чували ли сте?

В.К.: Не.

Л.Т.: Кубийски, Лечев, общо четири души, прочутият квартет „Лечев".[193] Самият Лечев на Изгрева си направи вила. И надвечер беше, и чука на моята пътна врата. Градинка имах и винаги заключено. Излизам, надвечер беше.

– Абе, Лилиана Табакова, извинявайте, че Ви безпокоя. А Нели Карова се готви да замине за Америка и преди няколко дена се разхождала покрай Вашата къщичка тука, и почивала, и в гората под храстите."

И имаше един държавен клозет до гората. Там даже някой път хвърляхме нечистотии.

– Влизала Нели Карова и ползвала и клозета. А имала на ръката си златен часовник, а след това – няма го. И сега ме моли да отида, даже със свещ да търся и в клозета, и около храста, където е почивала. И затова Ви моля да кажете, като отивате там и наливате нечисто нещо в клозета, не сте ли видели златен часовник със златна верижка?

– Не, викам, не съм. Аз даже не съм отивала и на този клозет.

Щото аз тогава нямах баня и канал и използвах и този клозет, като занасях да изхвърля. Той се поклони и си отиде.

И брат Христов ми каза: „На няколко пъти виждам, Нели Карова

---

[193] Струнният квартет „Лечев" е професионален ансамбъл инициран от Арсени Иванов Лечев (1902–1984), цигулар и общественик, с втора цигулка Стоян Сертев (1906–1974), виола Стефан Магнев (1906–1988) и виолончело Константин Кугийски (1905–1975) – реализирал се на българската музикална сцена в периода 1931–1938 г., 1940–1957 г.

се върти около къщичката, но не посмя и прати Лечев. И след като ме обиждаше тя, и беше против мене.

След това тя замина за Америка и сега не я знам жива ли е, какво е станало с нея, но тя беше в Другарски съд, комунистичен Другарски съд. Пред него е излязла и жената на Вълко Червенков и казала: „От много време, казала, от колко години не познавам мъжа си." А той си живееше с Нели Карова.

В.К.: На Вълко Червенков жена му?

Л.Т.: Да, Елена е излязла в съда и казала. А синът на Вълко Червенков знаете как пострада, нали?

В.К.: Не.

Л.Т.: Той се влюбва в една женена жена, мисля, че мъжът й бил военен. И той казал, че отива с влака да пътува. Добре, ама не пътувал, а се върнал и го сварва при жена си, и извадил револвер, като предупредил: или да се хвърли от прозореца, или ще бъде убит.

В.К.: И той се хвърлил от прозореца.

Л.Т.: Да.

187. КАКЪВ Е КОНТАКТЪТ С УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега, на страница 130 от спомените Вие казвате, Учителят казал: „Ще дойде време, когато те сами ще Ви освободят и ще се освободите." Той дълго говори за България и българския народ, но всичко не ми е позволено да пиша."

Л.Т.: Не ми е позволено, пак повтарям, не ми е позволено.

В.К.: А Вие написали ли сте го на друго място? Или не сте го написали, а го помните още.

Л.Т.: Да.

В.К.: И какво говори за българския народ?

Л.Т.: Няма да кажа.

В.К.: Лоши работи?

Л.Т.: Да. Сега не искам да говоря, защото тук пред мене ще стане върволица, да ме разпитват.

В.К.: На този етап така ще бъде, сама ще сте.

На 131 страница, Учителят. Защо трябва да обърнете внимание на тона ЛА и МИ – тука Той споменава?

Л.Т.: Ами де да знам? Ла и ми.

В.К.: „Трябва да имаш винаги връзка с Господа, трябва да обърнеш внимание на тона *ла* и *ми*."

Л.Т.: Да.

В.К.: „***Ми*** е като стрелката, която ще ти посочи пътя. ***Ла*** е завършен резултат."

Л.Т.: Ами Той казва, Той сам казва, че *Ми* е стрелка.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз ги имам тия тонове.

В.К.: Вие ги имате тия тонове. Така.

Л.Т.: После да мога млади, гласовити хора да ги направя певци. Не виждате ли, непрекъснато ми казва: „Изучавай маската – резонаторите на

лицевите кухини, на челото, на черепа, изучавай ги! На долната челюст, на устните." Той ме подготвяше.

В.К.: Да.

Л.Т.: Като не приемат каквото им казвам, то си е тяхна работа. Аз си пея по Школата на Учителя.

В.К.: Сега, тука на 132 страница от спомените Вие пишете така: „Той ме погледна проницателно в очите, повдигна десния си показалец във въздуха..."

Л.Т.: А-а, това ли? Той образува вече уволняването ми, самият Той каза: „Сега ти си тука." Сне си пръста надолу: „Ще те оставим малко да починеш."

Защото на друг път ми каза: „Ти стана толкова чувствителна, че даже една памучна топка като падне на рамото ти, я усещаш."

Веднъж Той ми каза: „Ще те оставим малко да починеш" и аз казах: „А!" А Той вдигна пръста на ръката Си по-високо от първото положение, то Вие сте го чели.

В.К.: Аз точно това не можах да го разбера.

Л.Т.: А Той приготви вече и ми предсказа, че те ще ме освободят от Операта.

В.К.: Да. Така.

Л.Т.: Защото те гледаха апетитно към мене като към жена. Всички артистки, даже женени, може би, са имали близост с някои от диригентите и режисьорите. И това е нещо обикновено в Операта. Но за един окултен ученик това не е позволено. Иначе аз щях да скъсам с Учителя. Учителят ще престане да работи с мене, ако аз се поддам на любовни авантюри.

В.К.: На тези неща.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега продължаваме нататък, 134 страница от спомените. Тука споменавате, че Христов Му е заговорил за някакво писмо на брат Михаил от Париж. И Учителят казал: „Неговата гордост ще го накаже!"

Л.Т.: Ами наказа го. Ха-ха. Ето например научих от Петър[194], забравих му презимето. Петър, как се казваше... Доведоха ми го тука – който е инженер на висока служба и всяка година по 1–2 пъти го пращат в Париж.

Той е ходил лично и при Михаил, и той ми каза за неговото заминаване от тоя свят. Една сестра се грижела интимно, влизала при него. Добре, ама го заключила, не давала никой да влиза. И той трагично си заминава и след това трябвало да се обърнат чак към прокурора в съда, защото започнала да изнася с куфари разни ценности. А той много ценности имал. Имало от тоя род проблеми и неприятности.

В.К.: Така.

Л.Т.: Така ми каза той. Сега може да са се оправили там.

В.К.: Добре. Сега, Вие тука споменавате, че сте записали последните дни и часове с брат Христов. Всичко ли, което сте записали във Вашите тетрадки, го дадохте тука? Има ли нещо което не е изнесено?

Л.Т.: Какво съм записала?

В.К.: Последните дни и часове на Учителя, и брат Христов.

Л.Т.: Всичко съм дала тука.

В.К.: Няма нищо, което да е останало?

---

[194] Петър Йорданов Велинов, 1941–, радиоинженер

Л.Т.: Не.

В.К.: Няма друго?

Л.Т.: Има някои премълчавания, но то си е за моя сметка.

В.К.: Да. „Сега Учителят ми говори още за него, за мене и за брат Янко, но брат Христов не ми позволява да запиша всичко."

Л.Т.: Не ми позволява.

В.К.: Вие работихте с него?

Л.Т.: И няма да кажа.

В.К.: Да. Сега, на 140-а страница Вие пишете за ролята на Марцелина от операта „**Фиделио**" от Бетховен. Какво представляваше тази роля?

Л.Т.: Тази роля, в нея аз съм дъщеря на Михаил Попов, големия бас. А той е директор на мъжкия затвор. Аз съм негова дъщеря. И в момента преди да се вдигне завесата (когато се яви Учителят след Неговото заминаване, когато ми се отвори гърлото да пея), гладя мъжко бельо. В мене се влюбва, такава ми е ролята, Зекхино, който е, там помага на бащата, негов секретар. Добре, ама тя отблъсква неговите чувства. Той казва: „Най-после сами сме, погледни ме малко по-любезно. Е, да си поговорим насаме." Аз казвам навярно неважни неща: „Аз съм сега заета, освободи ме!" – почвам да споря на самата сцена. А когато той казва: „Ама към Фиделио си много внимателна и нежна" и аз оставям ютията (забравям, че тя е гореща) върху копринената риза и казвам: „Фиделио, само като кажа думата Фиделио..." Аз повдигам, после изгорих ризата, защото беше гореща ютията. Значи аз съм влюбена във Фиделио. А Фиделио не е мъж, ами е жената на Флорестан, облечена като мъж и си отрязала косата, за да може да спаси мъжа си. Защото той е в затвора, в карцера долу.

А в другата сцена, Христо Брумбаров е Пизаро́ и Михаил Попов, моят баща, в самия карцер копаят гроб, в който ще го заровят. Форестан, а неговата жена е Леонора, но се препоръчва в затвора като Фиделио, като мъж, за да прислужва на мъжа си и да може да го спаси. И го спасява. Накрая идва министърът и освобождава Форестан, и наказва тези, които му копаеха гроба долу.

Копаенето на гроба е знаменито дадено от Бетховен.

В.К.: Да, така. Сега, тука на страница 141 от спомените Вие споменавате, че „Учителят винаги беше пред мене, когато пеех на сцената".

Л.Т.: Винаги.

В.К.: Като образ ли Го имахте или Го усещахте, че е там?

Л.Т.: И двете: и като образ, и като усещане.

В.К.: Как като образ?

Л.Т.: И като образ.

В.К.: Как, виждахте Го че е там?

Л.Т.: Да.

В.К.: Но в бяло, в светлина или какво беше?

Л.Т.: В светлина.

В.К.: И Го виждахте. Той как...

Л.Т.: Повече няма да човъркате. Няма да отговарям.

В.К.: Добре. Значи като образ и като светлина.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи като образ. Аз човъркам, извинявайте! Понеже искам да си изясня нещата до края.

Л.Т.: Ха-ха.

В.К.: Нищо, аз сега като чета, разбрах. Казвам, сега трябва да я питам като образ ли или Го вижда в друго поле, в светлина ли Го вижда, като образ ли или Го усеща вътре. Затова искам да питам точно как е.

Л.Т.: Ами и двете.

В.К.: Значи човъркам. Ха-ха-ха. На този етап така. Сега, да прибера аз тези неща.

Л.Т.: По-духовното не може да се снеме във физическия свят напълно. Трябва човек да се качи, той да се качи в духовната гама, за да го почувства.

188. КОМЕНТАР НА СНИМКИТЕ ОТ АРХИВА НА ЛИЛИАНА ТАБАКОВА

В.К.: Ясно, да. Сега, ние коментариите приключихме с първата част. Сега идва ред на документацията. Кой е този човек?

Л.Т.: Той е завършил в Индия.

В.К.: Значи това е доктор Шмидт, така ли?

Л.Т.: Доктор Шмидт, пишете доктор Шмидт. Аз търся сега договора за квартирата ми, навярно съм го забутала някъде.

В.К.: Написахме „Доктор Шмидт от Берлин".

Л.Т.: А-а, Вие четохте!

В.К.: Четох, да знам. Сега тука виждаме снимки, отбелязано, че са от „Севилският бръснар". Това е рецензия, а това са снимки след Паневритмия.

Л.Т.: След Паневритмия Учителят застава в средата, всички пеят една обща песен. Сега тука Той по-малко се вижда.

В.К.: Тука виждаме...

Л.Т.: Това е Катя Зяпкова, това е брат Христов, това съм аз.

В.К.: Сега другата снимка се вижда по-добре.

Л.Т.: Пак е същото, само че тя се е отдръпнала.

В.К.: Вие сте с шапката, до Вас е Учителят.

Л.Т.: Учителят. Това е дъщерята на едно семейство там.

В.К.: Тази коя е тука? Тука, коя е тази, изправена до Учителя?

Л.Т.: Това е сестра Балтова, Учителят, пак същата сестра, аз, брат Христов и всички пейме общо.

В.К.: Да.

Л.Т.: В средата.

В.К.: Сега тука, освен тези снимки имате ли и други снимки с Учителя, на друго място?

Л.Т.: Имам, разбира се. И в сандъка имам, но трябва да отворя, да ровя!

В.К.: Ами трябва да отворим. Трябва с мен да отворите и да проверим. Сега тука Вашите снимки са от онези години.

Л.Т.: Сега. Тука съм във Варна, отивам към морето.

В.К.: Тука сте с пеньоар.

Л.Т.: Тука с майка ми. Ето майка ми.

В.К.: Това е майка Ви, а Вие сте това. Вие сте с бялата шапка.

Л.Т.: Отиваме пак към морето. А тука съм, пак отивам вече късничко. Това е Варна.

В.К.: Това е Учителят.

Л.Т.: И брат Христов.

В.К.: А така ли? Не можах да го позная.

Л.Т.: Тука съм след като пях „Малката кибритопродавачка", съм на 8–10 години.

В.К.: Значи тука сте като малка. Тука Учителят е с Христов.

Л.Т.: Заснет както говори. Тука е с моята сестра Султанка.

В.К.: Тука сте пред наблюдателницата. Тука пише „Вдъхновение".

Л.Т.: Като свири на цигулката, вижда образи.

В.К.: Да. Това вече е майка Ви.

Л.Т.: Майка ми на млади години. Това съм аз.

В.К.: На колко сте години тук?

Л.Т.: Тука съм през 1943 година в Операта.

В.К.: Тука вече виждаме тази...

Л.Т.: Тука композирам пред чешмичката пред второто езеро на Рила. Държа нотен лист и композирам.

В.К.: Вие сте тука легнали и сте полегнали. Сега тука Венцислав, така ли?

Л.Т.: Това е Лоте Шойне, германска певица, която пя в „Гранд Опера" в Париж и нейният мъж плати грамадна сума, за да я пуснат да пее там. Защото за чужденците искат да се плаща.

В.К.: Да.

Л.Т.: А мене искаха с дебют да ме представят в Гранд Опера, ама L'Ecole normale да ме представи за дебют. Но аз се върнах по-рано в България и се осуети. Това са критики пък от вестниците.

В.К.: Така. Сега тука виждаме това сте тука Учителят на Молитвения връх.

Л.Т.: Тука е брат Христов, Учителят.

В.К.: Къде е Христов сега. А, това ли е, този?

Л.Т.: Да, той е. А аз съм по-долу, не съм с него. Тука сме във Варна. Разхождаме се. Брат Христов, аз,...и негова първа братовчедка.

В.К.: Да, тука сте във Варна. Сега тука е една снимка от „Севилският бръснар", второ действие. Къде сте Вие?

Л.Т.: Ето ме, много къдрички дето има роклята.

В.К.: А, тази, да.

Л.Т.: Ето ме.

В.К.: Вие сте втората отляво.

Л.Т.: А Берта е това, Диана Герганова, моята слугиня. А това е Михаил Попов, ама гърбът му се вижда на снимката.

В.К.: Гърбът му на Михаил Попов.

Л.Т.: Големия. Тука, чакай да видим какво пише тука.

В.К.: Впечатление...

Л.Т.: Сега тука. Тука съм, когато Александър Стамболийски беше станал министър-председател и беше дал заповед на всички училища да им дадат копачки и да работят трудова. Ето ме мене, малко момиченце.

В.К.: Това е сега една снимка с ученици. Вие сте с бяло тука.

Л.Т.: Да, в бялото, и всички дадоха ни да копайме. Нали той въведе тия работи.

В.К.: Сега.

Л.Т.: Това е баща ми.

В.К.: А, тука баща, татко, долу.

Л.Т.: Със сини очи беше.

В.К.: Вие вървите по линия на бащата, не приличате на майка си. По родова линия вървите на баща Ви, като виждам на снимката.

Л.Т.: Косата му беше запазена. Лицето му бе много запазено, нямаше никаква бръчка и като идваше да ми вземе багажа на училище, моите съученички викаха: „Твоят пак дойде!" Викам: „Това е баща ми, бе!" „И ти, каза, на ерменския поп разправяй."

В.К.: Ха-ха-ха.

Л.Т.: „Той е млад човек, каза, не е баща ти." „Бе баща ми е, бе!" – не вярват.

В.К.: Да. Сега, това е второ действие от „Отвличане от сарая", тука. Значи тука Вие сте си отбелязали тия неща. Сега този кой е?

Л.Т.: Този е Сваровски, главен диригент в Дрезденската опера. С него съм пяла „Отвличане от сарая".

В.К.: Аз мога ли да напиша тук отгоре „Сваровски".

Л.Т.: А тука съм премиерата на „Севилският бръснар".

В.К.: Но това е „Марта", „Марта" пише.

Л.Т.: А?

В.К.: Тука пише трето действие от операта „Марта".

Л.Т.: Не, то пише, но това е премиерата на „Севилският бръснар".

То е било за друго. А Михаил Попов, Георги Иванов, а аз, Едмондо де Веки ме е хванал под ръка, Петър Райчев, Михаил Люцканов, Диана Герганова, и Павел Елмазов.

В.К.: Това е значи операта „Севилският бръснар", така ли?

Л.Т.: Премиера, премиера.

В.К.: Момент. Сега значи тука е „Севилският бръснар".

Сега тука виждаме снимки с Учителя. Това са децата от Братството.

Л.Т.: Децата от Братството са пожелали да се снимат. Тука пак.

В.К.: Учителят с децата.

Л.Т.: Подобно.

В.К.: Подобно.

Л.Т.: Тука е Паневритмия, да.

В.К.: Кой е сега тука?

Л.Т.: Тука е пак...

В.К.: Борис Георгиев.

Л.Т.: Рабиндранат Тагор е това.

В.К.:Тука пише: „Абу Бен Хур". Какво значи това?

Л.Т.: Е, не знам.

В.К.: Нещо е написано, „Абу Бен Хур", някой е написал нещо.

Л.Т.: Знам, че художникът, който е рисувал Учителят, не можал да Му нарисува погледа и предпочитал да го даде със затворени очи.

В.К.: Това се касае до Борис Георгиев.

Л.Т.: На обратно го турихте.

В.К.: Обратно, да.

Л.Т.: На дължина.

В.К.: На дължина. Сега тука виждаме...

Л.Т.: ...пак...

В.К.: ...една група.

Л.Т.: Същата снимка, дето я видяхме. С лекция от Учителя. Той сам рисува, без пергел, предава лекция. Тука е пак Учителят, Учителят, Учителят. И тука, тука е Рила.

В.К.: Тука виждаме отзад. Тука Вие сте с една, това е много хубава снимка!

Л.Т.: Да. А наедно четири пози ни правиха, когато се явих във фото „Изкуство". А една, друга – съм седнала с друга шапка – четири пози. Ето на същата снимка, във вестника я има.

В.К.: Но онази е по-хубава, по е.... Сега тази коя е?

Л.Т.: Тука е второ действие на операта „Марта".

Ето ме мене права. Вижте тука половината ми гърди и рамене са открити. Виждате ли? И лорд Тристан е паднал на колене. А „Севилският бръснар" го видяхме, щото тука съм запазена. Сега тука се намирам в двора на Йорданка Жекова и беше узряла черешата. Пък много висока и качих се по стълбата и сама си късам череши. Ето и тука, вижте как посягам и бера череши.

В.К.: Да, това е брат Христов.

Л.Т.: Тука съм на Ламанш. Средната съм аз. Тук се къпем: Вовон – дъщерята на професора ми, а това е дъщерята на хазяйката. Ето Ламанш.

В.К.: Тука сте в Ламанш. Горе е Христов.

Л.Т.: От тази страна. Тука е обща снимка на Рила с Учителя. Мен ме няма тука.

Тука са по-старите братя. Има го и брат Христов.

В.К.: Къде е той? Аз не го виждам, не го виждам тука. Това е Учителят.

Л.Т.: До него обикновено се намира брат Христов. Тука може и да го няма.

В.К.: Тука го няма.

Л.Т.: Не мога да обещая.

В.К.: Ето го Едмондо де Веки.

Л.Т.: Гостуване. А тука е програма. Ето, че аз пея. Пише „Лиляна Табакова" и вътре са ме сложили. Аз не държа, че не ме слагат много отпред, но ето, първа ме слагат.

В.К.: Да.

Л.Т.: Защото няма как, макар, че не могат да ме търпят като дъновистка, но публиката много ме обича.

В.К.: Да. От другата страна тука виждаме една снимка.

Л.Т.: Венцислав Янков. Тука е на Изгрева, на Учителя в салона.

В.К.: Ама те две пиана ли са?

Л.Т.: Три подариха, три. И щом издъхна Учителят, и си ги прибраха.

В.К.: Ама кой ги подари?

Л.Т.: Ето едно пиано, второ пиано, трето.

В.К.: Ама кой ги подари?

Л.Т.: От Братството.

В.К.: Аха.

Л.Т.: И си ги прибраха. И Венцислав, на което искаше си свиреше, а аз пък си пея.

В.К.: А това сега е Христов, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: А отдолу?

Л.Т.: А Учителя.

В.К.: Това май Грива, Митко Грива.

Л.Т.: Грива. Ето брат Христов. Ето го тука Учителят и около Него.

В.К.: А тази горе коя е?

Л.Т.: Тука е Паневритмия.

В.К.: Момент.

Л.Т.: Не го помня името. Един пожела да нарисува брат Христов и го нарисува.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега тука, който ми подари тоя албум, ми написа нещо за мене.

В.К.: Да.

Л.Т.: Той ми е подарен.

В.К.: [*Чете*]

„Честит първи сняг, честит първи, сребърни пеперуди, вали снежен прах от небесата, над вейките тежи, трепкат златни спомени, лекичко снегът вали и Вие.

(*подпис*) Кръстеняков.

Л.Т.: Да, той ми подари целия албум.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето Ивон Депорт.

В.К.: А, Вие имате тази снимка.

Л.Т.: Ето Premier Grand prix de Rome (Първата голяма награда на Рим).

В.К.: Вие имате на тая снимка.

Л.Т.: Вижте какви големи сини очи имаше.

В.К.: Да.

Л.Т.: Много красива беше. А тука е програмата. Чакай да видим отзад. „Notre portrait" („Нашият портрет") пише за нея, защото тя взе Premier Grand prix de Rome, и казва, че е родена във влака, във време на пътуване между Мюнхен и Париж. Майката почувствала болки, имаше една кошница с плодове, хвърлиха плодовете и тя роди вътре във влака бебето. И бебето го туриха в кошницата. Ето.

В.К.: Това е портретът за нея.

Л.Т.: За нея и казва, че от тригодишна възраст е свирила песента „Le retour de papa" („Връщането на татко"). Бащата бил на война и се върнал, и тя направила композицията „Връщането на татко".

В.К.: Да, ясно. По-нататък.

Л.Т.: Ето Аделина Пати в ролята на Констанция, „Отвличане от сарая".

В.К.: Аделина Пати?

Л.Т.: Аделина Пати. Тука аз съм в **„Отвличане от сарая"**, не помня кое действие, май че последно ли ще е. Ето ме мене.

В.К.: Да.

Л.Т.: Заедно с тенора Георги Хинчев[195], „Отвличане от сарая".

В.К.: Тая снимка вече е ясна.

Л.Т.: Тука имах една английска палатка, голяма. С нея отивах на Рила. Не беше моя, вземах я под наем и я плащах. Вътре имаше вана и всичко, и единадесет канарчета, на гърба ги носех.

---

[195] Георги Желев Хинчев, 1897–1968, оперен певец, тенор

В.К.: И те ли пътуваха горе на Рила? И те ли пътуваха с Вас, на Рила?

Л.Т.: На Рила, горе. И в палатката ги пущах, и като чуваха рилските птиченца, че вътре има музика… Аз отивах на Паневритмия да играя. Като се връщам, какво да видя: те влезли външните птиченца, дето пада от къщичката на моите птиченца – ядат и си приказват. И като влязох, те бягат, излизат. Единадесет канарчета имах вътре. А тази палатка беше най-хубавата моя – голяма, висока, не се навеждам, много хубава. Плащах наем за нея.

Тука композирам пред чешмичката на второто езеро на Рила. Ето ми тетрадката, че пиша, композирам.

В.К.: Да. Тука е брат Христов, играе Паневритмия.

Л.Т.: Тука е пак.

В.К.: Паневритмия.

Л.Т.: Да. Тука е пак същото, с малка разлика. Защото се запазват, затуй съм ги турила.

В.К.: Тука сте легнали.

Л.Т.: Тука съм легнала в двора на Рилкини. Тя ми тури вече легло, а не да лежа на земята.

В.К.: В Мърчаево.

Л.Т.: В Мърчаево. И съм се завила, на обяд почивам и тука до ръката ми е седнала Димитрина, ама не са я снели. Ето на тука същата снимка, така увеличена. В столовата аз съм до Учителя.

В.К.: Само че от друга проекция е направена, от друга страна е заснета. Да, виждам аз. Тука тези са?

Л.Т.: Двамата братя Янкови – Венцислав и Любомир, като по-малки.

А тука е обща братска снимка на Рила. Имам я увеличена, само че на друго място. Вижда се брат Боян, вижда се и брат Христов. До самия Учител е брат Христов. Даже и Мария Тодорова е тука.

В.К.: Да. Ето го тука…

Л.Т.: Имам я увеличена.

В.К.: Сега тука кой беше?

Л.Т.: Този е маестро дел Говони, режисьор в Скала ди Милано. Той много хареса моята Джилда в „Риголето".

В.К.: Да, маестро Говони, нали?

Л.Т.: Маестро Говони[196].

В.К.: Какво каза, тука имате?

Л.Т.: „Ла Травиата", „La parole bulgare" имаше в София avec mademoiselle Tabaco и „Саламбо", Nouvel opera. Ето ме тука. Пише на френски за мене.

В.К.: Да. „Лучия ди Ламермур" – критика. Гостуване и премиера в Народната опера пак.

Л.Т.: Тука както играя Паневритмия.

В.К.: Да.

Л.Т.: Методи Константинов, ето Неделчо Попов, ето го брат Христов.

В.К.: Продължаваме по-нататък.

---

[196] Марчело Говони / Marcello del Govoni, 1885–1944, оперен певец, бас, баритон, тенор, режисьор

Л.Т.: Тука са критики – „Севилският бръснар" с Едмондо де Веки, от различни критици. Ето премиерната пак. А тука имам специален концерт по радиото. Много рядко пишат критици, но моят беше стилен и голям критик, писа за този концерт. „Марта – една даровита певица" – пак за мене пишат.

При „Марта" най-много харесваше Учителят тази сцена: Лайонел учи Марта как да преде и Плунка пък учи Нанси как да преде. И целият оркестър снимат си лъковете, без лък, само цъкат с пръсти, за да се получи нещо като китара и свири целият оркестър с цъкане, а мъжете пеят: „Се вър-те-те ко-лел-це-то, се вър-те-те...", а аз правя колоратури отгоре и Нанси, и тя също. Много интересно. Много харесваше тази сцена Учителят.

В.К.: Вие коя сте в момента. Къде сте Вие?

Л.Т.: Аз съм вдясно и изпълнявам една английска народна песен. Тука съм пак аз.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега от тази, Аделина Пати, от вестниците, ето я, аз увеличих онази, която Ви показах. Тука е, брат Христов пише как е минала премиерата. Ето ме пак първа ме слагат, въпреки че тя беше любовница на някой там, въпреки. А мене ме турят първа.

В.К.: Да.

Л.Т.: Въпреки!

В.К.: Сега тука отзад.

Л.Т.: Ето Учителя и брат Христов. Тука се намирам на „Охлюва" на Рила, на върха.

На тази спирала се нареждахме да се храним на обяд. Тя е направена от бели мраморни камъни, които братята са носили на ръце, за да направят спиралата, а отгоре сложат камък наподобяващ черупката на охлюва. Аз съм на върха и пея.

В.К.: Сега тука виждаме...

Л.Т.: Учителят дава песни.

В.К.: „Духай, ветре" пише, „Духай, ветре".

Л.Т.: Той е написал на черната дъска.

В.К.: Ама Той лично или някой от приятелите е написал?

Л.Т.: Няма, Той!

В.К.: Той ги пише.

Л.Т.: Е, някой път може и други, ама...

Сега тука се намирам на балкона на къщата на Борис Дряновски. Те ме поканиха, имаше и череши в една чиния. В ръцете си държа моите птиченца, виждате ли ги?

В.К.: Да, виждам ги, да.

Л.Т.: И не бягат от мене. Кацат на рамото, виж. Тука сега по-дълго трябва да го кажа. Понеже Лулчев взе участие в моето назначение, се обади по телефона и той.

Аз казах: „Учителю, да благодаря ли на Лулчев?"

Той каза: „Брат Христов ще ви обясни, като влезете при него, как да се държите." Повече не ми каза.

Брат Христов ми каза тъй: че като влизали при него сестри, той отварял един голям албум с картини и казвал на сестрата: „Ела да видиш картинките." И тя отивала да види картинките и той почвал да я пипа. Затова каза, когато ти каже: „Ела да видиш картинките!", ти тури бялото гълъбче

в чанта с цип и когато той каже: „Ела да видиш картинките", дръпни ципа и гълъбчето ще те спаси. И точно тъй направих.

Той сне един голям албум, отвори го и седна до писалището, и каза: „Ела да видиш картинките!" Аз дръпнах ципа, изскочи гълъбът, най-напред (имам още една снимка). Кацна тука и после в ръцете ми, защото го гледах от малко бебенце и ме имаше като че съм негова майка, пак че съм гълъб. И той като видя: „А-а-а, не мърдайте, не мърдайте!" Скочи и взе един апарат, и цък-цък-цък – три снимки направи.

В.К.: Значи той ги направи.

Л.Т.: Този гълъб на Лулчев развали работата.

В.К.: Значи Лулчев направи тази снимка.

Л.Т.: Да, от Лулчев е. Затова лулчевистите ми кланят глава и ме търсят, и уважават. Тука по улиците вървя и ме снимат.

Ето баща ми и майка ми.

В.К.: Вие тук сте на тротоара.

Л.Т.: Баща ми беше директор на фабрика „Христо Райков" в Габрово и тука се снели. А тука се намирам на третото езеро на Рила, ето „Харамията", и чета за Орфей.

В.К.: Това е след заминаването на Учителя.

Л.Т.: Да, след заминаването. Тука пак е.

В.К.: Тука пак видяхме. Сега тука.

Л.Т.: Сега тези вече са неподвижни.

В.К.: Ние ще ги гледаме така, да бъдат подвижни. Сега тука вече виждаме, тази е много хубава снимка. Такава хубава снимка трябва да се сложи в книгата за Вас.

Л.Т.: Те са все в едно време и цяла, гдето съм, те са в едно време.

В.К.: Тази трябва да я намерим, за да я увеличим за книгата. Тука сте пред розите.

Л.Т.: Пред салона на Учителя.

В.К.: Тука Вие сте отзад и пеете. А този кой е?

Л.Т.: Тъкмо Венцислав ще ми акомпанира. Туй е Кисьова май. Ще ми акомпанира и аз ще почна да пея.

В.К.: А Венцислав седи на стол.

Л.Т.: А Учителят слуша.

В.К.: Тука е Христов.

Л.Т.: Тука пак тъй. Ето баща ми и майка ми.

В.К.: Тука вие сте на ... Тука тая снимка нещо е мъгляво.

Л.Т.: Малко е тъмно.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега тука, аз съм пред пианото. Ето го птиченцето: каца на рамото ми и ме целува по устата. И в този момент ме цъкнаха.

В.К.: Сега тука?

Л.Т.: Давам голям концерт в София. Ето ме мене, ето го Събчо Събев, този е Бен Сусан[197] – виртуоз пианист, който избяга преди да дойде Червената армия, избяга в Америка и не се върна. Ето го и Коларов.

В.К.: Не, това е Саша Попов[198].

---

[197] Манехем Бенсусан, 1901–1958, пианист, композитор, диригент

[198] Сашо (Александър) Димитров Попов, 1899–1976, цигулар, диригент

Л.Т.: Саша Попов, но тоз е Коларов. А този е Цибулка[199] – големият челист, и той свиреше.

В.К.: Така.

Л.Т.: Ето го Учителят, ето пак същата снимка. Тука отивам на спирката, ще се качим на Витоша с раницата на гърба.

В.К.: Какво ще кажете за Саша Попов, той идвал ли е при Учителя?

Л.Т.: Въвеждал го е брат Христов при Учителя. А той ми казваше: „Но каквото отношение Учителят има към тебе, към никой досега, които съм довел при Учителя, не е имал. Затова те карам: Пиши бе! Пиши бе!" Аз дълго време не исках да пиша. Насила ме накара да пиша.

Тука съм пред Изгрева, тука е сестра ми Султанка, тя е цигуларка.

В.К.: А това е Вашата сестра?

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега Вие тука пеете на...

Л.Т.: Тука, там има снимка, пристигнаха в Радиото. Отивах, носех програми за цяла година. Добре, но в този момент при директора Сирак Скитник[200] беше дошла една цяла филмова делегация от германци, филми да правят. И казват: „Дайте ни, идваме снимки да правим." И веднага изскочи един и каза: „Не си отивай, стой тука! Директорът каза да не си отиваш." А аз нито бях вчесана, тука имаше един голям букет от теменуги на ревера и не можах даже да се вчеша. Качиха ме, в една зала ме туриха, туриха ме на високо, дадоха ми нотите и зад мене оркестърът.

Втората снимка е: цялата в ръст съм снета с оркестъра.

В.К.: Да.

Л.Т.: И пея арията на Бътерфлай. И тука пише: „Концерт" на немски. Същата, ето я.

В.К.: Да. Сега Вие тука пеете в салона.

Л.Т.: Тука пея „Страшен беше вятърът" в салона и Кисьова ми акомпанира. Ето го Венцислав е седнал.

В.К.: Това е значи кюнецът на печката, значи е в салона. Значи „Страшен беше вятърът".

Л.Т.: Сега тука, след моето уволнение мама отишла да пазарува и купила вестник. И отваряме, и пише: „България е страната на богати надарени гласове!" Те си дали портрета, но пише и за мене – че и аз влизам в туй число значи.

В.К.: Да. Тука е подчертано.

Л.Т.: Тука критики.

В.К.: Критики. Лиляна Табакова, Янко Янков и Найден Найденов – пиано.

Л.Т.: А-а, грамаден концерт.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега: „Севилският бръснар", „Лучия ди Ламермур", нямам вече дубльорка, сама, само аз я пея. После туриха Апостолова, но тя не можеше да облича моите костюми, щото е дребничка.

А тука е „Отвличане от сарая".

---

[199] Иван Вацлав Цибулка / Iwan Waclaw Cibulka, 1880–1943, музикант, виолончелист

[200] Сирак Скитник – псевдоним на Панайот Тодоров Христов, 1883–1943, писател, художник, педагог, библиотекар

Тука „Севилският бръснар" с Едмондо де Веки. Ето Лиляна Табакова, пак „Севилският бръснар", ето тука е турена Апостолова. Тука са ме турили по-назад, по-назад – аз не държа на това.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега „Лиляна Табакова ще пее утре в Джилда". Преди да съм излязла да пея и пишат, че съм дъщеря на фабричен работник. Баща ми никога не е бил фабричен работник.

В.К.: Но така са го написали.

Л.Т.: Такъв е бил, да. Тука пак същото. Ето Стефан Киров, който беше директор на Подвижна Народна опера. Аз съм пяла в Подвижна Народна опера.

В.К.: Да. Ето Го Учителят на смъртния одър.

Да. На ложето. Така. Тука са. Тука нещо е написано.

Л.Т.: Сега, в Париж, в Champs Élysées, в голям концертен салон и mademoiselle Tabaco пее. Пея заедно с много участвуващи.

В.К.: Защо пише Соня, Соня Табакова?

Л.Т.: Наричаха ме **Соня**, защото не могат да изговарят „цв". Не ми викаха „ц", а ми викаха „зв" стана. Не можеха да изговарят „Цветана".

В.К.: Да.

Л.Т.: Успешният дебют в „Травиата".

В.К.: Да, така. Сега тука виждаме снимки.

Л.Т.: Сега, ето я моята Вовон в друга поза.

В.К.: Това е хубава, тази Вовон.

Л.Т.: Да. Ето тука се намирам пред салона. Тука е богата работа – рози.

А тука временно брат Христов ми намери работа да бъда писарка, преди да вляза в Операта, защото баща ми почна да ме напада, въпреки че той има голяма заплата, но ме напада. И тука са мои колеги, с които работя. Качиха ме тука и ме снеха.

В.К.: Тука къде си?

Л.Т.: Тука Венцислав Янков, Учителят, аз и брат Христов.

В.К.: Тука сте.

Л.Т.: Учителят, ето двамата братя Янкови, ето Го Учителят.[201]

---

[201] *Забележка от съставителя В. Кръстев:* Всички тези снимки, на които се правеше разбор, бяха заграбени от злосторници, за да попречат на работата ми. Снимките от куфара също не дойдоха при мен. Изчезнаха след нейната смърт. Умишлено се разпиляха. Добре, че Небето взе мерки и след като си оставих паспорта, тя ми даде малък брой от снимките и от изрезките от вестниците. Така бяха спасени някои неща.

189. РЕЦЕНЗИИ ЗА РОЛИТЕ НА ЛИЛЯНА ТАБАКОВА

Л.Т.: Значи „Севилският бръснар" съм пяла и в други градове. Ето, слагат ме първа.

В.К.: Да.

Л.Т.: Сега, тука е картина от жената на Симеон Симеонов, а тя се казваше Цветана: душата, като си замине в Невидимия свят, как я води ангелът. Аз тука имам много концерти. Четиридесет и два града обиколих и във всеки град давах концерт.

В.К.: Сега тука на френски горе какво пише. Какво е това?

Л.Т.: Това е писмо до баща ми от монсеньор (господин) Депорт. Ето това е от L'Ecole normale и какви дипломи съм взела.

В.К.: Сега тука какво пише? Мадам Табакова...

Л.Т.: Изпяла съм „Етиен Марсел" и тука по автора, в Париж. Сега тука, това са все концерти в различни градове. Много градове обиколих и писаха много за мене. Ето я Людмила Прокопова, ето ме мене, Таня Цокова.

В.К.: Сега тука са програми.

Л.Т.: Ето „Фиделио", „Продадена невеста".

В.К.: Това е една много голяма работа. Тя така няма да стане набързо. Аз нямах представа какъв обем е този материал. Тука вече Вие сте.

Л.Т.: Ще ги обърна.

В.К.: Това е цветна снимка, цветна снимка на пианиста...

Л.Т.: Да, да, видяхме пианиста Венцислав Янков, че получава голяма премия. Тука – XIII концерт на Държавната филхармония, диригент Карл Бьом. Карл Бьом вече, там пея и аз, пише за всеки солист поотделно.

В.К.: Тука Вие сте на ...

Л.Т.: Сега съм пак пред пианото, птиченцето пък е на другото ми рамо и са ме заснели. Тука са карикатури.

В.К.: Да. Тука са концертни неща. Сега тука Ви виждам, албуми...

Л.Т.: Аз имам и други албуми, но в сандъка.

В.К.: Така. Тука виждаме Христо, Вие сте това тука.

Л.Т.: Това е на Рила чешмичката. Ето ме мене на чешмичката, която тече, знаете ли как е? Котва.

В.К.: Котва, знам я.

Л.Т.: Ходили сте?

В.К.: Да. Знам.

Л.Т.: С бели мраморни камъни.

В.К.: Сега тука са разни бележки.

Л.Т.: Ще трябва да ги прибера.

В.К.: Да.

Л.Т.: Идва и „Битието" тука, не се обажда „Битието". Тука има много благодарствени писма.

В.К.: После, първо да видим това. Тука вече започват покани от Народната опера. Тука е.

Л.Т.: Това, когато трябва да го нося някъде, по-леко, затуй съм турила и тука. Ето брат Христов казва какъв успех имам тука. Ето пак, без да имам дубльорка тогава.

Ето „Отвличане от сарая", само че го няма вътре, извадено е.

Ето, Стефан Киров юбилея, двамата братя Янкови и чакай, ще ви покажа „Лучия ди Ламермур" с Любен Минчев[202]. И тука пише: „Много добра режисьорска ръка е работила върху нея."

А този режисьор беше Учителят. Няма как да Ви го преведа.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Движа се по улиците.

В.К.: Тука сте с бяла шапка.

Л.Т.: Да ме снимат. А тука е...

В.К.: „Табакова ще пее утре Джилда".

Л.Т.: А, чакай. Трябва да ги подредя, щото някои работиса разместени. Ето това. Сега, ето Хелиос с нож застава.

В.К.: Тука Учителя виждаме.

Л.Т.: „Фиделио" с Лиляна Табакова, тоест с мене. Карл Бьом.

В.К.: Чета:

„Именитият диригент професор д-р Карл Бьом, гост на Народната опера".

Л.Т.: „Севилският бръснар" с Едмондо де Веки, „Любовен елексир"[203]

Ето, вижте сега Лиляна Табакова. Аз съм пяла с една певица, а тя стана любовница на Боян Дановски, който е отпред на режисьора и той я тури пред мене, а аз пях премиерата. Но аз не се сърдя за тия работи.

Ето сега списъците на артистите: Лиляна Табакова, горе турят Нели Карова, защото е любовница на Вълко Червенков. А тука е и Борис Христов на друго място, чакай.

В.К.: Това 1947/1948 година.

Л.Т.: Да, „Дон Паскуале". Ето Норина [роля в операта „Дон Паскуале"][204].

Сега Боян Дановски беше режисьор. Той каза тъй: „Няма да изнесем тъй, както е в Италия. Аз ще туря Норина вместо да бъде пред огледалото, да си прави грим, с пеньоар, ще я туря да пере. И ето че ме тури да пера.

В.К.: Че защо да пере?

Л.Т.: Ето, да вади вода от кладенеца и да пере. Ето го кладенеца. От тука вадя вода с кофа и пера, и изпявам арията като закачам дрехите с щипки. И се обръщам даже и гърбом към диригента.

В.К.: Да.

Л.Т.: Другото действие се качвам на балкона, изпявам другата част на ролята си. И идват специални работници, които ми правят балкона. Аз казвам на най-дебелия: „Първо ти ще се качиш, после аз ще се кача." Защото така падна Йовович-Ковачевска[205], от високо падна и си нарани гръбнака. Може да не си е закопчала някое копче. И аз да се изтърся отгоре... „Първо ти ще се качиш."

В.К.: И той се качва?

Л.Т.: Ще не ще, ще се качи.

---

[202] Любен Василев Минчев, 1904–1959, оперен певец, тенор

[203] „Любовен еликсир" (L'elisir d'amore) – комична опера от Гаетано Доницети, по италианското либрето на Феличе Романи.

[204] „Дон Паскуале" („Don Pasquale") – комична опера от Гаетано Доницети (Доменико Гаетано Мария Доницети)

[205] Елисавета Борисова Йовович, 1901–1996, оперна певица, сопран

В.К.: Сега тука имаме махленско свидетелство.

Л.Т.: Тука това е квартално, че Лиляна Табакова и Цветана Табаковае едно и също лице. И са подписани, тука подписи има.

Тука – както пея „Страшен беше вятъра". Тука се намирам пред мойта къщичка в двора на Жечо. Е, тоя Люба, ето го Жечо.Изкараха ме отвътре и аз да изляза.

В.К.: Да.

Л.Т.: Само че на обратно ги турили.

190. ДЕВЕТАТА СИМФОНИЯ НА БЕТОВЕН И СНИМКИТЕ ОТ ПРЕДСТАВЛЕНИЕТО

Л.Т.: Ето сега почва „Битието". В операта ме канят да пея „Деветата". Имам покана от Филхармонията.

В.К.: Да.

Л.Т.: Вие сте го видели.

В.К.: Да.

Л.Т.: А същевременно пея с Учителя „Битието".

В.К.: Да, значи има и едното, и другото. Да, Бетховен тука е...

Л.Т.: А тука, ето го композитора Георги Димитров, ето го Любен Минчев, ето го и тука.

В.К.: Да.

Л.Т.: Така, на тъй да бъде, по дължина. Сега...

В.К.: ... това е...

Л.Т.: ... „Деветата" от професор Христо Панчев – разбор на „Деветата". Той пусна ученици от Музикалното училище това да го продават, когато пеех „Деветата". Но Учителят направи разбор на „Деветата". Сега тука прочетете какво пише: това и това.

В.К.: Сега в „Деветата":

„Прегърнете се, милиони!. „Деветата симфония" от Бетховен по текст на Шилер.

По този начин тя ще излезе от концертните зали, за да внуши на народите онези идеи и чувства, които са вложени от двамата големи гении на човечеството.

Одата на Шилер към радостта[206] е дала великолепна възможност на Бетховен не просто да илюстрира със средствата на музиката идеите на поета, а да изрази в „Деветата симфония" по един космически, може да се каже, начин, в основата на философията си: бодрост, мъка нетърпима, помощ в нищета и мрак, клетва вечна нерушима, правда към другар и враг, за платена скръб, дори смърт на подлата измяна, слава на дела добри.

---

[206] Одата на радостта (An die Freude) е ода, създадена през 1785 г. от немския поет, драматург и историк Фридрих Шилер, прославяща братството и разбирателството на цялото човечество.

Одата е най-добре позната от музикалната композиция на Лудвиг ван Бетховен във финалното Presto на неговата „Девета симфония". През 1972 г. творбата на Бетховен е избрана от Съвета на Европа за европейски химн, а през 1985 г. – от тогавашната Европейска общност (Европейски съюз след 1993 г.) за свой химн.

Една паметна вечер на 17 май 1824 г., „Кертентон театър" във Виена, претъпкан от публика, избухна в триумфални и развълнувани аплодисменти след последните акорди на „Деветата симфония" на Бетховен, която бе изпълнена за първи път. Според тогавашните обичаи Бетховен стоеше прав зад диригента на оркестъра, с гръб към публиката. Той остана неподвижен. Овациите не стигаха до слуха му. Вече 30 години глухотата го откъсваше от околния свят. Една млада жена – Каролина Унген, солистка в хора на Операта, изтича до него, целуна го и насила го обърна с лице към публиката. Може би през тази вечер вътрешното ухо на глухия Бетховен продължаваше да следва вълната на нова, необикновена и вълнуваща музика, която само той чуваше. Може би той чувствуваше звуците на една „Десета симфония", която нямаше да напише."

Л.Т.: А Учителят нарича нашето „Битие" Десета симфония.

В.К.: [*Продължава*]

„Оставаха му още 5 години да живее. Във въздуха на концертната зала все още се носеха звуците: „Прегърнете се, милиони!"

Това е писано в 1972 г. в БТА – „Паралели"[207]

Л.Т.: Да. Това вече е към „Битието".

В.К.: Да.

Л.Т.: По дължина. Така.

В.К.: Да, така, по дължина ще го сложа.

Л.Т.: Ето го Карл Бьом. Чакай. Ето ги и солистите: Лилиана Табакова, ето...

В.К.: Диана Герганова, Любен Минчев и Христо Брумбаров.

Л.Т.: Сега затворете ги.

191. ОТНОВО ЗА ПРИЕМА В СЪВЕТСКАТА ЛЕГАЦИЯ В БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

Л.Т.: Да, добре, прав си. Сега, тука е арестуването на артиста Стефан Киров, след като полковник Пантев, негови хора са следили, че той три пъти ме разхожда с файтона си и в началото на месец март го арестуваха.

В.К.: Това е било вече описано.

Л.Т.: И не се върна, унищожиха го.

В.К.: Ето: „Снощният голям прием в Съветската легация".

Л.Т.: Концерта ние изнесохме.

В.К.: Чета:

„Снощи управляващият Съветската легация г-н Прасолов даде голям прием на представителите на българската култура и изкуство. Приемът започна в осем часа.

Между гостите личаха председателят на Народното събрание Мушанов, Георги Марков, народните представили: Пастухов, Търкаланов, д-р Петко Балкански, Иван Бояджиев.

---

[207] *Паралели:* голямото списание. София: Бълг. телеграфна агенция, 1965–.

Тука бяха и: директорът на Народния театър В. Василев; на Радио София – Сирак Скитник; писателите: Константин Петканов, Магда Петканова, Анна Каменова, Людмил Стоянов, Д. Митов, Калина Малина, Мери Грубешлиева, Георги Бакалов, Тодор Павлов, Георги Каменов, Георги Караславов, Христо Радевски, Младен Исаев, Христо Белев, Антон Тодоров, Камен Зидаров, Михаил Марчевски, и артистите: Владимир Трендафилов, Иван Димов, Марта Попова, Стефан Киров, Константа Кирова, Сийка Петрова, Лилиана Табакова, Стефан Стоилов, Асен Русков, Петко Атанасов, Стефка Атанасова, Денчо Марков, Ст. Пенчев, Дарина Пенчева, Илия Стоянов, Недялка Симеонова, Марта Мехлянскова, Боян Дановски; композиторът Любомир Пипков; художниците Дечко Узунов, Пенчо Георгиев, Асен Попов, Перец, Ангелушев, Сотиров и др.

Изпълнена бе концертна програма от баритона на Народната опера Брумбаров, Недялка Симеонова, Лиляна Табакова и др. Приемът продължи до късно при голяма задушевност и непринуденост."

Значи това нещо ние го имаме като документ.

192. ОЦЕНКИТЕ В ДИПЛОМАТА НА ЛИЛИАНА ВЪВ ФРАНЦИЯ

Л.Т.: Сега, ето моите бележки.

В.К.: Тези бележки какво представляват?

Л.Т.: Сега тука брат Христов е нямал лист и е писал на гърба на снимка на Венцислав. Първият ми урок по „Битието". Учителят ме извиква, вече аз влизам с цигулката. Дава ми ключ да живея на Изгрева. И той пише, само че почеркът му по-мъчно се чете.

В.К.: Да, това нещо ще го прочетем после, виждам го. Виждам го какво представлява, ще го приберем. Така, следващото, което следва като документ?

Л.Т.: Сега, двойна телеграма – директорът е Август Манжо, диктува на своята секретарка:

„Цветана получи диплом по пеене с поздравление на жури[то].

Трябва да остане още една година в L'École normale, като прекара ваканцията със семейството на monsieur Депорт, който я кани."

В.К.: Значи оставате във Франция. Я, я прочетете на френски Вие телеграмата!

Л.Т.: [*Чете*]

„Cvetana obtenu diplôme chante avec félicitation de jury.

Doit rester année prochaine chez Professeur Deportes pour reposer, lettre suit."

На телеграмата пише, че следва писмо. Следва писмо. Да го чета ли на френски?

В.К.: Прочетете го, за да го имаме като документ – произношение на френски език.

Л.Т.: [*Чете*]

„Monsieur, et ici que je vous ai télégraphié.

Votre fille Tsvetana [a] obtenu aujourd'hui le diplôme de chant avec félicitations du jury.

Nous estimons que Mademoiselle Tabaco[va] pourra faire une belle carrière de cantatrice en poursuivant ses études pendant un an. Il serait très regrettable qu'elle soit rappelée en Bulgarie avant de finir ses études.

[Son professeur], Monsieur Émile Deportes, l'invite à passer [ses] vacances dans sa famille. Sa fille est une excellente musicienne.

Je crois que Tsvetana sera très heureuse, si vous voulez bien l'autoriser à passer [ses vacances] dans cette famille. Madame Deporte et une excellente dame à qui vous pourrez confier votre fille en toute assurance.

Je puis ajouter que son professeur de chant, Madame Guy, s'intéresse beaucoup à son élève et l'aime beaucoup.

Enfin, soyez assuré que moi-même surveillerai ses études.

Je comprends qu'il était pénible à un père et à une mère d'être séparés de leur enfant, mais je puis vous assurer que vous serez récompensés de vos sacrifices par les succès de votre fille quand nous l'aurons fait débuter à l'Opéra.

Veuillez agréer mes salutations les plus distinguées."[208]

В.К.: Сега можете ли да го преведете на български?

Л.Т.: Да го преведа?

В.К.: Да. Това ще стане по-бързо.

Л.Т.: „Господине, както Ви телеграфирах, Вашата дъщеря Цветана получи днес диплом по пеене с поздравление на журито и се надяваме, че тя ще получи една добра кариера като артистка-певица, но трябва да остане още една година в Париж.

Нейният професор Емил Депорт, я кани да прекара лятото в неговото семейство. Неговата дъщеря е чудесна музикантка и неговата жена е чудесна дама, на която Вие можете да доверите Вашата дъщеря.

Аз мога да прибавя също, че нейната професорка по пеене мадам Гию се интересува много за нея и много я обича. Накрая бъдете сигурни, че аз лично ще следя нейните занимания.

Аз разбирам колко е мъчително за едни баща и за една майка да бъдат разделени от тяхното любимо дете, но аз Ви уверявам, че Вие ще бъдете възнаградени за Вашите жертви, когато ние ще я направим да дебютира в Операта.

Приемете моите най-учтиви благопожелания."

В.К.: Значи ние прочетохме телеграмата и писмото. Сега следва...

---

[208] Текстът на френски език и превода е редактиран от Марина Иванова Стойчева-Франсоа

Л.Т.: ...бележките ми. Аз съм споменала там. Тука вече са изпитите. Ето моето име, че съм получила такъв диплом. Най-високата бележка по пеене, която ми е дадена е 20.

Пише: „Много красив глас, много леснина; ученичка покорна, послушна и учтива".

И вече почват оценките ми. Седемнадесет и половина имам солфеж. Ами аз съм ги писала.

В.К.: Вие сте ги писали. Добре, няма.

Л.Т.: Няма смисъл.

В.К.: Значи това е бюлетинът.

Л.Т.: Ето тука надолу, не, в другото имам. Аз съм ги пращала на баща ми с преводи. Не това, другото. Още едно има. Чакай, от L'Ecole normale de musique.

Ето други бележки, за диплома вече, за самия диплом. Вече оценката не е 20 по пеене, а 30. Ето, 30.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Аз имам, виждате ли?

В.К.: Да.

Л.Т.: 29.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Тука диктуват ми ноти: както Учителят свири и пее и веднага аз записвам. Колко е тука – 10, аз имам 9.

В.К.: Максимумът е 10, а тука – 9, да. Ето ги.

Л.Т.: Къде ли е другото? А другото да не е паднало?

В.К.: Не, не е, нищо не е паднало. Ще излезе някъде. Нищо, ние сега изваждаме материали.

193. МОЛБАТА НА ЛИЛИАНА. ПРИЗНАНИЕ ЗА ТВОРЧЕСКИТЕ Й УСПЕХИ

„Лиляна Табакова – първата колоратурка от Народната опера, София."

Л.Т.: Ето от Съветската легация. Покана от Съветската легация, ме поканват. Сега да видя какво беше това писмо.

В.К.: [*Чете*]

„София, 17 март 1970 г.

До Председателя на СГНС –
др. арх. Г. Стоилов

Копие: Лиляна В. Табакова
ком. „Красно село", бл. 240, вх. Г.

Другарю Стоилов,

По поръчение на др. Тодор Павлов, изпращаме Ви писмо до него от Лиляна В. Табакова, с препоръка да обсъдите лично възможността да се удовлетвори, малко необичайната, но, струва ми се скромна, молба на гражданката Табакова.

Приложение:
Писмото

С другарски поздрав!
Зав. кабинета на
др. Т. Павлов (*подпис*)"

А каква беше Вашата скромна молба?

Л.Т.: Да си остана в бараката.

В.К.: Да.

Ето тук канят, Михаил Люцканов ще има честване в Операта. Отворете го, да видите. Това е сезон 1985/1986 г. Среща-разговор с народния артист Михаил Люцканов, лауреат на Димитровска награда.

Л.Т.: И аз присъствах.

В.К.: Да.

Л.Т.: Дадоха ми едно кресло, да седна на едно специално място, защото аз съм пяла с него „Севилският бръснар". Салонът беше претъпкан не само от артисти. И всичките: „Бе Лилиана, хич не си изменена, блазе ти! Ние остаряхме."

Стана среща, нали. А че имам едно подобрение, защото те ме търсят.

В.К.: Да.

Л.Т.: А тука...

В.К.: [*Чете*]

ПОКАНА
до Лиляна Табакова

Ръководството на Клуба на ветераните на музикалното изкуство при Съюза на музикалните дейци в България най-учтиво Ви кани да присъствате на 13 ноември в 11 часа на Клуба на ул. „Раковска" № 113, до Софийската народна опера, на годишна среща с отчет на дейността на Клуба през настоящата година.

Това е **18 октомври 1985 г.** Те Ви канят на среща.

Л.Т.: И аз се явих и ме туриха на една централна маса, сама, и всички колеги се изредиха да додат, да се поздравят. И да, тогава стана Васко Михайлов прав и каза: „Да си признайме защо пострада Лилиана: защото тя не стана наша."

Пред всички го каза. А мина една млада такава и каза: „Няма да Ви забравя" – в еди-коя си роля каква съм била. Правеха ми комплименти.

А единият – този, който е подписан, каза: „Дай си ръката и тръгнете с мене, аз ще Ви заведа сега в Плевен. Там има едно ново нещо, да го видите, построено от нас. И ще концертирате."

Аз казах: „Извинявам се, но не мога да пътувам лично с Вас." Отказах му.

В.К.: Да. Дето иска да купя. Искате ли пак?

Л.Т.: Няма нужда.

В.К.: Дайте да го видя аз това!

Л.Т.: А?

В.К.: Точно го чета това нещо.

Л.Т.: Тодор Хаджиев[209]

В.К.: Бащата на Парашкев Хаджиев ли?

Л.Т.: Да, голям диригент. Идваше вечер да готвим „Деветата симфония".

---

[209] Тодор Парашкевов Хаджиев, 1881–1956, пианист, капелмайстор, диригент на Българската оперна дружба, композитор, педагог, основател на Подвижна Народна опера.

В.К.: Той се казваше Тодор Хаджиев?

Л.Т.: Тодор Хаджиев пише, ето: „Лилиана, ти пееш божествено." И тука е писал.

В.К.: [Чете]

„Лиляна Табакова – първата колоратурка от Народната опера, София."

Л.Т.: Да. Сега, той стана причина аз бърже да науча, за десет дена, да не държа ноти. Имаше търпение да повтаря.

А това е като пях в Сливенския военен гарнизон и чакаха да пристигне Толбухин – маршалът, но не доди.

Този главен диригент в Московската опера с ръка дръпна пет линии, написа ключ сол и се подписа с ноти, защото е много известен, не иска да знаят името му. Но аз го чета.

В.К.: Какво пишеше сега тука?

Л.Т.: Папауто, с ноти.

В.К.: Папауто. Е, защо, той какво е написал?

Л.Т.: П, цяла нота О, П, цяла нота О и т.н.

Той ми подари този романс, защото много хареса как изпях „Соловей мой" от Алябев[210]. Но в сандъка имам цели благодарствени писма.

194. МОРИС БАСАН И ВЕНЦИСЛАВ ЯНКОВ

В.К.: Аз съм прегледал кореспонденцията на брат Христов до Морис Басан. Аз имам няколко въпроса. Кой е този Морис Басан? Кой е той?

Л.Т.: Ами той пише вътре кой е – ученик на Учителя. Той описва в началото кой е той. Че е идвал на беседите на Учителя и Му казва така: „Аз имам Вашите ръце."

В.К.: Какъв смисъл има в неговите ръце?

Л.Т.: Ами хиромантично.

В.К.: Той си ги е показвал или?

Л.Т.: Не зная точно. Имам, казал, Вашите ръце.

В.К.: Аз като го прочетох това нещо, помислих, че той има отпечатък – на времето нали са слагали така прах от графит върху дланите и са ги полагали върху бял лист хартия, и се отпечатват линиите.

Л.Т.: Не съм питала, но имам и .... Хороскоп може да му е правил.

„Че в течение на седем години Вие ще се издигнете много в Париж."

И той стана милионер. И затова се обръща към него: най-напред за братя Янкови, а после за мене.

В.К.: Той помогна ли на братя Янкови? Помогна ли?

Л.Т.: Много, много.

В.К.: Какво помогна?

Л.Т.: Ето какво. Той, Басан, отиде в Женева, той подготви комисията, записа им имената, плащаше за разноски. Например, той взе под наем един лък за цигулка от Париж за трийсет хиляди [30,000] франка, само Любомир със Страдиварий лък да се яви на изпит. И плати трийсет хиляди [30,000] франка само под наем, че го взема, щото е Страдиварий.

---

[210] Алябев, Алябиев – Александър Александрович Алябиев / Александр Александрович Алябьев, 1787–1851, композитор

В.К.: Много пари.

Л.Т.: Много пари. Не само туй. Той вече не ги върна в България. Прибра ги в Париж и се грижеше за тях, и ги поддържаше, докато стъпят на краката си. А то не беше много бързо. Минаха години. След като Венцислав, 1949 г., взе Световната премия в Париж – „Маргарит Лонг – Жак Тибо", тази премия, и беше пръв; Алто Чиполини взе втора награда, трета награда – французин, и четвърта награда – Юрий Буков[211]. А Венцислав първа и премиерша, понеже премиер, вечерта трябва да излезе да изнесе собствен концерт в Париж, същата вечер. И се прибира в къщи и казва на брат си Любомир, на цигуларя: „Капнал съм от умора, лягам да спя. Два часа преди концерта ме събуди." И си ляга и заспива.

А през туй време (и те имат неприятели там) обажда се по телефона един глас и казва на Любомир: „Излез, еди-къде се яви, има една цигулка за тебе!" Щото той все търси хубави цигулки. И Любомир се хваща на въдицата, излиза и не се връща. И Венцислав спи дълбоко. И тогава Морис Басан с цялото си семейство рекли: „Да идем, да вземем Венцислав, за да го закараме с колата до залата, където ще свири." И отиват, ама последния момент. А той все спи. И звънят, звънят – никой не отваря. Той дълбоко спи. Любомир го няма. Чукат, звънят, чукат, звънят – никой не отваря. Най-после Венцислав се събужда, отваря. И като почват сега да го обличат. Едни му обуват обущата, други това. Можеш да си представиш, за един артист това е убийствено.

Аз, ако едно копче ми липсва, не мога да изляза на сцената. Всичко трябва да ми бъде на място предварително. Иначе няма да мога да пея. Същото става и с него – де закопчан, де незакопчан. И бърже го завеждат в залата. И като седнал пред рояла, не бил в себе си. Не като друг път.

В.К.: Бил излъчен, не е влезнал в тялото си.

Л.Т.: И по едно време се свързал с горе и почувствал в дясната си страна едно висше същество. Застанал и чак тогава почнал да свири.

В.К.: Дотогава, преди това не е могъл да свири, така ли? Не е почнал да свири, така ли?

Л.Т.: Ами как ще почне, той не е бил на себе си, още бил сънен, не бил в тялото си. Той го разправяше лично.

В.К.: И премиерата минала сполучливо. Сега, кой е този Морис Басан? Той евреин ли е по народност?

Л.Т.: Евреин.

В.К.: Откъде е роден той?

Л.Т.: Не зная откъде е роден.

В.К.: Български знаеше ли?

Л.Т.: Знаеше много добре и много красив е бил. Аз не съм го видяла, но понеже аз тогава бях добре поставена в Операта и не ламтях да отида в Париж, затова аз отстъпих. Щото той можеше веднага да ме приеме и да направя някои гастроли в Операта, щото имам връзки в Париж.

Вовон е там – дъщерята на моя професор и тя има много връзки, много, много. Тя дирижираше оркестъра в „Opéra comique" със строг черен тоалет и идеално дирижираше. Значи тя има много връзки. И сега, сега нейното име не слиза от афишите. Защото тя е и композитор. И Венцислав сега, като беше при мене, каза, непрекъснато се среща с нея.

---

[211] Юри Георгиев Буков, 1923–2006, пианист

195. ОТНОВО ЗА РОЛЯТА НА ЦАРИЦАТА НА НОЩТА В ОПЕРАТА „ВЪЛШЕБНАТА ФЛЕЙТА" НА МОЦАРТ

Л.Т.: Сега за „Вълшебната флейта" аз разбрах от Учителя, че ми е била дадена от Невидимия свят. И засега Невидимия свят ме освобождава – тъй ми каза накрая, понеже аз не желаех тази роля. А защо? Защото аз пея, държа ножа и пея на моята дъщеря Памина: „Жадувам грозно, страшно отмъщение, смърт и проклятия, яростен плам в моята гръд кипи. Нека чрез тебе – и давам ножа – Зорастро да загине! Или ти моя дъщеря не си! А ако не го убиеш, ти вече не си моя дъщеря. Аз не съм твоя майка! И ще бъдеш проклета!"

Вижте какви думи трябваше да пея. И да й давам ножа.

А Учителят ми казва: „Ще си представиш, че си оня ангел, който е забил копието в Злото." „Ами, викам, Учителю, не мога да си представя". Казах искрено, както си е. А той искаше да го трансформирам обратно. Добре, но нека „чрез тебе Зорастро да загине". А Зорастро е все едно нашият Учител, защото Зорастро е ръководител на Бялото Братство.

Аз не мога това да го трансформирам.

В.К.: Това в каква епоха е?

Л.Т.: Е, сега, точно коя не знам, но в Германия е имало такива певици, които са изпълнявали тази роля и по маниер на Германия и тука се изнасяше. И Царицата на нощта излизаше пищна, пищна, красива върху облаци. На главата й цялата луна – корона, върху дрехите й звезди блестят силно.

Но сегашната постановка, сега, сегашните режисьори я изнасят много грозна, като вещица и не върху облаците, ами я вадят от дъното на земята в черни дрехи, като грозна вещица я изваждат.

А Моцарт е писал, когато тя дава ножа на дъщеря си да убие Зорастро... Тя пее колоратури с големи височини, които аз имам отгоре, още по-високо, като стакати. А тия стакати изявяват нейния злъч, нейният ехиден смях. Значи тука колоратурата не е галеща, ами е обратно, действа ужасно.

В.К.: Да, така.

Л.Т.: Сега аз се освободих от тая роля, но докога, не знам. И защо ми се даде? Защото министър Йоцов ме качи изведнъж нависоко, дигна ми с няколко категории заплащането и затова Асен Найденов ме извика: „На ти сега Царицата на нощта."

Иначе диригентите дават някой път роли срещу заплащане. Вършили са и такива работи. Ама не казвам за Асен Найденов, общо казвам, принципиално.

196. ДВАМАТА ПРИЯТЕЛИ МИХАИЛ ДИМИТРОВ ИВАНОВ И КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ

В.К.: Сега, в писмата на брат Христов, на страница 6, тук се споменава така:

„Когато сестрата отиваше редовно при Учителя, почти винаги присъствах и аз. Какво ставаше там, в стаята на Учителя, в светая светих? Първият ден, когато Учителят започна да пее, Небето се отвори."

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Как се отвори Небето? В какъв смисъл?

Л.Т.: Не по физически начин.

В.К.: Какво видяхте? Видяхте светлини или че ангели и същества слизат от Небето и възлизат към Небето? Как се отвори небосводът ли пред вас? Светлина ли дойде отгоре или как? Това е интересно.

Л.Т.: Това е негово преживяване. Аз не мога да отговарям за него.

В.К.: А, това е негово преживяване, на брат Христов.

Л.Т.: Е, той пише.

В.К.: Да, така.

Л.Т.: За да видите кой е брат Христов, аз във въведението за Школата по пеене говоря кой е брат Христов. И почвам да говоря за него, че той още от Търновската школа, заедно с Михаил Иванов са били около Учителя. Аз имам документи за него.

Още като били ученици, то Учителят (ето там има и писма за тях залепени) ги вика в Школата вече, двамата. Но те достигат до такава висота, Учителят нарочно ги избира. А после ги шумва в земята, главоломно ги събаря долу. Те достигат до положение стари братя с бели бради отиват да им целуват ръце – толкова ги издига Учителят духовно. Но след това ги сгромолясва, защото вижда, че тая духовна слава за тях е опасна; че те не трябва да бъдат тъй издигнати духовно, както най-напред ги издига. И ги смъква от тая висота. Ако четете тяхната биография, ще разберете.

Например Михаил Иванов, неговата гордост го погуби.

И брат Христов ми каза: много горд беше. Неговата гордост го завърза за един кол и от този кол той не можеше да мръдне. Гордостта е този кол. Ту се завива около кола, ту се развива около тоя кол. И самият, когато влизахме при Учителя с брат Христов, дълго време Учителят и брат Христов разговаряха за Михаил Иванов, защото получило се е някое писмо или това. Аз винаги мълчах.

Но веднъж бях с брат Христов и Учителят ме попита: „Ти познаваш ли Михаил?"

Викам: „Не го познавах. Аз се явих на хоризонта на Бялото Братство по отношение на брат Христов, не по отношение на Михаил."

Аз нямах никаква връзка с Михаил, нито пък след... Докато беше на земята, можеше да се срещна с него, но не се срещнах. Той си отиде така.

В.К.: А когато Христо е разговарял с Учителя за Михаил, спомняте ли си нещо?

Л.Т.: Спомням си. Например, Учителят го нападаше...

В.К.: Михаил.

Л.Т.: Казваше: „Неговата гордост ще го накаже. Михаил трябва да дойде, да се смири, да поиска извинение от тебе", защото го е оскърбил

нещо. И когато брат Христов ме намери мене, и аз го поканих на обяд, и когато влезе при мене, такова трагично разкъсване станало между тях, а че той хълцаше. Непрекъснато правеше тъй: „Хъ", седи и пак: „Хъ".

Все му ставаше лошо. И когато му сложих супичка с моркови, той каза: „Аз това нещо не мога да го ям." Много храни не можеш да ги приеме – моркови и други работи, казваше. Даже и на здравето му беше посегнато. Този разрив между тях посегна на здравето му.

И постепенно се съвзе. Беше със скъсан костюм, въобще беше в плачевно състояние.

В.К.: Коя година беше? 1942?

Л.Т.: А, не, много по-рано.

В.К.: Той е заминал 1937–1938 година за Париж.

Л.Т.: Да, тогава, тогава беше. И той, брат Христов, познаваше моите родители, посещаваше ги. Аз бях по-малка тогава. Но започна да ми казва, че: „Аз ще Ви заведа при един мъдрец, един висш дух, който много ще Ви помогне."

Ние винаги на „Ви" си говорехме. И аз не поемах, слушах го само. А той е смятал да ме заведе при Учителя. Но дълго време се срещахме от време на време. Той идваше у дома и на ул. „Солунска" – имаше една малка гостилничка, отиваше там да се нахранва и ме викаше някой път не да се храня, но да поговорим, в госпилничката. Тогава той започна.

Той е споделял с Учителя, говорел е за мене, но не ме е завеждал още. И тогава той почна да се среща с диригентите на Операта, да пробива път към моя дебют.

Най-напред се срещна с диригента Бобчевски[212]. Аз почнах с него да обръщам вече френския си репертоар на български. С него работех върху Виолета – „Травиата", като смятах, че един ден ще ми дадат тази роля. Действително ми я дадоха, но след моя дебют.

В.К.: Той ходи още и при друг режисьор, Христо. При кой беше ходил предварително?

Л.Т.: Даже ходех в дома му на Бобчевски и плащах уроците си, със заплащане, разбира се, беше. След това, когато ми каза, че иска да обърна моята роля Джилда в „Риголето" на български от френски, започнах да ходя при Събчо Събев, защото той пък играе ролята на Риголето. Той ще бъде баща ми.

И въобще кьртовска работа съм работила, имала съм една цел, която съм постигнала, но с деня и нощe съм работила. Да обърнеш от един език в друг цяла роля, централна, това е най-тежкият изпит. Аз го преодолях: и с „Травиата" и с „Риголето". И аз имам още голям репертоар опери, но на френски. А те не искаха тука. А пък не са били прави. Можело е да ме пуснат да пея на френски, все едно, че съм чужд гастрол дошла, но настояваха на български. И това затрудняваше моя дебют.

Както и да е, след моя дебют се заредиха роли и вече почнаха пак да ме товарят. Роли, роли, роли, роли и се чудех как да се отърва пък от тях, щото някои от тях са много неподходящи за моя глас.

В.К.: Сега, пак искам да питам за Христо. Какъв беше поводът да се скарат и да скъсат двамата – Христо и Михаил? Спомняте ли си?

Л.Т.: Само кой ще бъде по-отгоре духовно.

---

[212] Венедикт Петров Бобчевски, 1895–1957, композитор, диригент

В.К.: От двамата трябва да бъде единият!

Л.Т.: И двамата амбиция имаха. Брат Христо има големи познания по окултните въпроси, много. Брат Христо въвежда Михаил при Учителя.

В.К.: Така ли? Това не го знаех!

Л.Т.: И Учителят в писмата не пише Михаил най-отпред, а пише Кръстю отпред и Михаил. А че брат Христов аз го поставям много по-високо от Михаил – по знание и по издържане по отношение на жените.

Брат Христов не се занимаваше с Евините работи, не се занимаваше с жени, много чист беше. И Учителят го нарече чист, че е чист, на мене ми го каза това. Когато топеше трите хапки със сол и му даваше, Той каза: „Той е чист!"

В.К.: Сега, конфликтът кога е бил между тях? Когато са били в България или когато вече Михаил е в Париж?

Л.Т.: Когато са били в България и са живели в една стая, даже са спели, по липса на две легла, и в едно легло са спели. Тая ножица, която имам, тя е изхабена. С нея са си рязали косите, за да не отиват на бръснар, да не ги пипа светски човек. Единият реже косата на другият, и другият реже косата на другия – толкова били много близки и много се обичали.

Но като дойде до проява, Михаил му казал: „Ти няма да се обаждаш, ще мълчиш."

Е, ама не е прав: то трябвало и брат Христов да говори, не само той. И когато брат Христов дойде при мене, той беше съсипан. Съсипан и здравословно, и външно, и в облекло беше като просяк облечен.

И аз разбих тогава сандъка, същия този белия сандък. Беше пълен с платове, понеже 30 метра плат на година баща ми има право да получи като директор на фабриката за платове, където работеше. Ние не можем да ги износим. Той раздаваше наляво и надясно, баща ми, да. И аз какво направих? Мама беше отишла в Троян при баща ми и сандъкът бе заключен с кофар. Аз разбих кофара, разбих сандъка и извадих най-хубавия плат и му го дадох. След два-три дена той се яви с нов костюм. Значи те са взели плата и му дали нов костюм.

И когато казахме на Учителя, Той се засмя и каза: „С пристъп се влиза в Царството Божие." Значи не ме упрекна, че съм извършила това престъпление, че съм разбила сандъка. Викам, ще има големи караници отгоре, дето съм разбила сандъка, но мина без да ми се карат, от майка ми.

В.К.: След като Михаил беше във Франция, те поддържаха ли писма помежду си? Или не са?

Л.Т.: Не. Но аз имам едно писмо на брат Христов до Михаил, накъсано и го държа в една торбичка, както е накъсано. Трябва да седна да го лепя, пък нямам време да върша това.

В.К.: Аз ще го залепя. Сега, той като слушаше за неговите успехи там във Франция, какво беше неговото поведение, неговата реакция?

Л.Т.: Брат Христо се радваше, че Михаил се издига. А Михаил е иначе пък симпатичен на лице, приятен. После той, пуснаха плоча в салона на Братството, как той говори на френски, перфектно говори френски език. Значи научил е добре френския език, да може да им говори, да им проповядва. А това не е малко. Говори, че трябва да имаме качества и да не си случаен.

197. ПОКУПКАТА НА „ИЗГРЕВЪТ“. ОБИСКИТЕ. КОГА И КАК СЕ ИЗПЪЛНЯВА „БИТИЕТО“

Л.Т.: Отворете Вашата песнопойка и ще видите: след „Битието” следва „Вену Бахар” („Вътрешният глас на Бога”).

В.К.: Да. Сега идеята каква е, да не се дават, така ли? На Вас Ви е трудно да ги препишете ли?

Л.Т.: Ами иска време и после такива, специални моливи. Аз пиша със специални моливи, а сега ги няма.

В.К.: Сега, тази идея, която миналия път я разработихме, е много хубава. Защо? Ние трябва да дадем всички песни: „Битието”, дванадесетте песни, онези три и още други. Тука аз нося списъка, който Вие сте дали.

Л.Т.: Тука с „Битието” са единадесет, а дванадесетата е „Молитвата”. А бях я дала на Йоанна Стратева.

В.К.: Нали те са дванадесет плюс три, които не сте дали?

Сега, както Вие сте дали тука в тази песнопойка, понеже има малки корекции – такива редакторски грешки, които ние трябва да ги поправим, това е едно.

Второ, аз искам сега да бъде всичко, нали, пълно, отделно да бъде пълно.

Л.Т.: Вижте какво, в новите песни няма грешки, даже има и динамични знаци.

В.К.: Ами защо ми казахте, че има, че има тука някои редакторски грешки?

Л.Т.: Кой Ви каза?

В.К.: Така знам, че има тука някои редакторски грешки.

Л.Т.: Може би на старите песни. Може на някои от новите да има някъде.

В.К.: Някъде има и затова.

Л.Т.: Трябва да прегледам.

В.К.: Затова аз искам да направим така: да се даде както е за цигулката и както и за Вашия колоратурен сопран. Сега един въпрос. Може ли на една…

Л.Т.: Тука ще се препишат едните, ниските, а аз пък ще напиша по-високите.

В.К.: На същото петолиние може ли?

Л.Т.: Може, разбира се, на същото петолиние.

В.К.: Ние можем ли да ги извадим на ксерокс, така да ги извадим на ксерокс и да Ви ги дадем, а Вие отгоре да ги напишете?

Л.Т.: Може от тука да ги снемете.

В.К.: На ксерокс и след това да Ви ги дадем, и Вие отгоре да напишете за колоратурния глас.

Л.Т.: И да напиша…

В.К.:… отгоре колоратурния сопран.

Л.Т.: Няма нужда отгоре – насреща, срещу всяка. Да кажем, „Вену Бахар” ниска и срещу нея висока. За това е, да се види и двете.

В.К.: Ставаше въпрос, че тия каденци…

Л.Т. Но в Братството ние нямаме колоратурен сопран.

В.К.: Ние това го правим за следващото поколение, тя ще дойде певицата. За следващото поколение, нали, трябва да направим така. Всичко това, което ние сме написали в тези разговори, всички тези неща трябва да ги дадем като документация към трета част. Написано от първа, до еди-коя си. И ги проверите.

Л.Т.: „Мирът иде!"

В.К.: Сега, аз искам да питам във връзка с Вашия труд – важни дати и събития при земното пребиваване на Учителя. Вие тука давате данни за Джеймс Баучер[213]. Откъде сте ги взели тия данни, исторически данни?

Л.Т.: Имам ги, в книжата на брат Христов ги намерих.

В.К.: А, Вие оттам сте ги взели, така.

Л.Т.: Джеймс Давид Баучер е получил целия Изгрев от цар Фердинанд за негови заслуги. Подарява го на слугата си Иван в 1920 г. – там годината, датата. Този Иван е продал целия Изгрев на Учителя. Двеста хиляди [200,000] лева е платил Учителят за Изгрева и със свои последователи, съмишленици всяка сутрин излизал да посреща Слънцето. Тогава не е имало високи строежи, а било ниви, ниви, ниви.

В.К.: Ясно, да. Значи тия данни ще ги намерим в книжата на брат Христов.

Л.Т.: Аз оттам ги взех.

В.К.: Втори въпрос. Споменавате за АНТИМИНСА. Имате ли и данни за него?

Л.Т.: АНТИМИНСА – имах два. И двата ми ги взе милицията. Влязоха при мене двама души, в мойта барака. Единият като офицер, другият – по-долна служба. И веднага по-долната служба легна по корем, бръкна под леглото ми. Имаше, получавах от Варна от лозето на Виктория – сестрата на брат Христов, имаше лозе, което беше до братското, едно до друго. И от лозето пращаше праскови, разни плодове.

И в кашоните от плодовете, съвсем новички, аз си бях наредила съвсем нови беседи. Всичките ми ги взеха, Сто и десет [110] броя, новички, неделни, пет [5] тетрадки по музика. Имам протокол.

Добре, ама тая Мария, дето идваше да ми пише: „Дай, каза, протокола, аз ще ги взема назад!" Сега нито ми връща протокола, вика: „Те стопени били, изгорени."

В.К.: С протокола сега може да се търсят. Това коя година беше – 1957 година или по-късно? Когато правиха обиска на всички, нали?

Л.Т.: Най-напред направиха на всички. А че мина известно време, а че дойдоха само на мене да направят. По-късно, малко по-късно.

В.К.: Да, следващия въпрос. Значи Вие някакви данни за Антиминса нямате.

Л.Т.: И двата ми ги взеха и ги няма. А Учителят казва: „В който дом се намира Антиминсът, може да прави служба, защото е свято нещо вече". Толкова е силен Антиминсът.

В.К.: Ясно, ясно. Сега, откъде сте взели тези данни за рожденатa дата на Учителя и т.н. Откъде сте ги взели?

Л.Т.: Пак от брат Христо.

---

[213] Джеймс Баучер, Джеймс Давид Баучер / James David Bourchier, 1850–1920, журналист

В.К.: Значи от него сте ги вземали. А имате ли протоколи от първите събори?

Л.Т.: Имам, за 1909 г. и за 1910 г. имам протокол; 1911 г. имам протокол, а след това следва 1920 година. Значи между 1911 и 1920 години нямам.

В.К.: А имате ли от 1900 до 1909 г., когато са били във Варна?

Л.Т.: Нямам. Правя сега, във време на събора ги правя, а Братството си пееше. Брат Христо идваше рано в моята дървена къщичка. Целият Изгрев спи, само мойто прозорче свети. Ние си правехме двамата с него събор, защото изолирани бяхме поради „Битието". Те не го приемат, пък ние си го правим седем дена: пет и два – седем дена правим събор.

И през тия седем дена, ако Ви покажа, например 10 години мога да Ви покажа веднага, да видите накрая как съм писала.

Първи ден: какво ще се сложи на обяд за събора, за ядене. Значи, всичко предварително готово: „Добрата молитва", „Вену Бахар", Първият ден на „Битието" ще се изпълни заедно с „Прелюда". Това е концертната част.

А след като мине концертната част, слагам и трапеза, но само сутрин.

Учителят ми забрани: Новите песни и „Битието" няма да се изпълняват вечер. И с новите песни и „Битието" влиза Братството в нов цикъл. А този нов цикъл казва: няма да се правят вечерни програми в Братството във време на братски празници.

Аз го казах на Братския съвет – те не ми обърнаха внимание и пак се събираха вечер. Затова аз вечер не съм вършила никога ритуали, нито концерти, нито изпълнение на братски програми.

Само сутрин, най-много до обед, докато слънцето се намира в нашето полушарие. Като отиде под нас, отдолу, нищо не върша духовно. Щото тогава излизат и гущерите, и кукумявките, и се вършат най-големите престъпления в тъмнината.

В.К.: Да, така.

Л.Т.: Сега те си продължават по стария начин, аз си продължавам по новия начин. Понеже чрез мене се дават новите песни и „Битието", си изпълнявам каквото казва Учителят.

В.К.: И Вие правихте този събор седем дена – първи ден, втори, трети, всеки ден – различна програма?

Л.Т.: Всеки ден, седем дена. И седмия ден тържествено завършваме...

В.К.: ... с „Битието".

Л.Т.: От „Битието".

В.К.: Значи за всеки ден има глава от „Битието", което Вие пеете.

Л.Т.: Всеки ден – по един ден от „Битието" плюс и други.

198. НИКОЛА АНТОВ И ПРОЦЕСЪТ СРЕЩУ БРАТСТВОТО 1958 година

В.К.: Да. Сега друг въпрос. Какво знаете за този седемчленен Братски съвет, който се образува след заминаването на Учителя?

Л.Т.: Нищо не знам.

В.К.: Нещо особено? Нищо не знаете? Там нали са влизали и Паша[214], и Борис, и ...

Л.Т.: Моите уважения към тях, че обичат Учителя, че идват сутрин рано на беседа, идват на Паневритмия, души, които, събудило се е в тях желание да еволюират, а не да инволюират. Това е стремежът нагоре. Стъпало по стъпало човек да върви нагоре, а не да слиза надолу.

В.К.: Сега, какви бяха вашите отношения, връзки, с този седемчленен съвет братски?

Л.Т.: Никакви.

В.К.: Вие споменавате тук за Никола Антов[215]. Познавахте ли го? Имахте ли някакви впечатления за него?

Л.Т.: Ами как да не го познавам. Той...

В.К.: Някакви опитности с него, разправии, неприятности?

Л.Т.: Вижте какво, аз плащах на Братството 10 лева. И тия 10 лева пращах ги по брат Христо да ги занесе, щото той взимаше парите.

В.К.: Това десятък ли е или какво, тия десет лева?

Л.Т.: На месец плащах.

В.К.: Наем или десятък?

Л.Т.: Наем, наем.

В.К.: За какво?

Л.Т.: За къщичката. Той не даваше веднага разписка, нарочно, за да ме посети на другия ден, да може да дойде лично да ми я донесе. И сварваше ме, винаги пътната ми врата беше заключена отвътре. А аз на двора перях големи пранета, на брат Христо накиснати и на мене, аз перях, на ръце.

И той идваше отвън, аз не отключвах вратата. „Носим ти разписка, дето плащаш наема." Викам: „Добре". Обърсвам се да я взема.

„Я тъй, я онъй" – почва да ми говори. Викам: „Вижте какво, на мен не ми минават тия работи, които Вие говорите. Защото аз знам, че Вий в съда, в Съдебната палата, когато се явихте, не сте говорили по такъв език, както сега ми говорите. Вие сте се отрекли от Учителя!"

„Не е вярно, сестра Лилиана, някой неприятел Ви е казал тъй."

А после брат Христо, като се върнеше и му казвах, той се чудеше: „За такава дума можеше така да те цапардоса, защото той е побойник, той бие. Аз се чудя как се е въздържал да не те удари, щото ти много си го засегнала с тия думи."

В.К.: Вие присъствахте ли на този процес?

Л.Т.: Присъствах.

В.К.: И какво беше Вашето отношение?

Л.Т.: Вижте какво, делото на Борис Николов се преразгледа от брат ми.

---

[214] Паша Тодорова, Паша Теодорова, с истинско име Параскева Петрова Теодорова, 1888–1972, стенограф при Учителя

[215] Никола Антов, Никола Антов Вълчев

В.К.: От Вашия рожден брат?

Л.Т.: Рожден брат.

В.К.: Как се казваше?

Л.Т.: Димитър Табаков. Той беше главен инспектор на всички съдилища в България и беше комунист, с много важни подписи под името си, големи връзки имаше. Този мой брат ми даде пропуск и аз влязох.

Сега, когато Борис Николов стана да говори, говори, но Антов пък стана и каза: „Дето дадохте, каза, по шестстотин хиляди [600,000] лева от Учителювите касетки да ги пазим, на мене и на Манол Иванов, ние ги внесохме за печатарска машина.

А ти, дето взе един милион и не знам колко си книжни пари, ти ги злоупотреби!" – аз го чух, като нападаше Борис. Значи той внесе едно съмнение по отношение държането на парите от Борис Николов.

И тежка беше атмосферата, не е за хора като нас, които се занимават с музика и с красивата страна на живота.

И тогава стана прав и Ангел Янушев, и каза: „Мойта годеница Катя Грива, каза, беше, аз я ревнувах даже от Учителя."

Значи, изнесоха се много човешки качества. Значи той ревнувал! Какво да Ви кажа, неприятно беше да се слушат тия работи. Излагаше се цялото Учение на Учителя.

В.К.: Вие там като присъствахте, какво запомнихте оттогава и какво най-голямо впечатление Ви направи? Този процес скалъпен ли беше или имаше нарушение? Имаше ли финансови нарушения според Вас? Все пак.

Л.Т.: Изслушвания имаше и все едно, че съм отишла на театър. Театрална работа беше, но болеше ме вътрешно, че се излагаше, хвърляха нечистота върху светлото чело на Великия Учител. Това ми беше мъчно там. Иначе другите неща, което е за долу, то си пада и без туй. Тежки години бяха, тежки преживявания бяха.

Брат ми преразгледа делото на Борис. Брат ми беше в центъра, съдия, оттук и оттук – две жени съдийки, те съдеха Николай Дойнов. Защото в барачката като бях, дойде Тената рано, нали знайте?

В.К.: Знам, това е брат му Стефан Дойнов.

Л.Т.: И каза: „Сестра Лилиана, научихме се: таз сутрин в 8 часа твоят брат ще съди моя брат Николай.

Димитър Табаков е в центъра. Моля ти се, слез веднага, преди да отиде в съда, да му кажеш да бъде снизходителен към брат ми."

Пък аз не смея да му кажа, че аз нямам даже стотинка да се кача на, тогава нямаше трамвай, а имаше автобус. Стотинка нямах в джоба си. Ний много тежки години минахме с брат Христо. И как да му кажа, срам ме е да му кажа. Ако тръгна пеша от Изгрева, а брат ми живее на ул. „Любен Каравелов", то много далече, къде!

Дойде ми на ума: чакай, ще ида при брат Боян, да поискам да ми даде няколко стотинки, да мога да сляза. Влизам вътре при него и казвам: „Брат Боян, няколко стотинки да ми дадеш, защото дойде Тената, тъй, тъй." Той ми даде. „Ще Ви ги върна викам, до довечера."

И бързам, отивам, звъня. Снахата Златка ми отвори и тъкмо Ангелинчето, по-малкото момиченце на брат ми (по-голямата е Марчето), тъкмо му връзва обувките, защото ако той се обува и се връзва, тя пищи, иска тя да го обуй, тя да му върже. Това го забавя малко.

Аз влизам, сварям го в къщи и му казах: „Митко, той се казва Димитър, аз идвам чак от Изгрева не да ти влияя на твоето съдилище. Ти си съди както си знаеш, но тази сутрин ще съдиш един от нашето Братство, само да ти кажа кой е той, за какъв минава в нашите среди. Този човек, не съм близка с него, но върши много добрини. Например, някоя сестра, връща се вечер, гледа – пред вратата й изсипани дърва, една кола дърва. Друга сестра връща се, гледа – изсипани въглища пред вратата. Всичко той върши. Например имаме нашите игри. Като играем, сутрин играем, трябва пътечките, дето стъпваме, да бъдат насипани с пясък. Ама не обикновен пясък, а боядисан, хубав, за празниците. Той докарва по цели коли пясък и насипва на колелото, където по двама души ще играем. На други пък под вратата, под прага, пъхнал един плик – пари.

Аз лично една стотинка не съм получила подарък от Николай. Аз съм работила при него, срещу работа ми е плащал, но говоря за други, които са получавали от него. Значи човек, който мисли само да прави добро на другите. Имай го туй, тури си го, на ухото си го закачи, и пак го съди. Ако има някаква вина, си го осъди както си знайш."

Само това му казах.

На обяд пристига неговата жена Дора Карастоянова[216]. Тя беше хористка някога в Операта. И като пристига и като вика: „Лиляна, Лиляна, излез отвън, бе! Много симпатичен брат си имала, бе, та той цял ангел, бе! Абе, Николай скочи трапа, бе! Ний бяхме много разтревожени."

Значи брат ми не го прати в Белене. После, при друго нарушение, друг някой го е пратил на концлагер в Белене. Защото той мина през Белене. Какво е нарушил, не знам. Аз, когато рисувах лигавчетата, които той ми даваше, последното нарисувано – със свинята, дето плаках, че не може, става на петна и това, тези лигавчета много бяха, цял топ мушама. Можеш си представи! С години ги продавахме по разни будки. Не можехме да се освободим от тях.

В.К.: Да. Друго нещо интересно за процеса, не си спомняте? За Никола Антов и процеса?

Л.Т.: Не знам.Всеки случай, веднъж на една братска вечеря той разправяше какви нарушения е вършил въобще. Той е, нещо анархистично има в него. Да иска, да прави малко нарушения на закона и затова пък се получава, и...

В.К.: Кой това?

Л.Т.: Николай.

В.К.: Николай Дойнов.

Л.Т.: Много не държи за изпълнение точно по закона. Така в изказванията си даже се хвалеше с това, че е нарушавал някои закони.

В.К.: Накрая си научи урока. И брат му, и Борис не зачиташе законите, ама накрая трябваше...

Л.Т.: Туй са човешки закони.

---

[216] Тодорица Панталеева Карастоянова, 1901–1991

199. МАНОЛ ИВАНОВ И ЗАКЛЮЧЕНАТА ВРАТА

В.К.: Спомняш ли си нещо за Манол Иванов? Манол Иванов, понеже пишеше за него.

Л.Т.: Манол Иванов беше съпруг на Люба Иванова.

В.К.: Те са от Варна.

Л.Т.: Да, този Манол Иванов, когато дадох един концерт на Изгрева, той написал на едно листче (аз даже го държах в Библията си): „Виждам, каза, ангели над главата ти."

Като видение бил видял и ми го прати на сцената, да ми го дадат. Той заболя и си замина. И неговата съпруга ме извика, когато береше душа вече, на легло така, да направим една молитва, но той беше пътник вече, отиваше.

Този Манол Иванов, ето какво изживяване имам с него.

Пренасям се, въпреки, че кака Гана – жената на Тодор Павлов, чрез своите четири слугини ме следеше да не отивам на Изгрева. А аз се пренесох на Изгрева, от ул. „Хан Крум" – на Изгрева. Щото Тодор Павлов й дал пари и казал: „Приеми я, у дома да дойде да живей! Ще тури пианото долу в салона и ще й дадем стаята на нашата дъщеря Вера." И това е – да живея у тях.

Добре, ама аз избягах на Изгрева. Сега, кака Гана и снахата приготвят на Тодор Павлов ризите, бельото, нареждат куфарите, че ще заминава за Варшава и за после – ще говори в много градове. Рече, ще пътува с аероплан. И той й дал една сума, да ми я пъхне в джоба, да се пренеса у тях да живея. Пратиха Пенка да ме вика, слугинята: „Веднага да дойдеш, веднага!" Аз отидох. И те нареждат, гледат да няма да липсва копче на риза, на това – онова. И тя ме дръпна настрани и каза: „Бачо ти Тодор така поръча, тук ще се пренесеш, на!" И ми пъхна парите. Аз ги извадих, ако щете вярвайте. Исках да й ги туря в ръцете, тя отказа. Аз ги пуснах на земята. Тия пари аз не ги взех. Аз си имах добри още пари от Операта, не ги взех. „И какво ще кажа на батю ти Тодор като се върне?" Викам, не знам.

Дойде кола и ме пренесе на Изгрева. Аз се изсулих и отидох на Изгрева.

Там наех стаята на Епитропови. Платих за 2–3 месеца наведнъж. По две хиляди лева ми взимаше на месец, но Балтова ме заведе. Защото след беседа бяхме легнали на поляната и доде Балтова и вика: „Ох, о-ох, се печете тука на слънчице." Пък брат Христо вика: „Ти не знайш какво ни гори на главата. Сестра Лилиана сега има съобщение, че искат да я уволнят и ние търсим на Изгрева да дойде да живее." Тя каза: „Тръгвай след мене, тръгвайте след мене! Аз ще ви заведа!" И тя ни заведе при хаджийката – жената на Петко Епитропов. Качихме се горе и каза: „Седнете тука, аз ще й кажа нещо на ухото." И влязоха вътре в кухнята и тя й казала: „Лилиана ще получи голямо обезщетение, защото я уволняват. Искай й повечко пари на месец!" И тя ми поиска по две хиляди [2000] лева да плащам.

И наех тогава стаята на Изгрева. Сега, сутринта – багаж много, натрупан. Като стана течение между балконската врата (беше отворена) и вратата към стълбата стана течение, затвори се вратата от течението, аз останах отвън а ключовете ми са вътре. И не мога да си вляза, защото

имах багаж отвън. Искам да го внеса, излязох да го внеса, стана течение, буф, затвори се вратата.

В.К.: Значи духовете не Ви пускат вътре.

Л.Т.: Е, останах отвън.

В.К.: Не са съгласни да влезете в тази стая. Вероятно е така. И какво става по-нататък?

Л.Т.: И така, отивам пред салона и сядам пред една пейка. А работа горе, ей-така. И седя и се моля срещу салона, и се моля: „Учителю, викам, помогни ми, как да вляза сега?"

И по едно време Манол Иванов (нали ме пита, същият) слиза по стълбата от спалнята на Учителя, слиза. А, и тука завързани, ама трябва да има завързани сто ключа. Тракат така, на кръста.

– А, сестра Лилиана, какво правиш тука?

– Ами какво правя – зор имам, тъй, тъй, тъй.

– А-а, аз ще ти помогна. Я ела тука.

И се качихме двамата и влязохме в антрето на Учителя, в спалнята, само че в антрето. Имаше ей-такова бяло шкафче. Той дръпна едно чекмедже и извади съвсем ново (още го пазя, само че вече не е тъй ново, щото съм го употребявала), от кожа направено, тъй, тука да висят ключове, красиво направено, подарено на Учителя, в неговото чекмедже.

– Сега ще знайш, наново ми вика, ей на това ще накачиш всичките си ключове. Учителят ти го дава, не го давам аз. Виждаш ли, от чекмеджето Му го вадя.

И ми го даде.

– Сега върви да ме заведеш, да ти отворя вратата.

А то ключове, ключове, тука висят на кръста му. И като рече „хърт!" – отвори ми вратата и си влязох.

В.К.: Колко време преживяте в тази стая, колко години?

Л.Т.: Колко години? Че помня ли аз, когато се изнесох оттам. То всеки случай Борис Николов с цялата му клика негова, нали те бяха такива, мозайкаджии, всичките дойдоха. Че Боянчо... Да не ги изреждам. Дигнаха ми пианото на ръце, щото стълбата беше тъй, а че рече тъй, а че тука тясно, че не може да мине пианото, не може да го завиеш, а че разбиха, да може да излезе. И те ме пренесоха в бараката на Бахчеванови, цялата мозайкаджийска група.

В.К.: След като живяхте при хаджийката?

Л.Т.: При хаджийката. Ама много скъпо плащах там, за една стая само.

200. КОНЦЕРТНО ТУРНЕ И ВЪЗБРАНАТА НА БРАТСКИЯ СЪВЕТ

В.К.: Ами Вие говорихте за Коста Стефанов[217]. Спомняте ли си нещо за него?

Л.Т.: Коста Стефанов, сега.

Аз правя договор с Концертна дирекция, имам документи, сега да не ги вадя да Ви ги покажа. Дадоха ми салона в родния град на Фаустина – тя ми акомпанираше на пианото.

В.К.: Къде това?

Л.Т.: Тя е от Хасково. Дадоха ми от Концертната дирекция и ми дават, договор подписвам за десет града в Южна България. От град на град ще ходя, ще давам концерти. Дават и кочаните, и афишите, имат доверие на брат Христов – той да се занимава с печатане на афишите, залепване и продажба и ще се отчита пред Концертната дирекция.

Сега, Фаустина каза: „Вие тръгвайте напред, аз в деня на концерта пристигам и ще изнесем най-напред в Хасково", в нейния роден град. И пристигаме в Хасково и аз слизам на хотел.

Добре, ама преди да тръгнем сутринта от София, аз имах много вечерни тоалети. Трябва дълъг тоалет до земята. Всички ги отрязах, за да ги нося през деня. А сега нямам вечерен тоалет. Обръщаме се към брата на брат Кръстю, той беше комунист. И неговата жена имаше булченска рокля, с която се е венчавала, с шлейф. И като я облякох, точно ми стана. И ми я даде. Сега ще тръгваме и аз събирам куфарите вечерта и бях турила кисело зеле да се задуши, да вечеряме и сутринта тръгваме.

Звъни се на вратата, идва един брат и казва: „Брат Кръстю, викат те да се явиш в Братския съвет. Тази вечер имат събрание в къщичката на брат Боян Боев."

Той тръгна, без да вечеря и каза: „Сестра Лилиана, ти събирай куфарите, аз много скоро ще се върна."

Добре, ама да се върне, да се върне, да се върне – няма го. Аз хапнах 2–3 хапки и тръгнах и аз да отида там, да видя защо го няма. Когато влизам, в Братския съвет: Паша, Борис Николов, Антов. Баня, баня, знайш какво значи баня, гореща баня – така задушно вътре.

И Антов станал прав: „Я, че те дам! – вика на брат Христо. – Че те дам на прокуроро, че те дам на прокуроро. Ти няма да придружаваш певицата Лилиана Табакова за тия десет града, за концерти."

Добре, ама аз си взех в джоба договора, който съм подписала: че брат Христо ще носи и кочаните, и афишите. И като влязох, че като се разплаках, като взех да викам:

„Това Братски съвет ли е? Вие преди да почнете, направихте ли, нужните песни изпяхте ли? Направихте ли нужните молитви?"

И ги нападнах. И извадих договора и му го турих под носа: „Виждате ли тука кой е подписан?" Той си глътна езика. „Ама, Лилиана..." Омекна, омекна, стана не така агресивен.

Тогава и Коста Стефанов беше вътре. Сутринта когато се качваме на рейса, той помогна да качим куфарите и каза: „Браво, сестра Лилиана, бе дай си ръката да те поздравя!"

---

[217] Коста Стефанов, Коста Стефанов Киров, главен счетоводител на Бялото братство през 1958 г.

А Борис Николов, аз като се разплаках и взех да викам, „Аз, каза, напущам туй събрание!" И си излезе.

В.К.: А защо бяха против това нещо? Против Кръстю да ви придружава?

Л.Т.: Нищо не знам, нищо не знам. Да не ме придружава!

В.К.: Е, защо? Не искат да бъде с Вас или не желаят Вие да изнасяте концерти?

Л.Т.: Те искат да правя концерти, но да не бъде брат Христо.

В.К.: Ами кой да бъде?

Л.Т.: А, виждате ли? Вижте колко суров материал имаме в Братството. Сурова руда. Ама да я печеш, да я печеш, че да излезе нещо от нея. А печенето е страдание.

Така ми каза Учителят: „Пращаме те в Операта: ще туряш суровата руда в пещта, ще я печеш и ще вадиш от нея злато."

И в Операта има такива духове, има ги. Те си остреха ножовете на моя гръбнак, но аз издържах. Когато пътувах с Операта по турнета, аз носех куфари, но те не ми помагаха. Грабвах си куфарите, направя пет крачки (носех ги по един, по един), туря го на земята, върна се, взема другия. Но не се подчиних. Сама си ги носих.

В.К.: Значи и тези искат брат Христо да не Ви придружава.

Л.Т.: Така беше.

В.К.: Ха! Те какво, да не би да са искали друг да бъде и част от дохода от Вашите концерти да го вземат? Заради пари ли?

Л.Т.: Имаше Концертна дирекция, не е като едно време да бъде на частни начала.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ние се отчитаме на тая Концертна дирекция.

В.К.: Да.

Л.Т.: За всичко туй имам документи.

201. ЖЕЧО ПАНАЙОТОВ В ЗАТВОРА

В.К.: Ясно, да. Сега, по-нататък Вие споменавахте за една много голяма сума от пет милиона деветстотин петдесет и шест хиляди [5,956,000] лева. Давате данни за много пари. Откъде ги взехте тези данни? По време на процеса? От Учителя остава една много голяма сума от девет милиона деветстотин петдесет и шест хиляди [9,956,000] лева.

Л.Т.: Там, чисто ми е челото.

В.К.: Сега, не, искам друго да питам. Понеже Вие цитирате дадени цифри – откъде ги взехте?

Л.Т.: Е, от книжата на брат Христо ги намерих.

В.К.: Точно това исках да питам. Тука Вие давате изказвания на Жечо Панайотов. Той Ви ги е разказал, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: И Вие сте ги записали? Или сте ги чули?

Л.Т.: Жечо Панайотов нали беше и той осъден с Борис. Той беше осъден. А неговата жена, на Благи майка му, всеки ден идваше при мене и плачеше, лягаше на миндерчето ми, и седеше до полунощ при мене, защо-

то не ще да си иде в къщи. А че я безпокоят, сега от властта ли я безпокоят – не знам, но укриваше се да бъде тъмна къщата и по тъмно си отиваше да си легне. Щото Жечо беше вече в затвора. Не смееше даже да запали печка, коминът да не пуши. Тя мина през големи страдания, горката. Аз сварявах супичка ангелска, хапваше си, плачеше и чак в полунощ, късно, по тъмното се прибираше в студеното. Много преживя тази жена.

В.К.: А имате ли нещо от Жечо Панайотов, което той да е написал? Нещо написано от Жечо Панайотов?

Л.Т.: Нямам.

В.К.: Така. Тука Вие споменавате за Просветния Братски съвет и Духовна академия на Георги Томалевски. Той е имал някаква идея да прави Духовна академия, Георги Томалевски – писател, Георги Томалевски.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Искаха да правят Духовна академия. В какъв смисъл – като Университет?

Л.Т.: Не зная.

В.К.: Сега Вие тука споменавате за групите във Франция. Те са били няколко: на Михаил Иванов, „Алекси де травай" (Каква беше тази група?), l'Équipe de travail (Работна група).

Л.Т.: Епитропов.

В.К.: Не, не тука, за Франция. Споменавате, че има три групи. Едната група е на Михаил Иванов. Втората група е на Бертоли. Споменавате и една „Работна група", която се казва на френски l'Équipede travail.Коя е тази група?

Л.Т.: Не я знам.

В.К.: Така. Сега, коя беше причината да се предизвика финансовата ревизия?

Л.Т.: Също не мога да кажа.

В.К.: Така.

Л.Т.: Туй Антов отговаря. Мост беше между Братството и властта.

В.К.: Да, тука споменавате, че Комисията по верите, по вероизповеданията, са искали трима човека да влезнат и да бъдат връзка между Братския съвет и Комисията по вероизповеданията. Кои са били тия трима човека, спомняте ли си? Споменавате трима човека, които трябва да бъдат връзка.

Л.Т.: Не са казани имената им.

В.К.: Не е казано имената им.

Л.Т.: Да, дали са ги одобрили, не знам.

В.К.: Какво знаете за това, че на времето Антов е подарил дома на Гумнерови на „Опълченска" 66 за музей на Георги Димитров? Че Антов е подарил „Опълченска" 66 за музей?

Л.Т.: Също не мога да кажа.

В.К.: Имате ли някакви документи от тогава, от делото, от тези неща?

Л.Т.: Нямам.

202. КАРТИНИ И НАДПИСИ В СТАЯТА НА ЛИЛИАНА ТАБАКОВА

В.К.: Сега аз искам да Ви запитам за някои неща, за картини от Вашата стая. Какво представлява тази картина?

Л.Т.: Ами една, две, три, четири, пет, шест, седем планети.

В.К.: Да, това са планети.

Л.Т.: А това е стара рисунка на брат Христо, която беше текло върху нея и е прерисувано.

В.К.: От него?

Л.Т.: От него. А онова е изгорено, унищожено. Това мога да кажа.

В.К.: Тука има някакви концентрични кръгове и планетите, и съответно, нали?

Л.Т.: Да.

В.К.: А нещо по-подробно за нея?

Л.Т.: Не мога да кажа.

В.К.: Не можете да кажете.

Л.Т.: Друга картина: това е непроявеният човек.

В.К.: Тука е като елипса, като яйце.

Л.Т.: А всичките линии са неговите възможности. Вижте колко центрове има в непроявения човек и от всеки център по колко линии излизат. Това са пътища, съдби, съдба богата.

В.К.: Чий е този чертеж, по Учителя ли е?

Л.Т.: По Учителя.

В.К.: Кой Ви го е дал?

Л.Т.: Също го имам от сандъка на брат Христо.

В.К.: Да. Сега, долу има подписа на Учителя, а отдясно – там пак какво значи тука, този кръг, малкият? Тука вижте, да не е Кръстю?

Л.Т.: Това е пак знак от Учителя.

В.К.: Да, но нещо по-подробно не можете да кажете.

Л.Т.: Не може. Само че тия линии са много важни. Всяка линия не е произволна.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тя не е случайна. Чертежа аз съм го правила и е много труден. Не можеш да правиш и да слагаш нито каквато искаш боя, нито пък да правиш, когато ти искаш.

В.К.: Да, тази с различни цветове на молива.

Л.Т.: А това са възможностите, духовните възможности на непроявеният още човек.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: С които линии той ще се прояви в бъдеще, във всички светове. Физически, Духовен, Божествен.

В.К.: Да.[218]

Л.Т.: Сега, според Учителя имаме три свята: Физически, Духовен, Божествен; според теософите – седем тела: физическо, астрално, чувствено, ментално, умствено, причинно и будическо тяло.

Учителят казва, хората са нещастни, защото нямат будическо тяло.

---

[218] *Забележка на съставителя В. Кръстев*: Тази картина като елипса, с многото линии, излизащи от двата центъра на елипсата, е знамето на Бялото Братство

А будическото тяло е това тяло, в което влиза Бог да живее.

„И това е живот вечен да позная Тебе Единаго, Истинна-го Бога и Христа, Когото си проводил."

„Ако думите ми пребъдват във вас и вие пребъдвате в мене,
аз и Отец ми ще дойдем, ще направим жилище във вас и аз ще ви се изявя."

„Жилище във вас" – това жилище е будическото тяло.

А будическото тяло се създава – само един път има – от петтях добродетели.

Тия пет добродетели: Истина, Правда, Любов, Мъдрост, Добродетел – дават сокове.

От тия сокове се образува това будическо тяло, в което може да влезе да живее Бог и Христос.

В.К.: Да. Туй е портрет на ...?

Л.Т.: На брат Христов.

В.К.: Кой го е правил този портрет, кой го е рисувал?

Л.Т.: Кършовски, художникът.

В.К.: Кой беше този Кършовски?

Л.Т.: Кършовски, художникът, той го е рисувал.

В.К.: Така. Сега, тука има още един портрет.

Л.Т.: Също. Пак от Кършовски.

В.К.: Този, от Братството ли беше Кършовски?

Л.Т.: Кършовски беше известен художник и обичаше Учителя. Когато той направи изложба в София, където се правят изложбите, дойде тука искаше да ги дам, тези две картини от него. Аз не ги дадох. „Тука, викам, няма да излязат от тука!" Той искаше.

И в кухнята имам една картина, пак от него, само са контурите на Учителя. Но така хубаво е направил очите Му идеално.

В.К.: Този Кършовски е рисувал и ръцете, и ръката на Учителя. Знаете ли нещо за него?

Л.Т.: Нямам. За ръцете нямам.

В.К.: Аз съм слушал от Борис Николов, че той е нарисувал много хубави ръце. Той жив ли е този, къде е този?

Л.Т.: Жив е.

В.К.: Къде живее той?

Л.Т.: Нали като четете „Разговорите", неговата жена беше дошла да плаче на брат Христо, че той я остави, разделиха се.

В.К.: Защо я остави?

Л.Т.: Ами де да ги знам! Пред салона, аз тогава бях купила ягоди за Учителя и седях пред салона. А брат Христо разговаряше с Кършовска, а тя много плачеше от него, от мъжа си. И се разделиха.

В.К.: Сега ще прочета какво има записано и закачено по стените от нея, Лилиана.

Под един портрет, нейния като певица, пише:
„Учителят:
Изкуството на пеенето е изкуство на дишането".
Това е цитат от Учителя.

На портрета на нейната майка пише следното:
„Сестра Мария премина своя земен път като предана ученичка на Великия Учител.
Сестра Мария, ти ни остави един блестящ пример на благородство, истинолюбие и скромност.
Поклон пред твоя светъл образ."
Това е под нейния портрет.

По-горе на стената пише така:
„Учителят:
„Музиката предхожда философията, поезията, даже и проявената Любов на земята.
Ти не може да мислиш право, ако музикалното ти чувство не е развито.
Ти не можеш да бъдеш философ, ако ти не си музи кант. Само ако можеш да изпееш една добродетел, ти мо жеш да я приложиш."

Друг един цитат:
„Пей като музикант-художник, а не като звукоизпускател.
В пеенето трябва да изразяваме всичките чувства.
Ние като започнем, че и любов, и молитва, и нежност, и всичко караме ей-тъй, по шопски. Не, не, ние не търпим това.
Изкуството на пеенето е изкуство на дишането."

Друг цитат:
„Учителят: „Не пей с капитала си, а само с процентите.
Тембърът се губи при форсиране.
Пей като музикант-художник, а не като звукоизпускател."

Друг цитат: от томчето „Ново разбиране" [страница 229]
„Човешкото гърло като инструмент не може да се сравни с никой друг, направен от човека. Нито по сила, тон и израз.
Ти имаш гърло, което струва милиони, обаче никой не го цени."[219]

---

[219] **Мисълта – мощна сила**. 10. Утринно Слово от Учителя, държано на 20 ноември, 1932 г., София–Изгрев. – В: *Ново* разбиране. Утринни слова, година 2 (1932–33). София, 1949, с. 229: **„Ти имаш гърло, което струва милиони. Човешкото гърло, като инструмент, не може да се сравни с никой друг, направен от човека, нито по сила, нито по тон, нито по израз."**

Цитат от тома „Петимата братя", страница 184:

„Някои искат да намерят Христа в мене. Не, Христа ще намерите в Неговото Учение. Вие искате да знаете кой съм. Аз съм братът на най-малките в Царството Божие. Аз, най-малкият, искам да изпълня Божията Воля, да осветя Неговото Име, както Той ме е осветил. Искам и вие да следвате моя пример."[220]

Друг цитат от Учителя:

„Новото учение е наука, която съдържа всички възможности за реализиране на добродетелите още в тоя живот.
Новото учение е наука, която носи всички предпазителни мерки да се спрат войните, които сега съществуват.
Новото учение е наука, която съдържа всички закони, правила, методи за реализиране на доброто, към което се стреми човешката душа."

Друг цитат: „Веднъж в частен разговор Учителят ми каза:

„Някои мислят, че като ходят винаги с мене, са най-близко до мене. Те всъщност са далеч от мене.
Най-близо до мене са тия, които четат беседите, пеят песните и доброволно са се отказали от всички удоволствия, в чистота и святост живеят."

Друг един цитат от беседата „Право мисли", [страница 233–234]

„Езичниците станаха апостоли, проповядваха Христовото учение. Значи Римската империя застана на страната на Христа. Обаче, Мойсей беше предсказал на евреите, че Бог ще издигне пророк между тях и който не го слуша, ще бъде заличен от лицето на земята. Евреите не послушаха Мойсея и разпънаха Христа.
И вие така, може така да се оправдавате, че е писано вашия Христос да бъде разпнат. От кого? От самите вас.
А вие трябва да станете Негови ученици. Амин."

[*Бележка:* Посочен е текст от беседата, която е 32. лекция от Учителя, държана на 14 юли, 1926 г. в г. София, в *Условия* за разумния човек. лекции на Общия окултен клас на учениците от Всемирното Бяло братство, V година (1925–1926 г.), том 3. София, 1930: **„Езичниците пък отидоха да проповядват Неговото Слово; те станаха апостоли и защищаваха Христа. ... Значи Римската империя застана на страната на Христа, а еврейският народ каза: ние има-**

---

[220] **Братът на най-малките**. 24. беседа от Учителя, държана на 1 януари, 1917 г., София. – В: *Петимата* братя. беседи от Учителя. София, 1949, с. 184:
„Някои искат да намерят Христа в мене. Не, Христа ще намерите в Неговото Учение. Ако искате да знаете кой съм, аз ще ви кажа. Аз съм братът на най-малките в Царството Божие. Аз, най-малкият, искам да изпълня Божията Воля, както Бог е заповядал; да осветя Неговото име, както Той ме е осветил. Бог е бил толкова добър към мене, че аз, братът на най-малките, искам да му се отплатя с всичката си признателност. Искам и вие да последвате моя пример"

ме закон, според който този човек трябва да се разпне. Обаче Мойсей беше предсказал на евреите, че Бог ще издигне пророк между тях, когото те трябва да слушат и да му се подчиняват. Който не го слуша, ще бъде заличен от лицето на земята. Евреите не послушаха Мойсей и разпнаха Христа. Мнозина от вас ще кажат, че така било писано в книгите на пророците. Така се оправдаваха евреите, така може и вие да се оправдавате, да кажете, че е писано вашият Христос да бъде разпнат. От кого? – От самите вас.

Казвам, за вас е писано. Във вашия закон, да станете ученици на Христа, Той да ви покаже пътя към Бога. Затова именно, Христос каза: „Аз съм Пътят, Истината и Животът. Аз съм Пътят към Бога. Аз съм Пътят към Истината. Аз съм Пътят към Живота". Това значи: всички трябва да минете през Христа, да ви покаже пътя към Бога."]

Това са надписите, които са окачени по стените на нейната стая и ние ги записахме.[221]

203. КАК СЕ ЗАПОЗНАХ С ПАНЕВРИТМИЯТА

В.К.: Искам да ми разкажете отначало, когато сте били при Учителя – за Паневритмията.

Л.Т.: Когато играх първата си Паневритмия, най-напред застанах отсреща и не бързам да вляза в колелото, гледам как играят. И нали се спират от време на време, а пред мене се спря Невена Неделчева и дойде до ухото ми и ми каза, сама беше: „Сестра, елате да играем."

Викам: Не бързам още. Искам първо да проуча и после ще играя. Най-учтиво й отказах. И тя продължи.

След малко се падна пред мене (така, както се движи кръгът от Паневритмията) сестра Савка. Тя се наведе и каза: „Сестра, елате да играем." Било определено с нея да играя първата Паневритмия.

И след Паневритмията Учителят ме прие с брат Христов в приемната стая.

Тогава Той каза:

„**Паневритмията е колелото на безсмъртието**."

И ме попита: „Кое упражнение най-много ти хареса?"

Аз Му казах: „**Кой на ранина става да играй**".

Тогава Той каза: „Когато бяхте богове и в Райската градина играехте това упражнение, го играехте като богове. А сега, на физическия свят, пак го играете." И говори най-хубави работи за Паневритмията, имам ги записани.

---

[221] *Забележка на съставителя В. Кръстев:* Всичко, описано тук, го няма вече. Всичко това бе разпиляно умишлено, за да не дойде при мен и да се заличи името Лиляна Табакова, че е била на земята по времето на Учителя Дънов.

В.К.: Те в кой отдел са? В „Разговорите" ли са или не?

Л.Т.: Към „Окултната школа".

В.К.: Ние още не сме стигнали дотам.

Л.Т.: Не сме стигнали дотам. Там говоря и кой е брат Христо.

В.К.: Да. Разрешаваме един въпрос, ето и го и свидетел – пианистката Фаустина. Той е музикант чрез една идея.

Л.Т.: Да.

В.К.: Въпросът е следният. В момента записваме всичко, нали става като документ, да ви предупредя. Обръщам се към свидетеля. Сега тя има разговори, които ние в момента сме работили и работим вече цял месец. Разнищвам ги до безкрайност.

Сега, в първата част онова, което съм запланувал да излезне, това ще бъде: История на нейния творчески път. Това е една много голяма работа, много голям материал, който аз ще се занимавам с него.

Втората част – тя го е написала, има го в нейните „Разговори".

Третата част – трябва да бъдат сложени всички песни. Кои всички песни: „Битието", плюс тия дванадесет песни, които тя е дала. Но аз, доколкото си спомням от сестра Мария Тодорова, мир и светлина на душата й, тя казва: „Имам някои мои грешки коректорски, понеже не бяха коригирани шпалтите на времето, понеже се печатаха във Военна печатница, което е секретен отдел." Значи в нейните песни, които тя ги е издала, в песнопойката на сестра Мария, има някой дребни коректорски грешки.

Л.Т.: Които са и печатни, някои.

В.К.: Но сестра Мария навремето ми казваше: „Да знаеш, че има малки коректорски грешки." Момент, да довършим другият разговор. Значи оставаше ония три песни, за които говори сестра Мария, да се дадат от Лилиана Табакова. Ние приключваме този разговор.

204. ШКОЛАТА НА ОРФЕЯ И УНИСОНОВОТО (ОКТАВОВО) ПЕЕНЕ

В.К.: Сега продължаваме по-нататък за Школата на Орфей. Да ви запитам някои неща. Така, сега имам някои въпроси за Школата на Орфей.

Сега, първият въпрос: Откъде сте взели тия исторически данни, които Вие ги цитирате? За Школата.

Л.Т.: Вие имате ли „Орфей" в ръцете си?

В.К.: Самата книга ли? Не, аз имам за Орфей това, което Вие сте написали.

Л.Т.: А кой Ви го даде?

В.К.: Вие ми го дадохте.

Л.Т.: Орфей?

В.К.: Да, за Школата на Орфей.

Л.Т.: Чакай да видя.

В.К.: Какво говори Учителят за пеенето и за Орфей; исторически изследвания и данни за него. Това Вие ми го дадохте. Само това ми дадохте. Това, нищо не е загубено, само това сте ми дали. Имате повече от него, така ли? Още имате?

Л.Т.: Имам.

В.К.: Но Вие сте ми дали само тези страници и това са някъде към 10–15 страници. Аз това съм чел. И затова ми прави тука впечатление: Вие споменавате за Клавдий, исторически личности. Откъде сте ги взели тези данни?

Л.Т.: Ами от историята.

В.К.: От историята. Понеже не е цитирано.

Л.Т.: Да, защото Учителят казва: „Всичко, което пишат като исторически данни за Орфей, не е вярно." Той казва, още в началото казва.

В.К.: Сега тези данни на Учителя за пеенето от Вашия дневник ли са извадени или от беседите? От Вашия дневник ли е извадено?

Л.Т.: И от беседи, и от частни разговори, а дневникът си е отделна работа.

В.К.: Да.

Л.Т.: Там каквото е дадено, дадено.

В.К.: Така. На втората страница тука пише, Учителят ти казва: „Ти се свържи с духа на Орфея. Една много известна певица от древността влиза в тебе и тя пее чрез тебе." „Но, Учителю, казах аз, Орфей е тенор, а аз съм сопран." – **„На Небето, в духовните светове, всички са души. На земята само съществуват тези форми."** И прочее, и прочее.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, този тука: „Ти се свържи с духа на Орфея". Вие имахте ли усещане, че се свързвате с този дух?

Л.Т.: Аз имам усещане.

В.К.: Сега, кога Учителят накрая Ви каза, че тази известна певица от миналото е Аделина Пати?

Л.Т.: Е, накрая вече, преди да се замине, тогава ми каза.

В.К.: Тогава Ви каза.

Тука има исторически данни за траките и за Орфея. Вие сте ги взели от историята, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Защото според сегашните разбирания всяко нещо трябва да се цитира: от кой учебник, от коя книга е взето и коя страница.

Л.Т.: Да.

В.К.: Така е прието.

Л.Т.: Няма да се подчиняваме на светските изисквания, защото ние сме окултисти и работим по окултни правила.

В.К.: Тука на страница 3, Вие споменавате доста неща, но не са дадени така отчетливо, отделно, изказванията на Учителя за Орфей. Не мога да разбера кое е на Учителя, кое е нещо друго. Не мога да разбера.

Например: „Прочутите тракийски поети говорят за това. Когато ние с брат Христо споделяхме пред Учителя, че искаме да ни говори за Орфея, Учителят ни каза да не търсим авторите за историческия Орфей, защото техните изказвания не са точни и не съвпадат, не са еднакви."

Л.Т.: Е, да.

В.К.: Това нещо е извадено от Вашия дневник, нали, от Вашия дневник, който го имате?

Л.Т.: Да.

В.К.: Тези извадки за Орфей, те са от Вашия дневник. Този дневник съществува ли? Къде е този дневник?

Л.Т.: Ами дневникът е, аз Ви го дадох с разговорите ми с Учителя. Нямам друг дневник.

В.К.: А тези извадки за Орфей оттам ли са извадени или от друго място?

Л.Т.: Тези извадки за Орфей са от исторически източници.

В.К.: А онова, което казва Учителя за Орфей?

Л.Т.: Ами каквото Той казва, веднага записвам.

В.К.: Но тука не е отбелязано отчетливо, че е от Учителя, някои цитати.

Л.Т.: Ами именно, Той казва, че историческите данни за Орфей не са верни.

В.К.: Да. Така. Ето сега, например на страница 6. Говори са за лунната религия и за слънчевата религия.

Л.Т.: Да.

В.К.: И сега аз не мога да разбера това от Учителя ли е или е от исторически данни.

Л.Т.: От Учителя е.

В.К.: За лунната религия и за слънчевата религия?

Л.Т.: Да.

В.К.: Защото аз като го чета, не ми е ясно.

Л.Т.: Още горе казвам, че пиша какво говори Учителят за Орфей, а тук-таме цитирам какво говори и преданието, и историята, като казвам авторите.

Например Еврипид посочвам какво казва. То ще бъде отделна книга.

В.К.: То ще излезе като отделна книга.

Л.Т.: Защото към него имам една композиция много хубава. Аз пея тази композиция.

В.К.: Значи тя трябва да излезе като отделна книга. Сега, преди малко Вие споделяхте, че имате още материал за Орфей. Защото Вие се учудихте, че много малко сте ми дали.

Л.Т.: Не, нямам повече.

В.К.: Това е, нали?

Л.Т.: Щото са тънки листата, изглежда малко.

В.К.: А Учителят Ви каза, че Орфей е български дух, българин. По този повод ще дам едно обяснение. Сега, казахте Орфей – български дух. Как да го разберем? Това са траките.

Л.Т.: Е, по-нататък имам един документ, който е в мене и ми е даден от моя вуйчо, в този документ хърватския писател Иван Гондулич[222] ...

В.К.: Той споменава в една своя поема. Тази поема я имате, нали?

Л.Т.: Да.

В.К.: Имате тази поема. Така.

Л.Т.: Ще прибавя, и нотите ще дам, когато ще се печата, с песента ще бъде.

В.К.: Е, то ще бъде хубаво. Това ще бъде и след това песента.

Л.Т.: С песента.

В.К.: Добре.

---

[222] Иван Гондулич, Йван (Дживо) Гундулич / Иван (Џиво) Гундулић, 1589–1638, писател, поет

Л.Т.: До думите на песента, само че не я снемайте. И ще върви заедно с Орфей.

В.К.: Ясно. Мелодията с песните ще върви с Орфей.

Л.Т.: И мелодията е много хубава. Днешните театри са продължение на лунната религия тогава, която е съществува в Тракия. Защото те се събирали вечер и палели огън, и извършвали оргии. А сутрешните посрещания на слънцето извършвал Орфей със своите ученици.

В.К.: Значи това, което се говори на страница 6 за лунната религия и за слънчевата религия, това е по Учителя.

Л.Т.: Само от Учителя. Ако има нещо да прибавя от историята и това, посочвам автор. По-нататък посочвам. Всичко друго е от Учителя. Няма нужда на всяко изречение да казвам: „Учителят каза", това е тавтология. Та това е стилът на цялата книга.

В.К.: „По повелята на Всевишния, Орфей е бил проводен от Бога, за да влезе между човеците и учениците на Бялото братство."

Л.Т.: Да. Пак е от Учителя.

В.К.: Защото аз не го разбирам.

Л.Т.: Ама защо да пиша все „Учителя", няма нужда да пиша. Аз в началото казвам, какво казва Учителят.

В.К.: „Името на Орфей е тясно свързано с траките".

Значи всичко това е по Учителя? Защото аз така, като го гледам, се питам и се чудя откъде ли е.

Л.Т.: Ама още в началото казвам какво говори Учителят за Орфея, няма нужда на всяко изречение да казвам: „Учителят каза".

В.К.: Да, добре.

Л.Т.: То е от Учителя.

В.К.: Да. Тука споменавате, че Учителят (на страница 8) е предпочитал унисоновото пеене или октановото пеене на своите песни. Как да го разбирам?

Л.Т.: „Унисоново", значи не направени за четири гласа: сопран, алт, тенор и бас. Защото, например, един „Фир-фюр-фен", ако му турим четири гласа, цялата молитва отива в дъното на Ада.

Учителят държи неговите песни, във време когато Той говори беседи и Бог Отец говори чрез Неговата уста, да се пеят унисон, без да бъдат на четири гласа, да не бъдат насечени на четири гласа. Те не са светски песни.

Те трябва да се пеят, например „Аум" да не бъде направен на четири гласа.

Аз имам една композиция: целият хор пее „Аум" (Аа-уу-м); по-ниските гласове – една октава долу, без да бъдат за четири гласа. А аз отгоре пея едно соло. И чудесно звучи.

Те пеят отдолу Аа-уу-м, а аз пея отгоре: „Господи, обичам те за всички добрини, които си направил за мене от толкова хиляди години досега. Благодаря Ти..." и т.н.

А те пеят отдолу „Аум", ама унисон. Унисон значи да не бъде направен на четири гласа.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Има песни и молитви, които се опорочават, ако се направят на четири гласа.

Това, което прави Петърчо[223] – трябва да пита кои песни може да прави, не всички.

Мистичните песни трябва да се пеят унисон, а не на четири гласа. Веднага губят и стават светски. Тъй Духът се оттегля. За да слезе Свисшият Дух, Той не иска това, Божественият Дух не иска.

В.К.: Чета от ръкописа „Орфей е научил старите траки на култа на огъня и Паневритмията".

Л.Т.: Орфей, да.

В.К.: „Орфей е научил старите траки на култа на огъня."

Л.Т.: Ах, на култа на огъня.

В.К.: Това по Учителя ли е? Пак?

Л.Т.: Само от Учителя.

В.К.: Но аз така, като го чета, не го разбирам така.

Л.Т.: Ама не може аз на всяко изречение да казвам „Учителят каза"!

В.К.: Сега не се сърди, аз питам, питам. Така. Значи той ги е научил на култа на огъня. И какво е представлявал този култ?

Л.Т.: Култът на огъня е, когато той е пеел своите химни. Имало е жертвеници в залата и огън. И в огъня слагали благоуханни треви да горят и ги наричали, според тревата, която слагат. „Благоухание на мира", „Благоухание на майката на вековете" – такива са заглавията на химните на Орфея и ги наричали „благоухания", защото докато се пее този химн, жертвеникът гори и дава благоухание от тревата, която е турена на огъня.

В.К.: Учителят даде ли някой мотив от онези песни, които е пял Орфей от онази епоха?

Л.Т.: Даде някои.

В.К.: Кои?

Л.Т.: Е, даде.

В.К.: Но Вие имате ли ги, записани ли са?

Л.Т.: Ами аз съм написала цяла композиция за Орфей.

В.К.: Тази композиция от Учителя ли е лично?

Л.Т.: Даде ми се от Духа, но вътре е и Учителят.

В.К.: Да. Тя е вече като Ваше творчество, изявление на Вашия творчески дух.

Л.Т.: Да.

В.К.: Така го възприемам. Добре. Но иначе някой мотив да ви е дал Учителят преди време, приживе?

---

[223] Петър Пенев Ганев, 1951– , цигулар, композитор

205. ПЕСЕНТА „ГОЛЕМИЯТ ХАЛУЕЛ" И АСТРАЛНАТА ЗМИЯ

Л.Т.: Не, Учителят само ми даде „Големия Халуел", който сестрата на Аарон изпя, когато евреите минаха Червеното море и ги гонеше войската на фараона да ги върне назад. Щото фараонът не беше сигурен човек. Но когато евреите излязоха от Червеното море сухи и се полъгаха войниците на фараона, и влязоха в морето, то водите се съединиха и ги издавиха. Тогава сестрата на Аарона падна на колени и вдигна ръцете нагоре, и изпя „Големия Халуел".

Този „Голям Халуел", Учителят ми даде мелодия.

В.К.: И той е записан?

Л.Т.: И аз го пея.

В.К.: Като отделна песен или в тази на Орфей я имате?

Л.Т.: Няма общо с Орфей. Аз я изпълнявам, когато трябва да изменя времето. Тя изменя времето. Тя може даже да лекува. Тя е лечебна.

В.К.: Добре. Вие имате ли я записана?

Л.Т.: Имам я.

В.К.: Къде ще я дадете във Вашето творчество? В песните на Учителя ли ще я дадете?

Л.Т.: Сега засега не я давам, щото е много свещена. Аз я пеех на латински най-напред. Добре, ама когато брат Христо загуби пръстена си, когато се миеше сутринта, закачи Негов[ия] пръстен, който Учителя му го е дал. Този пръстен сега аз го подарих на брат Венцислав Янков. Той го тури на пръста си, защото за мене е много широк, просто излиза от пръста ми. Той представлява змията как си е ухапала опашката.

Сега да Ви обясня мистерията на змията.

Учителят каза така в частен разговор:

„Змията, която изкуси Ева в райската градина, е всеки човек я има вътре в себе си. Ако извадим малкият мозък, заедно с гръбначния стълб, ето я змията, която изкуси Ева. Тя е опасна тази змия, когато не е уловила опашката си, както е при мене. Тя тогава изкусява човека. И непрекъснато тая змия изкусява всеки човек. Само Великите Учители на човечеството, адептите и посветените, и напредналите същества, само при тях змията си е уловила опашката, няма кого да съблазнява, нито да изкушава, защото тия духове отдавна са ликвидирали своите слабости. Тази змия е вътре във всеки човек. Тя е тъй наречената астрална змия."

В.К.: На тази картина тук на стената в стаята Ви имаме змията, която е захапала опашката си и имаме силует на мъж и едно око. Какво символизира това?

Л.Т.: Това е Божието око, което и в тъмните нощи всичко вижда. За него нищо няма скрито-покрито.

В.К.: Сега имаме един силует – фигура на един мъж и на едно цвете, което е различно, в един цвят. Какво символизира? Тази е първата картина. Елате сега тука. Сега на тази картина имаме змията, която е захапала опашката си.

Л.Т.: А в средата е Учителят.

В.К.: А там, този цвят какъв е? Това лотос ли е?

Л.Т.: Това е свещеният индуски лотос, който някой път из нашите езера го пущат. Свещеният, Той е стъпил върху лотос.

В.К.: А отдолу, какво е това? Тези неща?

Л.Т.: Това са планети.

В.К.: Кой е нарисувал това? Кой е нарисувал тази картина?

Л.Т.: Кой е рисувал? Самият брат Христо.

В.К.: Така. Той беше и художник.

Следващата картина е змия, която е хванала опашката си. Тука вече виждаме птици. Тука виждаме хълм.

Л.Т.: Птиченца.

В.К.: И това е май аурата на Учителя.

Л.Т.: И пак тук е силуетът на Учителя.

В.К.: Да, точно това исках да Ви питам.

206. ПЕСЕНТА „ПИСМОТО"

Л.Т.: Има една песен от Учителя, Той я е дал за трите свята – за Любовта, Мъдростта и Истината. Аз съм я разширила, а Учителят ми даде това право. Ето как. Той каза:

Когато Любовта царува, смут не става.
Когато Мъдростта управлява, редът не се нарушава.
Когато Истината грее, плодът цъфти и зрее.[224]

И спира до тука. Но аз намерих в беседите на Учителя и прибавих още, за да станат пет добродетели. Тука са Любов, Мъдрост, Истина. Остават Правда и Добродетел.

И запявам на същата мелодия продължавам:

„Когато Правдата царува, тя въздава"

Тя е строга, тя не е като Любовта. Тя веднага въздава правда. И

„Когато Добродетелта управлява,
грехът не се нарушава."

И се получиха пет добродетели. Още два стиха прибавих. Но прибавих още един стих, защото Учителят каза по-нататък:

„Хората са нещастни, защото нямат будическото тяло."

А будическото тяло се получава от соковете на петтях добродетели. Ако човек прилага в живота си тия пет добродетели: Истина, Правда, Любов, Мъдрост, Добродетел, той ще изработи будическото си тяло, което е най-висшето и ще получи една цялостна композиция, много хубава.

Във време на съборите я изпълнявам. Значи най-високото тяло на човека, което трябва да постигне, това е будическото тяло, в което живее Бог.

---

[224] *Забележка на съставителя Вергилий Кръстев:* Това е песента „Писмото". За нея виж „Изгревът ...", Т. 1. София: Житен клас, 1993, с. 513–514, 541–550, 686. ISBN 954-799-183-3. Доказателство за „Писмото", пак там, с. 867–869.

207. ХЕЛИОС – УЧИТЕЛЯТ НА СЛЪНЦЕТО

В.К.: Тука на 12-а страница Вие споменавате: „Учителят ми каза: „Орфей е учител Хелиос, по-велик от Дионисий."

Кой е Хелиос?

Л.Т.: Хелиос е Слънцето, разбира се.

В.К.: Сега, тук Учителят е дал една съпоставка между Евридика – историческият реален образ, също като Дантевото Беатриче. За Евридика, че е исторически реален образ.

Л.Т.: Живяла е, живяла, съществувала е.

В.К.: Като исторически образ.

Л.Т.: Да, като исторически.

В.К.: Както и Орфей.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това го казва Учителят.

Л.Т.: Учителят каквото каже, това е.

В.К.: Сега, това сведение от Учителя е много интересно: евреите разпнаха Христа, а вакханките разкъсаха чистото тяло на Орфея.

Л.Т.: Много интересно, много интересно.

В.К.: Да. Както съпоставката между Дантевото Беатриче и Евридика на Орфея.

Л.Т.: Да.

В.К.: Съпоставка от Учителя. Това е много интересно и аз се чудех. Сега тука дава една друга съпоставка – между Соломон и Суламита от „Песните на Соломон".

Л.Т.: Да.

В.К.: Соломон и Суламита. Сега, този материал е интересен.

Л.Т.: Сега, до тука сте дошли?

В.К.: Да, този материал аз го прегледах. Сега, моето ...

Л.Т.: А цялото прегледахте ли?

В.К.: Цялото, до края.

Л.Т.: Щото Той говори, че България трябва да даде пример: театрите, концертните зали трябва да изнасят своите произведения сутрин. А най-много Братството. А Братството не ме послуша. Аз като им казвах, те пак се събират вечер и си правят вечерни програми, а аз правя само сутрин за разлика от тях.

Тука Учителят държи Братството вече да не прави братски вечери, а да прави сутрин, най-много до обяд, а не след обяд. Всичките нови песни и „Битието" ми забранява да ги изпълнявам вечер, а само сутрин.

В.К.: Само сутрин.

Л.Т.: Даже след изгрев слънце.

„Битието" ще се изпълнява след изгрев слънце. Също и новите песни, и всички стари, мистични песни трябва да се изпълняват сутрин.

И Паневритмията се изпълнява не вечер, а сутрин, защото вечер излизат гущерите, кукумявките и бухалите.

В.К.: Така, това е засега.

Л.Т.: Всички птиченца като се събудят сутрин и си отворят очичките и се покаже, докато не се [е] показал първият лъч, мълчат. Щом се покаже първият лъч на слънцето и почват: „Тюрлю, тюрлю, тюрлю, тюрлю!" – поч-

ват да благодарят на Бога, почват да пеят. Има една тишина преди първия лъч на слънцето. Даже малките птиченца я чувстват. И малките бубулечици по земята почват да се движат и да благодарят.

Тъй че вечерно изпълнение не отива на Бялото братство – отива сутрин, когато всичко се въздига. А вечер е слизане надолу.

Защото книгата „Школата" излиза от тия разговори, но има прибавени гениални работи вътре. На всяка глава на „Школата" имам цели страници от Учителя, магистрални. Той се вдъхновяваше, много, много.

Такава „Школа" няма под слънцето втора. Аз съм готова в огъня да я изгоря, но тя трябва да излезе, защото ще бъде, така ще я търсят бъдещите музиканти, особено певците. Това сега, което имаме, да се документира със снимки и да се изнесе, да го видя на бял свят.

В.К.: Съгласен съм. Ясно.

Л.Т.: Ха така.

В.К.: Ясно. Сега друго.

Л.Т.: Пристъпваме стъпка по стъпка.

208. УЧИТЕЛЯТ ЗА БРАКА

В.К.: Съгласен съм. По-нататък.

Л.Т.: Пуснах на три машини, понеже остана машинописен текст по три листа, „***Учителят говори за себе си***", само една и то на много места не е пуснала лентата боя, и не се чете.

Сега пиша, в началото съм, пиша още три пишещи машини, машинописен текст, Учителят какво говори за себе си, защото това, което имам аз, те го нямат.

Учителят казва тъй:

„Който подписва брак, влиза в големи противоречия.
Аз не изключвам себе си от това число, защото тези, които ме родиха, нямаха хармоничен живот. Тази, която ме е родила, не я наричам „майка", беше неграмотна. Тя не можеше даже да се подпише.
Аз се мъчих цял живот да хармонизирам живота им и не успях."

Това аз го имам – какво говори Учителят за себе си. Затова още три машини сега преписвам. А те са 52 листа. Сега съм стигнала до седмия лист. Нощя ставам да пиша. Защото искам да остане, като дам да се напечати, да остане в ръцете ми. И после, на много места има пропуснати неща. Сега ги правя по-хубаво – нали, като имам по-добри условия, давам и по-добра работа. Не е ли така?

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е сега. Сега пиша, а пък „***Учителят за музиката***" и ...

В.К.: ...последната среща.

Л.Т.: Последната среща при мене е другояче.

В.К.: Знам.

Л.Т.: Защо? Защото Учителят даде малки листчета имаше с датите, за всяка една дата, даже и за мене изпрати специално по брат Христо.

Той отиде в Мърчаево и аз останах във Вършец при майка ми. А на майка ми почнаха да й влияят артистите, защото готвеха на двора във вилата „Бел вю" и имаше двор, и артистките се запознават – на Лилиана майка й, и почнаха да й влияят: „Какво е тръгнал тоя дъновист с нея!" И тя почна да се повлиява, и един ден ми каза: „Искам да се омъжиш! Има предложение за тебе."

Имаше там една писателка Евгения Марс, нейният син беше Павел Елмазов. В Операта беше комичен бас. И тя хвърлила око върху мене и искат да устроят такива човешки работи. Извардиха брат Христо, когато отиде в Мърчаево при Учителя, да ме омъжат. Но Лилиана не се хваща лесно. И като й се скарах и казах: „Повече да не съм те чула да ми кажеш такива думи!", тя пък млъкна. И започна да мълчи. А когато спиш в една стая с един човек, който само мълчи, то е ужасно нещо. Другият път отидох и аз в Мърчаево при Учителя и му се оплаках. И Той ми каза...Тия работи не съм ги писала, защото много миришат на кал.

В.К.: Какво каза Учителят?

Л.Т.: Каза (и това не съм го писала, което ще кажа):

„Не ти трябва такива връзки да правиш. Ти трябва да бъдеш абсолютно свободна. Твоето гърло не е твое. То е на Бога! Няма да позволиш никой да се докосне до него."

И ми каза още: „Ти познаваш ли Асенчо Арнаудов?"

Вижте какво ми предложи Той: вместо да се омъжвам, да взема един сакат човек, да го гледам. С количка да го возя.

„Асенчо Арнаудов познаваш ли го?" Викам: „Да, Учителю." Той имаше една хазяйка в Германия, която имаше годеник. И върху годеника падна бомба и остана само труп, без крака и без ръце. Унищожиха му краката и ръцете. И тя не се отказа от него, а го возеше в количка. Да взема пример от нея. Не ми позволява да се омъжа, разбрахте ли?

Затова аз, не ми липсва нищо друго, освен да се моля, да пея и да работя само за моя велик и светъл, и лъчезарен и мелодичен Учител. Само той е смисълът на моя живот. И винаги Го питам, доволен ли е от мене.

Ето сега, вместо да се нареждам на опашка, да търся да си купувам хранителни продукти, само като помисля за нещо, то пристига на масата.

За Благи хич не съм мислила даже, че изпращат от Англия на Бялото братство известни блага. И благодаря, и ще се помоля, и ще се моля за всички тия душички. Сега разбирате ли?

209. БРАТ ХРИСТО – КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ

В.К.: Да. Сега, разбирам. В този мой сборник значи аз искам да сложа нещо от Вас: Учителя за музиката, последната Ви среща с Учителя и нещо от брат Христо.

Л.Т.: Ха!

В.К.: Брат Христо за музиката, искам и от него да сложа нещо. И Вие трябва да помислите, Вие знаете какво да сложим от него.

Л.Т.: Има, има, има, има, има, много хубави работи.

В.К.: Което е за музиката.

Л.Т.: Аз, ако ми кажат сега, за да се отплатя на тая душа, брат Христо... Той ме въведе при Учителя, той ме намери в света и ме хвана за ръчичка, и ме доведе при Учителя. Вие не бихте могли да издържите, което той издържа. Ако аз през годината пея триста пъти ролята на Розина, „Севилски бръснар", той триста пъти ще бъде в салона.

В.К.: Аз не мога да издържа.

Л.Т.: А той издържа.

В.К.: В никакъв случай.

Л.Т.: А той издържа. Аз му се чудя. Е, как ще му се отблагодаря? Ако ми кажат: един цял живот ще му миеш краката – ще ги мия. Ще ги мия, за да се отплатя, готова съм.

В.К.: Аз не мога да издържа на такова нещо. Аз нали чета разговорите – не мога да издържа.

Л.Т.: А, виждате ли? Виждате ли? Не случайно Учителят го прати. И такова упорито изпълнение на всичко, което изисква от него Учителят, аз втори човек не съм видяла. Даже там, където работеше във фабриката (то не е фабрика, ами, „Йорданка Чанкова" се казва)... Да, те го подушиха вече. Той например извършваше неща, които не може да се извършат, а като ги пипне той, стават. Да, имаше такива сили, работеха в него.

Веднъж се качихме на бивака – забравили сме да вземем кибрит. А си палим сами огъня и аз си крия в скалите, на едно скрито място съда, в който си варя отделно вода, за да не разравям големите чайници на Братството, които са укрити и заровени. Те са за много хора. Няма кибрит. Даже Дора Карастоянова беше седнала отстрани и тя видя – няма кибрит. Нито тя има, нито аз.

Изведнъж, той като се помоли, – ако щете вярвайте, не ме интересува – на камъка до огнището цял кибрит, неразпечатан, неотварян, се яви на камъка. И запалихме огъня.

Например, той е живял в къщата на Бертоли, той в града имал къща. И на неговите 40 дена, като си замина от този свят, аз го сънувам и ми казва: „Искам нещо топличко, топличко", ми каза.

Аз казах на неговите близки сестри – сестра Любка Хаджиева и сестра Гита, че го сънувах снощи и затова искам да сваря малко жито – ако обичат, да заповядат. Те казаха: ние сме заети, няма да можем да дойдем.

Добре, ама аз нямах там текуща вода, трябваше да отивам далеч, да наливам вода. Взимам си съда за вода и тичам да налея вода. И на шосето имаше телефон, телефонна кабина. Както тичам със съда, един човек ме среща и казва: „Абе на Вас ли чукат? Ще счупят стъклото – каза – на кабината, дето говорят вътре по телефона. Някой чука." Аз се спрях. Гледам,

Веса Колева говори по телефона. Остави слушалката и излезе отвън, и вика: „Абе Лилиана, за тебе, на тебе чукам, ще счупя стъклото на кабината.

Тази вечер имам един гостенин – селянин от селата, който има ясновидство и е пристигнал, и давам вечеря – жито ще сваря, и давам вечеря. Каня те."

Ето туй: вместо да наливам вода, да варя жито, аз отидох там. И този човек, селянинът, каза: „Когато живеехме у Бертоли, долу спря чешмата в мазето. Не ще и не ще – никаква вода не тече. Слязох аз – няма вода; слезе Бертоли – няма вода. По едно време се яви на стълалото горе брат Кръстю и каза: „Какво?" „Ами няма капка вода." Той слезе, тури си ръцете върху чешмата и започнаха да мърдат устните му, да говори нещо и водата юр-р-р(!), почна да тече." Самият човек го каза на трапезата.

210. ПОБОЯТ НА УЧИТЕЛЯ. ПЕСЕНТА „БОГ Е ЛЮБОВ"

Л.Т.: А, аз пък занесох, имам във вестници печатано за онова време, 1936 година, когато счупи стъклото убиецът, който искаше да убие Учителя, пратен от свещениците.

Учителят беше на сцената и седнал пред пианото, и чукаше с ръцете Си върху клавишите на пианото. И до Него беше седнал Иванчо Кавалджията. И като видя – платеният убиец се нахвърли върху Учителя и Го удари по главата, Иванчо вместо да го защити, избяга. Този същият, на следващия ден доди и падна пред, на колени пред Учителя, да иска прошка. А той беше пратен.

В.К.: Знаете ли как се казваше този човек? Кой беше този човек?

Л.Т.: Не каза името. Но аз занесох вестника нея вечер на трапезата и прочетох (Защото го намерих между книжата на брат Христо и имам го някъде, ще го намеря), че това лице искаше като Го удари по главата и на място да Го унищожи.

Учителят загуби съзнание и още на другия ден, а след време, Го качиха върху един кон и Го качиха чак на Рила. И Го туриха в палатка. И Учителят дълги дни беше не в тялото си, защото аз имам документи от сестра Савка. Тя ми поднесе цял пакет, под главата си го извади.

Разказваше ми, че на Рила, в палатката Му и вътре, всяка сутрин тя влизаше с едно тефтерче. Той написваше едно Божествено изречение и Неговите псевдонимови подписи, псевдонимови.

А когато тя влезе при Него на Рила в палатката и поднесе тефтерчето, не се подписа Учителят, а един Архангел. Учителят не беше в тялото Си, а прати един ангел тялото Му да го реставрира.

Чак на 40-ия ден Учителят хукна, като вятър вървеше. И отиде пред чешмичката, и изрече първата Си беседа. Като че не е бил и цялото Братство тичаше подир Него.

В.К.: А този вестник, това е от датата, когато е нанесен побоят?

Л.Т.: Когато е бил ударен.

В.К.: Да.

Л.Т.: Има го във вестника.

В.К.: Защото ние не знаем коя е датата. Знаем, че е 1936 година, но на коя дата, кой месец – не знаем.

Л.Т.: Е, има, всичко е записано. Човек не може всичко да помни.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Един акъл – кое по-напред. Аз имам 36-оперен репертоар и сега да ме събудят, го пея. Всичко е наредено в тоя мозък. И че само туй ли е!

Не е само музика. Иска се и слово да помниш, молитви, че формули, че какво ли не. И дневният ни живот изисква пак да имаш памет.

В.К.: Моята идея беше такава: аз искам Вие да подготвите нещо, да предадете нещо от брат Христо, да го включим в този сборник.

Л.Т.: Аз държа непременно. Защото Вие виждате в „Разговорите", че той винаги присъства. Ами то е грехота аз да не проявя една благодарност.

В.К.: Сега, аз искам значи от Вас материалите.

Л.Т.: Фактите са това.

В.К.: Например: Учителя за музиката, Вашата последна среща и нещо друго, Вие ще помислите.

Л.Т.: Ще ги има, дал, дал Господ.

В.К.: Три-четири неща ще сложим от Вас, някъде към порядъка на 30–40 страници.

Л.Т.: Да се турят. Накрая, накрая ли ще е, къде ще е?

В.К.: Това вече аз ще го преценя. И след това – от брат Христо, пак Вие ще намерите материал за музиката, нали, той ще си бъде авторът, Кръстю Христов.

Л.Т.: Да, аз сега ще Ви покажа една негова тетрадка, да видите негов[ия] замах.

В.К.: А така. И след това аз ще искам да опишете как сте дали тези песни и отпечатането на тези песни 1947 година. Да разкажете нещо, за да може да го поместим.

Л.Т.: Да, ще разкажа. И после, т[у]й не било на Изгрева, ами в Търново.

В.К.: В Търново.

Л.Т.: Значи тримата. Значи тримата са: Михаил, Кръстю и Учителят. Отиват да работят в Търново на вилата.

В.К.: Значи са на вилата.

Л.Т.: Тримата. Тръгнахме, казва, и Учителят изведнъж изчезна. Той се скрил зад един бряст. Ама поетично го описва тука, много поетично, много красиво. Но сега не мога изведнъж да преразказвам.

Ето, имам тук даже беседата и страницата, и номера, но да не отварям сега нотите, да Ви покажа.

Там казва тъй: „Учителят казва в тая беседа: „И песента „Бог е Любов" не е още завършена песен. Тя е едно окултно упражнение. Не знам – казва, ще имам ли скоро време да го разширя. Не ви обещавам, но ако имам време, искам да я разширя." И точка.

И мен ме събуждат посред нощ, докато бях в бараката си – на никого не пречех, мога и посред нощ да композирам. И ставам, и като почне да тече през мене музика, то стана цяла оратория.

Аз пея едно соло, Слънцето е тенор, Земята е алт, Луната е сопран – вижте колко действащи лица се явяват за „Бог е Любов", песента. И стана цяла оратория. Камъкът е бас.

А детският хор накрая ще се яви: малки момченца и момиченца, облечени като минзухарчета, като кокиченца, като цветя, защото тия цветя ще поникнат върху камъка отгоре. Щото камъкът като запее „Бог е Любов", ще се разтвори и Слънцето ще то обгърне с лъчите си, с любовта си и върху него ще поникнат тези цветенца. И малките дечица ще изпеят „Бог е Любов".

А когато дойде до „Ний ще ходим в този път на светлината", камъкът и земята, и луната, и планините – всичко, ще бъде един голям хор и ще завърши песента „Бог е Любов". И става прекрасна оратория, стана голяма. Да се приказва е едно, а да се изпълни е друго. Трябва да се изпълни това нещо. Щото Учителят е много богат Дух.

В.К.: Вие миналия път споменахте, че Вие Вашето „Битие" сте го разработили като композиция. Вашето „Битие" е разработено за оркестър, така ли?

Л.Т.: Имам го, да.

В.К.: Колко разработки има той? И за квартет ли е?

Л.Т.: Имам го, петдесет кила тежат нотните листове, много. Аз показах малко на Благовест Жеков.

Цялата Паневритмия отделно я имам. За, като почнеш пеене, флейта С (Це), обой, първа цигулка, втора цигулка, виола, чело, контрабас, за оркестър. Но не съм им го представила, защото веднъж споменах да кажат на музикантите, този Филип Стоицев каза: „Ама те са от друга гама" и това ги спря. И така го държа. Веднага мога да го дирижирам и веднага да се изпълни. И е разписано за всички инструменти, веднага турям да свирят, то е готово – но в друга гама.

Не само това. Новите песни, например **„Кажи ми светли Божи лъч"** – направена е за хор, за оркестър: първа цигулка, втора цигулка, виола, чело, контрабас – много от новите песни са направени за оркестър или за хор.

Например направила съм песента **„Стани, стани и Господ ще те оживи. Стани, стани и с Любовта започни"** и това, и когато запеят сопраните, хорът „Истината облечи", турям на баса долу, басовите. Басистите пеят: „Истина", едни вариации с движения надолу и се получава много красиво изпълнение.

Те сега искат (Аз имам много готови работи) да им дам, те да ги изнесат.

Добре, ама Учителят казва: „Когато един автор е написал нещо, той най-добре ще го предаде като го дирижира, отколкото ако даде на друг."

В.К.: Добре, въпрос.. Вие бихте ли могли да дирижирате в тази възраст един камерен състав?

Л.Т.: Защо да не мога, че какво! Бре, бре, бре, бре!

В.К.: Питам.

Л.Т.: Ами.

В.К.: Не е трудно за Вас?

Л.Т.: Че аз и сега си пея и гласът си ми пак звучи и имам височините. Когато един глас започне да губи височините, той остарява. А щом

държи височините си, той не е още остарял. Защото и на възрастния човек, ако погледнете гласните струни с огледалце и му кажете да каже: „И-и-и-ии-и", ще видите как блестят като седеф, съвсем са запазени.

Зависи какъв живот живее човек и човек не живее в тялото си, човек живее в съзнанието си. Ако съзнанието е заето с висши идеи и мисли, то е далеч от физическите увреждания, каквито дава физическият живот.

211. СПЕЦИАЛЕН ТОАЛЕТ ЗА КОНЦЕРТА В СЪВЕТСКАТА ЛЕГАЦИЯ

Л.Т.: Никоя нация няма такъв Дух, какъвто е Учителят; и такъв голям музикант, какъвто е Учителят.

В.К.: Значи България трябва да падне на колене.

Л.Т.: На колене всички да паднат, кой къде се намира да паднат и да благодарят. И да Му служат.

В.К.: На Бога да благодарят значи,...

Л.Т.: ...че в България се роди Великият Учител. И то в село Николаевка.

В.К.: Сега, Вие казахте, че Учителят е казал, че родовите духове понякога пречат.

Л.Т.: Понякога пречат. Да кажем майката много обича дъщеря си, а пък дъщерята иска да служи на Бога. Майката пък гледа да я пъхне в ръцете на един мъж, да я отклони от този път, като смята, че от голяма любов че го прави. Тъй, често пъти родовите духове дърпат към инволюция, а не към еволюция.

Ний се стремим към еволюция – да вървим нагоре, към Бога.

В.К.: А рожденатa сестра на Учителя, която се казва Мария, рожденатa сестра на Учителя?

Л.Т.: Ами тя не е идвала в Школата на Учителя, тя била евангелистка.

В.К.: Тя признаваше ли Го за Учител? Или за рожден брат?

Л.Т.: За рожден брат. Казват, човек да живее с будно съзнание; даже като легне да спи, пак да е буден в съзнанието си, да не се напълно откъсне.

В.К.: Сега, понеже Вие преди малко споменахте за оная покана пред Съветската легация, която Ви е дадена и Вие сте я дали на Учителя.

Л.Т.: Ами разбира се, как ще отида, без да питам Учителя! Аз тогава посещавах Учителя. Даже Той каза, в бяло ще се облечеш. И казах на майка ми, а тя е голяма шивачка. Тя е завършила със златен медал в Сливен училище за шев. Със златен медал и беше майсторка най-първа да шие булченски рокли на такива, които ще се венчават. И като видиш роклята, кое е лице, кое опаки – не можеш да познаеш. Така чисто работеше, най-хубаво. И за една рокля й плащаха един наполеон, златен, много скъпо й плащаха.

В.К.: И тя Ви уши бяла рокля?

Л.Т.: Тя ми уши специален тоалет за Съветската легация, с шлейф. Тука се хващаше с гривна и когато стъпя на сцената, го пущам. Бях много елегантна.

В.К.: Значи Вие показахте поканата на Учителя и Той Ви изпрати там, одобри?

Л.Т.: Той ме прати! Аз Го питах. И дойде Стефан Киров с файтона си и каза: „Тръгваме!"

В.К.: Да, ясно. Понеже това миналия път не бяхте го казали, затова. Сега, аз искам да Ви питам за някои неща в онова, което сте написали под заглавие „Въведение", за брат Христо.

Л.Т.: А, аз съм го даже забравила какво съм писала, Вий сега ще ми напомните.

212. КОМПОЗИТОРЪТ И ПЕВЕЦЪТ ХРИСТО. ПЕСНИТЕ „ДА СЕ ПРОСЛАВИ БОГ В БЯЛОТО БРАТСТВО" И „ПЕСЕН ЗА ЖИВОТА"

В.К.: На страница 1 Вие казвате: „Брат Христо имаше композиторски дарби. Заедно композирахме и пеехме."

Л.Т.: Да, например ще Ви дам една моя композиция, „Синовете Божии" е заглавието, **„Химнът на синовете Божии"**.

Той се връща от фабрика „Йорданка Чанкова", където работят бонбони и ми каза: „Как прекарахте през деня?" Аз му казах: „Ето каква композиция написах" и му я изпях. А той каза: „Недейте завършва с думата „съмнение", ами завършете с думата с „вяра и любов". Той винаги даваше един ценен съвет за моите трудове. Заедно, аз взимах значи под внимание неговата забележка и веднага прибавях.

В.К.: Значи Вие пишете: „Ние заедно композирахме и пехме."

Л.Т.: Да, вярно е, за някои работи. Но той цял ден беше на работа и вечер, каквото съм написала, го споделях и той направяше някаква забележка.

В.К.: Вие пишете, той имаше композиторски дарби. Нещо композираше ли? Имаше ли някои композиции?

Л.Т.: Например той изпя „Да се прослави Бог в Бялото братство", мелодията той я даде. Това беше в 10 часа. Във време на беседа се вдъхнови, стана прав и изпя:

„Да се прослави Бог в Бялото братство и
да се прославят Белите братя в Божията Любов."

Той даде тази мелодия.

В.К.: Имате ли я записана, нотирана?

Л.Т.: Ами пея я постоянно. Имам я. И в три варианта:

Да се прослави Бог в българския народ.
И да се прослави българският народ
в Светлото Бяло братство.

Трети куплет:

Да се прослави Бог във всички народи.
И да се прославят всичките народи
в Светлото Бяло братство.

Тъй че в три варианта го пея. Винаги го изпявам в неделя. Заедно работехме.

В.К.: „Няколко дни преди да си замине, той тихо ми изпя една прекрасна „Песен за живота" и често си я пял с мене."

Л.Т.: Сега, ето, Учителюватa песен започва от тука:

Не разрешавай суетата на живота,
не избягвай благите страдания,
те са дял в човешкия живот.
В тях се крие любовта.
Стреми се към вечността –
там е Великата Божия Слава.

Това е от Учителя, **„Песен за живота"**.

Добре, ама когато брат Христо почна да бере душа (а той си замина от заболяване на черния дроб, хепатит на черния дроб) и го дигнаха, брат му дойде, той се намеси. Той е член на Партията, на БКП [Българска комунистическа партия]. И го туриха в Инфекциозната болница, хепатитно отделение. И дотук, не пущат никого. А мене ми туриха бяла престилка и ме пущаха. Но после се оказа, че не било заразително. Хепатит, първо мислеха, че е инфекциозен, както и да е.

Сега да не си спомням тия тъжни неща. Но Баева, лекарката, ми каза, че с маркуч го хранеха от ръката, не от устата.

В.К.: Система, венозно, през вената на ръката.

Л.Т.: И той сам пожела да му даде тефтеря, да подпише той, че на собствена отговорност иска да го изпишат от болницата. Защото тя казваше, че е опасно за живота му, а той не искаше да го изследват, да му правят аутопсия, след като си замине. И решихме.

Аз взех едно такси и го закарах в моята мъничка барака и го турих на моето легло, където аз спя, а аз легнах, на миндерчето се свивах да спя, щото нямаше място за друго легло. Имаше едно миндерче и там се свивах, а него го турих на моето легло. Той издъхна на моето легло.

Вечерта, като дойде брат му с неговата жена, доведе един лекар невролог и лекарят каза: „Тази жена – посочи на мене – недейте я оставя тази нощ сама с болния. Да има човек с нея." Той усети, че болният си отива.

А стана обратното: всички си отидоха, а аз останах сама с него. Цяла нощ съм седяла над главата му и на разсъмване, в пет часа без десет минути той издъхна. Той беше в пълно съзнание и ми каза: „Аз няма да умра, чу ли? Аз винаги ще бъда жив и всичко, което сме правили заедно, ще продължаваш да го правиш."

Ние никога не бяхме с общото на Изгрева, винаги отделно.

В.К.: И той тогава изпял една песен?

Л.Т.: Той изпя, ето първата фраза на песента:

Живота е най-красивата песен,
която Любовта възпява
и ние живеем!

И сега към Учителюватa песен аз прибавих неговата фраза. И тогава почва Учителюватa песен. Накрая пък завършвам с моя мисъл. Отпред турих неговото, а отзад турих моя мисъл:

Ние живеем, защото пеем
песните Му святи.

И стана чудесна песен от Учителя.

В.К.: Вие я имате нотирана?

Л.Т.: Имам я и я пея.

В.К.: Пишете: „Намерих портрети от Учителя с Неговия подпис." В неговите неща има портрети на Учителя с подпис на Учителя?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие ги пазите тия портрети?

Л.Т.: Да.

В.К.: После ще ги преснемем. На страница 2 пишете: „В Братския салон изнасяхме много концерти."

Л.Т.: Много, много, много, много, много...

В.К.: Какъв беше репертоарът? Братски репертоар?

Л.Т.: Да.

В.К.: Ама и той ли пееше?

Л.Т.: Той пя на 27 декември, на годишнината на Учителя изпя солото и...

В.К.: Кое соло?

Л.Т.: На „**Мирът иде**". В средата има едно соло:

Учителю на Любовта,
Ти дойде при нас и донесе
Мъдростта и Истината.

Тази фраза той я изпя божествено. Даже казаха от Братството, че видели над главата му главата на Учителя, казаха онези, които имат ясновидство. Аз тогава дирижирах оркестъра и хора. То беше голямо тържество.

В.К.: Вие пишете: „Преди отчуждаване на салона, в 5 часа сутринта и 7 часа вечерта изнесохме два концерта с хора и оркестъра на Братството."

Л.Т.: Аз го дирижирах тогава.

В.К.: „Солист беше брат Христо."

Л.Т.: Солист беше брат Христо.

В.К.: „Брат Христо записваше в своя дневник всичките си опитности от Учителя."

Л.Т.: Да.

В.К.: Този дневник Вие го имате, така ли?

Л.Т.: Е, отчасти имам.

В.К.: Защо?

Л.Т.: Защото той си го държеше в неговата къщичка. Имам отчасти.

В.К.: Е, добре, не е ли пълен? Защо отчасти, изгубиха ли се?

Л.Т.: Отчасти го имам.

В.К.: Изгубиха ли се тези неща?

Л.Т.: Не зная.

В.К.: Да. Учителят го е повикал в 1919 г. в Търново и водил много разговори с него. Тези разговори има ли ги записани?

Л.Т.: Имам част от тях.

В.К.: Тука Вие цитирате много неща, но пак от неговите бележки, по които сте работили.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: На страница 7 и страница 3 Вие пишете: „Той казва: „Повика ме Учителят и ми показа на небето фигура от облаци, и каза: „Ето това е Тао."

Л.Т.: „Тао" е Бог.

В.К.: Това е на санскритски ли?

Л.Т.: Да. Когато Той ми каза да изпея „Фир-фюр-фен", като соло в Радиото да го дам, Той ми каза: „Няма да го пееш, както те го пеят.

Те пеят „Тау, Тау, Тау", не.

„Фир-фюр-фен, Тао" – с „о", а не Тау.

Ще бъде „Тао Би Аоумен." Значи не направо „у", а „АОУ-мен" – на една нота да турят три гласни: „Фир-фюр-фен , Тао Би Аоумен."

Така ми каза. „И ще го пееш маестозо, стегнато, а не размито, развлачено, като гръцките – каза – църкви пеят гърците, както пеят. Това не го понасям аз."

И ми показа как да го изпея. И Асен Найденов, главният диригент, ми акомпанираше на пианото.

В.К.: Да. Споменавате, че материалите на брат Христо са обемисти и трябва отделно да се издадат. И какви са неговите материали? Те са много материали.

Л.Т.: Ами изживявания с Учителя и отчасти и с брат Михаил Иванов, когато са били около Учителя.

В.К.: Когато дойдем до този материал, тогава. Сега продължаваме нататък.

Л.Т.: Да.

213. БЕТОВЕН – ПОНЕМЧЕНИЯТ СЛАВЯНИН

В.К.: Сега, тука на страница 4 пише: „Първият лъч в музиката – от Бетховеновата Девета Симфония", първият лъч.

Л.Т.: Учителят го каза това:

„Първият лъч в музиката е Деветата симфония на Бетховен."

Виж колко високо го поставя.

В.К.: Сега, там се споменава: „Бетховеновият Дух е от славянството."

Л.Т.: Да, Учителят каза: „Той не е германски дух. Той е славянски дух, роден в Германия."

В.К.: Защото аз също съм слушал едно изказване на Учителя, че Той казал: „Бах, Бетховен не си знаят произхода – казва, – те са понемчени славяни", понемчени славяни.

Л.Т.: Може, може, да.

В.К.: Те са славянски Дух.

Л.Т.: Славянски Дух.

В.К.: На страница 5. Защо Бетховен си е послужил с квинти?

Л.Т.: С „празни квинти" ги нарича Учителят, защото като чуеш една квинта, тука усещаш, че на слънчевия възел, че се изпразва нещо.

А тия квинти Учителят ми ги даде, да ги сложа в Битието в прелюда. Да покаже, че земята беше пуста и беше хаос, тъмнина, бездна, нищо устроено няма вътре. Затова първите страници ще бъдат само квинтови акорди.

Ами аз Му казах: „Аз съм учила хармония, Учителю, и забранени са паралелни квинти в хармонията."

Той каза: „Ти няма да слушаш тази хармония, ще пишеш отстрани: „Така искам Аз, така иска авторът."

И аз пиша отстрани: „Така иска авторът." За да изразя този хаос, преди да се оформи нещо като земя, като небе и т.н.

В.К.: Тука Вие говорите за разбора на „Битието", че ще го дадете в „Новото Битие". Това е отделна Ваша книга – за „Новото Битие", разборът? Това е отделен материал, така ли?

Л.Т.: Е, аз го чета, когато изпълнявам „Битието", имам в отделна тетрадка да чета за „Битието".

В.К.: И добре, когато...

Л.Т.: Но сега не е удобно.

В.К.: Въпросът е друг. Когато става въпрос за „Битието", Вие го имате нотния текст, а отпред трябва да се даде разборът, който Вие го имате.

Л.Т.: Имам и Словото.

В.К.: Значи Вие този материал го имате?

Л.Т.: Имам.

В.К.: Добре. Продължаваме нататък. Значи тези букви не Го питахте какво означават?

Л.Т.: Не.

В.К.: Защото аз съм набелязал тука много такива букви. Значи Вие не ги знаете. Тук има едно нещо интересно:

„Бог да пази В. В. брат Христо Филиел".

Л.Т.: Той се подписваше „**Филиел**". А то значи „Син на светлината". „**Ел**" е светлина, а „**фили**" е син.

В.К.: Сега, това Учителят ли му го е дал или той?

Л.Т.: А, не знам, не съм го питала.

В.К.: Така.

Л.Т.: Така се подписваше: „Филиел".

В.К.: Тука също има много такива съкратени букви. Значи Вие не може да кажете.

Л.Т.: Не всички, не съм се спирала върху тях.

В.К.: Добре.

Л.Т.: В душата си. Цели торбички писма имам от него до мене, защото той имаше обичай, нали наближава обяд – той тогава пристига при мене да обядваме заедно. Цяла сутрин е в бараката си и непрекъснато медитира и се моли. А когато влиза на обед, ми подава едно писмо.

Винаги, през ден или всеки ден, аз получавам едно писмо от него. Разбира се, че ще имам много писма.

214. ТРИДЕСЕТ И ТРИ ПИСМА ЗА РОЖДЕНИЯ ДЕН НА ЛИЛИАНА, НА ЦВЕТНИЦА

В.К.: Вие казахте, че на Вашия рожден ден, на Цветница, Ви е подарявал писмо, написано на пишеща машина.

Л.Т.: А той, на рождения ми ден, ние имаме 33-годишно приятелство, за всяка година имам една Цветница, затова имам 33 писма. Последното му вече не можа да го напише, защото на Цветница той вече не можеше да пише.

А 33 писма имам като поздравителни писма на Цветница. И много от тях бяха придружени с един плод, пратен от Учителя за моя имен ден. Даже и на Изгрева като бях, Учителят пращаше чрез него някакъв плод за моя имен ден.

И брат Христо даже [в] някои от тези писъмца, с които ме поздравява, пише: „Написах го на масата на Учителя" – вътре, когато е бил при Него и е казал, че отива да ме поздрави. А тези малки поздравителни писъмца са много интересни също, но Вие не сте имали време да ги прегледате.

В.К.: Да. Аз прегледах този материал, който е, нали, той е интересен материал. Единствено затруднение имах с тези букви.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Там е затруднението, да.

Л.Т.: Изпращаше ме вечер, след като съм пяла на сцената, до дома, до пътната ми врата, да се кача горе. И оттам насетне тръгва пеша по шосето, защото спират всякакви трамваи – нямаше тогава трамваи и рейсове. И мач-мач-мач, пеша, чак на разсъмване се прибира на Изгрева. Защото присъства, когато пея вечерта в Операта.

Това става на всяко мое излизане на сцената. Аз се чудя как издържаше. А това голямо, дълго шосе го извървяваше пеша, а той накуцваше.

В.К.: Сега, значи не можем да прочетем тези букви. Искам да Ви питам нещо друго.

Тук на страница 11 имате няколко имена: **Цветана-Лилиана** – на физическия свят, **Михаела** – на Духовния свят и **Амрихаела** в Божествения свят. Кой Ви даде тези имена?

Л.Т.: Учителят.

В.К.: Михаела – за Духовния свят. Какво значи Михаела?

Л.Т.: Е, не знам.

В.К.: А Амриха? Аз съм чувал Амриха. А защо Амрихаела? Защо „-хаела"?

Л.Т.: Не знам.

В.К.: Значи Учителят Ви даде тези имена.

Л.Т.: Да. Аз ги имам записани и върху нотите.

В.К.: Да. Сега, между писмата на брат Христо сте намерили един клас на „Битието", отстрани един ключ на „Битието". Отстрани на този ключ е написано: „Този ключ на „Битието" е даден от Учителя."

Л.Т.: Аз го имам.

В.К.: Който разгадае този символ, този кабалистичен знак, той ще знае всичко.

Л.Т.: Да, имам го. Имам го като спомен. Той го даде, при второто езеро на Рила го даде. Имам го, в материалите на „Битието" го имам.

В.К.: Какво представлява този ключ?

Л.Т.: Искате ли да го видите? Къде сега да го вадя? Много особен. Вътре се вижда, едно, две, три, но фигурата е, неземна фигура. А като се взреш вътре, виждаш, че се образува едно, след туй едно-две и след туй едно-три и недоумяваш какво е това.

В.К.: Добре. Така.

Л.Т.: Една фигура.

В.К.: Сега, това е което има записано за Въведението.

Л.Т.: Освен тази Школа, още две има.

В.К.: Да, аз ги прегледах и ги прочетох. Към тях нямам никакви въпроси и забележки.

Л.Т.: Да.

215. МАХАТ ЧУХАН И МИХАИЛ ИВАНОВ

В.К.: Това е музикален материал. Сега аз искам да извадите онази книга за Сидет.

Л.Т.: А, да я дам.

В.К.: За да може да я разгледаме.

Л.Т.: Ще Ви я дам.

В.К.: Искам да я видя.

Л.Т.: Нямам хубав френско-български речник. Трябва да имам и речник, за да преведа.

В.К.: Ти имаш друга работа сега.

Л.Т.: Ето Го Учителя.

В.К.: Какво представлява тази книга?

Л.Т.: Вижте сега, Махат Чухан...

В.К.: Първо, тази книга се казва „Вехат".

Л.Т.: „Висак".

В.К.: Тази е от 1947 година. Откъде Вие купихте тази книга? Кой Ви я даде?

Л.Т.: В книжата на брат Христо я намерих.

В.К.: А-а, да.

Л.Т.: Ето го Махат Чухан. А той, виж какво се пише за него: че е амбасадьор на...

В.К.: Шеф на Агарта.

Л.Т.: На Агарта. А за Агарта аз го имам материала, навита на фишек, тепърва ще я пиша. Агарта – Понтифите там управляват. Агарта се намира по лицето на земното кълбо, на тайно място. Той е шеф на Агарта. Този Махат Чухан слезе, изпратен от Тибет в Париж, в школата на Михаил Иванов и му даде голям изпит. Той разполагаше с техните костюми. Има го, целия съдебен процес на Михаил го имам на френски. Само че е в сандъците затрупан.

Той се явява, Махат Чухан, в костюм специален, какъвто там обличат: тука – със златна гривна; тука – втора златна гривна; на краката – златни гривни, бос. И сяда на турски, там го имам фотографиран. А Михаил излиза със заглавие „Заместник на Христа". Той стана причина, та му гъделичкаше под езика. И като се тури като „заместник на Христа", го осъдиха

четири години за това, че пипал момичетата. Самите майки излязоха да докажат в съда. Сега, ето го, казах Ви. Ето го и Михаил, а ето Го Учителя Дънов.

А за Учителя казва, че е Учител на Светлото Бяло братство, а за Михаил – че е Негов ученик.

В.К.: Пише: „Le Maître Peter Deunov".

Л.Т.: А, то много ясно. Ето го Михаил.

В.К.: Какво пише?

Л.Т.: Значи като негов пръв ученик го представя. А тука има и други снимки.

В.К.: Да.

Л.Т.: В Тибет как работят. Ето например в началото. Ето тука, тука има други снимки. Сега вижте забележките червени. Аз съм го изяла с кориците. Това са мои забележки.

Те от Агарта казват, че те управляват цялото земно кълбо, защото няма по-чисто място от тяхното. Там не е извършвано никакво убийство. Те са вегетарианци. Те даже с чорапи не влизат – боси влизат, когато се молят.

И нямат така коса като Вас, ами всичко това го избръсват, главата е гола. Ето, много аскетичен, ето ги на, вижте.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз като Тибет и в света, както Махат Чухан, пратиха, но Махат Чухан си свърши работата. Той слезе, за да тури Михаил в затвора. Той затова слезе.

В.К.: Ако не беше го сложил в затвора, как щяха да се развият нещата? Защото има една беседа на Учителя, за Учителите: „Онзи – казва, – който слага злато на ръцете, на пръстите си и така нататък, той – казва, – е от Черната ложа, Учител на Черната ложа". Да. Но самият факт, че той е облечен като черен маг...

Л.Т.: Две снимки.

В.К.: Облечен със злато и гривни – това означава, че той е представител на другата Ложа.

Л.Т.: Ето, те са будисти.

В.К.: Будисти, да, виждам аз тази книга. Сега, тука е дадено портрета на Учителя.

Л.Т.: Всеки случай Учителят е на голяма висота тука.

216. ИМИТАТОРЪТ МИХАИЛ ИВАНОВ

В.К.: Сега, друг въпрос. Когато Вие четохте тези изрезки от френските вестници, какво впечатление имахте: правилно ли го осъдиха или бе скалъпен този процес?

Л.Т.: Аз чувствах, че всичко беше инсценирано и надуто. Чак тъй не е бил Михаил, толкова ниско паднал. Аз не вярвам, защото аз го обливам с един по-светъл душ.

Аз не искам да се излагат нашите братя. Даже и да е влязъл в момент на някаква слабост, аз пак искам да го извиня. Затуй, защото държа всички наши братя и сестри да бъдат святи, чисти и съвършени.

В.К.: Аз бях чул на времето, че той беше се обявил за Учител на Бялото братство, Михаил.

Л.Т.: Да, вярно.

В.К.: Е, Вий как реагирахте? Ами Христо как реагира?

Л.Т.: Аз съм против това и брат Христо така го реши.

В.К.: Беше против това нещо?

Л.Т.: Много, много. Брат Христо много е смирен и скромен, затова Учителят го държеше около себе си.

В.К.: Ето сега например той, когато се обявява за Учителя, започва да имитира и да се дегизира като Учителя.

Л.Т.: Точно, точно.

В.К.: Ето, гледайте сега тука една снимка, една снимка.

Л.Т.: Тука той е дегизиран.

В.К.: Дегизиран като Учителя. Жуми. Учителят казва за него: „Котката някой път жуми, за да хване мишката", казва за нея.

Ето виж сега, сложил си, направо имитира Учителя в тази снимка.

Сега ето друга снимка – пак имитира Учителя. Учителят има една снимка на Присоите и той имитира тази поза на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ето, виждате тука сега.

Л.Т.: Той е дегизиран. Даже имал фризьори, жени фризьорки, които го фризирали.

В.К.: Ето сега друга снимка негова – пак дегизиран като Учителя.

Л.Т.: А-а.

В.К.: Ето, вижте сега как е застанал и позира. Сега, това е положението, когато той, нали, се обявява за Учителя. Изважда една такава теория, че 15 години медитирал върху образа на Учителя и затова придобил Неговия образ. Ето, вижте сега как се прави на Учителя.

Л.Т.: А-а, това е фалшива работа.

В.К.: Фалшива.

Л.Т.: Аз съм против, да.

В.К.: И той се обявява за Учител на Всемирното Бяло братство; че Дънов не е нищо и че той е Учител.

Л.Т.: Къде е Учителят! Учителят, когато ми прати книгите по брат Христо – „Дали може" и „Все, що е писано" – тия, Неделните томове, които бяха излезли топли от печатницата, аз Му казах: „Учителю, ако турим само една фраза от тези, които ми пратихте, на везните и турим всичките богатства, богатствата на света, ще бъдат по-леки от Вашето Слово."

Така Му казах, даже в присъствието беше и Венцислав, и брат Христо. А Той си затвори очите и ме слушаше.

И тогава казахме с брат Христо на Учителя: „Учителю, надпишете на Венцислав", щото Той взе от масата една книга, да подари на Венцислав. А Той каза: „Да отвори страница еди-коя си" – значи наизуст знай. И той отвори страницата, и прочете Венцислав: „Дето сте събрани двама или трима, и Аз съм между вас", се падна това изречение. Не си спомням дали Учителят му надписа книгата, въпреки че ние пожелахме.

На мене надписа книгата, но в друго време, не сега. Но на Венцислав не знам дали надписа, не си спомням. Ще трябва да го питам.

В.К.: Той, Михаил, е издавал разни беседи и книги. Какво беше Вашето мнение, Вие чели ли сте нещо от него?

Л.Т.: Ужас, а-а, дума да не става! Не чета. Той има известни знания, има известна идея, но сухо е в сравнение със Словото Божие, защото Бог Отец говори през устата на Учителя, Бог Отец, Отец говори през устата на Учителя.

Учителят е толкова силен, че веднъж знаете ли какво каза? „Тъй както сте насядали, мога – каза – да ви умъртвя!" Той имаше големи сили. Той можеше, но не си служеше с тях, големи сили.

Той си сложи ръцете върху моето гърло и за известно време държа – пожелахме ние да ми го пипне. И каза: „Това гърло е Божие гърло. Няма да позволяваш никой да го пипне" – така ми каза. „И ще пееш само за Бога! Всичките ти роли, всичките ти арии ще бъдат отправени не към твоите възлюбени, ..."

В.К.: Роли там, партньори.

Л.Т.: „...а към Бога." Затова аз давах по-особени образи на сцената.

В.К.: Сега, друг въпрос. Когато сте получавали тези книги на Михаил, какво беше мнението на Христо?

Л.Т.: Винаги против Михаил. Брат Христо много строго го осъждаше, много. „Неговата гордост – казва, – той – казва – се самозабрави!". Винаги, винаги.

В.К.: Сега, след заминаването на Учителя се създава един конфликт между това Братство в София и Михаил във Франция. На какво се дължи този конфликт?

Л.Т.: Именно на тази база. Нашите братя осъждаха Михаил. Те бяха против неговото държане и неговото самозабравяне. Той беше навлязъл в една област на голямо тщеславие.

В.К.: Да.

Л.Т.: Те бяха против това. И когато пристигна Стела Белмен с нейния брат (те дойдоха даже и в моята къщичка), тя имаше тука закопчано – Учителя, в златна игла закопчано, Учителя, тука на шията й закопчано. Не Михаил, а Учителя.

В.К.: Вие говорихте с нея. Какво впечатление Ви направи? Вие знаете френски.

Л.Т.: Тя не беше чиста французойка, тя беше еврейка.

В.К.: Еврейка беше!

Л.Т.: Така я почувствах. Може и да греша, но аз тъй я почувствах. И брат й беше. Защото дойдоха в мойта барака.

217. ЦИГУЛАРКАТА ФРАНСИЗ И КИТАРИСТЪТ СТЕФАН

Л.Т.: А после друго посещение имаше и дадохме цял концерт. Мъж и жена. Тя – виртуозка, цигуларка, а той виртуоз на китара и композитор. Казваха се: тя – Франсиз, а той – Стефан.

И дадоха голям концерт на Изгревската сцена с негови композиции. И са богати, нямат нужда от средства, обикаляли всички болници, където лежат болни. Влизали и там изпълнявали без пари. И една негова композиция я обясняваха какво значи. Че заекът и костенурката искат да правят бас, да се надбягват.

Сега цигулката, тя свири виртуозно, е заекът. А китарата е костенурката. Той пее: „Пам-па-пам-пам, пам-па-пам-пам, пам- па-пам" – това е костенурката. А заекът: „Тър-ръръ, тир-тири" – свиреха разни вариации.

Добре, ама по едно време, както свири тия вариации, иска да каже, че заекът си легна малко да си почине, а китарата прави: „Пам-па-пам." Костенурката не си почива, все продължава. И тя надмина заека, въпреки че бавно върви. Защото той бързо тича, но после ляга и заспива.

Та много голям успех имаха. И те влязоха и двамата в мойта къщичка, защото Мария Тодорова ги прати, Мария Борисова, да ме питат [за] „Странникът", последният акорд как е. Защото тя се съмняваше как е и тя, цигуларката, изпълни „Странникът" на сцената. И тогава и аз пях. Поканиха ме и аз да пея. Салонът беше претъпкан, а отвън беше цял митинг. Хората идваха със столовете си, сядаха отвън – отворени прозорци, няма място вътре. Та аз с тях дадох концерт.

В.К.: Да. Сега пак се връщаме на тази, секретарката на Михаил. Те идват и Ви казаха, че са искали разрешение да печатат беседите на Учителя. Как стои този въпрос? Спомняте ли си нещо?

Л.Т.: А подробност, може да сгреша нещо, ако навляза в обяснение, защото не съм присъствала на техните предложения и отговори. Но когато пристигна Стела Белмен и нейният брат, ме извадиха на сцената да пея.

Аз никога не съм пяла общо с всички братя и сестри, винаги отделни концерти съм изнасяла. Но тогава се наложи да вземат участие и някои от Изгрева. Добре, излезе да пее тази Аламанчева, Любка Аламанчева излезе, не, Цветанка Аламанчева, те са сестри. И след това аз излязох да пея. Тя като излезе, какво се смути, имаше да вземе един висок тон, но го скъса и като се улови за главата, заплака и избяга от сцената. Изложи се.

Сега, аз излязох и застанах, и казах на български език, че: „Това, което ще ви изпея сега, го пеех в приемната стая на Учителя. Тази молитва Той ми я даде и я свиреше. Най-напред тогава почнах оперно, с пълен, силен глас да пея. Той ме спря и каза: „Не, ще изпееш тази фраза много тихо: „Чуй, Господи", тихичко, Той ще те чуе. А после можеш да засилиш вече гласа си."

Сега, обади се Мария Тодорова (и Борис Николов – бяха на първия ред и до тях бяха Стела Белмен и брат й), тя каза: „Кажи го сега на френски всичко туй, което го каза, за да разберат и французите", защото аз го казах на български. Изпях тази молитва, която Учителят ми е дал и която я няма в новите песнарки. Аз ще я предам.

В.К.: Тази, същата молитва, която си я дала на Йоанна и я свири на цигулка?

Л.Т.: Да.

218. УЧИТЕЛЯТ ЗА КНИГИТЕ НА МИХАИЛ ИВАНОВ. ИЗПИТА НА ЛИЛИАНА

В.К.: Да, сега връщам се отново към онези години. Сега, Вие чели ли сте лично някои негови трудове, на Михаил Иванов?

Л.Т.: Чела съм. Имам, имам тука. Имам, ама, особено като беше брат Христов на земята, той много беше недоволен и аз не смеех да чета, за да не го оскърбявам. Той беше много недоволен. Хич не ги поглеждаше и считаше ги като че ли са за боклука.

В.К.: Аз Ви питам нарочно, за да чуя Вашето мнение и мнението на брат Христо, защото...

Л.Т.: Отрицателно беше.

В.К.: Защото по онези години сестрите занасят в стаичката на Учителя и в приемната Му куп негови резюмета на френски, негови брошури. И Учителят казва: „Махнете тези трици от тук!"

Л.Т.: А, виждате ли!

В.К.: Сестрите пак продължават. „Махнете този боклук оттук!" Нали?

Л.Т.: Сега, друго нещо. Учителят пък ми даде на мене изпит и ми каза тъй: „Аз ще ти дам една книга. Авторът е Михаил в Париж. Тя е на френски език. Нали си служиш с езика?" Викам: „Естествено, служа си." – „Искам да чуя твоето мнение." – „А че, викам, коя съм аз, че да давам мнение" – тъй се обадих. И Той ми даде една книга от Михаил.

В.К.: На френски?

Л.Т.: Да. Но през туй време излизаха от печат „Дали може", „Все, що е писано" – тия, Неделните, и Учителят ми пращаше чрез брат Христов по един екземпляр подарък. И аз се нахвърлих върху тях да ги чета. А тази, която трябваше да прочета на френски, не ми се четеше, така, отблъскваше ме. Най-после...

През туй време ние посещаваме Учителя и аз казвам на брат Христов: „Срам ме е да влизам при Учителя, ще ме пита какво стана, нали ти дадох книгата, да се изкажа." Срамувам се, че още не съм я прочела. Нещо не ми се чете, а чета все тези, които ми даде брат Христов. Най-после, повече от месец мина и вече трябваше да я прочета.

Върнах я на Учителя и казах: „От небето до земята разлика, Учителю. Искрено Ви казвам, едва, насила я прочетох, защото чета сега новите Неделни беседи, които ми изпратихте, се нахвърлих с голяма жажда да ги чета. Учителю, във Вашите беседи Бог е вътре, цялото Небе е вътре. А тука е – сухи листа."

В.К.: Ето, колко е интересно: Учителят Ви дава Неговото Слово и едновременно Ви праща и беседи от Михаил Иванов, за да може...

Л.Т.: За да ме изпита. И аз си издържах изпита.

В.К.: Първо да направите сравнение, да Ви изпита и да види на коя страна ще отидете, на коя страна.

Л.Т.: Това беше изпит. Аз тогава не го усещах, но като се отдръпнах от това време, видях, че е безсмислено. И когато ми каза, че: „Можеш да отидеш и в странство, да те пратим където искаш", аз пак Му казах: „Тука каквото ще науча при Вас, никъде по земята няма да мога да го намеря. Предпочитам тука, при Вас да се уча, вместо да отида в странство." И затова Учителят беше напълно отворен към мене.

В.К.: Има една такава теза на Михаил Иванов: че французите не са могли да разбират беседите на Учителя, затуй трябва да ги преразказва.

Л.Т.: Това не е вярно, това са негови извинения, оправдания.

219. БЛАГОДАРНОСТИ КЪМ ЛУЛЧЕВ

Л.Т.: Така правеха и във времето на Учителя някои, между които беше и Лулчев: че той да бил дообяснявал, че Учителят като говорел, не го разбирали. Ами той излиза на поляната, пък той да дообясни Учителювото Слово. Кой си ти бе! Ти не можеш да си вържеш гащите още и ще ми говориш за Учителювото Слово. Той не беше чист човек. Защото когато ме прати Учителят при Лулчев да благодаря, че е казал по телефона на Борис (царя) за моето назначение. Той сам пожела, защото той дойде в номер трета ложа в Операта със свои лулчевисти, напълниха ложата и ме слушаха в „Севилския бръснар".

В.К.: И той пожела да...

Л.Т.: Учителят ми каза: „Братът ще ти обясни как да се държиш с Лулчев."

В.К.: За брат Христов?

Л.Т.: Да. И ето, там в средата гълъбчето е върху мене, едно бяло гълъбче. Гълъбчето го турих в червената чанта и имах цип. „И като влезеш, ще дръпнеш ципа, защото той ще те покани да гледаш картинки." И така е направил. Даже знаете ли какво ми казаха за него? Но не е хубаво, че се записва това. За една наша сестра, на която той същия изпит дал, но няма да кажа коя е.

В.К.: И какво става: той я поканва и т.н.

Л.Т.: Да, да, дръпнах ципа и като излезе гълъбчето, той извика, забрави картинките, забрави да ме покани да гледам картинките му, скочи и каза: „Не мърдайте!" И отвори едно долапче, и извади един апарат фотографически и направи три пози. Едната поза е, тука – гълъбчето; другата – гълъбчето беше тука, щото аз съм го отгледала от малко и то беше питомно, бяло гълъбче.

В.К.: Значи Учителят тогава Ви изпрати, за да му благодарите, че той е помогнал за Вашето назначаване.

Л.Т.: Аз пожелах, викам: дали да благодаря. Той ми каза: „Братът ще ти обясни, брат Христов." А вън ме чакаха баща ми и брат Христов след беседа в 10 часа.

Влязох в бараката му, да му благодаря, а той ме покани вътре, а не ги покани тях. Те отказаха, те останаха пред вратата да чакат.

В.К.: Да. Сега, той беше се обадил на цар Борис да Ви назначи, така ли?

Л.Т.: Не знам, най-малкото да знае, че от Братството е изпъкнала една певица, която вече влиза като артистка в Операта – той е казал на Борис това.

В.К.: Така, а той Ви назначи Йоцов, така ли? Кой назначаваше артистите в Операта?

Л.Т.: Мисля, че Йоцов беше, мисля. Пак всеки случай.

В.К.: То трудно се назначава.

Л.Т.: Много трудно. Йоцов ме качи няколко категории и изведнъж ме извикаха на касата да ми платят голяма сума. И аз казах на Учителя: „Какво да ги правя толкоз много пари, да помагам ли на нуждаещи?" Той каза: „Няма да помагаш материално, само духовно. С тия пари си купи някои работи и се улесни."

А след като ме уволниха и вече живеех на Изгрева, събрали се концертиращите артисти и брата[225] на Борис Христов, прочутия певец бас.

В.К.: Борис Христов[226], да.

Л.Т.: Той беше в концертиращата група, главен касиер беше. И звъни се, и се качва горе, и ми тури върху пианото една сума, която те гласували, да ми помогнат. Върху пианото ми тури една голяма сума, тогава.

В.К.: От концертиращи артисти.

Л.Т.: Да. Защото аз съм и концертираща. Имам два диплома: единият за оперно пеене, другият за концертно. А те са две различни интерпретации.

При концертното пеене ти излизаш в строг тоалет, без да си гримиран като роля, а трябва да изпееш дадена роля и да дадеш илюзия на целия салон, в твойта роля да те видят. Това не е лесна работа, с тоя строг тоалет.

А при оперното пеене имаш декори, имаш костюм, имаш грим, но пък долу имаш сто и няколко души оркестър. Там трябва много по-голяма сила да дадеш, но тия външни работи ти помагат да дадеш образа, ролята. При концертното пеене ти трябва...

В.К.: А при концертното пеене, да си завършим мисълта.

Л.Т.: А при концертното пеене ти изпяваш дадена ария, но трябва така да я интерпретираш, че да постигне същия ефект, който имаш, когато пееш като в самата опера. В самата опера има и странични спомагателни средства да дадеш тоя образ. При концертното пеене трябва голяма култура и много хубава интерпретация, много хубава, много точна, с хубава дикция и т.н.

220. ОКУЛТНИТЕ ЗАКОНИ

Л.Т.: Новото учение и прилагане на учениците на Бялото братство също от Учителя.

Още в 1920 г. Учителят в една своя беседа е казал:

„Българите трябва да се откажат от своя егозиъм. Те са готови за една педя земя да убият брата си или за един грам да развалят приятелството си с човека."

Значи българите са още суров материал, сурова руда. Същото Той казваше и за оперните артисти: „Аз те пращам там. Ще туряш в пещта и ще запалиш пещта, тая руда сурова да гори и ще извадиш златото отвътре." Така ми каза. Той ме прати там. Учителят така даваше песните.

В.К.: Тука виждаме една снимка. „Мога да любя" – това е песента от Учителя.

---

[225] Николай Кирилов Христов, ?–1954, юрист

[226] Борис Кирилов Христов, 1914–1993, юрист, оперен певец, бас

Л.Т.: [*Пее*] „Аз мога да любя, добър да стана..."

В.К.: Той ли собственоръчно пишеше или други приятели пишеха?

Л.Т.: Не, не, Той.

В.К.: Значи това е Неговият почерк?

Л.Т.: Ами да!

В.К.: Аз мислех, че е давал на някой друг да напише.

Л.Т.: А-а, не. Вижте, има един закон... Аз най-напред започнах да вадя от Словото Му окултните закони и имам много от това.

Където срещнех в беседите закон, ето, вадя: помнете, не забравяйте. Вадя и се получи много материал. Щото в тия закони има един закон, който даже и старите братя нарушиха. Даже може човек да плати с живота си.

Ето какъв е: Господ ти дава ти да свършиш една работа. А ти знаеш какво правиш? Даваш таз работа друг да я свърши и после уж, че ти си я свършил. Не! Така правеха стари братя. Дават друг да го направи и после турят, че той го е свършил. Господ се оттеглюва от тебе, благословението го загубваш вече.

Благословението отива върху този, който го е направил, а Господ се оттегля от тебе, изгуби вече твоето доверие.

Аз мога да извърша едно нещо, щом Господ ме е турил да го върша и ме е поставил. Аз нямам право да дам друг да го върши, аз трябва да го върша. Това е закон.

И в тия закони и правила, като ги чета, знаете ли от колко излишни страдания и нарушения бихме се освободили, ако ги изпълняваме. Аз ги имам и ще трябва да ги извадя и даже и да ги напечатат, и да ги стегна.

Във всички беседи има закони. Няма беседа да няма такова нещо. Даже и в частните разговори.

В.К.: Аз смятах, че някой друг ги е написал и след това са ги представил[и] като документ.

Л.Т.: А-а, не!

В.К.: Това е Изгрев, 16.08.1942 г.

Л.Т.: Като рече тъй Учителят: хъ-ърт, идеална окръжност прави.

В.К.: На дъската, с тебешира.

Л.Т.: Или пък елипса. Ръката Му е много сигурна, сигурна ръка, няма по-долу и по-горе. Даже Той казва да правим упражнения, да правим, да дърпаме прави линии така или пък тъй, да свикнем, да бъдем сигурни. Не е случайно това упражнение, което го дава. То образува друг характер в човека – да бъде уверен.

221. МУЗИКАЛНИЯТ ЦЕНТЪР

В.К.: Сега един друг въпрос – за музикалния център, който френологически се намира на края на веждата.

Сега, Вие като видите един човек, може ли да разберете по неговото излизане дали е музикален, дали има музикални заложби?

Л.Т.: Първото нещо, което Учителят е казал:

Най-напред видиш ли човека, хвърли поглед върху челото му: дали нивата му засята и дали ще има жътва.

Ако челото е право – добре; ако е даже напред така легнало – още по-добре.Горните центрове – на ясновидството, на милосърдието са силно развити внего.

Ако челото е легнало назад, не разчитай много на този човек.

Второто нещо, което да хвърлиш поглед, е към ушите.

Описва ушите какви да бъдат, че очите – на Истината, че устата – на Любовта, че носът и т.н., че физиономията и френологията.

Когато брат Христов ме въведе при Него и аз паднах на колене пред нозете Му, Той си заби всичките пръсти в косата ми, да провери оня център – Любов към Бога и благоговение към твоя ближен – да имаш благоговение, уважение към душата му, защото не е той, а Бог е, който живее в него. Ти ако не го уважаваш, ти плюваш върху лицето на Господа, не на него. Защото той е Божие чадо.

В.К.: Тоест Учителят с пръсти, с ръцете...

Л.Т.: ...бръкна, да, в косата ми. Бръкна, да.

В.К.: И там намери...

Л.Т.: ...в мойта коса...

В.К.: И там намери? Какво е намерил?

Л.Т.: Ами...

В.К.: Какво е намерил, Той знае.

Л.Т.: Той знае, да.

В.К.: Сега, как е развит този, музикалният център при българите, при тези приятели на Изгрева?

Л.Т.: Българите имат и много хубави качества. Българите са водачи на славяните.

Той туря руския народ като глава на славянството. Но и българите, в българите има много хубави качества. И ние трябва да съдействаме, да не мислим отрицателно за тях, да ги обливаме с най-хубави пожелания и мисли.

В.К.: Сега, как беше развит този музикален център френологически в нашите приятели през време на Изгрева, който Вие заварихте?

Л.Т.: Много добре развити, много добре. И те много хубаво работят. Най-важното е, че те имат ли силна любов към Учителя, и Той все повече ги благославя.

Учителят много иска да помогне на младото поколение. Той им подава ръка. И даже на едно място казва: „Аз не се интересувам от праведниците. Аз съм дошъл за грешните и ще подам ръка на грешните, и заедно с тях ще се явя пред Бога, където ги чака (ей-сега го писах, скоро, щото пиша), където ги чака една богата трапеза при Бога.

222. МУЗИКАНТИТЕ НА ИЗГРЕВА И ОТРИЦАНИЕТО

В.К.: Вие заварихте някои от музикантите, например Асен Арнаудов.

Л.Т.: Асенчо Арнаудов е много музикален, беше, но изпита към жената не можа да издържи. А иначе много фин, много хубава интерпретация имаше.

Аз имам едно изживяване с него. Имаше събор след заминаването на Учителя и пожелаха съборът да стане на поляната, където играем Паневритмия, вечер.

От цяла България пристигнаха ръководители на Братства и нямаше нужда от столове. Всички насядаха по тревата. Но изнесоха нещо като под, направено от дъски, и върху него изнесоха цялото пиано от салона.

Асенчо Арнаудов ми акомпанира на арфа. Пред пианото седна, на арфа. И аз пях тогава и оперни арии, даже помня и виланелата от Делаква изпях.

Още като срещна някои, които са били, не могат да забравят. Луната грееше, нощта беше без никакъв ветрец, небето осеяно със звезди – прекрасна вечер беше. И звучеше концертът много добре. Това беше на Изгрева, в центъра, където играехме на поляната Паневритмия. Асенчо тогава ми акомпанираше. Но той не издържа нещо изпита с жената.

В.К.: Да. Сега друг – Кирил Икономов.

Л.Т.: Кирил Икономов беше много амбициозен и се съмняваше за „Битието". И когато се явил при Братския съвет, гдето е бил и брат Боян Боев, удрял с юмрук на масата и казвал: „Няма да пишете, че е от Учителя „Битието"! Може да пишете: „По Учителя"." Че аз съм го композирала. А това не е вярно!

Аз съм направила акомпанимента, но Учителят ми свиреше мелодията. И Той ми каза да го направя, като ми даваше напътствия с какви акорди и какви маниери да си послужа. И се получило малко така дисхармония с това изказване за „Битието" пред Боян Боев, в неговото присъствие. А пък след това той заболя.

В.К.: Сега, когато излиза песнарката на Мария Тодорова, където се изнасяха и Вашите неща, имало е много борби между Кирил Икономов и Мария: Кирил отхвърля нещата на Мария, Мария – на Кирил.

Как седят тия неща, има ли разлика между тези, които са издадени 1938 и 1942 г. „Песни от Учителя" и тези песни, които ги е издала Мария?

Л.Т.: Това не ми е известно, не знам. Но Мария беше много силен и чист дух. Тя е много чиста. Тя имаше висок ангелски чин. Тя беше въплътен ангел, много чиста. Аз дълбоко я уважавам и даже имам любов към нея, Мария.

В.К.: Сега, Вие заварихте ли дядо Благо?

Л.Т.: Не го заварих.

В.К.: Защото той е дал също някои текстове на песните.

Л.Т.: Може, да. Чувала съм за него, но не...

В.К.: Симеон Симеонов?

Л.Т.: Симеон Симеонов[227]. Брат Христов ми казваше тъй: Учителят едва го понасял, тъй ми казваше. Не бил много доволен от него, но иначе пък и той много упорито работеше. Но имаше някои неща, с които трябваше да се справя. Но много работлив беше. И много на поста си държеше.

[227] Симеон Хараламиев Симеонов, 1891–1974, юрист, любител цигулар

223. РАЗМЕСТВАНЕ НА ДУМИТЕ ПОД НОТИТЕ

В.К.: Кисьова?

Л.Т.: Сестра Кисьова – единствената й грешка беше, че не е българка. Тя беше чехкиня. А един чужд поданик не може да даде тънкостите на българската песен. Затова под нотите имаше големи грешки при слагане на думите. Трябваше чист българин да ги слага, а не чех.

В.К.: Ама за кое, в песнопойката ли?

Л.Т.: Ами там са най-големите грешки. Не в нотите, а в слагане на думите под нотите! Сега ще Ви обясня. Понеже нотите са написани в разни тактове, а тактовете имат закони, всеки такт има силни и слаби времена. При силно време на такта не можеш да туриш слаба сричка на дума, трябва да бъде силна сричка на дума.

Ний не казваме слънце, ами казваме слънце – на първата сричка е ударението. Ако ги разместиш, ще бъде слънце или пък: разместване на силните и слаби срички на Словото е окарикатуряване на Словото Божие. И скъпо се плаща.

Затова трябва 2/4 силно, слабо, силно-слабо и се дирижира така – 3/4 силно-слабо слабо-силно, слабо, слабо.

И под тия тактови мелодии трябва, като се слагат думите, да бъдат от майстор сложени. Да няма разместване на силните и слаби срички на думите и силните и слаби времена на даден такт.

4/4 силно-слабо два пъти по-слабо от първото силно и четвъртото е слабо, и дирижирането не става с остри ъгли, а с клюпове [с плавни движения, отдолу–нагоре–надолу]: силно-слабо, слабо-силно, слабо, слабо, трябва клюпове да се правят. Ето клюп, а не остро.

В.К.: Сега, тя ли е във всички песни слагала сричките, Кисьова?

Л.Т.: Ами тя е била много около Учителя. И после е била нисък глас, и е записвала в по-ниска теситура[228]. И иначе е добър музикант. Но веднъж присъствах, една певица пееше арията на Лучия и тя акомпанираше, но слаба работа беше. По-скоро към братските работи добра беше, но за оперните неща не беше много подготвена. А иначе – много редовна, много предана и ...

В.К.: Сега, Вие намерихте ли много такива грешки в песните, разместване на срички? Има ли много?

Л.Т.: Не са прекалено много. Например, аз в песента „Страдна душо", нали Ви казвам, при втория куплет:

Съвършенство. Те го пеят и *под-ви-зи* [**и** ударено], на *подвизи* става.

А то трябва да бъде *подвизи* – на *по-* да бъде ударът. А *–визие* турено на силното време – разместване.

Аз премахвам *подвизи* и го турям накрая.

Съвършенство – тъй съм го направила.

А те го пееха: *Във подвизи, съвършенство.*

---

[228] Теситура на глас или инструмент – съвкупност от тонове изпълними с лекота от най-ниските до най-високите от музикант, певец или инструменталист в рамките на съответния диапазон. Наред с тембъра определя класифицирането на отделните гласове и инструменти

А аз разместих: *В съвършенство и подвизи*: *–визи* слиза надолу и изпъква *по-* – ударението трябва да бъде на *подвизи.*

В.К.: Вие разменихте местата на *съвършенство* и *подвизи*?

Л.Т.: Размених местата на думите, без да изменя мелодията. Аз свещено пазя мелодията, никога не съм изменила дадена мелодия от Духа.

В.К.: Това нещо Вие сте го отбелязала във Вашата песнопойка?

Л.Т.: Да. И когато бях седнала до Борис Николов, това да покажа, че съм, тогава влезе Мария, да.

В.К.: [*Смее се*]

Л.Т.: Ами той ме покани, аз не съм виновна.

В.К.: Значи Мария влиза и ви вижда седнали един до друг и сте си опрели главите, за да се съсредоточите.

Л.Т.: Аз отидох да си налея вода там и да си излеза в бараката. Защото 1968 г. си замина брат Христов, колко години живея сама.

Аз съм имала много предложения, но аз не съм дошла на Изгрева да търся нито мъже, нито братя.

Аз съм дошла само за Великия Учител и съм бързала да Го срещна, за да присъствам на най-великото действие на земното кълбо – явяването на Учителя, проявата на Великия Учител в България. Че съм значи присъствала лично.

В.К.: Сега, значи грешките на Кисьова са именно в тези неща: първо, че не е българка и второ, не познава българския език.

Л.Т.: Българката, българинът е друго, а един чех е друго. Тя в чешката, тя в чешкия език, тя ще бъде съвършена. Но не и в българския, защото друго е роденият българин, да.

224. ЧОВЕШКАТА КАЛ ПРИ МУЗИКАНТИТЕ

В.К.: Друга имаше – Катя Грива[229]. Спомняте ли си нещо? За Катя Грива?

Л.Т.: Много добре си я спомням. Тя е сестра на Митко Грива, който е жив.

Катя Грива много се изложи, като подаде ръка на Ангел Янушев. Ангел Янушев я изложи в съда през 1958 г. на процеса, когато аз присъствах (брат ми ми даде пропуск). Той я нарече „мойта годеница", имали са някакви отношения и много я изложи в съда – че той я ревнувал бил от Учителя.

Гледай ти колко понижиха Великия Учител, накаляха Го, напръскаха Го с човешка кал!

Учителят не се занимаваше с човешки работи. Той много пъти казваше: „Вий като ме гледате тъй, че с вас ходя, мислите, че съм като вас!" Той има друга еволюция. Той идва от Млечния път, отторе и Той винаги може да си замине, когато Той пожелае.

В.К.: Сега, като певица, Катя Грива чували ли сте как пее?

Л.Т.: Не съм много я чувала, но...

В.К.: Някои опитности да си спомняте от нея, да Ви е разказвала?

---

[229] Катя Христова Грива, 1902–1974

Л.Т.: Аз знам една опитност на брат Христов с нея. Тя се явява в Операта и иска да стане хористка, но не я приемат. Приели я като статистка. На някои опери ги обличат да седят така на сцената като статисти, без да пеят. И вечер тя се връщала от Операта много късно по шосето, а няма превозни средства. И брат Христов, и той от опера се връща късно. И я нападат пияна компания. Пияни били. И брат Христо я защитил и й помогнал да излезе от този капан. Те искали да се гаврят с нея. Това той ми го каза.

В.К.: Другата е Мария Златева[230].

Л.Т.: Мичето. Моите най-добри чувства и отношения към нея. Тя беше подписала брак с Митко Сотиров, но нещо се разтрогна този брак. Когато бяха в брачни отношения, аз я посетих на нейния имен ден като Мария и влязох в нейната стая.

Добър музикант, добър работник. Тогава тя беше съпруга на Митко Сотиров, но той се разведе след това и влиза в брак с Мариолчето.

В.К.: Мариолчето беше сестра на Райна Калпакчиева, така ли?

Л.Т.: Мариолчето беше сестра на Райна Калпакчиева-Найденова[231]. А след това остави и Мариолчето и се свърза с някаква си балерина, но доколкото знам, Райна Найденова го е изобличила – там, където работи, се явила и изказала своето недоволство, доколкото знам.

В.К.: Значи това беше другият музикант.

Л.Т.: Много добър, много добър.

225. ВРЪЗКАТА С НЕВИДИМИЯ СВЯТ ПРИ МУЗИКАНТИТЕ

В.К.: Галилей Величков? Галито, Галилей?

Л.Т.: Галито? О-о-о! Галито срещу Нова година ги поканих да посрещнем Новата година, като бях в Операта, но нея вечер аз пях „Севилския бръснар" и след представлението Галито излезе, взе едно такси, щото бях цяла изпотена и се събрахме в мойта стая: Венцислав Янков, брат Христов и Галилей и аз приготвих по един подарък на всеки един и почнахме да четем беседа от Учителя и молитва.

Сега аз проверих един закон. Учителят казва: „Когато се съберете двама или трима, ако не заспи някой от вас, нямате връзка с Невидимия свят." А ний като се събрахме и почнахме да четем беседа, Венцислав, който винаги е много активен и буден, изведнъж заспа. Наведе си така главата и – няма го, заспа. И щом свършихме молитвата и беседата, раздруса се и се събуди. Значи се получи връзка с Отвъдния свят. Аз проверих този закон тогава.

Брат ми Галилей беше предан ученик на Учителя, много близък на сестра Савка. Той напоследък я учеше да кара колело, но Учителят й казваше, че не бива да кара колело. Но тя не го послуша. Падна от колелото и се нарани. Не мина много време и заболя. Посетихме я с брат Христов.

Нейната майка беше германка и тя я облужваше. Като влязохме в стаята на сестра Савка, тя бръкна под възглавницата си, извади един пакет и каза: „Ако Учителят благоволи да ме прибере в другия свят, този пакет го

---

[230] Мария Станчева Златева, 1905–1996, цигулар

[231] Райна Райкова Калпакчиева, след брака – Райна Райкова Калпакчиева-Найденова, Райна Райкова Найденова, 1907–1990, математик

оставям на вас. Ако остана още да живея на земята, бих искала да работя с вас." Това каза на брат Христов и на мене.

Но не мина много време, тя си замина и този пакет остана в моите ръце. Вътре се намират всички тефтерчета, с които сестра Савка всяка сутрин е влизала при Учителя и на тия тефтерчета Той е написвал всеки път по една мисъл божествена и се е подписвал със своите псевдоними.

И когато през 1936 г. Го удари подкупеният убиец по главата, когато Учителят беше на сцената пред пианото, на Изгрева, и счупи прозореца и влезе при Него, и Го удари по главата, веднага Братството Го вдигна на един кон и Го качи чак на Рила. Туриха Го в палатка.

Учителят дълго време беше излъчен. Тогава сестра Савка влизаше със същите тефтерчета, но Учителят не се подписваше със своя псевдоним, а се подписваше един ангел. Значи Учителят е пратил един архангел да влезе в тялото Му и да го реставрира.

В.К.: Сега Вие казахте, че Учителят се е подписвал със своите псевдоними. С кои?

Л.Т.: Имам ги.

В.К.: Кои?

Л.Т.: Е, така.

В.К.: Като Беинса Дуно ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Какво знаете за името Беинса Дуно?

Л.Т.: Негов псевдоним. Когато пях „Фир-фюр-фен" по радиото, Той каза да пиша псевдонима Беинса Дуно.

А когато пях „Имаше человек" и „Цветята цъфтяха" и ми акомпанира Прокопова (пианистката, която акомпаниране винаги на Морфова), Той каза да подпиша името Му Пиер Беинса.

Той има два псевдонима. А всички упражнения, които съм написала, нотни (не съм ги извадила още да Ви ги покажа), те ще вървят заедно с Школата по пеене.

Тези нотни упражнения, които съм написала, Учителят каза, ще носят името: за българските ученици ще бъдат „петрини", а за чужденци-ученици ще бъдат „пиерини", на Неговото нарицателно [собствено] име. На българските – „петрини", а на чуждите ученици – „пиерини".

Аз не съм Ви ги показала, те ще вървят заедно с Школата по пеене.

В.К.: Ние не сме стигнали още до този материал.

Л.Т.: Аз ги имам, съм ги направила и Учителят много се радваше, че съм ги направила.

В.К.: Сега друг въпрос. Следващият музикант е Митко Грива.

Л.Т.: Митко Грива – моите уважения. Той е много даровит ученик също. Истински ученик на Учителя.

Сега, той работеше и с военните в киното като композитор. Даже, когато Тодор Живков даде едно възпоминание на неговата съпруга д-р Малеева, аз прочетох името на Митко Грива, че той е написал музиката към този филм. Аз гледах този филм. Много даровит ученик, много даровит.

В.К.: Вие заварихте ли [Матей] Калудов?

Л.Т.: Калудов, ето го тука на снимката. Той свиреше на флейта. От тази страна е седнал. На тая закуска той присъстваше. Възрастен беше.

В.К.: Той е бил капелмайстор.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Сега друг – Пеню Ганев, който свирел на цигулка.

Л.Т.: Пеню Ганев също. Много хубав глас имаше. Той представлява българина-ученик, нещо българско имаше в него. Много хубав глас имаше.

В.К.: Весела Несторова?

Л.Т.: Весела Несторова, също ученичка на Учителя. Тя най-напред се свърза с Владо Николов, един руснак беше, около Учителя. Той си замина. А след това вече какво стана с нея, не знам.

Но когато Учителят се излъчваше от тялото си преди да си замине, след като сме излезли от Него и тя влязла при Него, Той казал: „Някои влизат при мене, защото искат да се женят!"

И действително, не мина много време, тя мисля, че мина през някаква женитба, но точно с кого, не зная. Но и тя също е много добра сестра и много добър музикант, много даровита.

Всички тия музиканти не са случайни души. Те са работили в миналото с Учителя и Той поименно си ги е призовал.

В.К.: Сега, за Мария Тодорова. Вие сте слушали как свири тя.

Л.Т.: Много добре свиреше и много стегнато, и с едно чисто ангелско чувство свиреше. Ангелско, не човешко. Тя беше много чиста сестра. Ангелски живот живееше. Борис – по не съм близка с него, но Мария дълбоко уважавах.

226. ОКУЛТНИТЕ КАРТИНИ И АСТРАЛНАТА ЗМИЯ

В.К.: Искам да питам какво представлява тази рисунка?

Л.Т.: Ето, тя сама показва.

В.К.: Сега, това е кръгът. Това какво представлява? Това от Христо ли е?

Л.Т.: Тука са дадени...

В.К.: ...метали, плодове и т.н.

Л.Т.: Да.

В.К.: Кой е рисувал? Христо ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Щото виждам тука два концентрични кръга вътре нарисувани.

Л.Т.: Тука са светове – в Духовния и Божествения свят. Това са все светове.

В.К.: Минерали, растения, животни, човечество, минерали, земя, растения, вода, корени, животни, въздух, човечество, огън, Адам.

Ами тази картина горе, която виждаме? Една друга картина, пише Адунай, Питагор, Езентьор. Тези кръгове какво представляват?

Ами картината, в която змията е захапала опашката си?

Л.Т.: Адунай е...

Ако сте чели романа „Занони" – Учителят го препоръчва, всеки окултен ученик да го прочете, защото Беизнур отговаря на нашия Учител.

А Занони, когато беше чист и свят живот живееше, той влизаше в една пещера и запалваше едни билки вътре и извикваше:

„Адунай, Адунай, Адунай!" и се явяваше духът на този велик ангел Адунай.

Но когато наруши той чистотата си с Виола (Тя беше оперна певица, той се свърза с нея, но не живя като брат и сестра, а я имаше като жена и тя роди от него едно момченце), той влезе пак в същата пещера, запали пак и викаше:

„Адунай!", но Адунай не се яви.

И неговата певица се повлия от нисши духове, избяга от него в Париж.

И хвърлиха съмнение върху нея като чужденка, и я писаха в списъка на тия, които утре ще бъдат гилотинирани.

И Занони замина за Париж и влезе в техния таен съвет, при тях влезе и каза:

„Приемете ме, глава за глава, тая жена е невинна, която затвориха и утре ще бъде гилотинирана. Аз давам главата си вместо нея, да бъде освободена."

Те му дадоха бележка, с която да влезе в затвора.

Той вадеше брилянти, пръстени раздаваше, за да влезе. Най-после се докопа и до нейната килия. На земята лежеше тя и детенцето, момченцето, което тя роди от него, спеше до нея.

И тя извика, когато влезе той при нея, и цялата нощ тя тури главата си върху коленете му и той я галеше.

И когато после се яви първият лъч на зората, и му дадоха знак над вратата, че е дошъл редът му, той тихо сложи главата й на земята и се качи на ешафота, и не се върна.

И когато изгря първият лъч, и тя се събуди, и видя, че го няма, и разбра, че той даде главата си вместо нея, падна и издъхна, и умря. И намериха после детенцето, че си играе до мъртвата си майчица и го прибраха.

Това не е позволено на един велик дух, който е дал обет пред Бога, да влиза в човешкия свят. Той трябваше да издържи, но не можа да издържи.

Най-трудният изпит е мъжът и жената да могат да живеят като две души, а не полово.

А това не е лесен изпит, много труден е. Защото се промъква астралната змия чрез малкия мозък и гръбнака, който е същата змия в нас, която изкуси и Ева в райската градина.

В.К.: Там е дадено като символика. Тя не е символика, тя си съществува в човека.

Гръбначният стълб е змията; малкият мозък е главата.

Л.Т.: Ама Учителят го казва това, аз не го казвам. Учителят го казва.

В.К.: Момент, да. И тука ще прочетем от беседа от Учителя – „Не го приеха", серия девет:

Когато съберете главата и опашката на змията, вие ще образувате вечността, която няма нито начало, нито край.

Когато човек загуби нещо, той има начало.

Когато изгуби любовта си, той е на края. За да дойде нов приток от любовта, главата и опашката на змията трябва да се съединят – омразата и любовта трябва да се съединят, – нищо повече.

Защо? Омразата към някогото е любовта към другиго. Омразата сама не съществува.

Любовта към едного ражда омраза към другиго."[232]

Л.Т.: Да. Това е в по-нисшите полета, в човешкия свят. Но иначе Великите Учители, великите адепти, великите същества, висши, на тях не може да действа змията, да ги изкусява, защото те отдавна са ликвидирали всички човешки слабости. Там тя е безсилна да ги изкусява. Всеки не може да бъде изкусен от тая змия.

В.К.: Значи тая картина кой я е рисувал? Христо ли я е рисувал?

Л.Т.: Всичко той.

В.К.: Какво представлява това? Горе пише: „Адунай". Виждаме един човек, от едната страна – телец.

Л.Т.: Виждате ли, че триъгълникът с върха е надолу?

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е слизане надолу. Но тука е и Питагоровата школа. Има и за Питагор да пиша. А Адунай е в центъра. Именно този Адунай, който се явяваше в пещерата. А и когато реши Занони да даде главата си, Адунай се яви. Значи той трябваше да плати с главата си.

В.К.: Какво казва Учителят за романа „Занони"[233]?

Л.Т.: Задължава просто всеки ученик да го прочете. Даже и в беседи съм срещала.

В.К.: Аз чух от стари приятели, които сега вече ги няма, че Учителят казал, че всички случки и събития в романа са верни. Всички случки, събития и лица са верни.

Л.Т.: Да. Този роман е по Учителя.

В.К.: Да. Сега виждаме тук отгоре един орел на тази картина. Виждаме един орел, който е разпънал крила, от едната страна – човек, от другата страна – бик, от другата – овен ли, какво е.

Л.Т.: Да, те са вече животни, животински свят. Всичко не мога да Ви обясня, защото моите възможности са до тука.

---

[232] **Не го приеха.** серия девета, 8. беседа от Учителя, държана на 28 ноември, 1926 год. в гр. София. – София, 1929, с. 13: **„Такъв е законът в природата, всяко нещо, което има начало, има и край. И обратно: всяко нещо, което има край, има и начало. Като се съберат две неща, които начало и край, те образуват вечността в себе си. Следователно, като съберете главата и опашката на змията, вие ще образувате вечността. Вечността подразбира неща, които нямат нито начало нито край. Когато човек се намери в едно начало и в един край, състоянието му се изменя. Когато някой човек залюби нещо, той има начало. Той е в началото на своята любов. Когато изгуби любовта си, той е на края на своята любов. Това не показва, че любовта е изчезнала, но неговата любов е изтекла. И сега, за да дойде нов приток от Любовта, главата и опашката на змията трябва да се съединят. Това подразбира, че омразата и Любовта трябва да се съединят – нищо повече. Защо? – Омразата към някого, е Любов към другиго. Омразата сама не съществува. За да се прояви омраза в сърцето на някой човек или в цяло общество, затова трябва да има два обекта. И тогава любовта към едного, ражда омраза към другиго. Следователно, когато любовта към два обекта не е еднакво насочена, непременно към единия от тях, тя ще се прояви във вид на омраза. Значи омразата представлява най-малката степен любов, която има известно отражение."**

[233] **Булвер-Литън**, Едуард. Занони. прев. от англ. [Георги Радев]. София: Георги Тахчиев, 1927. 540 с.

В.К.: Тази картина с тези...

Л.Т.: Това са пак светове.

В.К.: Виждаме един кръст и нарисувани на кръст разни други...

Л.Т.: Във вид на кръст.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тия светове един в други са.

В.К.: Влизат един в друг.

227. ЕМБЛЕМАТА „КОТВАТА". КОСМИЧЕСКИЯТ ТРИЪГЪЛНИК „ТРОИЦА"

Л.Т.: Учителят се спря върху мене за „Битието", защото трябваше да бъде изпято. Той търсеше и друг някой, но кой ще го изпее цялото! А то трае два часа. Не е късо – дълго е.

В.К.: И Вие го пяхте, цялото.

Л.Т.: Да. Най-напред излязох с цигулката си и го изпях само като си свиря с цигулката си, на Изгрева. После направих акомпаниментите. А после и оркестрацията.

Значи Той ме облече в една голяма задача, която да обеме много години от моя живот, с това „Битие".

В.К.: Аз искам още да ми покажете някои неща от „Битието" и да разкажете някои неща, за да се ориентираме.

Л.Т.: Да, но отделно трябва.

В.К.: Да, то ще бъде отделно. След като го напишете това за „Новото Битие", този материал, след това Вие ще ми разкажете някои неща и да ми ги обясните, за да ги знаем, нали?

Л.Т.: За всеки ден Учителят говори.

В.К.: Поотделно.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, тази котвата, нали „Глава на Твоето Слово е Истината" – Вие откъде я имате?

Л.Т.: Тя беше закачена над салона и е много тежка. Тя е от желязо и цимент, и гипс.

Ние турихме по среднощ стълба. Брат Христов се качи горе, а аз пазех долу, да не види някой. И той откърти този триъгълник, и го скрихме в неговата барака в тоя, белия сандък. Когато брат Христов си замина, аз трябваше да мина по целия Изгрев от неговата барака, да го занеса в мойта, но пак нощя – никой да не вижда. И понеже е много тежка, от време на време го слагах на земята да почина и го занесох в мойта барака, и го боядисах – беше съсипан.

Сега, това е равностранният триъгълник, емблема на Бялото братство. Значи равновесие. Трите страни са еднакви. Най-добре е, затворете това, аз ще го дам, имам го написано.

В.К.: Значи това нещо е седяло и е висяло на салона отгоре и Вие с брат Христов сте го смъкнали?

Л.Т.: Да. Аз съм пазела долу, той се качи да го откъсне.

В.К.: Преди да разрушат салона?

Л.Т.: Да. Тази котва, аз имам бяла композиция във форма на ария. Защото Учителят даваше песни, но арии не е дал. А тука аз написвам ария.

Арията е по-сложно музикално произведение. В арията има речитатив, първа част. Има закони, на които се подчинява този вид музикално творение, наречено „ария".

С мнение към арията. Все ми казваше: „Ти ще композираш арии с окултно-мистично съдържание и смисъл." В Божествения етер...

Ето текста на арията, думите:

„В Божествения етер блести Великата Троица на безконечните причини."

Значи Учителят нарича триъгълника „Троица", Троица. С тези думи започва арията. Милиони души се подготвят в Невидимия свят да слязат на земята, да изградят Новата култура на шестата раса.

През *Първия мистичен период* слиза от планетата Нептун Етерната **Слънчева Дева на Божествената Любов**. Тя е въплъщение на кротост и любов, и милосърдие, и мистично съзнание. И душите на всички Слънчеви Деви ще трептят във велико космично единство.

Вторият период, на Мъдростта, ще приеме втората вълна – Синовете на Мъдростта, които ще слязат на нашата земя от планетата Уран. Те ще се нарекат **Синове на Мъдростта.** Те ще дължат всичките си знания и открития на Урановите енергии, които са космични лъчи и са мислите на великите космически същества, обитаващи космичното пространство.

През *Третия социален период* ще слязат на земята третата вълна души от планетата Плутон – **Синовете на Истината**. Те ще бъдат носители и уравновесени с чисто сърце и светъл ум.

Първият, горният връх на космическия триъгълник при Слънчевата Дева на кротостта е много важен за цялото човечество.

Много известни народи няма да вземат участие в изграждането на Новата култура на шестата раса. Старата култура залязва.

Иде Нова култура, която ще внесе големи преобразувания, заменяйки религиозния фанатизъм със свободния творчески полет на изкуствата, на красивите стремежи.

Ще се създаде храм на Слънчевата, Етерната Дева и върху него звездата на кротостта ще свети в олтаря на Живия Бог.

Сега спрете! Горе е Нептун, левият връх е Уран, десният връх е Плутон.

Сега, по-нататък Учителят казва...

В.К.: Аз искам да повторите. Значи върхът представлява?

Л.Т.: Нептун е на Любовта.

В.К.: Върхът?

Л.Т.: Да. Вторият, левият връх на Етерната Тройца – на Мъдростта, на Синовете на Мъдростта, – на космическия триъгълник, символизира принципа на Мъдростта, [Синовете на Мъдростта], които ще слязат от Уран през епохата на Водолея. Те ще бъдат носители на знанието и на всичката светлина на безпределността на безграничното пространство. Чрез тяхното знание човешкото съзнание ще може да се развърже от кармите: лична, семейна, обществена, народна, расова и общочовешка. Мъдростта е свят, в който се крие всичко, което Бог и възвишените духове са създали.

КОСМИЧНИЯ ТРИЪГЪЛНИК „ТРОИЦА"

Веднъж попитах Учителя: „Ако чета много, ще добия ли мъдрост?"

„Не – ми каза Той, като естествено се усмихна. – Мъдростта е един свят. В този свят ученикът трябва да влезе.

Най-реалното, към което човек трябва да се стреми, е да познае формата на Божията Мисъл.

Божията Мисъл е противоположна на нашите човешки мисли.

Това, което за земята е морално, за Небето е аморално.

Мога да дам примери много. Например романа „Клетниците" от Виктор Хюго [Юго] как Жан Валжан като влезе заради един хляб (че го откраднa и го занесе на бедната вдовица, да нахрани дечицата си), той като влезе в карцера, вече не излезе оттам. Това са човешките закони. А Божествените? Според Божествените закони той извърши едно голямо добро. Той премести хляба: вместо да бъде на пешкира на фурната, го премести при вдовицата, а не че го е откраднал.

Божията мисъл не отговаря на нашите ограничени човешки мисли.

В.К.: Вие одеве споменахте: значи отляво е...

Л.Т.: ...Уран.

В.К.: А отдясно...

Л.Т.: ... е Плутон.

В.К.: Плутон.

Л.Т.: Истина.

В.К.: А къде се намира славянството?

Л.Т.: А сега политически, Учителят каза: горе слага Славянството, на върха; от лявата страна слага Англо-саксонската група; а от дясната страна слага Америка.

Тези три върха ще управляват човечеството. Тука няма никакви китайци, защото жълтата раса е под бялата. Не може жълтото да иде над бялото. Жълтото си е отдолу, а черното пък е най-отдолу. А черната раса е пълна със страсти. Даже тези естрадни чупения на тая част на тялото, да събуждат нисшите енергии, са чупения на черните. Аз съм виждала как цели треперят от страсти. И бялата раса не трябваше да имитира тези движения на черната, а трябваше да издигне черната към себе си. Цяла Европа е пламнала от тия негативни движения.

В.К.: Да. А какъв е символът на котвата? Слизането на човешкия дух на земята?

Л.Т.: Надеждата.

В.К.: А долу имаме нотите?

Л.Т.:До, ми, сол – основният акорд на *до* мажорната гама. Това означава този триъгълник. Но имам още много да пиша. Друг път може.

В.К.: Вие имате песен към него, така ли?

Л.Т.: А, това е арията, която пея.

В.К.: Момент. Как се нарича този материал: „Кратки бележки върху арията".

Л.Т.: Арията. Вижте какво казва Той.

В.К.: Това са бележки за арията. А как се казва арията? Какво име има?

Л.Т.: Няма. Ария.

В.К.: Ария, за котвата, за този символ на триъгълника с котвата.

Л.Т.: Да. Но тука Той обяснява вече други работи дава.

В.К.: Този материал Той лично го е дал на Вас, така ли?

Л.Т.: Да. И ми каза да го композирам. Арията е чудесна. Тука са се събирали младежи и са ме слушали като я пея. Само че на големи празници я изпълнявам. Попитах, ако чета, значи ще дойде ли Божията Мисъл? Отговори ми: „Нова мисъл идва само след едно страдание. Пътят на Мъдростта е най-трудният. Това е само за Великите Учители този път на човечеството.

В Царството Божие по благодат не се влиза. Мъдростта е най-голямото благо на Небето. Човек е истински син на Мъдростта.

Бог е създал Вселената заради Синовете на Мъдростта.

Славата Божия се открива само по закона на Мъдростта. Само мъдрецът може да слави Бога. Мъдрецът живее без закон. Той стои над условията на временния живот. С роптания, философствания и осъждания до Мъдростта не се стига!

Мъдростта води към Истината.

228. ИНВОЛЮЦИЯ И ЕВОЛЮЦИЯ. БОЖЕСТВЕНАТА ТРОИЦА

Л.Т.: Двадесетият век е главният синур между двата космични мирогледа: инволюционния и еволюционния.

От 1914 г. започва развиването на кармите и разплащането им. Срещата между двете най-крайни планети Нептун и Плутон от нашата Слънчева система е станала в 1897 г. При тоя случай планетният цикъл е траял 500 години.

Именно в началото на този цикъл е станало важно събитие на земята: в България е било изготвено физическото тяло на Учителя. В този момент това тяло е било на тридесет и три години. И тогава е влязъл Духът на Истината в него.

Първият връх на космическия триъгълник на Етерната Троица символизира Любовта – при Нептун, горе.

Вълната на Любовта започна в 1914 г. и ще трае 720 години.

Вълната на Мъдростта също ще трае 720 години.

И на третата вълна – на Истината, също ще трае 720 години.

Тези три свята се намират в човешката глава: Мъдростта, чрез трите зони от центровете на челото; Истината, отразена в човешките очи.

Космичният триъгълник е емблема на Новото учение.

Великата школа на живота, тези три свята, ще изградят мирогледа на Епохата на Водолея, в която ще се изгради шестата раса.

Душите, които ще слязат през периода на вълната на Истината, ще се нарекат Синове на Волята и Силата. Те ще донесат най-великите блага на човечеството: Свобода, Красота и Благородство. В техните души ще звучи космическият ритъм на живота. Те са минали през катакомбите, през кървавите мъчения, над инквизициите на нисшите духове и Инквизицията, и през огъня на нейните клади със смирение и без ропот. Те ще бъдат солта на земята.

Учителят ми каза, че всяка култура изгрява в Слънцето като една премиера в Операта. Шивачите бързат да шият костюмите, художниците бързат да рисуват декорите, диригентът – музиката, оркестъра и певците, и артистите, и хора, заедно с певците, и ролите. И така, като почнат от среднощ, същества в Природата трескаво се приготвляват за сутрешния изгрев на слънцето, за премиера, в която вземат участие всички сили, чак до Божествения престол.

Това става всяка сутрин при всяко изгряване на слънцето. А тука на земята и тревичките, и семенцата, и птичките изнасят концерти след първия лъч на слънцето. Те вземат участие. И бездните, и водите, и светлината, и жриците на слънцето пеят химните си и славят Божието Име. Това аз го давам тука.

В.К.: Този материал... Аз имам една идея. Този материал Вие написали ли сте го на пишеща машина? Имате ли го?

Л.Т.: Аз, когато пея тази ария, аз го чета това.

В.К.: Вие го четете.

Л.Т.: Да, защото Учителят ме накара да я напиша.

В.К.: Значи това е цялата ария?

Л.Т.: Да.

В.К.: Този текст, цялото. Ами много голям текст!

Л.Т.: Арията е по-сбита.

В.К.: Да, по-сбита.

Л.Т.: А акомпаниментът й е разкошен.

В.К.: Тука са дадени много интересни неща, космически начала и за музиката, и за Учителя, и за операта. Аз не знам, но при положение, че Вие го имате на пишеща машина и желаете, може...

Л.Т.: Нямам го на пишеща машина.

В.К.: Ще го изкараме на пишеща машина и можем да го включим в сборника от Ваше име.

Л.Т.: А-а, ама трябва и цялата ария.

В.К.: Тя голяма ли е арията?

Л.Т.: Ами ето я.

В.К.: Я да видим.

Л.Т.: Имам я в речитатив:

В Божествения етер блести Великата Троица
на безконечните причини.

На върха й от Нептун се яви Етерната Дева
на Божествената Любов
и красотата на чистата Дева ме вдъхнови.

На левия връх на Етерната Троица свети Уран
с Душите на Мъдростта.

На десния връх на Етерната Троица свети Плутон
с Душите на Истината.

Те всички заедно пеят Химни на Любовта
и жриците на Слънцето им пригласят.

И почва арията. Това е речитативът.

В.К.: Да, искам да видя арията колко е голяма.

Л.Т.: Ето.

В.К.: Сега имам представа и за арията, и за този текст. Този текст е чуден. Много хубав текст. Аз за пръв път чувам този текст. Да. Ще видим.

Л.Т.: Не лежа на гърба си, непрекъснато работя.

В.К.: Тя колко страници е? Пет-шест страници ще излезне.

Л.Т.: Да. Едно-две имам големи предсказания от Учителя тук. Аз даже карам, когато дойдат младежи, става един, прочита това и почвам да пея.

В.К.: Сега друг въпрос. Това може да се публикува в сборника без нотния текст?

Л.Т.: Може.

В.К.: Ще го публикуваме без нотния текст. Защото нотният текст е много голям. Няма как. Аз понеже искам в нотите, които ще публикувам, искам да бъдат само ноти от Учителя. Тази композиция е Ваша композиция.

Л.Т.: Ще помисля малко. Аз ще питам Татко наш и ще питам Учителя. Аз никога не бързам да кажа „да" или „не", докато не проверя какво ще кажат отгоре. Щото това не са мои работи.

В.К.: Да. Вие виждате, че аз Ви питам, нали, не Ви изнасилвам. Но сега, ясно. Вие ще си проверите. Аз например бих поместил този текст в сборника, нали, под Ваше име.

229. МУЗИКАЛНАТА ПЕНТАГРАМА

В.К.: Сега искаме да се спрем на Пентаграмата, този чертеж да ми го обясните. И приключваме за днеска. Значи видяхте как заради този триъгълник и котвата, този символ, който Вие сте го свалили с брат Христо, Вие си спомнихте и ми показахте тази опера (ария). Никой нямаше да знае нито за едното, нито за другото.

Л.Т.: Аз имам една душа, която си замина в другия свят, която държеше за китайците. И като дойде, срещу Великден беше. Аз него ден имам най-много работа: да боядисвам яйца, да приготвям.

Той доди и каза: „Значи Любовта – горе, славянството; а в ляво – Уран, Мъдростта, англо-саксонската група; и отдясно – Плутон, американците. Че само те ли ще управляват света? Ами къде остана жълтата раса?"

– А-а, викам, много си на крив път, моето момче.

Сега той не е на земята, този. И той е мой пръв братовчед, на вуйчо ми син. И е академик. От него има 130...

В.К.: ...публикации.

Л.Т.: Не, рационализации. Защото той е биолог и 130 труда е написал, и се намира името му в „100 години Академия на науките", и е вътре.

В.К.: Как се казваше?

Л.Т.: Жарко Стоянов Болградов[234]. Викам: „У-у, ти си се заблудил бе! Няма място тука за жълт цвят. Това са раси, които са под бялата. Бялата и да греши, тя си е бяла. Тя е най-горе.

Учителят слезе за грешниците, не за праведните. Той с всички грешници ще се яви при Бога. И ще седнат на богата трапеза (ей-сега го пиша това)."

В.К.: Сега идва ред за Пентаграма.

Л.Т.: Да, най-напред Учителят ми каза: „Ще скицираш мотивите на старите песни, мистичните и на новите.

А „мотив" какво значи? Един, два, до три такта най-много с арматурата. Какво е „арматура" в музиката? Всички бемоли или диези в начало на ключ *сол* или ключ *фа* се пишат бемоли или диези според гамата каква е. Това се нарича „арматура".

Аз съм ги вмъкнала, на всяка песен съм турила арматурата. А това не е малка работа.

В.К.: Сега, първо за тази Пентаграма. Най-напред Учителят...

Л.Т.: ...даде да се напечата в Държавната печатница.

Неделчо Попов я напечати и ми каза: „Можеш ли да вмъкнеш сега, да туриш нотите? И ето, че не е по-широко, също".

Аз почнах на обикновен лист да и той ми посочи, вътрешния кръг ще бъдат българските песни.

---

[234] Жарко, т.е. Васил Стоянов Болградов, Васил Петров Стоянов-Болградов, 1887–1971, лесовъд, геодезист

В.К.: Сега, ние ще се спрем подробно. Сега почваме с нея. Значи Вие как се сетихте да питате Учителя дали е с една линия Пентаграмата?

Л.Т.: Ами ха де!

В.К.: Какво питахте Учителя, с една линия ли е Пентаграмът?

Л.Т.: Викам: „Защо е с една линия Пентаграмът?"

А Той каза: „В Божествения, в космическия свят е с пет линии, а на физическия свят е с една линия."

В.К.: И Вие я написахте с петолиние?

Л.Т.: Да.

В.К.: А това означава пет цвята горе? Или как?

Л.Т.: Не, ами ще пишем ноти там.

В.К.: Да, значи на пет линии. И Вие седнахте и я нарисувахте.

Л.Т.: Да.

В.К.: Тя трудно се рисува с пет линии.

Л.Т.: Ето.

В.К.: Да. Сега искам да ми разкажете по-подробно за нея.

Л.Т.: Ето ги змиите[235].

В.К.: Сега този символ какво означава?

Л.Т.: Змиите вече, те са две змии.

В.К.: Да, те са две змии. А това са символи.

Л.Т.: Те не могат да изкушават, тези змии, вече.

В.К.: Сега този символ тука какво е?

Л.Т.: Това е чашата, която взема от Божествения свят новите идеи.

В.К.: Сега в средата този кръст?

Л.Т.: Е, кръстът е Христовият кръст.

В.К.: Христовият кръст. Сега по-нататък.

Това е средата. Сега от вътрешния кръг кои песни са? Сега тука виждаме...

Л.Т.: Тука са български.

В.К.: Най-отвътре.

Л.Т.: Да. Най-отвътре. Той казва там в разговора.

В.К.: Казва. Сега например тука?

Л.Т.: Не сте го чели тогава.

В.К.: Аз съм го чел, но понеже не съм музикант и затова разпитвам. Сега отвътре?

Л.Т.: Сега в лъчите слагам и новите песни, а в кръга слагам старите мистични песни.

В.К.: Сега: „В начало бе"...

Л.Т.: „В начало бе Словото"...

В.К.: ... „И Словото бе у Бога"...

Л.Т.: А-а, „Бог е Любов" е отначало.

В.К.: „В начало Бог създаде небето"... Следващата песен е „Имаше човек".

Л.Т.: А-а, небето... Това е Първият ден на „Битието".

В.К.: „В начало Бог създаде небето"...

Л.Т.: „...небето и земята". Това е Първият ден на „Битието".

---

[235] В „Срещи и разговори с Учителя" – коментираните символи не присъстват. Виж в раздел „Сканирани документи" – Работна скица на Музикалната пентаграма: черно-бяла.

В.К.: Така. След това имаме „Имаше човек".

Л.Т.: А-а, мистична песен.

В.К.: После „Махар Бену Аба".

Л.Т.: А-а, на ученика.

В.К.: Така, „Бог е Любов, Бог е Любов".

Л.Т.: Учителят ми каза тук да ги туря.

В.К.: След това имаме „Аоум".

Л.Т.: „Аоум" вече в полето.

В.К.: Това „Аоу-", „Аоумен", това е? Какво означава? А, това пак **А** Така. Аз трябваше да донеса една лупа. Сега, след това имаме по самите лъчи.

Л.Т.: Да, вече новите песни, новите, които са дадени чрез мене.

В.К.: Те са отбелязани на петолинието?

Л.Т.: А-а, да.

В.К.: Всички песни Вие сте ги отбелязали?

Л.Т.: И Учителят, когато Му показах това, Той каза: „Тука се намира цялото учение на Светлото Бяло братство", тука.

В.К.: Да. Това какво пише тука: „Дадено на Молитвения връх, Седемте езера, Рила"?

Л.Т.: Да.

В.К.: Тука нещо какво е писано: „На Молитвения връх, на Седемте езера, на Рила"? Фактически това трябва да се преснима и да се извади на ксерокс, на голяма хартия да се извади.

Л.Т.: И да се увеличи.

В.К.: Да, ще се увеличи. То, както е написано, то е хубаво написано. Трябва само да се преснима и да се увеличи. А това е Пентаграмата с така... Сега това е?

Л.Т.: Това е пък пак Пентаграмът на съвършения човек.

В.К.: Да.

Л.Т.: Трябва него пак на първата страница или отвътре да се тури. А не само това, ще се тури и главата на Учителя.

В.К.: Къде? Отгоре?

Л.Т.: Над всичко ще бъде Учителят.

В.К.: Да.

Л.Т.: А под Него ще бъдат тия работи. Защото имаше и друг вариант: да се направи като банкнота, едно върху друго. Но ще се губи.

В.К.: Вие трябва на един лист голям да скицирате каква е Вашата идея.

Л.Т.: Ако е като банкнота, ще се загуби. Трябва да бъдат отделно.

В.К.: Сега, аз смятам това да си бъде на цяла страница.

Л.Т.: А така, ето.

В.К.: Това също да бъде на цяла страница.

Л.Т.: А така, едро.

В.К.: Това също да бъде на цяла страница: едното отпред, другото отзад.

Л.Т.: Да.

В.К.: Тази идея...

Л.Т.: Отвътре пък...

В.К.: Това нещо трябва да се направи...

Л.Т.: ...на първия лист.

В.К.: На първия лист. Но тука трябва да се сложи портретът на Учителя, така ли?

Л.Т.: Над него – портретът.

В.К.: А, над него.

Л.Т.: Да, не в него.

В.К.: А над него. Само че тя трябва да се прерисува отделно.

Л.Т.: Това е почеркът на брат Христо, не е моя почерк.

В.К.: Да, това е неговият почерк. Четем: „Когато човек е недоволен, желае лекота и лесния път, в който има удоволствия. Тогава попада в астрала, астралната змия или кривата линия"...

Л.Т.: А-а, почва да го изкушава.

В.К.: [*Чете*]

„Единство на съзнанието и връзка с Божественото Съзнание е единственото условие, чрез което човек се освобождава от недоволството, недоволствията.

Мисълта е изкупена с много скъпи жертви. Вижте своето минало, как е създадена Вашата мисъл.

Човек се създава, когато мисли, а мисълта се ражда в трудни моменти, противоречия и човек може да измени лошите аспекти в своя живот, когато служи на една велика идея, на една безсмъртна идея за Бога." Учителят."

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е от Него.

В.К.: Значи ние това нещо трябва да го прехвърлим така, както е.

Л.Т.: Но аз ще бъда много неспокойна да не се загуби. Тука аз съм си дала кръвчица.

В.К.: Няма да се смущавате, аз ще Ви го донеса това. Ще го преснемем и ще го донесем тук. Ще го преснемем и ще го донесем.

Л.Т.: Искам най-напред на мойта книга.

В.К.: На Вашата.

Л.Т.: Щото съм се мъчила.

В.К.: Напротив, аз няма да го дам за други книги на тоя етап. Това е първата част на Вашата книга. Може да се използва в сборника там, когато е Вашият отдел, нали, да сложим това. Вашият отдел да кажем ще бъде 20–30...

Л.Т.: Мъчила съм се.

В.К.: Ясно, Вашият отдел дали ще бъде 50–100 страници, не знам, но отначало ще започне с това.

Л.Т.: Добре.

В.К.: Нали? А на Вашата книга и на другите неща, които са за Школата, ще бъде това нещо. Бъдете спокойна. Значи сега вече аз имам представа. Аз това ще го поискам тогава, когато отиваме да отпечатваме всичко, нали? Сега в момента не го искам, нека да си седи тука. Тогава ние ще го отпечатаме, на този етап, а сега не. Тука какво е?

Л.Т.: С молив съм приготвила.

В.К.: Какво е това?

Л.Т.: Ами това, което е тука, ето на: „Махар Бену Аба" – до тука. После ето на: Lento[236], Andante[237]. Това са, оттука после написано.

В.К.: Нека да бъдат вътре.

Л.Т.: Черновка.

В.К.: Това е черновката, ясно, да. Добре, разбрахме.

Л.Т.: Предварително съм подготвила.

В.К.: Значи какво се уточняваме? В момента аз не го взимам, защото не е дошло време да го преснемаме. Сега приберете го, Вие ще го дадете тогава. Сега не.

230. ПЕСЕНТА „ХИМНЪТ НА СЛЪНЦЕТО"

Л.Т.: Моята последна среща с Учителя, най-сложният период от живота Му на земята.

В.К.: Ще ми го дадете ли?

Л.Т.: А, няма да го снемам още.

В.К.: Че Вие нали сте го напечатали на пишеща машина? Или това е друго?

Л.Т.: Той, брат Христов, когато издъхна, аз извиках брат Пеню Ганев, доди, той да го измие и да го облече. Аз никога не бях мила умрял човек. А той ми каза: „Дай една пахарка[238] тури вода и тури оцет вътре. Ти ще миеш отзад, аз ще мия отпред." И това минах. „Давай дрехи!" Започнах.

Брат му предната вечер, като доди, лекарят по нервни болести каза: „Не я оставяйте тая жена сама с тоя човек." Той вижда, че си заминава. Те ме оставиха сама, но донесоха дрехи за преобличане. И го облякохме. Даже нямаше възглавница да турим под главата му. То беше нещо страшно, не ща да го преживявам.

В.К.: Сега въпрос. Тази, последната Ви среща с Великия Учител „преди заминаването Му в отвъдния свят за Млечния път, откъдето Той слезе на нашата мъничка земя", сега, този разговор Вие печатали ли сте го на пишеща машина?

Л.Т.: Имам го и на пишеща, ама само един екземпляр.

В.К.: Ех, Вие ще го дадете, аз ще го прехвърля на ксерокс и ще Ви го върна, нали се разбрахме?

Л.Т.: Аз ще го препиша.

В.К.: Както искате. Аз мога да го прехвърля и да Ви го върна. Вие ще си решите, да не се мъчите.

Л.Т.: Така съм направила „Химна на слънцето". Учителят взе старобългарското „Будя, будиш, буди, будим, будите, будят", върху туй даде „Химна на слънцето".

---

[236] Lento – бавно, провлачено (за темпо)

[237] Andante – умерено бавно (за темпо)

[238] Пахарката (захлюпка) – домакински съд с формата на дълбока чиния, която служи за прецизно захлупване. Обикновено се изработва от дървен материал (круша)

Будя.
Излиза един бас и изпява:
Изгрява моето слънце в моята душа.
Да се слави Името Божие.

Будиш.
Излиза един алт:
Изгрява Божието слънце в мен в сърцето.
Да дойде Царството Божие.

Буди.
Трето лице, тенор:
Изгрява слънцето на всички слънца.
Да дойде Царството Божие на земята.

Будим.
Целият хор:
Изгрява слънцето на нашите ангели.
Да се въдвори Царството Божие на земята.

Аз го направих. Стана цяла оратория. Турих четири солисти, а най-накрая висок колоратурен сопран изпява молитвата. Само туй да беше създал Учителят, стига.

А Той създаде още дванадесет нови песни.

„Химнът на слънцето" е знаменита работа. Самата Лингорска (която си замина от земята) и покани една, на Тодор Живков близка, каза: „Дай го бе, Лиляна, да го изпълним в зала „България". Ние имаме един хор, който се дирижира от еди-кой си. Дай го!" „Как ще го дам! – викам. – Вие искате да измените свещените неща, които са дадени от Учителя. Вие искате [в] солото на „Слънчеви лъчи" да си турите ваши, светски думи. Това аз никога няма да го направя – значи да бъда [...] (Казвам го на френски, да не го казвам много на български)! А-а, срещу Учителя никога няма да изляза. Това е.

231. БЪЛГАРИ И РУСНАЦИ

Л.Т.: С българите имам приключения и накрая пет счупени прозореца. Изкарах цяла зима и турях възглавници, защото никой не иска да ми поправи стъклата. И аз с пет счупени прозореца живях цяла зима.

Ама рускините ме посещаваха вечер с пълни чанти догоре. Носеха ми и свещи, и фенерчета, щото ми скъсаха и тока, нямах електричество. Само печката бумтеше. Аз бях жива заровена вътре и чак тогава ме изнесоха оттука.

В.К.: А преди това не Ви ли даваха квартира? Преди това, преди да счупят прозорците?

Л.Т.: Не, не ми даваха. А това бяха мислите на мои неприятели, които се изразяват вече в действие.

И сега идва и Йоанна, и ми казва: „Мама много те обича и ме праща." И идва със сина си. „Ела в нашия салон!" Никога няма да отида там.

Това не е никакъв салон, той не може да замести „Молитвения дом" на Учителя.

Аз имам връзка с руските консули, те ме уважават. Аз бих отишла в Съветската легация и бих изнесла цял концерт от Учителюви работи. Защото ще стъпя там, където е салонът на Учителя.

Те върху тоя салон направиха легацията. Може даже и да не е застроен в самото място. Нашите хора не могат да имат достъп, но аз мога да имам.

Ганчо Генчев, който умря, аз имам неговото писма до консула в легацията. И пише тъй: „В малка дървена къщичка живее оперната певица Цветана-Лиляна Табакова, която е пяла и във Вашата Съветска легация. Моля, пратете рускини да я посещават."

И тия рускини и тука ме намират, не ме оставят. Снощи пристига Светлана и ми носи вечеря. А аз бързам да пиша и нямам какво да вечерям. Тя ми сипва и ми прислужва да се навечерям. Господ да ги благослови!

А другата рускиня е завършила Московска консерватория и е учила при голяма италианска педагожка, но идва тука смирено и казва: „Покажи ми певческото дишане от Учителя и искам да ме разпяваш с Учителювите упражнения." Щото Учителят каза от Неговите беседи и положителните принципи на Неговото учение, да се дадат и да пеем упражнения. Например „Духът Божий, Духът святий" от песните или „Аоум", или „Сладко медено". И по цялото пиано ги разпявам. Тя ми казваше, тази рускиня: „Като пея с Учителювите идеи, чувствам едно възраждане и някакво много приятно чувство изпитвам." Щото има присъствие, където има музика.

Ето сега този материал, който Ви давам, музиката е от Учителя. Четете вътре да видите, да видите кои беседи, кои песни, кои болести лекуват. Посочени са песни, които лекуват болести. Но който вярва! Пък който не вярва, е друг въпрос.

232. КЛАСИЧЕСКИТЕ ПЕСНИ НА УЧИТЕЛЯ. ПЕСНИТЕ „ТАМ ДАЛЕЧЕ", „ПЕСЕН ЗА ЖИВОТА" И „СИНЕ МОЙ, ДАЙ МИ СЪРЦЕТО СИ"

В.К.: Сега аз искам да задам няколко въпроса за уяснение. Вие ми дадохте материала „Музиката от Учителя – какво говори Той за нея" от Лилиана Табакова.

Сега въпрос. Това са мисли от частни разговори?

Л.Т.: И от лекции и беседи. Имам го като материал.

В.К.: Този материал, който е от беседи, Вие не сте го цитирали, но точно от коя беседа, не сте го казали.

Л.Т.: А-а, не. Нямам време да вадя, защото то става вече сухи кости, няма вече линия.

В.К.: Да.

Л.Т.: Всяко изречение от коя беседа, кой том, коя година – става накъсано.

В.К.: Да. Друг въпрос. Това са мисли, включени от частни разговори, така ли?

Л.Т.: Да, да.

В.К.: От Вашите записки?

Л.Т.: Да, от моите разговори.

В.К.: Да. Там Учителят споменава и казва: Аз имам тетрадки с класически песни. Те не се пеят пред всички. Те се свирят, те са свещени песни и се пеят при особени случаи.

Какво знаете за тези тетрадки?

Л.Т.: Учителят казва: „Има една песен, която я пея и я свиря на десет години само един път. И тя толкова много ме омърсява, че дълго време не мога да я очистя. Тя е песен за грешките и греховете – как да се изправят на хората греховете. Имам пък друга една песен"...

В.К.: Това казва Учителят?

Л.Т.: Да. Ето сега го пиша, ето го тука.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: „...Има една друга, която я свиря на двадесет години един път. Тя е песен на блудния син, дето се върна при баща си.

– Тези две песни – казва, – когато ги свиря, аз дълго време после се чистя. Те ме омърсяват.

Има една гама на смъртта, тази гама избягвам да я свиря, щото тя носи смърт."

Ето сега ги пиша тия работи. Аз сега съм написала тука...

В.К.: После ще стигнем до тях.

Л.Т.: Ето Учителят какво говори за пеенето.

В.К.: Сега въпросът беше...

Л.Т.: Не, но вътре е това.

В.К.: Въпросът е следният. Тука Учителят споменава и Вие пишете: „Аз имам тетрадка с класически песни."

Л.Т.: Учителят казва, да.

В.К.: Но Вие виждали ли сте тия тетрадки?

Л.Т.: Не. Той само казва.

В.К.: Така. Тази песен, в която става въпрос за грешките, нали, Вие слушали ли сте я как я пее?

Л.Т.: Не, не.

В.К.: А за блудния син дали е вече записана?

Л.Т.: Той я свири и пее, когато всички спят. Той казва: „Аз посред нощ ставам и почвам да свиря и да пея, и хората тогава спят по-добре."

В.К.: А тази песен за блудния син я има, Вие сте я дали?

Л.Т.: А, не, Той само говори за нея, но на никого не я е дал.

В.К.: Значи песента за блудния син не я е дал.

Л.Т.: Нито първата, нито втората песен.

В.К.: Първата, казахте, е песен за човека и неговите грешки.

Л.Т.: Да.

В.К.: Втората – за блудния син.

Л.Т.: За блудния син.

В.К.: Значи не е дал нито една.

Л.Т.: На никого. На никого.

В.К.: Сега, тука Вие споменавате за песента **„Там далече"**, да се разработи в цяла опера. Коя е тая песен „Там далече"?

Л.Т.: [*Пее*]

„Там далече зная чуден край:
слънце, цветя и плодове,
блика извор, райска градина е."

Такава е песента.

В.К.: Тя записана ли е?

Л.Т.: Има я, има я, има я. Значи за бъдеще би могло. Аз например имам толкова вече композиции, че цяла опера мога да направя.

В.К.: Да.

Л.Т.: Като ги съединя и туря действуващите лица – готово.

В.К.: Да.

Л.Т.: А пише само този, който има контакт с опера, иначе всеки не може да напише.

В.К.: Значи тая песен е „Там далече". Ясно.

Сега друго нещо, което искам да питам за материала „*Учителят за живота*" от Лилиана Табакова. Тука на страница 4, в частен разговор Вие споменавате, че това са от частни разговори. Те са записани от Вас лично в тетрадка или бележник ли?

Л.Т.: Да, да, имам си.

В.К.: Понеже Вие в този материал вече цитирате, че това е от частен разговор. Обаче тия частни разговори, когато тия частни разговори... Това е за живота, нали?

Л.Т.: Да. Например оная вечер дойде рускинята и ми каза: „Дай ми – каза – веднага „Учителят за живота"!" – да го дам. Щото тя винаги следи каквото пиша и всичко иска да чете. „Дай – вика, като доди в неделя, – каква беседа чете. Искам да ми я дадеш да я прочета." Държи връзка.

Викам: „Аз, когато пиша на пишеща машина, не правя забележки върху машината написаното. А че да ти покажа точно коя страница се намират точките, които са необходими да бъдеш дълголетник...

Защото за дълголетниците Учителят каза:

„Те са любимци на Бога и идват още от Невидимия свят като дълголетници слизат на земята."

Значи Бог ги е възлюбил специално.

А по-нататък Учителят казва: Първо. Какво трябва да бъде човек, за да бъде дълголетен; Второ. Еди-какво; Трето. Еди-какво.

Тя иска веднага да й покажа тия точки, за да ги прилага сигурно. Но аз не забелязвам, като пиша на пишеща машина, къде са тия точки. Тя за да ги види, трябва да прочете цялото произведение. А тя иска веднага да й ги дам.

В.К.: Вие казахте, че този материал „***Учителят за живота***" е съпроводен с музика, с песни.

Л.Т.: Е, да, тази песен е Негова:

ПЕСЕН ЗА ЖИВОТА

Не разрешавай суетата на живота,
не избягвай благите страдания.
Те са дял в човешкия живот.

В тях се крие Любовта.
Стремете се към вечността,
там е Великата Божия Слава.

Това е от Него.

В.К.: Тази песен публикувана ли е?

Л.Т.: Не, не е публикувана, но аз си я пея.

В.К.: Тя от Учителя ли е?

Л.Т.: От Учителя е.

В.К.: Вие записали ли сте я?

Л.Т.: Имам я даже с акомпанимента.

В.К.: Да. Тя се казваше „**За живота**". Ами тя трябва да се даде тази песен.

Л.Т.: Ами тя ще бъде придружена със „Словото за живота".

В.К.: Защото аз преглеждах – такава песен не съм срещал и затова се учудих. Тя ще бъде придружена със „Словото за живота".

Л.Т.: Когато се изнася какво говори Учителят за живота, ще се тури и самата песен с ноти.

В.К.: Да. Ето сега нещо, което аз узнах. Друг никой не го знае.

Л.Т.: Например вижте сега. В „Петимата братя" има една беседа, в която Учителят казва:

„Вие искате да знаете кой съм.
Аз съм братът на най-малките в Царството Божие.
Аз, най-малкият, искам да изпълня Неговата Воля с Любов, както Той ни е възлюбил. Искам и Вие да следвате моя пример."[239]

Когато чета тази беседа, аз това нещо го направих и като композиция, да го изпълнявам. Аз изпълнявам тази композиция, аз съм най-малкият и чета съответната беседа.

Например друго. Значи непрекъснато аз работя върху Учителя. Има една малка книжка, мисля, че е от Общия окултен клас, „Разумното сърце" е заглавието[240].

Когато чета за това разумно сърце, аз изпълнявам една композиция за разумното сърце. Когато я четох, така ме вдъхнови, защото вътре има една много силна мисъл. Те казват: Бог толкова много възлюби човечеството и човека, че се ограничи и слезе да живее в неговото сърце.

Бог – казва – спира колесницата Си, за да мине една мравка, да не я смаже. Такава велика Любов има Бог към нас.

[239] **Братът на най-малките**. 24. беседа от Учителя, държана на 1 януари, 1917 г., София. – В: *Петимата* братя. беседи от Учителя. София, 1949, с. 184.

[240] **Разумното сърце.** 24-а школна лекция на Общия окултен клас (III година), държана от Учителя на 2.IV.1924 г., София. [София], [1925], с. 13–14: **„Какво има да делите в този свят? Не е ли най-хубаво да имаме Божествената Любов? Онова, което може да даде сила на ума ни; онова, което може да даде сила на сърцето ни; онова, което може да даде сила на волята ни, Той е Бог, Който се е ограничил, за да живее заради нас. Това е най-голямото величие на Бога. Ако ти пренебрегнеш тази жертва, която Господ е направил – да влезе в човешкото сърце, създаваш условия за смъртта."**

Защото Той казва: „Сине Мой, дай си сърцето да го очистя, аз да вляза вътре да живея."

А на толкова говеда сте си давали сърцата досега, а не искате да дадете сърцето си на Господа. Тези манастири, дето млади девойки и млади момци се отказват от всички удоволствия, които предлага животът, за да се посветят само на Бога, да служат, това е: „**Сине мой, дай Ми сърцето си."** Те дават сърцето си на Бога, а не на едно говедо, нечисто и смъртно, което утре ще умре и трябва да го носиш на гробището. На него даваш сърцето си, вместо да го дадеш на Бога.

В.К.: Така. Сега значи тази „Песен за живота" е от Учителя дадена.

Л.Т.: Да, тя е от Учителя.

В.К.: Ето, виждате ли къде излизат ония три песни, които още не са ги дали.

Л.Т.: Ами те изскачат. А-а, моментът е бил такъв. Когато бях в Операта, там много ме пресоваха и ме товареха, а пък същевременно от Братството искаха да бъда отчетена. Аз гледах там да си запазя силите и гласа. Аз, ако тръгна сега да отивам на тия братски събрания, които ставаха при Борис и Мария – и с нерви, с амбиции... Това не беше за мене. Това развалям моите задължения, които имам към Операта. Защото всяка репетиция трябва да бъде идеално изпята и извлечена, по-идеално даже, отколкото когато изляза пред публиката. Защото вътрешният Художествен съвет от диригенти и режисьори е толкова строг, че трябва действително да изнесеш нещо изключително, за да те държат и да вървиш напред. Вътрешната критика е много опасна.

В.К.: Да. Така. И да приключим с „Учителя за живота". Тези всички частни разговори, които Вие ги споменавате, Вие ги имате записани във Вашите тетрадки?

Л.Т.: Да, имам ги ръкописно.

В.К.: Да, добре.

Л.Т.: Те са от ръкопис.

233. АТАКИ СРЕЩУ ПЕТЪР ДЪНОВ

В.К.: Сега друг един материал, „***Какво говори Учителят за Себе Си***". Сега, този материал е голяма част от извадки от беседи, но има и от частни разговори.

Л.Т.: Да. Затова аз казвам: ние не трябва да говорим кой е Учителят, а да оставим Той сам да говори за Себе Си.

В.К.: Какво знаете за ония екскурзии, пътувания в разстояние на 36–40 дни до Витоша на Учителя през време на бомбардировките? Всеки ден е ходил на Витоша. Знаете ли нещо за тях?

Л.Т.: Ами всяка година.

В.К.: Не, не, през време на бомбардировките? Когато са падали бомбите? Той в разстояние на 40 дни всеки ден е ходел на Витоша.

Л.Т.: А-а, да. Знам това. Той дава обяснение защо го е правил. И брат Христов, и Венцислав Янков са пожелали една сутрин да тръгнат с Него и отишли. А то беше вече студено, зимно време беше. Та те, като дойдоха при мене, ми разправиха за това качване над гората, където сега има хижа за туристи.

Дотам са отивали над гората и след това са се връщали вече изморени, и сутринта, в уречените дни, Учителят слиза в салона, говори беседа и след туй пак – всеки ден, 40 дена е излизал навън, за да напусне града. Отгоре Го ръководят така да постъпи, щом като София ще бъде бомбардирана.

В.К.: Сега, разказвал ли Ви е за Неговото интерниране във Варна? Учителят да е споменавал пред Вас?

Л.Т.: Да, споменавал е. Например когато туряли един войник, стражар, да Го придружава и в купето заедно пътували, стражарът много строго Го изучавал и Го гледал. И по едно време (Учителят си седял най-спокойно) той се обърнал към Него и Му казал: „Ти ми се виждаш добър човек. Защо те караме сега там, във Варна?" Значи и той усетил, че Учителят е добър човек, че няма никаква вина и се изказал пред Него.

В.К.: Така. Понеже Той там се отоплявал с мангал...

Л.Т.: Да, и с мангал. И даже го внасяли недоразгорен, а той е отровен и който влизал вътре, започвал да получава замайване и главоболие. А на Учителя нищо Му нямало.

В.К.: Да.

Л.Т.: Той на друго място пък препоръчва такъв въздух, недоразгорен, да сложат на туберкулозните, да дишат тоя въздух, които имат скоротечна туберкулоза.

234. УЧИТЕЛЯТ КАТО ЦИГУЛАР

В.К.: Учителят споменава тука за Неговия учител чех по цигулка. Кой е този човек?

Л.Т.: А не, не зная. Но Той не пише, че Го е изпитвал като всички ученици. Само Учителят сядал и чехът Му свирел, и това Му бил урокът.

В.К.: Къде е било това: във Варна или в Свищов? Това е много важно, за да разберем кой е Учителят.

Аз имам сборник на всички чехи, които са били музиканти. Един от тях е бил Франц Йосиф, е бил в Русе и Свищов за малко; а друг е бил във Варна, но не знаем къде е бил: в Свищов или във Варна.

Л.Т.: Виж, това точно не мога да кажа.

В.К.: Защото Той завършва на 24 години в Свищов. Значи Той там е бил четири години. Значи вероятно е във Варна, щото Той четири години е там.

Л.Т.: Сигур, да.

В.К.: Значи и Вие не знаете как се казва този чех музикант?

Л.Т.: Не, не знам.

В.К.: Който е учил Учителя по музика. И къде е било: във Варна или в Свищов?

Л.Т.: Да. Даже Той не споменава името му.

В.К.: Не споменава името, да. Така.

Л.Т.: Учителят свиреше много чисто и много хубаво.

В.К.: Сега, понеже Вие сте музикант, школуван музикант: как свиреше Учителят на цигулка?

Л.Т.: Много хубаво.

В.К.: Някои интересни моменти така, детайли?

Л.Т.: Например, когато свиреше „Мирът иде!", Той почваше толкова тихо, и чисто, и тихо. Като че ли се задава сега цял оркестър, цял хор отдалеч и после постепенно, като повтаря мелодията, като почва три пъти *piano [ppp]*, значи много тихо, постепенно засилва, засилва и достига три пъти *forte [fff]* най-силно, на обед.

И Той казва: „Така изгрява слънцето." Най-напред почва първият лъч, постепенно се нагрява и на обед става три пъти *forte [fff]* и след туй от *forte* пък завършва с три пъти пак *piano [ppp]*, много тихо, като че ли музикантите си отиват, са се отдалечили. Това нещо Той го предаваше идеално.

В.К.: Това е за песента...

Л.Т.: ... И Той казва: „Така изгрява слънцето."

Най-напред почва първият лъч, постепенно се нагрява и на обед става три пъти *forte [fff]* и след туй от *forte* пък завършва с три пъти пак *piano [ppp]*, много тихо, като че ли музикантите си отиват, са се отдалечили..

И това не е малко, нали – да спре вече Братството да прави братски вечери. Защото те са много близки. В Орфей вакханките и клодоните се събираха вечер и правеха неясни молитви и оргии, като запалваха огньове.

Той иска Светлото Бяло братство да се откаже от това вечерно изпълнение.

В.К.: Да, но никой не го изпълнява сега и никой не го знае.

Л.Т.: Никой, те си карат по стар начин. Но аз изпълнявам само новите песни и „Битието, изпълнявам само сутрин.

В.К.: Един въпрос. Той споменава тук, Учителят, че когато свири на цигулка, казва: „Ако ви са отворени ушите, от Духовния и Божествения свят ме придружава цял акорд от цигулки."

Л.Т.: Да, да. И ние го чуваме.

В.К.: После искам да Ви питам: Вие имали ли сте възможност да го чуете там, при Учителя, да Ви се отворят ушите?

Л.Т.: Именно чуваме и затова се прекланяме.

В.К.: Значи Вие сте го чували лично?

Л.Т.: Да, лично.

В.К.: Как го чувате например?

Л.Т.: Ами чувам.

В.К.: Като концерт, като оркестър?

Л.Т.: Като цял оркестър също се чува.

В.К.: Виждате, че Учителят свири пред Вас, ...

Л.Т.: ... а го чувам цял оркестър. Да. Да. Само Учителят може да го направи. Той смъква небесата в Своята приемна, се получаваше действително, не е така усещане, а реално се чува. Реално.

В.К.: То се казва: Небето се отвори! Небесата се отварят. Така.

235. РОЖДЕНАТА МАЙКА НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Тук Учителят говори за майка Си.

Л.Т.: Да. Тази, каза, която ме е родила. Не я нарича „майка", а казва за нея, че е била неграмотна. Нали срещнахте?

В.К.: Точно за това искам да питам.

Л.Т.: Той тъй казва, това изречение: „Който подписва брак, влиза в големи противоречия. Аз, каза, не правя изключение от това."

И почва да говори: „Тези, които са ме родили, нямаха хармоничен живот", нали срещнахте?

В.К.: Да, да.

Л.Т.: Това го имам ръкописно.

В.К.: Това – от Вашия частен разговор?

Л.Т.: Ами ръкописно го имам. Да. Той не го дава в беседи – в частния разговор.

В.К.: Понеже аз това видях и усетих, че е от частен разговор.

Л.Т.: От частен.

В.К.: Защото аз съм чел почти всичко, което е писал за себе си, но не съм го намирал.

Л.Т.: Но в беседи го няма това.

В.К.: Значи това е от частен разговор. Аз го усетих, че е от частен разговор и затова Ви питам. И сега, тя била неграмотна и Той тоз живот я огрaмотява. Но не можал да ги хармонизира, въпреки Неговите усилия да хармонизира родителите Си. А това не е малка работа. Вижте колко искрено и откровено говори Учителят за Себе Си.

Той й викал Добра.

Л.Т.: Да. Велик, велик е!

В.К.: Щото тя си заминава, когато Той бил малък – 6–7 години, тя си заминава от този свят.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: И голямата сестра Мария, тя Го е отгледала.

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, аз съм чувал нещо по-късно, че през време на Школата някой път Учителят се обръщал към Савка с името Добра.

Питат Го Учителя: „Това не е Добра, а Савка."

„Ех, казал, Аз сложих майка си в нея." Чували ли сте нещо такова?

Л.Т.: Чувала съм, че Той работи върху душата и характера на сестра Савка, защото чувствал, че Неговата майка е в нея.

В.К.: Той не може да чувства, Той е вкарал вътре и я сложил вътре, за да бъде при Него.

Л.Т.: Да.

В.К.: А, Вие сте го чували от Учителя.

Л.Т.: А тя пък, самата сестра Савка, нямаше много музикален слух и не беше още музикант. А Той даже й плащаше уроците, да отива при Илия Крестеняков, да се учи да свири на цѝтра[241]. Има един инструмент такъв, който се слага на масата, „цѝтра" се казва. Тя ходеше да взема уроци, за да развива слуха си. И Той й казваше на нея: „Ти трябва да възлюбиш сестра

[241] Цѝтра (немски: *Zither*) – малък струнен арфов музикален инструмент, получил голямо разпространение в Австрия и Германия през 18 век

Табакова, тя да ти предаде от нейната музикалност." И тя имаше хубаво чувство към мене.

В.К.: Значи Учителят е пращал и е плащал уроци.

Л.Т.: Уроци, да. И тя отиваше при Илия Кръстеняков и учеше цйтра, за да развива слуха си.

В.К.: Да.

236. ВСЕЛЯВАНЕТО НА ДУХА БОЖИЙ (07/19 март1897 г.)

В.К.: Учителят споменава за Словото Си, че това е Третият Завет, Третият Завет. В Третия Завет къде е мястото на „Новото Битие"? То е Третият Завет или?

Л.Т.: Новото Битие е решение на Бог-Отец да създаде, да преустрои не само земята, а цялата вселена да я преустрои. Така казва Учителят в частен разговор.

В.К.: Сега тука Вие споменавате за Учителя. Едно лято Учителят е бил в Арбанаси, в пост и молитва, като се изкачвал на един връх край селото.

Явил се Христос и Му казал:

„Дай ми тялото си, ума и сърцето си и работи за мене."

Учителят казал:

„Господи, да бъде Волята Твоя! Готов съм!"

Л.Т.: Това е идването на Христовия Дух върху Учителя.

В.К.: Вие от частен разговор ли го имате или откъде – от беседа? Това нещо не е печатано.

Л.Т.: В беседа не съм го срещала.

В.К.: Това трябва да бъде от частен разговор. Да не би да е от тефтерчетата на Савка?

Л.Т.: Не. В тефтерчетата на Савка, имам ги сега, няма такова нещо. Няма там.

В.К.: Защото този цитат и това нещо аз го знам от друго място – от Иларионови.

Те са го разказвали на Борис Николов. И точно това искам да знам: дали Учителят това нещо го е дал лично на Вас, и на Христо вероятно.

Л.Т.: Да. Не мога така с точност да кажа.

В.К.: Той продължава:

„Аз съм вселенник".

Вселяването е станало на 7 март 1897 г. по стар стил, а по нов стил е 19 март, тогава е получил мисия от Небето.

Тогава Му казали, че е Учител на цялото човечество.

Тогава Му се възлага мисия, която е вече във връзка с Шестата раса.

Вселяването на Учителя е станало на няколко пъти.

Л.Т.: Да. Аз например знам, че първото вселяване е станало... Той пътувал с баща Си и влезли в една кръчма да обядват, селска кръчма. И изведнъж, както били седнали да обядват, Му се явява това.

В.К.: Влиза Духът.

Л.Т.: Да. Това зная.

В.К.: От кого го знаете? От старите приятели или от Христо?

Л.Т.: И от брат Христов, и от записки.

Например аз имам от тефтерчетата на сестра Савка записани разговори на Бог-Отец с Учителя. И Учителят отговаря на Бог-Отец.

Сега, първият разговор, който Бог-Отец отправя към Учителя (Аз даже го направих да го пея), а Учителят пък след това отговаря пък на Бог-Отец с една молитва. Тая молитва съм я композирала. И нея я пея.

В думите на Учителя в тази молитва са, че обръща се към Бог-Отец и Му казва:

„Както Ти си ми казал, Отче,
чрез мене да се изпълни Твоето Слово.
Чрез мене, Ти си ми казал."

Учителят е имал пряк разговор с Бог-Отец, в Неговата спалня, и аз много страдах, когато туриха един милиционер да живее в Неговата спалня.

В.К.: Стаичка, къде, спалнята на Изгрева?

Л.Т.: Горната стая, Той спеше там.

В.К.: Малката стаичка над салона горе, на Изгрева.

Л.Т.: Тя не е много малка стая; тя е доста голяма. И туриха милиционер с млада жена и момченце имаха. Добре, ама тя роди там второ дете. Значи те са вършили, брачни отношения са имали и когато аз отивах да налея вода, щото нямах чешма в двора си, а пък имах градинка – иска вода, да поливаш.

Аз ходех на чешмата на Зодиаците (около чешмата 12 зодии изработени). А дето тече чешмата, то е направено от мозайка. Аз сварвах милиционера, че туряше ракията си да изстива като тече водата, да бъде студена. Значи той горе и ракия пиеше, и алкохол, и месо ядяха. И много страдах, защото това беше стаята, в която Учителят е говорел с Бог-Отец.

237. ТЕФТЕРЧЕТАТА НА САВКА

Л.Т.: Бог-Отец се явявал в Неговата стая. Това го имам от тефтерчетата на сестра Савка.

В.К.: Това е работа на другата ложа – да умъртви всичко.

Л.Т.: Да умъртви. И стаята се изпълвала с бял млечен облак. В този облак бил Господ и оттам излизал гласът Му.

Сестра Савка е присъствала, седяла е на прага на вратата. Това го имам от тефтерчетата.

В.К.: Това е много интересен материал. После трябва да се даде и отпечата.

Л.Т.: Трябва да го отворя, той е много интересен. Защото тя всеки ден влиза с тефтерче, Той записва за днешния ден изречение и се подписва отдолу.

В.К.: И този материал Вие извадили ли сте го на пишеща машина или не е изваден?

Л.Т.: Не, така оригинално го пазя, в ръкопис. Не съм го направила на пишеща машина.

В.К.: Аз искам да Ви кажа, че част от материалите на Савка са при мене.

Л.Т.: Имате и Вий?

В.К.: Да, тоест аз имам нейните стенограми. Те ми са предадени. Имам някои тефтерчета, имам някои стенограми и т.н.

Л.Т.: Също тя завеща и на нас.

В.К.: Да. Вие какво мислите да ги правите тия тефтерчета? Този материал трябва да се извади.

Л.Т.: Аз много ги пазя.

В.К.: Разбирам. Вие ги пазите сега. Но някакси ние трябва да направим, да извадим тоя материал.

Л.Т.: Трябва да излезе, да.

В.К.: Има два начина: първо трябва да се преснемат, нали, да се извадят на ксерокс.

Тефтерчетата на този етап ще Ви се върнат, да ги пазите пак, нали?

Значи могат да се преснемат на ксерокс, да можем да ги извадим отделно като „Мисли на Учителя" от тефтерчетата на Савка.

Л.Т.: Но там има едно много чувствително място, което е станало между Учителя и сестра Савка. Изведнъж Той... Ще трябва да отворя самото тефтерче, сега да говоря така не искам.

Но станало е един разрив между тях – между Учителя и сестра Савка. Един разрив има, защото Той казва: „Дай ми портретите!" и ги накъсва.

В.К.: Да, знам. Този случай аз го знам.

Л.Т.: Ами това движение и това искане на портретите говори за нещо.

В.К.: Понеже тя започва да Го обожествява като образ. Той й дал портрет и тя взема портрета и: „А-а, Учителю!" Учителят седи пред нея, Бог седи пред нея – тя взема портрета и си го слага в пазвата.

Л.Т.: Може...

В.К.: И Той: „Дай портрета!" – и Той го скъсва. Сега, на нейната Библия (аз имам нейната Библия) пише стенографски, тя го е написала: „Учителят пак ми върна Библията обратно. Каква мъка и каква горест изтърпях с всичко това!" – докато й върне Библията.

След това й дал Библията. Тя направила някакво прегрешение и Учителят й казал: „Дай ми Библията, върни Библията!" Тя я връща и след това пак Той я връща. Вероятно тя се е коригирала и си е поправила грешката.

Л.Т.: Аз имам от тефтерчетата й следното:

„Всички отидоха на Витоша на екскурзия.
Учителят ме наказа да напиша сто пъти"...

Тя не искала да се сдобри с една сестра.

В.К.: Да не е с Мария Тодорова?

Л.Т.: Не казва коя.

В.К.: Да.

Л.Т.: И накарал я сто пъти да напише тази дума – Любов. „И плача, казва, и пиша." Хем плаче, хем пише.

В.К.: Да, това са опити и задачи от Школата.

Л.Т.: Това са маниери на Учителя. Той е работил върху нейния характер.

В.К.: Характер и върху нейния път.

Сега ние не можем да отречем нейната заслуга, нали, и онова, което е написано в тефтерчетата, това е вярно. Но тя си има свой път със свои грешки, погрешки и т.н. Аз съм запознат подробно.

Л.Т.: Аз например, когато я видях от трамвая, че кара колело, се почудих, защото една окултна сестра не трябва да кара колело, и то в града. Учителят бил против това.

Например казал й да не си реже косата – тя я отряза. А Учителят е поръчал, на сестрите е казал, да си хващат косите отзад с една ток, направена от сребро или може и златна. И тя имала такава тока. Но тя, въпреки че Учителят е против, знам, че си е отрязала косата.

Това са външни работи, но те се отразяват и на вътрешния живот на човек.

В.К.: Сега, аз искам да Ви кажа да не се смущавате от това, че в нейното тефтерче има такива неща. Аз съм запознат много подробно с нейния живот и с нейните опитности, и т.н., много подробно. Аз съм най-подробно запознат с всичко. Аз знам всичко. Нали, както вътре, така и отвън.

Л.Т.: И аз не се смущавам, не.

В.К.: Това е опит в Школата.

Л.Т.: Има вътре много ценни неща.

В.К.: Ние говорим за ценните неща. Но това е следващият етап от работа. Това е друго.

Л.Т.: Това са неща, които отпадат.

238. РЕЧ ЗА ЧОВЕЦИТЕ И СЛОВОТО ОТ БОГА

В.К.: Да. Тука е дадена мисията на Учителя. Той казва: „Аз съм пратен от Бога!"

Сега, Вие как Го възприемате Учителя: като Учител; като Бог, Който говори в Него; като Дух?

Л.Т.: Да. Особено Неделните беседи. То става така:

Той почва най-напред, обикновено отговаря на всеки един в салона, на неговите вътрешни въпроси.

Например аз зная следното. Еленка, железничарката и мъжът й, железничарят, сутринта се готвели да идат на беседа. И имали една котка. Котката била отвън и викала: „Мяу", да я пуснат. Той отворил вратата да влезе, но котката не бърза да влезе, ами влиза бавно и с опашката бавно – не така да виси, а изправена. И той се нервирал и цапнал я с вратата. И тя, котката, измяукала, извикала. Жена му му направила забележка и се скарали. И тръгнали за беседа, но били закъснели. И когато влизали в салона, Учителят казал: „Когато котката иска да влезе..." – и разказал това, което е станало причина да се скарат.

Значи това показва, че най-напред Учителят говори във физическия свят (отговаря на тях, на техните противоречия), а после вече влиза Бог-Отец в Неделна беседа и започва в много по-висока гама да говори.

Например сега, понеже пиша пак за Учителя, Той казва:

„Критикуват Ме, критикуват Ме, че Моята реч не била блестяща, имало нещо не в ред.

А пък Аз реших:

Отсега нататък ще говоря само на Божествен език и кой докъдето е стигнал, да си го превежда на своя матерен език.

И ако искат чуждите народи да влезат в контакт с Мене, те трябва да дойдат тука при Мене и да превеждат Моя Божествен език според техния матерен език.

Аз отсега нататък ще говоря само на Божествен език, а не на вашия физически език."

Това го пиша сега, пиша го.

В.К.: Да, и Той понеже говори със символи... Той споменава, едвам е намерил в българския език символи, за да обясни нещата.

А пък нашите приятели от предишното поколение и сегашното смятат, че речта на Учителя не е свързана и трябва да се коригира, да се редактира, да бъде литературна.

Л.Т.: Ама те пипат там, където не е позволено и ще плащат.

В.К.: И ще плащат, и те плащат, те променят Словото.

Л.Т.: Те си подписват бъдещи страдания.

В.К.: Променят Словото.

Л.Т.: Не трябва да се пипа нищо, което Учителят е дал. Много е опасно. Даже може да коства живота на човека.

В.К.: Това е една стара теория от времето на Михаил Иванов: че французите не могли да разберат българския език и това, което говори Учителят и трябвало да се превежда, да се редактира, да им се обяснява.

Л.Т.: А, не, не, не, не.

В.К.: И това нещо по-късно у нас го виждам при старите приятели: почват, не правят резюмета, а редактират и преразказват Словото на Учителя. Това продължава по-късно. Аз го виждам и по-късно.

А пък сега те смятат, че чужденците, много важно за чужденците.

Учителят казва: „Не се занимавайте с чужденците. Който иска, ще дойде, ще научи български език и ще ползва Словото."

Л.Т.: Да.

В.К.: А те са тръгнали да превеждат – не знаят, нито Словото познават, нито чужд език да превеждат и изопачават нещата.

Пример: Бертоли, Анина Бертоли, когато превежда на френски език тези мисли на Учителя, аз съм я питал, аз съм говорил с нея, така, както с Вас говоря, на магнетофона.

Л.Т.: Да, тя идва тука.

В.К.: Аз съм я питал. Казвам: „Вие превеждате ли точно? – Тя вика: „Не, аз преразказвам, аз не превеждам." – „Защо?" – „Ами, казва, французите не могат да разберат нищо."

Л.Т.: Тя идва тука, Марийка Марашлиева пожела. Искаше Орфей и това, което имам, да й дам. Аз нищо не й дадох, защото когато баща й беше

жив, брат Жечо Панайотов ги покани в спалнята си, в дома си и извика и мене. И аз им прочетох част от моите дневници с Учителя.

Те не ми обърнаха внимание. А брат Жечо искаше да й покаже, че аз имам много ценен материал, който Вие вече го познавате. Те не обърнаха внимание. Но тя, като дойде тука, искаше. Но аз бях затворена и нищо не дадох. И тя си замина.

В.К.: Те щяха да го преразкажат и да го преработят, и да не може да го познаете.

Л.Т.: Да, да не мога да го позная.

В.К.: Така. Сега, тука Учителят дава един цитат:

„И да умра Аз, ученията ще живее.
То е Божествено учение и Божественото всякога живее."

Сега, въпросът е друг. Ето, минаха много години, 45 години след заминаването на Учителя.

Л.Т.: Точно тъй.

239. КАК ДА СЕ ПОДРЕДЯТ МАТЕРИАЛИТЕ НА ЦВЕТАНА ТАБАКОВА

В.К.: Вие сте работили 45 години.

Л.Т.: Съм работила и „Битието" на големи празници съм изпълнявала, както Той ми е казвал.

В.К.: Вашият материал синтезиран ли е така? Имам един въпрос. Сега сме 1990 година. Вие знаете, че човек не е безсмъртен, нали, идва време и си заминава. Друг, ако дойде и се добере до Вашите материали, да кажем музикант, ще може ли да се ориентира? Този е много важен въпрос, който Ви задавам. Вие вероятно сте мислили за него.

Л.Т.: Защо да не може да се ориентира? Ако той е със специална мисия изпратен на земята от Невидимия свят като музикант, той ще може да се ориентира. Ако е обикновен музикант, няма да може.

И после не случайно Учителят казваше: „Битието" няма да го записваш."

За песните – записвах веднага, но за „Битието" не ми даваше. Понеже аз имам феноменална памет, музикална, и аз на своя отговорност, когато изпратиха от София пиана във Вършец в театъра, където бяхме евакуирани заради бомбардировките над София, дадоха ми ключове, сядам и казвам, че утре бомбардировки има, да взема поне „Първия ден" да го нотирам, щото аз вече го знам наизуст. Не само „Първия ден", трите дена нотирах.

И почнах да правя акомпанимент на пиано. И когато пристигнахме в Мърчаево в два часа сутринта (като минахме през Петрохан със специална кола на министъра на горите, който беше приятел на моя вуйчо – даде си колата човека), и влизам... Нея нощ дойдоха Неделчо Попов, Асенчо Арнаудов, Сийка Динова, Елена Каназирева, дойдоха да спят в мойта стая, където отключихме. И сутринта ний отиваме при Учителя с брат Христов. Те тръгнаха подир нас, и те да дойдат. И влязохме общо в приемната на

Учителя. Искам да кажа, че нищо не е така случайно. Обади се тогава Неделчо Попов и каза: „Учителю, искаме да чуем „Песента за зората", да я изпее певицата."

Учителят се обърна към мене и каза: „Изпей „Първия ден на Битието". И аз станах права и изпях „Първия ден на Битието". Но преди да го изпея, извадих трите дена, които съм нотирала и ги подадох на Учителя, и Го гледам в очите, дали ще ме упрекне. Но никак не ме упрекна, а ми каза: „Има тука в съседната къща пиано, може да отидеш и там да го прегледаш." Значи така е било определено.

И впоследствие и другите дни от „Битието" ги записвах.

В.К.: Моят въпрос беше такъв: ето например без тази работа, която ние работим вече два месеца с Вас (сега е 4 февруари 1990 [т.е. 1991] година), аз работя вече два месеца с Вас, без тази подготвителна работа аз не бих могъл да се ориентирам във Вашия материал. А аз съм навлязал половината в него. Друг, който би дошъл, също не би могъл да се ориентира. При положение, че аз работя над двадесет години такива неща. И съм запознат с много неща. Това означава, че е необходимо подготовка и представяне на материала, та този, който ще работи с него, да може в бъдеще да се ориентира.

На този етап аз що-годе се ориентирах, но когато дойде време за Вашия музикален архив, според мене Вие всичко трябва да сложите в отделни папки, да се надпишат: какво, що и как, и т.н.

Л.Т.: Е ,да, вижте какво, въпросът на музиката е в нотите, нали?

В.К.: Но трябва поотделно да се подредят в папки. Аз не мога да подпомогна. Но трябва да ги систематизираме. Аз не мога да чета ноти. Да кажем да се сложат в папки и всяка една папка да се надпише кое е, що и как.

Л.Т.: Ами аз имам и такива папки, с които работя.

В.К.: Става въпрос: този материл трябва да бъде подготвен. Например ние преди малко говорихме за ***„Учителя за живота"***.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз вече знам, че към материала „Учителя за живота" трябва да се сложи „Песента за живота".

Л.Т.: Да.

В.К.: Да, но аз не бих могъл да я намеря след време къде е тая песен. Значи тая песен трябва да си дойде към материала „за живота".

Л.Т.: Да се прибави към това Слово.

В.К.: И да се прикачи. Ето например аз имам материала „Учителя за живота", обаче нямам песента. Трябва да имам и песента, да я прикача.

Л.Т.: Да, това предстои да се прибави. А иначе „Песента за живота" я имам с акомпанимента написана. Да.

В.К.: Трябва постепенно, постепенно, с Вас, нали, да ги прикачаме, да се знае.

Л.Т.: Да се прикача, разбира се. Същото, например беседата „Разумното сърце" – към нея имам пак песен, „Песента за разумното сърце". Когато ще се чете тази беседа, трябва да се изпълни и съответната песен.

В.К.: Сега, „Разумното сърце" е Ваша композиция, нали?

Л.Т.: Да.

В.К.: А „Песента за живота"?
Л.Т.: Е Негова.
В.К.: На Учителя?
Л.Т.: Да.
В.К.: Трябва да се разграничат кои са Ваши и кои Негови песни.
Л.Т.: Аз имам много композиции, много.
В.К.: Така, значи тука е ясно.
Л.Т.: Сам Учителят ми каза, че ще композирам.

240. ОКУЛТНО-МИСТИЧНАТА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ

В.К.: Сега аз искам да питам нещо друго. Понеже миналия път ставаше въпрос за Вашата Школа по пеене. Вие я имате напечатана. Вие миналия път и преди няколко пъти ми я предлагахте. Аз не пожелах да я взема, защото не й беше дошло време да работим с нея. Аз миналия път прегледах отгоре-отгоре във Ваше присъствие. Но аз искам да Ви задам някои въпроси, да се ориентирам.

Сега първият въпрос. Как се дойде до този материал и да се напише този материал? Това бяха от частни разговори. Каква беше идеята?

Л.Т.: За Школата ли?

В.К.: Да, за Школата.

Л.Т.: Учителят, когато даваше „Четвъртия ден на Битието"... А четвъртият ден е създаването: Бог-Отец създаде голямото светило – Слънцето, Луната и звездите. Тогава още преди да засвири Четвъртия ден и да го пее,

Той даде за задача на мене и на брат Христов да работим върху създаването на Нова музикална окултна школа по пеене. Затуй, защото когато аз бръкнах в чантата да вадя тетрадката си, показа се една Школа (носех я вътре) от Вакай[242], тъй се казва авторът, италианец, и Учителят видя тази Школа и посегна да иска да я види. И аз Му я дадох. Той отвори и имаше на три езика: немски, френски и английски като предговор. Той ми каза да преведа френския.

И вътре пише: „Аз работя с учениците си не само с вокали, защото ако извадя гласа в маската да звучи тука само с вокали, те получават много лоша дикция" – не можеш да разбереш какви думи пеят. Защото когато пеят само вокали (без съгласните): *а, е, и, о, у, ю* и т.н., няма съгласни – значи няма думи.

Съгласните и гласните дават вече думата. И понеже само гласни пеят, намират мястото къде да звучи тонът и когато му дадеш вече да пее ария или песен, където трябва да изговаря думите, той не смее да ги изговаря със съгласните, защото го е страх да не загуби мястото, където звучи тонът в тия кухини. Защото при съгласната става съединение вече *с, л* – не е като при гласната. Гласната *а, о* – устата е отворена и се получава лоша дикция", така казва Вакай. „И от моята школа излязоха еди-кои велики певци със световна слава." И почва първият урок – „Гама". Отдолу пък има бележка P.S.[243].

---

[242] Николо Вакай / Nicola Vaccai, 1790–1848, композитор, педагог

[243] P.S., *post scriptum* – послепис, допълнителен текст, написан след основния.

Учителят ме накара и него да преведа.

„В гамата, той казва, аз веднага поставих гласовете в маската да звучат не само с вокали, ами с цели изречения, за да може да получи вече ученикът дикция."

И отдолу пише: „Един ловец отишъл в гората с кучето си."

Учителят ме спря и каза: „Тази школа не е хубава, щом той почва с един ловец, който убива животните. Тя не е хубава тази школа."

И тогава каза: „Вие с брата ще работите под мое ръководство и ще създадем една Нова окултно-мистична школа с положителни идеи и упражнения."

Защото аз, като отивах при Събчо Събев, той имаше ученици и ги караше да разпява гласанай-напред, и знаеш какви упражнения даваше? „Еко де бомба" – с отрицателни изречения.

А Учителят каза:

„При разпяване на гласа по цялото пиано, полутон по полутон, чак догоре, до последната височина на гласа, не трябва да се пеят отрицателни изречения."

Например, аз разпявам с „Духът Божий, Духът Святий" или пък „Сладко медено", или пък пея и славя Бога и туй се повтаря до най-високия тон и се връща и надолу.

И тогава Учителят ни зададе, като задача вече, че ние ще работим вече за създаване на Нова окултна школа. Въпреки моите срещи, те си продължават.

Например, аз имам тука сега за пеенето, десет листа съм написала, но пеенето, както Той го дава в класа. На дилетантите и любителите Той говори с друг език, а на мене говори с друг език като специалист с най-тънките разбирания как се поставя гласът в маската и в черепа. А тука на тях не им говори на такъв език, щото няма да го разбират. Тука говори с друг език.

В.К.: Така. Значи този материал за Школата Учителят работи с Вас вече поотделно в други часове.

Л.Т.: Да. Например всяка глава... Най-напред Го питахме колко глави да бъдат.

– Или 37, или 39.

Спряхме се на 39, а първата глава да бъде предговор.

Аз Му казах: „Преди няколко дена Вий говорихте нещо за пеенето и аз го записах, от край до край го записах. Да го туря ли като предговор?" „Тури го."

И предговорът е напълно от Учителя, както говори Той.

В.К.: В частен разговор или на беседа беше?

Л.Т.: В частен, в Неговата приемна сме вътре.

След това следва: „Въведение" – втора глава; трета глава – „История на вокалното изкуство", тя е най-дълга; четвърта глава – „Съвършеното ангелско пеене" и т.н.

Значи всичко това е проверено при Учителя. Той го изслушва и прибавя или отнема нещо.

В.К.: Сега Вие при Него, при частни разговори с Него, записвахте и след това му диктувахте?

Л.Т.: Ама разбира се.

В.К.: Той прибавяше?

Л.Т.: И прибавя или отнема. Тъй че Школата е напълно от Учителя. Но да кажем сега регистрите на женските гласове: най-ниският – контраалт (то е като жена, която пее като мъж); мецосопран, лиричен, драматичен, драматичен сопран, лирико-драматичен сопран, колоратурен, лирико-колоратурен – това са все видове гласове.

И на всеки вид глас имам регистрите – откъде докъде стигат. Например басът с басов ключ: имаме драматичен бас, имаме и лиричен бас, а имаме и комичен бас – имаме бас, който пее само комични роли. Имаме баритон. Баритонът пак на *фа* ключ. От кой тон до кой тон стига баритон.

В тия глави Учителят оставяше аз да си кажа думата, щото аз съм специалист. Имам всички регистри, те са в Школата.

В.К.: Те са там напечатани?

Л.Т.: Ами разбира се.[244]

В.К.: Сега, аз искам, ще може ли да го покажете този материал, за да Ви попитам за нещо за него? Просто искам да видя с очите си, да Ви питам.

Л.Т.: За Школата ли?

В.К.: Да, за Школата.

Л.Т.: Ами може.

В.К.: Тука пред Вас да Ви питам за нещо, защото сега ние говорим за нея.

Л.Т.: Например регистрите на баса, на баритона, на това...

В.К.: Аз искам да прелиствам така страниците и да Ви питам по нещо, нали така, като погледна.

Л.Т.: Може, но за „Битието" не давам никак в човешки въпроси да влизат, защото от много висок свят е „Битието".

241. ВЪПРОСИТЕ КЪМ ОКУЛТНАТА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Не, аз въпросите, които задавам, [са] за ориентация. Ето, Вие казахте някои неща, които аз не ги знам.

Л.Т.: Да дам ли?

В.К.: Да, да. Въведението Вие ми го дадохте.

Л.Т.: Ето я Школата. Значи първата глава е **ПРЕДГОВОР**. Оттука почва Предговор, а преди туй е обяснение.

В.К.: Момент. Вие ми дадохте Въведението, което ще бъде към Новата окултна школа.

Л.Т.: То е вече прибавка.

В.К.: Това е ВЪВЕДЕНИЕТО, което го има. Сега, по-нататък Вие ми дадохте „Прибавка към Школата по пеене към Учителя".

Л.Т.: Също.

---

[244] Школата в публикувана 1997 г., след заминаването на Лилиана Табакова, с редактори Огнян Николов и Иво Бонев. В по-голямата си част не е съобразена с напътствията на Учителя: Окултна школа по пеене / Беинса Дуно. състав. Цветана-Лилиана Табакова, Христо [т.е. Кръстю] Трифонов. предг. Огнян Николов. Варна: Алфиола, 1997. 91 с. Достъпна и на адрес: http://www.paneurhythmy.net/images/upload/knigi/okultna_chkola_po_izkustvo_na_peeneto_1997.pdf) (04.05.2019)

В.К.: Към него има още един материал, „Прибавка към Окултно-мистичната школа на Учителя".

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, те ще бъдат като уводни на това нещо, нали така?

Л.Т.: Или в края, или в началото.

В.К.: Това ще се прецени по-късно.

Л.Т.: А самата Школа е тази.

В.К.: Значи Вие сте ми дали тия три прибавки, които ще бъдат или в началото, или след това, в зависимост от това нещо.

Л.Т.: Оттука почва Предговорът. А това е обяснение към...

В.К.: ...самата Школа. Сега, Вие изказахте идеята, нали, когато сте работили с Учителя четвъртата глава от „Битието". Вие разказахте.

Сега, това е задача от Учителя, като Той Ви е дал и Предговора. Сега, тука е дадено Въведението. Имаме към Предговора.

Л.Т.: ПРЕДГОВОРЪТ казах да бъде **1. глава от Евангелието на Иоанна,** мотото и аз го турих. Но после вече слагам и от беседите, не само от Евангелието.

В.К.: Вие прибавяте от беседите?

Л.Т.: Ами всичко е с Негово одобрение.

В.К.: Добре. Сега, целият този материал Вие сте го изчели на Учителя?

Л.Т.: Ами разбира се, глава по глава.

В.К.: И Той вече прибавяше?

Л.Т.: Ами брат Христов се връщаше вечер уморен от работа от фабрика „Йорданка Чанкова", гдето работеше, а ний оставаме до късно да работим пък и Школата, защото ще отидем при Учителя да кажем какво, да споделим с Него.

В.К.: Ето, Вие разказвате в момента много важни неща. Например, утре някой ако се добере до Школата, той няма да знае какво представлява. Това, което Вие ми казвате, че сте работили с Учителя...

Л.Т.: Така я работихме.

В.К.: Ето, затова е необходимо да се запише.

Л.Т.: Въпреки че брат Христов беше уморен, но и той участваше.

В.К.: Това е Предговорът, след това идва **ВЪВЕДЕНИЕТО**.

Л.Т.: ВЪВЕДЕНИЕТО пак е: „Ако нямаш Любов...", 13-а глава от...

В.К.: Апостол Павел, да. Това вече Въведението...

Л.Т.: А после почва вече от беседите.

В.К.: Сега, да. И след това идва...

Л.Т.: „**ТЕОРИЯ НА ВОКАЛНОТО ИЗКУСТВО**" – мотото е вече от беседите.

В.К.: Това е вече от беседите. Така, добре.

Л.Т.: Това е най-дългата глава – История на музиката.

В.К.: История.

Л.Т.: Защото почва от Райската градина.

В.К.: Да. Сега, това всичко Учителят Ви го е диктувал или Ви го е казал.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Така.

Л.Т.: Туй всичко Учителят го говори.

В.К.: Тука вече е между Духа на Орфей, нали някои неща, за Тракия.

Л.Т.: История, История на вокалното изкуство.
В.К.: Да.
Л.Т.: И колко е дълга.
В.К.: Дълга е, да.
Л.Т.: Тя е най-дълга.

242. АВТОРЪТ НА ОКУЛТНАТА ШКОЛА ПО ПЕЕНЕ. СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА КРЪСТЮ ХРИСТОВ ТРИФОНОВ (БРАТ ХРИСТО)

В.К.: Сега, в този труд участва дейно и брат Христов.

Л.Т.: И той участваше винаги и присъстваше. Брат Христов участваше. Той не е официален музикант, а музикална култура имаше.

В.К.: Сега, понеже това е Ваш труд, той ще бъде от ЛилИана Табакова.

Л.Т.: Не може да се нарече, че е мой. Той е от Учителя.

В.К.: Той е от Учителя, даден чрез Лилиана Табакова.

Л.Т.: А, това е друго.

В.К.: Сега, друг един въпрос тука се поставя: за брат Христов.

Л.Т.: И той е участвал.

В.К.: Поради това аз сега решавам един много важен въпрос. Понеже аз заварих ония приятели – Мария Тодорова и другите, така и така нататък. Сега всички признават: Лилиана Табакова си беше школуван певец, музикант, еди-какво си, еди-какво си.

Л.Т.: Аз съм официално.

В.К.: Да, „обаче оня, куцият Кръстю Христов, и той се набута при нея".

Л.Т.: Не са прави.

В.К.: Така казват: „И той се набута там, и той иска да има неговото име. Ние нямаме нищо против нейното име, защото тя си го заслужава, обаче и той се набута там, и той иска да си пише името."

Там е целият проблем.

Л.Т.: Сега, тука вече са човешки работи.

В.К.: Аз предлагам следното, да го разрешим по следния начин. Аз предлагам, искам Вашето мнение. Според мене, авторът си е Лилиана Табакова.

Л.Т.: Не, Учителят.

В.К.: Това е: авторът Учителят, дадено чрез Лилиана Табакова.

Л.Т.: Това са тщеславни работи, да не ми се пише името, важно е Учителят.

В.К.: Те са тщеславни, но за Вас ние разрешаваме един много важен проблем.

Л.Т.: Вижте какво, аз съм надживяла тия неща.

В.К.: Вие сте ги надживели, обаче аз не съм ги надживял, защото всички объркани работи в Братството и за съвместна работа дойдоха оттам. Не се зачита трудът на този и онзи.

Пример: ако аз в момента не зачета труда на брат Христо, той ще ми пречи.

Л.Т.: Ами разбира се, самата истина е това.

В.К.: Ще ми пречи, няма да ми съдейства. Аз за Вас съм го разрешил въпроса. Нали, това е Школа от Учителя, дадена чрез Лилиана Табакова.

Л.Т.: Най-много, разбира се. Аз не отивах да работя в града, той, Христо, като се върне и ме пита: „Какво написа сега?" и продължаваме.

В.К.: Той е сътрудничил.

Л.Т.: Да, сътрудничил.

В.К.: Но Вие сте си автор. Макар че това е от Учителя.

Л.Т.: Той е сътрудничил.

В.К.: И понеже той е сътрудничил, има два начина. Или да бъде по единия начин: „Цветана-Лилиана Табакова и Кръстю Христов", нали, това е единият начин. Обаче като сложим и неговото име, значи и той е. Но поради това, че той не е школуван музикант и след време ще има някои да кажат: А-а, той не беше школуван музикант, значи това не е вярно.

Л.Т.: Той не е завършил музикант.

В.К.: Макар че е музикален. И затова според мене най-добре е така да се пише: „**Дадено чрез Цветана-Лилиана Табакова**", нали, „**от Учителя**", а също и със, и „**при сътрудничеството на Кръстю Христов**".

Л.Т.: Е, това е най-точно. Значи при сътрудничеството на брат Кръстю Христов.

В.К.: Сега, той е Кръстю Христов кой?

Л.Т.: Трифонов.

В.К.: Значи Кръстю Христов Трифонов.

Л.Т.: Да, това е кръщелното му име. А Учителят го наричаше Христо – да се освободи от Кръстю, тоест от разпнатия кръст, защото беше куц и носеше кармата си.

В.К.: Значи сега ние с Вас разрешаваме един много важен въпрос. Значи: „при сътрудничеството на Кръстю Христов", обаче отгоре. А отдолу ще бъде „при сътудничеството" или „със съдействието" – аз вече ще умувам как да бъде.

Л.Т.: „Със сътрудничеството на Христо".

В.К.: Но по този начин ще зарегистрираме и неговия принос, нали, и неговата работа. Сега, това нещо е много важно и може би да има, то накрая може би, при забележките, ще има един кратък очерк за него, че той също е съдействал.

Л.Т.: За Школата също трябва да турят Пентаграмата с всички песни вътре.

В.К.: Ще сложим Пентаграмата. Сега, когато дойде време да получа аз материалите от Вас, за да ги извадим на ксерокс...

Л.Т.: Да турим на корицата.

В.К.: Още не съм дошъл до този момент, нали? Когато аз приема материалите от Вас, за да ги преснемем на ксерокс, аз ще извадя и след това ще ги донеса, да видя как ще станат, за да ги одобрите. Но ние не сме стигнали още до този момент.

Сега разгледахме и разрешихме въпроса за авторството, който беше един много важен проблем.

243. ВАЖНИТЕ ГЛАВИ ОТ ШКОЛАТА

В.К.: Сега главата **„СЪВЪРШЕНОТО АНГЕЛСКО ПЕЕНЕ".**

Л.Т.: Да, ето мотото от Учителя. Значи:

„Певецът когато пее, той раздава живата вода на слушателите".

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е мото от Учителя.

В.К.: Да.

Л.Т.: И Той го е одобрил.

В.К.: И нататък вече този материал, той е от Вашите разговори и това е Негово Слово.

Л.Т.: Да, ама тука вече имам едни особени глави за внушението и самовнушението на певеца, че са гибелни за него.

Хигиена на гласовия орган; болести; как да се лекуват гласовите органи. Има много глави, които ги няма в нашите разговори.

В.К.: Ясно. Сега, тука е „Съвършеното ангелско пеене".

Тази глава е ясна. Следващата глава: **„АСТРОЛОГИЧЕСКИ КАЧЕСТВА НА ГЛАСА, КОИТО СА НЕОБХОДИМИ ЗА ПЕЕНЕТО"**.

Л.Т.: Астрологическите са 24 качества.

В.К.: Да. Те тука вече са дадени, те са дадени тука. „Гласови органи, нерви и нервни центрове".

Тука вече Вие пак го разглеждате тоя материал.

Л.Т.: И **за всяка глава има мото**. Това е все от Учителя.

В.К.: **„МУСКУЛИТЕ И РОЛЯТА ИМ ПРИ ПЕЕНЕТО",** пак мотото е от Учителя. Така.

„Мускули на главата, на гърдите, на шията", пак имате мото.

Сега: „Гръден кош"; „Упражнения..."

Л.Т.: Всичко това върви...

В.К.: **„УПРАЖНЕНИЕ И ДВИЖЕНИЕ НА ГРЪДНИЯ КОШ И МЕТОДИ НА УЧИТЕЛЯ"**.

Тука Вие разглеждате, нали: устна кухина, гръклян, трахея, изобщо разглеждате гласните, проява на гласните, бели дробове, гласните органи, вдишване и издишване при пеенето, дихателни упражнения, различни видове на гласообразуване.

244. ОСНОВАТА НА УЧИТЕЛЮВАТА ШКОЛА

Л.Т.: А-а, значи това е най-важното нещо. Това е основата на Учителювата школа.

В.К.: Това е **шестнадесета [глава]**.

Л.Т.: Значи, когато поема въздуха, напълня дробовете, разтварям долните ребра, като че ли искам да хвръкна, прибирам мускулите на диафрагмата, корема навътре и подпирам (без да турям корсет, както някои пълни като Христо Бръмбаров си слагат корсет, за да може да подпира), и запявам.

Но дихателна постановка: значи след напълване с въздух, заставаш и запяваш при туй дихателно упражнение и го държиш до края на пеенето;

и второ поемане – пак, пак по същия начин, никакво отпускане, всичко това е стегнато и (с „appoggio" се казва на италиански[245]) непременно с опора.

Без опора не може да се пее, особено височини. Когато Мазаров скъса в „Бохеми", Желю Минчев го пита: „Ти подпря ли тона отдолу?" Той не го е подпрял, затова скъса до-то.

В.К.: Така. Значи това е главата „ВДИШВАНЕТО И ИЗДИШВАНЕТО ПРИ ПЕЕНЕ". Вече е ясно.

Л.Т.: Не сте музикант.

В.К.: Аз не съм музикант.

Чета по-нататък: „ЗАДЪРЖАНЕ НА ВЪЗДУХА".

Това е също глава – „ЗАПЯВАНЕ".

Л.Т.: Самото запяване как става.

В.К.: Вие тук трябва ли да документирате така с някои снимки нещо, със скици за гласната кухина? Не? Не е необходимо?

Л.Т.: Не, най-много мога да демонстрирам с моя глас. Аз мога да дам и кривото пеене, но мога да дам и правилното. Аз мога да го направя. И не ми вреди, защото съм майстор. Веднага отхвърлям кривото.

В.К.: Да.

Л.Т.: Но мога да го демонстрирам, да го чуят.

В.К.: Това трябва да го направим, да го запишем.

Л.Т.: Но мога да го демонстрирам, да го чуят.

В.К.: Това може да го запишем, да го има записано за демонстрация. Значи ние трябва да имаме работа по демонстрацията на това „ЗАТВАРЯНЕ НА ГЛАСНИЯ ОТВОР"?

Л.Т.: Тънки работи.

В.К.: Ясно. Това е за... Аз просто исках така нещо да Ви питам.

„ВЯРНОТО МЯСТО НА РЕЗОНИРАЩАТА ВЪЗДУШНА СТРУЯ". Така. Тука има „ДИШАНЕТО НА ЙОГИТЕ".

Л.Т.: Имам ги. Дава ги Учителят, но казва: „Не са за европейци."

В.К.: Не са за европейци.

Л.Т.: Може отчасти само. Очистително да направим. Те имат и очистителни вдишки.

В.К.: Да. Но това не е за европейците.

Л.Т.: Аз всичките тия работи ги зная.

В.К.: Ние продължаваме с разбора на Школата.

Стигнахме до „ЗВУКЪТ ПРИ ПЕЕНЕ И ГОВОР". Значи така, ние продължаваме. Така.

Л.Т.: А пък мойта част...

В.К.: Това тука Вие...

Ставаше въпрос в главата „РЕГИСТРИТЕ НА БАСА, БАРИТОНА, ТЕНОРА, КОНТРААЛТОТО, МЕЦОСОПРАНА И СОПРАНА". Сега тука вече са регистрите.

---

[245] Управлението на дишането в Appoggio, се възприема на международно ниво като едно от най-доброто управление на дишането за (класически / оперни) певци. Маестро Франко Тенели споделя, „че колкото по-висок отива, толкова по-динамична опозиция трябва да практикува, използвайки диафрагмата. Физическото усещане на певеца, че прави това, би било „бутане на диафрагмата" (https://www.talkclassical.com/19375-appoggio-technique.html) (04.05.2019)

Л.Т.: Ето ги. Всеки глас откъде до къде пее.

В.К.: Това е на 48-а страница.

Л.Т.: Да.

В.К.: А, Вие сте ги отбелязали. Вие преди малко говорихте, нали, за едните...

Л.Т.: А, това е моя част тука.

В.К.: Това вече Вие сте го дали.

Л.Т.: Да.

В.К.: Като китарист.

Л.Т.: Да, но Учителят го изисква от мене.

В.К.: Да, така както са обозначени, всеки един професионалист ще разбере за какво става въпрос, нали? Те са обозначени с латиница. Така.

По-нататък следва „Пеенето..."

Л.Т.: Да кажем дойдат ученици – да знаеш откъде до къде да го разпяваш.

В.К.: Да, ясно, „ПЕЕНЕТО И ГОВОРЪТ". Тука има от Учителя цитати. „ИЗРАВНЯВАНЕ НА РЕГИСТРИТЕ".

Л.Т.: То е най-важното. Да няма дупки между редиците. Изравняване да има.

В.К.: Да, да няма дупка. Сега, „Пеене на гласните при произнасяне на буквата „Р".

Л.Т.: НОТНИ ПРИМЕРИ.

В.К.: Тука има и нотни примери на 62-а страница. „Това е упражнение, с което певецът и ученикът трябва да работи с гласовия си орган." Тука са примери.

И тука са направени „Отчетни звукове, тонове". Тука има една глава „НАУКАТА ЗА ВНУШЕНИЕТО И САМОВНУШЕНИЕТО ПРИ ПЕЕНЕ".

Л.Т.: А, много важно.

В.К.: Това е една от най-главните.

Вие тука я разглеждате подробно „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ПРИ ПЕВЦИТЕ".

Какво ще ми кажете за „ВНУШЕНИЕТО И САМОВНУШЕНИЕТО"? За тази глава, понеже Вие сте имали възможност да наблюдавате певци-професионалисти.

Л.Т.: Да. Най-гибелни са самовнушенията и внушенията отвън. А човек трябва да се огражда от тях, да не се влияе, когато са отрицателни.

В.К.: Най-важното е ограждането.

Л.Т.: Да. Човек като си тури някакъв бръмбар в мозъка и си внуши нещо, никой не може да му помогне, освен той самият да се освободи от това внушение.

В.К.: Вие имали ли сте опит в това отношение?

Л.Т.: Аз лично не, но съм наблюдавала мои колеги, които с двата крака затъват.

В.К.: При самото пеене?

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега, „ЛЕКУВАНЕ НА БОЛЕСТИТЕ НА ГЛАСОВИЯ ОРГАН И НА ЦЯЛОТО ТЯЛО".

Л.Т.: Също е от Учителя.

В.К.: Той Ви е давал някакви рецепти?

Вие тука помествате ли ги? Не?

Л.Т.: Не всички рецепти ми позволява да ги дам. Само някои работи ги дава само за мене, защото аз излизам на големи сцени.

В.К.: Тези неща, които Вие сте написали, са част от рецептите на Учителя, нали? Главата „ОКУЛТНИ ПРАВИЛА, СЪВЕТИ И УПЪТВАНИЯ, И ЗАПИСКИ"

Л.Т.: А-а.

В.К.: Тука аз виждам някакъв си... Това какво е сега тука? Кръгът 360о. Това астрологическа постановка ли е?

Л.Т.: Да.

В.К.: Това са 39 глави.

Л.Т.: И „СЪДЪРЖАНИЕ".

В.К.: И свършват:

„По цялата вселена ще пребъде Делото Божие
и делото на Христа,
делото на Учителя и Словото Му,
и музиката Му пред безкрайните безконечно. Амин."

Така завършва. И това е тука вече Съдържанието в 39 глави.

Вие мислили ли сте: трябва ли да се правят някакви илюстрации, нещо освен тези неща?

Л.Т.: Не.

В.К.: А нещо друго?

245. СПЕЦИАЛНИТЕ УПРАЖНЕНИЯ КЪМ ШКОЛАТА

Л.Т.: Имам нотен прелюд[246] към това. Искате ли да го видите? Но Вие от ноти не разбирате.

В.К.: Аз от ноти не разбирам, но аз ще знам, че към това нещо трябва да се прибавят дадени ноти.

Л.Т.: Чакайте, ще Ви ги покажа.

В.К.: Момент, дай да го сложим тука. Аз искам, нали точно за това говорихме...

Л.Т.: Пъхнете го там. Ще Ви покажа.

В.К.: Да видя какво представляват, нали.

Л.Т.: Това ми го даде Учителят, аз да го направя.

В.К.: Кое? Да.

Л.Т.: Защото само туй, нищо не е още.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз трябва да дам специални упражнения за постигане на това.

В.К.: Така. Това е въпросът, че трябва да се прибави нотният текст.

Л.Т.: Е, ще Ви покажа сега нотният текст.

В.К.: Но трябва да ми го покажете, аз мисля, че е само това.

Л.Т.: Не е вярно.

---

[246] Прелюд или прелюдия (немски: *Präludium* или *Vorspiel;* латински: *praeludium;* френски: *prélude*; италиански: *preludio*) – кратка музикална композиция, чиято формаможе да варира в различните произведения. Прелюдията се приема като предисловие

В.К.: И затова Ви питам. Трябва наистина да се прибави и да се добави, защото усещам, че нещо така не върви. Трябва да се прибави. Ама нали не съм музикант, добре.

Л.Т.: Той каза да се наричат **„пиерини" или „петрини"**.

В.К.: Добре, ясно. Сега това е нотният текст.

Л.Т.: Четири вида гласове. Ето.

В.К.: Вие само в едно копие го имате, така ли?

Л.Т.: Ето. Сопран, тенор. Първо упражнение.

В.К.: Първа гама.

Л.Т.: „Аз ще се уча добре, добър ще стана". Ще мисля. И с акомпанимента на пианото.

В.К.: Да. Това е за сопран, тенор, първо упражнение.

Л.Т.: Да.

В.К.: По-нататък.

Л.Т.: Упражнение. След това – трето упражнение.

В.К.: Те са отбелязани, нали? Трето.

Л.Т.: А, значи туй, което казахме в Словото, тука ще се прилага вече, ще се пее.

Четвърто упражнение. Пето упражнение. Сега: шесто упражнение, седмо, осмо, девето, десето, единадесето, дванайсто, давам даже и тема с вариации.

След това следва първо упражнение за алт.

В.К.: Това първото беше за тенор...

Л.Т.: ...и сопран.

В.К.: **Тенор и сопран**. Така.

Л.Т.: Сега: **алт**, за **баритон**, за **бас**.

В.К.: Сега, следният въпрос. След като певецът-професионалист прочете оня материал и след това към всяко упражнение трябва ли друго обяснение?

Л.Т.: А-а, ама имаме друго. Чакай, ще Ви кажа и другото.

В.К.: Ами покажете, защото не го знам.

Л.Т.: За да ги разпявам, това върви към Школата.

В.К.: Да.

Л.Т.: Чакайте да ти покажа.

В.К.: Чакам.

Л.Т.: Това са вече разпяванията на гласа и да ги разпявам, да вадя гласа в маската именно с тия упражнения, които са положителни, с положителни идеи. А мои ученици от пиетрините ето как са снимали на циклостил и да ги учат тия. Чакай сега да покажа. Ето.

В.К.: Това са тетрадки при разпяване.

Л.Т.: Чакай, също. Това са все упражнения за гласа.

В.К.: Това са малки тетрадки за разпяване.

Л.Т.: А, чакай сега, тука.

В.К.: Значи първо имаме *разпяването* и след това тези *упражнения*.

Л.Т.: С тези разпявам, да затопля гласа и да го вадя навън. Но има и друго. Учителят казва тука едни работи, които ги няма в другите школи. Да го намеря къде беше.

В.К.: Което казва Учителят и го няма в другите школи?

Л.Т.: Да, Учителят каза:

„Седемте гласни изразяват звуковете на седемте небеса, на седемте планети.

Като ги пеете с вяра, те присъстват."

В.К.: Аз чета:

„Вие привличате духовете, които ги управляват.

Всякой един от седемте небеса си има отделна симфония.

Седемте гласни букви отговарят на седемте Божии Имена и символизират седемте Небесни Сили. Съвременните..."

Л.Т.: Не го записвай това.

В.К.: Така. Въпросът е следният. Тука не става...

Л.Т.: Тука, това нещо го няма в никоя светска школа, което казва тука Учителят. Те пеят все *„а, е, и, о, у"*, как да е. Не е тъй. Аз пея по седем гласа.

В.К.: Сега, тези упражнения за разпяване се отнасят за всички гласове или само за строго определени гласове?

Л.Т.: За всички, в различни гами, ето ги: вижте, вижте, вижте...

В.К.: Да, ама този материал, както Вие го имате в тетрадки, той трябва да почне и да се напише на едно, за да бъде като документация. За това трябва един музикант. И сега аз си задавам въпроса: да не би Благи, на Жечо Панайотов синът, точно, да свърши тази работа, освен друга, която има да си върши?

Л.Т.: Аз съм си ги записала.

В.К.: Ама те вече... Вие имате Школата. Ама ние вече трябва да почваме да работим, за да се подготви тази документация с нотите. Ние трябва да почнем да я работим.

Л.Т.: Ами.

В.К.: Времето не чака.

Л.Т.: Да.

В.К.: Не трябва да се чака. Ето някой звъни на вратата, това може да е Благи.

Л.Т.: Чакай, ще видим, три пъти се позвъни.

За **тенор, сопран, алт, баритон и висок колоратурен сопран**. Сега тука даже са дадени значи упражнения, които съм работила върху тях и като ги покажа на Учителя, и Му ги занеса, нямате представа колко се радва.

В.К.: Сега въпросът е...

Л.Т.: Ама не са приложени, защото никой не идва.

В.К.: Ето, аз съм дошъл вече.

Л.Т.: Защото са стари баби. Отсега нататък една стогодишна жена не може да я уча да пее.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Всичко в нея е затвърдяло. А когато ти още от дете още пееш, гласът до дълбока старост е запазен.

В.К.: Ето сега например, ако аз не бях пожелал да разглеждаме Школата (А Вие преди това се опъвахте, не искахте да я покажете, защото смятахте, че аз ще Ви ограбя и ще Ви окрадя или някой друг), сега никой нямаше да знае, че към този текст има и музикални упражнения.

Л.Т.: Ами разбира се.

В.К.: Ами разбира се, но това е за Вас, ама за мен и за другите – нямаше да знаят. Това са за Вас, ама другите нямаше да знаят. И сега в момента аз виждам, че това е една много голяма работа.

Л.Т.: Грамадна работа.

В.К.: Първо, Вие сте си свършили една част от тази работа, т.е. имате текста. Текстът е ясен. Вече аз съм ориентиран. Второ. Имате упражненията, които ги давате; имате и упражненията за разпяване. И понеже аз не съм музикант, това означава...

Л.Т.: И после и въведението, и прибавките към Школата. Значи аз продължавам още да вадя от Учителя и да прибавям.

В.К.: Вие ще си вадите и ще си прибавяте от онези неща, които имате, ние не Ви пречим. Но на този етап този музикален текст трябва да се подреди и да може да се препише в една хубава тетрадка от музикант.

Аз не съм музикант. Този музикант може да бъде, да кажем Благи Жечев. Тоест фактически това означава, че аз трябва да почна да командвам и да кажа: Сестра Лилиана, предай нещата!

Л.Т.: Ама той не е ли много зает?

В.К.: Ако той е зает, аз ще докарам друг. Обаче пред този друг музикант, пред Вас, аз казвам така: „Лилиана Табакова, моля, предайте тези упражнения!" И Вие казвате: „Ето ги!" Аз ги взимам и ги предавам на други.

Казвам: Ето ти, имаш срок до една седмица да ги препишеш в една хубава тетрадка за печат. След това и другите неща, за да знаем как са нещата.

Л.Т.: Е, тука са преписани, ето ги. Турила съм и акомпаниментите.

В.К.: Те са преписани, но трябва, за да се преиздадат, трябва да се напишат отново за онзи музикант, който ще види и движи тия неща. Който ще Ви бъде сътрудник, трябва да знае как са нещата.

Пример: утре, нали, човек не е безсмъртен, знаете – смъртен е, утре да кажем Вие си заминете за Невидимия свят и този, който дойде, той направо ще ги захвърли. Те нямат представа какво представлява това нещо.

246. КОЙ СЪЗДАВА НЕВЕДЕНИЕТО И ЗАБРАВАТА?

В.К.: Те няма да знаят, че има Школа, че към тази Школа има музика. Аз вече знам, а че аз преди пет-десет минути, аз не знаех, че имаш упражнения, аз не знаех, че имаш упражнения за разпяване. И никой не знае. Сестрата знае, да кажем, доколкото знае.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Другите не знаят. Ами за това е необходимо работа. И затова е необходимо Вие вече да предавате на мен някои неща, за да ги движа. Вие сега се опасявате, че това нещо ще излезе вън от Вас. По-хубаво да излезе вън от Вас и да отговаря някой, което аз поемам да отговарям, отколкото така – никой да не отговаря.

Л.Т.: Аз съм разпявала ученици в мойта барака: Стойчо, Динко, Александър Берендеев[247] ми беше ученик.

В.К.: Хубаво. Въпросът, сестра: Вие имате ли сила?

Л.Т.: Архитект.

---

[247] Александър Александров Берендеев, архитект и музикант

В.К.: Съгласен съм. Вие, във Вас имате ли сила, нали, да кажете: „Ето, брат, предавам ти ги на теб!" Имате ли тая сила? Ето, аз имах тая сила: преди три срещи Вие ми дадохте, нали, текста на Орфея, обаче аз не го взех. Ако беше някой друг умен и хитър, веднага щеше да го сложи в чантата. Аз не го взех и казах: „Аз още не съм дошъл до там." Нали така беше?

Л.Т.: Е, да, ама после ги взехте.

В.К.: Аз не съм го взел, Школата на Орфей не съм взел.

Л.Т.: А-а, Вий взехте какво съм писала за Орфей.

В.К.: Да, за Орфей. Но става въпрос за Школата, за Школата не на Орфей, а Школата – тази Школа на Учителя за пеенето.

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие ми я давахте, но аз не я взех, защото не беше дошло време. Аз исках да се ориентирам. Сега аз съм ориентиран, аз съм ориентиран. И за това аз предлагам така. Понеже Вие имате колко копия от този текст? Колко копия имате от този текст? Три копия имате.

Л.Т.: Не мога да кажа.

В.К.: Имате. Сега едно копие трябва да ми го предадете.

Едно копие трябва да ми предадете, да ми го надпишете. По-нататък, аз ще докарам тука един професионалист-музикант, дали ще бъде Благи или някой друг... Ако трябва, аз ще му платя, да дойде и да препише тука всичко в една хубава тетрадка, за да му покажете кое след кое следва, защото никой не го знае. Утре това ще го захвърлят, никой не го интересува.

Вижте, сестра, аз съм изпратен да Ви свърша една работа.

Л.Т.: Вижте какво, Вие все искате да свършите музейната работа, да го турите в един долап.

А аз съм изпратена на земята да извърша, да изнеса цялото „Битие", сама да си го дирижирам, ако го изнеса с оркестър.

Направила съм и оркестрация. Аз поддържам гласа си и сега още пея. Мога да изнеса. Те не са готови за зала „България", но аз съм веднага готова да изнеса цял концерт само от Учителюви песни.

Всички дванадесет песни, които ми е дал, мога да изляза да ги изпълня.

В.К.: Сега въпросът е следният...

Л.Т.: Аз съм за сегашното проявление, а не като си заминем, за това. Учителят казва тъй: „На земята ще живеете, като че ли ще живеете хиляда години."

В.К.: Добре.

Л.Т.: А не постоянно да мислите, че ще си отивате в другия свят, а че какво да остава пък за следващото поколение. Аз съм против това.

В.К.: Сега, аз съм дошъл за следващото поколение. Аз съм за тази цел.

Л.Т.: Тука вече не си съвпадат мненията ни.

В.К.: Не си съвпадаме. Ама аз съм такъв. Вижте сега, то не Ви пречи на Вас.

Л.Т.: И затова не мога да видя нищо напечатано.

В.К.: Ами как ще видите. Вие 45 години ги държите тия неща и сте ги затворили, как ще ги видите.

Л.Т.: Четиридесет и пет години беше забранено, а сега започнаха да печатат разни кокошки.

В.К.: Те сега печатат кокошките, защото Вие още криете бисерите.

Л.Т.: Нямащи нищо общо с Учителя.

В.К.: Аз знам, че това Ви дразни и това Ви боли.

Л.Т.: Ама вижте какво:

Най-главният стълб на Учителювото учение е **чистотата, а никой от тях не е чист**.

Не живеят чист и свят живот. Аз не мога да слушам, ако ще да лапат звездите, като свири. А с четири мъже едно след друго е правила бракове и се е развеждала. Аз от такъв музикант ще затворя вратата и ще изляза, няма да го слушам. Аз искам да чуя музика от чист и свят живот.

В.К.: Да, ама сега ги няма тия хора, няма ги тия хора.

Л.Т.: А, значи не са готови за Учителювото учение. А Учителят най-много държи на чистотата. Основният стълб е чист и свят живот. Ето на, тука е писано: да се откажеш от всички удоволствия, които предлага оня княз, опашатият.

В.К.: Сега ние дойдохме до нашите различия с Вас.

Л.Т.: Аз имам различен живот от другите.

В.К.: Така. Сега, в момента ние дойдохме до едно различие. Сега няма никакво различие. Аз работя в момента за Вас, а дали Вие ще се отворите...

Л.Т.: Нямаме реултат, ето на.

В.К.: Ама какъв резултат?

Л.Т.: Аз Ви дадох единадесет работи и тук съм приготвила още три-четири.

В.К.: Чакайте! Ама аз работя с Вас от един месец.

Аз в момента, на този ден, днеска – понеделник, 4 февруари 1990 [т.е. 1991] година, аз за пръв път разбрах, че към Вашата Школа, за която Вие говорихте много, има упражнения.

Л.Т.: Има, разбира се.

В.К.: Има, ама то Вие си го знаете, а аз не ги знам. И утре, ако това нещо, ако попадне в ръцете на човек, който не знае, направо ще го захвърли. И затова аз предлагам така...

Л.Т.: Вижте какво, ако попадне в ръцете на музикант, и то певец, той ще разбере, няма да го изхвърли.

В.К.: Ама той ще разбере, ако тия неща са събрани едно до друго, т.е. към Вашия текст от Школата имаме една хубава тетрадка, подвързана, на която пише: първа част, втора част, упражнения; трета част, упражнения за разпяване.

Л.Т.: Ама аз съм си го подредила.

В.К.: Ама Вие сте си го подредила, ама никой не знае това нещо.

Л.Т.: Аз съм имала ученици, с които съм работила. Ето например Александър Берендеев ги вадеше на циклостил.

В.К.: Въпрос. Този Александър Берендеев, за който Вие говорите, има ли...

Л.Т.: Е, архитект.

В.К.: Съгласен съм. Въпрос. Има ли той текста на Школата?

Л.Т.: Няма го.

В.К.: Втори въпрос. Има ли всички упражнения?

Л.Т.: Ами защо му трябва тоя текст!

В.К.: А така, значи няма ги.

Л.Т.: Защо му са?

В.К.: Този Александър Берендеев, за мене той е нищо. В момента не е фактор, защото той няма нито едното, нито второто, нито третото.

Аз съм първият, който поставя въпроса пред Вас, че към този текст на Школата трябва да има листи от Вашите упражнения и онези упражнения за разпяване. И вероятно може да има и нещо друго, но то трябва да се прикачат едно към друго. Вие се страхувате...

Л.Т.: Във Вас трябва да го има педагогът, който предава пеенето, но не и ученик. Това са работи, които ми трябват да работя с ученици.

В.К.: Но Вие ще си ги работите.

Л.Т.: А не на ученици.

В.К.: Аз разбирам, че Вие в момента не искате да ги дадете. А Вие трябва да ги дадете, да ги препишем и да ги запазим, и съхраним. А пък Вие ще си работите. А когато дойде време за печат, ще ги напечатаме.

Л.Т.: С кого ще работя, като никой не идва!

В.К.: Не идват, защото постановката е съвсем погрешна.

Л.Т.: Защото?

В.К.: Постановката вероятно не е правилна, е погрешна. Сега вижте, сестра, за да може това нещо да излезе на печат, аз вече определих първия етап, втория, третия. Сега ние в момента говорим за Школата. Аз вече знам, че има такъв материал, обаче Вие още не го предавате.

Л.Т.: Имам. Сега искахте да го видите и видяхте.

247. КОЙ СЪЗДАВА РАЗЛИЧИЯТА?

В.К.: Аз видях.

Л.Т.: Сега най-важно е „Моите срещи и разговори с Учителя".

В.К.: Ясно, разбрах.

Л.Т.: Към които влиза и „Битието". Защото седемте дена са дадени от Учителя в специални дати, даже и часът е писано, [в] колко сме влезли и [в] колко сме излезли.

В.К.: Искам да Ви предупредя, че целият наш разговор се записва и утре мен няма да ме упрекват, че не съм положил усилия и старание. Ето и сестрата присъства, нали, че аз полагам усилия и воля, и сила, нали.

Л.Т.: Вие само казвате миналия път, за Школата. Точка, няма да говорим повече.

В.К.: Ами, ако не бях говорил за Школата, аз нямаше да знам, че има първа част, втора част, трета и т.н.

Л.Т.: Е, добре де.

В.К.: Към точката сложихме още три точки и стана многоточие. И сега слагаме две точки, което означава Школата: първата част, втората част, трета част.

Л.Т.: И нотни прибавки.

В.К.: Аз това не го знаех. Значи ние към точката сложихме...

Л.Т.: Колко много разпявания.

В.К.: Материал има.

Л.Т.: Така е. Ами за да извадя аз тоя глас.

В.К.: Ами това е хубаво, че го имате.

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: Вие го имате, обаче още да се довърши.

Л.Т.: Даже понеже имам една ученичка, която е завършила Московска консерватория, рускиня, и тя казваше тъй: „Аз ще ти дам, аз съм учила при една голяма италианска колоратурка, тя сега е в другия свят. Аз ще ти дам мои упражнения в Москва, а искам да ме разпяваш с Учителювото дишане и с Учителювите упражнения." Искаше да си разменим нещата. А аз имам тука и Учителюви.

Ето вижте, в никоя школа не е казано това, че седемте гласни са свързани със седемте свята духовни и със седемте планети, и всички тия висши духове. Когато ние пеем, те присъстват. Има присъствие. И тя затова идва тука да учи.

В.К.: Добре. И накрая докъде стигнахме? До различие.

Л.Т.: Различието е в това, че Вие все да мислите, да ги турите в един музей, за бъдещи поколения, а аз мисля как да изнеса сега „Битието" и новите песни сега, докато съм на земята.

В.К.: Ами чакайте сега...

Л.Т.: Защото имам тия сили.

В.К.: Хубаво, аз съм дошъл за това.

Л.Т.: Учителят ми е дал тия сили. И ми каза тъй: „Понеже ще се чудят, че имаш тия сили и дяволът ще те пита колко си годишен. На дявола няма да си кажеш годините. А ще работиш.

В.К.: Хубаво, аз не Ви преча на този...

Л.Т.: Вижте колко картички имам от Радиото.

В.К.: Хубаво.

Л.Т.: Радиоконцерти – 300 имам.

В.К.: Това е 1945 година. Мога ли да прочета коя година? Това е, ето, 3.12.1939 г. – четиридесета година, а сега сме деветдесета година – преди 50 години.

Л.Т.: Но аз още като ученичка излизах да пея.

В.К.: Това е хубаво. Това е преди петдесет години, това е преди половин век. За петдесет години се раждат две поколения хора. Две поколения хора. И сега...

Л.Т.: На боклук.

В.К.: Е, боклук, боклук. Ето сега, аз съм Ви изпратен за работа.

Л.Т.: Много от тях вършат и престъпления.

В.К.: Както [и] да е. Ето сега, аз съм Ви изпратен за работа, нали, а Вие ми се опъвате. Вие ми се опъвате.

Л.Т.: Не Ви се опъвам.

В.К.: Вие знаете, аз не съм свикнал да ми се опъват. Аз съм свикнал да работя. Като искам – искам и ми се дава. Сега Вие единствено ми се опъвате.

Ето сега, аз разбрах, нали, че има Школа за „Битието", Школа има за пеенето и има първа, втора и трета част. И в момента аз мисля как да намерим музикант, който да препише всички упражнения. Защо – за да бъдат готови. А Вие ги държите. Аз нямам нищо против да ги държите. Аз нямам нищо против Вие да си работите.

Л.Т.: Защо пък трябва да ги преписват, когато аз съм ги написала.

В.К.: Ама те са написани, ама те не са готови за печат и т.н. Те трябва да се напишат в една тетрадка, да се отбележи: първо, второ, към коя страница са за „Битието", към Вашия музикален текст. Това е работа. То така не става. Вместо сега, като дойде помощникът ми музикант...

Л.Т.: Няма нужда да пишат коя страница от „Битието".

В.К.: Ама то няма според Вас. Ама трябва да се подредят.

248. МАТЕРИАЛИТЕ НА ПЕДАГОГА

Л.Т.: Тези материали са за педагога, който предава.

В.К.: Ама чакайте сега, Вие...

Л.Т.: Аз с тия упражнения разпявам моите ученици.

В.К.: Добре, аз разбрах, че педагогът сте Вие.

Л.Т.: Не ги давам на учениците си, те си остават при мене.

В.К.: Вечно при Вас! За вечни времена.

Л.Т.: За да извадя гласовете им в маската. Те са само за педагог, не за ученици, това е.

В.К.: Сега, добре. Въпросът е следният. Вие не желаете...

Л.Т.: Само един оперен певец може да разбере.

В.К.: Въпросът е следният. Да кажем ние издаваме Вашата окултна школа за пеене. Сега ние трябва да прибавим...

Л.Т.: Е, има и нотна прибавка.

В.К.: Това е нотната прибавка. А това трябва ли да го прибавим? Разпяването?

Л.Т.: Това не. Това си е моя школа.

В.К.: За разпяване?

Л.Т.: За разпяването. Аз вадя гласа, който бие в малкия мозък. А в малкия мозък са половите желания. Аз го вадя, да бие тука в черепа, а не в малкия мозък.

В.К.: Добре, щом това е за педагога и за Вас и Вие не го давате, а този музикален текст е за ученика.

Л.Т.: За ученика.

В.К.: Това може да го дадете?

Л.Т.: Може.

В.К.: Ами ние не можем да се разберем. Значи фактически аз трябва да доведа един човек, който да препише това нещо. Вие разрешавате ли?

Л.Т.: Ами що не.

В.К.: Значи нямаме различие.

Л.Т.: Но тука трябва да остане.

В.К.: Сега вижте...

Л.Т.: Трябва да се напечати и да се разпространи.

В.К.: То ще се напечати, ама първо има подготвителна работа.

Л.Т.: Ясно.

В.К.: Сега каква е подготвителна[та] работа. (Ето вижте колко трудно влизаме в споразумение.) Първо, имаме текста; второ, имаме тези неща. Значи трябва да дойде музикант, да препише това нещо. Вие вече разрешавате значи.

Л.Т.: А защо не.

В.К.: А за тези неща ще си помислите дали може да се прибавят към тези неща. Вие ще си решите.

Л.Т.: Не може да се прибави това. Това е моят маниер, с който аз работя като педагог.

В.К.: Аз например бих прибавил, макар че не съм музикант, бих прибавил и Вашия маниер като педагог, с даден коментар.

Л.Т.: Само на един оперен певец мога да дам.

В.К.: Ама Вие що не го дадете?

Л.Т.: И то голям.

В.К.: Ама чакайте сега, това, което аз искам от Вас...

Л.Т.: Аз имам колеги, които сега са в чужбина и ще дойдат – на тях ще ги дам.

В.К.: Ама чакайте сега, ние говорим за печат. Става въпрос за това.

Л.Т.: Това печатайте го.

В.К.: А това не може ли да се печата?

Л.Т.: Това не го давам, това е моят маниер на работа.

В.К.: Добре, не искате ли да се напечата, да остане за следващото поколение?

Л.Т.: А, следващото поколение няма да има такъв педагог.

В.К.: Добре де, няма ли да си дадете Вашия опит, да направите един коментар, да си изложите Вашия опит и т.н.?

Л.Т.: Ако искам, може да напиша нещо.

В.К.: Сега, моето предложение е следното: понеже вече Вие разрешавате да се препишат...

Л.Т.: Учителят ми каза: „За всичко, каквото работиш и питаш, никога да не го изнасяш навън." Така ми каза.

В.К.: Ами тогава дръжте го до себе си още 45 години. Сега е деветдесета [т.е. 91] година, още 45 години прави 2035 – аз няма да бъда жив до тогава. Вие може да живеете. Ако живеете 150–200 години, може да остане. Аз няма да мога да изкарам още 45 години. Аз имам строго определен кредит до тогава да живея и какво да върша.

И сега съм изпратен при Вас да свършим тая работа. Сега помислете дали Вие може да направите някое упътване към този материал, за да го сложим при печата.

Първата част е Словото, което имате, нали, за Школата; втората част са тези упражнения; и трето – за разпяването. Помислете как може да се направи с Ваше обяснение и т.н.

Л.Т.: Да, ама на оперни певци.

В.К.: Ами нали тази Школа е за оперни певци, тя не е за разни дилетанти хора, които не са компетентни като мен.

Аз не съм музикант. Това не е за мен. Аз искам да Ви подпомогна. Кое – да изпратим човек да препише това нещо и Вие да си подготвите разпяването с коментар: какво, що и как. Да бъде направено. Че утре аз да знам, че тая работа е свършена. Като дойде време за печат, да кажа: има първа част, има втора част, има трета част. И ще накарам един музикант, който е професионалист, да отговаря за тази част, за нотите, да проверява, да редактира, да види дали са верни нещата. За това трябва музикант.

Аз отговарям само за текста. Значи трябва да има двама човека, които да работят с мене. За това ние говорим.

Л.Т.: Това е за бъдещето. Защото сега трябва да излязат разговорите ми с Учителя.

В.К.: Моята цел в момента е да обхвана материала, да знам какъв материал има.

Л.Т.: Е, това е.

В.К.: Е, вече разбрах, че има. Това го давате, а това не го давате. Тоест давате, какво давате? Тука понеже се записва: давате този материал, който беше, момент, тука бяха упражнения.

Л.Т.: За всички видове гласове.

В.К.: Това са упражненията за всички видове гласове. Фактически в момента аз го оставям.

Л.Т.: Да дойде баритон да му го покажа.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Ето сега...

В.К.: Въпросът е ясен.

Л.Т.: Ето сега, оня ден, първия ден като дойдохте Вие, отидохте си. След малко пристига Огнян, гдето ми го доведе Йоан. Той сега замина за Лондон. Оттам ми пише картичка. Искаха да чуят интервюто ми по радиото, но дойде един от Варна, който е издател. Пише адреса си: издателство еди-какво. „Дайте да Ви печатаме!" Викам, чак във Варна няма да дам. Тука, в София. И чуха интервюто и двамата. Огнян каза: „Утре заминавам за Лондон – за два месеца изпратен. – И щом се върна, искам тука да почнем да работим."

В.К.: Сега, аз не Ви преча на Вашата работа с Огнян. Той е тенор, с певец – работете! Аз имам друга работа. Ако Ви преча Вие да издадете във Варна, в Пловдив, в София... Аз имам съвсем друга работа с Вас.

Аз това, което работя, аз си имам програма. А аз не Ви преча да си предадете материала на някой друг да издаде, нали така се разбрахме?

Вие сте свободна. Но аз трябва да имам по едно копие, което Вие имате. Там е цялата работа, нали? Сега например преди два дена, ако аз бях взел Школата (Вие ми предлагахте), щеше да бъде вкъщи вече. Вие ми предложихте – аз не я взех, защото казах, не сме дошли време за нея.

Сега вече говорим и се разбрахме. Какво се разбрахме: че има първа част, втора част, трета част.

Л.Т.: Аз искам да видя „Разговорите с Учителя" напечатани.

В.К.: Вие ще ги видите, но това не става за един ден това нещо. Това е една много голяма работа. Ще продължи цяла година.

Л.Т.: Ще изчакам аз.

В.К.: Ще изчакаме. Сега, дотогава...

Л.Т.: След като излезе Школата, тогава ще пристъпим към...

В.К.: На този етап аз имам друга задача: да обхвана материала, да знам какво има.

Л.Т.: Да.

В.К.: След това вече Ви напускам, нали, аз вече се затварям и почвам да работя. Нали аз всеки ден идвам при Вас?

Л.Т.: Е, да.

В.К.: Нали виждате. Това време да не е дошло така отгоре. То идва от някъде. Вие как мислите, аз също работя. В момента се занимавам с Цветана Табакова. Така. Значи на този етап така. Значи се разбрахме, че

ще Ви докараме музикант – може да бъде Благи. Пък втората му работа ще бъде да се препишат тези неща на отделна тетрадка и т.н.

249. МУЗИКАЛНИТЕ УПРАЖНЕНИЯ – ПЕТРИНИ И ПИЕРИНИ

Л.Т.: Сега, Учителят даде идеята: упражненията за българските ученици ще бъдат наречени петрини, а за чужденци-ученици ще се наричат пиерини.

На Неговото име ще наричам тия упражнения, защото всички школи досега, които сме минали – аз съм преминала Конкон, малко Бордони, Ифер, Людген...

В.К.: Да.

Л.Т.: ...и т.н. – това са все автори на такива упражнения. И с кориците съм ги изучила, и съм ги пяла. Значи всеки автор нарича своята школа със своето име. Аз не турям мое име, аз турям **петрини** и **пиерини**, турям Учителя.

В.К.: Сега, това е на Учителя.

Л.Т.: Защото е Учителят.

В.К.: Сега, това отбелязани ли са в нотната тетрадка?

Л.Т.: Да.

В.К.: Отбелязани са. Добре. Така се разбрахме. Сега, но Вие трябва да палите свещи, че са ме изпратили при Вас. Трябва свещи да палите, че са ме изпратили при Вас.

Л.Т.: [*Смее се*]

В.К.: Да, точно така. Значи по въпроса с тази Школа се разбрахме.

Л.Т.: Да.

В.К.: Миналия път казах, точка.

Л.Т.: И аз не съм стигнала до точка. Аз може да продължавам да правя още упражнения. Последното, което съм дала, е тема, проста тема с няколко вариации. Последното ми упражнение, шестнайсто.

В.К.: Сега, Вие на тоя етап имате ли сила да ми предадете текста?

Л.Т.: На кого?

В.К.: На мене.

Л.Т.: Ама на кой текст?

В.К.: „Спомени за Школата". Вие имате три копия. Едно копие трябва да ми предадете.

Л.Т.: А, нямам копия.

В.К.: А колко? Само едно копие ли имате?

Л.Т.: Трябва да видя. Имам писмено.

В.К.: Вие трябва да ми предадете.

Л.Т.: Писмено, а не печатно.

В.К.: Съгласен съм. Вие може да ми предадете и писмено. Вие трябва да ми предадете едно копие. Ето, ние разглеждаме този материал, той трябва да бъде при мене.

Л.Т.: Ама Вие и да разгледате, нищо няма да разберете, защото не сте певец и музикант.

В.К.: Точно така. На мен ми трябва за архив едно копие. Защо? Защото ние работим и записваме. А трябва да го имам едно копие, да ми го

напишете, да го имаме. А пък ще изпратим един човек-музикант, който да го препише. Аз трябва да имам от всичко по едно копие от това, което имате. Имате го три копия от всичко.

Л.Т.: Нямам. Само едно.

В.К.: Ако е само едно, ще го прехвърлим на ксерокс и ксероксът ще остане за мен, а за другото, Вие ще се подпишете, че ми го предавате за архив. Аз трябва да имам по едно копие. Нали работя с Вас? Ами утре какво? Утре ще дойде някой тук и ще каже, че си измислям.

Л.Т.: Ама след като видя, че разговорите ми с Учителя са публикувани.

В.К.: Чакайте сега, това не сме задвижили още.

Л.Т.: Аз Ви трупам, трупам, трупам, а нищо няма изнесено навън.

В.К.: Ами как ще бъде изнесено, когато досега нищо не сте ми предали.

Л.Т.: А разни кокошки пишат за Учителя. Аз лично съм работила с Него.

250. КАК РАБОТЯТ ДВЕТЕ ЛОЖИ – БЯЛАТА И ЧЕРНАТА?

В.К.: Вижте сега, тия какво пишат. Влизат в една много голяма клопка, защото правят много тактически и стратегически грешки.

Л.Т.: А-а, грешки големи.

В.К.: И попаднаха в много грешки.

Първо. Те ги подкупиха, да Ви кажа, от чужбина те ги подкупиха. Купиха им с долари хартия. И от първите издания михайловистите почнаха да си пускат статии.

Второ. Подкупиха певците, като ги изпратиха в Лондон. Михайловистите ги финансират, нали, и те ги подкупиха.

Трето. Тези вече, в едно от последните издания на вестник „Братство", поместват статия за източния окултизъм, за йоги, че не знам за кой си, че не знам за кой и Учителят Го няма никъде.

Те вече се предават и продават. За какво се продават? За слава, за пари, за други неща. И те ще си ги платят. Оставете ги. Аз съм ги предупредил, че това е груба грешка, че Словото на Учителя и Школата са нещо съвсем друго и различно, но те са свободни да си направят опита и Вие не се хващайте. Те всички са в момента хванати и завързани, и правят бели.

И в този текст, който Вие ми дадохте за Учителя, Учителят споменава и нещо друго, казва:

„Учителите на Черната ложа използват светлината от Словото и от песните за свои лични цели."

И (Вие, там михайловистите, нали знаете кои са михайловистите – на Михаил Иванов) точно прави това: взима песните на Учителя, играят Паневритмия, създават магнетично поле, взимат сила, нали, от Школата, хранят се с нея и той си прави негови неща. И това е един много голям трап за препъване и всички се чудят. „Ама – той казва, Михаил, – пеят песните на Учителя, пеят песните на български, играят Паневритмия." Защо? Взимат от този кредит и си правят каквото искат.

Ето, в този текст, който Вие сте го извадили, го има това нещо. И това е работа на оная ложа.

Л.Т.: На Черната ложа.

В.К.: На Черната ложа. И това, което правят в момента, е атака на Черната ложа. В момента ни атакуват.

Л.Т.: Те не са в Школата.

В.К.: Те ни атакуват.

Л.Т.: Те не са в Школата.

В.К.: Те не са в Школата, обаче първо, отвличат вниманието на нашите.

Сега в момента Павлина Даскалова казала: „Искат да дадат на Михаил Иванов право – там, на неговите сподвижници и наследници, те да издават с техни пари Словото на Учителя на български език."

Откъде накъде! Та българският народ не може ли да си плати той, да си извади Словото? Не може ли един българин, в разстояние на един живот, да събере пари и да издаде едно томче на Учителя? Може. Откъде накъде ще се продават? Те не знаят тези нищо.

Ама нищо. Аз съм много добре запознат. За пръв път Ви говоря тези неща, за да знаете, че аз съм запознат и не одобрявам цялата тази работа. Но те са свободни да си правят каквото искат.

Аз имам друга работа и съм дошъл при Вас за съвсем друга работа. И това, което Вие казвате и се дразните, че други пишат, а Вие стоите, нищо не излиза от Вас, това е така, аз съм съгласен. И то е така, и е вярно, нали? Но не Ви е дошло още времето.

Вашето време още не е дошло. Разбрахте ли? Кога ще дойде времето? Аз съм изпратен сега да помагам. Кога ще се отвори, не се знае.

Но, Вие виждате: аз идвам всяка седмица по три пъти на ден и работя с Вас. Вие искате отведнъж – не става. Вие сте чакали вече 45 години!

Кога ще се отвори Вашето време, аз също не знам. Може догодина, може по-друга, може след десет години, след двадесет години. Може да не бъде по ваше време. Да се разберем. Кога ще Ви се отвори времето, не се знае.

Вие знаете ли колко хора си заминаха, имат материали и чакат да издаваме? Брат Боев, Тодор Стоименов, Пеню Киров, нали, и други. Те чакат. Те са в Невидимия свят. Не е дошло време.

Аз искам във Ваше време да излезе нещо, да Ви докажа, лично на Вас, че доверието, което сте ми дали, не е случайно. Аз искам това нещо, но то не става бързе!

Ето, само преди половин час аз не знаех, че към тази Окултна школа има и упражнения.

Л.Т.: Ами разбира се.

В.К.: Ами кой го знае? Това нещо? Никой не го знае, освен Вие.

Л.Т.: Моите ученици го знаят.

В.К.: Кои са тези ученици?

Л.Т.: Ами аз с това работя.

В.К.: Тези Ваши ученици трябваше да свършат тази работа, която аз върша с Вас. А те не я свършиха – значи не са Ваши ученици.

Ученик е този, който върши работата на другите.

Тоест аз съм дошъл да върша Вашата работа. Дали съм ученик или не съм ученик, това друг ще прецени. И какъв съм ученик, друг ще прецени.

Дали съм на едната ложа или на другата ложа, друг ще прецени. По плодовете се познават. Нали?

Л.Т.: Да.

В.К.: Така се разбрахме с Вас. Значи на този етап така. Ние продължаваме работата.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ха-ха! Добре, че разбрахме, че има първа, втора и трета част, иначе нямаше да го знаем.

251. ОПЕРНАТА ПЕВИЦА ХРИСТИНА ВАСИЛЕВА МОРФОВА

Л.Т.: Брат Христо каза: „Учителят искаше голяма, известна певица да има около Него. Тя отказа."

В.К.: Това е за Морфова. Той искал да я привлече към себе си за работа.

Л.Т.: За Морфова, защото, защото беше женена за генерал Лукаш и държеше много за черквата и за кандилото, и постоянно то гореше на нощната масичка.

И Той ми каза: „Ако тя беше приела мойта покана, щеше да бъде жива, нямаше да се получи тази катастрофа. Щеше да я избегне."

В.К.: Но това нещо лично Учителят на Вас е казал?

Л.Т.: Да, защото четвъртия ден след нейното погребение аз имах радио-репетиция с Прокопова, нейната акомпаняторка. И тя на погребението се простудила и получила лумбаго. И се обажда на бай Божил, портиера, да каже на Лилиана Табакова да я посети вкъщи за следваща репетиция за радиоконцерта, защото лекарите й казват да седи и с електрическа възглавничка да се топли.

И аз отивам в дома й. Още венците за Морфова не бяха изсъхнали от гробищата. И когато разправих на Учителя, че кученцето на Морфова реагираше на моето пеене – изправяше се на възглавничката и почваше да прави с краченцата си така и да пее, Той каза:

„Тя, Морфова, е сега в другия свят, вижда нещата в друга светлина. И понеже ти си от Светлото Бяло братство, и затова тя влизаше в туй кученце."

Самата Морфова влизаше в него, духът й влизаше. Затова то така пееше. Ако беше приела поканата на Учителя да пее Неговите песни, тя щеше да избегне тая катастрофа.

В.К.: И Той фактически е имал идеята да дойде при Него една голяма певица.

Л.Т.: Да.

В.К.: И с нея да работи.

Л.Т.: Е ...

В.К.: Тя отказа и Вие дойдохте.

Л.Т.: Да. А от Неговия материал, които бяха около Него, нямаше нито една, която да може да завладее високите върхове на сцената. Отиват в Операта, но не ги одобряват – Катя Грива и други. А Той искаше да пробие, да направи мост с Операта. Много държеше на това. Учителят много държеше.

И когато пристигахме с брат Христов на Изгрева, старите сестри казваха: „От няколко дена Учителят не приема никого. Не слиза да се храни. Седи горе." И ние заставаме в недоумение дали да се върнем, и ето ти – Учителят слиза по стълалата, разположен, засмян и ни приема.

Никога досега не ме е върнал. Слиза долу, отключва приемната и ни поканва. Това е. Никога не е било да ни върне. После, Той знае много добре колко сме много заети.

252. ТЕМАТИЧНИ МАТЕРИАЛИ ОТ СЛОВОТО НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ. „А-*то*" В ИМЕТО НА ЛИЛИАНА. (Недовършената работа, няма кой да я довърши)

Л.Т.: За тия три клона на богомилите съм казала в мойта Школа. Сега работя.

В.К.: Това е във връзка с материала „***Какво говори Учителят за Изгрева като център на Новото учение***"?

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи, това значи, това ще бъде прибавено: „Какво говори Учителят за Изгрева като център на Новото учение". Така. Вие нямате доверие. Подписвам се бе!

Л.Т.: Ама ние така сме почнали отначало и затова.

В.К.: [*Смее се*]

Вижте, аз съм много чист в тия неща. Знаете ли защо? Защото отгоре ме наблюдават какво върша. Наблюдават ме отгоре какво върша и аз знам какво върша. Знам какво върша – това е едно. И второ, ако аз съм умен...

Л.Т.: Вие казвате, че за музикалния сборник искате...

В.К.: Точно така. Искам друго да Ви кажа. Ако аз съм хитър и съм хитър, аз не трябва да идвам да работя при Вас, да Ви кажа, защото аз поемам ангажимент и пред Учителя, и пред Вас, и пред този приятел Христов, който е работил с Вас.

Значи аз приемам задължение пред Вас, пред него и пред Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз имам друга работа. Аз движа и друга работа. Значи аз се товаря допълнително. Аз знам какво върша. Ако съм умен, нали? Но аз, понеже видях, че няма кой да свърши друг тази работа, затова идвам. И затова идвам да я свърша.

Аз съм спрял сега всичко да върша, за да мога да обхвана Вашия материал. Значи аз знам с какво се нагърбвам и при мене няма дребни цифри. Какви цифри!

Аз съм дошъл за работа. Да я свърша недовършената работа. Цифрите са при други. Аз не съм при цифри. Нали идвам да работя.

Ще Ви се подпиша за всичко, бъдете спокойна. Нали всичко се записва, всичко се документира. Така. Аз знам каква отговорност поемам пред Вас, пред Христов, пред Учителя и пред Бога. Тия неща за мене така вървят, отгоре надолу. Тия неща са ясни за мене. И аз знам какво представлява този материал. За мене е много ценен.

Л.Т.: „***Учителят за лекуване***".

В.К.: Имате рецепти, записани от Учителя?

Л.Т.: За високото кръвно налягане Учителят казва всяка вечер да се измиват нозете с все по-гореща и гореща вода. По такъв начин се получава едно изкуствено кръвообращение, което улеснява и сърцето, защото това смъкване на кръвта към краката е едно помагане и на сърцето.

В.К.: Да. Сега продължаваме по-нататък нашата работа. Значи „Какво говори Учителят за Изгрева като център на Новото учение" – нали този материал го имаме, Вие го давате. Сега другия материал. Какво говори?

Л.Т.: Това са „***Дните на седмицата***".

В.К.: Аз бях записал „Дните на седмицата, тонове на гамата". Това друго ли е?

Л.Т.: Това е друго.

В.К.: Аз исках „***Тоновете на гамата***".

Л.Т.: Е, то върви към друго нещо, друга тетрадка даже.

В.К.: Защото аз исках да сложим „Дните на седмицата, тонове на гамата". Нали ставаше въпрос за сборника?

Л.Т.: Трябва да видя, „Тонове на гамата" – това е в друга тетрадка. Тука са десет листа.

В.К.: То е доволно.

Л.Т.: Доволно.

В.К.: Сега: „***Последната ни среща с Учителя***"; „***Цигулката и Страдивариус***".

Л.Т.: А, сега тия две работи, и двете са писмени, не са напечатани.

В.К.: Последната Ви среща с Учителя? Но Вие ми я показахте, аз я гледах на пишеща машина, последната среща. Имате я на пишеща машина.

Л.Т.: На пишеща машина имам писмата на брат Христов.

В.К.: „***Последната ми среща***", аз я видях, Вие ми я показвахте. Последната среща.

Л.Т.: Трябва да видя, пак ще проверя.

В.К.: Вие я имате, аз я видях. Ставаше въпрос „Цигулката и Страдивариус", Вие казахте, че сте дали едно копие на Милка Кралева и имате още едно.

Л.Т.: Ама не печатно. То е ръкописно.

В.К.: Ами трябва да се препише.

Л.Т.: И вътре има и чертежи.

В.К.: Сега, ако Вие не можете да го напечатате, ще ми дадете аз да го напечатам, да го напиша на пишеща машина, да Ви отбременя, а трябва да се отметне. Ще помислите.

Л.Т.: Не знам. Сега за цигулката Страдивариус, вземете го от Милка Кралева.

В.К.: Ние не сме в добри отношения с нея сега и няма да го даде. Тя не знае в момента аз каква работа върша с Вас и няма да съдейства, разбирате ли?

Л.Т.: Е, може, да.

В.К.: Тука ставаше въпрос: Вие се подписвате с:

ЦВЕТАНА-ЛИЛИАНА Табакова.

Значи няма „**я**", а има „**а**", така ли?

Л.Т.: Да, и получавам пак Лилиана.

В.К.: Пак същото.

Л.Т.: Например Мария е майка ми. Аз пиша **Мариа**, без „я".

В.К.: Значи **Лилиана** ще бъде, не Лиляна.

Л.Т.: Избягвам „я"-то.

В.К.: Какво сте чела и на Рила?

Л.Т.: За Орфей.

В.К.: Значи какво говори Учителят за пеенето за Орфей. А има прибавка, композиция, така ли?

Л.Т.: Да. Има композиция, която я пея.

В.К.: Тя е нотирана?

Л.Т.: Нотирана, с акомпанимент, много хубава.

В.К.: Ето, сега за пръв път чувам, че има към нея и композиция. Значи към материала на Орфей трябва да се прибави и тази с нотите.

Л.Т.: Някои неща са с нотите.

В.К.: А така. Сега пишете тука: към Орфей има композиция, която трябва да се прибави!

253. ПРОПУСК ЗА ДЕЛОТО НА БОРИС НИКОЛОВ (1958 г.)

В.К.: Да, ставаше въпрос за историческите дати от Школата на Учителя. Какво казахте Вие? Присъствахте на съда?

Л.Т.: Защото брат ми преразгледа делото на Борис. Не е случайно това. А моят братовчед (на мама сестра й, че синът) Радослав Дончев беше председател на Касационния съд. Значи и брат ми е в Съдебната палата и моят първи братовчед Радослав Дончев. А не случайно брат ми преразгледа делото на Борис. И той ми даде пропуск да вляза в салона на съда.

В.К.: И какво беше Вашето впечатление? Какво си спомняте от този процес? Ставаше въпрос за Антов, казахте.

Л.Т.: Само се зачервявах и побледнявах. Той беше много тежък ден за мене да присъствам, но трябваше да вляза. Заедно с брат Христов бяхме. Той ми даде пропуските.

В.К.: И защо почервенявахте и побледнявахте?

Л.Т.: Ами защото...

В.К.: От срам?

Л.Т.: От срам, да. Моите субективни усещания...

Толкова години, толкова години да изнасям туй „Битие", няма да ги изнеса аз тия работи, те са си мои, лични.

254. КАК БЕ ДАДЕНО „НОВОТО БИТИЕ"?

В.К.: Това става въпрос за цялото „Битие", защото аз четох във Вашия материал...

Л.Т.: Учителят в разговорите ми с Него говори за „Битието". Имам ги и на магнетофон.

В.К.: Ставаше въпрос за този материал, който го имате и не е включен.

Л.Т.: Няма нужда в сборника да взимам голямо участие, защото вътре има и други.

Няма нужда, защото аз никога не съм изнасяла на сцената на Изгрева концерти с други братя и сестри – винаги самостоятелни концерти. И то с много видни музиканти. Аз не излизам с всекиго на сцената.

В.К.: Добре. Сега...

Л.Т.: Само самостоятелни концерти.

В.К.: Аз също разбирам и знам, че не трябва да Ви окастряме материала, но все пак искам да участвате в сборника и с някои други неща.

Л.Т.: Е, ами това е предостатъчно.

В.К.: Предостатъчно, да, при положение, че се даде поредната среща с Учителя и историята на цигулката Страдивариус.

Л.Т.: Имам материали, композиции, които не могат да бъдат включени в общ сборник, защото са повече.

В.К.: Първо е грешка да се включат, грешка е. Аз знам, че е грешка. Аз, Вашето музикално творчество искам да го дам отделно.

Л.Т.: Ами отделно, защото аз не съм Ви показала колко композиции имам.

В.К.: А така. Аз искам отделно. Но аз искам на този етап да включа нещо и от Вас, което фактически го имате. И този материал не е малко. Не е малко, остава да се доуточним. Сега, аз искам да ми покажете материала, какво представлява този материал за „Битието". Нали имате материала?

Л.Т.: [...] „песните и доброволно са се отказали от всякакви удоволствия. И живеят в чистота и святост", а.

В.К.: Да. Сега, Вие тука в „Битието" казвате, започвате с квинти и после, които показват хаоса. И след това идва контрабас.

Л.Т.: И тия флейти разкъсват тъмнината и внасят божествен лъч или аз работя със сложен контрапункт.

„Контра" значи едно срещу друго.

„Пункт" значи точка.

Нота срещу нота – това е прост контрапункт. Но сложният е, ако взема две-три мелодии и ги усуча като въже едно за друго, и звучат.

И „Фир-фюр-фен", и „В начало бе Словото", да кажем и „Венир Бенир" – и ги усуча така, и получавам сложен контрапункт. Ето ги.

В.К.: И всичко това нещо е отбелязано тук?

Л.Т.: Аз го изработих в Прелюда.

В.К.: В Прелюда го има, това представлява целият Прелюд?

Л.Т.: Той е сложен контрапункт, така работиха големите майстори, по сложния начин – един Вагнер например.

Иначе простия контрапункт всеки ученик може да направи – нота срещу нота, дармон[248].

В.К.: Това е по идея на Учителя, Той Ви е казал да го направите?

Л.Т.: Да.

В.К.: И в него да влезе?

Л.Т.: Ето например.

В.К.: Да.

Л.Т.: Отдолу целият хор ще пее „**Аоум**", а отгоре флейтата ще прави тия вариации. Така по-добре звучи.

В.К.: Да. В тази прелюдия има темите на всички мистични песни, така ли?

Л.Т.: Най-мистичните.

В.К.: Това са темите, да.

Л.Т.: Да. Сега, тука е по-сложният вид.

В.К.: Вече имате пак прелюд, но той вече е по-сложен.

Л.Т.: По-сложен и влизаме в...

В.К.: Влизаме в самата същност на проблема.

Л.Т.: Да, ето вижте сега: „**Разборът от Учителя на Деветата симфония от Бетовен**" е залепен на страниците на „Битието", както брат Христов го написа на малки листчета. Аз го преписах, защото залепено мъчно се чете. Ето, ще видите, ще дойда до него.

В.К.: Сега, тука Неделчо е писал нещо:

„Кръстю, както виждаш, нещата стават бързо, затова те моля, без отлагане, кажи на Борис и Мика, че това е готово, за да не стоят писачите без работа.

Веднага да се предаде „Битието", песните – после."

Л.Т.: Да.

В.К.: Това от Неделчо Попов, когато се печаташе песнарката.

Л.Т.: Аз съм дала „Битието" на Братството.

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз съм дала всички 12 песни на Братството.

В.К.: Сега тука виждаме, това е скица на Учителя, така ли?

Л.Т.: Брат Христов я е правил.

В.К.: Това е 23.01.1929 г., 10 часа сутринта, неделя, беседа „Ключът на живота".

Това брат Христов го е писал, така ли?[249]

Л.Т.: Да.

В.К.: Беседата...

---

[248] Дармон, дърмон, драмон – биене, удряне; *диал.*: решето с едри дупки за пресяване на жито, царевица и др.

[249] *Бележка на съставителя Е. Ангелова-Пенкова:* Има разминаване между посочената дата и заглавието на беседата.

На посочената дата заглавието на беседата е **Личност, общество и свят**. 23. лекция от Учителя, държана на **23 януарий, 1929** г. [сряда], София – Изгрев. – В: *Смени* в природата : лекции на Общия окултен клас на учениците от Всемирното Бяло Братство, VIII година (1928–1929 г.), том 2. София, 1938, с. 259–281.;

Беседата с цитираното заглавие е на друга дата: **Ключът на живота**. съборна беседа от Учителя, държана на **22/VIII. 1928** г., [сряда] на „Изгрева" в гр. София. София, 1928. 52 с.

Л.Т.: „Земята ще се измени, защото идва в съприкосновение с нови слънца. Това, което написа Бетховен, е предговор към Великото, което е достигнало. Великият Бог го хвана за гушата и му каза: „Ти няма да разправяш за Великото!" И дигнаха го за онзи свят, Бетховен."

В.К.: Значи това, което написа Бетховен, е предговор към Великото. Като стигна до Великото, Бог го хвана за гушата и му каза: „Ти няма да разправяш за Великото!"

Л.Т.: Значи Десетата симфония той не я написа.

В.К.: Те го задигнаха. Те не му дадоха отгоре да я напише.

Л.Т.: Да. Той написа Деветата, а Учителят казва тука... Но Вий пак почнахте да записвате. А Учителят казва тука...

В.К.: Продължавайте.

255. ЦВЕТНАТА ПЕНТАГРАМА НА БЯЛОТО БРАТСТВО

Л.Т.: Чакай, ще видите какво казва тука. Ама чакай, тука пък е картината в Светая Светих в Търново.

В.К.: Това е Търново, това е Пентаграмата, нали? Цветната Пентаграма?

Л.Т.: Да, цветната.

В.К.: Тука виждаме една картина. Това е била цветна Пентаграма, така ли?

Л.Т.: Горе, вместо да е Христос, е турен Учителят.

В.К.: Това е образът на Учителя.

Л.Т.: А, те Го критикуват тука, а че се турил отгоре, на мястото на Христа.

В.К.: И къде отива тази Пентаграма после? Казахте, милицията я взела, така ли?

Л.Т.: Отде да знам аз.

В.К.: Полицията я взела след това.

Л.Т.: Тази картина със златна рамка е била горе, в Светая Светих.

В.К.: Да. Аз съм чувал, че е имало такава, но не знаех, че е била.

Л.Т.: Ето, пише за нея тука, четете.

В.К.: [*Чете*]

> „На събора в град Търново на 24.08.1922 г., от 9 часа до 12 часа преди обед, на прага пред вътрешната стая на Учителя група от 72 души се изкачваха в горницата и престояваха по десет минути.
>
> Учителят ни показа най-голямата и единствена по рода си Пентаграма, която принадлежи на Братството, рисувана с бледи цветни бои и с всичките й символи, релефно нарисувани. На горния връх – образът на Учителя.
>
> Няма болест, която да не може да се излекува пред тази картина. Това е оригиналът. Този образ ще бъде постоянно в ума ви. Сега ще бъдете без страх и без тъмнина! Служете на Господа на Любовта и всичко ще се свърши. Като казвам, че ще се свърши, то значи, че започва Новото."

Сега тези данни брат Христов ли ги е дал?

Л.Т.: Да, за таз картина.

В.К.: Нали, за таз картина и за Пентаграмата той Ви е казал тези данни, да. Тука вече има Го Учителят.

Л.Т.: Сега...

256. СИМВОЛИЧНИТЕ КЛЮЧОВЕ ЗА „БИТИЕТО"

В.К.: Сега за това... На мен ми трябва... Това не е разбор, нали, което правим и то не се опошлява, не Ви опорочаваме материала, защото това е скъпоценно нещо. Но аз искам да Ви питам някои неща, за да ме въведете, за да мога да се ориентирам утре в този материал, нали? За това го правя, не за нещо друго.

Ето сега това, което аз почнах, да го прочета:

> „Днес, на 21.06. – значи това е юни – 1940 г., понеделник, отиваме с брат Христо (Кръстю) при Учителя. Той ми каза: „Аз ще Ви науча на една песен, която няма да се нотира, а направо ще я научите."

Ето:

> „Днес, на 7.12.1940 г., сме пак при Учителя. Той ни свири на цигулката Си една мистична мелодия. След малко Той започна да пее същата мелодия с думи. Ние с брат Христо започнахме да записваме първо думите, после мелодията.
>
> Учителят спря да свири и каза:
>
> – Вие може да запишете само думите, мелодията ще научите наизуст. Тази песен е много дълга. Ти за колко време можеш да научиш една роля в Операта?
>
> – За около 20 дена, отговорих аз.
>
> – Ти, когато научиш мелодията, ние ще изненадаме братята и сестрите след беседата в салона. Аз ще я свиря, а ти ще я пееш."

Вие помните това, нали, изпълнихте го?

Л.Т.: Не можахме да го изпълним, защото почнаха бомбардировките над София.

Ето го ключа, който го даде при второто езеро на Рила.

В.К.: [*Чете*]

> „Важен ключ, преписано при чешмичката при второто езеро, при Седемте рилски езера. Тоя ключ на „Битието" е даден от Учителя. Който разгадае този символ, тези кабалистични знаци, той ще знае всичко. Приех при чешмичката на второто езеро при Седемте рилски езера."

То това е ключът.Той саморъчно ли го написа или Христов го е написал после?

Л.Т.: Да.

В.К.: Христов го е преписал после. Така. Тука значи това е материалът. Аз вече имам представа какво вече представлява този материал.

Това е **уводът към музикалния текст**, нали? Той е вече тука сложен един лист.

Л.Т.: Ето тука за първи път...

В.К.: Това е, да.

Л.Т.: В Братство...

В.К.: Това е **братският наряд**.

Пише: „Обични братя и сестри"...

Л.Т.: „Обични братя и сестри". В наряда е написано и мойто име.

В.К.: Къде е тука написано? А, да:

„След това сестра Цветана Табакова ще изпее

„Сътворението на света" от Учителя.

Л.Т.: Което никога досега в този наряд не е турено никое лице.

В.К.: Да. Тука е сложено и написано, че ще изпълните „Битието" с наряда.

Л.Т.: И аз изпях цялото „Битие".

В.К.: Това е на **15.12.1947 г.**, Изгрев, София.

Л.Т.: След заминаването на Учителя.

В.К.: Така, добре. Сега, по-нататък вече тука, когато сте го изпели:

„Изпято на 27 декември 1947 г." Така.

Л.Т.: И тука се обръщам към Братството. Сега, ето „Разбора". А „Разбора" не го давам.

В.К.: Няма, няма, няма. Тука е написано, че „Битието" е Десетата симфония на Всемирното Светло Бяло братство. Така.

Л.Т.: А Братството няма девет симфонии, че това да бъде десета. Значи Той хвърля мост с Бетховен.

В.К.: Да, ясно, да.

Л.Т.: А и когато се явих да пея, Той ми каза: „Няма да облечеш черния цвят на Черната ложа – ще се облечеш в небесносиньо." И всички се нахвърляха отгоре ми: „Ето я, дъновистката идва." А ние сме четири солисти. Всички трябва да бъдем в черно, така каза Карл Бьом. А аз се явих в небесносиньо. И Карл Бьом не ми направи никаква забележка. Напротив, търсеше ми ръката и с мене, ме държи за ръка, и излиза да се покланя. Десетки пъти го викаха.

В.К.: Да. Добре.

Л.Т.: А другите тичат подир нас, другите трима. Ние сме четири солисти.

В.К.: Да. Това е „Разборът", който ние не четем и не записваме. Аз вече имам представа.

Сега това е вече...

Л.Т.: ...друг ключ.

В.К.: Това сега е друг ключ.

Л.Т.: Пак е „Битието".

В.К.: [*Чете*]

„Човек живее в съзнанието си, а не в тялото си. Учителят."

Сега, този чертеж: Битие – Дух. Това е дадено от Учителя, така ли?

Л.Т.: Да. Няма нищо от света, само от Учителя.

В.К.: Той Ви го е дал на чертеж? Той Ви го е дал на чертеж или Христо ли го чертае?

Л.Т.: А-а не, така е дадено.

В.К.: От Учителя. Това е минус, това е плюс. Това е значи единият полюс, това е другият. Битие и Дух. Материя и, да. Това са тука вече някои чертежи, които ние не знаем какво представляват.

Л.Т.: Вижте и тия линии.

В.К.: Да, има и линии, аз виждам тука: от едната страна е плюс, от дясната страна е минус. А тука е плюс. Значи материята се деполяризира на положително и отрицателно електричество. Тук има плюсове и минуси, има неща, които ние не можем да кажем нищо без тез обяснения. Значи това е от Учителя. По-нататък.

257. СЕДЕМТЕ ДНИ НА „БИТИЕТО"

Л.Т.: И сега започва „ПЪРВИЯТ ДЕН на Битието".

Учителят поръча на Неделчо Попов за всеки ден от „Битието" да напечати тия листчета.

В.К.: „Първият Божествен ден".

Л.Т.: И аз съм ги залепила.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е печатано в Държавната печатница.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето сега акомпаниментите аз ги правя.

В.К.: Сега това са акомпанименти, има акомпанименти, нали?

Л.Т.: Ами това е „Първият ден на Битието". Ето. Тези акомпанименти аз ги правя.

В.К.: Те за какво са?

Л.Т.: Отдолу, виждате ли?

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето ги. Това е Първият ден.

В.К.: Да. Следва Вторият ден.

Л.Т.: ВТОРИЯТ ДЕН – пак така. Вторият ден е по-къс. И за втория ден Бог не каза, че беше добро и мълчеше.

В.К.: Да.

Л.Т.: А Вторият ден, човечеството е още във втория ден. Не е излязло. Значи Бог мълчи за втория ден.

В.К.: Така.

Л.Т.: И във втория ден се яви доброто и злото, мъжа и жената, светлината и тъмнината. Всичко се поляризира. Вторият ден не е мелодичен, той е остър. Той казва в моите „Разговори" как да го изпълнявам.

В.К.: Значи това е „Третият ден".

Л.Т.: ТРЕТИЯТ ДЕН, сушата се яви.

Ето, сега, Той ми каза да прибавя към всеки ден от „Битието", само за Втория ден – не. Не ми дава.

За Първия ден – целият Прелюд, който трае 45 минути.

За Третия ден слагам една от старите песни – първо да се изпълни и после почваме „Третия ден".

За всеки ден има по една стара песен.

В.К.: Това е по идея на Учителя.

Л.Т.: Да, затуй съм го залепила.

Ето, за Четвъртия ден, пак е стара песен.

В.К.: Сега, за Третия ден коя беше песента?

Л.Т.: **„Ти съзнавай, ти люби, безспирно сей, гради.”**

В.К.: Значи това е песента.

Л.Т.: Да.

В.К.: А за ЧЕТВЪРТИЯ ДЕН?

Л.Т.: За Четвъртия ден е: **„Той беше..”** от „Имаше човек” – една част.

В.К.: „Той беше Истината”.

Л.Т.: Да, Истината. Сега четвъртия – голямото светило, Слънцето, малкото светило, Луната и всички звезди.

В.К.: Коя песен прибавяте?

Л.Т.: Към Петия, тази вече към ПЕТИЯ ДЕН, „Петия ден на „Битието”, е от **„Ще се развеселя”**, една част.

В.К.: Тя е дадена само на нотите, не е дадена с думите.

Л.Т.: Аз щото ги знам наизуст.

В.К.: Тука – Петият ден.

Л.Т.: Петият. Сега влизаме в най-интересния ден – ШЕСТИЯ ДЕН.

В шестия ден Бог създаде човека.

В.К.: Да. И коя песен Вие прибавяте?

Л.Т.: **„В начало бе Словото”**.

В.К.: Да, това е Шестият ден.

Л.Т.: В СЕДМИЯ ДЕН слагам **„Красив е живота на нашата душа”**. Така завършва.

В.К.: Така завършва това.

Л.Т.: С магическите думи Седми ден. Ето.

В.К.: Това е Седми ден.

Л.Т.: Това всичко аз съм писала. И *ЗАВЪРШВА* с магическите думи на душата и на Духа: **„Аоум, Аоум, Аоумен”**. А, тука са Девета симфония на Бетховен, пиша и моето име тука.

В.К.: Да. Сега тука имаме една бележка от Неделчо Попов:

„Сестра Лилиана, моля Ви, срещнете се с някои музиканти или Мика, прегледайте още веднъж ръкописа, да няма грешки и Кръстю да ми се обади по телефона, да уредим писането да започне веднага. Най-напред „Новото Битие”.

С. Б. Л. Н. И. П. Ж. [Само Божията Любов носи изобилния и пълен живот].

Неделчо”.

Първият лъч в музиката – Бетховен, Девета симфония.

Това е вече... Пише: „Г-н Христов, ул. „Перник” № 6, Варна.”

Това е почеркът на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Този почерк, това е покана на Учителя, 10.12.1919 г. Аз познавам почерка на Учителя. Така.

Това е „Девета симфония на Бетховен" – това е от Илия Арнаудов[250] една статия, от брат Христов донесена на Изгрева на 19.04.1946 г., срещу Великден.

На Великден, 21 април, пях на братята и сестрите „Сътворението на света" от Учителя.

Това е значи, да: Лилиана Табакова.

Тука има:

> „Програма за изнасянето на Девета симфония с оркестъ ра на Държавната филхармония и Сборния хор при сътруд ничеството на оперните солисти: Лиляна Табакова, Диана Герганова, Любен Минчев и Христо Бръмбаров."

Така. Сега, Вие трябва, според мене, трябва още сега да подредите всичко това тука. „Красив е живота" е ясно, но тази мелодия няма името. Трябва да я напишете ясно как се казва.

Л.Т.: Не може да се тури каквото искаш – което Той каже.

В.К.: Добре, съгласен съм. Не е написано коя е мелодията, името на мелодията.

Л.Т.: Аз ги знам наизуст.

В.К.: Вие ги знаете, но друг не ги знае. Друг след Вас няма да ги знае.

Л.Т.: Няма нужда друг след мен да ги знае.

В.К.: А-а, не е така, трябва да го оставим за следващото поколение.

Сега ето един пример. В момента Вие ми показахте някои неща, дадохте някои упътвания. И вече можем да се ориентираме към тази работа. Ето, това беше моята цел. Следващото.

258. ПРЕЛЮД ЗА „БИТИЕТО"

Л.Т.: Сега тука, няма да го снимаме. Вижте какво чета, преди да запея „Първия ден на Битието" и преди да дам Прелюда.

В.К.: Сега, значи преди този, музикалния текст, има текст, който Вие четете.

Л.Т.: Да. Винаги го чета. Може да съм сама – ставам права и го чета. Но ще спрете – не го давам.

В.К.: Не, аз няма да го чета, аз искам само да ми обясните какво е. Аз няма да го запиша. Това няма да го запиша. Не желая. Аз сам не желая.

Въпросът е следният: че ние в момента имаме Прелюда и „Битието" със седемте дни, на които имаше нотния текст. Така.

Л.Т.: И акомпаниментите, а всичко туй е оркестрирано за хор, оркестър и седем солисти.

В.К.: Така. Това го разбрах. Сега, друго: преди да почне, значи има текст,...

Л.Т.: ...който чета.

В.К.: Който Вие четете. Сега, аз текста няма да го чета, не го четем, но аз Ви питам и аз разбирам в момента, че има текст. Сега, този текст откъде е? Вие откъде сте го взели? Той е по Учителя или?

---

[250] Илия Петров Арнаудов, 1899–1946, оперен режисьор, музиковед, редактор

Л.Т.: От Учителя.

В.К.: Вие сте си изваждали?

Л.Т.: Да, именно.

В.К.: Изваждали сте. Няма да четем текста, но искам, ето тука пише: 27.07.1946 г.

Л.Т.: Даже Жечо, след като минаха толкоз години вече, като берял душа да издъхва, казал пред дебелата глава, гумената глава на един музикант (Няма да кажа името му), казал:

„Ако се изпее това „Битие" от един човек, се скъсява неговата еволюция с много години."

Онзи казал: „И-и-и-и-и-и." „Чак тогава се търкат главите" – тъй бил казал Учителят. Не са готови.

В.К.: Така, разбирам. Сега в момента аз пак искам да питам. Значи ние имаме музикалния текст, преди да се изпълни...

Л.Т.: Чета това.

В.К.: А това в бъдеще как трябва да бъде направено? Например пращате на печат. То е напечатано и ще излезне текстът.

Л.Т.: Първо ще се прочете това и тогава ще се изпълни „Битието".

В.К.: Сега, този текст е по Учителя. Ние не четем текста, нали, изпълняваме желанието Ви в момента. Той къде ще се сложи?

Л.Т.: Той почва от тука.

В.К.: Значи този текст Вие сте го написали.

Л.Т.: Чакай.

В.К.: Вие сте го отбелязали. това по дни ли е? Може по дни да е...

Л.Т.: „Новото Битие".

В.К.: Така.

Л.Т.: Това се чете. Вижте колко е дълго.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това...

В.К.: На 81-а страница да се чете 82-а, –3, –4, –5, –6, –7, –8, –9, 90-а страница, от 84-а продължаваме нататък...

Л.Т.: ...се чете.

В.К.: Преди да почне да се изпълнява...

Л.Т.: ... „Битието".

В.К.: И това колко време ще продължи?

Л.Т.: И сега, не е важно времето.

В.К.: „Битие", Петият ден пише тук.

Л.Т.: Пети ден на „Битие" – Първи, Втори, Трети ден.

В.К.: Сега, аз искам да питам...

Л.Т.: „Битие". Път правеха тук да идва Жечо и това: „Дай материал бе, за „Битие"!" – „Хайде де, ще ти дам материал!"

В.К.: Въпросът е: **към всеки ден от „Битието" да има подходящ текст**, така ли?

Л.Т.: Ами разбира се, това всичко е от Учителя.

В.К.: Сега, и Вие сте определили кое за кой ден ще се чете предварително?

Л.Т.: Няма да се чете вече. Това, което най-напред се прочете, ще се пее самото „Битие".

В.К.: Да, така. До тука е много, аз виждам голям текст.

Л.Т.: Ето например: „Битие", „Иоан предтеча".

В.К.: Да, добре. Това са доста неща до края.

Л.Т.: До края, да. Ето.

В.К.: „Битието" продължава тука 153 страници. И така...

Л.Т.: ...туй всичко е „Битие".

В.К.: Всичко е „Битие".

Л.Т.: Всичко. А имам също... Чакай да видя тука ли е сложено или на друго място. Тука е, сега ще го намеря.

ЧЕТВЪРТИЯ ДЕН – „Ангел Михаил и змея".

В.К.: То е вече накрая, към 170-а страница.

Л.Т.: Казва тука и за Ева:

> „Вселената се самоопределила и роди първо жената, която най-напред разделила света.
> Затова едната половина на земята е светла, а другата е тъмна."

Но тука на едно място говори за Ева и Черния адепт.

За Ева:

> „Всички жени, които се родиха от нея, развратиха света – и го понижиха, и го развратиха.
> Ева роди един убиец син, Каин, братоубиец, който уби братчето си.
> Ние не сме, човечеството не е, бащата на човечеството не е Адам.
> В Писанието е казано: „Вие сте чада на дявола, защото Ева спа с дявола. Затова роди такъв син, Каин."

Той го казва тука. Ева и Каин. Ето го какво пише за нея:

> „Ева, като излезе от Адама, отначало беше отлична мома, девица. Обаче след грехопадането всички жени, които се родиха от нея, извратиха света."

(Ама защо го записваш?)

> „Роди един син престъпник, Каин.
> Адам не беше баща на Каина, но на Авела.
> Каин беше роден от друг баща.
> Казано е в Писанието: „Вие сте чада на дявола."

Оттук, предполага се, че дяволът е баща на Каин. А ний сме пък от Каин, защото Каин уби Авел. Не е възможно овца да роди вълк. Авел стана жертва на Каина, на злото в света.

Днес половината от човечеството са Каиновци, а другата половина – Авеловци.

Новата жена, новата Ева трябва да затвори пътя на Каина и да не се раждат Каиновци. А нямат право да се раждат, светът не се нуждае от престъпници. Нека дойдат Авеловците, Ситовците. Пуснете ли Каиновци, те ще говорят за мир, за това, за онова, но същевременно ще развратят света."

В.К.: Да. Сега, въпрос. Този целият материал се чете открай докрай от тетрадката?

Л.Т.: Разбира се.

В.К.: И той колко продължава? Вие чели ли сте го целия материал?

Л.Т.: Аз целия не го чета, аз само една част чета, когато изпълнявам цялото „Битие". Цялото „Битие" трае два часа.

В.К.: А кои части точно изпълнявате?

Л.Т.: Той каза: „Аз ще ти дам една песен, която ще бъде много дълга."

В.К.: Да.

Л.Т.: И няма да я записваш. Значи Той имаше доверие в мене.

В.К.: Сега, точно кое Вие четете, когато, нали, изпълнявате?

Л.Т.: Ами чета това.

В.К.: По избор ли четете или как? Или нещо строго определено? Защото то е голям материал.

Л.Т.: Ще Ви кажа. Голям материал. На никого не съм го давала, защото ще го накакат (нацвъркат като врабците).

В.К.: Да. Понеже това е много голям материал, той е към десет страници, значи най-малко два-три часа трябва да се чете.

Л.Т.: Вижте докъде чета. Ето на,от „Битието".

В.К.: Значи от 71-а страница.

Л.Т.: Виж, това, това, това, това...

В.К.: До 81-а четете.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи четете само тези страници: от страница 71 до страница 81.

Л.Т.: Преди да почна да изпълнявам „Битието".

В.К.: Сега точно: значи „Новото Битие", „Сътворението на света", „Новото Небе" и „Новата земя" от Учителя. Значи Вие четете от 71-а страница до 81-а. Това трябваше да го разбера и го записах. Вижте, сега свършихме една работа. Да.

Л.Т.: Вижте. [*Смее се*]

259. БЕТОВЕН – ВЪВЕДЕН В НОВОТО УЧЕНИЕ

В.К.: Голям материал, обаче трябва да знаем какво, що и как. Така. Това е другата част. По-нататък какво следва?

Л.Т.: По-нататък, ето, следва „Битието" и новите песни. А в света изискват от мене за десет дена да приготвя соловата партия на Деветата симфония.

И аз го приготвях. Сега, в списание „Паралели", това е Девета – разбор от професор Христо Панчев. Когато се изпълняваше Деветата, ученици ходеха между публиката и ги продаваха.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето тука сега четете.

В.К.: [*Чете*]

„В Париж, на 5 май т.г. празненствата „Седмица на Европа 1972 г." ще бъдат открити с „Кантатата към Радостта" от четвърта част на Деветата симфония на Бетховен по текст на Шилер.

Статията е „Прегърнете се, милиони!" По този начин тя ще излезе от концертните зали, за да внуши на народите онези идеи и чувства, които са вложили в нея двамата големи гении на човечеството.

Одата на Шилер към Радостта е дала великолепна възможност на Бетховен не просто да илюстрира със средствата на музиката идеите на поета, а да изгради в Деветата симфония по един космически, може да се каже, начин основата на философията си. Бодрост, мъка нетърпима, помощ от нищета и мрак, клетва вечна нерушима, правда към другар и враг, заплатена с кръв дори, смърт на подлата измяна, слава на дела добри.

Една паметна вечер на 17 май 1824 г. Кертнетор театър във Виена, претъпкан от публика, избухна в триумфални и развълнувани аплодисменти с последните акорди на Деветата симфония на Бетховен, която бе изпълнена за първи път. Според тогавашните обичаи Бетховен стоеше прав зад диригента на оркестъра, с гръб към публиката. Той остана неподвижен. Овациите не достигнаха до слуха му. Вече 30 години глухота го откъсваше от околния свят.

Една млада жена, Каролине Унгер, солистка в хора на Операта, изтича до него, целуна го и насила го обърна с лице към публиката.

Може би през тази вечер вътрешното ухо на глухия Бетховен продължаваше да следва вълната на нова, необикновена и всемогъща музика, която само той чуваше.

Може би той чувстваше звуците на една Десета симфония, която няма да напише. Оставаха му още пет години да живее. Във въздуха на концертната зала все още се носеха звуците: „Прегърнете се, милиони!"

(По „Епоха", писано 1972 г. БТА – „Паралели").

Л.Т.: Ето, тая Десета симфония е „Новото Битие".

В.К.: Да.

Л.Т.: Така казва Учителят. И когато Му казах, че се свързах с Духа на Бетховен, докато 45 минути трае първата част и се помолих той да ми помогне да изпълня добре солото си, Той каза: „Ти го въведе в Новото учение!"

Тъй ми каза Учителят. Ето в „Разговорите" ще видите.

В.К.: Тоест Вие въведохте Бетховен в Новото учение!

Л.Т.: Тъй ми каза.

В.К.: Чрез песента.

Л.Т.: Да. Туриха ме, аз не съм ходила никога да моля да ме турят. Директорът Петко Стайнов ме извика и ми представи решението на Филхармонията.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е.

В.К.: Сега аз имам представа какво представлява този материал. Имам представа, нали? А това, което записахме, е за да може да се ориентираме. Това беше необходимо, нали? Да се ориентираме в този материал.

Л.Т.: Само това нещо да беше създал, Учителят е велик. А Той създаде толкова много песни и музика. Само това! Но това е епохална работа.

И в частни разговори постоянно говореше, не минава ден да не ми говори за „Битието" с най-големи подробности.

И за новите песни, и за изпълнението, за всичко, и какви са резултатите от изпълнението на новите песни и „Битието". Значи заедно с новите песни и „Битието" се отваря нова страница за бъдещите прояви на Светлото Бяло братство, на Неговото учение.

А те сега държат още старите методи, старите начини. Но тука се прилагат новите.

В.К.: Сега, въпрос. В песнарката е дадено „Битието" и седемте дни.

Л.Т.: Благодарение на това, че аз пожелах да ги дам.

В.К.: Вие пожелахте да ги дадете. И добре, че ги дадохте, защото сега не може да докажете, че са на Учителя. Хубаво, че го направихте.

И сега, след като ние издадем тези „Разговори", живот и здраве, ще поместим всички неща, за да може и онези песни, които още не са ги дали (Там, колко? – Три-четири песни), за да може, това е последната възможност да докажем, че това са песни на Учителя.

Л.Т.: Защото този материал не може да се тури в един общ сборник.

В.К.: Не може, не може, за него не става въпрос.

Л.Т.: Това е грамадна работа.

В.К.: Сестра, Вие пак не ме разбирате. Аз искам само представа. За общия сборник ние се разбрахме какво да сложим там: четири-пет неща, които Вие сте написали за музиката.

Л.Т.: За да взема участие, да не кажат, че се съм настрана.

В.К.: Че се делите.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Че се делите.

260. РАЗРАБОТКИ НА „БИТИЕТО"

В.К.: А, фактически аз като дойдох, виждам какъв е материалът. Онова, което е отделно, строго за Вас, това са „Разговорите", това е за „Битието". Аз вече имам представа от този текст, който ще следва отначало, нали, тези неща, които Вие сте ги извадили. Аз вече имам представа.

Става въпрос: Вие „Битието" тука сте го дали за цигулката, партия за акомпанимент. Вие какво сте разработили още от „Битието", какви разработки имате?

Л.Т.: „Битието" съм го направила за оркестър и цялото „Битие" с четиригласен хор – само хор да го пее, никакви солисти.

В.К.: Значи Вие това искате.

Л.Т.: Всички дни да се изпълнят от четиригласов хор.

В.К.: Вие това го имате?

Л.Т.: Имам го.

В.К.: Това е много голям материал.

Л.Т.: Голям.

Второ: „Битието" с оркестър, само бас да го изпълни като соло, но помежду турен и хор. Хор, оркестър и само бас.

Трето: Имам „Битието" за оркестър и само сопран – като моя сопран и глас, та да го изпълни. А помежду слагам четиригласен хор, смесен хор – мъже и жени.

Четвърто: Имам „Битието" с хор, седем солисти и хор. Седем солисти. „Първият ден" – бас и т.н. Учителят много държи за това.

В.К.: А как ще се подредят солистите да пеят? Да не забравите да ми кажете.

Л.Т.: Няма, после ще кажа, може да сбъркам.

Басът като излезе, няма да напуща сцената. Ще изпее и ще седи прав. След туй излиза вторият солист, ще изпее и ще седи до него прав.

В.К.: Вторият солист пее ВТОРИЯ ДЕН, така ли?

Л.Т.: Да. ТРЕТИЯТ ДЕН – трети солист, четвърти солист и все различни гласове: тенор, баритон, алт.

А СЕДМИЯ ДЕН ще бъде висок колоратурен сопран.

И накрая всичките седем ще седят прави.

В.К.: Значи това е четвъртата разработка, което имате.

Л.Т.: Да.

В.К.: И сега, на този етап ние нямаме нищо отпечатано.

Л.Т.: Е, Той е казвал Учителят тука. Той казва какви гласове да турям, но аз не го правя от себе си – Той каквото каже.

В.К.: Това са от Вашите „Разговори" с Учителя?

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Кой какъв глас да бъде?

Л.Т.: Да. Ето на, през това време Венцислав Янков, даваме концерти, ама на тях Учителят не им дава „Битието", на мене го дава. Въпреки, че това са големи виртуози. Но на Него не Му трябват виртуози. На Него Му трябва една певица, която да го изпее. Виртуозът ще го изсвири само, няма да го изпее. А аз ще го изпея, защото има текст вътре.

В.К.: А в „Битието" за всеки един ден си има текст.

Л.Т.: Ами разбира се.

В.К.: Да.

Л.Т.: И колеги ходят в чужбина и се молят по разни диригенти, да ги приемат, а Учителят направи с мене така: аз си седя в България и дойдоха чужди диригенти и ме предпочетоха да пея под тяхната палка. Те ме предпочетоха. Вместо аз да ходя да им се моля.

Сега, моят път е труден път. Аз не мога да го тепосам за всекиго. Има души, които са около Учителя, но те живеят още своето минало. Не са ликвидирали още с кармите си.

Моят път е друг. Аз идвам от високо място. Идвам от храмовете и светилищата, където съм посветила живота си да пея. Моят път е друг. И Той ми каза: „Няма да слизаш при тях. Ти отдалеч ще им помагаш." Постоянно ми повтаря това.

В.К.: Сега, Вие казахте, че имате и други композиции.

Л.Т.: Много, много.

В.К.: Какви? На каква тема са?

Л.Т.: Например вчера имах гости. Една певица. Аз изпълних **„Рилското изворче"**:

Блика и пее изворче рилско.
Блика и пее изворче рилско
и разказва ми на душата:
„При мене спират птички, животни,
пътник жаден, уморен.
Денем слънцето ме гали,
нощем гледат ме звездите."

и т.н. Много е дълго. И много красива мелодия.

Акомпанимента отдолу цяла година съм го търсила, да го направя. Карах брат Христо да не върви по камънаците нагоре. Ами тръгваме по долината на реката, да чуя гамата, вслушвах се как тече реката – ту като бързей, ту по-бавно. Защото акомпаниментът трябва да имитира изворче. Да хвана гамата и да направя акомпанимента.

Вчера го изпълних. Не беше лесно. Но стана гениално.

В.К.: Имате много?

Л.Т.: Много, много. Имам, възпявам Учителя, имам няколко видения. И за Паневритмията имам видения. И всичко това е в музика написано. Но Вий не сте музикант, не мога да Ви кажа подробности.

В.К.: Сега, Паневритмията как я имате разработена?

Л.Т.: Паневритмията я имам за: флейта, обой, пеене, първа цигулка, втора цигулка, виола, чело, контрабас и хор.

В.К.: Поотделно?

Л.Т.: Не, заедно. Не е тяхната гама. Те я пеят в по-ниска гама. Аз съм от ми миньор. И никой не ми я чукнал по вратата, да не вдигам шум, аз си я пея тука. Имам я.

В.К.: Не Ви я чукнал и от Братството, да я иска от Вас. Защото в момента няма музикант, няма музикант, затова. Защото ги няма. Да.

Л.Т.: Какво да Ви кажа.

261. МУЗИКАНТИТЕ ГИ НЯМАШЕ

В.К.: Няма един музикант и затова. Ако има музиканти, те ще дойдат. А те ги няма. Например тази работа, която върша с Вас, това не е моя работа. Защото аз не съм музикант.

Но аз искам да спася това, което може да се спаси. А какво спасявам аз – все пак Вие давате някои така нагледни упътвания. Това не е малко.

Л.Т.: Не е малко, разбира се.

В.К.: Ако аз бях музикант, щях да зная какво да Ви запитам и Вие щяхте да дадете по-големи упътвания. Обаче ги няма музикантите. Тая работа, която аз върша, трябваше да я свърши един музикант, а не аз. Но аз също я свърших, за сметка на това.

Л.Т.: Вижте какво, Вие може би не сте така дипломиран, специалист-музикант, но да имате вътрешна музика у Вас, да я чувствате, да я обичате, защото ако кажете, че не сте музикант, това говорите против себе си. Защото Учителят много държи за музиката.

В.К.: Да, но моят път не мина през музиката. Можеше да мине, но нямаше кой да ме учи, нямаше кой да ме обучава.

Л.Т.: Именно. А иначе вътрешно Вие чувствате музиката и обичате музиката.

В.К.: Което е най-интересното, по ирония на съдбата, аз съм работил с музиканти. И аз на музиканти им свърших работата: и на Мария Тодорова, и на Галилей Величков.

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Тъй че аз работих с музиканти, но не бях музикант.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ако аз бях музикант, щях да свърша много по-голяма работа.

Л.Т.: Да.

В.К.: И това не е малко, което съм свършил.

Л.Т.: Много, много, това е много. Даже много повече, отколкото да бъдете музикант. Това е много голяма работа.

В.К.: Аз знам, че е голяма и имам предвид какво представлява.

Л.Т.: И ред, и порядък, и всичко това да сортирате, да наредите, да пробивате.

В.К.: Това е много трудна работа.

Л.Т.: Да.

В.К.: Много трудна.

Л.Т.: Да удряте скали, да отваряте път, това не е малко.

В.К.: Не е малко.

Л.Т.: Много е, даже много.

В.К.: Вие знаете ли, отначало, докато дойда при Вас, знаете ли как ми пречеха? Пречеха духовете. Аз не мога да пробия при Вас. Много трудно.

Л.Т.: Защо?

В.К.: Просто трудно, нали, някаква възбрана, не мога да тръгна към Вас. Аз знам, че ще работя с Вас и че тая работа аз трябва да я свърша, това ми беше напълно убедено. Но ха днеска, ха утре, накрая тръгна работата. Тръгна.

Ето сега например аз вече обхващам нещата полека, полека.

262. СНИМКИТЕ

В.К.: Следващия път, когато аз дойда, ние вече ще работим върху снимки.

Вие ще извадите оня сандък, да видим какви снимки, какво, що и как. Защото на мене ми е определено с Вас да работя и този месец, нали.

А месец март аз вече почвам да се оттеглям, за да може март, април, май да приготвим сборника, да се даде за печат, а аз излизам в отпуска от юни. Имам два месеца отпуска. Вече ще работя върху Вашия творчески път. Тогава ще взема листата и почвам работа денонощно. Аз имам...

Л.Т.: Имате си план.

В.К.: Отпуска имам, определено отпуската аз ще работя.

Л.Т.: Ще имате отпуска.

В.К.: Да, годишна отпуска.

Л.Т.: А от кога?

В.К.: От първи юни. А до първи юли аз ще трябва да предам за печат на сборника. А за сборника има още много работа по него. Аз имам работа по него. И след това аз от моята годишна отпуска лятото аз трябва да работя върху Вашия материал. Творческия път, аз за два месеца трябва да Ви напиша творческия път. Защото като почна да работя и влезна в това поле, аз не трябва да си отвличам вниманието с други работи, трябва последователно, денонощно.

Пущам ролките, записвам Вашите материали, които са тука. Аз ще ги взема, нали, ще работя с тях, нали? Трябва работа, денонощно.

Л.Т.: Аз нямам много снимки, защото когато бях в Операта, не държах много да ме снемат за някои представления, нямам тщеславие.

В.К.: Сега, този материал, който имате, е напълно достатъчен. Но Вие ще ми покажете ония другите снимки, които ги имате сложени в сандъка, за да ги проверим.

Л.Т.: Ето например сега там върху статива, това са общи, но вътре съм аз.

В.К.: Ето например...

Л.Т.: Ето например сега общи теми.

В.К.: Тука операта „Фиделио"...

Л.Т.: ...от Бетховен. Ето ме мене, чакай, че блести.

В.К.: Вие сте тука, сте си хванали престилката.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това сте Вие. Сега, операта „Марта". Флотов.

Л.Т.: Ето ме мене.

В.К.: Вие сте това, вероятно това тук, с кошницата.

Л.Т.: Да. Чакай. Аз съм вече облечена като слугиня с престилка.

В.К.: А, Вие сте с престилка, едната си ръка сте сложили до брадата и държите нещо – пакет, бохча.

Л.Т.: А, не тази. Тази съм аз.

В.К.: А-а, това сте Вие.

Л.Т.: До нея. Тази е Нанси. Тя е алт. Аз съм тука.

В.К.: С престилка и с голямата бяла яка. Значи това сте Вие.

Л.Т.: Да. Тука пак „Фиделио" от Бетховен.

В.К.: Това сте Вие тука.

Л.Т.: Ето ме с Жакино.

В.К.: Кой е този певец?

Л.Т.: Той е Георги Хинчев.

В.К.: А това сте Вие тука. Да. Това е мъжкият затвор.

Л.Т.: А това е мъжкият затвор. И тука вече министърът е пристигнал.

В.К.: Това е операта „Отвличане от сарая" от Моцарт.

Л.Т.: Ето ме мене.

В.К.: Тука Ви виждаме с една бяла престилка, да, Вие тука пеете. Тука виждаме операта „Севилския бръснар". Ето, Вие сте тука.

Л.Т.: С Георги Иванов. Ето ме тука пак.

В.К.: С тази рокля, с едни такива...

Л.Т.: Тука пак и Берта – Диана Герганова. Това са целите сцени.

В.К.: Да. Защото аз искам за оперите, за които става въпросът, да дадем една снимка и да дадем Вашата роля.

Л.Т.: Няма нужда да се вижда много, Учителят да изпъква.

В.К.: Сега ние говорим за Вашия творчески път.

Л.Т.: Аз не искам да изпъквам.

В.К.: Сестра, трябва да се покаже.

Л.Т.: Най-малкото.

В.К.: Аз знам какво трябва да се направи: подробно да се покаже, че този човек, с когото Учителят е работил, не е случаен човек, че той е подготвен, че той е професионалист, че е певица от ранг и т.н., и т.н. А за това са необходими доказателства – снимки и т.н.

Л.Т.: Най-важното е, че съм пяла в Неговите храмове и светилища като жрица.

В.К.: Да, ама за да дойдете сега тук при Него, трябва да бъдете подготвена певица и школувана.

Л.Т.: Е да, и да се смиря, и да се върна пак към първата си чистота.

В.К.: Сега, то не е случайно, че Вие учите тука пеенето, че отивате във Франция, че се връщате. Тези неща не са случайни.

Л.Т.: Ето например аз можех да замина за Италия, баща ми разполагаше. Нещо ме влечеше към Париж. Затуй, защото Учителят каза, че аз съм била в замъка Монтегю, който го изгориха и вътре богомилите изгоряха. Аз съм била там по времето на богомилите.

В.К.: Къде се намира този замък? В коя Франция? Къде точно? Вие ходили ли сте, случайно?

Л.Т.: Монтегю, Монтегю[251].

В.К.: Вие ходихте ли да гледате развалините на този замък?

Л.Т.: Не съм. Аз не знаех.

В.К.: А, Учителят тук Ви каза.

Л.Т.: Като се върнах ми каза.

В.К.: Снимка нямате от този замък? Къде се намира той?

Л.Т.: До стените на Париж. Те имат врати, стари врати. Там са на времето посегнали върху мене.

В.К.: Да.

Л.Т.: Не е случайно.

В.К.: Не случайно отивате във Франция.

Л.Т.: Разбира се. Розенкройцерите. Розенкройц, младо момче, останало живо – всичко изгоряло. И един монах го намира. Имало манастир и го прибира. И така Розенкройц после продължава делото. А всичко друго се е запалило и изгоряло.

В.К.: Това е Инквизицията.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е Инквизицията, която гони богомилите. Да, добре.

Л.Т.: И затова в Париж като бях, те ме търсят, а не аз тях. Те идват да ме намерят.

И аз се чудя и казвам на Учителя. „Това е във връзка с твоето минало."

Аз съм била с богомилите. Също. Щото ние с тях много животи сме били.

В.К.: Защото ако нямате връзка с тях, нямате карма, не може да отидете там.

Л.Т.: Да. А за Венцислав ето какво каза Учителят: „Ти ще работиш с него."

Пък аз казах: „А-а, той е толкова по-млад от мене, какво ще работя?" – викам.

А Той каза: „Той е по-стар дух от тебе."

„Какво – викам – значи „стар дух"?" – „Стар дух е този, който много пъти е слизал на земята и пак си е отивал. А ти по-малко пъти си слязла."

Значи по-млад дух съм аз. Въпреки, че той на години е по-млад.

И те двамата са магьосници на сцената, магьосници. Ако спре осветлението, пак свирят наизуст.

---

[251] Замък Монтегю (Château de Montague), разположен на 26 км югозападно от Париж

В.К.: Това е Венцислав Янков и Любомир Янков.

Л.Т.: Да, магьосници са, тъй ги наричат.

В.К.: Учителят?

Л.Т.: Публиката ги нарича, критиците ги наричат.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това е.

В.К.: Аз трябва първо да видя всички снимки, нали, както работим досега. Аз трябва да видя, да избера някои снимки, за да ги приложа към Вашия текст.

Сега, Вие сте дали 4–5 роли, сте изработили 4–5 роли. Ние ги имаме. Към всяка една от тези роли, Вашият творчески път, понеже за всеки творчески път аз трябва да дам по една снимка: както тази снимка на героинята от ролята, така и една снимка от самата опера, която я имате. Тоест имаме тука „Фиделио", нали, и ще намерим снимката, коя да е, от „Фиделио". Точно това искам аз.

Л.Т.: Няколко само.

В.К.: Е, няколко. Те са шест опери, по две снимки – дванадесет снимки – само за оперите. А снимките, които са с Школата, с Учителя, те си вървят отделно.

Л.Т.: Най-важно е мои снимки с Учителя. И това е важно.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Ето, имам ги.

В.К.: И това е важно. Но тези снимки ние трябва да ги сложим за документация за Вашия творчески път. Когато дойде втората част на книгата, т.е. „Разговорите с Учителя", тогава ще видим какво ще сложим. А творческия Ви път – трябва да се видят ония данни, които ще видим от Вашата диплома от Франция, нали. Ще трябва да се документират някои неща. Трябва да се документират. Няма да се оставяте без историческа следа, това трябва да се направи както трябва, нали, аз така го виждам.

Защото този материал, който го имате, „Разговорите", е грамаден материал, хубав материал. Ние ще го документираме, имаме снимките и ще документираме първата част, творческия Ви път с тези снимки. Значи е необходимо за документация.

Л.Т.: Защото не ща аз на везните да тежа повече. Учителят трябва да тежи. Защото това е тщеславие. Аз нямам тщеславие.

В.К.: Сега, сестра, това е. Сега оставете го на мен. Това нещо аз най-добре знам.

Л.Т.: Да не бъда много изтъкната.

В.К.: Няма да изпъкнете, напротив, защото сте били там при Учителя,...

Л.Т.: ...ще си спомнят малко за мене.

В.К.: Вижте сега, сестра, от Вашето поколение, които са били, те ги няма. Те си заминаха.

Л.Т.: Има някои живи още.

В.К.: Те са двама-трима човека. Няма пет човека, на петте ми пръста на ръката от Вашето поколение, те си заминаха. Останалите, от моето поколение, те нищо не знаят за Вас. Те са чули нещо малко. Ние това, което го правим, ние го правим, за да се публикува за едно следващо поколение, което ще дойде и ще чете.

Те не знаят коя е Лилиана Табакова! Те ще си мислят, че това е един случаен човек, дошъл и изпял, и т.н. А то не е така.

И ти знаеш ли, на този етап нашите музиканти, например Петър Ганев (единственият музикант, който 20 години свири в Държавната филхармония и е бил концерт-майстор), аз му показах едната песнарка на Мария и му показах песнарката на Кирил Икономов, и го питам: „Коя от тези две е точна? И вярна?"

Той вдига рамене и казва: „Не зная, и мен са ме питали, не зная."

Казвам: Ти си музикант и не знаеш! Аз, който не съм музикант, знам. И знам всички неща подробно. Всички подробности аз знам, каква борба е било и всички битки ги знам, защото аз съм работил с Мария Тодорова, с Галилей Величков, аз съм работил с Борис Николов, аз съм работил с всички. И те са ми разказвали и обяснявали, и аз този материал го знам много подробно. И аз съм го описал. Аз знам как са нещата.

Л.Т.: Сега, когато получих специален плик-покана от музикалните дейци...

В.К.: Сега, момент, да го запишем. Значи Вие получихте покана от Клуба на музикалните дейци.

Л.Т.: Няколко покани имам, няколко, за да се получи един контакт между нас. И ме туриха на центъра на салона и видях моите колеги, които са живи. Кожухаров – басът, е жив (Защото дойдоха да се ръкуват и да целуват ръцете ми); Кирчо Гайдаров е жив; Васко Михайлов е жив (който играеше Лайонел в „Марта") и той стана прав; и Максимова е жива; Надя Бърдарова, и тя е жива. Тя беше мойта слугиня и пееше няколко фрази, а сега е заслужила артистка с голяма пенсия, ама в тая посока е работила.

А аз съм се отдръпнала. Те ме направиха така. Иначе, ако бях тръгнала по техния път, щях да скъсам пък с Учителя. Учителят щеше да ме изостави, ако бях тръгнала с тях. Те искаха аз да стана приятелка интимна или на главния диригент, или на друг и да ме предават от ръце на ръце. Да стана един парцал.

А Учителят ми каза:

„Нито жената трябва да бъде парцал в ръцете на мъжа, нито мъжът да бъде парцал в ръцете на жена." Аз съм се стремяла към това.

Той ми го каза. Винаги всичко с Него споделях, а съвсем откровено и искрено.

263. КОЙ ТРЯБВА ДА СВЪРШИ РАБОТАТА

В.К.: Казахте, че аз съм активен. Аз съм Овен.

Л.Т.: А, да. Вие сте Овен.

В.К.: Асцендент Стрелец.

Л.Т.: Затова сте така много активен.

В.К.: Вижте, аз се хванах на тази работа и ме сложиха на тази работа. Аз никога не бих работил такава работа. Това е много трудно.

Л.Т.: Много, отговорна работа.

В.К.: Освен че отговорна, много ме огорчават. Възрастните приятели много ме огорчават. Аз идвам, давам време, средства, еди-какво си и после, почваме да работим – почват да се опъват за това, за онова и т.н.

Л.Т.: Не Ви разбирам.

В.К.: Не ме разбирате. Те се чудят за какво аз го правя. Да.

Л.Т.: Мислят, че имате някаква корист.

В.К.: Корист или мислят, че нещо ще спечеля. Обаче всичко това, което правя, заключвам под ключ, защото не е за тази епоха. Нямаше условия. Те мислят, че аз ще печеля.

Пример. Ето аз с Вас работя толкова време. Ние записваме вече осма или девета ролка. А това са пари, това са средства, това е време, това е сила, това е енергия. Виждате колко е трудна работа. Те мислят, че аз го правя за пари, за слава, за това, за онова.

Аз го правя за Школата на Учителя. А не за тая школа тука, а за оная горе Школа в Невидимия свят, която е имала тук проекция на Изгрева.

Аз искам да свърша моята работа.

Пример. Аз в момента не се страхувам, защото аз имам този материал от Вас. Без тази работа, която ние вършим с Вас в разстояние от два месеца, никой не може да се ориентира с Вашите неща.

Л.Т.: Не, няма да може.

В.К.: Аз затова искам, нали и аз вече имам план как да стане, нали? Благи [Благовест Жеков] ще запише онези неща, ще запише онези неща от упражненията за Вашата Школа, после ще видим тези неща, които имате от Паневритмията, от „Битието".

Тези разработки трябва да ги сложим в папки, да се надпишат кое какво е, що е, как, да сложим ред и порядък, за да се знае как са нещата, нали?

Аз не Ви изпращам в Невидимия свят, но трябва да има приемственост.

Л.Т.: Ама аз имам работа тука.

В.К.: Вие имате работа. Вие ще я работите, но това, което е свършено, трябва да се сложи в един ред и порядък, в папки, да се знае какво, що и как. Разбирате ли ме?

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Нали? Аз не съм за това Вие да си заминавате от този свят.

Вие си стойте тука, работете си, но това, което сте свършили, трябва да бъде в един порядък, да се сложи в една система, да се знае какво е, що и как, нали?

Тази работа, която аз върша, не е моя работа. Аз върша работата на тия, които не са я свършили.

Това е работа на музикант, нали виждате?

И сега аз трябва да задвижа музикантите, за да дойдат. Вместо да бъде обратното – те да ме извикат. Така. Добре. Значи на този етап – толкова.

264. РАЗБОР НА СНИМКИТЕ

Л.Т.: Имам няколко повредени снимки, ще се оправят ли? Те са от Операта. Аз държа за онези снимки с Учителя, каквито има, защото аз говоря сега за Учителя. Тия дневници са във връзка с Учителя.

В.К.: Да, добре.

Л.Т.: Да. Ето сега тука са дребни снимки, а тука са по-едри – в роли.

В.К.: Само че тая снимка е преснемана.

Л.Т.: Зарадвах се, че ме уволниха.

В.К.: Значи това е една снимка, която е направена...

Л.Т.: ...на другия ден след моето уволнение.

В.К.: Вие тук сте седнала на стол...

Л.Т.: ...и съм усмихната.

В.К.: Усмихната. Отзад има някакви неща.

Л.Т.: Значи аз се радвах, че са ме освободили. Да.

В.К.: Да. Тука вече виждаме... Тази вече е оригинална снимка.

Л.Т.: Е, тука е същата тази.

В.К.: Това е вече оригинална снимка. Сега, момент.

Л.Т.: Тука съм в „Севилски бръснар"; тука съм в „Травиата".

В.К.: Да, „Севилски бръснар" и „Травиата", обаче те са много некачествени снимки. Тях не можем да използваме, трябва да се преснемат оригинали.

Л.Т.: Които могат да стават, ги отделяйте. Които не могат – не стават.

В.К.: Да. Тука на тая снимка Вие сте застанали права и той акомпанира, нали?

Л.Т.: Аз пея в момента.

В.К.: Това е Венцислав. На две пиана виждаме. Защо има две пиана?

Л.Т.: Кое?

В.К.: Има две пиана.

Л.Т.: Три са.

В.К.: Три ли бяха?

Л.Т.: Три са. И щом издъхна Учителят, всеки си ги прибра. Те ги подариха на Бялото братство.

В.К.: Да. И след това си ги прибраха. Да, добре.

Л.Т.: Тука на тази снимка е брат Христов, Учителят и Асенчо Арнаудов. А тука на тази снимка са сестрите Михайлови. Ето го брат Христов накрая. Той дружеше с цялото македонско семейство Михайлови, много близък на бащата, на майката, на тия сестри Михайлови.

В.К.: Кои бяха тия сестри Михайлови? Аз не ги познавам.

Л.Т.: Ами Драга, Люба, Надежда... Те са пет-шест сестри.

В.К.: А-а, Драга, тази Драга Михайлова, дето беше уж ръководител на Братството в София, а тези са дето беше Драга Михайлова.

Л.Т.: Да.

В.К.: А-а, тези са Михайлови. Да.

Л.Т.: Ето го, той, само че обърнал се.

В.К.: Да, туй са трите сестри Михайлови: Драга, Люба, Надежда и кой беше?

Л.Т.: Е, не им знам всичките имена!

Брат Христов ги е посещавал, преди да почне работа с мене, да се среща. И лекувал майката, бащата, като били живи. Добре, ама като среща мене, престава вече да отива там и тя се насочи страшно срещу мене.

В.К.: Ревнуват?

Л.Т.: Ревнуват и започна да говори много против него. Аз си седя настрана и си работя, не обръщам внимание. И сега от Вашите думи разбрах, че някои от старите братя искат да кажат, че Михаил и Кръстю са от Черната ложа и че тука е и брат Христов, и хвърлят всичките грехове на Михаил Айванов (Иванов) върху гърба на чистия брат Христов.

В.К.: Така излиза.

Л.Т.: А брат Христов няма пътя на Айванов – на Михаил Иванов. Той е верен до края при нозете на Учителя.

Не случайно Учителят му даде малката стаичка до приемната, да живее там и да бъде като Негов портиер – да приема и да изпраща посетители. Имаше една малка стаичка до приемната долу. Тя служела нещо като килерче.

Добре, даже Балтова ми обърна внимание. Учителят му даде тази стаичка той да живее вътре. И известно време брат Христов е живял в тази малка стаичка.

Аз знам отношението на Учителя към брат Христов. Даже някой път, когато влизах при Него, а той оставаше отвън (То беше един път само), Учителят ме попита: „Къде е братът?" Аз казах: „Той пожела аз да вляза сама при Вас."

А той чака, сега, където съм аз, стои отвън и седи прав, и пише: „Днес, еди-коя дата, еди-колко часа сестра Лилиана влезе сама при Учителя." Защото те все го упрекваха защо все с мене ходи. Даже Методи Константинов го упрекваше защо ходи все с мене. Месеха се в тези работи, в които не трябваше.

Ето тука, на тази снимка, пак Венцислав Янков, Учителят и аз.

Ето тук е „Охлювът" на Рила, знайте ли го?

В.К.: Да.

Л.Т.: На гърба на „Охлюва" съм застанала, преди да почнем да слизаме вече от Рила, напущаме Рила. И пея в момента много висок тон и са ме снели, някой ме снел.

В.К.: Обаче не е оригинална, тя е преснета тая снимка.

Л.Т.: Бившият „Охлюв".

В.К.: Да. Тука са репродукции, но те не са оригинали. Някой се е опитвал да ги преснема, обаче не са хубаво направени.

Л.Т.: А тази не е преснета, тази е оригинална.

В.К.: А, това може вече да се преснема.

Л.Т.: Тука Венцислав ми акомпанира и Учителят слуша.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тука пея. В момента пея песента „Страшен беше вятърът".

В.К.: Тая вече е много хубава снимка. Тя е оригинална.

Л.Т.: А Учителят слуша.

В.К.: Да.

Л.Т.: А тука на снимката се намирам пред мойта барака. Тука е домът на артистите, на Малинова, но мойта барака не е снета, тя е от тъй пред вратата.

В.К.: Да.

Л.Т.: Пред пианото си и канарчето е кацнало на рамото ми, защото свикнало е да каца по мене. Тука пак същата.

В.К.: Да. Сега тука на Исус Христос една снимка, да.

Л.Т.: Оригинална снимка на Молитвен връх на Рила. Аз пея тука, права съм, пея „Песен на ангелите". Но съм много натрупана с дрехи, защото студът беше много голям.

В.К.: „Песента на ангелите".

Л.Т.: „Песен на ангелите" пея. Тука съм пак пред салона.

В.К.: Да, тука между розите. Тази е хубава снимка.

Л.Т.: И цък, цък, цък с фотоапарата. Това е след един концерт с Венцислав Янков. Ето на, тука съм в профил; тука съм в анфас.

В.К.: Значи това е след един концерт, а фотографът Ви е заснел.

Л.Т.: На 25 февруари беше концертът с Венцислав.

В.К.: 25 февруари. А коя година?

Л.Т.: А-а, трябва да видя.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: 1942–1943 година, тогава беше. Сега тука малки снимки.

В.К.: Да.

Л.Т.: Движа се – цък!

В.К.: Да, Вие тук в бяло сте, с шапка. Когато сте работили в Операта, нали? Както сте вървели, са Ви снели. Да, ясно. Тази снимка е: Учителят, Асен Арнаудов...

Л.Т.: ...и брат Христов.

В.К.: Това е на Изгрева, на Изгрева е.

Л.Т.: На Изгрева, на поляната, дето се играе Паневритмия.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Ето оригинална, в една от моите четири пози. Пратиха ме от Операта на улица „Раковска" в студио „Изкуство" и там направих четири снимки и ги предадох на секретаря на Операта. А между които е и тази.

В.К.: Сега, трябва да намерим останалите.

Л.Т.: А той ми каза, композиторът Георги Димитров: „Твоите колеги излизат тука голи, а ти с тая бяла якичка приличаш на една пансионерка.

В.К.: Така.

Л.Т.: Ето съм, пак същите снимки.

В.К.: Тука Вие сте в салона при Учителя.

Л.Т.: Аз съм в салона до Учителя, а брат Христов е тука, до мене.

В.К.: Сега, това е брат Христов, така ли?

Л.Т.: Да. Ето ме мене, ето Го Учителя. А този е Калудов.

В.К.: Калудов – от тая страна.

Л.Т.: А тука гърбовете са Катя Грива, Ирина Кисьова, Симеон Симеонов, брата.

В.К.: Симеонов. Това вече, Пеню Ганев го виждам по профила.

Л.Т.: Само че те са гърбом.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: А тая закуска я даде Учителят след мой концерт, сутринта дадох концерт и Той... И дойдоха сестрите и казаха: „Закуската е готова, само за музиканти." Ний сме тука само музиканти.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето Паневритмията, както играем. Ето го Неделчо Попов, тука е мисля и брат Христов.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тази част от салона. Ето ги същите, сестрите Михайлови.

В.К.: Това е вече оригинална снимка. Сега, брат Христо...

Л.Т.: Ето го! Ама той се е обърнал гърбом.

В.К.: А другите кои са тука?

Л.Т.: Е, тука са сега Драга, Люба, имаше една друга, която се беше, била се влюбила в брат Христо, ама си правила планове с него. Добре, ама той като ме срещна, престана да ходи и тя веднага се оженва за един светски човек. И ражда от него дете и тя умира, и детето умира. И затова Драга не ме обичаше.

В.К.: Сега, кои са другите двама? Другите двама братя кои са?

Л.Т.: Другият, не го знам кой е.

В.К.: Добре.

Л.Т.: След Паневритмия.

В.К.: Това е след Паневритмия, а... Учителя, Вие сте с шапката и това е брат Христо.

Л.Т.: Да, точно до него съм.

В.К.: Да. Това вече е оригинална.

Л.Т.: Ето го пак същото.

В.К.: Това е вече оригинална снимка.

Л.Т.: А тази е оригинална снимка вече, тази може: Венцислав, Учителят, аз, след концерта на 25 февруари.

В.К.: Да, дано дойде още една. Те са две пози: едната, Вие сте направо, а другата – в профил.

Л.Т.: А едната е, значи това е друга поза.

В.К.: Друга поза, да.

Л.Т.: А е друго. Учителят най-напред беше без шапка, след туй каза така, спря да цъка фотографът, влезе, тури си шапката. Сега тука не Го знам с шапка ли е.

В.К.: Тука е с шапка, да.

Л.Т.: Да. Да. Тук е отрязана, само тримата.

А тука съм в „Севилския бръснар", последно действие.

В.К.: Е-е, тука вече тази снимка е хубава – в „Севилския бръснар", в ролята на...

Л.Т.: ... на Розина.

В.К.: Розина, да.

Л.Т.: И затова съм с испански шал.

В.К.: Значи това е сцената, в ролята на Розина. Да, записах.

Л.Т.: Тази е репродукция, тази е оригинална.

В.К.: Точно мен това ме интересува.

Л.Т.: Те са еднакви.

В.К.: Репродукцията не ми трябва.

Л.Т.: Тази също не. Ето снимка от Науна в „Травиата".

В.К.: Това е вече в „Травиата", така ли?

Л.Т.: Ролята на Виолета в „Травиата". Тука е ролята на Виолета в „Травиата".

В.К.: Тя не е сполучлива снимка.

Л.Т.: Ето Неделчо Попов, брат Христов, брат Христов от Паневритмия.

В.К.: Да.

Л.Т.: На Рила в палатка и тъкмо брат Христо пали огъня, за да правим вечеря на него. Отдолу, от второто езеро (аз бях нависоко), се вика: „Ли-ли-ана-а-а" – вика този, Томалевски, ама Петър Манев, който беше астролог, също. Викат, викат и брат Христо се обажда.

Аз вътре пея, в палатката пея и единадесет канарчета ми акомпанират в къщичка вътре. И брат Христо ги пита, заета е вътре, какво искат. „Да слезе, веднага да слезе." Защото примадоната на Пражката опера тръгнала да отива на Рила с двама другари от Партията комунистическата и една секретарка на Клемент Готвалд[252], лична секретарка, с двамата другари натоварени: единият – само с мед, буркани мед, а другият – със 100 пресни яйца. Че тя като стигне там, да пий пресни яйца.

Добре, ама както се движат по височините за Рила (а става вече надвечер, ще палим огъня), чува пеене на арията на Жулиета от съответната опера с акомпанимент на славеи, защото птичките, всичките, пеят с мене. Тя се спира и казва: „Чудна работа – на тая височина! Туй не е плоча бе, туй не е." Те казали: „Не се спирай!", щото тя е с къси гащи. (Ето я тука с къси гащи и тука боса.) А тука бърже става студено надвечер, а имаше още път до хижата. „Не – казала, – искам по гласа, по гласа да слезем."

И слизат в лагера на Бялото братство. Виждат много палатки и слизат при второто езеро. И там е Томалевски, Петър Манев, а аз продължавам да пея и птичетата ме акомпанират. И тогава те викат да сляза.

Аз слязох. Ето ме мене тука, направиха снимка. Примадоната е легнала с халата, с боси крака.

В.К.: Да, с голите крака.

Л.Т.: Аз съм до нея.

В.К.: Това Галилей ли е до нея?

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е Галилей. А до Галилей сте Вие.

Л.Т.: Да. Правиха снимки.

В.К.: А кой е седнал? Някой е седнал.

Л.Т.: Е, не знам.

В.К.: Но Вие сте изправена, нали?

Л.Т.: Аз съм, да. Ето ме тука.

В.К.: Изправена, а до Вас е Галилей.

Л.Т.: Да.

В.К.: Виж, аз го познах.Така, разбрах историята на тая снимка.

Л.Т.: Да, тука е пак същата.

В.К.: Тука вече е по-добра, тая вече е оригинална снимка, да.

Л.Т.: Тя е репродукция.

В.К.: Репродукция.

Л.Т.: Като пея ме снимат.

---

[252] Клемент Готвалд / Klement Gottwald, 1929–1953

В.К.: Да, ясно.

Л.Т.: След един мой голям концерт на Рила, при третото езеро. И чета за Орфей. Там четох целия материал за Орфей.

И цялата група пожелаха и направиха снимка. Аз съм тука в бяло, тука е Гита Стратева, тука е Милка Переклиева. Е, ще ги видите, след концерта.

В.К.: Това е на Рила.

*Л.Т.:*На Рила, трето езеро. След моя концерт.

В.К.: Да, Вие сте в бяло тука.

Л.Т.: В бяло.

В.К.: Значи всички са приятели.

Л.Т.: Даже Гита Стратева е до мене.

В.К.: Да, Гита е до теб, да. Виждам аз тука всички.

Л.Т.: И тука съм пак (Това не е репродукция), пак на Изгрева, в гората.

В.К.: Това са на Изгрева, нали? Да.

Л.Т.: Искам да изпълня каквото ми е казал Учителят: да не изнасям нищо невярно.

В.К.: Сега, друг въпрос. Освен тези снимки нали имахте други – вътре в куфара казахте. Там имахте някакви снимки – да ги видим.

Л.Т.: Не съм сигурна. Не е много сигурно. Ами стига това. Не искам да изпъквам аз.

В.К.: Ние трябва така да направим. Тука вече имате две снимки. От тая снимка аз искам, ей тази с якичката.

Л.Т.: А, тази?

В.К.: Да. Искам с якичката. Но е в албума.

Л.Т.: Вижте как...

В.К.: Тука тая снимка.

Л.Т.: Гълъбът в този момент кацна върху мене и той направи...

В.К.: ...тази снимка. Това е гълъб.

Л.Т.: Там имам друга поза, тука – друга.

В.К.: Да. Добре.

Л.Т.: Той, Лулчев, извика просто: „Не мърдайте, не мърдайте!" и забрави за какво съм дошла.

В.К.: На мен ми трябват, какво ми трябва, снимките с Учителя, на които сте Вие.

Л.Т.: Това е най-важното, а не Операта.

В.К.: Сега, и Операта е важна. Сега ние имаме тази поза с Учителя, нали?

Л.Т.: Да.

В.К.: Учителят с шапката, но трябва да намерим и позата Учителя без шапка.

Л.Т.: Ами ще се намери.

В.К.: Там има една без шапка, там има без шапка, ще намерим. По-нататък аз искам да видя и другите снимки от заключения куфар.

Л.Т.: Това е, че аз не искам да изпъквам, а Учителят да е на заден план. Може да има тука други снимки в албума.

В.К.: Ще проверя, сега ще проверя, спокойно.

Л.Т.: Внимание. Аз ще изпълня каквото ми пишете, защото аз си пиша тъй: „На страница ..." Още не съм чела Вашата книга „Изгревът", том 1 [разпечатка]. Само прегледах заглавията. На страница еди-коя си. Вие пишете заглавия.

265. СЪТРУДНИЦИТЕ, КОИТО НЕ СЕ ЯВИХА, А СТАНАХА ПО-КЪСНО ВРАГОВЕ

Л.Т.: „Гласов апарат" – Учителят ми забранява да наричам Божествения глас на човека „апарат", защото той не е машина, ами е жив, съставен от координацията на много органи, живи, в човека. Орган жив.

Аз получих един ръкопис от Милка Кралева – Бургас. Тя пишеше за „гласов апарат". Аз й писах писмо. Тя ми писа дълго писмо и ми благодари. Веднага ще коригира грешката си.

В.К.: Сега това е Ваша работа.

Л.Т.: Затуй ми праща тази книга, да си кажа мнението.

В.К.: Това е, за Милка Кралева става въпрос. Сега, тя може да работи, нали е музикант.

Л.Т.: Виждам, че може.

В.К.: Може да работи и да бъде консултант, обаче само при едно условие: че аз движа нещата, аз командвам нещата.

А по отношение на музикалния текст, понеже тя е музикант, тя ще отговаря за нотите и за тези неща, и т.н. Но при положение, че се подчини, да не се води по други акълища за работа.

Ние, така между другото, с Вас нали преди една седмица, нали уточнявахме: може да я привлека при музикантите, обаче при тия условия. Ако не, тя може да идва, да си работи с Вас. Аз не й преча на Вашия контакт с Милка. Но ако искате да се свърши работа – само така, нали? А иначе си е свободна да си идва при Вас.

Л.Т.: Тя ходеше и при Благи, даже там мисля, че е оставала да спи. И ми каза защо ходи: защото неговата жена е пианистка и се подготвяли за бъдещи изпълнения. Тя ми каза.

В.К.: Сестра, те музикантите и ръководството не знаят какво да правят. Те нямат вътрешна организация. Те нямат идея какво да правят и не знаят как да се направи, а искат да работят, но не знаят как. Защо? Защото в разстояние на четиридесет и пет години бяха блокирани и то си има причина за тази работа. И този, който ги беше блокирал, беше Борис Николов. Той ги блокира и те не могат да работят. Сега има условия, а те не знаят как да почнат.

Ако аз не бях дошъл тука при Вас, нали, да почна да работя, те още щяха дя седят така. Сега са научили, че аз съм при Вас и сега те мислят, нали, че аз няма да свърша тая работа. Те могат само да ми съдействат, но те не могат да ми пречат. Защо не могат да ми пречат? Защото аз движа тая работа, те не я движат. Аз я движа. Аз съм свършил работата на всички музиканти, аз съм независим от тях и щом идвам, и работя. Какво аз съм независим от Вас? Ето Вие ми ги давате. Аз съм независим.

От Горе също ми помагат, от Небето. Аз не съм срещу нея. И сега, преди да си тръгнем, ще напишем едно писмо.

Л.Т.: Ама разбира се, ще напишем едно писмо.

В.К.: Вие ще напишете едно писмо, нали, че „аз работя от два месеца с Вергилий." Ако иска...

Л.Т.: Значи да не крия от нея.

В.К.: Няма да криете. Сега ще го напишем с Вас това писмо. „Аз работя с Вергилий."

Л.Т.: Но трябва първо да прегледаме.

В.К.: Не, не. Вие ще си преглеждате. Ще напишете едно писмо и аз ще го изпратя с мое предложение, че „Работим от два месеца с Вергилий. Ако искаш да работиш, да съдействаш, той ще те привлече като консултант по музиката, понеже не е музикант. Но при положение (Аз имам едно условие) той да движи нещата."

Вие ще го напишете.

Л.Т.: Добре.

В.К.: И аз ще го изпратя с мое писмо. Ако иска, тогава трябва да дойде вкъщи, да се уточним – ако иска.

Ако не иска, тя пак може да идва при Вас да работи, но аз тия неща ги прибирам, пък тя да си работи, както иска да си работи.

Л.Т.: Така. Добре.

В.К.: Тоест ние ще направим такова предложение. Ако се съгласи.

Л.Т.: Баща й, знаеш какъв огън е той. Когато аз дадох цялата тетрадка с историята за цигулката Страдивариус, тя веднага излезе оттук, цяла нощ нея преписваше. А дотогава спеше при Борис във вилата.

На другия ден, аз й казах, на другия ден ще ми върнеш тетрадката. Точно на часа я върна. Добре, но в най-големия студ, камък и дърво се пукаше, пристигна баща й с кола. И не може да се върне в Бургас с кола, защото студът стана още по-голям. И трябваше да остави колата тука и да се върне с влак в Бургас.

Той ме посети, неделен ден беше, във време на беседа и каза: „Битието" – казва – ние го изнесохме в Бургас, в салона, в томчето „Пътят на ученика". Тя е най-дългата беседа – двайсет и няколко листа и двойно – страници четиридесет и няколко, само за „Битието". Аз чета и спирам, първия ден. А дъщеря ми – каза – изсвирва „Битието", Първия ден – с цигулката. Продължавам, втори ден. Дъщеря ми свири Втори ден. То беше, казва, голямо тържество в Бургас."

А тая беседа я има в „Пътят на ученика", томчето, ако го имате.

В.К.: Имам го, да.

Л.Т.: „Може ли, каза, ние да се погрижим всичко това, което имате, да го изнесем?"

Аз му казах тъй:

„Сега засега отказвам Вашето предложение, защото и аз лично съм един авторитет и където си кажа името, мога да отида в композиторите и музиколозите. Там членувам в секция „Концертиращи артисти", имам бланки оттам. Да оставите свободно Лиляна Табакова да подготвя своя музикален репертоар с бланка от „Концертиращи артисти". Тъй че благодаря Ви."

И оттогава сме на разстояние. Но ето сега тя иска да подновим. И тука пише, ето на писъмце. Чакай, къде го турих... Ето на, прочетете.

В.К.: Да.

„Обична сестра Цветана, (Бургас, 1.02.1991 г., гр. Бургас)

Изпращаме Ви една малка книга, която написах върху музиката на Учителя. Ще се радвам, ако след като я прочетете, ми се обадите с писмо и ако е удобно, ще дойда, за да чуя мнението Ви за нея, за онова, което може би трябва да коригирам. Моите най-добри мисли" и т.н.

Л.Т.: Много държи на моето мнение.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето и тука.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето.

В.К.: Ето какво е написала.

Л.Т.: Първата страница, вижте какво пише!

В.К.:

> „На сестра Цветана с много обич и благодарност за добрите й чувства от Милка Кралева. Януари 1990 г."

Л.Т.: Да.

В.К.: Хубаво.

Л.Т.: И аз й направих корекция, че не трябва да пише гласов „апарат".

„А, веднага, каза, ще коригирам. Аз съм трогната, каза, от Вашите познания по музиката и напълно Ви разбирам."

Сега, вижда се, че тя има естетично чувство. Никоя душа от Братството не работи тъй. Вижте каква естетика, вижте каква любов има излята тука. Това е ангелско отношение към Учителюватa музика. Значи тя трепти цяла, цяла се е предала на Учителя. И така възпитава и дъщеря си. Само че нейното момиченце е много палавичко и то внася един детски маниер и една детска радост, и ние се отклоняваме от сериозната работа, защото то иска да му обърнем внимание. А има дарба да рисува и даже не от модел, а има фантазия и с няколко линии каквото нарисува, в него има идея, има мисъл. Като видиш детето, виждаш, че това дете мисли. Не е така обикновено драскане на малко дете. Има, нещо вътрешно излиза от него.

В.К.: Така, добре. Значи това дете се е метнало на някого, може и на баща си... Ха-ха-ха!

Значи какво се уточняваме? Уточняваме се така: ще напишем писмо, нали, ще направим предложение. Ако иска да работи с мене, може да дойде. А като дойде тука, това дете си има баща, а пък тоя баща си има дом и апартамент и това дете ще седи там, при баща си, нали? Това дете си има баща, дом и баба си има вкъщи.

Л.Т.: А така.

В.К.: Има си баба, която може да го гледа, защото моята майка е жива. Сега, при положение, че тя желае да работи с мене, нали, обаче аз да движа нещата.

Л.Т.: Аз се чудя как тя намира време, щото тя е много заета, чудя се просто.

В.К.: По-нататък. Ето и аз отделям време, виж, и аз съм зает, но работя и идвам при Вас. Когато човек работи за другите и за Бога, то е така: жертва всичко. Сега значи, ако тя реши да работи с мене, аз да движа нещата, да заповяда.

Л.Т.: То се заснема това.

В.К.: Да, то се заснема на магнетофон. Но при положение, че тя не желае, нали, тя е свободна и Вие сте свободна да си работите с нея. Аз си продължавам с Вас нашата работа. Ако иска, да съдейства. Ако не иска, тя пак може да идва, да си работи с Вас. Това е вече нейна работа.

Л.Т.: Тя пристигна специално с цигулката си и детето. Фаустина акомпанира цялото „Битие", което трае два часа.

И тука имах един гостенин от Варненското братство, чакай, как се казваше... Костов се казваше. Той присъстваше. И мощно тя свиреше, аз пеех и Фаустина акомпаниране. Беше велико изпълнение на цялото „Битие". Тя туй не може да го забрави. Това тя не може да го забрави. Тогава и Фаустина участваше.

В.К.: Да.

266. КАК СЕ ДАДОХА ДУМИТЕ НА „ДОБРИЯ МОМЪК"

Л.Т.: Броим снимките колко са.

В.К.: Спокойно, ще ги броим. Стойте спокойно сега, аз работя за Вас сега, не работя за себе си.

А като работя за Вас, работя за Школата и за Учителя.

А като работя за Школата и за Учителя (ама не за тази школа, която е тука – която е Горе, в Невидимия свят), работя за Учителя, работя и за Бога.

Л.Т.: Да.

В.К.: Тия неща са за мен свещени, тия неща, нали. Няма да Ви откраднa снимките.

Л.Т.: На тази снимка аз като запея, Учителят слуша в салона.

В.К.: Тука кой е седнал? Тука някой е седнал на... Тука това е 25.02.1943 г. Тука е седнал?

Л.Т.: Някой е с Венцислав.

В.К.: Не, Венцислав седи.

Л.Т.: Тука е Кисьова.

В.К.: А-а, Кисьова, на пианото.

Л.Т.: Ирина Кисьова. А аз пея песен, която Венцислав не ми акомпанира, а тя акомпанира.

В.К.: Тази снимка е малко пречупена.

Л.Т.: Но аз, когато идваха от София да спят при мене в Мърчаево, като отворихме багажа на Славянски, който беше евакуиран у Рилкини в отделната къщичка в стаята, идваха, тръгнаха от София, всяка вечер идват да спят при мене.

А Учителят прати брат Боян (Той тогава нямаше патерици, ходеше без патерици) да отиде, гдето е Славянски и да го предупреди (Или беше Княжево, или София – не мога да кажа), и да каже, че Лиляна Табакова ще спи в неговия евакуиран багаж у Рилкини и никой няма да влиза при нея. А те се утрепаха, целият Изгрев, всеки ден пристигаха да спят при мене.

И пристигна неговата жена, на Славянски, да провери с очите си. Нея вечер спаха при мене Неделчо Попов, Асенчо Арнаудов, Сийка Динова, Елена Каназирева и още кой? Всички налягаха.

Аз спях на брачното легло – залепени две брачни легла на едно, и посред нощ (Аз имам много спокоен сън, тихо спя), добре, аз съм станала и съм седнала на колени и съм се обърнала към мойта си възглавница, на която спя, ето възглавницата, и съм извикала: „Бивол, бивол, бивол!" – три пъти.

И цъкнаха лампички всичките: „Какво има, сестра Лиляна?" – „Тука, викам, имаше бивол."

И сутринта с брат Христо (който бе с мене, спеше в сеното на двора, в купа сено се пъхаше да спи) отиваме при Учителя да кажем, че аз съм видяла бивол.

Учителят стана много тъжен и сериозен. Дълго време си затвори очите. А биволът е смърт, това не е хубаво. И цялата група като дойдоха, Той им каза кой къде да седне, и на мене посочи.

„Дошло е време всеки да заеме своето място на тази земя!" – тъй каза Той.

И тогава се обади Неделчо Попов и каза: „Учителю, нека певицата да ни изпей една песен!" И посочи даже коя песен.

Тогава Учителят каза... Аз тогава изпях цялата песен „Угледна мома". А Той каза... Защото, ако е само за момата, Той дели вече братята от сестрите и си заминава вече от земята.

Той каза: **„Отсега нататък сестрите ще пеят „Добрия момък", а братята ще пеят „Угледна мома"**. – „Ами, викам, че нямаме думите на „Добрия момък". – „Аз ще ти ги дам" – така каза Той.

На другия ден, като влязох при Него и Той ми даде думите на „Добрия момък" на същата мелодия. И аз имах добрината да я напиша много красиво с нотите, и да я поднеса, да я пратят, да я пъхнат в кутията на Пеню Ганев. А той досега даже едно „благодаря" не ми каза. А той тогава пееше песента само за „Угледна мома". Значи имаме още много суров материал, който трябва да се пече, за да извадим злато от него. Защото Учителят ми каза: „Там, където те пратя, в Операта, има много суров материал. Ти ще взимаш тая руда, ще я туряш в пещта и ще я печеш, и ще вадиш чистото злато оттам и ще ми го поднасяш", на Него. Значи тая песен, тя има вътре тука „Угледна мома", но тя няма „Добрия момък".

В.К.: Да, няма го текстът.

Л.Т.: Да, това е.

В.К.: Сега какво се уточняваме с Вас фактически?

Аз трябва да взема цялата Ви документация – всички неща да се прехвърлят на ксерокс.

Едно копие ще има за мен, едно копие ще има за Вас и оригиналите ще се върнат.

Л.Т.: И ще ги върнеш.

В.К.: По този начин Вие ще показвате ксерокса на Вашите познати, за да се пазят оригиналите. За да мога аз с този ксерокс да си работя независимо, а пък нещата да бъдат при Вас.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи така се уточняваме.

Л.Т.: Е, добре тогава.

В.К.: Така е най-добре.

Л.Т.: Значи тази снимка я има тука.

В.К.: Всичко ще влезне в книгата и т.н.

Л.Т.: Значи тогава и тялото на Учителя ще снемем?

В.К.: Аз всичко ще преснема, всички снимки ще бъдат преснети. Това нещо също. Това на един филм се преснема. А това се преснема на друг филм. Всичко се преснема. Преснема се всичко.

267. КАК СЕ СТИГА ДО ДЕБЮТ В ОПЕРАТА

Л.Т.: А за моето назначение и дебют – имам препятствие, не ми се дават. Тогава бащата[253] на Саша Попов..., той още не беше заминал за Америка и се ожени за втора, или трета, или четвърта жена – Венчето, пианистката. А тя е моя връстница. Заедно бяхме в Музикалното училище. След това той замина за Америка и там умря.

Неговият баща („Попито" го наричахме, „Попито"), той написа една опера, озаглавена „Кремена". И ме тури да пея централната роля вътре. Намери един тенор, намери къде. Той имаше цял апартамент на „Цар Крум", срещу мене. И знаете ли с какво се занимаваше? Събираше стари пиана, които са за боклука и ги трупаше в апартамента си. Една от стаите направи работилница и извика един чист германец, специалист по пиана. И той цял ден работеше и ги изваждаше, като че сега са пристигнали от Германия, като нови. И Попито ги препродаваше.

И като дойде при майка ми и при баща ми, каза тъй: „Ще пуснете ли Вашата дъщеря? Този глас, който има тя, тя има бъдеще.

Ана Тодорова на времето се яви като ученичка и показа гласови качества, но не я приемаха в Операта. Аз като я хванах и от град в град изнасяхме концерти, и й поднесоха на табла назначението в Операта. Така искам да направя с Вашата дъщеря."

И тръгнахме. Баща ми и майка ми разрешиха. Взехме за пианистка Нора Желязова, жена.

В.К.: Да.

Л.Т.: То това върви заедно вътре.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Когато тръгнахме... В България има много градове и села. Той пътуваше три дена напред преди мене и Нора Желязова и в който град пристигахме, още от гарата виждахме разлепени афиши: Концерт, името ми и нейното име.

Но той заставаше в хотел, след това сядаше в централна сладкарница, поканваше кмета и главните в града. Разбира се, черпеше ги и казваше каква певица пристига. Разлепени афиши. Нямаше тогава Концертна дирекция, ами всеки на гърба си изнасяше. Ако загуби – загубва; ако печели – печели. Тогава нямаше Концертна дирекция. Ние пристигаме три дена по-късно и всичко е готово, и излизаме да пеем. Това нещо продължи.

В първия град, в който изнесохме, беше Плевен. На първия ред беше седнал Христо Брумбаров. Салонът беше претъпкан. Аз почнах с мойта ария, с която получих поздравление на журито в Париж, изпитната ми ария – арията на Жулиета от опера „Ромео и Жулиета". Почвам с една каденца и грабвам салона. Той ме посъветва тъй да почна: „Още първите

[253] Димитър Попов, Димитър Попов Христов, 1979–1959, капелмайстор

тонове трябва да ги грабнеш. После прави каквото искаш, но грабни ги. Хвърли тоя мост." Защото той ми каза: „Когато се явих пред министъра на просветата и посочих таланта на Сашо – да бъде посочен като вундеркинд, та така да му дадат държавна стипендия, той ме изпъди от кабинета си и каза: „Ще ти се не види вундеркинда ти!" и ме изпъди. Аз тогава хванах моя син Сашо, взех една пианистка и, както с Вас, тръгнах от град в град. Сашо свири, пианистката акомпанира, аз пътувам два-три дена напред, разлепям афиши и обиколихме много градове. И после министърът ме молеше да се явим вече при него с моя син." Така стана и с мене.

Добре, ама той каза и друга подробност. Че когато пътуваха от град на град и от село на село, пианистката в едно село яла неизмити плодове и получила силно разстройство на червата. „И трябваше да я оставим в болница да се лекува. И тръгнах аз, без пианистка, с моя син. А аз не съм пианист и Сашо каза: „Татко, каза, сега какво ще правим?" Аз му казах: „Много просто, аз ще удрям акорди, ти ще свириш и ще се намираме, където има корона, корона тъй се пише, там ще се намираме." И кой знае на къде му е акомпанирал, но продължи турнето и без пианист, защото пианистката остана в болницата.

Така стана и с мене. Тръгнахме от град на град. Вестниците пишеха за мен. След като гръмнаха цялата провинция (всеки град си има някакъв вестник), а че и столичните вестници гръмнаха. Затова имам някои изрезки от тия концерти.

Аз съм обиколила около 42 града.

След което вече Цветана Табакова, покойната певица, ме среща в София на улицата и казва на мъжа си Михаил Попов: „Миша, Миша, ето я! Извикай я в една стая." И ме извика. Тогава се пишех Цветана Табакова, после ме нарекоха Лиляна, когато ми дават вече дебют.

И ме извикаха в една стая, и тя много строго се нахвърли отгоре ми и каза: „Питат ме мои познати: „Ти си пяла вчера в Плевен?" Аз не съм ходила в Плевен! Защото си със същото име. Ще смениш името си!"

Викам: „Ще го сменя, ако вляза в Операта. Аз не съм влязла в Операта. Аз си правя концерти." Тя така трепереше.

После аз казах на Учителя, а Той каза, Той предсказа нейната смърт:

„Всичко, което се изпречи на пътя на Бялото братство, ще бъде изметено. Божествената метла ще го измете!"

И така стана. Когато в бараката си бях, в най-големия студ, в събота, много студено беше, когато влезе при мене Петко Тихолов, изпратен от министъра на просветата да обикаля всички артисти, за да напише книгата „Към върховете на изкуството". И влезе, а мойта печка гореше силно. Но той почна да скача, защото беше с памучни чорапи: „Краката ми се вдървиха!" Викам: „Не скачайте, ще ми съборите къщичката, щото тя е дървена. Не скачайте, викам. Елате тука до печката."

А той писа: „Аз съм, каза, журналист, каквото виждам, го пиша. От две десетилетия повече тя живее в една схлупена дървена барака." Викам: „Това ще го извадите, няма да го пишете като документ към мене." – „Не мога да го извадя, защото аз съм първо журналист – каквото виждам и го пиша в книгата."[254]

---

[254] **Тихолов**, Петко. Към върховете на изкуството. София: Музика, 1979, с. 424–426.

Аз я имам, аз Ви я показах. Значи така се разбиват непроходимите скали към сцената. А пък като стъпиш на тая сцена, почват гвоздеи забити да закачат роклята ти, за да спреш да пееш и да се провалиш. Това са ми го правили на софийската сцена – забиват пирони по сцената. Там пък почват други изпитания. Там е дъното на ада. Макар че всички ти завиждат, като излезеш на сцената, дълбоко гримирана и облечена със скъпи дрехи. И ти завиждат, а само ти знаеш какъв ад е вътре, в задкулисния живот. Да, това е. Не всеки може да издържи.

Попито извади от пръстите на ръцете ми колкото брилянтни пръстени имах (защото и това ще кажа). Като стигнахме в Търново...

Аз преди да тръгна с него, казах тъй: „Никога няма да ме запознавате с разни мъже и желаещи да имат интимна връзка с мене, защото ще прекъсна да пея и ще Ви оставя насред пътя."

Добре, ама той наруши това нещо в Търново. Аз имам отделна стая. С мене спи Нора Желязова, пианистка. Той влиза в стаята и казва: „Един генерал, военен, много иска да се запознае с тебе."

Викам: „Ето че нарушавате. Но после няма да отговарям последствията какви ще бъдат. Аз ще изпълня желанието Ви, но последствията Вие ще си ги носите."

Аз слязох, той беше един от първостепенните хотели в града. Запозна се той с мене, генералът, говорихме, почерпиха ме и се качих.

И на другия ден казах: „Не мога да пея." А-а, ами как ще връщаме сега парите!" Викам: „Ваша работа, връщайте публиката, връщайте им парите – каквото искате. Вий нарушихте това, с което се съгласихме още в началото."

И ние имахме загуба в тоя град, защото всяка вечер хотелът струва пари. Аз вече плащам вече две стаи. За него една стая, за нас една стая, тука са три легла.

В.К.: За него, за брат Христов?

Л.Т.: Той пък отделно. И всичко от концерта се плаща, тези разноски, и сме в дефицит. Тогава той ме накара да извадя, имах един пръстен с централен брилянт и наоколо мънички брилянтчета.

В.К.: Кой Ви накара, брат Христов?

Л.Т.: Попито.

В.К.: Кой е той, Михаил Попов? Как се казваше?

Л.Т.: Ами бащата на Сашо Попов.

В.К.: Как се казваше?

Л.Т.: Не, Михаил Попов – той е басът в Операта. А този е, Попито го наричаха.

В.К.: Той е бащата на Саша Попов, диригента?

Л.Т.: Да. Тогава беше много рисковано, защото няма Концертна дирекция, а всеки сам си плаща от гърба, на собствени разноски изнасяме концертите.

Той постоянно тичаше на пощата и на телефона и пращаше на жена си – какво праща, не знам. Той продава билети, той се занимава с кочани и с афиши, и с всичко. А той плащал ипотека на апартамента си и пращал може би на Марито – беше жена му, втората му жена, не майката на Сашо Попов, а втора жена имаше, която не го е родила Сашо Попов. Както и да е, това е тяхна работа. Тъй че много рисковано беше.

През туй време в Търново пристига министър Радев[255] на просветата – военен, мъж на Тороманова-Радева[256], която пееше в „Тоска" тогава, в Операта и имаше школа по вокално изкуство. Защото пристига от Полша министър Иенджеевич, който е министър на просветата. И министър Радев го довежда в Търново, и ми казва тъй: да отложа моя концерт, защото във Военния клуб да изляза да изпея някой номер от моя концерт, за да посрещнат министър Иенджеевич от Полша. И аз се съгласих, излязох на сцената и изпълних най-ефектните си работи, след което се образува българско хоро и ме уловиха от тази страна Иенджеевич, а от тази страна ме улови самият министър Радев и играхме българско хоро. Но всички вестници гръмнаха да пишат. Мисля, че го имам даже в този албум, може и в друг да го имам, но имам го това.

Веднага гръмнаха вестниците. След това едва си стъпяхме на краката, защото като заболее певицата, пресипне й гласа – спира пеенето. Като спре пеенето, спират средствата, спират концертите.

Аз имам свои начини, които Учителят ми е дал, за да получа хубав глас и свои програми, които си изпълнявам.

В.К.: Вие казахте, че сте свалили пръстена.

Л.Т.: Почна да ги продава. А че и друг пръстен.

В.К.: Ама това е Ваш пръстен?

Л.Т.: Ами мой, разбира се. И аз се върнах без пръстени.

В.К.: Той ги продаваше, защо? Защото не можете да платите хотела?

Л.Т.: Да. Както и да е, мир и светлина на душата му. Той изигра голяма роля за мене. Така е вдигнал на сцената Ана Тодорова[257], така е издигнал своя син Саша Попов. Сашо Попов умря в Америка.

В.К.: Той е цигуларят Сашо Попов?

Л.Т.: Ами да, прочутият. Вундеркинд тогава е бил, прочут много. Той и диригент беше.

В.К.: Той е идвал при Учителя.

Л.Т.: А не, не е идвал. Брат Христов тъй каза: „Водил съм при Учителя много видни музиканти, хора на науката. Но това, което се получава с Вас, сестра Лилиана, не съм го имал. Затова Учителят беше затворен към тях. А към тебе Той се отвори още първия път като влязохме при Него. Той като че те очакваше. И затова записвай, моля ти се." – „А, нямам време да пиша" – и не исках да пиша.

Дълго време не исках и после почнах да пиша. И Учителят ми разреши да записвам.

В.К.: Всичко, което сте записали, се дължи на брат Христов, че Ви е накарал.

Л.Т.: Той ме накара: „Пиши бе, сестра Лиляна, аз съм водил големи хора при Него! Но не се получаваше туй, което става с Вас, защото аз съм свидетел."

---

[255] Тодор Димитров Радев, 1887–1957, военен, министър на Народното просвещение (1935 г.)

[256] Пенка Георгиева Тороманова-Радева, 1892–1961, оперна певица, сопран

[257] Ана Тодорова, Ана Тодорова Златкова, 1892–1972, оперна певица, мецосопран, педагог

Аз не обръщах внимание на неговите забележки дълго време.

В.К.: Отначало. Колко време това продължи?

Л.Т.: Ами доста време, не мога точно да кажа, но доста време аз се опъвах, не исках да пиша. Защото виждах, че влизам в един нов труд, да пиша пък, не само другите ми работи. После моята майка болезнена беше, не беше добре със здравето, аз имах грижа и за нейното здраве. И имаше странични задължения, не само във връзка с музиката. Така е.

Всеки един от нас си има свой личен живот и свои препятствия, и т.н.

268. ДОКУМЕНТИТЕ НА ЕДНА ПЕВИЦА

В.К.: Сега, тука виждам една снимка. Кой е военният?

Л.Т.: Този е Ганчо Генчев, дето носи китарата си. Тука е пак Мърчаево, ама околностите на Мърчаево.

В.К.: Щото виждам тука Учителят се движи.

Л.Т.: Учителят, да.

В.К.: Какъв е този?

Л.Т.: Ганчо Генчев.

В.К.: Ганчо Генчев, да, понеже аз не го познавам.

Л.Т.: Наш брат, който не е жив сега.

Туй е пак в Мърчаево.

В.К.: Да, виждам аз, че е Мърчаево. Да. Тук Учителят е или на Рила, или на Витоша. Пак латвийци виждам, латвийци. Това е Пампоров, това е брат Боев, това е Катя Грива тука, Кирчо Лъвчето, аз ги познавам тука. Това е Славянски. Ето го този, Крум Въжаров. Аз ги познавам тука.

Тая снимка не съм я виждал. Това е вероятно или на Изгрева... Това е Зяпкова.

Л.Т.: Катя Зяпкова.

В.К.: Това е Симеон Симеонов. Аз ги познавам.

Л.Т.: Група братя и сестри, така.

В.К.: Да, ясно.

Л.Т.: Каквото си записал, всичко си седи, не излиза наяве.

В.К.: Да, аз съм го направил още в 1970 г., а сега е 1990 г. – преди двадесет години, то седи при мене и то се пази. Ама досега може ли да се печата нещо? Не може.

Л.Т.: Защо да не може бе?

В.К.: Ами досега не можеше. Нека сега да напечати неговият син, нека синът му да напечати на баща си.

Л.Т.: Дали ли сте му на него?

В.К.: Ама той да си го е направил. Нали му е син. А-а, ама той беше в Пловдив, Благи, синът на Жечо Панайотов. Аз, Вергилий, ходих и работих при баща му, нали? Да върша работата на Благи, та свърших работа на Жечо Панайотов. Свърших сам това. И сега нека да напише той! Той ги има написани, нека да му издаде. Аз съм го накарал Жечо, той си е написал спомените и Благи има едно копие. Нека да ги издаде.

Л.Т.: А-ах, има значи копие.

В.К.: Има копие, нека да ги издаде!

Л.Т.: Е, това е, това е важно.

В.К.: А той не ги издава. Защо? Защото не може, не го интересува на тоя етап.

Л.Т.: Също казвате, че нещо в нотариус щели сте да ме водите.

В.К.: Ама сестра, когато дойде време да обработим, тогава ще отидем при нотариуса. Още в момента не е време. Сега...

Л.Т.: Тука са благодарствени писма.

В.К.: Момент.

Л.Т.: Чакай да ги отделя. Там сега, в Париж, Любомир Янков е професор, предава цигулка.

В.К.: Да.

Л.Т.: А аз съм тука завършила.

В.К.: Ей това например ще го направим на ксерокс.

Л.Т.: Ей тука сега телеграмата се е изтрила.

В.К.: Ще я преснемем.

Л.Т.: Е как, изтрита?

В.К.: Абе чакайте бе, ще направим опит. Ще Ви ги върнем. Ще видите как става. Всичко ще се преснеме. Това всичко ще се преснеме.

Л.Т.: Сега, едното, аз Ви го прочетох. Това го прочетох на магнетофон. А това не съм го прочела, може да го пуснеш. Пуснато е, нали?

В.К.: Това е второто копие, да...

Л.Т.: Чакай. Чакай другото да видя.

> Excellente étudiant. Elle a fait très grand progrès ces dernière trimestre, a une voix exceptionnelle et appeler a plus belle avenir.

Това на френски го казвам. Сега ще го преведа:

> „Чудесна ученичка е. Направи големи прогреси последния семестър. Има изключителен глас и е извикана с най-бога то бъдеще."

Бележка 20. А, също най-високата бележка е 20. За френско произношение имам 20, което на чужденец много рядко се казва. Но френско произношение пеещо, не говорещо. Щото като говоря, сигурно имам акцент, но когато пея на френски, пея значи, пея като французойка. Значи одобряват ме... Да. Сега самият диплом има пък друга бална система. Тука по пеене е 30 – аз имам 29.

Тука пише chants dictées, значи да ми диктуват мелодия и веднага да я запиша – каквото правеше и Учителят, ми свиреше новите песни и аз ги записвах.

За диктуване има 10 най-висока бележка. Аз имам, получих 9. Ето ги. След туй дават ти ноти без инструмент. Веднага да ги пееш, на първо виждане, без да ги опитваш. Най-високата оценка – пак е 10, аз имам 9. И така нататък.

Ето ги предметите, върху които имам бележки. Това е за диплома.

В.К.: Да.

Л.Т.: А тука е отбелязано моето име, изпитите по пеене и имената на тези, които нея година са получили дипломи.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Значи няма нищо скрито-покрито. Сега тука е поканата за снощния голям прием в Съветската легация. Тука са първите ми уроци при

Учителя върху „Битието". Като е нямал лист, го е писал [брат Христов] върху гърба [на снимката] на Венцислав.

Тука са двата ми концерта по радиото.

Учителят пожела да изпея „Фир-фюр-фен" и „Имаше човек", и „Цветята цъфтяха" с два акомпанимента. Единият е Беинса Дуно с акомпанимент на главния диригент на Операта Асен Найденов, но те не ги записват в концертите, акомпаняторът не го пишат. Само му плащат. А тука е Пиер Беинса. Само тези да не се загубят.

В.К.: Абе как ще се загубят! Нали всичко отива заедно в плика.

Л.Т.: Ето юбилея на Стефан Киров, ето бащата на Парашкев Хаджиев, с когото работех Деветата симфония – за десет дена да науча соловата партия, защото след десет дена пристига Карл Бьом и не бива да държа ноти в ръцете си. С него работих.

В.К.: Той се казваше?

Л.Т.: Тодор Хаджиев.

В.К.: Тодор Хаджиев, да.

Л.Т.: Бащата. Но трябва да се пише това, че е негов баща. Ето юбилея на Стефан Киров, 30-годишен юбилей. Тука комисията, която участвува и в която съм взела участие. Туй може би не е важно.

В.К.: Аз ще преснема всичко. Всичко ще преснема, за да го има.

Л.Т.: Чакай да го сложа. Да кажа също. Ето сега, ето симфоничния концерт на Държавната филхармония. Ето пише вътре и моето име. Това е картата от Съветската легация. Те ме канят да пея още 1939 година, още бях ученичка, когато ме каниха.

Ето, ето ми името. А, ето тоз, който ме закара в студа, ме откърти от Операта, този Пополутов[258] (произнася се Папалутов), диригент в Московската опера. И ме накара да пея в Сливен, да пристигна срещу Нова година, да изпея „Соловей мой" от Алябиев[259] и да се подпиша с пет линии и с ключ *сол*, и се подписа с ноти.

В.К.: Я ми разчетете името с тези ноти. Разчетете ги тези ноти!

Л.Т.: Две осмици правят „***П***", защото виждаш ли, отгоре е „*П*".

В.К.: Да.

Л.Т.: Цялата нота е „***О***". И пак „*п*", и пак „*о*" – „*Попол*" – „***Л***"-то е пак осминка, ама с опашка.

В.К.: Да.

Л.Т.: А „***У***"-то е, опашката пък отдолу. А „***т***"-то е три нотички като триолка. И „*о*"-то е пак цяла нота, а „***В***"-то накрая е ключ *до*.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ключ *до* се пише като „*в*": „***Пополутов***".

В.К.: Така.

Л.Т.: Трябва да си го пишете отделно. Е, тука е датата. Ето коя дата: след заминаване на Учителя.

В.К.: 2.III. [Втори март].

Л.Т.: Ами, никакъв март – януари.

В.К.: Тука какво пише? 2.I. ли е 1947 г.?

Л.Т.: А-а.

---

[258] Константин Захарович Пополутов, диригент

[259] Алябиев, Алябев – Александър Александрович Алябиев / Александр Александрович Алябьев, 1787–1851, композитор

В.К.: Щото аз тука не го виждам какво пише.

Л.Т.: Януарий, защото срещу Нова година пях това, в Сливенския гарнизон, и чакаха даже, очакваха Толбухин, но той не дойде.

В.К.: Да, така. Сега...

Л.Т.: Пъхайте ги в найлон!

В.К.: Бъдете спокойни!

Л.Т.: За „Лучия ди Ламермур" нямах дубльорка. Впоследствие туриха Екатерина Апостолова, но тя... Ето на, нямам. Веднага Любен Минчев, виждате ли!

В.К.: Да.

Л.Т.: Нямах дубльорка. Сама пеех тази роля. Но понеже имах странични работи... Брат Христов беше тогава без работа, трябваше аз да му помагам, да го поддържам. Впоследствие му намериха само за половин ден една работа с минимално плащане.

Не само това. Здравето на майка ми беше много чувствително. Аз не можех да мисля сега: за Лучия трябва да се явя, да извикам фотограф, да искам костюмите да ми дадат, че да се гримирам...

Аз се грижех и за други души, нямах време да правя снимки. Тя беше коронната ми роля, но не можах да направя снимките.

В.К.: На Лучия нямате снимки.

Л.Т.: А, не ми беше широко около врата. Сега, тука имам други работи.

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето го и Венцислав. Ето го. Вижте, ако четете почерка на брат Христов: „Днес, 22." – виждате ли, годината, как съм пяла.

В.К.: [*Чете*]

„Днес, 22.1943 г., сряда, г-ца Табакова днес изнесе ролята на Лучия тържествено, с необикновен успех."

Л.Т.: На всички програми той пише и датата, и как съм пяла.

В.К.: Той се е подписал „**Кръстю Стефанов**".

Л.Т.: Да, да, значи той винаги присъстваше. След това например „Отвличане от сарая" – пак пише, той пише, само че празно... Няма го, няма го. Ще го намеря къде е, трябва да го намеря. Дайте го отстрани, да намеря къде е вътрешното. Аз с тия сухи листа...

Ето на: два гастрола в Народна опера. Аз пея, понеделник, тя пее в сряда. Аз пея „Травиата", тя пее „Кармен". Тя беше киноартистка.

В.К.: Как се казваше тя?

Л.Т.: Дорита Бонева[260], българка, която пее в чужбина. Чакай, че... Ето на пак, в плика е празно, трябва да ги намеря къде са.

„Малки театрални вести", а тука.

В.К.: [*Чете*]

„Лиляна Табакова ще пее утре Джилда."

Л.Т.: Това пък, влизаха в моя будоар самите критици. Тука трябва да го попълня, дайте го.

В.К.: Ще го сложим там, за да го търсим, да.

Л.Т.: А тука пък, ето го там.

В.К.: Да.

---

[260] Дорита Бонева – с истинско име Теодора Николова Бонева, 1912–, българска и унгарска (Dorita Bonewa) оперна певица и актриса

Л.Т.: Отивам да пея, а на корицата пише долу, ето, най-долу.

В.К.: „Лиляна Табакова", да.

Л.Т.: Но то е цяло списание.

В.К.: Да, виждам.

Л.Т.: И вътре има и биографията ми.

В.К.: А Вие имате ли я?

Л.Т.: Ами имам я, ама къде е?

В.К.: Добре. Това също е отстрани.

Л.Т.: Нека да я отделим.

В.К.: Да.

Л.Т.: „Фиделио" с Лиляна Табакова; „Севилският бръснар" с прочутия Едмондо де Веки, главен диригент в Скала ди Милано, без снимки така.

Ето: „Днес, на 27..."

В.К.: През „1947 г., събота, 7 часа, в една бляскава премиера"...

Л.Т.: И след една година ме уволниха.

В.К.: Ама как така?

Л.Т.: „Любовен еликсир".

В.К.: Да.

Л.Т.: Ето.

В.К.: 1947 г.

Л.Т.: Ето, вижте сега, той си тури любовницата пред мене, тя му се отдаде. Тука: имената на артистите и мойто име.

Но тука се намира и името на Борис Христов, прочутия бас. Само че той беше още хорист, после стана артист.

В.К.: Да.

Л.Т.: „Първи сили в „Лучия ди Ламермур". Тука пея с Любен Минчев.

В.К.: Да.

Л.Т.: Мене ме претоварваха. За късо време много премиери изнесох, ама то стана с претоварване.

В.К.: Тука „Дон Паскуале" виждаме.

Л.Т.: Да.

В.К.: „Дон Паскуале".

Л.Т.: Ролята на Норина съм пяла.

В.К.: Да.

Л.Т.: И понеже Боян Дановски беше режисьор, той каза: „Няма да го измислям както в Италия." Норина в Италия се намира в своята стая-будоар, и пред огледалото си прави тоалета, с много скъп пеньоар.

Аз, каза, няма да я направя тъй. Аз ще я туря да вади вода от кладенеца и да пере. И ето макета, ето ме. Аз вадя вода от кладенеца, изтърсвам дрехите, пера ги и ги закачам с щипки на въжето, и пея арията, даже гърбом към оркестъра, без да виждам палката. Това беше много трудно.

След това макета, чак в това действие вече аз влизам в италианското изнасяне. Това е огнен тоалет от лъскава коприна. Туй всичко е злато, бродирано тука, виждате ли? Този тоалет беше както в Испания е бил. А най-напред ме туря да пера.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тука накрая е, ето, ще видите имената на всички артисти. Ето Лилиана Табакова е тука, тука артисти.

В.К.: Да. Борис Христов – бас, да.

Л.Т.: Ето го тука, значи заедно сме били.

В.К.: Да.

Л.Т.: Неговият брат, на Борис Христов, той сега си замина. Беше в Концертната дирекция, където аз членувам. Намери ме на Изгрева и се качи по стълбата горе, срещна ме и ми каза: „В снощното заседание ние всички се питахме: „Какво стана с този пролетен глас?" И гласувахме тая сума." И ми я тури на пианото – хиляда тогавашни лева. С тях пари си купих някои неща.

Сега, тука: „Симфоничен концерт". Ето го Карл Бьом, ето солистите: Лилиана Табакова, Диана Герганова, Любен Минчев. Това е за Деветата симфония.

В.К.: Да.

Л.Т.: А тука е, чакай, коя опера?

В.К.: Това е „Отвличане от сарая".

Л.Т.: Да.

В.К.: Но това е за Бьом, за Девета симфония.

Л.Т.: Чакай да видя имам ли снимка. Ето снимката ми.

В.К.: Ясно, да. Така.

Л.Т.: Брат Христов винаги присъстваше в салона и си водеше бележки за самото представление. После ми ги четеше.

В.К.: На всяко представление?

Л.Т.: Винаги е присъствал и записвал, винаги.

В.К.: [*Чете*]

> „За първи път на величието на изнасяне Девета симфония от Бетховен с участието на Цветана Табакова."

Да, той се е подписал.

Л.Т.: Но празно, дайте да го попълня. Ама трябва да го дам тъй, както е празно, защото тука има „Деветата" от Христо Панчев. А и същевременно в „Паралели" какво казва.

В.К.: Да, видях го в „Паралели". Тука това е празно. Значи този тука „Тринадесети симфоничен", а това е „Четиринадесети". Значи това е тринадесети, четиринадесети го има, но това е тринадесети. Но вътре го няма.

Л.Т.: Трябва да видя къде е.

В.К.: Сега ще го видим.

Л.Т.: Народна опера. „Снощният голям прием в Съветската легация".

В.К.: Да.

Л.Т.: И концертната част изпълнихме трима души. „Риголето" в Народната опера. След това, тука в Бургас, Подвижната Народна опера гостуваше.

Мене ме нарекоха „Славея на Подвижната Народна опера". И пишат тука за мене. Друго възстановяване.

Това са документи, в които е дадено арестуването на другия мой колега Стефан Киров. А това беше 1939 г. в Съветската легация, в края на месец февруари, то пише там. Първите дни на март, ето го тука почва.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Бива арестуван Стефан Киров.

В.К.: Да.

Л.Т.: А той ме водеше с файтон. Това е отделен лист.

В.К.: Там има ли нещо? То няма значение. Това писма ли са или изрезки от вестниците?

269. МУЗИКАЛНАТА КРИТИКА ЗА ЛИЛЯНА (ЦВЕТАНА-ЛИЛИАНА) ТАБАКОВА

Л.Т.: Чакай, ще видим.

В.К.: Щото Вие казахте, че имате изрезки от някои вестници.

Ето Ви от театъра, пак изрезки от вестници, които ще дадете да ги прехвърлим на ксерокс, за да ги отпечатаме после.

Л.Т.: Сега ще видим. „**Премиера на „Севилския бръснар**".

В.К.: Да. Изрезки от вестниците, ще дадете да ги прехвърлим.

„Едно гостуване на маестро Едмондо де Веки в „Отвличане от сарая". „Лучия" с Лилиана Табакова и Любен Минчев.

Подписан е...", някой си. Константин Зидаров.

Л.Т.: А-а, Константин Зидаров, ако Ви интересува.

В.К.: Да, всичко ще го вземем и ще го прехвърлим на ксерокс.

Л.Т.: „Севилският бръснар" с Едмондо де Веки е подписан от Илия Крестеняков.

В.К.: Да.

Л.Т.: Тука сега, „**Риголето**" с новата дебютантка" – това съм аз.

В.К.: Да.

Л.Т.: „**Лучия ди Ламермур**". От Лучия вече по-горе не можех да се кача. Отидох на върха, но ме сгромолясаха после. А аз имам стихове от поети писани. Тях трябва да Ви покажа. Да видите как от най-високия връх пристъпът на завистта те отлепи.

Л.Т.: Туй е гостуване на маестро Де Веки. Тука е за „Севилския бръснар", тука има написано за бившата примадона. Казва тъй: „Тя трябваше да се оттегли преди да закъса на сцената." А на мене ми дадоха нейния будоар, нейната кушетка, нейната вана, нейното огледало. „Моцарт на нашата сцена".

„**Отвличане от сарая**" в нова постановка. Обновяване на „Севилския бръснар". „Една даровита певица"

– пишат за мене. Никога не си служих с пари и такива работи.

„Лучия" с Лилиана Табакова и Любен Минчев."

В.К.: Да. „Впечатление от гостуването на маестро."

А тука сега във или тука в Народната опера музика пише за моето пеене, казва... Да.

Л.Т.: От най-големия критик – Иван Камбуров[261].

Той казва:

„В нея не се забелязват крясъци"

– че давам много меки преминавания в тоновете. „Отвличане от сарая" – Моцарт", от професор Димитър Ст. Иванов. Този професор, ако пише за някой артист, веднага изрезката от вестника я турят на вратата и го... Много държаха на неговото мнение, защото беше професор по гласовете.

„Севилският бръснар" с Едмондо де Веки" – Иван Камбуров пише.

В.К.: Значи той е бил музикален критик.

Л.Т.: О-о, страшна работа.

В.К.: Добър ли беше? Разбираше ли този Камбуров?

---

[261]) Иван Димитров Камбуров, 1883–1955, музиковед, диригент, капелмайстор, композитор, педагог

Л.Т.: Много добър, много, много разбира. За мене все хубаво пишеше. „Севилският бръснар" с Едмондо де Веки" от Илия Кръстеняков.

Да не се загубят тия работи.

В.К.: Как ще се загубят, няма да се загубят. Слагаме това в плика.

Л.Т.: „Една даровита певица". Вий го имате, няма нужда. Сега, вокален концерт (че много има покани, много), ето вокален концерт.

Пак концерт, „Лиляна Табакова", на мои разноски; арията, която съм пяла; „На рояла Димитър Минков"; „Отвличане от сарая" – щото съм пяла „Отвличане от сарая" и в провинцията.

Чакай, тука да видя. Щото трябва да попълня тия места, които отделих.

„Лиляна Табакова и Янко Янков на флейта".

Найден Найденов, брат на главния диригент на Операта, брат от Варна – той ми акомпанираше.

Ето на: „Голям галаконцерт."

Опера **„Марта"**, ето ме мене с Васко Михайлов. Тази сцена много я обичаше Учителят, защото целият оркестър си сваля лъковете, без лъкове и почват да дрънкат с пръсти, и целият оркестър – 120 души, чуваш, като че ли с китара акомпанира. „Се въртете колелцето, се въртете..." Той ме учи как да въртя колелцето, за да преда. Ето, това е предачница. И пък Плънктет учи пък Нанси, и тя. Прекрасно звучи. А аз отгоре правя колоратури. Тази сцена е знаменита. От Флотов.

Вече и Милкова-Золотович още пееше, бившата примадона. Затова ме туряха малко по-настрани. Но после заемам вече централното място. Ето Милкова-Золотович. Но когато се явих с петтях Розини в моя час, за да пея с Едмондо де Веки премиерата, той не я избра нея, а мене избра.

Макар че аз предния ден бях мила прозорци, врати, голямо пране бях прала, хич не бях готова за конкурс, той мене избра. Как съм пяла, не помня. Скриха от мене, че ще има в моя час конкурс, за да се проваля, ама Господ ми помогна.

Ето пак концерт. Това са все мои концерти. Концерт, туй е пак същото, същото, няма нужда да се повтаря. Държа много за мнението на Учителя.

Учителят много харесваше моето пеене и беше много щедър в изказванията си.

В.К.: Да. Това е „Отвличане от сарая".

Л.Т.: Ето тука „Отвличане от сарая", трябва да ги подредя. Туй е празно.

В.К.: Този вестник го дай. Тука има нещо написано. Ето го „Севилския бръснар".

Л.Т.: Премиера.

В.К.: Премиера, да. Сега да видим.

Л.Т.: Туй ще трябва.

В.К.: Казвате, това е Вашата, плика от Вашата...

Л.Т.: Мойта заплата. Да.

В.К.: Това е 1947 година – 15,148 лева.

Л.Т.: Да.

В.К.: Това е за юли.

Л.Т.: Винаги се качвах горе при Учителя и си давах десятъка в специален плик.

В.К.: Това много ли беше пари тогава – петнадесет хиляди сто четиридесет и осем [15,148] лева?

Л.Т.: С три хиляди живееше едно семейство.

В.К.: Значи това е много било. Да.

Трябва да намерим Четиринадесетия симфоничен концерт.

Л.Т.: Ами трябва да ги попълня.

В.К.: Ще го видим, трябва да излезе тука. Я да видим тука долу, вътре. Може би да излезне от някъде.

Л.Т.: А, тука са само благодарствени писма.

В.К.: Я да видим какво представляват тия благодарствени писма.

Л.Т.: Това е от секретарка на Клемент Готвалд в Чехия, която се яви на зала „България", когато имах концерт. Ето пише...

В.К.: ... „Чехословакия, Жули, чехословска секретарка, София."

Л.Т.: Да, и вижте какво пише: „Браво, Лиляна!" Не мога да го прочета, с този плик ми го поднесе.

В.К.: Да, ха-ха. Хубаво. Това какво е: „Българска комунистическа партия"?

Л.Т.: Аз се явих. Ето какво пише...

В.К.: Да.

„Другарю Стоилов,

По поръчение на др. Тодор Павлов, изпращаме Ви писмо до него от Лиляна В. Табакова, с препоръка да обсъдите лично възможността да се удовлетвори, малко необичайната, но, струва ми се скромна, молба на гражданката Табакова."

Вие какво искахте, да си останете там, където живеете, така ли? В малката къщичка? Да, прочетох го аз това.

Л.Т.: Чакай да го пъхна. Композиторите, музиколозите и концертиращите артисти в България, аз съм член вътре.

В.К.: Да.

Л.Т.: И ето, вижте, такива има много, ама на друго място, ми даваха. За Народния киноуниверситет и пея тука в тази покана. Помощ на организация, ето на, благодарствена, щото не ми плащат, аз се явявам и пея. На свободните писатели обществото също, Комитет за наука, изкуство и култура, ето дадено е за мене. Ето, Народна опера, Дирекция на Народната опера. И тука ми дават това, прочетете го.

В.К.: [*Чете*]

„Дадено на Лиляна Табакова, артистка на Народната опера, в уверение на това, че съгласно заповед № 642 на г-н Директора, тя се командирова от гр. София до гр. Видин и обратно, въз основа на член 12 от Закона за бюджета на държавата за 1935 г. Тя има право да пътува във втора кла са. Същата получава 8,400 лева месечна заплата."

Л.Т.: Ето, Комитет за наука и изкуство.

В.К.: Да.

Л.Т.: Благодарствено.

В.К.: Да.

Л.Т.: Съюз на композиторите, музиколозите. И това ми го дават композиторите, пак ми го дават.

Ето, пяла съм на голям концерт на „Събчо Събев и Лиляна Табакова". Трябваше да се явите по-рано, това е радиоконцерт.

В.К.: Не, за образуване вокална група, избор на двама отговорници.

Л.Т.: Ето виж, много е избеляло.

В.К.: „Командировам"...

Л.Т.: Е, благодарствено писмо, имам карта. Да. Честуване на годишнина от смъртта на Димчо Дебелянов.

В.К.: Това е „Комитет за честуване на 100 години от смъртта на Димчо Дебелянов". Да, виждаме го.

Л.Т.: Съм пяла.

В.К.: Безвъзмездно си пяла, виждаме го.

Л.Т.: Всъщност заплатата ми е 16,366 лева.

В.К.: Това е юли 1948 г. Значи това е една много голяма сума.

Л.Т.: Че те 1948 г. ме уволниха и цели шест месеца ме чакаха да се явя, да ги помоля, щели са да ме върнат. Така казват на майка ми.

В.К.: А Вие не пожелахте да отидете.

Л.Т.: Не.

В.К.: И защо не пожелахте?

Л.Т.: Не се явих.

В.К.: А защо не се явихте? Коя беше причината?

Л.Т.: Засегнаха ме.

В.К.: Как Ви засегнаха, не можах да разбера?

Л.Т.: Ще си играят с мене, а...

В.К.: А сега не съжалявате ли?

Л.Т.: Учителят казва:

„Само Господ може да дава изпити на учениците.
А едни-други вие не трябва да се изпитвате.
Това е наказуемо."

Само Учителят може да ми даде изпит – не такъв, който не може да си върже гащите още, ще ми дава изпит!

Тука пак пише нещо: трите музиколози пишат за мене... И сега членувам. Ето Владимир Трендафилов, помня като ми го прати това. С Недялка Симеонова излязохме да пеем в ОФ салона [салона на организацията Отечествен фронт]. И той тичаше да ме гони, за да ми пъхне 5,000 лева в джоба, тогавашни пари. Аз му ги хвърлям, той пак тича и ми ги пъха – Владимир Трендафилов, артист в драмата, първи артист.

В.К.: Вие сте давали някакъв концерт?

Л.Т.: Да.

В.К.: Помощ на организация в Художествения театър, с хонорар.

Л.Т.: Ето тука пак благодарствени. Дружество „Нова жена" – ето Гана Тодор Павлова ми благодари, че съм пяла пак.

В.К.: Това е Гана...

Л.Т.: ...Тодор Павлова.

В.К.: Това е?

Л.Т.: Жената на академика Тодор Павлов.

В.К.: Да, тя благодари, да. Това е пак Гана Тодор Павлова.

Л.Т.: Прочетете го, да видите:

„Артистката Лилиана Табакова се е отзовавала
винаги на моите покани да участвува благосклонно в агитки

и забавни вечери, в тържествени събрания и прочее, изнасяни от разни културни, просветни, обществени организации и институти.

Гана академик Тодор Павлова. 17.06.1948 г., София."

Тя искаше да купи апартамента ми, ето, Гина Дичева, но аз й отказах. И Вий имате ли нещо общо с нея?

В.К.: Не, нямам нищо общо с нея. Аз дори не я познавам.

Л.Т.: Аз й отказах и една неделя, тука беше Фаустина, тя дойде с един диригент на хор „Орфей", мъжки хор и седя тука часове. Това е пак от нея.

Чакай да видя – не е от нея. „Съюз на музикалните дейци".

В.К.: Това е покана за ветерани.

Л.Т.: Да. И викат ме, аз се явих. Дойдоха, ръкуваха се. Един вид едно помирение направихме.

В.К.: Сега дайте този плик с благодарствените писма, ха така. Това отива всичко вътре.

Л.Т.: И тука, чакай да видя туй какво е, да го видя. Пак те ме канят.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Този, който е главният, ми каза: „Тръгвате ли с мене? Да отидем сега най-напред в Плевен, ще изнесете концерт." „Не, викам, няма да тръгна с Вас."

270. КОМУ ГЛАСУВА ДОВЕРИЕ ЛИЛИАНА ТАБАКОВА?

В.К.: Сестра, ако знаете аз какво пазя, ще Ви настръхне косата, така. Аз пазя на много хора нещата, защото аз съм ги свършил тия неща, аз съм ги направил, аз съм работник, както сега аз работя с Вас.

Не, Вие смятате ли, че утре някой ще дойде и ще се опита да ме командва? Няма да може да прави нещо, което аз не съм съгласен.

Л.Т.: Човек от Съюза на Държавния музикален архив ми пратиха тука. Имате ли нещо общо?

В.К.: Нямам нищо общо с тях.

Л.Т.: Виждате ли?

В.К.: Аз нямам нищо общо с тях. Дайте го, за да сложим тия неща. Аз в момента, нали Ви казах, работя за Вас, да направим това нещо. Това нещо ще Ви се върне. Аз трябва да го прехвърля на ксерокс, за да мога да работя с него. И снимките трябва да ги преснема. И това всичко ще Ви се върне и Вие ще го имате.

Л.Т.: Добре. До десетина дена.

В.К: До десетина дена, бъдете спокойни, аз ще Ви се обадя и т.н. Аз сега 3–4 дена трябва да го прехвърлям на ксерокс и 3–4 дена трябва да го преснемаме. Трябва да ходя при фотограф, да се преснема. Всяка една снимка се снима, се фокусира, това е много трудно. Това е много трудна работа.

Л.Т.: А в дома си ли го правите?

В.К.: Не, на друго място ще ходя. Това е много трудна работа.

Така. Стана много добре. Ние записахме това нещо в това писмо.

Л.Т.: Нито имам марка сега.

В.К.: Аз имам плик. Аз ще го взема, ще го пусна в пощата препоръчано и т.н.

Л.Т.: Вий ще пишете адреса.

В.К.: Аз ще напиша адреса, всичко знам, адреса ще напиша и т.н. Сега, аз искам да го прочетете, да го запишем. Понеже е документ. Почваме отначало.

Л.Т.: [*Чете*]

„Бог е Любов!

На обична и възлюблена сестра Милка

Благодаря Ви за книжката с българските песни от Учителя. Божието благословение да Ви съпътствува през вековете. Аз ще прегледам.

Понастоящем аз работя от два месеца с брат Вергилий Кръстев и той записва всичко, което имам от Учителя, на магнетофон.

На него съм дала правото да отпечати моите материали. Той в момента ръководи и движи всичко. Той е голям командир и не разрешава други да се бъркат. На мене е нужен командир, който да върши моята работа.

Аз чаках 45 години, но никой не се яви. Преди 20 години, а това сега е 1970 г., Вергилий ми предложи да направи записи на моя глас, но аз му отказах.

Сега не желая да му откажа. Сега той движи тези неща.

На него му е необходим музикант, който да му съдействува за музиката, която имам от Учителя.

Аз реших да дам всичката музика и мои композиции, които имам от Учителя.

Аз му ги предавам на Вергилий, а той ще има нужда от един музикант, който да извърши механическата част на работата. А този музикант той да си го избере, за да може да движи работата.

Аз говорих с него и той няма нищо против да сте Вие.

Преди една седмица, преди да получа Вашата книжка, той беше Ви определил за тази работа. Така че той работи и движи моите работи. И дали Вие ще се включите в тази работа, зависи от Вергилий, а Вие двамата да се уточните.

Важно е за мене да се свърши моята работа, която е работа на Учителя и която е Божия работа.

Привети на Вас и малката Богдана, и родителите Ви.

6 февруари 1991 г., София

подпис Цветана-Лилиана Табакова"

В.К.: Аз смятам, че стана много добре.

Л.Т.: Тя ми писа едно писмо и каза:

„Аз съм далеч, чак в Бургас. И във Филхармонията там съм много заета, и от време на време ходя при Благи, защото работя с жена му, нали тя малко свири пиано."

Тука, когато тя дойде, при мене беше Фаустина. Но сега Фаустина постъпи в болница, нали?

В.К.: Да.

Л.Т.: Постъпи ли?

В.К.: Да, аз й взех карта. Аз й взех карта и ще постъпи в болница.

Л.Т.: Ще постъпи. Дълго ли време ще бъде?

В.К.: Двадесет дена.

Л.Т.: Двадесет дена.

В.К.: Да.

Л.Т.: А в София ли ще бъде?

В.К.: Не, в Искрец.

Л.Т.: Ами то да не е срещу туберкулоза?

В.К.: Не, не е туберкулоза. То беше на времето, но сега не е. Беше преди тридесет години.

Л.Т.: А, не е вярно!

В.К.: То е за сърдечно-съдови заболявания. Както и да е.

Л.Т.: А-а-а, да няма тя нещо туберкулоза?

В.К.: Не, няма, няма.

Л.Т.: Щото идва тука при мене – да не ме зарази.

В.К.: Сега какво се уточняваме? Уточняваме се, че свършихме една голяма работа с теб. Това е издадено, нали? Написахме го сега. Сега в момента ще види, че ние не я отхвърляме.

Ако желае, да заповяда. Ако не желае, много й здраве. Аз си продължавам работата. По този начин тя вижда, че ние не лъжем, не се крием, а казваме как са нещата.

Л.Т.: Ами както са си. Тя е чула нещо...

В.К.: Тя е чула нещо и затова пише тия неща. Но като получи това нещо, ще подскочи три пъти и ако иска да работи, ще работи. Ако не иска, да не пречи. Ако желае. Ако не, аз ще намеря друг музикант. Сега какво, да прочета и аз:

„Бог е Любов!

Много обична и възлюблена сестра Милка

Благодаря Ви за книжката с българските песни от Учителя. Божието благословение да Ви съпътствува през вековете. Аз ще прегледам.

Понастоящем аз работя от два месеца с брат Вергилий Кръстев и той записва всичко, каквото имам от Учителя, на магнетофон.

На него съм дала правото да отпечати моите материали. Той в момента ръководи и движи всичко. Той е голям командир и не разрешава други да се бъркат. На мене е нужно командир, който да свърши моята работа.

Аз чаках 45 години, но никой не се яви. Преди 20 години – 1970 г., Вергилий ми предложи да направи запис на моя глас, но аз отказах.

Сега не желая да му откажа. Сега той движи тези неща.

На него му е необходим музикант, който да му съдействува за музиката, която имам от Учителя.

Аз реших да дам всичката музика и мои композиции, които имам от Учителя.

Аз ги предавам на Вергилий, а той ще има нуждата от

музикант, който да извърши техническата част на работата. А този музикант той да си го избере, за да може да движи работата.

Аз говорих с него и той няма нищо против да сте Вие.

Преди една седмица, преди да получа Вашата книга, той беше Ви определил за тази работа. Така че той работи и движи моите работи. А дали Вие ще се включите в тази работа, зависи от Вергилий, а Вие двамата се уточнете.

Важно е за мене да се свърши моята работа, която е работа на Учителя и която е Божия работа.

Привети на Вас и малката Богдана, и родителите.

6 февруари 1991 г., София

подпис: Цветана-Лилиана Табакова"

По този начин ние го написахме това писмо. По този начин те вече разбират, че ние работим, но не ги лъжем. Сега, значи ние продължаваме записа. Сега какво се оказа: че на 6 февруари т.г., 1991 г., Вие ми предадохте всички Ваши документи, всички материали за преснимане и за работа.

Л.Т.: Да ги преснемете и ще ми ги върнете.

В.К.: И ще Ви ги върна. А в същия момент написахме и писмото на Милка Кралева, значи едновременно задвижихме. Днес е много важна дата.

Л.Т.: Много.

В.К.: За мен е много важна дата, защото едновременно Вие ми предадохте нещата; аз трябва да ги движа; едновременно написахме писмо и на Милка. Значи днес е много важна дата както за мен, така и за Вас, така и за нашата обща работа, нали? И по този начин днеска ще приключим. Аз съм много доволен, че тая работа се приключи днеска.

Аз това сега ще го напиша.

Л.Т.: Сега, каквото съм обещала пред Учителя: аз трябва да изнеса, да изпълня, да интерпретирам новите песни, които Той ми е дал.

И даже в нашите разговори Той казваше: „Имай още малко време търпение!" Аз плачех пред Него и казвах: „Учителю, искам да напусна Операта."

– Не, окултният ученик не се връща назад. Изчакай още малко да станат песните дванадесет – когато ми ги даваше, – а че ще видим после.

Помълча малко и каза: „Те ще те освободят, не прибързвай, те ще те освободят!"

В.К.: Да. Сега, аз имам една идея. Понеже тая работа я приключихме донякъде, ние още не сме, след като преснема тези неща и ги върна нещата, тогава ще се запознаем с нещата на брат Христо, нали? Но аз в момента, понеже ги взимам тия неща, аз няма да идвам десетина дена тука при Вас, за да мога през това време аз да движа нещата, да ги прехвърлим на ксерокс, за да Ви ги върна, Вие да ги видите.

Л.Т.: Ами това е огромна работа.

В.К.: Огромна работа за десетина дена, най-много за две седмици, за да мога да ги свърша, да Ви ги върна и след това ще прегледаме нещата на брат Христов.

271. ЗАЩО НЕ СЕ НАПРАВИ МАГНЕТОФОНЕН ЗАПИС НА ГЛАСА НА ЛИЛИАНА?

В.К.: А между това време Вие трябва да помислите: аз искам да направя запис на Вашия глас. Аз ще донеса един специален микрофон, не този, а друг специален микрофон, да Ви направим запис.

Бихме ли могли да направим запис, както изпълнявате тези песни?

Л.Т.: Тука вече ще си помисля, защото то е свързано с окултните принципи на Учителя.

В.К.: Вие това ще си помислите.

Л.Т.: Да, ще си помисля.

В.К.: При положение, че решите, да запишем нещо.

Л.Т.: Не ща да го пъхам в тия ролки.

В.К.: Но все пак ще Ви имаме гласа.

Л.Т.: Аз сега в момента мога да пея Учителювите песни. Не само тях, но и най-трудните арии.

Има една ария от Венченцо Белини, опера „Сомнамбула". С тази ария е излизала Мария Калас[262], ако (аз четох нейната биография) и нейният режисьор Висконти[263] я е обличал със специален костюм за тази ария. „Сомнамбула". Вие знаете какво означава: че става и ходи по корнизите и по балконите, и се прибира в леглото. Тази ария аз я имам с много сложни каденци. А тя не е могла да ги пее тия каденци, които аз имам. Тя е пяла с по-прости каденци. Защото тя пееше не само колоратурен репертоар, но тя се спусна да пее даже „Тоска", която е за драматичен, лирико-драматичен сопран, спинтов. И затова и нейният „Севилски бръснар", и нейната Лучия не може да стигне истинския колоратур, защото тя се спуща даже да пее Кармен, която е за алтов глас.

Тя искаше да бъде космополитен глас. Но не можа да издържи, защото тряваше да отслабне, близо 30 килограма й казали да отслабне. А при туй отслабване ударва в сърцето и си заминава.

И нейното последно желание било прахът от тялото й да бъде хвърлен във водите. Пръснали го в океаните там, във водата.

В.К.: Сега, Вие ще си помислите за запис, ако Вие желаете.

Л.Т.: Именно тази трудна ария аз сега я пея.

В.К.: Вие я пеете. Сега, Вие ще си помислите. Магнетофона го имаме, ролки имаме, да направим запис на песните на Учителя.

Л.Т.: Песните, новите песни?

В.К.: Тия, дванадесетте песни.

Л.Т.: Аз давам друга интерпретация, а те въобще не я изпълняват. Също става и с „Битието". Даже казват: „Лилианѝните песни" и „Лилианѝното Битие".

Пък те не са мои песни – те са на Учителя, дадени чрез мене.

В.К.: Сега, аз имам специална апаратура, значи имам специална апаратура за запис. Не това, това ще го занеса вкъщи.

---

[262] Мария Калас (гръцки: *Μαρία Κάλλας*), с истинско име – Мария Анна София Кекилия Калогеропулу, 1923–1977, оперна певица, сопран

[263] Лукино Висконти, Лукино Висконти ди Мотроне / *Luchino Visconti di Modrone*), 1906–1976, филмов, театрален и оперен режисьор, сценарист

Аз имам специална апаратура, специална японска апаратура за запис, имам и японски микрофони, всичко имам японско. При положение, че Вие се съгласите, аз ще го донеса тука, нали, и както идвам при Вас, ще изпълните днес 4–5 песни, следващия ден 4–5 песни и ще запишем както „Битието", така и всички песни на Учителя, които Вие пеете.

Л.Т.: Сега, това е една бъдеща работа, която е свързана първо с пианист, който да ми акомпанира и с акордиране пианото.

В.К.: Добре. Първо. Ние ще намерим човек, който да акордира пианото. Пианиста имате ли го?

Л.Т.: Е, това беше Фаустина, ама тя влиза в болница.

В.К.: Тя ще дойде след 20 дена, ще се върне.

Л.Т.: Е, добре.

В.К.: Тогава с нея ще стане.

Л.Т.: Тогава ще говорим допълнително.

В.К.: Значи Вие ще си помислите за това предложение, тя като се върне след 20 дена.

Л.Т.: Аз имам цялата Паневритмия.

В.К.: Ами ще запишем и нея.

Л.Т.: За хор и оркестър и я пея. Ето, това, гдето го турихте, розовото, вътре – Учителят чу как изпях цялата Паневритмия и каза: „Трябваше да дойдете на този концерт" – дето го взехте в чантата си. Да.

Искам да кажа, че имам материали, които да изнеса. Но много съм против това да пъхна тоя глас в кутийка.

В.К.: Аз искам да оставим един документ от Вас как се изпълнява, начина.

Л.Т.: Аз пък желая сега пък да пея на сегашните хора.

В.К.: Ние ще направим опит да направим запис. След това, като се прави този запис, той се пуска и Вие ще прецените този глас Вие как го чувате. Вие ще прецените гласът дали е за сцена или не е за сцена. Щото нали всяка една възраст има и своите неща, нали, плюсове и минуси. Вие ще си прецените. Аз не съм музикант, не мога да Ви преценя. Но аз на този етап мога да организирам, ще намерим човек, който да акордира пианото, аз ще му платя. Това е едно.

Второ. Аз ще направя записа, ще стане много хубав запис, нали, Вие ще изпълните.

И този запис ние ще го имаме като документ за следващите поколения. Защо? За да се покаже как се интерпретира песента. Ние трябва да оставим. Ние оставяме само нотите, имаме обясненията, но трябва да се покаже. Трябва да оставим един документ.

Сега, това нещо, което в момента го запишем, след време може да излезе на плоча. Може да излезе на плоча, но на този етап ще го направим хубав запис.

Л.Т.: Този, който работи при Балкантон, където правят плочите, най-последните певици в Операта си снеха гласовете, а който е директорът там, станало дума за мене, той казал: „Нямам нищо против. Лиляна Табакова винаги мога да я снема на плоча." Сега, мойта сестра, рождена, нейният по-голям син е Иван Пеев.

В.К.: Той е музикант?

Л.Т.: Музикант, само че към естрадните изпълнители. Той работи в Балкантон, само че в естрадния отдел, не в оперния.

В.К.: Вижте, сега аз предлагам следното. Аз ще докарам акордьор да акордира пианото. Пианистката я имаме. Аз ще дойда с апаратура и ще направим записи. Ще направим пробни записи, да видим как, какво, що и как.

Л.Т.: И как звучи.

В.К.: Как звучи и т.н. А след това вече, следващия етап, ще го мислим.

Л.Т.: Добре.

В.К.: Това ни е следващата работа, като се завърне Фаустина. Сега от 14 [февруари] до 5 март – 6 март, тя ще бъде там. Аз съм й взел карта.

Л.Т.: А, чак до 5 март ще бъде.

В.К.: От 14 февруари до 5 март 1991 г., така. Значи ние днес свършихме една много голяма работа – на 6 февруари 1991 г. Вие ми предадохте нещата, написахте писмо на Милка и се разбрахме да направим запис така, както Вие изпълнявате, след като се върне Фаустина.

Л.Т.: Ами като се хванем на едно хоро, трябва да го изтропаме докрай.

В.К.: Значи продължаваме работата.

272. РЪКОВОДСТВО ПО ХАРМОНИЗАЦИЯ

В.К.: Днес е 11 март 1991 г.

Това е една протестантска книга, която е на английски език.

Л.Т.: Това са най-големите духовни автори, композитори. Тука е и Шопен, и Лист, със световна слава и са по всичките правила на хармонията, хармонизирани от тях.

И Учителят ми го подари, да се уча от него как да композирам братските песни.

В.К.: То е на английски, но което е най-интересно, то е издание на Чикаго. Аз виждам, че това е много старо издание. Вероятно Учителят го е донесъл от Америка.

Л.Т.: Да.

В.К.: Най-вероятно.

Л.Т.: И ми го поднесе, и ми каза: „Ти ще композираш!" Оттука да се уча.

В.К.: Кога Ви е подарено? То Ви е подарено, пише: „Подарено от Великия Учител на 10 юни 1943 г. на Изгрева, София." „На Цветана Табакова." А това е подписът на Учителя, така ли?

Л.Т.: Ето го.

В.К.: Какво означава този подпис?

Л.Т.: Ами, ето го на.

В.К.: Какво пише? Какво пише? А, „П. К. Дънов". Обаче това е на английски.

Л.Т.: На „П"-то турил като „Р".

В.К.: Ама това е на латиница. Понеже е на английски: „P. K. Dunoff". Той пред Вас ли го подписа или беше подписно?

Л.Т.: Подписано беше.

В.К.: Значи, щом е подписано с тези букви, латиница. „P. K. Dunoff", с две „f" на края – това е подпис Негов с две „f"-та, когато е бил в Америка и за там Той се е подписал.

Л.Т.: Да. „К"-то е залепено за „Р"-то, вижте как, на едното краче на „Р"-то е залепено „К"-то.

В.К.: Да, Петър Константинов Дунов – те понеже нямат „ъ", затова Дунов.

Той на английски се е подписал. Това означава, че това е донесено от САЩ.

Л.Т.: Да.

В.К.: Оттам е донесено това нещо.

Л.Т.: И аз много се ползвам от това. Щото тука са най-големите знаменити композитори са работили върху тия песни. И са идеално хармонизирани, идеално.

В.К.: Добре.

Л.Т.: То ми е като...

В.К.: ...Евангелие?

Л.Т.: Да. Идеално. И всичко е на английски. Когато ми я поднесе, ми каза: „Ти ще композираш и учи се оттука." То е...

Даже веднъж го видя Йоана Стратева: „А-а, каза, това е много рядко нещо. Не може ли да го имаме ний?"

– Не може. То е, как да ти кажа, като един журнал, като един образец как да се работят духовните песни. Идеално хармонизирано. Само че не братски, а протестантски и католически песни е туй.

273. СЪДБАТА НА ТЕФТЕРЧЕТАТА НА САВКА

Л.Т.: Яви ми се сестра Савка на сън и ми каза: „Това, което дадох пред брат Христов и Вас, да не се изнася навън."

В.К.: Въпрос. А после? Човек не е безсмъртен! А после където отива, кой ще го знае? А после?

Л.Т.: Сега, оригиналните тефтерчета може така само да ги видите, но не ги показвам.

А преписах всичко в тетрадка, като имитирах подписите на Учителя, защото тука има стотици подписа.

В.К.: На този въпрос аз ще отговоря така. Първо. Савка Ви е дала голямо доверие. Второ. Четиридесет и пет години Вие защитавате това доверие.

Л.Т.: Ама Вие ми казахте, че също ги имате.

В.К.: Чакай.

Л.Т.: Вий откъде ги имате?

В.К.: Аз държа архива на Савка. Това го казвам пред Вас. Това никой не го знае. Аз имам бележки и стенограми на Савка. И понеже тези стенограми никой не може да ги чете, затова ми ги дадоха, за да се отърват от тях и второ, да кажат, че са ми дали да пазя нещо.

Сега, аз предлагам следното: да ми дадете да ги преснема за една седмица и Ви ги връщам подред, и т.н. По този начин ще се съхранят, че са

преснети и Ви ги връщам, и Вие пак ще си ги пазите. Това е най-доброто и разумно решение. Защо? Трябва да съхраним. Защото рано или късно Вие трябва да ги дадете някому. Дали на мен, дали на Благи, дали на трети.

Л.Т.: На Братството.

В.К.: На какво Братство? Те се карат помежду си, не могат да се оправят още. Ако Вие ги оставите на мене, аз това, което съм поел, аз не го поемам за себе си. Аз ще го пазя и ще го предам на друго поколение.

Вие сте съхранявали 45 години лично, индивидуално и Братството не го е съхранявало, защото, ако го е съхранявало Братството, сега няма да го има. Щяха да го вземат през време на обиските 1957–1960 година, щяха да го разпръснат. Но Лилиана, Цветана Табакова 45 години го е пазила.

Л.Т.: Сега вижте какво. Когато се отнася до мои лични работи, аз отговарям за себе си както към брат Христов, така и към Савка, аз влизам в карма, ако наруша обещанието.

В.К.: Ама правите грешка.

Л.Т.: Да не направя грешка.

В.К.: Аз предлагам така...

Л.Т.: Аз не мога да изнасям нищо от тях навън.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Тука каквото е.

В.К.: Въпросът е следният: че трябва да се преснеме, както преснех Вашите неща. То не може да се преснеме тука, защото трябва специална апаратура. Вие ако видите апаратурата, ще се уплашите. Тя е много голяма апаратура. Не може. Аз за една седмица ще Ви ги върна.

Нали продължаваме да работим? Аз не съм толкова глупав и наивен, заради тия тефтерчета на Савка, които са много ценни за мене, аз да си разваля отношенията с Вас и да проваля работата. В никакъв случай!

Л.Т.: Вижте какво, Вие имате целия архив на Савка. Излишно е да давам моя.

В.К.: Това са, да ти кажа, само неразчетени стенограми.

Л.Т.: Тя бере душа, когато предаде.

В.К.: Абе сестра, казвам Ви, архив – той не е само при мене. Той е неиздадени стенографски бележки, тефтерчета, които никой не може да разчете и прочете.

Архивът на Савка е разбит на 4–5 места, като една част от нещата са при Вас. Аз така предлагам: Вие да ми ги дадете за една седмица, ще ги преснема и ще ги върна.

Л.Т.: Не мога да изнеса навън тия неща.

В.К.: Съгласен съм.

Л.Т.: Навън не, тука.

В.К.: Въпросът е следният. Така, добре де, а след време кой ще ги вземе тия неща? Мислили ли сте по тоя въпрос!

Л.Т.: Печката.

В.К.: Печката! А-а, Горе ще отговаряте за тая работа! За печката, как така!

Л.Т.: Печката.

В.К.: Как така печката? Добре де, а защо ги пазите досега, а не сте ги изгорили?

Л.Т.: Защото тя ме помоли и трябва да изпълня нейното желание.

В.К.: А тя защо не ги изгори, а ги дава на Вас да ги пазите?

Л.Т.: Да работя с тях.

В.К.: И сега значи тя Ви натовари, карма Ви създаде с тия неща, а Вие сега искате да ги сложите в печката. По-хубаво Вие ги дайте на друг, той да поеме задължението и кармата по отношение на тия неща, отколкото Вие да го носите. Как ще ги горите! Нямате право.

Ами ако трябвало Учителят да не идва, той няма да дойде. Ако е трябвало Савка да [не] дойде, не би дошла. Тя е дошла, получила от Учителя и то не принадлежи на нея това нещо.

Л.Т.: Вижте какво, аз не искам да загубвам вътрешния си мир.

В.К.: Съгласен съм, за вътрешния мир.

Л.Т.: Защото аз съм творчески дух и ми се пречи на творческата работа.

В.К.: Съгласен съм за Вашия творчески мир. За това съм съгласен. Абсолютно съм съгласен. И сте права. Сега, аз като взех тези неща, един месец Вашите неща, излезнахте ли от равновесие?

Л.Т.: За мои работи аз си отговарям, но вече за брат Христо и за сестра Савка, ето тука ще Ви покажа.

В.К.: Ще ми покажете после, ще ги видим, така. Сега да продължаваме нататък друга работа. Вие ще си помислите. Това е най-разумното – което аз Ви давам като изход.

Аз да ги преснема и пак ще Ви ги върна при Вас. Вие пак ще си ги пазите. А вече ще решите на кого ще ги дадете. Това е най-разумно. Тука не може да се преснемат, няма как, специална апаратура трябва. Не Ви лъжа.

Л.Т.: Ами как снехте ръцете ми?

В.К.: Ръцете е друго, друг е филмът, бе сестра! То се слагат на една поставка четири лампи, то е един фиксаж, то на милиметри се фиксира, не е така, не Ви лъжа. Ако видите, ще се хванете за главата ей-така. Много сложна апаратура е това, казвам Ви съвсем сериозно. Сега аз предлагам така, сега да Ви отбременя от този товар.

Л.Т.: Вижте сега, по закон, аз имам племенници, които законно могат да посегнат на това, което остава от мене.

Имам сестра, която има двама сина. Единият е композиторът Иван Пеев, само че на естрадна музика и той работи сега в Балкантон, само че Естрадния отдел. И даже дойдоха да ми кажат, че директорът на Балкантон, като чул, че става дума за мен, той казал, нямам нищо против да извадя гласа на Лилиана Табакова на плоча. Защото най-малките, на опашката, малки певици, им снеха гласовете на плочи.

Аз чух Милкова-Золотович, чух и Екатерина Апостолова – всички имат плочи, само аз нямам плоча. Не съм се явила, но понеже поддържам гласа си, продължавам да си пея.

В.К.: Вие казвате, че имате наследници, които биха предявили претенции върху тези неща.

Л.Т.: Да, да.

В.К.: Сега, въпросът е следният. Ние миналия път говорихме, че Вие ако искате, можете да прехвърлите Вашите наследствени права за издаване върху мене, върху мое име или върху някой друг, който Вие си изберете, за да може да издаде.

Л.Т.: Е, това са двамата братя Янкови. Сега те пристигат на 27 март 1991 г.

В.К.: И какво ще направят те? Ставаше въпрос, че като дойдат братя Янкови, тогава вече Вие ще прецените кому ще дадете тези авторски права.

Л.Т.: Аз имам едно поръчение от Учителя за Венцислав. Ето какво е. Той каза: „Ти ще работиш с него!" Пък аз казах: „Той е, викам, толкова по-малък от мене, как ще работя." А Учителят ми каза тъй: „Той е по-стар дух от тебе, ти си по-млад дух." Пък аз попитах: „Какво значи това?" А Той ми обясни: „Стар дух е този, който много пъти е слизал на земята и се е качвал. А млад дух е този, който по-малко пъти е слизал на земята. Ти си по-млад дух. Той е стар дух, много пъти е слизал на земята."

Значи Учителят не гледа с човешките наши очи на годините на човека. Той гледа дали си стар дух или си млад дух. А това се определя от това колко пъти си слизал на земята.

В.К.: Сега или накрая се уточняваме така: като дойде той, Венцислав Янков, от Париж, тогава ще се уточним.

Л.Т.: Значи вижте, аз пръстена му сложих.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Ами че това е много ценно нещо.

В.К.: Сега, при положение, че той не поеме ангажимент, аз ще поема ангажимента.

А до тогава ще изчакаме.

Л.Т.: Добре.

274. ПРЪСТЕНЪТ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Така. Сега, аз искам да разкажете историята с този пръстен, цялата история да я повторите – как е загубен, защото искам да я запиша.

Л.Т.: За пръстена?

В.К.: Да. Отначало.

Л.Т.: Учителят подарява на брат Христов един пръстен, който представлява (от чисто злато) змията е ухапала опашката си. На темето на змията имаше голям сапфир, а на мястото на очите на змията имаше две малки бели брилянтчета.

Брат Христов винаги носеше този пръстен на ръката си.

В.К.: За какво му подарява този пръстен Учителят?

Л.Т.: Във връзка с един изпит, който е бил на живот и смърт. И брат Христов издържа този изпит, и Учителят му подарява този пръстен.

Една сутрин той пристига преди аз да отида на репетиции в Операта, влиза при мене и изведнъж измени цвета на лицето си, побеля като стена и се смути. Защото ми каза, че за пръв път извадил пръстена от пръста си, защото искал да се изкъпе. И го закачил на верижката на часовника си и – няма го. Верижката виси без пръстена.

Аз бързах за репетиция и му казах тъй: „Веднага се качете и кажете всичко това на Учителя!"

На обед се видяхме. Той беше малко по-спокоен и каза, че Учителят му казал, че пръстенът ще се намери. На другия ден сутринта, както винаги

преди да слезе при мене, брат Христов застава под балкона на Учителюватa стая и си казва няколко молитви и формули, без да Го безпокои да Му чука на вратата. Ако Учителят случайно го извика от прозореца с ръка, само тогава се качва.

И забелязал, че над белите безбризчета на прозореца се показала дясната ръка на Учителя му дал знак да се качи по стълбата. И когато се качил, Учителят му предал пръстена.

Ето как е станало намирането на пръстена. С малкото трамвайче, което слизаше до първата спирка и се прехвърляхме тогава на големия трамвай, с туй малко трамвайче брат Христов слиза и се прехвърля на големия трамвай, за да дойде при мене. Но не минал покрай Семинарията, а слязъл, долу имало пътека в гората.

Със следващото малко трамвайче се качва раби [равин] Даниел, духовно лице на еврейската синагога, който искал да се срещне и да говори с Учителя. И когато слязъл от трамвайчето, помислил си дали да мине покрай Семинарията или да слезе по пътеката в гората и един глас му казал: „Слез и мини по пътеката в гората." Като стъпил на пътеката, видял един пръстен. Навел се, взел пръстена, турил го в джоба си и си казал, че ще го покаже на Учителя. При Учителя стоял с часове, дълго време говорили и забравил за пръстена.

И си тръгнал да си отива. И като направил известни движения, бръкнал в джоба си и като напипал пръстена, казал: „У-у, ами аз забравих да кажа на Учителя, че намерих тоз пръстен." И веднага се върнал при Учителя и казал: „Учителю, аз забравих да Ви кажа, че намерих този пръстен на пътеката в гората." Учителят му казал: „Този пръстен е мой!" „А-а, така ли? Щом е Ваш, заповядайте!" И му връща пръстена.

Сега, аз не Ви казах втората част. Това е първата част.

Сега втората. Минават много времена, един ден брат Христо среща раби [равин] Даниел и му казал: „Много Ви благодаря за пръстена!" „Какъв пръстен?" – и видял същия пръстен на неговия пръст. И тогава брат Христов му казал: „Този пръстен беше подарен от Учителя на мене след един много тежък изпит и Вие го намерихте, и го предадохте на Учителя."

И от дума на дума станало разговор върху музиката на „Големия Халуел".

Този **„Голям Халуел"** (Халуел значи хваление) е бил изпят от сестрата на Аарон, когато евреите минаха Червеното море. И се разделиха водите на морето и минаха сухи на другия бряг. Сестрата на Аарона, която беше пророчица и чиста дева, падна на колени, вдигна ръцете към небето и изпя „Големия Халуел", благодарност към Бога.

Този „Голям Халуел" [Magna Haluel] аз го пеех на латински. Нямах текста на староеврейски. И брат Христов казал на раби Даниел, имат ли те този „Халуел" в тяхната синагога на староеврейски. Той казал: „Имаме го. Ами запознайте ме с тази певица." И брат Христов ми го доведе.

Аз му изпях „Халуела" на латински, а той ми го даде на староеврейски. Те са осем куплета. И нямат тактове в мелодията. Без тактове. Свободно се пее, без тактове.

[*Рецитира първия куплет на староеврейски.*]

Това е първият стих. Осем са.

В.К.: А по музика на кого са?

Л.Т.: Изглежда, че са от Учителя.

В.К.: Кой Ви даде нотите? Учителят ли Ви ги даде?

Л.Т.: Да.

В.К.: Учителят Ви даде нотите?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие като пяхте тази песен, и по дух, как я възприехте? На Учителя ли е тази песен? Тази мелодия на Учителя ли е?

Л.Т.: Той не ми даде самите ноти, Той просто ми изпя и аз написах.

В.К.: А, Той Ви я изпял! Учителят! Вие я написахте.

Л.Т.: Да.

В.К.: И така я пеехте?

Л.Т.: Е, имам я сега на ноти.

В.К.: Точно това искам сега да питам.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи Вие така се запознахте с равин Даниел и с „Големия Халуел".

Л.Т.: Сега, каква е силата на този „Халуел". Той променя времето. Той може, със силна вяра, ако се изпее на умиращ човек, на тежко болен, прави чудеса. И затова не ми е позволено, когато за щяло и нещяло да го пея. Само при известни случаи.

Когато Неделчо Попов береше душа в къщичката на Борис Николов, която после събориха и отидохме с брат Христов да го посетим, той каза: „Сестра Лилиана, ти пееш този „Халуел". Изпей го за мене!" Добре, но възпряха ме отвътре, не ми позволиха да го изпея. Той още два-три дена живя и си замина.

В.К.: Вие ми разказахте за пръстена, първата част на историята. Втората част?

Л.Т.: Е, втората е това – раби Даниел. Да.

В.К.: Какво означава този пръстен с главата и с опашката?

Л.Т.: Ето какво означава. Учителят казва:

> „Ние всички имаме тази змия, която съблазни Ева в Райската градина. Ако извадим малкия мозък на човека заедно с гръбначния стълб – ето я змията, която е в човешкото тяло и която винаги го съблазнява. Когато змията не е ухапала опашката си, тя дава съблазън на човека. А когато улови опашката си, такава змия е символ вече на ония висши духове, които отдавна са ликвидирали всички човешки слабости".

И такава змия, този символ във вид на пръстен или каквото и да е, се дава на Дух, който е победил всички човешки слабости.

Например в деветте блаженства, за които Христос говори на планината, преди да започнем първото блаженство, Учителят дава следния текст:

> „И качи се Христос на планината, и приближиха се учениците Му до Него, и тия блаженства девет, които изговори Христос в „Проповедта на планината" (прочутата „Проповед на планината"), бяха отправени не към народа, а само към Неговите ученици."

И за всяко едно блаженство Учителят пък отговаря със свои думи и стават осемнадесет блаженства. Там Учителят казва следните думи:

„Когато блудният син се върна при баща си и каза: „Приеми ме като последен твой слуга, защото не съм достоен вече да се наричам твой син!", бащата му сложи на пръста на ръката пръстен във вид на змия, която е ухапала опашката си и го заметна с мантия на Божествено благословение, и сложи специална трапеза в негова чест.

И когато дойде по-големият му брат и възропта защо бащата не постъпва тъй към него, а към блудния син, бащата му отговори, че той беше загубен и се намери, и трябва да му подадем ръка, и да се радваме, че той се връща с разкаяние при нас."

В.К.: И този пръстен, след като си замина брат Христо, кому го дадохте? Вие го пазехте при Вас?

Л.Т.: Пазя го, ама го турих на пръста на Венцислав Янков. Той ме посети тука и ако беше се оженил и си имаше семейство, нямаше да му го туря на пръста.

Но той издържа, защото Учителят му е казал, че не е определено да се жени: „Твоята възлюблена е твоето изкуство, твоето пиано."

А на Любомир е казал: „Твоята възлюблена е цигулката ти, защото ако младоженикът е готов, неговата невеста сама ще дойде при него."

А тая негова невеста е неговата цигулка. И Учителят даде цигулката Си, най-хубавата Си цигулка, на Любомир, да изнесе Брамс-концерт в зала „България" с акомпанимента на Държавната филхармония. И Учителят присъстваше, и слушаше в неговото изпълнение на собствената Си цигулка. То беше голямо тържество.

Целият оркестър разбра, че Любомир свири на Учителювата цигулка. То се разнесе и те станаха прави, обърнаха цигулките на обратно и удряха с лъковете си в знак на възторг и поздравиха изпълнителя Любомир Янков. Това беше в зала „България".

И когато Венцислав занесе програмата от зала „България", Учителят да си избере което място иска, Учителят посочи първи балкон, средните три места. Добре, ама Венцислав каза: „Учителю, много съжалявам, че не мога да Ви изпълня желанието, защото в двореца при цар Борис гостуват сега хитлеристи и те са ангажирали тия места за себе си.

И когато вечерта беше вече концертът, като влязохме с брат Христов, ний бяхме на партера в първите редове. Най-напред вдигнахме поглед към първи балкон в средата, да видим какво има. Хитлеристите ги нямаше на трите стола. В центъра беше Учителят и двама братя от Изгрева от двете Му страни. Кои бяха братята, не мога да си спомня. Но узнахме, че тези хитлеристи заболели внезапно от разстройство и не могли да дойдат на концерта.

275. МИХАИЛ ИВАНОВ И КРЪСТЮ ХРИСТОВ

В.К.: Сега, въпрос. Вие казахте за беседата „Милосърдието"[264] – Учителят бил казал за Кръстю и за Михаил. Какво точно?

Л.Т.: Цялата беседа е за тях. Трябва да я намеря и...

В.К.: Да видим от коя беседа е, кое томче.

Л.Т.: Кое томче е, ще потърся, трябва много да ровя, да я търся. Той казва там преди осем хиляди години какви са били двамата братя Кръстю и Михаил.

Учителят береше душа на 24 декември 1944 г. и говореше на брат Христов и пред мен. Наведе се над главата ми и попита: „Дават ли ти още работа в Операта?"

Учителят не напусна така, как да е земята. Той всичко тури на мястото си. И берейки душа, Учителят се връщаше от време на време в тялото Си и казваше по нещо. И за Михаил каза: „Пак ще се срещнете и пак ще работите." Нали го четохте?

В.К.: Аз искам точно тука да го разчленим.

Той, Христо, пита: „Как е брат Михаил в Париж?"

Учителят казва: „Той се подвизава."

– Ако бях при него, щях ли да се подвизавам заедно с брат Михаил?

– Да, ми каза Учителят, дето е текло вода, пак ще тече."

Л.Т.: Да.

В.К.: Как го Вие тълкувате това нещо?

Л.Т.: Че в бъдеще те пак ще работят заедно.

В.К.: [*Чете*]

„Говори ми и други работи за брат Михаил и за другите. Учителят ми каза как да работим. Държах Му главата, цялата глава, за да си почива."

Защо я държа? Защото Той клюмвал, така ли?

Л.Т.: Да, клюмва.

В.К.: [*Чете*]

„Учителят ми каза: „Сега сте разделени. Трябва да се срещнете с Михаил и да продължите работата. И ще му подариш новото, което си научил и той не знае."

Л.Т.: Не е бил тука. Не знае новото от музиката.

В.К.: Защото не е бил тук и по музиката. Сега той прави ли опити, Михаил, да се събере с Христо?

Л.Т.: Не е правил.

В.К.: Христо не е правил.

Л.Т.: Но брат Христов също не е правил, но беше все в едно очакване.

В.К.: Така. [*Чете*]

„...ако брат Михаил не се върне и попитах: „Брат Михаил ще дойде ли тук, Учителю?" – „Ако той не дойде, ти ще отидеш!" – му каза Учителят."

---

[264] **Милосърдието.** 4 ½ ч. сл. обяд, [23 август 1922 г.]. – В: *Беседи*, обяснения и упътвания от Учителя дадени на учениците от Всемирното Бяло Братство, при срещата им в гр. Търново, през лятото на 1922 г. [София], [1922], с. 254–282.

Л.Т.: Добре, ама не стана.

В.К.: [*Чете*]

„Но този път ще работите по-добре, ще работите, няма да спирате, ще вървите, ще върнете положението.

– Учителю, моля Ви, кажете ми да ме приемете.

– Той Бог приема! – каза Учителят.

– Казахте, не подклаждайте много младите и не давайте горчивини на старите."

Така, значи той прави ли опит да ходи там, някакви постъпки?

Л.Т.: Не е правил, не.

В.К.: А писал ли му е писма на Михаил? Той да е писал писма на Михаил? Или Михаил да му е писал, кореспонденция да имат помежду си?

Л.Т.: Всъщност след заминаването на Учителя Михаил дойде, но това беше след 1975 г., да се поклони на мястото, където сложиха тялото Му и дойде една сестра да ми каже, но то е било само един миг.

В.К.: Да.

Л.Т.: Колата го чакала и ми каза, че Михаил току-що се поклонил на мястото на Учителя и влязъл в колата, и си отпътувал.

В.К.: Когато идваха Стела, секретарката на Михаил на времето, към 1956 година ...

Л.Т.: Стела Белмен?

В.К.: Белмен. Вие срещахте ли се с нея?

Л.Т.: Ами и в бараката ми даже дойдоха, тя, Стела и брат й, да. Защото Мария Тодорова, на Бориса, ги прати при мене, да питат **„Странника"** – последната песен на Учителя от новите песни, как е краят: надолу ли се слизат тоновете или нагоре.

Аз казах оригиналът както е – нагоре.

[*Пее*]: „Да възлезе молбата ми към Тебе." – нагоре, а не надолу.

В.К.: Какъв беше Вашият разговор, какво говорихте?

Л.Т.: Ами само върху това!

В.К.: Ставало ли е въпрос за издаване на беседите на Учителя, за да вземат правото за издаване на беседите?

Л.Т.: А, не, с нас не. Но тогава, когато те пристигнаха и бяха седнали на първия ред на партера в салона на Изгрева, аз излязох и изпях „Молитвата", която Учителят ми даде на октомври месец (Сега точната дата, трябва да видя, не си спомням). И казах, че ми посочи как да я изпълня. И аз имитирах на сцената, че първата фраза „Чуй, Господи" я дадох със сила. Учителят ме спря и каза: „Колкото по-тихо кажеш на Господа: „Чуй, Господи", Той ще те чуе. А после можеш да засилиш тона." Аз го направих това на сцената и тогава Мария се обади от партера (на първия ред бяха заедно със Стела Белмен и брат й), и каза: „Всичко туй, което ти го каза сега на български, кажи го на френски заради гостите!" Разбираш, щото аз го казах на български, салонът беше препълнен. Ама гостите не може да разберат, трябва да го кажа и на френски.

В.К.: И Вий го казахте.

Л.Т.: Е, да.

В.К.: Сега, към последната среща на Учителя има и нещо друго. [*Чете*]

„Българите ще имат още малко изпитание. Учителят му говорил още за него, за мене и за братя Янкови, но брат Христо не ми позволява да запиша всичко."

Какво не записа?

Л.Т.: Е, ама щом не ми позволява, продължавам да не казвам.

В.К.: То във Вашия личен път ли беше?

Л.Т.: Да.

В.К.: Или нещо друго?

Л.Т.: Не, във връзка и с Братството.

В.К.: С Братството. Нещо по отношение, в перспектива, на Братството?

Л.Т.: Да.

В.К.: И сега каквото Ви каза, сбъдна ли се?

Л.Т.: Е, сега всичко не мога да кажа.

В.К.: За това нещо, което Ви каза Учителят, сбъдна ли се?

Л.Т.: Развива се. Платното се развива.

Вижте какво, понеже моят баща е голям десенатор и директор на най-големи фабрики в Сливен и в София, и в Габрово, ние сме имали топове плат навити и имаме тука по една фирма на плата. Пише: английски плат, щрайхгарен плат, селски шаек. Най-различни топове платове, но животът ни поставя така, че този плат, както е навит с фирмата му, почва да се развива. Един ден се развива, да се види вътре какво е. Може този плат да няма грешки вътре; а може да има възли вътре на плата. А трябва да мине през ръцете на специални момичета, които да изчистят всичките дефекти на този топ плат.

Ето, животът ни постави така: да се развиваме, а не да оценяваме според фирмата – а какво има вътре.

276. САВКА КЕРЕМИДЧИЕВА

В.К.: Да, аз искам да разкажете за погребението на Савка и онова, което Ви е казала сестра Тереза Керемидчиева, майката на Савка, за срещата с Учителя.

Л.Т.: В деня, в който (вечерта беше) падна Берлин, целият народ ликуваше.

В.К.: Това беше 9 май 1945 г.[265]

Л.Т.: Тогава е издъхнала сестра Савка. И пущаха по небето светлини такива, заря имаше, фишеци светеха.

---

[265] Капитулация на нацистка Германия: В нощта на 8 срещу 9 май 1945 г. в източното берлинско предградие Карлхорст се състои официалната церемония по подписването на акта за безусловна капитулация на нацистка Германия. Съветската делегация се води от маршал Жуков, американската – от генерал Спатс, британската – от маршал Тедер, френската – от генерал Дьо Латр дьо Тасини. От името на Райха подписва фелдмаршал Кайтел. Това е краят на Втората световна война в Европа. В нея освен СССР участват още 60 държави като пряко е засегнато 80% от населението на земята. Военните действия се водят на териториите на 40 държави. Загиват приблизително 57 милиона души.

В.К.: Да.

Л.Т.: На другата сутрин отидохме да посетим майката на сестра Савка и да се поклоним на нейното тяло.

Намерихме къщичката на майка й. На едно одърче лежеше мъртвото тяло на сестра Савка и майката горко плачеше, и обуваше й на крачетата бели чорапки, и вързваше краката й с кордела, да не се отмятат настрани.

И като влязохме, тя се обърна към брат Христо и каза: Кръстю, Учителят веднъж каза една беседа, която ме разтърси издълбоко. В тази беседа Той каза:

> „Аз не съм срещнал нито една майка, която да подготвя детето си, дъщеря си за Господа. Тя подготвя дъщеря си за някой мъж, да я омъжи за някой мъж. А нито една майка не довежда дъщеря си за Господа, да служи на Бога."

Аз цяла нощ не спах. Станах сутринта рано, стоплих вода, извадих легена. Савка беше тогава деветгодишна. И казах: „Ела, майка, да те окъпя." Турих я в легена, изкъпах я. Преоблякох й чисти дрешки, хванах я за ръчичка и я заведох при Учителя, и Му чукнах на вратата. И Той се показа, и аз Му казах: „Учителю, цяла нощ не съм спала. Аз искам да бъда тази майка! Давам дъщеря си, детето си, не на някакъв мъж, а давам я в ръцете на Господа, да Му служи! Отсега нататък няма да питам гладна ли е, жадна ли е, облечена ли е, има ли покрив над главата си." И Учителят я пое за ръчичка и я прие.

В.К.: Когато е отишла, е била на девет години, така ли?

Л.Т.: Деветгодишна била. Така каза майката.

В.К.: И Вие... Тя беше погребана в Слатина, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вие бяхте на погребението с Христо?

Л.Т.: С нея най-напред съм изиграла първата Паневритмия. Затова първата Паневритмия се запомнюва. И след Паневритмията Учителят ни прие в приемната с брат Христов, и ме попита: „Хареса ли ти?" – „Учителю, аз нямам думи да изразя възторга си от Паневритмията. Тука всичко при Вас е естествено: имате естествено слънце, имате борчета, наоколо са, виждам тяхната аура и снежните върхове на планините. А в Операта ние имаме рисувано слънце, рисувани декори, всичко е изкуствено."

А Учителят каза: „Кое упражнение най-много ти хареса?" – „Най-много ми хареса **„Кой на ранина става да играй"**. А Той каза: „Когато някога в Райската градина бяхте богове, вие играехте това мистично хоро.

В.К.: И така Вие се срещнахте с Учителя след Паневритмията.

Л.Т.: На Паневритмията.

В.К.: И тогава за пръв път сте играли Паневритмия.

Л.Т.: Да.

277. ЛИСТЧЕТАТА ОТ БИБЛИЯТА НА БРАТ ХРИСТО (Кръстю ХРИСТОВ ТРИФОНОВ, 1897–1968)

Л.Т.: През 1914 г. започва зодията на Водолея. Тогава Учителят е получил знак отгоре, от Невидимия свят, каква мисия има на земята и тогава Му е казано отгоре, че ще бъде Учител Велик на цялото човечество, не само на България.

В *„Разговори на Учителя за себе си"*, ако ги четете наред, ще намерите това място, което Ви посочвам сега. Има го.

И в Арбанаси, когато се е качвал, в пост и молитва е бил и се е качвал на една височина, Му се явява Христос. И Христос Му казал: „Дай ми тялото си, дай ми ума си, дай ми сърцето си и работи за мене!" И Учителят Му отговорил: „Целият се предавам на Тебе и желая да работя за Тебе."

В.К.: Сега, този материал Вие откъде сте го взели? От Вашите записки?

Л.Т.: Аз още в заглавието пиша: от частни разговори, от лекции и от беседи. Даже и сега, когато чета всяка неделя имам тука беседа. Освен тази беседа, чета и други беседи. Щом срещна нещо, веднага прибавям, както и за числата, и за буквите. Не може човек всички букви да намери и всички числа. В процес на нашата духовна работа ний намираме все, в безкрайния извор на Учителювото Слово, все нови и нови неща и ги прибавяме към първите.

В.К.: Да. Сега, така, продължаваме за брат Христов. Как се казваше той? Някакви биографични данни? Той кога е роден, брат Христов? Как се казваше той? Трите имена и къде е роден?

Л.Т.: Кръстю Христов Трифонов.

В.К.: Рождена дата?

Л.Т.: На брат Христов върху Библията му, на Евангелието на Иоанна има залепено листче. Аз си служа сега с неговата Библия. И там пише еди-коя дата, сега не я помня да я кажа.

Учителят веднъж хващаше нов рояк на пчелите и брат Христов е бил.

В.К.: Дайте я Библията, да прочетем това нещо и да приключим.

Л.Т.: Добре.

В.К.: За да не се връщаме по-късно... Сега, това е Библията на брат Христов, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Той Ви я оставил?

Л.Т.: Ами като си замина, остана при мене.

В.К.: Тука, какво казвате за Евангелието от Иоанна? Тука какво сте намерили, на Евангелието от Иоанна?

Л.Т.: Ето, вижте как си ги е залепил.

В.К.: Това са листчета, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега аз ще прочета:

„Днес на Изгрева, на полянката до лозето, когато хванахме един рояк от пчелите, дата 4.VII.1940 год., 9 часа сутрин, Учителят ми каза да се наричам Христо. Христо, а не Кръстю, както досега. И ме назова Христо, и ми подаде един плод.

И в Търново, 1919 год., мен Учителят ме наричаше Христо и ми каза: „Освободи се от кръста."

На другата страна на листчето, което е залепено на Библията, какво има тука? Пише:

5.VII.1940 год.

Днес, 9 часа сутринта, Учителят свири на пианото „**Красив е живота**"...

Л.Т.: Да, „на нашата душа" – нова песен, която я даде чрез мене.

В.К.: И Той я нотирал?

Л.Т.: Първите тактове е написал.

В.К.: Първите тактове.

Л.Т.: Аз я имам. Дванайсет песни даде чрез мене.

В.К.: Да, това вече го знаем. А на първата страница на Библията той тука, има написано от едната страна „1917 год." А това е вече почерк на Учителя.

Л.Т.: Почеркът на брат Христо.

В.К.: Пак: на Христо или на Учителя?

Л.Т.: На брат Христо.

В.К.: А-а. [*Чете*]

Слушайте мене, вий,
които следвате Правдата,
които търсите Господа!
Погледнете канарата,
от която сте отсечени или
от дупката на рова,
от която сте излезли!

Във Господа ви говоря!
Повдигнете очите си към небесата
и погледнете долу на земята,
защото небесата ще изчезнат като дим
и земята ще овехтее като дреха,
но вий ще живеете във век.

Смирение, търпение, труд и
постоянство е нужно вам.
Имайте страх Господен –
това е начало на Мъдростта.

От Духа на Истината,
27 юни 1914 г.

В.К.: Тука има някои неща, които аз не мога да разбера какво е написано тук.

Л.Т.: Някакви неща?

В.К.: Сега, това е почеркът на брат Христо?

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Това не е на Учителя?

Л.Т.: Не е. А брат Христов беше против тъмното мастило. Винаги употребяваше такова.

В.К.: Така. Сега тука отгоре отбелязано, това е слънцето. Какво означават тези знакове?

Л.Т.: Чакай да го видя.

В.К.: Тоя знак е слънцето. Тука какво е сега? Някакви знаци има, които ние не ги знаем.

Л.Т.: Не бързам да отговоря. Трябва да проуча.

В.К.: Да, да се проучи. Сега на втората страница тука има триъгълник.

От лявата страна на катета на равностранен триъгълник пише следното:

„*Тайната в живота е триъгълникът*";

„*който примирява*" – това е на десния катет на триъгълника;

а основата: „*всички противоречия и мъчнотии*".

Това е външната страна на равностранния триъгълник.

Л.Т.: Да, *и равновесието...*

В.К.: Да.

Л.Т.: ... *в човека.*

В.К.: А във вътрешната страна е написал, на левия катет:

„*душа, сърце, чувство*".

А от другата страна, на десния катет, на вътрешната страна:

„*дух, ум, мисъл*"; а отдолу:

„*тяло, воля, желание*".

„Сряда, 27 януари 1932 год. Изгрев, сутрин."

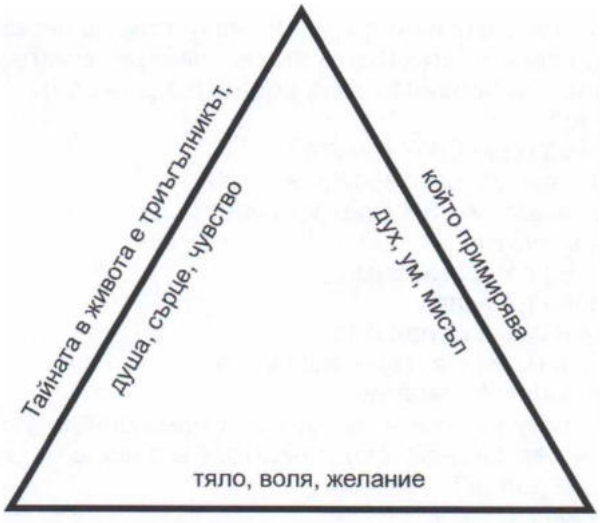

Л.Т.: Сега, Учителят е дал това. А равностранният триъгълник е емблема на Светлото Бяло братство.

В.К.: Да, тука вече на другата страна виждаме една Пентаграма и вътре вписан един... То не е, то е петолъчка вписано. Сега, тука има някои други неща, които не знаем.

Л.Т.: Цялата Библия има вътре бележки, които Учителят му е давал да ги напише и му е казал да изучава Евангелието на Иоанна.

В.К.: Сега, на една бележка пише: „Великият Учител на Великото Бяло братство на Светлината."

Тука в един кръг е написано следното:

Да имаш сърце чисто като кристал,
ум светъл като слънцето и
душа благородна и обширна
като цялата вселена, и
дух мощен като Бога и едно с Бога.

Това тука е една от тези бележки, които ние виждаме. Тука има други бележки.

Чакай да видим дали нещо евентуално ще намерим. Това е значи неговата Библия, в която той си е отбелязал.

Л.Т.: Много, много, много особено.

В.К.: Защо Учителят му е казал да чете Евангелието от Иоанна?

Л.Т.: Не зная.

В.К.: Не Ви е казал. Да, добре.

Л.Т.: Не мога да отговоря.

В.К.: Да, на този въпрос.

278. АРХИВЪТ НА БРАТ ХРИСТО

В.К.: Сега, тука има и някои други неща, това са бележки, да. Ние ги слагаме на същото място, пъхаме ги вътре, няма да се загубят.

Сега, имате ли бележка кога е роден, рождена дата?

Л.Т.: Какво?

В.К.: Кога е роден брат Христо?

Л.Т.: 1897 година, ама месеца не зная.

В.К.: Вие нямате ли някакъв документ?

Л.Т.: Имам, имам.

В.К.: Трябва да прегледаме.

Л.Т.: Трябва да видя.

В.К.: Тука нямате го при Вас?

Л.Т.: Сега в момента, трябва да видя.

В.К.: После ще го открием.

Л.Т.: Имам студентската му книжка, имам един диплом.

В.К.: Да, оттам ще намерим данните. Сега нещо от биографията да ми кажете? Къде е роден?

Л.Т.: Ето на.

В.К.: Това ли му е биографията? Вие сте я написали, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Четете. Ще може ли да четеш?

Л.Т.: Сега:

„Изпълнявам пред сестрите и братята дадена ми на брат Христо и на мене от Учителя, за да напишем и предадем Новата окултна и мистична школа по пеене. Тази Школа изхожда от нашите срещи и разговори по музиката и пеенето, на Изгрева в София. При тези разговори винаги бяхме заедно с брат Кръстю Христов, когото Учителят преименува брат „Христо". Затова при въведението и разговорите ни с Учителя, и при Школата по пеене, при „Битието", той се нарича с това име – Христо.

Брат Христо мина през вътрешната, мистичната школа на Учителя в град Търново. Учителят нареди той да живее там, в Търново, около Него, и брат Христо записваше в своя дневник всичките си опитности и поучения от Учителя. Добре, ама при обиските през 1959 година му ги взеха. Написаха в протоколите, че взеха всичко това от милицията."

В.К.: Значи той си имаше всички срещи, разговори.

Л.Т.: Да. От мене взеха 110 броя беседи и пет тетрадки.

В.К.: Къде бяха тия протоколи, да ги прочетем? Вие ги показахте.

Л.Т.: Пак ли да дам протоколите?

В.К.: Да.

Л.Т.: Тука са двата протокола.

В.К.: Тука са двата протокола при обиските от милицията.

Л.Т.: Аз не го видях да плаче за майка си като умря, но за беседите плака, с глас плака. В мойта барака доде и плака.

В.К.: Сега: [*Чете*]

ПРОТОКОЛ

гр. София, за обиск на 19 септември 1959 год.

Подписаният капитан Славчо Д. Русинов, служител в МВР [Министерство на вътрешните работи], и на основание на постановление на следователя на Държавна сигурност, в присъствието на поемните лица: Антон Сотиров Анев от София, извърших обиск в квартирата на Кръстю Христов Трифонов, квартал „Изгрев" номер 70 и при обиска иззех:

1. 93 броя беседи от Дънов
2. Календар за астрология
3. Психографология – 1 брой
4. 200 броя беседи от П. Дънов
5. Списание „Житно зърно" – 50 броя,

една Библия на староеврейски

Л.Т.: Да. Искаха после да я върнат, защото дойде една наша сестра и чукаше на мойта барака, и каза: „Идвам от милицията. И казаха да отиде брат Кръстю и Лиляна Табакова, че да им върнат староеврейската Библия, искат да я върнат."

Брат Христо не пожела.

В.К.: Значи те са искали да върнат староеврейската Библия.

Л.Т.: Искаха да я върнат.

В.К.: Да.

Л.Т.: Оригинална беше.

В.К.: Староеврейска Библия. Значи тука 93 броя беседи, календар, психографология, списание. Тука не пише за неговите тетрадки.

Л.Т.: Ама той...

В.К.: Вероятно не са отбелязани.

Л.Т.: Ама той не слагаше заглавия.

В.К.: Протокол, втори протокол: *„гр. София" – за „Обиск на 18 септември 1959 год."*

Л.Т.: След няколко дена.

В.К.: [*Чете*]

ПРОТОКОЛ

гр. София", за обиск на 18 септември 1959 год.

*По*дписаният капитан Славчо Русинов, служител от Министерство на вътрешните работи, на основание постановление на следовател на държавна фирма, в присъствието на поемните лица Антон Сотиров Анев от София, извърших обиск в квартирата на Цветана-Лиляна Василева Табакова, квартал „Изгрев" № 5, София, и при обиска й взех:

1. 110 броя книги – беседи от автор Петър Дънов (Значи 110.)
2. Списание „Житно зърно" – 31 броя
3. Пет броя тетрадки от лекции на Дънов

Л.Т.: А-а.

В.К.: Значи това са тетрадките на Христо.

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Пет лекции от беседите на Дънов, три броя лекции от беседите на Дънов, три броя книжки, беседите на Дънов, един брой книга по астрология и един пакет разни извадки от Дънов.

Л.Т.: А не пишат за Антиминса, че ми ги взеха, два Антиминса.

В.К.: Да.

Л.Т.: Не ги писаха.

В.К.: От друга страна има *„Извършил обиска"*, подпис, нали.

От едната и от другата страна има подписите на обискираните. Ами това ще се пази като архив, като история, че са взели и нищо не може да се върне. Това е било преди тридесет години, това всичко е изгорено, изхвърчано, няма го.

Продължаваме нататък.

Л.Т.: Няма ги.

В.К.: Аз искам да видя какво представляват тези тефтерчета тука, има тефтерчета. Ще може ли да ги видим?

Л.Т.: Чакай сега, тука.

В.К.: Тука какво представляват?

Л.Т.: Писма за сестра Мария, на Бориса. Ето и нейни писма до брат Христо.

В.К.: Тука сега това е една много интересна архива. Това са писма за сестра Мария и от нея за брат Христов. Сега, то е един много интересен документ и сега това нещо трябва да се прегледа, да се види. Това е една много голяма работа. Да, и тука има от сестра Мария, да, и за нея.

Л.Т.: Негови писма до мене и мои писма до него.

В.К.: Това е кореспонденция на Христо и Цветана-Лилиана Табакова. Какво ще ги правите тези?

Л.Т.: Цели торби пълно, пълно с писма.

В.К.: И какво ще ги правите?

Л.Т.: Защото всяка сутрин влизаше при мене с ново писмо. Цяла сутрин ги чета и размишлявам върху тях.

В.К.: Сега, тука виждам едно, тука това са някакви чертежи.

Л.Т.: Хороскопи.

В.К.: И сега Вие какво ще ги правите тези неща?

Л.Т.: Ще си ги пазя свещено.

В.К.: Няма ли да ги предадете на мене, аз да ги поема?

Л.Т.: А-а, не.

В.К.: Няма да ми ги предадете? Добре, аз питам. Искам да видя какво представляват тези неща, защото те са интересни.

Л.Т.: Ето например хороскоп.

В.К.: Това, чий е тоя хороскоп? Ваш ли е или негов? Обаче не се казва на кого е.

Л.Т.: Той много добре владееше астрологията, хиромантията, френологията и физиогномията, и графологията, и астрономията.

В.К.: Сега, той правил ли Ви е на Вас лично хороскоп?

Л.Т.: Не, само от Учителя. Аз не приемам след Учителя други да ми прави хороскоп.

В.К.: А, Учителят, Той Ви го каза, нали? Да, добре.

Л.Т.: Учителят каквото ми е казал, то ми стига. Няма нужда да проверявам при други, защото аз ще оскърбя Неговия Дух!

В.К.: Да, това е така. Сега, аз тука преглеждам през това време нещо интересно, щото нали това ми е целта: да проверим какво представляват тези неща.

А, тука има някакво „Послание по случай годишнината от обезсмъртяването на обичния ни брат Христо. На 26 април. Позволявам си да представя работата на брата в Школата на Учителя и впоследствие съвместната ни работа с Великия Учител."

Вие тука давате някакви интересни неща, правила за ученика, за резюмета и т.н.

А, Вие тук сте работили, добре.

Л.Т.: Аз не искам да разсърдя техните духове, защото те са живи за мене.

В.К.: Живи са, да. Тука имаме писмата за Михаил и от Михаил, така ли?

Л.Т.: Да. Тука знаете ли, той, брат Христо, как го реже Михаил от Париж! И каза: „Правиш приятелство с ония братя и сестри, които ти правят комплименти и те хвалят, но това не е правилно."

В.К.: Да.

Л.Т.: Напада го. Затова Михаил не се чувстваше удобно пред брат Христо.

В.К.: Да.

Л.Т.: Брат Христо беше много чист и безкористен.

В.К.: Да.

Л.Т.: Учителят го нарече пред мене: „Той е чист човек!"

В.К.: Да.

Л.Т.: Твърдя, че е чист. Аз си турям двете ръце в огъня за него. Абсолютно чист.

279. СВЕЩЕНИТЕ МИСЛИ, 1920 г.

В.К.: Сега виждам какво представлява този материал. Дай да видим другите материали какво представляват.

Л.Т.: Сега, пример. Той, Учителят, го е извикал още в 1919 г. в Търново, където ставаха съборите на Светлото Бяло братство. Брат Христо е записвал многото разговори с Учителя, които ги пазя, ама ги иззеха при обиските. Пет тетрадки дебели ми взеха. А аз ги пазех. Аз ще цитирам само малко от тях, за да се получи представа за поменатата Търновска школа на Учителя. Ето:

„*Четвъртък, 9. месец, 1920 година.* Най-важен ден.

Учителят ми каза: „Няма нищо, което може да спъне Божественото Състояние. Във физическо отношение сега преживяваме процеса на задържането, спирането на силите, които искат да ни деградират от миналото."

„*Петък, 10 часа сутринта, 1920 год.*

Днес Учителят ми говори за проявения и непроявения Бог, за правата, за окръжността, за мировото движение, за отношението на движението в човека френологически, физиогномически и анатомически по отношение на мировите движения.

Говори ми за пътя на светлината, за пътя и законите на съзнанието, на Божественото съзнание.

Мисъл за квадратурата на кръга, за времето и пространството, за правата линия като състояние на съзнанието, за човешкото по отношение на Божественото.

Отношенията на движенията от центъра до периферията на кръга по отношение на цялата вселена, по отношение на човека. Колкото е по-близо до центъра, толкова е по-бавно движението на ума и на сърцето, и обратното.

Говори ми за висшата математика, живота по отношение на математиката; правата като разстояние между раб и приятел. За един миг или за безкрайно малко време Отец прониква в безкрайността и „се връща пак в Себе Си".

Само върху туй може човек цели томове да пише. В центъра, връща се.

Във всеки човек, във всеки предмет има невидимо движение, което определя видимото, формите, външните форми. Може да се изчисли, да се знае всяко нещо, всеки предмет в каква сфера и как, и каква скорост на движение има по отношение на вселената, по отношение на Бога и колко се е отдалечило от центъра, от централното движение, от хармонията, от Мъдростта на Бога, от Отца,

от Единия, от Едината Воля [и] Сила; какво налягане има и каква гъстота има на материята или каква сфера на законите й влияе."

„**Трите закона на Веригата**:

1. **Люби Господа, твоя Бог с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичкия си ум, и с всичката си сила**.

В Него ще намериш твоето здраве и щастие, и твоето блаженство.

2. **Люби ближния като себе си**.

В него ще намериш основите на твоето повдигане.

3. **Бъди съвършен, както Отец твой е съвършен**.

В Него ще намериш връзката на Вечния живот и извора на всичките блага. „Всичко, което попросите в Мое име, ще ви се даде."

Днес, *от събота, 9. месец 1920 година*."

280. БРАТ ХРИСТО – РАЗГОВОРИ С УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: [*Чете от записките на брат Христо.*]

„Говорих с благия си Учител за това, което преживях по миналия събор досега с дълбок мир, с красота и сияния Той и все Той се доближи до мене и силен ритмус обзе душата ми.

Той говореше благо. От мое име се записваше.

Аз се промених, шепнех с устните си аз. Лицето ми стана друго.

Сега Той непрестанно чете във вечността, направи ми тълкувание, обясни ми законите на кармата, за миналото ми, за бъдещето, говори ми за центровете в нас, за законите в пътя, за посвещението, за самотата, през която всеки посветен и всеки Учител трябва да мине.

Спомни ми за Христа, Който е минал през това що е стр... Б..."

(Тъй е писано, тъй го преписвам. Не е позволено.)

„Положих всичко пред Него и пожелах, и помолих за нещо!"...

„*29, 9. месец 1920 год.*, (В братската вила.)

Ако се вземат атоми от едно въже, с което са били спасени много хора и се внесе в кръвта на един човек, този човек ще преживее същата радост, която са преживели хората и техните души, че са били спасени от това въже."

„Когато златото преобладава в кръвта на един човек, той е мъдър. На вас ви трябва злато. Желязото, което имате, трябва да го превърнете в злато, за да ви се поверят тайни.

Ученик може да стане този, който е чист, иначе опасно е."

„В този ден Учителят ни разкри някои закони на Мъдростта и разбрах какво е нужно, да Го разбираме и как Той мъдро работи, и узнах Неговата Велика Мъдрост."

Л.Т.: Не искам аз да прибавям, защото Мъдростта на Великия Учител можеше да работи с тоя суров материал, който е около Него. Сурова руда. Когато ме прати в Операта, ми каза: „Ще вземаш от суровата руда и ще туряш в пещта, и ще печеш!" – така ми каза.

[*Чете.*]

„Учителят каза: „Само този, който люби, има търпение." И приведе ми пример."

„Днес, *10, 9. месец 1920 год.*

„Повика ме и ми показа на небето фигура от облаци, и каза: „Ето, това е Тао! Тао!"

„*10. месец '20 год.*, четвъртък.

Днес един брат (парижкият брат Михаил) и аз работихме заедно с Учителя зидарство цял ден. Надвечер, когато свършихме, Той ни говори и ние Му изявихме някои проекти на душата ни.

Говори ни за небесен и земен човек. По пътя за вилата на брат Иларионов, Той, Големият, нашият Учител, скри се зад един дебел бряст. Какво е намислил да ни произведе, още не можем да си обясним. Но само едно узнахме: Неговата Велика Душа пожела да ни прехвърли в една сфера на красотата.

Това събитие е най-необикновеното и най-красивото в живота ни. Каква определеност от вековете, каква сцена на живота, каква красота от всемира, какъв ритмус на живот на живото Слово.

Двамата ние тичаме да стигнем. Знаете ли Кого? – Синът на слънцето, който бе вече тръгнал напред, без кон. Казваме си: Така ли ще те гоним, о, Учителю!

Ние бяхме позаминали това място, където се бе скрил Мъдрият.

Той чу разговора ни. С усмивка Той ни спря мълком и си скриваше устата като свенлива невеста, смеейки се и сияейки затуй, че без да забележим, Го отминахме.

И винаги Учителят, когато се смееше, винаги правеше тъй: закриваше Си устата или с кърпа, или с ръка. Не се смееше тъй: „Ха-ха-ха-ха!", както ние правим, винаги си скриваше устата.

Това беше нещо подобно на детинска наивност, на ангелска шеговитост. Знаете ли как си играят истинските деца? Това приличаше на слънцето: то бърза да се скрие зад някоя планина и пак двете малки деца бързат да се изкачат, за да го хванат. Така те вярват, недейте им се смя,

защото те толкова разбират. Още прилича на слънце, подир което тичат още две планети. Прилича още на пламък, около който тичат пеперудките, но стават жертва и не могат да го застигнат. **Жертва!**

После Той ни говори какво може да се каже по това, освен да се види как действа и се направи роса, сутринната, на цветята. О-о-о, Той ни говори за Мъдростта, за тайните на Своята мъдрост.

Колко много ни говори Той? Една капчица. Казахме Му сега букви: С.Б.Л.Е.Л. (Само Божията Любов е Любов.)"

„Днес, 17, 10. месец 1920 год., Учителят ни разкри тайната на стиха:

„Когато даваш с дясната ръка, лявата да не знае."

Когато служиш с дясната ръка, лявата да не знае; когато се говори на висшето Аз, нисшето да не знае.

Говори ни за състоянието на съзнанието у човека. Когато човек преживява висши неща, нисшето съзнание да не взема участие."

Л.Т.: Аз много пазя тия работи. [*Чете*]

„Да, двата принципа у човека са С.Р.

Когато на човека се помага, за да развием една висша идея, кога човек не знае законите, въздействата и на нисшето му съзнание С.Р. се явява нисшето и взема мерки (устройва) принципи, за да се препятства на човешкото осъществяване на нисшето.

Явяват се противоречия всякога е нужно висшето и нисшето съзнание у човека, двата ангела. Трябва да се внимава как и кога да се говори, и да се слуша, за да не чуе нисшето да не чуе.

Говори ни за магията, за кабалата и какъв трябва да е ученикът.

Учителят утре отива във Варна."

Л.Т.: Материалите са обемисти и трябва отделно да ги издавам. Добре, ама милицията ми ги взе.

В.К.: Вие тези записки отгде сте ги взели? Тези записки откъде са взети? От неговите тетрадки, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Преди да ги вземат?

Л.Т.: Да.

В.К.: И добре, че сте ги записали.

Л.Т.: Ама то е много малко! А те са много.

В.К.: Няма връщане. Унищожени са. [*Чете*]

„При всяко идване при мене брат Христов ми подаваше в ръцете по едно писмо, което току-що е написал. Затова имам безброй много писма от него, събрани от 33-годишното ни приятелство."

Л.Т.: Тия работи са за делото на Учителя. Аз тука изнасям само поздравителни късички писъмца за именния ми ден, който е Цветница, един

път в годината. Значи 33-годишно приятелство – 33 писъмца. Защото той ми написа последното, 33-то писмо за Цветница, то беше последното.

И отлетя от този свят при Учителя на 26 април 1968 г.

Тук ще предам само тия 33 поздравителни писма, а другите ще трябва да ги изгоря.

В.К.: И защо ще ги изгорите? Ще ги дадете на мен, да ги запазя.

Л.Т.: Ето едно писмо, то не е поздравително [*Чете*]

„19, 8. месец 1938 год.

Божията Любов носи пълния живот! В.Н.Ц.Д." – други букви.

В.К.: Какво значи?

Л.Т.: Не зная. Не мога точно да кажа, значи да лъжа. [*Чете*]

„На тебе, о, велика душа, аз изпращам моите съкровени поздрави!

Праща поздрави слънцето и звездите, и високите планини, и всички светли същества от Света на Виделината. И знай, че те винаги са с тебе, защото за Великите души време и пространство няма. Те живеят извън него и техните мисли и чувства определят времето и пространството.

Бог пише по небето, ангелите пишат в душите, а човек пише на книга. Като кого искате да бъдете? Нека бъдем и като Бога, и като ангелите, и като съвършените човеци.

Да сме съвършени, да творим и да обичаме като Бога. Да сме чисти, да пеем като ангелите и да служим като свръхчовеците. Да владеем истинските знания и изкуства, за да помагаме на човеците.

Три пъти на ден аз Ви пиша, пращам Ви своите поздрави и моите красиви мисли и чувства. Сутрин рано, след часовете на размисъл, когато слънцето изгрява, с първите му лъчи Ви пращам първото писмо. Внимавайте да разберете словата ми на обед, когато слънцето е на зенита горе и неговите лъчи творят в природата, когато всички плодове зреят; и вечер, когато слънцето е минало вече в другото полушарие, за да принесе своята жертва и на другата част на земята. А през теменужния мрак блестят звездичките от далечните светове.

Тогава аз Ви пиша и Ви говоря чрез трепетливата светлина на безбройните и много звезди на небето. Това, което и Вие ми пращате по звездите, по слънцето, и аз го получавам, и го разбирам.

И напълно според закона на лъчеизпускането, всички мисли и идеи са пръснати във всички посоки във вселената. И от душа на душа, от съзнание на съзнание и от мозък на мозък, от планета на планета, от звезда на звезда и от слънце на слънце, с тяхната бързина 300,000 км/сек, Великите души поддържат закона, творчеството и показват пътя на въздигането, на еволюцията. В един миг цялата вселена вече говори за Вас.

В действителност всичко туй е отношение и колко велик е човек; а със своите слабости, колко жалък е човек. Може да бъде навсякъде, където трябва.

Мога да Ви пиша, мога да Ви говоря, мога да Ви гледам през чистите очи на децата и през аромата на прелестните горски цве-

тенца. Когато работя, винаги Вие сте с мене, при мене или вътре в мене. Т.С.О.Д.З.

Брат Христов."

Л.Т.: Или **Филиел** – той така наричаше себе си.

„**Фил**" значи син, „**ел**" значи светлина – „Син на светлината", това е Филиел.

И той е говорил с Учителя за мене, и в следващото писмо ето какво пък му е казал Учителят за мене.

В.К.: Това са 33 негови писма за Вашия имен ден Цветница.

Л.Т.: Ама те са късички.

В.К.: Да.

Л.Т.: Щото за Цветница.

В.К.: Сега, какво е казал Учителят за тебе? Само това прочети.

Л.Т.: Тука: [*Чете*]

„Всеки ден ти пиша аз, М.О.М.О."

(Какво значи М. О. М. О. – „моя", „мила" ли, какво, не знам.)

„Моите писма, моите стихове приемаш ли ги? Разбираш ли ги? Да не се съмняваш.

Душата познава живота, сърцето, чувствата и тайните на природата, а умът разбира езика на слънцето.

Попитайте Вашите живи кокиченца в градинката Ви и те ще потвърдят това.

О да, М.М. И знай, че слънцето пише от изгрева до залеза. Пише по камъните, по тревите, по цветята. Навсякъде то слага своите живи слова. И учени, и поети до днес разгадават неговите тайни писма.

Това ще продължава безкрайно, защото слънцето непрекъснато пише, дава живот. Тъй също и звездите. Техният език е още по-загадъчен, С.М.

(Сестра М.)

Познавате ли езика на слънцето, на звездите?

Радвайте се на Д."

(Той ме наричаше „Дева".)

В.К.: Сега, въпрос. Вие казахте, че тука дава изказване на Учителя за Вас. Прочетете го.

Л.Т.: Ами да. Той ми го каза устно:

„М. Д., защото само ти единствена заслужаваш тая любов.

Цял живот да те учи на тоя език, който е въплътен на нашата скромна планета.

Когато вечер проникнат милионите лъчи на далечното слънце, звезди, тогава Той, Бог, Учителят, леко те събужда с една нежна мелодия и изпята толкова тихо, че я чуваш само ти.

После хваща те за ръката и те извежда в близката планина и сам Той ти разказва законите на звездното небе и извика на звездите: О, М. Д.!

Знай, че никога вече няма да бъдеш унила, защото Бог, съдбата, провидението пожела това за тебе.

Ти си избранница да носиш радост на унижените; да служиш на Доброто, да служиш на Любовта и Красотата.

Ти имаш необикновена съдба. Не си като другите. Затова си избрана. Затова си избрана и отсега нататък друг ще те пази. (Този друг е Учителят.)

Още по-добре. Благодари на Бога за всичко. Радвай се и Му служи. Не забравяй Любовта Му, Милостта Му и Добрината Му.

Ние идем от друг свят и по друг път вървим. Не по този, по който вървят другите. Отсега нататък животът ти ще ти се види още по-хубав, още по-необикновен, още по-красив, още по-съвършен, какъвто си е.

Хората ще ти станат още по-интересни. Не забравяй основната ИСТИНА: за Великия Живот се минава и през Великата Скръб.

Този е пътят на Великите Души.

Хората отпосле загубват Величието си и Божествеността си и затова се изявяват призваните души, предупредителите. И затова се явяват и Великите Учители на човечеството, и мъдреците, и поетите, и музикантите, и учените, за да изведат от безнадеждните души, да ги изведат. С. М.

Нека Всемирният, Всесилният Бог те благослови.

От брат Христо. 1938 год. Филиел."

В.К.: Да, Вие ми прочетохте неговите писма. И такива писма имате 33 писма за всяка една година.

Л.Т.: И те са вече късички.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Къси, да кажем 21. [*Чете*]

„Април, 1940 год., 10 ч. сутринта, Изгрева, София.

От Великия Учител Н. М. Л. И. З. С. В. (на Мъдростта, Любовта, Истината за сестра в) Господа Цветана Табакова, великата певица на Божествената красота М. Л. И. И. Ч. И. Д. (Мъдростта, Любовта, Истината и Честит Имен Ден).

Пожелавам Ви да живеете в мислите на Бога.

В.К.: Продължавайте по-нататък.

Л.Т.: [*Чете*]

„Да живеете в сърцето на Бога и в Неговите Дела, в Неговото проявено Битие и Бог да живее във Вашите мисли, във Вашите чувства и във Вашите дела, постъпки и във Вашето чисто тяло.

Това е великата Истина, това е блаженство.

Нека песента на ангелите се проявява през Вашето гърло, през Вашия ум, чувство и воля и да бъде за славата на Неговото Име, Учителя и с братя и сестри.

Само Божията Любов носи изобилния и пълния живот!

Брат Христо Филиел.

Подрав от изгряващото слънце, от цветенцата и птичките."

Л.Т.: Тук следва „Молитвата на Царството", преписана от брата и прибавена към поздравите.

В.К.: Така, добре. Вие в тази тетрадка сте отбелязали и сте преписали неговите поздравления.

Л.Т.: Някои от тях, пише той, че ги пише върху масата на Учителя в приемната. Влязъл е при Учителя и пред Него ми написва.

В.К.: Да, добре. Сега, само на тази тетрадка какво има отначало?

Л.Т.: Тук Учителят говори за дишането.

В.К.: А да, това е за дишането. Да, добре.

Л.Т.: Тука Учителят говори за епохата на Водолея. Учителят говори за богомилите и богомилството, защото Той ми каза, че аз съм живяла някога и работила с богомилите във Франция.

В.К.: И оттам Ви е връзката с Франция.

Л.Т.: Не всичко пиша, затова някои работи не са написани. Аз съм писала по-едрите неща. А подробностите са вътре в моята душа.

В.К.: Аз искам да продължа, да прегледаме бележките на брат Христо, неговия архив. Да продължим. Тука какво представлява този плик? Това е негово тефтерче, така ли? Да, тука имаме негово тефтерче, да.

Тука има ли писма на Учителя до него, освен тези, които сте сложили на стената? Писма на Учителя до брат Христо? Учителюви писма?

Л.Т.: Да.

В.К.: Тук някъде?

Л.Т.: Някои, те са много свещени и не желая да бъдат публикувани, ако ще би да бъда и най-последното същество на земята. Те са много свещени.

281. БЕЛЕЖКИТЕ НА БРАТ ХРИСТО

В.К.: Тука са бележки на Христо.

Л.Т.: Вижте сега, какво беше най-главно в живота на брат Христо: Той записваше на малки листченца всяка беседа, като казва: еди-коя беседа, датата.

Ето например това е беседа. Но той никога не сядаше на стол да слуша Учителя – винаги беше прав. И казваше тъй: „Аз не мога да седна и да слушам Бог да ми говори, а аз да седя седнал. Аз трябва да бъда прав."

И когато Учителят си замина, за първи път го видях да седне на стол. През всичкото време стоеше прав, въпреки че единият му крак беше по-къс. А той именно като накуцваше, трябваше да сяда.

В.К.: Сега, тези бележки представляват негови извадки?

Л.Т.: Във време на... Учителят говори, той прав пише.

В.К.: Това, което му прави впечатление?

Л.Т.: Ето, ето.

В.К.: Това е много ценен материал.

Л.Т.: И ги носеше тука, в джобовете, и казваше: „Учителю, ето моите банкноти" и ги вадеше. Това са все беседи. И как да ги разчитам? Има много интересни неща.

В.К.: Ето сега Вие ми показвате някои неща. Ако Вие не ми ги показвате, друг няма да знае какво е и след време ще ги изхвърлят, а те са ценни неща.

Л.Т.: Много ценни, ама трябва да ми се надуе главата.

В.К.: Е, няма, ти ще ги предадеш на друго поколение, на следващото поколение, да ги пази. И това поколение съм аз. Ще ги предадеш на мене, аз да ги пазя и това е. И след време те ще ги четат.

Л.Т.: Ето ги на, то пише.

В.К.: Аз предлагам тези неща да ми ги предадете!

Л.Т.: Вижте колко са интересни.

В.К.: Интересни са и те са много на брой.

Л.Т.: Много, защото той не записва всичко, а записва най-важното.

В.К.: Да, ясно, ясно, вече имам представа какво представляват тези неща.

Л.Т.: Това е една малка част. Аз имам цели торби.

В.К.: Такива?

Л.Т.: Да, пълни.

В.К.: Тези неща след време трябва да се подредят.

Аз имам една идея: след време, когато се пише за него, ще се извадят тези извадки от Словото на Учителя, ще се напише, че са написани от Христо, стоейки пред Учителя, бележки, взети стоейки пред Учителя. А това е материалът. И това трябва да се препише. Това е една много голяма работа, вероятно едно следващо поколение ще го прави и това е много ценен материал. Това трябва да се препише на пишеща машина, по дати и т.н. Да. Ето сега колко са много.

Л.Т.: Някой път съм се спирала на тях, ама имам и музикална работа.

В.К.: Няма, това Вие не може да го свършите, това трябва да го предадете на нашето поколение, да го поемем и това е. Ние трябва да го поемем и да го съхраним, да. Ние трябва да го поемем, този материал е много ценен.

Л.Т.: За мене тези са свещени листчета, свещени.

В.К.: Ето сега какво намираме на едно листче [*Чете*]

„Взето от Утринно Слово, *19.09.1948 г., 3 ч. с.* [сутринта]
Вероятно това е изрезка. Той е писал.

> Адам и Ева са прегрешили, защото любовта им към Бога е била по-слаба от любовта им към желанието им да станат учени и като богове!"

Л.Т.: Е, туй то.

В.К.: Той го е видял и си го извадил, това е интересно нещо. А тука има неща и през времето на Учителя. Ето [*Чете*]

„10 ч. с., 19.05.'40 г.

> Животът е един, но има степени.
>
> Сега живеете върху грешните тела, земята и тялото е опасано в бездната на живата"...

Тука не мога да го прочета, тука трябва да се мисли.

Л.Т.: Виждате ли? Надува ми се главата, някой път...

В.К.: [*Чете*]

> „Тука сега се създава третият Адам. Първият Адам е този, на тази земя; вторият е в Битието.
>
> В древността е създадена религията, „науката за сърцето".
>
> Сега се създава третият Адам."

Л.Т.: Това към „Битието" трябва да го прибавя.

В.К.: Обаче това не може да се разчете. Трябва да се мисли какво е написано.

Л.Т.: Аз ще го отделя.

В.К.: Да. Сега се създава третият Адам. Първият е бил не на тази земя. Вторият е в Битието. [*Чете*]

> „В древността е създадена религията или „наука за сърцето", да се пречисти сърцето. А сега е науката за пречистване на ума.
>
> При създаването на третия Адам стават катаклизми."

Л.Т.: Сега се създават.

В.К.: Да. [*Чете*]

„*продължение на 10 часа на 18-и*, Великден.

> „Когато Господ накара Адама да сложи имената на животните и му каза да не бъде като тях; а на Ева е казал да не си заравя главата в земята, това е материалното."

Това са интересни бележки тука. Това е една много голяма работа за едно следващо поколение. И това трябва да се препише.

Л.Т.: Това е богатство.

В.К.: Трябва да се пазят тия неща.

Л.Т.: Той тъй казваше: „Учителю, ето моите банкноти!"

В.К.: Да, наистина са банкноти. Сега, аз предлагам следното: да помислите на кого да ги оставите. Аз предлагам себе си. Съвсем сериозно, да можем да ги съхраним, защото например след Вас, нали човек не е безсмъртен, не че аз Ви изпращам в Невидимия свят, знаете.

Л.Т.: Да, ама докато съм жива...

В.К.: ...нека да стоят при Вас.

Л.Т.: Не, ама докато си работя...

В.К.: ...нека да стоят при Вас, аз не искам да ги взема сега. Но след Вас човекът, който ще бъде Ваш приемник, ще види това и ще каже: Ах, това е нищо, нищо не струва и ще каже бам(!) – в огъня и ще ги изхвърлят. А аз бих желал да ги съхраня.

Л.Т.: И дума да не става да се изхвърлят.

В.К.: Ясно, да, докато сте жива. А после?

Л.Т.: Ето на, вчера беше неделя. Аз си правя своите молитви и идва сестра ми.

В.К.: Хубаво, ето сега Вие ми разказахте какво представляват тези неща.

Л.Т.: Но това нищо не е, цели торби имам.

В.К.: Но никой не знае, че имате торби, никой.

В.К.: А тази тетрадка, какво представлява тази тетрадка? Това е на брат Христо тази тетрадка, така ли?

Л.Т.: Да. Той си е записал тука разни неща с висок почерк. Той си е писал някои неща и т. н.

В.К.: Да. Сестра, това е голям, хубав и суров материал и трябва вече да решите кому да го оставите, да го предадете на мене. Голям е този материал.

Л.Т.: Аз живея, те са за мене живи – брат Христо, неговата сестра Виктория също е жива за мен.

Виктория също, тя си замина десет дена преди него. И когато брат му... Сега е жив и е член на Партията. Беше комунист, но сега не го знам. Той погребал Виктория и на другия ден пристига, и иска да влезе при брат Христо. Очите му надути, цяла нощ пътувал и тука носи черно.

Викам: „Махни черното!" Отвън почна да плаче.

Викам: „Обърши си очите, засмей се сега! Няма да казваш пред брат Христо, че си погребал сестричката му вчера."

Той идва след погребението. Откъсна черното, обърса се, засмя се. Тя си замина на 16-и, той на 26-и.

Добре, ама душата му узна. Той се смее, влиза при него, вика: „Как си бе?" Той му викаше Къче, глезено.

А брат Христо каза: „Как е Виктория, сестричката ми?" „Много добре!" – а тя е погребана вчера.

А той каза: „Виктория..." и взе да плаче за нея. Той почувства. Те много се обичаха. Негова родна сестричка. И то от Братството.

Наричаха я Виктория, защото носеше бялото знаме на всички сестри във Варна, байрактарка беше. Аз много я обичах.

В.К.: Как казахте, Виктория коя?

Л.Т.: И сега, на 16 април винаги правя молитва за нея и пея.

На 26 април направих композиция за брат Христо и я изпълнявам:

Призори, Учителю, Твоите ангели дойдоха
и с аромата си изпълниха присъствието ни
и отлитнаха с любимата душа.
Брат мой, Вие слизате, носен от Великия Учител
с други бели братя, и говорите ми с песен:
„През вечността ще бъдем с Великия Учител
и ще Ви помагаме."
Душата е безсмъртна и отива да наследи други някои
предели, откъдето е дошла.
Тя минава през звездите, посещава и слънцата,
нови дарби придобива за живота.

Туй всичко го пея винаги на годишнината му. Може даже да се е преродил някъде, но аз правя молитва и за сестричката му, и за него и пея.

В.К.: Добре, сега, други има ли тука материали? Те са всички такива материали.

В.К.: А къде са писмата от Учителя до него?

Л.Т.: Сега, оригиналните му писма до мене и мои писма до него – тия писма изразяват едни красиви отношения между две души, които работят за Учителя.

В.К.: Да, значи това представлява тази кореспонденция: писма от него до Вас и от Вас до него. Така, съгласен съм.

Л.Т.: Виж как, свещено ги пазя.

В.К.: Хубаво, правилно. Сега по-нататък. Имате ли писма на Учителя до него? Писма от Учителя собственоръчно?

Л.Т.: Трябва да прегледам.

В.К.: Както тия писма, които са били окачени. Защо? Защото аз искам да ги преснема. Да може да ги съхраним.

Л.Т.: Тука!

В.К.: Сега, тука има някакво писмо. Я да видим какво е тука положението.

Л.Т.: Може и да е мое писмо. Това е моят почерк, нали тъй?

В.К.: „Поздрав Цветана" – значи това е Ваше.

Л.Т.: Мое.

В.К.: Щото аз...

Л.Т.: Имам и мои, имам и негови.

В.К.: Да, това е 1938 г. от Габрово.

Л.Т.: И винаги си говорихме на Вий. Никога аз не съм му казала на ти – винаги на Ви. Такава, учтивата форма.

В.К.: Така. А къде са писмата на Учителя до Него? Не сте ли сложили някъде?

Л.Т.: Ще търся сега.

В.К.: Вие миналия път ми показахте един наряд от Учителя, собственоръчно написано, наряд от Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз искам да ми го дадете, да го преснемем. После пак ще Ви го върна.

Л.Т.: Трябва да видя, още повече, че в събота погребах моята приятелка.

282. ПИСМА НА УЧИТЕЛЯ ПО СТЕНИТЕ ЗАКАЧЕНИ

В.К.: Аз искам да прочетем тия писма, да може да ги запишем – дето има от Учителя до него тук на стената.

Л.Т.: Трябва да се движа сега.

В.К.: Чакайте, не бързайте.

В.К.: Сега ще прочетем, ще цитираме някои писма на Учителя до брат Христо.

Сега тука на стената виждаме окачени няколко рамки.

Горе, високо вляво, са дадени два портрета на Учителя; долу има портрет на Учителя с Христо; от другата страна – Олга Славчева и горе пише следното:

„Днес, на *1.09.1939 г., 10 ч. сутринта* говорихме с Учителя в стаята Му за моето минало и бъдещето. Откри ни нови закони за Мъдростта и с какви методи да работя за в бъдеще. Каза ми да си избера една глава от Евангелието на Иоанна и пак да отида, и да ми говори върху нея.
Днес, 1.09., 5 часа сутринта, постих.
Специален клас, Изгрева, София.
Брат Христо Кръстев."

В.К.: Сега, ще прочетем тези писма. [*Чете*]

„Пишете повторно за развоя.
Обични Кръстю и Михаил, Аз ще ви помогна добре.
Живият Господ Христос.
София, 11.12.1919 год.", (*подпис* на Учителя Дънов).
„Празното поле трябва да се прочете от душата."

Сега, тука тези неща са разкъсани, виждам нещо са откъснати и са залепени допълнително ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Елате да видите. Тука аз виждам нещо и което ме смущава, а това е че... Сега то откъснато ли е това? Понеже виждам, че го няма.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ама Вие ли сте го откъснали?

Л.Т.: Да.

В.К.: И защо?

Л.Т.: Не знам.

В.К.: Ама кой го е откъснал? То е рязано. Виждам, че е рязано тук.

Л.Т.: Не знам.

В.К.: Нали виждате, че отдолу продължава нещо друго.

Л.Т.: Е, Той казва, накрая с душата си може да живее.

В.К.: Живият Господ. Ама тука е откъснато. То е имало надпис. Аз виждам, че тука е имало някакъв надпис. И от тука е откъснато.

Аз, както виждам, това писмо, което е било, е отрязано, за да се премахнат някои неща и след това са сложени други неща, които са подходящи.

Л.Т.: Той казва тука, най-долу: „С душата си прочетете празното."

В.К.: Ама не е редно така да късат писмата на Учителя.

Сега, друго пише: *„Кръстю и Михаил"*.

Това е друго писмо. [*Чете*]

„Живот чист и свят. Любов непрестанна, вяра постоянна, надежда всегдашна.

Бог е Бог на Любовта. Тая Любов се различава от всичко друго. Тя не дири своето. Всички многоточия във Вашето писмо трябва да ги превърнете в рационални числа.

За мен важи Истината. Тя е, която носи Божията Светлина. Се казва: Път, Живот, Истина.

Като свършите работата си, ще се върнете във Варна. За това ще ви се каже.

Само в изпълнението Волята на Бога е Вашето спасение. В него е всичко.

(подпис, *свещеният подпис* на Учителя Беинса Дуно.)

София, 16 април 1921 г."

Л.Т.: Чакайте сега. Тези, които дойдоха за телефона да го поправят, преместиха малко пианото и работиха. И единият слезе долу, а другият остана тука и направиха връзка по телефона. Аз се съмнявам, че туриха някаква машинка, да подслушват каквото говоря.

В.К.: Не, не ми се вярва. Няма какво да подслушват. мина това време. А от тебе няма какво да се подслушва. Значи другото писмо на Учителя [*Чете*]

„Л. К. (Любезни Кръстю, обаче с буквите Л. и К.),

Получих Вашето писмо. Онова, което преживявате, разбирате. Душата трябва съвършено да се очисти от всички минали свои грешки.

Сегашното е резултат на миналото.

Ако слушате моите съвети и ги изпълнявате, ще Ви съпътствувам да излезете с богата опитност от сегашното Ваше положение. Ще работите да се въдвори изгубената хармония.

Всички трябва да се научите, че правилата в Божествения свят не се менят.

Ще трябва да изправите раздвояването си на Вашето съзнание. Само Любовта е, която изглажда всички и обновява, оживява и възкресява.

Пожелавам и на двамата ви добра подготовка.

Ти работи усърдно над себе си.

Моите ученици трябва да бъдат в хармония с мене и с законите, в които живеем.

(подпис на Учителя, *свещеният подпис* на Духа Беинса Дуно)

Само Божията Любов.

София, 20 април, юни

В.К.: Но коя година, не се знае.)

Сега, по-нататък какво има на стената?

Тука имаме вдясно една рамка, в която отляво е сложен портретът на Учителя; няколко портрети по-надолу има снимка на брат Христо с Учителя.

283. МАТЕРИАЛИТЕ НА ЦОНЕВ ЗА „БИТИЕТО"

В.К.: Учителят е долу и е написано с пишеща машина следното:

„Битие"

С една окултно-мистична музика Учителят одухотворява, оживява седемтях космични дни в „Битието" от Мойсея с нови музикални форми.

Този образ, тази космическа система на „Новото Битие" е донесена от Учителя от един далечен, съвършен свят по Божие поръчение.

Учителят преустроява живота на Новото Небе със свещените Слова и музиката на „Новото Битие" със седемтях свята и седемтях епохи от Царството Божие.

Тази е великата задача на Учителя с „Новото Битие" – да подготви човечеството за Шестата и Седмата раса и да пребъдат в Царството Божие.

„Новото Битие", което Господ създаде, се отнася не само за Космоса, но и за отделния индивид.

Ако се изпее от един човек, изменя се битието на отделната личност; ако се изпее от един род, изменя се битието на този род;

ако се изпее от един народ, ще се измени битието на този народ; ако се изпее от една раса, ще се измени битието на тази раса възходящо към Шестата и Седмата раса.

Учителят свири и пее, устройва се Небитието, създава се нова вселена.

Учителят свири и пее и всички ангели от седемте Небеса и от седемтех сфери му пригласят, и започват строежа на Новия космос.

Седемтях тона се преплитат в седемтях Божествени дни.

Сега се създава Небесният човек.

След греха на Адама и Ева, Бог ги извади от рая и сега Учителят с „Новото Битие" ще ги върне пак в рая.

Ще се преустроят клетките на организма им: на мускулите им, на кръвта им, на сърцето, на гърдите, на мозъка им и с това умът, сърцето, чувствата и волята им, и душата, и духът им ще бъдат готови за Шестата и Седмата раси.

Битие – Слово, което вечно се разцъфтява в небесната
красота;
Битие – букет, направен от небесна светлина.
Там звездите образуват за вечни времена своята светлина,
там планини се издигат в необятни височини,
морета, океани със своите води слизат в красиви глъбини.
Битие, кой не е потръпнал, кога се е изправил
с поглед на Духа пред великият градеж на Бога – Битието?
И още кому е дадено великото предназначение
да произнесе това свято име, това свещено Слово
като начало на един възвишен извън себе си свят.

И още думата „Битие" – една песен.

Битие, Учителят непрестанно пее и се проявява от 1 до 7+3, Любов, Мъдрост и Истина.

И стават 10 – числото на всички Божествени възможности плюс една двойка – Живота, майката, видимата природа; и стават дванадесет – закон на съвършенството.

Тринадесетият е законът на жертвата, Христос мина през него.

„Новото Битие" е започнато в 1941 г. и е работено до края на 1944 г.

Учителят каза: „Сега ще ви изпея нещо, което е за готовите, за учениците. Всеки един Божествен ден ще внесе по нещо ново в устройството на Космоса и човека и всеки човек поотделно ще изживее своето Ново Битие. Амин."

Битие

Пей, певецо, пей вечно, следи Бога
при изгрев и при залез слънце,
при нощите, обсипан[и] с небесни светила.
Тишина, пей и в песента.
Аз, който събрах красиви перли, готови за букет,

положен върху челото на певеца,
днес, сега, ей в този момент
на своята скромна маса изплитам
тоя венец, увенчан със Славата на Вечния,
Името на Който той знае. Амин.

В.К.: Сега, този текст чий е: Ваш или на Христо?

Л.Т.: Той е на един брат от едно село, селянин, поет, писател, който ме чу, като изпях цялото „Битие" в салона. От едно село в Търговищки окръг. Той сега не е жив.

В.К.: Как се казваше?

Л.Т.: Казваше се Цонев. Прати ми едно писмо от село и каза тъй:

„Приготвил съм цяла тетрадка само за „Битието".
Аз излязох като новороден от салона, като чух сестра
Лилиана като изпълни „Битието".

(Цялото „Битие" изпълних на сцената и си акомпанирах с цигулката, защото още не бях направила акомпанимента за пиано.)

„И толкова бях не на себе си, че като отидох на гарата, не знаех какво да правя.

Трябва да си купя билет, да си отида на село.

Дойде един младеж и каза: „Дядо, какво искаш?" Ами искам да си купя билет. Дадох му пари, купи ми билет.

Като че не бях на себе си.

(Ето, не е музикант, поет е, вижте какви работи пише.)

Тетрадката – Вий ли ще дойдете да ми гостувате на село или да Ви я пратя по пощата?"

Л.Т.: И той ми я прати и аз я имам сега. Цялата тетрадка е само стихове за „Битието".

В.К.: Значи това нещо го прочетохме. По-нататък трябва да помислим върху нещо друго. Почувствал какво нещо е „Битието", така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Да, то не всеки може да го почувства, а той го е почувствал.

284. ЗАЩО БРАТ ХРИСТО ИДВА И ДУШИ ЛИЛИАНА?

В.К.: Сега, понеже ставаше въпрос за брат Кръстю, за брат Христо, за когото ние говорим днес, аз прочетох тук две писма. Вие трябва да намерите и другите писма, за да можем да ги прочетем. Аз искам да ги преснема, за да можем да ги съхраним, защото трябва да се запазят.

Л.Т.: Не, достатъчно е това. Повече не ми е позволено.

В.К.: Добре, не е позволено.

Л.Т.: Не ми позволяват.

В.К.: Съгласен съм, съгласен съм. Не Ви позволяват. Не Ви позволяват. Така, добре.

Сега, нещо друго да ми извадите, да ми прочетете, някои негови бележки? Да имате още? Казахте, че имате някои документи – кога е роден, какво, що и как. Така, тука намираме една студентска книжка, университет, студент. Той сега какво е следвал?

Л.Т.: Той всички неща, които правим, не обича. Сега туй, което върша, той не го обича.

В.К.: Ама той не го обича, обаче ние трябва да имаме някакъв ред, порядък и документация, нали трябва да има нещо!

Л.Т.: Ще почне нощем, като спя, да ме души!

В.К.: Няма да Ви души, как ще Ви души!

Сега, аз чета:

„Учебната година в Университет в София, Физико-математическия, 1924–1925 г."

Ето сега, тука ние виждаме и четем:

„Христов Кръстю от село Бобица, Македония, записан на 14 октомври 1924 г. Зрелостно свидетелство № 274, издадено от Държавната мъжка гимназия, кръщелно свидетелство 18/933."

Обаче тука той къде си е сложил документите?

Л.Т.: Винаги Учителят държеше той да присъства, когато работим „Битието".

В.К.: Да.

Л.Т.: Когато той чакаше братя Янкови и не дойде, Той каза: „Къде е – каза – Кръстю? Христо?"

В.К.: Да. Сега, тука виждаме факултетска, неговата легитимация и виждаме една легитимация от 10 октомври 1925 г. тука , във Физико-математическия университет и трябва да проверим за някаква рождена дата, дано излезне. Тука някакви дати.

Л.Т.: Ти как го намираш туй?

В.К.: Нещо намерено.

Л.Т.: Счупено.

В.К.: Това вероятно някакъв негатив. Чакай да видим какво е това. Ами това е неговият негатив. Именно това е тази снимка, за която става въпрос. Това е неговият негатив.

Л.Т.: И парчетата ще приберем.

В.К.: Момент, ще приберем всичко. Това са тефтерчета, момент.

Л.Т.: Пазя, най-малкото листче, не злоупотребявам. Всичко пазя.

В.К.: Сега трябва да се сложи.

Л.Т.: Всичко запазвам.

В.К.: Хубаво, че си запазила. Да.

Л.Т.: Христо имаше връзки и с Никола Петков, и със Стамболийски, които ги убиха българите. Той влизаше при най-управляващите и ги лекуваше по методите на Учителя.

В.К.: Да.

Л.Т.: Имаше връзки с върховете на всички правителства. Всички много го ценяха. Особено братя Янкови трепереха за него, и бащата, и майката – Янко Янков и майката. Сега те са в Невидимия свят, но аз много държа на това дали човек издържа на съблазните в живота. Дали като е дал известен обет, обещание, може да го издържа.

В.К.: Много трудна работа.

Л.Т.: Трудно е, верно, ама е голямо благословение.

В.К.: Е да, но много е трудно. Много е трудно.

Л.Т.: Трудно е, знам го това.

В.К.: Сега да проверим какво има друго.

Л.Т.: Сега, нали Ви казвам, тия обиски, които ми направиха през 1958 г., ми взеха най-ценните неща. Това е.

Той къщичката си нотариално ми я преписа.

В.К.: Къщичката.

Л.Т.: Дървената. Неговата стаичка ми я преписа нотариално за мене.

Аз живеех вътре. Разграбиха я. Нищо не ми платиха.

В.К.: А тука Вие не можахте ли да искате нотариален акт за този апартамент?

Л.Т.: Нищо нямам. Под наем съм.

В.К.: Тя, Фаустина, пианистката, върнала ли се е?

Л.Т.: Не. Не знам.

В.К.: Не знам, не се е върнала. Вероятно е там още на почивка в село Искрец.

Л.Т.: Сигур е още там.

В.К.: Може да е останала още. Нека да стои там.

Л.Т.: Ами хубаво, да имаш търпение да отваряш писмата.

В.К.: Това е кореспонденция между Михаил и Кръстю.

Това освен че търпение, човек трябва да издържи психически. Сега в момента тия двамата са горе в Невидимия свят и могат да съдействат, а могат да пречат за една такава работа. Така.

Това е от Михаил писмо, щото пише „Кръстю", „твоя брат Михаил".

Ако те желаят, да ги оставят на мен да ги съхраня – да ми ги предадат. Ако те не желаят, нека други да ги вземат.

Аз нали пред тебе давам молбата си към тях двамата. Аз ще ги съхраня, ще ги запазя като архив, но при положение, че решат и двамата от Невидимия свят.

Л.Т.: Сега на 27-и той ще има в зала „България" концерт.

В.К.: Кой? Тия Янкови ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Те още не са дошли. Те ще дойдат. Така.

Л.Т.: Те са пуснали дълбоки корени в Париж.

В.К.: Да.

Л.Т.: Венцислав Янков председателствува всички видове комисии, конкурсни комисии. Много го уважават там.

В.К.: Аз ги искам тези писма, аз искам, тропам и искам! Аз не искам да крада, да лъжа, аз ги искам. Защото всичко това ще изхвърчи и ще изчезне.

Ето, например искам тези писма, които са от сестра Мария Тодорова до брат Христов.

Л.Т.: Те пак трябва вътре да се пъхнат.

В.К.: Те ще се върнат. То е всичко пъхнато, аз не съм взел нищо. Искам и тая кореспонденция между Кръстю и Михаил да ми я предадат. Сега не може.

Л.Т.: Имам. Сега не.

В.К.: Добре. Ето Ви писмата. Като не може – не може. Сега, по-нататък продължаваме, продължаваме по-нататък.

Сега, аз продължавам да искам – Вие продължавате не да отказвате, не да ми ги давате. Щото нямаме време и ние трябва да работим.

Сега въпросът е следният. Аз искам да ми дадете на Савка Керемидчиева тефтерчетата, да ги преснема и ще ги върна след една седмица.

Л.Т.: Не може да излезат от тука.

В.К.: Е, как да не могат да излезнат, могат да излезнат.

Л.Т.: Само тука.

В.К.: Няма как тука да се преснемат.

Л.Т.: Вий имате материалите на Савка!

В.К.: Абе нямам ги тези неща, имам само стенограми.

Л.Т.: Тези са ми дадени, аз работя с тях.

В.К.: Сестра, аз прегледах какво има вътре в тия тефтерчета. Това са преписи. И това, както виждам аз, не е почеркът на Савка.

Л.Т.: Не е, да.

В.К.: Това е някоя друга сестра, ето е преписала. Вие сте сигурни, че това не е почеркът на Савка?

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз го виждам, аз познавам почерка. Те са преписани от тефтерчетата на Савка. Сега кой е преписал – дали майка й е преписвала, дали е почеркът на майка й, не мога да ти кажа. Не мога да кажа.

Л.Т.: Важно е, че е от нейните тефтерчета.

В.К.: Аз искам да го прехвърлим и ще Ви го върна на Вас. Той фактически не е почерк на Савка. Щото аз познавам, аз ги прегледах и ги прехвърлих, и виждам, че това не е почерк на Савка.

Л.Т.: А Вий имате почерка на Савка?

В.К.: Аз го познавам почерка на Савка.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз го познавам, защото аз съм работил с нейния почерк и като го видях, разбрах, че не е почеркът. Но има неща, които са преписани, които аз не ги познавам и не ги зная.

Л.Т.: Това, което имате, е ценно, нали?

В.К.: Никой не спори, но не са тефтерчета на Савка, т. е. не е нейният почерк, а е преписано. И затова Вие спокойно може да дадете аз да ги прехвърля на ксерокс и ще Ви ги върна. Нали работим?

Л.Т.: Сега не.

В.К.: Кога? Друг път?

Л.Т.: Друг път.

В.К.: Друг път, добре. Щом се двоумиш, помислете!

Л.Т.: Защото аз имам работа.

В.К.: Абе разбирам, дайте ги за една седмица и ще Ви ги върна. Дайте да видим тефтерчетата. Аз искам да видя почерка. Не е почерк на Савка. Вие ги имате преписани. Аз искам само да ги прехвърлим на ксерокс, да ги имаме.

Л.Т.: Ето на, в две тетрадки всичко е преписано.

В.К.: Вие го имате. Аз не искам Вашето, аз искам това, другото, тука да го прегледам. Да го прегледаме, защото това ми трябва.

Ето сега това например са ценни неща тука на преписите. Но това, което е преписано, не върви за почерка на Савка.

Л.Т.: Защото аз композирам. Например разговори на Бог Отец с Учителя ги композирам и ги пея. Затова съм в процес на работа.

285. НИКОЙ НЕ ИСКА ДА СЪДЕЙСТВУВА

В.К.: Какво казвате, Учителят Ви прати на нейното легло да си починете, така ли?

Л.Т.: А, защото предната вечер бях пяла опера „Марта", а на другия ден пях пред Учителя в салона и аз прошепнах на брат Христо, че имам нужда да почина. И пях, и Той каза на сестра Савка да ме тури на нейното си легло. Влязохме в стаята й, съблякох си, много хубава рокля имах, да не я смачкам. Тя ми даде една дрешка, въобще аз имах връзка с тая сестра.

В.К.: Да.

Л.Т.: Съвсем без слух беше, фалшиво пееше.

В.К.: Та така й е постановката на живота.

Л.Т.: Да, значи трябваше да работи в музиката.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Сега непрекъснато правя композиции. Разговорите на Бог Отец с Учителя аз ги пея.

В.К.: Те са песни, някой ги е правил.

Л.Т.: „Молитвата на Учителя" също я пея, „Отговор на Бог Отец" – с акомпанимент, с всичко. Затова аз съм в процес на работа.

В.К.: Хм, хъм, добре. Така. Сега, ако Вие ми ги дадете да преснемем тефтерчетата, днеска – днеска е понеделник, вторник, ще ги преснемем до петък – събота.

Л.Т.: Не, те от тука няма да излязат.

В.К.: Добре де, няма, аз не ги вземам, но при положение, че ми ги дадете, нали, 3-4 дена да ми ги дадете, иначе не могат да се преснемат. То се фокусира на фотоапарата по специален начин. Не ги давате, не може.

Л.Т.: Което може, може. Сега не може.

В.К.: Няма как да ги прехвърлим. А трябва да се преснемат. А тука няма как да се преснемат. Не може да се преснемат. Аз бих ги преснел, но няма да може тука. Тука не върви. Няма как да се фокусира тая работа, да.

Л.Т.: Предстои музикалната част.

В.К.: В какъв смисъл музикалната част?

Л.Т.: Аз продължавам да работя музикално и много се съмнявам дали телефонистите не направиха някое приспособление за подслушване.

В.К.: Нищо никой не е направил, защото я няма вече комунистическата власт.

Л.Т.: Отде знайте, че не е направил? Какво той тука работи часове?

В.К.: Ами часове работи, за да мо[же] да се провери връзката на телефона с централата. Никой няма да Ви сложи подслушвателен апарат, за какво им е. Никой няма да сложи.

Л.Т.: Защото, когато бях в бараката си, в двора на брат Жечо Панайотов, той прие Митко Василев, който работи в Атомния център с жена си, и момиченце имаха, момиченце. Той ми каза тъй: „Ти пееш и свириш в стаята си, а аз се намирам в този момент в Панчарево и тука на ревера имам закачено едно топченце, което снема всичко, кото ти свириш и пееш. До такава степен сме стигнали в техниката.

В.К.: Да, това е така, но никой няма да слага сега в апартамента Ви някакъв микрофон.

Л.Т.: Да, ама защо четеше той тука всичко?

В.К.: Чете, защото му е интересно. И на мен ми е интересно. Когато влезнах за пръв път, гледах като втрещен, и на мен ми направи впечатление. Никой не го интересува тази работа и този материал, който имате. Те нашите хора не ги интересува, че другите, външните хора ли? Изключено е, гарантирам.

Л.Т.: А имате ли писмо от Вашата Милка Кралева?

В.К.: Нямам писмо, аз нямам писмо. Аз не съм й писал. Сега, според мене, нали, ето ние дадохме една задача на Благи Жеков. Има един месец, той не преписа песнопойката. Нали щеше да препише. Аз му дадох и какво да извади. Той не направи нищо. Един месец мина. Тоест моето мнение е, че нашите хора, хората от Братството, не правят нищо, не работят. Те се оправдават с това и с онова.

Л.Т.: Верно е това.

В.К.: Това е така. Аз нарочно му дадох пред Вас, за да го изпитам. И той бе изпитан. Един месец нищо не е направил.

Л.Т.: И доста време не е идвал. Той взе пишещата ми машина „Марица", да я занесе на поправка.

В.К.: В момента има семейни задължения, аз го разбирам.

Л.Т.: Има, има.

В.К.: Но важното е да свършим Вашата работа, която е работа на Учителя и работа на Бога. Сега аз си свърших първата част.

Л.Т.: Сега това последното, което Ви дадох, последната среща с Учителя, тя е достатъчна да я приложите в...

В.К.: ...Музикалния сборник.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз повече материал за Музикалния сборник не Ви искам. Но сега ние трябва да продължим другата работа по отношение на песните, т. е. първата част е творческият Ви път; втората част е разговорите, които имате и третата част трябва да се приложат песните. Трябва да се приложи цялото „Битие", 12-те песни със...

Л.Т.: 12 песни прибавка. Да, да, да, знам.

В.К.: Да ми предадете също ония песни, които не сте дали, а аз ги имам записани.

Л.Т.: Да.

В.К.: И затова според мене трябва да се извика Милка Кралева да дойде и да ги препише тук.

Л.Т.: Ама тука сега в тоя сборник, който приготвяте, няма да има ноти.

В.К.: Не, не, никакви ноти няма да има.

Л.Т.: Само преживявания.

В.К.: Само преживявания.

Л.Т.: Ето мойта последна среща.

В.К.: Това е достатъчно. Онова, което сте дали за музиката на Учителя, за пеенето, аз ще ги включа тия неща от Ваше име. Това е напълно достатъчно. Ние говорим за нещо друго. Говорим, че тя трябва да дойде, според мене, да препише, щото ясно пише.

Л.Т.: Ясно, но има някаква причина, че не идва.

В.К.: Тя идва в София, но има причина. Защото ние точно се уточнихме, че аз движа нещата и тя беше написала писмо, че тя иска да дойде и между Вас и нея никой не трябва да бъде, дори и аз.

Л.Т.: Да.

В.К.: Дори да дойде тя...

Л.Т.: Виж какво, аз много я обичам тая Милка.

В.К.: Чакай сега, има нещо друго.

Л.Т.: Сега, какво Вий имате помежду си, то си е Ваша работа.

В.К.: Тя в момента няма да може да се ориентира в тоя материал, който аз минах с Вас толкова време. Сега, тя трябва да прочете Вашите разговори. И като прочете Вашите разговори...

Л.Т.: Ами те трябва да се напечатат.

В.К.: Не, Вашите разговори Вие нали имате три копия. Вие ми дадохте едно копие.

Л.Т.: Бе дадох, ама аз искам да се публикуват.

В.К.: То не може да се публикува, докато не мине една голяма работа. Тя, Милка, трябва да прочете същото това копие, да прочете и да издири кои песни трябва да се извадят. Аз съм ги извадил и сега трябва да дойде, и да ги препише. Тя така да дойде – не е ориентирана. Тя не знае какво да преписва.

Л.Т.: Ами да.

В.К.: И затова аз смятам следното да се направи...

Л.Т.: Понеже Вие вече сте ориентирани.

В.К.: Аз съм ориентиран и аз зная какво трябва да се направи.

Първо. Трябва да се... Понеже Вие имате три копия, три копия. Едно сте дали на мене и според мене най-правилно е да дадете още едно копие, второто копие, да го изпратим по пощата на нея, да може тя да го прочете в разстояние на десетина деня. Аз ще извадя ония неща, които тя и да бъде готова. И със същото копие тя ще се върне тука и ще почне да работи при Вас. Това е начин, друг начин няма. Защото ако дойде тя и не е подготвена, не е запозната с текста, нищо няма да стане. Тя трябва да се запознае там в Бургас подробно, спокойно и тука идва и казва: „Дай тая песен да препишем" и тя сяда, и пише. Тя трябва да бъде подготвена, трябва да бъде въведена, защото тя не знае нищо, защото Вие за пръв път давате на мене тия неща. Така стоят нещата.

И аз предлагам следното, но Вие ще решите. Вие го решавате този въпрос, но той е най-умният и хитър ход, умен и хитър.

Л.Т.: Вижте какво, мен не ми трябват толкова инструменталист, колкото мен ми трябва хор и оркестър, да го дирижирам, защото аз съм дирижирала, когато, даже и в Операта ми дадоха палка – когато отсъстваше Мишев, на мене дадоха палката. Аз съм учила тия работи и мога да се справя.

На Изгрева изнесох цялото „Битие" с хор и оркестър. След това арестуваха Борис Николов, на 27-и вечерта, сутринта във...

286. КАК ВЛЯЗОХА ПЕСНИТЕ В ПЕСНОПОЙКАТА НА МАРИЯ ТОДОРОВА

В.К.: Сега, днеска е 11 март 1991 г.

Сега искам да разкажете историята с песнопойката, песнарката на Мария[266]. Те сега идваха при Вас, искаха песните на Учителя.

Л.Т.: Вижте сега, Мария Тодорова и Борис Николов идваха през ден, през два или поотделно, или заедно, да дам нотите на „Битието" и новите песни.

Но брат Христо тогава отиде да работи, защото нямахме просто средства за най-необходимото, да се нахраним. И преди да отиде на работа, ми казваше нищо да не давам.

И аз упорито отказвах да дам всякакви ноти.

Мария много настояваше, много, просто като слиза по стълбата, спира се и вика: „Недей бе, дай ги! – казва – Ще издаваме нова песнопойка, дай ги."

„Не, викам, няма да ги дам сега." И това продължи доста дълго време.

Те пращаха и Неделчо Попов, който стана пак причина за...

В.К.: ...издаване на песните.

Л.Т.: За издаването. Също и на него отказах.

Сега, през туй време в Операта хвърляха око към мене, защото всички чужди диригенти, които са гостували в България, когато ме представяха с други певици на конкурс, все мене посочват. Харесваха ме. Избираха аз да бъда на премиера. И тогава ми дадоха, премиера ми дадоха, на „Лучия ди Ламермур".

И почнаха черните репетиции. Кои са черните? – С оркестър и игра. Значи все едно аз днеска две опери да изпея: сутринта и следобед още веднъж. То е страшна умора. А че пък другия ден те турят и да излезеш и пред публика, пък друга роля да пееш. Трябва много добра постановка на гласа, за да не го загубиш просто.

А през туй време ме поканват да отида във вилата на Борис, че имало братско събрание, за да вземат някакви решения по отношение на бъдещи печатания.

Аз отказах, защото и без туй бях малко простудена, и си лекувах гласа. Даже, за да издържам, аз не говорех вкъщи, щото говоренето много измаря гласа. Трябва да имаш много добра постановка, да можеш да издържиш.

И отказах, и пратих брат Христо. Добре, ама те не били доволни, те искали аз да отида. И какво се е получило, не знам, говорят, че ще излиза песнопойката.

В.К.: Вие бяхте решили да им ги предадете и издадохте нотите. Вие нали им дадохте нотите?

Л.Т.: Не, отначало не давах нотите.

В.К.: Не, но нали тогава им ги дадохте, за да излезе песнопойката?

Л.Т.: Най-после дадох.

В.К.: А, най-после дадохте.

---

[266] Песнопойката или песнарката е издание съставено и редактирано от Мария Тодорова - Песни от Учителя. София, [1949]. 204 с.

Л.Т.: И имам писъмца от Неделчо Попов, залепени върху нотите ми. Като отворя да свиря, може да ги видите: „Сестра Лилиана, веднага да пратиш, защото да ги прегледат и да се печатат" – вече печатат, да.

Имам такива няколко писъмца, които са документи, които показват, че аз съм ги дала и новите песни, и „Битието". Тъй че ако иска някой „Битие", ето го в песнопойките, да си го вземе, въпреки че Учителят ми каза да не го нотирвам, да го имам в себе си.

В.К.: След като излезна песнопойката, имаше ли някакви редакторски грешки в „Битието" и в 12-те песни, които сте дали, имаше ли някакви грешки, редакторски, на нотите?

Л.Т.: Сега, при печатането може да са се получили, но тогава нямаше. А пък при печатането друг път стават и печатни погрешки, нали?

В.К.: Да.

Л.Т.: А в старите песни, те вървят заедно и с новите, има много погрешки, които аз съм си ги коригирала за себе си и ги прилагам в моето изпълнение.

В.К.: Така, въпрос. Вие бяхте дали песните и бяхте написали какво, че са дадени чрез Лилиана – Цветана Табакова и Кръстю Христов, така ли бяхте написали отгоре?

Л.Т.: Ами така, защото и той участваше. Най-после той беше солист в хор „Кирков". А той е партиен хор и го дирижираше Георги Димитров, композиторът. И даже го извадиха соло да пее „Бандура" за един концерт.

И тогава Георги Димитров, който беше министър-председател, беше жив и го ръкува, за да го поздрави за пеенето. Щото брат Христо много тънко разбираше музиката и вокалното изкуство.

В.К.: Имаше ли хубав глас?

Л.Т.: Така, природна дарба. И имаше много хубав глас.

В.К.: Какъв беше гласът му? Баритон или?

Л.Т.: Бас-баритон, но по-скоро към бас.

В.К.: И сега при песнопойката те махнаха Вашето име и името на Кръстю Христов?

Л.Т.: Те въобще не го туриха. Не че го махнаха.

В.К.: Изобщо не го туриха.

Л.Т.: Е, сега.

В.К.: Защо не го сложиха?

Л.Т.: Не зная.

В.К.: Какви им бяха съображенията?

Л.Т.: Неверни неща писаха: че по настояване на мене, аз съм била настоявала да се приемат на доверие песните, които предавам, че са от Учителя. А пък аз не съм настоявала въобще. И това е просто един шамар отгоре ми, и това е напечатано и пръснато по цял свят в големите песнопойки.

И аз тогава им казах: те трябва да коригират това нещо. И до тука сме дошли, и това е.

А пък Милка Кралева, дето ми ги донесе – хубава печатна работа, музикална, вътре виждам и една моя композиция. Тя е моя композиция, не е Учителюва: **„Станете, вие мъртви, станете от гроба!"**

В.К.: Това е Ваша композиция, а те са я сложили, че е композиция на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Ами това е грешка, те не знаят. И защо не са Ви питали?

Л.Т.: Ами ха де!

В.К.: Не са Ви питали.

Л.Т.: Тя е моя и я имам с акомпанимента тука. Те турили, че е Учителюва, без да ме попитат. Ако бяха ме питали...

В.К.: Без разрешение.

Л.Т.: Щото аз имам много композиции.

В.К.: Да. И накрая те, Мария Тодорова и Борис Николов, махнаха, не Ви сложиха Вашето име и на Кръстю. И сега в тази песнопойка не се знае кой е авторът. Отзад пише, че е дадена чрез ученик. Кой ученик, никой не знае кой ученик ги е дал.

Л.Т.: Именно.

В.К.: А това не е правилно.

Л.Т.: Да. Аз го търпя това положение и нямам лоши отношения, нито чувства към никого. Но имам две писма от Филип Стоицев, много обидни писма. Пъхнала съм ги даже отделно, в една стара ръкавица.

Едното писмо е до сестра ми и до нейния втори мъж (Тя два пъти се жени), до Възкресен Анастасов, а той бе третият й мъж. Изобщо сестра ми Султанка е по женитбите.

В.К.: И Филип Стоицев Ви упреква, че това не са песни на Учителя. И ги отхвърля и смята, че това е Ваше творчество.

Л.Т.: Защо той, Христо, бил казал пред министъра първо моето име, а неговото зад мене. Значи той претендира защо ме има. И така песнопойката остана с неточно предадени неща.

В.К.: Аз смятам, че сега ще е коригирано, ще оправим тази работа.

Л.Т.: Но не точно е казано, не е точно.

В.К.: Първо, не е редно; второ, не е правилно; трето, е обидно; четвърто, е кражба, кражба. Пето – лъжа. Не е работено от някой друг, а от Вас. А отгоре казват – „един ученик". Добре де, къде са имената на другите ученици?

Л.Т.: Ами даже не казват и името ми. Името ми е... А аз бях „царица на София", така ме наричаха.

В.К.: Не е редно и не е правилно.

Л.Т.: Аз имах даже и специална публика, която търсеше билети за мое изпълнение, която се нареждаше на опашки сутрин рано, за да присъства.

В.К.: Аз смятам, че с това ново издание ще се коригира тая неправда, защото има творчески път Ваш, след това имате разговори и трето, всички песни, които са дадени чрез Вас, ще бъдат дадени. Ще бъде написано, че са от Лилиана Табакова, записани от Учителя в присъствието на Кръстю Трифонов.

Л.Т.: Ами точно тъй е.

В.К.: Обаче искам да постигна с Вас и да разреша един проблем, понеже Вие сте певицата.

Л.Т.: Аз.

В.К.: Чрез Вас ги дава Учителят и затова неговото име, на Христо, не може да се пише, че е автор, нали?

Л.Т.: Ама не може, това е лъжа.

В.К.: Лъжа. Но ще пишем „със съдействието му".

Л.Т.: „С присъствието или съдействието", както искате.

В.К.: Това ще го направя аз.

Л.Т.: Защото...

В.К.: Аз ще го направя така: „**с присъствието и съдействието** на Кръстю Христов или Христо Трифонов Христов, което е едно и също, понеже във Вашите „Разговори" там е споменато от Учителя за Христо.

Л.Т.: Христо – Трифонов, Христов.

В.К.: И всеки, който чете, вижда, че той също участва и той помага.

Л.Т.: Да.

В.К.: Но за самите песни, понеже Вие сте авторитетът.

287. КАК И ЗАЩО СЪМ СЕ РОДИЛА

Л.Т.: Сега, когато още първата ми среща с Учителя брат Христо ме въвежда, аз казвам (Още не ми е казал да седна, още сме прави), целунах Му ръка и Му казах: „Как съжалявам, че по-рано не съм Ви познавала. Щях да избегна много грешки и страдания в моя живот." А Той каза...

В.К.: Учителят.

Л.Т.: Да. „Не е било време да не сме се познавали. Преди осем хиляди години твоят глас е работил в светилищата и храмовете, като жрица си пяла и като весталка в Моите окултни школи."

Аз се почудих.

„И дала си обет пред Бога, и си го нарушила. И затова сега бързаш да се върнеш, да не пропуснеш представлението, което сега ще се дава на земята."

Той за пръв път ме вижда. Той даже позна какво е моето раждане. Моето раждане не е обикновено. Сега може да затворите магнетофона, да Ви кажа.

В.К.: Не искате да го заснема?

Л.Т.: Не искам да го снемете.

В.К.: Добре, затварям. Значи Учителят Ви казал, че ти си вързана по-скоро за Него.

Л.Т.: Значи Той знае даже и за това нещо. „За да не изпуснеш представлението, което ще се дава сега на земята, да не изпуснеш Мене" – това ми каза.

В.К.: Той сега вижда, че майка Ви е била бременна с Вас, че маха гардероба и получава, и пометва, и Вие се раждате.

Л.Т.: И тогава не е имало родилни домове. Баба ме изражда.

Моята баба е прочута в Сливен, тя има една тайна и с нея си замина. Тя лекуваше епилепсия. И когато си замина, всички питаха: „Министър ли погребват?" То файтони, то коли дойдоха на такива хора, които тя ги е лекувала, на погребение. Всички се чудеха: такова погребение не е било.

Аз помня това погребение, щото бях малко момиченце и моята майка ми каза: „Чеденце, ще ти дам, ще ти вържа парички в една кърпичка, ще отидеш при черквата „Свети Димитър", на площада. И там има много файтончета. Ти ще спреш и ще кажеш: „Чичко, на ти парички и ме заведи, там пише адреса."

И ме заведе при баба, при нейната майка. Точно това направих. Баба беше вече облечена, готова и се качихме на файтона и я докарах при мама.

Тогава беше военно положение. И на другата сутрин баба не става от леглото. И седнала до стената така и не е в съзнание. А нямаше лекари, всички бяха по фронтовете. Извикахме, в съседство имаше един лекар, който лекуваше само животни, ветеринарен лекар. Той каза, прегледа я: „Крушата чака да падне, не я бутайте, тя така ще си издъхне."

И на другия ден я погребахме. Тя дойде на гости, за да си замине в нашия дом. Затова Ви казвам, че тя имаше тази тайна да лекува епилепсията. И тя ме е извадила от майка ми.

В.К.: Тя е била баба-акушерка.

Л.Т.: Да. И тя ме е гледала.

Когато баща ми пристига от Виена, й казва на майка ми: „Няма вече да си отида без тебе, много ми липсваш там." Защото той получи стипендия, държавна, да следва текстилно изкуство в Чехия. „Детето ще го оставиш на майка си." И тя се съглася. Добре, ама като събрали багажа вечерта и легнали, тя почнала да плаче. Той я попитал защо плаче. „Как ще го оставя това детенце! Без него не тръгвам, върви си сам." И сутринта, заради моето прибавяне в пътуването, с пет минути закъсня влакът Сливен – Зимница. Защото моят вуйчо отишъл да търси, да прибави на паспорта моето име, а то нямало нужда, щото аз съм била бебенце, малко. Завили малко гащички, пелени в една торба, а целият род в Сливен излезли на гарата да изпращат. Защото тогава да отидеш в странство било рядкост. И закъснял с пет минути влакът, който отива от Сливен до Зимница. И от Зимница вече се качва на големия влак за София.

Майка ми ми казваше, аз имам снимки в Пратера във Виена. Водят ме, добре, ама аз кажа: „Е, е" – да ме вдигнат и краченцата ми се уморяват. И баща ми казвал на майка ми: „Защо го взехме това черепче, казва, виж как ни пречи."

И тогава имало детски градини и са ме давали сутрин, идваше мадам Фани и плащали на нея да ме заведе, да ме занесе на ръце в такава детска градина. И най-малкото бебенце, което е било в тази градина, съм била аз, защото по-големите момиченца са сядали на клозетчета, а на мене ми даваха гърненце, мъничко.

И когато напущаме вече чужбина и се връщаме в България, те направиха специална снимка, че българчето, в чест на заминаването му, туриха ме учителките до себе си. И, това мама ми го каза, щото аз бях мъничка, и ми подарили възглавничка от пух, че като пътувам, да ми турят главичката върху възглавничка, на мекичко.

И първите ми думи не бяха български. Аз не можех да говоря български, а само немски. Песнички, и сега ги пея даже, помня ги.

И когато майка ми излизаше и оставах при баба в Сливен, аз я дърпах за ръчичка и казвах й на немски, и плачех. А тя не може да ме разбере и малките дечица ни наричаха немци. А после почнах да уча български. Първите ми думи бяха немски.

В.К.: Вие сте свързани с оня народ и с Европа.

Л.Т.: Даже баща ми, когато да ме вдига от земята, да ме вземе, той пушеше. И пада от цигарата, точно тука огън от цигарата и ми изгаря ръчичката. Сега то е чак тука на ръката ми – вижте колко години минаха.

В.К.: Една педя.

Л.Т.: Имам белег, да.

В.К.: От китката е отишло чак горе до лакътя.

Л.Т.: Е то се движи, да. Сега, това не е свързано с Учителя, но важно е, че Учителят всичко знаеше, като че ли е бил. Защо ми го каза, още в първата среща, за помятането на майка ми? Всичко знае.

В.К.: Да.

Л.Т.: Велик Учител, велико нещо. Той ще прочуе България. Поради Него българският народ ще се издигне.

288. КАК СЕ ЗАПОЗНАХ С БРАТ ХРИСТО

В.К.: Въпрос. Как стана така, че Вие се запознахте с брат Христо и той Ви заведе при Учителя? С брат Христо как се запознахте?

Л.Т.: Брат Христо е познавал баща ми и майка ми и ги е посещавал още когато бях малка. И когато да замина за чужбина, за Париж, аз направих гладна стачка, престанах да се храня и така извоювах своето изпращане в Париж.

Когато се върнах вече от Париж като школувана певица вече, брат Христо пак започна да идва в нашия дом, но тогава пък баща ми беше много ревнив към мене. Аз имам сестра, нея не я ревнуваше, мене ревнуваше. Той е вадил револвер срещу брат Христо, да го разстреля.

В.К.: Защо идва при Вас?

Л.Т.: Защо идва. А брат Христо като идва при мене, а след това докладва за мене пък пред Учителя и затова.

В.К.: И той Ви заведе при Учителя. Какво Ви каза?

Л.Т.: Той ми каза, че ще ме заведе при един велик Мъдрец, който е Учител на цялото човечество, но малко ще ме подготви за това: „Първо, няма да говорите нищо какви грешки сте правили в живота си. Щото Той всичко знае."

И като вървяхме по гората, и когато влязох при Учителя, един дух влезе в мене. Аз почвам да говоря какви грешки искам да Му кажа, че съм направила.

Учителят ме прекъсна, не иска да слуша и ми каза, започна Той да ми говори:

„Ние – още първата среща – ще те пратим на едно място, защото ти трябва да платиш. Не може човек да служи на Бога, ако има карма.

Кармата трябва да се плати, да се освободи човек от тая карма и тогава вече свободно може да служи и на Бога."

Това е.

В.К.: Значи така брат Христо Ви заведе при Учителя.

Л.Т.: Брат Христо беше съблазън за всичките ми колеги и всички познати. Те не можеха да разберат, че нашите отношения са на съвсем друга база. Не както те си мислят, както те биха постъпвали. Брат Христо, имам голяма благодарност към него.

В.К.: Добре, а защо той е посещавал Вашите родители, какъв е бил поводът преди Вие да се върнете от Франция?

Л.Т.: Той е намирал. За майка ми казваше:

„Майка ти, казва, нейните излъчвания са такива като на една чиста Дева. Ние даже нямаме такъв образ на сестра на Изгрева като нея. Аз нарочно, каза, съм й давал изпити, да видя доколко издържа, дали ще излезе от релсите си, от спокойствието си. Тя най-спокойно ми отговаря, не се гневи.

Вашата майка, казваше брат Христо, в миналото е била на много висок връх в духовния живот."

Имаше една сестра на Изгрева, наричаха я „Мария Захарната". При Захарна фабрика имала къщичка. Защо я наричаха „захарна"? Защото подала една питка захар на Учителя с ръката си и Той я приел пред всички, и я нарекли „Мария захарната". Доколкото не греша. Така съм чувала.

Тя като видя майка ми, направи поклон и каза: „Виждам корона на главата ти." И няколко дена преди да издъхне... Майка ми живееше на булевард „Толбухин", той е много широк. А Мария Захарната беше на отсрещния тротоар, а ние тъкмо се връщаме от беседа от Изгрева. Тя като ни видя, Мария Захарната, тръгна да пресича булевард „Толбухин", за да дойде при майка ми на тротоара и пет пари не дава, че колите се спряха, защото тя си върви като че ли е царица. Спряха се, за да мине тя, защото видяха, че тя не се пази от колите. И като дойде пред майка ми, пак се поклони, бръкна, вдигна една рокля, вдигна втора рокля, отдолу трета рокля, бръкна в един дълбок пош [джоб] и извади металически един лев, и го подаде на мама, и каза: „Виждам корона на главата ти." И се поклони, и си отиде.

И след два-три дена този брат Тошко от Пловдив е живял при нея и той бил при нея до последното й издихание. Заминала си. Това беше.

В.К.: А как го свързвате това, че е видяла корона на главата й? Какво значи като символ?

Л.Т.: Духовна корона може би, не знам.

Сега, този брат Цонев от едно село Левка ли, Левски ли е [вероятно е село Лиляк], това е Търговищко, дето чу първото „Битие", което изпълних на сцената и който прати цяла тетрадка стихове само за „Битието" (Аз една част тука съм турила и Вие вчера ги записахте), няма парижко образование, не е завършил музикално училище. Но той почувства какво нещо е „Битието" и имам цял куп писма от него, негови преживявания. Роден поет. Спира ралото, както оре на нивата и идва вдъхновение. И върху ралото написва стихове. Цялата тетрадка е пълна със стихове за „Битието", цялата.

И при брат Христо на един събор идва поетът – писател Русалиев[267].

А този Цонев има външна осанка особена: с дълги бели коси до тука и изражението му е много светло, свято.

И Русалиев, писателят и поетът, подпитва: „Кой е този там?"

А брат Христо му казва: „И той е поет като Вас, само че той пише на нивата, върху ралото."

– Много искам да ме запознайте – и се приближава.

---

[267] Владимир Русалиев – псевдоним на Ангел Маринов Пенков, 1899–1973, писател, поет

Той бил седнал при слънчевия часовник, на поляната имаше слънчев часовник. Брат Христо му казал да рецитира няколко свои стихове. И той рецитирал, и Русалиев казал: „Кръстю, нищо не съм аз пред него. Роден поет!"

В.К.: А Вие ги имате всички неща, които той е написал за „Битието"?

Л.Т.: Някой път мога да Ви покажа, да видите какво нещо!

В.К.: Може би след време ще ги напечатим тия неща като той е автор.

Л.Т.: Неговите писма са просто за рамка да ги закача! Такова нещо. И аз много се възхищавах от неговите писма. И си ги пазя!

В.К.: Може би ще излезнат отделно, като той авторът, нали, цялата негова поезия във връзка с „Битието".

289. ОРАТОРИЯТА „БОГ Е ЛЮБОВ"

Л.Т.: Сега, аз направих една оратория. Вие нотната ми област не я познавате.

Учителят каза в една беседа: „Песента „Бог е Любов" още не е довършена."

Аз, ако имам време, ще я довърша и ще направя една голяма композиция от тая песен. Но не Ви обещавам, не зная кога. Аз пиша точно датата, беседата, тома, имам го в нотите и не знам кога ще мога да го направя.

И една сутрин, една сутрин, една Божествена ръка мина върху лицето ми и ме събуди. И ми казаха: „Пиши! Сядай и пиши!" И аз започнах, и направих от „Бог е Любов" цяла оратория. Имам я сега. Тя е направена даже и за оркестър. Едно соло като моя глас започва.

Дават ми и текста. И мелодията не е „Бог е Любов", друга мелодия. Но аз си разработвам песента „Бог е Любов" така, както е дадена от Невидимия свят.

Ето думите:

И когато бяхме в Бога,
погледнахме на земята,
на звездите и на месеца,
и на слънцето и ги поздравихме,
и тогава се свързахме с тях.
„Бог е Любов!", запяхме всички само
един такт и пребъдвахме в Бога.
И Бог е Любов, Бог!
А земята понесе звездата,
а звездата понесе месеца,
а месеца се спря насред небето
и поздрави слънцето."

Слънцето ще бъде тенор.

„И слънцето запя: „Бог е Любов!" – самата песен на Учителя.
„Бог е Любов, Бог е Любов, Любов."

Кое е невъзможно? Възможно бе камъкът да лежи, а невъзможно бе да лети.

„И тогава камъка запя"

(Камъкът ще бъде бас), запява:

„Бог е Любов, Бог е Любов!"

„А слънцето му отговори" (тенорът)

и го обля с лъчите си.

Събуди се камъкът тогаз

и потекоха по него чистите води."

И който спира пред камъка, и вижда, че върху камъка поникнаха малки цветенца. Тези малки цветенца ще бъдат малки момиченца и момченца, облечени като теменужки, като кокиченца, като минзухарченца и те изпяват цялата песен от край до край: „Бог е Любов", детски хор.

И когато дойде до

„Ний ще ходим вече в тоя път на светлината"

– края на песента, Земята, Луната, женският хор – планините, Слънцето – тенорът, басът – камъкът, всички, заедно с детския хор, ще изпълнят цялата песен „Бог е Любов". И се получи една оратория.

Но тя ще бъде и костюмирана.

Слънцето-тенорът ще трябва да има тука слънце върху него.

Луната ще трябва да има Луна върху нея.

Между Луната и Земята изпяват „Бог е Любов" като дует.

Земята е алт, а Луната ще бъде сопран. И се получава една костюмирана оратория за бъдеще.

Сега, вчера Дина Станчева [268] ми каза, че миналата година ли, кога... Те отдавна идват с Марийка Марашлиева при мене и цялата Кабала, буквите и числата, я преписаха от мене.

Аз им диктувам и те преписват.

Тя ми каза: „Аз ще те запозная с едни от Гърция, които искали да се изпрати от България един хор с Учителюви песни и да ги снемат на плоча, и да си служат с Учителювото изпълнение за лечебни цели, в някаква болница може би да ги пущат.

Добре, ама не се осъществило това, защото много скъпо струвало, много пари трябвало да се плаща. И сега, ето на, виждате Учителювата музика как ще се прилага: и хорово, и солово, и т. н.

Сега, вчера ми каза Благи Жеков, че те не се отказват от сутрешно изпълнение.

При мене вечерно изпълнение няма, защото Учителят казва тъй:

„С новите песни и „Битието" отваря се нова страница в Новото учение."

А тази нова страница е следната:

„В бъдеще Братството няма да прави своите наряди и ритуали вечер – само сутрин, след изгрев слънце.

„Битието" никога няма да го изпълняваш вечер.

Новите песни няма да изпълняваш вечер."

Защото още когато говореше за Орфей, Той каза: „Бакханките, които отрязоха главата на Орфея, правеха своите неясни молитви вечер при запален огън и вършеха оргии."

---

[268] Дина Николова Станчева, 1925–1994, архитект

Аз цитирам вътре в „Орфей" какво казва и Еврипид. Еврипид е присъствал лично на тези оргии. Явявали се при запаления огън разпалени бакханки, полуголи, с увити змии около тялото и с опитомени бикове, и лъвове на тези ритуали и молитвите им не били много ясни и точни, и до изгрева на слънцето вършели оргии.

Учителят иска новите песни и „Битието" да се изпълняват след изгрева на слънцето.

Защото Орфей и неговите ученици са посрещали първия лъч на слънцето.

Тези бакханки, почитателки на Бак, който символизира висшия живот, даже и физическия живот, но те го понижават със своите страсти.

290. ОРАТОРИЯ НА 9-ТЯХ И 18-ТЯХ БЛАЖЕНСТВА: „ПРОПОВЕДТА НА ПЛАНИНАТА"

Л.Т.: Ето една пак оратория.

Друга оратория написах: „Христос се качи на планината", „Проповедта на планината" и говори девет блаженства.

Събудиха ме пак на разсъмване. Една Божествена ръка минава върху мене и каза: „Пиши!"

И написах: Евангелие от Матея започва: „Блажени нищите духом."

Те са девет блаженства.

Добре, но в беседите Учителят отговаря на всяка проповед със свои думи.

Извиква към народа: „О, вие нищи духом, отворете сърцата си за Господа! Толкова говеда са живели във Вашите сърца. Давали сте ги на смъртни хора. Дайте сега"... „Сине мой, дай ми сърцето си – казва Господ, – за да го очистя."

И се получиха осемнадесет блаженства и се получи една оратория голяма.

И за всяка проповед имам различна гама и различни мелодии, от хубави по-хубави.

Никой не се е сетил да композира върху „Проповедта на планината".

Сега, преди да се изпълни тази оратория, има Слово от Учителя.

И Той казва, че както блудният син, като се върна при баща си, бил е приет с любов от своя отец и в знак на радостта на бащата към своя разкаял се вече син, той сложи на пръста му пръстен, на който има змия – змията, ухапала опашката си, Учителят го каза.

И го замята с мантията на Божието благословение. И тогава слага цяла трапеза в негова чест, че се е върнал при баща си.

Значи този пръстен, при който змията, ухапала опашката, е символ на велики Учители и адепти, които са завладели своите нисши, животински инстинкти, които живеят в човека...

В човека живее и Божественото, най-висшето, но и животинското. Зависи към кое човек дава преднина.

Значи, когато ще изпълнявам тази оратория, трябва да прочета и какво казва Учителят и за блудния син.

291. КОНЦЕРТ НА РИЛА

В.К.: Вие на времето, преди 20 години, ми казвахте, че Учителят Ви е казал, че ще изнесете концерт при Седемте рилски езера.

Л.Т.: Аз изнесох няколко концерти, защото не са малко години.

Даже една година ме изправиха да пея, без да ми акомпанира някой, някакъв инструмент. Всички налягаха по тревата, слънцето грееше, нямаше никакъв вятър, идеално време, което рядко се случва на Рила.

Аз се изправих в средата, а имаше, видях през, имаше една скала отсреща, един, който извади апаратче да ме снема и да ме снема така, ама и да снема и гласа ми.

Тогава Борис Николов и Методи Константинов застанаха прави отсреща.

Най-спокойно си извадих камертона, цъкнах го, взех си тона и изпях „Битието" – само глас, без никакви инструменти. И гласът се удряше в отсрещните скали, и минаваше и през водата на езерото.

Сега, аз съм чувала, че в Скала ди Милано, за да получат хубави гласове, вместо да държат микрофони и такива работи пред устата си (Като бебета-сукалчета пеят тези, естрадните певци)...

В.К.: Микрофони, да.

Л.Т.: ...то тия в Миланската скала, покрай сцената имало вода. Защото когато човек влезе в баня и има там капки вода, гласът резонира много повече и певците като пеят, тази вода помага за акустиката. Щото има специална наука за акустика.

Тази наука я предаваха още в École normale, където съм следвала.

В.К.: И Вие си изпълнихте арията „Битието" на Седемте езера, Вие изпълнихте арията на Седемте рилски езера?

Л.Т.: Да, изпълних...

В.К.: ...арията на Седемте езера.

Тука ние виждаме една снимка, Вие сте застанали...

Л.Т.: ...при третото езеро.

В.К.: Оттам, отгоре са Ви заснели.

Л.Т.: Може би снимката е изпрашена. Тука е Харамията. А какво чета, какво мислите Вие?

В.К.: Да.

Л.Т.: Аз чета „Орфей". Защото Учителят казва: „България трябва да даде пример на всички други народи да ликвидират вечерното изпълнение, ами само сутрин, matinée [сутрин до обед], след изгрев слънце да изнасят своите концерти!"

Сега, изведнъж не може да стане, с нож да го отрежем, не с ножица. Но може да има и сутрешни изпълнения. И който желае, да слуша и сутрешно изпълнение. Не може изведнъж. Защото вечер излизат бухалите и кукумявките и всички престъпления в тъмното се вършат.

Даже в животинския свят. ако влезеш, когато излизат на водопой, вечер откъм гърба нападат. Но те нападат, за да се нахранят.

Аз много обичам да гледам по телевизия, когато представят естествения живот в природата. Дивите животни обичам да гледам. Защото техните движения не са измислени и човешки, ами са от Бога дадени. Движението на един кон, който преминава по степите, по полетата, са

най-красивите движения. Движението на зайчето е просто музика. Но аз съм против това да го правят зайчето по-грозно, отколкото Бог го е създал. Всички животни да бъдат нарисувани нормални, защо ще му увеличиш носа? Направи го както Бог го е създал, защото малкото дете като гледа тия карикатури, то се отпечатва в неговото съзнание. А детето трябва да види животното както Бог го е създал.

Всяко животно има една красота в него, в неговите движения. Даже и мишките, малко мишленце да наблюдаваш в неговото движение и в неговия начин на хранене, има една красота.

В.К.: Тук на тази картина Вие сте на Рила.

Л.Т.: Аз чета и пея.

В.К.: Да, на тази картина Вие сте на езерата, на Второто езеро.

Л.Т.: Третото. На Второто езеро беше бивакът.

В.К.: Да, това е на Третото.

Л.Т.: А на Третото езеро. И всички са налягали и слушат.

В.К.: Аз отначало помислих, че пеят.

Л.Т.: Аз чета, но пък като спра да чета пък и пея. Сега, в момента тука чета.

В.К.: Коя е тая година? Това е след заминаването на Учителя.

Л.Т.: Да, след заминаването.

В.К.: Тя е хубава картина.

Л.Т.: Вижте каква красота наоколо. При Второто, при Четвъртото езеро, където са Близнаците, имам най-хубави записани композиции. При чешмичката, дето съм застанала, пиша композиция. Чувам музика.

В.К.: Да. Кои композиции, кои там правихте?

Л.Т.: Само един камертон имам в джоба си, да си хвана тона и чувам, и пиша. Там нямам инструмент да проверя. Рила, Скакавците, Мусала са обиталище на висши същества.

Аз някой път сутрин, вместо да се кача на Молитвен връх, взимах раницата си, турям няколко дрешки за пране, да се опера и след това и ударвам обратно.

Отивам на Езерото на чистотата, наплям си дрехите на езерото и всяка дреха я натискам с един камък, за да не я отвлече водата, да се накисне. И се изправям, и чувам цял оркестър, цял хор, музика. Нося си и нотен лист и записвам.

И идва един овчар при мене и казва: „Ти луда ли си бе? Тука има една мечка-стръвница!" Викам: „Не ме е страх, викам, от мечките." Той ми изпитва акъла. Хем си изпирам дрехите, хем, хем си написвам каквото чувам. И както са мокрички дрехите, туря ги в найлон и върна се, и си ги просна върху клековете.

Всяка година слагах на различни места палатката си. Най-много обичах да бъде до самата вода.

Чак на Рила се качи Асен Найденов, главният диригент, за да се увери с очите си, че аз съм там. Но веднага дойде сестра Софи в палатката ми и каза: „Сестра Лилиана, не излизай на огъня таз вечер, защото Асен Найденов е дошъл от София. Стой си в палатката!"

Нея година беше 1948 г. И тогава получих предупреждение за моето уволнение. Те виждаха, че аз бавно и сигурно се изкачвам нагоре в певческата си кариера, а пък не се отказвам пък от Учителя. А те това не

го искат. Не искат един дъновист да заема такова централно място върху сцената на Операта.

292. ПРОБНИЯТ КАМЪК НА ПЕВИЦАТА В „ЛУЧИЯ ДИ ЛАМЕРМУР"

Л.Т.: А, за да Ви кажа и друго нещо, доказателство за думите на Учителя, че всички оперни сцени и концертни естради са били в дълбоката древност светилища и са изменили своето предназначение.

Веднъж влизам с ботушки на сцената, голямата сцена изотзад, и идва Иван Циклопът и ми вика: „Ша та глоба!" Защо, викам, бе? „Тука е свято място, що влизаш с ботушките? Да събуйш ботушките!" Когато влезе мъж, той веднага снима шапка, както в храм.

Значи някога в... Тия театри и концертни подиуми днес са пред изменили своето предназначение. Те са били светилища и трябва да се върнат към това свято предназначение. Защо глобяват? Глобяват, а глобата я задържат и от заплатата. Имало оттогава това нещо.

Милкова-Золотович, няма да я забравя – лична примадона, дадоха ми нейния будоар и нейната вана, нейната кушетка, нейното огледало.

Но в „Лучия ди Ламермур", пета картина, когато пееше арията на полудяването... Тя беше късогледа и носеше винаги очила. Но на сцената ролята не позволява да има очила.

В „Отвличане от сарая" Моцарт е турил две колоратурни сопрани едно до друго да пеят. Блонкин пее колоратурка и Констанце (Моцарт я възпял и издигнал своята съпруга Констанце), и тя е колоратурка. И имаше едно място, където се държим под ръка и слизаме по стълбичка. И тя ме пита: „Има ли още стъпало? Абсолютно нищо не виждам без очила!" – „Има, викам, внимавай!" „Виждаш ли палката на диригента?" – „Нищо не виждам!"

И какво става при пета картина? Тя си мисли, че е равно.

А в Народния театър, както беше, то подиумът са като баклави нарязани при различните сцени. И една баклава слиза надолу и се качва на нейно място друга, вече мебелирана, следващата картина.

Например „Вълшебна флейта", ама на всяко вдишване и издишване става тъмно и виждаш нова сцена. Нова сцена, но има машини, които издигат тия подиуми.

И тя не видяла, че подиумът бил долу и иска да иде в своята стая-будоар и пада три метра надолу, и я вдигат в полусъзнание, и я вкарват в нейната стая-будоар, и почват да й удрят инжекции, защото петата картина трябва да изнесе след това.

Публиката чака. Няма да я забравя. Гримовете почват да текат, всичко чорби тука да текат, черно, червено и т. н. Бършат й лицето, за да я изправят. Няма кой да довърши. Изправиха я и изпя и петата картина.

А петата картина в „Лучия ди Ламермур" е пробният камък на всички колоратурки. Можеш ли да издържиш тая картина, ти си вече на върха, отворен е пътят за най-високите върхове.

Петата картина е полудяването. В тая картина Учителят най-много ми помагаше.

В.К.: Как Ви помагаше?

Л.Т.: В движенията, защото Той каза: „Всяко движение на сцената е свързано с един съвършено изпят тон. Затова няма да ги слушаш тях. Прави на репетициите каквото те искат, а като дойде представлението, не могат да те спрат. Ще правиш туй, което аз ти казвам."

Например в „Севилския бръснар" Драган Кърджиев, главният диригент, ми каза: „Ще извикаш Фигаро тъй, с пръста си: „Фигаро, Фигаро!", така."

„Това движение е негативно", ми каза Учителят, аз щото с Него споделям.

В.К.: Показалецът навътре.

Л.Т.: Да, не е даже и с цялата ръка, ами тъй...

В.К.: С показалеца?

Л.Т.: Да.

В.К.: С показалеца.

Л.Т.: Да. Това движение е негативно. „Ти, казва, имаш ли ветрило?" А ветрилото ми е закачено на нещо златно, златна верига ужким.

„Ще вземеш ветрилцето, както е затворено и с ветрилцето може да го извикаш!" – ми каза Учителят.

„На репетициите прави като него, както режисьорът иска."

Също и в „Лучия ди Ламермур" той вика... Аз убивам мъжа си на брачната нощ. С тоя нож, с който съм го убила, да слизам [по] много висока стълба, бавно. Докато сляза долу и да почна да пея, още от стълбата почвам да пея, в петата картина.

Аз казвам на Учителя, този нож ми действа негативно. „Ти на репетициите го дръж както той иска, а на представлението още горе го хвърли отзад!"

„Ами какво да правя с таз ръка, когато хвърля ножа? Защото хиляди пъти слизам с нож." А Той ми каза какво да правя с таз ръка, Учителят ми каза...

В.К.: И какво?

Л.Т.: Движение като на тиха лудост. Ето това движение.

В.К.: Значи показалеца го приближавате до устата и правите: „Ш-шт!"

Л.Т.: Най-напред „Ш-шт!", да мълчите.

В.К.: Към устата го приближавате и след това го изваждате напред с ръката си.

Л.Т.: И ми пращаше по един плод. И тоя плод аз не го изяждах. До последния си тон го криех.

Те се чудеха – вместо да ида в стаята-будоар, аз ходя по кюшетата да си търся ябълката. И те се чудеха: „Магии, каза, прави, магии. Виж как се пъха в кюшетата, нещо плюе ли там, какво прави." Така ми казваха.

В.К.: Вие си търсите ябълката от Учителя.

Л.Т.: А аз си търся ябълката.

В.К.: И Той, Учителят, Ви е помагал много в такъв случай.

Л.Т.: Но, Вие знаете ли какво нещо е сцена? Над две хиляди души. В Париж съм пяла в Гомон палас на шест хиляди.

Вижте какво, никаква инжекция, никакви питиета не може да се сравнят с онова психическо състояние на артиста, когато се намира зад

кулисите и всеки момент трябва да излезе на тая сцена. Защото публиката праща много силни мисли.

И Учителят ме учеше как да използвам и как да се ограждам от техните отрицателни мисли. Много съвети ми е давал Учителят. Аз даже всичко не съм записала, щото имаше неща, които не ми беше позволено всичко да записвам.

В.К.: По отношение на съветите?

Л.Т.: Да, и това е.

В.К.: И накрая Золотович изпълни арията на подлудяването в пето действие на „Лучия ди Ламермур"?

Л.Т.: В туй състояние с инжекции я дигнаха. Намазаха й пак устите, направиха й грима, изкара. Ще ти кажа за друга колега.

В.К.: И тя значи успя да изкара. И след това какво стана с нея? Разболя ли се или?

Л.Т.: Тази Елисавета Йовович-Ковачевска, тя пък пада от висока стълба.

Аз например, когато „Дон Паскуале", трябва да се кача на балкона и там да пея, аз карах най-дебелия работник, който го прави, защото те правят балкона така, да се завива: „Качи се, викам, сега първо ти и друсни се, тогава ще се кача." „Не си, кай, глупава!"

Защото от такова място пада тя и си наранява гръбначния стълб и е лежала гипсирана с разкрачени крака на една машина с месеци.

В „Лоенгрин", също от Вагнер, не сме само, тъй по равно на сцената.

Когато в „Риголето" шест представления ми дадоха едно след друго, платени след дебюта, много харесаха дебюта.

Аз нямам право да изменям мизансцена, който е установен, защото ние репетираме на сцената не с килими. После постилат един плюш, златист, и закриват написаното с тебешир.

Във „Фиделио" главният диригент написва с тебешир за мъжкия хор всеки един от тях къде да застане, като излиза от затвора, от карцера. Там е тъмно. Най-хубавата сцена във „Фиделио" е тази. Всеки един хорист е артист, солист – най-хубавата сцена във „Фиделио", заради която опера „Фиделио" туря всичките опери в джоба си. Всичко това се пише върху дъските на пода с тебешир. И аз искам да направя крачка към херцога, който беше Каренин – нещо ме дърпа, шлейфът ми се дърпа. А те турили един такъв висок пирон, на който се закачил моят шлейф. И аз трябва да изменям моя мизансцен.

Обикновено ако искат да провалят една артистка, й заковават с пирон шлейфа и тя не може да се движи.

Той веднага разбра, защото в този момент пея, а очите ми са облещени срещу него, че не мога да направя още една крачка. Веднага дойде зад мене, ритна.

В.К.: Какво?

Л.Т.: Ритна шлейфа и се освободих. А тези моменти във време на изпълнение са много силни. А иначе, в живота да се случи това, не е нещо кой знае, но това може даже да те провали.

В.К.: Защо казвате, че това е най-голямата сцена във „Фиделио"?

Л.Т.: Най-велика, най-хубава, защото първият тенор (Избират едно по-дребно момче) залюлява се, като излиза от карцера, защото било е на

тъмно и си застава на нарисуваното място, и изпява: „О-о-о-о, слънчев лъч!". След него, втори, и целият хор, мъжкият затвор излизат от карцера. Най-хубави изпълнения.

Да даде Господ никога да не се връщам на тая слава. Всички ми завиждаха.

Ако прочетете писмата на тия ученички, как жадуват и ми завиждат, че съм на сцената. Аз просто ги съжалявам. Сцената е много горчива. Сцената е място дълбок океан, в който те хвърлят без спасителен пояс. Никой не може вече да ти помогне, освен Бог. И човек може да изпълнява една чужда вече роля на тая сцена. Влиза всецяло в чужд персонаж, но придружен със съвършена музика и голямо изкуство.

293. ОПИТ ДА СЕ РАБОТИ С НЕПОДХОДЯЩИ ЛИЦА

Л.Т.: Казах Ви, да се оправят тия работи, за които днеска говорихме във връзка с братските печатания за песните на Учителя, дадени чрез мен.

Ако не се оправят, толкова години го търпях, ще си го изтърпя.

В.К.: Сега, аз смятам, че ще се оправя. Защо ще се оправя? Първо, аз съм се заел. Аз се заех с тая работа. Първо, аз я взех тази работа. Сега, от мен каквото трябва, аз ще направя. Но понеже сега движа друга работа, когато дойде време да почна да се занимавам с всичко това, което аз записах, аз ще дойда, ще взема материала. Този е Вашият творчески път, материалът е творческият Ви път.

Това ще бъде първият етап; вторият етап: онова, което Вие сте написали, ще бъде преписано на пишеща машина и третият етап: ще бъдат взети песните, преписани песните и да бъдат включени. Но това е един много труден етап и аз искам да го изпипаме както трябва. Аз поемам ангажимент пред Вас. Аз когато поема ангажимент, го върша.

Л.Т.: А Вие имате ли нещо общо с печатанията на Милка Кралева?

В.К.: Нямам нищо общо с нейните печатания.

Л.Т.: Тя си има средства.

В.К.: Сега, вижте какво, тя си е напечатала материала на пишеща машина и го дава да се напечата на циклостил в Бургас. Тя си има свой начин да си работи. Тя си го знай.

Л.Т.: Но и тя много обича Учителя.

В.К.: Нека да обича.

Л.Т.: Понеже и Вий много обичате Учителя, трябва да се оправят нещата.

В.К.: Аз изпратих днеска писмата – Вашето писмо изпратих и моето, нали. Писах й, ако иска, да дойде да работи с Вас. Аз не Ви преча.

Л.Т.: Да, да, в името на Учителя.

В.К.: Аз изобщо няма да й преча, но тя ако иска да дойде при мене, аз ще й кажа какво съм направил и какво искам. Но при положение, че тя не иска да дойде при мене, тя е свободна да дойде при Вас.

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи нейният път е отворен, аз няма да се бъркам нито на Вас, нито на нея. Изобщо няма да се бъркам.

Л.Т.: Тя е много възторжена към Учителя.

В.К.: Да.

Л.Т.: И предава това и на детето.

В.К.: Хубаво. Значи на този етап се разбрахме така: че аз няма да й преча да идва тука при Вас, нито да се бъркам на Вашата работа, защото аз не съм музикант и второ, не желая да се бъркам, да може да свършите работата.

При положение, че тя желае да чуе моя съвет, какво аз искам, аз ще го кажа; но при положение, че тя не желае, защото не се знае какво иска и какво не иска. Вие знаете какво аз искам.

Аз искам тя да препише песните, да ги подготви, за да може да се прибавят за печат.

Това е техническата част. Ако тя не иска да я свърши, аз ще си намеря друг, който да я свърши. Нека тя да мине първа. Ако тя се справи, добре. Ако тя не желае и не се справи, ще имаме друг. Кой ще бъде, Петър Ганев или Благи Жеков, ще бъде някой.

Л.Т.: Да, Благи, той като звънна вчера, викам, тъкмо говорехме за Вас.

В.К.: Той си има проблеми с деца. Ако не той, ще бъде Петър Ганев. Аз съм говорил с него и той ми каза: „При положение, че Милка не дойде и не желае, аз съм готов да дойда да работя с Лилиана."

Л.Т.: Да.

В.К.: Значи аз съм говорил и съм осигурил резерва, дубльор.

Л.Т.: Да.

В.К.: При положение, че тя не дойде и не желае, ще дойде Петър Ганев. Той е съгласен. Но той сега изчаква аз да мина този етап, изчаква да дойде Милка, нали, ако иска тя да работи. Но тя при положение че не желае, не иска да дойде, нали, тогава ще го викнем него, той ще дойде. Значи има резервен вариант.

Л.Т.: Сега, неговият баща Пеню Ганев, той като умреше някой на Изгрева, все той отиваше да ги мие, да ги облича. И той облече и измi брат Христо.

В.К.: Това е много трудна работа, не всеки може да издържи.

Л.Т.: Ме накара и аз да мия: „Ще дадеш една пахарка с вода и оцет. Ти ще миеш отзад, аз ще мия отпред." И той на много умрели ги измиваше и обличаше. Така че аз с всички съм в хармония и нямам лошо чувство към никого. Напротив, щом чуя за наши хора, готова съм и двете ръце да туря в огъня за тях. Макар че човешкият свят е такъв, че ни поставя на такива изпити, че някой път правим и грешки.

В.К.: Да, това е така.

Л.Т.: Ние не трябва да бъдем съдии, да се съдим един други. Има кой да ни съди. Ние трябва само да си помагаме, не да се използваме. Учителят, с огнени букви съм го записала, защото аз най-напред започнах да вадя от беседите, когато Той спомена в беседа, нова лекция, следното: „Закон е:" Вадя. „Помнете:" Вадя. „Не забравяйте:" Вадя.

И получих големи материали. Във всяка беседа има такива места. А те са отгоре дадени. И имам много такива, мога да ги препиша сега и се получава голяма книга.

В.К.: Сега, за днеска, по този въпрос толкова.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз имам едно предложение към Вас. А то е следното: понеже аз, от два месеца работим върху едно издание, в което ще дадем молитвите на Учителя, молитвите на Учителя, които ние сме ги взели от оригинала, т. е. аз преди 25 години преснех едно тефтерче на Учителя с оригиналните молитви. Това тефтерче аз го върнах, то не е при мене. Не е при мене, но аз го преснех.

Л.Т.: Аз знам друго: че преди да си замине, Учителят много тефтерчета е изгорил.

В.К.: Знам, в Мърчаево е изгорил много неща.

Л.Т.: Да. Учителят казал: „Те не са достойни."

В.К.: Да, знам този случай с Йорданка Жекова. Учителят я викал, да й ги предаде.

Тя казала: „Учителю, имам пране там", отишла да се занимава с други работи.

Учителят се ядосал, че няма на кого да ги предаде.

Л.Т.: „Не са достойни", казал.

294. КОЙ ПРОМЕНЯ МОЛИТВИТЕ НА УЧИТЕЛЯ?

В.К.: Сега, въпросът е следният. Аз понеже го имам на негатив преснето това тефтерче.

Л.Т.: Да.

В.К.: Съдържа към 15–20 оригинални молитви, защото в разстояние на 30–40 години те си променят молитвите. Всеки преписва, записва, знаете как те се променят.

Л.Т.: Да, може да се изменят.

В.К.: И в момента са много изменени.

Л.Т.: Например аз имам съборите 1909, 1910, 1911. Всяка година тука правя събор. Всяка година. Таз година, миналата година правих 1910 година. По-миналата правих 1911-а година. И идват някои. Ама каквото пише там, нищо не изменям.

Изпълнявам цялото „Битие", слагам и трапеза на обед, като за всеки ден е отделно; не е три дена, както правят те, а седем дена. „Битието" има седем дена.

За всеки ден изпълнявам един ден от „Битието".

Тази, „Молитвата на Триединния Бог", е дадена в Търново, във време на събора.

Там е имало една стая, наречена молелна.

В тая стая Учителят ги е пращал по двама да влизат, никакво говорене не е имало.

В молитвената стая не се е внасяло нищо готвено. Той е поръчвал по двама да, за събора какво да купят: еди-колко килограма лешници, еди-колко бадеми, еди-колко орехи, еди-колко мед, захар, круши, ябълки, дини, пъпеши, грозде, сливи.

Всичко туй е натрупано върху една маса и когато дойде време да се консумира, всеки си взима само две неща. И хляб, разбира се.

Две неща и по двама влизат в молелната с храната, за да я осветят и прочетат една молитва върху храната.

И излизат отвън да я консумират.

Гръблашев е записал всичко по поръчка на Учителя.

Тия събори аз ги имам и ги правехме тука.

Не само това, но Учителят поръчваше тогава да донесат и вино, и домашен хляб в пита. И тогава Той един по един ги е викал по име да дойдат при Него, отчупвал от хляба, му подава и казва: „Приеми тялото Христово."

И в чашка малка налива от вино и с ръката си им подава, със специално благословение.

Ний го правихме тука.

Имам нарисувано 1910 година. Масата е постлана с пет ленти копринени: оранжева, жълта, синя, розова, зелена и т. н. Имам ги и тия ленти и ги постилам. И когато се изправят да кажат молитва, всеки хваща края на тази лента и се получава голямо присъствие на висши същества. Най-вече на Учителя. И друго е правил, казвал е тъй: „Всеки, кой каквато дума има в мозъка, в съзнанието си, да напише на едно листче и да го сгъне." И пише Пеню Киров, най-старият брат е писал: „Господ"; Тодор Стоименов е написал: „Правда" и т. н. Листчетата ги обърква Учителят и ги кара всеки да дръпне по едно.

Магистрални работи е вършил Учителят в тия събори. И това трае не цялата година, то такова благословение получаваш вече, ами за безпределните векове е това благословение, не само един живот. Велики сили слизат отгоре.

В.К.: Вие имате ли първите събори: 1903, 1904, 1905?

Л.Т.: Нямам, нямам. И аз ги нямам, аз ги имам също от 1909. Някои стари сестри или братя може да ги имат.

В.К.: Сега, връщам се към въпроса. Моята идея е следната. Ние работим една работна група от трима човека: аз, Мария Арсова, Вие я познавате, и Весела Маркова – тя е дъщеря на ръководителя от Айтос. Върху какво.

Първо. Извадихме (В разстояние от няколко месеца ползвахме материали от различни приятели) мисли от Учителя за молитвата. И сме извадили така десет страници най-хубави мисли от Учителя за молитвата. Това е първото.

Второ. Ще бъдат дадени молитвите на Учителя така, както аз съм ги преснел преди 30 години. Добре, че съм ги преснел.

Л.Т.: Като отделно произведение.

В.К.: Значи първа част ще бъдат „Мисли на Учителя за молитвата"; втората част ще бъде всички молитви, които ние ги имаме като оригинал, за да бъдат дадени. И защо? Защото са вече много променени, всеки си ги преписва, добавя нещо и т. н.

Л.Т.: Стават промени, а те трябва точни да бъдат.

В.К.: И по-нататък решихме да сложим формули от Учителя. Има много фоормули, има няколко издания с формули.

Л.Т.: Аз също имам.

В.К.: Обаче на това тефтерче, което аз съм преснел, на Учителя и на Савка, се оказа, че там има формули от Учителя.

Л.Т.: Има, има.

В.К.: Преглеждахме ги и ние решихме да прибавим от тези формули.

Л.Т.: А-а, да.

В.К.: А вчера и завчера, когато Вие ми показахте тези четири тефтерчета на Савка, на мен веднага ми хрумна в главата следното.

Аз имам следното предложение. Вие също ще бъдете включени в тая работна група и Вашето име ще бъде там, че Вие сте запазили тия тефтерчета и Вие предоставяте тоя материал.

И аз имам следното предложение: Вие да ми дадете тези тефтерчета, аз за три дена ще ги преснема и ще Ви ги върна. За уверение на това, нали, да не би евентуално нещо да стане, ето аз ще си оставя паспорта.

Л.Т.: Да, така да бъда по-спокойна.

В.К.: Да бъдете спокойна.

Л.Т.: Аз пълно доверие имам във Вас.

В.К.: Аз не искам да Ви изваждам от равновесие. Ето ми паспорта, магнетофонът остава тук и т. н. Защо? Аз искам да ги преснема и веднага след туй ще Ви ги върна.

Днеска е вторник, аз утре, сряда, съм цял ден на работа, четвъртък съм нощна смяна. Значи аз в петък и събота ще ги преснема и събота вечерта аз ще дойда да Ви ги дам, събота вечерта. Тоест аз ще ги държа четири дена, щото аз тука не ги преснемам. Аз ги преснемам в Своге, аз имам вила и моята апаратура е там. Това, което аз преснех от Вас като снимки...

Л.Т.: А вилата къде е?

В.К.: В Своге, аз там работя.

Л.Т.: А, в Своге.

В.К.: Аз там работех 15 години и си направих вила, и там ми е на мен апаратурата. И сега, онова, което аз преснех на Вас и Ви показах, там аз го преснех.

Л.Т.: Да.

В.К.: След това аз го връщах тука да го промивам, то е много трудна работа. Но аз искам да ми дадете, да можем да включим и този хубав материал. Сега, онова, което е написано като изпити на Савка, ние няма да го поместим.

Само става въпрос за онези формули на Учителя и т.н. Тоест аз имам желание да Ви включим в тази работа. Там ще пишем, че ги е дала Лилиана Табакова, че тия неща са дадени от Савка, тя ги е съхранявала и тя предоставя този материал. Тоест аз ще ги преснема и Ви ги връщам. Ето, паспортът ще остане и аз в събота вечерта ще донеса нещата, за да можем да свършим една работа.

Освен това аз видях тези писма между брат Христо и Михаил Иванов. Искам да ги дадете да ги преснемем и тях, за да се запазят, щото всичко се случва.

Има там и няколко писма между Мария Тодорова и брат Христов. Също ще ги дадете да ги преснема и аз ще ги върна. Аз няма да задържа нищо. Защо? Защото брат Христов горе наблюдава и пази, и съхранява.

Учителят наблюдава и Господ наблюдава. Аз с Вас работя много честно, почтено и не желая в моите действия да направя нещо, което да Ви изведа от равновесие. В никакъв случай.

Л.Т.: Ами разбира се, ние всички сме на такова място поставени, за да работим за Бога.

В.К.: И с това аз цяла нощ съм мислил за тази работа, нали. И ще стане много добре, защото те са много малко формули онези, а тука са доста и ще стане едно много хубаво издание.

Отпред има една много хубава снимка на Учителя как се моли, аз я имам тая снимка. Следващия път ще Ви я донеса, да Ви я покажа. Той е затворил така с очи и се моли. Ние ще я сложим отпред. И има една друга снимка, Учителят как си е затворил очите и се моли. Той си има две снимки. И след това ние може би ще сложим една от Неговите молитви, които аз имам в ръкопис, на Учителя молитвата. Ще я преснемем, да се види Неговият почерк и ще направим едно издание, което ще го направим на ксерокс, не печатно, така, както Милка го е направила, нали. Ще бъде подвързано и така.

И тези, авторите, които вътре, сътрудниците, вземат участие, това ще бъде Цанка Екимова... Цанка, тя си замина, но ние ползвахме нейния материал. Цанка, помниш ли я Цанка? На брат Борис сестра му, Цанка. Не си спомняш, на Борис Николов.

Л.Т.: Е-е.

В.К.: Цанка, спомняте ли си?

Л.Т.: Цанка, сестра му. Как да не я помня.

В.К.: Понеже ние ползвахме нейния материал, извадки за молитвите, ще бъде включено нейното име.

Л.Т.: Ама разбира се.

В.К.: С уважение към нея, макар че си е заминала. След това Мария Арсова, понеже също са работили, Весела и Вергилий и материалът, който сме получили от тефтерчетата, е със съдействието на Цветана Табакова. Значи Вашето име ще го бъде, защото Вие ни предоставяте този материал. Тоест и Вие участвувате в тази работа. И това ще излезе това нещо месец април. И ще имате специален...

Л.Т.: А не на официален печат?

В.К.: Не на официален, защото не е редно и не е правилно това нещо да се пуска на официален печат.

Л.Т.: Те са много свещени неща.

В.К.: А това ще бъде направено някъде от 50 до 100 броя.

Л.Т.: И как ще се разпространява?

В.К.: Така, ние познаваме хората и всеки ще си го получи.

Л.Т.: И ще си го плаща?

В.К.: И ще си го плати. Вие няма да платите нищо. Той всеки ще си го получи.

Л.Т.: Да си го има.

В.К.: Да си го има.

Л.Т.: Ама това е много необходимо.

В.К.: Защото първо хората не знаят молитвите, не знаят формулите и всичко се променя. Да видите, ние имаме, в разстояние на 25 години, на всеки 4–5 години все пишат молитвите. Всичко е грешно и погрешно, защото всеки си го пише.

Пример: аз, като диктувах молитвите, аз, без да искам, казвах погрешно.

Л.Т.: Тъй е, тъй е.

В.К.: Аз гледам.

Л.Т.: Не е тъй.

В.К.: Говоря погрешно.

Л.Т.: То е дадено от Духа! Да. Духа с голямото „Д".

В.К.: Не трябва да се изменя.

Л.Т.: Мен така ми казва Учителят: „При тебе като дойдат духове"...

Бяха дошли хора от Братския съвет. „Значи така, да ни изпееш нещо." Аз не им изпях.

Учителят каза: „Когато Духът с голямото „Д" дойде в тебе и ти каже да пееш, тогава ще пееш. А такива духчета, които идват, няма да им удовлетворяваш желанията."

Не, аз си имам във всички ъгълчета на стаята си листчета с мнението на Учителя и гледам да се придържам към него."

295. ЗАЩО ЛИЛИАНА НЕ ДАВА ТЕФТЕРЧЕТАТА НА САВКА

В.К.: Това, което имате, е много голям безценен материал, да. Значи Вие сте съгласни с мене. Ето, заповядай, това е моят паспорт, за да бъдете сигурни.

Л.Т.: Сега, не тетрадките, искате тефтерчетата?

В.К.: За да ги преснема.

Л.Т.: Да.

В.К.: Защото, ако не бях преснел това тефтерче преди 30 години, нямаше днес да го има.

Л.Т.: Сега, там накрая в четвъртото тефтерче... Ама чакай сега, четвъртото тефтерче не мога да го дам.

В.К.: Защо не може да го дадете?

Л.Т.: Защото има разговора между Бог Отец и Учителя.

В.К.: Сега, има нещо друго. Дайте да го преснемем, пък ние това няма да го поместим. Просто да го заснемем, да го имаме като документ. Пък няма да го пускаме. Аз от него искам...

Л.Т.: Аз съм композирала и го пея като ария. Бог Отец говори на Учителя: „Ето, ето, ето, Аз съм пред тебе", така почвам.

В.К.: Да, сега...

Л.Т.: А Учителят отговаря на Бог Отец – пак съм го композирала и пея „Молитвата на Учителя".

Учителят казва:

> „Защо не ви се чуват молитвите? Защото вий казвате: „Господи, бъг, бъг, бъг, бъг, бъг, бъг!" Няма таквоз нещо. Ще се обърнеш към Господа най-малко с няколко имена: Господи, Отче, Боже наш. Ето, Господи, Отче, Боже, са три, а те са повече от дванадесет имена."

Аз ги имам всичките. Имената на Бога.

В.К.: Сега, ние такива свещени работи няма да поместваме в това нещо, но в момента го преснемаме и до събота го имате. Няма да се направи никакво нарушение, никакво нарушение. Такива неща са свещени.

Л.Т.: Добре, ама Вие се обувате с една голяма отговорност!

В.К.: Аз поемам отговорността.

Л.Т.: Да не би на нечисти духове да давате?!

В.К.: Няма, бъдете спокойни!

Л.Т.: Нечистотата си е нечистота! Не всяка душа е достойна да получава тия свещени неща. И ако Вий нарушите, може да Ви турят плащане.

В.К.: Аз отговарям. Аз поемам отговорност. Защо? Защото ние, аз трябва да осигуря съхранението и запазването им за следващите поколения. А между другото тая работа ще свършим.

Аз няма да пущам тия свещени неща, само ще избера, ще прегледам какъв е материалът, ще изберем някои формули и т. н. Хем ще Ви включим в тая работа, хем ще преснемем и ще съхраним тефтерчетата и те, тефтерчетата, ще бъдат пак при Вас.

Л.Т.: Ето на, сестра Савка. Учителят е работил върху духа на майка й чрез нея и дал й е големи изпити, тия свидетелства.

Аз ги пея сега:

„Вярваш ли в Мене, твоя Бог, Който ти говори сега!"

Аз ги пея и с акомпанимента съм ги направила. Сега, на тия свидетелства, тя отговаря:

„Вярвам."

Но Той после по-надолу казва:

„Внимавай да не кажеш някоя заблудена мисъл, защото ще бъдеш повинена и извикана на смърт."

И по-нататък Савка пише:

„Учителят ми взе тефтерчетата, защото аз не оправдах това благо. Учителят ги взе и изгори."

Накъсал своите портрети и пред нея ги изгорил. Ами че това не е проста работа, бе. Имам го вътре, не е проста работа.

В.К.: Знам, че е много сложно и много отговорно за мене. Аз поемам отговорността. Моята цел е да съхраним, да запазим. Но на този етап ние трябва да дадем нещо, което е точно. И ще се дава поименно на хората.

Ние ще го направим най-много на 100 екземпляра. Повече няма да го направим. На 100 екземпляра, ние няма да го поместим на печат, да се продава. Дава се на определени хора, нали, с които работим и т. н., за да могат да имат най-точно, най-точно.

По този начин ние ще запазим и оригиналите. Това е единственият начин.

Л.Т.: Защото, вижте сега, към някои аз съм резервирана.

Например Мария Арсова. Тя дойде у дома, в мойта барака, и каза тъй: „Запознайте ме с двамата братя Янкови", един вид като гаранти да бъдем, моля Ви. „Добре, каза брат Христо, ела утре в шест часа на едикоя си сладкарница, ние ще бъдем със сестра Лилиана и ще те заведем у братя Янкови.

Сега братя Янкови, апартаментът им е на ул. „Шейново" срещу родилния дом, № 20. А за да се иде при тях, долу, гдето е фабрика „Прошек" за бира, където правят, на ъгъла има една голяма сладкарница – там ще чакаме, най-долу.

И седнахме на масата. Аз не питам много, мълча и изпълнявам. И като седнахме, той каза: „Аз й дадох един изпит: ако тя не закъснее или пък не дойде – точка."

Точно, стрелката беше шест часа, тя отвори вратата и дойде. Тръгнахме нагоре, тя е малко урвеста улица и се качихме на равното горе, и брат Христо каза: „Ти имаш връзки с инженера Тодор Михайлов. Още ли се срещаш с него? Ти трябва да престанеш да имаш връзки с тоя дух. Иначе не мога да гарантирам да те запозная с чистите братя Янкови."

– А, не, не, не, не, тя, Янка Попова, Янка. Той като я види, целият трепери. Взе да отрича. „И никога няма да се срещам с тоя дух."

Слизаме на улица „Шейново", запознава се с братя Янкови и години наред тя дружеше с тях. На няколко пъти след заминаването на брат Христо даже ме поканиха на вечеря в нейния апаратамент и т.н.

Но тя не издържа думите си. Тя непрекъснато с тоя Тодор Михайлов ходеше и по планината. Затова аз се затварям и се отдръпвам.

В.К.: Ясно.

Л.Т.: Без да критикувам.

В.К.: Аз Ви казах кои са участвували в този етап. Първият етап е минал, тоест ние сме подготвили материала. По-нататък...

Л.Т.: Аз много държа на изпълнение на дадена дума.

В.К.: Сега, по-нататък тя до този материал няма да се допира, само аз. И тя си е приключила работата. Но аз Ви казвам кои сме работили в тази група, да не би утре като прочетеш, да кажеш, защо не си ми казал, че участва и Мария Арсова, и Весела Маркова. И аз, нали, аз ти казвам как са нещата. От тоя час тя няма да се допира до тези неща.

Само аз, с Весела Маркова, която ще ги препише на пишеща машина, нали, за да можем да ги дадем на ксерокс. Фактически, аз с Весела Маркова продължаваме работата. Но аз Ви го казах това, за да знаете как, утре да не кажете защо не си ми казал кои ще участват. Аз обичам чисти работи и точни работи. И няма да сбъркате, аз поемам отговорността.

Л.Т.: Сега, понеже четвъртото тефтерче е, че Бог Отец говори на Учителя и Учителят отговаря на Бог Отец, него не мога да дам.

В.К.: Сега Вие от какво се опасявате, от това, че в този текст е Вашата оратория, Вашата песен ли или нещо друго?

Л.Т.: Да.

В.К.: Вижте, аз Ви обещавам, дайте да го преснемем, аз Ви обещавам: този материал там за Бог Отец изобщо няма да влиза, няма да влиза, аз Ви обещавам. Дайте да го преснемем, сега е времето да се преснеме. Аз ще Ви го върна и обещавам Ви, след като аз го изкарам, ще Ви покажа как сме го направили и ще дойда при Вас за одобрение.

Л.Т.: Е, ще го дадете на Милка Кралева.

В.К.: Че аз в момента с Милка Кралева не работя, нали. Но аз като го направя, ще дойда и ще Ви го покажа как сме го направили и да видите, че няма там за тоя разговор между Учителя и Бог Отец го няма този разговор.

Защо? Аз искам да бъда чист към Вас. И затова сега е моментът.

296. БОГ ОТЕЦ СЕ ЯВЯВА НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Аз имам най-хубавите композиции върху Бог Отец, Който е влизал горе в спалнята на Учителя в бял млечен облак и Му е говорил.

Сестра Савка ми каза, че пред прага е била и Учителят отговаря пред Бог Отец.

А всичко това аз го пея. И е композирано, и с акомпанимент.

В.К.: Никой няма да посегне на този материал, за да го публикува, за да се обезличи Вашето. Аз Ви обещавам. Преди да излезне, аз ще дойда да Ви покажа какво сме направили, преди да излезне. Обещавам Ви!

Л.Т.: Ама Вие сега ги искате.

В.К.: Сега ги искам, защото утре да ходя да ги преснема, да ги преснема.

Л.Т.: Сега, понеже вчера Дина Станчева каза и рускинята, която ме посещава, а и другата, те са две рускини. Едната е женена за Йосиф Ангелов, акордьора, а другата е математичка, предава математика и е тука срещу мене. Почти всяка вечер идва, до полунощ, до един часа седи вечер. Защото през деня е много заета.

И тя дойде да ми каже, че другата ми рускиня, певицата, искат да дойдат, но вече два петъка, две съботи и две недели не дойдоха. Може и хич да не дойдат, не знам. Събота или неделя. Щото той същевременно е акордьор на органа в зала „България", освен на пианата.

Не само това, когато правят записи в зала „България" и всичко е херметически затворено, с цялата Филхармония, той е седнал на един ъгъл и следи. Ако някой от тоновете на пианото, да кажем снемат еди-коя симфония от Бетховен и същата симфония пак я снемат от друг изпълнител – най-напред я изсвирва Тамара Янкова, а вторият път я изсвирва Люба Енчева. И при двата случая имаме различно изпълнение.

Значи една и съща симфония, изпълнена от различни пианисти.

„Аз, в ъгълчето, като чуя, че някой тон от пианото не е чист, натискам едно копче и спира репетирането. А пот тече по гърба ми, защото за да правим тия записи, всичко е затъмнено, да няма никакъв звук отвън и нервите са много опънати. Аз излизам с мокра риза отвътре и спирам репетицията, и се качвам горе, отварям пианото, рояла и цък, цък, цък, цък – оправям тона.

А друг пък има турен да следи цигулките в оркестъра, коя цигулка няма чист тон – пак натиска копчето и спира цялата репетиция.

И това трае до полунощ, и аз се връщам капнал, изпотен, защото няма кислород вътре."

Тия записи не стават така лесно, както ние после ги слушаме. Искам да кажа, че аз съм сега, Дина ми каза вчера, аз ще се обадя по телефона, защото да не бъда в очакване, понеже той не ми иска пари, аз трябва да сложа една трапеза поне. И аз приготвям събота и неделя, и те, ако не дойдат, а това ми е излишен труд. Разбирате ли?

В.К.: Добре. И какъв е проблемът? Аз идвам в събота и Ви нося тефтерчетата.

Л.Т.: Да де, да.

В.К.: И въпросът е приключен. Сестра, дайте да свършим тази работа, аз съм дошъл за работа. За работа съм дошъл, аз отговарям, ето нали, дадох Ви личната карта.

Л.Т.: Аз съм резервирана към Мария Арсова.

В.К.: Сега, на този етап, тя нищо не работи. Исках да кажа коя беше групата, която съставихме „Мисли на Учителя за молитвите". По-нататък тя с тези неща не работи. Аз работя с другата машинописка, но аз трябваше да Ви кажа, защо да Ви лъжа, казвам кои са в групата. Утре, като излезе и като видите, че го има и нейното име, Вие ще се сърдите, че не съм Ви казал, нали, нещата са ясни. Аз си движа нещата и тия неща няма да отидат при нея, т. е. аз няма да включа този разговор между Господ, Бог Отец и т. н., защото го има във Вашата песнопойка, Вашата оратория. Бъдете спокойна.

Л.Т.: Вижте какво, идват при мене и ми казват тъй: „Сестра Лилиана, ний знаем какво сте правила с Учителя. А излизат еди-кои си и напечатали, че били-пребили и били в музиката на Учителя – а пък не са работили с Учителя. Това аз не го приемам.

В.К.: Сестра...

Л.Т.: Разбираш ли?

В.К.: Разбирам, доверете ми се, доказах Ви каква работа свърших и какво съм преснел, доверете ми се. Доверете ми се, пред Бога Ви казвам, доверете ми се, ще Ви докажа. Събота Вие ги имате, няма да бъде изхвърлено Вашето име в този колектив, и Вие, защото Вие давате най-ценния материал. Така седят нещата.

И това ще бъде опонението там. „Тези материали бяха предадени лично от сестра Савка на сестра Цветана, която ги пази 45 години и сега ги предоставя с право да се публикуват, но да не се разпространяват на този и на онзи, защото са свещени неща".

Това ще бъде споменато, бъдете спокойни. Аз отговарям.

297. КОЛКО Е НЕВЪЗМОЖНО ДА СЕ РАБОТИ С ЛИЛИАНА

Л.Т.: Те са отговорни неща.

В.К.: Знам, че са отговорни неща. Дай да свършим, да почнем да вършим работа с Вас. Вие сте стояли 45 години, дайте да почнем да работим. Аз съм изпратен за работа.

Л.Т.: Е, сега ще Ви дам това, дето имам от Савка.

В.К.: Четирите тефтерчета, друго не искам.

Л.Т.: Но разговорите на Бог Отец с Учителя са много свещени.

В.К.: Знам, аз само ще ги преснема и няма да ги пускаме. Преди да станат, аз ще дойда да Ви покажа как сме ги извадили на пишеща машина, ще Ви покажа. Аз не смея да ги пусна, без да го видите Вие и да кажете Вашето мнение. Аз идвам и питам.

Сестра, аз не искам да се отрежа от Вас и да се скъса връзката ни.

Л.Т.: Ама вижте какво, разговори на Бог Отец с Учителя не трябва да бъде разпространено.

В.К.: Ама няма, ама нали трябва да го заснемем и да го съхраним. Дайте да го заснемем и да го съхраним, и запазим за следващите поколения.

Л.Т.: Не трябва да се разпространява.

В.К.: Няма да го разпространяваме. Аз ще искам само да го преснема.

Л.Т.: Но той е свещен.

В.К.: Съгласен съм, да го преснема само и ще Ви го върна. Аз го преснемам и Ви го връщам, и край. Няма да се разпространява този разговор.

Л.Т.: Виждате ли какво доверие е имала сестра Савка?

В.К.: Абе, виждам, как да не.

Л.Т.: Особено към брат Кръстю.

В.К.: Аз виждам и Вашето доверие, с което Вие ме обгръщате.

Как мислите, знаете ли колко трудно се носи чуждо доверие, когато Ви се довери даден човек? Това е много трудно. Това доверие, което е от Вас към мен, на мен ми вече тежи, защото е отговорност, тежи ми. Аз първо бях по-спокоен, сега съм вече неспокоен, защото е доверие. И трябва да свърша и Вашата работа, и трябва да свърша и работата на брат Христов. Аз трябва да я свърша, друг няма кой да я свърши. И това вече ми тежи, разбирате ли, на мене ми тежи, защото е отговорност. Така, като воденичен камък седи вече на мене, защото е ангажимент.

Вие да не смятате, че на мене ми е лесно да идвам тука всеки път при Вас, толкова труд, толкова нерви. Кой ще дойде тука да се занимава с тези неща? Оценете това нещо. Никой няма да дойде, защото на тях не им се работи. Виждате ли колко сила и енергия аз давам, за да можем да свършим Вашата работа.

Четирите тефтерчета искам да преснемем и онези писма между брат Христо и Михаил Иванов да ми дадете, и тези писма на Мария Тодорова до Христо. Това искам, друго нищо. И всичко ще бъде върнато, както трябва.

Л.Т.: Ама не сега.

В.К.: Добре, хайде после. Дайте сега четирите тефтерчета само, а онова, което е накъсано писмо на брат Христо, аз мога така да го направя, да го преснемем. Аз ще си играя, ще го сложа под стъкло.

Л.Т.: Накъсаното?

В.К.: Да.

Л.Т.: Щото той много нападаше брат Михаил.

В.К.: Михаил?

Л.Т.: Михаил.

В.К.: Аз предлагам: дайте четирите тефтерчета и дайте тия писма между Михаил и Кръстю и ония писма между Мария и Христо да ги преснема и ще Ви ги върна. И онова, което е скъсано, аз ще го направя така, ще го сложа под едно стъкло и ще го подредя, и ще го преснема, и ще Ви го върна.

Л.Т.: Добре, ама...

В.К.: Няма нищо страшно, всичко Ви се връща. Аз не желая да задържа нищо, защото отгоре ме наблюдават как работя и ако направя грешка и пропуск, ще ми отрежат пътя между мен и Вас.

Л.Т.: Аз искам да зная кой е зад Вас?

В.К.: Как кой е зад мене? Аз движа нещата, никой не е зад мене. Аз ги движа тридесет години, никой не е зад мене, никой. Аз движа нещата и аз съм свършил работата на всички.

А Тоя, Който ме е изпратил – кара ме Учителят да свърша една работа, защото аз като дойдох преди 20 години, те се занимаваха със съвсем други работи. Те се занимаваха с дъновизъм.

Л.Т.: Със?

В.К.: Дъновизъм.

Л.Т.: Да.

В.К.: Те не смятаха, че това трябва да се съхрани, Слово на Учителя.

Л.Т.: Да.

В.К.: Че трябва да се съхрани еди-какво си.

Ето аз преди 20 години дойдох при Вас и казах: „Дайте да заснемем Вашия глас" – щяхме да го имаме на плоча. Вие не пожелахте, нали?

Аз след 20 години идвам отново и казвам: Дай да работим. Ние работим, това се заснема. Това се пази 50–60 години.

Следващото поколение, аз може да не съм жив, нали, след 20–30 години мога да не бъда жив, нали? Но тези, които дойдат след мене и поемат този архив, ще слушат тоя запис между Вас, между мен и Вас.

Той остава като един архив, че тези хора са били при Учителя, жертвали са си живота и т. н. Ами Вие сте жертвали. Аз знаете ли защо Ви уважавам? Ще Ви кажа защо Ви уважавам много. Защото са Ви захлупили за 45 години под коритото, както е в онази приказка за Пепеляшка, че е захлупвана, че като дойде принцът и да търси своята принцеса, да не я намери. Това е с Вас. Това е положението. Аз съм принцът, който трябва да Ви въведе в царския палат. Друг не е. Аз съм.

298. ЗАХЛУПЕНА ПОД КОРИТОТО

В.К.: Защото са Ви захлюпили 45 години под коритото като Пепеляшка са ви държали, и сте устояли, и затова Ви уважавам много.

И затова реших да Ви свърша работата. Да им докажа на ония, които захлюпват с корито, че може някой и да го отхлюпи. Затова съм дошъл, за тая работа – да отхлюпя коритото, това е моята цел.

А питате, кой стои зад мене – Тоя, Който ме изпрати да отхлюпя коритото. Затова съм дошъл при Вас. Не стои никой зад мене, защото аз заварих абсолютно всички. Тях ги няма, те си заминаха. Заминаха си всички, които аз заварих, когато аз дойдох преди 20 години.

Вие сте останали последна, с която аз работих, която е работоспособна да работи. Другите ги няма. Крум Въжаров си замина; Борис Николов – той е неработоспособен. Няма други.

Л.Т.: Той не е ли добре със здравето?

В.К.: Не е добре с ума си, артериосклероза, със сърцето си. Той не помни вече хората, които идват при него.

Л.Т.: А-а-а!

В.К.: Така.

Л.Т.: Силна артериосклероза.

В.К.: Това е възрастта, той е възрастен.

Л.Т.: А иначе е здрав?

В.К.: Движи се, така, лежи, почива, цял ден така. Той вече е извън строя. Няма ги вече тези приятели.

Л.Т.: Може би по-възрастните са такива.

В.К.: Те, възрастните, вече си заминаха.

Л.Т.: А Николай? По-млад ли е от него?

В.К.: Николай е по-млад, но той е по-съхранен.

Л.Т.: По-съхранен.

В.К.: И той сега изнася лекции по астрология и т.н., и т.н.

И аз бях този, който отидох при него преди двадесет години и казвам: „Хайде, напиши си опитностите." И той знаеш ли какво ми казваше? Вика: „Никой не го интересува." Казвам: „Мен ме интересува."

И той ги написа на мен. Хайде, напиши астрологията, хайде напиши това, напиши и онова. И почна да работи и сега работи, и не можеш да го спреш.

Л.Т.: Ха така.

В.К.: Нали? Ама аз го отхлюпих. Те се занимаваха със съвсем други работи, със съвсем други работи се занимаваха. Те смятаха, че вече край, няма да има условия. Абе дай, свърши, пък го предай!

И аз бях този, който и на сестра му Цанка аз съм й свършил работата. Тоест аз не се хваля, но понеже Вие ме питате кой седи зад мене. Зад мене е Този, Който ме е изпратил. Нали? Аз съм независим и работя сам. Виждате ли, че аз работя с Вас сам!

Л.Т.: Аз съм прибрала сега в кухнята онзи материал.

В.К.: Ще ми дадеш това, аз ще го сложа и край, и приключваме.

Л.Т.: Живот е това.

В.К.: Знам, че е човешкият живот.

Сега, това са четирите, така, тука аз ги имам писмата между Михаил и Христо. Обаче къде беше това, скъсаното писмо? Момент, това ми е паспортът, оставям ти го като залог, че ще върна нещата.Сложи го така, да не се загуби някъде, че после не можем да го открием.

Л.Т.: Искам да открия това, скъсаното писмо, което е било. Чакай да проверим тука, дано излезне. Тука да не е.

В.К.: Аз миналия път го виждах и Вие го показахте, че е скъсано писмо на брат Христо.

Л.Т.: Чакай да видим.

В.К.: Да видим къде е. Тука го няма.

Ето сега, аз чух глас: „В тефтера е" значи и ето го и това нещо, нали така.

Л.Т.: Точно, всичко ще ми бъде върнато!

В.К.: Бъдете спокойна. И аз прилагам така, както е това.

Л.Т.: Ама като го лепите, залепено ще ми дадете.

В.К.: Бъдете спокойни, всичко ще бъде в ред. Аз предлагам...

Л.Т.: Нали ще ми дадете!

В.К.: Ще Ви дам, ще го възстановя. Аз предлагам така, заедно всичко с тефтерчето да го дадете. Така.

Л.Т.: Чакай, да няма друго нещо.

В.К.: Няма друго нещо, това са материалите.

Л.Т.: Чакай да видя.

В.К.: Това какво му е тука? Тука някаква бележка. Това няма нищо страшно.

Л.Т.: Добре, пъхнете ги тука.

В.К.: Тука, нека с всичко да седи и аз по тоя начин взимам тефтерчето и така, и ще Ви ги върна.

Е-е, свършихме една голяма работа. Благодаря за съдействието. Това нещо ще отиде вътре в папката. По този начин ние за днеска приключихме и трябва да Ви благодаря много за Вашето съдействие. Значи с Вас може да се работи.

Л.Т.: Вижте какво...

В.К.: Значи все пак с Вас може да се работи.

Л.Т.: Те, съществата отгоре, присъстват. Нямат физическо тяло, ама тяхното астрално тяло е по-силно от физическото, щото физическото тяло, само една игла да бутнеш, да пусне кръв, може да си замине. Физическото тяло не е устойчиво, временно е.

В.К.: Е, щом дават гаранция за мен, щом от Невидимия свят дават гаранция за мен, значи благодаря на Невидимия свят и на Вас, че почнахме работа.

Л.Т.: Благодарете, че сте жизнен, здрав, издържлив и млад човек, благодарете на Бога.

В.К.: Аз благодаря. Сестра, сега ми е време да реализирам тия неща, които аз си работя 30 години.

Л.Т.: Щото се иска издържливост.

В.К.: Аз съм в момента на 52 години и сега ми е време да реализирам нещата, докато още имам сили, време, средства, здраве и т.н.

Защото след 15–20 години ще дойде друго поколение и аз трябва да му оставя подготвени и отпечатани материалите, които сега работя.

Л.Т.: Другото – Шестата раса идва-а.

В.К.: Това ще бъде след три хилядната година.

Л.Т.: Шестата раса идва-а, има даже представители вече.

В.К.: Да. И аз трябва да бъда готов, за да предам на следващото поколение. Да кажа: Това е материалът и архивът от сестра Лилиана Табакова.

Л.Т.: Но аз не ща да ме дърпат на земята.

В.К.: Вие не искате, но сте дошли тука в Школата и Вашето име ще го има. Аз много държа на тая работа – отхлупване на коритото.

Л.Т.: Това много ми хареса, когато ми казахте: „Аз съм захлупена под коритото като Пепеляшка 45 години", това много ми хареса. Ами тъй беше.

В.К.: Така ми се е вбило в главата като клише, като образ, нали: коритото е отгоре върху Вас.

Л.Т.: До тука ми е дошла славата. Аз не искам да бъда прославена – Учителят да бъде.

В.К.: За да могат да се дадат нещата на Учителя, трябва да се види, че Учителят не е работил със случаен човек. А този човек е школуван и този човек си е свършил работата и е отстоял 45 години да чака – това не е малко. Това не е малко. Това е много, много.

Л.Т.: Аз, понеже Учителят ми каза: „Аз ще те благословя с младост, издържливост и гласът ти да звучи тъй, както, по-добре от Операта!" Това Му благодаря. Това ми стига, да.

В.К.: Аз се чудя, че на тази библейска възраст, Вашата, Вие още може да работите, помните всичко, нали.

Л.Т.: Абсолютно. Ама за Бога всичко е възможно.

В.К.: Да, всичко е възможно.

Л.Т.: Господ го прави. В Райската градина Адам е живял 999 години, Матусал е живял над 1000 години. Колкото повече са падали в греховете хората, отнемали им от годините. Ето сега Вашите 50–60–70 години, за Вас са много нещо, а за Невидимия свят и за Слънцето са нищо.

В.К.: Нищо, дори и една секунда.

Л.Т.: Защото 25,000 земни години правят на слънцето една година. Да, виждате ли колко ниско е паднало човечеството. Колкото по-чист живот живее човек и се храни по правилата на ангелите, толкова се продължават и годините му.

В.К.: Да, добре. За днеска ние приключихме и свършихме една голяма работа.

Л.Т.: Да.

В.К.: Днеска беше 12 март 1991 г.

Л.Т.: Особено четвъртото тефтерче, в никакъв случай да не се загуби.

В.К.: Няма, бъдете спокойна. Аз отговарям пред Вас и пред Бога, в никакъв случай, в никакъв случай. Когато стане материалът, аз ще Ви покажа.

Л.Т.: Никой от Учителите на човечеството няма такъв разговор с Господа, както дава Учителят. Никой.

В.К.: Ясно, да.

Л.Т.: Той е възлюблен дух на Господа, на Духа.

В.К.: Така, добре.

299. СВЕЩЕНИТЕ ТЕФТЕРЧЕТА

В.К.: Днеска е 19 март 1991 г. Аз тефтерчетата, които ги взех, ги връщам. Четирите тефтерчета ги връщам.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз ги преснех.

Л.Т.: Особено ме интересува разговорите на Бог-Отец. Можахте ли да ги извадите?

В.К.: Извадихме ги и ги преснех. Сега по-нататък Вие сте права, че четвъртото тефтерче, където има разговора на Учителя с Бог-Отец, то не е за пускане навънка, т.е. то е за свещена работа.

Л.Т.: Даже и молитвите. Заврели ли сте си муцуните там, дето е много опасно.

В.К.: Да.

Л.Т.: Даже и молитвите не на всекиго се дават.

Тези, „**Цветните лъчи**", аз имам подадено от ръката на Учителя, но Той не даваше на всекиго, особено червените.

Първите книжки от „Завета на цветните лъчи" бяха червени.

Аз имам жълто. Вторите бяха жълти. Щото аз идвам по-късно. Аз идвам, на години съм по-млада от най-възрастните, нали?

И не на всекиго даваше Учителят. Защото това са опасни работи. Всеки не може да ги докосва. Ако направи най-малкото нарушение, вместо благословение ще получи шамари отгоре. Затова Той не даваше на всекиго. И тези молитви, както смятате така, нашироко да ги печатате, аз намирам, че е малко рисковано.

В.К.: Ние, ако напечатаме, най-много в сто броя и ще ги дадем на наши хора.

Л.Т.: Да не е на масите.

В.К.: Не е в масов тираж, а ще бъде на ксерокс в сто броя, повече не. И ние сме толкоз – 100–200 човека в момента. Ще изпратим на всяко Братство в провинцията по 1–2 екземпляра на техния ръководител. Да ги имат, нали. И да се ползват от тях, защото днес всички молитви са променени.

Л.Т.: Това е хубаво, че те ще се съхранят, това всичко е по човешки много хубаво, но трябва да спазваме законите на по-висшите светове от нас. Защото Учителят постоянно повтаря: „Това, което за човешкия свят е морално, за Божествения свят е аморално."

Не си съвпадат и законите, затова ний трябва да ги изучаваме и да ги прилагаме. Сега, какво стана с писмата?

В.К.: Писмата са тук.

Сега, имам да питам нещо друго по отношение на тефтерчетата. Всички тефтерчета са преснети и са тук. Моята цел беше да вземем мерки, за да ги съхраним за следващото поколение. Това е така. Вече сме взели мерки. За по-нататък какво е бъдещето на тези тефтерчета, кому Вие ще ги предадете?

Л.Т.: Бъдещето е само за духовните души, за мистичните души, защото този живот тука...

Тя, Савка, имаше тука лошо заболяване, тя от рак си замина.

А ракът е кармическа болест. Туберкулозата също. Имаме кармически болести. Тя не можа да плати кармата си.

В.К.: Савка?

Л.Т.: Савка не можа. Тя можеше да избегне тоя рак, ако беше приложила напълно послушанието.

Например Учителят й каза, че окултният ученик не трябва да кара колело, не трябва да си отреже косата. Той даде даже модел, едни токи (Който има възможност, да я направи от злато, а другите – от сребро) и косата да бъда завързана отзад с тази тока.

Тя имаше дълга коса, тя я отряза. Значи те са малки нарушения, които в Школата на Учителя, ако не са позволени, се плащат скъпо.

Аз, едно нещо, Той се държеше разположен към мене, защото никога не съм питала: „Защо?" Нито да човъркам, защото питаш ли „Защо?", ти вече наполовина се съмняваш.

А това, Той не обичаше тия работи. Имаше сестри, които даже Му тропаха с крак. Но Той ги пращаше при други условия, недобри условия.

В.К.: Защо Му тропаха с крак?

Л.Т.: Защото питат: „Защо? Защо се иска това нещо от мене?" А това е половин съмнение!

В.К.: Искат може би своето си.

Л.Т.: Пред Господа не може така.

В.К.: Може би като тропат с крак, искат да наложат своето?

Л.Т.: А, човешкото! А ние живеем в един юдол, пълен със страдания свят и грешки, и грехове. Затова и нашият живот е много скъсен в сравнение с времето на Адама.

Адам е живял 999 години в рая, Мутасала е живял над хиляда години. И след грехопадането главоломно почват да намаляват годините на живота.

А всъщност животът е непреривен, само че в различни външни форми.

Тя и Дина им се обадила на моите хора, досега го подредих. Всичко туй беше снето долу, досега, от 4 часа съм станала, да мога да туря в ред.

В.К.: Да, хубаво.

Сега друг въпрос. Кому ще ги оставите тези тефтерчета? Кому? На кого?

Л.Т.: Сега предстои да се срещна и с братя Янкови, с тях съм работела. Учителят каза: „Ти ще работиш с Венцислав!" Ако те бяха се оженили, аз щях да затворя крилете си, но те издържаха, защото Учителят пред мене, аз присъствах, им каза: „Никаква женитба! Ти си се оженил за пианото, другият се е оженил за цигулката! Вашите възлюблени са музиката!" Даже и брат Христов им казваше: „Може да си замине някой от вас, ако нарушите това." Те може да си имат някакви приятели или приятелки, защото много ги търсят, но досега са издържали това, доколкото виждам. Затова.

В.К.: Сега, смятате ли Вие на тях да дадете тези тефтерчета?

Л.Т.: Не съм казала още. Не се знае какво ще ми кажат отгоре, защото един косъм няма да взема със себе си един ден, когато напущам земята, а камо ли това. Аз не съм свързана с материалния свят, нито има корист в мене.

В.К.: Сега въпросът е друг. Тези тефтерчета според мен не е редно: първо, да излизат от България; второ, трябва да останат в България.

Л.Т.: Вярно е и тука сте прав, да.

В.К.: Трето, трябва да останат в доверено на Вас лице. Вие ще си го изберете, нали, от Вас. Аз например съм кандидат да ги поема. Аз съм един от кандидатите.

Л.Т.: Е, не сте ли ги преписали?

В.К.: Аз ги запреснех само на фотолента.

Л.Т.: Да.

В.К.: Аз съм един от кандидатите, може да се явят и други кандидати. Сега, кой ще спечели конкурса, не знам.

Л.Т.: Ще видим, нали! Аз не съм тръгнала за оня свят.

В.К.: Ние по начало, понеже работехме с тях и човек трябва да бъде наясно с нещата, нали? Сега е време, нали, да се уточнят нещата, а не след това, когато човек не може да ги оправи – и да иска, не може.

Л.Т.: Е, сега накъсаното писмо можахте ли да го залепите?

В.К.: Това накъсано писмо няма още една част, няколко части няма от него. То е само горната част и долната част, а по средата има празни няколко листа.

Л.Т.: И аз го нямам.

В.К.: Нямаш го. Сега, това е по отношение на тефтерчетата. Сега друг един въпрос.

Л.Т.: Ако взема да ровя, може да го намеря някъде.

Ако намеря, защото тоя сандък е препълнен. Имам и други места. Например загубя си гребен, не мога да го намеря. Минават месеци, намирам го, някъде съм го мушнала. Това става във всеки дом.

В.К.: Сега, аз искам пак да се спра на тези тефтерчета. Вашето мнение е, че те трябва да се съхраняват, съхраняват и текстът трябва да бъде свещен. Той е свещен.

Л.Т.: Особено разговорът на Бог-Отец с Учителя:

„Ето, при Твоите нозе съм, Господи, бъди с мене,
Който ми говориш
и ще Те възлюбя повече и повече,
с дълбочината на сърцето си,
защото си ни възлюбил преди ние да Те познаваме."

Виж, всички ги знам наизуст и цяла композиция имам, и я пея като молитва.

В.К.: Сега, въпросът беше следният, че, моята идея беше тези тефтерчета и едни други материали да ги сложим в едно томче, да ги направим на ксерокс най-много в сто броя и да ги дадем на сто различни места в България с цел съхранение.

Не с цел за разпространение. От тях хората ще препишат и ще ги ползват, нали, защото ние трябва да съхраним тези неща. Друг начин няма.

300. КАБАЛАТА НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Няма. Особено България има нужда от словесното мляко да суче, защото у българите на главата им центърът на вяра към Бога е дупка там. Много рядко има да е издуто.

Учителят си забива пръстите в косата и опипва черепа на учениците, на които иска, нали?

Българинът трябва да работи много духовно, а Словото е неговото словесно мляко. Той много векове трябва да суче от това словесно мляко. Даже ако човек има препятствие, неприятности и ако наслуки отвори една от беседите, веднага идва помощ, хем не се е изправил още на молитва. Само ако ги докосне. Те са свещени.

Около Учителя има милиони и милиарди ангели, които чакат само мъничко да пожелае нещо и те тичат да го приготвят веднага. И всички ония...

Л.Т.: Според кабалата на Учителя имаме три триъгълника:

1, 5, 7;
2, 4, 8;
3, 6, 9.

Снощи той работеше, ний – в кухнята. Аз й показах кабала, на неговата съпруга. Тя е рускиня. И е завършила Московска музикална консерватория. И

1, 5, 7– управлява гърдите и главата;
2, 4, 8 – управлява корема с всичките му органи, даже и дебелото черво;
3, 6, 9– управлява симпатичната нервна система и главната нервна система, главния мозък.

Сега, рожденатa дата човек не може да измени. Той е пратен отгоре с едно число. Нас не ни интересува месеца и годината, само числото. Защото връщаме се и към учението на Питагора, който казва: „Всичко във Вселената е тон и число."

А всяко число отговаря на една буква.

А е 1, моето ***Ц*** е 3, ***М*** е 40 – двойна вибрация, ***С*** е 100 – тройна вибрация.

Колкото едно име има от трите колони букви – единична вибрация, двойна и тройна, толкова по-богата съдба има.

А защо е богата? Защото по закона на цифрите човек живее по девет години в една буква. Значи от раждането до деветата възраст е първата буква.

А първата буква влияе въобще като червена нишка през целия живот на ученика.

Аз за всяка буква имам от Учителя литература ей-толкоз и съм записала каквото говори за всяка буква.

Оставям празно място, защото непрекъснато чета беседи и ако намеря нещо за дадената буква, веднага прибавям.

Значи кабалата е винаги в ръцете ми и аз прибавям нови данни от Учителя.

Значи, ний изчислихме: Йосиф е сега в буквата ***О***. А за ***О*** имам толкова писано.

В.К.: Сега, аз съм роден на 21 март 1938 г.

Л.Т.: Да, в четвъртък ще Ви бъде рожденият ден, да.

Сега, Вашите ***И***-та, те Ви дават много хубави възможности да работите духовно, ***И***-тата.

Имате ***Й*** – 1, ***Е***-то е малко така войнствено, ***В***-то, ***Р***-то е много хубаво също, но важно е дали сте в хармония с рождената си дата.

Рожденото не можем да го изменим. А който не е в хармония, все едно да му дадем един декар лозе и без мотика да му кажем да го прекопае с пръсти.

Значи, който не е в хармония, всичко с големи усилия трябва да придобие в живота, с големи мъки. А който е в хармония... А пък в хармония е, когато буквите на името дават едно число, и датата на раждането дава едно число, и двете числа да бъдат в същия тригон.

Значи 1, 5, 7 – или 1, или 5, или 7, ако е рожденото.

Добре, ама изчисляваме името и получаваме **3, 6, 9** – не сте значи в хармония и всичко много мъчно ще постигате.

А за да влезете в хармония, трябва да смените името си.

Сега тя не е в хармония, рускинята. И сега така се запали: „Аз, каза, почти всеки ден искам да идвам." Дадох й листа, сама изчисли и т.н.

Ето Учителят си замина и в разговорите на Учителя за себе си (Нали го записа?)...

В.К.: Да.

Л.Т.: ...Той казва: „Не заслужават сега да го дам на българите. Аз ще го дам това, което го открих, на идващата Шеста раса." И не го каза.

Само каза тъй: „Аз достигнах до едно откритие: според височината на човека да определя колко години ще живее на земята, какви болести ще има, какви дарби ще има, всичко мога да му кажа само по височината му. Но няма да го дам сега", казва.

Аз го написах, сама го написах.

В.К.: А знаете ли колко е бил висок Учителят?

Л.Т.: Не зная. Той някои работи ги е изгорил, когато наближавало да напусне земята. Цели тефтерчета е изгорил.

301. МАЛКИ СЛУЧКИ СЪС САВКА

Л.Т.: Ето, виждате и портретите, собствените си, пред сестра Савка накъса и изгори. Защо? Защото тя прояви малко непослушание.

А тя много силно Го обичаше и много чиста, много чиста сестра беше.

И тя имаше много хубави чувства към мен.

Даже Учителят я пусна с бати Ради, който копаеше градините на Изгрева, да й бъде кавалер и да слезе в града, да ме слуша как пея в опера „Фиделио".

На другия ден беше неделя, тя ме прегърна пред всички и каза: „Снощи те слушахме в Операта" и т.н.

А веднъж имам такова преживяване с нея. А Учителят имаше едно разположение с нея, малко по-особено, отколкото към другите. А при мене бе също, но аз като музикант, а тя не беше музикант.

Като бях при Учителя в Мърчаево, в Неговата спалня, и вече Му целунах ръка и си тръгвам. Трябва да мина през ливадата с много плодни дървета, че ми е по-късо да си отида при Рилкини, където живеех. И като минавах, гледам сестра Савка, седнала под едно дърво и си пише нещо, и си чете. Тя вдигна глава да ме поздрави и аз я поздравих, но се приближих при нея, защото видях, че тя като писала и се пипала за носа, си боядисала лицето със синя боя, мастило някакво (Тогава се пишеше с автоматична писалка с мастило или с молив), а тя не знай, че е тъй. И аз й дадох огледалце, дадох й мойта кърпичка, ако тя няма, да се види, да се обърше. А тя извика: „О-о-о, сестра, колко сте съвършена! Много Ви благодаря. Аз ще се похваля и пред Учителя на вечерята тази вечер, защото много сестри и братя минаха по тази пътека, по която сега сте Вие и никой нищо не ми казаха. Много Ви благодаря. И се обърса.

Ето, вижте сега колко дребна работа е това. И вечерта на вечерята пред всички каза на Учителя този случай. Аз имам много такива малки преживявания с нея.

Например... Тя заслужава да се разкаже нещо, много чиста сестра, много, кристал, ангел.

В.К.: Разкажете.

Л.Т.: Аз, когато пея, на другия ден съм малко като замаяна от многото ръкопляскания, излизане на сцената, може би урочасвам малко, не знам какво е. И понеже на Изгрева трябваше да пея пред Учителя, а снощи пях опера „Марта", а тя е доста отговорна роля, аз почувствах едно замайване и исках да си почина.

И пришепнах на брат Христов, че чувствам нужда малко да си почина. И Учителят го попита какво искам. Той каза: „Тя след пеене има нужда от почивка. Снощи е пяла." И Той каза на сестра Савка да ме хване под ръчичка и да ме заведе в нейната стая. И тя ме тури на нейното легло. Но понеже имах много хубава рокля, да не я смачкам, тя ми извади роклята и ми даде нейна дрешка, жълтичка, мекичка и това е. Ето на интимни изживявания. И за да не ме безпокои, докато почивам, не тракаше на машината, а пишеше с ръчичка на масата. Аз й казах, че искам една беседа да ми даде, преди да заспя да прочета нещо. Тя отвори един стъклен шкаф, който беше до главата ми и дръпна една беседа. „Новата Ева" ми даде. Това беше едно малко преживяване.

Л.Т.: Веднъж Учителят... Следобед бяхме в приемната и наближаваше времето преди залез слънце, а Той вечеряше.

Аз пришепнах пак тъй на брат Христов колко искам да Му приготвя един ордьовър, който съм опитвала в Париж. Ордьовър значи преди ядене. И ако има тия материали, бърже бих Му приготвила. Той пак попита брат Христов: „Какво иска сестрата?" И той каза: „Иска да Ви приготви набърже един парижки ордьовър, който се прави от праз."

А сезонът беше такъв, че мъчно се намира праз. Вече топло беше. И в този момент дойде сестра Савка при нас. И тя, като чу, хвана ме за ръка и каза: „Бати Ради, градинарят, е сега отдолу в салона. Прозорецът е отворен, ще питаме. Ако има праз, ще направите. Сестра Лилиана, ама искам и аз да участвам!"

И отиваме до прозореца и бати Ради беше в (под салона има мазе): „О, разбира се, има праз!"

Викам: „Дай два-три праза по-тънички, да не са дебели." И влязохме в кухничката на сестра Савка. Сега, тя е окултист, не е вчерашна. Аз като турям във врящата вода сол, тя вика: „Тури толкова, че да има място и аз да туря." Значи и тя да прави същото. Аз туря по-малко и тя прибавя същото. Обелих праза и като е по-тънък, той е по-гъвкав. И го завих като кравайче. Така, поисках конец бял, от бяла макара и го вързах оттук и оттук – стана кравайче. И както ври водата, пущам го туй кравайче, целичко. И вторичко, и третичко. И ври, ври, ври. И омеква, омеква, омеква. После изваждам конците, те не са нещо мръсно. И ги сервирахме върху чинията и те си пуснаха малко водичка. Изстисква се лимон и чист зехтин и се поднася.

И тичаме и двете да носим на Учителя. Виждате ли, ето красиви изживявания на тази малка планета Земя. Това е красиво преживяване и ти си изпълнен с една духовна мистична радост.

В.К.: Да. Други някакви такива дребни случки, те са много интересни, за Савка?

Л.Т.: Имам. Например на мен е забранено да ям тиквено семе печено. Пък аз много го обичам. Цък, цък, цък, цък, със зъбките си го беля и си го ям.

Добре, ама то разваля гласа. Аз съм колоратурка и не трябва да ям такова семе. И когато извардвам, че нямам да пея, си купувам по много семе и си ям. И сега, като мисля, че аз го обичам, че и другите ще го обичат, отивах при сестра Савка, цели килограми съм й носила. Значи аз като го харесвам, предлагам и на нея, да. Имах хубави чувства към нея и много ми беше мъчно, че много млада си замина тя.

Той, Учителят, си я прибра. Тя можеше да остане да работи, но тя беше много привързана към Него. Нали виждате, ако сте чели.

В.К.: Така, чел съм го сега.

302. ЗАБЛУЖДЕНИЕТО

Л.Т.: Най-важно е разговорът на Бог-Отец с Учителя. Те са мощни слова. И в големи празници особено се чувствам добре, когато съм сама.

Аз ставам права и ги пея. Имам хубави мелодии с акомпанимент.

Сега, вчера като търсех някои работи, аз намерих и тази композиция – **„Новото Възкресение"**, което Борис Николов и Мария Славова са напечатали като Учителюва композиция. Тя е моя композиция. Аз я имам тук с акомпанимент.

В.К.: Ама те къде са я отпечатали, в коя песнарка?

Л.Т.: Ами Вашата бивша другарка в живота Милка Кралева ми поднесе едно току-що напечатано красиво издание и вътре има „Новото Възкресение" напечатано.

В.К.: А то не е на Учителя, а това е от Вас, Ваше творчество.

Л.Т.: А то е мое, да Ви покажа композицията.

В.К.: И защо са я написали, че е от Учителя?

Л.Т.: Ами ха де! Аз се радвам, че са го напечатали, ама не е вярно, че от Учителя, то си е моя композиция.

В.К.: Първо е лъжа. Второ е кражба. Трето – заблуждават, че е от Учителя.

Л.Т.: Да, дадено ми е от музикалните същества.

Та тия разговори на Бог-Отец с Учителя. Никой велик Учител на човечеството няма такова общение с Бога, както нашият Учител. Те са, особено тая молитва, дето преди малко Ви цитирах, има едно място, Учителят каза: „И умий ме в кръвта Си!" Вижте каква фраза. Обръща се към Христос и каза:

„Умий ме в кръвта Си, Спасител мой и Отче,
за да се въздигна в Твоята свята Любов."

И съм го направила с една корона горе.

Най-хубавите композиции са тези. А това вдъхновение иде от един много висок свят. Аз не го смуча от пръстите си, а го чувам отгоре. Да. Смисълът е такъв и затова не Ви го давах това, четвъртото тефтерче.

В.К.: Сега...

Л.Т.: Защото не мога без него.

В.К.: Тези тефтерчета ние ги върнахме, аз ги върнах и Вие ги държите в ръката си. Но наистина, четвъртото тефтерче не е за публикация.

Л.Т.: Никак, то е много свещено.

В.К.: И Вие сте права.

Л.Т.: Много права.

В.К.: Този материал няма да се пуща, но другите може.

Л.Т.: Ще се изцапа от нечисти съзнания.

В.К.: Точно така.

Л.Т.: Съзнанието още на масите не е прочистено. Мен ми казаха, един брат ми каза, от Братството, който е доста духовен, как се е трогнал.

Бил с колелото си, Любчо Никленов. Имало митинг пред [храм-паметник] „Александър Невски", на площада. Имало и монаси, свещеници млади. Млад свещеник.

„И, сестра Лилиана, цял се раздрусах, така, като че треска ме друса. А държа колелото, ще падна бе! Така силно преживях това нещо."

И свещеникът – млад, много симпатичен, магнетичен и каза: „Всички на колене!" Всички паднахме на колене и той каза: „Отче наш!". Всички казваме. „Повтаряйте: „Отче наш, Който си на небеса"!". Всички казват: „Който си на небеса". Така треперехме, сълзи течаха."

– Ами – викам, – ти си се новородил в момента. Новораждане се е получило.

В.К.: Да.

Л.Т.: Това нещо трябваше да го направи не свещеник, а един бял брат, да накара целия площад да повтаря молитвата „Отче наш" на колене.

Виждате ли колко съм ревнива към Учението на Учителя! Защото черквата – моите почитания и към черквата, но Учителювото учение е над черквата.

303. ПРЕДСКАЗАНИЕТО

Л.Т.: Аз снощи казах на рускинята, а тази рускиня, снощната, тя е лична приятелка на Горбачов. И знаеш какво ме накара? Тука да не го записваме.

В.К.: Записваме, няма значение.

Л.Т.: Има един брат Николай от Рига – руснак, който предсказа падането на българското правителство. Даже и деня, и часа каза. Ама тука пред мене, на такъв голям лист със знаците на Нептун, Плутон и Козирог. А по-надолу писа: „Горбачов" (който беше начело и ръководеше СССР – Съветската империя), датата му, заради го така. Имам и за Горбачов какво има да се получи. Той предсказа месеца, годината и часа, че ще падне правителството в България, много по-рано. Тука, в тая стая, на тая маса.

В.К.: За коя дата става въпрос?

Л.Т.: Имам го, тоя лист го пазя.

В.К.: За 10 ноември 1989 година ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: 1989 година.

Л.Т.: Даже и датата.

И сега, тя ми го иска тоя лист. Добре, ама аз трябва да търся сега неговите писма. Скоро получих пак от Рига писмо. Пъхнала съм тоя лист, аз го пазя. Те искат да го препишат. И сега той още един лист ми написа, какво има отсега нататък да става. Той е и ясновидец.

И когато пристигне в България, най-напред идва тука. И аз давах обяд на Николай и Светлана, другата рускиня, и имаше и други в кухнята. И тя го попита на масата, и му каза: „Брат Николай, Вий женен ли сте?" А той каза: „Моята другарка е в Невидимия свят отдавна. И е абсолютно девствена, защото аз не съм я пипнал с пръст." Виждате ли?

Аз затова го уважавам. Той е сега може би към 90-годишен, много възрастен.

В.К.: Да.

Л.Т.: И всяка година пристига от Рига, и присъства на Паневритмия, и взима участие в братския живот.

В.К.: Сега друг въпрос.

Л.Т.: Сега аз и другия лист ще намеря, дето предсказва какво ще бъде след това. Но листа, ако Ви го покажа, понеже не знаете астрология, нищо няма да разберете.

Аз трябва да го тълкувам, защото е само с астрологически знаци. Има и за Горбачов [който е генерален секретар на КПСС и е начело на Съветския Съюз].

В.К.: Добре, сега, аз искам да Ви питам друго. Вие бяхте ми казали, че Вие имате един документ, чрез който държавата признава Бялото братство и е напечатано 1947–1948–1950 година.

Л.Т.: Е?

В.К.: Че имате някакъв такъв документ, в който българската държава признава Бялото братство като юридическа личност.

Л.Т.: Имам го, и сега го имам. А най-надолу пише и датата, и подписи, и печат.

В.К.: Да.

Л.Т.: Най-отдолу пише, че е отменено, еди-коя дата. Отменено.

В.К.: Да, аз искам точно това, да го преснемем това нещо като документ.

Л.Т.: Искате да го видите?

В.К.: След това Вие ми казахте „документ за телеграма за погребението на Учителя".

Л.Т.: Имам я и нея.

В.К.: Да можем да я преснемем и после ще Ви я върнем.

Л.Т.: Искате да я видите?

В.К.: Да, да я видя. Това разрешение за погребението на Учителя...

Л.Т.: Чакай, виждате ли, значи акълът ми трябва да бъде тефтер и всичко да бъде тип-топ – веднага, като дръпна, като в аптека и да Ви покажа.

304. ДА СИ ЗАЛОЖИШ ПАСПОРТА

В.К.: Сега, аз тефтерчетата Ви връщам тази вечер и те са у Вас. Трябва да ми дадете паспорта. Паспорта трябва да ми дадете.

Л.Т.: Ще Ви го дам, аз го пазя.

В.К.: Сега, по-нататък. Защото аз се движа без паспорт и ще ме спре някой милиционер и аз нямам да си покажа паспорта.

Друг един въпрос. Ставаше въпрос за писмата на брат Христо с Михаил Иванов. Сега, те са в мен, аз съм ги преснел, обаче аз искам да ги препиша. Още ми трябва време, няколко дена. Следващия път ще ги донеса.

Л.Т.: Но ще ги имам и аз, нали?

В.К.: Ще ги препиша на пишеща машина, нали.

Л.Т.: Че тогава ще ми ги дадете.

В.К.: И ако има още някои писма, да ги предадете.

Л.Т.: Разбрахте ли нещо там?

В.К.: Разбрах аз. Ако има още, евентуално още други някои писма?

Л.Т.: Ще видя, ще видя.

В.К.: Да дадете да ги препишем на пишеща машина.

Л.Т.: Сега, за да отворя сандъка тука, трябва да стане хардауш[269]: да вадя всичко по земята, да разхвърлям, а сега не е момент!

В.К.: Не е момент. Да. Сега, ставаше въпрос за разрешението за погребението на Учителювото тяло.

Л.Т.: Да, да. Сега ще Ви го потърся.

В.К.: За разрешението за погребението, за гроба на Учителя, телеграмата там.

Л.Т.: Да, трябва да го потърся.

В.К.: Този В. Атанасов е Възкресен Атанасов, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: И той се оженил за Вашата сестра. Как се казваше Вашата сестра?

Л.Т.: Нейният първи мъж беше Иван Пеев, професор по солфеж в Музикалното училище.

В.К.: А сестра Ви Султанка ли беше?

Л.Т.: Султанка.

В.К.: Значи Възкресен се оженил за Вашата рождена сестра.

Л.Т.: Тука някъде го пъхнах.

В.К.: Ама това е официално, нали?

Л.Т.: Ако може да се очистим от човешкото, ще бъдем ангелчета, ангелчета.

В.К.: Аз съм минал също през брак.

Л.Т.: Ний сме душички бе, душо.

В.К.: Аз съм минал също през брак и нямам думата на критика.

Л.Т.: Ние допущаме животното да вземе надмощие в нашия живот.

В.К.: Аз нямам думата, защото... Ставаше въпрос решението за признанието юридически на Братството.

Л.Т.: Сега, да видя още на едно място.

В.К.: Чакай да видим какви са тия работи?

Л.Т.: Другият документ. Малко листченце. Може да бъде даже об-

---

[269] Хардауш, ардауш – разнебитено, разтурено състояние

вивка, не бързам нищо да хвърлям, нито да изгарям. Свещено пазя всичко. Сега ще дам още едно блокче, да видим и там.

В.К.: Нали досега всичко, което съм взел, съм върнал досега.

Л.Т.: Всичко, каквото имам оставено, за Светлото Бяло братство, като лъвица го пазя. То ще остане за Бялото братство, Светлото Бяло братство. Затова ще ми го върнете.

В.К.: Връщам го това нещо. Аз ще го извадя на ксерокс и ще Ви го върна. На този лист се вижда отпред, че това нещо е изваждано, това не е оригинал. То е изваждано на ксерокс.

Л.Т.: Бе где да го знам какво е.

В.К.: Да. Но аз ще Ви го върна и дори ще Ви върна още два-три такива, за да имате.

Л.Т.: Добре.

В.К.: Бъдете спокойна, нали всичко работим.

Л.Т.: Чакай, момент, искам аз да видя още да не би тука да е, нещо още да излезне. А на тая маса на рускинята й диктуваше един човек от БКП, един човек, който беше много близък на Тодор Живков. Диктуваше писмо до Горбачов, писмо, защото предстоеше Горбачов да посети София: да слезе в еди-коя къща частна, освен в двореца при Тодор Живков. И той слезе. Ей-тука, на туй шосе спря, на „Тодор Павлов".

Тази Марина, която не е в хармония с рождената си дата, а мъжът й е в хармония, тя иска да стане в хармония, но трябва да измени цялото си име. Тя се казва Марина. Трябва да го смени. Иска да бъде в хармония. Тя е 1, 5, 7 по рождение, а като изчисли името си, е 3, 6, 9 – не е в хармония.

В.К.: Ясно.

305. КАК СЕ ОЗДРАВЯВА

Л.Т.: А мойте двете имена са в хармония с рождената дата. А който е в хармония, само като помисли нещо, му го дават.

Учителят казва в своите разговори: „Аз не смея да помисля нещо, защото веднага пристига." Ангели чакат милиони около Него и веднага го реализират.

Това беше Учителят. Той описва, един мозъчен удар получава един наш брат, мозъчен удар, в Търново.

В.К.: Кой?

Л.Т.: Мисля, че самият Иларионов. И само може да говори, иначе е вдървен. И извикват тревожно Учителя. (Сега, скоро го писах.) И казва Иларионов: „За срам станах пред съседите, защото ме знаят, че съм окултист, а съм се вдървил сега, легнал съм. Не мога да мръдна."

А Учителят казва: „Аз виждам как духовете са го вързали с едни дебели въжета, но гледам къде е краят на въжето, да почна да го развивам, без той да усети. И сядам при краката му, и почвам да го занимавам със странични въпроси, и почвам да търся, и намерих края на въжето, и взех да развивам полека.

И го питам: „Как е жена ти?" – „Абе добре са. И децата са добре, ама аз съм вдървен. Болят ме ръце, крака, цялото тяло ме боли." – Аз пак развивам, развивам, развивам, развивам."

И все го пита различни странични въпроси. „И по едно време му казах: „Я си спусни краката от леглото!" Той забрави, че е болен, хоп, спусна си краката от леглото. – „Я се разходи по стаята!" Почна да се разхожда по стаята. – „Я обиколи всички стаи!"– Обиколи всички стаи. На другия ден го срещнал лекар, който го лекувал и облещил се, като го видял: „Кой те излекува бе?" – „Абе Учителят дойде, седна при краката ми и ме пита как е жена ми, как са децата и каза: „Тръгвай!" И оздравях." – „Не, той ти е дал някакво лекарство, кажи го лекарството, да го приложа и аз." – Никакво лекарство."

Виждаш ли какво нещо, каква психика сложна е човекът. Ей-така, от мозъчен удар Той го вдигна, Учителят го вдигна. Ако щете вярвайте. Писал го в Неговите разговори, Той сам си го каза.

306. НАРЯДИ И ПИСМА

В.К.: Сега, Вие ми показахте по-рано, че имате един наряд от Учителя, собственоръчно писано от Учителя. Искам да го преснемем.

Л.Т.: Е, не мога да се сетя сега, трябва да търся, да видя.

В.К.: Вие имате ли други стари наряди?

Л.Т.: За какво наряд?

В.К.: Наряд от Търновските събори, мисля че и по-късно, Той лично го е писал. Вие го четохте и ми го показвахте. Почерк на Учителя.

Л.Т.: Почеркът на Учителя.

В.К.: Това е като наряд.

Л.Т.: Ами...

В.К.: Наряд за дни от седмицата и т.н. Вие имате ли някои писма от Учителя? Освен до Михаил?

Л.Т.: Имам подписи, да.

В.К.: Вие имате ли доста писма на Учителя до брат Кръстю, до брат Христо?

Л.Т.: Не.

В.К.: Само тези, които са поставени тук?

Л.Т.: Да.

В.К.: Други писма нямате?

Л.Т.: Да.

В.К.: Нямате.

Л.Т.: Сега, ако може да се намери един тънък найлон. Искам да пъхна снимките, в които съм заснета в Операта в роли, защото тъй ще се похабят. Да не бъдат в контакт с въздуха, защото или стъкло ми трябва, щото то беше рамка, но сега я нямам, или стъкло да залепя тая големина, за да се запазят снимките, щото втори снимки нямам.

В.К.: Да. Аз ще проверя дали имам рамки и стъкла. Вие рамка нямате?

Л.Т.: Сега нямам, а трябва да се запазят.

В.К.: Трябва, трябва. Аз ще потърся някаква рамка със стъкло, ще донеса и направо ще ги сложим.

Л.Т.: Ама виждаш ли големината каква е?

В.К.: Виждам добре.

Л.Т.: Доста големичка трябва да бъде.

В.К.: Ще донеса такива рамки със стъкла.

Л.Т.: Прощавайте много, ама искам да ги запазя, нали?

В.К.: Аз също искам да се запазят, разбира се. Аз също искам да се запазят. Сега, Вие какъв материал имате още от брат Христо? Освен неговите писма, кореспонденции и други неща.

Л.Т.: Много имам, но не мога така точно да Ви ги цитирам. Много имам. Много. Имам освен кореспонденция, обща работа – изскачат, изскачат като някакъв извор. Търся едно – намирам друго. Така.

В.К.: Аз искам, имам изискване и си представям молбата пред Вас, нали? Аз искам. Дали ще стане, това вече Вие решавате и той, Христо, решава отгоре. Аз искам тези неща от брат Христо полека, полека да ми ги предадете всички, да ги опаковаме и да ги приберем. Аз искам, нали?

Л.Т.: Постепенно ще стане, не може изведнъж.

В.К.: Разбирам, че не може отведнъж, разбирам и знам защо.

307. МИСИЯТА НА СЛАВЯНСТВОТО

Л.Т.: Сега, предстои ми на 22-и, в петък, тука имам ритуал да си правя.

В неделя Дина Станчева иска да доведе тези гърци от Атина. Тя каза, ако дойдат във време на беседа, трябва да чета беседа на френски.

Аз имам подарък от Учителя „Le mâtre parle" [„Учителят говори"] на френски, „La vie, la vérité" [„Животът, Истината"], „La lumière" [„Светлината"] и т.н. Защото те не знаят български. Ако дойдат следобед въобще.

Той, Учителят, ме попита, когато ми я подаваше: „Служиш ли си с френския език?" „Да, викам, Учителю, служа си." Защото четири и половина години живях в Париж, обиколих цяла Северна Франция с лека кола и съм изнасяла много концерти с моя професор, жена му и дъщерята. И всичките курортни центрове по брегoветe на Ламанш. Пътувахме с кола и във всички курортни центрове спирахме и аз изнасях концерти. Още бях ученичка, но гласът ми беше хубав и ме използваха за пеене. Същевременно правехме бани и в самия Ламанш.

Учителят каза: „Славяните, начело със Съветския съюз, всички славянски народи им е дадена от Невидимия свят палката да управляват всички народи. Те трябва да се държат на положение. Те не трябва да имитират западните народи: нито в изкуството им, нито в науките им, нито в начина на живота им.

Те трябва да държат **славянското**, оригиналното.

Славяните си имат свое изкуство.

Славяните си имат своя носия.

Да не имитират Западна Европа. Да държат **славянското**.

Защото Невидимият свят е много благосклонен към славяните, защото те са един девствен материал за тях. Те са девствени.

Имат само два порока: пиянството и жените – разврата.

Ако се победят тия два порока, велики работи ще направят, защото тяхното сърце е голямо и имат големи дарби. Може да направят много хубави неща. Сега не им е отнета палката. Палката е в техните ръце."

А те ходят сега на запад да се приспособяват там, западните мръсотии да взимат, хайде да не казвам повече. Аз като гледам и на телевизия, западните народи Учителят не дава да бъдат образец за славяните.

Не, славяните ще бъдат образец за западните народи, славяните, начело със Светлото Бяло братство. Защото чрез славянството пристига Шестата раса. Само чрез славянството. А има вече представители от Шестата раса. Това е.

Трябваше снощи да им го кажа на чужденците, но те отказаха и вечеря. Бях приготвила и вечеря да им сложа – отказаха ми.

308. ЗАЩО НЕ СЕ ПРЕСНЕ ОРИГИНАЛНАТА ТЕТРАДКА С ПЕСНИТЕ НА УЧИТЕЛЯ

В.К.: Сега, Благи [Благовест Жеков] трябваше да дойде, да препише песнарката. Не преписа нищо.

Л.Т.: Виж какво, той (днеска е 18 [март 1991 г.]), занесе мойта машина, дето беше и те му казаха да се обади по телефона на 18 [март 1991 г.] дали е готова. А остави бащината си машина при мене. Той сега, като върне моята и аз платя поправката, ще си вземе бащината и ще я отнесе. Очаквам всеки момент да се обади.

В.К.: Друг въпрос. Понеже аз искам да си свърша моята работа. Аз не обичам да оставям на този, на онзи. И сега според мен, мое мнение, нали, моя идея (Дали ще одобрите, това е вече друга работа), аз предлагам така: Вие да ми дадете тази Ваша тетрадка, да отида аз да я преснема вкъщи и ще Ви я върна след два дена.

Л.Т.: Коя тетрадка?

В.К.: С оригиналните песни.

Л.Т.: Ама не може, аз имам тука програми. На 22 март...

В.К.: След 22 март, да кажем след 22 март.

Л.Т.: Ами след 22 март ще дойдат гърците. А след гърците, а постоянно идват при мене.

В.К.: На Вас не Ви се дава.

Л.Т.: Ами аз ги свиря и пея.

В.К.: Не, не. Въпросът е друг.

Л.Т.: Сега ми оправиха и пианото.

В.К.: Дали Вие имате сила в себе си да ми я дадете за един-два дена да я преснема, това е Ваш въпрос.

Л.Т.: Ама аз не давам акомпаниментите си. Вие като преснимате, ще ми вземете акомпаниментите. Аз ще дам само мелодията.

В.К.: Аз няма да Ви взема акомпаниментите. Трябва ми само мелодията.

Л.Т.: Акомпаниментът е мой.

В.К.: Аз разбирам. Аз искам да го запазя като документ. То че си е Ваше, Ваше си е, има подпис отгоре и т.н. Аз не съм музикант.

Л.Т.: Не съм тръгнала за оня свят. Има време.

В.К.: Ама ние, въпросът е [да] работим, да си свършим нашата работа, а кой кога заминава, това е вече друга работа. Аз не Ви изпращам в Невидимия свят! Става въпрос аз да го документирам.

Л.Т.: Аз акомпанимента не го давам. Само мелодията.

В.К.: Ние се разбрахме за мелодията. Аз акомпанимента не Ви искам. Въпросът е друг. Аз искам да го заснема, за да остане като документ.

Л.Т.: Това може по-късно да стане, защото аз свиря върху тях.

В.К.: Разбирам. Мен ме интересува документа да го запазим, да го съхраним. Вие знаете, че аз не съм музикант. След това аз никому няма да го давам да го разглежда.

Л.Т.: Добре, ама ний си имаме авторско право като музиканти. И ние държим на него, ние музикантите.

В.К.: Ето например това е документ, съхранено е. Същото аз искам да го заснемем, за да го има. Защото утре може да стане нещо с тази тетрадка, тя е само един екземпляр.

Л.Т.: Тя не е една. Те са много тетрадки.

В.К.: Те са много, обаче аз искам да взема точно оригиналната, да го преснема и го пазим на негатив, нали, да се пази за съхранение.

309. ШКОЛАТА ПО ПЕЕНЕ НА УЧИТЕЛЯ

Л.Т.: Сега, най-важното, което е, че Учителят се спря върху мене да бъда мост, чрез мене да работи върху сцената на Операта. Той непрекъснато беше там. И всички сцени, разговори, каквито ставаха в театъра, бяха донасяни при Него от мене с имената им. А Той дирижираше всичко. Например на еди-коя дата ще бъде премиерата, с напечатани афиши. Учителят казва: „Няма да бъде!" И каквото каже Той, това ставаше. Диригентът е бил поканен, и то чужд диригент, на един имен ден и го почерпили с някакви сладки, при които яйцата може би били развалени. И той получава силно разстройство и той отменя сам премиерата. Каквото каже Учителят. Ето, тия гости хитлеристи, които бяха в двореца на Борис, не можаха да заемат трите стола в центъра на първи балкон в зала „България", не можаха – получили разстройство. Учителят посочи тия три стола и вечерта беше заел трите стола. Няма невъзможни неща за Учителя, няма.

В.К.: Да.

Л.Т.: За Господа няма невъзможни неща, така и за Учителя, така и за Христа.

В.К.: Сега друг въпрос. Понеже в момента Вие работите с тези песни. На тоя етап Вие имате програма.

Л.Т.: Ами да.

В.К.: Сега, аз предлагам другото: да ми дадете „Школата на Орфея". Отзад нали имате нотен текст. В „Школата", в „Школата" – не на Орфей, – в „Школата".

Л.Т.: Текста го имате.

В.К.: Не. „Школата" я нямам. „Школата" Вие не сте ми дали. Аз искам да ми дадете „Школата" и да дадете този музикален текст, за да го преснемем. Това трябва да го свършим.

Л.Т.: Аз отделна „Школа за Орфея" нямам.

В.К.: Не, не за Орфея, аз сбърках – „Школата по пеене".

Л.Т.: А-а, там вече, Вий не сте музикант.

В.К.: Става въпрос да преснемем, само да преснема музикалния

текст, аз нищо няма да пипам. Аз не съм музикант. Само да преснемем музикалния текст.

Л.Т.: Само на печат ще я дам. Направо, защото тази Школа (Вий казвате: „На Орфея"), тя е „Школата на Учителя".

И тая, снощната рускиня, пееше по тая Школа. Тя ми показваше нейни, руски упражнения, но като дойдеше на урок при мене, предпочиташе Учителювите упражнения. А те са окултни и „Аз чувствам, каза, като ги пея, има едно присъствие. А аз бях, каза, ученичка на най-голямата педагожка в Русия, италианка. И е много интересно: Вие ме спирате и ми казвате същите думи, които ми казваше моята професорка-италианка и ми правеше забележки, като че ли тя не е жива сега, като че ли тя е влязла вътре във Вас и тя ме спира." – „Ами, викам, възможно е." Но сега, тя каза, че отсега ще идва по-често. Ще видим.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Има души, които много уважават и ценят Школата по пеене, окултно-мистичната школа от Учителя, много. Ако Вие бяхте професионалист-музикант, най-напред нея щяхте да хванете.

В.К.: Аз я оставям за после. Ха-ха. Аз понеже не съм музикант и оставям я накрая.

Л.Т.: Тя е много ценна за певците, които стъпват на сцената, много ценна. Много хубави съвети има вътре, много лесно преодоляващи трудности при пеенето Учителят посочва. Много полезна, много полезна. Хигиенични правила, правила за хранене, за поддържане на гласовия орган и т.н.; и за развиване на музикалните дарби, които са покрити с пепел и трябва да се очистят от тая пепел, и да се обработят; пътищата за постигане и обработване на този гласов орган. „Аз, каза, с удоволствие се спирам да слушам школуван човешки глас. С удоволствие се спирам и слушам" – тъй казва Учителят. Тъй че до Школата направо...

Аз досега не съм видяла от Вас опит да дадете нещо да се напечати. Всичките кокошки напечатаха работи за Учителя. Аз, която имам най-много, още никой не е напечатал.

В.К.: Още никой нищо не е напечатал. Сега сме март.

Л.Т.: Вие обещахте, че ще дадете за печатане.

В.К.: Обещавам, сега в момента, април, май, ще подготвим изданието за този сборник за музикантите, за текста. А след това през лятото аз вече започвам да работя по Вашите материали. Ясно.

310. КАБАЛАТА И ИМЕТО ВЕРГИЛИЙ

Л.Т.: Вий сега натрупвате, понеже сте сигурни в буквата ***Л***.
А ***Л***-то много обича да прибира. То е 30, а ***Ц***-то е 3.
Значи Цветана е 3 и Лилиана е 30.
Като махнем нулата – еднакви вибрации.
Само че ***Ц***-то обича да раздава, а ***Л***-то – да прибира.
В.К.: Значи аз прибирам, така ли?
Л.Т.: Сега сте в ***Л***, според годините Ви.
А девет години ще бъдете в ***Л***.
А после ще влезете в ***Г***. Тя е много хубава буква, ***Г***-то.

В.К.: Вергилий.

Л.Т.: Да, и после две ***И***-та Ви чакат.

В.К.: Трябва да вземем сега един лист и молив, да видим точно как е. Да ми покажете как става.

Л.Т.: Аз трябва да изчисля дали сте в хармония с рождената. Вий, рожденото Ви число е 21=3, значи сте в тригона 3, 6, 9. А като събера числата на буквите на името Ви,
ще видя дали влизате в същия тригон или влизате в друг тригон.

В.К.: Дайте да изчислим тогава. Вергилий – имате ли ги числата?

Л.Т.: А не, веднага мога да изчисля.

В.К.: Добре. Изчисляваме:

В	**Е**	**Р**	**Г**	**И**	**Л**	**И**	**Й**	
400	5	90	7	9	30	9	9	
4	5	9	7	9	3	9	9	=55

Л.Т.: Всяка буква има число: единично или двойно, или тройно. Мога веднага, ето ще дам сега Кабала и ще Ви изчисля, да видя дали сте в хармония. Защото ако сте в хармония, аз имам друго държане; ако не сте в хармония, имам друго държане.

В.К.: Добре. Съгласен съм.

Л.Т.: Разбрахте ли?

В.К.: Разбрах, дай да проверим.

Л.Т.: Много голяма е разликата.

В.К.: Разбира се. Това е Кабалата, така ли?

Л.Т.: Да.

В.К.: Сега може ли да кажете буквите?

Л.Т.: ***В***-то е 400 – тройна вибрация. Хубаво е, че имате от трите колони, не само единично. Имате и двойна вибрация, имате и тройна. Това е много хубаво.

Имате богата съдба.

В = 400; ***Е*** = 5; ***Р*** = 90; ***Г*** = 7; ***И*** = 9; ***Л*** = 30; ***И*** = 9; ***Й*** = 9.

Р-то е 90 – двойна вибрация, но махаме нулата.

Л-то е 30 – двойна вибрация, махам нулата, остава 3.

И е равно на 9, плюс ***И*** = 9.

В.К.: И сега съберете ги.

Л.Т.: Вий си ги съберете.

В.К.: Добре.

Л.Т.: Рожденото Ви число е в тригона 3, 6, 9.

В.К.: Рождената ми дата е 21.

Л.Т.: Него не можем да изменяме. Сега да видим какво число ще получите.

В.К.: 55.

Л.Т.: 5+5=10 – значи не сте в хармония. Получава се единица – 10.

Значи влизате в тригона, моя тригон – 1, 5, 7.

А рожденото Ви е 3, 6, 9. Вие не сте в хармония, затова с големи усилия Ви се дава всичко в живота.

Ако бяхте в хармония, както Учителят, само ще помислите и готово.

В.К.: Аз всичко получавам с много голям труд, с много усилия и енергия.

Л.Т.: С труд, голям труд. Така.

В.К.: Драпам и дращя, да.

Л.Т.: Да.

В.К.: 5+5=10. Рожденатa ми дата е 21.

Л.Т.: Значи 1, 5, 7 – гърдите и главата управляват.

Сега, за всяка част от тялото: 2, 4, 8 управлява коремните органи, а 3, 6, 9 – нервите.

Имам тука много таблици. Първа таблица, втора таблица.

Какви цветове да носи човек. И тия цветове трябва да бъдат турени на голо, а не отвън да се виждат.

Какви скъпоценни камъни да слага, какви гами в музиката да употребява.

Ето ги таблиците. Тази е втора таблица.

Първа таблица. Числото 1 – единична вибрация е ***А***; 10 е ***Ж***, а 100 е ***С***, буквата ***С***. И така вървят всички. Сега, 1, 10 и 100 или буквите ***А***, ***Ж*** и ***С*** отговарят на бъбреците. Числото 3 е моето ***Ц***, 30 е ***Л*** и 300 – трябва да видя, отговарят на черния дроб. Ето ги всички органи.

В.К.: Сега, това нещо Вие откъде сте го преписали?

Л.Т.: Ами всичко е от Учителя. То е пръснато и по беседите, и в частни разговори. Това е втора таблица.

Трета таблица. Щастливи дни и месеци. Дава ги:

1, 5, 7 – първият тригон е януари, май и...;

2, 4, 8 – февруари, април, август; а

3, 6, 9 е март (Вашето рождено число) и юни...

Съвършени и несъвършени имена – *друга таблица*.

Тука пък *четвърта таблица*: 1, 5, 7, което управлява главата; 2, 4, 8; 3, 6, 9. Тука дава числата на буквите.

В.К.: Значи целият този материал Вие сте го извадили от беседите и от частни разговори.

Л.Т.: Да, да, да. Даже оставям материалите за всяка буква ги вадя.

Във всяка беседа Учителят говори за буквите. И виж сега какво правя, гледай!

Циклите, пак таблици. Виждате ли празно?

В.К.: Да.

Л.Т.: Виждате ли празно? Защо оставям празно?

Защото като чета беседа и срещна за съответната буква нещо ново, аз прибавям. Аз за всяка буква имам цяла литература.

Защото във всяка буква човек живее цели девет години, а тази буква влияе. Например буквата ***М***.

Буквата ***М***, казва Учителят, няма буква, която тъй безропотно да понася най-големите страдания, без да се оплаква. Тъй че тези, които имат буквата ***М***, аз наблюдавам живота им. Те имат големи страдания.

В.К.: Сега, значи всяка буква има девет години.

Л.Т.: Всяка буква.

В.К.: Аз сега да видя по моето име.

Л.Т.: Сега Вий сте може би в ***Л***-то.

В.К.: В ***Л***.

Л.Т.: В ***Л***, нали?

В.К.: Да, двойна вибрация.

Л.Т.: Ето сега, вижте как оставям празно. Виждате ли празно?

В.К.: Аз съм в момента в ***Л***.

Л.Т.: Сега, тука е единична. Сега ще Ви кажа. Като чета беседи, изваждам мисли от Учителя. Това нещо, аз работя върху него.

В.К.: Добре. Да видим буквата ***Л***.

Л.Т.: Буквата ***И*** или 9. Сега почва двойна вибрация – буквата ***Л***.

В.К.: Прочетете какво пише сега.

Л.Т.: Ето. Буквата ***Л*** има много от характеристиките на ***Ц***, щото ***Л*** е 30, а ***Ц***-то е 3 – единична вибрация.

Но макар ***Ц*** да пръска, да раздава, ***Л*** обратно – събира и задържа значителна част от нещата, които прибира за себе си.

Ето сега това вършиш ти.

В.К.: Прибирам.

Л.Т.: А-а.

В.К.: Ама не за себе си. Аз за себе си не прибирам.

Л.Т.: Е добре, ама...

В.К.: А че го прибирам при мен, го прибирам, ама не за себе си.

Л.Т.: Ама някъде в един долап пъхате.

В.К.: Да, пъхам го. Ха-ха. И какво пише нататък?

*Л.Т.:****И*** завършва докрай нещата, които започва да прави, които се намират в процеса на извършване – до край, до край.

Щедростта на ***Л*** се измерва по-мъдро, в по-разумна форма от ***Ц***-то.

Значи аз повече губя, а Вий повече печелите, защото моето име е Цветана, започва с буква ***Ц***.

И дава щедро, но разумно дава. А значи имате и щедрост, ама с разум.

За всичко, каквото върши, ***Л***-то иска признателност и често пъти не желае да дава, ако тази признателност не се изявява към него, не ще тогава да дава.

Л-то обича да събира плодовете на своите усилия и се вдъхновява от изобилната жетва.

Разликата между ***Ц*** и ***Л*** (А двете ми имена са с ***Ц*** и ***Л*** [Едното е Цветана, а другото, за Операта, е Лилиана]) е тази, че ***Ц*** ще посее без надежда за възнаграждение, а ***Л***-то само събира.

Л употребява силите си разумно и е буква на един водител, човек, който иска да води. Ето има още малко.

В.К.: Да, ще го прочетем.

Л.Т.: Интересува ли Ви?

В.К.: Да, много ме интересува, аз съм в буквата ***Л***.

Л.Т.: Между хората той извършва работите си докрай. И има голяма интелигентност, и се проявява често в музиката, артистичните полета и в материалните полета. При хармония, но Вие не сте в хармония, значи при хармония е по-хубаво, но Вие не сте.

При хармония проявява висши духовни сили. Даже и ако не е в хармония, то няма лоши черти в характера си. Може да постигне добро здраве чрез белия си дроб с дълбоко дишане.

Буквата ***Л*** показва ония сили, които влияят в природата – че ще победят всичките препятствия и мъчнотии, които се срещат на пътя му. Е какво по-хубаво от това?

В.К.: Сега аз съм в буквата ***Л*** и събирам.

Л.Т.: Сега твоето ***Л*** е по средата, но първата ти буква, централният ти камък, горният камък е ***В***.

В.К.: Какво означава ***В***?

Л.Т.: Той пък влияе като червена нишка през целия Ви живот, ***В***-то.

А ***В***-то, чакай да видя коя вибрация е.

В е 400 – тройна вибрация.

В.К.: Да видим какво пише за ***В***. Значи тя най-много влияе, ***В***-то. Да видим какво пише за ***В***.

Л.Т.: Искате ли да чуете?

В.К.: Да.

Л.Т.: Тука има много тънкости. Аз хиляди изчисления съм направила от тук и всички се чудят. „Кой ти каза? – каза – Отде знаеш?" Знам, защото е много точно. Не е като астрологията.

Буквата ***В*** свързва качествата на ***М*** и ***Щ***. Тя е една домолюбива сила с голямо неразположение към пътуване, неразположение към пътуване.

В-то е установено в своето мнение, твърдо в своето приятелство, твърдо, и правдиво в отношенията си с хората.

В-то е любител на природата, но не би намерило много удоволствия да обработва почвата. Значи да копаеш и да садиш, това не е приятно.

Понеже буквата ***В*** е пропита с артистичност, тя би станала отличен градинар или нещо подобно.

В-то има двойствени сили. Във фаза на проявление той е олицетворение на равновесие в практическите работи. В другото си естество той обитава два свята.

Единият е мечтателен, стремеж за строеж на кули, а другият е съдията, който внимава дълбоко за издирването на намерения зад действието, с увереност, че мотивът има понякога повече важност от самото действие.

Ако не е в хармония, ***В***-то става много непрактично.

Това е най-главната червена нишка в целия Ви живот – това ***В***.

И ето, че оставям празно. А, чакай. Не, много малко празно съм оставила. И влизаме в буквата ***У*** или 500.

В.К.: Сега, понеже след две години минавам в буквата ***И***, може ли да видим какво пише за буквата ***И***?

Л.Т.: А, ***И***, чакай. ***И*** е единична вибрация. Връщам се назад. Защото влязох в тройна.

В.К.: Защото след две години съм в буквата ***И***.

Л.Т.: След две години влизаш в буквата ***И***.

И-то е много хубава буква. Значи, ето 9 години, аз мога да предскажа каквото казва ***И***-то. А това е най-точното предсказание, защото имам един материал, който тепърва ще го пиша: „**Защо астрологията не е приета като официална наука**". Затуй, защото има една голяма дупка вътре. Никой не може да я запълни. Най-големите астролози се мъчат да я запълнят и не могат. Само Учителят ще я запълни.

В.К.: Да, намерихме ***И***.

Л.Т.: Едно ***И*** е един закон сам по себе си. Неговата наклонност е да завърши каквото е започнал. Значи у Вас е много силна тази черта да завършвате и въобще това Ви дава една благородност в характера.

Значи човек, който като каже, държи на думата си. А това е много рядка черта у хората.

У Вас е силно развита. Започнал и е възобновителна сила.

И причинява повторението на работата, докато тя затихне, достигне своя идеал.

Тези вибрации в ***И***-то се проявяват също и във връзка с щастието. Ако човек е под прякото влияние на ***И***, наклонността е към промяна на мисъл, чувство и други неща.

Ако е в хармония (Вий не сте), промяната ще бъде за по-висока интелектуалност.

И-то е индивидуална буква, щото имаме много видове букви други и таблици имам по-нататък. Имам и такива висши букви, с много високи вибрации. Тя влияе индивидът да прояви твърда воля, като негодува под чужда диктовка и всякакви опити да се поставят ограничения в неговата дейност.

И-то има литературна и артистични способности. Може би и двете. Ако е свързано с говорене, неговата посока ще бъде публично говорене.

И-то държи перото. Ако е в хармония, ще пише; ако не е в хармония, ще подражава.

Едно ***И*** е едно дете, което предпочита книжките и моливите пред външните игри на децата.

Когато едно ***И*** е вън от хармония, както сте Вие, неговите вибрации засягат нервната система и да се развие крайна нервозност и крайни условия на живот. Могат да последват и непреодолими препятствия и могат да се изпречат, и да завършат в една безнадеждност, защото ***И***-то ще започне да преповтаря неща безполезно.

Значи ***И***-то така завършва. Ама ето си оставям място празно.

Щом срещна в беседите – всяка неделя чета, всеки ден чета, – веднага, това е под главата ми, прибавям.

В.К.: И накрая, сега какво е Вашето заключение? Ще свърша ли сега Вашата работа или няма да я свърша?

Л.Т.: Аз искам да се публикува вече, защото и сега съм под корито.

В.К.: Ще го отпушим сега ние това корито.

Л.Т.: Аз не съм тщеславна, въпреки че съм поставена на пътя да бъда и тщеславна, но не съм и много мъчно се влияя, никой не може да ми повлияе, защото даже и във Вашата ръка не виждам туй, което аз имам в двете си ръце.

В.К.: Аз тука имам обаче.

Л.Т.: Ама тука сте хванати, вързани сте. Аз съм отвързана. Двете ми ръце са отвързани.

В.К.: Да.

Л.Т.: Вий по-лесно може да се повлияете – аз не, по никой начин. Аз имам установено Божествено мнение за всяко нещо.

311. ЕДИН ПРИМЕР ЗА РЕВНОСТ

Л.Т.: Аз съм правила тука хороскопи, ама по тази наука, по Кабалата на Учителя.

Имаше една зъболекарка (Тя си отиде в другия свят), много магнетична сестра. Нейният мъж беше главен лекар на XV поликлиника, един дебел, с шкембе беше. Той имаше брат в Прага и се беше оженил за чехкиня. Добре, ама чехкините някога се проявяват в лекота към други мъже. Неговият брат в Чехия живееше и умря. А неговата жена-чехкиня роди едно момиченце. Кръстиха го Елена. Като умря брат му, тукашният лекар (главен лекар на XV поликлиника) взе момиченцето от жена му, за да го спаси, защото жена му всяка вечер ходеше с разни мъже. И го прибра при себе си. И тая зъболекарка ми е плакала на рамото, аз отивах да си правя зъби при нея: „Представи си, сестра Лилиана, ..."

Сядахме до печката, не ме пущаше да си отида.

Сега, понеже е в другия свят, затова. После аз не казвам как се казва, че да правя клюка. „Представи си, аз ревнувам туй момиченце от мъжа ми и не мога да го търпя." – „А-а, викам, дума да не става." – „По цели нощи не мога да спя. И си викам: „Дяволът е влязъл в тебе." Направи ми изчисление!"

И аз направих на момиченцето. „Ама кой ти каза бе?" Ами кой ми каза – сама наука ми каза. Момиченцето отиде при майка си в Прага, защото хареса я един сериозен мъж и иска да се ожени за нея, а майката трябва да й даде чеиз, trousseau И туй момиченце тръгна. Натовари я във влака с най-хубави неща за сватба бъдеща. А когато влязоха, да искат да турят мито на границата и митницата, то със сълзи на очи каза на чиновника: „Аз съм сираченце, баща ми умря и при други съм, при роднини. Остави, това ми е чеизът, да се омъжа, да създам семейство. Недей да ме тормозиш."

Откакто й направих това изчисление, тръгна им и зъболекарката престана да го ревнува от мъжа си. Аз я раздрусах здравата: „Срамота е, викам. Как може да посещаваш и беседи на Учителя и да четеш. Че нали трябва да приложиш?" – „Това момиченце, пък хубавичко, ревнувам го от мъжа ми." – „Е, викам, това е животното в тебе, скоро ще го изхвърлиш, викам. Прояви божественото, ангелското."

И тя промени държането си.

312. ХИРОМАНТИЯ

В.К.: Това е много голям труд, много голям материал.

Л.Т.: Ами аз непрекъснато съм в работа, непрекъснато. Всяка неделя тука се чете беседа. Щом има нещо за буква, нахвърлям се веднага и снасям. И вижте колко материал имам. И това е само от Учителя.

Аз така направих изчисление, най-напред се упражнявах на Наполеон Бонапарт и моето изчисление е най-вярно, много хубаво.

В.К.: Да.

Л.Т.: Защо завършва той заточен в Света Елена? Да!

Въпреки че на двете си ръце той има сатурнова линия, която влиза в средния пръст чак до другата фаланга.

А сатурновата линия влезе ли в сатурновия пръст, това значи заточение. Това го казва Учителят. Защото имам друга тетрадка, хиромантия.

Учителят започва така: „И тръгна един мъдрец да търси мъдростта на вековете, и обиколи цялото земно кълбо, и никъде не намери тая мъдрост. И тогава той срещна един мъдрец с голяма брада и му каза: „Къде си тръгнал?" – „Тръгнал съм да търся мъдростта." – „Ами тя – каза – е написана на двете ти ръце, мъдростта. Ето я тука на ръцете ти."

Ами тя, каза, е написана на двете ти ръце, мъдростта. „Ето я тука, къде си тръгнал да я търсиш!"

Така почвам.

Имам отделно какво говори палецът на ръката ти, имам какво говори Юпитер, Сатурн, Слънцето, Меркурий и всичките полета и възглавнички под всеки пръст (Под всеки пръст има възглавничка), а това са извори на, творчески извори под всеки пръст. Ако ги няма тия възглавнички, ти не си творчески дух. И вътре има главните линии.

Например мойта Марина, снощната, когато идваше да учи по Школата на Учителя, тя ми донесе един вестник (Аз още го пазя) на руски и ми го преведе, и пише: „Une personne (едно лице), младо момиче, без животна линия родено" – на двете ръце няма животна линия.

И какво се оказа – най-голямата лека жена в Русия, с най-висшите мъже ходи, се отдава на всички мъже. И я намерили под един мост като захвърлено бебе, и така я отглеждат. И най-безсрамно й правят интервю, и най-безсрамно тя отговаря.

Аз го имам вестника. Значи липсва ли някоя линия от ръката, то е фатално нещо. А тя се ражда без тази животна линия.

В.К.: Колко страници е този материал за хиромантия, който Вие имате?

Л.Т.: Аз работя още върху него. Той е сега по-малък от този, но аз го трупам.

313. ЗАЩО НЕ СЕ ПРЕДАДОХА НЕЩАТА НА ХРИСТО

В.К.: Вие имахте един материал „***Музиката и номерологията***".

Л.Т.: Да.

В.К.: „Музика и номерология" имате?

Л.Т.: Брат Христо беше виртуоз в това нещо. Той ми предаваше всеки ден уроци по хиромантия, а аз разработвах гласа му. Цялото „Битие" всеки не може да го изпее. Много е трудно. Той го пее наизуст. Ама чукане, чукане, чукане, чукане, всеки ден, всяка вечер. Аз знам колко съм му чукала на пианото. Ний много работехме.

В „Школата по пеене" той взимаше голямо участие също. Ний двамата давахме отчет пред Учителя, но главният двигател бях аз, защото съм и изпълнител. Аз мога да изпея тона, както не трябва да се пее. А мога да го изпея както трябва, без да ми вреди на мойта школа. Аз мога да имитирам и неправилното, за да покажа кое е правилното, без да навредя на школата си, защото много добре съм поставила гласа си. Не ми вреди това. Аз мога да имитирам.

В.К.: Сега, Вий как смятате неговите неща да се подредят, евентуално да се направи една книга за него?

Л.Т.: Може, с удоволствие бих дала, и двете си ръце бих турила в огъня за него, защото е чист човек. Учителят ми го нарече, че той е чист. А Той да изговори това нещо, Учителят, не е малка работа. Чист. Самите братя Янкови са свидетели, не са умрели, живи са. Те са в течение, че Учителят работеше „Битието" с мене, не с тях, с мене, защото му трябва певец. А братя Янкови са ми акомпанирали.

Излизала съм заедно и с Любомир, и Венецислав, и бащата-флейтист. Разбира се всеки от тях изпълнява и соло, не само с мене. Янко Янков – флейтистът, изпълняваше една много хубава флейтова композиция от Бетховен, много хубава. Ей-сега ми звучи. И Учителят бе там, салонът препълнен и специално за Учителя даваха тия концерти. Не е случайно, [че] сме снети така до Учителя на фотография, не е случайно. Той тъй казваше на майка си: „Ще гледаш през шпионката. Ако е сестра Лилиана, веднага отваряш." Те бяха недостъпни. Сутрин даже нямаше време за закуска. Тя му слагаше в една чинийка малко нарязани ябълки, за да не губи време и почва да свири, да се упражнява. Кьртовска работа.

Даже Фаустина ми каза: „Те постигаха с много работа това, а на мене с половината от тяхната работа, ако свирех като тях, щях да ги надмина. Но нямах условие."

Тая рускиня е в течение на всичкия музикален живот не само в София и в провинцията, а също и в Братството. Тя за всичко е осведомена.

В.К.: За мен?

Л.Т.: За Вас не стана дума.

В.К.: Добре. Сега въпросът е следният. Аз смятам, след като започнем работа с Вашите неща (Защото още не сме почнали, сега само се ориентирам в материала), след като почнем с Вашите неща, ще дойде време, аз имам желание, в една книга, в една монография да съберем всички неща, които той, Кръстю (Христо) има.

Л.Т.: Славянските народи не трябва да имитират западните народи, защото с тази естрадна музика има изопачаване на изкуствата и на вкусовите разбирания на западните народи, които са много на ниско ниво.

Славянските народи имат славянско облекло, славянски вкусови трапези, славянско изкуство, велико. Славянските народи ще дадат нов подтик на всички народи на земята, защото са девствена почва, върху която ще се роди Шестата раса. Шестата раса няма да дойде върху западните народи, а само върху славянството.

Амин.

СКАНИРАНИ

МАТЕРИАЛИ

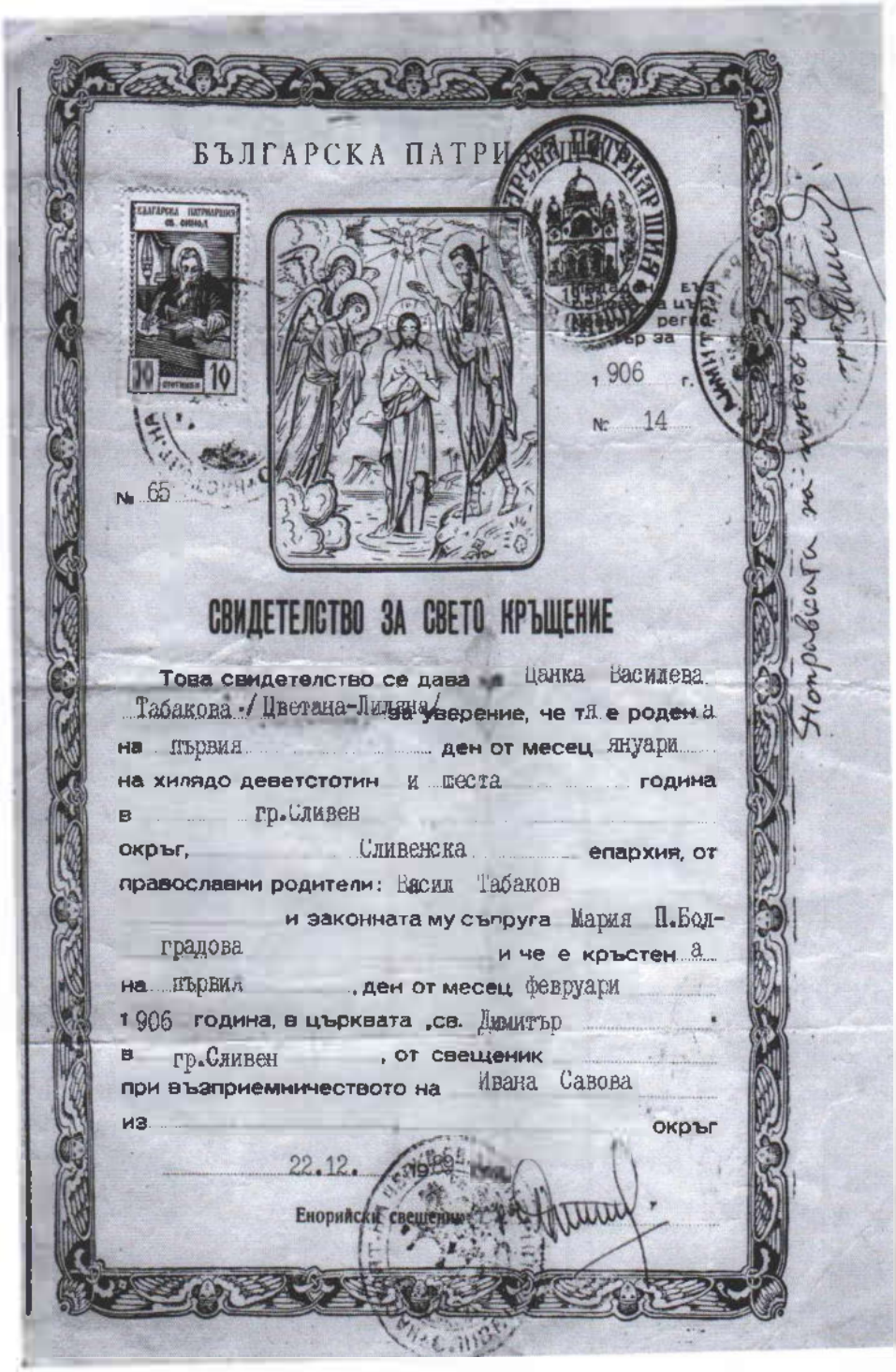

БЪЛГАРСКА ПАТРИ

1906 г.

№ 14

№ 65

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА СВЕТО КРЪЩЕНИЕ

Това свидетелство се дава на Цанка Василева Табакова / Цветана-Лиляна/ за уверение, че тя е родена на първия ден от месец януари на хилядо деветстотин и шеста година в гр.Сливен окръг, Сливенска епархия, от православни родители: Васил Табаков и законната му съпруга Мария П.Болградова и че е кръстена на първи, ден от месец февруари 1906 година, в църквата „св. Димитър в гр.Сливен, от свещеник при възприемничеството на Ивана Савова из окръг

22.12. 1968 год.

Енорийски свещеник

1). Свидетелство за Свето кръщение – за смяна на името на Цанка (Цветана-Лиляна) Василева Табакова – дубликат, 22.12.1968 г.

ДЪРЖАВНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ въ СОФИЯ

СВИДѢТЕЛСТВО

№ 70/32

Табакова Цанка роденъ на 1 януарий 1913 год. въ Сливенъ, окржъ Бургазски, отъ прав. православно вероизповѣдание, по народность българка, подданъ на България е свършилъ и като редовенъ ученикъ началния отдѣлъ на Държавната Музикална Академия въ София и на окончателния изпитъ по специалния предметъ пѣние, при поведение примѣрно, е показалъ и успѣхъ мн. добъръ.

Това свидѣтелство, подписано отъ председателя на изпитната комисия, директора, учителя по специалния предметъ и членоветѣ на изпитната комисия и подпечатано съ печата на академията, се дава на Табакова Цанка за удостовѣрение, че т. е свършил средно музикално училище.

2). Свидетелство за завършване
на Държавната музикална академия в София – 1932 г.

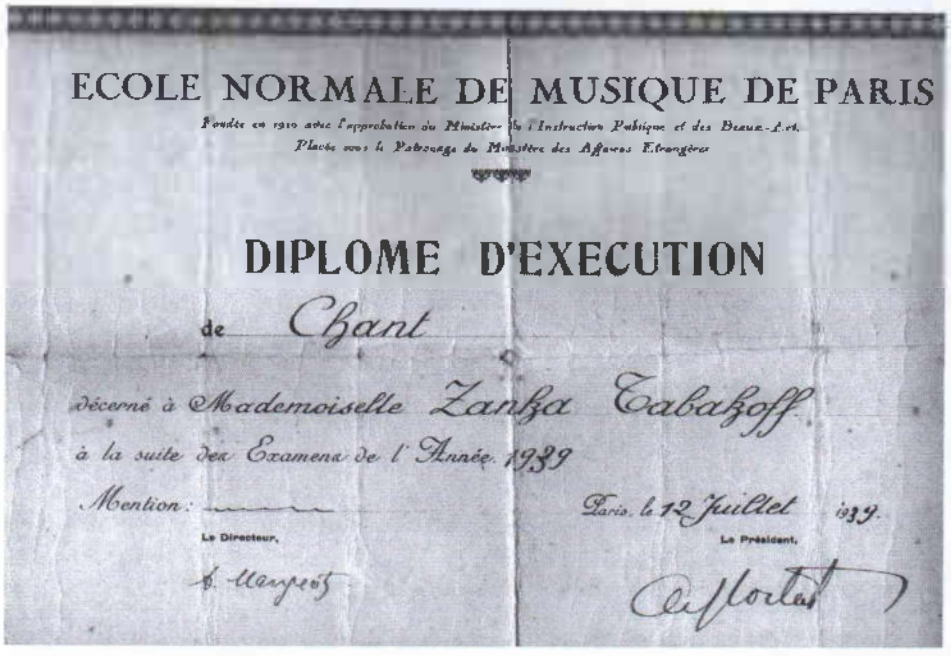

ECOLE NORMALE DE MUSIQUE DE PARIS

Fondée en 1910 avec l'approbation du Ministère de l'Instruction Publique et des Beaux-Arts.
Placée sous le Patronage du Ministère des Affaires Etrangères

DIPLOME D'EXECUTION

de Chant

décerné à Mademoiselle Zanka Tabakoff

à la suite des Examens de l'Année 1939

Mention: ——

Paris, le 12 Juillet 1939.

Le Directeur, Le Président,

ÉCOLE NORMALE DE MUSIQUE

Notes d'Examen de l'Elève Mlle Tabakoff

Date de l'Examen Juillet 1938

N° du Candidat 142

Diplôme de Chant

DÉSIGNATION DES ÉPREUVES	EXAMINATEURS	MAXIMUM	POINTS OBTENUS
Exécution Chant		30	29
Pédagog. Doctee		10	9
Leçon de Solfège Lect. ch.te		5	3
Solfège " non ch.te		5	3
Analyse harmonique Theorie		5	3 1/2
Construction musicale Aud.t mus.		5	5
Ensemble Histoire		10	8
	TOTAL		[illegible]

L'Administrateur Général,

3). Диплома с оценки за завършено образование във Франция, École normale de Paris – 12.07.1939 г.

М. П.

ПРОКУРОРСКИ НАДЗОРЪ
ПРИ
СОФИЙСКИЯ ОБЛ. СЖДЪ
№ 547
31. I 1941 год.
гр. София

ФОНДЪ СЪДЕБНИ СГРАДИ 5 ПЕТЬ ЛЕВА

ПРИ СОФИЙСКИЯ ОБЛ.

Удостовѣрение

На основание телеграмата на г. Прокурора при Сливенския областенъ сждъ, отъ 31. I. 1941, подъ № 938 прокурорския надзоръ при Софийския областенъ сждъ удостовѣрява, че Цанка (Цвѣтана) Василева Табакова роденa въ гр. Сливенъ околия — презъ 1-I-1913 година отъ родители: баща Василъ Табаковъ и майка Мария Болградова не е осжждана.

Настоящето се дава на Цанка (Цвѣтана) Василева Табакова за да и послужи за служба.

Секретарь: [signature]

1281—8,000—1939 г.

4). Удостоверение от Софийския областен съд, за постъпване на служба – 31.01.1941 г.

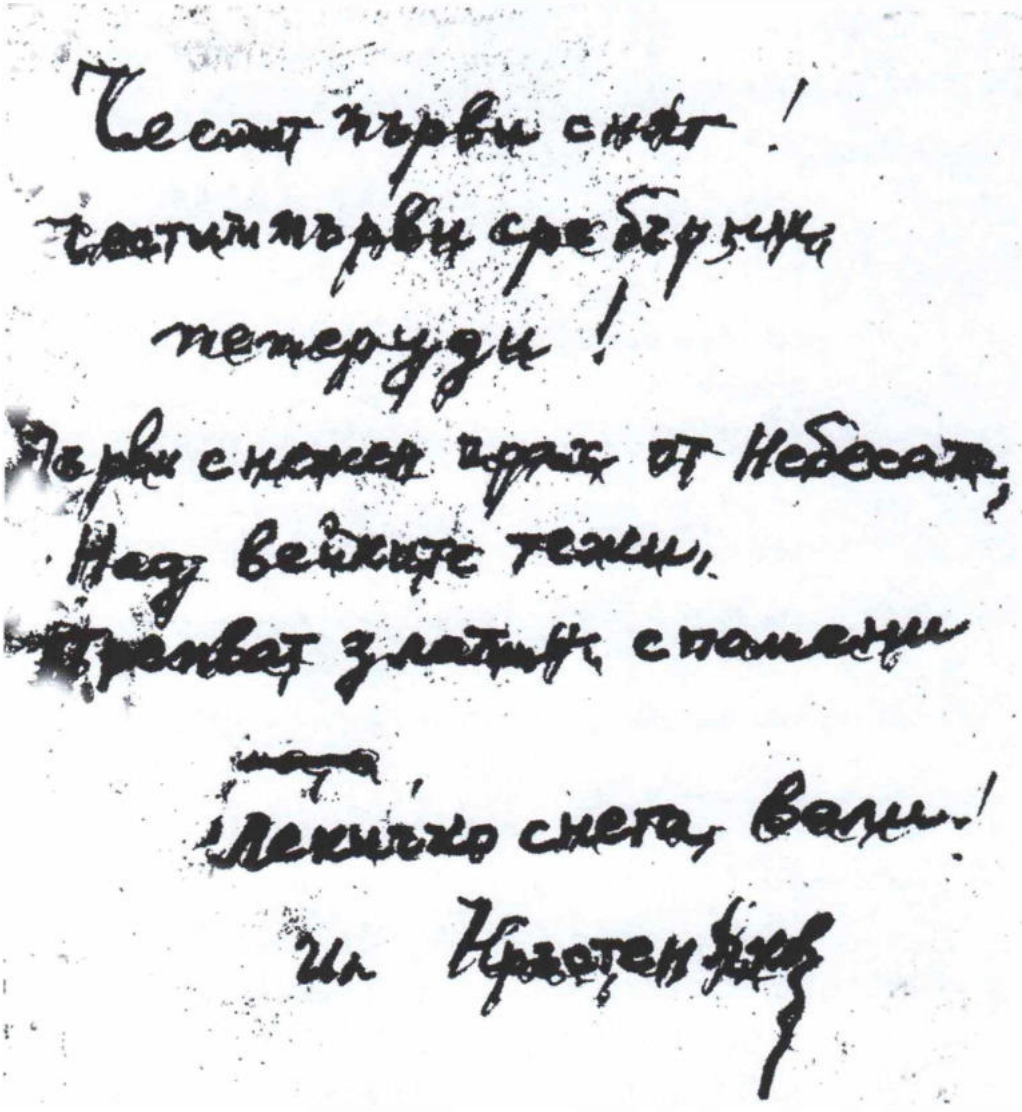

5). Надпис в албума, подарен на Лиляна Табакова
от Илия Кръстеняков

Артистката ЛИЛЯНА ТАБАКОВА се е отзовавала винаги на поите покани да участвува и е участвувала благосклонно в редица бабави,вечери,тържествени събрания и пр.изнасяни от разни културно-просветни и обществени организации и институти.Тя не е отказвала участието си даже и тогава,когато не е имало възможност да бъде акомпанирана от пиано, и е изпълнявала програма при акомпанимент даже и на акордеон.

Така,Лиляна Табакова взе участие напартийната вечеринка на партийната група при IV секция на I район;на вечеринката на женското д-во при IV секция - "Нова жена";на тържественото събрание на Българо-югославското д-во,на тържествено събрание на Българо-Чехословашкото дружество и при редица други случаи,като със своето участие е допринасяла особено много за успешното изнасяне на музикалната програма и въобще за високата художествена стойност на програмите в които е участвувала.

Гана Акад.Тодор Павлова

София,17 юни 1948 година

Г. Ст. Павлова

6). Благодарствено писмо от Гина акад. Тодор Павлова, за участието на певицата в дейността на дружество „Нова жена" – 17.06.1948 г.

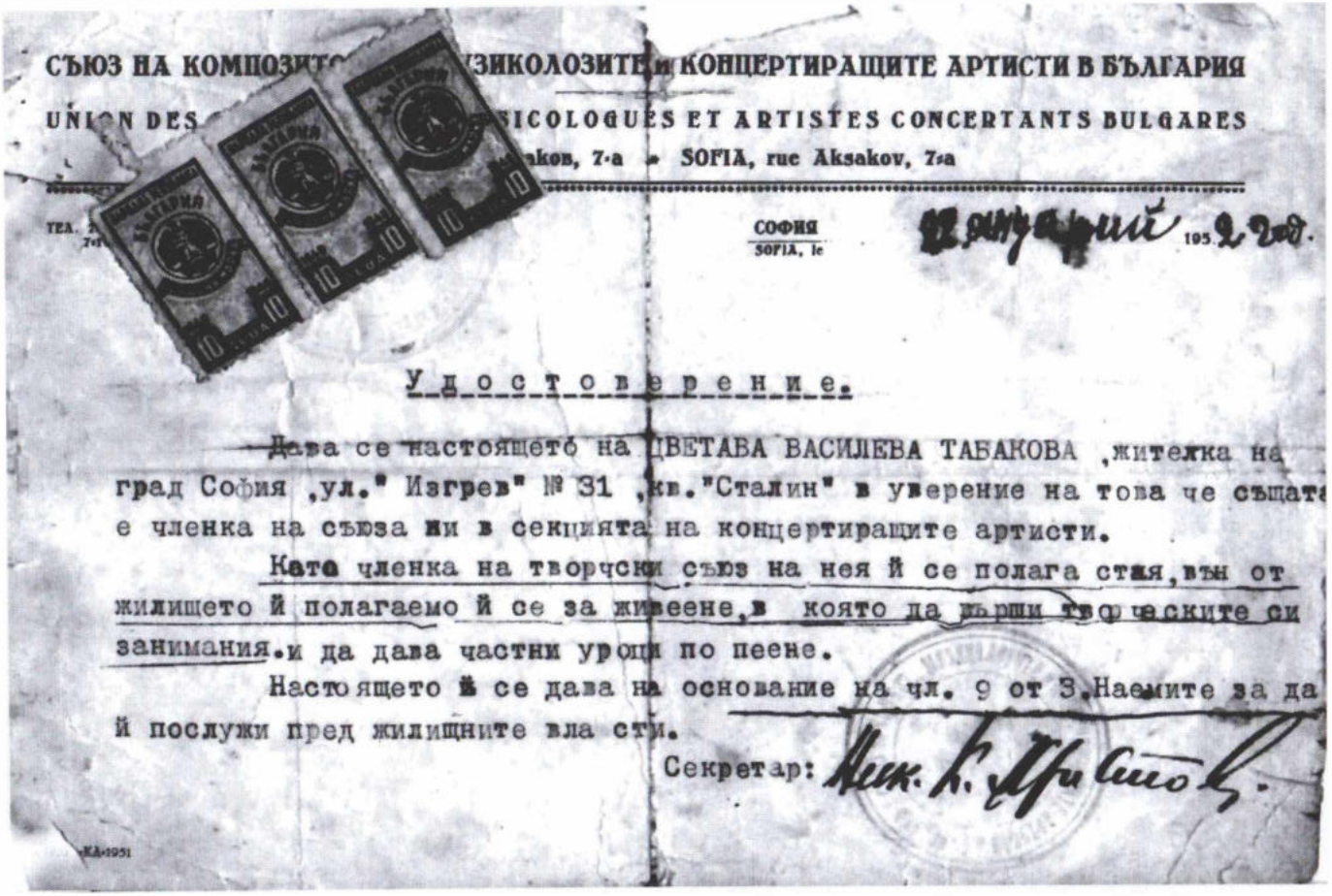

СЪЮЗ НА КОМПОЗИТ... ...УЗИКОЛОЗИТЕ и КОНЦЕРТИРАЩИТЕ АРТИСТИ В БЪЛГАРИЯ

UNION DES ... ...SICOLOGUES ET ARTISTES CONCERTANTS BULGARES

...аков, 7-а • SOFIA, rue Aksakov, 7-a

ТЕЛ. ...

СОФИЯ
SOFIA, le

12 януарий 1952 год.

Удостоверение.

Дава се настоящето на ЦВЕТАВА ВАСИЛЕВА ТАБАКОВА ,жителка на град София ,ул." Изгрев" № 31 ,кв."Сталин" в уверение на това че същата е членка на съюза ни в секцията на концертиращите артисти.

Като членка на творчски съюз на нея й се полага стая,вън от жилището й полагаемо й се за живеене,в която да върши творческите си занимания.и да дава частни уроци по пеене.

Настоящето й се дава на основание на чл. 9 от З.Наемите за да й послужи пред жилищните власти.

Секретар: Ник. К. Пристов

КА-1951

7). Удостоверение за член на Съюза на композиторите, музиколозите и концертиращите артисти в България – 12.01.1952 г.

СОФИЙСКИ
ГРАДСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ
УПРАВЛЕНИЕ „АРХИТЕКТУРА И БЛАГОУСТРОЙСТВО"
№ Г-1-Ц-37
25 VI 1968 г.

ДО ЦВЕТАНА/ЛИЛЯНА/ВАСИЛЕВА
ТАБАКОВА-
ул.Зелен Синур № 30/двора на
телевизията/кв.Изток-
Т У К.

С О Ф И Я По повод молбата Ви вх.№ Г-1-Ц-37 от 13-VI-1968 г.и № Г-1-Ц-37 от 21-VI-1968 г.за разрешаване строеж на постройка в двора на телевизията Ви съобщаваме следното:

Съгласно решение на Министерския съвет и на ИК на СГНС терена отреден за Българската телевизия се преотрежда за други държавни и обществени нужди,поради което строеж в същия не може да се разреши.

Зам.Главен арх.на София:
/арх.И.Луковски/

Нач.отдел:

УПРАВА АРХИТЕКТУРА и БЛАГОУСТРОЙСТВО ★ СГНС ★

8). Отговор на молбата на Лилиана Табакова за строеж на постройка в двора на телевизията – 25.06.1968 г.

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

Телефони: 87-14-11, 87-15-11

№ 13

София, 17 март 1970 г.

До
Председателя на СГНС -
др.арх.Г.Стоилов

Копие: Лиляна В.Табакова
ком."Красно село", бл.240, вх.Г

Другарю Стоилов,

По поръчение на др.Тодор Павлов изпращаме Ви писмо до него от Лиляна В.Табакова, с препоръка да обсъдите лично възможността да се удовлетвори малко необичайната, но, струва ни се, скромна молба на гражданката Табакова.

Приложение:
писмото

С другарски поздрав!

Зав.Кабинета на
др.Т.Павлов:

Л. 39/1970 [illegible] до УК

9). Писмо от Тодор Павлов до СГНС за удовлетворяване молбата на Лиляна В. Табакова да остане да живее на „Изгрева" – 17.03.1970 г.

Любезни другарю Павлов,

Обръщам се към Вас с голяма надежда и упование да ме изслушате.

Аз имам една високо-музикална задача,свързана с мои лични композиции и с музиката на Бялото Братство.Дошло е вече [redacted] се предаде на българският народ тази музика.Имам също моя [redacted] школа с множество новости,неизвестни в певческите среди.Музикалните ми композиции са разработени в симфоничен вид,с оркестър солисти и всички изисквания.

Положението в което се намира Бялото Братство ме спъва да изпълня тази моя задача.Нужно е Бялото Братство да не бъде ограничено,тъй като само в неговата среда мога да изнеса въпросните мои композиции и школата,която споменавам.

Моля да ми дадете съвет и Вашето съдействие как да изпълня това,като се облекчи творческото ни поле.

Доколкото позвавам законите,всяко общество трябва да има свой устав,утвърден от властта.Ако на Бялото Братство се даде такъв устав с нужните съвременни демократични принципи,то ще има право да си избира управителен съвет,ще се предвидят правата и задълженията на членовете на това общество. Тогава Бялото Братство ще има свой салон,дето и аз ще мога да работя,да изпълнявам музикалните композиции,да предавам певческата школа,от която ще се ползуват всички даровити певци и музиканти.

Прибавям описанието на един интересен случай,в който нашият Учител Петър К.Дънов е помогнал на другаря Георги Димитров.

Преди девети септември,когато имаше постоянни гонения на комунистите,един ден в квартала гдето са живяли в съседство Др.Георги Димитров и г.Дънов,се извършва блокада.Явно че са търсили Георги Димитров Дворовете на двете семейства са били отделени с дървена ограда и при нужда се минавало през нея.Него ден,идва при г.Дънов сестрата на Г.Димитров - Еленка и му казва:"Г-н Дънов,вие сте добър човек,сега брат ми Георги е в опасност,има блокада и търсят да го арестуват.Може ли да дойде и да се скрие при вас?." Г-н Дънов отговорил:"Нека дойде!".

Така Г.Димитров е влязал при г.Дънов и той му казал да остане в стаята,на една страна.Минало известно време,през което войници и офицера ръководяш блокадата,са ходили по къщите и проверявали.Идва лично офицера и в домът на г.Дънов,похлопва и учтиво се обърнал към него както си бил в стаята:"Извинете,г.Дънов,ние търсим едно лице и дойдох да проверя у вас." г.Дънов му казва:"Търсете".Офицера обаче,без да влиза в стаята,просто се извинил и казал !"Няма нужда",след което си излязал.Блокадата била вдигната,др.Георги Димитров си отишел у дома и така се спасил.

Това събитие ми е разказано от лице,което му е описано от Василка Иванова,тогава работила у г.Дънов като домакинска помощница.

10). Молба за съдействие за утвърждаване на устава на Бялото братство и молитва за благодарност – 3.01.1973 г.

Другарю Теодор Павлов,

Тази малка молба към Вас, ме задължава да се моля за продължение на живота Ви тука на земята.

Живата Природа, която има във съкровищниците си живот за милиарди същества от тези съкровищници да подари и на Вас, да продължи живота Ви.

3.11 1973 г.
Изгрева - София

Цветана (Лиляна) Табакова.

УВАЖАЕМИЯ ДРУГАРЮ ГО.ОР ГАБРОВО,

Позовавайки се на доверието си чувство към Вуко Гаме Дъдова и като Вас, осмелявам се да Ви споделя моята настойна нужда около бъдещото ми настаняване .

Известно Ви е,че съм самотна съпруга със квартира "Изгрев",която имаем от години. Но настоящем съм настанена със моята пратена къщичка във двора на едно наше семей - ство,обаче и тук се заплаши строеж на тая къщичка поради бързо строителство на нови сгради, строят се за нищичко стопанствата изобщо,няма "Нищо лично."

Временно,докато тази строежа,по случайност не остана,на сегашното ми място се надявам се да получа място за бъдещото бъдещо ,когато ще се чувствам може би да бъда по-честита другаде.Обичам съм две черчовчета:

Бъдещо е да се включа във бюджета на "Нищо лично" за една барсонцова.Защото вероятно трябва да стане със заем от кооперативната банка,защото не разполагам със нищичко лично средства,ще е по силите ми да я изплатя,тъй и не желая да ми - ням във спортичет.Вноската ми е 43'60 лв.

Във Опрата ще започнат на 5,февруари,1941 г.,а ще уповаващ със края на 1942 година,преди да прослуша годините си за пяка песен.Ще ми приспособят на 15 години.Дъщи да Ви изложа,че за този кос основ,аз имам цитоплазмите роли във следните Опери:"Цигански Барон - Арсена,"Тангото"/дебюта ми/-Цанета."Травията"-Виолета. "Отвличане от Сарая"-Блондхен."Похищена невеста"-Земфира,"Фламенки Бъдещо"-Розина."Жертва"-Жерта."Лучия ди Ламермор"-Лучия."Александър де Любовта"-Аделе."Дон Жуановите"-Церлина."Женидбо"-Зарастро и като концерти във Девятата Симфония от Бетховен,със дирижент Марк Рейн."Севилски бръснар"пак със същия дирижент на "Сватба на Фигаро"-Кючадо де Вега."Отвличане от Сарая",пак със дирижент на Дрезденската Опера Сьоронски."Фиделио"пак със същия диригент на Берлинската Фолкс Опера-Ерих Отгман. Завършила съм Оперно и концертно пеене във "Висш Музикален Институт Панчо Владигеров" във Виена. Имам учих и дирижиране,композиране и диригентство.Сега рядко ми увлажнение,започнах да композирам и свои песни,хармонизирам и оркестрам.Написах и "Нощ виена по Дунав."

Втората причина: за моето изключително настоятелно ми правилно пожение,защото отговаря на моя личен не нивеене в бъдеще възможност да работя във подходящата среда за мене на "Изгрева",да се проявлявам със пеене и културно-просветни разговори на музикално-философски теми.Зов тази втора възможност, категорично е аз да живея във тръмната си къщичка.Тя е 3 м. на 4 м. и земя само 12 кв.м. и може да се пре - мести някъде на близо.Ако се премести на далеч,ще се разпадне за трески,защото е стара.Предпазливо,че би могло да се отдели малко местенце където сме тук сега,като прибавим,че между гората в "Парка на Свободата",на ул."Незабравка",на запад,където се построи отоплителната настаняция на Съветската Легация,се намира горски дом, където живее със семейството си горски служител.Според плана на кв."Изгрев"/Автог - ог/,предвидено е един декар място което е позволено такого на учителя Петър Дъдов. Тем има удобен път,който може да настане въобще си къщичка.

Приложения настоящото Другиря Дичътър Василев,ще Ви даде допълнителни обяс - нения и моля Ви да имате доверие да ми съобщите вашия отговор.

"Сатурн",- София,3.II. 1973 г.

Цветана Лилянна Бабакова.

П.П. Моля да се включите пред съответния отдел на Софийския градски народен съвет,да ми се отреди нужното място в едно от посочените по-горе,което ми се настани с въведената си къщичка.

С поздрави:

11). Молба към Тодор Павлов за застъпничество при определяне на място за дървената къщичка на певицата – 3.02.1973 г.

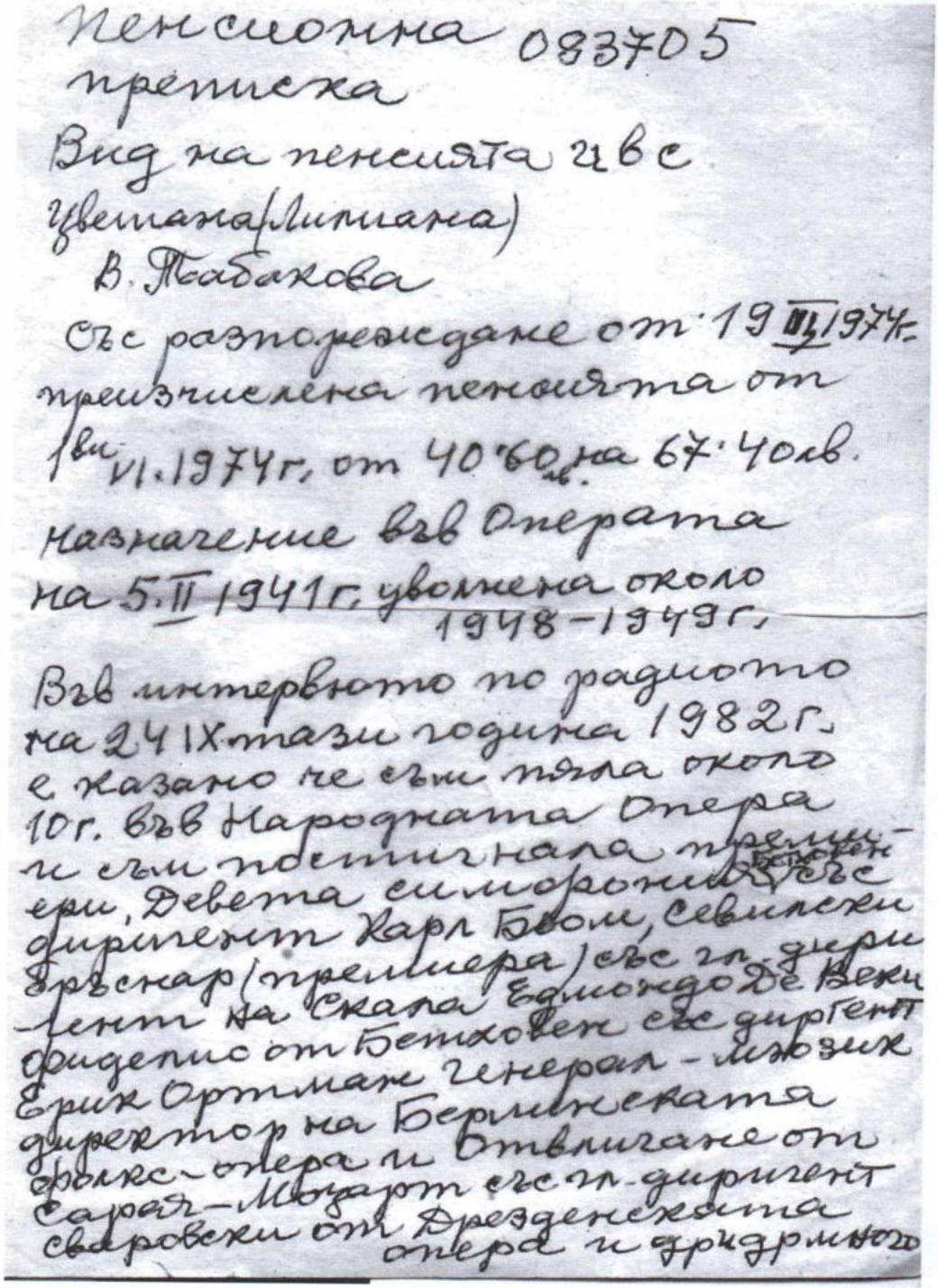

Пенсионна преписка 083705

Вид на пенсията ц в с

Цветана (Лилиана)

В. Табакова

Със разпореждане от 19 III 1974 г.

преизчислена пенсията от

1ви VI.1974 г. от 40·60 лв. на 67·40 лв.

назначение във Операта

на 5.II 1941 г. уволнена около

1948–1949 г.

Във интервюто по радиото

на 24 IX тази година 1982 г.

е казано че съм пяла около

10 г. във Народната Опера

и съм постигнала преми-

ери, Девета симфония Бетховен със

диригент Карл Бом, Севилски

Бръснар (премиера) със гл. дири-

гент на Скала Едмондо Де Веки

Фиделио от Бетховен със диргент

Ерик Ортман Генерал-Мюзик

директор на Берлинската

Фолкс-опера и Отвличане от

Сарая-Моцарт със гл. диригент

Сваровски от Дрезденската

опера и дридрмного

12). Пенсионна преписка на Цветана (Лилиана) В. Табакова – ръкопис, 1982 г.

ДО
ДР. ПЛАМЕН ДЖУРОВ -
ПЪРВИ ЗАМ. ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР
НА ДО "МУЗИКА"

М О Л Б А
от Лиляна /Цветана/ Табакова,
жив. ул. Никола Мирчев, 39 - София

УВАЖАЕМИ ДРУГАРЮ ДИРЕКТОР,

В 1948 г. съм уволнена от Софийската Народна опера.

Петгодишния отдел на Соф. музикално училище го завърших за три години с искити - срескачания. В Париж ме приеха с конкурс в Екол Нормал дьо Гийо видна колоратурка. Завърших оперно и концертно пеене. Успешно дебютирах в Соф. Нар. опера в ролите на Джилда - Риголето. Пяла съм с Едмон Ортман /генерал мюзик, директор на Берл. Фолкс. опера. Фиделио - Бетховен с главен диригент на Дрезденската опера - отвличане от серая - Моцарт. С диригент Едмонд де Зеки премиерата на Сев. бръсмар - ролята на Розина.Росини. Пяла съм като солистка в Деветата симфония от Бетховен под диригентството на Карл Бьом в Париж. Дипломите си получих с поздравления на журито. Пях също централните роли на следните опери: Травиата, Марта, Лучия ди Ламермоор, Продадена невеста, Циганска барон, Пажът в Хогеноти.

Поддържам гласа си в композирам песни, кантати, ораториа - сим онична музика и др.

Живея скромно, оскъдно и поради ранното ми уволнение живея с половин пенсия. Написала съм прекрасна вокална школа по пеене с положителни и възходящи идеи. Също и дневници за моя път в операта.

Моля, да ми се увеличи пенсията и да изнеса концерт, за

което ми трябва пианист и флейтист да съпровождат колоратурния ми репертоар.

София, 18.11.1983 г.

С почит:

13). Молба за увеличаване на пенсията на Лиляна Табакова – 18.11.1983 г.

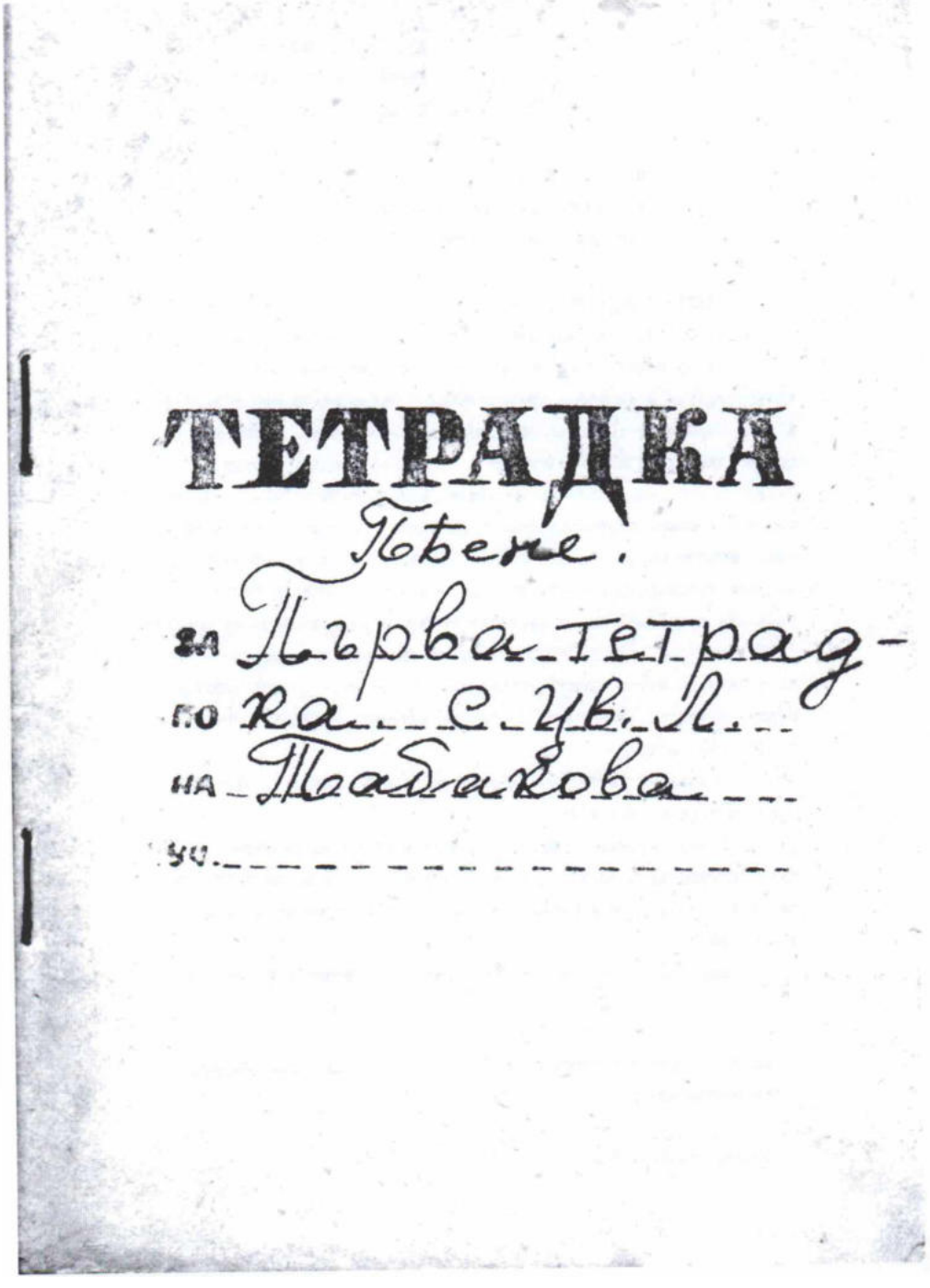

14). Пеене. Първа тетрадка – с. Цв. Л. Табакова

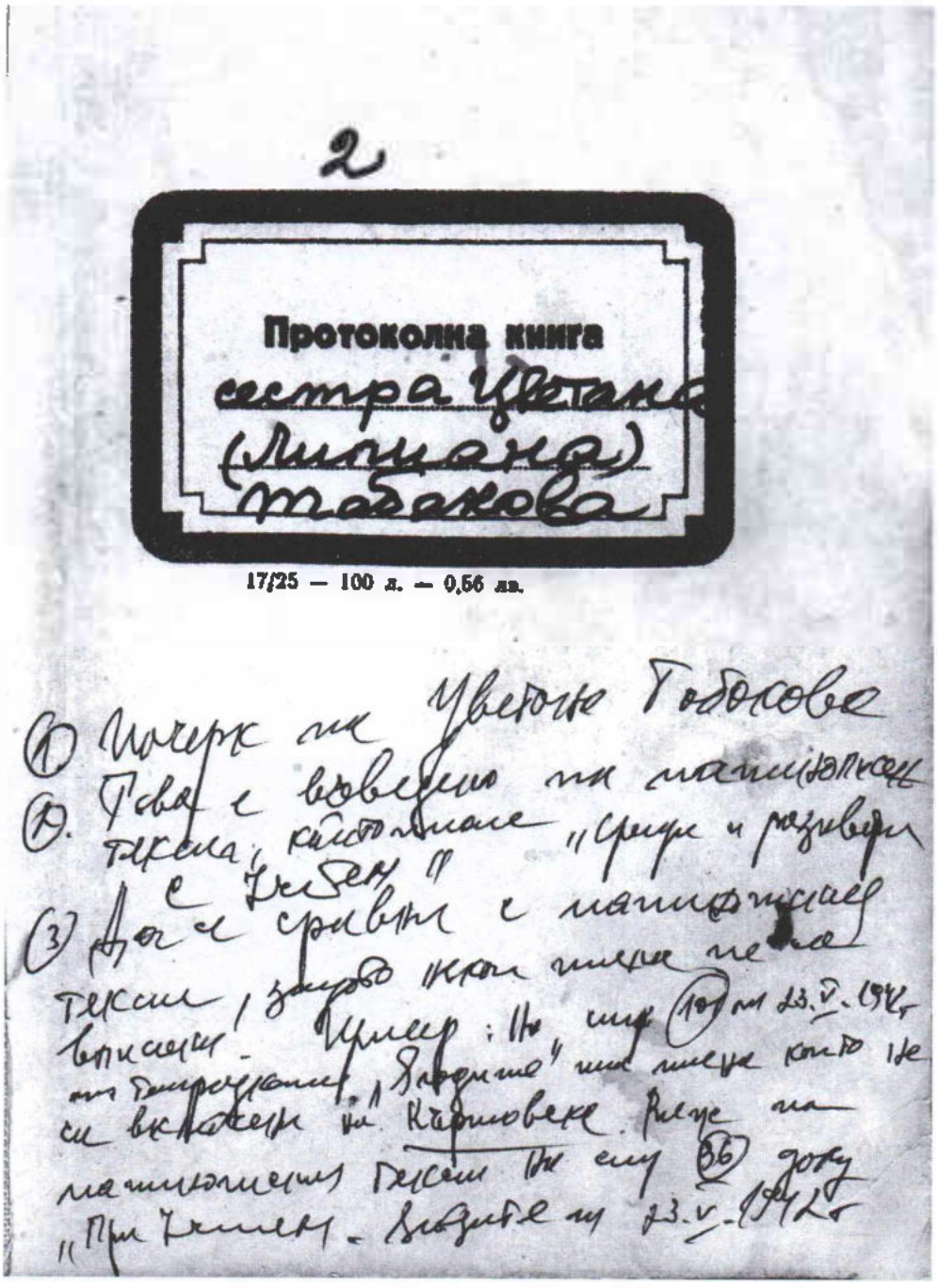

15). Тетрадка на Цветана (Лилиана) Табакова
с напътствия на Вергилий Кръстев за работа с нейните материали

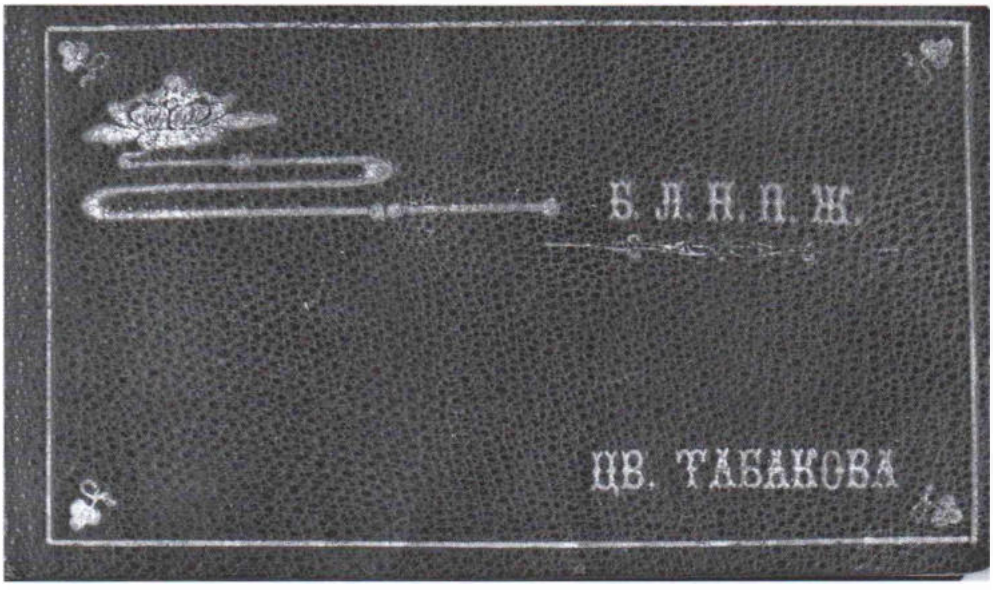

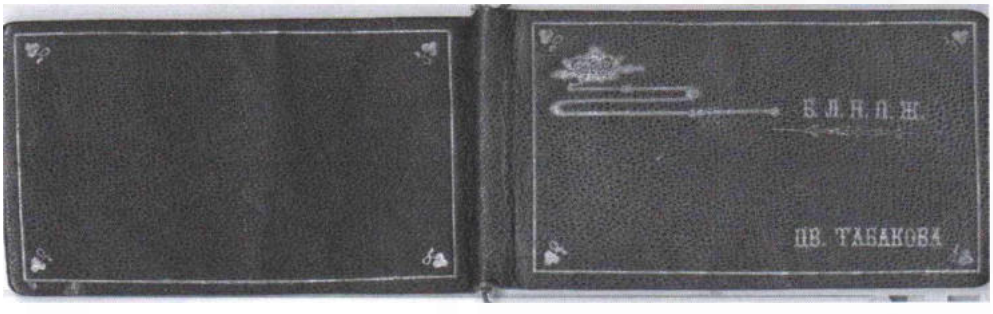

16). Нотно тефтерче на Цв. Табакова,
подарено от Учителя – 9.01.1941 г.

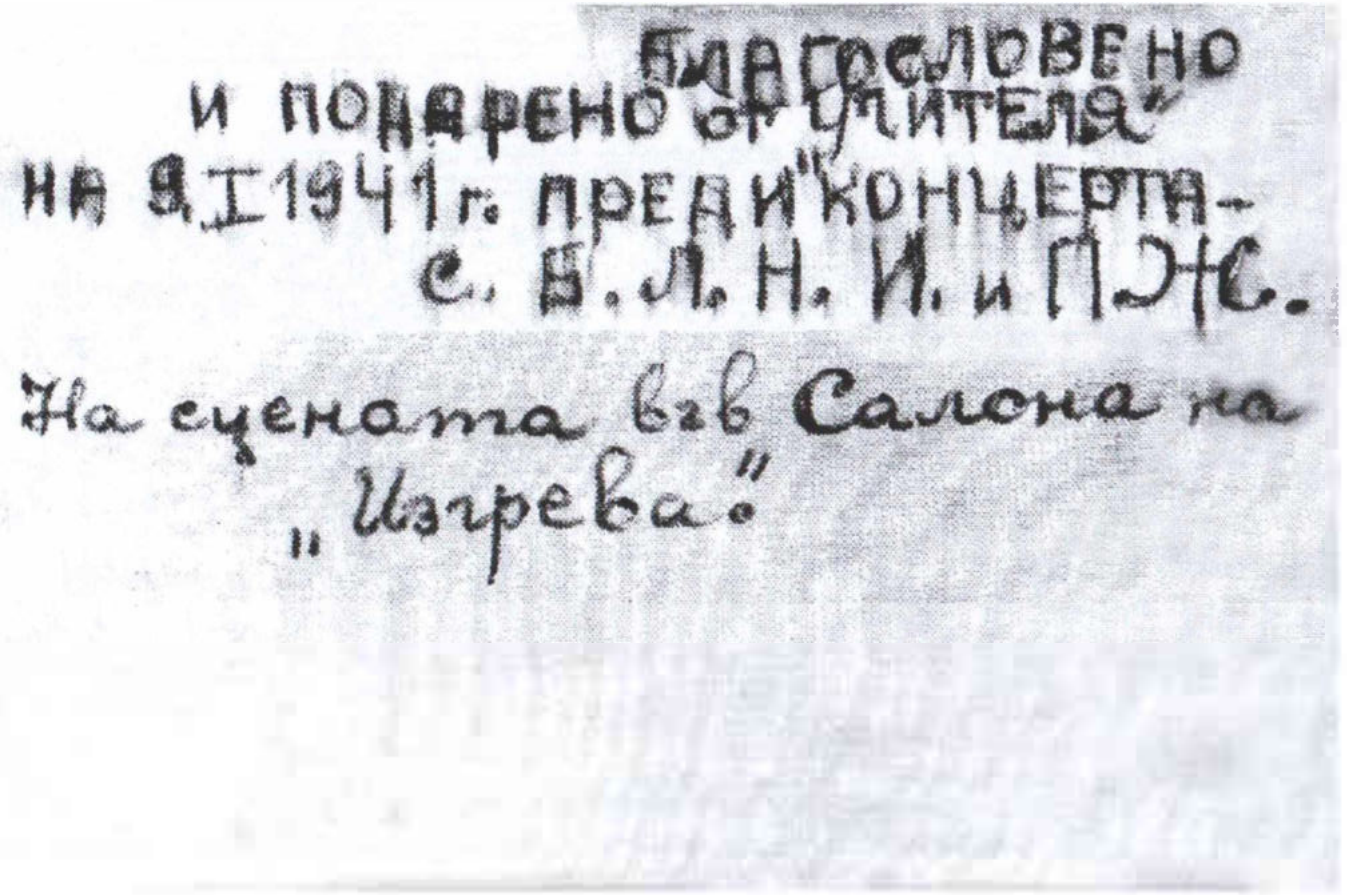
Благословено
и подарено от Учителя"
на 9.I 1941 г. преди концерта -
с. Б. Л. Н. И. и ПЖС.
На сцената във Салона на
„Изгрева".

17). „Фир-фюр-фен" – нотен текст, с каденцата дадена от Учителя (с.1)

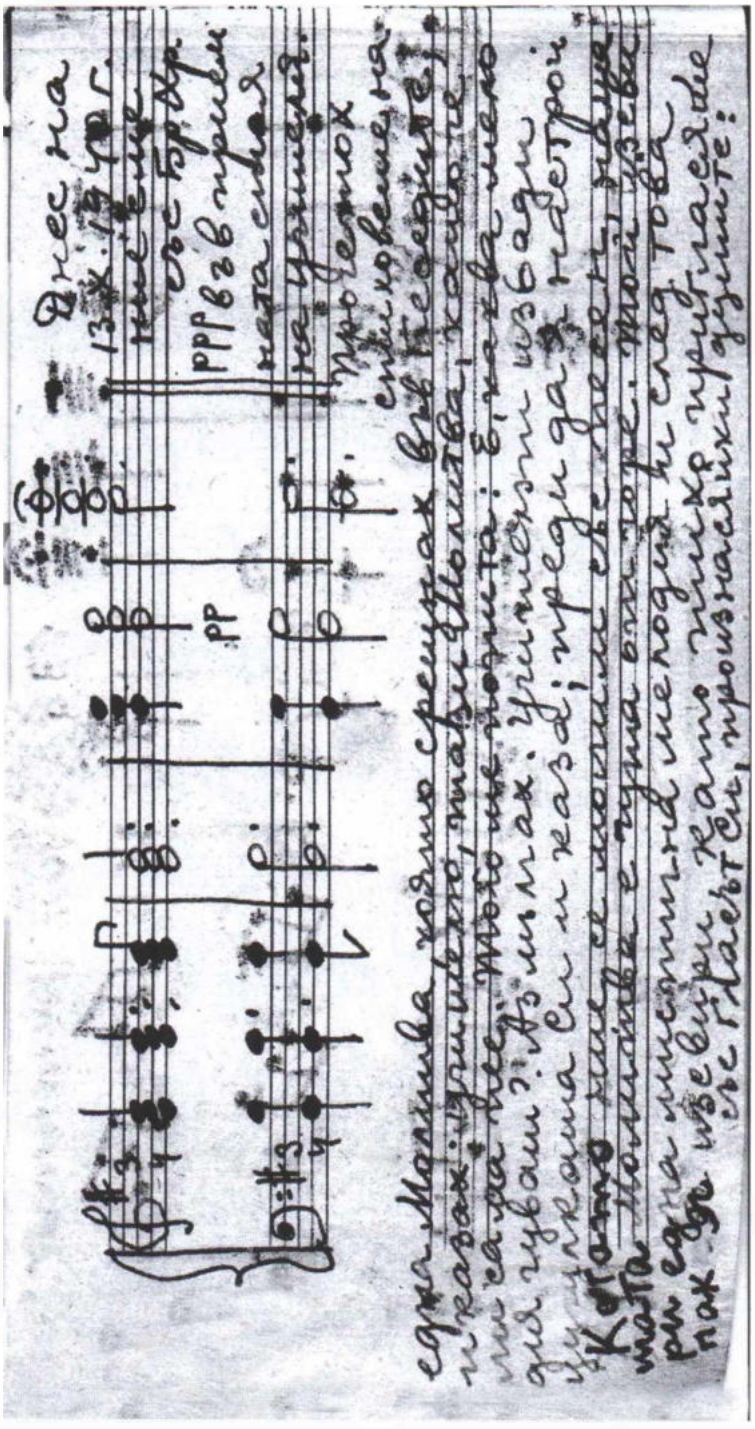

18). „Молитвата“, която заема централно място в житейския път и духовния възход на оперната певица и ученичка на Учителя Дънов – пояснение и нотен текст, 13.10.1940 г.

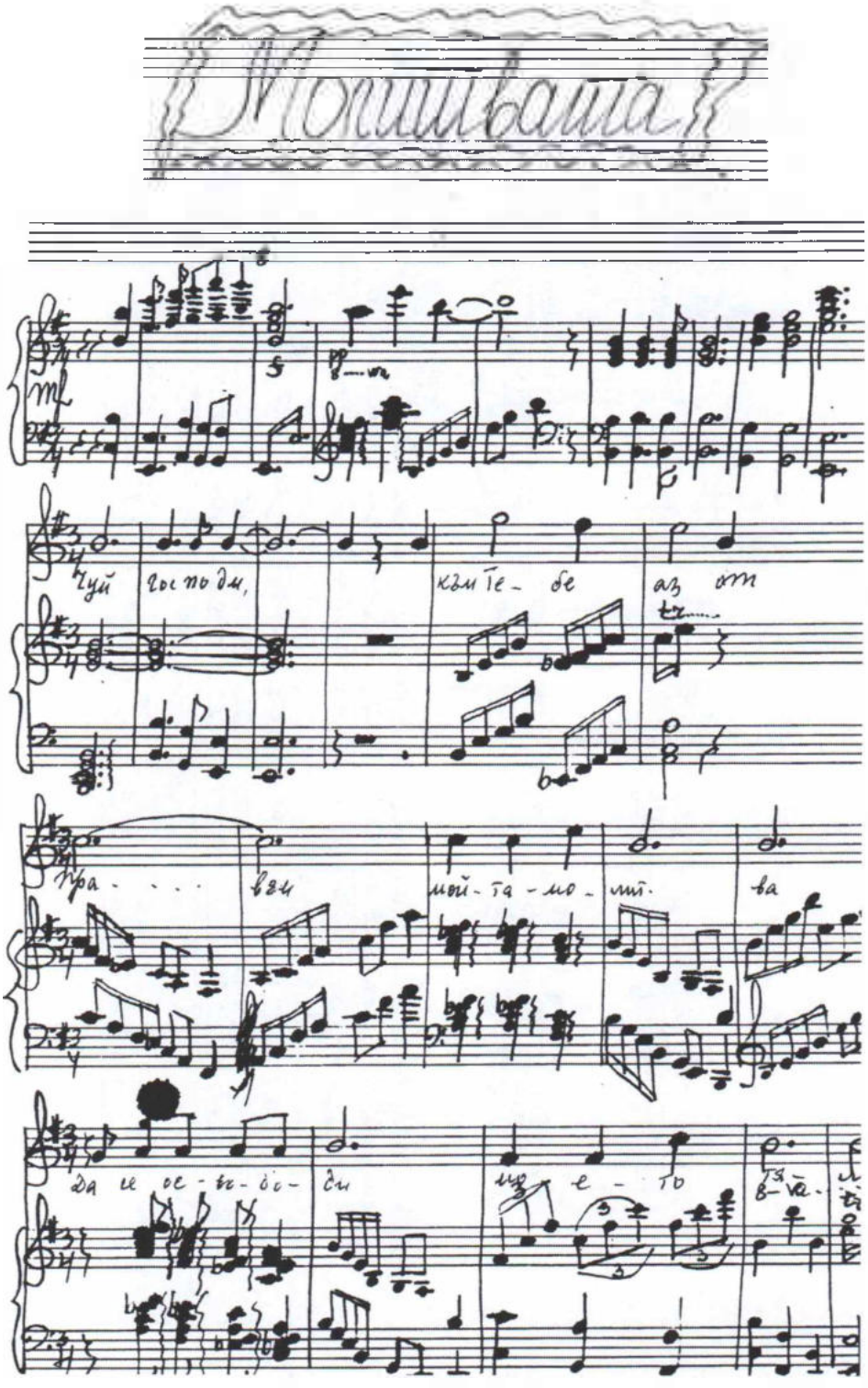

Молитвата

mf

Чуй господи, кънте-бе аз от

пра- - - - вен мой-та-мо-лит- ва

да се ос-во-бо-ди из е-то тя-

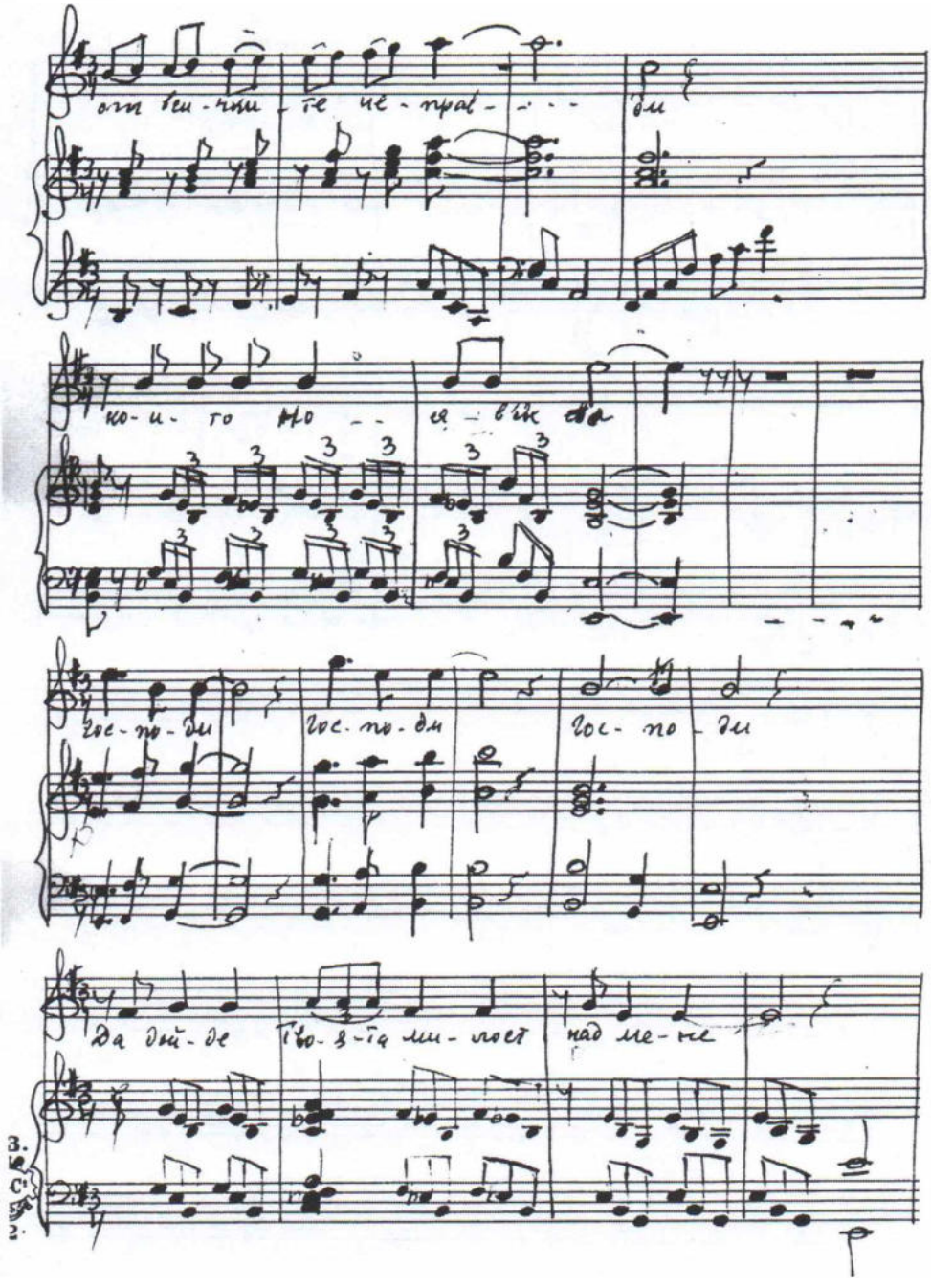
от вси-чки-те не-прав-ди
ко-и-то но-ся-вик-ва
Гос-по-ди Гос-по-ди Гос-по-ди
Да дой-де Тво-я-та ми-лост над ме-не

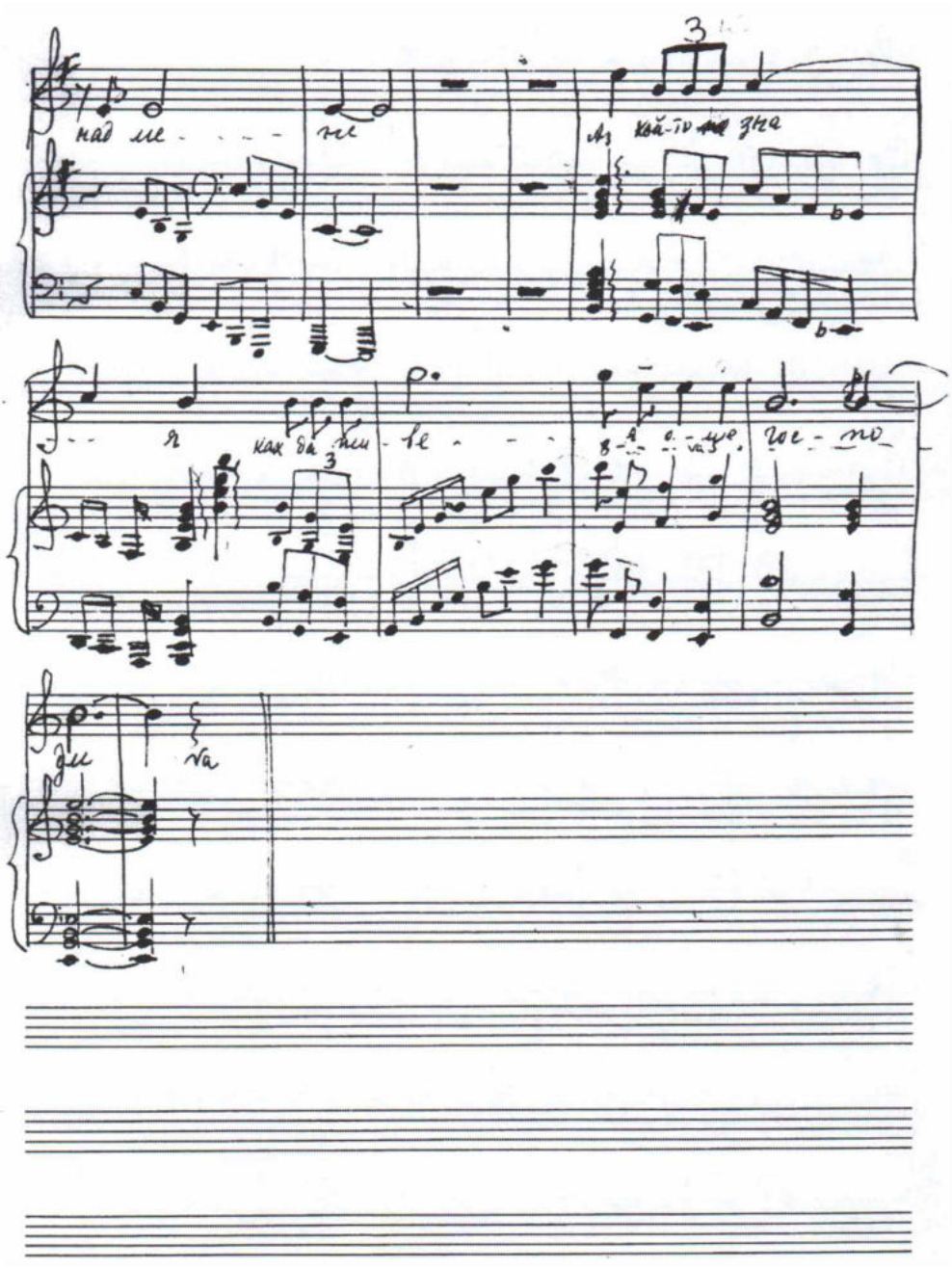

над ме - - - - не

Аз кой-то зна

- - я как да пи - ве - - - я о - ще гос - по

ди va

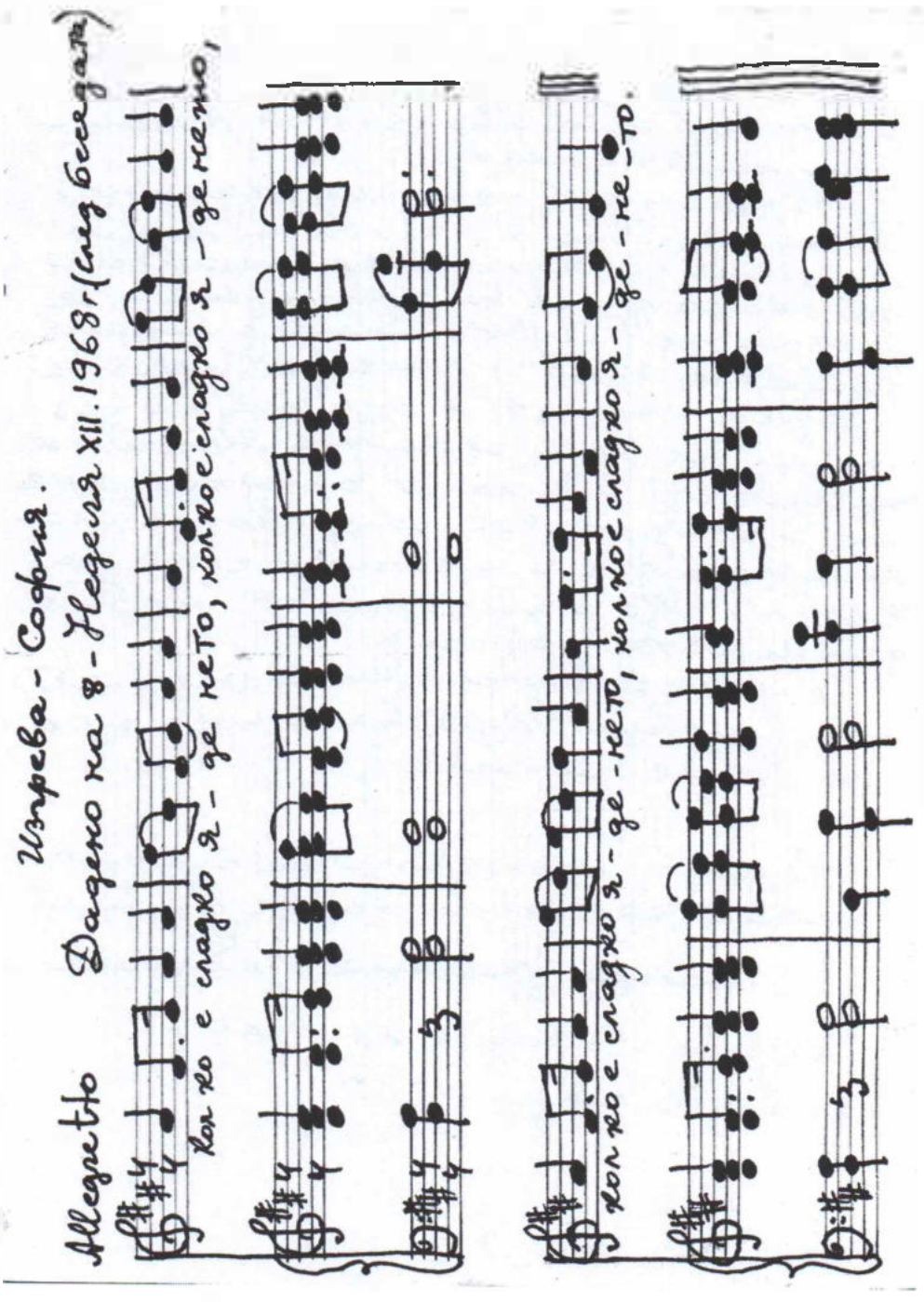

19). „Колко е сладко яденето"
– нотен текст и обяснение, 8.12.1968, Изгрева – София

Том: – Новият Светилник – общ. ок. кл. 1943–1944 г. Беседата: – Мажорни и Миньорни гами. – Учителят казва: – – –

... Вършете всичко музикално. Така ще бъдете здрави. Като седнете да ядете, не бързайте по скоро да се нахраните. Не бързайте! Седнете пред трапезата и започнете да пеете.

Една минута пейте, но без песен не започвайте. Изпейте песента: – Колко е сладко ядене то! – След това, направете молитвата си и започнете да ядете. Ще кажете, че това е детинска работа.

Че и животните не пеят, не свирят. Трябва ли да приличате на тях? –

Които желаят да приложат, каквото казва Учителя.

Сестра Цветана Табакова

Изгрева – София 16. XII. 1968 г.

ул. Зелен синур № 30.

20). „Химн на Слънцето".
Молитва при изгряването.
Свещени слова от Учителят на Всемирното Бяло Братство
– нотен текст, 5.05.1942 г. (с.1–2)

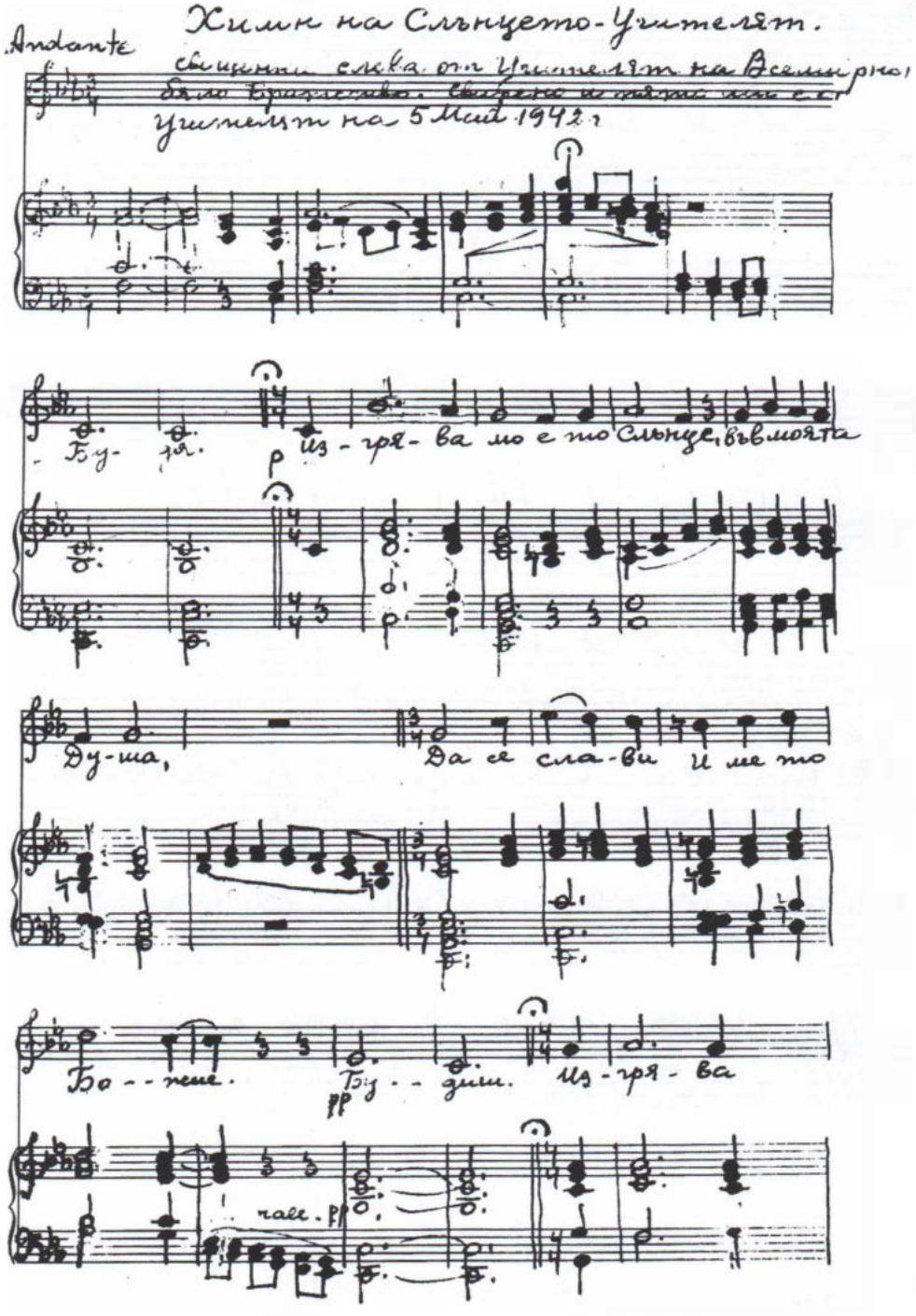

Andante

Химн на Слънцето-Учителят.

Свещенни слова от Учителят на Всемирно бяло Братство. Свирено и пято ми е от Учителят на 5 Май 1942 г.

Бу- ря. Из-гря-ва мо е то Слънце, въ в моята

Ду-ша, Да се сла-ви и ме то

Бо-жие. Бу-ди. Из-гря-ва

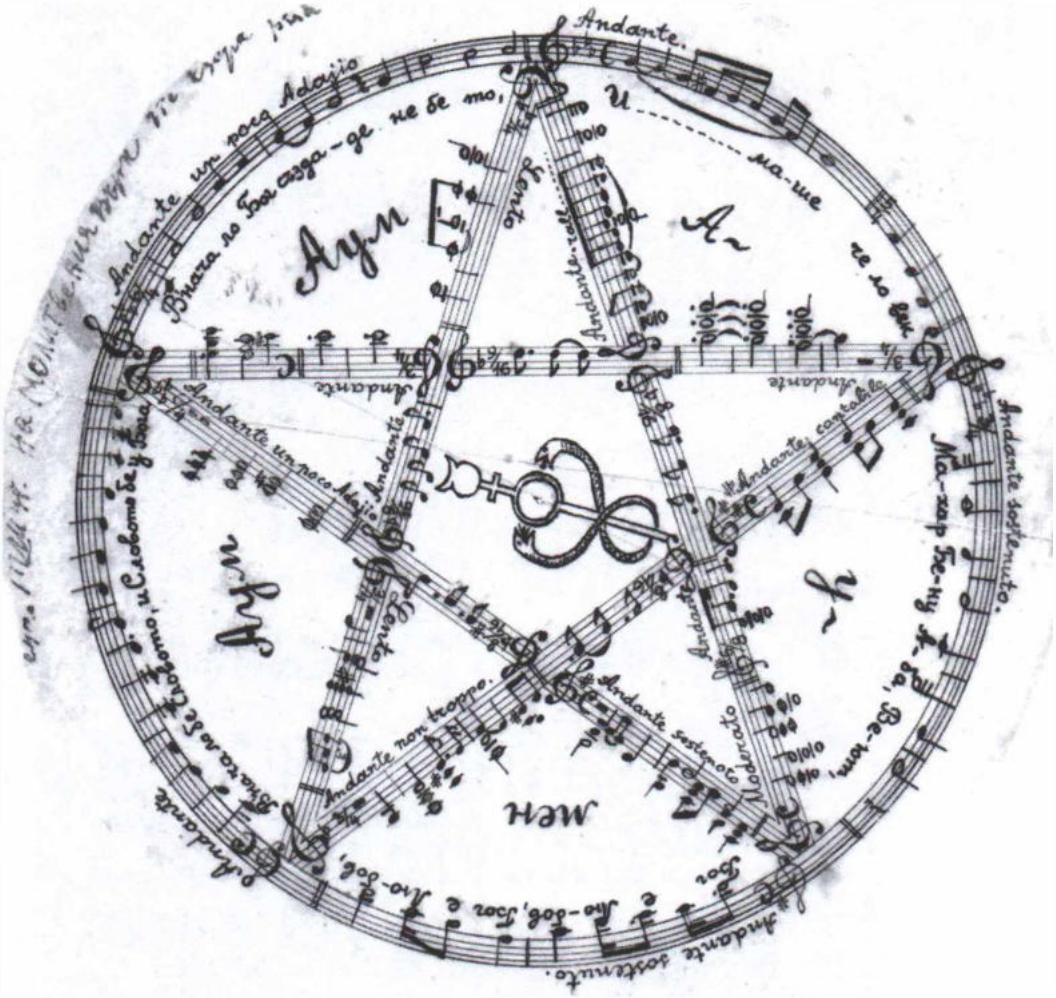
Andante.
Andante un poco Adagio
Andante non troppo
Andante sostenuto
Andante
Andante sostenuto
Andante

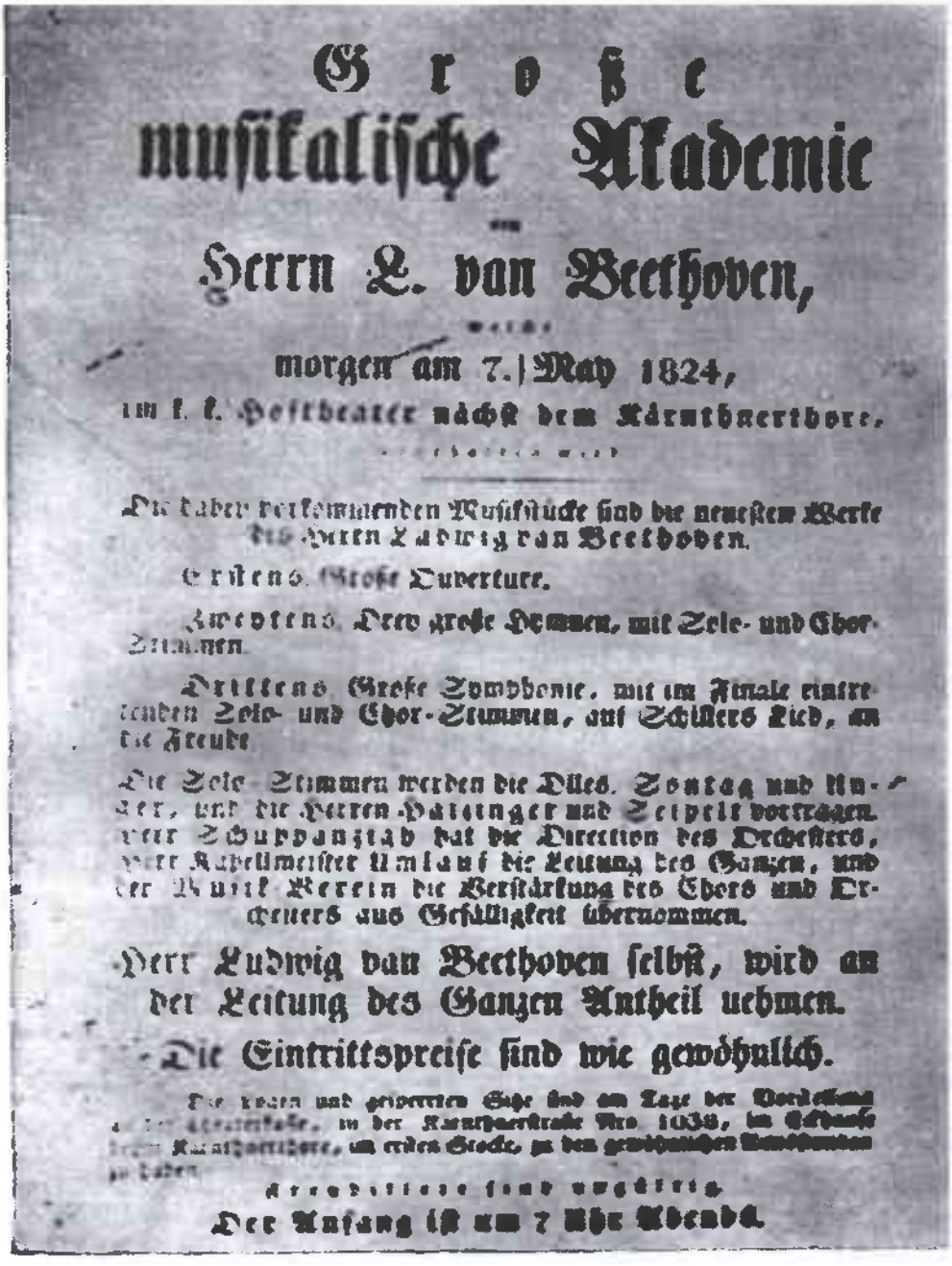

Große musikalische Akademie

von

Herrn L. van Beethoven,

welche

morgen am 7. May 1824,

im k. k. Hoftheater nächst dem Kärnthnerthore,

[illegible]

Die dabey vorkommenden Musikstücke sind die neuesten Werke des Herrn Ludwig van Beethoven.

Erstens. Große Ouverture.

Zweytens. Drey große Hymnen, mit Solo- und Chor-Stimmen.

Drittens. Große Symphonie, mit im Finale eintretenden Solo- und Chor-Stimmen, auf Schillers Lied, an die Freude.

Die Solo-Stimmen werden die Dlles. Sontag und Unger, und die Herren Haizinger und Seipelt vortragen. Herr Schuppanzigh hat die Direction des Orchesters, Herr Kapellmeister Umlauf die Leitung des Ganzen, und der Musik-Verein die Verstärkung des Chors und Orchesters aus Gefälligkeit übernommen.

Herr Ludwig van Beethoven selbst, wird an der Leitung des Ganzen Antheil nehmen.

Die Eintrittspreise sind wie gewöhnlich.

Die Logen und gesperrten Sitze sind am Tage der Vorstellung [illegible] in der Kärnthnerstraße Nro. 1038, im Eckhause [illegible] Kärnthnerthore, im ersten Stocke, zu den gewöhnlichen [illegible] zu haben.

Freudillete sind ungültig.

Der Anfang ist um 7 Uhr Abends.

22). Афиш от първото изпълнение на Деветата симфония на Бетовен – Виена, Кертнетор театър, 17 май 1824 г.

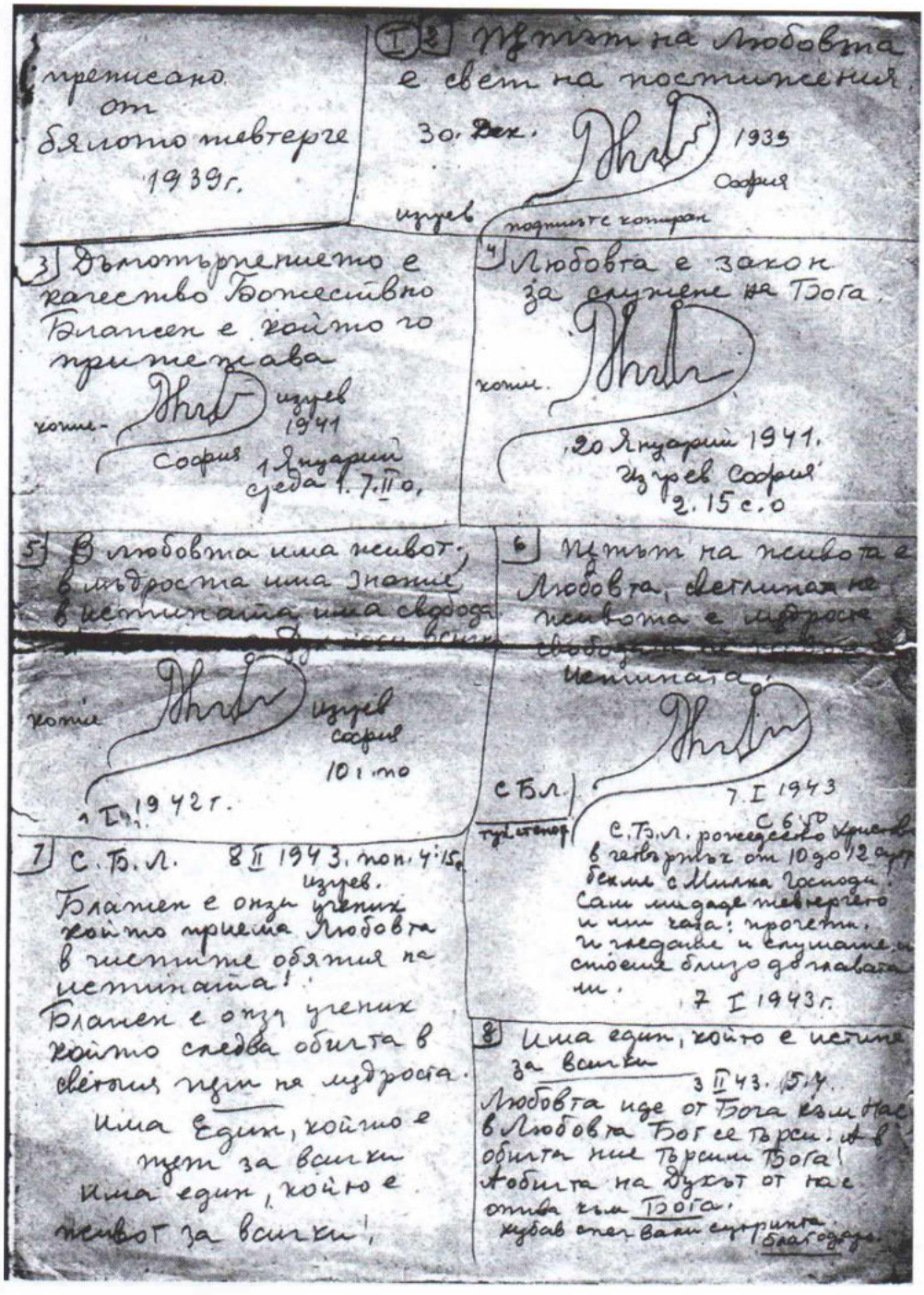

преписано от бялото тевтерче 1939 г.

(I) 2 Пътят на Любовта е свет на постижения.
30. Дек. 1939
София
изгрев
подписът с копиран

3 Дълготърпението е качество Божествно Блажен е който го притежава
копие- изгрев 1941
София 1 Януарий среда 1. 7. II о.

4 Любовта е закон за служене на Бога.
копие.
20 Януарий 1941.
Изгрев София
2. 15 с. о

5 В любовта има живот, в мъдроста има знание в истината има свобода [illegible]
копие изгрев София 10 г. по
1 I 1942 г.

6 Пътят на живота е Любовта, светлина не живота е мъдроста свободата [illegible] истината.
С.Б.Л. тук. стенор
7. I 1943
С 6:50
С.Б.Л. рождество Христово в четвъртък от 10 до 12 сутр. бекме с Милка Господи! Сам ми даде тевтерчето и ми каза: прочети, и гледаше и слушаше и стоеше близо до главата ми.
7 I 1943 г.

7 С.Б.Л. 8 II 1943. пон. 4:15 с.
изгрев.
Блажен е онзи ученик който приема Любовта в чистите обятия на истината!
Блажен е онзи ученик който следва обичта в светлия пътя на мъдроста.
Има Един, който е пътят за всички
Има един, който е живот за всички!

8 Има един, който е истина за всички
3 II 43. 5.4.
Любовта иде от Бога към Нас в Любовта Бог се търси. А в обичта ние търсим Бога!
А обичта на Духът от нас отива към Бога.
Кубав спеч вали сутрипта благодаря.

23). „Свещени думи“ от бялото тефтерче на Савка Керемидчиева – преписани от Цветана-Лилиана Табакова

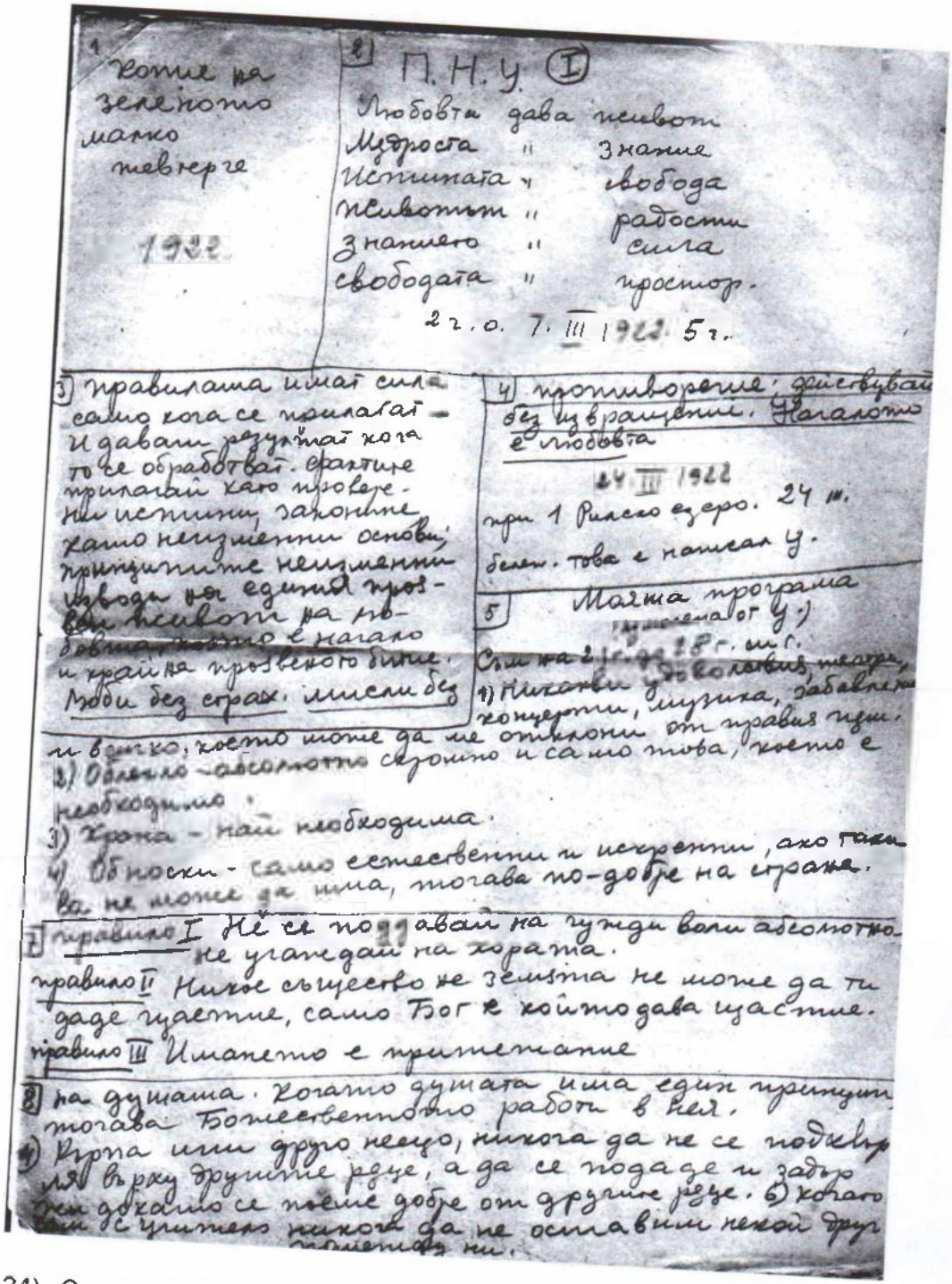

1 Котие на зеленото малко тевтерче

1922

2 П. Н. У. (I)

Любовта дава живот
Мъдроста " знание
Истината " свобода
Животът " радости
Знанието " сила
Свободата " простор.

2 г. о. 7. III 1922. 5 г.

3 правилата имат сила само кога се прилагат — и давати резултат кога то се обработват. Фактите прилагай като проверени истини, законите като неизменни основи; принципите неизменни изводи на единия прозвен живот на любовта, която е начало и край на прозвеното битие. Люби без страх. Мисли без

4 противоречие: действувай без извращение. Началото е любовта

24. III 1922

при 1 Рилско езеро. 24 III.

бележ. това е написал У.

5 Моята програма (изменена от У.)

Съм на 21 г. до 28 г. ст. г.

1) Никакви удоволствия, театри, концерти, музика, забавлени и всичко, което може да ме отклони от правия ще.

2) Облекло — абсолютно скромно и само това, което е необходимо.

3) Храна — най необходима.

4) Обноски — само естествени и искренни, ако такива не може да има, тогава по-добре на страна.

7 правило I Не се поддавай на чужди воли абсолютно не угаждай на хората.

правило II Никое същество не земята не може да ти даде щастие, само Бог е който дава щастие.

правило III Имането е притежание

8 на душата. Когато душата има един принцип тогава Божественното работи в нея.

9) Кърпа или друго нещо, никога да не се подкърпя върху другите рѣце, а да се подаде и задържи докато се поеме добре от другите рѣце. 6) Когато съм с учителя никога да не оставим некой друг помежду ни.

24) „Свещени думи“ от зеленото тефтерче на Савка Керемидчиева – преписани от Цветана-Лилиана Табакова

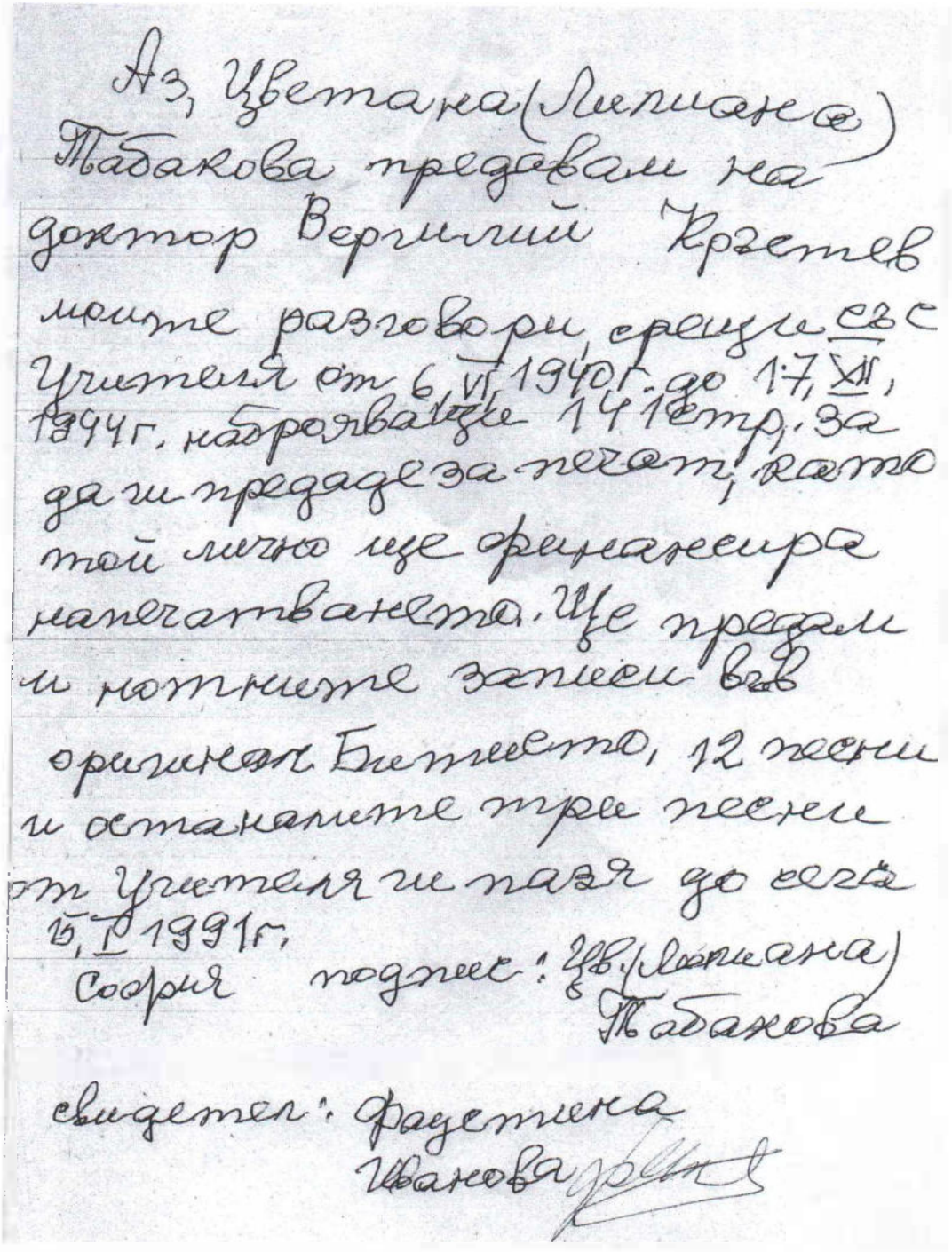

Аз, Цветана (Лилиана) Табакова предавам на доктор Вергилий Кръстев моите разговори, срещи с Учителя от 6.VI.1940 г. до 17.XII.1944 г. наброяващи 141 стр. за да ги предаде за печат, като той лично ще фрегасира напечатването. Ще предам и нотните записи във оригинал. Битието, 12 песни и останалите три песни от Учителя не пазя до сега
15.I.1991 г.
София подпис: Цв. (Лилиана) Табакова

свидетел: Фаустина Иванова

25). Пълномощно дадено на Вергилий Кръстев от Цветана (Лилиана) за отпечатване на записките й за срещите и разговори с Учителя, както и нотни записи – 15.01.1991 г.

Днес, 14 юний 1991 г. аз,
Цветана-Лилиана Табакова
получих от Вергилий Кръстев
обратно материалите, кото
бях му дала за печат, по
мое искане, както следва:
1) Срещи и разговори със Учи-
теля.
2) Орфей
3) Учителя за живота
4) Учителя за Себе Си
5) Дати и събития през
земното прибивание на
Учителя
6) Писмо на Бр.Хр. до Мориц
Басан
7) Въведение-към писмата на
Бр.Хр. до мене
8) Последната ми среща със
Учителя
9) Учителя за пеенето.
10) Учителя за музиката
11) прибавка към Ш-лата попеене

26). Приемо-предавателен протокол на материалите получени от Цветана-Лилиана Табакова – предадени от Вергилий Кръстев, 14.06.1991 г.

12) прибавка към ох. листичната Школа по пеене.
13) Учителя за дните на седмицата.
14) Уч. за Изгрева като цен тър на новото учение -
15) списък на материалите.
16) Радио-интервю.
Колоратурен репертоар на Цветана-Лилиана Табакова.
Всички материали ми бя ха представени във папки. Вергилий не ми дължи нищо. Магнитофонните записи които направи със мен за творческия ми път и сре щите ми със Учителя остават за него; със които той ще рабо ти както намира за добре. Със това, нашия договор със него приключва; за издаване на моите материали.
подпис: Цветана-Лилиана Табакова

Обяснено с тоти бюрлетист

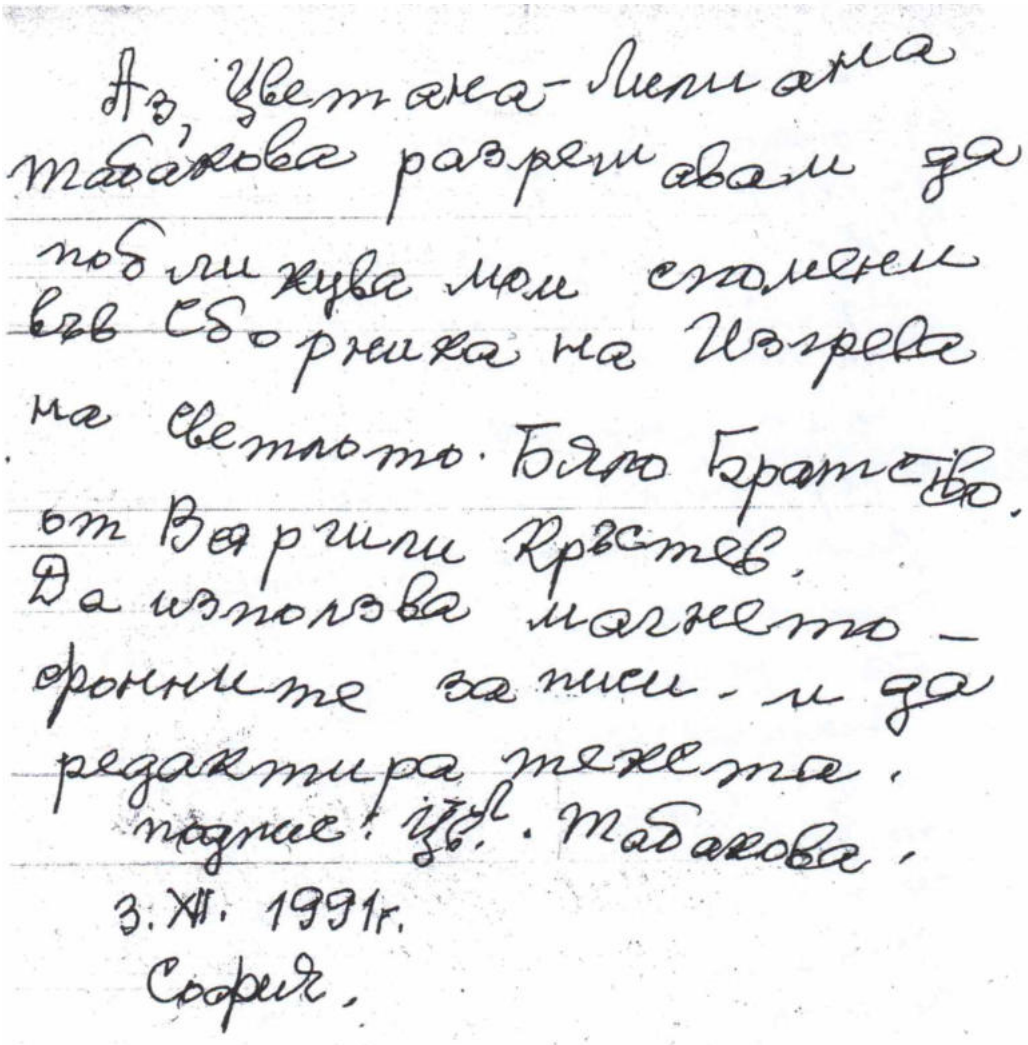

Аз, Цветана-Лилиана
Табакова разрешавам да
публикува мои спомени
във Сборника на Изгрева
на Светлото. Бяло Братство.
от Вергили Кръстев.
Да използва магнето-
фонните записи - и да
редактира текста.
подпис: Цв. Л. Табакова.
3. XII. 1991г.
София.

27). Разрешение от Цв. Л. Табакова за публикуване на спомените й и за редакция на текста – дадено на Вергилий Кръстев, 03.12.1991 г.

ИЗ СЛОВОТО НА УЧИТЕЛЯ

МАЖОРНИ И МИНЙОРНИ ГАМИ. 6. лекция от Учителя, държана на 10 ноември, 1943 г. София – Изгрев.
– В: *Дънов*, Петър Константинов, 1864–1944. Новият светилник. лекции от Учителя на Общия окултен клас, година 23 (1943–1944). София, 1943, с. 109–133.

Мажорни и минйорни гами

Упражнение за дишане с движение на ръцете.

Сегашните хора се питат, защо страдат. Отговорът е много прост. Хората страдат от

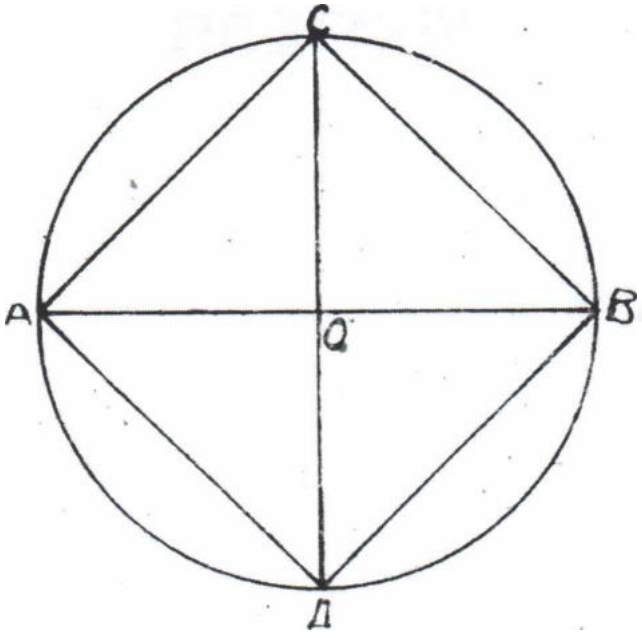

фиг. 1.

неразбиране на Божия закон. Те мислят, че знаят много неща. Много знаят, но ако ги запитат, защо страдат и защо се радват, не могат

да отговорят. Те се радват, защото, съзнателно или несъзнателно, са попаднали в Божията хармония. Когато изпълнява Божия закон, човек се радва. Когато не го изпълнява, той страда. Някога страданието на едно същество е радост за друго. Например, когато вълкът нападие овцата, тя страда, а той се радва. Значи, овцата е благо за вълка, но вълкът не е благо за овцата; тревата е благо за овцата, но овцата не е благо за тревата.

Кръгът на фиг. 1. показва живота на сегашния човек. Квадратът ACBD представя пътя на неговото развитие. Диаметърът AB представя инертния принцип, който човек трябва да преодолее в живота си. На тоя принцип се дължат страданията. Често се говори за усъвършенствуване, без да се знае начина за постигане на съвършенството. Само оня е постигнал съвършенство, който е придобил любовта. Той живее в точка O, център на кръга. Сама по себе си, любовта е нищо, т. е. нула, точка, но от нея произлиза всичко. Тя е начало и край на нещата, тя е вечна и неизменна. Любов, която се променя, не е истинска. Тя подразбира поляризиране на любовта. Тя е сянка на любовта. Без сенки любовта не може да се разбере. Истинската любов е невидима, без образи. За да се види образът на любовта, трябва да дойдат радостите и страданията. И в природата е същото. За да видим образа на слънцето, нуждно е то да изгрява и залязва. — Не може ли без изгрев и без залез? — Не може. — Не може ли без зло и без добро? — Не може. Ако вие знаете ня-

какъв начин, кажете го. Тъй както е създаден, човек не може без добро и зло, не може без изгрев и залез в живота си. Ще кажете, че това е противоречие. За вашето разбиране е противоречие, но не и за разбирането на възвишените същества. Докато сте млади, вие мислите по един начин; като остареете, мислите по друг начин. В същност, заблуждение е да мислите, че сте стари. Само Бог е стар, т. е. всесилен, всемъдър, всезнаещ, проявен. Човек си въобразява, че е стар, че е като Бога. Не е стар тоя, който се е прегърбил; краката му не държат, нищо не може да носи и да работи. Ако казваш, че си стар, а не си поумнял, ти си далеч от истината. Това е оглупяване, а не остаряване. Остаряване и оглупяване са две различни неща.

Мнозина от вас сте изучавали музика. Казвате dur и moll. Какво означават тия думи? Под „dur" разбираме мажорна гама, а под „moll" — минйорна. Мажорните гами са весели, а минйорните — тъжни. Гамите са преводи на известни състояния. Основната гама започва от „до" и върви постепенно нагоре. Едни пишат тоновете отгоре надолу, а други — хоризонтално. Като изучавате музиката, изучавайте и природата, за да правите верни преводи. Например, dur означава главната мозъчна система, а moll — симпатичната нервна система; dur означава поемане на въздух, moll— издишване; dur е ядене, движение, а moll— смилане на храната, почивка.

Доброто разположение, здравето на човека е dur, а неразположението, болестта — moll.

Както минйорните гами в музиката са естествени прояви, така и болестите са естествени състояния на човешкия организъм. Обаче, хората имат криво разбиране за тях. Думата „болест“ е съставена от сричките „бол и ес“. На турски „бол“ означава изобилие, богатство; „ес“ — така. Значи, болестта носи богатство за човека, а той мисли, че тя му отнема нещо. Виждате, че някой човек е надебелял, лицето му се разширило, подпухнало. Казват, че той има наслоявания, от които трябва да се освободи. Те не са органически свързани с него. Като дойде някоя болест, тя отнема, смъква тия наслоявания от него, и той олеква. Болестта му казва: Така не се пее. Ти не пееш музикално, не си построил лицето си музикално. Вършете всичко музикално. Така ще бъдете здрави. Като седнете да ядете, вие бързате, по-скоро да се нахраните. Не бързайте. Седнете пред трапезата и започнете да пеете. Една минута пейте, но без песен не започвайте. Изпейте песента: „Колко сладко е яденето.“ След това направете молитвата си и започнете да ядете. Ще кажете, че това е детинска работа. Не е детинска. Че и животните не пеят, не свирят. Трябва ли да приличате на тях?

Сега ще вдигна малко завесата на музиката, да разберете нещо. Музиката, с своите гами, е сложно нещо. Казвате „g dur“ — сол мажор — гама с един диез. Гамата „dur“ има отношение към мозъка, а „moll“ — към сърцето; dur е електрична гама — на светлината, а moll — магнетична — на топлината. Електрич-

ните гами дават височина, а магнетичните — широчина. При широчината ти не можеш да задържиш своята радост. Минйорните гами дават материал, от който мажорните образуват плетка, с която човек се облича. Чрез музиката, с мажорните и минйорни гами, човек може да става весел и тъжен. С мажорните гами човек събира възходеща енергия, радва се. Той трябва да изпрати тая енергия в мозъка, да се обработи. Който разбира законите на музиката, знае, за всеки даден случай, колко електричество и колко магнетизъм трябва да употреби, за да свърши известна работа.

Музика има не само в песните, но и в говора. Някои думи са „dur", а някои — „moll". В гамите има диези и бемоли — те са сложни гами. Обаче, има гами и без диези, и без бемоли. Вие трябва да изучавате и едните, и другите, като състояния, през които минавате. Като изучавате музиката в връзка с вашите състояния, вие давате възможност на моэъка си да работи и да се развива. Без тая работа нито на тоя свят, нито на оня не можете да живеете. Ще кажете, че искате да отидете на оня свят. Какво ще правите там неподготвени? Оня свят е свят на светлина, на знание, на любов, на мъдрост. Като живееш на земята, ти трябва да изучаваш законите на светлината и на топлината. Законите на топлината са свързани с магнетизма, който е причина за здравето на човека. Не можеш да бъдеш здрав, ако не разбираш мажорните и минйорните гами. Мажорните гами донасят капитал, а минйорните го

обработват. Значи, умът носи капитал, а сърцето го обработва. Първо започвате с ума, а после с сърцето. Мажорната гама е свързана с еволюцията на човека, а минйорната — с инволюцията. Когато слизат от невидимия свят, възвишените същества носят Божиите блага на хората, на всички живи същества, за да работят с тях. Като дадат всичко, което носят, те влизат в минйорните гами и пожелават да се върнат назад, отново да се обогатят.

Какво представят процесите излизане и връщане назад в човешкия организъм? Излизането е движение на артериалната кръв, или, в музикално отношение, гамата dur. Връщането назад е движението на венозната кръв, или гамата moll. Излизането на кръвта от сърцето и разнасянето ѝ по всички клетки на телото, наричаме dur движение. Като се връща обратно в сърцето, за да се пречисти, кръвта става венозна. Това движение на кръвта наричаме moll. Когато кръвта минава през дробовете — през Божествения център, имаме пак движение dur. Човек трябва да разбира процесите „dur и moll", за да разбере, как става пречистването на кръвта и разнасянето на чистата кръв по телото да го храни. С други думи казано, човек трябва да разбира мажорното и минйорното движение на кръвта в организма, т. е. възходящото и нисходящото движение. Движението „dur" е възходяща гама, която излиза от центъра и отива към периферията; движението „moll" е нисходящо — то върви от периферията към центъра. В бъдеще, когато човек

постави музиката за основа на живота, той ще разглежда процесите в организма като музикални процеси. Например, дишането е музикален процес, който започва с мажорна гама. Детето, докато е в утробата на майка си, е в пасивно състояние — не диша, не яде. В това време майката го възпитава. Тя му казва: Сега аз те уча, преподавам ти музика. Ти няма да пееш, няма да говориш, само ще слушаш. Щом излезе вън от утробата на майка си, детето заплаква. Устата вече действува в него. Така се изявява умът.

Ще кажете, че и вие имате свои възгледи върху нещата. Оставете вашите възгледи настрана. Те не са детински, не са глупави, но са преходни. Детинското в човека е на място. Да бъдеш възрастен, и това е на място. Да бъдеш стар, и това е на място. Детинското в човека е основа на неговото възмъжаване; възмъжаването е основа на старостта. Старостта, т. е. мъдростта в човека е основа на възкръсението. — Кога възкръсва човек? — Когато умре. Значи, смъртта е той движение, а раждането — „dur". Какво означават процесите „раждане и умиране"? Раждаш се, значи, дохождаш в света да живееш; умираш, значи, отиваш за другия свят. Думата „умрял" не е музикална. Умрелият не знае да пее. Следователно, който не знае да пее, непременно умира. Който губи радостта си, той не знае да пее, не разбира гамите на dur движение, т. е. на мажорните гами. Който губи радостта си, той не взима правилно тоновете. Ставаш сутрин, някоя дума влезе в ума ти, но

ти я отблъскваш. Тя е възходеща, както изгряващето слънце. Щом я отблъснеш, в ума ти иде друга дума, с нисходещо движение. Виждаш, че изгревът се сменя с залез, и ставаш недоволен. Не се обезсърдчавай. Знай, че твоят залез е изгрев за друг някой. Който се ражда на земята, умира в другия свят; който умира на земята, ражда се в другия свят. Раждането на земята, както и в другия свят, наричаме процес на вечно обновяване.

Казвате, че трябва да бъдете здрави, да възкръснете. — Какво представя здравето? — Изгрев. — Възкресението? — Изгрев. — Болестта? — Залез. — Защо боледува човек? — За да се научи да живее правилно. Човек кашля, задушава се, за да се научи да пее. Понеже доброволно не иска да пее, изкуствено го заставят да изучава пеенето. Някой се гневи, вика, кряска. Това е движение dur — мажорна гама. Не е лошо, че си се разгневил, но трябва да знаеш, колко да повдигнеш гласа си. Капелмайсторът следи това. Ако повдигнеш гласа си повече, отколкото трябва, т. е. ако се разгневиш много, ще платиш за излишната енергия. Не само ти ще отговаряш, но и капелмайсторът. Ще го повикат в другия свят да даде отчет за работата си. И тебе ще питат, музикално ли се гневиш, или немузикално. Никой няма право да се гневи, без да прилага музикалните правила. Някой се гневи вначалото forte, а накрая piano; друг — вначалото piano, накрая forte. Приятно е да слушаш, как някой започва да се гневи силно и постепенно утихва. Гневът е благо за

човека, когато се проявява музикално. И за Бога се казва, че се е разгневил. Обаче, гневът на Бога е създал човека. Той се разгневил, взел пръст и направил от нея човек — вдъхнал в него дихание на живот. Чрез мажорната гама Бог внася живот в хората. Като не разбират закона, те мислят, че Бог ги наказва. Това е заблуждение. Гневът оживява и спасява хората.

Днес всички говорят за любовта, без да я разбират. Мома се влюбва в някой момък; казва, че го обича, но първата ѝ работа е да го отдели от майка му и баща му, от Бога. Тя иска да го направи слуга, да върши, каквото му заповядва. Това не е любов. И момъкът се влюбва в някоя мома, иска да я отдели от близките ѝ, от Бога, да я направи своя слугиня, да му се подчинява. И това не е любов. В момента, в който момъкът или момата почувствуват, че им се отнема свободата, любовта изчезва. Божественият закон гласи: Човек може да те обича, докато му даваш свобода. Отнемеш ли свободата му, ти престъпваш закона. Човек може да те обича дотогава, докато вярва, че и ти го обичаш. Изгуби ли вяра в тебе, любовта между двамата изчезва. За да бъде любовта между хората трайна, те първо трябва да обичат Бога. — Как ще Го обичаме, когато не сме Го видели? — Чудни са хората! Бог се проявява чрез светлината, чрез въздуха, чрез водата, чрез хляба и, въпреки това, казват, че никой не е видял Бога. Оня, който е казал, че никой не е видял Господа, сам не е разбирал Божия закон и му дал криво тълкуване.

Помнете: Любовта е неделима. Единствената сила, която не се дели, е любовта. Тя не търси погрешките на хората. Като обикнеш някого, не търси погрешките му. Бог изправя погрешките на хората. Ако обикнеш човека и мислиш, че ще го изправиш, ти си на крив път. Като изучаваш музиката, ще слушаш професора си и ще прилагаш. Мислиш ли, че ти можеш да го учиш, ще се провалиш. Обичайте, учете, пейте, за да се подмладите. Ако не разбирате мажорните гами, не може да се подмладите. Ако си гневен, не се оправдавай, но кажи: Братко, гневен, сприхав съм, ще ме извиниш; не взимам вярно тоновете, не съм научил още мажорните гами.

Едно се иска от човека: искреност. Той се представя такъв, какъвто не е. Младата мома, например, се представя пред момъка такава, каквато не е. Тя се влюбва в него и започва да се усмихва, да пее, с което иска да каже: Що се отнася до песен, до музика, до любов, мене търси. Той се увлича в нея и казва: Ти ще ме спасиш, ти си моето божество. Като се оженят, виждат, че нито тя е божество, нито той. И двамата не могат да пеят. Ако нашата любов не е в сила да понася погрешките на хората, не е истинска. Ако нашето знание не ни приближава до Бога, не е истинско. Любов, знание и свобода, които не ни приближават до Бога, не са истински. Любовта изтича от Бога и е неделима. Мъдростта изтича от Бога и е неделима. Свободата изтича от Бога и е неделима. Любовта, мъдростта и истината са един-

ствените неделими неща. Който ограничава свободата на човека, той я дели. Който ограничава знанието на човека, той дели мъдростта. Не казвай на човека, че знанието му не е истинско; не казвай, че вярата му не е силна. Неговата вяра не е като на светията, но тя го задоволява, отговаря на неговите мисли и чувства. Вярата постоянно расте и се усилва. Това не става изведнъж.

Мнозина искат да постигнат всичко изведнъж, както змията изведнъж съблича кожата си. За човека това е невъзможно. Змията всяка година съблича кожата си, но пак змия си остава. И вие може по десет пъти на ден да се разкайвате, но пак същите хора да си останете. Това разкаяние нищо не допринася. Единствената сила, която променя хората и тяхния живот, това е любовта. Всеки ще люби, както разбира, но ще бъде искрен в себе си. Направиш погрешка, ще я изправиш, няма защо да се разкайваш и изповядваш. Ти пръв знаеш погрешката си и сам можеш да я изправиш. — Кога може човек да се разкайва и изповядва? — Когато любовта го посети. Можеш да се изповядваш само пред човек, който разбира нещата. Какво ще говориш за Божественото на човек, който нищо не разбира? Ако искаш да учиш пеене, ще отидеш при най-добрия професор. Не е лесно да пееш по всички правила на музиката.

Какво представя пеенето? — Съчетание между тоновете и светлината на човешкия ум. Да пееш без светлина и топлина, това не е

истинско пеене. В пеенето трябва да взимат участие и двете системи — мозъчната и симпатичната нервна система. Това значи, приятно, чисто, правилно пеене. Като пееш, трябва да бъдеш в връзка с същества, които са създали мозъчната и симпатичната нервна система, и да ги обичаш. Само така енергиите на двете системи действуват нормално и оказват влияние върху вас.

Някой казва: Аз мога да направя всичко. Който има неделимата любов, неделимата мъдрост и неделимата истина, той може да направи всичко. Неделимите неща са свещени. В това отношение, любовта, мъдростта и истината са свещени неща. Друго мнение по тоя въпрос не съществува. — Как трябва да разбираме това? — Щом питате, не може да ви се отговори. Който разбира, какво значи неделимост на любовта, на мъдростта и на истината, с него може да се говори. Само оня ще слушаш, който знае да пее. С него можеш да говориш. Оня, който разбира нещата, е dur; който слуша, е moll. Професорът е dur — мажорна гама; ученикът е moll — минйорна гама. — Той ли ще ме учи? — Все трябва някой да те учи. Мислите ли, че без учител може да научите нещо? Девет месеца майката учи детето в утробата си. Преди това още, майката и бащата са го възпитавали. Тяхната любов не е нищо друго, освен възпитанието на детето, което ще родят. Ако детето върви по бащина линия, бащата го е възпитавал. В това време детето е давало обещание на бащата, че ще го слуша,

ще бъде прилежен ученик, само да му даде условия да дойде на земята. Като дойде на земята, всичко забравя и казва на баща си: Какво ми даде? Това показва, че детето не е разбрало песента на майка си и на баща си, не е разбрало тяхната музика.

Съвременният свят не е още музикален. — Защо? — Защото хората не разбират живота. Те пеят, свирят, но това не е още оная музика, която трябва да дойде. Те сега я изучават. В това отношение, войната ще донесе голямо благословение за човечеството. Старият порядък заминава. Старите разбирания си отиват. Ново нещо иде в света. И разбирането ви за стар и млад трябва да си отиде. Всички трябва да се подмладите. Христос казва: „Ако не се родите изново, не можете да влезете в Царството Божие." Млади, нови хора са нуждни. Новият порядък вече тропа на вратата. Бъдете готови да го посрещнете. Някои буби са напуснали вече какавидите си.

В чертежа на фиг. 1. се образуват два триъгълника: ACB и ABD. Страните на тия триъгълници са мярки. Страната AB е мярка на бащата, AC — мярка на майката, а CB — мярка на сина, или на дъщерята. Тоя триъгълник е в dur движение, възходещо, с връх C нагоре. Триъгълникът ABD е с върха надолу — moll движение. Страната AB е бащата, AD — майката, DB — синът, или дъщерята. Основата на двата триъгълника е една и съща — AB. Правите OC и OD са перпендикуляри в триъгълниците; OC е възходещ, мажорна гама, а OD

— нисходещ, минйорна гама. Мажорните гами, като възходещи, представят клонете, а минйорните, като нисходещи, са корени на растенията. В това отношение, човек представя две дървета — корените на едното дърво са в мозъка, т. е. в мозъчната нервна система, а корените на другото дърво са в слънчевия възел — в симпатичната нервна система.

Днес всички хора се питат, де е Бог. Едни Го признават, други Го отричат. Който Го признава, казва за Бога, че е Любов. Той говори за Бога като любов, но няма любов в себе си.. Някои говорят за любовта, но не я чувствуват: карат се, бият се. Като говорят за любовта, те трябва да имат любов към всичко. Любовта не вижда погрешките на хората. Те са кал, която може да се измие. Мнозина идат при мене кални, но излизат чисти — чистят се. Докато си бил между хората, правил си погрешки, за които те наричат крадец. Какво си откраднал? Изпил си водата от шишето им. После идеш при мене да го напълниш. Аз живея при голямото езеро. Казвам: Напълни шишето и го върни на оня, от когото си го взел. Докато си при мене, можеш да праздниш и пълниш шишето, колкото пъти искаш. Да мислиш, че някой изпил водата ти, това е неразбиране на живота. Да мислиш, че някой те погледнал криво, това е човешко разбиране. Какво означава кривият поглед? Лошите мисли и чувства са кривите човешки погледи. Срещаш някого и си казваш: Голям нехранимайко е тоя човек. Тая мисъл се възприема като крив поглед. Срещнеш ли един

човек на пътя си, или дойде в дома ти, считай, че Бог го е изпратил при тебе. Приеми го като брат, все ще научиш нещо от него.

Ето, Бог изпрати сатаната при Йова, да го изпита. Бог каза на сатаната: Познаваш ли моя верен раб Йова? — Остави го на мое разположение, да го изпитам. После ще ти отговоря. Ще видя, дали знае гамите dur и moll, дали знае да пее. Ти си му дал овце, говеда, ниви, лозя, добри синове и дъщери. Вземи всичко това, да видиш, какво е научил и разбрал. Като поставиха Йова на големи изпитания, видя се, че не се е научил да пее; има нещо, което трябвало да придобие. В него се криела гордостта. Той мислил, че знае всичко, че няма подобен на него. След като изгубил всичкото си богатство, като изгубил синовете и дъщерите си, най-после засегнали и здравето му. Тогава Йов проклел деня, в който се е родил. Като минал и през това изпитание, той се смирил, научил се да пее и казал: Едно време мислех погрешно, но сега разбрах живота, разбрах, че съм грешил. Няма вече да повтарям същите погрешки.

Често и вие, като Йова, седите и си въобразявате, че сте нещо, че много знаете. Нещо сте, но овцете ви, говедата, камилите, синовете и дъщерите ви постепенно изчезват. Най-после може да ви хване някаква тежка болест и да кажете, че сте инвалид. Толстой е боледувал сериозно три пъти в живота си и, при всяко боледуване, придобивал известно просветление. Не е въпросът да боледуваш и да станеш инвалид, но да придобиеш някакво прозрение. И

вие, като боледувате няколко пъти, все ще придобиете нещо. Като боледува и издържи на болестта, човек става по-здрав, придобива нова светлина. Колкото повече боледува човек в детската си възраст, толкова по-издържлив става. Зад ушите има една издадена кост. Когато сте болни или неразположени, поразтъркайте тая кост няколко пъти нагоре-надолу, докато се подобри състоянието ви. Преди да сте опитали това и получили резултат, не разказвайте на близките си. Само оня има право да дава съвет на другите, който сам е получил някакъв резултат.

Ще кажете, че опитите са за младите, а не за старите. Само Бог е стар, мъдър. Ако се мислите за стари, вие нямате отношение към Бога. Искам всички да бъдете млади: млади с любов, с знание и с свобода. Смешно е да говорите за старост. Че някой станал на 45, 50 или 60 години, каква старост е това? Какво са в същност 60 години? Какво са 64 години? Ако съберете $6 + 4 = 10$. Значи, той е на 10 години. Друг бил на 72 или на 85 години. Какъв е сборът от цифрите на тия числа? Числото $7 + 2 = 9$, $8 + 5 = 13$. Като станете на 120 години, тогава ще бъдете най-млад: $1 + 2 + 0 = 3$. Значи, 120 годишният ще бъде едва на три години. Това е верно и в музиката, дето има дълги и къси вълни. Гамите биват три вида: естествени — минйорните гами — на физичния свят; духовни гами — мажорните и Божествени гами — на любовта, на мъдростта и на истината.

Сега аз искам от вас едно нещо: да пеете. Теоретично всички може да сте запознати с пеенето. Важно, обаче, е прилагането. Което можете да приложите, то ви ползува. (Учителят свири на цигулка една българска песен, с тъжен мотив. Същевременно превежда съдържанието на песента: Млад момък иска да се ожени, но пари няма, беден е. Той стои и мисли, какво да прави). После Учителят засвири една весела българска песен, в мажорна гама. Мажорното пеене и свирене спасява българина. Понеже е сатурнов тип, българинът се спасява от песимизма чрез игра и песен. При духовните гами човек трябва да се научи да мисли добре. Учителят свири и пее: „Да знаеш, как да любиш". Това значи, да вярваш в Бога. „Да знаеш, как да мислиш." Това значи, да изпълняваш Божията воля. „Да си свободен", това значи, да служиш на Бога. Ще каже някой, че се заблудил, че страдал. Радвайте се на страданията. Те са предисловие, предпоставка в живота. Ако има някой, който истински страда, това е Бог. Той дал хиляди благословения на хората, грижи се за тях, помага им, а те нито Го познават, нито Го признават. Той седи тихо и спокойно, чака хората да се пробудят и да се обърнат към Него.

Сега аз желая, като пеете, да не търсите погрешките си. Аз зная по-добре от вас погрешките на всички, но не се занимавам с това. Погрешките са външно нещо. Доброто трябва да търсите. В всички хора има скрито добро и богатство. Вие още не сте мислили за доброто,

което се крие в вас. Вие още не сте любили, както трябва.

Преди години бях в Русе. Дойде при мене един млад момък, духовен човек, каза ми, че се влюбил в една сестра, иска да се ожени за нея. Казах му, че може да не е определено да се ожени за нея. — Ако не е определено, аз се отказвам от Бога, не вярвам в Него. Без тая мома не мога да живея. След две години срещам същия момък. Пак заговори за момата, каза, че охладнял към нея. — Чудно нещо! Преди две години казваше, че не можеш без нея, а сега я отхвърляш. Това не е любов. Човек се ражда и умира с любовта. Истинска любов е оная, която придружава човека всякога и навсякъде. Тя придружава човека и при изгрева, и при залеза на неговия живот. Тя никога не го напуща. Това е естествената любов. Всичко може да те напусне в живота, но любовта — никога. Тя остава при всички условия една и съща. Оня, Който при всички условия остава един и същ, е Бог. Искаш ли да свършиш една велика работа, с Бога ще я свършиш. В Негово име всичко можеш да направиш.

И тъй, всички трябва да пеете. Старите казват, че младите трябва да пеят. Младите казват, че старите са закъсали в пеенето. Ако старите закъсат, и младите ще закъсат. Едно време и старите бяха млади. В любовта и младите, и старите са закъсали. Пазете се от тая любов, която преждевременно състарява човека. Любовта подмладява. Ако преждевременно остаряваш, любовта ти не е правилна, има нещо

криво в нея. Ще изправиш кривото. Лицето ти почерняло, остаряло — това не е любов. Любовта носи светлина и топлина. Някой казва, че остарял, а мисли, че има любов, мъдрост и се готви за оня свят, да го посрещнат ангелите. На оня свят не приемат стари хора, инвалиди. Там приемат само деца, да им преподават знание и музика.

Ето защо, докато сте още на земята, ще пеете, ще изучавате музика. (Учителят пее: „Когато видях първия лъч на моето слънце, сърдцето ми трепна, и аз почнах да живея. То ми се усмихна и весело ме погледна. За теб аз днес изгрях — ми каза то. Изпратено съм за тебе, да ти посветя"). Защо и вие да не пеете свободно? Лошите навици са схванали гърлото ви, стегнали са сърдцето ви. Всеки ден трябва да прерязвате тия навици с ножиците си. Всички изведнъж не можете да изрежете. Ако една сестра е недоволна от друга, нека ѝ запее: „Любезна моя, сестро, не зная, защо не можем ние да се разберем. Имам нещо против тебе, което сама не харесвам. Много пъти съм била недоволна от тебе, но то беше едно време, когато не разбирах нещата. Сега, когато мога да пея мажорните и минйорните гами, готова съм да постъпвам по нов начин. Аз вече те обичам така, както никога досега. Обичам те, моя мила сестричке."

Какво допринася музиката в човешкия живот? — Тя е единственото изкуство, което разпръсва тъгите и скърбите. Всичко в природата е музика. Има неща, които можете да чуете. Те

ще ви отворят ушите. Казвате: Да беше на млади години! — Каквито сте сега, такива сте били и на младини. Един дядо се намерил пред един дълбок трап. Трябвало да мине на отвъдната страна. Погледнал трапа и си казал: Колко трапове съм прескачал на младини! И тоя ще прескоча. Засилил се и паднал в трапа. Като мислил, че някой ще го види, казал си: Друго нещо е старостта. Не можеш да правиш това, което на младини си правил. Озърнал се натук-натам, разбрал, че е сам, и си казал: Какъвто бях на младини, такъв съм и сега.

Казвам: Няма старост в света. Това, което хората наричат старост, е хипноза, която съществува от деня на престъпване на Божията заповед. В деня, в който първите човеци са яли от забраненото дърво, дойде и хипнотичното състояние. В деня, в който ядеш от забраненото дърво, ще остареещ. Всяка мисъл, която не отговаря на Божествената, води към остаряване. Всяко чувство, което не отговаря на Божественото, състарява човека. Значи, всяка мисъл, всяко желание, всяка постъпка трябва да носят известно благо за човека.. Някой се засмял, веднага ще го питат, защо се смее. Нека се смее човекът, весел е, няма защо да се прикрива. Право ли е да си весел и да се скриваш, да не те забележат? Това са методи на стария живот. Скритото е в земята, но нашият живот, колкото и да се прикриваме, е отворен за възвишените същества. Нашите мисли, желания и постъпки имат плодове, които не могат да се скрият. Казано е в Писанието: „Всяко дърво се познава по

плода си.“Как ще се скрие плодът? Бъди естествен! Радвай се на плодовете на своя естествен живот!

Учете се да пеете. Прилагайте пеенето при разрешаване на всички въпроси в вашия живот. Решаваш някакъв въпрос. Застани прав, обърни мисълта си към Бога, към любовта, която озарява всичко. Любовта, която има еднакви отношения към всички хора, която никого не забравя, ще ти помогне. Някой мисли, че е изоставен. Тая мисъл образува тъмнина в съзнанието му; тя пречи да го видят и да вижда помощта, която му се предлага. Махни лошите мисли и желания, за да прогледаш. Имай вяра в любовта. Бог е Любов. Единственият, Който никого не изоставя, и Който мисли доброто на всички, е Бог. Заради тоя Бог аз искам да ви пея.

Учителят пее: „Отче наш, Който Си на небето, да се освети името Твое; да дойде Царството Твое, да бъде волята Твоя, както на небето, така и на земята.“ Пейте така, че като произнесете името на Бога, да ви светне в съзнанието. Учителят продължава да пее: „Отче наш, Който си на небесата, и долу на земята, и в сърдцата. Ти проникваш с Своята мисъл. Твоята Любов е внесла в мене живот. Аз те обичам, Господи Боже мой, с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичкия си дух и с всичката си сила. Да бъде Твоето име благословено през всичките векове!“

И тъй, пейте! И да правите погрешки, пак пейте! Като отидете на оня свят, и там ще пеете. Ангелите, като дойдоха на земята, и те пяха.

И вие ще пеете пред райската врата. Апостол Петър държи ключовете на рая и, като ви види там, ще каже: Изпейте една песен! Коя песен ще изпеете: песента на разочарованата любов, на неразбраната любов, на тежките мисли и чувства, или на големите страдания? И това е благо за човека, но той трябва да разбира законите, да знае, че всичко, което се случва в живота му, е за негово добро. Казано е, че всичко, което се случва в живота на човека, ще се превърне на добро. Обикновеният камък ще се превърне на скъпоценен. Казано е още: „Ще залича греховете ви и няма да ги спомена." Да пеем тая песен и да благодарим за всичко. Днес човек мъчно благодари. Кипне за нещо и развали всичко. Дават му нещо добро, пак не благодари. Много получава, не благодари; малко получава, пак не благодари — все е недоволен. Изкуство е да си благодарен и на малкото. Изпей два тона, но правилно, и бъди доволен. Ако изпееш правилно „do", значи, имаш условия да растеш и да забогатяваш. Стремете се да бъдете такива, каквито сте; да изявявате това, което първоначално е вложено в вас. Това е истинската свобода.

Един велик английски художник решил да нарисува портрет, който да представя сиромашията. За тая цел той тръгнал из Лондонските улици, да намери подходящ обект. Ходил из улиците, търсел внимателно, докато един ден погледът му се спрял върху едно 15 — 16 годишно момче, бедно облечено, с блядо, изпито лице. В него той видял истински образец на

бедността. Той спрял момчето, дал му адреса си и го помолил в определен ден да дойде в ателието му. Момчето не разбрало, защо го вика, но погледнало художника и се засрамило от своето бедно и крайно скромно облекло. То тръгнало между познати да иска дрехи, да се облече, за да се представи пред художника в поносим вид. В уречения ден и час то се явило пред художника. Последният не го познал, но момчето му напомнило, че е същият, когото художникът срещнал преди няколко деня на улицата. Художникът се засмял и любезно му отговорил: Не ми трябваш такъв, какъвто сега ми се явяваш. Ако ми са нужни добре облечени хора, Лондон е пълен с такива. Аз исках да дойдеш при мене такъв, какъвто те видях.

Сега и на вас казвам: Не се обличайте с изкуствени дрехи. Изкуствените дрехи не са похубави от естествените. С погрешките си вие сте по-добри, отколкото с позлатените добродетели. Ние не се нуждаем от позлатено добро. Не се нуждаем и от позлатен духовен живот. Позлатената мисъл, позлатеното желание скоро се изтрива и отдолу се вижда медта. Мисълта, чувството и постъпката трябва да бъдат от истинско, чисто злато. Да се радваме, когато срещнем един брат, или една сестра такива, каквито са. — Еди-кой си не постъпва добре. Много кряска, вика. — Нищо от това, много енергия има човекът. Може ли водопадът да не вдига шум? Може ли бурята да не кряска? Ако бурята и водопадът имат право да кряскат, защо човек да не кряска? Ако не си водопад, нямаш

право да кряскаш. Мнозина кряскат на равно място. Там е погрешката им. Радвайте се на добродетелите на близките си. Радвайте се и на тяхните погрешки. Като видите, че някой греши, не го осъждайте. Радвайте се на погрешките му един път, а на добродетелите му два пъти. Когато някой не може да пее, радвайте се веднъж; на оня, който знае да пее, радвайте се два пъти.

За следния път някой от вас да се приготви, да изпее една песен — мажорна, или минйорна. Пеенето на песента да продължи не повече от една минута. Който е готов за новото, той да пее. Ще вдигнете ръка, както учениците в училището, да разберем, кой иска да пее. Как вдигат учениците ръка? — Те вдигат двата си пръста — показалецът и средният. Показалецът е свързан с Юпитер, а средният — с Сатурн. Показалецът има отношение към благородството, а средният към справедливостта. Следователно, когато ученикът вдига двата си пръста, той казва: Учителю, ще разкажа урока си в името на моето благородство и на моята справедливост. И вие следния път ще пеете в името на вашите погрешки и добродетели. Ще пеете, както можете, без да се смеете един на друг. Ще пеете от 1—3 минути най-много, да има време за повече певци. По тоя начин аз искам да ви снема старите дрехи.

Някои са ме питали, какви погрешки имат. Няма защо да се спирам върху погрешките. Едно ще знаете: всички сте страхливи. Имайте

страх от Бога, а не от човеците. Страхът от човеците е спънка, а страхът от Бога — благословение.

*

6. Лекция от Учителя, държана на 10 ноември, 1943 г. София. — Изгрев.

МУЗИКАЛНИ ТОНОВЕ.
осемнадесета лекция на Младежкия клас,
28 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта, София – Изгрев.

– В: *Дънов*, Петър Константинов, 1864–1944. Живот, светлина и сила. Младежки окултен клас, двадесета година (1940–1941), том 2. София: Урания: АСК'93, 1998, с. 38–56. ISBN 954-9589-11-0

МУЗИКАЛНИ ТОНОВЕ

„Отче наш“
„Цветята цъфтяха“

Ако ви зададат [въпроса] каква е задачата на пеенето, какво ще отговорите? Във всяко дишане влиза пеенето. Първият опит на човека да говори пак е пеенето. Как бихте превели *музика* на български? Музика произлиза от *музи*, гръцките музи. Една дума може да се преведе, но може да изгуби своя смисъл. Как ще я побългарите? На английски имат думата *игране*. На български има *свиря* и *играя*. На английски да играеш и да свириш е все едно.

Музика значи една мисъл, която туря нещата в ред и порядък, да се нареждат нещата, да ги нареждат да станат познати. Не само да ги нареждаш – може да направиш една музикална песен не тъй, както ги туряте в петолинието. Там има само една линия. Някой път линиите са счупени, някой път са криви, огънати. В една песен, в някоя пиеса, ще видиш долини, високи върхове, после водопади има, отвесни канари, някъде има наклони.

Сега често хората казват: „Да живеем.“ Какво разбират под думите да живеем? Най елементарно какво подразбират? В себе си вие какво разбирате под думите да живеем? Трябва конкретно да обясним. Какво разбирате под думата студ? За студа можеш ли да имаш някакво понятие? Най-първо, ти чувстваш една промяна, която става, ти се свиваш. Значи студът не разширява, но свива нещата. Събираш се. От топлото не се свиваш, но имаш обратен процес. Казвате: „Те са прости работи.“ Имаш една идея, която ти чувстваш. Какво показва? Тази идея е хладна. Има идея, която разпуща. Например, ако произнесеш думата мъжество,

какво чувстваш? Казвате: „мъжествен бъди“ или „смел бъди“. Какво чувствате? Или думите „бъди правдив“, „бъди добър“?

Да допуснем, казвате „до“, основния тон на гамата. Но „до“ е тон, ако го вземеш, тогава познаваш какво е „до“. До допуснем имате „ре“. Какво е, какво разбирате под „ре“? Каква е разликата между „до“ и „ре“, какво отношение имат? В музиката под „до“ разбираме един тон, който те изважда от едно пасивно състояние. Не знаеш какво да правиш, седиш в затворено, всичко е тъмно, нямаш никаква светлина, ти не знаеш къде си. Дойде нещо, блъсне те наляво, надясно, надолу. Навсякъде като те блъска, че те наблъсква някъде. Отдето излезеш, то е „до“. Пътят, през който излизаш от това затвореното място, е „до“. Спасителният път на блъскането, който те изведе и да престане туй блъскане, е „до“. Бълника те, удари те отгоре, отдолу. Онова място, през което излезеш, пък си доволен, като си излязъл, то е „до“. „До“ [е] основен тон на неприятностите, през които си минал. Като излезеш от тия неприятности, чувстваш, че ти е приятно. Туй приятното чувство е „до“.

„Ре“ е пак блъскане. Много пъти те блъскат от един път в друг. Този път, в който тръгнеш, проправиш си път, то е „ре“. Излезеш от затвора. Пътят, през който тръгнеш, без да се спираш, то е „ре“. „Ре“ е път за постижение на онова, което желаеш. „Ми“ представя всичките постове, през които трябва да минеш. „Фа“ представя всичките опитности, които придобиваш по пътя. „Сол“ представя изложението на твоите придобивки. В „сол“ поетите имат думата. Един поет, който не е минал през „до“, не е минал „ре“, през „ми“... той поет не може да стане. Поетът става в „сол“. От „до“ до „сол“ какво е? Какво представя квинтата? Когато съществуват три потенциала между тоновете, това е квинтата. „Ре“ мълчи, „ми“ мълчи и „фа“ мълчи. Те са, които субсидират, дават капитал. „До“ и „сол“ обработват капитала.

Какво разбирате под думата потенциал? Потенциал на една идея е набраната енергия, от която може да се яви

някаква деятелност. Потенциал значи хиляди години се събира енергия на едно място или материал се събира. Когато този материал започне да се обработва, туй място, отдето вземаме материала, то е потенциал. Онова място, отдето произтича един тон, то е потенциал. Ако вземете „до“ и „ми“, какъв потенциал имате? Един потенциал е. Каква е идеята на „до“ и „ми“, за какво живеят „до“ и „ми“? „Ре“ е в тях.

Музика е това, което туря нещата в порядък. Онова нещо, което туря нещата в един порядък, в знаен порядък, който можем да го слушаме, да ни говори порядъкът, то е музика. Поезията е обяснение. Поезията дава ценност на този порядък. Музиката го създава, поезията го прогласява. Съградят една къща, направят я, говорят заради нея. После турят цената на тази къща, за колко се продава. Един професор като го турят в университета, поезия трябва. Да покаже, че е свършил, че заема туй място, че е вещ. Той ще държи първата встъпителна лекция. Ще се съберат всичките професори, той ще държи първата си лекция, че е достоен за професор по някакъв предмет.

Когато децата плачат, те търсят поезия. Плачът е поезия. Децата, след като плачат, търсят поезия. Вие не знаете защо плаче едно дете. Плаче, то е професор, иска да заеме една катедра, майката ще даде една тема. То е професор, свършил в някой висок свят една голяма работа. Той още не е поет. Майката му взема главичката, туря го на катедрата, казва: „Я направи нещо.“ Какво направя детето? То освобождава майка си от едно голямо мъчение. Кое е туй освобождение? В майката се набрало мляко, в нейните гърди, и ако туй дете не изсмуче това мляко, ще причини болка. Тия болки то ги изважда от двете страни, майката се радва, че е учено детето. Това не е фантазия, това са данни. Обърне се към майка си и казва: „Доволна ли си от онова, което направих?“ Майката поглади това дете, че е умно. Ще каже: „Да те благослови Господ, че си много учен професор.“

Сега може да пренесете идеята във вас. Онази мисъл,

която може да ви освободи, тя е професор. Вие седите по някой път и мислите какъв е смисълът на живота. Туряте си някаква идея в ума си, искате да бъдете красив. На друг му хрумнало на ума да бъде силен. На друг му хрумнало на ума да бъде учен. На друг му хрумнало на ума да бъде красноречив. Много работи може да ти хрумнат на ума. В дадения случай ти се намираш в трудно положение, значи насъбрала се е енергия, имаш една болка, никой не може да ти помогне. Онази мисъл, която отнема твоите страдания, тя е професор. Тя е основната мисъл в дадения случай, от която зависи твоят прогрес, за да не се повторят страданията. Никога не обръщайте внимание на ония мисли, които ви освобождават от страдания.

Питам, от неуспеха кой те освобождава? Казвате: „Не успявам." От неуспеха кой те освобождава? Нали аз съм ви дал един пример. Едно дете се ражда нямо. Но причината на тази немота как се създала? Когато се зачевало детето, майката и нейният другар се скарали. Той ѝ казал обидни думи и тя казва: „Аз няма да ти продумам повече." Ражда се едно дете, което е вече нямо. Каквото майката продумала, че не иска повече да говори на другаря си, то не иска вече да говори на баща си и на майка си, не продумва. Детето и на двамата не продумва. Станало това дете на двайсет години. Един ден праща го баща му в гората да иде за дърва. То разбира, но не иска да говори. Вижда го онзи пазач на гората – разправил му да набере клечки – иде той и казва: „Кой ти позволи да береш дърва в гората?" То мълчи. „Какво мълчиш? Казвай кой ти позволи?" То пак мълчи. Започнал да го бие по задницата, да го налага. Най-после момчето продумало: „Не ме бий." В този случай бащата и майката викнали горския стражар да му благодарят, че като го бил, върнал се от гората с една поправена погрешка. Причината на това е майката, която казва: „Няма да ти продумам." Първата причина е бащата, който не знаел как да говори. Втората причина е майката. Третата причина е детето, което възприело това, което майката казала. Бащата и майката викнали този горски стражар,

който го бил, че му дали едно угощение. Казват: „Колко свят човек е този горски стражар, че като бил нашето дете, като го ударил със святата си ръка, проговорило детето." Викат го на угощение. Те разбират закона. Само един свят човек като бие някого, може да проговори.

Питам сега, ако дойде едно наказание, не е ли на място? Считате ли, че туй, което е станало с момчето, не е на място? Значи вашият ум направил една погрешка, вашето сърце е подкрепило, вашата воля приложила погрешката. Ако дойде нещо, което изправя нещата, как трябва да се посрещне?

Казвам, музиката е път за разрешение. Онзи път, по който всички мъчнотии се разрешават, е музикален. И по друг начин се разрешават, без музика, но дето има музика, има смисъл. Няма музика – няма смисъл. Ако вие биете един камък, вие може да го разтрошите, чува се гласът му. Камъкът пак остава. След като се разтроши камъкът на малки камъчета, имате състоянието на големите камъни. По какво се отличава големият камък от малкия? Че големите камъни са големи инатчии, не можеш да го бутнеш. Ако го пречупиш на две, инатът му се намалява. Колкото камъкът става по-малък, инатът му се намалява, намалява. Значи той има едно качество, което музикално се явява.

Та казвам, по някой път вие чувствате в себе си, че вашата мисъл не се подчинява. Човешките мисли, човешките чувства са пълни с инат, не инат, но упорство, твърдост. Мисъл, която е твърда, трябва да стане мека. Чувствата, когато са твърди, и постъпките са твърди. Щом мисълта е твърда, и чувствата са твърди, и мислите са твърди. Казвам, по някой път човешката твърдост трябва да [се] превърне в подвижност. Сега в света в какво седи разумната твърдост? Умен да бъде човек, не твърд.

Ако заменим доброто със зло, какви ще бъдат последствията? Ако превръщаш материала, който доброто има, в зло, какъв резултат ще имаш?

З Л О Д О Б Р О

Представете си, че злото представя една бомба, направена с едно взривно вещество. Питам, какво ще излезе от тази бомба? Че човешката глава е една бомба, напълнена с взривно вещество. Всички тия вещества в човешкия ум, в човешкия мозък, трябва да се организират. В света човек е дошъл, сравнението е правилно, не за такива взривни вещества. Някой път, като ходите из вашата глава, попаднете на някое взривно вещество. Не само в мозъка, но и сърцето има взривни вещества. Вие, като ходите във вашето сърце, ще попаднете на такива взривни вещества, ще има измъчване. Като влезете в мозъка, трябва да знаете пътищата и съобщенията. Човек трябва да се възпита. Казвам, музиката е един метод, който организира нещата. Поезията осмисля нещата. Поезията не е последното още. Поезията описва външната красота на нещата, която съдържат в себе си.

Та казвам, онзи тон, който те освобождава от онова мъчение, което е вътре в тебе, онова недоразумение – щом се освободиш, една идея ти стане ясна – туй положение, туй състояние на яснота на идеята, то е „до“ в тебе. „Ре“ в дадения случай ще даде път на тази идея. Тази идея трябва да върви някъде, движение трябва да има в света. Животът започва с движение. От едно пасивно състояние, в което си се намирал, от затвора вътре, трябва да тръгнеш. Туй движение, което ти дава простор в живота за постижение, че една идея може да постигне нещо, то е „ре“. Всичките мостове, през които минаваш в света, то е „ми“. Опитността, която придобиваш, то е „фа“. Не всичката опитност, онази опитност, която ще имаш в този път, то е „фа“. Тогава какво е „сол“? Един оратор говори, произнесената реч е „сол“. Хубава е тази реч. Хубавата реч, в която ще изложиш идеята си, това е „сол“. Онова, което слушателите са разбрали, постижението в тази идея, след като са чули тази идея, то е „ла“. Благото, от което той сам може да се ползва и другите се ползват, това е „си“.

Ако музиката те изважда от затвора, ако тази музика те туря в пътя, ако тази музика ти създава всичките

удобства, поставя мостове, дето да минеш, ако ти дава средства, за да можеш да постигнеш онова, което желаеш, ако тази музика ти дава чувството да съградиш нещо в света и да можеш да живееш и да се ползваш, то е музика. Това ние го наричаме закон на мислене. Да мислиш, значи музикално да разбираш онзи естествен Божествен път, по който вървиш. Ако разбираш така, постижения ще имаш. Ако не го разбираш, оттук ще се отклониш, оттам ще се отклониш, тук ще се удариш, там ще се удариш. Затуй музикантите търят повишение и понижение, понеже по пътя като вървиш, за пръв път минаваш, отбиеш се някъде. Тогава търят бемол. Кривнеш наляво, кривнеш надясно. Някъде търят диез. Питам тогава, какво представят диезите и бемолите? Те са почивка. Защото интензивен е пътят на музиката. Ако нямаш един бемол, ще се пръснеш. Ако нямаш един диез, ще се пръснеш. Едно отклонение от пътя трябва. Този път на правата линия е Божествен, мъчно може човек да мине без отклонение. Една крива линия трябва, спасително положение. Стават понижения и повишения.

В музиката под думата бемол се разбира намаление на една материя, влага се събира в живота. Под думата диез разбираме ясно небе. Под бемол разбираме облачно небе. Под бемол аз разбирам облачно небе – влага има, няма образи. Като се тури мажорната гама, има диези – разбираме ясно време, няма да слиза енергия, онази енергия ще се оплодотвори. Бемолът не е само така, знак. Казваме: „Да се понижи или да се повиши." В музикално отношение разбираме какво се крие в една песен. Всяка една песен има съдържание в себе си. Вземете думата *искам да живея*. Какво разбирате? Ти искаш да живееш, усещаш се ограничен, искаш да излезеш от тия ограничения. Туй желание да излезеш от тия ограничения, ти го различаваш. „Искам да живея, искам свободен да бъда." *Искам да живея* – онова, което е вложено в тебе, ти искаш да го използваш. Как да го използваш? Сега туй „го" не е мъртво, то е свързано. Ти, за да можеш да изпееш „го", непременно у тебе, в този вътрешен затвор, трябва да е проникнал червеният

цвят. Ние виждаме движението на човешката кръв в човека. Движението на човешката кръв върви по тона „до". Ако вие бихте чули, ако наблюдавате пулса, който бие във вас – не този външен пулс по пътя, по който се движи кръвта – ако послушате, ще откриете този тон във вашите артерии. При връщането на кръвта по вените вие ще чуете един бемол. Тази нечиста кръв пак се връща и минава през сърцето – трябва да се върне, да се обнови и пак да излезе. Връщане, и после има пак нов поход.

Та казвам сега, вие имате объркани идеи. Искате да постигнете големи работи. Искате да станете велик поет. За да станеш велик поет, поезията е разумно движение, трябва да знаеш как да туриш думите, музикално да ги поставиш. Поетът е музикант, римува думите. После ритъм има. Той се вдъхновява по някой път и има диези, бемоли. И бекари има. Сега какъв е поетическият бекар, какъв е поетическият диез и бемол? Не искам от вас да ми отговорите.

В природата животът е музикално създаден. За да живее човек, той трябва да изучава живота. Ти искаш да постигнеш каква и да е идея. Има особени пътища, особени методи, особени начини. Ако намериш този път, ти си доволен, че си намерил пътя. Ако не си намерил пътя, всякога оставаш недоволен. Щом си недоволен, не си в пътя, попаднал си в някой друг път. Хубав е и този път, но в Божествения път, във всичките постижения ти остава нещо. В този път, който сам създаваш, освен че нищо не постигаш, но отвлича. Грехът в света, погрешките са един човешки път. Всичките онези пътища, в които хората вървят и заборчават, те са човешки пътища. Злото е един човешки път. Доброто е един Божествен път. Ако вървиш по пътя на злото, ти ще пътуваш дълго, ще натрупаш дълг, който никога няма да платиш, няма разрешение.

Да допуснем, че вие искате да станете богати. Представете си, че вие сте щастлив. Казвате: „Какво нещо е злото?" Обичате скъпоценни камъни. Донеса ви един скъпоценен камък, голям колкото камилско яйце, после ви донеса

два, три, четири, пет, десет, двайсет, трийсет, сто, двеста, триста. Първият камък ще ви бъде приятен, вторият също. Но като дойдат триста камъни да ги търпите, какво ще бъде вашето положение? Представете си, че аз турям един скъпоценен камък във вашия ум като някой тумор. Знаете ли какво ще стане? Някой път правят [разрез] да се намери туморът из мозъка на човека.

Живите идеи у човека ни създават тия, ненужните, страдания, които ние имаме. Страданието всякога произтича от неорганизираната материя. Тя се натрупва и понеже не знаете в какво да я употребите, тя ви причинява страдания. Ако имате едно желание, и не знаете как да се справите с него, имате второ, трето, четвърто, насъберат се ред желания – не знаете как да постъпите. Един ден те ще ви причинят недоволство. Вие искате да бъдете оправени, здрави. Хубава, отлична идея. Но ако вие сте кокошка или патица, или пуяк в някой двор на някой богат господар, ще искате ли да бъдете здрави и мъжествени? Ще дойде господарят, ще ви пипне и ще каже: „Доста е оправен, хванете го. От този пуяк става хубаво угощение." Направя това угощение, съберат се такива господари, казват: „Отличен е този пуяк, колко е хубав този пуяк." За господарите е много добре, но за пуяка не е много добре.

Сега, когато вие страдате, разбирам: вашите господари ядат и пият, вие плащате, защото сте герой. Тъй седи идеята в моя ум. Хубаво е тогава да се проповядва на пуяка пост, религиозен живот – да пости, да бъде сух. Като те видят сух, казват: „Не струва, нека си живее." Ти ще постигнеш спасението в поста, да си болнав. Господарят ще дойде, ще те лекува, той ще се отнася добре с тебе. Обаче в деня, когато господарят усети, че ти си оздравял, той ще измени своето отношение. Ти ще се чудиш защо този господар, когато си бил болен, се носеше добре, като стана здрав, той ти отсича главата, не ти дава никаква работа, но те изяда. Как да си обясните тази работа?

Който не знае да пее в живота, той затлъстява. Кой-

то не знае да пее, той винаги затлъстява. За да се избавиш от психическо затлъстяване, трябва да пееш. Знаете какво нещо е затлъстяването. Затлъстяването произтича от една неорганизирана материя. Тази материя е преходна. При една болест двайсет, трийсет, четирийсет килограма от тази материя изчезват. При болестите губи се много от онази неорганизирана материя. При болести мозъкът никога не се губи. Мозъкът е най-организираният, тялото не е организирано. Тялото изгубва пет, десет, двайсет, трийсет килограма. Като знаеш, пак си достави тази материя.

Мозъкът е най-организиран. Един ден, ако тялото се организира, както мозъкът е организиран, ние ще дойдем до съвършения живот. Безсмъртието ще дойде. В безсмъртието промените ще стават свободно. Сега промените стават недоброволно. Ти умираш, без да искаш. А пък ако умираш, когато искаш – напуснеш една форма, влезеш в друга, в трета, в четвърта. Във втората форма, в която влезеш, трябва да бъдеш готов да разбираш законите – като минаваш от тяло в друго, да можеш да си служиш с тялото. Ако влезеш в едно тяло, и не можеш да си служиш с него, то е мъчение. Всякога, когато минаваме от едно състояние в друго, ние се мъчим. Детето, като дете, пак се мъчи, като стане възрастен, пак се мъчи, като стане стар, пак се мъчи. Понеже детето не е разбрало смисъла на детството. В какво седи възмъжаването, и него не е разбрал. И старостта не е разбрал.

Но да дойдем до практическия въпрос. Музиката е туй, което освобождава човека. Всеки тон ще те освободи от онова, първото, ограничение, ще ти покаже правия път, по който да вървиш. Правият път, това е „ре“ в света. Сега представете си, че музиката, това е фирма, която кредитира цялото семейство, една голяма фирма, която облагодетелства хората. Те са много бедни, музиката ги кредитира. Ще кажете: „Защо ми е „до“?“ Ако не знаеш основния тон, ще бъдеш затворен в яйце. Като излезеш от яйцето, трябва да знаеш да пееш „до“. Като изпееш „до“, „ре“ ще се яви. „Ре“ излиза от „до“. Ако не можеш да вземеш „до“, не можеш да вземеш „ре“.

Ако не можеш да вземеш „ре“, не можеш да вземеш „ми“. Последователно вървят психологически в живота. Това са законите на мисълта.

Когато някой казва, че някой трябва да знае да мисли, той трябва да разбира идеално какво нещо е музика. Той няма какво да разправя навън, на себе си трябва да разправя и да си служи. Имаш една мъчнотия, ще изпееш „до“ – мъчнотията ще излезе. Не знаеш пътя, ще изпееш „ре“ – пътят веднага ще се отвори. Музиката е един красив език. Ти се намираш в мъчнотия, като изпееш „до“, всички разумни същества ще дойдат да ти помагат. По ред, като дадеш знак, ще дойдат да ти помагат. Като изпееш „ре“, те веднага дойдат и ти показват правия път, турят те в пътя. Като изпееш „ми“, кредит дават. Като изпееш „фа“, професорът иде. Ако не пееш, тия вълни не отиват. Тогава ти ще се мъчиш.

Онези религиозните хора четат един стих в Стария завет, казва Господ: „Когато Ме потърсите с всичкото си сърце, ще Ме намерите.“ Пък *с всичкото си сърце* разбира този музикален път. Искаш да стане твоята воля. Какво разбираш *да стане твоята воля*? Казваш: „Моята воля трябва да стане.“ Хубаво, ти се давиш във водата, как ще стане твоята воля? Той казва: „Остави ме да стане моята воля.“ Казвам, ако стане твоята воля, ти ще се удавиш. Каже ли така, той се дави. Онзи, който не знае да плава, виждам, като потъне, ще се удави. Трябва да наблюдавате, когато се дави някой. Хвърлете някого във водата и гледайте какво прави. После, като хвърлите онзи, който знае да плава, вижте какво прави, вижте каква е разликата. Човек, който се дави, изстива. Обемът му е по-малък, той потъва. Пък онзи, който наделява условията, той се разширява. Ако ти в живота не разбираш добре свиването на човека... В разширението се излиза на повърхността на мъчнотиите. Ти си бил в един неорганизиран свят, в небитието. Музиката вече ти дава форма, прави те господар на положението. В книгата на живота те запишат, че ти постъпваш в училището. Ти нищо не знаеш, ти си поет. Първо ще ти запишат името и тогава ще се

учиш.

Сега вие казвате, че двайсет-трийсет години сте живели. Какво сте постигнали? Без разлика е какво сте постигнали. Например вие искате да бъдете здрави. Здравето ти зависи от отношението ти към средата. Ти не можеш да бъдеш здрав, ако си в стълкновение с цялата среда, в която живееш. Живееш в едно разумно общество, ти си в стълкновение с всичките, ти не можеш да бъдеш здрав. Ти не можеш да бъдеш здрав по единствената причина, понеже ти ще си в положението на човек, който е настанен в една много хубава къща, но отвсякъде я обстрелват – отляво, отдясно, отстрани, от запад, от изток. Като те обстрелват в тази къща, ще бъде ли къщата здрава? Не може да бъде здрава.

При сегашните условия вие почти всеки ден отваряте война, изваждате ножа и воювате. Някой извади ножа и на всеки час воюва, на всеки час отваря война. То разноски има. Та сега вие казвате: „Защо е тази война?“ Ами питам ви, вие защо отваряте война по десет пъти на ден? Не отваряйте даже веднъж на ден война, пак е много. Даже веднъж на седмицата да отворите, пак е много. На месеца веднъж е много. При една война в човека, при едно раздразнено състояние, пет милиона клетки стават жертва. Има войни, при които десет милиона клетки стават жертва. Тези, петте милиона клетки, като измрат, докато се народят нови, [докато] мине туй състояние, два, три, четири и пет месеца [ще трябват], докато се възстановят. Казваме: „Няма нищо.“ Но организмът така се изтощава. Щом се изтощава организмът, той изгубва своята способност или богатство да може да се възстановява. Щом не може да се възобновява, човек остарява. Ако искате да бъдете млад, трябва да бъдете жизнерадостен, да възстановявате всякога вашия организъм, да обновявате мозъка си, да възобновявате сърцето си, мускулите си, костите си, нервите си. Кожата си трябва да възобновявате.

Когато казвам: добре трябва да се живее, разбирам – науката трябва да се тури. Всичките науки, които днес имате, действат различно. Ако вземете тези естествени науки –

развива се долната част на челото. Ако човек стане естественик, туй чело долу ще изпъкне, горната част ще бъде полегата. В естествените науки ще развие мускулите си, ще развие своите кости. Когато работи с литературата, ще развие средната част на челото. Там изпъква. Щом развива разумния живот, горната част на челото се издава напред, закръглена става. Когато е естественик, развива долната част. Когато проучва литература, поезия, той развива средната част. Когато изучава разумния живот, горната част на челото става закръглена. Или: горната част я свързвам със светлината, средната част я свързвам с топлината, долната част я свързвам със силата.

Казвам, ако долната част на челото е развита, този човек е силен; ако средната част е развита, чувствата са развити – сърце има; ако горната част е развита, този човек е умен. Умен, добър и силен – всичко това е една придобивка от музиката. Ако не е вървял по методите на музиката, той не е могъл да придобие тези работи.

Да кажем, вземате „до". *(Учителят пее „до".)* Но това не е „до". Туй „до" е на един естественик. Той е погрешил. Казва: „До-ще ден". Никакъв ден няма, той търси парите. Докато дойдат парите, как трябва да вземе „до"? Пее „до". Приближава се към „до". Като вземеш „до", трябва да чувстваш едно вътрешно освобождение. Да забележиш, че обкръжаващата среда, която много пъти те стеснява, да я забравиш. Много пъти са те били, имаш такова болезнено състояние, но като вземеш „до", веднага всичката болка по мускулите, навсякъде да изчезне. Ти имаш естествено състояние, приятно ти е, че си здрав. Човек, след като оздравее, има едно приятно чувство, което съответства на „до". Усеща, че е станал от леглото и му е приятно. По-напред не можеше да ходи, сега се изправя на краката и се радва, че има голямо постижение. Само е станал, не е тръгнал в пътя, но като станал, му е приятно, че е могъл да стане, перпендикулярно да се издигне. Едно чувство на благодарността има в него. Туй е състоянието на „до". В даден случай ти се

избавяш от някаква беда, това е „до“, то е „до“. Избавил си се и тръгваш по пътя. Туй чувство, което ти дава хубавото настроение, аз го наричам „до“. Или пък в момента искаш да направиш едно добро. Не си го направил, но туй чувство го имаш. Или искаш да направиш нещо. Не си го направил, намислил си нещо. Туй чувство, което изпъква, хубавото, което си почувствал, то е „до“ сега. Като започнеш работата, тази работа на твоята мисъл, то е „ре“. Тръгваш в правия път.

Та по някой път се наблюдавайте. Дразниш се, спри се. Да придобиеш туй, хубавото, чувство в себе си. *(Учителят пее „до“ и „ми“.)* „Ми“ бемол. Бемолът показва, че сърцето се е намесило, влиянието на топлината е. Топлината дава бемол. Светлината дава диези. Волята дава бекари, тя отменя.

Сегашната музика е преходен етап. Сегашната музика, както я разбират музикантите, тя е преходен етап в музиката. В старо време музиката е била чувствена мелодия – човек се е въртял в много тесен кръг, само за себе си е пял. Сега в мелодията той пее в по-широк кръг. Досега личният живот, той е мелодичен. Когато нещата съответстват на тебе, пееш мелодия. Щом дойде хармонията, намериш се в чудо – не пееш сам, най-малко трябва да имаш квартет, четирима души. Трябва да имаш една майка, майката е сопран. Трябва да имаш баща, бащата е бас. Трябва да имаш брат, братът е тенор. Трябва да имаш сестра, сестрата е алт. Сопранът е майката, басът е бащата, тенорът е братът и алтът е сестрата. Ти кой си? Ти, в дадения случай, ако вървиш по линията на майка си, ти си сопран. Ако вървиш по линията на баща си, бас си. Преобладаващото влияние на баса образува тенора и преобладаващото [влияние] на сопрана образува алта. Какво разбирате под преобладаващо влияние? Там, дето може да стигне басът и оттам дето може да продължи – то е тенорът. Дотам, додето слиза сопранът и дето може да продължи – то е алтът. То е закон в природата. *S* е

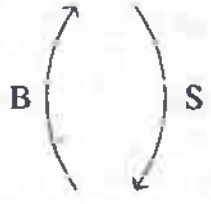

сопран, *В* е бас. Сопранът е това, което дава материал. Басът е, който го обработва. Тенора и алта басът ги съгражда. Тенорът и алтът се отчичат от сопрана. От сопрана слиза разумна сила, която дава материал. Басът е, който събужда твоята воля – съграждаш нещата в себе си, но се изискват методи. Ти не можеш да отмахнеш една мъчнотия, ако не мислиш добре или ако вярно не вземеш един тон. Вземеш „до". Ти с това „до", ако го вземеш правилно, премахваш всичките мъчнотии, които в дадения случай имаш около себе си. Всичките мъчнотии, които те спъват – има погрешка в „до". В „ре" имаш мъчнотия в права линия; като се движиш в „ре", не можеш да имаш движение по права линия, много активни са трептенията на „ре". Ако ти „ре" не можеш да го вземеш, ти сам ще си създадеш някакви препятствия, защото онези, които не знаят да вземат правилно „ре" – става скъсване в нервната им система. Има хора, в които се скъсват капилярните съдове, стават кръвоизлияния – не вземат правилно „ре".

Ако не вземеш правилно „ми", организмът изгубва своята мекота. Мекотата иде от „ми". Пластичността, която си добил, е „фа". Красивите форми, които се добиват, външната красота на мускулите на лицето, то е „сол". Онова изражение, което дава лицето в даден случай – лицето добива едно вътрешно изражение – то е „ла". Когато се погледнеш в лицето, да видиш как тоновете строят тялото ти. Тия работи не са лесни, много трудни работи са.

Казвам, една от хубавите работи е тая, в която човек ще види смисъла на живота. Направиш една погрешка. Не си взел правилно „ре". Изправи „ре", всичко ще тръгне наред. Най-после, в материално отношение не ти върви. Губиш, печелиш, губиш, печелиш. Губиш си влиянието, не си цъфнал, както трябва. Някой път като влезеш в едно общество, само от движението, което си направил, може да изгубиш или да спечелиш пред това общество. Сега хората са толкоз наблюдателни, че ти можеш да изгубиш само от едно помръдване. Един дипломат е като сфинкс, не може да се мърда, както и

да е. Ще имаш едно лице, което да има правилно изражение – да имат правилно отношение, да имат доверие. Ако движиш лицето, очите, хората изгубват доверие в тебе. Седиш някъде и си притиснал устата. Онзи, който наблюдава това, ще види и ще си направи заключение. Или, ако седиш с отворени уста, ще каже: „Този човек не е заради мене." Ако знаеш да поставяш устата, още като те види, ще те хареса, само от линията на устата той ще те оцени. Няма нужда от никаква препоръка, по устата ще те познае. Един професор по музика не само по устата ще те познае, но по очите може да те хареса. Някой път харесва носа, някой път харесва ушите. Ако те хареса по устата, ще бъдеш един вид музикант. Ако те хареса по очите, ще бъдеш друг вид музикант. Ако те хареса по носа, ще бъдеш друг вид музикант. Професорът не може да изкара едни и същи музиканти. Ще бъдеш даровит в разни направления.

Сега това са теоретически неща, те са предположения. Допуснете, че вие имате един товар на гърба си: бръквай, изваждай и давай. „Какво да правя?" Вземи и давай. Ти ще имаш една опитност. Бръквай и давай, давай, давай. В туй даване ще забележиш, че товарът на гърба започва да олеква. Сега по някой път казваме: „Бъди добър." Туй не може да разберете. Бръквай, давай, бръквай, давай, докато дойдеш до онова положение, че ти е приятно. Докато не ти е приятно, давай. Щом започва да олеква, да ти е приятно, престани да даваш. Престани да даваш, като дойдеш до най-приятното. Спри там. Не изпразвай чувала. Като изпразниш чувала, ще изгубиш равновесие. С материал е опасно, но без материал е по-опасно. С материал ако си, ще бъдеш прикован на едно място. Без материал ако си, вятърът ще те носи навсякъде из пространството и никъде не можеш да се спреш. Ще бъдеш като откъснат лист, търкаляш се навсякъде. Казвам, спри се на онова положение, дето имаш онова приятно чувство, не искай повече. Щом искаш повече, ще си създадеш бела. Ако искаш да бъдеш силен, ще си създадеш едно противоречие, защото, ако станеш най-силен, ще опълчиш всички срещу себе

си. Не в света да бъдеш най-силен, но най-разумен, най-добър. Третото какво трябва да бъде? Най-любящ, най-добър. Най-добрият, той е волев човек. Който не люби, не може да бъде волев. Човешката воля трябва да бъде ръководена от любовта. Когато волята е ръководена от любовта, имаме много добър живот. Най-силният волев човек трябва да бъде най-любящ. Воля, ръководена от любовта, е силна. Когато се подчиниш на любовта, ти си герой. Постъпките ти ще бъдат идеални, ще постъпваш, както трябва.

Сега засегнах злото. За злото не искам да говоря. То е един отровен газ, най-отровният газ, който съществува. Отрова е то. Трябва да се постави в шише, не трябва да се отваря. Ако се отвори туй шише, веднага ще изгубите разположение. Ако се излее това шише, оттам трябва да бягате. Злото не го отваряйте. Дръжте го затворено, както е затворено в себе си. Злото е една форма от доброто, но доброто обхваща злото, което седи затворено. Затова по някой път вие във вашия темперамент отпушите злото, намислите да му дадете ход. Вие правите пакост на себе си. Ако имате нужда от злото – защото някъде има нужда от злото, но микроскопическо, трябва да знаете как да турите на десет кила една малка капчица от злото – става едно хубаво нещо, една малка приятна киселина дава, както е киселината на ябълката. Ако турите повече от злото, руши.

Та казвам, злото е една необходимост за разумните същества. Те знаят как да се справят със злото. Злото е сила в света, с която човек не трябва да се занимава.

Под думите *добре да мисли човек* или *да бъде музикален* разбирам не само да пее, но да може и своята мисъл да изрази. Под *добра воля* разбирам пак музика във физическия свят. Когато тази мисъл трябва да се осъществи в някаква форма, потребна е добра воля. Сега всинца сте музиканти, без да подозирате. Вие искате да мислите, вие искате да обичате. Не може да мислиш, ако не си музикант. Не можеш да обичаш, ако не си музикант. Да обичаш, то е музика. Като дойде да постъпиш, не си постъпил, както трябва. Не вземаш „до“,

както трябва. Не вземаш „ре“, както трябва. Не вземаш „ми“, както трябва. Не вземаш „фа“, както трябва. Не вземаш „сол“, както трябва. Не вземаш „ла“, както трябва. Не вземаш „си“, както трябва.

Каква е любовта? Любовта е потребна. Когато ние разбираме нещата, даваме свобода на мислите си, освобождаваме всичко. Трябва да освободим мисълта от всички ограничения, трябва да я оставим в онзи естествен път, в който тя е създадена.

Сега колко неща основни разбрахте? „До“ в дадения случай е един подтик да се освободи човек, „ре“ е подтик на човешката воля и „ми“ е подтик на сърцето. Имате вече терца. Когато умът действа и сърцето действа, волята трябва да бъде потенциал. Защото онова, което ти мислиш, което чувстваш – волята ще го приложи. След като се оформи мисълта, след като се оформи чувството, волята ще изпълни. Ако волята трябва да действа, преди мисълта да е оформена, ще има недоносче. Ако волята действа, когато чувството не е определено, волята ще бъде неоформена. Вземете „до“ и „ми“. Как ще вземете „ре“? [Като] вземете „до“ и „ми“, вземете [„ре“] и „фа“. После имате „сол“, „си“. Колко терци имате в гамата? Я ги вземете. *(Изпяха се.)*

Значи мисълта е еднообразна, в един момент ти мислиш, умът взема надмощие, има повече светлина. Но в постоянната светлина нещата стават сухи. Равномерна трябва да бъде. В един момент вземи „до“ и „ми“ – искаш умът ти да работи. Искаш сърцето ти да работи – „ми“, „сол“. Искаш да работи волята ти – „ре“, „фа“. Ако вземеш „ми“, „фа“, трябва да има топлина, трябва да има мекота и влага. Няма да вземате постоянно еднообразни тонове, ще се сменят.

Има един ритъм на човешката мисъл, на светлината. Има един ритъм на топлината. Има един ритъм на силата. Тия три качества на ритъма вътре трябва да се сменят. Бързина има ли, вълните са много ситни. В топлината [дължината] се намалява, а в движението се увеличава. В топлината, в разширението, е интензивността, разширява тя неща-

та. Силата е в реализирането на нещата, в постижението.

Всичко това, което светлината е постигнала, което топлината е постигнала, волята го реализира.

„Това е живот вечен, да позная Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Когото си изпратил."

Осемнадесета лекция на младежкия клас
28 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта
София – Изгрев

ГЛАВА 4.

1 Възлюбленни, всякому духу [a]не вѣру-
вайте, но [b]испытувайте духове-тѣ отъ
Бога ли сж; [c]защото много лъжепророци
2 излѣзохж по свѣтъ-тъ. Отъ това позна-
вайте Духъ-тъ Божій; [z]всякой духъ който
исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ
3 плъть, отъ Бога е; И [d]всякой духъ който
не исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде
въ плъть, не е отъ Бога; и той *е дух*-тъ
антихристовъ, за когото чухте че иде,
4 [e]и сега е вече на свѣтъ-тъ. [ж]Вы сте отъ
Бога, чадца, и побѣдили сте гы; защото
по голѣмъ е оный [з]който е въ васъ, а
5 не който е въ свѣтъ-тъ. [и]Тѣ сж отъ свѣтъ-
тъ, за това отъ свѣтъ-тъ говорятъ, [i]и
6 свѣтъ-тъ тѣхъ слуша. Ный смы отъ Бога;
[к]който познава Бога, насъ слуша; който
не е отъ Бога, не ны слуша. Отъ това
познавамы [л]духъ-тъ на истинж-тж и духъ-
тъ на заблужденіе-то.
7 [м]Възлюбленни, да любимъ единъ дру-
гыго; защото любовь-та е отъ Бога; и
всякой който люби, отъ Бога е роденъ,
8 и познава Бога. Който не люби, [н]не е
позналъ Бога, защото [o]Богъ е любовь.
9 [п]Въ това ся яви Божія-та къмъ насъ лю-
бовь, че Сына своего единороднаго про-
води Богъ на свѣтъ-тъ, [р]да бждемъ живи
10 чрѣзъ него. Въ това е любовь-та, [с]не че

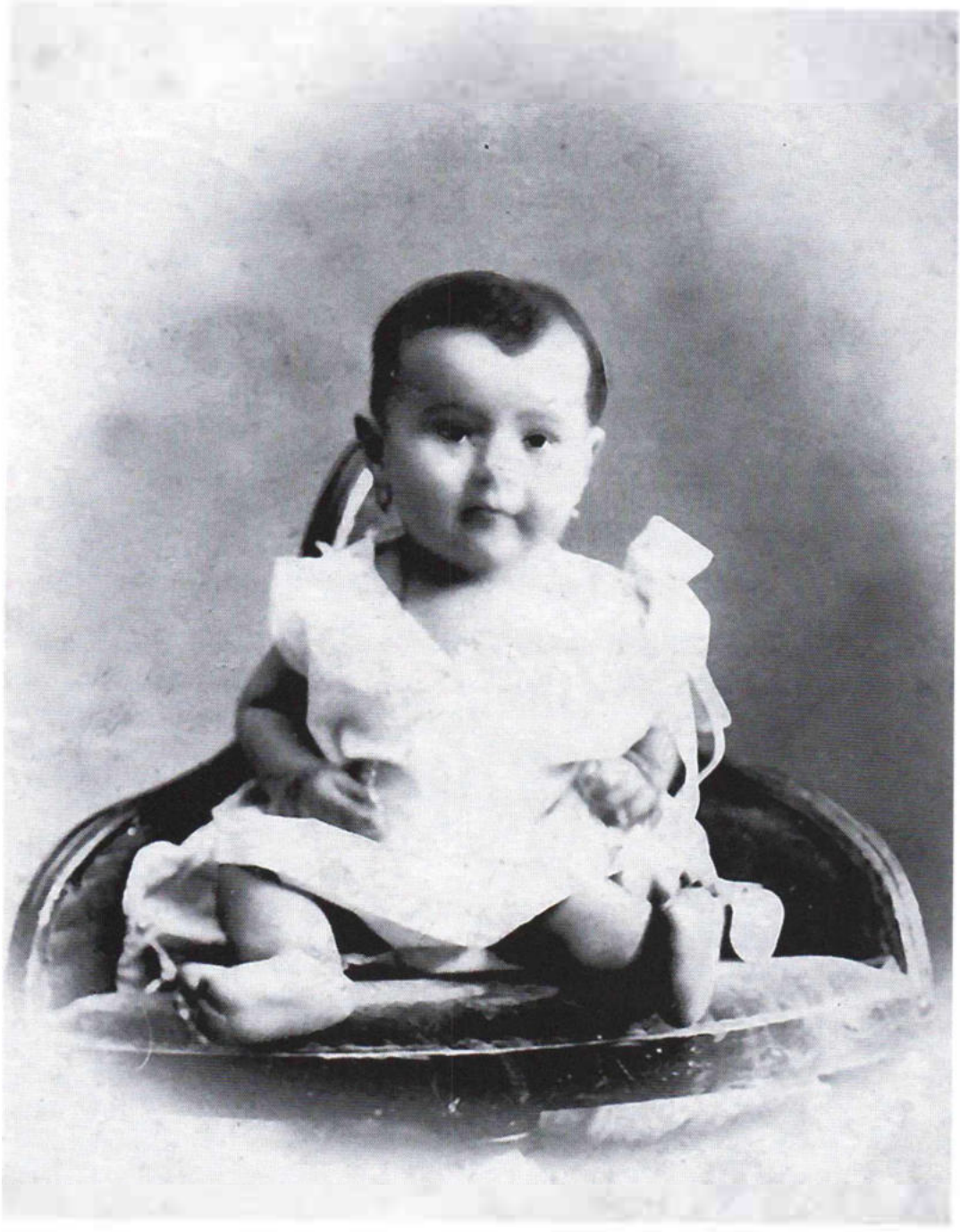

1. Шестмесечната Цанка (Цветана) Василева Табакова – Виена, 1906 г.

2. Малкото тригодишно „славейче" на Сливен – Цанка Табакова

3. Цанка Василева Табакова

4. Цанка Табакова – ученичка в Софийската Държавна музикална академия – средно музикално училище, 1932 г.

5. Мария Болградова – майката на Цветана Василева Табакова
Снимката е с надпис „Майчето ми като годеница"

6. Васил Табаков – бащата на Цветана Василева Табакова

7. Мария Болградова и Васил Табаков
– родителите на певицата Лиляна Табакова

8. Лиляна Табакова – лицето на оперната прима, срещано в българската преса

9. Снимка на певицата Цветана-Лиляна Табакова
– фотоателие „Изкуство"

10. Снимка на певицата Цветана-Лиляна Табакова – фотоателие „Изкуство"

11. Лиляна Табакова – снимка в българските вестници за изявата ѝ в операта „Травиата"

12. Лиляна Табакова в Народната опера – снимка в българските вестници

13. Цветана Табакова, Лиляна, изнася концерти в провинцията – снимка в „Илюстрована седмица", брой 661

14. Цветана-Лиляна Табакова в народна носия, с приятел

15. Цветана-Лиляна Табакова в народна носия, с приятелка

16. Цветана-Лиляна Табакова в народна носия, с приятели

17. Цветана-Лилиана Табакова пее в салона на Изгрева, на пианото е Венцислав Янков. Учителят слуша.

18. Лиляна Табакова - колоратурно сопрано, на запис в радио София - снимка от корицата на списание „Илюстрована радио-седмица"

19. Кръстю Христов Трифонов – брат Христо

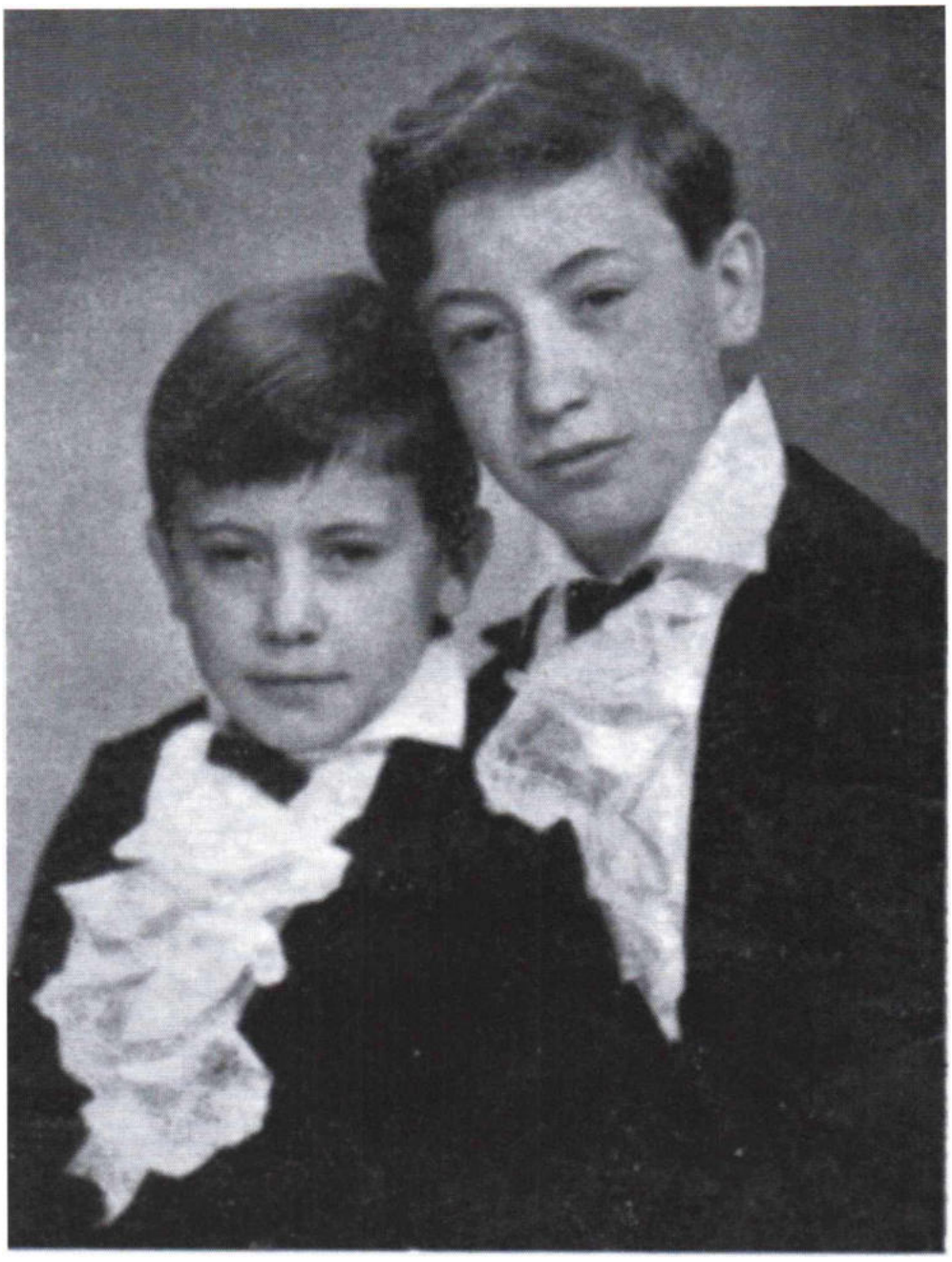

ЛЮБЧО И СЛАВКО ЯНКОВИ

20. Братята Янкови като деца – Венцислав и Любомир

21. Венцислав Янков Янков – 1943 г.

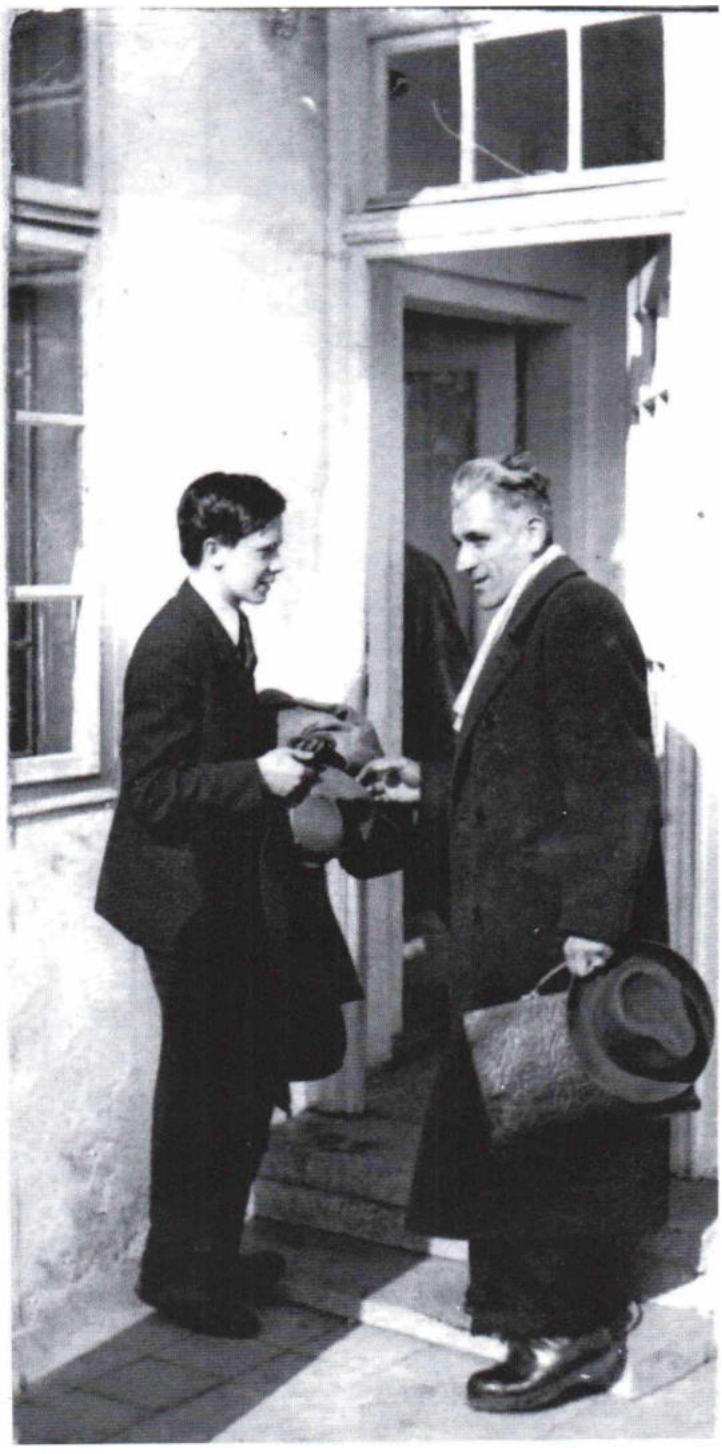

22. Венцислав Янков и брат Христо – пред приемната на Изгрева

23. Венцислав Янков и Кръстю Трифонов
в салона на Изгрева – репетиция преди концерт

24. След концерт на Изгрева, пред приемната – Кръстю Христов, Учителя Дънов с бялата шапка и Лилиана Табакова
– фотограф Борис Дряновски, 25.02.1943 г.

25. След концерт на Изгрева, пред приемната – Теофана Савова, Венцислав Янков, Кръстю Христов, Учителя Дънов и Лилиана Табакова – фотограф Борис Дряновски, 25.02.1943 г.

26. След концерт на Изгрева, пред приемната – ?, Теофана Савова, Венцислав Янков, Учителя Дънов, Кръстю Христов, Лилиана Табакова – фотограф Борис Дряновски, 25.02.1943 г.

27. След концерт на Изгрева, пред приемната – ?, Теофана Савова, Венцислав Янков, Учителя Дънов, Лилиана Табакова, Кръстю Христов – фотограф Борис Дряновски, 25.02.1943

28. Закуска след концерт пред Учителя на Изгрева – 25.02.1943 г.

29. На Изгрева – от ляво на дясно: Драганова, ?, Кръстю Христов, Лилиана Табакова с бяла шапка, Учителят и момичето с плитката (Николина Шиварова, дъщеря на Борис Шиваров)

30. На Изгрева – отпред Катя Зяпкова, отляво: Кръстю Христов Трифонов, до него: Лиляна Табакова с бялата шапка

31. Закуска с музикантите след концерт на Изгрева
– брат Христо и Лилиана Табакова, седнали до Учителя Дънов. Срещу тях са седнали Ирина Кисьова, Симеон Симеонов, Катя Грива и другите музиканти на Изгрева.

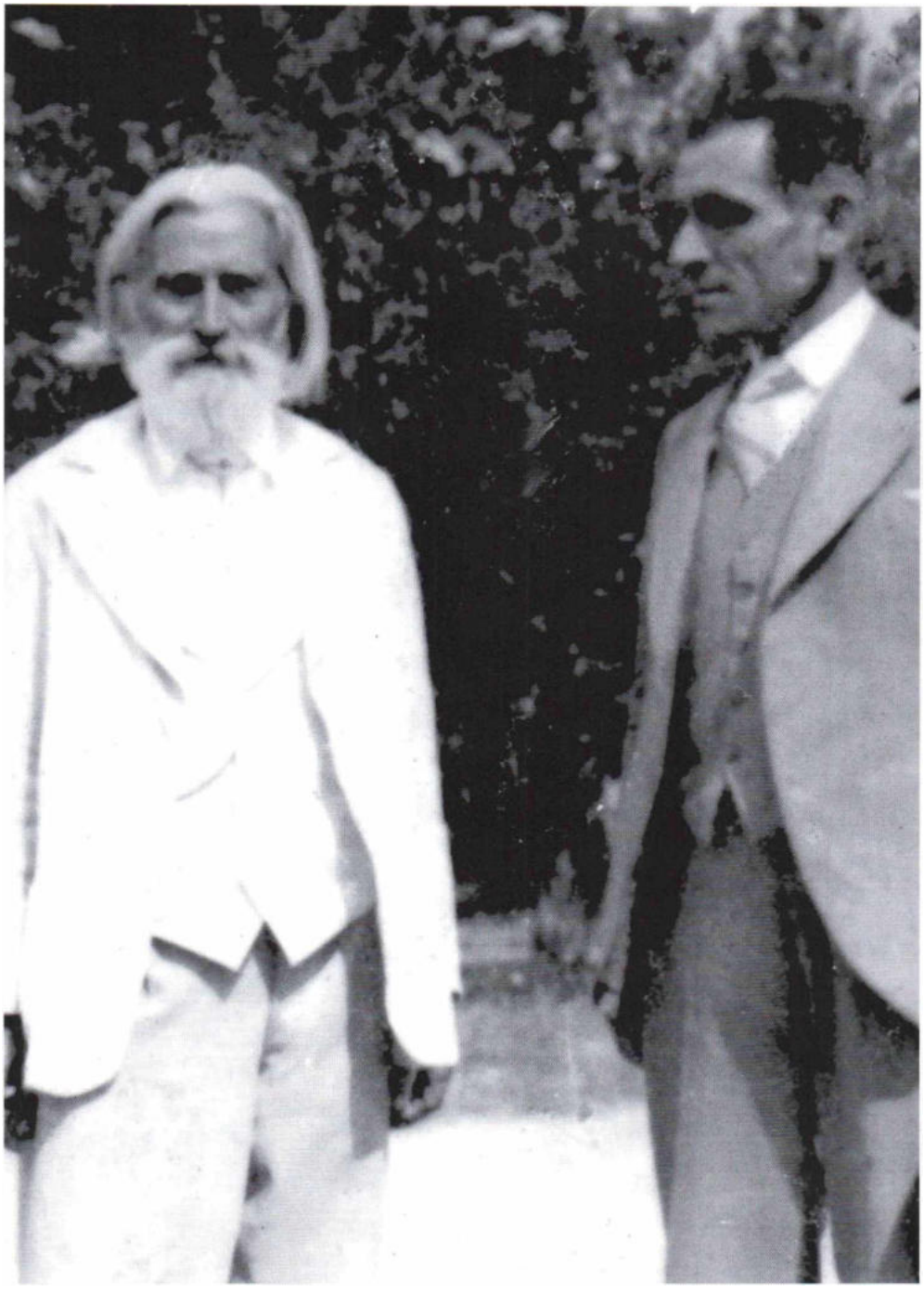

32. Учителя Дънов с брат Христо (Кръстю Христов Трифонов)

33. Кръстю слуша беседа на Учителя под открито небе

34. Брат Христо играе Паневритмия на Изгрева

35. Учителят на Паневритмия

– Савка е със задача: „Ти няма да се явиш на Паневритмия утре. Ще се скриеш в лозите. Там има един храст, там ще се пъхнеш. И ще държиш тетрадка в ръцете си. И ще ме наблюдаваш. Каквото движение направя, ще го запишеш. Моите движения не са произволни. Те се диктуват от друг свят."

36. Кръстю Христов, Лиляна и Пеню Ганев (отзад) с приятели на полянката на Изгрева

37. Цветана Табакова, с бялото гълъбче
– фотограф Любомир Лулчев, 1941 г.

38. Цветана Табакова се радва на бялото гълъбче
– фотограф Любомир Лулчев, 1941 г.

39. Лиляна Табакова в ролята на Виолета
от операта „Травиата" на Джузепе Верди

40. Лиляна Табакова в ролята на Блондхен
от операта „Отвличане от сарая" на Волфганг Амадеус Моцарт

Тито Скипа

41. Тито Скипа (Tito Schipa, псевдоним на Raffaele Attilio Amedeo Schipa, 1888–1965), световно известен оперен певец, тенор – почитател на Лиляна Табакова

42. Маестро Едмондо де Веки, главен диригент в „Скала ди Милано" – избрал Л. Табакова в конкурс за ролята на Розина в операта „Севилският бръснар" на Джоакино Росини

43. Аделина Пати (Adelina Patti, Adelina Juana Maria Patti, 1843–1919), световно известна оперна певица, колоратурен сопран

44. Цветана-Лилиана Табакова на разходка по улиците на София

45. Цветана-Лилиана Табакова на разходка по улица „Граф Игнатиев"

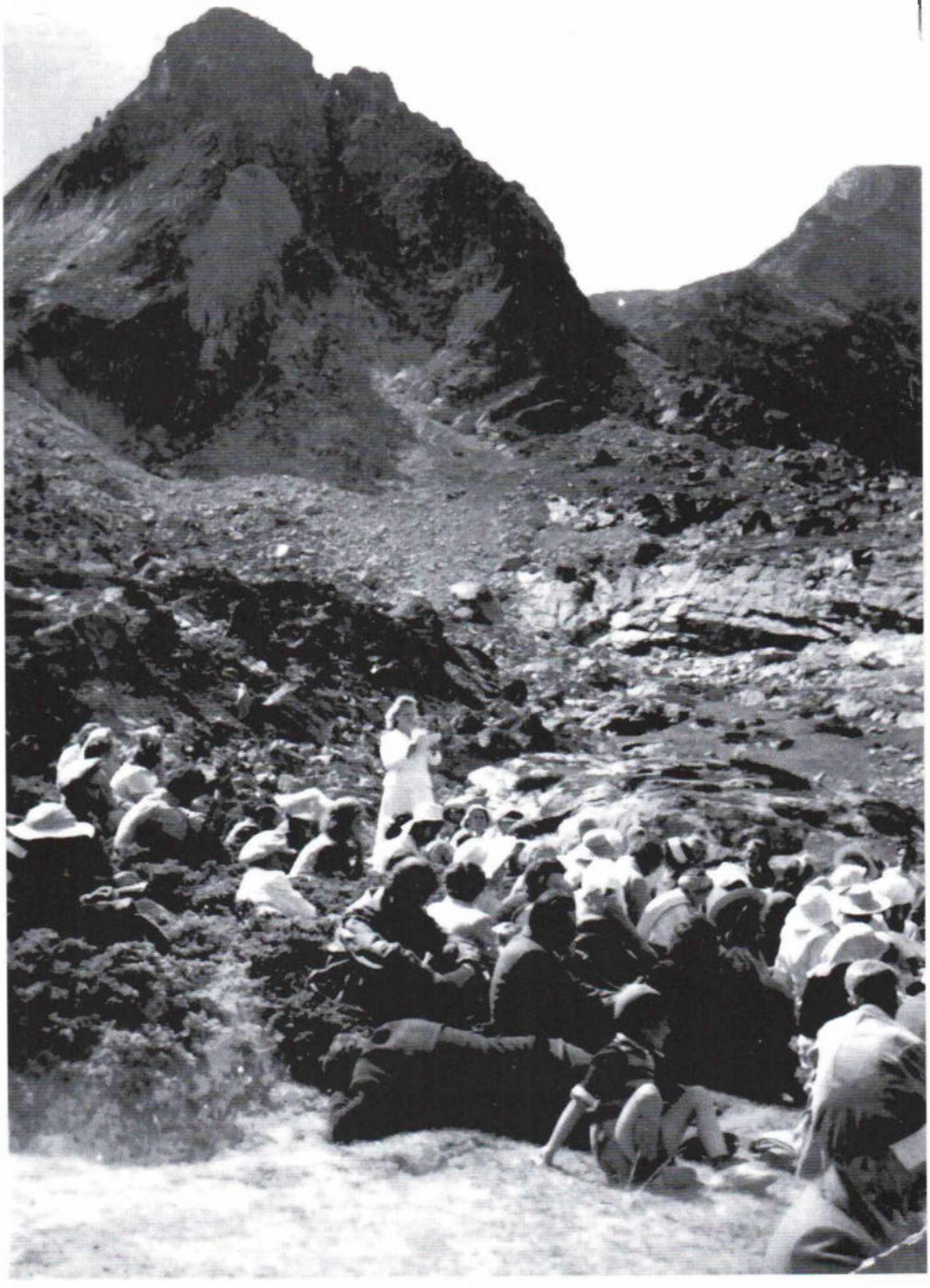

46. На Рила – Лилиана пее пред приятели

47. На Рила – Лилиана Табакова на извора „Ръцете дават" с брат Христо, Борис Петров (вляво, с бяло) и приятели

48. На Рила – пред палатката си Лилиана чете на Ана Каназирева

49. На Рила – Цветана-Лилиана Табакова пее вдъхновено

50. Цветана-Лилиана Табакова пред бараката на Изгрева

51. На Изгрева – Лилиана с приятелка пред бараката си на Изгрева

52. На Изгрева – Цветана Василева Табакова с майка си – 16.08.1959 г.

53. На Изгрева – Жечо Панайотов пред бараката на Лилиана - 1972 г.

54. На Изгрева – Цветана-Лилиана Табакова пред бараката си – 1972 г.

55. На Изгрева – Лилиана Табакова с Жечо Панайотов говори със сестра си в двора на къщата му – 1972 г.

55. На Изгрева – Лилиана Табакова с Жечо Панайотов и сестра му в двора на къщата му – 1972 г.

57. Лилиана пише спомените си в тетрадка

58. Цветана-Лилиана Табакова разговаря с Вергилий Кръстев – 1991 г.

59. Заминаването на Учителя Дънов – салона на Изгрева – фотограф Цветана-Лилиана Табакова, 27.12.1944 г.

60. Вергилий Николов Кръстев – 1971 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

„Изгревът...", том 34

Оперната певица Лиляна (Цветана-Лилиана) Василева Табакова в Школата на Учителя Дънов: разговори и коментари

Учителя: портрет, цветен / худож. Цветана Щилянова 3

Молитва 4

Музикална пентаграма: цветна / нарисувал Ангелия Вихрова 5

Музикалната (нотна) пентаграма на Учителя: „Тук е предадено цялото учение" / текст Ефросина Ангелова-Пенкова 6

I. **СРЕЩИ И РАЗГОВОРИ С УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ в периода 06.06.1940–17.12.1944 г., записани от Лиляна (Цветана-Лилиана) Василева Табакова** 7

Разговорите с Учителя по музиката и Окултната школа по пеене 8

1. Началото 8
2. Първата среща. Чистота на душата 10
(6.06.1940, сряда, т.е. четвъртък, София – Изгрев)
3. Молитвата 14
(13.06.1940, четвъртък, София – Изгрев)
4. Каденци 15
(30.06.1940, неделя)
5. Човешкият глас и Ангелската музикална школа 18
(6.01.1941, понеделник, София – Изгрев)
6. Концерт на Изгрева на 9 януари 1941 г. 20
Учителят за музикалните движения
(9.01.1941,четвъртък, София – Изгрев)
7. Астрологични качества на гласа. 23
Упражнения за пеене. Характеристика на тоновете. Песента „Ти ще сполучиш в света" (Красив е живота на ангелите)
(24.01.1941, петък, София – Изгрев)
8. Божественото прониква навсякъде 27
(6.04.1941, неделя, третият ден на Великден, София – Изгрев)
9. Тонове и акорди. Песните на цветята 29
(10.05.1941, събота, София – Изгрев)

10. Обертоновете и аромата на акордите 31
(12.05.1941, понеделник, София – Изгрев)

11. Песента „Странника". Шапката на Учителя 33
(21.06.1941, събота, София – Изгрев)

12. Радиоконцерт на 24 юли 1941 г. Песента „Цветята цъфтяха" 35
(15.07.1941, вторник, София – Изгрев)

13. Танцът на мечката. Любомир Пипков. Паневритмията 37
(27.07.1941, неделя, София – Изгрев)

14. Принципите на композирането и Божествената Любов 39
(20.09.1941, събота, София – Изгрев)

15. Посвещението 41
(19.10.1941, неделя, София – Изгрев)

16. „Новото Битие" – Първи Божествен ден..... 43
„Петолинието е пентаграмата в музиката"
(7.12.1941, неделя, София – Изгрев)

17. Мелодия за „Мирът" („Мирът иде вече..")..... 46
(17.01.1942, събота, София – Изгрев)

18. Отменената репетиция 49
(10.03.1942, вторник, София – Изгрев)

19. Музикалните ключове 50
(19.03.1942, четвъртък, София – Изгрев)

20. Отношението между Словото и музиката 52
Музикалните тактове са човешко изобретение.
Човешкият глас е израз на човешката душа
(10.04.1942, петък, София – Изгрев)

21. Музикалната Пентаграма. 55
„Химнът на слънцето" (Будя! ...). Молитви
(05.05.1942, вторник, София – Изгрев)

22. Пеенето и говорът 59
(23.05.1942, събота, София – Изгрев)

23. Концерт на Изгрева на 16 юни 1942 г. Мнението на Учителя. 61
(16.06.1942, вторник, София – Изгрев)

24. Концерт на Изгрева на 19 юли 1942 г. 65
Голям концерт пред Учителя
(19.07.1942, неделя, София – Изгрев)

25. „Новото Битие" – Втори Божествен ден..... 70
(28.07.1942, вторник, София – Изгрев)

26. „Никога не е сдобрявай хора, които се карат и които вършат зло"! 75
(28.08.1942, петък, София – Изгрев)

27. Кученцето на Морфова 76
(15.09.1942, вторник, София – Изгрев)

28. „Новото Битие" – Трети Божествен ден..... 77
(01.10.1942, четвъртък, София – Изгрев)
29. Не раздавай капитала си! Живата картина 81
(28.10.1942, сряда, София – Изгрев)
30. „Новото Битие" – Четвърти Божествен ден. 83
Школи по пеене
(12.11.1942, четвъртък, София – Изгрев)
31. Тито Скипа. Песента „Вътрешният глас на Бога"..... 86
(21.01.1943, четвъртък, София – Изгрев
32. Вързаното куче 91
(03.03.1943, сряда, София – Изгрев)
33. Ерик Ортман – диригент 92
(05.03.1943, петък, София – Изгрев)
34. Песента „Божествена любов ме озари" 94
(13.03.1943, събота, София – Изгрев)
35. Внушение и самовнушение 97
(25.03.1943, четвъртък, София – Изгрев)
36. Песента „Мирът иде!" 100
(28.03.1943, неделя, София – Изгрев)
37. Разрешението на задачата 102
(01.04.1943, четвъртък, София – Изгрев)
38. Къде е свободата 103
(10.04.1943, събота, София – Изгрев)
39. Подигравките и търпението 104
(12.04.1943, понеделник, София – Изгрев)
40. Песен на ангелите. Оркестрова репетиция на „Вълшебната флейта" 104
(15.04.1943, четвъртък, София – Изгрев)
41. Песента „Една вечна Истина, Която е Бог на Любовта"..... 108
(18.04.1943, неделя, Цветница, София – Изгрев)
42. На кого пеех в Операта 109
(23 [т.е.25].04.1943, неделя, София – Изгрев)
43. Ученик, изпратен на фронта..... 110
(27.04.1943, вторник, София – Изгрев)
44. Пеенето е творчески акт..... 111
(03 [т.е.02].05.1943, неделя, София – Изгрев)
45. Деветата симфония на Бетовен с Карл Бьом 113
(10.05.1943, понеделник, София – Изгрев)
46. Българската музика 116
(21.05.1943, петък, София – Изгрев)
47. Окултният певец. Българската песен. „Момина песен"..... 118
(26.05.1943, сряда, София – Изгрев)

48. „Новото Битие" – Пети Божествен ден..... 123
(30.05.1943 г., неделя, София – Изгрев)
49. Подарък за Савка Керемидчиева 125
(03 [т.е.05].06.1943, събота, София – Изгрев)
50. „Новото Битие" – Шести Божествен ден 126
(20.07.1943, вторник, София – Изгрев)
51. Пристигането на семейство Янкови от Берлин. 128
Шестият ден на „Новото Битие"
(01.08.1943, неделя, София – Изгрев)
52. Серенадата на Шуберт и песента „Господи, колко те обичам" 131
(22.08.1943, неделя, София – Изгрев)
53. Цигулката на руския княз 133
(25 [т.е.23].08.1943, понеделник, София – Изгрев)
54. Концерт на Изгрева на 27 август 1943 г., с братя Янкови и 135
баща им. .....
(27.08.1943, петък, София – Изгрев)
55. Италианските цигулки 136
(28.08.1943, събота, София – Изгрев)
56. Телеграмата от Берлин 137
(29.08.1943, неделя, София – Изгрев)
57. Цигулката на Учителя за концерт на Брамс 138
(09 [т.е.05].09.1943, неделя)
58. „Новото Битие" – Седми Божествен ден. 139
Музикалната Пентаграма
(15.09.1943, сряда, София – Изгрев)
59. Песента „Моето Слънце днес ще изгрее" 141
(30.10.1943, събота, София – Изгрев)
60. Концерт със Софийската филхармония – солисти 143
братя Янкови. Бомбардировките над София
(12.1943–01.1944)
61. От Вършец към село Мърчаево 149
(11.08.1944, петък, село Светляево /Мърчаево/)
62. Нови думи на песента „Угледна мома". „Добрият момък" 151
(14.08.1944, понеделник, село Светляево /Мърчаево/)
63. Два куплета на солото на „Слънчеви пъчи". „Новото Битие" 154
(15.08.1944, вторник, село Светляево /Мърчаево/)
64. Песента „Отче наш" („Отче наш, запази ни от изкушение") 158
(17.08.1944, четвъртък, село Светляево /Мърчаево/)
65. Чорапи за Боян Боев 161
(22.08.1944, вторник, село Светляево /Мърчаево/)
66. Отложеният концерт в радиото 163
(29.08.1944, вторник, село Светляево /Мърчаево/)

67. Музикалната Пентаграма 164
(01.09.1944, петък, село Светляево /Мърчаево/)
68. Слънцето грее 167
(03.09.1944, неделя, село Светляево /Мърчаево/)
69. Новата власт и старият тормоз 168
(04.09.1044, понеделник, село Светляево /Мърчаево/)
70. Упражнения на гласните букви 169
(25.10.1944, сряда, София – Изгрев)
71. Окултната мистична школа по пеене от Учителя. Съдържание 171
(02.11.1944, четвъртък, София – Изгрев)
72. Трите златни часовника 174
(17.12.1944, неделя, София – Изгрев)
Допълнителни материали 177
73. Последните дни на Учителя на Земята 177
(24.12.1944, неделя, София – Изгрев
74. Учителят Си замина 181
(27.12.1944, сряда, София – Изгрев)

II. РАЗГОВОРИ С ЦВЕТАНА-ЛИЛИАНА ВАСИЛЕВА ТАБАКОВА (01/14.01.1906 г. – 01.04.1995 г.): магнетофонен запис, януари–март 1991 г., София / интервюирал Вергилий Николов Кръстев 183

1. Славейче в кафез 184
2. Хвръкна славейчето за Париж 188
3. Мадам Хейли 190
4. Търси се певица за класически гръцки опери 192
5. Ученичка на мадам Гию 194
6. Професор Емил Депорт 196
7. Подаръци за Нова година 198
8. Изпитът за диплома във Франция 199
9. Член на семейство Депорт 200
10. Дебют в България 203
11. Смяна на името – на Лиляна Табакова 204
12. Назначена в Софийската народна опера (05.02.1941 г.) 205
13. Истинският режисьор (операта „Лучия ди Ламермур" от Гаетано Доницети и съветите на Учителя) 206
14. Самоотричане в името на един идеал. Защо ме уволниха от Операта 208

15. Първата среща с Учителя Дънов (06.06.1940 г.) 209
16. Концерт в Съветското посолство (1939 г.) 210
17. Великите режисьори на Операта 212
18. Деветата симфорния на Бетовен и диригента Карл Бьом 214
19. Людмила Прокопова и кученцето на певицата Христина Морфова 216
20. Учителят на опера 219
21. Случайни и нарочни изпити в Школата 220
22. Операта се евакуира в провинцията – Вършец, Берковица, Враца .....Човешката слава 222
23. Музикалната памет 223
24. Повишение в Операта. 225
Опит за преподаване на Паневритмия в училищата
25. Ролята на Царицата на нощта в операта „Вълшебната флейта". Начало на концертите на Изгрева 227
26. Концерт на Изгрева на 9 януари 1941 г. 229
27. Стихове посветени на Лилиана от Елвилюри [Виктор Л. Йорданов] 232
28. Пътят на артиста от Оперната сцена 234
29. Идейният певец и говедата 235
30. Помиряване със змиите. Мечка на оперната сцена 237
31. Концерт рецитали в полза на Републиката в Северна България 238
32. Изпитът за дъновистите 240
33. Левият генерал 242
34. Как брат Кръстю Христов Трифонов стана брат Христо 244
35. Концерт за руските генерали в „Pro Oriente" 245
36. На гости при Тодор Павлов 246
37. Божествената държава и Словото на Учителя 247
38. Луксацията на брат Христо – Кръстю Христов Трифонов 248
39. Михаил Димитров Иванов и Кръстю Христов Трифонов 249
40. Писмата на брат Христо за Цветница 251
41. Пиявиците 253
42. Песнопойката на Учителя 254
43. Силата на окултните песни 256
44. Дъщерята Ивон и бащата Емил Депорт 257
45. Обучение на бъдещата оперна певица 259

46. Китайските подаръци 260
47. Съдраната рокля 262
48. Снимки с Учителя Дънов 263
49. Снимки от операта „Севилския бръснар" на Джоакино Росини 265
50. Снимка с Учителя на Изгрева 266
51. Тито Скипа на премиерата на операта „Отвличане от сарая" 268
52. Възлюбител те Царят на царете 271
53. Телеграма от Берлин. Цигулката на Учителя за концерт на Брамс 272
54. Пианистът Венцислав Янков 273
55. Завещанието на Лилиана Табакова 274
56. Светската и духовната сцена 277
57. Шрапнелите избухваха 278
58. Съсипана от шрапнелите 279
59. Тридесет и трите писма за празника Цветница от брат Христо. Дрехите на Учителя 280
60. Как се пазеха „Срещите с Учителя" 281
61. Как се чертаеха планове за работа с Лилиана Табакова 282
62. Извадки от Словото на Учителя 284
63. „Песен за живота" – песен от Учителя 288
64. Школата на Орфей 289
65. Окултно-мистичната школа на Учителя 291
66. Как започна Учителят да дава песните си на Лилиана Табакова 295
67. Песента „Фир-фюр-фен" 297
68. Комунистът Стефан Киров и фашистът полковник Пандев 298
69. Триста концерта по Радио София 300
70. Вестник „Заря" за приема в Съветската легация 302
71. Птичката, която се освободи 303
72. Чистотата на златото 304
73. Мисли от Учителя в Библията на брат Христо 305
74. Нарядът за ден петък 307
75. Новобранците 308
76. Хороскоп от Учителя 310
77. Песента „Молитвата" – нотен текст и думи от Учителя 311
78. Аделина Пати 312
79. Каденци на двете песни „Фир-фюр-фен" и „Имаше човек" 313

80. Първото ми прослушване на Изгрева от Учителя 313
81. Записване гласа на славея 315
82. В Молитвата дадена от Учителя няма каденца 315
83. Аурата на Учителя и на идейния певец 316
84. Два термина: колоратурен и колоритен глас 317
85. Дванадесетте тона и дванадесетте израелски племена 319
86. Песента „Ти ще сполучиш в живота" 319
87. Назначена в Софийската опера 320
88. Как трябва да се пее Паневритмията 322
89. Изпитът с диригента Асен Димитров 323
90. Цветята и акордите 324
91. Пробният камък на колоратурния сопран 324
92. Весталките и Паневритмията 325
93. Песента „Цветята цъфтяха" на френски език 326
94. Музикалната Пентаграма – картина с мистичните песни на Учителя 327
95. Тремолиращи гласове 328
96. Осолените риби останаха да се сушат 329
97. Чертежът на музикалната Пентаграмата 329
98. Пентаграмата и брат Влайчо 331
99. Музикалната памет на окултния певец 333
100. Как се даде каденца за „Песен на ангелите" 334
101. Песента „Мирът иде!" (Мирът иде вече ...) 335
102. Песента „Мирът иде!" (Иде вече, иде с палмово клонче на мира ...) 337
103. Отново за песента „Мирът иде!" (Мирът иде вече ...) 339
104. Нощуване в село Мърчаево 342
105. Песента „Угледна мома" – „Добрият момък" („Бащина песен") 344
106. В село Мърчаево с Учителя (Песни с движения) 345
107. Нежеланите оперни роли 346
108. Паневритмия и главовият тон на сричката „ма" 348
109. Промени на ударението на думите в песните на Учителя 351
110. Химнът на Слънцето – „Будя" и молитвата 356
111. Звукът идва от етера 359
112. Димитрина Захариева 361
113. Песента „Страшен беше вятърът" („Езикът на живата природа") 363

114.	Предложение от Операта в Белград	364
115.	Как баща ми и майка ми възприемаха Учителя	365
116.	Концерт на Изгрева на 19 юли 1942 г.	367
117.	Работата ми с Мария Тодорова	368
118.	Каденцата на славея	369
119.	Песни на Учителя, дадени на една ученичка	371
120.	Песента „Страдна душо" и ударенията	372
121.	Новораждане	373
122.	„Песента на ангелите". Отново за уволнението от Операта	375
123.	Песента на вокалите („Песен на гласните букви")	376
124.	Провалени опит за преподаване на Паневритмия в училищата	379
125.	Отново за повишението в Операта	380
126.	Отново за ролята Царицата на нощта във „Вълшебната флейта". Концерт за Учителя на Цветница. Уволнена от Операта	381
127.	Да играеш миналите си животи – ликвидиране на кармата	382
128.	Как се записваха песните на Учителя	384
129.	Как се записваше „Битието"	385
130.	Връзката между Деветата симфония на Бетовен и „Новото Битие" на Учителя – Десетата симфония на Всемирното Светло Бяло Братство	388
131.	Разминаване с години	390
132.	Белите чорапи и благословението за Боян Боев	393
133.	Гозби за Боян Боев в събота	395
134.	Тежестта на динята и на певицата	397
135.	Осоляване	400
136.	Музикални светове	401
137.	Конкурс за роля	404
138.	Невестата за музиканта	406
139.	Птиците и грешниците	407
140.	Изпитът на Кръстю Христов Трифонов	409
141.	Бижутата на сестра Думанова	411
142.	Цигулката от заложната къща	412
143.	Силата на песента „Мирът иде!" (Мирът иде вече ...)	413
144.	Изпита на Лилиана	415
145.	Освобождаване от нежелана роля	417

146. Как Учителят пееше и свиреше 417
147. Концерт пред говедата 418
148. Човешката слава на артиста 420
149. Отново за връзката между Деветата симфония на Бетовен и „Новото Битие" на Учителя 421
150. Учителят за Деветата симфония на Бетовен 424
151. Писанията на Михаил Иванов 426
152. Изпитът на Савка Керемидчиева 427
153. Тефтерчетата на Савка 428
154. Чистият човек 429
155. Новите текстове на класически песни от Учителя 430
(„Серенада" на Шуберт, „Момина песен" на Добри Христов)
156. Черното врабче 431
157. Връщането на цигулката на руския княз 432
158. Флейтистът Янко Янков 433
159. Избиране на цигулка за Любомир Янков 434
160. Отказване от кариера в Германия 436
161. Телеграмата от Берлин 437
162. Учителят на концерт на Софийската филхармония – солисти Венцислав и Любомир Янкови 438
163. Бомбардировките над София 439
164. Писма на брат Христо с думи на Учителя 441
165. Георги Караславов 442
166. Отново за песента „Угледна мома" – „Добрият момък" („Бащина песен") 444
167. Прекарване на електричество и водопровод в село Мърчаево – Светляево 445
168. Коланът на певицата и кредитът 446
169. Нови два куплета към „Слънчеви лъчи" на Паневритмията ... 448
170. Песента „Отче наш" („Отче наш, запази ни от изкушение") 450
171. Тодор Павлов и певицата Лилиана Табакова 453
172. „Който отрича Истината, един ден непременно ще я потърси". Отново за главовият тон на сричката „ма" 454
173. Голямата обида – уволнена от Операта 456
174. Певческото дишане. Песен, формула и молитва преди ядене 459
175. Музикалната Пентаграма. Репертоара на Лилиана Табакова 462
176. Златният пръстен на сестра Мария генерал Стоянова 464

177. Последна среща с Учителя 465
178. „Някои от вас влизат за да им върви, защото ще се женят" 466
179. Помощта на Учителят – светкавицата, която отвори гласа на певицата 467
180. Руските певци изчезват безследно 469
181. Възкресението–изпит за Учителя и ученика..... 470
182. Отново за уволнението от Операта. Рисунки върху лигавничета 471
183. Немотията и щастието 472
184. Документация за книгата 474
185. Песните на Учителя за различните видове гласове 477
186. Любовни каши на сцената и в живота 479
187. Какъв е контактът с Учителя 481
188. Коментар на снимките от архива на Лилиана Табакова 484
189. Рецензии за ролите на Лилиана Табакова 494
190. Деветата симфония на Бетовен и снимките от представлението 496
191. Отново за приема в Съветската легация в българските медии 497
192. Оценките в дипломата на Лиляна във Франция 498
193. Молбата на Лилиана. Признание за творческите й успехи („Лиляна Табакова – първата колоратурка от Народната опера, София.") 500
194. Морис Басан и Венцислав Янков 502
195. Отново за ролята на Царицата на нощта в операта „Вълшебната флейта" на Моцарт 504
196. Двамата приятели Михаил Димитров Иванов и Кръстю Христов Трифонов 505
197. Покупката на „Изгревът". Обиските. Кога и как се изпълнява „Битието".. 508
198. Никола Антов и процесът срещу Братството, 1958 г. 511
199. Манол Иванов и заключената врата 514
200. Концертно турне и възбраната на Братския съвет 516
201. Жечо Панайотов в затвора 517
202. Картини и надписи в стаята на Лилиана Табакова 519
203. Как се запознах с Паневритмията 523
204. Школата на Орфея и унисоновото (октановото) пеене 524
205. Песента „Големият Халуел" и астралната змия 529
206. Песента „Писмото" 530
207. Хелиос – Учителят на Слънцето 531

208. Учителят за брака 532
209. Брат Христо – Кръстю Христов Трифонов 534
210. Побоят на Учителя. Песента „Бог е любов" 535
211. Специален тоалет за концерта в Съветската легация 538
212. Композиторът и певецът Христо. Песните „Да се прослави Бог в Бялото Братство" и „Песен за живота" 539
213. Бетовен – понемченият славянин 542
214. Тридесет и три писма за рождения ден на Лилиана, на Цветница 544
215. Махат Чухан и Михаил Иванов 545
216. Имитаторът Михаил Иванов 546
217. Цигуларката Франсиз и китаристът Стефан 548
218. Учителят за книгите на Михаил Иванов. Изпита на Лилиана 550
219. Благодарности към Лулчев 551
220. Окултните закони 552
221. Музикалният център 554
222. Музикантите на Изгрева и отрицанието 555
223. Разместване на думите под нотите 556
224. Човешката кал при музикантите 557
225. Връзката с Невидимия свят при музикантите 558
226. Окултните картини и астралната змия 560
227. Емблемата „Котвата". Космическият триъгълник „Троица" 563
228. Инволюция и еволюция. Божествената Троица 567
229. Музикалната Пентаграма 569
230. Песента „Химнът на слънцето" 573
231. Българи и руснаци 574
232. Класическите песни на Учителя. Песните „Там далече", „Песен за живота" и „Сине мой, дай Ми сърцето си" 575
233. Атаки срещу Петър Дънов 579
234. Учителят като цигулар 580
235. Рожденатa майка на Учителя 582
236. Вселяването на Духа Божий (07/19 март 1897 г.) 583
237. Тефтерчетата на Савка 584
238. Реч за човеците и Словото от Бога 586
239. Как да се подредят материалите на Цветана Табакова 588
240. Окултно-мистичната Школа по пеене 590
241. Въпросите към Окултната Школа по пеене на Учителя 592

242. Авторът на Окултната школа по пеене. Сътрудничеството на Кръстю Христов Трифонов (Брат Христо) 594
243. Важните глави от Школата 596
244. Основата на Учителюватa Школа. Подреждане и обяснения, упражнения 596
245. Специалните упражнения към Школата 599
246. Кой създава неведението и забравата? 602
247. Кой създава различията? 605
248. Материалите на педагога 607
249. Музикалните упражнения в Окултната Школа по пеене – петрини и пиерини 610
250. Как работят двете ложи – Бялата и черната? 611
251. Оперната певица Христина Василева Морфова 613
252. Тематични материали от Словото на Учителя Дънов. „А-то" в името на Лилиана (Недовършената работа, няма кой да я довърши) 614
253. Пропуск за делото на Борис Николов (1958 г.) 616
254. Как бе дадено „Новото битие"? 617
255. Цветната пентаграма на Бялото Братство 619
256. Символичните ключове за „Битието" 620
257. Седемте дни на „Битието" 622
258. Прелюд за „Битието" 624
259. Бетовен – въведен в новото учение 627
260. Разработки на „Битието" 629
261. Музикантите ги нямаше 631
262. Снимките 632
263. Кой трябва да свърши работата? 636
264. Разбор на снимките 638
265. Сътрудниците, които не се явиха, а станаха по-късно врагове 644
266. Как се дадоха думите на „Добрия момък" 647
267. Как се стига до дебют в Операта 649
268. Документите на една певица 653
269. Музикалната критика за Лиляна (Цветана-Лилиана) Табакова 659
270. Кому гласува доверие Лилиана Табакова? 663
271. Защо не се направи магнетофонен запис на гласа на Лилиана? 667
272. Ръководство по хармонизация 669

273. Съдбата на тефтерчетата на Савка 670
274. Пръстенът на Учителя 673
275. Михаил Иванов и Кръстю Христов 677
276. Савка Керемидчиева 679
277. Листчетата от Библията на брат Христо (Кръстю Христов Трифонов, 1897–1968) 681
278. Архивът на брат Христо 684
279. Свещените мисли, 1920 г. 688
280. Брат Христо – разговори с Учителя 689
281. Бележките на брат Христо 695
282. Писма на Учителя по стените закачени 699
283. Материалите на Цонев за „Битието" 701
284. Защо брат Христо идва и души Лилиана? 703
285. Никой не иска да съдейства 707
286. Как влязоха песните в песнопойката на Мария Тодорова 710
287. Как и защо съм се родила 713
288. Как се запознах с брат Христо 715
289. Ораторията „Бог е Любов" 717
290. Оратория на 9-тях и 18-тях блаженства: „Проповедта на планината" 719
291. Концерт на Рила 720
292. Пробният камък на певицата в „Лучия ди Ламермур" 722
293. Опит да се работи с неподходящи лица 725
294. Кой променя молитвите на Учителя? 727
295. Защо Лилиана не дава тефтерчетата на Савка 731
296. Бог Отец се явява на Учителя 734
297. Колко е невъзможно да се работи с Лилиана 735
298. Захлупена под коритото 737
299. Свещените тефтерчета 740
300. Кабалата на Учителя 743
301. Малки случки със Савка 745
302. Заблуждението 747
303. Предсказанието 748
304. Да си заложиш паспорта 750
305. Как се оздравява 751
306. Наряди и писма 752

307. Мисията на Славянството 753
308. Защо не беше снимана оригиналната тетрадка с песните на Учителя 754
309. Школата по пеене на Учителя 755
310. Кабалата и името Вергилий 756
311. Един пример за ревност 761
312. Хиромантия 762
313. Защо не се предадоха нещата на брат Христо? 763

СКАНИРАНИ МАТЕРИАЛИ 765

1) Свидетелство за Свето кръщение – за смяна на името на Цанка (Цветана-Лиляна) Василева Табакова – дубликат, 22.12.1968 г. 766
2) Свидетелство за завършване на Държавната музикална академия в София – 1932 г. 767
3) Диплома с оценки за завършено образование във Франция – École normale de Paris – 12.07.1939 г. 768
4) Удостоверение от Софийския областен съд, за постъпване на служба – 31.01.1941 г. 769
5) Надпис в албума, подарен на Лиляна Табакова от Илия Кръстеняков 770
6) Благодарствено писмо от Гина акад. Тодор Павлова, за участието на певицата в дейността на дружество „Нова жена" – 17.06.1948 г. 771
7) Удостоверение за член на Съюза на композиторите, музиколозите и концертиращите артисти в България – 12.01.1952 г. 772
8) Отговор на молбата на Лилиана Табакова за строеж на постройка в двора на Телевизията – 25.06.1968 г. 773
9) Писмо от Тодор Павлов до СГНС за удовлетворяване молбата на Лиляна В. Табакова да остане да живее на „Изгрева" – 17.03.1970 г. 774
10) Молба за съдействие за утвърждаване на устава на Бялото братство и молитва за благодарност – 3.01.1973 г. 775
11) Молба към Тодор Павлов за застъпничество при определяне на място за дървената къщичка на певицата – 3.02.1973 г. 777
12) Пенсионна преписка на Цветана (Лилиана) В. Табакова – ръкопис, 1982 г. 778
13) Молба за увеличаване на пенсията на Лиляна Табакова – 18.11.1983 г. 779

14) Пеене. Първа тетрадка – с. Цв. Л. Табакова 780
15) Тетрадка на Цветана (Лилиана) Табакова с напътствия на Вергилий Кръстев за работа с нейните материали 781
16) Нотно тефтерче на Цв. Табакова, подарено от Учителя – 9.01.1941 г. 782
17) „Фир-фюр-фен" – нотен текст, с каденцата дадена от Учителя (с. 1) 784
18) „Молитвата", която заема централно място в житейския път и духовния възход на оперната певица и ученичка на Учителя Дънов – пояснение и нотен текст, 13.10.1940 г. 785
19) „Колко е сладко яденето"– нотен текст и обяснение, 8.12.1968, Изгрева – София 789
20) „Химн на Слънцето". Молитва при изгряването. Свещени слова от Учителят на Всемирното Бяло Братство – нотен текст, 5.05.1942 г. (с. 1–2) 791
21) Работна скица на Музикалната пентаграма от Учителя: черно-бяла / нарисувал Цветана-Лилиана Табакова 793
22) Афиш от първото изпълнение на Деветата симфония на Бетовен – Виена, Кертнетор театър, 17 май 1824 г. 795
23) „Свещени думи" от бялото тефтерче на Савка Керемидчиева – преписани от Цветана-Лилиана Табакова 795
24) „Свещени думи" от зеленото тефтерче на Савка Керемидчиева – преписани от Цветана-Лилиана Табакова 796
25) Пълномощно дадено на Вергилий Кръстев от Цветана (Лилиана) за отпечатване на записките ѝ за срещите и разговори с Учителя, както и нотни записи – 15.01.1991 г. 797
26) Приемо-предавателен протокол на материали получени от Цветана-Лилиана Табакова – предадени от Вергилий Кръстев, 14.06.1991 г. 798
27) Разрешение от Цв. Л. Табакова за публикуване спомените ѝ и за редакция на текста – дадено на Вергилий Кръстев, 03.12.1991 г. 800

ИЗ СЛОВОТО НА УЧИТЕЛЯ 801

МАЖОРНИ И МИНЙОРНИ ГАМИ. 6. лекция от Учителя, държана на 10 ноември, 1943 г. София – Изгрев. – В: *Дънов*, Петър Константинов, 1864–1944. Новият светилник. лекции от Учителя на Общия окултен клас, година 23 (1943–1944). София, 1943, с. 109–133. 802

МУЗИКАЛНИ ТОНОВЕ. осемнадесета лекция на Младежкия клас, 28 февруари 1941 г., петък, 5 ч. сутринта, София – Изгрев. – В: *Дънов*, Петър Константинов, 1864–1944. Живот, светлина и сила. Младежки окултен клас, двадесета година (1940–1941), том 2. София: Урания: АСК'93, 1998, с. 38–56. ISBN 954-9589-11-0 827

Съдържание 847

ИЗГРЕВЪТ

НА БЯЛОТО БРАТСТВО ПЕЕ И СВИРИ, УЧИ И ЖИВЕЕ

том 34

Оперната певица Лиляна (Цветана-Лилиана) Табакова

в Школата на Учителя Дънов: разговори и коментари

Съставители

Вергилий Николов Кръстев

Ефросина Антонова Ангелова-Пенкова

Илюстратор и редактор на френския текст

Ангелия Вихрова

Дигитализация и обработка на документалния материал

Вихър Ангелов Пенков

Компютърен набор

Диляна Делчева, Нонка Матеева, Ефросина Ангелова-Пенкова

Оформление, предпечатна подготовка

Ефросина Ангелова-Пенкова

издател: Житен клас, София, 2019 / *web site:* http\\www.izgrevat.com

печатница: Симолини, София

ISBN 978-954-9915-33-4 (т. 34)